

New Testament

Ntrubo Language

Ntrubo - Bible - New Testament

Mateo	3	
Maake	74	
Luka	118	
Gyɔn	192	
Kpilala	249	
Romantena	319	
1 Korintotena	354	
2 Korintotena	386	
Galatiatena	407	
Efesotena	420	
Filipitena	431	
Kolosestena	439	
1 Tesalonikatena	447	
2 Tesalonikatena	454	
1 Timoti	458	
2 Timoti	467	
Tite	474	
Filemon	478	
Hiburutena	480	
Gyemisi	506	
1 Pita	515	
2 Pita	524	
1 Gyɔn	530	
2 Gyɔn	538	
3 Gyɔn	539	
Gyuudi	541	
Kalesewola	544	

Ntrubo - Bible - New Testament

Mateo

Mateo 1

- ¹Gyoo Defidi na Aberaham be naanabii Yesu Kristo duulun man balan yaa.
- ²Aberaham lolana Asiki te Asiki mo lola Gyekopo te Gyekopo mo lola Gyuda na o naabia.
- ³Gyuda lolana Peresi na Sera ban be naa yena Tama ne, te Peresi mo lola Heseron, te Heseron mo lola Ram.
- ⁴Ram lolana Aminadabo te Aminadabo mo lola Nason te Nason mo lola Salimon.
- ⁵Salimon na o weele Rahabo lolana Boase te Boase na o weele Ruute mo lolana Obedi te Obedi mo lolana Gyese.
- ⁶Gyese mo lolana gyoo Defidi te gyoo Defidi mo lolana Solomon. Solomon o naa yena Yuria lialo non gyoo Defidi ba mo yala ne.
- ⁷Solomon mo lolana Rehoboam te Rehoboam mo lolana Abigya te Abigya mo lolana Asa.
- ⁸Asa lolana Gyehosafate te Gyehosafate mo lolana Gyehoram te Gyehoram mo lolana Yusia.
- ⁹Yusia lolana Gyotam te Gyotam mo lolana Ahase te Ahase mo lolana Hsekia.
- ¹⁰Hsekia lolana Manase te Manase mo lola Amon te Amon mo lola Gyosia.
- ¹¹Gyosia lolana Gyekonia na o naabia deban ken boo kyan Israetena yoo man mo gyu Babilon teelee man ne.
- ¹²Ba ke kyan Israetena gyu Babilon teelee man wole ne te Gyekonia lola Selateli te Selateli mo lola Serubabeli.
- ¹³Serubabeli lolana Abiudi te Abiudi mo lola Eliakim te Eliakim mo lola Aso.
- ¹⁴Aso lolana Sadoki te Sadoki mo lola Akim te Akim mo lola Eliudi.
- ¹⁵Eliudi mo lolana Eliasa te Eliasa mo lola Matan te Matan mo lola Gyekopo.
- ¹⁶Gyekopo mo lolana Gyosefo. Te Gyosefo yala Meere non o ba lola Yesu non bee baake e nyi Kristo ne. Don yena nyeeleere non Wurubuaere be yako see nyi waa kon ne.
- ¹⁷Mena doo lee Aberaham doo kelii gyoo Defidi doo yee kalola kegyakaare kufu anaara. Te lee gyoo Defidi doo kelii deban ken boo kyan Israetena gyu Babilon ne yee

kalola kegyakaare kufu anaara. Te lee debaŋ keŋ boo kyaa Babilon kelii debaŋ keŋ boo lola Kristo mo ne yee kalola kegyakaare kufu anaara.

¹⁸Yesu Kristo kalola wose man nombia yaa. Gyosefo na Yesu o naa Meere yakowo see nyi baa yala doŋa. Mona Gyosefo ta kpeo ta e ya, te Wurubuaere felin yela Meere kyaŋa fulu.

¹⁹Na Gyosefo yee walaŋ ŋon o gbeneŋ tenee Wurubuaere siaman, te o bee gyae nyi waa do Meere desɛŋ balan man doo ya ne, o yee wa agyueŋ nyi waa yo bee e keŋ ŋolo na ŋolo ba gyem ya.

²⁰Debaŋ keŋ Gyosefo na mo mena agyueŋ kei ne, te de Gbengyoo Wurubuaere kpilale ŋolo kaa lese o wose wola e doseɛ man, te o yako e nyiaa, "Defidi o naanabii Gyosefo, na yee Meere ke yala ya. Nawolo nyi Wurubuaere felin yele la te o kyaŋa fulu kei.

²¹Waa lola bu baale na n ka do e yele nyi Yesu. Nawolo nyi ŋon ne gyae la waa lese o balan lee be nombiakumee man."

²²Keŋa pou koŋawo mena, na kpene keŋ de Gbengyoo Wurubuaere be tee o dekpɛŋkpɛngyooɔre Yesaya doo yako see ne ke koŋ mena ampaŋ. Nombia ŋenaŋ yena nyiaa,

²³"Alebu ŋon o te doo ta na baale see ya ne waa kyaŋ fulu na waa lola bu baale na baa baake e nyi Imanuele." Keŋ nawolo nyi "Wurubuaere kyaa de man."

²⁴Mena doo Gyosefo kefoŋ ne, o moo Meere yala ŋgba mena keŋ de Gbengyoo Wurubuaere kpilale ŋon be yako e ne.

²⁵Mona ŋon na Meere te doo ŋgba alo na baale ne ya kaboena o lola bu baale. Te Gyosefo doo e yele nyi Yesu.

Mateo 2

¹Ba lola Yesu bo Betelɛhem donoo keŋ ke kyaa Gyudia teelee man ne man. Debaŋ kenaŋ na gyoo Herode ne diina gyoori. Be ka lola Yesu ne, te di weeya ala ya te siakaralatena baale baŋ ba gyɛŋ kyolobiise wose man nombia ne lee weese deele yenaŋ koŋ Gyerusalem donoo man,

²kaa boose balan nyiaa, "Aleŋ te ba lola bu ŋon waa kaa bese Gyudatena gyoo ne? Da te naa kyolobii ŋolo weese deele yenaŋ keŋ na wola daa nyi be ta lola e, mena doo te de koŋawo de kaa som e."

³Gyoo Herode na baŋ pou be kyaa Gyerusalem donoo man ke nyii nombia keŋa ne, takaa wo nideli.

⁴Mena doo gyoo Herode baake Gyudatena saese kegyiise na ba mmaraa wolala pou yilaa te o boose wo nyiaa, "Aleŋ te baa lola nyeeleere ŋon Wurubuaere be yako see nyi waa koŋ ne?"

⁵Ken̄te be tiran̄ɔ fa e nyiaa, "Betelehem don̄ɔ ken̄ ke kyaa Gyudia t̄eele man n̄e." Nawolo nyi Wurubuar̄e dekp̄en̄kp̄engȳɔɔre ȳolo yakow̄ see lee Betelehem wose man nyiaa,

⁶Wurubuar̄e kpa, "Em̄e Betelehemtena ban̄ ε kyaa Gyudia t̄eele man n̄e ε ȳe gyoorobiaw̄. Nawolo nyi ε man te gyoo dinaa ȳon waa k̄e me balan̄ Iseraetena d̄o n̄e waa lee."

⁷Mena d̄o gyoo Herode moo Siakaralatena ban̄ lee yenan̄, te ɔ boose w̄ na waa gyen̄ deban̄ kitii ken̄ kyolobii ȳon ba lee.

⁸Be ke tiran̄ɔ fa e tan̄ n̄e, ɔ yako w̄ nyiaa, "E gyu na ε ke k̄e bu ȳon nideli. Akpaa ε naa e na ε bese kaa yako man̄, na man̄ m̄o ke gyu ka som e." Ken̄te ɔ l̄o w̄ gb̄e te be lan̄a Betelehem don̄ɔ man.

⁹Be ke nyii gyoo ȳon n̄owoya tan̄ n̄e, ba korow̄ mo be gb̄e bee gyu. Te kyolobii ȳon b̄o naa weese d̄eele yenan̄ n̄e, t̄ew̄ be siaman men̄e te ke ka sen̄aw̄ bot̄o ken̄ bu ȳon d̄o n̄e adido.

¹⁰Ba kena kyolobii ȳon mena n̄e, ȳe w̄ gyon̄ nideli.

¹¹Be ke gyu ka gyoo dekp̄an̄alan̄ ken̄ man n̄e, be naa bu ȳon na ɔ naa M̄ere ken̄te ba buɲaw̄ som bu ȳon. Be gyusu ba akpose te ba lese k̄oba yayam, na oliifi na adudo kȳe bu ȳon.

¹²Ken̄an̄ w̄le n̄e, Wurubuar̄e faree w̄ dosē man nyi be na bese gyu ka mo gyoo Herode gyan̄ bela ya, mena d̄o ba moo gb̄e w̄le kpoo man gyu be d̄e.

¹³Siakaralatena ban̄ ke lan̄ w̄le n̄e, de Gben̄gyoo Wurubuar̄e kpilale ȳolo kaa lese ɔ wose wola Gyosefo dosē man te ɔ yako e nyiaa, "Koro mo bu ȳon na ɔ naa na ε ke yeu gyu Igyipite t̄eele man, na ε ke kyaa bot̄o kelii deban̄ ken̄ maa yako ȳon nyi yaa koro bot̄o. Nawolo nyi gyoo Herode waa k̄e bu ȳon waa ko."

¹⁴Mena d̄o Gyosefo korow̄ nelim ken̄an̄ te ɔ moo bu ȳon na ɔ naa te be yeuw̄ gyu Igyipite t̄eele man,

¹⁵te be kyaaw̄ bot̄o kaboena gyoo Herode yen̄aw̄. Ken̄a pou k̄on̄aw̄ mena na kpene ken̄ de Gben̄gyoo be t̄e ɔ dekp̄en̄kp̄engȳɔɔre d̄o yako see n̄e ke k̄on̄ mena ampan̄. ɔ yakow̄ nyiaa, "Igyipite t̄eele man te ma lese me bu lee."

¹⁶Gyoo Herode kena nyi Siakaralatena ban̄ ta mo adao di ɔ d̄o, ken̄ be ta bese k̄on̄ kaa mo ɔ gyan̄ bela ya n̄e ɔ gyeɲa ban̄ nideli. Ken̄te ɔ kpila ɔ yoon̄ɔtena nyi baa gyu Betelehem don̄ɔ man, na ke don̄ɔsebia ȳan̄ benaa na ke n̄e, na baa koe bia baala ban̄ pou be ta bee ta kela kulutooneɲ ala ya n̄e, nawolo nyi mena deban̄ ken̄an̄ man te Siakaralatena ban̄ yako e nyi be naa kyolobii ȳon.

¹⁷Kei yele la kpene ken̄ Wurubuar̄e dekp̄en̄kp̄engȳɔɔre Gyeremia be yako see n̄e k̄on̄aw̄ ampan̄. ɔ yakow̄ nyiaa,

¹⁸"De nyii yeesa na kewii na kayeȳe dinaa Rama t̄eele man. Rahele ne wii ɔ bia te ɔ te b̄e nyi be na kyol̄e e ya, nawolo nyi ɔ bia pou te munu."

¹⁹Gyoo Herode yenj wole ne, Wurubuarɛ kpilale ŋolo kaa lese ɔ wose wola Gyosefo doseɛ man Igyipite teeɛle man te ɔ yako e nyiaa,

²⁰"Koro na n ka mo bu ŋon na ɔ naa, na ɛ ka bese gyɛ Iserae teeɛle man. Nawolo nyi balan baŋ nafa beɛ gyae bu ŋon baa ko ne ta yekee."

²¹Mena dɔɔ Gyosefo desina ɔ wose, te ɔ moo bu ŋon na ɔ naa te be laŋa Iserae teeɛle man.

²²Mɔna Gyosefo ke nyii nyi gyoo Herode bu Akelɔse kyaa la ɔ kya nawɔɔ man ɔ ne di gyoori Gyudia teeɛle dɔɔ ne, ɔ yee botɔɔ ke gyɛ. Te keŋ Wurubuarɛ be faree e doseɛ man dɔɔ ne, ɔ kpasewɔ gyɛ Galelia teeɛle man.

²³Te ɔ gyuuwɔ ke kyaa donɔɔ keŋ beɛ baake ke nyi Nasarete ne man. Kei yela kpene keŋ Wurubuarɛ be tee wa akpenkpenkyɔɔra dɔɔ yako see ne, koŋawɔ ampaŋ. Be yakowɔ nyiaa, "Baa baake e nyi Nasarete baale."

Mateo 3

¹Debaŋ kenan man ne, Gyɔn Wurubuarɛ loŋsɔɔre koŋawɔ ɔ ne kolosi Wurubuarɛ nombia Gyudia depampaa dinaa keŋ man. ɔ yakowɔ nyiaa,

²"Ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛeneŋ kumɛɛ man na ɛ ke koŋ Wurubuarɛ gyaŋ, nawolo nyi Wurubuarɛ gyoori keŋ ta benaa."

³Gyɔn kei yena ŋon Wurubuarɛ dekpɛnkpenkyɔɔre Yesaya be yako ɔ wose man nombia nyiaa, "Ɔolo ne fae yeesa depampaa dinaa keŋ man nyiaa, ɛ desina de Gbenkyoo gbɛeneŋ. Ɛ yela ɔ gbɛeneŋ pou ka tenɛe."

⁴Kurumɔɔ tɔne te ba moowɔ ŋara Gyɔn kegba, te wonembu tɔne te ɔ moowɔ yɛɛ abɔsɔɔ kpaŋ ɔ teŋa man. Akpataana na teebɔɔ yena ɔ weenɛɛ.

⁵Balan lee Gyerusalem donɔɔ man na Gyudia teeɛle man, na donɔɔse ŋan ŋe kyaa Gyɔɔdan boo keŋ yenaase ne koŋ ɔ gyaŋ.

⁶Beɛ kaa tɔlɛɛ be nombiakumɛɛ ŋan pou bɔɔ yɛɛ ne fa e, na ɔ te sɔ wɔ Wurubuarɛ loŋ Gyɔɔdan boo keŋ man.

⁷Gyɔn kena balan burum baŋ bɔɔ lee Farasiitena na Sadukiitena akpii ŋan man koŋ ɔ gyaŋ nyi waa sɔ wɔ Wurubuarɛ loŋ ne ɔ bɔɔse wɔ nyiaa, "Kyoa, ɛmɛɛ baŋ ɛ dana nombiakumɛɛ ŋgba doma ne. Amote faree na ŋon nyi yaa yeu lee Wurubuarɛ deŋele kewoŋ keŋ gyae ke koŋ balan dɔɔ ne man?"

⁸Ɛ yɛɛ nombia kpaakpaa ŋan nawolo nyi ɛ te kyɛɛkee lee ɛ gbɛeneŋ kumɛɛ man koŋ Wurubuarɛ gyaŋ.

⁹Ɛ na yɛɛ ya agyuen nyi keŋ ɛ yɛɛ Aberaham ɔ naanasewɔ dɔɔ te Wurubuarɛ lee ŋon ya. Mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, Wurubuarɛ waa tale yela boya adon keŋa ka bese naanase fa Aberaham.

¹⁰Ɛ kɛɛ, Wurubuarɛ tanɗ desina ɔ debɛɲa see waa tunjii daase lo. Mena dɔɔ danɗ kamase keɲ ke bɛɛ se bia kpaakpaa ya na, waa tunj ke lo na baa keretii ke do boalanɗ man.

¹¹Ƙɛntɛ Gyɔn besewɔ yako wɔ nyiaa, manɗ dɔɔ lonj te me dana mɛɛ sɔ ɲon Wurubuarɛ lonj na kawola nyi ɛ te kyɛɛkee lee ɛ gbɛnɛnɗ kumɛɛ man ƙɔɲ Wurubuarɛ gyanj. Mɔna manj wɔle na ɲon ɔ kela manj nɛ waa ƙɔɲ, keɲ manj tekaboe gba nyi maa tela ɔtenate nkyokotase gba ya. Don dɔɔ, Wurubuarɛ felinɗ na boalanɗ te waa mo sɔ ɲon Wurubuarɛ lonj.

¹²ɔ dana ɔ pampaa ɔ nyinmaa man waa mo feefu wa amola na waa lese amola bia ɲan do ɔ kpee man, na waa kuu wura ɲan ka do boalanɗ keɲ ke bɛɛ yem ya nɛ man.

¹³Gyɔn kɛɛ sɔ balanɗ Wurubuarɛ lonj keɲ nɛ, te Yesu leewɔ Galelia tɛɛle man ƙɔɲ Gyɔɔdan boo nooman nyi Gyɔn waa sɔ e Wurubuarɛ lonj.

¹⁴Mɔna Gyɔn gyaewɔ waa yɛɛ na Yesu ke kyɛɛkee wa agyuenj. Ƙɛntɛ ɔ boose Yesu nyiaa, "Nyanj te kaboena nyi nya sɔ manj Wurubuarɛ lonj. Weera te nyanj besewɔ ƙɔɲ me gyanj nyi manj maa sɔ nɛnɗ Wurubuarɛ lonj?"

¹⁵Ƙɛntɛ Yesu tiranɔɔ fa Gyɔn nyiaa, "Debanɗ kei man nɛ, nyanj yɛɛ ke mena. De yɛɛ nne na, Wurubuarɛ kegyaebii yaa dɛɛ yɛɛ baa." Ƙɛntɛ Gyɔn mo sɛɛwɔ.

¹⁶Gyɔn ke sɔ Yesu Wurubuarɛ lonj tanj, te Yesu ka mo waa lee lonj keɲ man pɛ, te adido torowɔ. Ƙɛntɛ ɔ naa Wurubuarɛ felinɗ ɲon moo duwulunɗ dinɔɔ tisi kaa gyakaa ɔ dɔɔ.

¹⁷Botɔɔ te be nyii Wurubuarɛ kolosiwɔ lee adido yako nyiaa, "Kei yɛna me bu ɲon mɛɛ gyae lee me konɔɔ man, te ɔ na gyoo me sia nideli."

Mateo 4

¹Ƙɛntɛ Wurubuarɛ felinɗ ɲon yela Yesu gyuu depampaa dinaa daale man. Botɔɔ te ɔbonsam kɛɛse e kɛɛ.

²Yesu ke bake ɔ noɔ weeya sɔɲola (40) nelim na ka weese wɔle nɛ, tanam kyanja e nideli.

³Botɔɔ te ɔbonsam ƙɔɲawɔ ɔ gyanj kaa yako e nyiaa, "Akpaa nyanj yɛna Wurubuarɛ bu ɲon na, yela boya ƙɛɲa ka bese weenɛɛ."

⁴Ƙɛntɛ Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Wurubuarɛ nombia anɗmarasenɗ see ne yako daa nyiaa, 'Na weenɛɛ ɲaagenɗ ne faa na walanɗ nyeedonɗ ya, mɔna Wurubuarɛ noowoya kamase mo ne fa walanɗ nyeedonɗ.' "

⁵Botɔɔ te ɔbonsam moo Yesu gyuu Gyerusalem donɔɔ man, te ɔ moo e gyuu Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ nyeeman adido adido,

⁶te ɔ yako e nyiaa, "Akpaa nyanj yɛna Wurubuarɛ bu ɲon na, funj n wose lee kebo ke lo tɛɛle man, nawolo nyi Wurubuarɛ nombia anɗmarasenɗ see ɲan ne yako daa nyiaa,

'Nyanɔ doo Wurubuaɛ waa kpila ɔ kpilala, na be kaa gyee neɲ nideli, na baa kolee neɲ keɲ nyi n be gyae n ka mo n nae gyɔ na boe koranɔ gba ya.' “

⁷Kenɛte Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Wurubuaɛ nombia aɲmaraseɲ see na bese yako daa nyiaa, 'Na kɛɛse n Gbenɲgyoo Wurubuaɛ ɲon kɛɛ ya.' “

⁸Botɔɔ te ɔbonsam besewɔ mo Yesu gyɔ bula dinaa daale nyee doo, te ɔ wola e tɛɛle kei doo gyoorobiiri na ka kyeo pou.

⁹Kenɛte ɔ yako Yesu nyiaa, "Akpaa n buɲ me nawɔɔ tɛɛ som maɲ na, maa mo abɔɔ kenɔ pou fa neɲ.”

¹⁰Kenɛte Yesu yako e nyiaa, "ɔbonsam ta lee me siaman, nawolo nyi Wurubuaɛ nombia aɲmaraseɲ see ne yako daa nyiaa, de Gbenɲgyoo Wurubuaɛ waageɲ te kaboena nyi dee buɲ e na dɛɛ som e.”

¹¹Botɔɔ te ɔbonsam leewɔ Yesu gyanɔ lanɔ, te Wurubuaɛ kpilala koɲawɔ kaa kɛɛ ɔ doo.

¹²Yesu ke nyii nyi ba te kyanɔ Gyɔn Wurubuaɛ loɲsɔɔre ɲon to deni nɛ, te ɔ besewɔ gyɔ Galelia tɛɛle man.

¹³Yesu ka lee Nasarete donɔɔ man nɛ, ɔ gyuuwɔ ke kyaa Kapanum donɔɔ man. Donɔɔ kei kyaa Galelia depaa noɔman, te ka benaa na Sebulɔn na Nafitali tɛɛlese.

¹⁴Kei yela kpene keɲ Wurubuaɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre Yesaya be yako see lee tɛɛle kenanɔ wose man nɛ koɲawɔ ampanɔ. Yesaya yakowɔ see nyiaa,

¹⁵"Emɛɛ balanɔ banɔ ɛ kyaa Sebulɔn na Nafitali tɛɛlese ɲan ɲe kyaa benaa na Galelia depaa, botɔɔ keɲ balanɔ banɔ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ boe nɛ, na Gyɔɔdan boo diɲɲiɲ nɛ, ɛ tei kɛbo.

¹⁶Balanɔ banɔ be doo diɲɲiɲ man nɛ te naa keɲmaɲee dinaa daale. Balanɔ banɔ mo be kyaa botɔɔ keɲ yeɲ ne di gyoori nɛ, keɲmaɲee te koɲ fa wɔ.”

¹⁷Lee debanɔ kenanɔ te Yesu fiasɛɛ ɔ ne kolosi Wurubuaɛ nombia nyiaa, "Ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛeneɲ kumɛɛ man na ɛ ke koɲ Wurubuaɛ gyanɔ, nawolo nyi Wurubuaɛ gyoori keɲ ta benaa.”

¹⁸Wee daale Yesu keta Galelia boo noɔ noɔ nɛ, ɔ naa Simɔn ɲon ɔ yele daale bela yena Pita nɛ, na ɔ naabu Anderiase na bɛɛ lo asawu boo keɲ man, nawolo nyi be yɛɛ kpɛɛ kyanɔarawɔ.

¹⁹Kenɛte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ kaa sila maɲ, na maa yela ɛ ke yilaa balanɔ fa maɲ.”

²⁰Debokenanɔ man te be tinaa ba asawuse ɲan yela te be kaa sila Yesu.

²¹ɔ ke gyɔ ɔ siaman kyomii nɛ, ɔ naa Sebedeo bia Gyemisi na ɔ naabu Gyɔn na banɔ na be kya Sebedeo doo degbele man bee desina ba asawuse te Yesu baake wɔ,

²²debokenanɔ man te be tinaa degbele keɲ na be kya yela, te be sila Yesu lanɔ.

²³Kenje Yesu kila Galelia tæele ken pou, na ɔ na wola wɔ Gyudatena ɔsom denɛ man. ɔ kolosi Wurubuarɛ nombia kpaakpaa lee Wurubuarɛ gyoori ken wose man, te ɔ kyɔ kaweesee kpookpoo balan wose man.

²⁴Mena dɔɔ Yesu yele leewɔ Siria tæele ken dɔɔ pou. Kenje balan moo kaweesetena kpookpoo, ngba ban bɛɛ wee keleuleuse na ɔtakasese na ban ba yenaase ba yekee ne kona e, te ɔ kyɔ wɔ te ɔ gberaa felinkumɛ lee baale mo man.

²⁵Mena dɔɔ balan burum lee Galelia, na Dekapolise tæele man na Gyerusalem donɔ man na Gyudia tæele man, na Gyɔdan dingyiŋ kaa sila e.

Mateo 5

¹Yesu kena balan burum ban nɛ, ɔ gyeŋa bula daale gyu ke kyaa ke dɔɔ. Kenje ɔ kaseela ban kɔŋawɔ kaa kyaa kilisi e.

²Botɔ te ɔ gyuuusu ɔ nɔɔ ɔ na wola wɔ nyiaa,

³"Emɛɛ ban ɛ ba mo ɛ wose pou lo Wurubuarɛ dɔɔ nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi emɛɛ te Wurubuarɛ gyoori ken yɛɛ ɛ wui.

⁴Emɛɛ ban ɛ ne di walaŋsa nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi Wurubuarɛ waa kyɔlɛɛ ŋon.

⁵Emɛɛ ban ɛ ne yɔkɔse ɛ wose nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi emɛɛ te tæele kei gyae kaa bese ɛ wui.

⁶Emɛɛ ban ɛ loo gyakaa nideli nyi ɛ ke yɛɛ kpene ken tenɛ Wurubuarɛ siaman nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi Wurubuarɛ waa fa ŋon abɔɔ ŋan ɛ ne gyae lee ɛ konɔɔ man nɛ.

⁷Emɛɛ ban ɛ ne wii balan waraŋase nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi Wurubuarɛ waa wii emɛɛ mo waraŋase.

⁸Emɛɛ ban dukum kamase be dɔɔ ɛ konɔɔse man ya nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi emɛɛ ne gyae la ɛ kena Wurubuarɛ.

⁹Emɛɛ ban ɛ ne yele wosefɛɛɛɛɛɛ ne kɔŋ balan nsana nɛ emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi emɛɛ te baa baake nyi Wurubuarɛ bia.

¹⁰Emɛɛ ban bɛɛ naase ŋon diyem nyi ɛ ne yɛɛ kpene ken tenɛ Wurubuarɛ siaman dɔɔ nɛ, emɛɛ na nyeebam, nawolo nyi emɛɛ te Wurubuarɛ gyoori ken yɛɛ ɛ wui."

¹¹"Emɛɛ ban balan na tee ŋon te bɛɛ naase ŋon diyem te bɛɛ kɛɛɛ ɛ nɔɔse yako nombiakumɛ gyakaa ɛ dɔɔ, nawolo nyi ken e silana maŋ dɔɔ nɛ, emɛɛ na nyeebam.

¹²Ɛ yela ke yɛɛ ŋon gyon nideli, nawolo nyi kom ken Wurubuarɛ waa to ŋon adido ne ka boe. Mena ken bɛɛ naase ŋon diyem nɛ, mena ke te be naase Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra ban bɔɔ kyaa pɛte ɛ be kɔŋ nɛ diyem."

13"Ɛ yɛɛ ɲɔba yabia nɛ fa balan tɛɛle kei dɔɔ. Mɔna akpaa yabia gyon ken da lee ke man na, n be gyae n ke tale yela ka ke yɛɛ gyon bela ya. Dekon mena na yabia kenan be dei fa kolo na kolo ke yɛɛ bela ya. Bee fun ke bo leki, na balan ke sakatee ke lan."

14"Ɛ yɛɛ ɲɔba kenmanee nɛ fa balan tɛɛle kei dɔɔ. Donɔɔ ken ke gyakaa bula dɔɔ nɛ bɛɛ weese ya.

15Dolo bɛɛ kyanee kanea na waa mo kolo wuu ke dɔɔ ya, mɔna ɔ na mo ke bo gyakaa kolo dɔɔ adido, na ke nyin naa fa balan ban pou be kyaa dekpanalan man nɛ.

16Mena mo te ɛ yela balan kena ɛ kenmanee ken. Kei ne gyae la ke yela balan kena ɛ nombia kpaakpaa ɲan ɛ ne yɛɛ nɛ, na baa nyin lese ɛ kya ɲon ɔ kyaa adido nɛ yele."

17Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ na gyuen nyi me konae me kaa bɛɛ Wurubuaɛ mmaraase, yaa nombia ɲan Wurubuaɛ akpenkpengyɔɔra be yako see nɛ ya. Ma te kon nyi me kaa bɛɛ ɲa ya, mɔna me konae na maa yela nombia ɲenan pou ke kon ɲɔba ba ke yako see nɛ.

18Ampan yaa mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, adido na tɛɛle kei pou nyina te wolɛɛ ta ya nɛ, mmaraase ɲan man dokolon, yaa kenmarasebii dokolon koon gba be gyae ka feefo lee ɲe man ya, kelii deban ken nombia ɲenan pou gyae ke kon, ɲɔba mena ken boɔ yako see nɛ.

19Mena dɔɔ walan kamase ɲon ɔ bɛɛ nyi ɔ be di Wurubuaɛ mmaraase ken man kamase dɔɔ ya, te ɔ wola balan mo nyi be na di ɲe dɔɔ ya nɛ, na mena walan ɲonan waa yɛɛ walan kemaasabii Wurubuaɛ gyoori ken man. Mɔna walan kamase ɲon ɔ di Wurubuaɛ mmaraase ɲan kamase dɔɔ, te ɔ wola balan mo nyi baa di ɲe dɔɔ nɛ, baa baake e nyi walan kegyia Wurubuaɛ gyoori ken man.

20Mena dɔɔ mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, akpaa ɛ gbɛɛɛnɛn ta tenɛɛ Wurubuaɛ siaman kela Gyudatena mmaraa wolala ban, na Farasiitena dikpii ken balan ya nɛ, ɛ be gyae ɛ ka gyoo Wurubuaɛ gyoori ken man ya."

21Kente Yesu besewo yako wo nyi, "Ɛ nyii Wurubuaɛ nombia yakowo nyiaa, benɛn benɛn ken na, Wurubuaɛ yako de naanao nyi, 'Ɛ na ko walan ya, te walan kamase ɲon ɔ ko walan na, maa bu e fɔɔ.'

22Mɔna man ne yako ɲon baa nyiaa, 'Walan kamase ɲon ɔ gyen ban do ɔ dɔɔ na baa bu e fɔɔ, te walan kamase ɲon ɔ tee ɔ dɔɔ nyi ɔ yɛɛ ohuhoo e na, baa mo e gyu kegyiise siaman na be kaa di ɔ nombia. Te walan kamase ɲon ɔ baake ɔ dɔɔ nyi Diyinɛ na, ɔtenate benaa na boalan man kagyoo.'

23Mena dɔɔ nyi akpaa nyan ɲon n mo kolo kon Wurubuaɛ kedɛɛsa boe ken tɛɛ n kaa deesi, te n toose nyi ɛmɛɛ na ɲolo dana nombia na,

24tina nya aboo ɲan yela kedɛɛsa boe ken tɛɛ botɔɔ, na n ke gyu n dɔɔ ɲon gyan na ɛ kaa desina ya nsana, pena n kaa mo nya aboo ɲan deesi fa Wurubuaɛ.

25Nyi akpaa ɲolo de samɛnaa nɛn na, yɛɛ kakyen na ɛ ke desina ya nsana pena nombia kedi wee ken kelii. Na mena ya wee kenan de lii na, waa mo nɛn ka do nombiadiiri

non nyinmaa man, na non mo ka mo neŋ ka do kototootena nyinmaa man, na baa mo neŋ keto deni.

²⁶Ampaŋ yaa mɛɛ yako neŋ n ke nyii nyiaa, n be gyae n ka lee deni kenaŋ man ya, kaboena n ke to kom keŋ pou baa do neŋ nɛ taŋ.”

²⁷Kenŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ nyii Wurubuaɛ nombia yakowo nyi alo na baale de yala doŋa na, ŋolo na lee o doo wole ya.

²⁸Mona maŋ ne yako non baa nyi walaŋ kamase non o keɛ alo te o gyakaa e loo na, otenate te yɛɛ dukum Wurubuaɛ siaman. Nawolo nyi Wurubuaɛ siaman na o gyae e baa.

²⁹Akpaa n dunoluŋ sibii ne yele la te n ne yɛɛ dukum na kulu ke leki. Dei nyi nya lee kadeŋ na n ke kyaa Wurubuaɛ gyaŋ kela nyi baa mo n dibiliŋ pou ka do boalaŋ man.

³⁰Te akpaa nyi n dunoluŋ baam ne yele la te n ne yɛɛ dukum na kara ke leki. Dei nyi nya lee kadeŋ na n ke kyaa Wurubuaɛ gyaŋ kela nyi baa mo n dibiliŋ pou ka do boalaŋ man.”

³¹Kenŋte Yesu besewo yako wo nyiaa "Ɛ nyii Wurubuaɛ nombia yakowo nyiaa, 'Walaŋ kamase non waa beɛ o weele na, kaboena nyi waa fa e tone na kawola nyi o te beɛ e.'

³²Mona maŋ ne yako non baa nyi akpaa alo te gyae baala ya te o baale de beɛ e na, o te yeli alo non te woleɛ yale mmaraase Wurubuaɛ siaman. Te nyanŋ non mo n yala alo non o baale be beɛ e na, Wurubuaɛ siaman na n gyae ŋolo weele baa.”

³³Kenŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ nyiiwo Wurubuaɛ nombia besewo yako gyaŋgba keŋ nyiaa, walaŋ kamase non o kaŋ ntam fa de Gbengyoo Wurubuaɛ na, waa yɛɛ kakyeŋ na waa di ke doo.

³⁴Mona maŋ ne yako non baa nyiaa, ɛ na kaŋ ntam korakora gba ya. Ɛ na kaŋ adido ntam ya, nawolo nyi botoo te Wurubuaɛ kyaa o ne di gyoori balan pou doo.

³⁵Ɛ na kaŋ teelee mo ntam ya, nawolo nyi botoo yena Wurubuaɛ nae deɛ see. Ɛ na kaŋ Gyerusalem donoo mo ntam ya, nawolo nyi keŋ yena gyoo dinaa non donoo.

³⁶Ɛ na kaŋ ɛ nyee ntam ya, nawolo nyi ŋolo be gyae waa tale yela o nyeenyooɔɔe dokolon ke biri yaa ka wolose ya.

³⁷Nombii keŋ kaboena nyi nya sɛɛ 'Ayi' na sɛɛ nyi 'Ayi' te keŋ kaboena nyi nya beɛ nyi 'Koa' na, beɛ nyi 'Koa.' Nombii da lee keŋa wole na, lee walaŋkum non gyaŋ.”

³⁸Kenŋte Yesu besewo yako nyiaa, "Ɛ nyii Wurubuaɛ nombia yakowo nyiaa, akpaa n doo de yelee n sibii na nyanŋ mo yelee o wui to kom. Te akpaa n doo de kulu n keli na, nyanŋ mo kulu o wui to kom.

³⁹Mona maŋ ne yako non baa nyiaa, akpaa ŋolo de yɛɛ neŋ nombiikum na, nyanŋ na mo nombiikum to e kom ya. Te akpaa ŋolo da ŋmera neŋ n dunoluŋ lakaa man na, besena n demena mo wui kpu e.

⁴⁰Nyi ɲolo de samenaa neɲ nyi waa lɛo n kegba wurikyim na, kpee n kegba atetate keɲ mɔ kpu e.

⁴¹Akpaa ɲolo da ɲere neɲ nyi ɛmɛɛ na e ke ta nawɔɔtɔɔse kufu na, sɛɛ na ɛmɛɛ na e ke ta nawɔɔtɔɔse sao.

⁴²Akpaa ɲolo da sola neɲ kolo na fa e, te akpaa ɲolo de kɔɲ ɔ kaa paa n kolo na, na bɛɛ ya.”

⁴³Kenɛ Yesu besewɔ yako nyiaa, "Ɛ nyii Wurubuarɛ nombia yakowɔ nyiaa, gyae n dɔɔ na n ke kɔla ɲon ɔ ne kɔla neɲ nɛ.

⁴⁴Mɔna maɲ ne yako ɲon baa nyiaa, ɛ gyae balan baɲ bɛɛ kɔla ɲon nɛ, na ɛ ke fane fa baɲ bɛɛ naase ɲon diyem nɛ,

⁴⁵na kawola nyi ɛ yɛɛ ɛ kya ɲon ɔ kyaa adido nɛ bia gbagbawɔ. Nawolo nyi ɔ ne yele weese ne gyɔɔ fa balan kumɛɛ na balan kpaakpaa pou, te ɔ ne yele ɔga ne ɲɛɛ fa balan baɲ be gbɛneɲ tenɛɛ ɔ siaman, na baɲ be gbɛneɲ ba tenɛɛ ɔ siaman ya nɛ pou.

⁴⁶Nyi akpaa ɛ ne gyae balan baɲ bɛɛ gyae ɲon nɛ baagen bo na, ɛ na gyueɲ nyi ɛ ke nyiɲ kolo kpaakpaa lee Wurubuarɛ gyaɲ ya, nawolo nyi nombiakumɛɛyɛɛra mɔ koran ne gyae baɲ bɛɛ gyae wɔ nɛ.

⁴⁷Te akpaa ɛ do ɛ gyooɲa baagen nɔɔ na, wonɲ te ɛ ne yɛɛ kela balan akan baɲ? Na mena te balan baɲ bɔɔ gyen Wurubuarɛ ya nɛ mɔ ne yɛɛ yee?

⁴⁸Mena dɔɔ ɛ yɛɛ balan kpaakpaa keɲ nombiikum kamase na dɔɔ ɛ man ya kelii ɔto, ɲgba ɛ kya ɲon ɔ kyaa adido nɛ.”

Mateo 6

¹Kenɛ Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa "Ɛ kɛɛ nideli nyi ɛ be yɛɛ deeli balan man, na baa nyiɲ naa ɲon ya. Akpaa ɛ yɛɛ mena na, ɛ be gyae ɛ ke nyiɲ kom keto kamase lee ɛ kya ɲon ɔ kyaa adido nɛ gyaɲ ya.

²Mena dɔɔ akpaa ɛ yɛɛ deeli fa diyemte ɲolo na, ɛ na mo ke gyɔ dekpɛɲkpɛɲ ɲgba mena keɲ balan baɲ bɛɛ beo ba wose nɛ ne yɛɛ Gyudatena ɔsom denɛɛ na abɔnterese man, na balan keniɲ keɛɛ wɔ nɛ ya. Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon nyiaa, be taɲ nyiɲ ba kom keto pou.

³Mɔna akpaa n yɛɛ deeli fa diyemte ɲolo na, na yele n dɔɔ kpaakpaa gba koran ke nyii ya.

⁴Yela kedoo walaɲ ɲon n be yɛɛ deeli keɲ fa e nɛ, ɛmɛɛ na e ɛ bala nsana. Dekɔɲ mena na, n kya Wurubuarɛ ɲon ɔ ne naa kpene keɲ n be yɛɛ weese nɛ, waa tɔ neɲ kom.”

⁵Kenɛ Yesu yako wɔ nyi, "Akpaa ɛ ne fane nɛ, ɛ na yɛɛ ɲgba mena keɲ balan baɲ bɛɛ beo ba wose ne yɛɛ nɛ ya. Nawolo nyi bɛɛ gyae Gyudatena ɔsom denɛɛ man, na

abonterese man keta senjee fane na balan kenying naa wo. Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyi be taŋ to wo ba kom pou.

⁶Mona akpaa ε ne gyae ε ke fane na, ε gyu ε denee man na ε keto disim na ε ke fane fa ε kya ŋon ε bee naa e na ε sia fonεε ya ne. Akpaa ε yee mena na, ε kya ŋon ɔ ne naa kpene keŋ ε be yee weese ne, waa to ŋon kom.

⁷Akpaa ε ne fane na, ε na kolosi noowoya burum ŋan ŋoo taŋ tonoo, ŋgba mena keŋ balan baŋ boo gyen Wurubuarε ya ne yee ne ya. Baŋ gyen nyi akpaa be kolosi noowoya burum na, te Wurubuarε waa nyii wo.

⁸Mena doo ε na yee ŋgba be kee yee ne ya, nawolo nyi ε kya Wurubuarε wulaa ɔ gyen kpene keŋ ne hia ŋon koran gba pete ε ne boose e.”

⁹“ε ne gyae ε ke fane na, ε yako nyiaa, 'De kya ŋon n kyaa adido, dee fane nyi balan pou baa lese n yele.

¹⁰Lese n gyoori deboo, yela baa yee n kegyaebii teelee doo, ŋgba mena keŋ bee yee adido ne.

¹¹Fa daa gyen wee kei weeneε.

¹²Mo de nombiakumεε kyee daa, ŋgba mena keŋ daa mo na mo kyee balan baŋ bee yee nombiakumεε tia daa ne.

¹³Na yele dee yala kekeεsekεε man ya. Mona lese daa lee walaŋkum ŋon nyinmaa man.' “

¹⁴Nawolo nyi akpaa ε mo balan nombiakumεε kyee wo na, ε kya ŋon ɔ kyaa adido ne mo waa mo emεε mo ε nombiakumεε kyee ŋon.

¹⁵Mona akpaa ε ta mo balan nombiakumεε kyee wo ya na, ε kya ŋon ɔ kyaa adido ne mo be gyae waa mo emεε mo wui nombiakumεε kyee ŋon ya.

¹⁶Kenje Yesu besewo yako wo nyi, "Akpaa ε ne bake ε noo ne, ε na nyaje ε sia ŋgba mena keŋ balan baŋ bee beo ba wose ne ne yee ne ya. Bee nyaje be sia na balan ke nyin naa nyi bee bake be noo. Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyi be taŋ nyin ba kom keto.

¹⁷Mona akpaa n bake n noo ne, faafo n sia na n ke tiu nuŋ na n ke fulaa n nyee.

¹⁸N yee mena na balan ba gyem nyi n ne bake n noo ya. Mona n kya ŋon n bee naa e na n sia fonεε ya, te ɔ ne naa kpene kamase keŋ n ne yee weese ne waa to neŋ kom.”

¹⁹Kenje Yesu besewo yako wo nyiaa, "ε na gyae aboo see teelee kei doo fa ε wose ya. Nawolo nyi teelee kei doo na, paapaase na kandorse gyae ke tale wolεε ŋa, yaa ŋmeelatena mo baa tale kaa ŋmeele ŋa.

²⁰Mona ε gyae aboo see ε wose Wurubuarε man, botoo keŋ paapaase na kandorse be wolεε ŋa ya, te ŋmeelatena mo be gyae baa tale gyu ke ŋmeele ŋa ya ne.

²¹Nawolo nyi botoo keŋ nya aboo kpaakpaa doo ne, botoo mo te n loo yakaa.”

²²Ken̄te Yesu besewō yako wō nyiaa, "Sia yeē ngba kanea nē fa deniwalaŋ wose. N sia dei na n wose pou doo kenmaŋee man.

²³Mona n sia de wolēē na, n wose pou doo ditiŋtēē tuum man. Nyi akpaa kanea ken̄ doo n man nē da gyoo ditiŋtēē na, kenan̄ na ditiŋtēē dinaa ta gyoo neŋ."

²⁴"Walaŋ be kyaa ken̄ waa tale som gbengyoona bala ya. Dekoŋ mena na, waa kola ŋolo na waa gyae ŋolo nombia, yaa waa som ŋolo nideli kela ŋolo. E be gyae e ke tale som Wurubuaŋe na koba bom ya.

²⁵Mena dōo te mēē yako ŋon nyiaa, e na yeyēē na e kekyaa man kedi na kenyoō, na aboo ŋan e ka do ya. Nyeedon̄ ne hia kela weenēē, te deniwalaŋ wose mō ne hia kela aboo ŋan waa do.

²⁶E kēē gyebuse, bōo ne duu aboo ya te bōo ne kōo ya te bōo dana kpeese yaa denēē ŋan man baa see weenēē ya. Mona e kya ŋon o kyaa adido nē ne fa wō weenēē. Kaboena ya gyen̄ nyi, e wose ne hia kela gyebuse.

²⁷E man won̄ti te lee o kayeyēē man nē, waa tale mō debaŋ dokolon̄ koon̄ pē kpu na o weeya ŋan Wurubuaŋe be fa e ne?

²⁸Won̄ dōo te e na yeyēē na aboo ŋan e ka do. E kēē mena ken̄ kyenkyenkōose na bee, ŋe bēē yēē tom ya te ŋe bēē loo kanyaŋse mō ya.

²⁹Mona mēē yako ŋon e ke nyii nyiaa, Gyoo Solomon̄ gba na o wosekenyin̄ koran̄ nē, o te nyin̄ kyenkyenkōose ken̄a man dokolon̄ kyeo ya.

³⁰Weera dōo te e bēē lēē Wurubuaŋe di nideli ya. Nyi akpaa mena te Wurubuaŋe ne mia ŋalese ŋan e kena ŋa gyen̄ kyoo na be ta too ŋa na, kenan̄ na e tōose nyi Wurubuaŋe waa mia ŋon kela ŋalese ŋenan̄.

³¹Mena dōo e na yeyēē na kpene ken̄ e ke di, yaa kpene ken̄ e ke nyōo yaa kpene ken̄ e ka do nē dōo ya.

³²Nawolo nyi mena aboo ken̄a te tēēle kei dōo balan̄ ban̄ bōo gyen̄ Wurubuaŋe ya nē sia ne yēē ŋe dōo, mona e kya Wurubuaŋe gyen̄ nyi mena aboo ken̄a ne hia emēē mō.

³³Mena dōo e tangbēē mō e loo pou gyakaa Wurubuaŋe gyoori ken̄ na o gbēenen̄ ŋan tenēē nē dōo. Nyi akpaa e yēē mena na, Wurubuaŋe waa mō aboo akan̄ ŋan pou kpu ŋon.

³⁴Mena dōo e na yeyēē na kyoo wui nombia ya, te e na mō gyen̄ wui nombia kpu kyoo wui man ya. Nawolo nyi wee kamase na ke wui nombia."

Mateo 7

¹Ken̄te Yesu besewō yako wō nyiaa, "E na yēē e wose balan̄ nombiadiira na e ke bu wō fōo ya, na Wurubuaŋe mō be di e nombia na waa bu ŋon fōo ya.

²Nawolo nyi gbɛɛ keŋ man ɛ ka mo di ɛ tebia nombia na, mena mo te Wurubuarɛ waa mo di ɛ nombia. Nombii keŋ ɛ ka mo yɛɛ ɛ tebia nɛ, keŋ ke te Wurubuarɛ mo waa mo yɛɛ ŋon.

³Weera doo te n ne naa woŋsilibii keŋ doo n doo sibii man, te n be famenɛ na daakpee keŋ doo nyan gbagba n sibii man ya?

⁴Sena te n ke tale yako n doo nyi, 'Me doo yela maa lese woŋsilibii lee n sibii man, keŋ nyan gbagba be famenɛ na daakpee keŋ doo n sibii man ya?'

⁵Nyan walaŋ ŋon n na beo n wose, kaboena nyi nya taŋgbɛɛ lese daakpee keŋ doo n sibii man nɛ, pena n kena nideli na n ka lese woŋsilibii keŋ doo n doo sibii man nɛ.

⁶Ɛ na mo kpene keŋ ke yɛɛ kolo kpaakpaa ke Wurubuarɛ siaman nɛ fa babaase ya, na mena ya na baa besena bo koŋ ɛ doo na baa doŋee ŋon. Ɛ na mo ɛ kegyaŋase kpaakpaa nyiŋan mo fuŋ lo kekuiriise ya, na mena ya na baa sakatee ŋa bo."

⁷Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ sola Wurubuarɛ kolo na ɛ nyiŋmaa gyae ke kaŋ ke. Ɛ keo kolo lee o gyan na ɛ ke nyiŋ ke, te ɛ gyo e disim na waa toro fa ŋon.

⁸Nawolo nyi walaŋ kamase ŋon o boose e kolo na o nyiŋmaa ne kaŋ ke. Don o gyae kolo lee o gyan na o ne nyiŋ ke, te ŋon mo o gyo e disim na waa toro fa e.

⁹Ɛ man woŋti kyaa la keŋ nyi o bu da sola e weenɛ na waa mo boe fa e?

¹⁰Yaa ɛ man woŋti kyaa la keŋ nyi o bu da sola e kpebii na waa mo dom fa e?

¹¹Akpaa emɛɛ baŋ ɛ yɛɛ nombiakumɛyɛrawo koran gyen aboo kpaakpaa ka mo fa ɛ bia na, de yaa sena te ɛ kya ŋon o kyaa adido nɛ be gyae waa mo aboo kpaakpaa ŋan kela keŋa nɛ fa baŋ bɛɛ sola e nɛ ya.

¹²Wurubuarɛ mmaraase na Wurubuarɛ akpenkpengyoora nombia ŋan pou boo wolo ne ŋa nyee yena nyi, kpene keŋ n ne gyae nyi balan baa yɛɛ fa neŋ na, keŋ te kaboena nyi nyan mo nya yɛɛ fa wo."

¹³Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ yɛɛ kakyen na ɛ ka mo denanoo boboogyee keŋ man gyoo Wurubuarɛ man. Nawolo nyi denanoo keŋ ka keereɛ te ke gbɛɛnaa feleɛ te ke doo keta be taŋ baŋ ya nɛ, na mo balan bo gyu kayeyɛɛ keŋ be taŋ oto ya nɛ man. Mona ke man te balan burum doŋɛɛ.

¹⁴Te denanoo boboogyee keŋ ke gbɛɛnaa yɛɛ peperee te ke doo keta dana baŋ nɛ, na moona balan gyu nyeedon keŋ be taŋ oto ya nɛ man. Mona balan baŋ bɛɛ naa ke te bɛɛ moo ke man gyoo nɛ, be ta boo ya."

¹⁵Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ keɛ ɛ wose man nideli lee akereɛ akpenkpengyoora baŋ wose man. Akpaa be koŋ ɛ gyan na, bɛɛ yokoɛ ba wose ŋgba namense nɛ mona be konooɛ man na be yɛɛ ŋgba gbougbose nɛ.

¹⁶Be nombia ŋan bɛɛ yɛɛ nɛ te ɛ ka mo gyen wo. Dolo bɛɛ ko mango bia lee akutu dan man ya, mena mo te boo ne ko apaŋ lee abotoo woŋse man ya.

¹⁷Mena mo te dan kpaakpaate kamase na se bia kpaakpaa, te dan kum mo na see bia kumee.

¹⁸Dan kpaakpaate be gyae ke tale see bia kumee ya, te dan kum mo be gyae ke tale see bia kpaakpaa ya.

¹⁹Dan kamase ken bee se bia kpaakpaa ya ne, bee kara ke na be ta mo do boalan.

²⁰Mena doo nombia nan balan benan ne yee ne, te e ka mo gyen wo.”

²¹"Na walan kamase non o ne baake man nyi 'Me Gbengyoo, me Gbengyoo' ne, ne gyae la waa gyoo Wurubuaere gyoori ken man ya. Mona walan non o ne yee kpene ken me kya non o kyaa adido ne gyae ne, non waagen ne gyae la waa gyoo Wurubuaere gyoori ken man.

²²Nombia kedi wee dinaa ken man ne, balan burum baa kaa yako nyiaa, 'De Gbengyoo, na n yele man te de kolosi Wurubuaere nombia yee? Yaa na n yele te da moowo gegi felinkumee lee balan man yee? Na n yele te da moowo yee gyakolon nombia na nombia dinaana yee?'

²³Botoo te maa toro yako wo nyiaa, 'Moo gyen non ya, e lee me siaman. Emee nombiakumeyeera!' “

²⁴Ken te Yesu besewo yako wo nyiaa, "Mena doo walan kamase non o ne nyii me noowoya kena te o ne di ne doo ne, o yee ngba siakaralate non o be ban o deni gyakaa boe doo ne.

²⁵Oga neewo te boonen wuowo te felin dinaa gyoo deni ken, mona ka te yale ya. Nawolo nyi o see ka mokoo gyakaa boe doo.

²⁶Mona walan kamase non o ne nyii me noowoya kena te o bee di ne doo ya ne, o yee ngba diyinte non o be ma o deni gyakaa anasa doo ne.

²⁷Oga neewo te boonen wuowo te felin dinaa gyoo deni ken te ka leewo yala worom tekerii pou.”

²⁸Yesu ke yako nombia kena tan ne, o kawola ken doo balan dikpii ken noo.

²⁹Nawolo nyi o wolawo ngba walan non o dana don nombia nan doo ne, be yee ngba mena ken ba mmaraa wolala ban na wolo ne ya.

Mateo 8

¹Yesu ke tisi lee bula ken doo kon ne, balan burum kaa sila e.

²Ken te akuntunte nolo kaa bujawo o nawoo tee waase e nyiaa, "Me Gbengyoo, akpaa n ne gyae na nyan ke tale kyo man me kawee.”

³Botoo te Yesu tenee o nyinmaa tina e te o yako e nyiaa, "Mee gyae, n kawee dee tan." Debokenan man te balee non kawee tanawo.

⁴Ken̄te Yesu tɔɔ e kiin̄ nyi, "Na yele walaŋ na walaŋ ke nyii ya, mɔna mo n wose gyu kawola Wurubuar̄e sae ŋon, na n ke deesi fa Wurubuar̄e ŋgba mena ken̄ Mosesi ba wola ŋon n̄e, na ke di adansēe fa walaŋ kamasē nyi n kawee te taŋ."

⁵Yesu ke gyu ka gyoo Kapanum donɔɔ man n̄e, Romantena yoonɔɔtena kegyia ŋolo koŋawɔ kaa waase nyiaa,

⁶"Me Gbengyoo l̄e man̄, nawolo nyi me tobaale te tekerii ɔ doo deni man ɔ ne naa diyem nideli."

⁷Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Maa koŋ na me kaa kyo e ɔ kawee."

⁸Botɔɔ te yoonɔɔtena kegyia ŋon yako e nyiaa, "Me gbengyoo, na haa n wose ya. Nawolo nyi ma tekaboe nyi nya koŋ me d̄e ya. Mena dɔɔ nyan̄ betaa gyuuusu n nɔɔ faree kawee ken̄, me tobaale ŋon waa koro.

⁹Nawolo nyi man̄ gbagba mɔ ȳe walaŋ ŋon me doo baale t̄e, te yoonɔɔtena mɔ doo me t̄e. Me yako ŋolo nyi waa gyu yenaŋ daale na ɔ ne gyu, te me yako ŋolo nyi waa koŋ na ɔ ne koŋ. Kpene kamasē ken̄ me yako be man ŋolo nyi waa ȳe na, ken̄ te ɔ ne ȳe."

¹⁰Yesu ke nyii nɔɔwoya ken̄a n̄e, doo ɔ nɔɔ te ɔ yako balan̄ dikpii ken̄ be silana e n̄e nyiaa, "Aman̄ yaa m̄e yako ŋon nyiaa, Iserae t̄e kei dɔɔ pou n̄e ma te naa ta walaŋ ŋon ɔ ne l̄e Wurubuar̄e di ŋgba balee kei n̄e ya."

¹¹M̄e yako ŋon e ke nyii nyiaa, balan̄ burum baa lee weese d̄e lee na weese d̄e yalae koŋ, na ban̄ na Aberaham na Asiki na Gyekɔpo kaa kyaa Wurubuar̄e gyoori ken̄ man na baa di bom.

¹²Te em̄e Gyudatena ban̄ nafa kaboena nyi yaa kyaa Wurubuar̄e gyoori ken̄ man n̄e, baa lese ŋon deɔɔ ka see dit̄i t̄e ken̄ man. Botɔɔ te e ke kyan̄ e nyee ya wii nideli.

¹³Ken̄te Yesu yako yoonɔɔtena kegyia ŋon nyiaa "Ta gyu d̄e, mena ken̄ n be l̄e man̄ di n̄e dɔɔ gyae ke koŋ mena fa nen̄." Debokenan̄ man te ɔ tobaale ŋon kawee taŋawɔ.

¹⁴Kenan̄ wole te Yesu korowɔ gyu Pita d̄e. ɔ ke gyu n̄e, na Pita wa awu doo ɔ na wee kpanalan̄.

¹⁵Ken̄te Yesu kyana e ɔ nyin̄maa man te kpanalan̄ ken̄ taŋawɔ. Ken̄te ɔ korowɔ k̄e be dɔɔ.

¹⁶Kelii balinɔɔ n̄e, ba moo balan̄ ban̄ felinkum̄e doo be man n̄e koŋ Yesu gyan̄. ɔ moo nombii dokolon̄ koon̄ bo gegi felinkum̄e ŋan pou, te ɔ kyɔ kaweesetena ban̄ mɔ pou.

¹⁷ɔ ke ȳe kei yela nombia ŋan Wurubuar̄e dekp̄enk̄pengyɔre Yesaya be yako see n̄e koŋawɔ aman̄. Yesaya yakowɔ nyiaa, "Don l̄e na de kaweesee pou, te ɔ moo de kaale mɔ seele."

¹⁸Yesu kena nyi balan̄ burum te kilisi e n̄e, ɔ yako ɔ kaseela ban̄ nyi baa ton̄ gyu boo ken̄ dingyin̄.

- ¹⁹Ken̄te Wurubuar̄e mmaraa wolale ȳolo k̄ɔŋawo ɔ gyan̄ kaa yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo, yenan̄ kamase ken̄ n ke gyuu na, maa sila nen̄ gyuu."
- ²⁰Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Nyanyase dana boonēn te gyebuse mo dana asaase, mona Deniwalān Bu ȳon be taŋ botoo ken̄ waa mo ɔ nyee teeli ya."
- ²¹Botoo te Yesu silala baŋ man ȳolo mo yako e nyiaa, "Me gben̄gyoo, yela maa taŋgb̄e gyuu kewuu me kya pena me kaa sila nen̄."
- ²²Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Sila maŋ, na n ke yela woya kewuu ba woya."
- ²³Botoo te Yesu gyooowo degbele man, te ɔ kaseela baŋ mo gyooowo kpu na e.
- ²⁴Karatetee dokolon̄ te felin̄ dinaa daale korowo ne gyoo lon̄ ken̄ doo, te gyoo lon̄ do degbele ken̄ man. Debaŋ kenan̄ na Yesu te doo dosoron̄.
- ²⁵Mena doo Yesu kaseela baŋ gyuuowo ke gyuuusu e yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo lee daa, dēe gyae dēe munu."
- ²⁶Ken̄te Yesu yako wo nyiaa, "Em̄e doo ɛ kel̄edi ta boo ya. Weera doo te ɛ dana gyakolon̄ mena?" Botoo te ɔ korowo te ɔ fae felin̄ ken̄ na lon̄ ken̄ te ȳeewo yididi.
- ²⁷Balaŋ baŋ wose yena wo te be boose doŋa nyiaa, "Walaŋ won̄ti yena kei, te felin̄ na lon̄ koran̄ ne nyii e ne?"
- ²⁸Yesu ka ton̄ gyuu boo ken̄ dingyin̄ Gadaratena teelee man ne, baala bala baale leewo amuseese man k̄ɔŋ kaa gyan̄ee na e. Na felin̄kum̄e doo balaŋ kewo man, te ba wose dana gyakolon̄. Mena doo ȳolo b̄e tale mo gb̄e kenan̄ man ya.
- ²⁹Ba kena Yesu ne be fae yeesa nedon̄ nyiaa, "Wurubuar̄e Bu, won̄ te n ne gyae de gyan̄? N k̄ɔŋae n kaa naase daa diyem pena debaŋ ken̄ kelii?"
- ³⁰Debaŋ kenan̄ na, kekuiriise dikpii dinaa daale seŋe botoo yenan̄ bee dii.
- ³¹Ken̄te felin̄kum̄e ȳan waase Yesu nyiaa, "Akpaa n ke gegi daa na, yela de kaa gyoo kekuiriise dikpii kei man."
- ³²Ken̄te Yesu yako felin̄kum̄e ȳan nyiaa, "E lee ta." Mena doo felin̄kum̄e ȳan leewo balaŋ baŋ man gyuu ka gyoo kekuiriise baŋ man, te be dikpii ken̄ pou yeuwo tisi bula kyolon̄kyolon̄ ken̄ gyuu ka gyoo lon̄ ken̄ man te be munuwo pou.
- ³³Ken̄te balaŋ baŋ b̄e k̄e kekuiriise baŋ doo ne, yeuwo gyuu donoo man te be yako nombia ȳan be k̄ɔŋ ne pou na kpene ken̄ be k̄ɔŋ balaŋ baŋ felin̄kum̄e doo be man doo ne fa balaŋ.
- ³⁴Mena doo donoo ken̄ man balaŋ pou leewo k̄ɔŋ kaa gyan̄ee na Yesu. Ba kena e ne, be waase e nyi waa lee be teelee doo.

Mateo 9

- ¹Yesu gyooowo degbele man te ɔ toŋa boo ken̄ gyuu ȳon gbagba ɔ donoo man.

²Ken̄te balan̄ baale seele yenan̄ dayen̄asate ɲolo ɔ dofoɲon̄ dɔɔ kɔɲ Yesu gyan̄. Yesu kena mena ken̄ balan̄ ban̄ be lee e di ne, ɔ yako kaweēte ɲon nyiaa, "Me bu, nyin̄ kon̄ɔ. Me ta mo n nombiakum̄ee kyeē neɲ."

³Botɔ te Wurubuar̄e mmaraa wolala ban̄ be kyaa botɔ ne ɲorokoteewɔ nyiaa, "Balee kei ne kolosi mmusuo nombia."

⁴Na Yesu gyen̄ kpene ken̄ b̄ee gyuen̄ ba nyeeya man ne te ɔ boose wɔ nyiaa, "Weera dɔɔ te e na gyuen̄ nombiakum̄ee e nyeeya man?"

⁵Nombia ken̄a man won̄ti woela na keyako? 'Me ta mo n dukum kyeē neɲ, yaa koro sen̄ na n ke ta?'

⁶Mona m̄ee gyae e ka gyen̄ nyi, man̄ Deniwalan̄ Bu dana don̄ teēle kei dɔɔ nyi maa mo dukum kyeē." Mena dɔɔ ɔ yako kaweēte ɲon nyiaa, "Koro sen̄, gate n dofoɲon̄ na n ke ta gyu n d̄ee."

⁷Ken̄te balee ɲon korowɔ sen̄ te ɔ lan̄a ɔ d̄ee.

⁸Balan̄ dikpii ken̄ kena nombia ken̄a ne, dɔɔ be nɔɔ te ba lese Wurubuar̄e ɲon ɔ ba mo mena don̄ kei fa balan̄ ne yele.

⁹Yesu ka lee botɔ ɔ ne lam ne, ɔ naa balee ɲon b̄ee baake e nyi Mateo ne, na ɔ kyaa ɔ lempoo d̄eēle man. Te Yesu yako e nyiaa, "Koro sila man̄" Ken̄te Mateo korowɔ sila e.

¹⁰Wee daale Yesu ke kyaa Mateo d̄eē ɔ ne dii ne, lempool̄era na nombiakum̄eēȳera burum kɔɲawɔ kaa di bom na Yesu na ɔ kaseela ban̄.

¹¹Farasiitena ban̄ kena mena ne be boose Yesu kaseela ban̄ nyiaa, "Weera dɔɔ te e Gben̄gyoo ɲon ne dii bom na lempool̄era na nombiakum̄eēȳera?"

¹²Yesu ke nyii nombia ken̄a ne ɔ yako wɔ nyiaa, "Kaweesetena te kaboena nyi baa kyɔ wɔ kawee. Balan̄ ban̄ boɔ na wee ya ne dɔɔ, boɔ ne hia kawee kekɔ ya.

¹³Mona e gyu na e kaa gyuen̄ kpene ken̄ Wurubuar̄e nombii an̄marasen̄ see kei na wolo ne man. Be ɲmarasewɔ nyiaa, Wurubuar̄e kpa, 'Na kedeesa te man̄ Wurubuar̄e ne gyae lee e gyan̄ ya. Ken̄ m̄ee gyae yena nyi yaa wii don̄a waran̄ase.' Ma te kɔɲ nyi me kaa baake balan̄ ban̄ be gb̄een̄eɲ wulaa ten̄ee Wurubuar̄e siaman ne ya, mona me kɔɲae me kaa baake nombiakum̄eēȳera."

¹⁴Wee daale ne, Gyon̄ Wurubuar̄e lon̄sɔore ɲon kaseela kɔɲawɔ kaa boose Yesu nyiaa, "Weera dɔɔ te daa na Farasiitena ne bake de nɔɔ, te n kaseela ban̄ dɔɔ ban̄ b̄ee bake be nɔɔ ya?"

¹⁵Ken̄te Yesu tiran̄ɔ fa wɔ nyiaa, "Sena te balan̄ ban̄ be kyaa alowolēteē ne baa wii walan̄sa ken̄ alowole baale kyaa be gyan̄? Mona deban̄ daale gyae kekɔ ken̄ baa mo alowole baale ɲon lee be gyan̄. Mena deban̄ kenan̄ man na baa bake be nɔɔ.

¹⁶Dolo b̄ee kara kanyan̄ wole mo taa kakyen̄gbelaa ken̄ ba yem ne ya. Akpaa ɔ ȳee mena na, kanyan̄ wole ken̄ gyae ke won̄ee bene ken̄ tirii na boɔ ken̄ ke wolose kpu.

¹⁷Mena mo te ŋolo bɛɛ mo solon wole do wonembu tɔne ogele bene man ya. ɔ yɛɛ mena na, solon wole keŋ gyae ke yela wonembu tɔne ogele keŋ ke bɛɛ, na solon keŋ ke leki na wonembu tɔne ogele keŋ ke woleɛ. Mena doo kaboena bo nyi baa mo solon wole do wonembu tɔne ogele wole man, na ŋe popou be nyin woleɛ ya.”

¹⁸Yesu kɛɛ kolosi nombia keŋa fa wo nɛ, Gyudatena osom kegyia ŋolo kaa buɲawo ɔ nawoo tɛɛ sola e nyiaa, "Me bu alebu ta yem debokeiman. Mona koŋ na n kaa mo n nyinmaa gyakaa ɔ doo, na waa nyin nyeedon.”

¹⁹Mena doo Yesu korowo sila e, te ɔ kaseela baŋ mo sila e gyu.

²⁰Botoo na te alo ŋolo ŋon fatabo ne gyro e kulutooneŋ kufu ala nɛ, moowo Yesu wole te ɔ moo ɔ nyinmaa tina Yesu kegba noobii.

²¹Nawolo nyi alo ŋon yakowo ɔ nyeeman nyiaa, "Akpa me nyin tina ɔ kegba koran na, me kawee gyae ke taŋ.”

²²Ken te Yesu geese wo kɛɛ te ɔ naa alo ŋon te ɔ yako e nyiaa, "Me bu yela n wo ke fɛɛ neŋ. N keɛɛ maŋ di doo te n nyina kawee kekya." Debokenaŋ man te alo ŋon kawee taŋawo.

²³Yesu ke gyu ka gyoo Gyudatena osom kegyia ŋon dɛɛ, te ɔ kena baŋ bɛɛ wola keferese na baŋ bee wii lia ŋan tɛɛ nɛ,

²⁴ɔ yako wo nyiaa, "E popou e lee. Nawolo nyi alebu ŋon ta yeŋa ta ya, ɔ doo dosoron bo." Ken te balan baŋ pou boŋo Yesu.

²⁵Balan baŋ ka lee debo man nɛ, Yesu gyuuwo deni keŋ man woo ŋon doo nɛ, te ɔ kyaŋa e ɔ nyinmaa man te alebu ŋon foŋawo.

²⁶Mena nombia keŋa yaaseewo tɛɛle kenaŋ doo pou.

²⁷Yesu ka lee botoo ɔ ne gyu nɛ, siayeleesatena bala baale sila e na bɛɛ fae yeesa baake nyiaa. "Gyoo Defidi ɔ naanabii, wii de waraŋase.”

²⁸Yesu ke gyu ka gyoo dekpaŋalaŋ man nɛ, siayeleesatena baŋ koŋawo ɔ gyaŋ te ɔ boose wo nyiaa, "E ne lee maŋ di nyi maa tale gyusu e sia?" Ken te be tiranoo fa e nyi, "Ayi de Gben gyoo.”

²⁹Ken te Yesu moo ɔ nyinmaa tina be sia te ɔ yako wo nyiaa, "Mena keŋ e be lee di nɛ, deekoŋ mena fa ŋon." Ken te be sia gyusuwo.

³⁰Botoo te Yesu faree wo nideli nyi, "E na yele ŋolo na ŋolo ke nyii nombia keŋa ya.”

³¹Mona baŋ moo ɔ wose man nombia kpenkpeleŋ fa balan tɛɛle kenaŋ pou doo.

³²Be ka lee botoo bee gyu nɛ, ba moo walaŋ ŋon felinkum doo ɔ man te ɔ bɛɛ tale kolosi ya nɛ koŋ Yesu gyaŋ.

³³Yesu ke gegi felinkum keŋ lee balee ŋon man nɛ, te ɔ kolosiwo. Balan dikpii keŋ kena mena nɛ, nombia ŋan doo be noo te be yakowo nyiaa, "Da te naa ta mena nombia keŋa see Iserae tɛɛle kei doo ya.”

³⁴Mona Farasiitena ban yakowo nyiaa, "Feliŋkumɛ pou gyoo non don yaa ɔ na mo gegi feliŋkumɛ nɛ."

³⁵Kente Yesu tɛwo kila donɔɔse na akuraase nan pou man, na ɔ na wola wo Gyudatena ɔsom denɛ man. ɔ ne kolosi Wurubuarɛ gyoori ken nombia kpaakpaa fa wo, te ɔ kyɔ kaweesɛ kpookpoo kamase mo.

³⁶ɔ kena balan dikpii ken nɛ, be nombia yɛɛ e waranase. Nawolo nyi bɛɛ yeyɛɛ te boɔ dana walan non waa lɛɛ wo ya. Be nombia yɛɛ ngba namense ban boɔ dana gbɛngyoo ya nɛ.

³⁷Botɔ te ɔ yako ɔ kaseela ban nyiaa, "Wɔɔman abɔɔ nan boe na kekɛɛɛ, mona tomyɛɛra ban ta boɔ ya.

³⁸Mena doɔ ɛ fane fa wɔɔte non, na waa lese balan ke ken ɔ wɔɔ ken man kaa yɛɛ tom."

Mateo 10

¹Yesu baake ɔ kaseela kufu bala ban ken ɔ gyan, te ɔ faa wo don ken baa mo gegi feliŋkumɛ lee balan man, na baa kyɔ kaweesɛ kamase.

²Kpilala kufu bala ban yela yaa. Gyangbate non yena Simon, non ɔ yele daale mo yena nyi Pita nɛ, na ɔ naabu Anderiase, na Sebedeo bu Gyemisi na ɔ naabu Gyon,

³na Filipo na Batolomeo na Tomase na Mateo non nafa ɔ yɛɛ lempoolɛɛɛ e nɛ, na Alfeose bu Gyemisi na Tadeose,

⁴na Simon non ɔ ne gyae ɔ balan nideli nɛ, na Gyudase Isekarote non waa kaa lese Yesu fa nɛ.

⁵Mena kpilala kufu bala kɛwo te Yesu kpilawo te ɔ faree wo nyiaa, "Ɛ na gyu balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ gyan ya, te ɛ na gyu Samariatena mo donɔɔ kamase man ya.

⁶Mona ɛ tangbɛɛ gyu Iseraetena ban gyan. Be yɛɛ ngba namense ban boɔ yoo nɛ.

⁷Ɛ gyu na ɛ kolosi Wurubuarɛ nombia fa wo nyiaa, 'Wurubuarɛ gyoori ken ta benaa.'

⁸Ɛ kyɔ kaweesetena na ɛ ke gyusu balan ban boɔ yekee nɛ, na ɛ ke kyɔ ban bɛɛ wee kawee yayam nɛ, na ɛ ke gegi feliŋkumɛ lee balan man. Ba moo mena don kei fa non bo yakaa ken ɛ te to kom ya, mena doɔ ɛmɛɛ mo ɛ mo fa wo yakaa ken ɛ na lɛɛ wo kolo ya.

⁹Ɛ na mo koba na koba tela ya.

¹⁰Ɛ na mo akpo ya, te ɛ na mo kegba alate yaa nkyokota alate yaa gbutu alate tela ya. Nawolo nyi kaboena nyi baa to tomyɛɛɛ kamase kom.

¹¹Donɔɔ yaa akuraa kamase kenj man e gyoo ne, e tangbee boose walan jon o kaboena te waa lee jon ne doo, na e ke kyaa o gyanj kaboena e ka mo lee donɔɔ kenaj man.

¹²E gyoo dekpanalanj kenaj man ne, e do dekpanalanjmantena banj noo nyiaa, Wurubuaɛ wosefeɛrenj dee kyaa e man.

¹³Nyi akpaa dekpanalanjmantena benanj de lee jon nideli na, e sola Wurubuaɛ wosefeɛrenj fa wo. Te akpaa ba te lee jon nideli ya na, e yela wosefeɛrenj kenj ka bese konj e gyanj.

¹⁴Mona donɔɔ yaa akuraa kamase kenj ke man balan de bee ba te lee jon ya, yaa be te nyii e nombia jan ya ne, nyi akpaa e na lee botoo na e kpiisi e nawoo anasa lo wo, na kawola nyi be ta fom Wurubuaɛ.

¹⁵Ampanj yaa mee yako jon nyi wee kenj Wurubuaɛ waa di balan nombia ne, waa naase mena balan benanj diyem kela Sodom na Gomoratena diyem kenj boo naa kaalan ne.

¹⁶E kee, mee kpila jon baa ngba namense ne, nyi yaa gyu gbougbose man. Mena doo e yela e sia ke kara ngba doma ne, na e ke yokose e wose ngba awulunna ne.

¹⁷Mena doo e kee e wose man nideli lee balan wose man. Nawolo nyi baa mo jon gyu kegyiise siaman na baa di e nombia, na baa tuku jon bo osom denee man.

¹⁸Lee manj doo, baa mo jon gyu teelee kegyiise na gyoonenj siaman. Kei gyae ke yela e ke nyinj gbeye kolosi Wurubuaɛ nombia jan fa wo, na banj ba te yee Gyudatenawo ya ne.

¹⁹Mona nyi akpaa be kyanj jon ka senj be siaman ne, e na wolee na kpene kenj e ke yako, na mena kenj e ke yako ke ya. Debanj kenaj de lii ne, Wurubuaɛ waa wola jon kpene kenj e ke yako.

²⁰Nawolo nyi na emee ne gyae la e ke kolosi ya. Wurubuaɛ felinj jon ne gyae la waa ta e doo kolosi.

²¹Mena debanj kenaj ne, naa lolo bia baa lese donja fa yenj. Kya waa lese o bu fa yenj, te bia mo baa koro senj ba lolala nyeeya doo na baa lese wo fa yenj.

²²Lee manj doo balan pou baa kola jon. Mona walan jon o yee kakyen senj kenkenj o keleedi man kelii oto ne, Wurubuaɛ waa lee o nyee.

²³Nyi akpaa be naase jon diyem donoo daale man na, e yeu gyu donoo wole man. Ampanj yaa mee yako jon nyiaa, e be gyae e ke yee tom Iserae donoose jan man pou tanj, pete manj Deniwalanj Bu jon maa bese konj ya.

²⁴Walan jon o ne kasee aboo ne o ba kela jon o na wola e ne ya, te gbenji mo ba kela o gbenggyoo ya.

²⁵Kaboena nyi kaseele waa yee ngba o wolale ne, na gbenji mo ke yee ngba o gbenggyoo ne. Te akpaa bee baake dekpanalanj te jon nyi jon yena felinkumee gyoo Belisebu na, wonj doo te boo mo yela kumee yakaa o dekpanalanjmantena banj doo ya?

²⁶Mena dɔɔ ɛ na yee wɔ ya. Nawolo nyi kolo be kyaa ken bɔɔ wuu ke dɔɔ ken nyi bɔɔ gyae baa gyuuusu ke ya, te nombia aweesen ɲaale mɔ be kyaa ken be gyae ka lee debɔɔ ya.

²⁷Nombii kamase ken me yako ɲon nelim na ɛ yako ke weesetenɲen, te nombii kamase ken me kolosi ke adadawoya man do ɛ denɲela man na, ɛ mo ke gyɔ dekpɛɲkpɛɲ.

²⁸Ɛ na yee balan baɲ baa tale ko deniwalan kaagen bo, mɔna bɔɔ tale yee kolo kpu bela ne ya. Mɔna ɛ yee Wurubuaɛ ɲon ɔ ko walan tan na, ɔ dana don nyi waa fun e na ɔ woo pou ka do boalan ken bee yem ya ne man.

²⁹Akpelee koya yee aɲmon? Na kapere te bee yɔɔ akpeleese bala yee? Mɔna akpaa Wurubuaɛ te fa gbɛɛ ya na, be man dokolon gba be gyae waa yala yen ya.

³⁰Ɛ nyeenyɔɔse koran ne, Wurubuaɛ gyen ne yaanɔɔle.

³¹Mena dɔɔ ɛ na yee ya, nawolo nyi ɛ dana tɔnɔɔ kela akpeleese burum.

³²Ɛ man walan kamase ɲon ɔ lee man do denibalan siaman nyi me yee ɔ Gbenɲyoo e ne, man mɔ maa lee e do me kya ɲon ɔ kyaa adido ne siaman.

³³Mɔna walan kamase ɲon ɔ te lee man do denibalan siaman nyi me yee ɔ Gbenɲyoo e ya ne, man mɔ maa bee e me kya ɲon ɔ kyaa adido ne siaman.

³⁴Kenɲe Yesu yako wɔ nyiaa, ɛ na gyuen nyi wosefeɛɛɛn yaa ma moowo kon teeɛle kei dɔɔ ya. Koa, na wosefeɛɛɛn ya, mɔna yoo te ma moowo kon, ɲgba mena ken Wurubuaɛ nombia aɲmarasen see ne yako ne.

³⁵Bia baala baa koro sen tia be kyao, na bia alebia mɔ ka koro sen tia be naɔ, na bia ala mɔ ka koro sen tia ba awuna.

³⁶Walan dekpɛɲalan man balan gbagba ne gyae la baa kola e.

³⁷Akpaa ɲolo ne kon me gyan ɔ kaa sila man te ɔ ne gyae ɔ kya yaa ɔ naa kela man na, ɔ tekaboena nyi waa yee me kaseeɛ ya. Te walan ɲon mɔ ɔ ne gyae ɔ bu tobaale yaa ɔ bu alebu kela man na, ɔ tekaboena nyi waa yee me kaseeɛ ya.

³⁸Te walan kamase ɲon ɔ ta mo ɔ opandan ken ka senɛɛ fa kaale na yen ne na waa sila man ya na, ɔ tekaboena nyi waa yee me kaseeɛ ya.

³⁹Walan kamase ɲon ɔ mo ɲon gbagba don ɔ ne keo ɔ nyeedon ne, ke gyae ka lee ɔ nyinmaa man. Mɔna walan kamase ɲon ɔ mo ɔ wose fa yen lee man dɔɔ ne, waa bese nyin ɔ nyeedon ken.

⁴⁰Walan kamase ɲon ɔ lee ɲon na man yaa ɔ leeɔ, te ɲon ɔ lee man na Wurubuaɛ ɲon ɔ be kpila man ne yaa ɔ leeɔ.

⁴¹Walan kamase ɲon ɔ lee Wurubuaɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre, nyi ken ɔ yee Wurubuaɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre e dɔɔ ne, Wurubuaɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre kom te Wurubuaɛ waa mo to walan ɲonan. Te walan kamase ɲon ɔ lee walan ɲon ɔ gbɛɛɛn tenɛ Wurubuaɛ siaman nyi ken ɔ gbɛɛɛn tenɛ Wurubuaɛ siaman dɔɔ ne, walan ɲon ɔ gbɛɛɛn tenɛ Wurubuaɛ siaman ne kom te Wurubuaɛ waa mo to walan ɲonan.

⁴²Walaŋ kamase ŋon ɔ fa balan kewo man ŋolo loŋ defeesa leenoo too nyi keŋ ɔ yee me kaseele e doo ne, Wurubuaɛ waa to e kom."

Mateo 11

¹Yesu ke kolosi nombia keŋa fa ɔ kaseela kufu bala ban tan ne, ɔ leewo botoo gyu donoose akan ŋan kyaa Galelia teelee man ne ke kolosi Wurubuaɛ nombia fa wo, te ɔ wola wo ŋe man nideli.

²Mena deban kenan na ba te kyan Gyɔn Wurubuaɛ loŋsoore to deni. ɔ ke nyii kpene keŋ Yesu ne yee ne, ɔ kpila ɔ kaseela nyi

³baa gyu ke boose Yesu nyiaa, "Nyan yena walaŋ ŋon Wurubuaɛ be yako see nyi nyan ke koŋ ne yaa, dee kee walaŋ wole gbɛɛ?"

⁴Be ke gyu ke boose Yesu ne te ɔ tiranoo fa wo nyiaa, "E bese gyu ke yako Gyɔn kpene keŋ e be nyii na e deŋela, na ŋan e be naa na e sia.

⁵Siayeleeesatena ne naa, otakasese ne tee, ban bee wee kawee yayam ne kawee te tan, te deŋela atooesatena ne nyii. Woya ne foŋii, te bee yako Wurubuaɛ nombia ŋan mo fa ayematena.

⁶Walaŋ kamase ŋon ɔ bee lee man aŋmaareŋ nyi man yena ŋon Wurubuaɛ be kpili ya ne, ŋon na nyeebam."

⁷Gyɔn kpilala ban ka bese bee gyu ne, Yesu kolosi Gyɔn wose man nombia fa balan dikpii keŋ te ɔ boose wo nyiaa, "E ke gyu Gyɔn gyan depampaa dinaa keŋ man ne, won te e gyaewo nyi e kena? Dale keŋ felin ne gyɔ ke wosi ne?"

⁸Akpaa na keŋ ya na, won te e gyuuwo e kaa kee? Walaŋ ŋon ɔ doona aboo kpaakpaa nyinjan yaa? Ban bee mia mena ne, ne kyaa bo gyoonen dee.

⁹E yako man maa nyii, won te nafa e gyuuwo nyi e kaa kee? Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyooɛ? Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyi, ŋon e be naa ne gba kela Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyooɛ.

¹⁰Nawolo nyi Gyɔn kei yena ŋon boo yako ɔ wose man nombia Wurubuaɛ nombia aŋmarasen see man ne nyiaa, 'Wurubuaɛ kpa, mee kpila me kpilale ke ta n siaman, ŋon ne gyae la waa desina n gbɛɛ fa neŋ.'

¹¹Ken te Yesu besewo yako wo nyiaa, mee yako ŋon e ke nyii nyiaa, balan ban boo lolo teelee kei doo ne, ŋolo be kyaa keŋ nyi ɔ kela Gyɔn Wurubuaɛ loŋsoore ya. Mona Wurubuaɛ gyoori keŋ man ne, walaŋ ŋon ɔ yee kemaasa e koran ne, ɔ kela Gyɔn kei.

¹²Leenan Gyɔn Wurubuaɛ loŋsoore deban kaa lii na gyen kei ne, balan na mo kale na don nombia bo gyanee na Wurubuaɛ gyoori keŋ nombia ŋan, te balan ban mo bee gyae ke ne, na mo siadon bo baa gyoo ke man.

¹³Nawolo nyi Wurubuarɛ akpenkpenгыɔɔra, na Wurubuarɛ mmaraase ɲan pou kolosi Wurubuarɛ gyoori keɲ wose man nombia, pete Gyɔn Wurubuarɛ loɲsoore koɲawɔ.

¹⁴Akpaa ɛ ke sɛɛ lɛɛ mena nombia keɲa di na, ɲon Gyɔn yɛna Elia ɲon Wurubuarɛ dekpɛkpenгыɔɔre ɲolo be yako see nyi waa bese koɲ nɛ.

¹⁵Nyaɲ ɲon n dana deɲela anenyiɲ dei na, tei.

¹⁶Kenɛte Yesu boɔse wɔ nyiaa, won ɛ te maa mo gyɛɲ wee kei balan maa na? Sena te be wɔɛ? Be yɛɛ ɲgba bia kyaa la abɔntere man bee yoi nɛ, na bɛɛ fae yeesa yako doɲa nyiaa,

¹⁷De kpɛɛ alowɔle noɔnɛɲse fa ɲon mɔna ɛ te soe ya! De kpɛɛ lia noɔnɛɲse mo fa ɲon, mɔna ɛ te wii ya.

¹⁸Gyɔn Wurubuarɛ loɲsoore ɲon koɲawɔ na ɔ ne kyaa bake ɔ noɔ. ɔ te nyɔɔ solon kamasɛ ya te ɛ kpa nyi 'Feliɲkumɛɛ doola ɔ man.'

¹⁹Maɲ Deniwalan Bu ɲon koɲawɔ mee dii mee nyɔɔ, te ɛ kpa nyi, 'Ɛ kɛɛ balee kei. ɔ yɛɛ kedikumte na solonnyɔɔre e. ɔ gyoona yɛna lempoolɛɛra na nombiakumɛɛyɛɛra.' Mɔna walan ɲon ɔ dana Wurubuarɛ nyansa nɛ, ɔ tom na wola la."

²⁰Donɔɔse ɲan man Yesu be yɛɛ gyakolon nombia nɛ, ɲe man balan burum te lɛɛ e di na baa kyɛɛkee lee be gbɛɛnɛɲ kumɛɛ man, na baa koɲ Wurubuarɛ gyan ya. Kenɛte Yesu kolosiwɔ tia wɔ nyiaa,

²¹"Ɛmɛɛ Korasintena na Betesaidatena, ɛ laako! Nawolo nyi gyakolon nombia ɲan Wurubuarɛ be yɛɛ ɛ gyan nɛ, nyi akpaa beɲ yɛɛ ɲa Tae na Sidon donɔɔse man na nafi beɲ te wulaa do titere abɔɔ kyaa mo toɲ buraa ba wose, na kawola nyi ba te kyɛɛkee ba agyueɲ lee be gbɛɛnɛɲ kumɛɛ man koɲ Wurubuarɛ gyan.

²²Mɔna mee yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, wee keɲ Wurubuarɛ waa kaa di balan nombia nɛ, waa wii Taetena na Sidontena waranase kela ɲon.

²³Te nɛnɛɛ ɛmɛɛ Kapanumtena, ɛ gyɛɲ nyi Wurubuarɛ waa keɛɛ ɲon gyina ɲon adido? Koa, waa yɔkoɔse ɲon, na waa mo ɲon do boalan keɲ bɛɛ yem ya nɛ man, na ɛ kena diyem kekpaakekpaa. Nafi gyakolon nombia ɲan moɔ yɛɛ ɛ man yaa meɲ yɛɛwɔ Sodom donɔɔ man nɛ, nafi gyɛɲ ke deɲ sɛɛ ke kyaa.

²⁴Mɔna mee yako ɲon ɛ ke nyii nyi wee keɲ Wurubuarɛ waa kaa di balan pou nombia nɛ, waa wii Sodomtena waranase kela ɲon."

²⁵Mena deban kenan man te Yesu fanewɔ nyiaa, "Me kya, adido na ateta pou Gbenгыoo, mee fa neɲ karan nawolo nyi n ta mo abɔɔ keɲa weese nyansatena na ban ba gyɛɲ nombia nɛ, te n lese ɲa wola balan ban be dinɔɔ yɛɛ ɲgba bia nɛ.

²⁶Taata, ma gyɛɲ nyi kei yɛna nyaɲ gbagba n kegyaebii."

²⁷Botɔɔ te Yesu yako balan ban nyiaa, "Me kya ta mo kpene kamasɛ do maɲ me nyiɲmaa man. Dolo ba gyɛɲ maɲ ɔ bu ɲon ya, me kya waagen koon gyɛɲa na maɲ.

Dolo mo ba gyeŋ kya ŋon ya, maŋ ɔ bu ŋon na baŋ maa lese me kya ŋon wola wo ne, baageŋ ne gyae la baa gyeŋ e.”

²⁸Kenŋte Yesu besewo yako nyiaa, "Emee baŋ e seelena kasolose yuŋnyinjan te ne takaa ŋon ne, e koŋ me gyaŋ na maa yela e ke feefo.

²⁹E koŋ na daa na ŋon ke yee noodokolon na e ke kasee maŋ, na e ke nyin wosefeereŋ. Nawolo nyi ma woe, te ma te yokose ma wose mo lee me konoo man.

³⁰Nawolo nyi gbɛe keŋ doo maa mo ŋon ta ne, be taŋ baŋ ya te kasolo keŋ maa bake seele ŋon ne, be gyae ke yee ŋon yuŋ ya.”

Mateo 12

¹Te di weeya ala ya ne, Yesu na ɔ kaseela gyuuwo ka mo woo daale man. Na weenee ŋan seŋee woo kenan man ne yee ngba kefaa ne. Tanam kyaŋa ɔ kaseela baŋ te ba kpera ŋaale posaa bee tao. Na wee kenan yee Gyudatena kefeefowee ke.

²Farasiitena baŋ kena mena ne be yako Yesu nyiaa, "Kee! N kaseela ne yee kpene keŋ da mmaraa bee fa gbɛe nyi dee yee da kefeefowee ya.”

³Botoo te Yesu mo boose wo nyiaa, "E te kala ta lee Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man kpene keŋ gyoo Defidi be yee debaŋ keŋ tanam be kyaŋ ŋon na ɔ balan baŋ ne yee?

⁴ɔ gyoowo Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ man te ɔ ka moo weenee ŋan boo mo deesi fa Wurubuaɛ, keŋ nafa tekaboena nyi walaŋ ŋon ɔ te yee Wurubuaɛ sae e ya waa di ya ne, te ɔ diiwo te ɔ moo ŋaale mo fa ɔ balan baŋ be silana e ne.

⁵Yaa e ta bese ta kala lee Wurubuaɛ mmaraa tone keŋ man nyi, saese baŋ be kyaa Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ man ne, deesiwo fa Wurubuaɛ kefeefowee keŋ mona ŋolo te bu wo foo nyi ba te walaa ke yee?

⁶Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyiaa, walaŋ ŋon ɔ kela Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ ne kyaa kebo.

⁷Wurubuaɛ yakowo ɔ nombia aŋmaraseŋ see man nyiaa, 'Mee gyae bo nyi yaa wii balan waraŋase, na kedeesa te mee gyae ya. Nyi yeŋ nyii nombia keŋa man ne, nafa e be gyae e ke bu balan baŋ be nombia dei ne foo ya.’

⁸Nawolo nyi maŋ Deniwalan Bu ŋon yena kefeefowee keŋ gbengyoo.”

⁹Yesu ka lee botoo ne, ɔ gyuuwo Gyudatena osom deni man.

¹⁰Na balee ŋolo kyaa botoo keŋ ɔ baam ba yem. Lee mena keŋ bee gyae gbɛe na baa mo nombiikum seele Yesu doo ne, be boose e nyi da mmaraa ne fa daa gbɛe nyi dee kyoo walaŋ kawee da kefeefowee?

¹¹Kenŋte Yesu boose wo nyiaa, "E man wonŋi te akpaa ɔ dana nam dokolon te ɔ yale gyoo boo man kefeefowee na, waa bee nyi ɔ ba lese e ya?

- ¹²Deniwalan kela nam. Mena doo gbɛɛ doo nyi dɛɛ yɛɛ deeli kefeɛfowee.”
- ¹³Botoo te Yesu yako balee non nyiaa, "Teneɛ n baam ken." Kenɛte balee non mo teneɛ ke, te o baam ken yɛɛ don ngba alate ken nɛ.
- ¹⁴Lee mena doo Farasiitena ban leewo gyu kebake, lee gbɛɛ ken man baa mo na baa ko Yesu.
- ¹⁵Yesu kena mena nɛ, o wona o wose lee yenan. Balan burum sila e te o kyoo be man kaweesetena ban pou,
- ¹⁶mona o faree wo nyi be na yako o wose man nombia fa nolo na nolo ya.
- ¹⁷Kei yele la Wurubuaɛ nombia nan o be tɛɛ o dekpenkpengyooɛ Yesaya doo yako nɛ konawo ampan. Yesaya yakowo nyiaa, Wurubuaɛ kpa
- ¹⁸"Kei yena me tobaale non moo lese e, non te mɛɛ gyae te me sia na gye o doo. Maa mo me felin do o man, na waa yako debiise pou nyi deban ken maa lɛɛ ba nyee nɛ te lii.
- ¹⁹O be gyae waa ta gyae kale yaa waa ta fae yeesa na abɔnterese na balan ke nyii ya.
- ²⁰Waa nyin konoo fa ban be nombia dana waranase nɛ, te o be gyae waa yɛɛ ban bootan don mo nɛ akpanyanɛ ya. Deban kamase na waa nyin konoo fa mena balan kewo dinoo, ken nyi o be gyae waa yɛɛ kolo na ba wose keyokose wo ya mo kelii deban ken baa nyin nyeekeleɛ.
- ²¹Te debiise balan pou baa mo be loo gyakaa o doo bo.”
- ²²Wee daale ba moo walan non felinkum doo o man, te o sia be yelee te o bee tale kolosi mo ya nɛ kon Yesu gyan. Kenɛte Yesu kyoo e te o kolosiwo te o sia mo gyusuwo.
- ²³Nombia kenja doo balan ban pou noo te be boose donja nyiaa, "Na kei yena gyoo Defidi o naanabii non baa yaa?"
- ²⁴Monja Farasiitena ban kenyii nombia kenja nɛ be yakowo nyiaa, "Felinikumɛ pou gyoo Belisebu faa na balee kei don te o ne tale gegi felinkumɛ nɛ.”
- ²⁵Monja Yesu gyen kpene ken bee gyuen nɛ te o yako wo nyiaa, "Teele kamase ken ke man balan de kpase ba wose kpookpoo bee yoo na donja na, teele kenan be gyae ke de ya. Mena mo te donoo yaa dekpanalan daale man balan de kpase ba wose kpookpoo bee yoo na donja na, dekpanalan kenan ne yelee bo.
- ²⁶Akpaa nyi ba mo obonsam don gegi felinkumɛ nɛ, na ken nawolo baa nyi o gyoori ken man balan te kpase ba wose kpookpoo bee yoo na donja. Dekon mena na, sena te o gyoori ken gyae ke tale sen?
- ²⁷Akpaa nyi Belisebu don te mɛɛ mo gegi felinkumɛ na, amote don yaa e balan ban mo na mo gegi felinkumɛ? Mena na emɛɛ gbagba e balan ne gyae la baa bu non foo.

²⁸Te akpaa Wurubuaɛ donɔ te mɛɛ mo gegi felinkumɛɛ na, kenanɔ na ɛ wulaa gyeɔ nyi Wurubuaɛ gyoori kenɔ tan kekɔn ɛ gyanɔ.”

²⁹Kenɛte Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, "Sena te ɲolo waa tale gyu donɛte ɲolo dɛɛ na ɔ kaa mo ɔ kolo, kenɔ nyi ɔ te di donɛte ɲon dɔɔ ya? Nyi akpaa ɔ di donɛte ɲon dɔɔ te ɔ bake e see nɛ, kenanɔ na waa tale kuu wa abɔɔ pou.

³⁰Walanɔ kamase ɲon ɔ be kpue na manɔ ya nɛ na ɔ ne kola manɔ, te walanɔ kamase ɲon mo ɔ bɛɛ kyɔ manɔ na dee yilaa balanɔ fa Wurubuaɛ ya nɛ, na ɔ ne yaasee wɔ bo.

³¹Mena dɔɔ mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, Wurubuaɛ waa mo balanɔ nombiakumɛɛ na mmusuo nombia ɲan bɛɛ yako nɛ pou kyɛɛ wɔ, mɔna walanɔ ɲon waa mo mmusuo nombia gyakaa Wurubuaɛ felinɔ ɲon dɔɔ nɛ, Wurubuaɛ be gyae waa mo kyɛɛ e korakora ya.

³²Walanɔ kamase ɲon ɔ kolosi nombiikum tia manɔ Deniwalanɔ Bu ɲon nɛ, Wurubuaɛ waa mo kyɛɛ e. Mɔna walanɔ kamase ɲon waa kolosi nombiikum tia Wurubuaɛ felinɔ ɲon nɛ, Wurubuaɛ be gyae waa mo kyɛɛ e gyeɔ yaa kyoo ya.

³³N kɛɛ danɔ dɔɔ nideli te ke de nyinɔ donɔ nɛ, kɛɛ se bia kpaakpaa. Te akpaa n te kɛɛ ke dɔɔ nideli ya te kawee de kyanɔ ke na, kɛɛ se bia kumɛɛ bo. Nawolo nyi danɔ kamase nɛ, ke bia te bɛɛ mo gyeɔ ke dinɔɔ.

³⁴Emɛɛ banɔ ɛ dana nombiakumɛɛ ɲgba doma nɛ, sena te emɛɛ balanɔ kumɛɛ kɛwɔ ɛ ke tale kolosi nombia kpaakpaa? Nawolo nyi kpene kamase kenɔ be wulu walanɔ konɔɔ man nɛ, kenɔ na lee la ɔ nooman.

³⁵Mena ke te denibalanɔ mo doo. Walanɔ kpaakpaate kamase na lese abɔɔ kpaakpaa ɲan doo ɔ konɔɔ man nɛ wola, te walanɔkum kamase mo na lese nombiakumɛɛ ɲan doo ɔ konɔɔ man nɛ wola.

³⁶Mena dɔɔ mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, nombiikum kamase kenɔ gyae ka lee walanɔ kamase nooman nɛ, wee kenɔ Wurubuaɛ waa di balanɔ pou nombia tɛɛle kei dɔɔ nɛ, ɔtenate waa senɔ Wurubuaɛ siaman na waa tira ke noo fa e.

³⁷Nawolo nyi walanɔ kamase noowoya te baa mo di ɔ nombia, na baa naa nyi ɔ dii degele, yaa ɔ dii fɔɔ.”

³⁸Botɔɔ te Farasiitena na mmaraa wolala banɔ baale yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, dɛɛ gyae n ke yɛɛ gyakolonɔ nombia wola daa.”

³⁹Kenɛte Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Emɛɛ gyeɔ wee kei balanɔ, ɛ yɛɛ nombiakumɛɛyɛɛrawɔ te ɛ be yɛɛ Wurubuaɛ ya. ɛ ne gyae nyi maa yɛɛ gyakolonɔ nombia na ɛ kena, mɔna moɔ gyae maa yɛɛ gyakolonɔ nombii kamase kpu na kenɔ be kɔnɔ Wurubuaɛ dekpɛnɔkpɛngyɔɔre Gyona dɔɔ nɛ ya.

⁴⁰Mena kenɔ Gyona be doo kpepii dinaa ɲon tooman weeya atooro nelim na ka weese nɛ, mena te manɔ Deniwalanɔ Bu ɲon mo maa doo tɛɛle tooman weeya atooro nelim na ka weese.

⁴¹Wee kenj Wurubuaɛ waa di balan nombia nɛ, Niniwetena baa koro senj na baa bu gyɛn wee kei balan fɔɔ, nawolo nyi debanj kenj Gyona be kolosi Wurubuaɛ nombia ŋan fa wɔ nɛ, be kyɛkeewɔ lee be gbɛnenj kumɛɛ man te be kɔŋawɔ Wurubuaɛ gyanj. Mɛɛ yako ŋon baa nyiaa, walanj ŋon ɔ kela Gyona nɛ kyaa kɛbo.

⁴²Mena mo te wee kenj Wurubuaɛ waa di balan nombia nɛ, Seba gyoo ŋon ɔ yɛɛ alo e te ɔ ba lee ata yenanj nɛ, waa koro senj na waa bu gyɛn wee kei balan fɔɔ. Nawolo nyi ɔ ke nyii Solomɔn nyansa nombia ŋan nɛ, ɔ tɛwɔ leenanj tɛɛle ɔto kɔŋ kaa nyii ŋa. Mɛɛ yako ŋon baa nyiaa, walanj ŋon ɔ kela gyoo Solomɔn ŋonanj nɛ kyaa kɛbo.”

⁴³Kɛnte Yesu yako wɔ nyiaa, "Felinjkum da lee walanj man nɛ ɔ ne tɛɛ kila kɛo tɛɛle awolɛɛ ɔ ne gyae dekyae, mɔna ɔ bee nyim ya.

⁴⁴Akpaa ɔ te nyin dekyae ya na ɔ ne yako ɔ wose nyiaa, maa bese gyu ma dekyae bene kenj moɔ lee nɛ man. Akpaa ɔ kɔŋ kaa naa nyi ba te gbɛe botɔɔ desina ke nideli kenj nyi ayimɛɛ kamase be doo ya nɛ,

⁴⁵ɔ na bese gyu ka mo felinjkumɛɛ nyetooro, ŋan ŋe dana nombiakumɛɛ kela e nɛ kpu na ɔ wose na be kaa kyaa walanj ŋonanj man. Dekɔŋ mena na, walanj ŋonanj dinɔɔ na bese wolɛɛ kela ɔ kekyaa gyanjba kenj. Mena ne gyae la ke kɔŋ gyɛn wee kei balan kumɛɛ doo.”

⁴⁶Yesu ke gyakaa ɔ ne kolosi fa balan banj nɛ, ɔ naa na ɔ naabia kɔŋawɔ kaa senj debɔɔ man kenj bɛɛ gyae gbɛɛ baa kolosi na e.

⁴⁷Botɔɔ te ŋolo yako Yesu nyiaa, "N naa na n naabia senjɛɛ debɔɔ man bɛɛ gyae baa naa nenj.”

⁴⁸Kɛnte Yesu boɔse wɔ nyiaa, "Amote yena me naa, te bomɔ yena me naabia?”

⁴⁹Kɛnte ɔ teneɛ ɔ nyinmaa wola ɔ kaseela banj te ɔ yakowɔ nyiaa, "Kɛwɔ yena me naa na me naabia.

⁵⁰Nawolo nyi walanj kamase ŋon ɔ ne yɛɛ me kya ŋon ɔ kyaa adido nɛ kegyaebii na, ŋon yena me naabu na me deesi na me naa.”

Mateo 13

¹Mena wee kenanj nɛ, Yesu leewɔ dekpanalanj kenj man ɔ kyaa nɛ gyu ke kyaa boo noɔman.

²Kɛnte balan burum kaa yilaawɔ kilisi e. Mena doo ɔ gyoowɔ ke kyaa degbele man, na balan banj mo pou senjɛɛ dekenkenj doo.

³Botɔɔ te ɔ yako wɔ nombia burum aduya man nyiaa, "Wɔɔfarale ŋolo gyuuwɔ ke ŋmatee abɔɔ bia ŋgba amɔla nɛ ɔ wɔɔman.

⁴ɔ kɛɛ ŋmatee abɔɔ bia ŋan nɛ, ŋaale yalawɔ wɔɔ kenj gbɛnenj man te gyebuse kaa toɔsee ŋa di.

- ⁵Daale mo yalawo kpananŋe dɔɔ te ɲe tuuwo, mona teeŋe ta boo botɔɔ ya.
- ⁶Mena dɔɔ oga kaa senjawo na, te ɲa botowo. Te keɲ ɲe te nyiɲ lila burum dɔɔ ya nɛ, ɲe popou yekeewo.
- ⁷Bia ɲan ɲaale mo yalawo kpalamse man te ɲe tuuwo, te kpalamse ɲan mo tuuwo milii ɲa mena dɔɔ ɲe te nyiɲ ɲa wose ya.
- ⁸Abɔɔ bia ɲan ɲaale mo yalawo teeŋe kpaakpaa dɔɔ te ɲe tuuwo bee, te ɲa see bia burum. Daale see soɲonoɲ (100), te ɲaale mo see soɲotooro (60), te ɲaale mo see saonakufu (30)."
- ⁹Keɲte Yesu yako wo nyiaa, "Don o dana deɲela waa nyii na, waa tei nideli."
- ¹⁰Keɲte Yesu kaseela baɲ koɲawo o gyaɲ kaa boose e nyiaa, "Weera n ne kolosi fa balan baɲ aduya man?"
- ¹¹Te Yesu tiranɔɔ fa wo nyiaa, "Emɛɛ dɔɔ Wurubuare ta toro ya agyueɲse na e ka gyeɲ nombia ɲan weeseɛ lee o gyoori keɲ wose man, mona na balan pou ya.
- ¹²Nawolo nyi walaɲ kamase ɲon o gyeɲ Wurubuare gyoori keɲ nombia aweesen ɲan man na, ɲon te Wurubuare waa toro wa agyueɲ na waa gyeɲ kpu. Te walaɲ kamase ɲon o ba gyeɲ kolo lee Wurubuare gyoori keɲ nombia aweesen ɲan man ya na, kyomii keɲ o na gyueɲ nyi o gyeɲ koran nɛ, Wurubuare waa leo ke lee o nyiɲmaa man."
- ¹³Keɲ dɔɔ te mee kolosi fa wo aduya man yena nyiaa, Bee keo keo mona boo ne naa kolo ya. Bee tei tei, mona boo ne nyii nombia ɲenan man ya.
- ¹⁴Nombia akoɲaɲ balan kewo dɔɔ yela Wurubuare dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre Yesaya nombia ɲan o be yako see nɛ koɲawo ampaɲ. Yesaya yakowo nyiaa, "Balan kewo baa tei tei, mona boo gyae baa nyii nombia ɲenan man ya. Te baa keo keo, mona boo gyae baa naa kolo ya.
- ¹⁵Nawolo nyi mena balan kewo dana konɔɔyɲ, te be dana deɲela tae. Ba te kyaɲ be sia wuu na boo nyiɲ naa ya. Nawolo nyi akpaa be sia ne naa te ba deɲela mo ne nyii na, keɲte baa nyii nombia ɲan man na baa kyeekee lee be gbɛeneɲ kumɛɛ man na baa koɲ me gyaɲ, na maa mo be nombiakumɛɛ kyee wo.
- ¹⁶Mona emɛɛ dɔɔ e te yee nyeebam, nawolo nyi e sia ne naa te e deɲela mo ne nyii.
- ¹⁷Ampan yaa mɛɛ yako nyiaa, Wurubuare akpɛɲkpɛɲgyɔɔra na Wurubuare balan baɲ be gbɛeneɲ tenɛ o siaman baɲ boo kyaa kaalaɲ nɛ, gyaewo nyi baa naa kpene keɲ e ne naa nɛ, mona ba te naa ya. Te be gyaewo nyi baa nyii kpene keɲ e ne nyii nɛ, mona be te nyii ya."
- ¹⁸Keɲte Yesu yako wo nyiaa, "Nenɛɛ e tei na e ke nyii woofarale ɲon dudu keɲ aseɛ.
- ¹⁹Abɔɔ bia ɲan be yale wo keɲ gbɛeneɲ man nɛ, senɛɛ fa balan baɲ bee nyii Wurubuare gyoori keɲ wose man nombia, te obonsam ne koɲ kaa ɲmɛɛle ɲa lee be konɔɔse man, na boo nyiɲ nyii aseɛ ya nɛ.

- ²⁰Bia ɲan be yale kpanan̄se dɔɔ nɛ, sɛɲɛ fa balan̄ ban̄ bee nyii Wurubuarɛ nombia ɲan, te bɛɛ lɛɛ ɲa na gyon̄ debokenan̄ man nɛ.
- ²¹Mɔna ken̄ Wurubuarɛ nombia ɲan te nyin̄ lila be man dɔɔ ya nɛ, bɔɔ ne tale sɛn̄ ken̄ken̄ kelii ɔto ya. Mena dɔɔ akpaa de kɔn̄ nyi Wurubuarɛ nombia ɲan dɔɔ te bɛɛ naase wɔ diyem na, be ta bese be wɔle bilen̄.
- ²²Bia ɲan be yale kpalamse man nɛ, sɛɲɛ fa balan̄ ban̄ bee nyii Wurubuarɛ nombia ɲan, te tɛɛle kei dɔɔ nombia, na kɔba kegyae bein̄, na tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ akan̄ ɲan kegyae da gyoo be man nɛ, na bee yeli baa bee Kristo man ya.
- ²³Abɔɔ bia ɲan be yale tɛɛle kpaakpaa dɔɔ nɛ, sɛɲɛ fa balan̄ ban̄ bee nyii Wurubuarɛ nombia ɲan te bɛɛ lɛɛ ɲa do konɔɔ kpaakpaa man, te bɛɛ tela ɲa nideli te bɛɛ yɛɛ kakyen̄ di ɲe dɔɔ nɛ. Mena dɔɔ nombia ɲan ne yeli bɛɛ yɛɛ abɔɔ kpaakpaa ɲgba ɲan ɲɔɔ se bia sɔɲonon̄ (100), na sɔɲotooro (60), na saonakufu (30) nɛ.”
- ²⁴Ken̄te Yesu besewɔ gyɔ dudu wɔle fa wɔ nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken̄ yɛɛ ɲgba mena ken̄ balee ɲolo be gyu ke ɲmatee abɔɔ bia kpaakpaa nyin̄an ɔ wɔɔman nɛ.
- ²⁵Mɔna nelim balan̄ pou kedokii nɛ, ɔ kolare kɔɲawɔ kaa ɲmatee ɲalese kumɛɛ bom na abɔɔ bia ɲan te ɔ lan̄awɔ.
- ²⁶Abɔɔ bia ɲan ketu se bia nɛ, te ɲalese kumɛɛ ɲan mɔ lese ɲa wose debɔɔ.”
- ²⁷Botɔɔ te wɔɔte ɲon tewulɛɛ kɔɲawɔ kaa bɔɔse e nyiaa, "De gbɛngyoo, na abɔɔ bia kpaakpaa nyin̄an te n ɲmateewɔ n wɔɔ ken̄ man yee? Te alen̄ yaa ɲalese kumɛɛ ken̄a leewɔ?”
- ²⁸Ken̄te balee ɲon yakowɔ nyiaa, "Me kolare ɲolo kaa yɛɛ laa mena nɛ." Botɔɔ te ɔ tewulɛɛ ban̄ bɔɔse e nyiaa, "N ne gyae nyi dee gyu ke kulii ɲalese kumɛɛ ɲan?”
- ²⁹Ken̄te balee ɲon tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Koa ɛ yela ɲe ka sɛn̄, na mena ya nɛ, akpaa ɛ gyu ɛ ne kulii ɲalese kumɛɛ ɲan nɛ, ɛ te kɛɛ nideli ya na ɛ ka kulii abɔɔ bia kpaakpaa ɲan mɔ kpu na ɲa.
- ³⁰Mena dɔɔ ɛ yela ɲe popou ka sɛn̄ kelii kekɛɛɛ tɛɛ. Deban̄ kenan̄ nɛ, maa yako ban̄ baa kɛɛɛ ɲa nɛ nyiaa, ɛ tangbɛɛ kulii ɲalese kumɛɛ ɲan pɛ, na ɛ ke bake ɲa kaboesɛ man na ɛ ka too ɲa. Kenan̄ wɔle na ɛ ke yilaa abɔɔ bia kpaakpaa ɲan pou ka do me kpeese man.”
- ³¹Ken̄te Yesu besewɔ gyɔ dudu wɔle fa wɔ nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken̄ yɛɛ ɲgba dan̄ daale bii peperee ken̄ ke yɛɛ ɲgba kpeli bii, ken̄ balee ɲolo ba mo ke duu ɔ wɔɔman nɛ.
- ³²Dan̄bii kei yena bii peperee daasebia pou man. Mɔna nyi akpaa ke da bee na, kɛɛ bee bese dan̄ dinaa ken̄ nyi gyebuse ne kɔn̄ kaa loo ba asaase do ke tombia man.”
- ³³Ken̄te Yesu besewɔ gyɔ dudu fa wɔ nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken̄ yɛɛ ɲgba tee ken̄ alo ɲolo ba mo kyakale bodobodo bilin̄ tasa dinaa man, kaboen̄a bilin̄ ken̄ pou korowɔ wuku nɛ.”

- ³⁴Aduya man te Yesu kolosiwo fa balan dikpii ken pou. O te kolosi nombii daale fa nolo ken o te gyɔ dudu ya.
- ³⁵Kei yele la Wurubuarɛ nombia nan o be tɛɛ o dekpɛŋkpɛnggyɔɔre Yesaya dɔɔ yako see nɛ koŋawɔ ampan. O yakowɔ nyiaa, "Aduya man te maa kolosi fa wo na maa yako wo nombia aweesɛn nan bɔɔ gyɛn ya, leenan tɛɛle kewalan tɛɛ nɛ."
- ³⁶Kente Yesu lɔɔ balan dikpii ken gbɛɛ te o gyuuwo dekpɛnalan man. O kaseela ban koŋawɔ o gyan te be yako e nyiaa, "Wola daa dudu ken n be gyɔ lee nɛlese kumɛɛ nan nɔɔ tuu wo ken man nɛ asɛɛ."
- ³⁷Kente Yesu tiranɔɔ fa wo nyiaa, "Walan non o be duu abɔɔ bia kpaakpaa nan ne yena man Deniwalan Bu non,
- ³⁸wo ken yena tɛɛle kei pou. Abɔɔ bia kpaakpaa nan yena Wurubuarɛ gyoori ken man bia ban. Nɛlese kumɛɛ nan yena obɔnsam non bia.
- ³⁹Te walan kum non o be duu nɛlese kumɛɛ nan yena obɔnsam non. Kekɛɛ tɛ ken yena deban otomante ken. Ban baa kɛɛ nɛ yena Wurubuarɛ kpilala ban.
- ⁴⁰Mena ken bɔɔ yilaa nɛlese kumɛɛ nan te bɔɔ too na nɛ, mena ne gyae la ke koŋ deban otomante ken man.
- ⁴¹Man Deniwalan Bu non maa kpila me kpilala lee adido na be kaa yilaa kpene kamase ken ne yeli walan ne yɛ dukum nɛ, na nombiakumɛyɛra pou lee me gyoori ken man.
- ⁴²Wurubuarɛ kpilala ban baa fun balan kumɛɛ ban do boalan degyapaa ken man. Botɔ te baa fae yeesa na baa tao be kela.
- ⁴³Mona ban be gbɛɛnɛn tenɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, baa nalakee ngba weese nɛ be kya non gyoori ken man. Ban be dana deŋela anenyiin dei na, baa tei nideli."
- ⁴⁴Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken yɛ ngba kolo kpaakpaate ken ke dana koya don te bɔɔ mo weese tɛɛle daale man nɛ. Balee nolo ke gyɛ kena ke nɛ, te o desina ke weese nideli. Ke yɛ e gyon gbaa mena dɔɔ o gyuuwo ka mo kpene kamase ken o dana nɛ yɔɔ, te o moowo ke lɛ tɛɛle kenan."
- ⁴⁵Yesu besewo yako wo nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken yɛ ngba kebudiiri non o don o ne gyae kegyanase kpaakpaa nyinan waa lɛ nɛ.
- ⁴⁶O ke gyɛ ke nyin kegyana kpaakpaate nɛ, o gyuuwo ke yɔɔ kpene kamase ken o dana nɛ, te o moowo ke lɛ ke."
- ⁴⁷Yesu besewo yako wo nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken yɛ ngba asawu lɔɔra ban bɔɔ fun ba asawu do lon man te bɔɔ kyan kpebia kpookpoo nɛ.
- ⁴⁸Ba kena nyi asawu ken te wulu nɛ, be wɔnɛ ke koŋ dekenken dɔɔ. Be tisiwo kyaa te be tɔsee kpebia kpaakpaa nyiban do be donase man, te be funii akumɛɛ ban pou leki.
- ⁴⁹Mena ne gyae la ke koŋ wee otomante ken man. Wurubuarɛ kpilala ban baa koŋ kaa lese balan kumɛɛ ban lee balan kpaakpaa ban man.

⁵⁰Na baa funɔ balan kumee ban do boalan ken ke bee yem ya ne man. Botoo te baa fae yeesa na baa tao be kela.”

⁵¹Kenɛte Yesu boose wo nyiaa, "E nyii nombia kenɛ pou ase?" Te be seewo nyi "Ayi.”

⁵²Kenɛte Yesu yako wo nyiaa, "Nombii kei nawolo baa nyiaa, mmaraa wolale kamase non o be kasee Wurubuaɛ gyoori ken nombia gyen na ne, o yee ngba dekpanalan kegyia non o ne kyaa lese wa aboo wolee na benee lee wa aboo deese man ne.”

⁵³Yesu ke gyo aduya kenɛ tan ne, o leewo botoo lan.

⁵⁴O ke gyu ka gyoo o dee ne, o gyuuwo ka wola wo Wurubuaɛ nombia bo osom deni man, te o kawola ken doo be popou noo, kenɛte be boose donɛ nyiaa, "Alen yaa o nyina nombia kagyen kei, na don ken o na mo yee gyakolon nombia na nombia dinaana kenɛ lee?”

⁵⁵Na kapenta non bu yaa yee? Na o naa yena Meere yee, na o naabia yena Gyemisi na Gyosefo na Simon na Gyuda yee?

⁵⁶Na daa na o desina kyaa la kebo yee? Alen kitii yaa o nyina mena don kei lee?

⁵⁷Mena doo ba te lee e ya. Kenɛte Yesu yako wo nyiaa, "Balan ne bu Wurubuaɛ dekenkpenkyooɛ yenan kamase, mona non gbagba o donoo man balan, na o dekpanalanmantena bee buu na e ya.”

⁵⁸Te ken ba te lee Yesu di doo ya ne, o te yee gyakolon nombia burum o dee botoo ya.

Mateo 14

¹Mena deban kenan man te gyoo Herode non o ne kee Galelia teele doo ne, nyii Yesu wose man nombia.

²Kenɛte o yako o tewulee nyiaa, gyae ke yee Gyon Wurubuaɛ lonsoore non bese la fon lee yen man kon ne. Mena doo te o ne tale yee gyakolon nombia ne.

³Nawolo nyi gyoo Herode gbagba yele la be kyanɛ Gyon te be bake e, te ba moo e ke to deni lee o kegyia Filipino weele Herodia doo.

⁴Kpene ken doo gyoo Herode be yee mena yena nyi, Gyon yako e nyi gbene be doo nyi waa mo o kegyia Filipino weele Herodia yala ya.

⁵Gyoo Herode gyaewo nyi nafa waa ko Gyon mona o ne yee Gyudatena ban, nawolo nyi bee lee Gyon di nyi o yee Wurubuaɛ dekenkpenkyooɛ e.

⁶Wee daale gyoo Herode kee di o kalolawee ne, Herodia bu alebu konawo kaa soe balan ban pou siaman, te yee gyoo Herode kyeo.

⁷Mena doo gyoo Herode kana ntam yako alebu non nyiaa, "Kpene kamase ken n gyae nyi maa fa nen na, yako na maa fa nen.”

- ⁸Ken̄te alebu ñon ɔ naa feefuwo do ɔ bu nyi waa yako nyiaa, "M̄e gyae n ke kara Gyɔn Wurubuāre lōngsōre nyee do tasa tan̄tan̄alan̄ man fa mān debokeiman."
- ⁹Nombia ñan takaa gyoo ñon, m̄ona ntam ken̄ ɔ be kam na balan̄ bān boo yilaa botoo doo n̄e, ɔ yela be ȳe alebu ñon kegyaebii fa e.
- ¹⁰Mena doo ɔ yela be gyuuwo ke kara Gyɔn nyee deni ken̄ man.
- ¹¹Ken̄te ba moo Gyɔn nyee ken̄ do tasa tan̄tan̄alan̄ man k̄ona alebu ñon, te ɔ moo ke gyina ɔ naa.
- ¹²Ken̄an̄ wole te Gyɔn kaseela gyuuwo ka mo Gyɔn woo ñon ke wuu, te be gyuuwo ke yako Yesu.
- ¹³Yesu ke nyii Gyɔn Wurubuāre lōngsōre ȳen̄ n̄e, ɔ gyoowo debgele man lān ȳenan̄ daale gyu ke kyaa waagen̄ koon̄. Balan̄ dikpii ken̄ ke nyii nyi ɔ te lam n̄e, te ba leewo be donoōse man, mo na be nawoo sila e.
- ¹⁴Yesu ke tisi lee degbele ken̄ man, te ɔ kena balan̄ dikpii ken̄ n̄e, be nombia ȳe e waran̄ase te ɔ kyoo kaweesetena bān pou boo sila wo gyu n̄e.
- ¹⁵Ke lii balinoo n̄e, Yesu kaseela bān k̄on̄awo ɔ gyan̄ kaa yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo, t̄ēe ne yuu te k̄ebo mo ȳe ñale nsana ke. Lo balan̄ bān gb̄ēe, na baa gyu akuraase ñan benaa n̄e man na be kaa gyae kolo l̄ēe di."
- ¹⁶Ken̄te Yesu yako wo nyiaa, "Tekaboena nyi baa ta ya. Em̄e gbagba e gyae kolo fa wo na baa di."
- ¹⁷Botoo te ɔ kaseela bān yako e nyiaa, "Bodobodose abilin̄ anon̄ na kpebia bala p̄e te de dana."
- ¹⁸Ken̄te Yesu yako wo nyiaa, "E mo ña k̄ona mān."
- ¹⁹Te ɔ yela balan̄ bān tisiwo kyakee t̄ēle man. Ken̄te Yesu moo bodobodose anon̄ na kpebia bala bān, te ɔ gyinaa ɔ nyee adido te ɔ fanewo do Wurubuāre noo, te ɔ ker̄ēe ña te ɔ moo ña fa ɔ kpilala bān, te bān mo moowo kpelēe balan̄ bān.
- ²⁰Balan̄ bān pou diiwo baa, te be toōsee ween̄e buruburu akan̄ ñan na, be nyīña don̄ase kufu ala (12).
- ²¹Balan̄ bān boo di ween̄e ñan n̄e, be yaanoōle gyae ke ȳe ñgba baala kakpon̄se banon̄ (5,000) n̄e. Ba te kala ala na bia kpu ya.
- ²²Debokenan̄ man te Yesu yela ɔ kaseela bān gyoowo degbele man kyan̄ gb̄ēe gyu boo ken̄ dingyin̄ na waa nyin̄ lo balan̄ bān gb̄ēe.
- ²³Yesu ke lo balan̄ bān gb̄ēe tan̄ n̄e, ɔ gyuuwo bula doo waagen̄ ɔ kaa fane. Kelii balinoo n̄e, na Yesu waagen̄ kaa la botoo.
- ²⁴Debān ken̄an̄ na degbele ken̄ te lii lem, na felin̄ dinaa daale mo ne gyoo degbele ken̄ wosi lōn ken̄ doo.
- ²⁵T̄ēe k̄ēe bee kena n̄e, Yesu t̄ēwo lōn ken̄ doo ɔ ne gyu ɔ kaseela bān gyan̄.

- ²⁶Ɔ kaseela ban kena e ɔ donɛ lon ken doo ɔ ne kon nɛ, be wɔe loo wɔ gbaa. Kenɛte be kpa "Ɔ yɛ woo e," te be fae yeesa nawolo nyi gyakolon te kyan wɔ.
- ²⁷Debokenan man te Yesu kolosiwo fa wɔ nyi, "Ɛ nyin konoo, ɛ na yee ya, man e."
- ²⁸Botoo te Pita yako e nyiaa, "Me Gbenɔgyoo, akpaa nyan e na, yela maa ta lon ken doo kon n gyan."
- ²⁹Kenɛte Yesu yako e nyiaa, "Kon" te Pita leewo degbele ken man ta lon ken doo ɔ ne gyu Yesu gyan.
- ³⁰Mona Pita kena mena ken felin ken ne gyoo lon ken doo nɛ, gyakolon gyoo e te ɔ fiasɛ ɔ na gyoo lon ken man. Kenɛte ɔ fae yeesa nyiaa, "Me Gbenɔgyoo, lɛ man!"
- ³¹Debokenan man te Yesu tenɛ ɔ nyinmaa kyan e te ɔ yako e nyiaa, "Baale, n kelɛedi ta boo ya. Weera doo te n lɛ man anmaaren n konoo man?"
- ³²Yesu na Pita ka gyan gyoo degbele ken man nɛ, te felin ken tinaa kegyo yela.
- ³³Botoo te ban be doo degbele ken man nɛ, korowo bun Yesu nawootɛ te be yako e nyiaa, "Nyan yena Wurubuarɛ bu non ampan."
- ³⁴Be ka ton boo ken nɛ, be gyuuwo kelii tɛle ken bɛ baake ke Genesareti nɛ doo.
- ³⁵Balan ban be kyaa tɛle kenan doo ka gyan nyi Yesu nonan nɛ, be kpiliwo gyu ke yako donooɛ nan pou kyaa botoo yenan nɛ. Mena doo balan moo be kaweesetena pou kon Yesu gyan.
- ³⁶Kenɛte be waase e nyi waa yela kaweesetena ban ka mo be nyinmaase tina ɔ kegba noobii panpan bo gba. Te ban pou boo tina ɔ kegba ken nɛ, wose yɛ wɔ don.

Mateo 15

- ¹Kenɛte Farasiitena na Gyudatena mmaraa wolala ban baale korowo lee Gyerusalem donoo man gyu ke boose Yesu nyiaa,
- ²"Weera doo te n kaseela ban bee di da benɛn amanberɛse doo ya? Nawolo nyi boo ne faafo be nyinmaase ngba mena ken da benɛn amanberɛse nawolo nɛ pete baa di ya!"
- ³Kenɛte Yesu tiranoo fa wɔ nyiaa, "Weera doo te ɛmɛ mo, lee ɛ benɛn amanberɛse doo te ɛ bee di Wurubuarɛ mmaraase doo ya?"
- ⁴Nawolo nyi Wurubuarɛ yakowo nyiaa, "Bu n kya na n naa, te nyan non n falaa n kya yaa n naa na, kaboena nyi baa ko nen."
- ⁵Mona ɛmɛ ne yako nyiaa, "Akpaa nolo de yako ɔ kya yaa ɔ naa nyi, 'Kpene ken nafa me dana maa fa nen nɛ, yɛ Wurubuarɛ wui.'"
- ⁶Mena doo be kaboena nyi ɔtenate waa mo kpene kenan fa ɔ lolala ya. Nnɛ na ɛ ne yako baa nyi ɔtenate na bu ɔ kya na ɔ naa na waa yɛ kpene ken kaboena nyi waa yɛ

fa wo ne ya. Kei nawolo baa nyi lee e benen amanberese doo, e te bee kpene ken Wurubure kpa yaa yee ne.

⁷Emee ban e na beo e wose, Wurubure nombia nan o be tee o dekpengkpengyooe Yesaya doo yako see lee e wose man ne yee ampan. O yakowo nyiaa,

⁸Balan kewo na mo be noo bo yako nyi bee bu man, mona be konooe man na, boo na mo man yee kolo ya.

⁹Bee som man bo yakaa, nawolo nyi mmaraase nan denibalan gbagba be kyaa yee ne, nan te bee mo wola balan beo wo nyi ne yee man Wurubure mmaraase na.' "

¹⁰Kente Yesu besewo baake balan ban pou kon o gyan te o yako wo nyiaa, "E popou e tei me gyan, na e ke nyii nombia kena man nideli.

¹¹Na kpene ken na gyoo walan nooman ne ne yee na e ayimee ya, mona kpene ken na lee o nooman ne, ken ne yee na e ayimee."

¹²Kente Yesu kaseela ban konawo o gyan kaa booe nyiaa, "Dgba n gyen nyi deban ken Farasiitena ban be nyii nombia nan na, te yee wo gyon ya?"

¹³Kente Yesu tirano fa wo nyiaa, "Dan kamase ken ka te yee nyi me kya non o kyaa adido ne duu na ke ya na, waa kulu ke na ke lila pou ke leki.

¹⁴E tina Farasiitena benan yela botoo, be yee ngba siayeleesatena ban bee wola siayeleesatena gbene ne. Akpaa siayeleesate na wola siayeleesate gbene ne, be bala pou baa kaa yala boo man bo."

¹⁵Botoo te Pita yako e nyiaa, "De Gbengyoo, lese dudu kei asene fa daa."

¹⁶Kente Yesu booe o kaseela ban nyiaa, "Ken doo emee mo nyeeya ta yem?"

¹⁷Ken doo e ba gyen nyi kpene kamase ken da gyoo walan nooman na, ne gyu ka gyoo o dubulu man na ke ta bese lee o wose man yee?

¹⁸Mona nombii kamase ken na lee walan nooman ne, na lee bo o konoo man, te ken ne yee na e ayimee.

¹⁹Nawolo nyi walan konoo man te nombiakumee ngba, balan kako, na yale kewolee na kafon na nmeelen na balan noo kekeree na balan yela kewolee na lee.

²⁰Mena aboo kena ne yee na walan ayimee, mona akpaa nolo te faafo o nyinmaase pete waa di ya ne, ke bee yee e ayimee ya."

²¹Yesu ka lee botoo ne, o wona o wose lee botoo gyu Tae na Sidon donooe nan yenan.

²²Kente Kaanan alo nolo leewo botoo yenan kon Yesu gyan kaa wii fa e nyiaa, "Me Gbengyoo, gyoo Defidi o naanabii, wii me waranase! Felinkum doo me bu alebubii man, te kee naase e diyem nideli."

²³Mona Yesu te yako daale ya. Mena doo o kaseela ban waase e nyiaa, "Lo alo non gbene na waa ta, nawolo nyi o ne fae yeesa to daa denela."

²⁴Ken̄te Yesu yako alo ñon nyiaa, "Iseraetena bañ boo yoo Wurubuar̄e gb̄ēe n̄e baagen̄ gyan̄ te Wurubuar̄e kpila man̄."

²⁵M̄ona alo ñon k̄on̄awo kaa bun̄ Yesu nawoo t̄ēe waase e nyiaa, "Me Gbengyoo, l̄ēe man̄!"

²⁶Ken̄te Yesu yako alo ñon nyiaa, "Tekaboena nyi baa mo bia ween̄ē fa babaase ya."

²⁷Botoo te alo ñon mo s̄ēewo nyiaa, "Ayi, me Gbengyoo, doo mena, m̄ona babaase baa tale fiu ween̄ē ñan be gbengyoo ne dii te ñ̄ēe yale t̄ēe man n̄e di."

²⁸Ken̄te Yesu yako alo ñon nyiaa, "Alo n̄ kel̄ēdi boe. Kpene ken̄ n̄ ne gyae n̄e, d̄ēek̄on̄ mena fa nen̄." Debokenān̄ man te o bu ñon kawee tan̄awo.

²⁹Yesu ka lee botoo n̄e, te o t̄ēewo na Galelia boo ken̄ n̄oo n̄oo. Ken̄te o gyuuwo ka gyen̄ bulabii daale gyu ke kyaa ke d̄oo.

³⁰Balan̄ burum moo be kaweesetena k̄on̄ o gyan̄. Kaweese ñgba bañ be nawoo ba yekee, na bañ be sia be yēl̄ēe na otakasese na omumuuse na kaweese kpookpoo n̄e. Ken̄te Yesu kyoo be popou.

³¹Balan̄ bañ kena nyi bañ be nawoo ba yekee ne t̄ēe, te omumuuse ne kolosi te otakasese wose ne yēe wo don̄, te siayel̄ēsatena sia ne naa n̄e, doo be n̄oo. Ken̄te ba lese Iseraetena Wurubuar̄e ñon yēle.

³²Ken̄te Yesu baake o kaseela bañ k̄on̄ o gyan̄ te o yako wo nyiaa, "Balan̄ k̄ewo nombia dana man̄ warān̄ase, nawolo nyi gyen̄ weeya kpaakpaa atooro yaa ñgba be kyaa me gyan̄ te be te dii ta kolo ya n̄e. Moo ne gyae maa lo wo gb̄ēe na tanam ya, nawolo nyi be sia de kaa biri wo gb̄ēenaa man̄."

³³Botoo te o kaseela bañ boose e nyiaa, "Alen̄ yaa dee nyin̄ ween̄ē fa balan̄ burum k̄ewo ñale nsana k̄ebo?"

³⁴Ken̄te Yesu boose wo nyiaa, "Bodobodose ān̄mon̄ te e dana?" Te be tiranoo fa e nyi, "Bodobodose nyetooro na kpebia buruburu akalan̄s̄ēe baale te de dana."

³⁵Ken̄te Yesu yela balan̄ bañ tisiwo kyakee t̄ēe man̄.

³⁶O moo bodobodose nyetooro ñan, na kpebia bañ te o fanewo fa Wurubuar̄e karān̄, te o k̄ēēe ña mo fa o kaseela bañ. Ken̄te o kaseela bañ mo moo ña kp̄ēl̄ēe balan̄ bañ.

³⁷Balan̄ bañ pou diiwo baa. Te o kaseela bañ toōsee buruburu akan̄ ñan na, be nyin̄a don̄ase nyetooro.

³⁸Balan̄ bañ boo di ween̄ē ñan n̄e, be yaanoōle yēe baala kakpon̄se banaara (4,000). Ba te kala ala na bia kpu ya.

³⁹Yesu ke lo balan̄ bañ gb̄ēe tan̄ n̄e, o gyoowo degbele man te o gyuu t̄ēe ken̄ b̄ēe baake ke nyi Magadan n̄e d̄oo.

Mateo 16

¹Wee daale ne, Farasiitena na Sadukiitena kɔŋawɔ Yesu gyaŋ kaa teese e ɔ nooman nyi waa yee gyakolonɔ nombia wola wɔ, na kawola nyi ɔ lee Wurubuarɛ gyaŋ ampaŋ.

²Kenɛte Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "De lii balinɔɔ te ŋoma yasɛɛ na ɛ ne tale naa yako nyi, tɛɛ de naa na weese waa gyo.

³Te nebo mo na, ɛ ne tale kɛɛ ŋoma dinɔɔ yako nyi gyɛŋ oga waa ŋɛɛ. ɛ ne tale kɛɛ ŋoma na ɛ kawola kpene keŋ gyae ke kɔŋ. Mɔna nombia ŋan ne yee debaŋ kei man ne, ɛ bɛɛ tale wola ŋe man ya.

⁴Ɛmɛɛ gyɛŋ wee kei balan, ɛ yee balan kumɛɛwɔ te ɛ bee yee Wurubuarɛ ya. ɛ ne gyae nyi maa yee gyakolonɔ nombia ɛ kena, mɔna moɔ gyae maa yee gyakolonɔ nombia kamase wola ŋon kpu na ŋan be kɔŋ Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔre Gyona dɔɔ ne ya." Kenɛte Yesu leewɔ be gyaŋ laŋ tina wɔ yela.

⁵Yesu na ɔ kaseela ka toŋ gyu boo keŋ dingyiŋ ne, ɔ kaseela baŋ wolee bodobodo ka mo bo.

⁶Kenɛte Yesu faree wɔ nyiaa, ɛ kɛɛ ɛ wose man nideli lee Farasiitena na Sadukiitena wose man. Nawolo nyi be dinɔɔ yee ŋgba tee keŋ bɛɛ mo do bodobodo man te kɛɛ koro ne.

⁷Mena dɔɔ ɔ kaseela baŋ boɔse doŋa nyiaa, "Keŋ de ta mo bodobodo kɔŋ dɔɔ ya te ɔ ne yako mena nombia keŋa yaa?"

⁸Na Yesu ta gyɛŋ kpene keŋ bee kolosi na doŋa ne te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ keɛɛdi ta boo ya. Weera dɔɔ te ɛ ne kolosi nyi ɛ ta mo bodobodo tela ya?

⁹Mena dɔɔ ɛ sɛɛ ɛ te nyii ta me nombia man yee? ɛ bɛɛ toɔse bodobodose anon ŋan moɔ kɛɛɛ fa balan kakpoŋse banon, na ŋan boɔ dii kaase te ɛ be toɔsee wulu doŋase ne yee?

¹⁰Yaa ɛ bɛɛ toɔse bodobodose nyetooro ŋan balan kakpoŋse banaara be dii, na ŋan boɔ dii kaase te ɛ be toɔsee wulu doŋase ne yee?

¹¹Weera dɔɔ te ɛ ta gyem nyi na bodobodo wose man nombia yaa mee kolosi fa ŋon ya? Mɔna ɛ kɛɛ ɛ wose man nideli lee Farasiitena na Sadukiitena wose man. Be dinɔɔ yee ŋgba tee keŋ bɛɛ mo do bodobodo man te kɛɛ koro ne."

¹²Botɔɔ te ɔ kaseela baŋ gyeŋawɔ nyi, na tee keŋ ne yeli bodobodo na koro ne yaa ɔ ne yako wɔ nyi baa kɛɛ ba wose man nideli na ke ya. Mɔna Farasiitena na Sadukiitena nombia ŋan bɛɛ wolo ne yaa ɔ ne yako wɔ.

¹³Yesu na ɔ kaseela baŋ ka gyoo Kaesaria Filipi teeɛ man ne, ɔ boɔse ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Balan ne kolosi ma wose man nombia na be kpa maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon yena amɔ?"

¹⁴Kenɛte ɔ kaseela baŋ tiranɔɔ nyiaa, "Balan baale kpa nyan yena Gyɔn Wurubuarɛ loŋsoore ŋon. Baale mo kpa nyan yena Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔre Elia, te baale

mɔ kpa nyan yena Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛngyɔɔre Gyeremia, yaa Wurubuarɛ akpɛŋkpɛngyɔɔra baŋ man ŋolo.”

¹⁵Botɔɔ te Yesu boɔse wɔ nyiaa, "Ɛmɛɛ mɔ de? Ɛ kpa maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon yena amo?"

¹⁶Botɔɔ te Simɔn Pita tiranɔɔ nyiaa, "Nyan yena Kristo, nyeeleɛre ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kɔŋ nɛ. Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ Bu.”

¹⁷Ɛnte Yesu yako e nyiaa, "Gyona bu Simɔn, nyan na nyeebam, nawolo nyi na deniwalaŋ lese na nombia keŋa wola neŋ ya, mɔna me kya ŋon ɔ kyaa adido nɛ lese na ŋa wola neŋ.

¹⁸Mena dɔɔ mɛɛ yako neŋ nyiaa, nyan yena Pita, te n yele kenan aseɛ yena nyi boe. Nyan boe kei dɔɔ te maa baake me balan pou yilaa. Te yeŋ gba koran be gyae ke tale di be dɔɔ ya.

¹⁹Maa mo Wurubuarɛ gyoori keŋ safowaase do n nyinmaa man. Kpene kamase keŋ nyan ke gyɔ ke dowoe tɛele kei dɔɔ nɛ, baa gyɔ ke dowoe adido, te kpene kamase keŋ nyan ke booli ke tɛele kei dɔɔ nɛ, baa booli ke adido mɔ.”

²⁰Ɛnte Yesu faree ɔ kaseela baŋ nyi, be na yako walaŋ kamase nyi ŋon yena nyeeleɛre ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kɔŋ nɛ ya.

²¹Lee debaŋ kenan pou nɛ, Yesu fiasɛɛ ɔ na lese nombia ŋan aseɛ fa ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Kaboena nyi maa gyu Gyerusalem donɔɔ man, na me kaa naa diyem nideli Gyudatena kegyiise na Wurubuarɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala baŋ nyinmaa man. Baa ko maŋ, mɔna weeya atoorote keŋ man na, Wurubuarɛ waa gyusu maŋ lee yeŋ man.”

²²Botɔɔ te Pita moo Yesu lee yenaŋ te ɔ tɔɔ e nyi, "Me Gbɛngyoo, na yako mena ya. Wurubuarɛ dɛɛ mo keŋa gyu lem. Keŋa na kɔŋ n dɔɔ korakora ya.”

²³Botɔɔ te Yesu gɛɛsewɔ kɛɛ Pita te ɔ yako e nyiaa, "Ɔbɔnsam, ta lee me gyan! N ne gyae n ke tɔ maŋ gbɛɛ. Nawolo nyi na Wurubuarɛ kegyaebii te n na gyueŋ ya, mɔna denibalaŋ kegyaebii te n na gyueŋ.”

²⁴Ɛnte Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Akpaa ŋolo ne gyae waa sila maŋ na, ɔ na yɛɛ kpene keŋ ŋon gbagba ne gyae ya, mɔna waa mo ɔ ɔpanɗan keŋ seele, na waa sila maŋ wee kamase.

²⁵Nawolo nyi walaŋ kamase ŋon ɔ ne gyae waa lɛɛ ŋon gbagba nyeedon na, ke gyae ka lee ɔ nyinmaa man. Mɔna walaŋ kamase ŋon ɔ nyeedon da lee ɔ nyinmaa man lee maŋ Yesu na me nombia dɔɔ nɛ, waa bese nyin ke.

²⁶Akpaa ŋolo de nyin tɛele kei dɔɔ abɔɔ pou te ɔ nyeedon da lee ɔ nyinmaa man na, won tɔɔ te waa nyin? Yaa won te walaŋ waa tale mo kyɛɛkee na ɔ nyeedon?

²⁷Maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon na me kpilala dɛɛ lee adido kɔŋ me kya Wurubuarɛ gyoorobiiri man, na me kaa tɔ walaŋ kamase kom lee ɔ tom keŋ ɔ be yɛɛ nɛ man.

²⁸Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, baale seŋɛɛ ɛ man kɛbo keŋ bɔɔ gyae baa yeŋ ya, kelii debaŋ keŋ maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon maa lese ma wose wola me gyoorobiiri man."

Mateo 17

¹Weeya looro wole nɛ, Yesu moo Pita na Gyemisi na ŋon Gyemisi ɔ naabu Gyɔn kpu na ɔ wose te be gyuuwɔ bula dinaa daale dɔɔ baageŋ.

²Be ka seŋ botɔɔ nɛ, karatetee dokolon te Yesu wose kyɛɛkeewɔ be siaman. Na ɔ sia gbɛɛ ne ŋalakee ŋgba weese nɛ, te wa abɔɔ ŋan ɔ doona nɛ bese abɔɔ wolomɛɛ futututu na ŋɛɛ ŋalakee polepolepole.

³Debokenaŋ man te Mosesi na Elia kaa bɛɛwɔ lee be dɔɔ, te be kolosiwɔ na Yesu.

⁴Keŋte Pita yako Yesu nyiaa, "De Gbenɣyoo, dei ŋgba daa mɔ be kɔŋ kɛbo nɛ. Nyi akpaa n ne gyae na, yela dɛɛ baŋ kefɛɛse atooro kɛbo. N wui daale, Mosesi wui daale te Elia mɔ wui daale."

⁵Pita ke gyakaa ɔ ne kolosi nɛ, te ŋoma ŋɛɛŋɛɛɛ ŋaale kaa wuuwɔ be dɔɔ. Keŋte be nyii nɔɔwoya ŋaale lee ŋoma ŋan man nyiaa, "Kei yena me bu ŋon mɛɛ gyae e lee me konɔɔ man te ɔ na gyoo me sia, ɛ nyii e."

⁶ɔ kaseela baŋ ke nyii nɔɔwoya keŋa nɛ, gyakolon gyoo wɔ te be tisiwɔ buŋii tɛɛle man.

⁷Keŋte Yesu kaa mo ɔ nyiŋmaa tina wɔ te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ koro, ɛ na yee ya."

⁸Be ka koro gyina be sia nɛ, ba te naa ŋolo kpu na Yesu ya.

⁹Be ke tisi lee bula keŋ dɔɔ bɛɛ kɔŋ nɛ Yesu tɔɔ wɔ kiin nyiaa, "Ɛ na yako walaŋ na walaŋ kpene keŋ ɛ be naa nɛ ya, kelii debaŋ keŋ Wurubuaɛ waa gyusu maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon lee yeŋ man."

¹⁰Keŋte ɔ kaseela baŋ bɔɔse e nyiaa, "Weera dɔɔ te Gyudatena mmaraa wolala baŋ ne yako nyi, kaboena nyi Elia waa tangbɛɛ kɔŋ pena nyeeɛɛɛɛ ŋon Wurubuaɛ be yako see nyi waa kɔŋ nɛ ke kɔŋ?"

¹¹Keŋte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ke doo mena nyi Elia waa tangbɛɛ nyeeɛɛɛɛ ŋon kɔŋ na ɔ kaa desina kpene kamase see ŋgba ŋa kedoobii nɛ."

¹²Mɔna mɛɛ yako ŋon baa nyi Elia taŋ wulaa kɔŋ laŋ mɔna balan ta gyeŋ e ya, te be yɛɛ e kpene kamase keŋ bɛɛ gyae. Mena mɔ te maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon maa naa diyem be nyiŋmaa man.

¹³Botɔɔ te ɔ kaseela baŋ gyenawɔ nyiaa, Gyɔn Wurubuaɛ lonsoore ŋon wose man nombia yaa ɔ ne yako nɛ.

¹⁴Ba ke kɔŋ kaa gyoo balan burum baŋ man nɛ, balee ŋolo kaa tisiwɔ buŋ Yesu nawɔɔtɛɛ,

¹⁵te ɔ yako e nyiaa, "Me Gbengyoo, wii me bu kei waraŋase fa maŋ. ɔ na wee keleuleuse, te ɔ ne naa diyem nideli mo. Ne kyaa kuu e lo boalaŋ yaa loŋ man.

¹⁶Ma moo e koŋ n kaseela baŋ gyaŋ, mona ba te tale kyo e ya."

¹⁷Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "Ao! Emee gyen balan baŋ e bee lee maŋ di ya, te e yee balan kumee wo. Weeya aŋmon te kaboena nyi maa kyaa e gyaŋ, na maa nyin konoo fa non?" Ken te ɔ yako balee non nyiaa, "Mo n bu non kona maŋ."

¹⁸Ken te Yesu fae felinkum ken te ka leewo bu non man, te ɔ kawee tanawo debokenan man.

¹⁹Kenan wole te Yesu kaseela baŋ gyuuwo ɔ gyaŋ, te be baake e lee yenan boose e nyiaa, "Weera doo te daa te tale gegi felinkum ken lee bu non man ya?"

²⁰Botoo te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Nawolo nyi e kelee di ta boo ya. Mee yako non e ke nyii nyiaa, nyi akpaa e kelee di yee peperee ngba kafaabii koran ne, nafa e ke tale yako bula kei nyiaa, 'Kulu lee kebo ke yala nne' te ke gyae ke koŋ mena. Te kolo be kyaa ken nyi e be gyae e ke tale yee ya."

²¹Mona mena felinkumee kenja dinoo doo ne, kefane na nookebake kaagen te n ke tale mo gegi na.

²²Deban ken be popou be koŋ kaa gyaŋee Galelia tee le man ne, Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Baa lese maŋ Deniwalan Bu non fa balan,

²³na baa ko maŋ, mona weeya atoorote ken ne, Wurubuaŋe waa gyusu maŋ lee yen man." Botoo te dekokokoo kyana ɔ kaseela baŋ.

²⁴Yesu na ɔ kaseela baŋ ke koŋ kaa gyoo Kapanum donoo man ne, balan baŋ bee lee lempoo Wurubuaŋe osom deni dinaa ken man ne, koŋawo kaa boose Pita nyiaa, "E gbengyoo non bee to Wurubuaŋe osom deni dinaa lempoo ken yee?"

²⁵Ken te Pita tiranoo fa wo nyiaa, ɔ ne too. Pita ke koŋ kaa gyoo dekanalan man pe ne, Yesu tangbee la kolosi na e te ɔ boose e nyiaa, "Simon, sena yena nya agyuen? Balan bomoo gyaŋ te tee le kei doo gyoonen ne lee lempoo lee? Donoo setena gyaŋ yaa noola gyaŋ?"

²⁶Te Pita tiranoo nyiaa, "Noola gyaŋ te bee lee." Ken te Yesu yako e nyiaa, "Akpaa mena na donoo setena te nyin ba wose.

²⁷Mona ken doo ne gyae nyi daa na wo ke yala donja doo ya ne, mo n darawaa na n ke gyu boo man ke lo. Kpebii gyangbate non n ke kyan ne, n wola ɔ noo na n kena koba ken gyae ka yee daa na nen wui lempoo ken keto. Lese ke na n ka mo gyina wo."

Mateo 18

¹Mena deban kenan man ne, Yesu kaseela baŋ koŋawo ɔ gyaŋ kaa boose e nyiaa, "Amote yena walaŋ kegyia Wurubuaŋe gyoori ken man?"

- ²Kente Yesu baake biikyaabii ṅolo kaa seṅ be siaman,
- ³te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ampaṅ yaa mɛɛ yako ṅon ɛ ke nyii nyiaa, akpaa ɛ te kyɛɛkee ɛ dinɔɔ na ɛ ke yɔkɔse ɛ wose yɛɛ ṅgba bia ya nɛ, ɛ be gyae ɛ ka gyoo Wurubuaɛ gyoori keṅ man ya."
- ⁴Mena dɔɔ walaṅ kamase ṅon ɔ yɔkɔse ɔ wose ṅgba biikyaabii kei nɛ, ṅon yɛna walaṅ kegyia Wurubuaɛ gyoori keṅ man.
- ⁵Te walaṅ kamase ṅon ɔ lɛɛ biikyaabii kei dinɔɔ ma yele man na, maṅ yaa ɔ lɛɛwɔ.
- ⁶Mona walaṅ kamase ṅon ɔ yeli bia buruburu kɛwɔ baṅ bɔɔ lɛɛ maṅ di nɛ man ṅolo de yɛɛ dukum nɛ, kenaṅ na nyi akpaa ba mo boe dinaa dinaa kpaṅ ɔ wɔṅe man, te be fun e do epo man na dei kela.
- ⁷Emɛɛ balan baṅ ɛ kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ ɛ laako lee abɔɔ ṅan ne yeli balan ne yɛɛ dukum nɛ dɔɔ. Kaboena nyi mena abɔɔ keṅa dɛɛ kɔṅ, mona nyaṅ walaṅ ṅon ṅe gyae ke ta n dɔɔ kɔṅ nɛ nyaa laako.
- ⁸Nyi akpaa n nyinmaa yaa n nae ne yele la te n ne yɛɛ dukum na kara ke leki. Nawolo nyi, dei nyi nya lee kadeṅ na n ka gyoo Wurubuaɛ gyoori keṅ man, kela nyi baa mo neṅ nyinmaase ala yaa nawɔɔ ala ka do boalan keṅ ke bɛɛ yem ya nɛ man.
- ⁹Te akpaa nyi n sibii ne yele la te n ne yɛɛ dukum na kulu ke leki. Dei nyi nya mo sibii dokolon gyoo Wurubuaɛ gyoori keṅ man, kela nyi baa mo neṅ na n sia ala ka do boalan keṅ ke bɛɛ yem ya nɛ man.
- ¹⁰Kente Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, ɛ kɛɛ nideli nyi ɛ be kɛɛ balan kɛwɔ baṅ bɔɔ lɛɛ maṅ di te bɔɔ yɔkɔse ba wose ṅgba bia nɛ nyi be man ṅolo yɛɛ walaṅ yakaate e ya. Mɛɛ yako ṅon baa ɛ ke nyii nyiaa, mena balan kɛwɔ dana Wurubuaɛ kpilala baṅ ba seṅɛɛ me kya Wurubuaɛ ṅon ɔ kyaa adido nɛ siaman, bɛɛ fane fa wɔ debaṅ kamase.
- ¹¹Maṅ Deniwalan Bu ṅon kɔṅaɛ me kaa lɛɛ baṅ bɔɔ yoo Wurubuaɛ gbɛɛ man nɛ nyee.
- ¹²Kente Yesu boose wɔ nyiaa, sena te ɛ na gyueṅ lee nombia keṅa man? Akpaa ṅolo dana namense sɔṅonon (100) te be man dokolon da yoo na wɔṅ te ɔ ne yɛɛ? ɔ be gyae waa tina sɔṅonaara na kufu kadaale (99) baṅ yela bula dɔɔ botɔɔ, na waa ta kɛo ṅon ɔ ba yoo nɛ kabona waa naa e yee?
- ¹³Ampaṅ yaa mɛɛ yako ṅon nyi akpaa ɔ naa e na, ɔ sia na gye ɔ dɔɔ nideli kela sɔṅonaara na kufu kadaale baṅ be ta yoo ya nɛ.
- ¹⁴Mena mo te ɛ kya ṅon ɔ kyaa adido nɛ, bɛɛ gyae nyi balan baṅ bɔɔ lɛɛ maṅ di nɛ, be man ṅolo dɛɛ yo ya.
- ¹⁵Kente Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, akpaa n dɔɔ Kristo baale de yɛɛ neṅ nombiikum na, gyu ɔ gyaṅ na n kaa boose e. Mona yela ka ke yɛɛ emɛɛ na e ɛ bala nombia. Akpaa ɔ nyii neṅ na, n te tale baa besena e kɔṅ gbɛɛ kpaakpaate dɔɔ.

¹⁶Mona nyi akpaa ɔ te nyii neɲ ya na, mo Kristo baale dokolon yaa balan bala kpu na n wose na ɛ ke gyɔ ɔ gyan. Kei gyae ke yela n ke nyin adansɛtena bala yaa batooro nombia ɲenan man, ɲgba mena keɲ Wurubuaɛ nombia ne yako nɛ.

¹⁷Akpaa ɔ bɛɛ ɔ te nyii ɲon ya nɛ, kenan na baake e n tebia Kristotena dikpii keɲ gyan. Te akpaa ɔ bɛɛ ɔ te nyii ban mo ya nɛ, kenan na kɛɛ e nyi ɔ yɛɛ walan ɲon ɔ ba gyen Wurubuaɛ ya, yaa ɔ yɛɛ dukumyɛɛ e.

¹⁸"Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, kpene kamase keɲ ɛ gyɔ ke dowoe tɛɛle kei doo nɛ, na ba te gyɔ ke dowoe adido, te kpene kamase keɲ ɛ booli ke tɛɛle kei doo nɛ, na ba te booli ke adido mo."

¹⁹"Te mɛɛ yako ɲon baa bela nyiaa, kpene kamase keɲ ɛ man balan bala de yɛɛ noɔdokolon seɲ ke doo fane tɛɛle kei doo na, me kya ɲon ɔ kyaa adido nɛ waa yɛɛ ke fa ɲon."

²⁰Nawolo nyi botoo keɲ balan bala yaa balan batooro de gyaɲee ma yele man na, me kpue na wo.

²¹Kenɛte Pita koɲawo Yesu gyan kaa boose e nyiaa, "Me Gbengyoo, betabonɲmon te me doo de yɛɛ nombiikum me doo na te maa mo kyɛɛ e? Maa mo kyɛɛ e betabonyetooro?"

²²Kenɛte Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Koa, na betabonyetooro ya, mona betabosonotooro na kufu akpen nyetooro (70 x 7)."

²³Kenɛte ɔ yako wo nyiaa, "Nne te Wurubuaɛ gyoori keɲ doo. Ke yɛɛ ɲgba gyoo ɲon ɔ ne gyae nyi ɲon na ɔ tewulɛɛ ke kyaa, na baa kɛɛ koma ɲan be dana e nɛ.

²⁴Be ka beta fiasɛɛ bɛɛ gyoo ɲe man nɛ, te ba moo tobaale ɲon ɔ dana e kom koba na nsendee ya nɛ kona e.

²⁵Keɲ tobaale ɲon te nyin koba keɲ waa to ya doo nɛ, ɔ gbengyoo ɲon yako wo nyi baa mo ɲon na ɔ wɛɛle na ɔ bia na wa aboo ɲan pou ɔ dana nɛ ke yoo, na baa mo kaa to kom keɲ.

²⁶Kenɛte ɔ tobaale ɲon tisiwo bun ɔ nawoo tɛɛ waase e nyiaa, 'Nyin konoo fa maɲ, maa to neɲ kom keɲ pou.'

²⁷Botoo te ɔ nombia yɛɛ ɔ gbengyoo ɲon waraɲase, te ɔ moo kom keɲ pou kyɛɛ e te ɔ tina e yela nyi waa ta.

²⁸Mona mena tobaale ɲonan ka lee botoo nɛ, ɔ ke gyaɲee na ɔ doo ɲolo ɲon ɔ dana e kom bii daale nɛ. Botoo te tobaale ɲon loowo kyan ɔ doo ɲon wonɛ man te ɔ yako e nyiaa, 'To maɲ ma kom keɲ pou n dana maɲ nɛ?'

²⁹Kenɛte ɔ doo ɲon mo tisiwo bun ɔ nawoo tɛɛ waase e nyiaa, 'Me doo nyin konoo fa maɲ maa to neɲ n kom keɲ pou.'

³⁰Mona tobaale ɲon bɛɛ, te ɔ yela ba moo ɔ doo ɲon keto deni nyi waa doo botoo, kelii debaɲ keɲ waa to e ɔ kom keɲ pou.

³¹Tewulɛɛ akanɛ ban kena mena nɛ takaa wɔ nideli, kɛntɛ bɛ gyuuwɔ kɛ tolɛɛ nombia nan pou fa bɛ gbɛngyoo nɔn.

³²Botɔɔ tɛ bɛ gbɛngyoo nɔn baake tobaale nɔn tɛ ɔ yako e nyiaa, 'N yɛɛ walanɛkum nolo e. Nyan waase man tɛ ma moo n kom kɛn n dana man nɛ pou kyɛɛ nɛn.

³³Wonɛ dɔɔ tɛ nyan mɔ n tɛ wii n dɔɔ nɔn waranase, nɛgba mena kɛn man bɛ wii nɛn nɛ ya?'

³⁴Mena dɔɔ ɔ gbɛngyoo nɔn gyɛna ban, tɛ ɔ yela ba moo tobaale nɔn ketɔ deni na waa naa diyem kelii deban kɛn, nɔn mɔ waa tɔ ɔ koma nan ɔ dana e nɛ pou.

³⁵Mena dɔɔ ɛmɛɛ ban ɛ ta mo ɛ tebia nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ lee ɛ konɔɔsɛ man ya nɛ, mena tɛ mɛ kya nɔn ɔ kyaa adido nɛ waa yɛɛ nɔn."

Mateo 19

¹Yesu kekolosi nombia kɛna pou tan nɛ, ɔ leewɔ Galelia tɛɛle man gyɛ Gyudia tɛɛle man, Gyɔɔdan boo kɛn dingyin.

²Balan burum sila e gyɛ botɔɔ tɛ ɔ kyɔɔ wɔ bɛ kaweesɛ pou.

³Kɛntɛ Farasiitena baale konawɔ bɛ kaa teesɛ ɔ nɔɔman tɛ bɛ boɔsɛ e nyiaa, "Da mmaraa nɛ fa daa gbɛɛ nyi nolo waa tale bɛɛ ɔ wɛɛle lee nombii kamase dɔɔ?"

⁴Kɛntɛ Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ tɛ kala ta Wurubuare nombia anmarasenɛ see nan nyi, lee kewalan kɛn na, Wurubuare yɛɛ alo na baale bo,

⁵tɛ ɔ yakowɔ nyiaa, 'Lee kei dɔɔ nɛ baale waa tina ɔ kya na ɔ naa yela, na waa mo ɔ wosɛ mataa na ɔ wɛɛle, na bɛ balan bala ka bɛsɛ walan dokolon yɛɛ?'

⁶Mena dɔɔ bɛ ta tekaa yɛɛ balan bala bela ya, mɔna bɛ ta bɛsɛ walan dokolon. Mena dɔɔ kpɛnɛ kɛn Wurubuare ba mo bom yɛɛ kɛ dokolon nɛ, nolo na nolo na kpase kɛ man ya."

⁷Kɛntɛ Farasiitena ban boɔsɛ Yesu nyiaa, "Nyi akpaa mena tɛ doo na, weera dɔɔ tɛ de naana Mosesi yɛɛ mmaraa see nyi, baale waa tale nmarase yale kebɛɛ tone fa ɔ wɛɛle na waa bɛɛ e?"

⁸Botɔɔ tɛ Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ konɔɔyunɛ dɔɔ tɛ de naana Mosesi fa nɔn mena gbɛɛ kenan. Mɔna lee kewalan kɛn na, bɛ doo mena ya.

⁹Mena dɔɔ mɛɛ yako nɔn baa nyiaa, nyi akpaa na alo lee ɔ baale wole bo ya, tɛ ɔ baale de bɛɛ e gyɛ kɛ yala alo wole nɛ, Wurubuare siaman na ɔtenate gyae nolo wɛɛle baa."

¹⁰Kɛntɛ Yesu kaseela ban yako e nyiaa, "Nyi akpaa nɛn tɛ yale wosɛ man nombia doo na, kenan na walan tɛ yale koran ya na dei."

¹¹Kente Yesu yako wo nyiaa, "Nombia nan mee yako non ne, na walan kamase ne gyae la waa tale lee na do ya, gyise balan ban Wurubuaere ba mo mena beree kenan boele wo ne baagen.

¹²Balan baale kyaa ken nyi boo gyae baa tale yala ala ya, nawolo nyi mena te ba lola wo. Balan baale mo doo, balan yee na wo ken nyi boo gyae baa tale yala ala ya. Balan baale mo doo, Wurubuaere gyoori ken doo te ban gbagba beewo nyi boo yale ya. Walan kamase non waa tale lee nombia kena do na, waa lee na do."

¹³Kente balan baale moo bia kon Yesu gyan nyi waa mo o nyinmaa gyakaa be doo na waa fane fa wo. Mona o kaseela ban kena mena ne, be manyan balan ban.

¹⁴Yesu kena mena ne o yako wo nyiaa, "E yela bia ban ke kon me gyan. E na to wo gbere ya, nawolo nyi Wurubuaere gyoori ken yee balan ban bee yokose ba wose ngba bia kewa dinoo ne wui."

¹⁵Yesu ka mo o nyinmaa gyakaa bia ban doo tan ne, te o leewo botoo lan.

¹⁶Wee daale ne tobaale nolo kaa boose Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, won deeli yaa maa yee na maa nyin nyeedon kekpa ken?"

¹⁷Botoo te Yesu boose e nyiaa, "Weera te n ne boose man lee deeli keyee wose man. Wurubuaere waagen dei la. Mena doo nyi akpaa n ne gyae n ke nyin nyeedon kekpa ken ne, kenan na kaboena nyi nya di Wurubuaere mmaraase nan doo."

¹⁸Botoo te tobaale non boose Yesu nyiaa, "Mmaraase nemo?" Kente Yesu tirano fa e nyiaa, "Na ko walan ya, na lee n weele yaa n baale wole ya, na nmeele ya, na kara n doo noo ya.

¹⁹Bu n kya na n naa, na n ke gyae n tebia ngba mena ken n ne gyae nyan gbagba n wose ne."

²⁰Kente tobaale non yakowo nyiaa, "Me wulaa mee di mmaraase kena pou doo. Won kaa la nyi maa yee bela?"

²¹Botoo te Yesu yako e nyiaa, "Nyi akpaa n ne gyae n ke de kelii oto na, gyu ke yoo nya aboo nan pou n dana ne, na n ka mo koba ken kpelee ayematena na n ke kon kaa sila man. N yee mena na, n ke nyin aboo kpaakpaa see n wose Wurubuaere gyan adido."

²²Tobaale non ke nyii nombia kena ne, o moo waranase lee botoo nawolo nyi o dana koba na nsendee ya.

²³Kente Yesu yako o kaseela ban nyiaa, "Mee yako non e ke nyii nyiaa, gyae ke yee don fa ban be dana koba ne nyi baa gyoo Wurubuaere gyoori ken man.

²⁴Mee yako non bela nyiaa, gyae ke yee don fa ban be dana koba ne nyi baa gyoo Wurubuaere gyoori ken man, kela nyi kurumoo ka gyoo narale boo man lee."

²⁵Yesu kaseela ban ke nyii nombia kena ne doo be noo te be boose e nyiaa, "Nyi nne te doo na, amote ne gyae la waa nyin nyeekelee baa?"

²⁶Ken̄te Yesu k̄e w̄o te ɔ yako w̄o nyiaa, "Denibalan̄ gyan̄ na ɲolo be tale ȳe nombii kei ya, mona kpene kamase be kyaa ken̄ Wurubuaɛ be tale ȳe ya."

²⁷Botoo te Pita boose Yesu nyiaa, "De Gben̄gyoo! Daa doo de te tina kpene kamase ken̄ de dana ne yela, te de dōɲee de silana nē. Won̄ yaa dee nyīn baa?"

²⁸Ken̄te Yesu yako w̄o nyiaa, "Ampan̄ yaa m̄e yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, deban̄ ken̄ kpene kamase de kaa bese wole te man̄ Deniwalan̄ Bu ɲon de kyaa me gyooro gbeli ken̄ doo me gyoorobiiri man̄ ne, em̄e ban̄ ɛ be sila man̄ ne ɛ ke kyaa gyooro gbelēe kufu ala doo, na ɛ ke di Iseraetena akpan̄alan̄se kufu ala ɲan̄ balan̄ nombia.

²⁹Te ɛ man̄ walan̄ kamase ɲon ɔ be tina ɔ dekp̄alan̄ yaa ɔ naabia yaa ɔ deesina, yaa ɔ kya yaa ɔ naa yaa ɔ bia yaa ɔ t̄ēlese yela lee man̄ doo ne, waa bese nyīn ɲa akpen̄ sōɲonōn (100) kpu, na waa bese nyīn nyeedōn kekpāa ken̄ mo.

³⁰Mon̄a balan̄ burum̄ ban̄ be ȳe siamantenawō ne, baa kaa bese wole nyiban̄, na balan̄ burum̄ ban̄ be ȳe wole nyiban̄wō ne kaa bese siamantena."

Mateo 20

¹Ken̄te Yesu gyoo dudu lese nombia ɲan̄ ɔ be yako ne man̄ wola w̄o nyiaa, "Wurubuaɛ gyoori ken̄ ȳe ɲgba woofarale ɲon, ɔ ba koro nebo nebo fuu gyuu ɔ ne gyae paasetena na be kaa ȳe tom ɔ wooman̄ ne.

²Balee ɲon na paasetena ban̄ pou ke s̄e wee dokolon̄ koya doo ne, ɔ moo w̄o gyuu ɔ wo ken̄ man̄ nyi ba ke ȳe tom.

³Kegyo deban̄ kadaale ne, ɔ leewo gyuu abon̄tere man̄ te ɔ kenaa tewulēe baale mo sen̄ee yakaa bōo ne ȳe kolo ya.

⁴Ken̄te ɔ yako w̄o nyiaa 'Em̄e mo ɛ gyuu me wo ken̄ man̄ ke ȳe tom. Maa to ɲon kom ken̄ kaboen̄a nyi maa to ɲon ne.' "

⁵Mena doo ban̄ mo gyuuwo ɔ wo ken̄ man̄. Weese ka sen̄ d̄e, na ɔ ke ḡeese ne, ɔ besewo ka mo balan̄ gyuu ɔ wo ken̄ man̄ bela.

⁶Ke lii balinoo weese ɲgba deban̄ anon̄ ne, ɔ besewo gyuu kena balan̄ baale mo sen̄ee yakaa. Ken̄te ɔ boose w̄o nyiaa, "Weera te gyen̄ pou ɛ sen̄ee kebo yakaa ɛ bee ȳe kolo ya?"

⁷Ken̄te balan̄ ban̄ tiranoo nyiaa, "Nawolo nyi ɲolo te fa daa tom d̄e ȳe ya." Botoo te balee ɲon yako w̄o nyiaa, "Ken̄an̄ na em̄e mo ɛ gyuu ke ȳe tom me wooman̄."

⁸Ke lii balinoo ne, woote ɲon yako ɔ tewulēe ban̄ man̄ kegyia ɲon nyiaa, "Baake paasetena ban̄ na n ke to wo kom. Tangb̄e to ban̄ bōo doo wole gyuu wo ken̄ man̄ ne kom, pena n kaa to ban̄ bōo tangb̄e gyuu ne."

⁹Balan̄ ban̄ bōo doo wole gyuu wo ken̄ man̄ balinoo weese ne kōɲawo, te be too wo kom ɲgba men̄a ken̄ woote ɲon be yako nyi waa to gyan̄gba nyiban̄ ban̄ ne.

¹⁰Mena dɔɔ ban bɔɔ tangbɛɛ gyɔ wɔɔ ken man lee nebo nebo nɛ kɔɔnawɔ na, ba agyuen yena nyi ban baa nyin kela be tebia ban. Mɔna be tɔɔ ban mɔ man walaɔ kamase kom ngba wole nyiban ban nɛ.

¹¹Ba ke lee be kobase tan nɛ, be fiasɛɛ bɛɛ kolosi tia wɔɔte ɔnon nyiaa,

¹²"Balaɔ kɛwɔ ban bɔɔ kɔɔ wole wole kei nɛ, yɛɛ tom bo debaɔ dokolon koon. Mɔna daa dɔɔ da senawɔ weese kpalala kei man leenaɔ nebo kaa lii balinɔɔ kei. Kenan wole koraɔ na, n besewɔ tɔ de popou kom kyɛɛkyɛɛ."

¹³Botɔɔ te wɔɔte ɔnon tiranɔɔ fa be man ɔnɔ nyiaa, "Me gyoo, me ta ɔnɛ neɔ do ya na. Ngba daa na neɔ kolosiwɔ see nyi n yɛɛ tom wee dibiliɔ na, nne te maa tɔ neɔ kom.

¹⁴Mo n kɔba na n ke ta gyɔ n dɛɛ. Maɔ gbagba gyae la nyi maa tɔ ban bɔɔ dɔɔ wole kɔɔ nɛ kom ngba mena ken mɔɔ tɔ neɔ nɛ.

¹⁵Me dana gbɛɛ ken nyi maa mo maɔ gbagba me kɔba yɛɛ kpene ken mɛɛ gyae. Ken me dana wɔɔ dɔɔ te na wee neɔ nɛ?"

¹⁶Kenɛte Yesu yako wɔ nyiaa, "Mena mɔ te wole nyiban baa kaa bese gyangba nyiban, na gyangba nyiban mɔ kaa bese wole nyiban."

¹⁷Wee daale Yesu kee gyɔ Gyerusalem donɔɔ man nɛ, ɔ baake ɔ kaseela kufu bala ban lee yenaɔ te ɔ yako wɔ nyiaa,

¹⁸"Dee gyɔ Gyerusalem donɔɔ man baa. Baa lese maɔ Deniwalaɔ Bu ɔnon fa Wurubuaɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wola ban, na baa di me nombia bu maɔ fɔɔ nyi baa ko maɔ.

¹⁹Baa mo maɔ do balaɔ ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ nyinmaa man na baa kulu maɔ, na baa tuku maɔ na baa gyɔ maɔ sakaa ɔpanɔan dɔɔ na maa yen. Mɔna weeya atoorote na, Wurubuaɛ waa gyusu maɔ lee yen man."

²⁰Kenɛte Sebedeo bia, Gyemisi na Gyɔn be naa moo wɔ kɔɔ Yesu gyan te ɔ buɔawɔ ɔ nawɔ tɛɛ sola e nyi waa kyɔ e na nombii daale.

²¹Kenɛte Yesu bɔɔse e nyiaa, "Wonɔ te n nɛ gyae nyi maa yɛɛ fa neɔ?" Te alo ɔnon tiranɔɔ fa Yesu nyiaa, "Mɛɛ gyae nyi n ke fa me bia bala kɛwɔ gbɛɛ, na ɔnɔ ke kyaa n dunolon dɔɔ, na ɔnɔ mɔ ke kyaa n demena dɔɔ n gyoori ken man."

²²Botɔɔ te Yesu yako wɔ nyiaa, "E ba gyeɔ kpene e na solo nɛ ya. E ke tale naa diyem ken maa naa nɛ?" Kenɛte be tiranɔɔ fa e nyi, "Ayi, dɛɛ tale."

²³Te Yesu yako wɔ nyiaa, "E ke tale naa diyem ken maa naa nɛ, mɔna mɔɔ tan don ken maa lese walaɔ ɔnon waa kyaa ma dunolon yaa ma demena dɔɔ ya. Mena akyaese kenɛ doe fa balaɔ ban me kya gbagba be desina see wɔ nɛ."

²⁴Yesu kaseela kufu akan ban ke nyii mena nombia kenɛ nɛ, ba gyeɔ ban Gyemisi na Gyɔn dɔɔ.

- ²⁵Botoo te Yesu baake o kaseela ban pou yilaa te o yako wo nyiaa, "E gyeŋ nyi tæele kei doo gyoonenŋ ne di gyoori bo be balan doo, te be kegyiise ban mo dana don be doo.
- ²⁶Mona emæe doo, na mena te kaboena nyi dæe doo e man ya. E man walaŋ kamase ŋon o ne gyae nyi waa bese e kegyia ne, kaboena nyi waa bese e kegbetibii.
- ²⁷Te e man walaŋ kamase ŋon o ne gyae nyi waa bese e siamante ne, kaboena nyi waa bese e popou e kegbetibii.
- ²⁸Mena mo te maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon te koŋ nyi balan baa som maŋ ya, mona me koŋae me kaa som balan, na maa yeŋ læe balan burum nyee."
- ²⁹Yesu na o kaseela ban kee lee Gyeriko donoo man ne, balan burum sila wo.
- ³⁰Na siayæleesatena bala baale kyaa gbænaa nooman botoo. Be ke nyii nyi Yesu ne laŋa laa ne, be gyinaa be noo baake nyiaa "De Gbengyoo, gyoo Defidi o naanabii, wii de waraŋase."
- ³¹Keŋte balan ban ŋmanyang wo nyi baa wu be noo. Mona nenæe gba te be desina fae yeesa nedon nyiaa, "De Gbengyoo, gyoo Defidi o naanabii, wii de waraŋase."
- ³²Botoo te Yesu doowo seŋ te o baake wo boose wo nyiaa, "Woŋ te e ne gyae nyi maa yæe fa ŋon?"
- ³³Keŋte be tiranoo nyiaa, "De Gbengyoo, dæe gyae de sia ke gyuuu." "
- ³⁴Botoo te Yesu wii be waraŋase, te o moo o nyinmaa tinaa be sia. Debokenaŋ man te be sia gyuuuwo, te be sila Yesu laŋ.

Mateo 21

- ¹Yesu na o kaseela ka benaa Gyerusalem donoo, te be kelii Betifagi donoo keŋ ke kyaa oliifi bula keŋ doo ne, o kpila o kaseela bala,
- ²te o yako wo nyiaa, "E gyu donoo keŋ kyaa e siaman ne man. E gyoo ke man pe ne, e kena afurum kpaŋæe na o bu seŋæe o gyaŋ. E booli wo na e ka mo wo kona maŋ.
- ³Akpaa ŋolo de boose ŋon nombii daale ne, e yako e nyiaa, 'De Gbengyoo Yesu ne gyae na wo.' E yako mena ne, waa tina wo yela fa ŋon debokenaŋ man."
- ⁴Mena nombia keŋa pou koŋawo mena, te yela Wurubuaæ nombia aŋmarasenŋ see ŋan o be tæe o dekpenkpengyooore doo yako ne, koŋawo ampaŋ.
- ⁵O yakowo nyiaa, "E yako Gyerusalemtena nyiaa, 'E kee! E gyoo ne koŋ e gyaŋ. O te yokoŋe o wose, te o kyaa afurum doo. O kyae afurum bu doo o ne koŋ.' "
- ⁶Keŋte Yesu kaseela ban gyuuwo ke yæe ngba mena keŋ o be yako wo ne.
- ⁷Ba moo afurum ŋon na o bu koŋ, te ba moo be kanyaŋse yakaa be doo, te Yesu gyeŋawo kyaa.

⁸Balaŋ burum felee be kanyaŋse lo gbɛɛnaa keŋ man, te baale mo keɛɛ daase tombia na ŋe faareŋse lo gbɛɛnaa man fa e.

⁹Balaŋ burum baŋ be doŋɛɛ Yesu siaman, na baŋ be doŋɛɛ ɔ wole ne pou fiasɛɛ bɛɛ fae yeesa nyiaa, "Gyoo Defidi ɔ naanabii, lee daa! E fa dɛɛ lese walaŋ ŋon ɔ ne koŋ de Gbeŋgyoo Wurubuaɛ yele man ne yele. Wurubuaɛ ŋon n kyaa adido, lee daa!"

¹⁰Yesu ke koŋ kaa gyoo Gyerusalem donoo man ne, donoo keŋ pou siŋiiwo te be boose doŋa nyiaa, "Walaŋ wonŋi yena kei?"

¹¹Keŋte balaŋ baŋ tiranoo nyiaa, "Kei yena Yesu, Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyooɛ ŋon ɔ ba lee Nasarete donoo keŋ ke kyaa Galelia teeɛle man ne."

¹²Yesu gyuu Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ dekpɛŋalaŋ man, te ɔ kenaawo nyi balaŋ ne di kebu botoo. Keŋte ɔ gegi balaŋ baŋ bɛɛ yoo aboo na baŋ bɛɛ lee aboo botoo ne pou. ɔ besenaa balaŋ baŋ bɛɛ yelɛɛ koba ne tebuluse buŋii, te ɔ teeɛe balaŋ baŋ bɛɛ yoo awuluŋna ne mo gbeɛɛ lo.

¹³Keŋte ɔ yako wo nyiaa, "Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ne yako daa nyiaa, Wurubuaɛ kpa, 'Me deni gyae ke yɛɛ botoo keŋ baa fane,' mona emɛɛ ta besena ke yɛɛ ŋmɛɛlatena dɛɛgyaŋɛɛ."

¹⁴Siayeleeɛsatena na otakasese koŋawo ɔ gyaŋ Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ man botoo, te ɔ kyoo wo be kaweeɛe pou.

¹⁵Monna saese kegyiise na mmaraa wola baŋ kena gyakolon nombia ŋan Yesu be yɛɛ, na mena keŋ bia ne fae yeesa Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ man nyiaa, "Gyoo Defidi ɔ naanabii lee daa" ne, ba gyeŋa baŋ Yesu doo.

¹⁶Keŋte be boose Yesu nyiaa, "N ne nyii nombia ŋan bia baŋ ne yako?" Te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Ayi, mee nyii." Keŋte ɔ boose wo nyiaa, "E te kala ta na e kena kpene keŋ Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan ne yako ne yɛɛ? Ba te ŋmarase see nyiaa, 'Bia buruburu na kyokyoose te n lesewo see nyi baa lese n yele' "

¹⁷Keŋte Yesu leewo be gyaŋ donoo keŋ man, te ɔ gyuuwo Betani donoo man, te ɔ doowo botoo.

¹⁸Tɛɛ kena nebo nebo fuu keŋ Yesu ba bese ɔ wole ɔ ne koŋ Gyerusalem donoo man ne, na tanam na ko e.

¹⁹Botoo te ɔ naa fiigi dan daale seŋɛɛ gbɛɛnaa nooman, te ɔ kpasewo gyu ke tɛɛ nyi mberem waa nyiŋ ke bia ŋaale di. Monna ɔ te nyiŋ bii dokolon na dokolon ya. Ke yɛɛ faareŋse wolowolo bo. Botoo te Yesu falaa dan kenan nyiaa, "N be gyae n ka tekaa se bii na bii bela ya." Debokenaŋ man te fiigi dan keŋ botowo.

²⁰ɔ kaseela baŋ kena mena ne, doo be noo te be boose e nyiaa, "Koŋaa sena te fiigi dan keŋ botowo karatetee dokolon mena?"

²¹Keŋte Yesu yako wo nyiaa, "Mɛɛ yako ŋon e ke nyii nyiaa, akpaa e lee maŋ di nideli te e te lee aŋmaareŋ ya ne, na kpene keŋ be koŋ fiigi dan kei doo ne kaageŋ te e ke tale

yɛɛ ya. Mɔna ɛ ke tale yako bula kei koran nyiaa, 'Koro ke yala epo man' te ke gyae ke kon mena.

²²Nyi akpaa ɛ lɛɛ man di nɛ, kpene kamasɛ ken ɛ ke fane boose Wurubuaɛ nɛ, ɛ nyinmaa gyae ke kan ke.”

²³Kente Yesu besewo kon Wurubuaɛ osom deni dinaa ken man, te o kɛɛ wola wo Wurubuaɛ nombia nan nɛ, saese kegyiise na donoo kegyiise konawo o gyan kaa boose e nyiaa, "Don wonɗi yaa n dana n ne yɛɛ mena aboo ken pou? Amote faa na nen mena don kenan?”

²⁴Botoo te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Man mo ne gyae maa boose non nombii dokolon. Nyi akpaa ɛ tiranoo fa man nɛ kenan na man mo maa wola non don ken me dana mɛɛ yɛɛ mena aboo ken pou.

²⁵Gyon Wurubuaɛ lonkeso ken o be so balan nɛ, ka lee alen? Ka lee Wurubuaɛ gyan yaa balan gyan?" Botoo te ba gyoo nombia nan man te be boose don nyiaa, "Won te dɛɛ yako? 'Akpaa de yako nyi ka lee Wurubuaɛ gyan na, waa boose daa nyi won doo te da te lɛɛ Gyon nombia nan di ya?”

²⁶Te akpaa de yako nyi ka lee balan gyan na, dee yee balan burum kewo mo. Nawolo nyi be popou ne lɛɛ di nideli nyi Gyon yɛɛ Wurubuaɛ dekpɛnkɛngyooɛ e.”

²⁷Mena doo be tiranoo fa Yesu nyiaa, "Doo gyen ya." Kente Yesu mo yako wo nyiaa, "Akpaa mena na, man mo ba wola non me don ken da lee ya.”

²⁸Kente Yesu besewo gyo dudu fa wo nyiaa, "Balee nolo kyaawo ken o dana bia baala bala. Wee daale nɛ, o gyuu o bu kegyia non gyan ke yako e nyiaa, 'Me bu, mɛɛ gyae nyi gyen n ke gyu me wooman ke yɛɛ tom fa man.’

²⁹Kente o bu non yako e nyiaa, moo gyae maa gyu ya, mona wole wole nɛ, o kaa kyɛɛkee wa agyuen te o gyuuwo.

³⁰Kente balee non gyuuwo o bu kemaasa non gyan ke yako non mo mena ke. O bu kemaasa non sɛɛwo nyi, 'Yoo taata me nyiiwo, maa gyu,' mona o te gyu ya.

³¹Botoo te Yesu yako wo nyiaa, ɛ wola man ya agyuen. Bia bala kewo man na, wonɗi yɛɛna o kya non kegyaebii? Te balan ban tiranoo fae e nyiaa, 'Bu kegyia non.' Kente Yesu yako wo nyiaa, 'Mɛɛ yako non ɛ ke nyii nyiaa, lempoolɛɛra na kafontena te tangbɛɛ non bɛɛ gyoo Wurubuaɛ gyoori ken man.’

³²Nawolo nyi Gyon Wurubuaɛ lonsoore non konawo kaa wola non gbɛɛ kpaakpaate ken ɛ ka mo, mona ɛ te lɛɛ e di ya. Lempoolɛɛra na kafontena ban doo, be lɛɛ e di. Kenan wole ɛ kena mena koran nɛ, ɛ te kyɛɛkee ya agyuen na ɛ ke lɛɛ e di ya.”

³³Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ nyii dudu daale bela. Wɔɔfarale nolo fara woo te o duu daasebia naale nan ne yɛɛ ngba akutuse te bɛɛ baake na nyi gerepo nɛ. O dii aban kilisi woo ken, te o wula boo ken baa sara daasebia nan ke man na baa lese na lon lee ne man nɛ. Te o bana deni doolon doolon daale, ken walan ke kyaa ke man na

waa gyee wɔɔ kenan. Te ɔ moo wɔɔ ken do paasetena baale nyinmaa man nyi baa kee ke dɔɔ, te ɔ korowɔ lan gbɛɛ.

³⁴Deban kelii nyi baa kɔ daasebia nan nɛ, ɔ kpila ɔ tewulɛɛ gyu paasetena ban gyan nyi baa fa e ɔ wui nɔɔ.

³⁵Botɔɔ te paasetena ban kyan ɔ tewulɛɛ ban, te be tuku nolo te ba koo nolo te be funii nolo mɔ boya.

³⁶Kenɛte wɔɔte non besewɔ kpila ɔ tewulɛɛ ban ba boe kela gyangba nyiban ban gyu paasetena ban gyan, mɔna be yɛɛ ban mɔ mena ke.

³⁷Kenan wole nɛ, wɔɔte non kpila non gbagba ɔ bu te ɔ yakowɔ nyiaa, 'Mberem non na baa bu e.'

³⁸Mɔna paasetena ban kena ɔ bu non nɛ be yako donɔ nyiaa, 'Kei yena bu non waa kaa di ɔ kya abɔɔ nan. Ɛ yela dɛɛ ko e na abɔɔ nan nafɔ waa di nɛ ka bese de wui!'

³⁹Mena dɔɔ be wɔnɛe e lee wɔɔ ken man ka ko.

⁴⁰Botɔɔ te Yesu bɔɔse wɔ nyiaa, Mena dɔɔ wee ken wɔɔte non de kon na, won te waa yɛɛ paasetena ban?"

⁴¹Kenɛte be tiranɔ fa e nyiaa, "Waa koe mena balan kumɛɛ benan pou, na waa mo wɔɔ ken do paasetena wolɛɛ ban deban de lii na, baa fa e ɔ wui nɔɔ nɛ nyinmaa man."

⁴²Botɔɔ te Yesu bɔɔse wɔ nyiaa, "Ɛ te kala ta Wurubuarɛ nombia anmarasen see nan na ɛ kena kpene ken ne yako nɛ yee? Be nmarasewɔ see nyiaa, 'Boe ken deni mmaraa ban be bɛɛ nɛ, ken kaa bese na mokɔɔ kasee boe ken ne yeli deni ken ne yɛɛ don. De Gbengyoo Wurubuarɛ yɛɛ la te konawɔ mena, te ke yɛɛ kpene ken ke dana gyakolon de siaman' "

⁴³Kenɛte Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, "Mena dɔɔ mɛɛ yako non ɛ ke nyii nyiaa, Wurubuarɛ waa leo ɔ gyoori ken lee ɛ gyan, na waa mo fa balan ban baa yɛɛ ɔ kegyaebii nɛ.

⁴⁴Walan kamase non ɔ yale mena boe kei dɔɔ na, gyae ke keretii e kpetekpetekpete. Te nyan walan kamase non mɔ boe ken de yale n dɔɔ na, nyan ke petɛɛ."

⁴⁵Saese kegyiise na Farasiitena ban ke nyii Yesu aduya kenɔ nɛ, ba gyenawɔ nyi ba wose man nombia yaa ɔ ne yako.

⁴⁶Mena dɔɔ be gyae gbɛɛ ken baa mo kyan e, mɔna be yee balan dikpii ken. Nawolo nyi bɛɛ lɛɛ di nideli nyi Yesu yɛɛ Wurubuarɛ dekenkpengyɔɔre e.

Mateo 22

¹Yesu besewɔ kolosi fa balan ban aduya man nyiaa,

- ²"Wurubuarɛ gyoori ken yɛ ɲgba gyoo ɲon ɔ ba do kesaa fa ɔ bu ɲon ɔ ba kpeo alo nɛ.
- ³Kenɛ ɔ kpila ɔ tewulɛ nyiaa, baa gyu ke baake balan ban ɔ be lo yele baake wo nɛ nyi baa kon na be kaa di, mona be bɛ ba te kon ya.
- ⁴Mena doo ɔ besewo kpila ɔ tewulɛ wolɛ baale bela nyiaa, ɛ gyu ke yako balan ban moo lo yele baake wo nɛ nyiaa, 'E kon, ma te tan kpene kamase. Be ta koe me nunkyue baala na me wonembia ban be dana nuɲ nɛ, te ba te yɛ kpene kamase mo tan. E kon allowole ken tɛ na ɛ kaa di.'
- ⁵Mona balan ban ɔ be lo yele baake nɛ ta mo ɔ nombia ɲan yɛ kolo ya. Kei da koro na ɔ te lan ɔ woo, kei mo da koro na ɔ te lan ɔ tom man.
- ⁶Balan akan ban kyana gyoo ɲon tewulɛ ban, te be tuku wo te ba koe wo.
- ⁷Mena doo gyoo ɲon gyeɲa ban nideli te ɔ kpila ɔ yoonootena te be ka koe balan ban boo koe ɔ tewulɛ ban nɛ, te ba too be donoo ken mo.
- ⁸Kenɛ gyoo ɲon baake ɔ tewulɛ ban boo kaa nɛ te ɔ yako wo nyiaa, 'Ba te saa ma allowole weenɛ ɲan tan, mona balan ban moo lo yele baake wo nɛ, ba tekaboena nyi baa kon kaa di ya.
- ⁹Mena doo ɛ ɲere gyoo donoo ken abonterese man, na ɛ ke baake walaɲ kamase ɲon ɛ kena nɛ, nyi waa kon allowole ken tɛ.'
- ¹⁰Mena doo ɔ tewulɛ ban gyoo wo donoo ken man te be baake balan ban pou boo naa nɛ. Be baake balan kpaakpaa nyiban na balan kumɛ pou, te balan kaa wulu allowole dekpajalan ken man.
- ¹¹Mona gyoo ɲon ke kon kaa gyoo dekpajalan ken man ɔ kaa kɛ balan ban pou boo baake nɛ, ɔ naa baale ɲolo kyaa be man ken ɔ ba doona allowoletɛ kegba ken kaboena nyi walaɲ kamase waa do nɛ ya.
- ¹²Kenɛ gyoo ɲon boose e nyiaa, 'Me gyoo, sena te n yɛwo kon kebo ken n ba doona allowoletɛ kegba ya?' Mona baale ɲon te tale tirano fa e ya.
- ¹³Botoo te gyoo ɲon yako ɔ tewulɛ ban nyi, 'E bake e ɔ nyinmaase na ɔ nawoo, na ɛ ke fun e leki ditiɲtɛ man. Botoo te waa kyan ɔ nyee wii na waa naa diyem nideli.'
- ¹⁴Kenɛ Yesu yako wo nyiaa, Wurubuarɛ baake balan burum, mona balan kyomii te ɔ lesewo lee be man."
- ¹⁵Kenɛ Farasiitena ban korowo lee yenaɲ gyu ke bake Yesu nyeeman, mena ken baa kaa teese ɔ nooman na baa mo ɲon gbagba ɔ noowoya kyan e.
- ¹⁶Mena doo be kpila be kaseela ban man baale kpu na gyoo Herode balan gyu Yesu gyan. Kenɛ be yako e nyiaa, "De Gbengyoo, da gyeɲ nyi n nombia doo na ɲe gbɛɛ, te n na wola balan Wurubuarɛ gbɛenɛ kpaakpaa ɲan bo na anokoare. Da gyeɲ nyi ɲolo be tale beo nɛn ya, nawolo nyi n bɛ kɛ balan siaman ya.

- ¹⁷Mena dɔɔ yako daa nya agyuen. Dei nyi dɛɛ tɔ lempoo fa Romantena gyoo dinaa ŋon, yaa de na tɔɔ ya?"
- ¹⁸Mɔna Yesu kena ba agyuen kumɛɛ ŋan nɛ ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛmɛɛ ban ɛ na beo ɛ wose, won dɔɔ te ɛ ne gyae ɛ ka teese me nɔɔman.
- ¹⁹Ɛ mo kɔbabii ken ɛ na mo tɔ lempoo nɛ kɔŋ maa kɛɛ." Kenɛ ba moo kɔbabii ken daale kɔna e.
- ²⁰Kenɛ ɔ bɔɔse wɔ nyiaa, "Amote nyee na ɔ yele gyakaa la ke dɔɔ?"
- ²¹Botɔɔ te be tiranɔɔ nyiaa, "Romantena gyoo dinaa ŋon." Mena dɔɔ Yesu yako wɔ nyiaa, "Mena na kpene ken yɛɛ Gyoo dinaa ŋon wui na ɛ mo fa e, te kpene ken yɛɛ Wurubuarɛ mɔ wui na ɛ mo fa e."
- ²²Be ke nyii Yesu nɔɔwoya kenɛ nɛ, doo be nɔɔ. Mena dɔɔ be laŋawɔ tina e yela.
- ²³Mena wee kenɛŋ ke nɛ, Sadukiitena ban bɛɛ yako nyi yen wole kefon be kyaa ya nɛ kɔŋawɔ Yesu gyan kaa bɔɔse e nyiaa,
- ²⁴"De Gbenggyoo, de naana Mosesi ŋmarase mmaraa kei fa daa nyi, akpaa ŋolo da yem tina ɔ wɛɛle yela te be ta lolo bia ya na, kaboena nyi ɔ naabu waa yala lialo ŋon na baa lola bia ɔ kegyia ŋon yele man.
- ²⁵Kɔŋawɔ nyi naa bia nyetooro baale kyaawɔ te kegyia ŋon yala alo te ɔ yenawɔ. Mɔna ken be ta lola bia dɔɔ ya nɛ, te balate ŋon mɔ yala alo ŋon.
- ²⁶ɔ naabu balate na batoorote mɔ yenawɔ yela alo ŋon mena ken be ta lola bia ya. Balan nyetooro kɛwɔ pou yala alo kei te ba yekeewɔ, mɔna be man ŋolo na alo ŋon ta lolo ya.
- ²⁷Kenɛŋ wole nɛ, te alo ŋon mɔ yenawɔ.
- ²⁸Mena dɔɔ wee ken Wurubuarɛ waa gyusu balan ban pou bɔɔ yem nɛ lee yen man na, baala nyetooro kɛwɔ ban bɔɔ yala alo kei gyanɛɛ nɛ, be man wonɛti te alo ŋon waa yɛɛ ɔ wɛɛle?"
- ²⁹Kenɛ Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ ta yoo, nawolo nyi ɛ ba gyen Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan ya, te ɛ ba gyen Wurubuarɛ don mɔ ya.
- ³⁰Nawolo nyi wee ken Wurubuarɛ waa gyusu balan lee yen man nɛ, baala be gyae baa yala ya, te bɔɔ gyae baa mo ala mɔ fa yale ya. Be popou baa yɛɛ ŋgba Wurubuarɛ kpilala ban be kyaa adido nɛ.
- ³¹Ɛ te kala ta Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan, na ɛ kena kpene ken Wurubuarɛ be yako lee kefon lee yen man wose man nombia yee? ɔ yakowɔ nyiaa,
- ³²'Man yena Aberaham na Asiki na Gyekɔpo Wurubuarɛ.' Wurubuarɛ te yɛɛ woya Wurubuarɛ e ya, mɔna ɔ yɛɛ balan ban be kyaa na be sia nɛ Wurubuarɛ e."
- ³³Balan dikpii ken ke nyii nombia kenɛ nɛ, ɔ kawola ken doo be nɔɔ.

³⁴Farasiitena ban ke nyii nyi Yesu ta mo o nyansa di Sadukiitena ban doo ne, be popou kaa gyanjeewo debodokolon.

³⁵Ken te be man nolo non o yee mmaraa wolale e ne, konawo o kaa teese Yesu nooman te o boose e nyiaa,

³⁶"De Gbengyoo, Wurubuaere mmaraase nan pou na, wonti kela la?"

³⁷Botoo te Yesu tiranoo fa e nyiaa, " 'Mo n konoo pou na n wose pou na nya agyuen pou gyae n Gbengyoo Wurubuaere.' "

³⁸Kei yena mmaraa siamante na ken ka kela ne popou.

³⁹Alate ken mo yee ngba gyangbate ken ne. Ken yena nyi, 'Gyae n doo ngba nyan gbagba n wose ne.'

⁴⁰Mosesi mmaraase nan pou na Wurubuaere akpenkpenkyooora ban pou nombia nan boo wolo ne, senae mmaraase ala kena doo."

⁴¹Farasiitena ban ke yilaa debodokolon ne, Yesu boose wo nyiaa,

⁴²"Sena te e na gyuen lee nyeeleere non Wurubuaere be yako see nyi waa kon ne wose man? o yee amote o naanabii e?" Ken te be tiranoo nyiaa, "o yee gyoo Defidi o naanabii e."

⁴³Ken te Yesu boose wo nyiaa, "Akpaa mena na, weera doo te Wurubuaere felin non yela gyoo Defidi baake nyeeleere non Wurubuaere be yako see nyi waa kon ne nyi me 'Gbengyoo?' Gyoo Defidi yakowo nyiaa,

⁴⁴'De Gbengyoo Wurubuaere non yako me Gbengyoo nyi, tisi kyaa me dunolon doo, kelii deban ken maa mo n kolala ban do n tee.'

⁴⁵Akpaa nyi gyoo Defidi baake nyeeleere non nyi o 'Gbengyoo' na, kenan na sena te nyeeleere non waa bese gyoo Defidi o naanabii?"

⁴⁶Be man nolo te tale tiranoo fa Yesu ya. Te lee mena wee kenan ne gyu mo na, nolo te tale gyoo konoo boose e nombii daale bela ya.

Mateo 23

¹Ken te Yesu kolosiwo fa balan dikpii ken na o kaseela ban nyiaa,

²"Gyudatena mmaraa wolala na Farasiitena ban yena balan ban be dana gbene nyii baa tale lese Wurubuaere mmaraase nan man.

³Mena doo kaboena nyi yaa tei wo, na e ke sila kpene kamase ken bee wola non ne. Mona e na yee kpene ken bee yee ne ya, nawolo nyi boo ne di be kawola ken doo ya.

⁴Bee bake kasolose nan kela balan ne yere wo, mona ban gbagba bee see yee kolo kyomii kyoo wo na baa tale seele be kasolose nenan ya.

⁵Kpene kamase keŋ bee yee ne, bee yee bo na balan ke nyiŋ naa wo. Wonembu tone adakaasebia ŋan bee yee te bee ŋmarase Wurubuaɛ nombia do ŋe man te bee mo mataa be tirinɔɔse na be baamense dɔɔ ne, bee yeli be wui ŋan na keeree. Te ŋmeeseŋ ŋan bee mo gbili ba kegba wurikyimse ŋan nɔɔsebia te ŋee wuluŋu ne, bee yeli be wui ne yee dɔɔlon dɔɔlon.

⁶Bee gyae akyaese kpaakpaa be dɛegyaŋee di gyon, na Gyudatena ɔsom denɛe man.

⁷Bee gyae nyi balan ke bunji do wo nɔɔ balan dɛegyaŋee man, te bee gyae mo nyi balan ke baake wo nyi 'Wolala.'

⁸Mona emɛe dɔɔ, e na yele baa baake ŋon nyi 'Wolala' ya, nawolo nyi e popou dana wolale dokolon koon bo, te e yee walaŋ dokolon mo biawo.

⁹Te e na baake ŋolo mo tɛele kei dɔɔ nyi e 'Kya' ya, nawolo nyi e dana kya dokolon koon bo. Don yena ŋon ɔ kyaa adido ne.

¹⁰Mena ke te e na yele baa baake e man ŋolo nyi 'Siamante' ya, nawolo nyi e dana siamante dokolon bo. Don yena nyeelɛere ŋon Wurubuaɛ be yako see nyi waa koŋ ne.

¹¹Walaŋ ŋon ɔ yee kegyia e e man ne, waa bese e kegbetibii.

¹²Walaŋ ŋon ɔ gyina ɔ wose adido na, Wurubuaɛ waa yɔkɔse e, te ŋon ɔ yɔkɔse ɔ wose na, Wurubuaɛ waa gyina adido.

¹³Emɛe mmaraa wolala na Farasiitena baŋ e na beo e wose, e laako. Nawolo nyi e ne to balan gbɛe nyi be na gyoo Wurubuaɛ gyoori keŋ man ya. Emɛe gbagba bee gyoo ke man ya, mona baŋ bee yee kakyeŋ baa gyoo ke man mo ne, e bee fa wo gbɛe ya.

¹⁴Emɛe mmaraa wolala na Farasiitena baŋ e na beo e wose, e laako. Nawolo nyi e na beo liala leo ba abɔɔ ŋan be dana ne. E ne fane kyare na e ka mo beo balan nyi e yee balan kpaakpaawo. Mena dɔɔ Wurubuaɛ waa won e deŋela nideli kela walaŋ kamase.

¹⁵Emɛe mmaraa wolala na Farasiitena baŋ e na beo e wose, e laako. Nawolo nyi e na mo epo dɔɔ, kila tɛele dɔɔ pou nyi e ke nyiŋ walaŋ dokolon na ɔ kaa sila Wurubuaɛ. Mona akpaa e nyiŋ walaŋ ŋonaŋ na, e ne yeli ɔ dinɔɔ na bese wolɛe koran keŋ nyi diyem keŋ waa naa boalan man ne, kela emɛe gbagba wui betabola.

¹⁶Emɛe siayelɛesatena baŋ e na wola balan gbɛe ne, e laako nawolo nyi e kpa akpaa ŋolo de kaŋ Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ ntam na ka te yee kolo ya, mona akpaa ŋolo de kaŋ koba yayam abɔɔ ŋan doo Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ man ntam na, kaboena nyi waa di ntam kenaŋ dɔɔ.

¹⁷Emɛe siayelɛesatena ayiŋtena, wonɗi kela na ke dɔɔ? Koba yayam abɔɔ ŋan yaa Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ ne yele koba abɔɔ ŋan na bese Wurubuaɛ wui ne?

¹⁸E na bese yako nyi, akpaa ŋolo de kaŋ Wurubuaɛ kedeesa boe keŋ ntam na te yee kolo ya, mona akpaa ɔ kaŋ abɔɔ ŋan gyakaa kedeesa boe keŋ dɔɔ ne ntam na, kaboena nyi waa di ntam keŋ dɔɔ.

- ¹⁹Emee siayeleesatena, wonṭi kela na ke dɔɔ? Abɔɔ ɲan gyakaa kedeesa boe keɲ dɔɔ ne, yaa kedeesa boe keɲ ne yeke kedeesa abɔɔ ɲan na bese Wurubuaɛ wui ne?
- ²⁰Lee mena dɔɔ walaɲ kamase ɲon ɔ kaɲ Wurubuaɛ kedeesa boe keɲ ntam na, nawolo baa nyi ɔ te kaɲ abɔɔ ɲan pou gyakaa ke dɔɔ ne ntam.
- ²¹Te walaɲ ɲon ɔ kaɲ Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ ntam na, nawolo baa nyi ɔ te kaɲ keɲ na Wurubuaɛ ɲon ɔ kyaa ke man ne ntam.
- ²²Mena mo te walaɲ ɲon ɔ kaɲ adido ntam na, nawolo baa nyi ɔ te kaɲ Wurubuaɛ gyoorogbeli keɲ, na Wurubuaɛ ɲon ɔ kyaa ke dɔɔ ne ntam.
- ²³Emee mmaraa wolala na Farasiitena baɲ e na beo e wose, e laako. Nawolo nyi e na mo e woɔman abɔɔ buruburu gba kufu man dekeɲ dokolon fa Wurubuaɛ, mona e te tina kpene keɲ ne hia nyi yaa yee mmaraa keɲ man ne yela. E bee di nombia na ɲe gbɛe ya, te e bee wii balan waraɲase ya, te e bee di anokoare mo ya. Nafɔ kaboena nyi yaa yee mena abɔɔ keɲa pou, na e ka bese fa e woɔman abɔɔ buruburu ɲan kufu man dekeɲ dokolon bela kpu.
- ²⁴Emee siayeleesatena baɲ e don balan siaman. E ne tale kyɔsee lese wonembia buruburu lee e solonje man, mona e ne lilii wonembia dinaana.
- ²⁵Emee mmaraa wolala na Farasiitena baɲ e na beo e wose, e laako. Nawolo nyi e ne faafo e leenɔɔse na e nyefalee wole bo, mona ɲe man dana ayimee. Nawolo nyi abɔɔ ɲan doo ɲe man ne, anibiri na don te e na mo ɲere balan leo ɲa.
- ²⁶Emee Farasiitena siayeleesatena, e tanɲbɛe faafo e leenɔɔse na e nyefalee ɲan tooman na, ɲe wole mo gyae ka lee.
- ²⁷Emee mmaraa wolala na Farasiitena baɲ e na beo e wose, e laako! Nawolo nyi e yee ɲgba yebɔɔse ɲan bɔɔ mo kolo wolom gyilaa ɲe wole na ke yee kyeo ne. Mona ɲe tooman na, denibalan ɲɔɔ na ba wosenaane adalee te wulu ɲe man.
- ²⁸Mena ke te emee mo doo. Balan siaman na e ne yee e wose ɲgba e yee balan kpaakpaawo ne, mona balan kabeo na nombiakumee te wulu e konɔɔse man.
- ²⁹Emee mmaraa wolala na Farasiitena baɲ e na beo e wose, e laako. Nawolo nyi e ne ma Wurubuaɛ akpeɲkpeɲgyɔɔra na balan baɲ be gbɛeneɲ tenɛ Wurubuaɛ siaman ne yebɔɔse nideli, na ɲa ke yee kyeo.
- ³⁰Te e ne yako nyi, 'Daa den kyaa la de naanaɔ debaɲ keɲ ne, nafɔ den te kpuu na wo na baa koe Wurubuaɛ akpeɲkpeɲgyɔɔra baɲ ya.'
- ³¹Mena dɔɔ e noɔwoya keɲa nawola la nyi, e te see nyi balan baɲ bɔɔ koe Wurubuaɛ akpeɲkpeɲgyɔɔra baɲ ne, e yee be duulun man balanwo.
- ³²E betaa kyaɲ nombiakumee ɲan e naanaɔ be yee ne man, na e ke yee ɲa kelii oto.
- ³³E dana nombiakumee ɲgba doma ne. E be gyae e ke tale yeu lee Wurubuaɛ nyinmaa man, keɲ nyi ɔ be bu ɲon fɔɔ na waa yela e ka gyoo boalan man ya.

³⁴Mɛɛ yako ɲon baa ɛ ke nyii nyiaa, maa kpila Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra na siakaratena na wolala ɛ gyaɲ. Ɛ ka ko be man baale na ɛ ke gyɔ be man baale ɔpanɲan dɔɔ, na ɛ ke tuku be man baale yɔ ɔsom denɛɛ man na ɛ ke gegi wɔ na donɔɔse.

³⁵Kenɛ ɛ ba koe balan ban be gbɛnenɛ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman, lee Abele dɔɔ kelii Berekia bu Sakaria ɲon ɛ ba koo kedeesa boe kenɛ na Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenɛ nsana nsana dɔɔ nɛ, Wurubuarɛ waa wɔɲ ɛ deɲela nideli.

³⁶Mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, kenɛ pou denɛle kewɔɲ gyae ke kɔɲ ɛmɛɛ gyɛɲ wee kei balan dɔɔ.

³⁷O Gyerusalemtena! O Gyerusalemtena! Ɛmɛɛ koonɛ Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra, te ɛ funjii balan ban Wurubuarɛ be kpilii ɛ gyaɲ nɛ boya. Ma te yɛɛ kakyeɲ nyi maa yilaa ɲon do me tɛɛ, ɲgba mena kenɛ kegyim talabo nɛ fɛlɛɛ ɔ benkeleɛ wuu ɔ bia dɔɔ nɛ, mɔna ɛ te fa maɲ gbɛɛ ya.

³⁸Ɛ kɛɛ, Wurubuarɛ ta lese ɔ sia lee ɛ donɔɔ kenɛ dɔɔ. Ka seɲɛɛ bo yakaa.

³⁹Mena dɔɔ mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyi nyiaa, ɛ be gyae ɛ ka tekaa naa maɲ bela ya, kelii debaɲ kenɛ ɛ ke yako nyiaa 'Walaɲ ɲon ɔ nɛ kɔɲ de Gbenkyoo Wurubuarɛ yele man nɛ, ɲon na nyeebam.' "

Mateo 24

¹Yesu ka lee Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenɛ man ɔ nɛ gyu nɛ, ɔ kaseela ban wɔɲa wa agyueɲ kɔɲ denɛɛ ɲan seɲɛɛ botɔɔ nɛ kyeo dɔɔ.

²Kenɛ ɔ tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɔgba ɛ nɛ naa abɔɔ kenɛ pou. Ampan yaa mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, baa tekerii ɲɛ popou lɔ kenɛ nyi ɛ be gyae ɛ kena boe na boe gyakaa ke dɔɔ dɔɔ ya."

³Kenɛ Yesu gyuuwɔ ke kyaa oliifi bula kenɛ dɔɔ. Botɔɔ te ɔ kaseela ban baagen korowɔ gyu ɔ gyaɲ te be bɔɔse e nyiaa, "De Gbenkyoo yako daa, debaɲ wonɲi te kenɛ pou gyae ke kɔɲ. Wonɲi te dɛɛ mo gyɛɲ nyi n kabese kɔɲ, na debaɲ ɔtomante kenɛ ta benaa?"

⁴Kenɛ Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ kɛɛ ɛ wose dɔɔ nideli kenɛ nyi ɲolo ba beo ɲon ya.

⁵Nawolo nyi balan burum baa kɔɲ ma yele man, na be kaa mo ba wose nyi ban yena maɲ nyeeleɛre ɲon, na baa beo balan burum na baa yo gbɛɛ.

⁶Ɛ nyii yoo nombia na, ɛ na yele ɛ wɔɛ ke lɔ ɲon ya. Nawolo nyi kaboenɛ nyi nombia kenɛ pou dɛɛkɔɲ, mɔna kenɛ bɛɛ wolo nyi ɔto kenɛ te lii ya.

⁷Tɛɛlese baa koro seɲ tia dɔɲa, na gyoonɛɲ mɔ ka koro seɲ tia dɔɲa. Tanam dinaa gyae ke yala, te tɛɛle mɔ gyae kewosi yenaase burum.

⁸Kenɛ pou yɛɛ yaa ɲgba fulute kadonɛɛ kewalan nɛ.

- ⁹Lee man dɔɔ balan pou baa kɔla ŋon, na baa kyaŋee ŋon na baa naase ŋon diyem na baa koe ŋon.
- ¹⁰Deban kenan man te balan burum baa tina man kelɛɛdi yela. Baa kɔla dɔŋa, na baa lese dɔŋa fa.
- ¹¹Akerɛɛ akpenkpenkgyɔɔra baa kɔŋ, na be kaa beo balan burum.
- ¹²Ken nombiakumɛɛ keyɛɛ gyae ka bo dɔɔ, balan burum balan kegyae nɔɔ gyae ke yɔkɔse.
- ¹³Mɔna walaŋ ŋon ɔ yɛɛ kakyeŋ sen kenken kelii ɔto na, Wurubuarɛ waa lɛɛ ɔ nyee.
- ¹⁴Baa yako nombia kpaakpaa lee Wurubuarɛ gyoori ken wose man fa tɛɛle kei dɔɔ balan pou, na debiise pou balan ke nyii, pɛte ɔto ken ke kɔŋ.
- ¹⁵Akpaa ɛ naa mmusuo nombii Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken man, ŋgba mena ken Wurubuarɛ be tɛɛ ɔ dekpɛnkpenkgyɔɔre Daniele dɔɔ kolosi see lee ka wose man nɛ, na kaboena nyi walaŋ kamase ŋon waa kala mena nɔɔwoya ŋenan na, waa yɛɛ kakyeŋ na waa nyii ŋe man nideli.
- ¹⁶De kɔŋ mena na, balan ban be kyaa Gyudia tɛɛle man nɛ, baa yeu gyu bulase dɔɔ.
- ¹⁷Nyi akpaa ŋolo kyaa ɔ deni nyee dɔɔ na, ɔ na tisi kɔŋ tɛɛle man nyi ɔ kaa mo ɔ kolo ya.
- ¹⁸Te akpaa ŋolo mɔ kyaa wɔɔman na, ɔ na bese gyu dɛɛ nyi ɔ kaa mo ɔ kegba ya.
- ¹⁹Weeya ŋenan man na, fulɛɛtena na talabose baa laako.
- ²⁰Mena dɔɔ ɛ fane fa Wurubuarɛ nyi, ɛ keyeu wee kenan na kɔŋ waaretɛɛ yaa kefɛɛfowee ya.
- ²¹Nawolo nyi deban kenan wui kayeyɛɛ gyae ka bo kela ŋan pou be kɔŋ kaalan, leenan deban ken Wurubuarɛ be yɛɛ tɛɛle kei kaa lii gyɛŋ wee kei nɛ. Te kaale kenan dinɔɔ be gyae ka tekaa kɔŋ wee daale wee daale bela ya.
- ²²Mɔna Wurubuarɛ tan wula kɔkee kayeyɛɛ weeya kenɔ. Na waa yɛɛ mena ya nɛ, nafo ŋolo na ŋolo be gyae waa ka ya. Mɔna lee ɔ balan ban ɔ ba lese see dɔɔ nɛ, te waa kɔkee weeya ŋenan.
- ²³Deban kenan de lii te ŋolo de yako ŋon nyi 'Ɛ kɛɛ Kristo ŋon kyaa kɛbo yaa ɔ kyaa yenan daale na, ɛ na lɛɛ ke di ya.'
- ²⁴Nawolo nyi balan baa dii akɛɛɛ nyi ban yena man Kristo ŋon, te baale mɔ baa dii akɛɛɛ nyi be yɛɛ Wurubuarɛ akpenkpenkgyɔɔrawɔ. Baa yɛɛ gyakolon nombia na nombia dinaana, na akpaa be tale nyiŋ gbɛɛ koran na, baa mo beo Wurubuarɛ balan ban ɔ ba lese see nɛ.
- ²⁵Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ, me te wulaa yako ŋon nombia kenɔ pena deban ken ke kɔŋ.
- ²⁶Mena dɔɔ akpaa ŋolo de yako ŋon nyi, ɛ kɛɛ ɔ kyaa depampaa dinaa ken man na, ɛ na gyu botɔɔ ya. Te akpaa be yako ŋon nyi, ɔ te kɔŋ ɔ yoe yenan daale na, ɛ na lɛɛ di.

²⁷Nawolo nyi man Deniwalaŋ Bu ŋon kekɔŋ gyae ke yɛɛ bo ŋgba mena keŋ ɔga ne ŋmaale lee weese dɛɛlee man, te balan pou ne naa ke ɔ dɛɛyalaɛ man nɛ.

²⁸Botɔɔ keŋ kolo punta doo na, botɔɔ te bapɛtɛɛna mo ne yilaa.

²⁹Weeya ŋenan man kaale keŋa pou wole nɛ, be gyae ke di weeya ala ya weese waa gyoo ditiŋtɛɛ, te gyaalaŋ mo be gyae waa wolose ya. Kyolobiise baa lee adido kaa yala. Te aboo ŋan pou ŋe kyaa adido nɛ, gyae ke wosi.

³⁰Debaŋ kenan nɛ, balan baa naa kolo adido keŋ gyae kawola nyi, man Deniwalaŋ Bu ŋon kekɔŋ te lii. Te tɛɛle kei dɔɔ balan pou baa wii walaŋsa. Baa naa man Deniwalaŋ Bu ŋon ta mo doŋ na gyoorobiiri lee ŋoma man adido mɛɛ kɔŋ.

³¹Ba wola kabere dinaa keŋ na, man Deniwalaŋ Bu ŋon maa kpila me kpilala lee adido kɔŋ tɛɛle kei dɔɔ, na be kaa yilaa me balan baŋ mo lesee see nɛ lee tɛɛle kei dɔɔ yenaase kamaɛ.

³²Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, ɛ keɛ fiigi dan na ɛ ke kasee kolo lee ka wose man. Akpaa ɛ naa ŋgba ke tombia da potee faarense wolɛɛ nɛ, na ɛ gyen nyi awulunɛ ta benaa.

³³Mena mo te akpaa ɛ naa mena nombia keŋa pou ne kɔŋ na, ɛ gyen nyi man Deniwalaŋ Bu ŋon kekɔŋ ta benaa taŋ.

³⁴Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon nyi balan baŋ be kyaa gyen kei nɛ, be duulun be gyae ke munu taŋ ya, pete nombia keŋa kekɔŋ.

³⁵Adido na tɛɛle kei pou gyae ke gyu ɔto, mona me noowoya dɔɔ ŋan gyae ke kyaa kekpaakekpaa.

³⁶Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, ŋolo ba gyen wee na debaŋ keŋ keŋa pou gyae ke kɔŋ ya. Wurubuaɛ kpilala baŋ be kyaa adido, na man Deniwalaŋ Bu ŋon koran ba gyen ya. Gyise me kya ŋon ɔ kyaa adido nɛ waagen gyen la.

³⁷Mena keŋ be kɔŋ Nowa debaŋ keŋ nɛ, mena te man Deniwalaŋ Bu ŋon mo kabese kɔŋ gyae ke yɛɛ.

³⁸Weeya ŋenan man pete lon keŋ ke kɔŋ kaa wolɛɛ tɛɛle nɛ, na balan ne dii na bɛɛ nyɔɔ. Baala ne yala ala na bɛɛ mo ala mo fa yale, kelii wee keŋ Nowa ba gyoo adakaa dinaa keŋ man nɛ.

³⁹Be ta gyen kpene keŋ ne kɔŋ ya, kelii debaŋ keŋ lon be kaa waale kuu wo pou lan nɛ. Mena te man Deniwalaŋ Bu ŋon ke kɔŋ gyae ke yɛɛ.

⁴⁰Debaŋ kenan man na, baala bala baa kyaa wooman bɛɛ yɛɛ tom. Wurubuaɛ waa mo ŋolo tina ŋolo yela.

⁴¹Ala bala baa sen bɛɛ nan aboo. Wurubuaɛ waa mo ŋolo tina ŋolo yela.

⁴²Mena dɔɔ ɛ doo ɛ wose dɔɔ, nawolo nyi ɛ ba gyen wee keŋ ɛ gbengyoo ŋon waa kɔŋ ya.

⁴³Ɛ tɔɔse nyiaa, nyi dekpɔɔlanɛ den gyeɔ deɔɔ keɔ ɔmɛɛlate waa kɔɔ kaa ɔmɛɛle e nɛ, nafo waa deke ɔ dekpɔɔlanɛ keɔ nyi ɔmɛɛlate be nyiɔ gbɛɛ kaa gyoo kuu wa abɔɔ ya.

⁴⁴Mena dɔɔ ɛmɛɛ mɔ ɛ doo ɛ wose, nawolo nyi maɔ Deniwalaɔ Bu ɔɔn mɔ maa kɔɔ deɔɔ keɔ ɛ loo be gyakaa ya.

⁴⁵Keɔte ɔ besewɔ bɔɔse wɔ nyiaa, amɔte yena tobaale ɔɔn ɔ sia be kare te ɔ ne di ɔ gbɛɔgyoo mmaraase dɔɔ? Don yena tobaale ɔɔn ɔ gbɛɔgyoo waa mo ɔ teɔia akaɔ baɔ do ɔ nyiɔmaa man nyi waa kɛɛ be dɔɔ, na waa fa wɔ weenɛɛ deɔɔ keɔ kaboena nɛ.

⁴⁶Akpaa tobaale ɔɔnaɔ seɔɛɛ ɔ tom man ɔ ne yeɛ ke nideli mena, te ɔ gbɛɔgyoo ɔɔn de kɔɔ kaa naa e na, ɔɔn na nyeebam.

⁴⁷Mɛɛ yako ɔɔn ɛ ke nyii nyiaa, mena tobaale ɔɔnaɔ ɔ gbɛɔgyoo waa mo wa abɔɔ pou do e ɔ nyiɔmaa man nyi waa kɛɛ ɔɔ dɔɔ.

⁴⁸Mɔna akpaa nyi tobaale ɔɔnaɔ yeɛ tobaale kum e, te ɔ yeɛ wa agyueɔ nyi ɔ gbɛɔgyoo be gyae waa kɔɔ bileɔ ya,

⁴⁹te ɔ gyoo ɔ teɔia akaɔ baɔ ketuku, te ɔɔn na solɔɔ nyɔɔra ne dii beɛ nyɔɔ na,

⁵⁰ɔ gbɛɔgyoo ɔɔn waa kaa lee ɔ dɔɔ wee keɔ ɔ loo be gyakaa ya nɛ.

⁵¹ɔ gbɛɔgyoo ɔɔn de kɔɔ kaa naa e mena na, waa wɔɔ ɔ deɔɛle nideli na waa gegi e lee ɔ gyaɔ, na waa yela ɔ kaa kyaa balaa baɔ beɛ beo ba wose nɛ gyaɔ. Botɔ te waa kyaɔ ɔ nyee wii na waa tao ɔ kela."

Mateo 25

¹Yesu besewɔ gyɔ dudu fa wɔ nyiaa, "Weeya ɔɔnaɔ man na Wurubuaɛ gyooɔ keɔ gyae ke yeɛ ɔgba, aleɔia kufu baɔ bɔɔ koro mo be kanease be kaa gyaɔɛ na alowɔle baale nɛ.

²Be man baɔɔ yeɛ ayiɔtenawɔ, te baɔɔ mɔ yeɛ siakaralatenawɔ.

³Ayiɔtena baɔ ka mo be kanease na, be ta gyem na baa mo nuɔse tela kpu na ɔɔn doo be kanease man nɛ ya.

⁴Mɔna siakaralatenaa baɔ dɔɔ, baɔ moo nuɔ do porontiase man tela kpu na ɔɔn doo be kanease man nɛ.

⁵Alowɔle baale ɔɔn te kɔɔ bileɔ ya, mena dɔɔ aleɔia baɔ pou moowɔ bee deɔɛli te be doo dosoroɔ.

⁶Ke lii tɛɛ nsana nɛ te akelelee yalawɔ nyiaa, 'Alowɔle baale ɔɔn te kɔɔ! Ɛ lee kaa gyaɔɛ na e!'

⁷Keɔte aleɔia kufu baɔ pou korowɔ te be gyinaa be kanea ɔmɛɛseɔ ɔɔn.

⁸Botɔɔ te ayiɲtena ban yako siakaralatena ban nyiaa, 'De kanease na yekee, mena dɔɔ ɛ fa daa ɛ nuɲse ɲan kyomii.'

⁹Kenɲe siakaralatena ban yako wɔ nyiaa, 'Koa de nuɲse ɲan be gyae ka yee dɛɛ fa ɲon ya.' Mena dɔɔ ɛ gyu donɔɔ man na ɛ kaa gyae ɲaale lɛɛ.

¹⁰Mɔna deban ken ayiɲtena ban be lam be kaa lɛɛ nuɲse ɲan nɛ te alowɔle baale ɲon kaa gyoowɔ. Alebia banon ban bɔɔ desina ba wose see nɛ, gyoowɔ alowɔle nɔɔkedi deni ken man, te be kyaɲa disim ken tɔ.

¹¹Kenan wɔle te alebia akan ban mɔ kɔɲawɔ kaa gyoo. Kenɲe be fae yeese baake nyi, 'De Gbenɲyoo toro daa.'

¹²Kenɲe alowɔle baale ɲon yako wɔ nyiaa, 'Mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa mɔɔ gyen ɲon ya.'

¹³Botɔɔ te Yesu yako ɔ kaseela ban nyiaa, 'Ɛ dɔɔ ɛ wose dɔɔ nideli, nawolo nyi ɛ ba gyen wee yaa deban ken man Deniwalaɲ Bu ɲon maa bese kɔɲ ya.' “

¹⁴Yesu besewɔ gyɔ dudu fa wɔ nyiaa, "Deban kenan man na Wurubuarɛ gyoori ken gyae ke yɛɛ ɲgba balee ɲon ɔ ne gyae waa gyu gbɛɛ, te ɔ be baake ɔ tewulɛɛ te ɔ be kpɛlɛɛ wa abɔɔ do wɔ be nyiɲmaa man nɛ.

¹⁵Ɔ faa walaɲ kamasɛ ɲgba mena ken waa tale tela nɛ. Ɔ faa ɲolo kɔba kakponɲe anon (5,000) te ɔ faa ɲolo kakponɲe ala (2,000) te ɔ faa ɲolo mɔ kakpon dokolon (1,000). Kenɲe ɔ korowɔ lan ɔ gbɛɛ ken.

¹⁶Tobaale ɲon ɔ be fa e kakponɲe anon nɛ, korowɔ debokenan man te ɔ moo kɔba ken ke yɛɛ tom te ɔ nyiɲa kakponɲe anon kpu bela.

¹⁷Mena mɔ te ɲon ɔ be fa e kakponɲe ala nɛ, nyiɲa kakponɲe ala bela kpu.

¹⁸Mɔna tobaale ɲon bɔɔ fa e kakpon dokolon nɛ, korowɔ ke wula bɔɔ te ɔ moo ɔ gbenɲyoo kɔba ken kewuu.

¹⁹Be gbenɲyoo ɲon kyaawɔ botɔɔ kyare pɛte ɔ kɔɲawɔ. Ɔ ke kɔɲ nɛ te ɔ baake ɔ tewulɛɛ ban gyaɲee nyi baa gyoo be kɔbase ɲan man.

²⁰Tobaale ɲon ɔ be fa e kɔba kakponɲe anon nɛ, moo kakponɲe kufu kɔɲ te ɔ yako ɔ gbenɲyoo ɲon nyiaa, kɛɛ kakponɲe anon te n faa man mɔna me ta bese nyiɲ kakponɲe anon kpu bela.

²¹Kenɲe ɔ gbenɲyoo ɲon yako e nyiaa, 'Ao baale kpaakpaa anokoarete, karan na keyɛɛ. N te di anokoare lee kyomii maa moo fa neɲ kei man, mena dɔɔ maa mo abɔɔ burum do n nyiɲmaa man. Kɔɲ na dee di gyon ken mee dii nɛ.'

²²Tobaale ɲon ɔ be fa e kɔba kakponɲe ala nɛ mɔ kɔɲawɔ kaa yako e nyiaa, 'Me gbenɲyoo, n faa man kakponɲe ala, mɔna me te nyiɲ kakponɲe ala kpu bela.'

²³Kenɲe ɔ gbenɲyoo ɲon yako e nyiaa, 'Tobaale kpaakpaa anokoarete, karan na ke yɛɛ. N te di anokoare lee kyomii maa moo fa neɲ kei man, mena dɔɔ maa mo abɔɔ burum do n nyiɲmaa man. Kɔɲ na dee di gyon ken mee dii nɛ.'

²⁴Tobaale ñon ɔ be fa e kakponɔ dokolonɔ nɛ mo kɔɲawɔ te ɔ yako ɔ gbɛngyoo ñon nyiaa, 'Me gbɛngyoo, ma gyenɔ nyi n nombia dana donɔ te botɔɔ kenɔ n te duu kolo mo ya nɛ, botɔɔ te n nɛ koo.

²⁵Me yee neɲ mena dɔɔ ma moo n koba kenɔ ka weese bɔɔ man. Kɛɛ, n koba yaa, lɛɛ n woni.'

²⁶Kenɛte ɔ gbɛngyoo ñon yako e nyiaa, 'N yɛɛ tobaale kum na keɔɲaɛɛte e. N gyenɔ nyi mɛɛ kɔ abɔɔ botɔɔ kenɔ me te duu ya, te mee yilaa abɔɔ botɔɔ kenɔ ma te ɲmatee ya na,

²⁷weera n ta moo me koba ka see maɲ koba dɛɛsee man ya. Nafɔ ma ke kɔɲ kei na, ɲgba maa gyu ke lɛɛ kenɔ na ka lonɔ. Kenɛte ɔ yako ɔ tewulɛɛ baɲ nyiaa,

²⁸ɛ lɛo koba kenɔ lee ɔ gyaɲ na ɛ ka mo kpu ñon ɔ be nyiɲ kakponɛ kufu nɛ.

²⁹Nawolo nyi walaɲ ñon ɔ dana kolo na baa kpu e na waa nyiɲ burum, te ñon ɔ be dana ya na, kyomii kenɔ koranɔ ɔ dana nɛ baa lɛo ke lee ɔ gyaɲ.

³⁰Mena dɔɔ ɛ funɔ tobaale ohuhoo kei ñon ɔ be dana tonɔɔ ya nɛ leki ditiɲtɛɛ kenɔ man. Botɔɔ te waa kyaɲ ɔ nyee wii na waa tao ɔ kela.' "

³¹Kenɛte Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, "Debaɲ kenɔ maɲ Deniwalaɲ Bu ñon maa bese kɔɲ na, daa na Wurubuare kpilala nɛ gyae la dɛɛ kɔɲ. Maa kɔɲ me gyoorobiiri man kaa kyaa me gyooro gbɛli kenɔ dɔɔ.

³²Tɛɛle kei balanɔ pou baa kaa yilaa me gyaɲ, na maa kpase be man akpenɔ ala ɲgba mena kenɔ wonembia kɛɛlere nɛ kpase asoose lee namense man nɛ.

³³Maa mo namense baɲ see me dunolonɔ dɔɔ, na maa mo asoose baɲ see ma demena dɔɔ.

³⁴Botɔɔ te maɲ gyoo ñon maa yako baɲ be kyaa ma dunolonɔ dɔɔ nɛ nyiaa, 'Emɛɛ baɲ me kya be hiraa ñon. ɛ kɔɲ kaa kyaa Wurubuare gyoori kenɔ ɔ be wulaa desina see ñon leenaɲ debaɲ kenɔ ɔ be yɛɛ tɛɛle kei nɛ man.

³⁵Nawolo nyi debaɲ kenɔ tanam na ko maɲ na, ɛ faa maɲ weenɛɛ me diiwo. Debaɲ kenɔ lonboanɛɲ na ko maɲ na ɛ faa maɲ lonɔ me nyɔɔwo. Debaɲ kenɔ me yɛɛ ɲɔɔle e na, ɛ lɛɛ maɲ gyu ya akpaɲalaɲse man,

³⁶debaɲ kenɔ me donɛɛ ditiɲteli na, ɛ faa maɲ abɔɔ ma doowo. Debaɲ kenɔ mɛɛ wee na ɛ kaa kɛɛ me dɔɔ, debaɲ kenɔ bɔɔ kyaɲ maɲ keto deni na, ɛ ka doo maɲ nɔɔ.'

³⁷Kenɛte mena balanɔ kɛwo baɲ be gbɛnenɔ tenɛɛ Wurubuare siaman nɛ, baa bɔɔse gyoo ñon nyiaa, 'De gbɛngyoo, woromɔ te de naa neɲ nyi tanam na ko neɲ te de faa neɲ weenɛɛ, yaa lonboanɛɲ na ko neɲ te de faa neɲ lonɔ n nyɔɔwo.

³⁸Woromɔ te de naa neɲ nyi n yɛɛ ɲɔɔle te de lɛɛ neɲ gyu da akpaɲalaɲse man, yaa n donɛɛ ditiɲteli te de faa neɲ abɔɔ n doowo?

³⁹Woromɔ te de naa neɲ nyi n na wee, yaa ba te kyaɲ neɲ keto deni te de kaa doo neɲ nɔɔ?'

⁴⁰Botoo te man gyoo non maa tiranoo fa wo nyiaa, 'Aman yaa mee yako non nyiaa, kpene kamase ken e be yee fa me balan kewo man kemaasabii koran na, man yaa e yee wo fa!'

⁴¹Botoo te maa yako ban be kyaa ma demena doo ne nyiaa, 'E sen lee me gyan, emee ban Wurubuar be falaa non nyi ya gyu ka gyoo boalan degyapaa ken o be desina see fa obonsam na o kpilala ban ne man.

⁴²Nawolo nyi tanam koo man na, e te fa man weenee ya, lonboaneng koo man na e te fa man lon ya.

⁴³Deban ken me yee noole e na e ta mo man gyu ya akpanalanse man ya. Me tee wo ditenteli na, e te fa man kolo maa do ya. Ma weewo mona e te kaa do man noo ya, te be kyan man keto deni, mona e te kaa do man noo ya.'

⁴⁴Botoo te balan ban baa boose man gyoo non nyiaa, 'De gbengyoo woromo te de naa nen nyi tanam na ko nen, yaa lonboaneng na ko nen, yaa n yee noole e yaa n don ditenteli yaa n weewo yaa be kyan nen keto deni te da te kyoo nen ya?'

⁴⁵Kente maa tiranoo fa wo nyiaa, aman yaa mee yako non e ke nyii nyiaa, 'Kpene ken e be bee e te yee fa me balan kewo man kemaasabii koran ya ne, na man yaa e bee wo e te yee fa ya.'

⁴⁶Botoo te baa mo balan ban gyu botoo ken baa naa diyem kekpaakekpaa ne, mona balan ban be gbene tenee Wurubuar siaman ne doo, baa nyin nyeedon kekpaakekpaa."

Mateo 26

¹Yesu kawola aboo kena pou tan ne, o yako o kaseela ban nyiaa,

²"Dgba e gyen nyi teka weeya ala na nyeekelee wee kedi ken te lii. Deban kenan man te baa lese man Deniwalan Bu non fa na baa gyoo man sakaa opandan doo."

³Deban kenan man te Wurubuar saese kegyiise na Gyudatena kegyiise gyuuwo ke gyanee saese pou kegyia Kaifase dekanalan man.

⁴Kente be bakewo nyi baa yo kyan Yesu na baa ko e.

⁵Mona be yakowo nyi, "Tekaboena nyi dee ko e nyeekelee wee kedi kei man ya, na mena ya na balan ban baa yela donoo ken ke sijii."

⁶Kenan wole na te Yesu gyuuwo Simon non nafa o na wee kawee yayam ne dee Betani donoo man.

⁷O kekyaa botoo ne, te alo nolo kowawo o gyan na o dana nun ofonofonte ken ke dana koyadon ne porontia too. Kente o toosi nun ken woli Yesu nyeeman.

⁸O kaseela ban kena kpene ken alo non be yee ne, yee wo ban te be yakowo nyiaa, "Weera doo te o ne wolee nun kei mena."

- ⁹"Nafɔ beŋ yɔɔ nuŋ kei na, baa nyiŋ kɔba burum na baa mo fa ayematena."
- ¹⁰Na Yesu gyeŋ nombia ŋan beɛ gyueŋ ne te ɔ boɔse wɔ nyiaa, "Weera te ɛ ne kale na alo ŋon mena? Nombii kpaakpaa yaa ɔ yeewɔ fa maŋ ne.
- ¹¹Ayematena dɔɔ be kyaa ɛ gyaŋ debaŋ kamase, mona maŋ dɔɔ moɔ gyae maa kyaa ɛ gyaŋ debaŋ kamase ya.
- ¹²Mena keŋ ɔ be kyeekee nuŋ kei woli maŋ ne, kei nawolo baa nyi ɔ te desina maŋ fa me kewuu.
- ¹³Ampaŋ yaa mee yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, teeke kei dɔɔ yenaŋ kamase keŋ baa kolosi Wurubuaɛ nombia kpaakpaa ŋan ne, baa yako alo kei nombii waa ayeeŋ kei na baa mo toɔse e."
- ¹⁴Kenan wole ne, ɔ kaseela kufu bala baŋ man ŋolo, ŋon beɛ baake e nyi Gyudase Isekarɔte ne, korowɔ gyu saese kegyiise baŋ gyaŋ.
- ¹⁵Kenɛte ɔ ke boɔse wɔ nyiaa, "Akpaa ma lese Yesu fa ŋon na, wonɛ te ɛ ke fa maŋ?" Botɔɔ te be tiranɔɔ fa e nyi deɛ fa neŋ kɔba wolom bia sao na kufu (30) Te be kala kɔba keŋ do e ɔ nyiŋmaa man.
- ¹⁶Lee debaŋ kenan te Gyudase fiasɛɛ ɔ ne gyae gbɛɛ keŋ waa mo lese Yesu fa wɔ.
- ¹⁷Nyeekelɛɛwee kedi wee gyaŋgbate keŋ bee di bodobodo keŋ tee be doo ke man ya ne, Yesu kaseela baŋ koŋawɔ ɔ gyaŋ kaa boɔse e nyiaa, "Alenɛ te n ne gyae nyi de kaa desina see fa nyeekelɛɛwee weeneɛ kedi keŋ?"
- ¹⁸Kenɛte ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ gyu balee ŋolo gyaŋ Gyerusalem donɔɔ keŋ man na ɛ kaa yako e nyiaa, 'De Gbengyoo ŋon kpa ma debaŋ keŋ te lii, te n dekpaŋalanɛ man te ɔ ne gyae nyi ŋon na daa ɔ kaseela baŋ kaa di nyeekelɛɛ weeneɛ ŋan.' "
- ¹⁹Kenɛte ɔ kaseela baŋ gyuuwɔ ke yɛɛ ŋgba mena keŋ ɔ be yako wɔ ne te be desina nyeekelɛɛ weeneɛ ŋan see.
- ²⁰Kelii balinɔɔ ne, Yesu na ɔ kaseela kufu bala baŋ gyuuwɔ ke kyaa weeneɛ ŋan dedii man.
- ²¹Ba ke kyaa bee dii ne Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Ampaŋ yaa mee yako ŋon ɛ ke nyii nyi, ɛ man ŋolo waa lese maŋ fa."
- ²²Lee nombia ŋan ɔ be yako wɔ ne dɔɔ, dekokɔɔkɔɔ kyana ɔ kaseela baŋ pou te be fiasɛɛ beɛ boɔse e dokolon dokolon nyiaa, "De gbengyoo, maŋ yaa amɔte?"
- ²³Kenɛte Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Walaŋ ŋon daa na e kyaa deɛ do nyiŋmaa nyefale dokolon kei man ne, ŋon ne gyae la waa lese maŋ fa.
- ²⁴Maŋ Deniwalan Bu ŋon maa yeŋ ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ nombia aŋmarasenɛ see ne yako lee ma wose man ne, mona ŋon waa lese maŋ fa ne waa laako. Nafɔ beŋ ta lola walaŋ ŋonanɛ ya na, dei."

- ²⁵Ken̄te Gyudase ɲon waa kaa lese Yesu fa ne mo boose e nyiaa, "Me Gben̄gyoo, maɲ yaa amote?" Te Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Mena yaa nyaɲ gbagba yakowo ne."
- ²⁶Be kee dii ne, Yesu moo bodobodo te o fanewo fa Wurubuaɛ karan̄, te o kara ke mo fa o kaseela ban̄. Ken̄te o yako wo nyiaa, "E lee di, kei yena ma wosenaane ken̄."
- ²⁷Ken̄an̄ wole te o moo leenoo ken̄ te o fanewo fa Wurubuaɛ karan̄, te o moo ke fa o kaseela ban̄. Ken̄te o yako wo nyiaa "E popou e lee nyoo."
- ²⁸"Kei yena me fatabo ken̄ Wurubuaɛ ba mo to ɲon na o balan̄ nookebakesee ken̄ noo. Kei yena fatabo ken̄ gyae ke kyeekee leki, na Wurubuaɛ ka mo balan̄ burum nombiakumee kyee wo.
- ²⁹Ampaɲ yaa mee yako ɲon nyi moo gyae maa tekaa nyoo solon̄ kei bela ya, kelii wee ken̄ daa na ɲon dee nyoo solon̄ wole me kya Wurubuaɛ gyoori ken̄ man."
- ³⁰Ken̄an̄ wole ne, be kpee noonen̄ lese Wurubuaɛ yele te ba leewo lan̄ oliifi bula ken̄ doo.
- ³¹Ken̄te Yesu yako o kaseela ban̄ nyiaa, "Gyeɲ nelim kei ne e popou e ke yeu yela maɲ. Nawolo nyi Wurubuaɛ yakowo o nombia aɲmarasen̄ see ɲan̄ man lee ma wose man nyiaa, 'Maa gyo namensekeelere ɲon lo, na o namense ban̄ pou ke yaasee.'
- ³²Mona me fom lee yeɲ man na, maa kyaɲ ɲon gbɛɛ gyu Galelia teelee man."
- ³³Ken̄te Pita yako e nyiaa, "Akpaa be popou de yeu tina neɲ yela koran̄ na, maɲ doo moo gyae maa tina neɲ yela korakora ya."
- ³⁴Botoo te Yesu yako Pita nyiaa, "Ampaɲ yaa mee yako neɲ nyi gyeɲ nelim kei pete kegyim kelo woya ne, nyaɲ ke bee betabotooro nyi n ba gyeɲ maɲ korakora ya."
- ³⁵Ken̄te Pita tiranoo fa e nyiaa, "Akpaa nyi ke yee yeɲ ke koran̄ na, moo gyae maa bee neɲ korakora ya." Te o kaseela akan̄ ban̄ pou mo yakowo mena.
- ³⁶Ken̄an̄ wole ne, Yesu na o kaseela ban̄ gyuu yenaɲ daale ken̄ bee baake botoo nyi Gekyemane ne. Ken̄te o yako wo nyiaa, "E kyaa kebo, mee gyu siaman me kaa fane maa koɲ."
- ³⁷Ken̄te o moo Pita na Sebedeo bia bala ban̄ kpu na o wose. Botoo te dekokorokoo kyaɲa e ken̄ nyi o bee gyeɲ mena ken̄ waa yee o wose ya.
- ³⁸Ken̄te o yako wo nyiaa, "Dekokorokoo te kyaɲ maɲ gbaa ken̄ nyi ne gyae ka ko maɲ. E kyaa kebo na e ka deke."
- ³⁹Botoo te Yesu tuuwo gyu siaman kyomii te o tisiwo buɲ wuluɲu o nyee te o fanewo fa Wurubuaɛ nyiaa, "Taata, akpaa nyi gyae ke de na, yela mena kayeyee kei ke lan̄ me doo. Mona na maɲ kegyaebii ya. Yee kpene ken̄ nyaɲ gbagba ne gyae."
- ⁴⁰Yesu ka bese koɲ o kaseela ban̄ gyaɲ ne, o kaa naawo nyi ba te doo dosoron̄. Ken̄te o boose Pita nyiaa, "Mena doo e te tale deke debaɲ dokolon̄ koon̄ ken̄ nyi e be doo yee?"

⁴¹Ken̄te ɔ besewɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ deke na ɛ ke fane, na ɛ be nyiŋ ka gyoo kekɛɛsekɛɛ man ya. Nawolo nyi ma gyeŋ nyi ɛ konɔɔse man na ɛ ne gyae ɛ ke yɛɛ ma kegyaebii, mɔna ɛ wosenaane betan̄ mena don̄ kenan̄ ya."

⁴²Ken̄te Yesu besewɔ lee ɔ kaseela ban̄ gyan̄ bolate gyu ke fane nyiaa, "Taata, nyi be gyae ke de nyi mena kayeyɛɛ kei ka lee me dɔɔ ya nɛ, kenan̄ na yɛɛ nyan̄ gbagba n kegyaebii"

⁴³Yesu ka bese kon̄ nɛ, ɔ kaa naawɔ nyi ɔ kaseela ban̄ sɛɛ be dokɛɛ, nawolo nyi dosoron̄ doo be siaman.

⁴⁴Ken̄te ɔ besewɔ lee be gyan̄ gyu ɔ kaa fane botoorote. Te ɔ fanewɔ yako nombii dokolon̄ kenan̄ ke bela.

⁴⁵Ken̄te ɔ besewɔ kon̄ ɔ kaseela ban̄ gyan̄ te ɔ kaa bɔɔse wɔ nyiaa, "Ɛ sɛɛ ɛ doo ɛ ne fɛɛfo? Ɛ kɛɛ, deban̄ ken̄ te lii. Be ta lese man̄ Deniwalan̄ Bu ŋon do balan̄ kumɛɛ nyiŋmaa man.

⁴⁶Ɛ koro dee gyu, ɛ kɛɛ walan̄ ŋon waa lese man̄ fa nɛ te tun̄ daa tan̄."

⁴⁷Yesu ke gyakaa ɔ ne kolosi nɛ, ɔ kaseela kufu bala ban̄ man̄ ŋolo ŋon bɛɛ baake e nyi Gyudase nɛ kaa leewɔ botɔɔ. Don na balan̄ dikpii ken̄ bɔɔ lee saese kegyiise na donɔɔ kegyiise gyan̄ nɛ kon̄ala. Na be man baale dana yoosilase na akpokpose.

⁴⁸Gyudase ŋon waa kaa lese Yesu fa nɛ tan̄ wulaa yako balan̄ ban̄ nyiaa, "Walan̄ ŋon maa kaa pukaa e nɛ, ŋon yɛna walan̄ ŋon ɛ ne gyae nɛ. Ɛ kyan̄ e."

⁴⁹Mena dɔɔ Gyudase tɛɛwɔ teen̄ gyu Yesu gyan̄ te ɔ baake e nyi "De Gbenggyoo, te ɔ pukaa e doo e nɔɔ."

⁵⁰Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Me gyoo, yɛɛ kpene ken̄ dɔɔ n be kon̄ kɛbo nɛ." Botɔɔ te balan̄ ban̄ kaa tɔɔ Yesu do te be kyan̄ e.

⁵¹Botɔɔ te Yesu kaseela ban̄ man̄ ŋolo lese ɔ yoosila, te ɔ moowɔ kara saese pou kegyia ŋon tobaale deŋele lese ke lo.

⁵²Ken̄te Yesu yako ɔ kaseele ŋon nyiaa, "Mo n yoosila ken̄ do ke bɔɔlee man. Nawolo nyi walan̄ kamase ŋon ɔ ne wɔŋ yoosila na, waa yeŋ bo yoosila nɔɔman.

⁵³N ba gyeŋ nyi maa tale sola me kya na waa yela ɔ kpilala kakpon̄kakpon̄se ka lee adido kon̄ debokeiman kaa yoo lɛɛ man̄ yee?

⁵⁴Mɔna akpaa me yɛɛ mena na, sena te Wurubuarɛ nombia an̄marasen̄ see ŋan ne yako nyi, kaboena nyi mena nombia ken̄a dɛɛkon̄ nɛ, gyae ke yɛɛ ampan̄."

⁵⁵Ken̄te Yesu bɔɔse balan̄ dikpii ken̄ bɔɔ kon̄ be kaa kyan̄ e nɛ nyiaa, "Me yɛɛ walan̄kum e te ɛ moo yoosilase na akpokpose ɛ ne kon̄ ɛ kaa kyan̄ man̄? Wee kamase na mɛɛ kyaa Wurubuarɛ osom deni dinaa man wola ŋon Wurubuarɛ nombia, mɔna ɛ te kyan̄ man̄ ya.

⁵⁶Mɔna ken̄a pou kon̄ae mena na nombia ŋan Wurubuarɛ akpen̄kpen̄gyɔɔra be ŋmarase see nɛ ke kon̄ mena." Botɔɔ te ɔ kaseela ban̄ pou korowɔ yeu tina e yela.

- ⁵⁷Balan ban boo kyan Yesu ne moo e gyu saese pou kegyia Kaifase dekpanalan man, botoo ken mmaraa wolala na donoo kegyiise pou be gyanee ne.
- ⁵⁸Pita sila Yesu wole wole menee kelii saese kegyia non dekpanalan man. O gyooowo ke man te o gyuuowo ke kyaa tewulee ban bee gyee dekpanalan ken ne gyan, na waa naa kpene gyae ke kon Yesu doo.
- ⁵⁹Saese kegyiise na donoo kegyiise ban pou boo gyanee botoo ne, ne gyae nombii ken baa mo yakaa Yesu doo na baa nyin gbete ko e.
- ⁶⁰Balan burum konawo kaa keree Yesu noose, mona be te nyin nombiikum ken baa mo yakaa o doo ya. Wole wole na te baala bala baale konawo kaa yako nyi,
- ⁶¹"De nyiiwo balee kei yakowo nyi 'Waa tale tekerii Wurubuaere osom deni dinaa kei lo, na waa mo weeya atoro ma ke bela.' "
- ⁶²Botoo te saese kegyia non korowo sen te o boose Yesu nyiaa, "Nombia nan bete mo yakaa n doo ne, n be tale tira ne noo yee?"
- ⁶³Mona Yesu te gyusu o noo ya. Kente saese kegyia non yako Yesu nyiaa, "Ma te kee Wurubuaere non o kyaa kekpaakekpaa ne nae fa nen, akpaa nyan yena nyeeleere non Wurubuaere be yako see nyi waa kon, non o yee Wurubuaere bu dokolon koon non e na, yako daa"
- ⁶⁴Kente Yesu tirano fa e nyiaa, "Ken yaa n yakowo ne. Mona mee yako e popou e ke nyii nyiaa, wee daale ne e kena man Deniwalan Bu non kyaa Wurubuaere don pou gbenggyoo non dunolon doo, na e ka bese naa man na me ta lee noma man adido mee kon."
- ⁶⁵Saese kegyia non ke nyii nombia kena ne, o kyana o kegba tirii (Ken nawolo nyi nombia nan ta wee e gbaa) te o yakowo nyiaa, "O te kolosi mmusuo nombia! Won nombii yaa dee gyae dee tekaa nyii kpu bela? Nenee emee gbagba e nyii mmusuo nombia nan o be kolosi ne.
- ⁶⁶Sena yena ya agyuen lee nombia kena man?" Kente be tirano nyi, "O kaboena yen."
- ⁶⁷Kente be too noolonse woli o siagbee te be takee e akotase. Baale mo nmeree e o lakaase man,
- ⁶⁸te be yako e nyiaa "Wurubuaere dekenkpengyooe Kristo, wola daa non o be gyon nen."
- ⁶⁹Deban kenan na Pita kyaa dekpanalan ken man. Kente saese kegyia non alebu nolo konawo o gyan kaa yako e nyiaa, "Nyan mo n kpue na Yesu non o ba lee Galelia teele man ne."
- ⁷⁰Kente Pita lee anmaaren balan ban pou siaman botoo nyiaa, "Moo gyen nombia nan n ne yako ne man korakora ya."

⁷¹Te ɔ leewɔ gyu dekpɔɔlan ɛn denanɔ man. Botɔ te alebubii ɔlo mɔ besewɔ naa e te ɔ yako ɔ tebia ban be kyaa botɔ nɛ nyiaa, "Balee kei mɔ kpue na Yesu ɔn ɔ ba lee Nasarete donɔ man nɛ."

⁷²Ɛnte Pita besewɔ lee aɔmaaren te ɔ kaɔa ntam nyiaa, "Mɔ gyen balee kei korakora ya."

⁷³Te kyare ya nɛ, balan ban be kyaa botɔ nɛ kɔɔawɔ Pita gyan kaa yako e nyiaa, "Kei dɔ ke yee ampan ke kaen nyi nyan mɔ n kpue na balee kei. N kekolosi koran nawolo nyi n yee be man ɔlo e."

⁷⁴Botɔ te Pita fiasɛ ɔ ne falaa ɔ wose te ɔ kaɔa ntam nyiaa, "Mɔ gyen balee kei korakora ya." Debokenan man te kegyim lo woya.

⁷⁵Ɛnte Pita tɔse nombia ɔn Yesu be yako e nyiaa, "Ɛte kegyim ke lo woya na, nyan ke bee betabotooro nyi n ba gyen man ya" nɛ. Te Pita leewɔ deɔoman ke kyan ɔ nyee wii.

Mateo 27

¹Tee kena nebo nebo fuu nɛ, saese kegyiise na donɔ kegyiise ban gyanewɔ te be yakowɔ sɛɛ dɔɔa nyi baa ko Yesu.

²Mena dɔ be bake e te ba moo e gyu ka do Pilato ɔn ɔ senɛ Romantena gyoo dinaa nawɔ man nɛ nyima man.

³Gyudase ɔn ɔ ba lese Yesu fa kena nyi be te bu Yesu fɔ nyi baa ko e nɛ, takaa e nideli te ɔ kyeekee wa agyuen. Mena dɔ ɔ besena kɔba ɛn ɔ be lee Yesu nyeeman nɛ gyina kegyiise ban.

⁴Ɛnte ɔ yako wɔ nyiaa, "Ma te yee nombiakumee ɔba mɔ lese walaɔ ɔn dukum kamasɛ be dɔ ɔ man ya fa ɔn nɛ." Te kegyiise ban mɔ tiranɔ fa e nyiaa, daa be famene na ɔnan ya. De yee nyan gbagba n nombia ɔa.

⁵Botɔ te Gyudase funa kɔba ɛn lo wɔ Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa ɛn man, te ɔ gyuuwɔ kado ɔ wose ɔmelen.

⁶Ɛnte saese kegyiise ban tɔsee kɔba ɔn te be yakowɔ nyiaa, "Da mmaraa bee fa daa gbɛ nyi deɛ mo kɔba kei kyakale na do ɔsom deni kɔba man ya. Nawolo nyi kɔba ɛn dana ayimeɛ."

⁷Ɛnte kegyiise ban moo ba nyeeɔa ban na dɔɔa te be sɛwɔ nyi, baa mo kɔba kenan ke lee tee saabuse maare ɔlo gyan, na baa kyaa wuu ɔla botɔ.

⁸Mena dɔ kaa lii nan gyen nɛ, bee baake tee kenan bo nyi fatabo tee.

⁹Ɛna pou yela Wurubuaɛ nombia ɔn ɔ be tee ɔ dekpɛkpɛngyɔɔre Gyeremia dɔ yako see nɛ kɔɔawɔ mena. ɔ yakowɔ nyiaa, "Ba moo kɔba wolom bia sao na kufu 30 ɔn ɔ yee koya ɛn Iseraetena be dii ɔ nyeeman nɛ,

¹⁰ke lee teelee saabuse maare gyan ngba mena ken de Gbengyoo Wurubuaare ba wola man ne.”

¹¹Ken te ba moo Yesu kaa sen Pilato non o sen ee Romantena gyoo dinaa nawoo man ne siaman. Te Pilato boose e nyiaa, "Nyan yena Gyudatena gyoo non?" Te Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Ken yaa n yakowo ne.”

¹²Mona deban ken saese kegyiise na donoo kegyiise ba mo nombia yakaa Yesu doo ne, o te gyuusu o noo ya.

¹³Botoo te Pilato boose Yesu nyiaa, "Nombia burum kena bee mo yakaa n doo ne, n bee nyii yee?”

¹⁴Mona Yesu bee o te gyuusu o noo yako nombii dokolon koon gba ya. Nombii kei doo Pilato noo nideli.

¹⁵Gyudatena nyeekelee wee kedi wee kamase ne, kaboena nyi Pilato non o sen ee Romantena gyoo dinaa nawoo man ne, waa tina balan ban boo kyam to deni ne man dokolon, non balan benan gbagba ne gyae ne yela fa wo.

¹⁶Mena deban kenan na Barabase non o yee nombiakum eere e, te balan pou be nyii o nombia ne doo deni man.

¹⁷Balan dikpii ken ke kon kaa yilaa ne Pilato boose wo nyiaa, "Balan bala kowo man na be man wonti te e ne gyae nyi maa tina yela fa non. Barabase yaa Yesu non bee baake e nyi Kristo ne?”

¹⁸Nawolo nyi na Pilato gyen nyi, ken balan ban ne kola Yesu doo te ba lese e fa.

¹⁹Pilato kekyaa o ne di nombia nan ne, o weele kpilawo kaa yako e nyiaa, "Lese n nyinmaase lee mena walan non nombiikum kamase be doo o man ya ne nombia man. Nawolo nyi nelim me doosi dose e naale lee o wose man na, yee man gyakolon te me naa diyem nideli.”

²⁰Mona Wurubuaare saese kegyiise na kegyiise akan ban feefuwo do balan dikpii ken nyi, baa sola Pilato na waa tina Barabase yela na baa ko Yesu.

²¹Ken te Pilato besewo boose balan ban nyiaa, "Balan bala kowo man na, be man wonti te e ne gyae nyi maa tina e yela?" Te be tiranoo fa nyiaa, "Tina Barabase yela fa daa.”

²²Ken te Pilato besewo boose wo nyiaa, "Kenan na sena te maa yee Yesu non bee baake nyi Kristo ne?" Botoo te be popou yakowo nyi, "Yela baa gyro e sakaa opandan doo.”

²³Ken te Pilato boose wo nyiaa, "Won dukum te o yee wo?" Mona be see bee fae yeesa nedon nyiaa, "Yela baa gyro e sakaa opandan doo.”

²⁴Pilato kena nyi balan ban noowoya na kela e te o be gyae waa tale yee kolo lee Yesu wose man ya ne, o kyee lon faafo o nyinmaase balan dikpii ken siaman te o yako wo nyiaa, "Man nyinmaa be doo balee kei yen man korakora ya. Ke yee emee gbagba e nombia na.”

- ²⁵Ken̄te balan̄ ban̄ pou sɛwɔ yako nyiaa, "Dēgele kewɔn̄ ken̄ gyae ke kɔn̄ lee ɔ kako wose man nɛ, dɛɛkɔn̄ daa na de bia dɔɔ."
- ²⁶Mena dɔɔ Pilato tinaa Barabase yela fa wɔ, te ɔ yela ba ɲmeree Yesu dambiise te ɔ moo e fa yoonɔɔtena ban̄ nyi baa gyu ke gyɔ e sakaa ɔpanɗan̄ dɔɔ.
- ²⁷Ken̄te Pilato yoonɔɔtena ban̄ moo Yesu gyu ɲon Pilato dekpan̄alan̄ man, te be baake yoonɔɔtena akan̄ ban̄ pou kaa gyānee kilisi Yesu.
- ²⁸Be kyāna ɔ kegbase kpee te ba moo kegba yayam wurikyim daale ɲgba ɲan Romantena gyoon̄en̄ na dɔɔ nɛ do e.
- ²⁹Ken̄te ba moo sɔɔse loo gyoooro kotɔtɔ wuu e, te ba moo gbutu do e ɔ dunolun̄ nyin̄maa man na bɛɛ bun̄ ɔ siaman kulu e nyiaa, "Gyudatena gyoo nyan̄ na ke yeɛ. N nyee dɛɛ wolose."
- ³⁰Be tɔɔ nɔɔlon̄se woli e, te be lɛo ɔ gbutu ken̄ mo ɲmeree e ɔ nyee man.
- ³¹Be ke kulu e tan̄ nɛ, te ba kpee kegba yayam ken̄ bɔɔ mo do nɛ te ba moo ɲon gbagba wui abɔɔ do e. Te ba moo lee be kaa gyɔ e sakaa ɔpanɗan̄ dɔɔ.
- ³²Be ka lee debɔɔ man bee gyu nɛ, te be gyānee na balee ɲolo ɲon ɔ ba lee Kirene te bɛɛ baake e nyi Simɔn nɛ. Ken̄te ba ɲere e nyi waa lɛɛ Yesu ɔpanɗan̄ ken̄ seele.
- ³³Ken̄te be gyuuwɔ ka gyoo botɔɔ ken̄ bɛɛ baake nyi "Golgata," ken̄ nawolo nyi Nyeepookoo dɛɛ nɛ.
- ³⁴Botɔɔ te ba moo tee ɲan̄te daale mo kyakale na solon̄ fa Yesu nyi waa nyɔɔ. Mɔna ɔ ke daa ke kɛɛ nɛ te ɔ bɛɛwɔ nyi ɔ be nyɔɔ ya.
- ³⁵Ba ke gyɔ e sakaa ɔpanɗan̄ dɔɔ nɛ, te be kpɛlɛɛ ɔ kegbase bun̄ii te be lɔɔ boe ɲe dɔɔ na baa naa ken̄ walan̄ kamase waa nyin̄.
- ³⁶Ken̄an̄ wole nɛ, te be kyaawɔ botɔɔ bɛɛ deke e.
- ³⁷Ken̄te be ɲmarase nombii ken̄ dɔɔ bɔɔ gyɔ e ɔpanɗan̄ dɔɔ nɛ mataa ɔ nyee gbɛɛ nyiaa, "KEI YENA YESU, GYUDATENA GYOO DON."
- ³⁸Botɔɔ te be gyɔɔ ɲmɛlatena bala baale sakaa ɔpanɗaase dɔɔ kpu na Yesu. Dolo sakaa ɔ dunolun̄ dɔɔ te ɲolo mɔ sakaa ɔ demena dɔɔ.
- ³⁹Na balan̄ ban̄ bɛɛ lam botɔɔ nɛ na tee e na bee kpiisi ba nyeeya,
- ⁴⁰na bɛɛ yako e nyiaa, "Nyan̄ ɲon n kpa n ke tekerii Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken̄ na n ka mo weeya atooro ma ke nɛ, lɛɛ n wose na dɛɛ kɛɛ. Akpaa nyan̄ yɛna Wurubuarɛ bu ɲon na, lɛɛ n wose na n ke tisi lee ɔpanɗan̄ ken̄ dɔɔ."
- ⁴¹Mena mɔ te saese kegyiise na mmaraa wolala na donɔɔ kegyiise ban̄ mɔ kulu e nyiaa,
- ⁴²"ɔ ne lɛɛ balan̄ nyee, mɔna ɔ be tale lɛɛ ɲon gbagba wose ya. ɲgba n kpa nyan̄ yɛna Iseraetena gyoo ɲon, tisi lee dan̄ ken̄ dɔɔ na dɛɛ lɛɛ nɛn̄ di.

- ⁴³Ɔ na mo ɔ wose lo Wurubuarɛ dɔɔ te ɔ ne yako nyi, 'Don yɛna Wurubuarɛ bu. Akpaa Wurubuarɛ ne gyae e na, ɛ yela dɛɛ kɛɛ nyi waa lɛɛ e.' “
- ⁴⁴Mena mo te nombiakumɛɛyɛra ban bɔɔ gyɔɔ wɔ sakaa ɔpanɔdaase dɔɔ kpu na e ne mo kulu e.
- ⁴⁵Lee weese kasɛn dɛɛ kelii ɔ ke gɛɛse nɛ, ditiŋtɛɛ kaa lɛɛ tɛɛle kɛn dɔɔ pou.
- ⁴⁶Deban kenan nɛ, te Yesu fae yeese kɛnken nyiaa, "Eli, Eli lama sabatani?" Ken nawolo nyi, "Me Wurubuarɛ me Wurubuarɛ, weera te n lese n sia yela man?"
- ⁴⁷Balan ban ba sɛnɛ botɔɔ ke nyii mena nɛ be yakowɔ nyiaa, "Ɛ nyii, ɔ ne baake Elaegya.”
- ⁴⁸Debokenan man te be man nɔlo yeuwɔ ka mo kolo nɔba kokyaa kɛn gyae ke tale lɛɛ lon nɛ do solon denyanɛsa daale man, te ɔ moo ke tooso na dan te ɔ gyinaa ke adido fa Yesu nyi waa nyɔɔ.
- ⁴⁹Kɛnte balan akan ban yakowɔ nyiaa, "Ɛ yela dɛɛ kɛɛ nyi Elaegya waa kɔn kaa lɛɛ e?”
- ⁵⁰Kɛnte Yesu besewɔ fae yeese kɛnken te ɔ kara weesi.
- ⁵¹Kekɔn mena nɛ, kanyan kɛn bɔɔ mo kpase Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kɛn man nɛ bɛɛsewɔ kyɛkyɛ ala lee adido kaa lii ka mokɔɔ man. Tɛɛle wosiwɔ, te boya dinaana mo yelɛwɔ.
- ⁵²Yebɔɔse gyuuusuwɔ te Wurubuarɛ gyuuusu ɔ balan ban be gbɛnenɛ tenɛ ɔ siaman te bɔɔ yekee nɛ, man balan burum lee ba yebɔɔse man.
- ⁵³Yesu kefon lee yɛn man nɛ, Wurubuarɛ balan ban bɔɔ fonii lee ba yebɔɔse man nɛ, gyuu Gyerusalem donɔɔ man ka lese ba wose wola balan burum.
- ⁵⁴Romantena yoonɔtena siamante nɔn na ban ba sɛnɛ bɛɛ gyee Yesu nɛ kena tɛɛle kewosi na gyakolon nombia nɔn be yɛɛ pou nɛ, ba wose yɛna wɔ te be yakowɔ nyiaa, "Balee kei yɛna Wurubuarɛ bu nɔn ampan.”
- ⁵⁵Na ala burum baale mo sɛnɛ yɛnan botɔɔ lemlem bɛɛ kɛɛ. Be wulaa be silana Yesu leenan Galelia donɔɔ man bɛɛ kɛɛ ɔ dɔɔ.
- ⁵⁶Ala benan man baale yɛna Mɛere nɔn ɔ ba lee Magedala nɛ, na Gyemisi na Gyosɛfo be naa Mɛere, na Sebedeo bia ban be naa.
- ⁵⁷Kelii balinɔɔ nɛ kɔbate nɔlo nɔn bɛɛ baake e nyi Gyosɛfo, nɔn ɔ ba lee Arimatia donɔɔ man nɛ kɔnawɔ botɔɔ. Na nɔn mo yɛɛ Yesu silala ban man nɔlo e.
- ⁵⁸Ɔ gyuu Pilato gyan ka sola e nyi waa fa e gbɛɛ na waa mo Yesu woo nɔn ke wuu. Kɛnte Pilato sɛwɔ nyi baa moo Yesu woo nɔn fa e.
- ⁵⁹Kɛnte Gyosɛfo moo woo nɔn, te ɔ moo akaralɛ wole wole daale milii e.
- ⁶⁰Te ɔ moo e ke wuu boe bɔɔ wole kɛn nɔn Gyosɛfo gbagba be kare see ɔ wose nɛ man. Kɛnte ɔ biliŋi boe dinaa daale tɔ yebɔɔ kɛn nɔɔ te ɔ lanawɔ.

⁶¹Na Mēere ŋon ɔ ba lee Magedala nɛ, na Mēere balate ŋon baŋɛ botɔɔ be sia tee na yebɔɔ keŋ.

⁶²Tɛɛ kena keŋ ke yɛɛ Gyudatena kefɛɛfowee ke nɛ, Wurubuarɛ saese kegyiise na Farasiitena baŋ gyuuwɔ ke gyaŋɛ Pilato dekpɔŋalaŋ man.

⁶³Keŋte be yako Pilato nyiaa, "Kegyia dɛɛ tɔɔse nyi Yesu dekarate ŋon ke kyaa keŋ nɛ ɔ yakowɔ nyiaa, weeya atoorote wole na waa foŋ lee yeŋ man.

⁶⁴Mena dɔɔ yela be kaa deke yebɔɔ keŋ na baa gyee ke nideli kelii weeya atoorote keŋ. Na mena ya na ɔ kaseela baŋ baa yo gyu ke ŋmɛɛle e lese na baa yako nyi, ɔ foŋae lee yeŋ man. Na mena ya na, dekara alate kei gyae ka kela gyaŋgba te keŋ."

⁶⁵Keŋte Pilato yako wɔ nyiaa, ɛ lese ɛmɛɛ gbagba ɛ balan na baa gyu ka deke yebɔɔ keŋ nideli fa ŋon ŋgba mena keŋ baa tale nɛ.

⁶⁶Mena dɔɔ be gyuuwɔ ke desina yebɔɔ keŋ tɔ nideli keŋ nyi ŋolo na ŋolo be tale tɛɛse boe keŋ lee ke nɔɔ man ya. Keŋte ba lese balan nyi baa gyee yebɔɔ keŋ nideli.

Mateo 28

¹Gyudatena kefɛɛfowee wole tɛɛ kena nebo nebo fuu nɛ, Mēere ŋon ɔ ba lee Magedala na Mēere balate ŋon korowɔ gyu botɔɔ keŋ bɔɔ wuu Yesu nɛ.

²Debaŋ kenan nɛ tɛɛle wosiwɔ nawolo nyi de Gbɛngyoo Wurubuarɛ kpilale te tisi lee adido kɔŋ kaa bilinji boe keŋ see yenaŋ, te ɔ tisiwɔ kyaa ke dɔɔ.

³Na Wurubuarɛ kpilale ŋon ne ŋalakee ŋgba ɔga keŋmaale nɛ, te ɔ kegba wolosɛɛ futututu ŋgba akaralɛɛ nɛ.

⁴Balan baŋ bɛɛ deke yebɔɔ keŋ kena Wurubuarɛ kpilale ŋon nɛ, gyakolon gyoo wɔ nideli te be dɔɔwɔ ba seŋɛ botɔɔ ŋgba woɔya nɛ.

⁵Keŋte Wurubuarɛ kpilale ŋon yako ala baŋ nyiaa, "Ɛ na yee ya, ma gyeŋ nyi Yesu ŋon bɔɔ gyɔɔ sakaa ɔpaŋdan dɔɔ nɛ yaa ɛ ne kɛɔ.

⁶ɔ be kyaa kɛbo ya. ɔ te fom lee woɔya man ŋgba mena keŋ ɔ be yako see nɛ. Ɛ kɔŋ kaa kɛɛ ɔ dedoi man,

⁷na ɛ ke ta bilenbilen ke yako ɔ kaseela baŋ nyiaa 'ɔ te fom lee woɔya man te ɔ te kyaŋ ŋon gbɛɛ ɔ ne gyu Galelia tɛɛle man. Botɔɔ te ɛ kena e. Kei yɛna nombii keŋ me dana maa yako ŋon.' "

⁸Keŋte ala baŋ moo gyakolon yeu lee yebɔɔ keŋ gyaŋ. Mɔna yɛɛ wɔ gyon te be yeuwo gyu be kaa yako ɔ kaseela baŋ.

⁹Karatetee dokolon te Yesu gyaŋɛ na ala baŋ te ɔ doo wɔ nɔɔ nyiaa, "Wurubuarɛ waa fa ŋon wosefɛɛreŋ." Keŋte ala baŋ tuuwɔ benaa e te be tisiwɔ buŋ kyaŋ ɔ nawɔɔ som e.

¹⁰Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ na yee ya, ɛ gyu ke yako me tebia baŋ nyiaa, baa gyu Galelia tɛele man. Botɔɔ te baa naa maŋ."

¹¹Debaŋ ken̄ ala baŋ ne gyuu nɛ, yoonɔɔtena baŋ bee gyee yebɔɔ ken̄ nɛ man baale gyuuwɔ donɔɔ man ke yako Wurubuaɛ saese kegyiise kpene kamaɛ ken̄ be kɔŋ nɛ.

¹²Botɔɔ te Wurubuaɛ saese kegyiise na donɔɔ kegyiise baŋ gyaŋeewɔ, te be bakewɔ te be faa yoonɔɔtena baŋ bɛɛ deke yebɔɔ ken̄ nɛ kɔba burum daale,

¹³na baa yako nyi nelim ba ke doo na, te Yesu kaseela baŋ kɔŋawɔ kaa ŋmɛele ɔ woo ŋon.

¹⁴Te be yako wɔ nyi akpaa Pilato de nyii nombia ken̄a na, daa dee gyu kekolosi na e na dɛɛ lese ŋon lee nombia man.

¹⁵Mena dɔɔ yoonɔɔtena baŋ lɛɛ kɔba ken̄ te be gyuuwɔ ke yɛɛ ŋgba mena ken̄ kegyiise baŋ be yako wɔ nɛ. Mena nombia ken̄a te yaasee Gyudatena tɛele man kaa lii na gyɛŋ.

¹⁶Mena dɔɔ Yesu kaseela kufu daale akaŋ baŋ gyuuwɔ Galelia tɛele man, te be gyuu bula ken̄ dɔɔ Yesu ba wola wɔ nyi baa gyu nɛ.

¹⁷Botɔɔ te Yesu ka lese ɔ wose wola wɔ te be buŋawɔ som e, mɔna be man baale te lɛɛ di ya.

¹⁸Ken̄te Yesu tuuwɔ benaa wɔ te ɔ yako wɔ nyiaa, "Wurubuaɛ te fa maŋ doŋ adido na tɛele kei pou dɔɔ.

¹⁹Mena dɔɔ ɛ gyu tɛele kei pou dɔɔ na ɛ kaa wola balan̄ na baa bese me kaseela. Ɛ sɔ wɔ Wurubuaɛ loŋ lee Wurubuaɛ kya ŋon na ɔ Bu ŋon na ɔ Felin̄ ŋon yele man.

²⁰Na ɛ ka wola wɔ na baa di kpene kamaɛ ken̄ mɔɔ faree ŋon nɛ dɔɔ. Te mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, me kpue na ŋon debaŋ kamaɛ kelii tɛele kei ɔto."

Maake

Maake 1

- ¹Wurubuarɛ bu Yesu Kristo nombia kpaakpaa ŋan kewalan yaa.
- ²Wurubuarɛ kpila tobaale ŋon bɛɛ baake nyi Gyɔn nɛ nyi waa kyan Yesu gbɛɛ kɔŋ, ŋgba mena keŋ Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔre ŋon bɛɛ baake e nyi Yesaya be yako Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see ŋan man nɛ. ɔ yakowɔ nyiaa, "Kɛɛ! Mee kpila me kpilale na waa ta n siaman. Don ne gyae la waa desina n gbɛɛnɛŋ see nɛŋ."
- ³Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔre Yesaya besewɔ yako Gyɔn wose man nombia Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see ŋan man bela nyiaa, "Dolo ne fae yeesa depampaa dinaa keŋ man nyiaa, 'Ɛ desina de Gbɛŋgyoo gbɛɛnaa, na ɛ ke yela ɔ gbɛɛnɛŋ pou ka teneɛ.' "
- ⁴Mena dɔɔ kɔŋawɔ ampan nyiaa, Gyɔn ŋon ɔ ne sɔ balan Wurubuarɛ lon nɛ kyaawɔ depampaa dinaa keŋ man. Na ɔ ne kolosi fa balan nyi baa kyɛɛkee lee be gbɛɛnɛŋ kumɛɛ man na baa kɔŋ Wurubuarɛ gyan, na baa sɔ wɔ Wurubuarɛ lon na Wurubuarɛ ka mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ.
- ⁵Mena dɔɔ balan burum leewɔ Gyudia tɛɛlese pou man, na Gyerusalem donɔɔ man gyu ketɔlɛɛ be nombiakumɛɛ ŋan bɛɛ yɛɛ nɛ fa Gyɔn, te ɔ sɔɔ wɔ Wurubuarɛ lon Gyɔɔdan boo man.
- ⁶Na kurumɔɔ tɔne te ba moowɔ ŋara Gyɔn kegba, te wonembu tɔne te ɔ moowɔ yɛɛ abɔɔɔ kpan ɔ teŋa man. Akpataana na teebɔɔ yɛna ɔ weenɛɛ ŋan ɔ ne dii.
- ⁷Kɛŋte Gyɔn yako balan ban nyiaa, "Walan ŋolo dɔŋ me wole ɔ ne kɔŋ keŋ ɔ kela man. Man tekaboena nyi maa bun booli ɔtenate nkyokota ŋmeesɛŋ gba ya.
- ⁸Man dɔɔ lon te man dana mɛɛ sɔ ŋon Wurubuarɛ lon, mɔna akpaa ŋon de kɔŋ na Wurubuarɛ felin te waa mo sɔ ŋon Wurubuarɛ lon."
- ⁹Gyɔn kɛɛ sɔ balan Wurubuarɛ lon nɛ, te Yesu leewɔ Nasarete donɔɔ keŋ ke kyaa Galelia tɛɛle man nɛ kɔŋ, te Gyɔn sɔɔ e Wurubuarɛ lon Gyɔɔdan boo man.
- ¹⁰Yesu ka mo waa lee lon keŋ man nɛ, karatetee dokolon te ɔ naawɔ na adido ta toro, te Wurubuarɛ felin ŋon moo duwulun dinɔɔ tisi lee adido kaa gyakaa ɔ dɔɔ.
- ¹¹Botɔɔ te be nyii woya ŋaale kolosiwɔ lee adido yako nyiaa, "Nyan yɛna me bu ŋon mɛɛ gyae lee me konɔɔ man, te n na gyoo me sia nideli."
- ¹²Debokenan man te Wurubuarɛ felin ŋon yela Yesu gyuuwɔ depampaa dinaa daale man.
- ¹³Yesu kyaawɔ depampaa kenan man weeya sɔŋola (40). ɔ kekyaa botɔɔ nɛ, te ɔbɔnsam kɔŋawɔ kaa kɛɛse e kɛɛse e kina. Na Yesu kyae ŋale man wonembia man, te Wurubuarɛ kpilala leewɔ adido kɔŋ kaa kɛɛ ɔ dɔɔ.

- ¹⁴Te di weeya ala ya te be kyaŋa Gyɔn tɔ deni. Ba ke kyaŋ e tɔ deni wole nɛ, Yesu kɔŋawɔ Galelia tɛɛle dɔɔ ɔ ne kolosi Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ŋan fa balan nyiaa,
- ¹⁵"Deban kenj te lii, te Wurubuarɛ gyoori kenj mɔ ta benaa. Ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛnen kumɛɛ man kɔŋ Wurubuarɛ gyaŋ, na ɛ ke lee nombia kpaakpaa ŋan di!"
- ¹⁶Kenj te Yesu gyuuwɔ ka mo Galelia boo nooman. Botɔɔ te ɔ naa Simon na ɔ naabu Anderiase na bɛɛ lɔ asawuse boo kenj man, nawolo nyi be yɛɛ kpɛɛ kyaŋarawɔ.
- ¹⁷Kenj te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ kaa sila man, na maa yela ɛ ke yilaa balan fa man ŋgba mena kenj ɛ ne kyaŋ kpɛɛ nɛ."
- ¹⁸Debokenaŋ man te be tinaa ba asawuse ŋan yela, te be kaa sila Yesu.
- ¹⁹ɔ ke gyu ɔ siaman kyomii nɛ, ɔ naa Sebedeo bia Gyemisi na ɔ naabu Gyɔn na be doo ba degbele man bee desina ba asawuse.
- ²⁰Debokenaŋ man te Yesu baake wɔ, te be tinaa be kya Sebedeo na be paasetena ban pou yela degbele kenj man te be kaa sila Yesu.
- ²¹Kenj te be gyuuwɔ Kapanum donɔɔ man. Te Gyudatena keƐɛfowee kelii nɛ, Yesu gyuuwɔ bɔ ɔsom deni man ɔ kaa wola wɔ Wurubuarɛ nombia.
- ²²Yesu kawola kenj doo balan ban pou nɔɔ. Nawolo nyi ɔ ne gyɔ ɔ konɔɔ wola ŋgba walaŋ ŋon ɔ dana donj nombia ŋan ɔ na wolo nɛ dɔɔ nɛ. ɔ kawola kenj te yɛɛ ŋgba Gyudatena mmaraa wolala ban nɛ ya.
- ²³Deban kenan na balee ŋolo kyaa bɔ ɔsom deni man botɔɔ kenj felɪŋkum doo ɔ man. Karatetee dokolonj te ɔ fae yeesa kenkenj nyiaa,
- ²⁴"Nyaŋ Yesu Nasarɛte baale, wonj yaa n ne gyae de gyaŋ? N kɔŋae n kaa wolɛɛ daa? Ma gyenj nenj nyi nyaŋ yena Wurubuarɛ walaŋ ŋon ayimɛɛ be doo n man ya nɛ."
- ²⁵Botɔɔ te Yesu faree felɪŋkum kenj nyiaa, "Wu n nɔɔ, na n ka lee ɔ man."
- ²⁶Kenj te felɪŋkum kenj wosi balee ŋon nideli, te ke fae yeesa kenkenj te ka leewɔ ɔ man lanj.
- ²⁷Nombii kei doo balan ban pou nɔɔ te be boose donja nyiaa, "Wonj nombii yaa? Kawola wole? ɔ dana donj felɪŋkumɛɛ dɔɔ, kenj nyi ɔ ne kolosi fa ŋa na ŋee nyii ɔ dei."
- ²⁸Mena dɔɔ Yesu wose man nombia yaaseewɔ gyu Galelia tɛɛle man na ka yenaase pou.
- ²⁹Be ka lee bɔ ɔsom deni kenj man pɛ, te ban na Gyemisi na Gyɔn gyuuwɔ Simon na Anderiase dɛɛ.
- ³⁰Be ke gyu na Simon wa awu doo ɔ na wee kpaŋalanj, kenj te be yako Yesu.
- ³¹Botɔɔ te Yesu gyuuwɔ alo ŋon gyaŋ, te ɔ kyaŋa e ɔ nyinmaa man gate e kyaase. Debokenaŋ man te alo ŋon kawee kenj tanawɔ, te ɔ kɛɛ be dɔɔ.

³²Mena wee kenan balinoo weese kagyoo ne, balan moo be kaweesetena na ban pou felinkumee doo be man ne kon Yesu gyan.

³³Ken te donoo ken man balan pou konawo kaa wuu dekpajalan ken denanoo man.

³⁴Te Yesu kyoo balan burum be kawese kpookpoo pou. O gegi felinkumee burum mo lee balan man ken o te fa na gbene nyi ne dee kolosi ya, nawolo nyi na gyen walan non dinoo Yesu yee.

³⁵Ke tee kena nebo nebo fuu ne, Yesu karateewo lee dekpajalan man gyu yenan daale ken botoo yee yididi ne, te o ke fanewo fa Wurubware.

³⁶Ken te Simon na o tebia ban gyuuwo bee keo e.

³⁷Ba kena e ne te be yako e nyiaa, "Balan ban pou ne keo nen."

³⁸Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "E yela dee gyu donoose nan ne kyaa siaman ne man, na me kaa kolosi Wurubware nombia nan botoo mo. Nawolo nyi ken doo te me konawo tee kei doo."

³⁹Mena doo o teewo kila Galelia tee pou doo, te o kolosi Wurubware nombia nan fa wo bo osom denee man pou, te o gegi felinkumee lee balan man.

⁴⁰Te akuntunte nolo kaa bunawo o doona doo Yesu nawootee waase e nyiaa, "Me Gbengyoo, akpaa n ne gyae na n ke tale kyo man me kawee kei."

⁴¹Botoo ne, o nombia yee Yesu waranjase te o moo o nyinmaa gyakaa o doo yako e nyiaa, "Mee gyae, n kawee dee tan."

⁴²Debokenan man te o kawee ken tanawo, te o nyina o wose.

⁴³Pee Yesu ke lo balee non gbene ne, o faree e nideli nyiaa,

⁴⁴"Kee nyi walan na walan na nyii kpene ken be kon ne ya. Mona mo n wose gyu kawola Wurubware sae non, na n keto kedeese aboo nan de naana Mosesi ba wolo nyi yaa to ne. Kei gyae ke yela walan kamase kena nyi n kawee ken te tan."

⁴⁵Mona balee non ka lee deboo man pee te o gyoo nombia nan dekpajalan kegyo, te walan kamase nyiiwo. Lee mena doo Yesu te tale gyoo donoo kamase man na balan kena e ya. O ne gyu bo ke kyaa donoo ken nooman, botoo ken balan be gyae baa naa e ya ne. Mo ken koran na, balan na lee yenan kamase kon o gyan.

Maake 2

¹Weeya akalansae naale wole ne, Yesu besewo gyu Kapanum donoo man te balan nyiiwo nyi o te kon dee.

²Ken te balan burum kaa wuuwo botoo, ken nyi nae dasenae be doo ya. Mena doo gbene be doo ken nolo waa mo gyoo dekpajalan ken man gba ya. Te Yesu kolosi Wurubware nombia fa wo.

- ³Ken̄te balan̄ banaara baale seele ɔtakase ŋolo b̄e k̄oŋ Yesu gyan̄.
- ⁴Ken̄ balan̄ boe d̄oo be te nyiŋ gb̄e mo e ta denan̄o man ya. Mena d̄oo ba gyeŋa deni ken̄ man Yesu kyaa n̄e nyee d̄oo te be wolee yenan̄ daale, te be tisinaa kawee te ŋon na ɔ dofoŋoŋ ken̄ pou d̄e d̄e see Yesu siaman.
- ⁵Yesu kena mena ken̄ balan̄ ban̄ be l̄e e di n̄e, ɔ yako kawee te ŋon nyiaa, "Me bu, me ta mo n nombiakum̄e kȳe n̄e."
- ⁶Bot̄oo te Gyudatena mmaraa wolala ban̄ be kyaa bot̄oo n̄e yakowo ba nyeeya man nyiaa,
- ⁷"Weera d̄oo te balee kei ne kolosi mena? ɔ te kolosi mmusuo nombia. Lee Wurubuar̄e wole na, am̄te kyaa la ken̄ waa tale mo dukum kȳe?"
- ⁸Debokenan̄ man te Yesu gyeŋa kpene ken̄ b̄e gyueŋ n̄e te ɔ yako wo nyiaa, "Woŋ d̄oo te e na gyueŋ keŋa e nyeeya man?"
- ⁹Nombia keŋa man woŋti woela na keyako fa ɔtakase ŋon? 'Me ta mo n dukum kȳe n̄e,' yaa 'Koro seŋ na n ka mo n dofoŋoŋ na n ke ta?'
- ¹⁰M̄ona m̄e gyae e ka gyeŋ nyi, Maŋ Deniwalaŋ Bu dana doŋ t̄e kei d̄oo nyi maa mo dukum kȳe." Mena d̄oo ɔ yako kawee te ŋon nyiaa,
- ¹¹"Koro seŋ. Gate n dofoŋoŋ, na n ke ta gyu n d̄e."
- ¹²Debokenan̄ man te kawee te ŋon korowo seŋ ɔ nawoo d̄oo, te ɔ gate ɔ dofoŋoŋ ken̄ d̄oo ɔ doo n̄e, te ɔ leewo laŋ ɔ d̄e balan̄ ban̄ pou siaman. Nombia keŋa doo balan̄ ban̄ pou noo te ba lese Wurubuar̄e yele yako nyiaa, "Da te naa ta mena nombia keŋa din̄o see ya."
- ¹³Kenan̄ wole te Yesu besewo gyu Galelia boo nooman, te balan̄ burum koŋawo ɔ gyan̄ te ɔ wola wo Wurubuar̄e nombia.
- ¹⁴ɔ ke ta ɔ ne lam n̄e, ɔ naa Alfeose bu Lewi ŋon ɔ ȳe lempool̄e e n̄e, na ɔ kyaa ɔ lempoo del̄e man. Te Yesu yako e nyiaa, "Sila maŋ." Ken̄te Lewi korowo sila e.
- ¹⁵Kenan̄ wole n̄e, Lewi baake Yesu na ɔ kaseela ban̄ gyu ɔ d̄e be kaa di. Lempool̄e na nombiakum̄eȳeera burum sila Yesu na ɔ kaseela ban̄ gyu bot̄oo, te ban̄ na wo pou ke diiwo bom.
- ¹⁶Gyudatena mmaraa wolala ban̄ boo lee Farasiitena dikpii ken̄ man kena ŋgba Yesu ne dii bom na lempool̄e na nombiakum̄eȳeera n̄e be boose ɔ kaseela ban̄ nyiaa, "Weera d̄oo te Yesu ne dii bom na lempool̄e na nombiakum̄eȳeera?"
- ¹⁷Yesu kenyii mena n̄e te ɔ yako wo nyiaa, "Kaweesetena te kaboena nyi baa kyo wo kawee. Balan̄ ban̄ boo na wee ya n̄e, d̄oo boo ne hia kawee kekyo ya. Ma te koŋ nyi me kaa baake balan̄ ban̄ be gb̄eneŋ wulaa ten̄e Wurubuar̄e siaman n̄e ya. M̄ona me koŋae na me kaa baake balan̄ ban̄ be ȳe nombiakum̄eȳerawo n̄e."

¹⁸Wee daale balan baale naawo na Gyon Wurubuarɛ lonsoore silala na Farasiitena ne bake be noo. Kenɛte be boose Yesu nyiaa, "Weera doo te Gyon Wurubuarɛ lonsoore silala na Farasiitena ne bake be noo, te nyan wui kewo doo boo ne bake be noo ya?"

¹⁹Botoo te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Sena te balan ban be kyaa alowoletee ne baa tale bake be noo ken alowole baale kyaa be gyan? Alowole baale nyiɛa o kyaa be gyan ne, boo gyae baa tale bake be noo ya.

²⁰Mona deban daale gyae kekɔn ken baa mo alowole baale non lee be gyan. Mena wee kenan man te baa bake be noo.

²¹Dolo bee kara kanyan wole mo taa kakyengbelaa ken ba yem ne boo ya. Akpaa o yee mena ne, kanyan wole ken gyae ke tao kakyengbelaa ken wolose ke boo ken yee ke dinaa.

²²Mena mo te nolo bee mo solon wole do wonembu tone ogele bene man ya. Akpaa o yee mena na solon ken gyae ke tao tone ken lii, na solon ken na wonembu tone ogele ken pou ke wolee. Bee mo solon wole bo do wonembu tone ogele wole man."

²³Kelii Gyudatena kefeefowee ne, Yesu na o kaseela ban gyuuwo ka mo woo daale man. Na weeneɛ nan senɛe woo kenan man ne yee ngba kefaa ne. Kenɛte ba kpera nyaale posaa bee tao.

²⁴Kenɛte Farasiitena boose Yesu nyiaa, "Weera te n kaseela ban ne yee kpene ken dee kole ne da kefeefowee?"

²⁵Botoo te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "E te kala ta lee Wurubuarɛ tone ken man kpene ken de naana Defidi be yee deban ken tanam be kyan non na o tebia, te ba wose be kyan wo ne yee?

²⁶Deban ken Abiata yee Wurubuarɛ sae kegyia e ne, de naana Defidi gyoowo Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man, te o dii bodobodo ken boo mo deesi fa Wurubuarɛ ken nolo be dana gbɛe waa di ke kpu na Wurubuarɛ saese ya ne. Kenɛte o moo nyaale mo fa o tebia ban be kpue na e ne, te ban mo diiwo."

²⁷Te Yesu torowo yako wo nyiaa, "Wurubuarɛ yee kefeefowee bo fa walaɛ. O te yee walaɛ fa kefeefowee ya.

²⁸Mena doo man Deniwalaɛ Bu non yena kefeefowee ken gba Gbengyoo."

Maake 3

¹Wee daale Yesu besewo gyu Gyudatena osom deni man. O ke gyu ne, na baam dayenasate nolo kyaa botoo.

²Na balan ban baale na deke Yesu nyi waa kyo balee non kawee ba kefeefowee ken, na baa nyin mo nombia gyakaa o doo.

³Kenɛte Yesu yako baam dayenasate non nyiaa, "Lee kaa sen siaman kebo."

⁴Botoo te Yesu boose wo nyiaa, "Won te da mmaraa ne fa gbɛɛ nyi dɛɛ yɛɛ kefeefowee? Da mmaraa ne fa daa gbɛɛ nyi dɛɛ yɛɛ kolo kpaakpaa yaa dɛɛ yɛɛ kolo kum? Dɛɛ lɛɛ walaŋ nyee yaa, dee yela waa yen?" Botoo na, ŋolo te tale gyuuusu o noo ya.

⁵Te Yesu kɛɛ wo pou gyanee ban man, te takaa e nideli lee ba denjele don ken doo. Ken te o yako kawee te ŋon nyiaa, "Teneɛ n baam." Botoo te balee ŋon teneɛ o baam ken, te kawee ken tanawo te o baam ken yɛɛ don.

⁶Mena doo Farasiitena na Herode silala leewo be kaa bake mena ken baa mo ko Yesu.

⁷Kenan wole te Yesu na o kaseela ban wona ba wose lee botoo gyu Galelia boo nooman, te balan burum ban boo lee Galelia ne sila e gyu botoo.

⁸Be ke nyii kpene ken o ne yɛɛ nɛ, balan burum leewo Gyerusalem na Idumia donooɛ na teelee ken ke kyaa Gyoodan boo dingyin nɛ, na donooɛ ŋan be kilisi Tae na Sidon ne man kon o gyan.

⁹Balan ban booron doo o yako o kaseela ban nyi baa gyae degbele fa e, na balan ban be nyin to e do ya.

¹⁰Nawolo nyi o te kyo balan burum kaweeɛ, mena doo ban be sɛɛ be dana kaweeɛ ne te kaa wuu o doo ken bɛɛ gyae baa mo be nyinmaase tina e.

¹¹Te akpaa balan ban felinkum doo be man nɛ de naa e na, bɛɛ bunii o nawootɛɛ na bɛɛ fae yeese nyiaa, "Nyan yena Wurubuaɛ bu ŋon."

¹²Ken te Yesu faree wo nyi, be na yela balan ka gyen walaŋ ŋon dinoo o yɛɛ ya.

¹³Ken te Yesu gyeŋa bula daale, te o baake balan ban o ne gyae nɛ te be kaa yilaawo o gyan.

¹⁴Te o lese balan ban man baala kufu bala, te o baake wo o kpilala nyi baa kpu na e na waa kpilii wo na baa ta yako Wurubuaɛ nombia ŋan.

¹⁵Na waa fa wo don na baa gberaa felinkumɛɛ lee balan man.

¹⁶Baala kufu bala ban Yesu ba lese nɛ yela yaa, Simon te o doo e yele nyi Pita, na

¹⁷Sebedeo bu Gyemisi na o naabu Gyon, te o besewo do wo yela nyi Boanegesi. Yele kei nawolo nyi bɛɛ yɛɛ nombia bo yakaa yakaa na don ŋgba oga kefae nɛ,

¹⁸na Anderiase na Filipo na Batolomeo na Mateo na Tomase na Alfeose bu Gyemisi na Tadeose na Kaanan baale Simon ŋon o ne gyae o balan nideli nɛ,

¹⁹na Gyudase Isekarote ŋon o ba lese Yesu fa nɛ.

²⁰Yesu ka lese o kpilala ban tan nɛ te o gyuuwo o dɛɛ. Ken te balan burum konawo kaa wuu o doo, ken ŋon na o kaseela bee nyin gbɛɛ baa di weenɛ panpan gba ya.

²¹O lonɗona kenyii mena nɛ be gyuuwo be kaa kyan e gyu dɛɛ, nawolo nyi na balan ban kpa o nyee ne woleɛ.

²²Botoo te Gyudatena mmaraa wolala ban boo lee Gyerusalem donoo man kon botoo ne yakowo nyiaa, "Feliŋkumee pou gyoo non bee baake e nyi Belisebu ne doola Yesu man. Don faa na e don te o na mo gberaa feliŋkumee lee balan man ne."

²³Kenŋe Yesu baake balan ban kon o gyan yako wo aduya man nyiaa, "Sena te obonsam waa tale gegi o wose?"

²⁴Akpaa teelee daale man balan de kpase ba wose bee yoo na donja ne, teelee kenan be gyae ke sen ya.

²⁵Mena mo te akpaa dekpanalan daale man balan de kpase ba wose bee yoo na donja ne, dekpanalan kenan mo be gyae ke tale sen ya.

²⁶Te akpaa obonsam na o tewulee de kpase ba wose kpookpoo te ba koro sen tia donja na, o be gyae waa tale sen ya. Na o gyoori ken oto kenan."

²⁷Kenŋe Yesu besewo yako wo nyiaa, nolo be tale gyu donŋe nolo dee na o kaa mo o kolo, ken nyi o te di donŋe non doo ya. Nyi akpaa o di donŋe non doo te o bake e see ne, kenan na waa tale kuu wa aboo pou.

²⁸Mee yako non anokoare baa e ke nyii nyiaa, Wurubuaee waa tale mo balan pou nombiakumee na mmusuo nombia nan bee yee ne kyee wo.

²⁹Mona walan non waa kolosi mmusuo nombia tia Wurubuaee feliŋ non ne, o be gyae waa mo kyee otenate korakora ya. Nawolo nyi walan nonan te yee nombiakumee nan ne doo kekpaakekpaa.

³⁰Ken doo te Yesu be yako nombia kenja yena nyiaa, na balan ne yako nyi feliŋkum doo la o man.

³¹Kenŋe Yesu o naa na o naabia konawo kaa sen deboomman kpila nyi baa baake e fa wo.

³²Na balan burum kyaa kilisi e te be yako e nyiaa, "Kee, n naa na n naabia senŋee deboomman bee gyae neŋ."

³³Botoo te Yesu boose wo nyiaa, "Bomo yena me naa na me naabia?"

³⁴Kenŋe o kee ban be kyaa kilisi e ne gyanee te o yakowo nyiaa, "Kee, me naa na me naabia yena kewo.

³⁵Walan kamase non o ne yee Wurubuaee kegyaebii ne, non yena me naabu na me deesi na me naa."

Maake 4

¹Wee daale Yesu besewo o na wola Wurubuaee nombia Galelia boo nooman. Te mena ken balan burum be kaa wuu o doo doo ne, o gyooowo ke kyaa degbele man gyu lon ken doo na balan akan ban pou senŋee dekenken doo.

- ²Botɔɔ te ɔ wola wɔ nombia aduya man.
- ³Te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ tei kebo, wɔɔfarale ɲolo gyuuwɔ ke ɲmatee abɔɔbia ɲgba amɔla nɛ ɔ wɔɔman.
- ⁴Ɔ keɛ ɲmatee ɲa nɛ, ɲaale yalawɔ gbɛɛɲɛɲbia ɲan doo wɔɔ keɲ man nɛ man, te gyeɓuse kaa tɔɔsee ɲa di.
- ⁵Ɗaale mɔ yalawɔ kpananɛe doo te ɲe tuuwɔ, mɔna tɛɛle ta boo botɔɔ ya.
- ⁶Mena doo ɔga kaa seɲawɔ na te ɲa botowɔ. Te keɲ ɲe te nyiɲ lila burum doo ya nɛ, ɲe popou yekeewɔ.
- ⁷Bia ɲan ɲaale mɔ yalawɔ kpalamse man te ɲe tuuwɔ, te kpalamse ɲan mɔ tuuwɔ milii ɲa. Mena doo ɲe te nyiɲ ɲa wose se bia ya.
- ⁸Abɔɔbia ɲan ɲaale mɔ yalawɔ tɛɛle kpaakpaa doo te ɲe tuuwɔ bee, te ɲa see bia burum. Ɗaale see bia sao na kufu (30), te ɲaale mɔ see bia sɔɲotooro (60), te ɲaale mɔ see bia sɔɲonoɲ (100)."
- ⁹Keɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɗon ɔ dana deɲɛla waa nyii na, waa tei nideli."
- ¹⁰Keka Yesu waageɲ nɛ, ɔ kaseela kufu bala baɲ na balan baɲ be kyaa botɔɔ kpu na wɔ nɛ yako e nyi waa wola wɔ dudu keɲ aseɛ.
- ¹¹Keɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛmɛɛ doo Wurubuare ta toro ya agyueɲse na ɛ ka gyeɲ nombia ɲan weeseɛ lee ɔ gyoori keɲ wose man. Mɔna balan baɲ bɔɔ kpue na ɲon ya nɛ doo, aduya man te baa kolosi fa wɔ,
- ¹²na ke yela, 'Baa keo keo mɔna bɔɔ gyae baa naa kolo ya, te baa tei tei mɔna bɔɔ gyae baa nyii nombia ɲenanɲ man ya. Na mena ya nɛ, baa kyɛkeɛ lee be gbɛɛɲɛɲ kumɛɛ man, na Wurubuare ka mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ.' "
- ¹³Keɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Akpaɛ ɛ bee nyii dudu kei aseɛ ya na, sena te ɛ ke yɛɛ na ɛ ke nyii aduya akanɲ man?
- ¹⁴Abɔɔbia ɲan wɔɔfarale ɲon be ɲmatee nɛ seɲɛ fa Wurubuare nombia ɲan.
- ¹⁵Balan baale yɛɛ ɲgba bia ɲan be yale wɔɔ keɲ gbɛɛɲɛɲbia man nɛ. Be nyii Wurubuare nombia ɲan pɛ, na ɔbɔnsam te kɔɲ kaa lese ɲa lee be konɔɔse man.
- ¹⁶Balan baale mɔ yɛɛ ɲgba bia ɲan be yale kpananɛe doo nɛ. Be nyii Wurubuare nombia ɲan na, bɛɛ lɛɛ ɲa na gyon debokenaɲ man.
- ¹⁷Mɔna keɲ Wurubuare nombia ɲan te nyiɲ lila be man doo ya nɛ, bɔɔ ne tale seɲ keɲkeɲ kelii ɔto ya. Mena doo akpaa de kɔɲ nyi Wurubuare nombia ɲan doo te bɛɛ naase wɔ diyem na, be ta bese be wole bileɲ.
- ¹⁸Balan baale mɔ yɛɛ ɲgba bia ɲan be yale kpalamse man nɛ. Bee nyii Wurubuare nombia ɲan,
- ¹⁹mɔna akpaa tɛɛle kei doo nombia na kɔba kegyae beɲ, na tɛɛle kei doo abɔɔ akanɲ ɲan kegyae da gyoo be man nɛ, na bee yeɛle baa bee Kristo man ya.

²⁰Balan baale mo yee ngba bia nan be yale teele kpaakpaa doo ne. Bee nyii Wurubuarɛ nombia nan te bee lee na do konoo kpaakpaa man, te bee tela na nideli te bee yee kakyeɛ di ne doo. Mena doo nombia nan ne yele bee yee aboo kpaakpaa ngba nan ɛoo se bia sao na kufu (30) na soɔotooro (60), na soɔonoɔ (100), ne.”

²¹Kenɛte Yesu yako wo nyiaa, "Dolo bee kyaɛee kanea na waa mo kolo wuu ke doo yaa waa mo ke do mpa ateta ya. Mona o na mo ke bo gyakaa kolo doo adido.

²²Nawolo nyi kolo ba weeseɛ ken be gyae ka lee deboo ya, te kolo mo be wue ken nyi be gyae ka lee deboo ya.

²³Walan ɛon o dana denɛle anenyiɛɛ dei ne, waa see denɛle na waa tei.”

²⁴Kenɛte Yesu yako wo bela nyiaa, "E kee e wose nideli lee nombia nan e ne nyii ne man. Nawolo nyi kpene ken n mo yee n doo ne, ken ke te Wurubuarɛ mo waa mo yee neɛ, te waa yee neɛ gba kela mena ken n ba mo yee n doo ne.

²⁵Nyan ɛon n dana kolo na Wurubuarɛ waa kpu neɛ na n ke nyiɛ kpu. Te nyan ɛon n be dana kolo ya na, kyomii ken n na gyueɛ nyi n dana koran ne, Wurubuarɛ waa leo ke lee n nyiɛmaa man.”

²⁶Yesu besewo gyoo dudu fa wo nyiaa, "Wurubuarɛ gyoori ken yee ngba mena ken walan ne ɛmatee abooɛbia ɛaale ngba amola o wooman ne.

²⁷Nelim na ka weese o doo te o fom na abooɛbia nan ne tuu na ɛee bee, mona ɛon gbagba ba gyeɛ mena ken ne yee peɛte ɛee bee ya.

²⁸Teele ken gbagba ne yele la te bia nan ne tuu. Ne tangbee yee faareɛse na te fulu, peɛte kaa yee bia.

²⁹Amola bia nan de yee pe, na wootɛ ɛon ta mo o sakawa gyoo ke kara na, nawolo nyi amola nan kekara deban te lii.”

³⁰Yesu besewo boose wo nyiaa, "Wonɛ te dee mo Wurubuarɛ gyoori ken maa na? Yaa dudu wonɛ te dee gyoo na dee mo lese ke man?

³¹Wurubuarɛ gyoori ken yee ngba danɛbii peperee daale ken bee baake nyi Mastade ne. Woo man aboo nan bee duu pou ne, danɛbii kei yena ne man kemaasa.

³²Mona nyi akpaa be duu ke ne, kee bee bese kolo dinaa kela daaseɛbia akan nan pou, ken nyi gyebuse ne kon kaa loo ba asaase do ke tombia man.”

³³Aduya burum ngba kei dinoo ne te Yesu moowo kolosi Wurubuarɛ nombia fa balan ban, ngba mena ken baa tale nyii ne man nideli ne.

³⁴O te kolosi nombii yakaa fa wo ken o te gyoo dudu ya. Mo nyi akpaa de ka ɛon na o kaseela ban baageɛ ne, o na lese aduya nan pou man wola wo.

³⁵Mena wee kenan balinoo ne, Yesu yako o kaseela ban nyiaa, "E yela dee ton gyoo boo ken dingyiɛ.”

³⁶Ken̄te be tinaa balan̄ dikpiī ken̄ yela, te ɲon na ɔ kaseela ban̄ gyoowo degbele man te be lan̄awo. Na agbelese ɲaale mo silana wo.

³⁷Be kee gyu na te felin̄ dinaa daale korowo ne gyoo, te gyoo lon̄ do degbele ken̄ man te ke yela ke munu.

³⁸Deban̄ kenan̄ na Yesu te doo dosoron̄ degbele ken̄ wole mo ɔ nyee gyakaa keputu doo. Ken̄te ɔ kaseela ban̄ ke gyuuusu e boose e nyiaa, "De Gbengyoo, n be famene ɲgba dɛɛ gyae dee munu yee?"

³⁹Botoo te Yesu korowo te ɔ fae felin̄ ken̄ te ɔ yako lon̄ ken̄ nyiaa, "Yɛɛ yididi!" Ken̄te felin̄ ken̄ tinaa kegyo yela, te lon̄ ken̄ mo yɛwo yididi.

⁴⁰Ken̄te Yesu boose ɔ kaseela ban̄ nyiaa, "Won̄ doo te ɛ dana gyakolon̄ mena? ɛ sɛɛ ɛ te lɛɛ ta man̄ di yee?"

⁴¹Gyakolon̄ kyaɲa ɔ kaseela ban̄ te be boose don̄a nyiaa, "Walan̄ won̄ti yaa kei, te felin̄ na lon̄ gba ne nyii ɔ dei nɛ?"

Maake 5

¹Kenan̄ wole te Yesu na ɔ kaseela ban̄ ton̄a boo ken̄ gyu Gerasenetena tɛɛle man.

²Yesu ka lee degbele ken̄ man pɛ te balee ɲolo ɲon felinkum doo ɔ man nɛ, leewo amusee man kon̄ kaa gyaɲee na e.

³Na mena balee ɲonan̄ kyae amusee man botoo, te ɲolo na ɲolo bɛɛ tekaa tale kyaɲ e do agbaraagbaraa bela ya.

⁴Nawolo nyi nafa bɛɛ mo agbaraagbaraa do e ɔ nyin̄maase na ɔ nawoo man, mona ɔ ne tirii ɲa pou leki. Te ɲolo be dana don̄ ken̄ waa tale yokose e ya.

⁵Nelim na ka weese na ɔ don̄ amusee man na bulase doo botoo ɔ ne fae yeesa, na ɔ na mo boya kɛɛɛ ɔ wose.

⁶Balee ɲonan̄ kena Yesu ne kon̄ lemlem nɛ, te ɔ yeuwo ke bun̄ ɔ siaman.

⁷Botoo te Yesu fae felinkum ken̄ nyi waa lee balee ɲon man. Ken̄te balee ɲon fae yeesa ken̄ken̄ nyiaa, "Yesu, Wurubuarɛ Adidote Bu, won̄ te n ne gyae me gyaɲ? Mɛɛ mo Wurubuarɛ mɛɛ doo nen̄ teree nyi, na naase man̄ diyem ya."

⁹Te Yesu boose balee ɲon nyi, "N yele yena sena?" Te ɔ yako e nyi, "Ma yele yena dikpii, nawolo nyi da boe."

¹⁰Ken̄te balee ɲon waase Yesu agbaatee agbaatee nyi, ɔ na gegi felinkumɛɛ ɲan lee depun̄ kenan̄ man ya.

¹¹Kekon̄ mena na kekuiriise dikpii daale sen̄ɛɛ bula ken̄ ten̄a man bee dii.

¹²Ken̄te felinkumɛɛ ɲan doo Yesu teree nyi, "Waaseda, fa daa gbɛɛ na de kaa gyoo kekuiriise kɛwo man."

¹³Botɔɔ te Yesu sɛɛwɔ te ba leewɔ ka gyoo kekuiriise ban man. Kekuriise ban baa yɛɛ ngba kakponse ala nɛ, te be yeuwɔ tisi dekenken kyolonkyolon ken gyu ka gyoo lon man, te be popou munuwɔ.

¹⁴Mena dɔɔ balan ban bɛɛ kɛɛ kekuriise ban dɔɔ nɛ yeuwɔ, te be gyuuwɔ ke yako kpene ken be kɔn nɛ fa balan ban be kyaa donɔɔ ken man nɛ na akuraase nan man pou. Kenɛte balan kɔnawɔ kaa kɛɛ kpene ken be kɔn nɛ.

¹⁵Mena dɔɔ te kyare ya te balan kɔnawɔ Yesu gyan te be naa walan non nafa felinkumɛɛ doo ɔ man nɛ banɛɛ, na ɔ doona wa abɔɔ na ɔ diten ken te tan. Ba kena nyi balee non diten te tan nɛ, yakolon gyoo wɔ nideli.

¹⁶Botɔɔ te balan ban bɔɔ naa kpene ken be kɔn balee non felinkumɛɛ doo ɔ man na kekuriise ban dɔɔ nɛ, yako nombia nan pou be kɔn nɛ fa balan akan ban.

¹⁷Kenɛte balan ban waase Yesu nyi waa lee be tɛɛle dɔɔ.

¹⁸Yesu ka mo waa gyoo degbele man nɛ, balee non ɔ be kyɔ e nɛ waase e nyi waa sila e.

¹⁹Mona Yesu te sɛɛ ya te ɔ yako e nyiaa, "Ta gyu n dɛɛ, na n kaa yako n lonɔna kpene ken n Gbenjgyoo be yɛɛ fa nen, na mena ken ɔ be wii n waranase nɛ."

²⁰Mena dɔɔ balee non lanawɔ, te ɔ gyuuwɔ donɔɔse kufu nan ne kyaa dupun kenan man nɛ ɔ ne yako kpene ken Yesu be yɛɛ fa e nɛ. Te yakolon gyoo balan ban pou.

²¹Kenan wole te Yesu besewɔ gyoo degbele man ton boo ken gyu dingyin. Kenɛte balan burum kɔnawɔ kaa wuu ɔ dɔɔ boo nooman botɔɔ.

²²Kenɛte Gyudatena ɔsom deni man kegyia non bɛɛ baake e nyi Gyariose nɛ kɔnawɔ botɔɔ. ɔ kena Yesu nɛ, ɔ ke buɔnawɔ ɔ nawɔɔ tɛɛ,

²³te ɔ waase e nideli nyiaa, "Me bu alebubii ne gyae waa yen. Kɔn na n kaa mo n nyinmaa yakaa ɔ dɔɔ na waa nyin nyeedon."

²⁴Mena dɔɔ Yesu sila e lan. Be kee gyu na balan burum silana wɔ, na bɛɛ soko e.

²⁵Na alo nolo kyaa ken fatabo ne gyo e kulutoonen kufu ala yaa.

²⁶ɔ te naa diyem nideli teenenɛtena nyinmaa man, te ɔ wolɛɛ ɔ kɔba ken pou ɔ dana nɛ nyi waa nyin kawee kekyɔ. Mona ɔ kawee ken na bese bo yɛɛ don kpu.

²⁷Alo non ke nyii Yesu wose man nombia nɛ, ɔ gyoowɔ balan ban man kaa sila Yesu te ɔ yakowɔ ɔ nyeeman nyiaa, "Akpaa me nyin mo me nyinmaa tina ɔ kegba koran na, me kawee gyae ke tan." Kenɛte ɔ nereketee ɔ wose do balan ban man ka sen Yesu wole, te ɔ moo ɔ nyinmaa tina ɔ kegba.

²⁹Karatetee dokolon te fatabo ken ne gyo e nɛ karawɔ, te ɔ naawɔ ɔ wose man nyi ɔ kawee te tan.

³⁰Debokenan man te Yesu naawɔ nyi don daale ta lee ɔ man. Kenɛte ɔ besenawɔ kɛɛ balan ban gyanɛɛ te ɔ boɔse wɔ nyiaa, "Amote tinaa na ma kegba?"

³¹Botɔɔ te ɔ kaseela ban yako e nyiaa, "Nyan gbagba n naa mena ken balan be wuu n doo, na n na bese boose nyi 'Amote tinaa na man?' "

³²Mona Yesu gyakaa ɔ ne keo nyi waa naa walan non ɔ be tina ɔ kegba ne.

³³Alo non kena mena ken ɔ wose be yee e ne, ɔ moo gyakolon na wose keseree kaa bun Yesu nawootee te ɔ yako e kpene ken be kon ne pou.

³⁴Botɔɔ te Yesu yako e nyiaa, "Me bu, n kelee man di doo te n nyina kawee kekyo. Ta wosefeeren man, nawolo nyi n kaale ken pou te tan."

³⁵Yesu ka sen botɔɔ ɔ ne kolosi ne, baale leewo Gyudatena osom deni man kegyia Gyariose non dee kaa yako e nyiaa, "N bu alebu non ta yem. Weera te n ne naase de Gbengyoo non diyem bela"

³⁶Mo Yesu ta mo balan ban nombia nan boo kaa yako non ne yee kolo ya. Mena doo ɔ yako osom deni man kegyia non nyiaa, "Na yee ya, nyan lee man di."

³⁷Mena doo Yesu te yela nolo ke sila e kpu na Pita na Gyemisi, na Gyemisi ɔ naabu Gyon baagen ya.

³⁸Be ka benaa Gyudatena osom deni man kegyia Gyariose non dee ne, Yesu nyiiwo na balan ne wii na bee fae yeesa kenken.

³⁹Yesu ka gyoo dekpajalan ken man ne te ɔ boose balan ban nyiaa, "Weera te e ne wii te e ne fae yeesa? Bu non ta yena ta ya, ɔ doo dosoron bo."

⁴⁰Botɔɔ te balan ban bono Yesu. Ken te ɔ gegi balan ban pou lee te ɔ moo bu non ɔ kya na ɔ naa, na ɔ kaseela batooro ban be silana e ne, te be gyuuwo deni ken man woo non doo ne.

⁴¹Ken te ɔ kyana bu non nyinmaa man te ɔ yako e nyiaa, "Talita kumi!" Kei nawolo nyi, "Aleubiii, me kpa koro."

⁴²Karatete dokolon te alebu non korowo sen ɔ ne tee. Ken te gyakolon gyoo wo nideli. Na bu non te di kulutoonen kufu ala.

⁴³Botɔɔ te Yesu faree wo nideli nyi be na yeli walan na walan ke nyii nombii kei ya. Te ɔ yako wo nyi baa gyae kolo fa bu non ke di.

Maake 6

¹Kenan wole te Yesu na ɔ kaseela ban lee botɔɔ gyu non gbagba ɔ dee.

²Gyudatena kefeefowee kelii ne, ɔ korowo gyu bo osom deni man ɔ na wola wo Wurubure nombia. ɔ nombia nan ɔ na wolo ne doo balan ban pou noo te be boosewo nyiaa, "Alen yaa balee kei nyina aboo kena pou lee? Alen yaa ɔ nyina mena nyansa kei lee? Kee gyakolon nombia nan ɔ ne yee?"

³Na kapenta ñon yaa yee? Na ɔ naa yena Mɛɛre yee? Na ɔ naabia yena Gyemisi na Gyosefo na Simon na Gyuda yee? Na daa na ɔ desina kyaa la kebo yee?" Mena dɔɔ ba te lɛɛ e do ya.

⁴Botɔɔ te Yesu yako wɔ nyiaa, "Balan ne bu Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛngyɔɔre yenan kamase, mɔna ñon gbagba ɔ donɔɔ man balan, na ɔ lonɓtona na ɔ dekpɛŋalanmantena bee buu na e ya."

⁵Mena dɔɔ Yesu te tale yɛɛ gyakolon nombia burum ɔ dɛɛ botɔɔ ya. ɔ moo ɔ nyiŋmaa bo gyakaa balan kyomii baale bo dɔɔ, te ɔ kyɔɔ wɔ be kaweesee.

⁶Yesu wose yena e ngba mena keŋ ɔ balan gbagba te lɛɛ e di ya nɛ dɔɔ. Keŋte ɔ leewɔ donɔɔ keŋ man, ta kila akuraase ñan man ɔ na wola wɔ Wurubuaɛ nombia.

⁷Te Yesu baake ɔ kaseela kufu bala ban te ɔ kpilii wɔ bala bala. Te ɔ fa wɔ don keŋ baa mo di felɛŋkumɛɛ dɔɔ.

⁸Keŋte ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ na mo kolo tela kpu na ɛ gbutuse ya. Ɛ na mo weenɛɛ, yaa akpo yaa kɔba tela ya.

⁹Ɛ do nkyokotase, mɔna ɛ na mo kegbase tela kpu ya.

¹⁰Ɛ gyu donɔɔ daale man te dekpɛŋalan keŋ man be lɛɛ ñon nɛ, ɛ kyaa botɔɔ kaboena ɛ ka mo lee donɔɔ kenan man.

¹¹Te akpaa ɛ gyu yenan daale te ba te lɛɛ ñon yaa be te nyii ñon ya nɛ, ɛ lee botɔɔ na ɛ kpiisi ya nkyokotase aŋasa lo wɔ na ke di adanseɛ tia wɔ nyi Wurubuaɛ be gyae waa tina wɔ yela ya."

¹²Mena dɔɔ be gyuuwɔ kekolosi Wurubuaɛ nombia ñan fa balan, nyi baa kyɛɛkee lee be gbɛnenɛ kumɛɛ man koŋ Wurubuaɛ gyan.

¹³Be gegi felɛŋkumɛɛ burum lee balan man, te ba moo nuŋ fee kaweesetena burum te ba wose yɛɛ wɔ don.

¹⁴Abɔɔ ñan pou Yesu be yɛɛ nɛ, yela ɔ yele yaaseewɔ gyu yenan kamase te gyoo Herode mo nyiiwɔ. Be ke nyii Yesu yele nɛ, na baale kpa "Gyon Wurubuaɛ lonɓɔɔre ñon ɔ ba yem nɛ yaa Wurubuaɛ gyusuwo lee yen man, mena dɔɔ te ɔ nyiŋa don ɔ ne yɛɛ gyakolon nombia na nombia dinaana keŋa nɛ."

¹⁵Baale mo kpa, "Don yena Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛngyɔɔre Elia," te baale mo kpa "ɔ yɛɛ gyanɓa Wurubuaɛ akpɛŋkpɛngyɔɔra ban bɔɔ kyaa kaalan nɛ man ñolo e."

¹⁶Gyoo Herode kenyii mena nɛ ɔ yakowo nyiaa, "Gyon ñon moɔ kara ɔ nyee nɛ bese la foŋ nɛ!"

¹⁷Nawolo nyi na Gyon gyakaa ɔ ne yako gyoo Herode nyi, "Gbɛɛ be doo nyi waa mo ɔ kegyia Filipino wɛɛle yala ngba mena keŋ ɔ be yɛɛ nɛ ya." Mena dɔɔ gyoo Herode gbagba yela be kyanɓa Gyon te ba doo e agbaraagbaraase mo e keto deni.

¹⁹Nombii kei dɔɔ Herodia moo Gyon do ɔ tɔɔ man, te ɔ gyae gbɛɛ keŋ waa mo ko e mɔna ɔ bɛɛ tale ya.

²⁰Nawolo nyi gyoo Herode gyeŋ nyi Gyɔn yɛɛ walaŋ ŋon ɔ gbɛneŋ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman, te ɔ ta mo ɔ wose mo fa Wurubuarɛ. Mena dɔɔ gyoo Herode na weese Gyɔn keŋ nyi nombiikum daale be yɛɛ e ya. Debaŋ kamase keŋ gyoo Herode de nyii Gyɔn noɔwoya na bɛɛ seŋ e nideli ya, mɔna ɔ ne gyae nyi waa tei e.

²¹Keŋa pou wole nɛ, gbɛɛ kaa torowo fa Herodia. Nawolo nyi Gyoo Herode kee di ɔ kalolawee nɛ, ɔ baake ɔ kegyiise na ɔ yoonootena kegyiise na Galeliatena baŋ ba wose dana obuo nɛ, nyi be kaa di wee keŋ kyo e.

²²Ba ke gyaŋee keŋ nɛ, Herodia bu alebu koŋawo kaa soe te yɛɛ gyoo Herode na balan baŋ pou kyeo. Botɔ te gyoo Herode yako alebu ŋon nyiaa, "Yako maŋ kpene kamase keŋ n ne gyae, na maa fa neŋ."

²³Keŋte gyoo Herode kaŋa ntam kpu fa bu ŋon nyiaa, "Kpene kamase keŋ n boose maŋ na maa fa neŋ. Akpaa me gyoori koran te n ne gyae na, maa kpase ke man fa neŋ."

²⁴Botɔ te alebu ŋon leewo yenaŋ gyu ke boose ɔ naa nyiaa, "Nna, won te maa boose?" Botɔ te ɔ naa yako e nyiaa, "Yako nyi n ne gyae Gyɔn Wurubuarɛ loŋsoore ŋon nyee."

²⁵Debokenaŋ man te alebu ŋon barasewo gyu gyoo Herode gyaŋ ke yako e nyiaa, "Mɛɛ gyae n ke kara Gyɔn Wurubuarɛ loŋsoore nyee do tasa taŋtaŋalaŋ man fa maŋ."

²⁶Nombii kei takaa gyoo Herode nideli, mɔna ntam keŋ ɔ be kam ŋoola baŋ siaman dɔɔ nɛ, ɔ te tale bɛɛ ya.

²⁷Mena dɔɔ debokenaŋ man te ɔ kpila ɔ balan baŋ bɛɛ kɛɛɛ balan nyeeya nɛ man ŋolo nyi, waa gyu ke kara Gyɔn nyee kona e. Keŋte balee ŋon gyuu deni keŋ man Gyɔn doo nɛ ka lese e kara ɔ nyee.

²⁸Keŋte ɔ moo ke do tasa taŋtaŋalaŋ man kona gyoo Herode te ɔ moowo fa alebu ŋon, te ŋon mo moo ke fa ɔ naa.

²⁹Gyɔn kaseela baŋ kenyii ɔ yeŋ nɛ, be gyuuwo ka mo e ke wuu.

³⁰Yesu kpilala kufu bala baŋ ɔ be kpilii nɛ besewo koŋ kaa yako e nombia ŋan pou boo yɛɛ, na ŋan pou boo wola balan nɛ.

³¹Na mena keŋ balan na gyem tisi be dɔɔ beŋ dɔɔ nɛ, be te nyiŋ gbɛɛ baa di weenɛ gba ya. Mena dɔɔ Yesu yako wo nyiaa, "Ɛ yela dɛɛ won da wose lee yenaŋ gyu botɔ keŋ balan be kyaa ya nɛ, na ɛ kaa fɛfo."

³²Keŋte ba gyooowo degbele man te be laŋa botɔ keŋ balan be kyaa ya nɛ.

³³Mo be kee gyu nɛ, balan burum naa wo te ba gyeŋawo nyi baŋ benaŋ. Mena dɔɔ balan leewo donooŋe ŋan man pou yeu gyu ka gyoo botɔ keŋ bee gyu nɛ, pɛte Yesu na ɔ kaseela baŋ kaa gyooowo botɔ.

³⁴Yesu ke tisi lee degbele keŋ man na ɔ kena balan burum baŋ nɛ, be nombia yɛɛ e waraŋase. Nawolo nyi na be yɛɛ ŋgba namense baŋ boɔ dana gbɛŋgyoo ya nɛ. Mena doɔ ɔ fiasɛɛ ɔ na wola wo aboo burum.

³⁵Mena debaŋ kenan na te lii balinoo, mena doɔ ɔ kaseela baŋ koŋawo ɔ gyaŋ kaa yako e nyiaa, "Kebo yɛɛ ŋale nsana ke, te tɛɛ mo te yuu.

³⁶Lo balan baŋ gbɛɛ na baa gyu donooɔse na akuraase ŋan ŋa benaa nɛ man, na be kaa gyae kolo lɛɛ di."

³⁷Mo Yesu yako wo nyiaa, "Emɛɛ gbagba ɛ gyae kolo fa wo na baa di." Keŋte be boooɔse e nyiaa, "Da mo tomyɛɛre kulutoo dokolon koba lɛɛ weenɛɛ koran na, gyae ka yee balan burum kewo pou?"

³⁸Botoo te Yesu mo boooɔse wo nyiaa, "Bodobodose anmon te ɛ dana? ɛ gyu ke kɛɛ." Be ke gyu ke kɛɛ nɛ te be kaa yako e nyiaa, "Bodobodose abiliŋ anon na kpebia bala pɛ te de dana."

³⁹Keŋte Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyi baa yela balan baŋ ke kyakee akpii akpii ŋalese nalan ŋan doɔ.

⁴⁰Mena doɔ balan baŋ kyakeewo akpii akpii. Akpii ŋaale yɛɛ balan soŋonon (100) te ŋaale mo yɛɛ balan soŋola na kufu (50).

⁴¹Botoo te Yesu moo bodobodose anon na kpebia bala baŋ, te ɔ gyinaa ɔ nyee kɛɛ adido te ɔ fanewo do Wurubuaɛ noo. Te ɔ keɛɛ ŋa fa ɔ kaseela baŋ nyi baa kpɛlɛɛ fa balan baŋ.

⁴²Balan baŋ pou diiwo baa ba kegyaebii.

⁴³Be ke di tan nɛ, ɔ kaseela baŋ tooɔsee bodobodose na kpebia buruburu ŋan boɔ dii kaase na, be nyiŋa doŋase kufu ala (12).

⁴⁴Balan baŋ boɔ di weenɛɛ ŋan nɛ, be man baala baagen yɛɛ balan kakponɔse banon (5,000).

⁴⁵Debokenaŋ man te Yesu yela ɔ kaseela baŋ gyoowo degbele man kyaŋ gbɛɛ bee gyu Beɛsaيدا donoo keŋ ke kyaa boo keŋ dingyiŋ nɛ, na ŋon ke lo balan baŋ gbɛɛ.

⁴⁶ɔ ke lo balan baŋ gbɛɛ tan nɛ, ɔ gyuuwo bula doɔ ɔ kaa fane.

⁴⁷Kelii balinoo nɛ, na degbele keŋ te lii boo keŋ nsana nsana, te kaa Yesu waagen boo keŋ dingyiŋ.

⁴⁸Botoo te Yesu keewo na felin ne gyoo gyaŋee na ɔ kaseela baŋ, mena doɔ beɛ kaa na degbele keŋ kesaa. Keŋte ɔ karateewo ta lon keŋ doɔ gyu be gyaŋ, te ɔ yeewo ŋgba ɔ ne gbaa wo nɛ.

⁴⁹ɔ kaseela baŋ kena e ɔ don lon keŋ doɔ ɔ ne koŋ nɛ, na ba gyeŋ nyi ɔ yɛɛ woo e te be fae yeesa.

⁵⁰Nawolo nyi be popou naa e te gyakolon kyana wo. Debokenan man te Yesu kolosiwo na wo nyi, "E nyin konoo! E na yee ya! Man e."

⁵¹Botoo te o gyoowo kyaa degbele ken man kpu na wo, te felin non noo yokosewo. Nombia kena doo o kaseela ban noo nideli.

⁵²Yesu ka mo bodobodose anon kpala balan kakponse banon ban ne, o kaseela ban te nyii ka asee ya, nawolo nyi na be see be ta gyeja walan non dinoo Yesu yee ya.

⁵³Kente ba toja boo ken gyu Genesareti teele man, te be kpana ba degbele ken botoo.

⁵⁴Be ka betaa lee degbele ken man pe, te balan naa Yesu te ba gyejawo nyi non nonan.

⁵⁵Mena doo balan yekiiwo lee teele kenan yenan kamase man kon o gyan. Yenan kamase ken be nyii nyi Yesu kyaa na, bee kon na ba seele be kaweesetena ba afojonse doo bee kon botoo.

⁵⁶Te akuraase yaa donoose kamase nan man Yesu de gyu ne, balan na mo be kaweesetena kaa see abontere man, na ba te waase e nyi waa yela kaweesetena ban ka mo be nyinmaase tina o kegba noobii panpan bo gba. Te ban pou boo tina o kegba ken ne, wose yee wo don.

Maake 7

¹Wee daale ne, Farasiitena na Gyudatena mmaraa wolala baale ban boo lee Gyerusalem donoo man ne, kaa yilaawo Yesu gyan.

²Botoo te be naawo nyi, o kaseela ban baale te faafo be nyinmaase ngba mena ken ba benen amanberese na wola wo ne ya pete bee dii.

³Nawolo nyi Farasiitena na Gyudatena ban pou bee tina ba benen amanberese nan yela ya. Mena doo nyi akpaa ba te faafo be nyinmaase ngba mena ken be naanao be yako see ya na boo ne dii ya.

⁴Mena ke mo te akpaa ba lee kebu man kon na, bee saase ba wose pete baa di weenee. Ba benen amanberese boe nideli. Be dana gbeneen nan bee mo saase ba leenoose na tasase na osunse mo.

⁵Mena doo Farasiitena na Gyudatena mmaraa wolala ban boose Yesu nyiaa, "Weera doo te n kaseela ban bee di da benen amanberese doo ya? Nawolo nyi boo ne faafo be nyinmaase ngba mena ken da benen amanberese nawolo ne pe baa di ya!"

⁶Kente Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "E ne yee e wose ngba e yee balan kpaakpaawo ne, mona e na beo e wose bo. E nombia nan Wurubuar be tee o dekpenkpengyooe Yesaya doo yako o nombia anmarasen see nan man ne yee ampan. O yakowo nyiaa, 'Wurubuar kpa, balan kewo dana be nno bo bee yako nyi bee bu man, mona be konoose man na boo na mo man yee kolo ya.

⁷Bɛɛ som maŋ bo yakaa, nawolo nyi mmaraase ɲan denibalaŋ be yɛɛ nɛ te be dana bɛɛ wola balan nombia.'

⁸Ɛ te tina Wurubuaɛ mmaraase ɲan yela, te ɛ dana ɛ benen amanberese ɲan balan na wolo nɛ man."

⁹Ɛnte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Ɛ gyeŋ adao gbɛeneŋ ɲan ɛ na mo bɛɛ Wurubuaɛ nombia ɲan, na ɛ ke nyiŋ di ɛ benen amanberese ɲan doo.

¹⁰Nawolo nyi gyangba keŋ de naana Mosesi yakowo Wurubuaɛ mmaraase ɲan man nyiaa, 'Bu n kya na naa, te walaŋ kamase ɲon o kolosi nombiakumɛɛ tia o kya yaa o naa na, kaboena nyi baa ko e.'

¹¹Mona ɛmɛɛ ne yako nyiaa, 'Akpaa ɲolo de yako o kya yaa o naa nyi, "Ɛpene keŋ nafa me dana maa mo kyɔ neŋ nɛ yɛɛ Koriban ke." ' (Koriban kei nawolo nyi, kpene keŋ yɛɛ Wurubuaɛ wui).

¹²Dekoŋ mena na, ɛ bɛɛ tekaa fa otenate gbɛɛ waa yɛɛ kolo fa o kya yaa o naa ya.

¹³Mena yaa ɛ na mo ɛ benen amanberese ɲan wolɛɛ Wurubuaɛ nombia ɲan, te ɛ yɛɛ ɲa see ɛ bia mo. Te ɛ ne yɛɛ nombia burum ɲan ɲe yɛɛ ɲgba keŋa dinoo nɛ kpu."

¹⁴Kenan wole nɛ, Yesu besewo baake balan ban pou kaa yilaa o gyan te o yako wo nyiaa, "Ɛ popou ɛ tei maŋ, na ɛ ke nyii nombia keŋa man nideli.

¹⁵Kolo be kyaa keŋ ke da lee yenan gyoo walaŋ wose man na, ke gyae ke tale yɛɛ e ayimɛɛ ya. Mona kpene keŋ na lee walaŋ man koŋ nɛ, keŋ ne yɛɛ na e ayimɛɛ.

¹⁶Walaŋ kamase ɲon o dana denjele anenyiiŋ dei nɛ, waa see denjele na waa nyii."

¹⁷Yesu ka lee balan ban man gyu dekpaŋalaŋ man nɛ, o kaseela ban boose e dudu keŋ aɛɛɛ.

¹⁸Botoo te o boose wo nyiaa, "Mena doo ɛmɛɛ mo bee nyii nombia aɛɛ yee? Ɛ ba gyeŋ nyi kpene kamase keŋ na lee yenan gyoo walaŋ wose man na, ke bɛɛ yɛɛ e ayimɛɛ yee?

¹⁹Ɛ ba gyeŋ nyi na o konoo man te ɲee gyu ka gyoo yee? Dee gyu bo ka gyoo o dubulu man, na ta lee o wose man." Yesu ke yako kei nɛ, na o nawolo baa nyi weeneɛ kamase dei na kedi.

²⁰Ɛnte Yesu yako wo nyiaa, "Ɛpene kamase keŋ na lee walaŋ konoo man nɛ, keŋ ne yɛɛ na e ayimɛɛ.

²¹Nawolo nyi walaŋ konoo man te nombiakumɛɛ pou na lee. Mena aboo keŋa ɲaale yena, kafon na ɲmɛɛɛɛ na balan kako na yale kewolɛɛ,

²²na sibii na nombiakumɛɛ keyɛɛ, na kabeo na kewolɛɛ nombia na balan kekola, na nombiakumɛɛ ka mo gyakaa balan doo, na wose kegata adido na diyiiŋ nombia.

²³Nombiakumɛɛ keŋa pou na lee bo walaŋ konoo man, te ɲan ne yɛɛ na e ayimɛɛ."

²⁴Lee botɔɔ te Yesu korowɔ gyu Tae na Sidon donɔɔse ɲan ɲe yɛɛ Iseraetena donɔɔse ɲa nɛ yenan. Te ɔ ka gyoowɔ dekpanalan daale man ken ɔ te gyae nyi ɲolo ka gyen nyi ɔ kyaa botɔɔ ya, mona balan naa e.

²⁵Te alo ɲolo ɲon felinkum doo ɔ bu alebubii man ka betaa nyii nyi Yesu kyaa botɔɔ nɛ, te ɔ kaa buɲawɔ ɔ nawɔɔ tɛɛ.

²⁶Na alo ɲonan yɛɛ Giriki alo e, te ba lola e bo Fonisia ken ke kyaa Siria tɛɛle man nɛ. Kenɛ ɔ sola Yesu nyi waa gegi felinkum ken lee ɔ bu ɲon man.

²⁷Botɔɔ te Yesu boɔse e nyiaa, "Nyi n dana bia na, n ke sɛɛ mo be weenɛ fa babaase? Koa, n ke tangbɛɛ mo weenɛ ɲan fa bia kedi pɛ. Te akpaa be dii kaase na, pena na n ka mo fa babaase."

²⁸Kenɛ alo ɲon mɔ yako e nyiaa, "Ayi, me Gbengyoo, doo mena. Mɔ babaase baa tale fiu weenɛ ɲan bia ne dii te ɲɛ yale tɛɛle man nɛ di."

²⁹Botɔɔ te Yesu yako alo ɲon nyiaa, "Nɔɔ ken n be tiri fa man nɛ doo ta, felinkum ken ta lee n bu alebubii ɲon man."

³⁰Alo ɲon ka lee botɔɔ gyu ɔ dɛɛ nɛ, te ɔ kenaawɔ nyi ɔ bu ɲon doo mpa doo na felinkum ken ta lee ɔ man.

³¹Yesu ka lee Tae donɔɔ man nɛ, ɔ tɛɛwɔ Sidon donɔɔ man ka lee Galelia boo nɔɔ nɔɔ kɔɲ donɔɔse kufu ɲaale tɛɛle man.

³²Kenɛ balan baale moo balee ɲolo ɲon ɔ deɲela be tɔɔ te ɔ bɛɛ tale kolosi nideli ya nɛ kɔɲ Yesu gyan. Te ba sola e nyi waa mo ɔ nyinmaa gyakaa ɔ doo, na waa kyo e ɔ kawee.

³³Botɔɔ te Yesu moo kaweeɛ ɲon lee balan ban man gyu yenan. Te ɔ moo ɔ nyinmaasebia do kaweeɛ ɲon deɲela man, te ɔ tɔɔ nɔɔlon mo tina ɔ laakem.

³⁴Te Yesu kɛɛ adido te ɔ lee weesɛɛ te ɔ yako e nyiaa, "Efata!" Ken nawolo nyi toro!

³⁵Debokenan man te ɔ deɲela torowɔ te ɔ laakem booliwo, te ɔ talewɔ kolosi nideli.

³⁶Kenɛ Yesu faree balan ban nideli nyi be na yako walan kamase ya. Monan ken na ɔ ke faree wɔ koran nɛ, ken gba te be yela balan nyiiwo bein.

³⁷Balan ban wose yeɲawɔ nideli te be yakowɔ nyiaa, "Yesu te yɛɛ kpene kamase nideli. ɔ te yela deɲela atɔɔsatena ne nyii dei, te omumuuse mɔ ne kolosi."

Maake 8

¹Deban daale bela nɛ, balan burum baale besewɔ kɔɲ kaa yilaa Yesu gyan. Na boɔ dana kolo baa di ya, te Yesu baake ɔ kaseela ban kɔɲ ɔ gyan yako wɔ nyiaa,

²"Balan kewɔ nombia dana man waranase. Nawolo nyi gyen weeya kpaakpaa atooro yaa ɲgba be kyaa me gyan, te kolo be doo baa di ya nɛ.

³Nyi akpaa me lo wo gbɛɛ na tanam na, be sia gyae kaa biri wo gbɛɛnaa man. Nawolo nyi be man baale lee lemlen”

⁴Botoo te o kaseela ban boose e nyiaa, "Alen te walan waa nyin weenɛ depampaa kei doo na ka yee mena balan burum kɛwo?”

⁵Kenɛte Yesu boose wo nyiaa, "Bodobodose anmon te e dana?" Te be yako e nyi be dana bodobodose nyetooro.

⁶Te Yesu yela balan ban kyakeewo tɛele man, te o moo bodobodose nyetooro nan te o fanewo fa Wurubuaɛ karan, te o kerɛɛ na mo fa o kaseela ban nyi baa mo kpɛɛ balan ban. Kenɛte ban mo moo na kpɛɛ balan ban.

⁷Na o kaseela ban dana kpɛbia kyomii baale mo. Te Yesu moo kpɛbia ban mo te o fanewo fa Wurubuaɛ karan te o moo na fa wo nyi baa mo kpɛɛ fa balan ban.

⁸Balan ban pou diiwo baa nideli. Kenan wole te o kaseela ban toosee buruburu akan nan na, be nyina donatoo nyetooro.

⁹Balan ban bo di weenɛ nan nɛ, be man baala yɛ balan kakponse banaara (4,000). Yesu ke lo balan ban gbɛɛ nɛ,

¹⁰te non na o kaseela ban gyoo wo degbele man gyu Dalimanuta tɛele man.

¹¹Kenɛte Farasiitena baale konawo Yesu gyan bɛ boose e nombia na baa mo teese o noo man. Be yako e nyi waa yɛ gyakolon nombia na kawola nyi o lee Wurubuaɛ gyan ampan.

¹²Botoo te Yesu lee weesɛ o man te o yako wo nyiaa, "Won doo te emɛ gyɛn wee kei balan ne gyae nyi maa yɛ gyakolon nombia wola non? Ampan yaa mɛ yako non nyiaa, moo gyae maa yɛ gyakolon nombia wola non ya.”

¹³Kenɛte Yesu leewo balan ban gyan, te o moo degbele ton gyu boo ken dingyin.

¹⁴Yesu na o kaseela ban kee gyu nɛ, na o kaseela ban te wolee be ta mo bodobodo naale tela kpu na dokolon ken doo ba degbele ken man nɛ ya.

¹⁵Te Yesu faree o kaseela ban nyiaa, "E kɛ e wose man nideli lee Farasiitena na Herodetena wose man. Nawolo nyi be dinoo yɛ ngba tee ken bɛ mo do bodobodo man te kɛ koro nɛ.”

¹⁶Botoo te o kaseela ban yako don na nyiaa, "Ken de ta mo bodobodo tela ya doo te o ne yako mena nɛ.”

¹⁷Yesu ka gyɛn kpene ken bɛ yako nɛ te o boose wo nyiaa, "Weera doo te e ne kolosi nyi e ta mo bodobodo tela ya? Mena doo e ta gyɛna ta nombia man yee? Ya agyɛnse man ta toro ta yee?

¹⁸E dana sia nɛ, e bɛ naa yee? Te e dana deɲela mo nɛ, e bee nyii nombia yee? E bɛ too nombia yee?

¹⁹Debaŋ keŋ moɔ kɛɛɛ bodobodose anonŋ ɲan kpɛɛɛ balan kakponse banonŋ baŋ te boɔ dii baa nɛ, donɔatɔɔse aŋmonŋ te ɛ tɔɔsee buruburu akan ɲan wulu?" Keŋte be tiranɔɔ nyi, "Donɔatɔɔse kufu ala."

²⁰Te Yesu besewɔ boɔse wɔ nyiaa, "Debaŋ keŋ mo kɛɛɛ bodobodose nyetooro ɲan kpɛɛɛ balan kakponse banaara (4,000) baŋ te boɔ dii baa nɛ, donɔatɔɔse aŋmonŋ te ɛ tɔɔsee buruburu akan ɲan wulu?" Keŋte be tiranɔɔ nyi, "Donɔatɔɔse nyetooro."

²¹Botɔɔ te Yesu boɔse wɔ nyi, "Ɛ sɛɛ ɛ te nyii ta nombia ɲan man yee?"

²²Yesu na ɔ kaseela baŋ ke kɔŋ Betesaida donɔɔ man nɛ, te balan baale moo siayɛɛsate ɲolo kɔŋ ɔ gyanŋ te ba waase e nyi waa mo ɔ nyinmaa tina e na ɔ sia ke gyuuusu.

²³Botɔɔ te Yesu kyana siayɛɛsate ɲon nyinmaa man te ɔ moo e lee donɔɔ keŋ man, te ɔ tɔɔ nɔɔlonŋ woli ɔ sia te ɔ moo ɔ nyinmaa gyakaa ɔ dɔɔ te ɔ boɔse e nyiaa, "N ne naa kolo?"

²⁴Keŋte balee ɲon gyinaa ɔ sia kɛɛ adido te ɔ yakowɔ nyiaa, "Mɛɛ naa balan, mona be yɛɛ ɲgba daase ne tɛɛ la nɛ."

²⁵Te Yesu besewɔ mo ɔ nyinmaa tina balee ɲon sia bela. Keŋte ɔ sia gyuuusuwɔ, te ɔ naa kpene kamase nideli.

²⁶Botɔɔ te Yesu loɔ balee ɲon gbɛɛ te ɔ faree e nyiaa, "Na bese gyu donɔɔ keŋ man bela ya. Ta gyu n dɛɛ."

²⁷Kenanŋ wole te Yesu na ɔ kaseela baŋ gyuu donɔɔse ɲan ɲe kyaa benaa na Kaesaria Filipi donɔɔ keŋ nɛ. Be kee gyu keŋ nɛ te ɔ boɔse ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Balan ne kolosi ma wose man nombia na, be kpa maŋ yɛna amɔ?"

²⁸Botɔɔ te ɔ kaseela baŋ tiranɔɔ nyi, "Baale kpa nyanŋ yɛna Gyɔn Wurubuarɛ lonsoore ɲon, baale mo kpa nyanŋ yɛna Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛngyɔɔre Elia, te baale mo kpa n yɛɛ Wurubuarɛ akpɛŋkpɛngyɔɔra baŋ man ɲolo e."

²⁹Keŋte Yesu boɔse wɔ nyiaa, "Ɛmɛɛ mo de? Ɛ kpa maŋ yɛna amɔ?" Botɔɔ te Pita tiranɔɔ nyiaa, "Nyanŋ yɛna Kristo, nyeeɛɛre ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kɔŋ nɛ"

³⁰Botɔɔ te Yesu faree wɔ nyi be na yako ɔ wose man nombia fa ɲolo na ɲolo ya.

³¹Kenanŋ wole te Yesu fiasɛɛ ɔ na wola ɔ kaseela baŋ nombia nyiaa, "Kaboena nyi maŋ Deniwalanŋ Bu ɲon maa naa diyem nideli, na Gyudatena kegyiise na Wurubuarɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala baŋ ke bɛɛ maŋ nyi na maŋ yɛna nyeeɛɛre ɲon ya. Baa ko maŋ, mo weeya atoorote keŋ na maa fonŋ lee yenŋ man."

³²Yesu ka toro nombia keŋa yako fa ɔ kaseela baŋ nɛ, te Pita moo e lee yenanŋ te ɔ faree e nyi ɔ na kolosi mena ya.

³³Botoo te Yesu geesewo kee o kaseela ban te o fae Pita nyiaa, "Ta lee me gyan, obonsam! Na Wurubuarɛ kegyaebii te n na gyuen ya, mona denibalan kegyaebii te n na gyuen."

³⁴Kente Yesu baake balan dikpii ken na o kaseela ban kon o gyan te o yako wo nyiaa, "Akpaa nolo ne gyae waa sila man na o na yee kpene ken non gbagba ne gyae ya. Mona waa mo o opandan ken seele, na waa sila man."

³⁵Nawolo nyi walan kamase non o ne gyae waa lee non gbagba nyeedon na, ke gyae ka lee o nyinmaa man. Te walan kamase non o nyeedon da lee o nyinmaa man lee man Yesu na me nombia doo ne, waa bese nyin ke.

³⁶Akpaa nolo de nyin teekei doo aboo pou te o nyeedon da lee o nyinmaa man na, won tɔnɔ te waa nyin?

³⁷Yaa won te walan waa tale mo kyeekee na o nyeedon?

³⁸Akpaa man Yesu na me nombia de yee nolo desɛn gyɛn wee kei balan ban boo besena be wole tee Wurubuarɛ te be yee nombiakumɛyɛrawo ne siaman na, kenan na wee ken man Deniwalan Bu non maa bese kon daa na me kya Wurubuarɛ na Wurubuarɛ kpilala ban gyoorobiiri man ne, walan nonan mo nombia gyae ke yee man desɛn."

Maake 9

¹Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "Aman yaa mee yako non nyi e man baale kyaa kebo kei ken boo gyae baa yen ya, kelii deban ken baa naa Wurubuarɛ gyoori ken nyi ka senɛɛ na ke don."

²Weeya looro wole ne, Yesu moo Pita na Gyemisi na Gyon kpu na o wose te be gyuuwo bula dinaa daale doo ban baagen. Botoo te Yesu wose kyeekeewo be siaman.

³Wa aboo nan o doona ne bese aboo wolomɛɛ pareparepare, na neɛ nhalakee polepolepole. Da wolosewo ken nyi, nolo be kyaa teekei doo ken waa tale faafo kolo na ke ka lee mena ya.

⁴Kente Mosesi na Elia kaa beewo lee be doo, te be kolosiwo na Yesu.

⁵Botoo te Pita yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, dei ngba daa mo be kon kebo ne. Yela deɛ ban kefeese atooro kebo. N wui daale, Mosesi wui daale te Elia mo wui daale."

⁶Na Pita ta gyen kpene waa yako ya, nawolo nyi gyakolon te kyan wo gbaa.

⁷Botoo te noma kaa wuu be doo, te be nyii noowoya naale noma ken man nyiaa, "Kei yena me bu non mee gyae e. E nyii e."

⁸Debokenan man o kaseela batooro ban besewo kee na, ba te naa walan kamase kpu na Yesu ya.

⁹Be ke tisi bula kenj bɛɛ kɔŋ nɛ Yesu faree wɔ nyi, "Mɔɔ ne gyae nyi ɛ ke yako ŋolo na ŋolo kpene kenj ɛ be naa nɛ ya, kelii debanj kenj manj Deniwalaŋ Bu ŋon maa fɔŋ lee yenj man."

¹⁰Mena dɔɔ nombia ŋan dɔɔwɔ ba nyeeya man na bɛɛ bɔɔse dɔŋa nyiaa, kefɔŋ lee yenj man kei na wolo baa nyi sena?

¹¹Kenj te bɔɔse Yesu nyiaa, "Weera dɔɔ te Gyudatena mmaraa wolala banj ne yako nyi, kaboena nyi Elia waa kyanj gbɛɛ kɔŋ pena Kristo ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kɔŋ nɛ ke kɔŋ?"

¹²Te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ke yɛɛ ampanj nyi Elia waa tangbɛɛ nyeeɛɛɛɛ ŋon kɔŋ, na ɔ kaa desina kpene kamase see nideli. Wurubuarɛ nombia anmarasenj see ŋan besewɔ yako yenanj daale lee Deniwalaŋ Bu ŋon wose man nyiaa, kaboena nyi waa naa diyem nideli na baa bɛɛ e nyi na ŋon yena nyeeɛɛɛɛɛɛ ŋon ya. Weera dɔɔ te be ŋmarase mena nombia kenja?

¹³Mɔ mɛɛ yako ŋon baa nyiaa, Elia tanj kekɔŋ te balan yɛɛ e kpene kamase kenj be gyae ŋgba mena kenj Wurubuarɛ nombia anmarasenj see be yako lee ɔ wose man nɛ."

¹⁴Ba ke kɔŋ ɔ kaseela akanj banj gyanj nɛ, be naa balan burum te yilaa kilisi wɔ. Na Gyudatena mmaraa wolala banj, na ɔ kaseela banj ne wɔŋee nombia ŋaale.

¹⁵Balan banj pou ke gyo sibii naa Yesu nɛ, doo be nɔɔ te be yeuwɔ ke gyanjɛ na e te ba doo e nɔɔ.

¹⁶Botɔɔ te Yesu bɔɔse ɔ kaseela banj nyiaa, "Wɔŋ nombia yaa ɛmɛɛ na wɔ ne wɔŋee?"

¹⁷Kenj te balan banj man ŋolo tiranɔɔ nyiaa, "De Gbɛŋgyoo, ma moo me bu tobaale ŋon felɛŋkum doo ɔ man, te kenj dɔɔ ɔ bɛɛ tale kolosi ya nɛ baa kɔna nenj nyi nya kyo.

¹⁸Debanj kamase kenj ka de kɔŋ ɔ dɔɔ nɛ, ne funj e lɔ tɛɛle man. Afɔfɔse na lee ɔ nɔɔman, na ɔ ne tao ɔ kela na ɔ te kem. Me yako n kaseela banj nyi baa gegi felɛŋkum kenj lee ɔ man, mɔna ba te tale ya."

¹⁹Botɔɔ te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ao! ɛmɛɛ gyɛŋ balan banj ɛ bɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ di ya. Weeya anmonj yaa ɛ ne gyae nyi maa nyinj konɔɔ kyaa ɛ gyanj, pena ɛ ke lɛɛ manj di? ɛ mo bu ŋon kɔna manj."

²⁰Mena dɔɔ ba moo tobaale ŋon kɔna Yesu. Felɛŋkum kenj kena Yesu nɛ, debokenanj man te ke yela bu ŋon kenjawɔ ŋgba keleuleuse kyanj na e nɛ. Bu ŋon leewɔ yala tɛɛle man, na ɔ ne biliŋi gyu kɔŋ, na afɔfɔse na lee ɔ nɔɔman.

²¹Botɔɔ te Yesu bɔɔse bu ŋon ɔ kya nyiaa, "Weeya anmonj yaa ŋgba kawee kei ba gyoo e nɛ?" Kenj te balee ŋon tiranɔɔ nyiaa, "Lee nanj ɔ biatɛɛ.

²²Kawee kenj ne tale funj e do boalanj yaa lonj man yenj yenj wui. Nyi akpaa n ke tale yɛɛ kolo na, wii de waranjase na n ke kyo daa."

²³Ken̄te Yesu bōose e nyi, "N ne bōose maŋ nyi maa tale n̄e, nafo nyan̄ gbagba nyan̄ ke tale, nyi akpaa n l̄ee maŋ di na. Nawolo nyi walaŋ kamasē ŋon ɔ ne l̄ee Wurubuaɛ di n̄e, kpene kamasē ne dee fa e."

²⁴Debokenaŋ man te bu ŋon ɔ kya fae yeesa yako nyiaa, "M̄ee l̄ee di. Kyɔ maŋ na maa l̄ee neŋ di kpu nideli."

²⁵Yesu kena nyi balan̄ te yeu b̄ee koŋ botoō n̄e, ɔ faree felinkum̄ ken̄ nyiaa, "Nyan̄ deŋela atoōsa na omumuu felinkum̄, m̄ee yako ŋon nyi ε lee ɔ man. Lee gyen̄ ne gyu, ε na tekaa kaa gyoo ɔ man bela ya."

²⁶Botoō te felinkum̄ ken̄ fae yeesa te ke wosi bu ŋon nideli ŋgba keleuleu weere n̄e, te ka leewō ɔ man laŋ. Na bu ŋon doo t̄eele man ŋgba ɔ yen̄ae n̄e, mena doo balan̄ burum̄ kpa ɔ ta yem.

²⁷Ken̄te Yesu kyana bu nyin̄maa man gate e seŋ ɔ nawoō doo, te ɔ seŋawō.

²⁸Ken̄aŋ wole Yesu ka gyoo deni man n̄e, ɔ kaseela ban̄ bōose e deni man nyiaa, "Woŋ doo te daa te tale gegi felinkum̄ ken̄ lee bu ŋon man ya?"

²⁹Botoō te Yesu yako wō nyiaa, "Nyi akpaa ε te fane fa Wurubuaɛ nideli ya n̄e, ε be gyae ε ke tale gegi mena felinkum̄ kei dinoō ya."

³⁰Be ka lee botoō n̄e, be t̄ewō na Galelia t̄eele man. Na Yesu te gyae nyi walaŋ kamasē ka gyen̄ botoō ken̄ be kyaa ya.

³¹Nawolo nyi na ɔ na wola ɔ kaseela ban̄ nombia. Ken̄te ɔ yako wō nyiaa, "Baa lese maŋ Deniwalan̄ Bu ŋon fa balan̄ na baa ko, mō weeya atoorote ken̄ n̄e maa foŋ lee yen̄ man."

³²Mona ɔ kaseela ban̄ te nyii ken̄ ɔ be yako n̄e man ya, te be yee mena ken̄ baa bōose e nombia ŋenan̄ man.

³³Ken̄aŋ wole te be koŋawō Kapanum̄ donoō man. Be ke gyu d̄ee n̄e te ɔ bōose ɔ kaseela ban̄ nyiaa, "Woŋ aŋmaaren̄ yaa ε ne l̄ee gb̄eenaa man n̄e?"

³⁴Mona be man ŋolo te tale kolosi ya. Nawolo nyi gb̄eenaa man n̄e na b̄ee l̄ee aŋmaaren̄ nyi be man won̄ti kela na ɔ doo.

³⁵Botoō te Yesu tisiwō kyaa te ɔ baake ɔ kaseela kufu bala ban̄ yako wō nyiaa, "Akpaa ŋolo ne gyae nyi waa ȳee siamante n̄e, kaboena nyi waa yokosē ɔ wose ŋgba biikyaa n̄e, na waa som ε popou."

³⁶Botoō te ɔ moo biikyaabii ŋolo kaa seŋ ba nsana, te ɔ pukaa e te ɔ yako wō nyiaa,

³⁷"Walaŋ kamasē ŋon ɔ l̄ee biikyaabii kei dinoō ma yele man na ɔ te l̄ee maŋ, te ŋon ɔ l̄ee maŋ na ɔ te l̄ee ŋon ɔ be kpila maŋ n̄e."

³⁸Botoō te Gyon̄ yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, de naa balee ŋolo na ɔ ne gegi felinkum̄ee lee n̄ yele man te de toō e, nawolo nyi ɔ be kpue de man ya."

³⁹Kente Yesu yako wo nyiaa, "E na to e gbɛɛ ya. Nawolo nyi ɲolo be kyaa kenj waa mo ma yele yɛɛ gyakolonj nombia, na waa bese kolosi ma wose man nombiikum debokenanj man ya.

⁴⁰Nawolo nyi walanj kamase ɲon ɔ bee yoo na daa ya nɛ, na ɔ kpue na daa.

⁴¹Ampanj yaa mɛɛ yako ɲon nyiaa, walanj kamase ɲon ɔ fa ɲon lonj leenɔɔ toɔ nyi kenj ɛ yɛɛ manj Kristo balanwo doɔ nɛ, Wurubuaɛ waa to ɔtenate kom."

⁴²"Walanj kamase ɲon ɔ yeli bia buruburu kewo banj boɔ lɛɛ manj di nɛ man ɲolo de yɛɛ dukum nɛ, kenanj na nyi akpaa ba mo boe dinaa dinaa kpanj ɔ wonjɛ man, te be funj e do epo man na dei kela.

⁴³Nyi akpaa n nyinmaa ne yele la te n ne yɛɛ dukum na, kara ke leki. Nawolo nyi dei nyi nya lee kadenj na n gyoo Wurubuaɛ gyoori kenj man, kela kenj n ka mo nyinmaase ala ka gyoo boalanj kenj ke bɛɛ yem ya nɛ man.

⁴⁴Nawolo nyi feelee banj bɛɛ gyoo balan botɔɔ nɛ boɔ na yem ya, te boalanj kenj mo bɛɛ yem korakora ya.

⁴⁵Te akpaa n nae ne yele la te n ne yɛɛ dukum na kara ke leki. Nawolo nyi dei nyi nya mo nae dokolonj gyoo Wurubuaɛ gyoori kenj man, kela nyi baa mo nenj na n nawoɔ ala ka do boalanj kenj ke bɛɛ yem ya nɛ man.

⁴⁶Nawolo nyi feelee banj bɛɛ gyoo balan botɔɔ nɛ boɔ na yem ya, te boalanj kenj mo bɛɛ yem korakora ya.

⁴⁷Te akpaa n sibii ne yele la te n ne yɛɛ dukum na kulu ke leki. Nawolo nyi dei nyi nya mo sibii dokolonj gyoo Wurubuaɛ gyoori kenj man, kela nyi baa mo nenj na n sia ala ka do boalanj kenj ke bɛɛ yem ya nɛ man.

⁴⁸Nawolo nyi feelee banj bɛɛ gyoo balan botɔɔ nɛ boɔ na yem ya, te boalanj kenj mo bɛɛ yem korakora ya.

⁴⁹Wurubuaɛ waa mo boalanj desina walanj kamase, ɲgba mena kenj bɛɛ mo yabia do kolo man te ke bɛɛ wolɛɛ ya nɛ.

⁵⁰Yabia dei, mona akpaa ka gyonj da lee ke man na, sena te ɛ ke yɛɛ na ka gyonj kenj ka bese kaa gyoo ke man bela? E yela ɛ nombia ayɛɛsa ke yɛɛ gyonj ɲgba yabia nɛ, na ɛ ke kyaa na doɲa wosefeɛrenj man."

Maake 10

¹Yesu ka lee botɔɔ nɛ, ɔ gyuuwo Gyudia tɛɛle kenj ke kyaa Gyoodan boo kenj dingyin nɛ. Balanj burum besewo kaa wuu ɔ doɔ botɔɔ, te ɔ wola wo nombia ɲgba mena kenj ɔ ne kyaa wola wo nɛ.

²Kente Farasiitena baale konjawo be kaa teese ɔ nooman te be boose e nyiaa, "Da mmaraa ne fa daa gbɛɛ nyi ɲolo waa tale bɛɛ ɔ weele?"

- ³Botɔɔ te Yesu boɔse wɔ nyiaa, "Sena te de naana Mosesi yako ŋon nyi yaa yɛɛ?"
- ⁴Kenɛte be yako e nyi, "De naana Mosesi faa gbɛɛ nyi baale waa tale ŋmarase yale keɛɛ tɔne kenɛ nawolo nyi ɔ te bɛɛ ɔ wɛɛle nɛ, pɛna waa bɛɛ e"
- ⁵Te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ konɔɔyɔnɔ dɔɔ te Mosesi yɛɛ mena mmaraa kenanɔ fa ŋon.
- ⁶Nawolo nyi lee kewalanɔ kenɛ, 'Alo na baale te Wurubuaɛ yɛɛwɔ.'
- ⁷Lee kei dɔɔ baale waa tina ɔ kya na ɔ naa yela na ŋon na ɔ wɛɛle kaa bom,
- ⁸na ŋon na ɔ wɛɛle ka bese walanɔ dokolonɔ.' Mena dɔɔ be ta tekaa yɛɛ kpookpoo ya, mɔna be ta bese walanɔ dokolonɔ.
- ⁹Lee mena dɔɔ kpene kenɛ Wurubuaɛ ba mo bom yɛɛ ke dokolonɔ nɛ, ŋolo na ŋolo na kpase ke man ya."
- ¹⁰Be ke gyuu kagyoo deni man bela nɛ, Yesu kaseela banɔ boɔse e nombia kenɛ man.
- ¹¹Kenɛte ɔ tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Nyi akpaa baale de bɛɛ ɔ wɛɛle te ɔ ke yala alo wole nɛ, na yɛɛ yaa ŋgba ɔ lee ɔ wɛɛle ŋon wole baa nɛ.
- ¹²Te akpaa alo mo de bɛɛ ɔ baale te ɔ ke yala baale wole nɛ, na yɛɛ yaa ŋgba ŋon mo lee ɔ baale wole baa nɛ."
- ¹³Botɔɔ te balanɔ moo bia konɔ Yesu gyanɔ nyi waa mo ɔ nyinɔmaa gyakaa be dɔɔ. Mɔna ɔ kaseela banɔ ŋmanyɔn balanɔ banɔ boɔ mo bia banɔ konɔ nɛ bo.
- ¹⁴Yesu kena mena nɛ, te yɛɛ e gyonɔ ya te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ yela bia banɔ kekɔnɔ me gyanɔ, ɛ na tɔ wɔ gbɛɛ ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ gyoori kenɛ yɛɛ balanɔ banɔ bɛɛ yɔkɔse ba wose ŋgba bia kɛwɔ dinɔɔ nɛ wui.
- ¹⁵Ampanɔ yaa mɛɛ yako ŋon nyiaa, walanɔ kamase ŋon ɔ te yɔkɔse ɔ wose do Wurubuaɛ tɛɛ ŋgba biikyaa e ya nɛ, ɔ be gyae waa gyoo Wurubuaɛ gyoori kenɛ man korakora ya."
- ¹⁶Kenɛte Yesu kyanɔ bia banɔ nyinɔmaa man te ɔ moo ɔ nyinɔmaa gyakaa be dɔɔ, te ɔ hiraa wɔ.
- ¹⁷Yesu ka mo gbɛɛ ɔ ne gyuu nɛ, tobaale ŋolo yeuwɔ kaa bunɔ ɔ nawɔɔtɛɛ te ɔ boɔse e nyiaa, "Me Gbenɔgyoo kpaakpaa, wonɔ te kaboena nyi maa yɛɛ na maa nyinɔ nyeedonɔ kekpa?"
- ¹⁸Botɔɔ te Yesu boɔse e nyiaa, "Wonɔ dɔɔ te n ne baake manɔ walanɔ kpaakpaa? Lee Wurubuaɛ wole nɛ, walanɔ kamase be kyaa kenɔ ɔ yɛɛ walanɔ kpaakpaate e ya."
- ¹⁹Ŋgba n gyenɔ Wurubuaɛ mmaraase ŋan ne yako nyi, "Na ko walanɔ ya, na lee n baale yaa n wɛɛle wole ya, na ŋmɛɛle ya, na kara n dɔɔ nɔɔ ya, na ŋere ŋolo do ya, bu n kya na n naa nɛ?"
- ²⁰Kenɛte balee ŋon mo yakowɔ nyiaa "Me Gbenɔgyoo, me wulaa mee di mmaraase kenɛ pou dɔɔ leenanɔ me biatɛɛ"

- ²¹Botɔɔ te Yesu kɛɛ ɔ siaman yididi, na ɔ ne gyae ɔ nombia, mena dɔɔ ɔ yako e nyiaa, "Ta bese ka neŋ kolo dokolon n ke yɛɛ. Gyu ke yɔɔ nya abɔɔ ŋan pou n dana nɛ, na n ka mo kɔba keŋ kpɛlɛɛ ayematena, na n ke kɔŋ kaa sila maŋ. N yɛɛ mena na, n ke nyiŋ abɔɔ kpaakpaa see n wose Wurubuarɛ gyaŋ adido."
- ²²Tobaale ŋon ke nyii nombia keŋa nɛ, ɔ moo waraŋase lee botɔɔ nawolo nyi na ɔ dana ɔ wose nideli.
- ²³Keŋte Yesu kɛɛ balan baŋ gyaŋee te ɔ yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Dana doŋ fa balan baŋ be dana ba wose nideli nɛ, nyi baa gyoo Wurubuarɛ gyoori keŋ man."
- ²⁴ɔ kaseela baŋ ke nyii nombia keŋa nɛ, doo be nɔɔ. Te Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, "Me bia, ŋgba ɛ naa mena keŋ gyae ke yɛɛ doŋ fa balan baŋ be dana ba wose nideli nɛ, nyi baa gyoo Wurubuarɛ gyoori keŋ man.
- ²⁵Gyae ke yɛɛ doŋ fa balan baŋ be dana ba wose nideli nɛ nyi baa gyoo Wurubuarɛ gyoori keŋ man, kela nyi kurumɔɔ ka gyoo ŋarale bɔɔ man lee."
- ²⁶ɔ kaseela baŋ ke nyii nombia keŋa nɛ, besewɔ doo be nɔɔ nideli te be bɔɔse dɔŋa nyiaa, "Nyi nnɛ te doo na, amɔte ne gyae la waa nyiŋ nyeekeleɛ baa?"
- ²⁷Te Yesu kɛɛ wɔ yididi yako wɔ nyiaa, "Balan gyaŋ na dana doŋ, mɔna Wurubuarɛ gyaŋ na be dana doŋ ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ gyaŋ na, kpene kamase gyae ke tale kɔŋ mena."
- ²⁸Botɔɔ te Pita yako Yesu nyiaa, "De Gbenɣyoo, daa mɔ te tina kpene kamase keŋ de dana nɛ yela, te de silana neŋ."
- ²⁹Keŋte Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon nyiaa, ɛ man ŋolo be kyaa keŋ ɔ be tina ɔ dekpajaŋaŋ yaa ɔ naabia yaa ɔ desina, yaa ɔ kya yaa ɔ naa yaa ɔ bia yaa ɔ tɛɛlese yela lee maŋ na nyeekeleɛ nombia ŋan dɔɔ,
- ³⁰te ɔ be gyae waa bese nyiŋ akpaŋalaŋse na naabia na desina na naa na kya na bia na tɛɛlese akpeŋ soŋonon (100) kpu gyɛŋ weeya keŋa man ya. Mɔ kayeyɛɛ gyae ke kɔŋ ɔ dɔɔ, na balan kekɔla e kpu. Te kenan wole na, waa nyiŋ nyeedon kekpaakekpaa.
- ³¹Mɔ balan burum baŋ be yɛɛ siamantenawɔ nɛ baa kaa bese wole nyibaŋ, na wole nyibaŋ kaa bese siamantena."
- ³²Lee botɔɔ te Yesu na ɔ kaseela baŋ moo gbɛɛ bee gyu Gyerusalem donɔɔ man, na Yesu dɔŋɛɛ la be siaman. Be kee gyu nɛ, ɔ kaseela baŋ wose yeŋa wɔ, te gyakolon mɔ kyana balan baŋ be silana wɔ nɛ. Keŋte ɔ baake ɔ kaseela kufu bala baŋ lee yenaŋ te ɔ yako wɔ kpene keŋ gyae ke kɔŋ ɔ dɔɔ nɛ nyiaa,
- ³³"ɛ kɛɛ! Dee gyu Gyerusalem donɔɔ man baa. Baa lese maŋ Deniwalan Bu ŋon fa Wurubuarɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala baŋ. Baa di me nombia na baa bu maŋ fɔɔ nyi baa ko maŋ, na baa mo maŋ do balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ nyiŋmaa man.
- ³⁴Baa kulu maŋ na baa tɔ nɔolon woli maŋ, na baa ŋmeree maŋ dambiise na baa ko maŋ. Mɔna weeya atooro wole na, maa fon lee yeŋ man."

- ³⁵Kenan wole ne, Sebedeo bia Gyemisi na Gyon konjawo Yesu gyan kaa yako e nyiaa, "De Gbengyoo, dɛɛ gyae nyi kpene kamase ken de boose nen na, n ke yɛɛ ke fa daa."
- ³⁶Botoo te Yesu boose wo nyi, "Won te e ne gyae nyi maa yɛɛ fa non?"
- ³⁷Ken te be yako e nyiaa, "Dɛɛ gyae nyi de man nolo ke kyaa n dunolun doo, na nolo mo ke kyaa n demena doo n gyoori ken man."
- ³⁸Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "E ba gyen kpene ken e ne boose ne ya. E ke tale nyin konoo naa diyem ken maa naa ne, yaa e ke tale gyoo kayeyee ken man maa gyoo ne?"
- ³⁹Ken te be tiranoo fa e nyi, "Ayi, dɛɛ tale." Te Yesu yako wo nyiaa, "E ke tale naa diyem ken maa naa, na e ka gyoo kayeyee ken maa gyoo ne man."
- ⁴⁰Mona moo tan don ken maa lese walan non waa kyaa ma dunolun yaa ma demena doo ya. Mena akyaese kena doe fa balan ban me kya Wurubware gbagba be desina see wo ne."
- ⁴¹Yesu kaseela kufu akan ban kenyii nombia kena ne, ba gyeja ban Gyemisi na Gyon doo.
- ⁴²Botoo te Yesu baake o kaseela ban pou yilaa te o yako wo nyiaa, "E gyen nyi teele kei doo gyoonen ne di gyoori bo be balan doo, te be kegyiise ban mo dana don be doo."
- ⁴³Mo emee doo, na mena te kaboena nyi dɛɛ doo e man ya. E man walan kamase non o ne gyae nyi waa bese e kegyia ne, kaboena nyi waa bese e kegbetibii.
- ⁴⁴Te e man walan kamase non o ne gyae nyi waa bese e siamante ne, kaboena nyi waa bese e popou e kegbetibii.
- ⁴⁵Nawolo nyi man Deniwalan Bu non te kon nyi balan baa som man ya, mona me konae me kaa som balan, na maa yen mo ma nyeedon lee balan burum nyee."
- ⁴⁶Kenan wole te Yesu na o kaseela ban gyuuwo Gyeriko donoo man. Don na o kaseela na balan burum ban ka lee botoo bee gyu ne, be naa Timeo bu Batimeo non o sia be yelee ne na o kyaa gbena nooman o na solee aboo.
- ⁴⁷Balee non kenyii nyi Yesu Nasarete baale non ne kon ne, o fae yeesa yako nyiaa, "Yesu, gyoo Defidi o naanabii, wii me waranase."
- ⁴⁸Ken te balan ban man burum too be noo gyakaa o doo nyi waa wu o noo. Mona nenee gba te o ne fae yeesa kenken nyiaa, "Gyoo Defidi o naanabii, wii me waranase."
- ⁴⁹Botoo te Yesu senawo yako wo nyi, "E baake e fa man." Te be baake siayeleesate non yako e nyiaa, "Yela ke yee nen gyon na n ka koro sen. O ne baake nen."
- ⁵⁰Botoo te o funa o kegba wurikyim lo yenan, te o tonjawo sen ta kon Yesu gyan.
- ⁵¹Ken te Yesu boose e nyiaa, "Won te n ne gyae nyi maa yɛɛ fa nen?" Botoo te siayeleesate non yako e nyiaa, "Me Gbengyoo, mee gyae me sia ke gyusu"
- ⁵²Botoo te Yesu yako e nyiaa, "Ta, n ke lee man di doo n kawee te tan." Debokenan man te o sia gyusuwo, te o sila Yesu lan.

Maake 11

¹Ken̄te Yesu na ɔ kaseela baŋ korowɔ mo gbɛɛ bee gyu Gyerusalem donɔɔ man. Be kelii Betifagi na Betani donɔɔse ŋan ŋe kyaa oliifi bula ken̄ ten̄a man nɛ, ɔ kpila ɔ kaseela baŋ man bala nyiaa,

²"Ɛ gyu donɔɔ ken̄ ke kyaa ɛ siaman nɛ man. Ɛ betaa ɛ na gyoo ke man pɛ nɛ, ɛ kena afurum bu ŋolo kpaŋɛɛ ken̄ ŋolo te kyaa ta ɔ dɔɔ see ya. Ɛ booli e na ɛ ka mo e kɔna man̄.

³Akpaa ŋolo de bɔɔse ŋon nyi, Weera dɔɔ te ɛ ne booli e na? Ɛ yako e nyiaa, De Gben̄gyoo ne gyae na e, mɔna be gyae ke kyare ya waa besena e kɔŋ."

⁴Ken̄te be gyuuwɔ kena afurum bu ŋon kpaŋɛɛ denanɔɔ man benaa na gbɛɛ te be booli e.

⁵Be kɛɛ booli e nɛ, balan̄ baŋ ba sen̄ɛ botɔɔ nɛ bɔɔse wɔ nyiaa, "Won̄ yaa ɛ ne booli e ɛ ke yɛɛ?"

⁶Botɔɔ te be tiranɔɔ ŋgba mena ken̄ Yesu be yako wɔ nɛ, te balan̄ baŋ yela ba moo e lan̄.

⁷Ken̄te ba moo e kɔna Yesu te ba moo be kanyan̄se gyakaa ɔ dɔɔ, te Yesu gyen̄awɔ kyaa ɔ dɔɔ.

⁸Botɔɔ te balan̄ burum moo be kanyan̄se na ba kegbase ŋaale lɔ gbɛɛnaa man, te baale mɔ moo faaren̄se ŋan bɔɔ kɛɛɛ lee ŋale man nɛ lɔ gbɛɛnaa man.

⁹Na balan̄ baŋ be don̄ɛɛ Yesu siaman na baŋ be don̄ ɔ wole nɛ ne fae yeesa kɛɛɛ e akelegyi yako nyiaa, "Wurubuarɛ waa hiraa walan̄ ŋon ɔ ne kɔŋ De Gben̄gyoo yele man nɛ.

¹⁰De naana Defidi gyoori ken̄ bese la kɛɛ kɔŋ. Wurubuarɛ dee yela ka kekɔŋ. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ lese Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa adido nɛ yele."

¹¹Yesu kelii Gyerusalem donɔɔ man nɛ, ɔ gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken̄ man te ɔ kɛɛ abɔɔ ŋan pou gyan̄ɛɛ. Na tɛɛ te lam dɔɔ, ŋon na ɔ kaseela kufu bala baŋ gyuu Betani donɔɔ man.

¹²Tɛɛ kena ken̄ Yesu na ɔ kaseela baŋ ba lee Betani bɛɛ kɔŋ Gyerusalem donɔɔ man nɛ tanam kyaŋa e.

¹³Ken̄te ɔ naa fiigi dan̄ daale lemlen̄ ken̄ faaren̄se doo ke man, te ɔ tuuwɔ benaa ke nyi waa nyiŋ ke bia di. ɔ ke gyu ke gyan̄ na ke yɛɛ faaren̄se bo ken̄ bia be doo ke man ya. Nawolo nyi na te lii ta deban̄ ken̄ fiigi daase na see ya.

¹⁴Botɔɔ te ɔ falaa dan̄ ken̄ nyiaa, "Lee gyɛŋ ne gyu n be gyae n ka tekaa se bia na ŋolo ke di ya." Te ɔ kaseela baŋ nyii kpene ken̄ ɔ be yako nɛ.

¹⁵Be kelii Gyerusalem donoo man ne, o gyuuwo Wurubuaɛ osom deni dinaa ken dekpajalan man. O ke gyu botoo ne, na balan ban ta mo botoo besena kebu dedii. Kenɛte o gegi balan ban bee yoo aboo na ban bee lee aboo botoo ne. O besena ban bee yele kɔbase ne tebuluse bunji, te o tɛese ban bee yoo awuluɲna ne gbeleɛ mo lo.

¹⁶Te o te fa ɲolo gbɛɛ waa seele kolo aneyooɲ kaalan Wurubuaɛ osom deni dinaa ken dekpajalan man ya.

¹⁷Botoo te o boose balan ban nyiaa, "E te kala ta Wurubuaɛ nombia aɲmarasen see ɲan ne yako nyi, Wurubuaɛ kpa, 'Me deni gyae ke yɛɛ botoo ken tɛele kei doo balan pou baa koɲ kaa fane, mona emɛɛ ta besena ke yɛɛ ɲmɛɛlatena dɛɛgyaɲɛ.' "

¹⁸Saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala ban ke nyii kpene ken o be yako ne, be gyae gbɛɛ ken baa mo koe e. Mona gyakolon gyoo wo, nawolo nyi o kawola ken te yeli balan ban pou wose ta yen wo.

¹⁹Kelii balinoo ne, te ba leewo Gyerusalem donoo man lan.

²⁰Tɛɛ kena nebo ken be doɲ bee gyu ne, be naawo nyi fiigi dan ken Yesu be falaa ke ne ta yem leenan ke lila man.

²¹Botoo te Pita tooɛ kpene ken Yesu be yako ne te o yako e nyiaa, "Me Gbenggyoo, keɛ! Fiigi dan ken n be falaa ke ne ta yem."

²²Kenɛte Yesu yako wo nyiaa, "E lee Wurubuaɛ di.

²³Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon nyiaa, walaɲ kamase ɲon waa yako bula kei nyi, 'Kulu lee kebo ka gyoo epo man' te o te lee o wose aɲmaaren ya, te o lee di nyi kpene ken o be yako ne gyae ke koɲ mena fa e ne, ke gyae ke koɲ mena fa otenate.

²⁴Mena doo mɛɛ yako ɲon nyiaa, kpene kamase ken e fane nyi Wurubuaɛ waa yɛɛ fa ɲon ne, e lee di nyi e te wulaa nyin ke, te e ke nyin ke mo.

²⁵Te akpaa n seɲɛ n ne fane fa Wurubuaɛ, te n tooɛ nyi ɲolo nombia doo n konoo man ne, kaboena nyi nya mo otenate nombiakumɛɛ kyɛɛ e, na n kya Wurubuaɛ ɲon o kyaa adido mo ke nyin mo n wui nombiakumɛɛ kyɛɛ neɲ.

²⁶Mona akpaa e ta mo e tebia nombiakumɛɛ kyɛɛ wo ya ne, e kya ɲon o kyaa adido mo be gyae waa mo e wui nombiakumɛɛ kyɛɛ ɲon ya."

²⁷Kenɛte Yesu na o kaseela ban besewo koɲ Gyerusalem donoo man. Te Yesu ke ta Wurubuaɛ osom deni dinaa ken dekpajalan man o ne lam ne, Wurubuaɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala na Gyudatena kegyiise koɲawo o gyaɲ.

²⁸Te be boose e nyiaa, "Doɲ wonɲi yaa n dana n ne yɛɛ mena aboo keɲa pou? Amote faa na neɲ mena doɲ kenan?"

²⁹Botoo te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Maɲ mo ne gyae maa boose ɲon nombii dokolon. Nyi akpaa e tiranoo fa maɲ ne, kenan na maa wola ɲon doɲ ken me dana mɛɛ yɛɛ mena aboo keɲa pou.

³⁰Gyon Wurubuarɛ lonkeso kenɔ ɔ be so balan nɛ, ka lee Wurubuarɛ gyan yaa ka lee balan gyan? Ɛ tiranoo fa man.”

³¹Botoo te ba gyoo nombia nan man te be boose donja nyiaa, "Akpaa de yako nyi ka lee Wurubuarɛ gyan na waa boose daa nyi, 'Kenaɲ na wonɲ doo te da te lee Gyon nombia nan di ya?’

³²Te akpaa de yako nyi 'Ka lee balan gyan' na, dee yee balan burum kɛwo mo. Nawolo nyi be popou ne lee di nideli nyi Gyon yee Wurubuarɛ dekpɛɲkpɛɲgyooɛ e.”

³³Mena doo be tiranoo fa Yesu nyiaa, "Doo gyen ya." Kenɛte Yesu mo yako wo nyiaa, "Akpaa mena na man mo ba wola non me donɲ ken me dana mee yee tom nɛ dalee ya."

Maake 12

¹Kenɛte Yesu besewo kolosi nombia burum fa wo aduya man, te ɔ gyoo dudu fa wo nyiaa, "Woo farale nolo fara woo te ɔ duu daasebia nyaale nan ne yee ngba akutuse te bee baake na nyi gerepo nɛ ke man. ɔ dii aban kilisi woo ken, te ɔ wula boo ken baa sara daasebia nan ke man na baa lese na lon lee ne man nɛ. Te ɔ baa deni doolon doolon daale ken walaɲ ke kyaa ke man na waa gyee woo kenaɲ. Te ɔ moo woo ken do paasetena baale nyinmaa man nyi baa kee ke doo, te ɔ korowo lan gbɛɛ.

²Deban kelii nyi baa ko daasebia nan nɛ, balee non kpila ɔ tobaale nolo gyu paasetena ban gyan nyi baa fa e ɔ wui noo.

³Mona paasetena ban kyana ɔ tobaale non, te be tuku e te be yela ɔ lanawo nyinmaase kufu nawoo kufu.

⁴Kenɛte woote non besewo kpila ɔ tobaale nolo bela gyu paasetena ban gyan. Mona be tuku non mo do e gyamee ɔ nyee man, te ba doo e desɛɲ.

⁵Kenaɲ wole woote non besewo kpila ɔ tobaale nolo bela, mona paasetena ban koo e bo. ɔ kpila tewulɛɛ burum, mona be tuku baale te ba koe baale.

⁶Walaɲ non ɔ be kaa ken woote non waa kpila yena, non gbagba bu dokolon koon non ɔ bee see ɔ doo ya nɛ. Wole wole nɛ, ɔ kaa kpila non mo gyu paasetena ban gyan te ɔ yakowo nyiaa, 'Mberem me bu na, baa bu e.’

⁷Mo paasetena ban kena ɔ bu non nɛ be yako donja nyiaa, 'Kei yena bu non waa kaa di ɔ kya aboo nan. Ɛ yela dɛɛ ko e, na aboo nan nafa waa di nɛ ka bese de wui!’

⁸Mena doo be kyana bu non ko, te be wonɛe e lee woo ken man ke leki.”

⁹Botoo te Yesu boose wo nyiaa, "Wonɲ te woote non waa yee? Waa kon kaa koe mena paasetena benaɲ, na waa mo woo ken do paasetena wole nyinmaa man.”

¹⁰Te ɔ besewo boose wo nyiaa, "Ɛ te kala ta Wurubuarɛ nombia anmarasen see nan na ɛ kena kpene ken ne yako nɛ yee? Be nmarasewo nyiaa, 'Boe ken deni maara ban be bee nɛ, ken kaa bese na mokoo kasee boe ken ne yeli deni ken ne yee donɲ.

- ¹¹De Gben̄gyoo Wurubuar̄e ȳe la te k̄ɔ̄ɔwɔ mena, te ke ȳe kpene keɲ ke dana gyakolon̄ de siaman' " Saese kegyiise na Farasiitena baɲ ke nyii Yesu aduya k̄ɛɲa n̄, ba gyeɲawɔ nyi ba wose man nombia yaa ɔ ne yako n̄.
- ¹²Botɔɔ te Gyudatena kegyiise baɲ gyae gb̄e baa kyan̄ Yesu, nawolo nyi be naawɔ nyi baɲ dɔɔ te ɔ gyɔɔ dudu kei. Mɔna bee yee balan̄ baɲ, mena dɔɔ be tinaa e yela te be laɲawɔ.
- ¹³Kenan̄ wole te Gyudatena kegyiise baɲ gyuuwɔ ke kpila gyoo Herode balan̄ baale, na Farasiitena baɲ baale nyi baa k̄ɔ̄ɔ kaa teese Yesu nɔɔman na baa nyin̄ gb̄e kyan̄ e.
- ¹⁴Baɲ mɔ k̄ɔ̄ɔwɔ ɔ gyan̄ kaa bɔɔse e nyiaa, "De Gben̄gyoo, da gyeɲ nyi n bee di dekara ya, te n be famen̄ na kpene keɲ balan̄ ne yako n̄ ya. N b̄e k̄e walan̄ siaman ya, te n na wola Wurubuar̄e gb̄enen̄ kpaakpaa ɲan̄ ɲe gb̄e dɔɔ. Dei nyi d̄e tɔ lempoo fa Romantena gyoo dinaa Kaesa, yaa de na tɔɔ ya?"
- ¹⁵Mɔ Yesu kena ba agyueɲ kum̄e ɲan̄ n̄ ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛm̄e baɲ ɛ na beo ɛ wose, won̄ dɔɔ te ɛ ne gyae ɛ ka teese me nɔɔman. Ɛ mo kɔbabii keɲ k̄ɔ̄ɔ maa k̄e"
- ¹⁶Ken̄te ba moo kɔbabii dokolon̄ kɔna e. Botɔɔ te ɔ bɔɔse wɔ nyiaa, "Amote nyee na ɔ yele gyakaa la ke dɔɔ?" Te be yako e nyi gyoo dinaa Kaesa wui.
- ¹⁷Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Kpene keɲ ȳe gyoo Kaesa wui na ɛ mo fa e, te kpene keɲ mɔ ȳe Wurubuar̄e wui n̄, ɛ mo ke fa e." Botɔɔ te gyakolon̄ gyoo balan̄ baɲ lee nɔɔ keɲ Yesu be tiri fa wɔ n̄ dɔɔ.
- ¹⁸Kenan̄ wole te Sadukiitena baɲ bɔɔ ne l̄e di nyi walan̄ da yem na waa bese fon̄ ya n̄, man baale k̄ɔ̄ɔwɔ Yesu gyan̄ kaa bɔɔse e nyiaa,
- ¹⁹"De Gben̄gyoo, de naana Mosesi ɲmarase mmaraa fa daa nyi, akpaa walan̄ da yem tina ɔ w̄e le yela te be ta lola bia ya na, ɔ naabu waa yala lialo ɲon na baa lola bia ɔ kegyia ɲon yele man.
- ²⁰K̄ɔ̄ɔwɔ nyi balee ɲolo bia baala nyetooro baale kyaawɔ, te be kegyia ɲon yala alo keɲ be ta lola bia ya te ɔ yeɲawɔ.
- ²¹Balate ɲon mɔ yala alo ɲonan̄ te ɲon mɔ yeɲawɔ keɲ be ta lola bia ya. Batoorote ɲon mɔ mena.
- ²²Mena mɔ te akan̄ baɲ mɔ pou yala alo ɲonan̄, mɔna be ta lolo ya. Te kyare ya, te alo ɲon mɔ yeɲawɔ.
- ²³Mena dɔɔ wee keɲ Wurubuar̄e waa gyusu balan̄ baɲ pou bɔɔ yem n̄ lee yeɲ man na, baala nyetooro k̄ewɔ baɲ bɔɔ yala alo kei gyan̄ee n̄, be man won̄ti te alo ɲon waa ȳe ɔ w̄e le?"
- ²⁴Ken̄te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ ta yoo, nawolo nyi ɛ ba gyeɲ Wurubuar̄e nombia aɲmarasen̄ see ɲan̄ ya, te ɛ ba gyeɲ Wurubuar̄e don̄ keɲ mɔ ya.

²⁵Wee kenj Wurubuarɛ waa gyusu balan lee yenj man nɛ, baala be gyae baa yala ya, te bɔɔ gyae baa mo ala mo fa yale ya. Be popou baa yɛɛ bo nɔɔba Wurubuarɛ kpilala banj be kyaa adido nɛ.

²⁶Lee kefonj lee yenj man wose man nombia na, ɛ te kala ta de naana Mosesi tɔne man mena kenj Wurubuarɛ be kolosi na nɔn Mosesi deponja kenj ne kpaa nɛ man yee? ɔ yakowɔ nyiaa, 'Manj yɛna Aberaham na Asiki na Gyekɔpo Wurubuarɛ.' Wurubuarɛ keyako kei nɛ, na nawolo baa nyi ɔ siaman na balan kɛwɔ sɛɛ be kyaa

²⁷Wurubuarɛ te yɛɛ woya Wurubuarɛ e ya, ɔ yɛɛ balan banj be kyaa na be sia nɛ Wurubuarɛ e. Mena dɔɔ ɛ ta yoo nideli nɔɔba ɛ ne yako nyi yenj wole kefonj be kyaa ya nɛ."

²⁸Botɔɔ te Gyudatena mmaraa wolala banj man nolo kɔɔawɔ botɔɔ. ɔ ke kɔɔ kaa nyii mena kenj bɛɛ wɔɔɔee nombia njan, na ɔ kena nyi Yesu ke tiranɔɔ fa wɔ nideli nɛ ɔ bɔɔse e nyiaa, "Wurubuarɛ mmaraase njan pou na, wɔnti yɛna kenj ne hia kela?"

²⁹Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Iseraetena pou ɛ nyii, 'De Gbɛngyoo Wurubuarɛ nɔn yɛɛ dokolonj.

³⁰Mena dɔɔ kaboena nyi nya mo n konɔɔ pou na nya agyuenj pou na n donj pou gyae n Gbɛngyoo Wurubuarɛ.'

³¹Alate kenj mo yɛna nyi, 'Gyae n dɔɔ nɔɔba nyanj gbagba n wose nɛ.' Mmaraa daale be kyaa kenj kela kenja ya."

³²Kenj te Gyudatena mmaraa wolale nɔn yako Yesu nyiaa, "De Gbɛngyoo, ampanj yaa n yakowɔ nyi Wurubuarɛ yɛɛ dokolonj, te nolo be kyaa kpu na e ya.

³³Te n besewɔ yako nyi kaboena nyi walanj waa mo ɔ konɔɔ pou na ɔ donj pou na wa agyuenj pou gyae Wurubuarɛ, na waa bese gyae ɔ dɔɔ nɔɔba nɔn gbagba nɛ. Mmaraase kenja dɔɔ kedi dei kela kenj walanj ka mo abɔɔ ke deesi fa Wurubuarɛ."

³⁴Yesu kena nyi Gyudatena mmaraa wolale nɔn te tiranɔɔ nideli nɛ ɔ yako e nyiaa, "Emɛɛ na Wurubuarɛ gyoori kenj nsana be dana lem ya." Lee kei wole nɛ, nolo te tale gyɔ ɔ konɔɔ bɔɔse e nombii daale bela ya.

³⁵Yesu ke gyakaa ɔ na wolo Gyudatena ɔsom deni dinaa kenj dekpanalanj man nɛ ɔ bɔɔse wɔ nyiaa, "Sena dɔɔ te Gyudatena mmaraa wolala banj ne tale yako nyi, Kristo nɔn Wurubuarɛ ba lese nɛ yɛɛ gyoo Defidi ɔ naanabii e?

³⁶Nawolo nyi Wurubuarɛ felinj nɔn yela gyoo Defidi gbagba yakowɔ nyiaa, 'Me Gbɛngyoo Wurubuarɛ yako me Gbɛngyoo nyi, Tisi kyaa me dunolunj dɔɔ, kelii debanj kenj maa mo n kolala pou do n tɛɛ.'

³⁷Te akpaa nyi gyoo Defidi baake nyeeleɛɛɛ nɔn nyi ɔ 'Gbɛngyoo' na, kenanj na sena te nyeeleɛɛɛ nɔn waa bese gyoo Defidi ɔ naanabii?" Kenj te yɛɛ balan banj pou bɔɔ gyanjɛɛ bee tei nɛ gyonj.

³⁸Yesu kɛɛ wolo nɛ ɔ faree wɔ nyiaa, "Ɛ kɛɛ ɛ wose nideli na Gyudatena mmaraa wolala ban. Bɛɛ gyae kegbase doolon nyinɔn kado na be don na kebu agantan man, na balan kenyin do wɔ noo.

³⁹Akpaa be gyaɛee Gyudatena osom denɛ man, na botooɛe ɔn bɛɛ gyaɛee di be noo nɛ, na bɛɛ gyae akyaese kpaakpaa baa kyaa.

⁴⁰Bɛɛ beo liala leo ba aboo kamase ɔn be dana nɛ. Te bɛɛ fane balan man kyare mo wola ba wose. Wurubuaɛ waa won mena balan benan dinoo deɲela nideli."

⁴¹Yesu ke gyu ka gyoo Wurubuaɛ osom deni dinaa keɲ man nɛ, ɔ ke kyaawo yenan mo ɔ sia tee adakaa keɲ bɛɛ do koba ke man nɛ. Te ɔ gyinaa ɔ sia ɔ ne kɛɛ mena keɲ balan na mo koba kaa do adakaa keɲ man. Balan ban be dana koba nɛ, moo koba burum kaa do adakaa keɲ man.

⁴²Keɲte lialo diyemte ɲolo moo kobabia ala, ɔn ɲe gyae ke yɛɛ ɲgba kotoku dokolon ne kaa do adakaa keɲ man.

⁴³Botoo te Yesu baake ɔ kaseela ban gyaɛee te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon nyi lialo diyemte kei ta do koba kela balan akan ban pou.

⁴⁴Nawolo nyi balan ban pou lese koba kyomii bo lee burum ɔn be dana nɛ man kaa do. Mo lialo diyemte kei doo, keɲ na ɔ diyem koran ne kpene kamase keɲ ɔ dana nɛ yaa ɔ moowo kaa do nɛ."

Maake 13

¹Yesu kɛɛ lee Gyudatena osom deni dinaa keɲ man nɛ, ɔ kaseela ban man ɲolo yako e nyiaa, "De Gbenɲyoo, kɛɛ boya ɔn boo mo ma deni kei, na deni keɲ mo kyeo!"

²Botoo te Yesu mo yako wɔ nyiaa, "Ʋgba ɛ ne naa denɛɛ dinaana keɲa? Baa tekerii ɲe popou lo keɲ nyi ɛ be gyae ɛ kena boe na boe gyakaa ke doo doo ya."

³Keɲte Yesu gyuuwo ke kyaa oliifi bula keɲ doo, te ɔ moo ɔ sia tee Wurubuaɛ osom deni dinaa keɲ. ɔ kekyaa botoo te Pita na Gyemisi na Gyɔn na Anderiase baagen koɲawo ɔ gyan kaa yako e nyiaa,

⁴"Wola daa deban keɲ nombia keɲa pou gyae ke koɲ. Won te dɛɛ mo naa nyi keɲa pou gyae ke koɲ?"

⁵Botoo te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ kɛɛ ɛ wose man nideli, na ɲolo ba beo ɲon ya.

⁶Balan burum baa koɲ ma yele man na be kaa yako nyi, 'Ban yena man Nyeelɛere ɲon,' na baa beo balan burum na baa yo gbɛɛ.

⁷Akpaa ɛ nyii yoo na yoose nombia nɛ, ɛ na yeli ɛ wɔe ke lo ɲon ya. Kaboena nyi mena aboo keɲa pou dɛɛkoɲ mena, mona kei bɛɛ wolo nyi deban otomante keɲ te lii ya.

⁸Teelese baa koro sen tia dɔŋa, na gyoonen mo ka koro sen tia dɔŋa. Teele gyae ke wosi yenaase burum, te tanam mo gyae ke yala teelee dɔɔ. Mɔna keŋa pou yee yaa ngba fulute kadoŋee kewalan ne.

⁹Mena dɔɔ e kee e wose dɔɔ nideli, nawolo nyi baa mo non gyina donɔɔ kegyiise na baa suku non Gyudatena osom denee man. Lee man dɔɔ, baa mo non gyu teelee kegyiise na gyoonen siaman. Kei gyae ke yela e ke nyin gbɛɛ kolosi Wurubuaɛ nombia nan fa wo.

¹⁰Mɔna kaboena nyi me silala baa tangbɛɛ kolosi Wurubuaɛ nombia kpaakpaa nan fa teelee kei dɔɔ balan pou pe.

¹¹Nyi akpaa be kyan non gyu nombia dedii man ne, e na wolee na kpene keŋ e keyako ya. Kpene keŋ Wurubuaɛ waa mo do e noose man deban kenan ne, keŋ te kaboena nyi yaa yako. Nawolo nyi na emee ne gyae la e kekolosi ya, mɔna Wurubuaɛ felin non ne gyae la waa kolosi fa non.

¹²Naa lolo bia baa lese dɔŋa fa yen, na kya mo ka lese o bu fa yen. Bia baa koro sen tia ba lolala, na baa lese wo fa yen.

¹³Man dɔɔ balan pou baa kola non. Mo walan non o kyan o wose sen kenken kelii oto ne, Wurubuaɛ waa lee o nyee.

¹⁴Nyi akpaa e naa kpene keŋ bee kole te ke dana duwaare ne de kaa sen botɔɔ keŋ tekaboena nyi ke dee sen ya ne, (kaboena nyi walan kamase non o ne kala tone kei ne, waa yee kakyen na waa nyii ke man). Dekon mena na, balan ban be kyaa Gyudia teelee dɔɔ ne, baa yeu gyu bulase dɔɔ.

¹⁵Nyi akpaa nolo kyaa o deni nyee dɔɔ na, o na tisi kon teelee man nyi o kaa mo o kolo ya.

¹⁶Te akpaa nolo mo kyaa wooman na, o na bese gyu dee nyi o ka mo o kegba ya.

¹⁷Mena weeya nenan man ne, fulɛetena na talabose baa laako.

¹⁸Mena dɔɔ e fane fa Wurubuaɛ nyi, mena nombia keŋa naa kon waaretɛɛ ya.

¹⁹Nawolo nyi weeya nenan man ne, balan baa naa diyem keŋ leenan deban keŋ Wurubuaɛ be yee teelee kei kaa lii na gyen ne, mena diyem kenan te kon ta see ya, te ke dinɔɔ mo be gyae kekon mo see ya.

²⁰Na Wurubuaɛ ke kokee kayeyee weeya keŋa ya ne, nafi nolo na nolo be gyae waa ka ya. Mɔna lee o balan ban o ba lese see ne dɔɔ, te o kokee weeya nenan.

²¹Deban kenan de lii te nolo de yako non nyi 'E kee Kristo non kyaa kebo, yaa o kyaa yenan daale na' e na lee ke di ya.

²²Nawolo nyi balan baa dii akereɛ nyi ban yena man Kristo non, te baale mo baa dii akereɛ nyi be yee Wurubuaɛ akpenkpengyɔɔrawo. Baa yee gyakolon nombia na nombia dinaana, te akpaa be tale nyin gbɛɛ koran na, baa mo beo Wurubuaɛ balan ban o ba lese see ne.

- ²³Mona emee dɔɔ ɛ dɔɔ ɛ wose dɔɔ, nawolo nyi me tan wulaa yako non nombia kena.”
- ²⁴Weeya nenan man kayeyee kena pou wole na weese waa gyoo ditiŋtee, te gyaalan mo be gyae waa wolose ya.
- ²⁵Kyolobiise baa lee adido kaa yala. Te abɔɔ nan pou ne kyaa adido ne, gyae ke wosi.
- ²⁶Deban kenan ne, balan baa naa man Deniwalan Bu non ta mo don na gyoorobiiri lee nona man adido mee kon.
- ²⁷Te maa kpila me kpilala lee adido na be kaa yilaa me balan ban Wurubuaɛ ba lese wo see teeke kei dɔɔ yenan kamase ne.
- ²⁸Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "E kee fiigi dan na ɛ ke kasee kolo lee ka wose man. Akpaa ɛ naa ngba ke tombia da potee faareŋse wolee ne, na ɛ gyen nyi awuluntee ta benaa baa.
- ²⁹Mena mo te akpaa ɛ naa mena nombia kena ne kon na, ɛ gyen nyi man Deniwalan Bu non kekɔn ta benaa tan.
- ³⁰Ampan yaa mee yako non nyi balan ban be kyaa gyen kei ne, be duulun be gyae ke munu tan ya, pete nombia kena kekɔn.
- ³¹Adido na teeke kei pou gyae ke gyu oto, mona me noowoya dɔɔ nan gyae ke kyaa kekpaakekpaa.”
- ³²Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "Dolo ba gyen wee na deban ken kena pou gyae ke kon ya. Wurubuaɛ kpilala ban be kyaa adido, na man Deniwalan Bu non koran ba gyen ya. Gyise me kya non o kyaa adido ne waagen gyen la.
- ³³Mena dɔɔ ɛ kee nideli na ɛ ke desina ɛ wose see, nawolo nyi ɛ ba gyen wee ken deban kenan gyae ke kon ya.
- ³⁴Ke yee ngba walan non o ba koro o ne gyu gbɛɛ, te o ba mo o dekpanalan do o tewulee nyinmaa man ne. O faa be man walan kamase tom ken waa yee, te o yako non o na deke denanɔ ken ne nyi waa deke ke nideli.
- ³⁵Mena dɔɔ emee mo ɛ dɔɔ ɛ wose dɔɔ, nawolo nyi ɛ ba gyen wee ken dekpanalan te non waa kon ya. Waa tale kon balinɔ yaa teensana, yaa kegyim kee lo woya, yaa nebo nebo.
- ³⁶E dɔɔ ɛ wose dɔɔ na o be kon kaa futaa non nyi ɛ dɔɔ dosoron man ya.
- ³⁷Nombii kei mee yako non ne, mee yako baa fa balan pou. E dɔɔ ɛ wose dɔɔ.”

Maake 14

- ¹Keka weeya ala na Gyudatena nyeekelɛewee dinaa ken kedi kelii ne, Wurubuaɛ saase kegyiise ban na Gyudatena mmaraa wolala gyae gbɛɛ ken baa mo adao gbɛnen kyan Yesu na baa ko e.

²Kente be yakowo nyi, "E na fa dɛe kyan e nyeekeleewee dinaa kei kedi man ya, na mena ya na balan ban baa yela donoo ken ke sinii."

³Yesu ke kyaa Betani donoo man ne, o gyuuwo Simon non nafa o na wee kawee yayam ne dɛe o kaa di. Te alo nolo konawo botoo na o dana nun ofonofonte ken ke dana koyadon ne porontia too. Botoo te o toro ke te o toosi nun ken woli Yesu nyeeman.

⁴Te balan ban be kyaa botoo ne baale gyeja ban boose donja nyiaa, "Weera doo te o wolee nun kei mena.

⁵Nafa baa tale yoo nun kei kela tomyeere kulutoo dokolon koba, na waa mo ke fa ayematena." Botoo te ba too be noo gyakaa alo doo.

⁶Kente Yesu yako wo nyiaa, "E yela e, weera doo te e ne kale na alo non mena e? O te yee kolo kpaakpaa fa man.

⁷Ayematena doo, baa kyaa e gyan deban kamase. Te deban kamase ken e gyae na, e ke tale yee deeli fa wo. Mona man doo, moo gyae maa kyaa e gyan kelii oto ya.

⁸O te yee kpene ken waa tale. O te tangbee kyeekee nun woli man, na kawola nyi o te desina man fa me ke wuu pena maa yen.

⁹Ampaŋ yaa mee yako non e ke nyii nyiaa, teeke kei doo yenaŋ kamase ken baa kolosi Wurubuaŋ nombia kpaakpaa nan ne, baa yako kpene ken alo kei be yee ne na baa mo tooe e."

¹⁰Kente Gyudase Isekarote non o yee Yesu kaseela kufu bala ban man nolo e ne, gyuuwo Wurubuaŋ saese kegyiise ban gyan nyi waa lese Yesu fa wo.

¹¹Be ke nyii mena ne, yee wo gyon te be yakowo see nyi baa fa e koba. Lee botoo te Gyudase Isekarote keo gbee ken waa mo lese e fa wo.

¹²Nyeekeleewee kedi wee gyan gbate ken bee di bodobodo ken tee be doo ke man ya, te bee ko Nyeekeleewee kedi nambu non kelii ne, Yesu kaseela ban konawo o gyan kaa boose e nyiaa, "Alen te n ne gyae nyi de kaa desina see fa nyeekeleewee dinaa weenee nan?"

¹³Botoo te o kpila o kaseela ban bala te o yako wo nyiaa, "E gyu Gyerusalem donoo man. E ne gyu na e ke gyanee na balee nolo seele na lon na ogele. E sila e.

¹⁴Dekpanalan ken man waa gyoo ne, e yako dekpandalante non nyi, De Gbengyoo non kpa dɛe boose nen nyiaa, 'Alen te nola deni ken daa na me kaseela ban dɛe kaa di nyeekeleewee dinaa weenee nan ne kyaa?"

¹⁵Balee nonaŋ waa wola non abansoro deni dinaa daale ken ke kyaa adido te boo desina ke man nideli ne. E desina botoo na de kaa di weenee nan."

¹⁶O kaseela ban ke gyu kelii donoo ken man ne, be naa kpene kamase ken Yesu be yako wo ne pɛpɛpɛ, te be desina nyeekeleewee weenee nan see botoo.

¹⁷Kelii balinoo ne, Yesu na o kaseela kufu bala ban konawo botoo.

- ¹⁸Ba ke kyaa bee dii ne, te Yesu yako wo nyiaa, "Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyi emee baŋ daa na ŋon kyaa dee dii ne, e man ŋolo waa lese maŋ fa."
- ¹⁹Botoo te dekokorokoo kyaa o kaseela baŋ, te be boose Yesu dokolon dokolon nyiaa, "De Gbengyoo, maŋ yaa amote?"
- ²⁰Te Yesu yako wo nyiaa, "Emee kufubala kewo man ŋolo ŋon daa na e na do de nyinmaa nyefale dokolon kei man ne.
- ²¹Maŋ Deniwalan Bu ŋon maa yeŋ ngba mena keŋ Wurubuaŋe nombia anmarasen see ne yako lee ma wose man ne, mona walaŋ ŋon waa lese maŋ fa ne waa laako. Nyi beŋ ta lola walaŋ ŋonan ya na, nafa dei."
- ²²Yesu na o kaseela baŋ kee dii ne, o moo bodobodo te o fanewo fa Wurubuaŋe karaŋ, te o kara ke mo fa o kaseela baŋ. Keŋte o yako wo nyiaa, "E lee di, kei yena ma wosenaane keŋ."
- ²³Kenan wole te o moo leenoo keŋ solon doo ke man ne te o fanewo fa Wurubuaŋe karaŋ, te o moo ke fa o kaseela baŋ. Keŋte be popou nyoo wo lee ke man.
- ²⁴Botoo te o yako wo nyiaa "Kei yena me fatabo keŋ Wurubuaŋe be kyeekee leki na waa mo to nookebakese wole keŋ noo. Kei ne gyae la ke yela na Wurubuaŋe ka mo balan burum nombiakumee kyee wo.
- ²⁵Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyiaa, moo gyae maa tekaa nyoo solon kei bela ya, kelii wee keŋ maa bese nyoo ke wole Wurubuaŋe gyoori keŋ man."
- ²⁶Ba ke kpree noonen lese Wurubuaŋe yele ne, te ba leewo donoo keŋ man gyu oliifi bula keŋ doo.
- ²⁷Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "E popou e ke yeu tina maŋ yela. Nawolo nyi Wurubuaŋe yakowo o nombia anmarasen see ŋan man lee ma wose man nyiaa, 'Maa gyo namensekeelere ŋon lo, na o namense baŋ pou ke yaasee.'
- ²⁸Mona me fom lee yeŋ man na, maa kyan ŋon gbée gyu Galelia teelee man."
- ²⁹Keŋte Pita yako e nyiaa, "Akpaa be popou de yeu tina neŋ yela koran na, maŋ doo moo gyae maa tina neŋ yela korakora ya."
- ³⁰Botoo te Yesu yako Pita nyiaa, "Ampaŋ yaa mee yako neŋ nyi gyen nelim kei pete kegyim kelo woya betabola ne, nyaŋ ke bee betabotooro nyi n ba gyen maŋ korakora ya."
- ³¹Keŋte Pita yakowo sen ke doo keŋken nyiaa, "Akpaa nyi ke yee yeŋ ke koran na, moo gyae maa bee nyi moo gyen neŋ korakora ya." Te o kaseela akan baŋ pou mo yakowo mena.
- ³²Yesu na o kaseela baŋ kelii botoo keŋ bee baake nyi Gekyemane ne o yako wo nyiaa, "E kyaa kebo na me kaa fane."
- ³³Te o moo Pita na Gyemisi na Gyon sila o wose. Botoo te nombia takaa e nideli, keŋ nyi o bee gyen mena keŋ waa yee o wose ya.

- ³⁴Te ɔ yako ɔ kaseela ban nyiaa, "Nombia ne takaa man nideli ken mee gyae maa yen. E kyaa kebo, e na doo ya."
- ³⁵Ken te ɔ gyuuwo ɔ siaman kyomii te ɔ tisiwo bun te ɔ fanewo fa Wurubuaɛ nyi, akpaa ɔ ne gyae na waa yela kaale kei ke lan ɔ nyee doo.
- ³⁶Te ɔ yakowo nyi, "Me kya, kpene kamaɛ be tan nen don ya. Lese kaale kei me doo. Mo na yee kpene ken man ne gyae ya. Yee kpene ken nyan gbagba ne gyae."
- ³⁷ɔ ka bese koɔ ne, ɔ kaa naawo na ba te doo te ɔ gyusu wo boose Simon Pita nyiaa, "Simon, e te doo? E te tale kyaa na e ka deke deban dokolon koɔ ken nyi e be doo yee?"
- ³⁸E na doo ya, e fane na e be nyin gyoo kekeesekeɛ man ya. Ma gyen nyi e konooɛ man na e ne gyae e ke yee ma kegyaebii, mona e wosenaane man na e be tan mena don kenan ya."
- ³⁹Ken te Yesu besewo gyu ke fane yako nombii dokolon kenan bela.
- ⁴⁰ɔ ka bese koɔ be gyan na be see be doo, nawolo nyi dosoron doo be siaman te be ta gyen kpene ken baa yako ya.
- ⁴¹Ken te Yesu besewo koɔ be gyan betabotoorote te ɔ boose wo nyi, "E see e gyakaa dosoron kei doo e ne fefo? Tekaboe mena, deban ken te lii. Be ta lese man Deniwalan Bu non fa nombiakumeeɛɛra.
- ⁴²E koro dee gyu de kaa gyanee na wo. Don ɔ na lese man waa fa ne te tun daa tan."
- ⁴³Yesu ke gyakaa ɔ ne kolosi ne, Gyudase non ɔ yee kaseela kufu bala ban man nolo e ne, kaa beewo lee be doo. Na balan dikpii ken be dana yoosilase na akpokpose, na Wurubuaɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala ban Gyudatena kegyiise ba lese do na e ne silana e.
- ⁴⁴Na Gyudase non ɔ ba lese e fa ne tan tangbee yako balan ban nyiaa, "Walan non maa pukaa e ne non nonan, e kyan e kenken na e ka mo e ta."
- ⁴⁵Gyudase ka betaa lii Yesu gyan ne, ɔ baake e nyi, "Me Gbengyoo," te ɔ pukaa e.
- ⁴⁶Botoo te balan ban kyan e.
- ⁴⁷Ken te Yesu kaseela ban man nolo non ɔ senɛ botoo ne lese ɔ yoosila kara Wurubuaɛ saese kegyia non tobaale denɛɛ lese ke lo.
- ⁴⁸Botoo te Yesu boose wo nyiaa, "Me yee walanɔm e te e moo yoosilase na akpokpose e ne koɔ e kaa kyan man?"
- ⁴⁹Wee kamaɛ ken me kyaa e gyan Wurubuaɛ som deni dinaa ken man mee wola non ne, e te kyan man ya. Mona nombia ken pou koɔ, na ke yela Wurubuaɛ nombia anmarasen see nan ke koɔ mena."
- ⁵⁰Ken te Yesu kaseela ban pou yewo tina e yela.
- ⁵¹Na tobaale nolo non ɔ wuuna kanyanbii ne silana Yesu. Be ka mo baa kyan e ne,

⁵²te ɔ leewɔ be nyinjmaa man yeu ditenṭeli tina ɔ kanyaṅbii keṅ yela.

⁵³Keṅte ba moo Yesu gyu Wurubuaɛ saese kegyia ṅon gyaṅ, te Wurubuaɛ saese kegyiise baṅ pou na Gyudatena mmaraa wolala, na Gyudatena kegyiise kaa gyaṅeewɔ botɔɔ.

⁵⁴Na Pita silana Yesu wole wole lemlem gyu Wurubuaɛ saese kegyia ṅon dekpajalan man. Botɔɔ te Pita gyuuwɔ ke kyaa kotɔɔtɔtena baṅ bee gyee dekpajalan keṅ nɛ gyaṅ bee woli boalan.

⁵⁵Na Wurubuaɛ saese kegyiise, na Gyudatena kegyiise akan baṅ ne keɔ nombii keṅ baa mo gyakaa ɔ dɔɔ na baa nyinj gbɛɛ ko e, mo be te nyim ya.

⁵⁶Balan burum koṅawɔ kaa keɛɛ ɔ noose, mona be noowoya ṅan te kyaa na doṅa ya.

⁵⁷Te baale korowɔ keɛɛ ɔ noose nyiaa,

⁵⁸"De te nyii nyi ɔ kpa waa tekerii Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keṅ balan be maa nɛ, te weeya atooro wole na waa ma wole keṅ te yɛɛ walaṅ maa na ke ya."

⁵⁹Baṅ mo nombia ṅan bɔɔ kaa yako nɛ, te kyaa na doṅa ya.

⁶⁰Botɔɔ te Wurubuaɛ saese kegyia ṅon korowɔ seṅ kebu keṅ nsana nsana te ɔ boose Yesu nyiaa, "N be tiranɔɔ yee? Woṅ dɔɔ te balan kewɔ ne keɛɛ n noose, te n be tiranɔɔ ya?"

⁶¹Mo Yesu te gyusu ɔ noo ya. Botɔɔ te Wurubuaɛ saese kegyia ṅon boose e nyi, "Nyaṅ yena nyeelɛɛre ṅon Wurubuaɛ be yako see nyi nyaṅ ke koṅ nɛ? Nyaṅ yena Wurubuaɛ ṅon kaboena nyi baa lese ɔ yele nɛ bu dokolon ṅon?"

⁶²Keṅte Yesu tiranɔɔ nyi, "Ayi, maṅ ṅonaṅ. E kena maṅ Deniwalan Bu ṅon kyaa Wurubuaɛ doṅte ṅon dunolon dɔɔ. Na e ka bese naa maṅ na me doṅ ṅoma man adido mɛɛ koṅ."

⁶³Botɔɔ te Wurubuaɛ saese kegyia ṅon tirii ṅon gbagba kegba te ɔ boose wɔ nyiaa, "Woṅ adanseɛ yaa dɛɛ gyae dee nyii bela?"

⁶⁴E te nyii mmusuo nombia ṅan ɔ be yako yee? Sena yaa e na gyueṅ lee ke man? Te kegyiise baṅ pou too be noo gyakaa ɔ dɔɔ bu e foɔ nyi, "Kaboena nyi baa ko e."

⁶⁵Keṅte balan baṅ baale fiasɛɛ bɛɛ to noolon woli e, te be wuu ɔ sia na bɛɛ takee e akotase. Te be boose e nyi, "Wurubuaɛ dekpɛṅkpɛṅgyɔɔre, wola daa ṅon ɔ be gyo neṅ." Keṅte ba moo e fa kotɔɔtɔtena baṅ te baṅ mo ke tuku e.

⁶⁶Pita ke kyaa dekpajalan keṅ man nɛ, Wurubuaɛ saese kegyia ṅon alebu ṅolo koṅawɔ botɔɔ.

⁶⁷ɔ kena Pita kyaa ɔ ne woli boalan nɛ, ɔ keɛ e yididi te ɔ yako e nyiaa, "Nyaṅ mo n kpue na Yesu Nasarete baale ṅon."

⁶⁸Mo Pita lee aṅmaareṅ te ɔ yako e nyi, "Moɔ gyeṅ kpene keṅ n ne yako nɛ man korakora ya." Botɔɔ te Pita leewɔ gyu denanɔɔ keṅ man.

⁶⁹Alebu ñon ka bese naa Pita botoo ne o yako balan ban ba seŋee botoo ne nyiaa, "Balee kei mo kpue na wo."

⁷⁰Mo Pita besewo bee ke bela. Kenan wole ne, balan ban ba seŋee botoo ne besewo yako Pita nyiaa, "Ke yee ampan nyi n kpue na wo, nawolo nyi n yee Galelia baale e."

⁷¹Botoo te Pita moo noodon kolosi te o kana ntam kpu nyiaa, "Moo gyen balee kei ñon e ne kolosi o wose man nombia ne korakora ya"

⁷²Debokenan man te kegyim loo woya betabolate. Kenje Pita toose nombia ñan Yesu be yako e ne nyiaa, "Pe kegyim kelo woya betabola na, nyan ke bee betabotooro nyi n ba gyen man ya." Kenje o yelee wo do o ne wii.

Maake 15

¹Tee kena nebo nebo fuu ne, saese kegyiise na donoo kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala gyanee wo te be bake Yesu nyeeman. Mena doo be bake e te ba moo e gyu ka do Pilato ñon o seŋee Romantena gyoo dinaa nawoo man ne, nyinmaa man.

²Kenje Pilato boose e nyiaa, "Nyan yena Gyudatena gyoo ñon?" Te Yesu tiranoo nyi, "Mena yaa n yakowo ne."

³Te Gyudatena saese kegyiise ban keeree o noose mo nombia burum gyakaa o doo.

⁴Kenje Pilato boose e nyi, "Be ta mo nombia kenja bee gyakaa n doo na, n ba lese n noose yee?"

⁵Botoo te nombia ñan doo gyoo Pilato noo, nawolo nyi Yesu te yako daale ya.

⁶Gyudatena nyeekelawee kedi kamase ne, kaboena nyi Pilato waa tina balan ban boo kyam to deni ne man dokolon, ñon balan benan gbagba ne gyae ne yela fa wo.

⁷Mena deban kenan na ba te kyan Barabase to deni. Barabase kei kpue balan ban boo koro seŋ tia gyoo dinaa, te boo ko balan ne man.

⁸Botoo te balan dikpii ken kana Pilato gyan nyi waa yee kpene ken o ne tan yee deban kamase ne fa wo.

⁹Te Pilato boose wo nyiaa, "E ne gyae nyi maa lese Gyudatena gyoo ñon fa ñon?"

¹⁰Ken doo Pilato be boose mena yena nyi, o gyen nyi saese kegyiise ban ne kola Yesu doo te ba lese e fa yen.

¹¹Mo Wurubure saese kegyiise ban feefuwo do balan dikpii ken nyi, baa yako Pilato nyi waa lese Barabase fa wo.

¹²Botoo te Pilato boose wo nyi, "Sena te e ne gyae maa yee walan ñon e ne baake e nyi Gyudatena gyoo ne?"

¹³Te balan dikpii ken fae yeesa nyi, "Yela baa gyo e nyeelabia sakaa opandan doo na waa yen"

- ¹⁴Ken̄te Pilato bōose wō nyiaa, "Wōn dukum te ɔ yēewo?" Mōna be gyakaa bo b̄e fae yeesa ken̄ken̄ nyi, "Gyɔ e nyeelabia sakaa ɔpan̄dan̄ doo"
- ¹⁵Ken̄ Pilato ne gyae mena ken̄ be wōe ke f̄e wō doo ɔ lese Barabase fa wō, te ɔ yela ɔ yoon̄ɔtena tuku Yesu te ɔ moo e fa nyi baa gyu ke gyɔ e nyeelabia sakaa ɔpan̄dan̄ doo.
- ¹⁶Ken̄te yoon̄ɔtena ban̄ moo Yesu gyu Pilato dekp̄an̄alan̄ man botoo ken̄ bee di nombia n̄e, te be baake be tebia yoon̄ɔtena akan̄ ban̄ pou gyānee.
- ¹⁷Te ba moo kegba yayam do e, te ba moo sōose loo gyoōro kototoo wuu e.
- ¹⁸Na bee kulu e nyiaa, "Gyudatena gyoo, n nyee d̄e wolose"
- ¹⁹Botoo na be gyakaa b̄e mo dan̄ nm̄eree e ɔ nyeeman, na b̄e tō nōolon̄ woli e na b̄e būn̄ ɔ nawoot̄e kulu e.
- ²⁰Be ke kulu e tan̄ n̄e, ba kpee kegba yayam ken̄ te ba moo n̄on gbagba wui ken̄ do e. Te ba moo e lee be kaa gyɔ e sakaa ɔpan̄dan̄ doo.
- ²¹Be ka lee donoo ken̄ man bee gyu n̄e, te be gyānee na Sim̄on n̄on ɔ ba lee Kirene donoo man n̄e na ɔ ne kōn̄. Sim̄on kei bia yena Alekesanda na Rufuse. Ken̄te ba n̄ere e nyi waa l̄e Yesu ɔpan̄dan̄ ken̄ seele.
- ²²Te ba moo Yesu gyu botoo ken̄ b̄e baake nyi "Golgata" ken̄ nawolo nyi "Nyeebookoo" d̄e n̄e.
- ²³Ken̄te ba moo tee ken̄ b̄e baake nyi m̄eere n̄e kyakale solon̄ man fa Yesu nyi waa nyoo, mōna ɔ te nyoo ke ya.
- ²⁴Ba ke gyɔ e sakaa ɔpan̄dan̄ doo n̄e, te be kp̄ēl̄e ɔ kegbase būn̄ii te be loo boe n̄e doo, na baa naa ken̄ walān̄ kamase waa nyin̄.
- ²⁵Gyae ke yēe n̄gba nebo weese deban̄ atoorote man n̄e, te be gyoo Yesu sakaa ɔpan̄dan̄ doo.
- ²⁶Ken̄te be n̄marase dukum ken̄ be kpa ɔ be yēe n̄e mataa ɔ nyee gb̄e nyiaa, "GYUDATENA GYOO DON YAA."
- ²⁷Botoo te be gyoo nm̄elatena bala baale mō sakaa ɔpan̄daase doo kpu na Yesu. Dolo sakaa ɔ dunolon̄ doo, te n̄olo mō sakaa ɔ demena doo.
- ²⁸Kei yela Wurubuar̄e nombia an̄marasen̄ see n̄an kōn̄awo mena. Nombia n̄enan̄ yena nyi, "Be ta mo e kpu na nombiakum̄ēyēera."
- ²⁹Na balan̄ ban̄ b̄e lam botoo n̄e, na tee e na bee kpiisi ba nyeēya yako nyiaa, "Nyan̄ n̄on n kpa n ke tekerii Wurubuar̄e osom deni dinaa ken̄ na n ka mo weeya atooro maa ke n̄e,
- ³⁰l̄e n wose na n ke tisi lee ɔpan̄dan̄ ken̄ doo na d̄e k̄e."

³¹Mena mo te Wurubuarɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala ban mo kulu e. Te be yako donɔa nyiaa, "Ɔ ne tale lɛɛ baale nyee, mona ɔ be tale lɛɛ non gbagba nyee ya."

³²Nyi akpaa non yɛna nyeedon Gbenɔgyoo na Israetena gyoo non Wurubuarɛ be yako see nyi waa kon nɛ, kenan na waa lɛɛ ɔ wose lee ɔpanɔan ken dɔɔ na dɛɛ naa na dɛɛ lɛɛ e di. Te balan bala ban boɔ gyɔ wo sakaa ɔpanɔaase dɔɔ kpu na e nɛ mo tee e mena.

³³Weese ka sen dɛɛ nɛ, ditinɛɛ kaa lɛɛ tɛɛle ken dɔɔ pou kelii ɔ ke gɛɛse.

³⁴Te weese ke gɛɛse kenan nɛ Yesu fae yeesa kenken nyiaa, "Eli, Eli, lama sabatani?" Ken nawolo nyi, "Me Wurubuarɛ, Me Wurubuarɛ, weera te n lese n sia yela man?"

³⁵Balan ban ba senɛɛ botɔɔ ke nyii mena nɛ be yakowo nyiaa, "Ɛ nyii, ɔ ne baake Elaegya."

³⁶Debokenan man te be man nolo yeuwo ka mo kolo nɔgba kokyaa ken gyae ke tale lɛɛ lon nɛ do solon denyanɛsa daale man, te ɔ moo ke tooso na dan te ɔ gyinaa ke adido fa Yesu nyi waa nyɔɔ. Kenɛte ɔ yakowo nyiaa, "Ɛ sen dɛɛ kɛɛ nyi Elaegya waa kon kaa lese e lee ɔpanɔan ken dɔɔ."

³⁷Botɔɔ te Yesu besewo fae yeesa kenken, te ɔ kara weesi.

³⁸Kekon mena nɛ, kanyan ken boɔ mo kpase Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken man nɛ beesewo kyɛkyɛɛ ala lee adido kaa lii ka mokɔɔ man.

³⁹Yoonɔɔtena kegyia non ɔ senɛɛ botɔɔ kena Yesu ke fae yeesa kara weesi nɛ, ɔ yakowo nyiaa, "Balee kei yɛna Wurubuarɛ bu non ampan."

⁴⁰Na ala baale senɛɛ lemlem bɛɛ kɛɛ. Ala benan man baale yɛna Mɛɛre non ɔ ba lee Magedala nɛ, na Gyemisi kemaasa na Gyose be naa Mɛɛre na Salome.

⁴¹Ala kɛwo silana Yesu kɛɛ ɔ dɔɔ deban ken ɔ kya Galelia nɛ. Na ala burum ban boɔ sila e kon Gyerusalem donɔɔ man nɛ mo senɛɛ botɔɔ.

⁴²Na wee kenan yɛɛ wee ken Gyudatena na mo desina ba wose fa ba keɛɛfowee ken kedi. Ke lii balinɔɔ nɛ,

⁴³balee non bɛɛ baake e nyi Gyosefo non ɔ ba lee Arimatia donɔɔ man nɛ gyɔɔ ɔ konɔɔ gyɔ Pilato gyan ka sola e nyi waa mo Yesu woo non fa e ɔ kaa wuu. Gyosefo kei yɛɛ donɔɔ kegyia nolo e, te non mo ne gyeki Wurubuarɛ gyoori ken.

⁴⁴Pilato ke nyii nyi Yesu ta yem nɛ, yɛɛ e gyakolon. Mena dɔɔ ɔ baake ɔ yoonɔɔtena kegyia non boɔse e nyiaa, "Yesu non wulaa yɛnawo?"

⁴⁵Ɔ ke nyii lee yoonɔɔtena kegyia non nonman nyi ke yɛɛ ampan nɛ, ɔ faa Gyosefo non gbɛɛ nyi waa gyɔ ka mo woo non.

⁴⁶Mena dɔɔ Gyosefo gyuuwo ke lɛɛ akaralɛɛ te ɔ lese woo non lee ɔpanɔan ken dɔɔ te ɔ moo akaralɛɛ ken milii e. Kenɛte ɔ moo e ke wuu yebɔɔ ken boɔ kare boe daale man nɛ man. Te ɔ bilini boe dinaa daale to yebɔɔ ken nɔɔ.

⁴⁷Na Mēere ḡon ɔ ba lee Magedala nē, na Gyose ɔ naa Mēere seḡe botɔɔ. Mena dɔɔ be naa botɔɔ keḡ bɔɔ wuu e nē.

Maake 16

¹Gyudatena keḡefowee keḡ ke taḡ nē, Mēere ḡon ɔ ba lee Magedala na Gyemisi ɔ naa Mēere na Salome, lēe abɔɔ ofoḡ nyiḡan be kaa buraa Yesu woo ḡon.

²Kosida nebo nebo weese ke bēe nē, ala baḡ korowɔ bee gyuu yebɔɔ keḡ tēe.

³Be kee gyuu na bēe bɔɔse dɔḡa nyiaa, "Amote ne gyae la waa biliḡi boe keḡ lee yebɔɔ keḡ nɔɔman fa daa?"

⁴Mɔ be ke gyina be sia kēe na, be naawɔ nyi be te biliḡi boe dinaa dinaa keḡ lee yebɔɔ keḡ nɔɔman.

⁵Be ka mo baa gyoo yebɔɔ keḡ man nē, te be naa tobaale ḡolo na ɔ doona kegba wolom wurikyim na ɔ baḡe dunolun dɔɔ te be ḡeḡawɔ.

⁶Botɔɔ te ɔ yako ala baḡ nyiaa, "E na ḡeḡii ya. Ma gyen nyi Yesu ḡon ɔ ba lee Nasarete, ḡon bɔɔ gyɔ e sakaa ɔpaḡḡan dɔɔ nē yaa e ne kēo. ɔ te fom. ɔ be kyaa kēbo ya. E kēe botɔɔ keḡ ɔ be doo nē.

⁷Mena dɔɔ e gyuu ke yako ɔ kaseela baḡ na Pita nyiaa, 'ɔ te kyan ḡon gbēe ɔ ne gyuu Galelia donɔɔ man. Botɔɔ te e kena e ḡgba mena keḡ ɔ be yako ḡon nē.' "

⁸Keḡte ala baḡ leewɔ yebɔɔ keḡ man bileḡ, nawolo nyi gyakolon ta gyoo wɔ te ba wose mɔ ta yeḡ wɔ. Te ba te yako ḡolo mɔ kolo ya, nawolo nyi bee yee.

⁹Yesu kefoḡ lee yeḡ man Kosida nebo nebo fuu keḡ nē, ɔ taḡgbēewɔ lese ɔ wose wola Mēere ḡon ɔ ba lee Magedala nē. Mēere kei te Yesu geḡi feḡḡkumēe nyetooro lee ɔ man nē.

¹⁰Mena dɔɔ ḡon mɔ gyuuwɔ ke yako balan baḡ be silana Yesu nē. ɔ ke gyuu na be kyaa bee wii na bee di walaḡsa.

¹¹Keḡ na be ke nyii nyi Yesu te fom te Mēere naa e koran nē, ba te lēe di ya.

¹²Kenan wole nē, Yesu lese ɔ wose dinɔɔ wole daale man wola ɔ kaseela bala baale deban keḡ bee gyuu donɔɔ daale man nē.

¹³Keḡte baḡ mɔ besewɔ kɔḡ kaa yako be tebia akan baḡ. Mɔ baḡ mɔ te lēe wɔ di ya.

¹⁴Keḡa pou wole nē, ɔ kaseela kufu daale baḡ yilaawɔ bee dii te Yesu besewɔ kaa lese ɔ wose wola wɔ. Keḡte ɔ gyeḡa baḡ do wɔ lee mena keḡ balan be kɔḡ kaa yako wɔ nyi ɔ te fom, te ba lēe wɔ di ya nē dɔɔ.

¹⁵Botɔɔ te Yesu yako wɔ nyiaa, "E gyuu tēele kei pou dɔɔ na e kaa kolosi Wurubuaare nombia ḡan fa balan pou.

¹⁶Walaŋ kamase ŋon ɔ lee nombia ŋan di te be so e Wurubuaɛ loŋ na, waa nyiŋ nyeedoŋ. Mo walaŋ kamase ŋon ɔ te lee nombia ŋan di ya ne, Wurubuaɛ waa bu e foɔ.

¹⁷Balaŋ baŋ baa lee maŋ di ne, baa yee gyakoloŋ nombia keŋa. Baa gberaa felinkumee lee balaŋ man lee ma yele man, na baa kolosi deise wolee kpookpoo ŋan boɔ gyen ya.

¹⁸Nyi akpaa be gate doma na be nyiŋmaase yaa be nyoo teekum daale koran na, be gyae ke yee wo kolo ya. Baa mo be nyiŋmaase gyakaa kaweesetena doɔ, na ba wose ke yee wo doŋ.”

¹⁹De Gbenɣyoo Yesu kekolosi fa wo tan ne, Wurubuaɛ moo e gyu adido te ɔ ke kyaawo Wurubuaɛ dunoluŋ doɔ.

²⁰Yesu kaseela baŋ ka lee botoo ne, be gyuuwo teelee kei pou doɔ kekolosi Wurubuaɛ nombia ŋan. Te de Gbenɣyoo seŋawo be wole te be yee gyakoloŋ nombia, na kawola nyi Wurubuaɛ nombia ŋan yee ampan.

Luka

Luka 1

¹Kegyia kpaakpaa Teyofilose, balan burum te yee kakyen nmarase nombia nan be kon de gyan kebo lee Yesu Kristo wose man ne see.

²Nombia nan boo nmarase ne, mena nombia nenan ke te ban boo mo be sia naa na leenan kewalan, te boo kolosi de Gbengyoo Yesu Kristo wose man nombia fa daa ne yakowo.

³Kegyia Teyofilose, lee mena doo man gbagba gyoo nombia kena man nideli leenan na kewalan ken na, me naawo nyi kaboena nyi maa tolee na kekon bii dokolon dokolon fa nen,

⁴na n ke nyin gyen nyi nombia nan pou boo wola nen ne yee ampan.

⁵Deban ken gyoo Herode ne di gyoori Gyudia teele man ne, na Wurubuaere sae nolo kyaa ken bee baake e nyi Sakaria. Na o kpue Abigya saere dikpii man, te o weele Elisabete mo lee Wurubuaere sae Aaron duulun man.

⁶Sakaria na o weele gbeneen tenee Wurubuaere siaman. Te bee di de Gbengyoo Wurubuaere mmaraase na o nombia nan pou doo nideli ken ba wose man be dana nombiikum daale ya.

⁷Mona boo tan bu ya nawolo nyi Elisabete yee olamanbo e, te non na o baale Sakaria mo pou te nme.

⁸Wee daale ne, kaa liwo Sakaria saese dikpii ken doo nyi baa gyoo Wurubuaere osom deni dinaa ken man ke fa Wurubuaere kedi.

⁹Be loo boe ngba mena ken ba amanbere na wolo ne, te yalawo Sakaria doo nyi waa gyoo Wurubuaere osom deni dinaa ken man o kaa too oliifi.

¹⁰Deban ken o ba gyoo Wurubuaere osom deni dinaa ken man o kaa too oliifi ne, na balan dikpii ken pou kyaa deboo man bee fane.

¹¹Sakaria kee too oliifi ken ne, botoo te Wurubuaere kpilale konawo o gyan kaa sen kedeesa boe ken o na too oliifi ke doo ne dunolun doo.

¹²Sakaria kena e ne, o woe loo e te gyakolon gyoo e.

¹³Kente Wurubuaere kpilale non yako e nyiaa, "Sakaria na yee ya, Wurubuaere te nyii n kefane mena doo n weele Elisabete waa lola bu baale fa nen, na n ka do e yele nyi Gyon.

¹⁴Ba lola bu non na, gyae ke yee nen gyon nideli te balan burum mo sia gyae ka gye o doo,

¹⁵nawolo nyi bu non waa yee walan dinaa Wurubuaere siaman, mena doo o na mo solon na solon daa o noo ya. Wurubuaere waa mo o felin do o man leenan o naa tooman pena baa lola e.

- ¹⁶Te waa kyeekee Iseraetena balan burum agyuen kon be Gbengyoo Wurubuaɛ gyan.
- ¹⁷Wurubuaɛ waa mo ɔ felin do ɔ man, na waa fa e don ngba mena ken ɔ be fa ɔ dekpɛnkpɛngyooɔre Elia nɛ. Waa ta de Gbengyoo non siaman na waa desina kyaa na be bia nsana, te balan ban boo ne bu Wurubuaɛ ya nɛ, waa besena wo kon gbɛɛ kpaakpaate ken doo na waa desina de Gbengyoo balan see e.”
- ¹⁸Botoo te Sakaria boose Wurubuaɛ kpilale non nyiaa, "Sena te maa yee na maa naa nyi nombia kenja yee ampan? Nawolo nyi daa na me weele pou te nmɛɛ.”
- ¹⁹Kenɛte Wurubuaɛ kpilale non tiranoo fa e nyiaa, "Man yena Gaberele, Wurubuaɛ kpilale non ma senɛɛ ɔ siaman deban kamase. Don kpila na man nyi me kaa yako nen mena nombia kpaakpaa kenja.
- ²⁰Nombia nan moo yako nen nɛ, gyae kekɔn ngba mena ken moo yako see nɛ. Mona ken n te lee me nombia kenja di ya doo nɛ, n be gyae n ke tale kolosi ya kaboena nombia nan mee yako nen nɛ kekɔn ampan deban ken moo see nen nɛ.”
- ²¹Deban kenan pou man na, balan ban kyaa deboɔ man bɛɛ daa Sakaria, na bɛɛ gyuen kpene ken doo ɔ be doo Wurubuaɛ osom deni dinaa ken man mena.
- ²²Deban ken ɔ ba lee kon balan ban gyan nɛ, ɔ te tale kolosi na wo ya, mena doo ba gyenawo nyi ɔ te naa kalesewola daale Wurubuaɛ osom deni dinaa ken man. ɔ nyinmaase te ɔ moowo kolosi na wo, nawolo nyi ɔ ta bese omumuu.
- ²³Deban ken ɔ be yee ɔ saere tom ken tan nɛ, te ɔ besewo gyu ɔ dɛɛ.
- ²⁴Nombia kenja kekɔn wole nɛ, te kyare ya te ɔ weele Elisabete kyan fulu, te ɔ weese ɔ wose gyaalanja banon ken ɔ bɛɛ lee deboɔ ya.
- ²⁵Kenɛte ɔ yakowo nyiaa, "De Gbengyoo Wurubuaɛ te wii me waranjase ngba ɔ ba lese desɛn dinaa kei lee me doo balan siaman nɛ.”
- ²⁶Elisabete fulu ken ke di gyaalanja looro nɛ, Wurubuaɛ kpila ɔ kpilale Gaberele gyu Nasarete ken kyaa Galelia teelee doo nɛ.
- ²⁷ɔ kpila e gyu alebu nolo non ɔ te doo ta na baale ya nɛ gyan. ɔ yele yena Mɛɛre. Mɛɛre kei na Gyosefo non ɔ ba lee gyoo Defidi duulun man nɛ bake la see nyi baa yala don nɛ.
- ²⁸Kenɛte Wurubuaɛ kpilale non gyuuwo ke yako e nyiaa, "Mɛɛre nyan na nyeebam, nawolo nyi Wurubuaɛ kpue na nen, te ɔ nyinmaa gyakaa n doo nideli.”
- ²⁹Mɛɛre kenyii noowoya kenja nɛ, ɔ wose gbirisi e nawolo nyi ɔ te nyii nombia nan man nideli ya.
- ³⁰Kenɛte Wurubuaɛ kpilale non yako e nyiaa, "Mɛɛre na yee ya, Wurubuaɛ ta mo ɔ beree boele nen.
- ³¹Nyan ke kyan fulu na n ka lola bu baale na n ka do e yele nyi Yesu.

³²Waa yee walaŋ dinaa Wurubuaɛ siaman, na baa baake e nyi Wurubuaɛ Kpatakpere ŋon bu. De Gbenggyoo Wurubuaɛ waa yela waa di gyoori ŋgba ɔ naana Defidi nɛ.

³³Waa di gyoori Gyekɔpo duulɔŋ man balan doo kekpaakekpaa, te ɔ gyoori kenan betan ɔto ya.”

³⁴Botoo te Mɛere boose Wurubuaɛ kpilale ŋon nyiaa, "Sena te nombia keŋa gyae ke tale koŋ mena, debaŋ keŋ moo gyen baale na baale ya?”

³⁵Kenɛte Wurubuaɛ kpilale ŋon tiranoo fa e nyiaa, "Wurubuaɛ felin ŋon gyae kekɔŋ kaa gyoo n man, na Wurubuaɛ Kpatakpere ŋon ka mo ɔ doŋ keŋ do n man na n ke kyaŋ fulu. Mena doo bu ŋon nyaŋ ka lola nɛ, waa yee bu ŋon ayimɛɛ be doo ɔ man ya, te baa baake e nyi Wurubuaɛ bu.

³⁶Kɛɛ! N loŋto Elisabete ŋon be kpa ɔ yee ɔlamanbo e te ɔ be ŋmɛɛ koran mo nɛ, te kyaŋ fulu gyaalaŋna looro yaa.

³⁷Nawolo nyi kpene kamase be kyaa keŋ nyi Wurubuaɛ be gyae waa tale yee ya.”

³⁸Kenɛte Mɛere yakowo nyiaa, "Ma nyee tesɛɛ bo na Wurubuaɛ. Dan pou n be yako maŋ nɛ deɛkoŋ mena." Kenɛte Wurubuaɛ kpilale ŋon laŋawo yela e.

³⁹Weeya akalanseɛ ŋaale wole nɛ, Mɛere desina ɔ wose te ɔ gyuu Sakaria na ɔ weele Elisabete gyaŋ Gyudia teeɛle man. Na donoo keŋ man be kyaa nɛ, gyakae bulase doo.

⁴⁰ɔ ka gyoo donoo keŋ man nɛ, ɔ gyuuwo Sakaria deɛ te ɔ doo Elisabete noo.

⁴¹Debaŋ keŋ Elisabete be nyii Mɛere noo kado keŋ nɛ, ɔ bu ŋon wosi ɔ wose ɔ tooman, te Wurubuaɛ felin ŋon kaa gyoowo Elisabete man nideli.

⁴²Kenɛte Elisabete nyaŋeewo fae yeesa nyiaa, "Nyaŋ yena alo ŋon Wurubuaɛ ba mo ɔ nyinmaa gyakaa n doo nideli ala pou man, te ɔ ta mo ɔ nyinmaa gyakaa n bu ŋon nyaŋ ka lola nɛ doo.”

⁴³Woŋ nombia dinaana yaa Wurubuaɛ yee wo fa maŋ nɛ, nyi me Gbenggyoo ɔ naa waa koŋ kaa do maŋ noo?

⁴⁴Nawolo nyi me ka betaa nyii n noo kado pɛ, te me bu ŋon ɔ doo me tooman nɛ nyaŋeewo wosi ɔ wose.

⁴⁵Wurubuaɛ te hiraa neŋ, ŋgba n be leeɛdi nyi de Gbenggyoo nombia ŋan ɔ be yako nɛ, gyae kekɔŋ mena fa neŋ nɛ.

⁴⁶Kenɛte Mɛere yakowo nyiaa, "Mɛɛ lese de Gbenggyoo yele lee me konoo man.

⁴⁷Wurubuaɛ yena ma nyeeleɛre, mena doo te mɛɛ nyaŋee,

⁴⁸nawolo nyi ɔ te toose maŋ wa alebu kei dinoo, ŋon nafa boo ne kala maŋ do balan man ya nɛ. Lee nenɛɛ ne gyuu nɛ, walaŋ kamase waa baake maŋ nyi, alo ŋon Wurubuaɛ be hiraa e.

⁴⁹Nawolo nyi Wurubuaɛ Kpatakpere ŋon te yee nombia dinaana fa maŋ. ɔ yee Wurubuaɛ ŋon ayimɛɛ be doo ɔ man ya.

- 50 Deniwalan̄ duulun̄ kamase man n̄e, ɔ ne wii ban̄ pou bee yee e n̄e waran̄ase.
- 51 ɔ ta mo ɔ don̄ yeē gyakolon̄ nombia, te ɔ yaasee balan̄ ban̄ bee gyina ba wose n̄e na be nombia nan̄ pou beē gyuen̄ ba nyeeya man n̄e lee ɔ siaman.
- 52 ɔ te yok̄ose gyoonen̄ dinaana t̄eele man, te ɔ gyinaa balan̄ ban̄ beē yok̄ose ba wose n̄e adido.
- 53 ɔ te yeli ban̄ tanam na ko w̄o n̄e te nyin̄ aboō kpaakpaa, te ɔ yela ban̄ be dana koba n̄e lan̄aw̄o nyin̄maase kufu naw̄oō kufu.
- 54 ɔ te di ntam ken̄ ɔ be kan̄ fa de naanaō n̄e d̄oō, te ɔ kon̄aw̄o kaa kyoō ɔ tewul̄eē Iseraetena,
- 55 ngba mena ken̄ ɔ be yako see nyi, waa wii Aberaham na ɔ duulun̄ man balan̄ pou waran̄ase kekpaakekpaa n̄e.”
- 56 M̄eēre kyaaw̄o Elisabete gyan̄ ngba gyaalan̄na batoōro n̄e, te ɔ besew̄o gyuu ɔ d̄eē.
- 57 Deban̄ ken̄ Elisabete kalola be lii n̄e, ɔ lola bu baale.
- 58 Balan̄ ban̄ be kyaa benaa na e, na ɔ lon̄tona nyii mena ken̄ de Gben̄gyoo be wii ɔ waran̄ase nideli n̄e, be popou nyan̄eew̄o kpu na e.
- 59 Bu n̄on kedi weeya gyanaara n̄e, be kon̄aw̄o be kaa kara ɔ baala wose na baa mo ɔ kya Sakaria yele do e,
- 60 mona ɔ naa beēw̄o te ɔ kpa "Baa baake e nyi Gyon̄.”
- 61 Ken̄te balan̄ ban̄ yako e nyiaa, "Yele kei te yeē n̄ dekp̄an̄alan̄ man yele ya.”
- 62 Bot̄oō te ba moo be nyin̄maase kolosi na ɔ kya bōose e yele ken̄ ɔ ne gyae nyi baa mo do ɔ bu n̄on.
- 63 Ken̄te Sakaria yako w̄o nyiaa baa fa e kolo waa n̄marase ke d̄oō, te ɔ n̄marasew̄o nyi, "ɔ yele ȳena Gyon̄." Nombii kei yeē be popou gyakolon̄.
- 64 Debokenan̄ man te Sakaria n̄oō gyusuuw̄o te ɔ fias̄eē kolosi lese Wurubuarē yele.
- 65 Ken̄te gyakolon̄ gyoo be tebia ban̄ pou, te nombia n̄enan̄ yaaseew̄o gyuu Gyudia t̄eele man don̄oōse nan̄ n̄e kyaa bulase d̄oō n̄e pou man.
- 66 Walan̄ kamase n̄on ɔ be nyii nombii kei n̄e bōose ɔ wose nyiaa, "Walan̄ won̄ti din̄oō yaa bu kei waa kaa yeē baa?" Nawolo nyi be naaw̄o nyi, de Gben̄gyoo Wurubuarē nyin̄maa gyakaa ɔ d̄oō nideli.
- 67 Wurubuarē moo ɔ felin̄ n̄on do Gyon̄ ɔ kya Sakaria man, te ɔ kolosi Wurubuarē nombia see nyiaa,
- 68 "De Gben̄gyoo Wurubuarē, d̄eē lese n̄ yele nawolo nyi n̄ te kon̄ kaa l̄eē n̄ balan̄ Iseraetena nyee.
- 69 N te fa daa nyeēl̄eēre dinaa n̄olo, n̄on ɔ ba lee n̄ tobaale Defidi duulun̄ man.

⁷⁰Ngba mena ken n be tɛɛ nya akpenkpenkyɔɔra ban ayimɛɛ be doo be man ya nɛ doo kolosi see nɛ nyiaa,

⁷¹waa lɛɛ daa lee de kolala, na ban boɔ ne naa de sia lan ya nɛ nyinmaa man.

⁷²N yakowo nyi nyan ke wii de naanaɔ waranase, na n ke toɔse nookebakesee ken emɛɛ na wo be bake see nɛ.

⁷³N kana ntam fa de naana Aberaham, te emɛɛ na e bakewɔ see nyi,

⁷⁴n ka lese daa lee de kolala nyinmaase man, na ke yela dɛɛ tale gyɔ de konɔɔ som nen ken doo yee gyakolon ya,

⁷⁵na dɛɛ yɛɛ balan ban be gbɛnenɛ tenɛɛ n siaman, na ban ba wose betan ayimɛɛ ya kelii deban ken dɛɛ yen nɛ.

⁷⁶Sakaria ke yako ken pou tan nɛ te ɔ kolosiwo fa bu non nyiaa, nenɛɛ nyan me bu Gyɔn, baa baake nen nyi Wurubuarɛ Kpatakperɛ non dekpɛnkpenkyɔɔre, nawolo nyi nyan keta de Gbenkyoo non siaman na n ke desina ɔ gbɛnenɛ fa e.

⁷⁷Na n ke yela ɔ balan ka gyen nyi ba sola Wurubuarɛ te ɔ mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wo na, baa nyin nyeekeleɛ.

⁷⁸Nawolo nyi Wurubuarɛ yɛɛ waranasete e, te ɔ te kpila nyeeleɛre non nyi waa kon kaa lɛɛ da nyee. ɔ kekɔn gyae ke yɛɛ ngba kenmanɛɛ nɛ,

⁷⁹kenmanɛɛ kei gyae ka lee adido kon ban pou be kyaa ditintɛɛ man na yen gbɛnenɛ man nɛ doo, na kawola daa gbɛɛ kpaakpaa ken dɛɛ ta wosefɛeren man.”

⁸⁰Kente bu non beewɔ te de Gbenkyoo Wurubuarɛ moo ɔ felin non do ɔ man te ɔ nyina don. ɔ kyaawɔ depampaa dinaa man kaboena wee ken ɔ ba lese ɔ wose debɔɔ wola Israetena nɛ liiwo.

Luka 2

¹Deban kenan man te Roman gyoo dinaa non bɛɛ baake e Agustuse nɛ, faa mmaraa nyi baa kala balan ban pou be kyaa ɔ tɛɛle man nɛ.

²Kei yena balan kekala gyan gbate, deban ken Kireniose kyaa Romantena gyoo dinaa nawɔɔ man Siria tɛɛle man nɛ.

³Lee mmaraa ken gyoo non be faa doo, walan kamase gyuu ɔ dɛɛ ɔ kaa nmarase ɔ yele.

⁴Kente Gyosefo mo lee Nasarete ken kyaa Galelia tɛɛle man nɛ, gyuu Betelɛhem ken ke kyaa Gyudia tɛɛle man nɛ. Betelɛhem donɔɔ kei man te ba lola gyoo Defidi. Gyosefo gyuu botɔɔ nawolo nyi ɔ lee gyoo Defidi duulun man.

⁵Don na Mɛere non, non na e be yako see nyi baa yala donɔ nɛ, gyuu la be kaa nmarase ba yela. Deban kenan man na Mɛere dana fulu.

⁶Ba kekyaa Betelēhem botoo ne te kadoŋee kyana Mēere.

⁷Ken be te nyin deni ŋoola dasoe ken man ya doo, be gyue ka gyoo wonembia dedoi man. Botoo te o lola o bu baale gyangbate te o mo kakyengbelaase milii e mo e doosi adakaa ken wonembia ne dii ke man ne man.

⁸Deban kenan man na, namensekeelera baale kyaa ŋale man benaa na botoo yenan bee gyee be namense nelim kenan.

⁹Botoo te de Gbengyoo Wurubuarē kpilale ŋolo kaa beewo lee be doo te de Gbengyoo Wurubuarē gyoorobiiri ken ŋalakeewo kilisi wo, kenŋe gyakolon gyoo wo.

¹⁰Kenŋe Wurubuarē kpilale ŋon yako wo nyiaa, "E naa yee ya! E kee! Me ta mo nombia kpaakpaa ŋaale mee kona ŋon. Nombia keŋa gyae ke yee balan pou gyon.

¹¹Nawolo nyi gyen wee kei ne, be ta lola e nyeelēere fa ŋon gyoo Defidi donoo Betelēhem man. Don yena de Gbengyoo Kristo, (walaŋ ŋon Wurubuarē be yako see nyi waa kaa lee o balan nyee ne).

¹²Kpene ken gyae kawola nyi nombia ŋan mee yako ne yee ampan yena nyi, e kena kyokyoo ŋon doo adakaa ken wonembia ne dii ke man ne man, na be ta mo kakyengbelaase milii e."

¹³Debokenan man te Wurubuarē kpilala burum baale koŋawo kaa kpu na kpilale gyangbate ŋon, te be kpee nooneŋ lese Wurubuarē yele nyiaa,

¹⁴"Wurubuarē ŋon n kyaa adido, n gyoorobiiri kaboena neŋ. N wosefeereŋ daekon balan ban bee gyoo n sia teelee kei doo ne man."

¹⁵Wurubuarē kpilala ban ka bese lee be gyan gyu adido ne, namensekeelera ban yako doŋa nyiaa, "E fa dee gyu Betelēhem, na de kaa kee kpene ken be koŋ te de Gbengyoo Wurubuarē ba lese wola daa ne."

¹⁶Mena doo be yewo bilen te be gyuuwo te ba ke naa Mēere na Gyosefo na kyokyoo ŋon, na o doo adakaa ken wonembia ne dii ke man ne man.

¹⁷Namensekeelera ban kena kyokyoo ŋon ne, be yako wo mena ken Wurubuarē kpilale ŋon be kolosi kyokyoo ŋon wose man nombia fa wo ne.

¹⁸Nombia ŋan namensekeelera ban be yako ne, yela balan ban pou boo nyii ŋa ne wose gbirisi wo.

¹⁹Mona Mēere kyana nombia keŋa pou do o konoo man, na o na gyuen ŋe man nideli.

²⁰Namensekeelera ban besewo laŋ, na bee kpee nooneŋ lese Wurubuarē yele lee ŋan pou boo nyii te boo naa ne doo, nawolo nyi nombia ŋan pou boo nyii te boo naa ne, kyaawo na ŋan Wurubuarē kpilale ŋon be yako wo ne.

²¹Weeya gyanaarate ken kelii nyi baa kara bu ŋon baala wose ne, ba doo e yele nyi Yesu. Mena yele kei te Wurubuarē kpilale ŋon yakowo nyi baa baake e peŋe Mēere kyana o fulu.

²²Deban kenj ba ayimɛɛ kegberaa weeya ŋan be gyaŋɛɛ ŋgba mena kenj Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see nawolo nɛ, Gyosefo na Mɛɛre moo Yesu gyu Gyerusalem donɔɔ man be kaa do de Gbɛngyoo Wurubuarɛ nyinmaa man,

²³nawolo nyi de Gbɛngyoo Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see nɛ ne yako nyiaa, "Bu baale kamase ŋon ɔ naa waa tangbɛɛ lola na, baa mo e ka do de Gbɛngyoo Wurubuarɛ nyinmaa man."

²⁴Kenjɛ Gyosefo na Mɛɛre gyuuwo ke deesi fa Wurubuarɛ ŋgba mena kenj Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see ne yako nɛ nyiaa, "Baa mo donɔɔ man yaa ŋale man awuluŋna bala deesi nɛ."

²⁵Deban kenan na balee ŋolo kyaa Gyerusalem donɔɔ man kenj ɔ yele yɛna Simeon. ɔ yɛɛ walaŋ ŋon ɔ gbɛɛnɛŋ tenɛ Wurubuarɛ siaman te ɔ ne yee Wurubuarɛ. Wurubuarɛ felin doo ɔ man te ɔ ne daa wee kenj Wurubuarɛ waa kaa lɛɛ Israetena nyee nɛ.

²⁶Wurubuarɛ felin ŋon lese la wola e nyi, waa naa nyeeɛɛre ŋon de Gbɛngyoo Wurubuarɛ be yako see nyi waa koŋ nɛ pena ŋon Simeon ka yɛŋ.

²⁷Wurubuarɛ felin ŋon yela Simeon gyuu Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenj man. Gyosefo na Mɛɛre ka mo be bu Yesu ŋon koŋ be kaa do de Gbɛngyoo Wurubuarɛ nyinmaa man, ŋgba mena kenj Wurubuarɛ mmaraase ŋan ne yako nɛ,

²⁸te Simeon tee ɔ nyinmaase lɛɛ bu ŋon te ɔ lese Wurubuarɛ yele nyiaa,

²⁹"De Gbɛngyoo Wurubuarɛ, nombii kenj n be yako see nɛ n te di ke dɔɔ. Mena dɔɔ nyanj ke tale lo n tobaale gbɛɛ wosefɛɛɛn man.

³⁰Nawolo nyi manj gbagba ta mo me sibii naa nyeeɛɛre ŋon n be kpili nɛ,

³¹n kpila e nyi waa koŋ na balan pou kena e.

³²Don yɛna kenmanjɛɛ kenj gyae ke yela banj bɔɔ yɛɛ Israetenawo ya nɛ, kena n gbɛɛnɛŋ na baa lese n balan Israetena yele."

³³Simeon noowoya ŋan ɔ be yako lee be bu ŋon wose man nɛ, doo bu ŋon ɔ kya na ɔ naa noo.

³⁴Kenjɛ Simeon fanewo fa wo nyi Wurubuarɛ waa hiraa wo te ɔ yako bu ŋon ɔ naa Mɛɛre nyiaa, "Wurubuarɛ lese na bu kei. Israetena burum banj baa bɛɛ e na baa naa diyem, te banj mo baa lɛɛ e di na baa nyin nyeedonj. Bu kei waa yɛɛ Wurubuarɛ gbagba tobaale, mona balan baa koro seŋ tia e,

³⁵na ka lese ŋan balan burum na gyuenj nɛ pou debɔɔ. Te nyanj Mɛɛre n kena diyem ŋgba sila te ba moowo sɔɔ nɛŋ n konɔɔ man nɛ."

³⁶Alo kegyia ŋolo kyaawo ŋon bɛɛ baake e nyi Ana. ɔ yɛɛ Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛngyɔɔre e te ɔ kya yele yɛna Fanuwɛli. Fanuwɛli kei lee Asa dekpɛŋalan man. Ana kei yalawo te ŋon na ɔ baale kyaawo kulutoonɛŋ nyetooro, te ɔ baale yɛŋawo yela e.

³⁷Te ɔ kyaawɔ lialo man kulutooneɲ sɔɲonaara na anaara (84). Nelim na ka weese pou na ɔ kyae Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man ɔ ne bake ɔ nɔɔ fane.

³⁸Simeon kɛɛ kolosi nɛ, te ɲon Ana mɔ kɔɲawɔ. ɔ fanewɔ fa Wurubuaɛ karaɲ, te ɔ kolosiwɔ lee bu ɲon wose man fa balan ban bɛɛ daa nyeeleɛɛɛɛ ɲon waa kɔɲ kaa lese Gyerusalemtena lee ba diyem man nɛ.

³⁹Gyosefo na Mɛɛɛ keyɛɛ kpene kamase tan ɲgba mena keɲ de Gbengyoo Wurubuaɛ mmaraase ɲan nawolo nɛ, ba besewɔ gyuu be dɛɛ Nasarete keɲ kyaa Galelia tɛɛle man nɛ.

⁴⁰Bu ɲon beewɔ yɛɛ donɲ te ɔ sia karawɔ nideli, te Wurubuaɛ moo ɔ bɛɛɛ boele e.

⁴¹Kulutoo kamase nɛ, Yesu ɔ kya na ɔ naa ne gyuu Gyerusalem ke di ba nyeekeleɛɛwee dinaa keɲ.

⁴²Yesu ke di kulutooneɲ kufu ala nɛ, be gyuu Gyerusalem be kaa di ba nyeekeleɛɛwee dinaa kei ɲgba mena keɲ bɛɛ tan gyuu nɛ.

⁴³Be ke di wee keɲ tan bese bee gyuu nɛ, Yesu doowɔ Gyerusalem botɔɔ mɔna ɔ kya na ɔ naa ta gyem ya.

⁴⁴Na ban gyenɲ nyi ɔ kpue na be balan dikpii keɲ mena doɔ be tɛɛwɔ wee debilinɲ pou, pete ba gyoo e kekeo be tebia na ba lonɲona man.

⁴⁵Keɲ ba te naa e ya doɔ, ba besewɔ gyuu Gyerusalem donɔɔ man be kaa keo e.

⁴⁶Ka weeya atoorote te ba ke naa e Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man na ɲon na Gyudatena mmaraa wolala ban kyaa la. ɔ ne tei be nombia, na ɲon mɔ ne boose wɔ nombia.

⁴⁷Mena keɲ ɔ ne nyii nombia ɲan asɛɛ na mena keɲ ɔ ne tira ɲe nɔɔ fa wɔ nɛ, doo ban pou be tei nɛ nɔɔ.

⁴⁸ɔ kya na ɔ naa ke gyuu kena e botɔɔ nɛ, ba wose gbirisi wɔ. Keɲte ɔ naa boose e nyiaa, "Me bu, weera te n yɛɛ daa mena? Kɛɛ, daa na n kya sia te yɛɛ, de doɲɛɛ dɛɛ keo neɲ."

⁴⁹Botɔɔ te Yesu boose wɔ nyiaa, "Weera doɔ te ɛ ne keo man? ɛ ba gyenɲ nyi kaboena nyi maa kyaa me kya dɛɛ yee?"

⁵⁰Mɔna ɔ kya na ɔ naa te nyii kpene keɲ ɔ be yako wɔ nɛ asɛɛ ya.

⁵¹Botɔɔ te Yesu korowɔ sila wɔ gyuu Nasarete donɔɔ man, te ɔ nyii ɔ kya na ɔ naa dei. ɔ naa moo nombia keɲa pou do ɔ konɔɔ man, na ɔ na gyuenɲ ɲe man nideli.

⁵²Yesu beewɔ nideli te ɔ sia karawɔ kpu, te ɔ gyoo Wurubuaɛ na balan pou sia.

Luka 3

¹Deban keɲ Sakaria bu Gyɔn sɛɛ ɔ kyaa depampaa dinaa keɲ man nɛ, Wurubuaɛ kolosiwɔ fa e nyi waa gyuu kekolosi Wurubuaɛ nombia fa balan. Deban kenan na

gyoo dinaa Kaesa Tiberiuse ke di gyoori Roman tæele dɔɔ kulutoonenj kufu anonje man kenaj, na Pontiose Pilato ne diina gyoori Gyudia tæele dɔɔ. Herode mo ne diina gyoori Galelia tæele dɔɔ, te ɔ naabu Filipino mo ne diina gyoori Iturea na Tirakonitise tæelese dɔɔ, te Lisaniase mo ne di gyoori Abilene tæele dɔɔ. Na Ana na Kaifase mo yena Wurubuarɛ saese kegyiise Gyerusalem donɔɔ man.

³Kente Gyɔn tæewɔ donɔɔse ɲan ɲe kyaa Gyɔɔdan boo nɔɔman ne pou dɔɔ ɔ ne kolosi nyiaa, "Ɛ kyækee lee ɛ gbɛnenj kumɛɛ man na ɛ ke kɔɲ Wurubuarɛ gyan, na waa mo ɛ nombiakumɛɛ pou kyɛɛ ɲon."

⁴Ngba mena kenj Wurubuarɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre ɲon bæe baake nyi Yesaya be ɲmarase ɔ tɔne man lee Gyɔn wose man ne nyiaa, "Dolo ne fae yeesa depampaa dinaa man nyiaa, ɛ desina de Gbɛɲgyoo gbɛnenj, na ɛ ke yela ɔ gbɛnenj pou ka tenee.

⁵Ɛ tɔ boɲobii kamase na ɛ ke yelee bulase na bulasebia pou, na ɲa ke doo kyækyæ. Ɛ tenee gbɛnenj ɲan be gokii nɛ, na ɛ ke kyalase gbɛnenj ɲan ɲa be kyalaseɛ ya nɛ.

⁶Kenja pou wole na, balan pou baa naa nyeeleere ɲon Wurubuarɛ ba lese nyi ɔ kaa lee daa nɛ."

⁷Balan burum kɔɲawɔ Gyɔn gyan nyi waa sɔ wɔ Wurubuarɛ lonj te ɔ boɔse wɔ nyiaa, "Ɛmɛɛ banj ɛ dana nombiakumɛɛ ɲgba doma nɛ, amɔte faree na ɲon nyi yaa yeu lee Wurubuarɛ banj dinaa kenj gyae kekɔɲ balan dɔɔ nɛ man?

⁸Ɛ yeɛ nombia kpaakpaa ɲan nawolo nyi ɛ te kyækee lee ɛ gbɛnenj kumɛɛ man nɛ. Ɛ na yeɛ ya agyuenj nyi kenj ɛ yeɛ Aberaham ɔ naanasewɔ dɔɔ te Wurubuarɛ lee ɲon ya. Mɛɛ yako ɲon nyi Wurubuarɛ waa tale yela boya adonj kenja ka bese naanase fa Aberaham.

⁹Wurubuarɛ te desina ɔ deɲɛɲa see waa tunjii daase lo, mena dɔɔ danj kamase kenj bæe se bia kpaakpaa ya na, waa tunj ke lo na baa keretii ke do boalan man."

¹⁰Botɔ te balan dikpii kenj boɔse Gyɔn nyiaa, "Akpaa mena na, wonj te kaboena nyi dɛɛ yeɛ?"

¹¹Kente Gyɔn tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Nyanj ɲon n dana kegbase ala na, mo dokolonj fa ɲon ɔ be tanj ya nɛ, te nyanj ɲon mo n dana weenɛɛ na, fa ɲon ɔ be tanj ya nɛ."

¹²Lempoolɛera baale mo kɔɲawɔ nyi Gyɔn dɛɛ sɔ wɔ Wurubuarɛ lonj te be boɔse e nyiaa, "De Gbɛɲgyoo, wonj te kaboena nyi daa mo dɛɛ yeɛ?"

¹³Kente Gyɔn tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ na lee kɔba kela kenj kaboena nyi yaa lee nɛ ya."

¹⁴Yoonɔɔtena baale mo boɔse e nyiaa, "Daa mo de? Wonj te kaboena nyi dɛɛ yeɛ?" Kente Gyɔn yako wɔ nyiaa, "Ɛ na mo siadonj leo ɲolo kɔba ya, yaa ɛ na mo nombiakumɛɛ gyakaa ɲolo dɔɔ ya. Ɛ yela kɔba kenj bæe tɔ ɲon nɛ ka gyoo ɛ sia."

¹⁵Lee mena kenj balan banj ne daa nyeeleere ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kɔɲ dɔɔ nɛ, walanj kamase yeɛ wa agyuenj nyi Gyɔn yena nyeeleere ɲon.

¹⁶Ken̄te Gyɔn tiranɔɔ fa be popou nyiaa, "Maŋ dɔɔ lon̄ te mɛɛ mo sɔ ŋon Wurubuarɛ lon̄, mɔna ŋon ɔ kela maŋ nɛ waa kɔŋ ken̄ maŋ tekaboe gba nyi maa bun̄ booli ɔ nkyokota ŋmeesɛŋ koran̄ gba ya. Don dɔɔ Wurubuarɛ felin̄ na boalan̄, te waa mo sɔ ŋon Wurubuarɛ lon̄.

¹⁷ɔ dana ɔ pampaa ɔ nyin̄maa man waa mo feefu wa amola, na waa lese amola bia ŋan do ɔ kpee man, na waa kuu wura ŋan ka do boalan̄ ken̄ bɛɛ yem ya nɛ man."

¹⁸Ken̄te Gyɔn tɛɛwɔ gbɛɛnɛŋ burum dɔɔ kolosi Wurubuarɛ nombia fa wɔ, te ɔ doo wɔ kakyeŋ nyi baa kyɛɛkee lee be gbɛɛnɛŋ kumɛɛ man.

¹⁹Gyɔn lese nombiakumɛɛ burum ŋan Herode ŋon ɔ seŋɛɛ Romantena gyoo dinaa nawɔɔ man be yɛɛ nɛ si e, na mena ken̄ ɔ be lɛo ŋon gbagba ɔ kegyia wɛɛle Herodia yala nɛ.

²⁰Te nombiikum ken̄ Herode be yɛɛ tɔ nɔɔ koran̄ yɛna nyi, ɔ yela be kyaŋa Gyɔn ke tɔ deni.

²¹Gyɔn ke sɔ balan̄ dikpii ken̄ Wurubuarɛ lon̄ tan̄ nɛ, ɔ sɔɔ Yesu mɔ Wurubuarɛ lon̄. ɔ ke sɔ e tan̄ na te Yesu moowɔ ɔ ne fane. Botɔɔ te adido torowɔ,

²²ken̄te Wurubuarɛ felin̄ ŋon moo duwulun̄ dinɔɔ te ɔ kaa gyakaawɔ Yesu dɔɔ. Botɔɔ te be nyii nɔɔwoya ŋaale lee adido nyiaa, "Nyaŋ yɛna me bu ŋon mɛɛ gyae nɛŋ lee me konɔɔ man, te n na gyoo me sia nideli."

²³Deban̄ ken̄ Yesu be fi ɔ tom keyɛɛ asɛɛ nɛ, na ɔ te di ŋgba kulutoonɛŋ sao na kufu nɛ, na balan̄ na gyueŋ nyi Yesu yɛɛ Gyosefo bu dalolasa e. Gyosefo ɔ kya yɛna Heli,

²⁴Heli mɔ ɔ kya yɛna Matati, te Matati mɔ ɔ kya yɛna Lewi. Lewi ɔ kya yɛna Melki te Melki mɔ ɔ kya yɛna Yanai te Yanai ɔ kya yɛna Gyosefo.

²⁵Gyosefo ɔ kya yɛna Matatia, te Matatia ɔ kya yɛna Amose te Amose ɔ kya yɛna Nahum te Nahum mɔ ɔ kya yɛna Esili, te Esili ɔ kya yɛna Nagai.

²⁶Nagai ɔ kya yɛna Maati te Maati mɔ ɔ kya yɛna Matatia, te Matatia ɔ kya yɛna Semeni te Semeni ɔ kya yɛna Gyoseki te Gyoseki ɔ kya yɛna Gyoda.

²⁷Gyoda ɔ kya yɛna Gyoana te Gyoana ɔ kya yɛna Resa te Resa ɔ kya yɛna Sorobabeli, te Sorobabeli ɔ kya yɛna Selateli te Selateli ɔ kya yɛna Neri.

²⁸Neri mɔ ɔ kya yɛna Meliki te Meliki mɔ ɔ kya yɛna Adi. Adi ɔ kya yɛna Kosam te Kosam mɔ ɔ kya yɛna Elemadam te Elemadam mɔ ɔ kya yɛna Eri.

²⁹Eri ɔ kya yɛna Gyosua te Gyosua mɔ ɔ kya yɛna Eliasa te Eliasa ɔ kya yɛna Gyorim te Gyorim ɔ kya yɛna Matati te Matati mɔ ɔ kya yɛna Lewi.

³⁰Lewi ɔ kya yɛna Simeon te Simeon ɔ kya yɛna Gyuda, te Gyuda ɔ kya yɛna Gyosefo te Gyosefo ɔ kya yɛna Gyonam, te Gyonam ɔ kya yɛna Eliakim.

³¹Eliakim ɔ kya yɛna Melea te Melea ɔ kya yɛna Mena. Mena ɔ kya yɛna Matata te Matata mɔ ɔ kya yɛna Natan, te Natan mɔ ɔ kya yɛna Defidi.

³²Defidi ɔ kya yena Gyese te Gyese mo ɔ kya yena Obedi. Obedi ɔ kya yena Boase te Boase ɔ kya yena Salimon, te Salimon mo ɔ kya yena Nason.

³³Nason ɔ kya yena Aminadabo te Aminadabo ɔ kya yena Adimi, te Adimi mo ɔ kya yena Arini te Arini ɔ kya yena Heseron te Heseron mo ɔ kya yena Peresi, te Peresi ɔ kya yena Gyuda.

³⁴Gyuda ɔ kya yena Gyekopo te Gyekopo ɔ kya yena Asiki te Asiki ɔ kya yena Aberaham, te Aberaham mo ɔ kya yena Tera te Tera ɔ kya yena Nahɔ.

³⁵Nahɔ mo ɔ kya yena Serugi te Serugi ɔ kya yena Rewu, te Rewu ɔ kya yena Pelegi te Pelegi mo ɔ kya yena Eberi, te Eberi mo ɔ kya yena Sela.

³⁶Sela ɔ kya yena Kainan te Kainan mo kya yena Afahade te Afahade mo ɔ kya yena Sem, te Sem mo ɔ kya yena Nowa, te Nowa mo ɔ kya yena Lamɛke.

³⁷Lamɛke ɔ kya yena Metusala te Metusala mo ɔ kya yena Enɔke, te Enɔke mo ɔ kya yena Gyaredi te Gyaredi mo ɔ kya yena Mahalali, te Mahalali mo ɔ kya yena Kainan.

³⁸Kainan mo ɔ kya yena Enose te Enose mo ɔ kya yena Sɛete, te Sɛete ɔ kya yena Adam, te Wurubuarɛ mo yɛena Adam.

Luka 4

¹Yesu ka lee Gyɔɔdan boo keɲ man nɛ, na Wurubuarɛ felin doo ɔ man nideli. Te Wurubuarɛ felin ɲon yela Yesu gyuu depampaa dinaa daale man,

²botɔɔ te ɔbonsam kaa kɛɛse e weeya sɔɲola. Weeya ɲenanɲ man pou na ɔ ta mo kolo daa ɔ noo ya. Te weeya ɲenanɲ kesi nɛ, tanam kyanja e nideli.

³Botɔɔ te ɔbonsam yako e nyiaa, "Akpaa nyan yena Wurubuarɛ bu ɲon na, yela boe kei ka bese weenɛɛ."

⁴Kenɛte Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Wurubuarɛ nombia aɲmarasenɲ see ne yako daa nyiaa, na weenɛ kaagenɲ ne gyae la ke fa walaɲ nyeedonɲ ya."

⁵Botɔɔ te ɔbonsam moo Yesu gyu bula dinaa daale nyee dɔɔ, te ɔ lese tɛɛle kei dɔɔ gyoorobiiri pou wola e karatetee dokolonɲ.

⁶Kenɛte ɔ yako Yesu nyiaa, "Maa mo gyoorobiiri na abɔɔ nya ananɲ kenja pou donɲ do n nyinɲmaa man na n ke di ɲe dɔɔ. Nawolo nyi be ta mo ɲe popou fa man, mena dɔɔ maa tale mo ɲa fa walaɲ kamase ɲon mɛɛ gyae.

⁷Mena dɔɔ nyi akpaa n buɲ me nawɔɔtɛɛ som man na, abɔɔ kenja pou gyae ka bese n wui."

⁸Kenɛte Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Wurubuarɛ nombia aɲmarasenɲ see ne yako daa nyiaa, De Gbengyoo Wurubuarɛ waagenɲ te kaboena nyi nya buɲ na n ka som e."

- ⁹Botoo te obonsam moo Yesu gyu Gyerusalem donoo man te o mo e gyu Wurubuaare osom deni dinaa ken nyee man adido adido te o yako e nyiaa, "Akpaa nyan yena Wurubuaare bu non na, fun n wose lee kebo ke lo teelee man,
- ¹⁰nawolo nyi Wurubuaare nombia anmarasen see nan ne yako daa nyi, 'Nyan doo Wurubuaare waa kpila o kpilala na be kaa gyee nen nideli,
- ¹¹na baa kolee nen ken nyi, n be gyae n ka mo n nae gyo na boe koran gba ya.' "
- ¹²Kente Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Wurubuaare nombia anmarasen see na bese yako daa nyiaa, 'Na keese n Gbengyoo Wurubuaare non kee ya.' "
- ¹³Deban ken obonsam be keese e kina tan ne, o tinaa Yesu yela pe kelii deban ken waa bese nyin gbete wole bela.
- ¹⁴Wurubuaare felin non yela Yesu besewo gyu Galelia teelee man, te o wose man nombia yaaseewo teelee kenan pou doo.
- ¹⁵Yesu teewo wola Gyudatena osom denee man, te walan kamase kelee e.
- ¹⁶Yesu gyuuwo Nasarete botoo ken boo keele e ne, te Gyudatena kefeefowee kelii ne, o gyuuwo Gyudatena osom deni man ngba mena ken o ne tan yee ne. Kente o korowo sen nyi waa kala Wurubuaare nombia nan,
- ¹⁷botoo te ba moo Wurubuaare dekpengkpengyoo Yesaya tone fa e. O gyusu tone ken te o kala botoo ken boo nmarase nyiaa,
- ¹⁸"De Gbengyoo Wurubuaare felin doo me man, nawolo nyi o ta lese man see nyi maa kolosi o nombia kpaakpaa nan fa ayematena. O te kpila man nyi maa yako yoo gbenya nyi Wurubuaare waa lese wo lee be gbenjiri man, na maa yako siayeleesatena nyi be sia gyae ke gyusu, na ban mo bee wuritii wo ne ke nyin ba wose,
- ¹⁹na maa yela balan pou ka gyen nyi, deban ken de Gbengyoo Wurubuaare waa kaa lee o balan nyee ne ta benaa."
- ²⁰Kente Yesu boo tone ken te o besena ke fa tobaale non o ba mo ke fa e ne, te o tisiwo kyaa. Balan ban pou be kyaa bo osom deni ken man ne, fee be sia bee kee e ne fee.
- ²¹Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "Gyen wee kei ne, Wurubuaare nombia ma akalan kena te kon mena emee gbagba e siaman ngba mena ken e be nyii moo kale ne."
- ²²Nombia kpaakpaa nan Yesu be yako ne, doo balan ban pou boo gyanee botoo ne noo te be kelee e. Kente be boose donja nyiaa, "Na Gyosefo bu non yaa yee?"
- ²³Kente Yesu yako wo nyiaa, "Ma gyen nyi e ke gyo man dudu kei nyi 'Nyan non n ne kyo balan ne, kyo n wose na dee kee.' Te e ka bese yako man nyi, 'Gyakolon nombia nan doo nyii n be yee Kapanum donoo man ne, yee na nyan gbagba n donoo man kebo mo na dee kee.' "
- ²⁴Yesu besewo yako wo kpu nyiaa, "Ampan yaa mee yako non nyi Wurubuaare dekpengkpengyoo nolo be kyaa ken bee lee e non gbagba o dee ya."

- ²⁵Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon nyi, debaŋ keŋ Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔɛ Elia be kyaa nɛ, na liala burum kyaa Iserae tɛɛle dɔɔ, mɔna debaŋ keŋ ɔga ba sem kulutoonɛŋ atooro na yaale, te tanam dinaa be yale tɛɛle keŋ pou dɔɔ nɛ,
- ²⁶Wurubuaɛ te kpila Elia nyi waa gyu ke kyɔ be man ŋolo ya. ɔ kpila e bo gyu lialo ŋon ɔ te yɛɛ Iserae alo e ya, te ɔ kyaa Sarefate donɔɔ keŋ kyaa Sidon tɛɛle man nɛ gyaŋ.
- ²⁷Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔɛ Elisa mɔ ke kyaa nɛ, na akuntuntena burum kyaa Iserae tɛɛle dɔɔ mɔna Wurubuaɛ te kyɔ be man ŋolo ya. Siria baale Naaman ŋon waagen te ɔ kyɔɔwɔ.
- ²⁸Balaŋ baŋ pou be kyaa Gyudatena ɔsom deni keŋ man kɛnyii nombia kɛŋa nɛ, ba gyeŋa baŋ nideli.
- ²⁹Botɔɔ te balaŋ baŋ korowɔ gyu ke kyaŋ Yesu wɔŋɛe e lee donɔɔ keŋ man, te ba moo e gyu bula keŋ dɔɔ donɔɔ keŋ gyakaa nɛ nyee man, nyi baa fuŋ e ke lo delɔkɔtɔɔ keŋ man.
- ³⁰Mɔna Yesu moowɔ balaŋ baŋ pou nsana nsana te ɔ laŋawɔ.
- ³¹Yesu gyuuwɔ Kapanum donɔɔ keŋ ke kyaa Galelia tɛɛle man nɛ man. Te Gyudatena kefɛɛfowee kelii na, ɔ gyuuwɔ ka wola wɔ Wurubuaɛ nombia.
- ³²Yesu kawola keŋ doo balaŋ baŋ pou nɔɔ, nawolo nyi ɔ ne gyɔ ɔ konɔɔ wola ŋgba walaŋ ŋon ɔ dana doŋ nombia ŋan ɔ na wolo nɛ dɔɔ nɛ.
- ³³Na balee ŋolo kyaa Gyudatena ɔsom deni keŋ man keŋ felɪŋkum doo ɔ man. ɔ fae yeesa keŋkeŋ nyiaa,
- ³⁴"Nyaŋ Yesu Nasarete baale, wɔŋ yaa n ne gyae de gyaŋ? N kɔŋae n kaa wɔɛɛ daa? Ma gyeŋ neŋ nyi nyaŋ yɛna Wurubuaɛ walaŋ ŋon ayimɛɛ be doo n man ya nɛ."
- ³⁵Botɔɔ te Yesu yase ɔ sia yako felɪŋkum keŋ nyiaa, "Wu n nɔɔ, na n ka lee ɔ man." Keŋte felɪŋkum keŋ fuŋa balee ŋon lo balaŋ baŋ pou siaman te ka leewɔ ɔ man laŋ, mɔna balee ŋon te gooli ya.
- ³⁶Nombii kei doo balaŋ baŋ pou nɔɔ te be boɔse dɔŋa nyiaa, "Wɔŋ kawola yɛna kei? ɔ na mo doŋ kolosi fa felɪŋkumɛɛ na ŋɛɛ lee balaŋ man."
- ³⁷Keŋte Yesu wose man nombia yaaseewɔ gyu debiise ŋan ŋa benaa na botɔɔ nɛ pou man.
- ³⁸Yesu ka lee Gyudatena ɔsom deni keŋ man na, te ɔ gyuuwɔ Simɔn dɛɛ. ɔ ke gyu botɔɔ na Simɔn wa awu doo ɔ na wee kpaŋalaŋ. Keŋte be waase Yesu nyi waa kyɔ e kawee fa wɔ.
- ³⁹Botɔɔ te ɔ ka seŋawɔ alo ŋon yenaŋ te ɔ fae kpaŋalaŋ keŋ, te ɔ kawee keŋ taŋawɔ. Debokenaŋ man te alo ŋon korowɔ kyaa te ɔ kɛɛ be dɔɔ.
- ⁴⁰Kelii balinɔɔ nɛ, balaŋ burum moo kaweesetena baŋ bɛɛ wee kaweeese kpookpoo nɛ kɔŋ Yesu gyaŋ, te ɔ moo ɔ nyinmaa gyakaa kaweeete kamase dɔɔ te ɔ kyɔɔ wɔ.

⁴¹Felin̄kum̄e mo leewo balan burum man na ɲee fae yeesa nyi, "Nyaɲ yena Wurubuaɛ bu ɲon." Mona o fae ɲa ken o te fa ɲa gb̄ee ɲa ke kolosi ya, nawolo nyi ɲa gyen̄ nyi ɲon yena Kristo, nyeeleere ɲon Wurubuaɛ be yako see nyi waa koɲ ne.

⁴²Tee kena ne, Yesu woɲa o wose lee yenaɲ. Botoo na balan ban te fias̄ee be keo e. Ba kena e ne, ba te fa e gb̄ee waa lee be gyan ya.

⁴³Mona o yako wo nyiaa, "Kaboena nyi maa kolosi Wurubuaɛ gyoori ken wose man nombia kpaakpaa ɲan fa donoōse akan ɲan mo, nawolo nyi ken doo te Wurubuaɛ kpila maɲ."

⁴⁴Mena doo Yesu tee wo kolosi Wurubuaɛ nombia Gyudatena osom den̄e man Galelia tee doo pou.

Luka 5

¹Wee daale Yesu ka sen̄ Genesareti boo nooman ne, balan burum kaa yilaawo kilisi e bee nyii Wurubuaɛ nombia.

²Ken̄te o naa agbelese ala boo ken nooman, na kp̄ee kyan̄ara ban ta lee be faafo ba asawuse.

³Yesu gyoowo degbele ken daale man, ken ke yee Sim̄on wui ne. Te o yako e nyi waa teese e gyu loɲ ken man kyomii. Yesu kyaawo degbele ken man botoo te o wola balan dikpii ken Wurubuaɛ nombia.

⁴O kekolosi taɲ ne, o yako Sim̄on nyiaa, "E saa gyu loɲ ken nsana nsana botoo ken dana siiliɲ ne, na e ke lo ya asawuse ɲan na e ke kyan̄ kp̄ee."

⁵Botoo te Sim̄on tirano nyiaa, "De Gben̄gyoo, da te yee tom nelim pou da te kyan̄ kolo ya! Mona ken nyaɲ be yako doo, de e lo da asawuse."

⁶Ba ke lo ba asawuse ɲan ne, be kyan̄a kp̄ee burum ken nyi ba asawuse ɲan ne lee gb̄ee ɲe ke tirii.

⁷Mena doo be baake be tebia ban be doo degbele daale man ne nyi be kaa kyo wo. Ba kekɔɲ ne, be kaa lese kp̄ee wulu agbelese ala ɲan pou ken nyi, ɲe lee gb̄ee nafa ɲe ke munu.

⁸Sim̄on Pita kena kpene ken be koɲ ne, o buɲawo o doona doo Yesu siaman yako e nyiaa, "Lee me gyan̄, me Gben̄gyoo! Me yee nombiakum̄eeȳe e."

⁹Nawolo nyi lee kp̄ee burum ban boo kyam ne doo, doo ɲon na o tebia ban pou noo.

¹⁰Mena mo te doo o tebia Sebedeo bia Gyemisi na Gyon ban ban na wo ne yee tom ne noo. Botoo te Yesu yako Sim̄on nyiaa, "Na yee ya, lee gyen̄ ne gyu ne, balan te maa yela n ke kyan̄."

¹¹Mena doo ba ke saa ba agbelese ɲan koɲ deken̄ken̄ doo ne, be tinaa kpene kamase yela botoo te be sila Yesu laɲ.

- ¹²Yesu kekyaa donɔɔse ɲan daale man nɛ, balee ɲolo kɔɲawɔ keɲ kaweeɣayam te di ɔ wose pou. ɔ kena Yesu nɛ, ɔ kaa buɲawɔ ɔ nawɔɔtɛɛ waase e nyiaa, "Me Gbengyoo, akpaa n ne gyae na nyaɲ ke tale kyo maɲ kawee."
- ¹³Botɔɔ te Yesu teneɛ ɔ nyinmaa tina e te ɔ yako nyiaa, "Mɛɛ gyae, n kawee dɛɛ taɲ." Debokenaɲ man te balee ɲon kawee taɲawɔ.
- ¹⁴Kenɛte Yesu tɔɔ e kiin nyi, "Na yeli walaɲ na walaɲ ke nyii ya, mona mo n wose gyu kawola Wurubuaɛ sae ɲon, na n ke deesi ɲgba mena keɲ Mosesi ba wola ɲon nɛ, na kedi adanseɛ fa walaɲ kamase nyi n kawee te taɲ."
- ¹⁵Mona nenɛɛ gba te Yesu wose man nombia yaaseewɔ gyu yenaɲ kamase, te balan burum kɔɲawɔ be kaa nyii e na waa kyo wɔ be kaweeɛ.
- ¹⁶Mona Yesu ne kyaa wɔɲ ɔ wose lee yenaɲ gyu kefane.
- ¹⁷Wee daale Yesu kɛɛ wolo nɛ, na Farasiitena na Gyudatena mmaraa wolala ban bɔɔ lee Galelia na Gyudia tɛɛlese man, na Gyerusalem donɔɔ man nɛ, baale kyaa botɔɔ. Deban kenaɲ na, de Gbengyoo Wurubuaɛ donɔɔ doo Yesu man keɲ waa tale mo kyo kaweeɛ.
- ¹⁸Te balan baale seele walaɲ ɲon ɔ yenaɲ ba yem nɛ dofoɲonɲ dɔɔ kɔɲ, na bɛɛ gyae gbɛɛ na baa mo e gyoo dekpaɲalaɲ keɲ man ka see Yesu siaman,
- ¹⁹mona be te nyin gbɛɛ mo e ta denanɔɔ man ya, nawolo nyi balan boe. Mena dɔɔ ba gyeɲawɔ gyu deni keɲ nyee dɔɔ te be wolee yenaɲ daale, te be tisinaa e na ɔ dofoɲonɲ keɲ pou dɛɛdɛɛ see Yesu siaman balan ban nsana nsana.
- ²⁰Yesu kena mena keɲ bɔɔ lɛɛ e di nɛ, ɔ yako kaweeɛ ɲon nyiaa, "Me gyoo, me ta mo n nombiakumɛɛ pou kyɛɛ neɲ."
- ²¹Botɔɔ te Gyudatena mmaraa wolala na Farasiitena ban fiasɛɛ bɛɛ bɔɔse dɔɲa nyiaa, "Walaɲ wonɲi yaa kei te ɔ na mo ɔ wose kɛɛse na Wurubuaɛ mena? Lee Wurubuaɛ wole na amɔ kyaa la keɲ waa tale mo dukum kyɛɛ?"
- ²²Na Yesu gyeɲ kpene keɲ bɛɛ gyueɲ nɛ te ɔ bɔɔse wɔ nyiaa, "Wonɲ dɔɔ te ɛ na gyueɲ keɲa ɛ nyeeɣa man?"
- ²³Nombia keɲa man wonɲi woɛla na keyako? 'Me ta mo n dukum kyɛɛ neɲ,' yaa 'Koro seɲ na n ke ta?'
- ²⁴Mona mɛɛ gyae ɛ ka gyeɲ nyi maɲ Deniwalan Bu dana donɔɔ tɛɛle kei dɔɔ nyi maa mo dukum kyɛɛ. Mena dɔɔ ɔ yako kaweeɛ ɲon nyiaa, Koro seɲ, gate n dofoɲonɲ na n ke ta gyu n dɛɛ!"
- ²⁵Debokenaɲ man te kaweeɛ ɲon korowɔ seɲ ɔ nawɔɔ dɔɔ be siaman te ɔ gate ɔ dofoɲonɲ keɲ dɔɔ ɔ doo nɛ, te ɔ laɲa ɔ dɛɛ. ɔ ne gyu na ɔ na lese Wurubuaɛ yele.
- ²⁶Nombia keɲa doo balan ban pou nɔɔ nideli te ba lese Wurubuaɛ yele. "Gyakolon gyoo wɔ te be yakowɔ nyiaa, gyeɲ dɔɔ da te naa nombia ɲan te kɔɲa ta see ya."

²⁷Nombia kenja wole ne Yesu leewo te o ke naa lempoolere nolo non bee baake e nyi Lewi ne, na o kyaa o lempoo delee man. Kenje Yesu yako e nyiaa, "Koro sila man."

²⁸Debokenan man te Lewi tinaa kpene kamase yela te o korowo sila Yesu.

²⁹Kenje Lewi moo Yesu gyu non Lewi dee te o ke saa e weenee ampan ampan. Lempoolera burum na balan yakaa nyiban konawo kaa di bom na wo.

³⁰Botoo te Farasiitena na Gyudatena mmaraa wolala ban boo lee Farasiitena dikpii ken man ne norokoteewo boose Yesu kaseela ban nyiaa, "Weera doo te emee na lempoolera na nombiakumeyera ne dii te e ne nyoo bom?"

³¹Kenje Yesu tirano fa wo nyiaa, "Kaweesetena te kaboena nyi baa kyo wo kawee. Ban boo na wee ya ne doo, boo ne hia kawee kekyo ya.

³²Ma te kon nyi me kaa baake balan ban be gbeneen wulaa tenee Wurubuae siaman ne ya, mona me konae me kaa baake nombiakumeyera na baa kyeekee lee be gbeneen kumee man na baa kon Wurubuae gyan."

³³Kenje be yako Yesu nyiaa, "Gyon Wurubuae lonsoore non silala ne kyaa bake be noo fane, te mena mo yaa Farasiitena silala mo ne yee. Mona nyan wui kewo doo bee dii bee nyoo deban kamase."

³⁴Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "E ke tale yela balan ban be kyaa alowoletee ne ke bake be noo ken alowole baale kyaa be gyan?"

³⁵Mona deban daale gyae kekon ken baa mo alowole baale non lee be gyan. Mena weeya nenan man te baa bake be noo."

³⁶Kenje Yesu gyoo wo dudu kei nyiaa, "Dolo bee kara kanyan wole mo taa kakyengbelaa ken ba yem ne ya. Akpaa o yee mena na o te wolee kanyan wole ken, nawolo nyi kanyan wole ken be gyae ke kyaa na bene ken ya.

³⁷Mena mo te nolo bee mo solon wole do wonembu tone ogele bene man ya. O yee mena na solon wole ken gyae ke tao wonembu tone ogele ken lii na solon ken ke leki, na wonembu tone ogele ken mo ke wolee.

³⁸Mena doo kaboena bo nyi baa mo solon wole do wonembu tone ogele wole man.

³⁹Te nolo be kyaa ken nyi o nyoo solon apaesa na, waa yako nyi o ne gyae ntonkum waa nyoo bela ya. Nawolo nyi o ne yako nyi apaesate ken yena kpaakpaate."

Luka 6

¹Gyudatena kefeefowee daale ne, Yesu na o kaseela gyuuwo ka mo woo daale man. Na weenee nan senje woo ken man ne yee ngba kefaa ne. Kenje o kaseela ban kpera gaale posaa bee tao.

²Kenje Farasiitena baale naa wo te be boose wo nyiaa, "Weera doo te e ne yee kpene ken da mmaraa bee fa gbene nyi baa yee da kefeefowee ya ne?"

- ³Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ te kala ta lee Wurubuarɛ tɔne man kpene kenj gyoo Defidi be yɛɛ debanj kenj tanam be kyanj ɲon na ɔ balan banj yee?"
- ⁴ɔ gyuuwɔ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenj man te ɔ ka moo weenɛɛ ɲan bɔɔ mo deesi fa Wurubuarɛ, kenj nafa tekaboena nyi walanj ɲon ɔ te yɛɛ Wurubuarɛ sae e ya waa di ya nɛ, te ɔ diiwɔ te ɔ moo ɲaale mɔ fa ɔ balan banj be silana e nɛ."
- ⁵Kenje Yesu yako wɔ nyiaa, "Manj Deniwalanj Bu ɲon yena kefeefowee kenj Gbenjgyoo."
- ⁶Gyudatena kefeefowee daale bela nɛ, Yesu gyuu Gyudatena ɔsom deni man ɔ na wola wɔ. Na baale ɲolo kyaa botɔɔ kenj ɔ dunolunj baam ba yem.
- ⁷Gyudatena mmaraa wolala na Farasiitena baale gyae gbɛɛ kenj baa mo nombiikum daale seele Yesu na baa nyinj kyanj e, mena dɔɔ ba deke e na baa kɛɛ nyi waa kyɔ ɲolo kawee Gyudatena kefeefowee kenj.
- ⁸Mona na Yesu gyenj kpene kenj bɛɛ gyuenj te ɔ yako baam dayenasate ɲon nyiaa, "Koro senj na n ke kɔɲ kaa senj balanj kɛwɔ pou siaman." Kenje balee ɲon korowɔ kaa senj be siaman.
- ⁹Botɔɔ te Yesu bɔɔse wɔ nyiaa, "Wɔɲ te da mmaraa ne fa gbɛɛ nyi dɛɛ yɛɛ kefeefowee kenj? Da mmaraa ne fa daa gbɛɛ nyi dɛɛ yɛɛ kolo kpaakpaa yaa dɛɛ yɛɛ kolo kum? Dɛɛ lɛɛ walanj nyee yaa dee yela waa yenj?"
- ¹⁰Kenje Yesu kɛɛ wɔ pou gyanjɛ te ɔ yako balee ɲon nyiaa, "Teneɛ n baam." Balee ɲon teneɛ ɔ baam kenj te kawee kenj tanawɔ te ɔ baam kenj yɛɛ donj.
- ¹¹Botɔɔ te kegyiise banj gyeɲa banj nideli, te be fiasɛɛ bɛɛ gyuenj kpene kenj baa mo yɛɛ Yesu.
- ¹²Debanj kenanj man wee daale nɛ Yesu gyuuwɔ bula dɔɔ ɔ kaa fane, te ɔ fanewɔ fa Wurubuarɛ nelim kenanj pou.
- ¹³Tɛɛ kena nɛ ɔ baake ɔ kaseela kɔɲ ɔ gyanj te ɔ lese baala kufu bala lee be man nyi baa yɛɛ ɔ kpilala.
- ¹⁴Baala kufu bala banj Yesu ba lese nɛ yela yena Simɔn, ɲon Yesu ba do e yele nyi Pita nɛ, na ɔ naabu Anderiase na Gyemisi na Gyɔn na Filipo na Batolomeo na
- ¹⁵Mateo na Tomase na Alfeose bu Gyemisi na Simɔn ɲon ɔ ne gyae ɔ balanj nideli nɛ
- ¹⁶na Gyemisi bu Gyudase na Gyudase Isekarɔte ɲon waa kaa lese Yesu fa nɛ.
- ¹⁷Yesu na ɔ kpilala banj ka lee bulabii kenj dɔɔ kɔɲ detangya man nɛ, ɔ kaseela burum na balanj dikpii burum banj bɔɔ lee Gyudia tɛɛle dɔɔ na Gyerusalem donɔɔ man na Tae na Sidon donɔɔse ɲan kyaa ɛpo nɔɔman nɛ kɔɲawɔ ɔ gyanj.
- ¹⁸Be kɔɲawɔ be kaa nyii Wurubuarɛ nombia na waa kyɔ wɔ be kaweeɛ. Banj felinkumɛɛ ne haa wɔ nɛ, ɔ kyɔɔ banj mɔ.

- ¹⁹Na balan ban pou ne gyae nyi baa tina e, nawolo nyi don na lee o man na ne kyo wo be kaweesse pou.
- ²⁰Yesu gyinaa o sia kee o kaseela ban te o yako wo nyiaa, "Emee ban e yee ayematenawo ne emee na nyeebam, nawolo nyi emee te Wurubuarẽ gyoori ken yee e wui.
- ²¹Emee ban tanam dana non debokeiman ne emee na nyeebam, nawolo nyi emee ne gyaela e kaa baa. Emee ban e ne wii debokeiman ne emee na nyeebam, nawolo nyi emee ne gyaela e kaa bono.
- ²²Emee ban balan ne kola non te boo ne lee non do ba wose man ya te bee tee non, te bee baake non nyi balan kumee lee man Deniwalan Bu non doo ne emee na nyeebam. Mena ke te be naanao mo naase Wurubuarẽ akpenkpenngyooa ban diyem. Dekon mena na e yela e sia ka gye na e ke nyanee nideli, nawolo nyi kom ken Wurubuarẽ waa to non adido ne te yee nsendee ya.
- ²⁴Monã emee ban e dana koba ne e laako, nawolo nyi e tan ke di e gyon pou tan teele kei doo.
- ²⁵Emee ban e be dii baa deban kei ne e laako, nawolo nyi tanam gyae kaa ko non. Emee ban e na bono deban kei ne e laako, nawolo nyi yaa kaa wii na e ke di walaŋsa.
- ²⁶Emee ban balan pou ne kolosi e wose man nombia kpaakpaa ne e laako, nawolo nyi mena mo te be kyao yee balan ban boo dii akere nyi be yee Wurubuarẽ akpenkpenngyooawo ne.
- ²⁷Emee ban e ne tei man ne mee yako non na e ke nyii nyiaa, e gyae balan ban bee kola non ne na e ke yee deeli fa wo.
- ²⁸E sola Wurubuarẽ na waa hiraa ban bee falaa non ne, na e kefane fa ban bee naase non diyem ne.
- ²⁹Akpaa nolo de gyo n lakaa man na besena alate ken mo fa e. Mena mo te akpaa nolo da mo n kegba wurikyim na mo atatate ken mo kpu e.
- ³⁰Akpaa nolo da sola nen kolo na fa e te akpaa nolo da mo n kolo na, na gyu ke boose ke doo bela ya.
- ³¹Kpene ken n ne gyae nyi walan waa yee fa nen ne nyan mo yee ke fa e.
- ³²Akpaa e ne gyae balan ban bee gyae non ne baagen bo na, e na gyuen nyi e ke nyin kolo kpaakpaa lee Wurubuarẽ gyan ya, nawolo nyi nombiakumeyera mo koran ne gyae ban bee gyae wo ne.
- ³³Akpaa e yee deeli fa ban bee yee deeli fa non ne baagen na, e na gyuen nyi e ke nyin kolo kpaakpaa lee Wurubuarẽ gyan ya. Nawolo nyi nombiakumeyera mo koran ne yee mena.

³⁴Te akpaa ε pakee aboo fa balan ban ε gyeŋ nyi baa nyiŋ to ŋon na, ε na gyueŋ nyi ε ke nyiŋ kolo kpaakpaa lee Wurubuaε gyaŋ ya. Nawolo nyi nombiakumεεyεera koran ne pakee aboo fa be tebia ban ba gyeŋ nyi baa nyiŋ pou to wo ne.

³⁵Mona ε gyae ban bee kola ŋon ne na ε ke yee deeli fa wo. E paa wo kolo na ε lese ε loo lee ke doo. E yee mena na, Wurubuaε waa to ŋon kom nideli te ε ka bese Wurubuaε ŋon kpene kamase doo o tee ne bia. Nawolo nyi o dana woe fa ban kolo bee gyoo be sia ya, na ban be dana nyeemandon ne pou.

³⁶E wii balan waranase ŋgba mena keŋ ε kya Wurubuaε ne wii balan waranase ne.”

³⁷"E na mo ε wose yee balan nombiadiira na ε ke bu wo foo, na Wurubuaε mo be nyiŋ di ε nombia na waa bu ŋon foo ya. E mo balan nombiakumεε kyee wo, na Wurubuaε mo ka mo ε nombiakumεε kyee ŋon.

³⁸E yee deeli fa balan na Wurubuaε mo ke yee deeli fa ŋon. E yee mena na, kpene keŋ Wurubuaε waa fa ŋon ne te yee nsendee ya. Waa nyiŋ konoo maa ke nideli na ke wulu gba leki, na waa mo do ε nyiŋmaa man. Nawolo nyi mena keŋ ε ke maa fa ε tebia ne, mena ke te Wurubuaε mo waa maa fa ŋon.”

³⁹Botoo te Yesu gyoo wo dudu kei nyiaa, "Siayeleesate waa tale wola o doo siayeleesate gbεε? Akpaa o yee mena na, be balan bala pou be gyae be kaa gyoo boo man yee?

⁴⁰Kaseele bee kela o gbenggyoo ya, mona kaseele kamase ŋon o kasee tom nideli ne waa yee ŋgba o gbenggyoo ne.

⁴¹Weera doo te n ne naa wonsilibii keŋ doo n doo sibii man, te n be famene na daakpee keŋ doo nyaŋ gbagba n sibii man ya?

⁴²Sena te n ke tale yako n doo nyi, 'Me doo, yela maa lese wonsilibii lee n sibii man,' keŋ nyaŋ gbagba be famene na daakpee keŋ doo n sibii man ya? Nyaŋ walaŋ ŋon n na beo n wose, kaboena nyi nya tangbee lese daakpee keŋ doo n sibii man ne, pena n kena nideli lese wonsilibii keŋ doo n doo sibii man ne.”

⁴³Dan kpaakpaate kamase bee se bia kumεε ya, mena mo te dan kum bee se bia kpaakpaa ya.

⁴⁴Dan kamase ne, ke bia te bee mo gyeŋ ke. Boo ne ko akutu bia lee mango dan man ya, mena mo te boo ne ko apaŋ lee abotoo wonse man ya.

⁴⁵Mena ke te denibalan mo doo. Walaŋ kpaakpaate kamase na lese aboo kpaakpaa ŋan doo o konoo man ne wola, te walaŋkum kamase mo na lese nombiakumεε ŋan doo o konoo man ne wola. Kpene kamase keŋ be wulu walaŋ konoo man ne, keŋ na lee la o nooman.

⁴⁶Ken te Yesu boose wo nyiaa, "Won doo te ε ne baake man nyi, 'E Gbenggyoo,' te ε bee yee kpene keŋ mo yako ŋon nyi yaa yee ne ya?

⁴⁷Walaŋ kamase ŋon o ne koŋ me gyaŋ te o ne nyii me noowoya te o ne di ne doo ne, maa wola ŋon mena keŋ o dinoo doo.

⁴⁸Ɔ yɛɛ ɲgba walaɲ ɲon ɔ ne ma deni te ɔ be wula boɔ te ɔ ba see ka mokoo nideli boe doɔ nɛ. Keɲte boo wuuwo kaa mo ke doɔ mɔna ka te yale ya, nawolo nyi ɔ see ka mokoo nideli.

⁴⁹Mɔna walaɲ ɲon ɔ ne nyii me noowoya te ɔ bee di ɲe doɔ ya nɛ, ɔ yɛɛ ɲgba walaɲ ɲon ɔ be ma deni te ɔ ta see ka mokoo nideli ya nɛ. Boo wuuwo kaa mo ke doɔ, te ke yalawo tekerii pou keɲ n be naa ka mokoo gba ya."

Luka 7

¹Yesu kekolosi nombia keɲa fa balan ban tan nɛ, ɔ gyuu Kapanum donoo man.

²Donoo kenan man na, Romantena yoonootena kegyia ɲolo kyaa na ɔ dana tobaale ɲolo ɲon ɔ bee see ɔ doɔ ya. Te kawee kaa gyoo mena tobaale kei yen yen.

³Yoonootena kegyia kei ke nyii Yesu nkan nɛ, ɔ kpila Gyudatena kegyiise baale gyu ɔ gyan nyi waa koɲ kaa kyo ɔ tobaale ɲon fa e.

⁴Keɲte Gyudatena kegyiise ban koɲawo Yesu gyan kaa waase e nideli nyiaa, "Yɛɛ kakyeɲ na n ke kyo balee kei fa daa,

⁵nawolo nyi ɔ ne gyae de tɛɛle kei deeli, te ɲon gba maana do osom deni fa daa."

⁶Mena doɔ Yesu sila wo gyu. Ɔ ka benaa yoonootena kegyia ɲon dɛɛ nɛ, ɔ kpila ɔ gyooona gyu keyako Yesu nyiaa, "Me Gbengyoo, na haa n wose ya nawolo nyi ma tekaboena nyi nya koɲ me dɛɛ ya,

⁷mena ke te ma gyeɲ nyi man gbagba mo tekaboena nyi maa koɲ n gyan ya. Mena doɔ nyan yako nombii dokolon bo, me tobaale ɲon waa koro.

⁸Nawolo nyi man gbagba mo yɛɛ walaɲ ɲon me doo baale tɛɛ, te yoonootena mo doo me tɛɛ. Me yako ɲolo nyi waa gyu yenan daale na ɔ ne gyu, te me yako ɲolo nyi waa koɲ na ɔ ne koɲ. Kpene kamase keɲ me yako be man ɲolo nyi waa yɛɛ na, keɲ te ɔ ne yɛɛ."

⁹Yesu ke nyii noowoya keɲa nɛ, doo ɔ noo te ɔ geesewo keɛ balan dikpii keɲ be silana e nɛ te ɔ yako wo nyiaa, "Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon nyiaa, Iserae tɛɛle kei doɔ pou ne ma te naa ta walaɲ ɲon ɔ ne lee Wurubuare di ɲgba balee kei nɛ ya."

¹⁰Keɲte yoonootena kegyia ɲon kpilala ban besewo gyu be dɛɛ. Be gyuuwo na ɔ tobaale ɲon ta koro.

¹¹Kei wole nɛ Yesu gyuu donoo keɲ bee baake ke nyi Nai nɛ man. Ɔ kaseela ban na balan burum sila e gyu botoo.

¹²Yesu ka betaa benaa donoo keɲ nooman nɛ, te ɔ naa ba seelena woo ɲolo bee koɲ be kaa wuu. Na woo ɲonan waagen yena bu baale ɲon ɔ naa ba lolo te ɔ naa ɲon mo yɛɛ lialo e. Na donootena ban burum silana alo ɲon.

- ²⁸Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "Mee yako non e ke nyii nyiaa, balan ban boo lolo teele kei doo ne, nolo be kyaa ken nyi o kela Gyon ya. Mona Wurubuaere gyoori ken man ne, walan non o yee kamase e koran ne o kela Gyon nonan."
- ²⁹Deban ken balan ban pou na lempoolera be nyii nombia kena ne, be leewo do nyi Wurubuaere gbenehen tene, nawolo nyi be sewo Gyon soo wo Wurubuaere lon.
- ³⁰Mona Farasiitena na Gyudatena mmaraa wolala ban bee kpene ken Wurubuaere ne gyae nyi waa yee fa wo ne, nawolo nyi be sewo nyi Gyon na so wo Wurubuaere lon ya.
- ³¹Kente Yesu boosewo nyiaa, "Won te maa mo gyen wee kei balan maa na? Sena te be doo?"
- ³²Be yee ngba bia kyaa la kebu man bee yoi ne, na bee fae yeesa yako donya nyiaa, 'De kpee alowole noonense fa non, mona e te soe ya! De kpee lia noonense mo, mona e te wii ya!'
- ³³Gyon Wurubuaere lonsoore non konawo na o ne kyaa bake o noo ken o te nyoo solon kamase ya. Te e kpa nyi, 'Felinikumee doola o man.'
- ³⁴Man Deniwalan Bu non mo konawo mee dii mee nyoo, te e kpa nyi, 'E kee balee kei! o yee kedikumte na solonyooore e. o gyoon yena lempoolera na nombiakumeyera.'
- ³⁵Mona ban boo lee Wurubuaere di ne, ta lese wola nyi Wurubuaere dana nyansa nideli."
- ³⁶Wee daale ne Farasii baale nolo baake Yesu nyi waa kon o dee na non na e ke di bom. Yesu sewo te o gyuuwo ke kyaa bee dii.
- ³⁷Na alo nolo kyaa donoo kenan man ken o yee futooli alo e. o kenyii nyi Yesu kyaa Farasii baale non dee o ne dii ne, o moo nun ofonofonte daale porontia too kon botoo,
- ³⁸kente o kaa senawo Yesu wole benaa na o nawoo. Kente o wii siasaran woli Yesu nawoo. Te o moo o nyeenyooore feefo Yesu nawoo nenan te o kyanja na obuo man, te o toosi nun ofonofonte ken woli na.
- ³⁹Farasii baale non o be baake Yesu gyu o dee kena mena ne, o yakowo o nyeeman nyiaa, "Akpaa balee kei den yee Wurubuaere dekenkpengyooore gbagba e na, nafa waa gyen alo non o ne tina e ne dinoo. Nawolo nyi o yee dukumyere e."
- ⁴⁰Kente Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Simon, me dana kolo maa yako nen." Kente o yako e nyiaa, "De Gbengyoo, yako man."
- ⁴¹Botoo te Yesu gyoo e dudu kei nyiaa, "Balan bala baale kyaawo te be gyuuwo ke paa koba lee kobate nolo gyan. Dolo wui yee kobabia kakpon yaale, te nolo mo wui yee songola na kufu.
- ⁴²Be man kamase bee tale waa to o kom ya, mena doo balee non moo ba koma nan pou kyee wo. Yako man! Balan bala kewo na, be man wonti ne gyae la waa gyae kobate non nombia nideli?"

⁴³Ken̄te Sim̄on tiran̄ɔ nyiaa, "M̄e l̄edi nyi ɔ kom boe n̄e." Te Yesu yako e nyiaa, "N tiran̄ɔ nideli."

⁴⁴Bot̄ɔ te Yesu besena ɔ sia tee alo ɔn te ɔ yako Sim̄on nyiaa, "N naa alo kei? Me k̄ɔn̄a n d̄e na n te fa maɲ loɲ maa faafo me naw̄ɔ ya. M̄ona alo kei d̄ɔ ɔn ta mo ɔ siasaraɲ faafo me naw̄ɔ te ɔ moo ɔ nyeenȳɔse feefo ɲa.

⁴⁵N te pukaa maɲ ya, m̄ona lee debaɲ keɲ m̄ɔ k̄ɔn̄ k̄ebo n̄e, alo kei te tinaa ta me naw̄ɔ ke pukaa yela ya.

⁴⁶N ta mo nuɲ paɲpaɲ gba tiu ma nyee ya, m̄ona alo kei d̄ɔ ɔn kȳekee nuɲ woli me naw̄ɔ.

⁴⁷Mena d̄ɔ m̄e yako neɲ n ke nyii nyi ɔ nombiakum̄e ɲan pou ɔ be ȳe n̄e, Wurubuaɛ ta mo ɲa kȳe e, mena d̄ɔ te ɔ ne gyae me nombia nideli. Nyaɲ ɔn ɲolo da mo n dukum kyomii kȳe neɲ na, n ne gyae ɔtenate nombia bo kyomii."

⁴⁸Bot̄ɔ te Yesu yako alo ɔn nyiaa, "Wurubuaɛ ta mo n nombiakum̄e kȳe neɲ."

⁴⁹Ken̄te balan̄ baɲ be kyaa bot̄ɔ bee dii n̄e bōɔse d̄ɔn̄a nyiaa, "Am̄ote yena kei, ɔn ɔ na mo nombiakum̄e kȳe?"

⁵⁰Bot̄ɔ te Yesu yako alo ɔn nyiaa, "N kel̄edi te yeli n te nyiɲ nyeedoɲ kekpaɛ, ta wosefeɛɛɛn̄ man."

Luka 8

¹Kedi weeya ala n̄e Yesu gyuuw̄ɔ ke kila don̄ɔse na akuraase pou man, na ɔ ne yako Wurubuaɛ gyoori keɲ wose man nombia kpaakpaɛ ɲan fa balan̄, na ɔ kaseela kufu bala baɲ m̄ɔ silana e.

²Na ala baale baɲ ɔ be kȳɔ w̄ɔ be kaweeɛ te ɔ be gegi felin̄kum̄e lee be baale man n̄e m̄ɔ kpue na e. Be man baale yena M̄eɛɛ ɔn b̄e baake e nyi Magedala, ɔn Yesu be gegi felin̄kum̄e nyetooro lee ɔ man n̄e,

³na Gyoana ɔn ɔ baale yena Kusa n̄e. Kusa kei ȳe kegyia ɲolo e gyoo Herode dekpaɲalan̄ man, na Susana na ala burum baɲ bōɔ mo ba ab̄ɔ k̄e Yesu na ɔ kaseela d̄ɔ n̄e.

⁴Debaɲ keɲ balan̄ burum kpu na baɲ bōɔ lee debiise man k̄ɔn̄ be kaa yilaa Yesu gyaɲ n̄e, ɔ gȳɔ dudu fa w̄ɔ nyiaa,

⁵"W̄ɔfarale ɲolo gyuuw̄ɔ ke ɲmatee ab̄ɔ bia ɲgba amola n̄e ɔ w̄ɔman. ɔ k̄e ɲmatee ɲa n̄e ɲaale yalaw̄ɔ w̄ɔ keɲ gb̄eɛneɲ man te balan̄ t̄e w̄ɔ ɲe d̄ɔ sakatee ɲa lan̄, te gyeɔuse kaa t̄ɔsee ɲa di.

⁶Daale m̄ɔ yalaw̄ɔ kpanaɲse d̄ɔ te ɲe tuuw̄ɔ, m̄ona te kyare ya te ɲa yekeew̄ɔ. Nawolo nyi t̄eɛle ta bōɔ kpanaɲse ɲan d̄ɔ na ke l̄e loɲ see ya.

- ⁷Bia ɲan ɲaale mo yalawo kpalamse man te ɲe tuuwo, te kpalamse ɲan mo tuuwo milii ɲa.
- ⁸Daale mo yalawo tɛele kpaakpaa doo te ɲe tuuwo bee, te ɲa see bia burum." Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "Don o dana deɲele waa nyii na, waa tei nideli."
- ⁹Kenɛte Yesu kaseela ban yako e nyi waa wola wo dudu ken aseɛ.
- ¹⁰Te Yesu yako wo nyiaa, "Emɛɛ doo Wurubuaɛ ta toro ya agyueɲse na e ka gyeɲ nombia ɲan weeseɛ lee o gyoori ken wose man. Mona balan akan ban doo aduya kaageɲ man te maa kolosi fa wo. 'Baa keo na baa keo mona boo gyae baa naa ya, te baa tei na baa tei mona boo gyae baa nyii aseɛ ya.' "
- ¹¹Kenɛte Yesu yako wo nyiaa, dudu ken moo gyoo ne ka aseɛ yaa. "Aboo bia ɲan seɲɛ fa Wurubuaɛ nombia ɲan.
- ¹²Bia ɲan be yale gbɛɛnaa man ne, seɲɛ fa balan ban bee nyii Wurubuaɛ nombia ɲan te obonsam ne koɲ kaa ɲmɛele ɲa lee be konooɛ man, na boo nyiɲ lee ɲa di na Wurubuaɛ ke lee ba nyee ya ne.
- ¹³Bia ɲan be yale kpanaɲse doo ne seɲɛ fa balan ban bee nyii Wurubuaɛ nombia ɲan te bee lee ɲa na gyon, mona ɲe bee nyiɲ lila be man ya. Bee lee ɲa di debaɲ kyomii bo, te akpaa obonsam de keese wo kee na ba te yale.
- ¹⁴Bia ɲan be yale kpalamse man ne seɲɛ fa balan ban bee nyii Wurubuaɛ nombia ɲan, te tɛele kei doo nombia, na koba kegyae beɲ, na tɛele kei doo aboo akan ɲan kegyae da gyoo be man ne, na bee yeli baa bee Kristo man ya.
- ¹⁵Aboo bia ɲan be yale tɛele kpaakpaa doo ne seɲɛ fa balan ban bee nyii Wurubuaɛ nombia ɲan, te bee lee ɲa do konoo kpaakpaa man, te bee tela ɲa nideli te bee yɛ kakyen di ɲe doo kelii debaɲ ken nombia ɲan ne yeli bee yɛ aboo kpaakpaa ne."
- ¹⁶Yesu besewo gyoo dudu fa wo nyiaa, "Dolo bee kyaɲee kanea na waa mo kolo wu ke doo yaa waa mo ke do mpa ateta ya. Mona o na mo ke bo gyakaa kolo doo adido na kena dekpajalan pou, na ban bee koɲ na baa nyiɲ naa.
- ¹⁷Kolo ba weeseɛ ken be gyae ka lee deboo ya, te kolo mo be wue ken nyi be gyae ka lee deboo ya.
- ¹⁸Mena doo e kee e wose nideli lee mena ken e na mo tei nombia ɲan. Nawolo nyi nyaɲ ɲon n dana kolo na Wurubuaɛ waa kpu neɲ burum, te nyaɲ ɲon n be dana kolo ya na kyomii ken n na gyueɲ nyi n dana koran ne, Wurubuaɛ waa leo ke lee n nyiɲmaa man."
- ¹⁹Yesu o naa na o naabia koɲawo o gyan, mona balan dikpii ken doo be te nyiɲ baa benaa e ya.
- ²⁰Botoo te ɲolo yako Yesu nyiaa, "N naa na n naabia seɲɛ deboo man bee gyae baa naa neɲ."

²¹Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Me naa na me naabia yena baŋ bee nyii Wurubuaɛ nombia ŋan te bee di ŋe doo nɛ."

²²Wee daale nɛ Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Ɛ yela dɛɛ toŋ gyuu boo ken̄ dingyiŋ." Mena doo ba gyooɔ degbele man te be laŋawɔ.

²³Debaŋ ken̄ be kyaa degbele ken̄ man bee gyuu nɛ te dosoroŋ moo Yesu. Ken̄te felin̄ dinaa daale korowɔ ne gyoo loŋ ken̄ doo, mena doo ke gyoo loŋ do degbele ken̄ man te Yesu kaseela baŋ sia yɛɛ wɔ nideli.

²⁴Mena doo Yesu kaseela baŋ gyuuɔ ke gyusu e yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo, de Gben̄gyoo dɛɛ gyae dee munu." Botoo te Yesu korowɔ te ɔ fae felin̄ ken̄ na loŋ ken̄ pou te ŋe yɛɛwɔ yididi.

²⁵Ken̄te Yesu boose ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Weera doo te ɛ bɛɛ lɛɛ maŋ di ya?" Gyakolon̄ kyaŋa wɔ te ba wose yeŋa wɔ te be boose doŋa nyiaa, "Walaŋ won̄ti yena kei? ɔ ne kolosi fa felin̄ na loŋ koraŋ na ŋee nyii e."

²⁶Ken̄te Yesu na ɔ kaseela baŋ toŋawɔ gyuu Gerasenetena tɛɛle man ken̄ kyaa Galelia boo dingyiŋ nɛ.

²⁷Yesu ka betaa lee degbele ken̄ man pɛ, te baale ŋolo ŋon felin̄kumɛɛ doo ɔ man nɛ leewɔ donoo ken̄ man koŋ kaa gyaŋee na e. ɔ te tɛɛ diten̄teli kyare te ɔ bɛɛ kyaa dɛɛ ya. ɔ kyae amuseese man.

²⁸Debaŋ ken̄ ɔ be naa Yesu nɛ ɔ fae yeesa te ɔ leewɔ yala ɔ nawoo tɛɛ, na ɔ ne fae yeesa ken̄ken̄ nyiaa, "Yesu Wurubuaɛ Adidote Bu, won̄ te n ne gyae me gyaŋ? Mɛɛ waase neŋ bo, na naase maŋ diyem ya."

²⁹Nawolo nyi na Yesu taŋ ke fae felin̄kum ken̄ nyi ke dɛɛ lee ɔ man. Debaŋ kamase na felin̄kum ken̄ ne naase e diyem, na ba te kyaŋ e bake e agbaraagbaraase ɔ nyin̄maase na ɔ nawoo man na balaŋ ne gyee e. Ken̄ koraŋ na ɔ ne tirii ŋa, na felin̄kum ken̄ ta mo e gyuu kefula man.

³⁰Ken̄te Yesu boose e nyiaa, "N yele yena sena?" Te balee ŋon tiranoo nyi ma yele yena "Dikpii" ɔ tiranoo mena nawolo nyi felin̄kumɛɛ burum doo ɔ man.

³¹Botoo te felin̄kumɛɛ ŋan waase Yesu nyi, ɔ na gegi wɔ ka do boo ken̄ betan̄ oto ya nɛ man ya.

³²Debaŋ kenan̄ na kekuiriise dikpii daale seŋɛɛ bula daale doo bee dii. Ken̄te felin̄kumɛɛ ŋan waase Yesu nyi waa yela be kaa gyoo kekuiriise baŋ man, te Yesu faa wɔ gbɛɛ.

³³Mena doo felin̄kumɛɛ ŋan leewɔ balee ŋon man ka gyoo kekuiriise baŋ man, te ba dikpii ken̄ pou yeuwɔ tisi bula kyolon̄kyolon̄ ken̄ gyuu ka gyoo loŋ ken̄ man te be munuwɔ pou.

³⁴Balaŋ baŋ bɛɛ kɛɛ kekuiriise baŋ doo kena kpene ken̄ be koŋ nɛ, ba korowɔ yeu gyuu ke yako kpene ken̄ be koŋ nɛ fa balaŋ baŋ be kyaa donoo ken̄ man nɛ na akuraase ŋan man pou.

³⁵Ken̄te balan̄ yeuwō gyu be kaa k̄e kpene ken̄ be kōn n̄e. Ba ke kōn Yesu gyan̄ n̄e, be naa walan̄ ñon nafa felinkum̄e doo ɔ man n̄e ban̄e Yesu nawoō t̄e, na ɔ wose te f̄e e ken̄ ɔ doona aboō. Te gyakolon̄ gyoo balan̄ ban̄ pou.

³⁶Balan̄ ban̄ boō naa kpene ken̄ be kōn n̄e yako ban̄ boō kōn n̄e mena ken̄ Yesu be kyo balee ñon kawee.

³⁷Ken̄te balan̄ ban̄ pou be kyaa Gerasene t̄ele doo n̄e waase Yesu nyi waa lee be gyan̄ nawolo nyi gyakolon̄ dinaa ta gyoo wō. Mena doo Yesu gyoo wō degbele ken̄ man te ɔ lan̄awō.

³⁸Walan̄ ñon Yesu be gegi felinkum̄e lee ɔ man n̄e waase Yesu nyi waa sila e. M̄ona Yesu b̄e wō te ɔ yako e nyiaa,

³⁹"Bese gyu n̄ d̄e, na n̄ kaa yako kpene ken̄ Wurubuar̄e be ȳe fa nēn n̄e fa balan̄." Mena doo balee ñon gyuu wō donoo ken̄ man ke yako balan̄ pou kpene ken̄ Yesu be ȳe fa e n̄e.

⁴⁰Yesu ka bese lee boo ken̄ dingyin̄ kōn n̄e, balan̄ burum kōnawō kaa gyan̄ee na e. Nawolo nyi na be popou ne k̄e ɔ gb̄e.

⁴¹Botoo te balee ñolo ñon b̄e baake nyi Gyariose, ñon ɔ ȳe Gyudatena ɔsom deni man keḡyia e n̄e kōnawō kaa bun̄ Yesu nawoō t̄e sola e nyi waa kōn ɔ d̄e.

⁴²Nawolo nyi ɔ bu alebu dokolon̄ koon̄ ñon ɔ be di kulutoonēn kufu ala n̄e ne gyae waa yen̄. Yesu kee gyuu ken̄ n̄e na balan̄ ban̄ be silana e te ȳe nsendee ya, mena doo na ɔ bee nyin̄ gb̄e gba waa besena ɔ wose ya.

⁴³Na alo ñolo kpue balan̄ burum ban̄ be silana Yesu n̄e man ken̄ fatabo ne gyro e kulutoonēn kufu ala yaa, m̄ona ñolo te tale kyo e ya.

⁴⁴Alo ñon moowo balan̄ ban̄ man ka lee Yesu wole te ɔ tinaa ɔ kegba noobii. Debokenan̄ man te fatabo ken̄ ne gyro e n̄e karawō.

⁴⁵Botoo te Yesu boosewō nyiaa, "Amote tinaa na man?" Balan̄ ban̄ pou keb̄e nyi be te tina e ya n̄e te Pita yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo, balan̄ burum ke kilisi nēn gyan̄ee te b̄e t̄ese don̄a kei na, n̄e boose nyi amote tinaa na nēn?"

⁴⁶M̄ona Yesu yakowō nyiaa, "Dolo te tina man. Nawolo nyi ma te naa nyi don̄ daale ta lee me man."

⁴⁷Alo ñon kena nyi ɔ be gyae waa tale weese ɔ wose ya n̄e, ɔ moo gyakolon̄ na wose keseree kaa bun̄ Yesu nawoō t̄e. Botoo te ɔ yako kpene ken̄ doo ɔ be tina Yesu kegba, na mena ken̄ ɔ kawee ken̄ be tan̄ debokenan̄ man n̄e balan̄ ban̄ pou siaman.

⁴⁸Ken̄te Yesu yako alo ñon nyiaa, "Me bu, n̄e kelee man̄ di doo te n̄e nyin̄a kawee kekyo. Ta wosef̄erēn man."

⁴⁹Yesu ke yakaa ɔ ne kolosi n̄e, walan̄ ñolo lee Gyudatena ɔsom deni man keḡyia Gyariose ñon d̄e kaa yako e nyiaa, "N̄ bu alebu ñon ta yem. Na tekaa naase de Gben̄gyoo ñon diyem bela ya."

⁵⁰Yesu ke nyii nombia kenja ne ɔ yako Gyariose nyiaa, "Na yee ya, nyan lee man di. N bu non waa nyin nyeedon."

⁵¹Yesu ke gyu ka gyoo Gyariose dɛɛ ne, ɔ te yeli nolo ke sila e gyoo deni ken man ya. Pita na Gyon na Gyemisi na bu non ɔ kya na ɔ naa baagen te ɔ moowo sila ɔ wose.

⁵²Na balan ban boo yilaa botoo ne pou ne wii na bee di walaŋsa. Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "E na wii ya, alebu kei ta yena ta ya, ɔ doo dosoron bo."

⁵³Kente balan ban pou bonjo Yesu, nawolo nyi ba gyen nyi bu non ta yem.

⁵⁴Kente Yesu kyana alebu non nyinmaa man te ɔ yakowo nyiaa, "Me bu! Koro senj."

⁵⁵Botoo te bu non woo besewo konj kaa gyoo ɔ man te ɔ korowo senj debokenan man. Kente Yesu yako wo nyi baa gyae kolo fa bu non na waa di.

⁵⁶Gyakolonj gyoo bu non ɔ kya na ɔ naa, te Yesu too wo nideli nyi be na yako walaŋ na walaŋ kpene ken be konj ne ya.

Luka 9

¹Wee daale Yesu baake ɔ kaseela kufu bala ban gyanee, te ɔ faa wo donj nyi baa mo di felinkumee doo na baa kyo kaweesee.

²Kente ɔ kpila wo nyi baa gyu ke yako Wurubuaɛ gyoori kenj wose man nombia na baa kyo kaweesetena.

³Botoo te ɔ yako wo nyiaa, "E ne gyu na e na mo kolo na kolo tela ya. E na mo gbutu yaa akpo yaa weeneɛ, yaa koba, yaa kegba alate gba tela ya.

⁴Dekpanalanj kamase kenj man e soo te be lee non atuu na, e kyaa botoo kaboena e ka mo lee donoo kenan man.

⁵Donoo kenj man e gyu te ba te lee non ya na, e na lee ke man na e kpiisi e nawoo anasa lo wo na ke di adanseɛ tia wo nyi Wurubuaɛ be gyae waa tina wo yela ya."

⁶Mena doo Yesu kaseela ban korowo gyu akuraa kamase man, na be donj bee yako Wurubuaɛ nombia nan te be kyoo balan kaweesee yenanj kamase.

⁷Galeliatena Gyoo dinaa Herode ke nyii aboo nan pou Yesu be yee ne ne haa e ɔ konoo man, nawolo nyi balan baale ne yako nyi, "Gyon Wurubuaɛ lonsoore non ɔ ba yem ne fonjala lee yenj man.

⁸Baale mo kpa Wurubuaɛ dekenjkenjgyooɛ Elia bee la lee, te baale mo kpa Wurubuaɛ akpenjkenjgyooɛa beneɛ ban manj nolo fonjala lee yenj man."

⁹Botoo te gyoo Herode yakowo nyiaa, "Ma te yela ba te kara Gyon nyee, te walaŋ wonji yena non mee nyii ɔ wose man yakolonj nombia kenja ne?" Mena doo ɔ yase ɔ sia gyae gbɛɛ kenj waa mo naa Yesu.

¹⁰Debaŋ keŋ kpilala kufu bala baŋ ba bese koŋ ne, be yako Yesu kpene kamase keŋ boɔ yee ne. Keŋte Yesu baake wo te ŋon na wo gyuu donɔ keŋ bee baake ke nyi Betesaida ne man.

¹¹Balaŋ dikpii keŋ kenyii nyi ɔ te lam botɔ ne be sila ɔ gbɛɛ. Be ke gyu kena ne ɔ lee wo atuu te ɔ kolosi Wurubuaɛ gyoori keŋ wose man nombia fa wo, te ɔ kyɔɔ baŋ be hia kawee kekyɔ ne.

¹²Ke lii balinɔ weese ne, Yesu kpilala kufu bala baŋ koŋawo ɔ gyaŋ kaa yako e nyiaa, "Yela balaŋ baŋ keta na baa gyu akuraase na donɔɔɔe ŋan benaa ne man, na be kaa gyae weeneɛ na adoise, nawolo nyi kebo kei yee ŋale nsana keŋ kolo be kyaa ya."

¹³Mona Yesu yako wo nyiaa, "Emɛɛ gbagba e fa wo kolo baa di." Botɔ te be tiranɔ nyi, "Dan pou de dana yena bodobodose abiliŋ anon na kpebia bala. Yaa n ne gyae nyi dee gyu ke lee weeneɛ kona balaŋ dikpii kei pou?"

¹⁴Na baala baŋ baageŋ baa yee ŋgba balaŋ kakpoŋse banon (5,000)ne. Keŋte Yesu yako ɔ kpilala baŋ nyiaa, "E yela balaŋ baŋ ke kyaa dikpii, dikpii. Dikpii kamase dee yee balaŋ soŋola na kufu (50)."

¹⁵Keŋte kpilala baŋ yela balaŋ baŋ pou kyakeewo ŋgba mena keŋ Yesu be yako ne.

¹⁶Botɔ te Yesu moo bodobodose abiliŋ anon ŋan na kpebia bala baŋ te ɔ gyinaa ɔ nyee adido, te ɔ fanewo do Wurubuaɛ nɔ te ɔ keɛɛ ŋa te ɔ moo ŋa fa ɔ kpilala baŋ nyi baa mo kpelee balaŋ baŋ.

¹⁷Balaŋ baŋ pou diiwo baa, te be toosee weeneɛ buruburu akan ŋan na be nyiŋa doŋase kufu ala (12).

¹⁸Wee daale Yesu keɛ fane waageŋ ne ɔ kaseela baŋ gyuuwo ke kpu na e te ɔ boose wo nyiaa, "Balaŋ ne kolosi ma wose man nombia na be kpa maŋ yena amo?"

¹⁹Keŋte ɔ kaseela baŋ tiranɔ nyiaa, "Balaŋ baale kpa nyaŋ yena Gyɔn Wurubuaɛ loŋsoore ŋon. Baale mo kpa nyaŋ yena Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyɔɔre Elia, te baale mo kpa Wurubuaɛ akpɛŋkpɛŋgyɔɔra beneɛ baŋ man ŋolo foŋala."

²⁰Botɔ te Yesu boose wo nyiaa, "Emɛɛ mo de? E kpa maŋ yena amo?" Te Pita tiranɔ nyiaa, "Nyaŋ yena nyeeleere ŋon Wurubuaɛ be yako see nyi waa koŋ ne."

²¹Botɔ te Yesu to wo nideli nyi be na yako nombii kei fa walaŋ na walaŋ ya.

²²Keŋte ɔ besewo yako wo nyiaa, "Kaboena nyi maŋ Deniwalaŋ Bu maa naa diyem nideli. Gyudatena kegyiise na Wurubuaɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala baŋ baa bee maŋ. Baa ko maŋ, te weeya atoorote keŋ man na, Wurubuaɛ waa gyuuu maŋ lee yeŋ man."

²³Keŋte Yesu yako be popou nyiaa, "Akpaa ŋolo ne gyae waa sila maŋ na ɔ na yee kpene keŋ ŋon gbagba ne gyae ya, mona waa mo ɔ opandaŋ seele na waa sila maŋ wee kamase.

- ²⁴Nawolo nyi walaŋ kamase ŋon ɔ ne gyae waa lee ŋon gbagba nyeedoŋ na, ke gyae ka lee ɔ nyinmaa man. Mɔna walaŋ kamase ŋon ɔ nyeedoŋ da lee ɔ nyinmaa man lee maŋ Yesu dɔɔ ne waa bese nyin ke.
- ²⁵Akpaa ŋolo de nyin teelee kei dɔɔ abɔɔ pou te ɔ nyeedoŋ da lee ɔ nyinmaa man na, woŋ tɔnɔɔ te waa nyin?
- ²⁶Akpaa maŋ Yesu na me nombia de yee ŋolo desɛŋ teelee kei dɔɔ ne, kenan na wee keŋ maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon maa bese koŋ daa na me kya Wurubuaɛ na Wurubuaɛ kpilala baŋ gyoorobiiri man ne, walaŋ ŋonaŋ mɔ nombia gyae ke yee maŋ desɛŋ.
- ²⁷Ampaŋ yaa mee yako ŋon nyi e man baale kyaa kebo kei keŋ bɔɔ gyae baa yeŋ ya, kelii debaŋ keŋ baa naa Wurubuaɛ gyoorobiiri keŋ.”
- ²⁸Yesu keyako nombia keŋa weeya gyanaara wole ne, ɔ moo Pita na Gyemisi na Gyɔn sila ɔ wose gyu bula dɔɔ ɔ kaa fane.
- ²⁹ɔ kee fane ne, karatetee dokoloŋ te ɔ sia gbɛe kyɛkeewɔ te wa abɔɔ ŋan ɔ doona ne bese abɔɔ wolomɛe futututu na ŋee ŋalakee ne polepolepole.
- ³⁰Debokenaŋ man te baala bala baale kaa beewɔ lee Yesu dɔɔ te be kolosiwɔ na e. Balan bala kewɔ yena Mosesi na Elia.
- ³¹Be koŋawɔ gyoorobiiri man kaa yako Yesu mena keŋ waa yeŋ Gyerusalem donɔɔ man, ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ be bake see ne.
- ³²Mena debaŋ kenan na Pita na ɔ tebia baŋ bɔɔ sila Yesu gyu ne te doo dosoroŋ. Ba ke foŋii ne, be naa Yesu gyoorobiiri man na baala bala seŋee ɔ gyaŋ.
- ³³Baala bala baŋ ka lee Yesu gyaŋ bee gyu ne te Pita yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, dei ŋgba daa mɔ be koŋ kebo ne. Yela deɛ baŋ kefeese atooro kebo. N wui daale, Mosesi wui daale, te Elia mɔ wui daale." Mɔna ɔ ba gyen kpene keŋ ɔ ne yako ne ya.
- ³⁴Pita kee kolosi keŋ ne te ŋoma kaa wuuwɔ be dɔɔ, kente yakoloŋ kyaŋa kaseela baŋ ŋgba ŋoma ŋan be kaa wuu be dɔɔ ne.
- ³⁵Botɔɔ te be nyii noowoya ŋaale lee ŋoma ŋan man nyiaa, "Kei yena me bu ŋon mɔɔ lese e, e nyii e.”
- ³⁶Noowoya ŋan kekolosi taŋ ne, be kee na Yesu waageŋ seŋee la te kaseela baŋ wuu be noɔ. Ba te yako walaŋ kamase kpene keŋ bɔɔ naa weeya ŋenaŋ man ne ya.
- ³⁷Tee kena keŋ bɔɔ lee bula keŋ dɔɔ bee koŋ ne, balan burum koŋawɔ kaa gyaŋee na Yesu,
- ³⁸botɔɔ te balee ŋolo fae yeesa lee balan burum baŋ man nyiaa, "De Gbengyoo, mee waase neŋ kee me bu fa maŋ, nawolo nyi ŋon waageŋ yena me bu.
- ³⁹Feliŋkum ne kyaa ɔ dɔɔ na ɔ te peti fae yeesa na te fuŋ e ŋmera na ɔ noɔ ne to afofose. Ne yee doŋ pete kee koro ɔ dɔɔ, mɔna ke gyakaa kee wolee e.

- ⁴⁰Me waase n kaseela ban nyi baa gegi felinkum ken, mona ba te tale ya.”
- ⁴¹Botoo te Yesu tiranoo nyiaa, "Ao! E mee gyen balan ban e bee lee man di ya te e gbeneen ba tenee ya. Weeya anmon te kaboena nyi maa kyaa e gyan na maa nyin konoo fa non?" Kente o yako balee non nyi, "Mo n bu non kona man.”
- ⁴²Bu non kee kon ne, felinkum ken doo o man ne kara e lo na ne wonnee e tokii. Mona Yesu fae felinkum ken te o kyoo bu non kawee te o besena e fa o kya.
- ⁴³Balan ban wose yena wo lee Wurubuarɛ don dinaa ken boo naa ne doo. Nombia nan Yesu be yee ne doo balan ban noo te be ka sen bee gyuen ne man ne o yako o kaseela ban nyiaa,
- ⁴⁴"E nyii nombia nan mee gyae maa yako non ne nideli. Baa lese man Deniwalan Bu non do balan nyinmaa man.”
- ⁴⁵Mona o kaseela ban te nyii kpene ken o ne yako wo ne man ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ ta lese wola wo na baa nyii asɛɛ ya, mona bee yee nyi baa boose e nombii kenan man.
- ⁴⁶Kente anmaaren gyoo Yesu kaseela ban man nyi be man wonti kela na o doo.
- ⁴⁷Na Yesu gyen kpene ken bee gyuen ne te o kyan biikyaabii nolo kaa sen o yenan,
- ⁴⁸kente o yako wo nyiaa, "Walan non o lee biikyaabii kei ma yele man na o te lee man, te non o lee man na o te lee non o be kpila man ne. Nawolo nyi walan non e bee mo e yee kolo e man ya ne, non kela na e popou.”
- ⁴⁹Botoo te Gyon yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, de naa balee nolo na o ne gegi felinkumɛ lee n yele man te de too e, nawolo nyi o be kpue de man ya.”
- ⁵⁰Kente Yesu tiranoo fa e nyiaa, "E na to e gbɛɛ ya, nawolo nyi non o bee yoo na non ya ne, na o senɛɛ e wole.”
- ⁵¹Weeya nan Wurubuarɛ waa mo Yesu gyu adido kee benaa ne, o yee wa gyuen nyi waa gyu Gyerusalem donoo man.
- ⁵²Kente o kpila o kaseela baale nyi baa kyan gbɛɛ gyu Samaria donoo daale man na be kaa desina botoo see e.
- ⁵³Mona balan ban be kyaa botoo ne bee nyi boo lee e ya, nawolo nyi na o sia gyakae nyi o ne gyu Gyerusalem donoo man.
- ⁵⁴O kaseela Gyemisi na Gyon kena mena ne be boose e nyiaa, "De Gbengyoo, n ne gyae dɛɛ baake boalan lee adido na kaa kpa wo woleɛ?”
- ⁵⁵Botoo te Yesu besenawo kee wo te o faree wo nyi be naa yee mena ya.
- ⁵⁶Kente be popou gbaawo gyu akuraa wole man.
- ⁵⁷Ba ke ta bee gyu ken ne, walan nolo konawo kaa yako Yesu nyiaa, "Yenan kamase ken n ke gyu ne maa sila nen gyu.”

⁵⁸Botoo te Yesu yako e nyiaa, "Nyanyase dana boonenj te gyebuse mo dana asaase, mona Deniwalanj Bu non betanj botoo kenj waa mo o nyee teeli ya."

⁵⁹Walanj wole nolo mo konawo Yesu gyanj te Yesu yako e nyi, "Sila manj." Mona walanj non yako e nyiaa, "Me Gbengyoo, yela maa tangbee gyu kewuu me kya pena me kaa sila nenj."

⁶⁰Kente Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Yela woya kewuu ba woya, mona nyanj doo gyu na n kaa kolosi Wurubuarẽ gyoori kenj wose man nombia."

⁶¹Dolo mo yako Yesu nyiaa, "Me Gbengyoo maa sila nenj, mona yela maa gyu kekalaa ma lonjtona pe."

⁶²Kente Yesu yako e nyiaa, "Nyanj walanj non n bunje fare doo te n ne geese kee n wole ne, n tekaboena Wurubuarẽ gyoori kenj man ka gyoo ya."

Luka 10

¹Kei wole ne de Gbengyoo lese baala sonjotooro na kufu bala (72) te o kpila wo bala bala nyi, baa kyanj gbẽe gyu donoo se na yenaase nan pou man non gbagba ne gyae waa gyu ne.

²Kente Yesu yako wo nyiaa, "Wooman weenẽ nan boe na ke tekerii, mona balan banj baa tekerii ne ta boo ya. Mena doo e waase woote non na waa kpila balan burum konj woo kenj man na be kaa tekerii.

³E ta! Mee kpila non baa ngba namensebia ne gyuula gbougbose man ne.

⁴E ne gyu na e na mo koba yaa akpo yaa nkyokota ya. Te e na woleẽ debanj na balan noo kado gbẽenaa man ya.

⁵Dekpanalanj kamase kenj man e gyoo na, e tangbee yako dekpandalanjmantena banj nyi, 'Wosefeerenj deekonj dekpandalanj kei man.'

⁶Akpaa walanj non o ne gyae wosefeerenj kyaa dekpandalanj kenanj man na, e wosefeerenj gyae ke kyaa na e. Te akpaa walanj non o ne gyae wosefeerenj be kyaa botoo ya na, e wosefeerenj kenj gyae ka bese konj e gyanj.

⁷Nyi be lee non na e kyaa dekpandalanj kenanj man na e ke di na e ke nyoo kpene kamase kenj baa fa non ne, nawolo nyi kaboena nyi baa to tomyeere kamase kom. E na tee na akpanalanj yakaa yakaa ya.

⁸Akpaa e gyu donoo daale man te be lee non atuu na, e di kpene kamase kenj balan banj baa fa non ne.

⁹E kyo kaweesetena kawee donoo kenanj man, na e keyako donoo setena benanj nyi, 'Wurubuarẽ gyoori kenj ta benaa non tanj.'

¹⁰Mona donoo kenj man e gyu te ba te lee non ya ne, e gyu ka abonterese nan man na e ke yako nyiaa,

- ¹¹Ɛ donɔɔ aɲasa ɲan be mataa de nawɔɔ koran ɲe, de te kpiisi ɲa woli ɛ nyeeɲa nsana. Mɔna ɛ toose nyi Wurubuaɛ gyoori ken ta benaa tan.’
- ¹²Mɛɛ yako ɲon na ɛ ke nyii nyi wee ken Wurubuaɛ waa kon kaa di balan nombia ɲe, waa wii Sodomtena waraɲase koran kela mena donɔɔ kenan man balan.”
- ¹³"Korasin na Betesaida donɔɔsetena! Mɛɛ fa ɲon laako. Nawolo nyi gyakolon nombia ɲan Wurubuaɛ be yɛɛ ɛ gyan ɲe, nyi akpaa ben yɛɛ ɲa Tae na Sidon donɔɔse man ɲe nafo ben te wulaa do titere aboo kyaa mo ton buraa ba wose, na kawola nyi ba te kyeekee ba agyuen lee be gbɛnen kumɛɛ man kon Wurubuaɛ gyan.
- ¹⁴Mɔna wee ken Wurubuaɛ waa kaa di balan nombia ɲe, waa wii Taetena na Sidontena waraɲase kela ɲon.
- ¹⁵Te nenɛɛ emɛɛ Kapanumtena! Ɛ gyen nyi baa gyina ɲon adido gyu Wurubuaɛ gyan? Koa, baa tisina ɲon ateta ateta kon botoo ken ɛ kena diyem kekpaakekpaa.”
- ¹⁶Ken te Yesu yako o kaseela ban nyiaa, "Walan ɲon o nyii ɲon na man yaa o nyiiwo, te ɲon o bee ɲon na man yaa o beewo. Te ɲon o bee man na o te bee ɲon o be kpila man ɲe.”
- ¹⁷Te kyare ya te balan sonotooro na kufu bala ban Yesu be kpila wo ɲe besewo kon. Na te yɛɛ wo gyon nideli te be yako e nyiaa, "De Gbengyoo, lee n yele man doo felinkumɛɛ gba ne nyii daa.”
- ¹⁸Ken te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Me naa obonsam lee adido kaa yala ngba oga nmaalela ɲe.
- ¹⁹Ɛ nyii, ma te fa ɲon don nyi yaa mo sakatee doma na kanase doo na ɛ ke di ɛ kolare ɲon don doo, te kolo be gyae ke tale yɛɛ ɲon ya.
- ²⁰Ɛ na yela keyɛɛ ɲon gyon nyi felinkumɛɛ ne nyii ɲon ya, mɔna ɛ yela keyɛɛ ɲon gyon nyi ba te nmarase ɛ yela adido.”
- ²¹Deban kenan man te Wurubuaɛ felin ɲon yela gyon kaa gyooɔ Yesu man nideli te o yakowo nyiaa, "Me kya adido na ateta pou Gbengyoo! Mɛɛ fa nen karan nawolo nyi n ta mo aboo ken weese nyansatena na ban ba gyen nombia ɲe, te n lese ɲa wola ban be dinoo yɛɛ ngba bia ɲe. Taata, ma gyen nyi kei yena nyan gbagba n kegyaebii.”
- ²²Botoo te Yesu yako balan ban nyiaa, "Me kya ta mo kpene kamase do man me nyinmaa man. Dolo ba gyen man o Bu ɲon ya, me kya waagen koon gyen na man. Dolo mo ba gyen kya ɲon ya, man o Bu ɲon na ban maa lese me kya ɲon wola wo ɲe daagen ne gyae la deɛ gyen e.”
- ²³Ken te Yesu besenawo keɛ o kaseela ban te o yako wo nyiaa, "Ɛ te yɛɛ nyeebam ngba ɛ ne naa mena aboo ɲan ɛ ne naa ɲe!
- ²⁴Mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, Wurubuaɛ akpenkpengyooɔ na gyoonen gyaewo baa naa kpene ken ɛ ne naa ɲe mɔna ba te naa ya, te be gyaewo baa nyii kpene ken ɛ ne nyii ɲe mɔna be te nyii ya.”

- ²⁵Wee daale ne Gyudatena mmaraa wolale ɔlo kɔɔawo ɔ kaa teese Yesu nooman te ɔ boose e nyiaa, "De Gbengyoo, won te maa yee na maa nyin nyeedon kekpa keɔ?"
- ²⁶Botoo te Yesu boose e nyi, "Won te be ɔmarasewo do Wurubuaɛ mmaraa tone keɔ man? Sena te e ne nyii mmaraase ɔan man?"
- ²⁷Keɔte balee ɔon tirano nyiaa, "Be ɔmarasewo nyi mo n konoo pou na n wose pou na n don pou na nya agyuen pou gyae n Gbengyoo Wurubuaɛ, na n ke gyae n doo ɔgba nyan gbagba n wose ne."
- ²⁸Keɔte Yesu yako e nyiaa, "N tirano nideli, yee ɔgba mena keɔ n be yako ne na n ke nyin nyeedon kekpa keɔ."
- ²⁹Mona keɔ mmaraa wolale ɔon ne gyae waa wola nyi ɔ gbeneɔ tenɛ Wurubuaɛ siaman doo ne, ɔ boose Yesu nyi, "Amote yena me doo?"
- ³⁰Botoo te Yesu gyoo dudu daale tirano fa e nyiaa, "Wee daale balee ɔlo lee Gyerusalem donoo man tisi ɔ ne gyu Gyeriko donoo man. Keɔte ɔ gyuuwo kegyaɔee na ɔmeɛlatena, te be leo ɔ kpene kamase te be tuku e yen yen, te be tinaa e yela diteɔteli.
- ³¹Te kɔɔawo nyi Wurubuaɛ Sae ɔlo tisiwo mo gbɛɛ kenan ɔ ne gyu. ɔ kena balee ɔon doo ne ɔ kpasewo mo yenan lan.
- ³²Mena mo te Lewi baale ɔlo mo kɔɔawo kaa mo botoo te ɔ kena balee ɔon doo ne, ɔon mo kpasewo mo yenan lan.
- ³³Mona Samaria baale ɔlo ɔon ɔ ne gyu ɔ gbɛɛ ne, kaa leewo balee ɔon doo. ɔ kena e keɔ ne ɔ too nyakee e, te waraɔase kyana e fa balee ɔon.
- ³⁴ɔ tuuwo benaa e te ɔ doo e tee ɔ gyamɛɛ ɔan man te ɔ bake ɔa. Botoo te ɔ moo balee ɔon gyakaa ɔon gbagba ɔ wonembu ɔon ɔ kyaa ne doo, te ɔ moo e gyu ɔola deesoɛ keɔ man nyi baa keɛ ɔ doo fa e.
- ³⁵Tee kena ne, ɔ lese koba fa kegyia ɔon ɔ ne keɛ ɔola deesoɛ keɔ doo ne te ɔ yako e nyiaa, 'Keɛ balee kei doo fa man. Ma bese kɔɔ na me kaa to neɔ kom kamase keɔ n be wolɛɛ ɔ doo ne kpu.' "
- ³⁶Keɔte Yesu boose balee ɔon nyiaa, "Nya agyuen man na, balan batoo kewo man wonɔi yena balee ɔon ɔmeɛlatena be tuku e ne ɔ doo?"
- ³⁷Keɔte mmaraa wolale ɔon tirano nyiaa, "Walan ɔon ɔ be wii ɔ waraɔase ne." Botoo te Yesu yako e nyiaa, "Nyan mo gyu na n kaa yee woɛ mena."
- ³⁸Yesu na ɔ kaseela kegyakaa be gbɛɛ doo bee gyu ne, ɔ keliiwo akuraa daale man te alo ɔon bee baake e nyi Maata ne moo e gyu ɔ deɛ.
- ³⁹Na Maata dana naabu ɔlo ɔon bee baake e nyi Meere. Keɔte Meere kɔɔawo kaa kyaa de Gbengyoo Yesu gyan ɔ ne nyii Wurubuaɛ nombia.

⁴⁰Maata kɛɛ ka ɔ wose na ɲɔɔla ban kedi man nɛ, ɔ kɔɲawɔ kaa boose Yesu nyiaa, "De Gbɛɲgyoo, n be famenɛ ɲgba me naabu be tina man yela maagen yee? Yako e nyi waa kɔɲ kaa kyo man."

⁴¹Kɛɲte de Gbɛɲgyoo Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Maata, Maata, n ne naase n wose diyem abɔɔ burum dɔɔ,

⁴²mɔna kolo dokolonɛ ne hia la kɛɲ kaboena nyi nya yɛɛ. Mena kolo kpaakpaa kenan yaa Mɛɛre moowɔ, te bɔɔ gyae baa lɛo ke lee ɔ nyiɲmaa man ya."

Luka 11

¹Wee daale Yesu gyuu yenan daale ɔ ne fane. ɔ kefane tan nɛ, ɔ kaseela ban man ɲolo yako e nyiaa, "De Gbɛɲgyoo, wola daa mena kɛɲ dɛɛ fane ɲgba mena kɛɲ Gyɔn ba wola ɔ kaseela nɛ."

²Kɛɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ ne gyae ɛ ke fane na ɛ yako nyiaa, 'De kya, dɛɛ fane nyi balan pou baa lese n yele Lese n gyoori debɔɔ.

³Fa daa wee kamase weenɛɛ ɲan ne hia daa nɛ.

⁴Mo de nombiakumɛɛ kyɛɛ daa,

³ nawolo nyi daa mɔ na mo kyɛɛ balan ban bɛɛ yɛɛ nombiakumɛɛ tia daa nɛ. Na yeli dɛɛ yala kekeɛsekɛɛ man ya.' "

⁵Yesu besewɔ yako ɔ kaseela ban nyiaa, "Ɛ yela dɛɛ mo ke nyi n dana gyoo, te n gyu ɔ dɛɛ tɛɛ nsana ke gyɔ ɔ disim yako e nyi 'Me gyoo, waaseda paa man weenɛɛ kyomii.

⁶Nawolo nyi me gyoo ɲolo ta lee gbɛɛ kɔɲ me gyan, te mɔɔ dana kolo na kolo maa fa e ya.'

⁷Na n gyoo ɲon te tiranɔɔ deni tɔɔman nyi, 'Na haa man ya, me tan keto me disim te daa na me bia mɔ tan kedoo. Mɔɔ gyae maa tale koro kaa fa nɛɲ kolo ya.' "

⁸Kɛɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Akpaa nyi ɲon na e gyoori kaagen wui dɔɔ nɛ nafɔ ɔ be gyae waa koro ya. Mɔna mena kɛɲ ɔ ne gyɔ disim kɛɲ kakyekyemaare man dɔɔ nɛ, waa koro toro na waa fa e kpene kɛɲ ɔ ne gyae nɛ.

⁹Mena dɔɔ mɛɛ yako ɲon baa nyi ɛ sola Wurubuare kolo na, ɛ nyiɲmaa gyae ke kan ke. Ɛ kɛo kolo lee ɔ gyan na ɛ ke nyiɲ ke, te ɛ gyɔ e disim mɔ na waa toro fa ɲon.

¹⁰Nawolo nyi walan kamase ɲon ɔ boose e kolo na ɔ nyiɲmaa ne kan ke, te ɲon ɔ gyae kolo lee ɔ gyan na ɔ ne nyiɲ ke, te ɲon mɔ ɔ gyɔ e disim na waa toro fa e.

¹¹Lolala, ɛ man wonɲi kyaa la kɛɲ nyi ɔ bu da sola e kpepii na, waa mo dom fa e?

¹²Yaa ɔ sola e wɔe na, waa mo kana fa e?

¹³Akpaa emee ban e yee nombiakumee yee rawo koran gyen aboo kpaakpaa ka mo fa e bia na, de yaa sena te e kya non o kyaa adido ne, ba mo o felin do ban bee sola e ne man nideli ya?"

¹⁴Wee daale Yesu gberaa felinkum ken ne yeli walan bee tale kolosi ya ne lee balee nolo man. Felinkum ken ka lee ne, balee non kolosiwo te doo balan dikpii ken be kyaa botoo ne pou noo.

¹⁵Ken te balan ban baale yakowo nyiaa, "Felinkumee pou gyoo Belisebu faa na balee kei don te o ne tale gegi felinkumee ne."

¹⁶Ken baale mo ne gyae baa teese Yesu nooman doo be yako e nyi waa yee gyakolon nombia, na kawola nyi o lee Wurubuaere gyan.

¹⁷Mona Yesu gyen kpene ken bee gyuen ne te o yako wo nyiaa, "Teele kamase ken ke man balan de kpase ba wose kpookpoo bee yoo na don na, teele kenan be gyae ke de ya. Mena mo te dekpanalan daale man balan de kpase ba wose kpookpoo bee yoo na don na, dekpanalan kenan ne yee bo.

¹⁸Akpaa nyi obonsam gyoori ken man balan de kpase ba wose kpookpoo bee yoo na don ne, sena te o gyoori ken gyae ke tale sen? Ken doo mee yako kei yena nyi, emee kpa felinkumee pou gyoo Belisebu faa na man don te mee mo gegi felinkumee.

¹⁹Akpaa nyi Belisebu don te mee mo gegi felinkumee na, amote don yaa e silala ban na mo gegi felinkumee? Emee gbagba e silala ne gyae la baa bu non foo.

²⁰Te akpaa Wurubuaere don te mee mo gegi felinkumee na, kenan na e wulaa gyen nyi Wurubuaere gyoori ken tan kekon e gyan.

²¹Akpaa don te nolo de desina o wose mo yoo aboo o na deke o dee ne, nolo be tale kaa mo o kolo ya.

²²Mona akpaa walan non o dana don kela e de kon kaa yokii na e te o di o doo ne, o ne leo o yoo aboo nan o na mo o wose lo ne doo ne pou, na o te kuu wa aboo pou ke kpelee balan.

²³Walan kamase non o be kpue na man ya ne na o ne kola man, te walan kamase non mo o bee kyoo man na dee yilaa balan fa Wurubuaere ya ne, o ne yaasee wo bo."

²⁴Ken te Yesu yako wo nyiaa, "Felinkum da lee walan man ne, o ne tee kila keo teele awolee o ne gyae dekyae. Akpaa o te nyin dekyae ya na o ne yako o wose nyiaa, 'Maa bese gyu ma dekyae bene ken moo lee ne man.'

²⁵Akpaa o kon kaa naa nyi ba te gbee botoo desina ke nideli ken nyi ayimee kamase be doo ya ne.

²⁶O na bese gyu ka mo felinkumee nyetooro nan ne dana nombiakumee kela e ne kpu na o wose na be kaa kyaa walan nonan man. Dekon mena na, walan nonan dinoo na bese wolee kela o kekyaa gyanba ken."

- ²⁷Yesu kɛɛ kolosi nombia kɛɲa nɛ, alo ɲolo gyinaa ɔ nɔɔ balan ban man yako nyiaa, "Alo ɲon ɔ ba lola nɛɲ te ɔ be kɛɛle nɛɲ nɛ, ɲon na nyeebam."
- ²⁸Kɛɲte Yesu tiranɔɔ nyiaa, "Balan ban bee nyii Wurubuarɛ nombia ɲan te bee di ɲe dɔɔ nɛ, ban gba te kaboena nyi be sia dɛɛ gye."
- ²⁹Balan ban ke kɔɲ kaa wuku nɛ Yesu besewɔ yako nyiaa, "Gyɛɲ wee kei balan yɛɛ nombiakumɛɛyɛɛrawɔ. Bɛɛ gyae bo nyi baa naa gyakolon nombia, mɔna mɔɔ gyae maa yɛɛ gyakolon nombia kpu na ɲan be kɔɲ Wurubuarɛ dekpenkpenɲyɔɔre Gyona dɔɔ nɛ ya.
- ³⁰Mena kɛɲ Gyona nombia ɲan ba bese kolo kekasee fa Niniwetena nɛ, mena mɔ te maɲ Deniwalaɲ Bu ɲon mɔ me nombia gyae ka bese kolo kekasee fa gyɛɲ wee kei balan.
- ³¹Wee kɛɲ Wurubuarɛ waa kɔɲ ɔ kaa di balan nombia nɛ, Seba gyoo ɲon ɔ yɛɛ alo e te ɔ ba lee ata yenɲ nɛ, waa koro sɛɲ na waa bu gyɛɲ wee kei balan fɔɔ. Nawolo nyi ɔ ke nyii Solomɔn nyansa nombia ɲan nɛ, ɔ tɛwɔ leenɲ tɛɛle ɔto kɔɲ kaa nyii ɲa. Mɛɛ yako ɲon baa nyi walaɲ ɲon ɔ kela gyoo Solomɔn ɲonɲ kyaa kɛbo mɔna ɛ bee nyii e ya.
- ³²Mena mɔ te wee kɛɲ Wurubuarɛ waa kɔɲ ɔ kaa di balan nombia nɛ, Niniwetena baa koro sɛɲ na baa bu gyɛɲ wee kei balan fɔɔ. Nawolo nyi debaɲ kɛɲ Gyona be kolosi Wurubuarɛ nombia ɲan fa wɔ nɛ, be kyɛɛkeewɔ lee be gbɛɛnɛɲ kumɛɛ man te be kɔɲawɔ Wurubuarɛ gyaɲ. Mɛɛ yako ɲon baa nyi walaɲ ɲon ɔ kela Gyona ɲonɲ nɛ kyaa kɛbo."
- ³³Kɛɲte Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa "Dolo bɛɛ kyaɲɛɛ kanea na waa mo ke weese yaa waa mo kolo wu ke ya. Mɔna ɔ na mo ke bo gyakaa kolo dɔɔ adido na balan ban bɛɛ kɔɲ dekpanalaɲ kɛɲ man nɛ ke nyiɲ naa.
- ³⁴Deniwalaɲ kanea yena ɔ sia. N sia ne naa na n wose pou yɛɛ kɛɲmaɲɛɛ ke, mɔna n sia de wɔlɛɛ na n wose pou doo ditiɲtɛɛ tuum man.
- ³⁵Mena dɔɔ ɛ kɛɛ nideli nyi kɛɲmaɲɛɛ kɛɲ doo ɛ man nɛ ba bese ditiɲtɛɛ ya.
- ³⁶Nyi akpaa n wose pou doo kɛɲmaɲɛɛ man te ka yenɲ daale be doo ditiɲtɛɛ man ya na, kenɲ na n wose pou gyae ke ɲalakee ɲgba mena kɛɲ kanea ne ɲalakee nɛ."
- ³⁷Yesu kekolosi taɲ nɛ Farasii baale ɲolo baake e gyu ɔ dɛɛ ɔ kaa di, mena dɔɔ ɔ gyuuwɔ kekyaa weenɛɛ ɲan tɛɛ.
- ³⁸Farasii baale ɲon kena nyi Yesu te faafo ɔ nyiɲmaase ɲgba mena kɛɲ ba benɛɲ mmaraa nawolo ya nɛ, doo ɔ nɔɔ.
- ³⁹Kɛɲte de Gbɛɲgyoo Yesu yako e nyiaa, "ɛmɛɛ Farasiitena ne faafo ɛ leenɔɔse na ɛ nyefalɛɛ wɔle bo, mɔna ɲe man dana ayimɛɛ. Mena te ɛmɛɛ mɔ konɔɔse man doo, ɛ dana sibii te nombiakumɛɛ mɔ te wulu ɛ man.
- ⁴⁰ɛmɛɛ ayiɲtena; ɛ ba gyɛɲ nyi Wurubuarɛ ɲon ɔ be yɛɛ kolo wɔle nɛ, ɲon yena ke tɔɔman mɔ yee?

- ⁴¹Mena dɔɔ ɛ yɛɛ deeli fa ayematena, na kawola nyi ɛ wose betan ayimeɛ ya.
- ⁴²Emɛɛ Farasiitena ɛ laako! Nawolo nyi ɛ na mo ɛ woɔman abɔɔ buruburu gba kufu man dekpɛn dokolon fa Wurubuarɛ, mɔna ɛ bee di nombia na ɛ gbɛɛ ya te ɛ bɛɛ mo Wurubuarɛ mo yɛɛ kolo ya. Kaboena nyi nafa yaa yɛɛ mena abɔɔ kɛna pou, na ɛ ka bese fa ɛ woɔman abɔɔ buruburu nan kufu man dekpɛn dokolon bela kpu.
- ⁴³Emɛɛ Farasiitena ɛ laako! Nawolo nyi ɛ ne gyae akyaese kpaakpaa Gyudatena osom denɛɛ man, te ɛ ne gyae mo nyi ɛ lii balan man na balan dee bun do non nɔɔ.
- ⁴⁴Ɛ laako! Nawolo nyi ɛ yɛɛ ngba yebɔɔse nan ba yoo te balan ne tɛɛ ɛ dɔɔ kɛn bɔɔ gyɛn nyi ɛ yɛɛ yebɔɔse na ya nɛ.”
- ⁴⁵Botɔɔ te mmaraa wolala ban man nolo bɔɔse e nyiaa, "De Gbengyoo, nya ayakon kɛna nɛ ngba n tee daa mo baa.”
- ⁴⁶Kɛnte Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Emɛɛ mmaraa wolala mo ɛ laako! Nawolo nyi ɛ ne bake kasolɔse nan kela balan nɛ yere wɔ, mɔna emɛɛ gbagba bɛɛ yɛɛ kolo kyomii kyo wɔ na baa tale seele be kasolɔse nenan ya.
- ⁴⁷Ɛ laako! Nawolo nyi ɛ ne desina Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra ban yebɔɔse, mɔna emɛɛ gbagba ɛ naanao koonaa wɔ.
- ⁴⁸Mena dɔɔ kei nawolo baa nyiaa, emɛɛ gbagba te lɛɛ nombia nan ɛ naanao be yɛɛ ne do. Nawolo nyi ɛ naanao koonaa Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra ban, te emɛɛ mo konawo ɛ ne desina ba yebɔɔse.
- ⁴⁹Kei dɔɔ te Wurubuarɛ nyansate non kolosiwo nyiaa, 'Maa kpila ma akpenkpenkyɔɔra na me kpilala be gyan. Baa ko be man baale, na baa naase be man baale mo diyem.’
- ⁵⁰Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra ban bɔɔ koo lee deban kɛn Wurubuarɛ be yɛɛ tɛɛle kei nɛ, ka denɛle kewon gyae ke kon emɛɛ gyɛn balan kɛwo dɔɔ,
- ⁵¹lee Abele kako man kelii Sakaria dɔɔ. Sakaria kei te ba koowo Wurubuarɛ kedeesa boe kɛn, na Wurubuarɛ osom deni dinaa kɛn nsana nsana nɛ. Mɛɛ yako non ɛ ke nyii nyiaa, kɛna pou denɛle kewon gyae ke kon emɛɛ gyɛn balan kɛwo dɔɔ.
- ⁵²Emɛɛ mmaraa wolala ɛ laako! Ɛ ta mo Wurubuarɛ kagyen gbɛɛ weese balan te emɛɛ gbagba mo bɛɛ tɛɛ gbɛɛ kenan dɔɔ ya, te ɛ ne tɔ ban bɛɛ gyae baa ta gbɛɛ kenan dɔɔ mo nɛ gbɛɛ.”
- ⁵³Yesu ka lee botɔɔ nɛ, mmaraa wolala na Farasiitena ban moo nombia gyu ke tun e ban man te be bɔɔse e nombia burum,
- ⁵⁴mo teese o nooman na baa nyin kyan e.

Luka 12

- ¹Deban kenan man ne, balan burum konawo kaa yilaa ken nae dasenae be doo ya. Ken te Yesu fiasse o ne yako o kaseela ban nyiaa, "E kee e wose man nideli na Farasiitena dinoo ken ke yee ngba tee ken bee mo do kolo man te ne wuku ne. Nawolo nyi bee yee ba wose ngba be yee balan kpaakpaawo ne mona bee beo bo.
- ²Te kolo be kyaa ken boo wu ke doo ken nyi boo gyae baa gyusu ke ya, te nombia aweesen naale mo be kyaa ken be gyae ka lee deboo ya.
- ³Mena doo nombii kamase ken e be yako ke ditintee man ne gyae ka lee deboo, te nombii kamase ken e be kolosi adadawoya man do nolo denjele man deni tooman ne, baa mo ke gyo dekenken.
- ⁴Me tebia mee yako non baa nyi e na yee balan ban bee ko wosenaane kaagen bo, mona boo tale yee kolo kpu bela ne ya.
- ⁵Mee gyae maa wola non walan non kaboena nyi yaa yee. E yee Wurubuar non o ko walan na, o dana don nyi waa fun o woo ka do boalan ken bee yem ya ne man. Ampa yaa mee yako non nyiaa, non yena walan non kaboena nyi yaa yee.
- ⁶Akpelee koya yee anmon? Na kapere ala te bee yoo akpeleese banon yee? Mona Wurubuar bee wolee be man dokolon koran gba ya.
- ⁷E nyeenyoose koran ne, Wurubuar gyen ne yaanole. Mena doo e na yee ya, nawolo nyi e dana tonoo kela akpeleese burum."
- ⁸Ken te Yesu kpa, "Mee yako non e ke nyii nyiaa, walan kamase non o lee man do denibalan siaman nyi me yee o Gbengyoo e na, man Deniwalan Bu non mo maa lee e do Wurubuar kpilala ban siaman adido.
- ⁹Mona walan non o te lee man do denibalan siaman nyi me yee o Gbengyoo e ya ne, man Deniwalan Bu non mo maa bee e Wurubuar kpilala ban siaman adido.
- ¹⁰Nyi akpaa nolo de kolosi nombiakumee tia man Deniwalan Bu non ne Wurubuar waa mo kyee e, mona nyi akpaa nolo de kolosi mmusuo nombia tia Wurubuar felin non na, Wurubuar be gyae waa mo kyee e korakora ya.
- ¹¹Akpaa be wonnee non gyu Gyudatena osom denee man na gyoonen na donoo kegyiise siaman nyi be kaa di e nombia na, e na wolee na mena ken e ke tira e noose yaa kpene ken e ke yako ya.
- ¹²Nawolo nyi deban kenan ne, Wurubuar felin non ne gyae la waa wola non kpene ken e ke yako."
- ¹³Yesu kee kolosi ne, walan nolo korowo balan dikpii ken man yako e nyiaa, "De Gbengyoo, yako me kegyia na dee kpala de kya aboo."
- ¹⁴Ken te Yesu tiranoo fa e nyi "Baale, amote lese na man nyi maa yee e nombiadiiri yaa ya aboo kpalare?"
- ¹⁵Ken te o yako wo nyiaa, "E kee nideli na e ka deke e wose lee kedikum kamase man, nawolo nyi deniwalan nyeedon be doo aboo burum kenyin man ya."

- ¹⁶Ken̄te Yesu gyoo dudu kei fa wo nyiaa, "Kobate n̄olo kyaawo ken̄ o wooman ween̄e deewo fa e nideli.
- ¹⁷Ken̄te balee n̄onan̄ yako o wose nyiaa, 'Won̄ te maa yee, nawolo nyi moo tan̄ botoo ken̄ maa see me ween̄e bela ya.'
- ¹⁸Ken̄te balee n̄on yako o wose nyi 'Ma gyeñ kpene ken̄ maa yee, maa tekerii me kpeese ben̄e n̄an pou na maa ban̄ dinaana na maa see me ween̄e na ma aboo pou n̄e man.'
- ¹⁹Na maa yako ma wose nyiaa, 'Me dana aboo kpaakpaa burum n̄an gyae ke doo fa man̄ kulutoonen̄ burum. Mena doo maa kyaa feefo na maa di na maa nyoo na maa di gyon̄!' "
- ²⁰Mona Wurubuar̄e yako e nyiaa, "Nyan̄ diyin̄te! Gyen̄ nelim kei maa leo n̄ nyeedon̄ lee n̄ nyin̄maa man. Na nya aboo n̄an pou n̄ be gyae see ne, gyae ka bese amote wui?"
- ²¹Ken̄te Yesu yakowo nyiaa, "Nne kei te gyae ke kon̄ walan̄ kamase n̄on o ne gyae aboo burum fa o wose teelee kei doo, mona Wurubuar̄e siaman na o be doo kolo man ya ne doo."
- ²²Ken̄te Yesu yako o kaseela ban̄ nyiaa, "Mena doo te mee yako n̄on nyi 'E na naase e wose diyem lee e kekyaa man kedi na ken̄yoo na aboo n̄an e ka do ya.
- ²³Nyeedon̄ ne hia kela ween̄e, te deniwalan̄ wose mo ne hia kela aboo n̄an waa do.
- ²⁴E kee gyebose, boo ne duu aboo ya te boo ne koo ya, te boo dana kpeese yaa den̄e n̄an man baa see ween̄e ya, mona Wurubuar̄e ne fa wo ween̄e. Kaboena yaa gyeñ nyi e wose ne hia kela gyebose.
- ²⁵E man won̄ti te lee o kayeyee man ne, waa tale mo deban̄ dokolon̄ koon̄ pe kpu na o weeya n̄an Wurubuar̄e be fa e ne?
- ²⁶Akpaa nyi e be gyae e ke tale yee kolo peperee kei ya na, won̄ doo te e ne naase e wose diyem aboo akan̄ n̄an doo?
- ²⁷E kee mena ken̄ kyeñkyen̄koōse na bee, n̄e bee yee tom ya te n̄e bee loo kanyan̄se mo ya. Mona mee yako n̄on e ke nyii nyi Gyoo Solomon̄ na o woseken̄yin̄ koran̄ ne, o te nyin̄ kyeñkyen̄koōse ken̄a man dokolon̄ kyeo ya.
- ²⁸Weera doo te e bee lee Wurubuar̄e di nideli ya? Nyi akpaa mena te Wurubuar̄e ne desina n̄alese n̄an e kena n̄a gyeñ kyoo na be ta too n̄a na, kenan̄ na e toōse nyi Wurubuar̄e waa tale desina n̄on kela n̄alese n̄enan̄.
- ²⁹Mena doo e na mo e konoo gyakaa kpene ken̄ e ke di yaa kpene ken̄ e ke nyoo doo ya. E na yeyee na mena aboo n̄enan̄ ya.
- ³⁰Nawolo nyi mena aboo ken̄a te teelee kei doo balan̄ ban̄ boo gyeñ Wurubuar̄e ya ne sia ne yee n̄e doo, mona e kya Wurubuar̄e gyeñ nyi mena aboo ken̄a ne hia emee mo.
- ³¹Mena doo e tangbee mo e loo pou gyakaa Wurubuar̄e gyoori ken̄ doo. Nyi akpaa e yee mena na, Wurubuar̄e waa mo aboo akan̄ n̄an pou kpu n̄on.' "

³²"Emee me balan dikpiibii, e ta boo ya mona e na yee ya nawolo nyi dana e kya Wurubuar e gyon nyi waa yela e ke di gyoori kpu na e.

³³E yoo ya aboo na e ka mo ne koba pou fa ayematena. Kei gyae ke yela e ke nyin aboo kpaakpaa see e wose Wurubuar man. Omeele be gyae waa tale gyu botoo ke nmele ya, te kolo be gyae ke tale wolee na mo ya.

³⁴E toose nyi botoo ken ya aboo kpaakpaa doo ne, botoo te e loo mo gyakaa."

³⁵Kente Yesu besewo yako wo nyiaa, "E doo e wose doo nideli na e ke kyanee e kanease see,

³⁶ngba tewulee ban bee daa be gbengyoo ka lee alowole tee kon ne. Na nyi akpaa o betaa kon kaa gyo disim na baa koro toro e bilen.

³⁷Tewulee ban be gbengyoo waa kaa naa nyi ba delena ne, ban na nyeebam. Ampa yaa mee yako non nyiaa, be gbengyoo non waa kpee wa aboo desina o wose na waa yela baa kyakee na waa fa wo weenee baa di.

³⁸Akpaa nyi be gbengyoo non da bese kon tee nsana yaa nebo fuu koran te o naa nyi o tewulee ban delena na, ban na nyeebam.

³⁹Mona e toose nyiaa, akpaa dekpandalante den gyen deban ken nmeelaten baa kon kaa nmele e ne, nafa waa doo o wose doo na boo nyin kon kaa kuu wa aboo ya.

⁴⁰Mena doo kaboena nyi emee mo yaa doo e wose doo, nawolo nyi man Deniwalan Bu non mo maa kon bo deban ken e loo be gyakaa ya ne."

⁴¹Botoo te Pita boose Yesu nyiaa, "Me Gbengyoo, daa yaa n gyoo dudu kei fa yaa walan kamase?"

⁴²Kente Yesu tiranoo fa e nyi, "Amote yena tobaale non bee lee e di te o sia be kare?" Don yena walan non o gbengyoo ba mo e nyi waa kee o tewulee akan ban doo, na waa fa wo weenee deban ken kaboena ne man.

⁴³Nyi o gbengyoo non de kon kaa naa e nyi o ne yee o tom ngba mena ken o kpa waa yee ne, na non na nyeebam.

⁴⁴Ampa yaa mee yako non nyiaa, o gbengyoo non waa mo wa aboo pou do tobaale nonan nyinmaa man nyi waa kee ne doo.

⁴⁵Mona akpaa tobaale kei de yako o wose nyiaa, "Me gbengyoo te kyare o bee kon ya, te o gyoo tewulee na alebia akan ban akpanyan nyan keyee te o ne dii te o ne nyoo deese ne,

⁴⁶o gbengyoo non da bese kon wee yaa deban ken tobaale non loo be gyakaa ya ne, waa won tobaale nonan denle na waa gegi e na waa yela waa naa diyem ngba ban boo ne lee Wurubuar di ya ne.

⁴⁷Tobaale non o gyen kpene ken o gbengyoo ne gyae te o te desina o wose see na waa yee o gbengyoo kegyaebii ya ne, baa kebii e dambiise nideli.

⁴⁸Mona tobaale non ɔ ba gyen kpene ken ɔ gbengyoo ne gyae ya te ɔ yee kpene ken kaboena ketuku na, baa tuku e bo kyomii. Walaŋ kamase non ba mo aboo burum do ɔ nyinmaa man na, baa boose aboo burum lee ɔ gyaŋ. Te non mo ba mo aboo nan na boe nideli do e ɔ nyinmaa man na, mena ke mo te baa boose lee ɔ gyaŋ.”

⁴⁹Kenŋe Yesu yako wo nyiaa, "Me koŋae me kaa do boalaŋ teeŋe kei doo, te ma kegyaebii yena nyi nafa ke denŋ wulaa kee kpaa.

⁵⁰Kaale daale doo daa na maŋ te mee yeyee kelii debaŋ ken kaale kenaŋ gyae ke taŋ.

⁵¹Ɛ gyen nyi wosefeereŋ yaa ma moowo koŋ teeŋe kei doo? Koa! Na wosefeereŋ ya, mona me koŋae na balan kekpaŋe kpookpoo.

⁵²Lee gyen ne gyu ne dekpalaŋ ken ke man balan yee balan banon na baa kpase ba wose. Balan batooro baa koro seŋ tia balan bala, na balan bala mo ka koro seŋ tia balan batooro.

⁵³Kyao baa koro seŋ tia be bia baala te bia baala mo baa koro seŋ tia be kyao. Nao baa koro seŋ tia be bia alebia te bia alebia mo baa koro seŋ tia be nao. Awuna baa koro seŋ tia be bia ala te bia ala mo baa koro seŋ tia ba awuna.”

⁵⁴Kenŋe Yesu besewo yako balan dikpii ken nyiaa, "Ɛ naa nona da lee weese deeyalae man ne, debokenaŋ man na e kpa 'ɔga ne koŋ' na ampan ɔga te nee.

⁵⁵Te e naa ngba felin ne gyoo lee ata yenaŋ na e kpa 'Weese waa seŋ' na ampan te koŋ mena.

⁵⁶Emee ban e na beo e wose! Ɛ ne tale kee adido na ateta na e ta wola kpene ken gyae ke yee. Won doo te e be tale kee aboo nan ne koŋ gyen ne, na e ka wola ne man ya?

⁵⁷Won doo te emee gbagba be tale gyuen naa kpene ken dei fa non na e ke yee ya?

⁵⁸Nyi akpaa nolo de samena neŋ te e ne gyu e kaa di nombia nan na, yee kakyen na e ke desina ya nsana gbena man. Na mena ya na waa mo neŋ gyu nombiadiiri non gyaŋ na non mo ka mo neŋ kefa kotootena na ban mo kewone neŋ keto deni.

⁵⁹Mee yako neŋ n ke nyi nyiaa, n be gyae n ka lee deni man botoo ya kaboena n keto kom ken baa kara fa neŋ ne pou taŋ.”

Luka 13

¹Yesu ke yakaa ɔ ne kolosi fa balan ban ne balan baale koŋawo kaa yako e nyiaa, Galeliatena baale gyuuwo Wurubuaŋe osom deni dinaa ken man be kaa deesi fa Wurubuaŋe. Kenŋe gyoo dinaa Pilato yela be ka koo wo, te be fatabo kyakalewo na ba kedeesa fatabo ken.

²Kenŋe Yesu boose wo nyiaa, "Ɛ na gyuen nyi Galeliatena ban boo naa mena diyem kei gyu ka yen ne, be nombiakumee kela Galeliatena akan ban pou?

³Koa be doo mena ya, mɛɛ yako ɲon baa nyiaa akpaa ɛ te kyɛɛkee lee ɛ gbɛɛnɛn kumɛɛ man na ɛ ke kɔɲ Wurubuarɛ gyaɲ ya nɛ, ɛmɛɛ mo ɛ ka yeɲ.

⁴Yaa ɛ na gyueɲ nyi balan kufu gyanaara baɲ deni doolonɲe keɲ be yale ɲere wo Siloam nɛ, be nombiakumɛɛ kela balan akan baɲ be kyaa Gyerusalem donoo man nɛ pou?

⁵Koa be doo mena ya, mɛɛ yako ɲon baa nyiaa akpaa ɛ te kyɛɛkee lee ɛ gbɛɛnɛn kumɛɛ man na ɛ ke kɔɲ Wurubuarɛ gyaɲ ya nɛ, ɛmɛɛ mo ɛ ka yeɲ.”

⁶Botoo te Yesu gyoo dudu kei fa wo nyiaa, "Balee ɲolo duu dan keɲ bɛɛ baake ke nyi fiigi nɛ o wooman, te o gyuuwo o kaa kɛɛ nyi waa nyin ke bia di mona ke ta see ya.

⁷Kenɲe o yako o paate ɲon nyiaa, 'Kɛɛ kulutoonɛn atooro soon yaa ɲgba mɛɛ kɔɲ kebo kaa kɛɛ nyi maa nyin dan kei bia, mona me bee nyim ya. Kara ke leki! Wonɲ doo te ka seɲɛ kɛɛ wolɛɛ me tɛɛle?’

⁸Kenɲe o paate ɲon tiranoo nyiaa, 'Me gbɛɲgyoo, yela ke ka seɲ kulutoo dokolon kpu na maa wula tɛɛle keɲ ke dei nɛ kaa do ka ateta na dɛɛ kɛɛ.

⁹Akpaa ke da see bia kulutoo anekonɲan na dei, te akpaa ke ta see ya na dɛɛ kara ke leki.’ “

¹⁰Gyudatena kefɛɛfowee daale nɛ, na Yesu na wolo Gyudatena osom deni daale man.

¹¹Na alo ɲolo kyaa botoo keɲ felinkum ba do e kawee kulutoonɛn kufu gyanaara, te ke yela o goowo keɲ o bɛɛ tale waa teneɛ o wose koran ya.

¹²Yesu kena alo ɲon nɛ, o baake e kaa seɲ balan siaman te o yako e nyiaa, "Alo, n te nyin kawee kekyo.”

¹³Kenɲe Yesu moo o nyinmaa gyakaa o doo, debokenan man te alo ɲon teneewo te o lese Wurubuarɛ yeɛle.

¹⁴Botoo te bo osom deni man kegyia ɲon gyeɲa baɲ nyi Yesu te kyɔ walaɲ kawee ba kefɛɛfowee, mena doo o kolosiwo fa balan baɲ boo gyaɲee botoo nɛ nyiaa, "E dana weeya looro keɲ ɛ na mo yɛɛ tom. E kɔɲ weeya ɲenan man na baa kyɔ ɲon ɛ kaweeɛɛ, te yɛɛ nyi kefɛɛfowee te ɛ ke kɔɲ ya.”

¹⁵Kenɲe de Gbɛɲgyoo Yesu tiranoo fa e nyiaa "Emɛɛ baɲ ɛ na beo ɛ wose! E man wonɲi bɛɛ booli na o wonembu lee o dekpɲaɛ man mo e gyu kefa e lon kefɛɛfowee ya?

¹⁶Te nenɛɛ alo kei ɲon o ba lee Aberaham duulun man te obonsam ba do e kawee kulutoonɛn kufu gyanaara soon yaa nɛ, tekaboena nyi maa kyɔ e kawee kefɛɛfowee yee?”

¹⁷Yesu noo ketira keɲ yela o kolala baɲ pou sia yeɲawo, te gyakolon nombia ɲan o be yɛɛ nɛ yɛɛ balan baɲ pou gyon.

¹⁸Kenɲe Yesu boose wo nyiaa, "Sena te Wurubuarɛ gyoori keɲ doo? Yaa wonɲ te dɛɛ mo ke maa na?

¹⁹Ke yɛɛ ɲɔba dan daale bii peperee ɲɔba kpeli bii kenj balee ɲolo ba mo ke duu ɔ wooman nɛ. Te ke tuuwɔ bese dan dinaa dinaa te gyebuse koɲawɔ kaa loo ba asaase do ke tombia man.”

²⁰Kenje Yesu besewɔ boose wɔ nyiaa, "Wonj te maa mo Wurubuaɛ gyoori kenj maa na?

²¹Wurubuaɛ gyoori kenj yɛɛ ɲɔba tee kenj alo ɲolo ba mo kyakale bodobodo bilij tasa dinaa man, kaboena bilij kenj pou korowɔ wuku nɛ.”

²²Yesu ka mo ɔ nyee banj ɔ ne gyu Gyerusalem donɔɔ man nɛ, ɔ tɛwɔ donɔɔse na akuraase man ɔ na wola wɔ Wurubuaɛ nombia.

²³Kenje walan ɲolo boose e nyiaa, "Me Gbenjgyoo, balan akanseɛ te Wurubuaɛ waa lee ba nyee yaa?" Te Yesu tiranɔɔ nyiaa,

²⁴"Nyi akpaa e ne gyae e ka gyoo Wurubuaɛ gyoori kenj man nɛ, e yɛɛ kakyeɲ na e ka mo denanɔɔ bobɔɔkyee kenj man gyoo. Nawolo nyi balan burum baa pereɛ nyi baa mo botɔɔ gyoo, mona boɔ gyae baa tale ya.

²⁵Deban kenj dekpɔɲalanje ɲon waa koro na waa to ɔ disim nɛ, deban kenan te e ka senj debɔɔ man na e ke gyɔ disim kenj na e ke waase e nyiaa, 'De Gbenjgyoo toro denanɔɔ kenj fa daa.' Kenje waa tiranɔɔ fa ɲon nyi, 'Moo gyeɲ ɲon ya te moo gyeɲ botɔɔ kenj e ba lee mo ya.'

²⁶Botɔɔ te e ke tiranɔɔ nyiaa, daa na neɲ doo nyinmaa di te de nyɔwɔ, te n wola nombia de debiise mo man.

²⁷Monan dekpɔɲalanje ɲon waa bese yako nyiaa, 'Moo gyeɲ ɲon ya te moo gyeɲ botɔɔ kenj e ba lee mo ya. E ta lee me siaman, emɛɛ nombiakumɛɛyɛɛra!'

²⁸Deban kenj e kena de naanaɔ Aberaham na Asiki na Gyekɔpo na Wurubuaɛ akpenkpenjgyɔɔra banj pou Wurubuaɛ gyoori kenj man te e be gyae e ke tale ke kpu na wɔ ya nɛ, botɔɔ te e ke kyan e nyeeɛa wii na e ka donje e nyimbia.

²⁹Balan baa lee weese dɛɛlee na weese dɛɛyalae man, na ado na ata yenan koɲ kaa kyaa Wurubuaɛ gyoori kenj man di gyonj.

³⁰Mɛɛ yako ɲon e ke nyii nyiaa, balan banj boɔ doɔ wole nɛ baa kaa lanj siaman, te banj be kyaa siaman nɛ baa doɔ wole.”

³¹Deban kenan man te Farasiitena baale koɲawɔ Yesu gyan kaa yako e nyi "Lee kebo kei gyu yenan daale, nawolo nyi gyoo Herode ne gyae neɲ waa ko.”

³²Kenje Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "E gyu ke yako mena adaote ɲonan nyiaa, maa gberaa felinkumɛɛ na maa kyɔ balan gyeɲ na kyoo, te weeya atoorote man na maa tan ma tom.”

³³Monan kaboena nyi maa mo me sia tee me dee gyue dɛɛdɛɛ gyeɲ na kyoo na ke tɛɛ kena. Nawolo nyi yɛɛ senaa nɛ, Gyerusalem donɔɔ man te kaboena nyi Wurubuaɛ dekpɔɲalanje waa yɛɲ.

³⁴Kente Yesu yakowo nyiaa, "O Gyerusalemtena, O Gyerusalemtena, emee koona Wurubuaɛ akpenkpenkyɔɔra ban te ɛ funɔi Wurubuaɛ kpilala ban ɔ be kpili ɛ gyan ne boya. Ma te yee mena ken maa yilaa non kon me gyan ngba mena ken kegyim talabo ne yilaa ɔ bia do ɔ benkelee tee ne, mona ɛ te fa man gbɛɛ ya.

³⁵Ɛ kee, Wurubuaɛ ta lese ɔ sia lee ɛ donoo ken doo. Te mee yako non ɛ ke nyii nyiaa, ɛ be gyae ɛ kena man bela ya kelii deban ken ɛ keyako nyiaa, 'Walan non ɔ ne kon de Gbenkyoo Wurubuaɛ yele man ne, non na nyeebam.' "

Luka 14

¹Gyudatena kefeefowee daale ne, Yesu gyuu Farasiitena siamante nolo dee ɔ kaa di. ɔ ke kyaa botoo ken na, Farasiitena ban na deke e baa kee nyi baa nyin kolo yako lee ɔ wose man.

²Kente balee nolo non ɔ ba bokee ne konawo Yesu gyan,

³te Yesu boose Gyudatena mmaraa wolala ban na Farasiitena ban nyiaa, "Da mmaraa ne fa gbɛɛ nyi dee kyɔ walan kawee kefeefowee yaa bee fa daa gbɛɛ ya?"

⁴Mona be man nolo te gyusu ɔ noo ya. Kente Yesu kyan kawee non nyinmaa man te ɔ kyoo e kawee te ɔ loo e gbɛɛ.

⁵Botoo te Yesu boose wo nyiaa, "Akpaa ɛ man nolo dana bu baale bii yaa wonembu te ɔ yale ditribun man kefeefowee na, ɔ be gyae waa lese e debokenan man yee?"

⁶Mona ba te tale tiranoo fa e ya.

⁷Yesu kena mena ken balan ban boo baake wo kon weeneɛ nan tee kee toosee akyaese kpaakpaa nyinan ne, ɔ gyoo dudu kei fa wo nyiaa,

⁸"Akpaa nolo de baake nen alowolere weeneɛ tee ne na pere dekyae kpaakpaate ya. Nawolo nyi gyae ke tale kon nyi ɔ te baake walan nolo non ɔ kela nen ne mo kon botoo.

⁹Akpaa de kon mena na walan non ɔ be baake ɛ bala ne, waa kon kaa yako nen nyiaa 'Koro mo n dekyae fa balee kei.' Botoo na desɛn gyae ke kyan nen, na n ke gyu ke kyaa botoo ken be tan obuo ya ne.

¹⁰Mona nyi akpaa nolo de baake nen gyu ɔ dee ne, gyu ke kyaa botoo ken be tan obuo ya ne te akpaa walan non ɔ be baake nen de kon ne waa yako nen nyiaa, 'Me gyoo koro ke kyaa dekyae kpaakpaate man.' Kei gyae ke fa nen obuo balan ban boo baake wo ne pou siaman.

¹¹Nawolo nyi walan kamase non ɔ gyina ɔ wose na Wurubuaɛ waa yokose e, te walan kamase non ɔ yokose ɔ wose na Wurubuaɛ waa gyina e adido."

¹²Botoo te Yesu yako walan non ɔ be baake e gyu ɔ dee ne nyiaa, "Akpaa n do kesaa te n ne gyae n ke baake balan kaa di be noo ne, na baake n gyooa yaa n naabia yaa n

lonɔtona yaa n tebia ban be dana kɔba nɛ ya. Nawolo nyi n yɛɛ mena na ban mo baa kaa baake nen wee daale to kom.

¹³Mena doo nyi akpaa n do kesaa na, baake ayematena na otakasese na abafanɛ na siayɛɛsatena.

¹⁴N yɛɛ mena na Wurubuaɛ waa hiraa nen. Nawolo nyi ban be gyae baa tale yɛɛ mena to nen kom ya, mona Wurubuaɛ ne gyae la waa to nen kom wee ken waa gyuuu balan ban be gbɛnenɛ tenɛ o siaman lee yen man nɛ.”

¹⁵Balan ban ban na wo kyaa bee di weenɛ ɲan man ɲolo kenyii nombia kenɛ nɛ o yako Yesu nyiaa, "Walan ɲon waa di weenɛ Wurubuaɛ gyoori ken man nɛ, ɲon na nyeebam!”

¹⁶Kenɛte Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Balee ɲolo kyaawo te wee daale o doo kesaa, te o baake balan burum nyi be kaa di.

¹⁷Deban ken weenɛ ɲan kedi be lii nɛ, o kpila o tobaale nyi waa ta baake balan ban o be lo yele baake wo nɛ nyiaa, 'E koɲ, ba te tan kpene kamase.’

¹⁸Mona be popou wonɛɛ ba wose lee wole dokolon dokolon. Walan gyangbate ɲon tobaale ɲon be gyuu o gyan nɛ yakowo nyiaa, 'Ma ke lee tee daale yaa te mee gyuu me kaa kee ke mena doo mee waase nen bo moo gyae maa tale koɲ ya.’

¹⁹Dolo mo yako e nyiaa, 'Ma te lee nunkyuɛɛ baala kufu ban baa yɛɛ tom fa man te mee gyuu me kaa mo wo fara kee be don man, mena doo mee waase nen bo moo gyae maa tale koɲ ya.’

²⁰Kenɛte ɲolo mo yakowo nyiaa, 'Ma ke yala alo yaa, mena doo moo gyae maa tale koɲ ya.’

²¹Mena doo tobaale ɲon besewo gyuu ke yako o gbenggyoo ɲon nombia ɲan boo yako e nɛ. O gbenggyoo ɲon ke nyii nombia kenɛ nɛ o gyenɛ ban nideli te o yako o tobaale ɲon nyiaa, 'Bese gyuu donoo ken abɔnterese na ɲe gbɛnenɛ nooman, na n kaa baake ayematena na otakasese na siayɛɛsatena na abafanɛ nyi be popou baa koɲ.’

²²Te kyare ya nɛ tobaale ɲon besewo koɲ kaa yako o gbenggyoo ɲon nyiaa, 'Me gbenggyoo, kpene ken n be kpila man nyi maa yɛɛ nɛ, ma te yɛɛ mona akyaese sɛɛ doo burum.’

²³Kenɛte balee ɲon yako o tobaale ɲon nyiaa, 'Gyuu donoo ken denɛ wola na ke gbɛnenɛ pou man, na n kaa mo balan koɲ na ma dekpajalan ken kenyin wulu.’

²⁴Mee yako ɲon e ke nyii nyiaa, 'Balan ban moo lo yele baake wo nɛ, be man ɲolo na ɲolo noo be gyae ke daa me weenɛ kenɛ ya.’ “

²⁵Wee daale balan burum baale kesila Yesu bee gyuu nɛ, o besena o sia tee wo te o yako wo nyiaa,

⁵Te akpaa ɔ naa e na, ɔ be gyae waa nyaŋee na waa gate e gyakaa ɔ degbaŋbaŋ dɔɔ mo e gyu dɛɛ yee?

⁶ɔ gyu dɛɛ nɛ waa baake ɔ gyooona na ɔ tebia gyaaŋee na waa yako wɔ nyiaa, "Ɛ yela dɛɛ nyaŋee nawolo nyi ma te naa me nam ŋon ɔ ba yoo nɛ.

⁷Mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, mena ke te akpaa nombiakumɛɛyɛɛre dokolon de kyɛɛkee lee ɔ gbɛɛnɛŋ kumɛɛ man te ɔ kɔŋ Wurubuaɛ gyaŋ nɛ, baŋ be kyaa Wurubuaɛ man adido nɛ baa nyaŋee ɔ dɔɔ kela balan sɔŋonaara na kufu kadaale baŋ bɛɛ gyueŋ nyi be gbɛɛnɛŋ tenɛɛ Wurubuaɛ siaman, mena dɔɔ tekaboena nyi baa kyɛɛkee lee be gbɛɛnɛŋ kumɛɛ man ya nɛ."

⁸Yesu besewɔ yako nyiaa, akpaa alo ŋolo dana kɔba wolom bia kufu te ŋe man dokolon da yoo na wonŋ te ɔ ne yɛɛ? ɔ be gyae waa kyaŋee kanea na waa gbɛɛ ɔ deni man na waa kɛo yenɔŋ kamase nideli kaboena waa naa ke yee?

⁹Te akpaa ɔ naa ke na, ɔ ne baake ɔ gyooona na ɔ tebia gyaaŋee na waa yako wɔ nyiaa, "Ɛ yela dɛɛ nyaŋee nawolo nyi ma te naa me kɔba wolom bii keŋ kɔɔ yoo nɛ.

¹⁰Mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, mena ke te akpaa nombiakumɛɛyɛɛre dokolon de kyɛɛkee lee ɔ gbɛɛnɛŋ kumɛɛ man te ɔ kɔŋ Wurubuaɛ gyaŋ nɛ, Wurubuaɛ kpilala baŋ be kyaa adido nɛ baa nyaŋee ɔ dɔɔ."

¹¹Yesu besewɔ gyɔ dudu kei fa wɔ nyiaa, "Balee ŋolo kyaawɔ na ɔ dana bia baala bala.

¹²Wee daale balee kei bu kemaasa ŋon yako ɔ kya nyiaa, 'Taata, kpala nya abɔɔ ŋan n dana nɛ na n ka mo me wui fa maŋ.' Mena dɔɔ ɔ kya ŋon kpala wa abɔɔ ŋan fa ɔ bia baŋ.

¹³Te di weeya ala ya te ɔ bu kemaasa ŋon yɔɔ abɔɔ ŋan ɔ be nyim nɛ pou te ɔ moo kɔba keŋ do ɔ wose man te ɔ moo ɔ nyee baŋ tɛɛle wɔle daale man. ɔ ke gyu botɔɔ nɛ, ɔ moo kɔba keŋ ɔ dana nɛ ke yɛɛ kehuhoori wɔlɛɛ ke pou.

¹⁴ɔ ke wɔlɛɛ kɔba keŋ pou taŋ nɛ, tanam dinaa daale yalawɔ tɛɛle kenɔŋ pou dɔɔ te ɔ wose kyaŋa e nideli.

¹⁵Mena dɔɔ ɔ gyuuwɔ ɔ kaa di paa fa donɔɔte ŋolo, te donɔɔte ŋon moo e gyu nyi waa gyu ke kɛɛ ɔ kekuiriise dɔɔ.

¹⁶Na nafa ɔ loo gyakaa nyi waa nyiŋ kekuiriise baŋ weenɛɛ ŋan ŋaale di, mona ŋolo te fa e ŋa ya.

¹⁷ɔ sia ke ŋmaŋee e nɛ ɔ yako ɔ wose nyiaa, 'Me kya tewulɛɛ pou ne dii baa kaase, te maŋ kyaa kɛbo keŋ tanam ne gyae ke kara ma nyee?'

¹⁸Maa koro na maa bese gyu me kya gyaŋ na me kaa yako e nyiaa, 'Taata, ma te yɛɛ nombiakumɛɛ tia Wurubuaɛ te ma te yɛɛ tia nyaŋ mo.

¹⁹Mena dɔɔ ma tekaboena nyi nya baake maŋ n bu bela ya, mo maŋ yɛɛ ŋgba n tewulɛɛ baŋ man ŋolo nɛ.' "

²⁰Mena dɔɔ ɔ korowɔ mo gbɛɛ ɔ ne gyu ɔ kya gyaŋ. Debaŋ keŋ ɔ doŋɛɛ lemlem ɔ ne koŋ dɛɛ nɛ, ɔ kya naa e te ɔ bu ŋon nombia yɛɛ e waraŋase te ɔ yeuwɔ kegyaŋɛ na e te ɔ pukaa e nyaŋɛ na e.

²¹Botɔɔ te ɔ bu ŋon yako e nyiaa, "Taata, ma te yɛɛ nombiakumɛɛ tia Wurubuaɛ te ma te yɛɛ tia nyaŋ mɔ. Mena dɔɔ ma tekaboena nyi nya baake maŋ n bu bela ya. Mo maŋ yɛɛ ŋgba n tewulɛɛ baŋ man ŋolo nɛ."

²²Keŋte ɔ kya ŋon baake ɔ tewulɛɛ baŋ yako wɔ nyiaa, "Ɛ kaŋ ɛ wose na ɛ ka lese kegba dɔɔlon kpaakpaate keŋ koŋ kaa do e. Ɛ do e kolabia ɔ nyiŋmaa man na ɛ ka do e nkyokotase.

²³Na ɛ ke gyu ka mo nunkyue baale dinaa ŋon koŋ kaa ko na dee di de nɔɔ.

²⁴Nawolo nyi yɛɛ yaa ŋgba me bu kei yeŋae te ɔ besewɔ foŋ nɛ. Nafɔ na ɔ ta yoo te nenɛɛ ma te naa e bela." Keŋte be fiaɛɛ bɛɛ nyaŋɛ na bee di be nɔɔ.

²⁵Debaŋ keŋ bɛɛ yɛɛ keŋa pou nɛ, na ɔ bu kegyia ŋon kyaa wɔɔman. ɔ ka lee wɔɔ ɔ ne koŋ te ɔ ba benaa dɛɛ nɛ, ɔ nyii nɔɔneŋ na suya ne tao kela.

²⁶Keŋte ɔ baake ɔ kya tewulɛɛ baŋ man ŋolo bɔɔse e kpene keŋ be koŋ dekpajaŋaŋ man.

²⁷Te ɔ tiranɔɔ fa e nyiaa, "N naabu ŋon ta bese koŋ donɔɔ te n kya koo nunkyue baale dinaa ŋon, nawolo nyi ɔ ta bese koŋ dɛɛ na nyeedoŋ."

²⁸Botɔɔ te ɔ bu kegyia ŋon gyeŋa baŋ bɛɛ nyi ɔ ba gyoo dekpajaŋaŋ keŋ man bela ya. ɔ kya ke nyii mena na te ɔ leewɔ koŋ kaa waase e nyi waa gyoo dɛɛ.

²⁹Keŋte ɔ yako ɔ kya nyiaa, "Taata nyaŋ kɛɛ, kulutooneŋ keŋa pou me kyaa mɛɛ som neŋ ŋgba gbeni nɛ, te ma te yɛɛ deŋele doŋ n dɔɔ ya. Woŋ te n faa maŋ? N te faa ta maŋ asoobii paŋpaŋ gba na daa na me gyroona mɔ kedi de nɔɔ ya.

³⁰Mɔna n bu kei ŋon ɔ ba mo nya abɔɔ pou ke wolɛɛ futooli ala dɔɔ te ɔ ba bese koŋ donɔɔ nyiŋmaase wolo nɛ te n koo nunkyue baale dinaa ŋon fa."

³¹Keŋte ɔ kya ŋon yako e nyiaa, "Me bu, debaŋ kamaɛ n kyae me gyaŋ te kpene kamaɛ keŋ me dana nɛ yɛɛ n wui.

³²Mɔna kaboena nyi dee di de nɔɔ na dɛɛ nyaŋɛ. Nawolo nyi yɛɛ yaa ŋgba n naabu kei yeŋae te ɔ besewɔ foŋ nɛ, nafɔ na ɔ ta yoo te nenɛɛ da te naa e."

Luka 16

¹Keŋte Yesu gyɔɔ dudu fa ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Kɔbate ŋolo kyaawɔ keŋ ɔ dana tobaale ŋon ɔ ne kɛɛ wa abɔɔ pou dɔɔ, te be yako balee ŋon nyi ɔ tobaale ŋon ne wolɛɛ ɔ kɔba.

²Mena dɔɔ balee ŋon baake ɔ tobaale ŋon te ɔ boose e nyiaa, wonɔ nombia yaa mee nyii lee n wose man ne? Kɔŋ kaa bu aboo ŋan pou doo n nyinmaa man ne akɔntaa fa man, nawolo nyi n ba tekaa kee ma aboo dɔɔ bela ya.”

³Botɔɔ te tobaale ŋon yakowo ɔ nyee man nyiaa, "Me gbenggyoo ne gyae waa gegi man lee ma tom man. Sena te maa yee? Moo tan don me kaa fara ya, te aboo kasolee mo dana man desɛŋ.”

⁴Kenɛte ɔ yako ɔ wose nyi me ta gyen kpene ken maa yee ken nyi akpaa ma tom de wolɛɛ na, maa nyin balan ban baa lee man be deɛ.

⁵Mena dɔɔ ɔ baake balan ban pou be dana ɔ gbenggyoo ŋon koma ne dokolon dokolon. Kenɛte ɔ boose gyanɔgbate ŋon nyiaa, "Kom anmon te n dana me gbenggyoo?”

⁶Kenɛte ɔ tiranɔɔ fa nyiaa, "Nuŋ garawaase sɔŋonaara na kufu (90)." Te tobaale ŋon lese ɔ kom tone ken fa e te ɔ yako e nyiaa, "Tisi kyaa bilen na n ke kyɛɛkee ke yee garawaase sɔŋola na anon (45).”

⁷Kenɛte ɔ besewo boose balate ŋon mo nyi, "Kom anmon te nyan dana me gbenggyoo?" Te ŋon mo tiranɔɔ fa e nyiaa, "Man dana e kom kameese tasase kakpon (1,000)." Kenɛte tobaale ŋon lese ɔ kom tone fa e te ɔ yako e nyiaa, "Kyɛɛkee ke yee sɔŋononɛ akpen gyanaara (800).”

⁸ɔ gbenggyoo ŋon ke nyii wa ayɛɛŋ ne, ɔ keɛɛ ɔ tobaale nkontopoote ŋon nyi ɔ gyen adao nideli. Nawolo nyi tɛɛle kei dɔɔ balan gyen adaosebia ŋan baa mo kyaa na be tebia kela balan ban bee yee Wurubuaɛ ne.

⁹"Mena dɔɔ mee yako ŋon e ke nyii nyi e mo tɛɛle kei dɔɔ aboo yee deeli lese gyoori, na akpaa aboo ŋan de tan ne, na ke yela Wurubuaɛ ke lee ŋon na e ke kyaa ɔ gyan kekpaakekpaa.

¹⁰Walan kamase ŋon ɔ ne di anokoare kolo peperee dɔɔ kekeɛ man ne, waa di anokoare kolo dinaa mo dɔɔ kekeɛ man. Te walan kamase ŋon ɔ bee di anokoare kolo peperee dɔɔ kekeɛ man ya ne, ɔ be gyae waa di anokoare kolo dinaa mo dɔɔ kekeɛ man ya.

¹¹Akpaa nyi n bee di anokoare tɛɛle kei dɔɔ aboo kekeɛ dɔɔ ya na, amote ne gyae la waa mo aboo kpaakpaa ŋan ne dana tonɔɔ Wurubuaɛ man ne do nen n nyinmaa man?

¹²Te akpaa n te di anokoare kee ŋolo aboo dɔɔ nideli ya na, amote ne gyae la waa sɛɛ mo nyan gbagba wui do nen n nyinmaa man?

¹³Tobaale kamase be gyae waa tale som gbenggyoona bala ya. De kɔŋ mena na waa kola ŋolo na waa gyae ŋolo nombia, yaa waa som ŋolo kela ŋolo. E be gyae e ke tale som Wurubuaɛ na koba bom ya.”

¹⁴Farasiitena ban be sia ne yee koba dɔɔ nideli ke nyii nombia kenɛ ne, ba bonjo Yesu kulu e.

- ¹⁵Kenje Yesu yako wo nyiaa, "Emee yena balan ban e ne desina e wose balan siaman, mona Wurubuaere gyen e konoose man. Nawolo nyi kpene kamase ken balan ne bu ke nideli ne, ke yee kolo anakolan ke Wurubuaere siaman.
- ¹⁶Wurubuaere mmaraase nan, na Wurubuaere akpenkpenggyora nombia nan doo te balan ne dii pete Gyon Wurubuaere longore non konawo. Lee mena deban ken Gyon be kon pou na, bee kolosi Wurubuaere gyoori ken wose man nombia kpaakpaa nan, te walan kamase na pere nyi waa gyoo ke man.
- ¹⁷Dana don nyi kolo bii peperee ka yo lee Wurubuaere mmaraase nan man, kela nyi adido na ateta ke naalaa.
- ¹⁸Walan kamase non o bee o weele te o yala alo wole ne, Wurubuaere siaman na otenate gyae nolo weele baa Te walan kamase non mo o yala alo non o baale be bee e na, Wurubuaere siaman na otenate mo gyae nolo weele baa."
- ¹⁹Kenje Yesu besewo yako nyiaa, "Kobate nolo kyaawo ken o na do aboo kpaakpaa nyinan nan ne dana koyadon te o ne di gyon wee kamase.
- ²⁰Wee na wee mo na, bee mo balee diyemte nolo non bee baake e nyi Lasarose ne, kaa see kobate non denanoo man. Na Lasarose kei wose pou te kulii gyamee.
- ²¹O ne kon kaa kyaa botoo gyakaa loo nyi waa nyin kobate non weenee nan ne yale teele man ne naale di. Na babaase gba ne kon kaa denje o gyamee nan.
- ²²Wee daale ne, balee diyemte non kaa yenawo te be wuu e te Wurubuaere kpilala kaa seele o woo gyu Aberaham gyan Wurubuaere man. Kenan wole te kobate non mo kaa yenawo te be wuu e te o gyuuwo ka gyoo boalan ken ke bee yem ya ne man.
- ²³O ke doo botoo o ne naa diyem ne, o gyinaa o sia kee adido na te o naa Aberaham lemm na Lasarose non kyaa o yenan.
- ²⁴Botoo te kobate non gyinaa o noo baake Aberaham nyiaa, 'Me kya Aberaham! Wii me waranase na n ke yela Lasarose ka mo o nyimbii ke soo lon man, na waa mo kaa tina me laakem na ma wose ke fee man kyomii, nawolo nyi mee naa diyem nideli boalan kei man!'
- ²⁵Kenje Aberaham tiranoo fa e nyiaa, 'Me bu, toose nyi deban ken n kyaa teele doo ne n nyina aboo kpaakpaa di gyon, na Lasarose non doo diyem man o na yeyee, te nenee non mo ne di gyon kebo te nyan mo n doo diyem man n na yeyee.
- ²⁶Te agyakan yena nyi, boo dinaa dinaa daale doo daa na non nsana ken nyi ban be kyaa kebo ne be gyae baa tale gbaa kon e gyan ya, mena mo te ban be kyaa botoo ne be gyae baa tale gbaa kon de gyan kebo ya.'
- ²⁷Kenje kobate non yako e nyiaa, 'Me kya, kenan na mee sola nen bo, kpila Lasarose ka bese gyu me kya dee,
- ²⁸nawolo nyi me dana naabia baala banon na o kaa faree wo, na mena ya na ban mo baa kon kaa naa diyem boalan kei man.'

²⁹Ken̄te Aberaham yako kɔbate ɲon nyiaa, 'Ba gyen̄ Wurubuarɛ mmaraase ɲan ɔ be yeli Mosesi be ɲmarase see, na Wurubuarɛ nombia ɲan Wurubuarɛ akpen̄kpen̄gyɔɔra ba wolo nɛ. Mena dɔɔ baa tei nombia ɲenan̄ nideli.'

³⁰Botɔɔ te kɔbate ɲon tiranɔɔ nyiaa, 'Koa me kya Aberaham! Akpaa ɲolo da lee woya man kɛbo gyu keyako wɔ nɛ, baa kyɛɛkee lee be nombiakumɛɛ keyɛɛ man na baa kɔɲ Wurubuarɛ gyan̄.'

³¹Ken̄te Aberaham yako e nyiaa, 'Nyi akpaa be te nyii Mosesi na Wurubuarɛ akpen̄kpen̄gyɔɔra ban̄ nombia ya nɛ, mena mɔ te ɲolo de fom lee yen̄ man kɛbo gyu be gyan̄ koran̄ na bɔɔ gyae baa tan̄ bua e ya.' "

Luka 17

¹Ken̄te Yesu yako ɔ kaseela ban̄ nyiaa, "Abɔɔ ɲan ne yeli balan̄ ne yɛɛ dukum nɛ gyae ke kɔɲ, mɔna nyan̄ ɲon ɲe gyae ke ta n dɔɔ kɔɲ nɛ nya laako!

²Akpaa nyi ba mo boe dinaa dinaa kpan̄ n wɔɲe man te be fun̄ nen̄ do epo man nɛ, dei fa nen̄ kela nyi n ke yela bia buruburu kɛwɔ man ɲolo keyɛɛ dukum.

³Mena dɔɔ ɛ kɛɛ ɛ wose nideli. Akpaa n dɔɔ de yɛɛ nen̄ dukum na lese si e, te akpaa ɔ nyii ɔ wose asɛɛ te ɔ kyɛɛkee na mo kyɛɛ e.

⁴Akpaa ɔ yɛɛ nombiikum tia nen̄ betabonyetooro wee dokolon̄, te ɔ bese kɔɲ n gyan̄ betabonyetooro wee dokolon̄ kenan̄ kaa doo nen̄ teree na mo kyɛɛ e."

⁵Ken̄te Yesu kpilala kufu bala ban̄ yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo, yela da kelɛɛdi ka bo kpu."

⁶Ken̄te de Gben̄gyoo Yesu yako wɔ nyiaa, "Akpaa ɛ kelɛɛdi yɛɛ peperee ɲgba kefaabii koran̄ nɛ, ɛ ke tale yako dan̄ nyi 'Kulu na n lila pou na n kaa sen̄ epo man, te gyae ke kɔɲ mena.'

⁷Dɛɛ mo ke nyi ɛ man ɲolo dana tobaale ɲon ɔ ne fare fa e yaa ɔ ne kɛɛ ɔ namense dɔɔ. Akpaa tobaale ɲon da lee ɲale man kɔɲ nɛ, ɔ gben̄gyoo ɲon bɛɛ yako e nyi tisi kyaa bileɲ na n kedi ya.

⁸Mɔna ɔ ne yako e bo nyi, 'Desina n wose na n ke saa me balinɔɔ weenɛɛ fa man̄ na n ke kyaa daa man̄ maa di na maa nyɔɔ, me tan̄ na pena nyan̄ mɔ n kaa di na n ke nyɔɔ.'

⁹Kaboena nyi balee ɲon waa do ɔ tobaale ɲon nɔɔ nyi ɔ te yɛɛ kpene ken̄ ɔ be yako e nyi waa yɛɛ dɔɔ? Koa.

¹⁰Mena te doo fa ɛmɛɛ mɔ, nyi akpaa ɛ yɛɛ kpene kamase ken̄ mɔɔ yako ɲon nyi yaa yɛɛ nɛ, kaboena yaa yako nyi de tan̄ yɛɛ n tewulɛɛwɔ, tom ken̄ kaboena nyi dɛɛ yɛɛ nɛ te de yɛɛwɔ."

¹¹Yesu ka mo ɔ nyee ban̄ ɔ ne gyu Gyerusalem donɔɔ man nɛ, ɔ tɛɛwɔ Samaria na Galelia tɛɛlese wulu man.

- ¹²Debaŋ keŋ ɔ na gyoo akuraa daale man nɛ, balan kufu baale baŋ bɛɛ wee kawee yayam nɛ koŋawɔ be kaa gyaŋee na e te be doowɔ seŋ lemlɛm,
- ¹³keŋte be gyinaa be noo nyiaa, "De Gbengyoo Yesu! Waaseda wii de waraŋase!"
- ¹⁴Yesu kena wɔ keŋ nɛ, ɔ yako wɔ nyiaa "Ɛ mo ɛ wose kawola Wurubuaɛ saese baŋ." Be kee gyuu nɛ te be kaweesɛ ŋan taŋawɔ.
- ¹⁵Be man ŋolo kena nyi ɔ kawee te taŋ nɛ, ɔ besewɔ koŋ Yesu gyaŋ na ɔ ne fae yeesa lese Wurubuaɛ yele.
- ¹⁶Keŋte ɔ kaa buŋawɔ Yesu nawootɛɛ do e noo. Na mena balee kei yɛɛ Samaria baale e.
- ¹⁷Botoo te Yesu boosewɔ nyiaa, "Na balan kufu te me kyoo wɔ yee? Te nde balan kadaale akan baŋ?
- ¹⁸Weera doo te ŋoolɛ kei waagen yena walaŋ ŋon ɔ ba bese koŋ ɔ kaa fa Wurubuaɛ karaŋ?"
- ¹⁹Botoo te Yesu yako e nyiaa, "Koro na n ke ta, n keleɛdi doo te n nyiŋa kawee kekyɔ."
- ²⁰Wee daale nɛ Farasiitena baale boose Yesu nyiaa, debaŋ wonɗi te Wurubuaɛ gyoori keŋ gyae ke koŋ. Keŋte Yesu tiranoo fa wɔ nyi, "Wurubuaɛ gyoori keŋ be gyae ke koŋ na ɛ kena ke na ɛ sia fonɛɛ nyi kɛɛ koŋ ya.
- ²¹Dolo be gyae waa yako ŋon nyiaa 'Ɛ kɛɛ, keŋ yaa kɛbo,' yaa ke kyaa yenaŋ daale ya! Nawolo nyi Wurubuaɛ gyoori keŋ kyaa ɛ man."
- ²²Keŋte Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Debaŋ daale gyae kekɔŋ keŋ ɛ ke gyae nyi ɛ ka bese naa maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon kekyaa man wee dokolon gba, mona ɛ be gyae ɛ kena ya."
- ²³Balaŋ baa yako ŋon nyiaa, "ɔ kyaa kɛbo, yaa ɔ kyaa yenaŋ daale! Mona ɛ na yekii sila wɔ ya.
- ²⁴Nawolo nyi wee keŋ maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon maa bese koŋ nɛ, walaŋ kamase waa naa maŋ ŋgba mena keŋ oga ne ŋmaale adido te walaŋ kamase ne naa ka keŋmanɛe keŋ nɛ.
- ²⁵Mona kaboena nyi maa tangbɛɛ naa diyem nideli, na gyɛŋ wee kei balaŋ ke bɛɛ maŋ pɛ.
- ²⁶Mena keŋ be koŋ Nowa kekyaa man nɛ, mena mo te gyae ke koŋ maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon ka bese koŋ man.
- ²⁷Mena Nowa weeya ŋenaŋ man nɛ, na balaŋ gyakaa bee dii na bɛɛ nyoo, na ala na baala mo ne yala doŋa kelii debaŋ keŋ Nowa ba gyoo adakaa keŋ man te loŋ keŋ waalewɔ kaa koe balaŋ pou.

- ²⁸Mena mo te yɛwɔ Lɔɔte kekyaa man. Balan gyakaa bee dii na bɛɛ nyɔɔ, na baale ne yɔɔ abɔɔ na baale mo ne lɛɛ, na baale ne duu abɔɔ na baale mo ne ma denɛɛ.
- ²⁹Mɔna wee kenj Lɔɔte ba lee Sodom donɔɔ man nɛ, Wurubuarɛ yela boalan na kpatakpele leewɔ adido kɔnj kaa kpa Sodom donɔɔ pou.
- ³⁰Mena mo te wee kenj manj Deniwalanj Bu njon maa bɛɛ lee nɛ gyae ke futaa balan.
- ³¹Mena wee kenan nɛ walanj kamase njon ɔ be kyaa ɔ deni man ya te wa abɔɔ doo ɔ deni man nɛ, ɔ na bese gyu ka lese ɲa ya. Mena mo te walanj njon ɔ kyaa wɔɔman nɛ ɔ na bese gyu dɛɛ nyi ɔ kaa mo ɔ kolo ya.
- ³²Ɛ na wolee kpene kenj be kɔnj Lɔɔte wɛɛle dɔɔ nɛ ya.
- ³³Walanj kamase njon ɔ ne gyae nyi waa lɛɛ njon gbagba nyeedonj na ke gyae ka lee ɔ nyinjmaa man, mɔna walanj njon ɔ nyeedonj da lee ɔ nyinjmaa man lee manj dɔɔ nɛ waa bese nyinj ke.
- ³⁴Mena dɔɔ mɛɛ yako njon ɛ ke nyii nyi mena wee kenanj nelim nɛ balan bala baa doo dofononj dokolonj dɔɔ, mɔna Wurubuarɛ waa mo njolo tina njolo yela.
- ³⁵Ala bala baa senj debodokolonj bɛɛ nanj abɔɔ, mɔna Wurubuarɛ waa mo njolo tina njolo yela.
- ³⁶Mena mo te baala bala baa senj wɔɔman bɛɛ yɛɛ tom, mɔna Wurubuarɛ waa mo njolo tina njolo yela.”
- ³⁷Botɔɔ te ɔ kaseela banj bɔɔse e nyiaa, "De Gbenjyoo, alenj gbɛɛ te mena nombia kenj pou gyae kekɔnj?" Kenjte Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Botɔɔ kenj kolo punta doo nɛ, botɔɔ te bapetɛna ne yilaa."

Luka 18

- ¹Kenjte Yesu gyɔɔ dudu fa ɔ kaseela banj wola wɔ nyiaa, kaboena nyi baa fane wee kamase kenj ba wose na yokɔse wɔ ya.
- ²Ɔ yako wɔ nyiaa "Donɔɔ daale man nɛ nombiadiiri njolo kyaawɔ kenj ɔ bee yee Wurubuarɛ ya, te ɔ be famenɛ na walanj mo ya.
- ³Na lialo njolo mo kyaa donɔɔ kenanj man. Ɔ ne kyaa kɔnj nombiadiiri njon gyanj kaa waase e wee kamase nyiaa, 'Kɛɛ na n ke di daa na me walanj njon daa na e be nyim nɛ nombia njan nideli fa manj.'
- ⁴Nafɔ nombiadiiri njon bɛɛwɔ kelii debanj daale, mɔna wole wole nɛ ɔ yako ɔ wose nyiaa, 'Yɛɛ ampanj nyi mɔɔ ne yee Wurubuarɛ ya te mɔɔ famenɛ na walanj mo ya.
- ⁵Mɔna alo kei nombia te poro manj mena dɔɔ maa kɛɛ na maa di ɔ nombia njan nideli fa e, na ɔ be nyinj gyem tisi me dɔɔ naase manj diyem bela ya.' “
- ⁶Botɔɔ te Yesu yakowɔ nyiaa, "Ɛ nyii kpene kenj nombiadiiri kum kei be yako.

⁷Akpaa mena na Wurubuarɛ be gyae waa di nombia anokoare man fa ɔ balan ban bee wii baake e nelim na ka weese ne yee? E ne leedi nyi waa wonnee ɔ wose nyi ɔ be kyo wo yee?

⁸Mee yako non e ke nyii nyiaa, Wurubuarɛ waa di nombia nan anokoare man fa wo bilen na waa yela baa di denjele. Te nyi akpaa man Deniwalan Bu non ma bese kon na, balan baa kyaa teele kei doo ken baa lee man di?"

⁹Yesu besewo gyɔ dudu kei fa balan ban bee kee ba wose gyɔ konoo nyi be gbenehen tenee Wurubuarɛ siaman, te boo na mo walan kamase yee kolo ya ne nyiaa!

¹⁰"Baala bala baale gyuu Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man be kaa fane. Dolo yee Farasii baale e te nolo mo yee lempoolere e.

¹¹Farasii baale non korowo sen te ɔ fanewo kelee ɔ wose nyiaa, 'Wurubuarɛ mee fa nen karan nyi ma te yee nombiakumeyere e ngba balan akan ban ne ya. Moo yee ngba nmeelaten na balan kumee na kafontena yaa ngba lempoolere kei ne ya.

¹²Mee bake me noo betabola weeya nyetooro kamase man, te mee kpase ma kpene kamase ken mee nyim ne akpen kufu na me ta mo deken dokolon fa nyan Wurubuarɛ.'

¹³Mona lempoolere non doo, non gyuuwo ka sen yenan ken nyi ɔ te gyina ɔ sia kee adido gba ya te ɔ moo ɔ nyinmaase yakaa ɔ konoo doo waranase man yako nyiaa, 'Wurubuarɛ, wii man nombiakumeyere kei waranase.' "

¹⁴Kente Yesu yakowo nyiaa, "Mee yako non e ke nyii nyi ba ke fane tan ne, lempoolere non te Wurubuarɛ lewo do nyi ɔ gbenehen tenee non Wurubuarɛ siaman. Nawolo nyi walan kamase non ɔ gyina ɔ wose adido na Wurubuarɛ waa yokose e, te walan kamase non ɔ yokose ɔ wose na Wurubuarɛ waa gyina e adido."

¹⁵Wee daale balan baale moo be bia kon nyi Yesu waa mo ɔ nyinmaa yakaa be doo na waa hiraa wo. ɔ kaseela ban kena mena ne, be manyan balan ban.

¹⁶Kente Yesu baake bia ban kon ɔ gyan te ɔ yakowo nyiaa, "E yela bia ban kekon me gyan, e na to wo gbene ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ gyoori ken yee balan ban bee yokose ba wose ngba bia kewe dinoo ne wui.

¹⁷Ampa yaa mee yako non nyiaa, walan kamase non ɔ te yokose ɔ wose do Wurubuarɛ tee ngba biikyaa e ya ne, ɔ be gyae waa gyoo Wurubuarɛ gyoori ken man korakora ya."

¹⁸Wee daale ne Gyudatena siamante nolo kaa boose Yesu nyiaa "De Gbengyoo kpaakpaa, won te maa yee na maa nyin nyeedon kekpa ken?"

¹⁹Botoo te Yesu boose e nyiaa, "Won doo te n ne baake man walan kpaakpaa? Lee Wurubuarɛ wole ne walan kamase be kyaa ken ɔ yee walan kpaakpaate e ya."

²⁰Dgba n gyen Wurubuarɛ mmaraase nan ne yako nyi, "Na lee n baale yaa n weele wole ya, na ko walan ya na nmeele ya, na kara n doo noo ya. Bu n kya na n naa ne?"

- ²¹Kenje balee non mo tiranoo nyiaa "Me wulaa mee di mmaraase kenja pou doo leenan me biatee"
- ²²Yesu ke nyii o noowoya nan ne o yako e nyiaa, "Ta bese ka nenj kolo dokolonj koonj n ke yee. Gyu ke yoo nya aboo nan pou n dana ne na n ka mo koba kenj kpelee ayematena na n ke konj kaa sila man. N yee mena na n ke nyinj aboo kpaakpaa see n wose Wurubuaru gyan adido."
- ²³Balee non ke nyii nombia kenja ne, takaa e nideli nawolo nyi o dana aboo burum.
- ²⁴Kenje Yesu geesewo kee e te o yakowo nyiaa, "Gyae ke yee donj fa banj be dana koba ne nyi baa gyoo Wurubuaru gyoori kenj man.
- ²⁵Mee yako non e ke nyii nyiaa, gyae ke yee donj fa banj be dana koba ne nyi baa gyoo Wurubuaru gyoori kenj man, kela nyi kurumoo ka gyoo narale boo man lee."
- ²⁶Balanj banj ke nyii nombia kenja ne be boose e nyiaa, "Nyi nne te doo na, amote ne gyae la waa nyinj nyeekelee baa?"
- ²⁷Kenje Yesu tiranoo nyiaa, "Kpene kenj deniwalanj be gyae waa tale yee ya ne, Wurubuaru doo waa tale yee."
- ²⁸Botoo te Pita yakowo nyiaa, "De gbengyoo, daa doo de te tina kpene kamase kenj de dana ne yela, te de donje de silana nenj."
- ²⁹Kenje Yesu yako wo nyiaa, "Mee yako non e ke nyii nyiaa, walanj kamase non o be tina o dekpanalanj yaa o weele yaa o naabia yaa o kya na o naa yaa o bia yela lee Wurubuaru gyoori kenj doo ne,
- ³⁰waa bese nyinj na burum kpu gyenj weeya kenja man, na waa bese nyinj nyeedonj kekpaawee daale."
- ³¹Wee daale ne Yesu baake o kaseela kufu bala banj lee yenanj te o yako wo nyiaa, "Dee gyu Gyerusalem donoo man baa, te kpene kamase kenj Wurubuaru akpenkpengyooora be nmarase lee manj Deniwalanj Bu non wose man ne, gyae ke konj mena.
- ³²Baa mo manj do balanj banj ba te yee Gyudatenawo ya ne nyinjmaa man, na baa kulu manj na baa tee manj na baa to noolonj woli manj na baa tuku manj na baa ko manj.
- ³³Mona weeya atoorote kenj ne, Wurubuaru waa gyusu manj lee yenj man."
- ³⁴Yesu kaseela banj te nyii nombia kenja man ya, nawolo nyi Wurubuaru ta lese ne man wola wo ya mena doo be te nyii ne man dokolonj man ya.
- ³⁵Yesu kee benaa Gyeriko donoo man ne, na siayeleesate nolo kyaa gbennaa man o na solee aboo.
- ³⁶o ke nyii balanj burum banj kee lam ne, o boose wo nyi wonj konjala?
- ³⁷Kenje balanj banj yako e nyiaa "Yesu Nasarete baale non ne laja laa."
- ³⁸Botoo te o gyinaa o noo baake nyiaa, "Yesu, Defidi o naanabii! Wii me waranjase!"

³⁹Balan ban be donɛ siaman ne nmanyan e nyi waa wu o noo. Mona nenɛ gba te o desinaa fae yeesa nedon nyiaa, "Defidi o naanabii! Wii me waranase."

⁴⁰Mena doo Yesu senawo te o yakowo nyi baa mo siayeleesate non kon o gyan. O ka benaa e ne, Yesu boose e nyiaa,

⁴¹"Won te n ne gyae nyi maa yee fa ne?" Kente siayeleesate non tiranoo nyiaa, "Me Gbengyoo, mee gyae me sia ke gyusu."

⁴²Kente Yesu yako e nyiaa, "N sia dee gyusu na n kena. N ke lee man di doo te n nyina kawee kekyo."

⁴³Debokenan man te o sia gyusuwo, te o naawo te o sila Yesu na o na lese Wurubware yele. Balan dikpii ken pou kena ne, ban mo lese Wurubware yele.

Luka 19

¹Yesu ke gyu ka gyoo Gyeriko donoo man o ne lam ne,

²na balee nolo kyaa botoo ken o yele yena Sakio. O yee lempoolera kegyia e te o dana koba mo nideli.

³Sakio kei gyaewo nyi waa naa Yesu mona o yee walan dugunte e doo o te tale naa e ya, nawolo nyi balan ban boe.

⁴Mena doo o kyan gbee gyu siaman ka gyen dan daale, na waa nyin naa e nawolo nyi botoo te Yesu waa kaa mo.

⁵Yesu kelii dan ken tee ne o gyinaa o sia kee adido te o naa Sakio te o baake e nyiaa, "Sakio tisi kon bilen, nawolo nyi gyen n dee te maa soo."

⁶Mena doo Sakio mo tisiwo bilen kon te o lee Yesu gyon man.

⁷Balan ban pou boo naa ne fiasɛ bee norokotee nyi, "Balee kei ne gyu o kaa soo nombiakumeyere kei."

⁸Be ke gyu ka gyoo Sakio dee ne, o korowo kaa sen balan ban siaman te o yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo kee, maa kpase ma aboo nan pou me dana ne yaale fa ayematena. Te akpaa me te sisii nolo na maa to e betabonaara kpu"

⁹Kente Yesu yako Sakio nyiaa, "Gyen Wurubware te lee emee na n dekpajalanmantena pou nyee, nawolo nyi nyan mo n yee Aberaham o naanabii e.

¹⁰Nawolo nyi man Deniwalan Bu konae me kaa keo na maa lee ban boo yoo ne nyee."

¹¹Balan ban kee tei mena nombia ken ne, Yesu besewo gyɔ dudu fa wo nawolo nyi bee benaa Gyerusalem donoo man, na balan gyen nyi Wurubware gyoori ken gyae ke bee lee debokenan man.

¹²Mena doo Yesu yakowo nyiaa, "Balee nolo kyaawo ken o yee gyooro bu e, te o korowo gyu tee daale doo lemlem o kaa di gyoori na waa bese kon.

¹³Deban ken ɔ ne gyae waa gyu ne ɔ baake ɔ tewulɛɛ kufu baale te ɔ faa wɔ kɔba kyɛkyɛ te ɔ yako wɔ nyiaa, 'E mo kɔba kei besena e wose kelii deban ken maa bese kɔɲ.'

¹⁴Mɔna ɔ dɛetena ban bɛɛ gyae ɔ nombia ya, mena dɔɔ be kpila balan gyu keyako donɔɔ ken man ɔ ne gyu ne kegyiise nyiaa, 'De bɛɛ gyae balee kei kaa bese de gyoo ya.'

¹⁵Mɔna kegyiise ban see balee ɲon gyoo te ɔ besewɔ kɔɲ ɔ dɛɛ. ɔ ka bese kɔɲ ne ɔ kpilawɔ baake ɔ tewulɛɛ ban ɔ be fa wɔ kɔba ne nyi baa kɔɲ, na waa kɛɛ kpene ken bɔɔ nyim gyakaa be kɔbase ɲan dɔɔ.

¹⁶ɔ tobaale gyanɣbate ɲon kɔɲawɔ kaa yako e nyiaa, 'Me gbɛɲgyoo, kɔba ken n ba mo fa maɲ ne ta lola kufu kpu na bene ken.'

¹⁷Kenɛte ɔ gbɛɲgyoo ɲon yako e nyiaa, 'Nyan na keyɛɛ, n yɛɛ tobaale kpaakpaate e! Mena ken n be di anokoare abɔɔ peperee kenɲa man dɔɔ ne, maa yela n ke kɛɛ donɔɔse kufu dɔɔ fa maɲ.'

¹⁸ɔ tobaale balate ɲon mɔ kɔɲawɔ kaa yako e nyiaa, 'Me gbɛɲgyoo, n kɔba ken n ba mo fa maɲ ne ta lola anɔɲ kpu na bene ken.' “

¹⁹Botɔɔ te ɔ yako e nyiaa, "Nyan mɔ n ke kɛɛ donɔɔse anɔɲ dɔɔ fa maɲ."

²⁰Kenɛte ɔ tobaale ɲolo mɔ kɔɲawɔ kaa yako e nyiaa, "Me gbɛɲgyoo, n kɔba ken n ba mo fa maɲ ne yaa, ma moo ke kpan na kakyɛɲɣbelaa ka weese.

²¹Nawolo nyi na mee yee neɲ nyi n nombia dana donɲ. N na mo kpene ken te yɛɛ n wui ya, te n ne kɔ abɔɔ ɲan n te duu ya ne mɔ."

²²Kenɛte ɔ gbɛɲgyoo ɲon yako e nyiaa, "N yɛɛ tobaale kum e, nyan gbagba n nɔɔwoya te maa mo bu neɲ fɔɔ. N gyeɲ nyi me nombia dana donɲ te mɛɛ mo kpene ken te yɛɛ me wui ya, te mɛɛ kɔ abɔɔ ɲan me te duu ya na,

²³wonɲ dɔɔ te n ta mo me kɔba ken ka do kɔba dɛɛsee man na me kɔɲ na, me kaa lɛɛ ken na ka lon ken ya?"

²⁴Botɔɔ te be gbɛɲgyoo ɲon yako ban ba seɲɛ botɔɔ ne nyiaa, "E lɛo kɔba ken lee ɔ gyan na e ka mo fa walaɲ ɲon ɔ kɔba ba lola kufu kpu ne."

²⁵Kenɛte ɔ tewulɛɛ ban yako e nyiaa, "De gbɛɲgyoo, ɲgba ɲon wulaa ɔ dana kɔba burum?"

²⁶Botɔɔ te be gbɛɲgyoo ɲon tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Mɛɛ yako ɲon e ke nyii nyi walaɲ kamase ɲon ɔ wulaa ɔ dana abɔɔ burum ne baa mo ɲaale kpu e bela. Te walaɲ kamase ɲon ɔ betan ya ne, kyomii ken gba ɔ dana koran ne baa lɛo ke lee ɔ nyinmaa man.

²⁷Te me kolala ban ba te gyae nyi maa di gyoori be dɔɔ ya ne, e mo wɔ kɔɲ na e kaa koe wɔ me siaman kebo."

²⁸Yesu keyako nombia kenɲa tan ne, ɔ tɛwɔ balan ban siaman te ba moo ba nyee ban bee gyu Gyerusalem donɔɔ man.

- ²⁹Ɔ kɛɛ benaa Bɛtifagi na Bɛtani donɔɔse ɲan kyaa oliifi bula keɲ teɲa man nɛ, ɔ kpila ɔ kaseela baɲ man balan bala
- ³⁰nyiaa, "Ɛ gyuu akuraa keɲ kyaa ɛ siaman nɛ man. Ɛ betaa ɛ na gyoo ke man pɛ nɛ, ɛ kena afurum bu ɲolo kpaɲɛ keɲ walaɲ na walaɲ te kyaa ta ɔ dɔɔ see ya. Ɛ booli e na ɛ ka mo e kɔna maɲ kɛbo.
- ³¹Akpaa ɲolo de bɔɔse ɲon nyi, 'Weera dɔɔ te ɛ ne booli e?' na 'Ɛ yako e nyi de Gbɛngyoo Yesu ne gyae na e.' "
- ³²Keɲte baɲ Yesu be kpili nɛ gyuuwɔ kena afurum bu ɲon kpaɲɛ ɲgba mena keɲ ɔ be yako wɔ nɛ.
- ³³Be kee booli afurum bu ɲon nɛ ɔ gbɛngyoo bɔɔse wɔ nyiaa, "Weera dɔɔ te ɛ ne booli ma afurum bu ɲon?"
- ³⁴Keɲte be tiranɔɔ fa e nyiaa, "De Gbɛngyoo Yesu ne gyae na e."
- ³⁵Te ba moo afurum bu ɲon kɔna Yesu. Botɔɔ te ɔ kaseela baɲ moo be kanyaɲse gyakaa afurum bu ɲon dɔɔ te be gate Yesu gyakaa ɔ dɔɔ.
- ³⁶Yesu kekyaa ɔ dɔɔ ɔ ne gyuu nɛ, baale fɛlɛɛ be kanyaɲse lo gbɛɛnaa man fa e.
- ³⁷Yesu kɛɛ gyoo Gyerusalem donɔɔ man, te ɔ ka benaa na botɔɔ keɲ gbɛɛ keɲ be tisi lee oliifi bula keɲ nyee man ne kɔɲ ka teɲa man nɛ, ɔ silala burum baɲ pou sia gyee wɔ te be fiasɛɛ bɛɛ fae yeesa lese Wurubuarɛ yele gyon man lee nombia dinaana na gyakolon nombia ɲan bɔɔ naa nɛ dɔɔ.
- ³⁸Be fae yeesa yako nyiaa, "Ɛ fa dɛɛ lese gyoo ɲon ɔ ne kɔɲ de Gbɛngyoo Wurubuarɛ yele man nɛ yele. Wosefɛɛɛɛn dɛɛ kyaa adido, te Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa adido mɔ nɛ gyoorobiiri dɛɛ kaboena e."
- ³⁹Na Farasiitena baale kpue na balan baɲ be silana e nɛ te be yako Yesu nyiaa, "De Gbɛngyoo, tɔ n silala baɲ nyi baa wu be nɔɔ."
- ⁴⁰Keɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Akpaa balan kɛwɔ de wu be nɔɔ koran nɛ, boya gyae ke fae yeesa lese Wurubuarɛ yele."
- ⁴¹Yesu ka benaa Gyerusalem donɔɔ te ɔ kena ke nɛ, ɔ wiiwɔ fa ke,
- ⁴²keɲte ɔ yakowɔ nyiaa, "Nafɔ akpaa ɛmɛɛ Gyerusalemtena den gyen kpene keɲ gyae ke fa ɲon wosefɛɛɛɛn gyen wee kei nɛ, nafɔ na dei. Mɔna ɛ ba gyen ke ya!
- ⁴³Te weeya ɲaale gyae kekɔɲ keɲ ɛ kolala baa kilisi ɲon, na baa tɔ ɲon do lee yenan kamasɛ.
- ⁴⁴Na baa wolɛɛ ɛmɛɛ na ɛ donɔɔ keɲ pou keɲ nyi boe na boe be gyae ke gyakaa ke dɔɔ dɔɔ ya, nawolo nyi debaɲ keɲ Wurubuarɛ be kɔɲ nyi ɔ kaa lɛɛ ɲon nɛ ɛ bɛɛ e bo."
- ⁴⁵Keɲte Yesu gyuuwɔ ka gyoo Wurubuarɛ osom deni dinaa keɲ dekpaɲalan man. Na balan ne yɔɔ abɔɔ botɔɔ te ɔ gegi wɔ,

⁴⁶te ɔ yako wɔ nyiaa, "Wurubuaɛ nombia aɲmarasɛɲ see ne yako nyi Wurubuaɛ kpa, 'Me deni dinaa keɲ gyae ke yɛɛ botɔɔ keɲ baa fane. Mɔna ɛmɛɛ ta besena ke yɛɛ ɲmɛɛlatena dɛɛgyaɲɛɛ!' "

⁴⁷Wee na wee na Yesu ne kyaa wola balan Wurubuaɛ nombia Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man. Te saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala na donɔɔ kegyiise baɲ gyae gbɛɛ nyi baa ko e.

⁴⁸Mɔna be ta gyeɲ gbɛɛ keɲ baa mo kyaɲ e ya, nawolo nyi na balan baɲ pou ne tei ɔ nombia ɲan ɔ na wolo nɛ nideli keɲ bɔɔ ne gyae ɲa ke laɲ wɔ ya.

Luka 20

¹Wee daale Yesu ke kyaa Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man ɔ na wola balan nombia te ɔ ne kolosi Wurubuaɛ nombia kpaakpaa ɲan fa wɔ nɛ, saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala na donɔɔ kegyiise kɔɲawɔ ɔ gyaɲ

²kaa bɔɔse e nyiaa, "Yako daa, donɲ wonɲi yaa n dana n ne yɛɛ mena abɔɔ keɲa pou? Amote faa na neɲ mena donɲ kenan?"

³Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Maɲ mɔ ne gyae maa bɔɔse ɲon nombii dokolonɲ.

⁴Gyɔn Wurubuaɛ lonkesɔ keɲ ɔ be sɔ balan nɛ, lee Wurubuaɛ gyaɲ yaa balan gyaɲ?"

⁵Botɔɔ te be lee aɲmaareɲ na donɲa nyiaa, "Wonɲ te dɛɛ yako? Akpaa de yako nyi ka lee Wurubuaɛ gyaɲ na, waa bɔɔse daa nyi wonɲ dɔɔ te da te lee Gyɔn nombia ɲan di ya?

⁶Te akpaa de yako nyi ka lee balan gyaɲ na, balan dikpii kɛwɔ pou baa funɲii daa boya. Nawolo nyi bɛɛ lee di nideli nyi Gyɔn yɛɛ Wurubuaɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre e."

⁷Mena dɔɔ be tiranɔɔ fa Yesu nyiaa "Dɔɔ gyeɲ botɔɔ keɲ kɔɔ lee ya."

⁸Kɛɲte Yesu mɔ yako wɔ nyiaa, "Akpaa mena na, maɲ mɔ ba wola ɲon me donɲ keɲ da lee ya."

⁹Botɔɔ te Yesu gyɔɔ dudu kei fa balan baɲ nyiaa, "Wɔɔfarale ɲolo fara wɔɔ te ɔ duu daasebia ɲaale ɲan ɲe yɛɛ ɲgba akutuse te bɛɛ baake ɲa nyi gerepo nɛ, te ɔ moo ɲa do paasetena baale nyiɲmaa man nyi baa kɛɛ ɲe dɔɔ, te ɔ korowɔ gyu tɛɛle wole daale man lemlɛm ke kyaa botɔɔ kyare.

¹⁰Debaɲ kelii nyi bɛɛ kɔ daasebia ɲan nɛ, ɔ kpila ɔ tobaale ɲolo gyu paasetena baɲ gyaɲ nyi baa fa e ɔ wui nɔɔ. Botɔɔ te paasetena baɲ tuku tobaale ɲon, te be tina e yela ɔ laɲawɔ nawɔɔ kufu nyiɲmaase kufu.

¹¹Wɔote ɲon besewɔ kpila tobaale wole bela, mɔna be tuku ɲon mɔ do e desɛɲ te be yela e ɔ laɲawɔ nawɔɔ kufu nyiɲmaase kufu.

¹²Botɔɔ te ɔ besewɔ kpila tobaale batoorote, mɔna be tuku ɲon mɔ do e gyamɛɛ te be gegi e lee wɔɔ keɲ man."

- ¹³Ken̄te woot̄e ɲon yakowɔ nyiaa, "Wɔɲ te maa yɛɛ? Maa kpila maɲ gbagba me tooman lolo bu, mberem ɲon na baa bu e."
- ¹⁴Mɔna paasetena baɲ kena bu ɲon nɛ be yako don̄a nyiaa, "Kei yɛna bu ɲon waa di ɔ kya aboo ɲan. Ɛ yela dɛɛ ko e na wa aboo ɲan ka bese de wui."
- ¹⁵Mena dɔɔ be wɔɲee e lee wɔɔ ken̄ man ka ko. Ken̄te Yesu boose wɔ nyiaa, "Wɔɲ te ɛ ne lɛɛdi nyi woot̄e ɲon waa yɛɛ paasetena baɲ?"
- ¹⁶"Waa kɔɲ na ɔ kaa ko paasetena benaɲ, na waa mo wɔɔ ken̄ do balan̄ wolɛɛ nyin̄maa man." Debaɲ ken̄ balan̄ baɲ be nyii nombia ken̄a nɛ be yakowɔ nyiaa, "Wurubuaɛ na yeli kekɔɲ mena ya."
- ¹⁷Ken̄te Yesu kɛɛ wɔ te ɔ boose wɔ nyiaa, "Nyi akpaa mena na, sena te ɛ ne nyii Wurubuaɛ nombia ken̄a asɛɛ? 'Boe ken̄ deni maara baɲ be bɛɛ nɛ, ta bese mokɔɔ kasee boe ken̄ ne yeli deni ken̄ ne yɛɛ don̄.'
- ¹⁸Walan̄ kamase ɲon ɔ yale boe kei dɔɔ na, ke gyae ke keretii e kpetekpetekpete. Te nyan̄ walan̄ kamase ɲon mo boe ken̄ de yale n dɔɔ na, nyan̄ ke petɛɛ."
- ¹⁹Botɔɔ na saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala baɲ gyae gbɛɛ baa kyan̄ Yesu debokenaɲ man. Nawolo nyi ba gyeɲ nyi baɲ yaa ɔ gyoo dudu ken̄, mɔna na bee yee balan̄ baɲ.
- ²⁰Ken̄ dɔɔ ba moo be sia gyakaa ɔ dɔɔ. Botɔɔ te kegyiise baɲ gyae kɔba fa balan̄ te be kpila wɔ nyi baa yɛɛ ba wose ɲgba be yɛɛ balan̄ kpaakpaawɔ nɛ na baa deke Yesu, na be kaa teese ɔ nooman na baa nyin̄ lese e fa gyoo dinaa ɲon ɔ ne di be dɔɔ nɛ.
- ²¹Ken̄te balan̄ baɲ gyuuwɔ ke boose e nyiaa, "De Gbengyoo, da gyeɲ nyi kpene ken̄ n ne yako te n na wolo mo nɛ yɛɛ ampaɲ. Da gyeɲ nyi n bɛɛ kɛɛ walan̄ siaman ya, mɔna n na wola balan̄ Wurubuaɛ gbɛɛnɛɲ kpaakpaa ɲan bo na anokoare.
- ²²Dei nyi dɛɛ to lempoo fa Romantena gyoo dinaa ɲon yaa de na toɔ ya?"
- ²³Yesu kena ba adao ɲan bee dii nɛ ɔ yako wɔ nyiaa,
- ²⁴"Ɛ mo kɔbabii ken̄ daale kɔɲ maa kɛɛ. Amote nyee na ɔ yele gyakaa la ke dɔɔ?" Botɔɔ te be tiranɔɔ nyi "Romantena gyoo dinaa ɲon."
- ²⁵Mena dɔɔ Yesu yako wɔ nyiaa, "Mena na kpene ken̄ yɛɛ Gyoo dinaa ɲon wui na ɛ mo fa e, te kpene ken̄ yɛɛ Wurubuaɛ mo wui na ɛ mo fa e."
- ²⁶Kpene ken̄ ɔ be yako nɛ dɔɔ ba te tale mo ɔ noowoya ɲan kyan̄ e balan̄ baɲ siaman ya. Mena dɔɔ ɔ noowoya yɛɛ wɔ gyakolon̄ te be wuu be noose.
- ²⁷Ken̄te Sadukiitena baɲ bɛɛ yako nyi yeɲ wole kefon̄ be kyaa ya nɛ man baale kɔɲawɔ Yesu gyan̄ kaa boose e nyiaa,
- ²⁸"De Gbengyoo, de naana Mosesi ɲmarase mmaraa kei fa daa nyi, 'Akpaa walan̄ ɲolo ɔ kegyia yaa ɔ naabu da yem tina ɔ wɛɛle yela te be ta lola bia ya na, kaboena nyi ɲon ɔ kyaa nɛ waa mo lialo ɲon yala na baa lola bia yere ɲon yele man.'

- ²⁹Koŋawo nyi baala nyetooro baale kyaawo te be kegyia non yala alo te o yenjawo ken o ta lola bia ya.
- ³⁰Botoo te balate non mo yala alo non,
- ³¹te batoorote non mo mena. Balan nyetooro kawo pou yala alo kei te ba yekeewo, mona be man nolo na alo non ta lolo ya.
- ³²Kenan wole na te alo non mo yenjawo.
- ³³Mena doo wee ken Wurubuarɛ waa gyusu balan ban pou boo yem ne lee yen man na, baala nyetooro kawo ban boo yala alo kei gyanee ne, be man wonti te alo non waa yee o weele?"
- ³⁴Botoo te Yesu tirano fa wo nyiaa, "Bee mo ala ban be kyaa teele kei doo ne fa yale te baala ban mo be kyaa teele kei doo ne ne yala ala,
- ³⁵mona balan ban be kaboena nyi Wurubuarɛ waa gyusu wo lee yen man na baa kyaa kekpaakekpaa ne, baala be gyae baa yala ya te boo gyae baa mo ala mo fa yale deban wole kenan man ya.
- ³⁶Yen be tale ko wo bela ya nawolo nyi be yee ngba Wurubuarɛ kpilala ne. Be yee Wurubuarɛ biawo, nawolo nyi ba te fom lee yen man.
- ³⁷Mosesi mo torowo yako nyiaa, balan ayeŋan baa fon lee yen man. Nawolo nyi deban ken o be naa deponfa ken ne kpaa ne o yakowo nyiaa, de Gbengyoo Wurubuarɛ yena Abraham na Asiki na Gyekopo Wurubuarɛ.
- ³⁸Kei nawolo baa nyiaa, o yee balan ban be kyaa na be sia ne Wurubuarɛ e. O te yee woya Wurubuarɛ e ya, nawolo nyi Wurubuarɛ siaman na o balan pou delena."
- ³⁹Botoo te Gyudatena mmaraa wolala ban baale yakowo nyiaa, "De Gbengyoo, n tirano nideli."
- ⁴⁰Mena doo nolo te tale gyo o konoo boose e nombii bela ya.
- ⁴¹Ken te Yesu boose wo nyiaa, "Sena te baa tale yako nyi nyeeleere non Wurubuarɛ be yako see nyi waa koŋ ne yee gyoo Defidi o naanabii e?
- ⁴²Nawolo nyi gyoo Defidi gbagba yakowo noonon tone ken man nyiaa, 'De Gbengyoo Wurubuarɛ non yako me Gbengyoo nyi "Tisi kyaa me dunolon doo,
- ⁴³kelii deban ken maa mo n kolala ban do n tee." ‘
- ⁴⁴Gyoo Defidi baake nyeeleere nonan nyi o Gbengyoo. Akpaa mena na, sena te nyeeleere nonan waa bese gyoo Defidi o naanabii?"
- ⁴⁵Balan ban pou kee tei Yesu ne o yako o kaseela ban nyiaa,
- ⁴⁶"E kee e wose nideli na Gyudatena mmaraa wolala ban. Bee gyae kegbase doolon nyinan keta do kila, te bee gyae balan ke bunii do wo noo balan deegyanee man, te bee gyae akyaese kpaakpaa Gyudatena osom denee na be deegyanee di gyon man.

⁴⁷Bɛɛ beo liala lɛo ba aboo ŋan be dana nɛ. Bɛɛ fane kyare na baa mo beo balan nyi be yɛɛ balan kpaakpaawo." Wurubuarɛ waa won mena balan kɛwo dinoo dɛŋɛla nideli kela walan kamase.

Luka 21

¹Yesu kekyaa Wurubuarɛ osom deni dinaa keŋ man nɛ, o gyinaa o nyee na o naa kobatena kɛɛ mo be koba kaa do koba adakaa keŋ man,

²te o naa lialo diyemte ŋolo mo moo kobasebia ala kaa do koba adakaa keŋ man.

³Botoo te Yesu yakowo nyiaa, "Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon nyi lialo diyemte kei ta do koba kela balan akaŋ baŋ pou.

⁴Nawolo nyi baŋ pou boo do koba nɛ, ba lese kyomii bo lee ŋan be dana nɛ man. Mona lialo kei na o diyem koran na, o moo koba keŋ pou o dana nɛ kaa do."

⁵Na Yesu kaseela baŋ man baale ne kolosi Wurubuarɛ osom deni dinaa keŋ kyeo na mena keŋ boo mo boya kpaakpaa nyiŋan ma ke, na aboo kpaakpaa ŋan balan ba mo kaa fa Wurubuarɛ te boo mo desina deni kenan nɛ wose man nombia. Keŋte Yesu yako wo nyiaa,

⁶"Aboo ŋan pou ɛ ne naa kebo nɛ, debaŋ daale gyae kekɔŋ keŋ baa tekerii ŋe popou lo keŋ nyi ɛ be gyae ɛ kena boe na boe gyakaa ke dɔo dɔo ya."

⁷Keŋte o kaseela baŋ boose e nyiaa, "De Gbenɣyoo, debaŋ wonti te mena nombia keŋa gyae kekɔŋ? Won ne gyae la ke yɛɛ na kawola nyi debaŋ keŋ nombia keŋa gyae ke kɔŋ nɛ te lii?"

⁸Botoo te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "E kɛɛ ɛ wose nideli nyi ŋolo na beo ŋon ya. Nawolo nyi balan burum baa kɔŋ ma yele man nyi, 'Baŋ yena maŋ nyeelɛere ŋon,' na baa yako ŋon nyi 'Debaŋ keŋ te lii.' Akpaa ɛ nyii mena na ɛ na sila wo ya.

⁹Te akpaa ɛ nyii yoo na yoo nombia na ɛ na yeli gyakolon kekyan ŋon ya, nawolo nyi kaboena nyi mena nombia keŋa pou dɛɛkɔŋ. Mona keŋa bɛɛ wolo nyi debaŋ otomante keŋ gyae ke kɔŋ debokenan man ya."

¹⁰Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Tɛɛlese gyae ka koro yokii na dɔŋa, te gyoonen mo baa yokii na dɔŋa.

¹¹Tɛɛle gyae ke wosi, tanam dinaa gyae ke yala tɛɛlese dɔo te kaweesɛ mo gyae ke gbiki tɛɛlese dɔo. Gyakolon nombia na nombia dinaana gyae ka lee adido kɔŋ.

¹²Mona pete keŋa pou kekɔŋ nɛ, lee maŋ dɔo baa kyan ŋon na baa naase ŋon diyem. Baa mo ŋon fa Gyudatena osom denɛ man kegyiise na gyoonen na gyoonen kegyiise na baa di ɛ nombia na baa do ŋon denɛ man.

¹³Keŋa gyae ke yela ɛ kenyin gbɛɛ kolosi Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ŋan fa wo.

- ¹⁴Mona ε yela ke doo ya agyueŋ man nyiaa, te yee keŋ ε ka yeyee na nombii keŋ ε ka mo kolosi lese ε noose ya,
- ¹⁵nawolo nyi maŋ ne gyae la maa wola ŋon nombia ŋan ε ke yako. Na maa fa ŋon nyansa keŋ ε kolala be gyae baa tale seŋ ε siaman nyi emee na wo kedi nombia ya.
- ¹⁶Emee gbagba ε kyao na ε nao na ε naabia na ε lonŋtona na ε gyoona ne gyae la baa lese ŋon fa, na baa koe ε man baale.
- ¹⁷Lee maŋ doo balan pou baa kola ŋon.
- ¹⁸Mona ε nyeenyoose dokolon koran gba be gyae ka yo ya.
- ¹⁹Ɛ seŋ keŋkeŋ ε keleedi man kelii oto na, ε ke nyin nyeedon.”
- ²⁰Kenŋte Yesu yako wo nyi, "Deban keŋ ε naa yoonootena de kaa kilisi Gyerusalem donoo ne, botoo te ε ka gyeŋ nyi ka kewolee ta benaa.
- ²¹Akpaa de koŋ mena na balan ban be kyaa Gyudia teeŋle man ne, baa yeu gyu bulase doo te ban mo be kyaa Gyerusalem donoo man ne baa lee ke man, te ban mo be kyaa ka yenaase ne be na bese koŋ donoo keŋ man ya.
- ²²Nawolo nyi kei yena deŋele kewon keŋ gyae ke koŋ ngba mena keŋ Wurubuaŋe nombia anmarasen see ŋan be yako ne.
- ²³Weeya ŋenan man ne, fulaetena na talabose baa laako. Nawolo nyi kayeyee dinaa gyae ke koŋ teeŋle kei doo, na Wurubuaŋe deŋele kewon kekon balan kewo doo.
- ²⁴Baa mo sila ko balan ban baale, na baa kyan baale keto deni teeŋlese wolee doo. Balan ban ba te yee Gyudatenawo ya ne baa di Gyerusalem donoo doo kelii deban keŋ Wurubuaŋe ba see ne.”
- ²⁵Kenŋte Yesu yakowo nyiaa, "Ɛ kena gyakolon nombia weese na gyaalan na kyolobiise man, te gyakolon gyae ka gyoo teeŋle kei doo balan pou te boo gyae baa gyeŋ kpene keŋ baa yee ya, lee mena keŋ epo ne muusu te kee gyoo nedon ne doo.
- ²⁶Deban keŋ bee wolee na nombia ŋan gyae ke yee teeŋle kei doo ne, gyakolon gyae ke yela balan woya ke yekii lee be man, nawolo nyi aboo ŋan ne kyaa adido te ne dana don ne pou gyae ke wosi.
- ²⁷Deban kenan ne, ε kena maŋ Deniwalan Bu ŋon ta mo don na gyoorobiiri lee ŋoma man adido mee koŋ.
- ²⁸Akpaa ε naa aboo kenja ne koŋ na ε koro seŋ na ε ke kpan ε gbegyase, nawolo nyi ε nyeekelee ta benaa.”
- ²⁹Kenŋte Yesu gyoo dudu fa wo nyiaa, "Ɛ kee fiigi dan keŋ na daase akan ŋan pou.
- ³⁰Akpaa ε naa ngba ne tombia ne porokee na, ε gyeŋ nyi dekpao ta benaa.
- ³¹Mena mo te akpaa ε naa mena aboo kenja ne koŋ na, ε gyeŋ nyi Wurubuaŋe gyoori keŋ ta benaa.

³²Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon nyiaa, mena duuluŋ kei be gyae ke munu pete aboo keŋa pou ke koŋ ya.

³³Adido na tɛɛle kei pou gyae ke gyu ɔto, mona me noowoya ŋan doo ŋan gyae ke kyaa kekpaakekpaa.”

³⁴“E kɛɛ ɛ wose doo nideli! E na yeli tɛɛle kei doo aboo kegyae ka bere ɛ sia ya. E na mo solon kenyo do ɛ wose ya. E na gyuen tɛɛle kei doo nombia beŋ, na wee keŋ be nyiŋ koŋ kaa futaa ŋon ya.

³⁵Nawolo nyi mena wee kenan gyae ke koŋ tɛɛle kei balan pou doo.

³⁶Mena doo ɛ kɛɛ ɛ wose doo nideli deban kamase na ɛ ke fane na ɛ kenyiŋ tale lese ɛ wose lee nombia ŋan pou gyae ke koŋ ne man, na ɛ ke nyiŋ tale seŋ man Deniwalan Bu ŋon siaman.”

³⁷Wee kamase na, Yesu na wolo Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ man te balinoo de lii na ɔ ne gyu ke doo oliifi bula keŋ doo.

³⁸Tɛɛ de naa nebo nebo na, balan ban pou ne gyu ke yilaa Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ man na baa nyii ɔ nombia ŋan.

Luka 22

¹Gyudatena deban keŋ bɛɛ baake ke nyi nyeekelɛɛ deban keŋ bee di bodobodo keŋ bodobodo tee be doo ke man ya ne kɛɛ benaa ne,

²Wurubuaɛ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala gyae gbɛɛ keŋ baa mo ko Yesu, mona bee yee balan ban.

³Keŋte obonsam gyoo Yesu kaseela kufu bala ban man ŋolo ŋon bɛɛ baake nyi Gyudase Isekarote ne man.

⁴Keŋte Gyudase gyuuwo te ŋon na Wurubuaɛ saese kegyiise na Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ kotototena kegyiise bakewo see mena keŋ waa lese Yesu fa wo.

⁵Yɛɛ kegyiise ban gyon te be sɛɛwo nyi baa fa e koba.

⁶Keŋte Gyudase mo sɛɛwo te ɔ gyae gbɛɛ keŋ waa mo lese Yesu fa wo keŋ balan ba gyem ya.

⁷Gyudatena wee dinaa keŋ bee di bodobodo keŋ bodobodo tee be doo ke man ya, te bɛɛ mo nyeekelɛɛ nambu ŋon mo deesi kelii ne,

⁸Yesu kpila Pita na Gyon nyiaa, “E gyu ke desina aboo ŋan dɛɛ mo di nyeekelɛɛ weenɛɛ ŋan ne see.”

⁹Botoo te be boose e nyiaa, “Alen te n ne gyae de kaa desina see?”

¹⁰Keŋte Yesu yako wo nyiaa, “E betaa ɛ na gyoo donoo keŋ man ne, ɛ kena balee ŋolo seelena lon na ogele. E sila e gyu dekpanalan keŋ man waa gyoo ne,

- ¹¹na ε ke yako dekpanalan̄te ɲon nyiaa, 'De Gbengyoo ɲon kpa dɛɛ boose neɲ nyi alen̄ te ɲoola deni ken̄ daa na me kaseela dɛɛ kaa di nyeekelee ween̄e ɲan n̄e kyaa?'
- ¹²Balee ɲonan̄ waa wola ɲon abansoro deni dinaa daale ken̄ ke kyaa adido te boɔ desina ke man nideli n̄e. E desina botoo na de kaa di ween̄e ɲan."
- ¹³Yesu kaseela ban̄ ke gyu ken̄ n̄e, be naa kpene kamase doo pɛpɛɛpɛ ɲgba mena ken̄ Yesu be yako wo n̄e, te be desina nyeekelee ween̄e ɲan see botoo.
- ¹⁴Deban̄ ken̄ kelii n̄e, Yesu na ɔ kaseela ban̄ kyaawo bom baa di.
- ¹⁵Ken̄te Yesu yako ɔ kaseela ban̄ nyiaa, "Me gyaewo nideli me konoo man nyi daa na ɲon ke di mena nyeekelee ween̄e ken̄a pena me kaa naa diyem!
- ¹⁶Mena doo m̄eɛ yako ɲon ε ke nyii nyiaa, moo gyae maa tekaa di ween̄e ken̄a bela ya kelii wee ken̄ kpene ken̄ mena kedi kei sen̄e fa n̄e, gyae ke kon̄ mena Wurubuaɛ gyoori ken̄ man."
- ¹⁷Ken̄te Yesu moo leenoo ken̄ te ɔ fanewo do Wurubuaɛ noo te ɔ yakowo nyiaa, "E lee kei na ε ke nyoo fa don̄a.
- ¹⁸Nawolo nyi m̄eɛ yako ɲon baa nyiaa, moo gyae maa nyoo solon̄ kei bela ya kelii wee ken̄ Wurubuaɛ gyoori ken̄ gyae ke kon̄."
- ¹⁹Ken̄te ɔ moo bodobodo te ɔ fanewo do Wurubuaɛ noo te ɔ kara ke mo fa wo te ɔ yakowo nyiaa, "Kei yena ma wosenaane ken̄ moo mo deesi fa ɲon. E kyaa yee kei na ε ka mo toose man̄."
- ²⁰Mena mo te be ke di tan̄ n̄e, ɔ moo leenoo te ɔ yakowo nyiaa, "Kei yena me fatabo ken̄ Wurubuaɛ be kyeekee leki mo to nookebakesee wole ken̄ noo fa ɲon.
- ²¹Mona m̄eɛ yako ɲon ε ke nyii nyiaa, walan̄ ɲon waa lese man̄ fa n̄e kpue na man̄ ween̄e ken̄a dedii man̄ kebo.
- ²²Man̄ Deniwalan̄ Bu ɲon maa yen̄ ɲgba mena ken̄ Wurubuaɛ be yako see n̄e, mona walan̄ ɲon waa lese man̄ fa n̄e waa laako."
- ²³Botoo te ɔ kaseela ban̄ gyoo don̄a ke boose nyiaa, "De man walan̄ won̄ti kitii ne gyae la waa yee mena nombii kei?"
- ²⁴Ken̄te an̄maaren̄ gyoo Yesu kaseela ban̄ man nyi be man won̄ti ne gyae la waa yee be kegyia?
- ²⁵Botoo te Yesu yako ɔ kaseela ban̄ nyiaa, "Teele kei doo gyoonen̄ ne di don̄ be balan̄ doo, mona balan̄ ne baake mena gyoonen̄ kewo nyi be yee balan̄ kpaakpaawo.
- ²⁶Mona tekaboena nyi em̄eɛ ke yee ɲgba mena balan̄ kewo n̄e ya. Walan̄ ɲon ɔ yee kegyia e ε man n̄e waa yee ɔ wose ɲgba ε man kemaasabii n̄e, te ɲon ɔ yee ε siamante e n̄e waa som ɲon.
- ²⁷Walan̄ ɲon ɔ kyaa ɔ ne dii na ɲon ɔ na som e n̄e, be man won̄ti yena kegyia? Na walan̄ ɲon ɔ kyaa ɔ ne dii n̄e yee? Mona man̄ kyaa ε man ɲgba walan̄ ɲon ɔ na som n̄e.

- ²⁸Emee yena ban e ba sem me wole lee me kayeyee man pou,
- ²⁹mena dɔɔ mee see non gyoori ngba mena ken me kya ba see man gyoo ne.
- ³⁰Na daa na non kedi na dee nyɔɔ me gyoori ken man, na e ke kyaa me gyooro gbelee nan dɔɔ e ke di Iseraetena akpanalan kufu ala nan balan nombia.”
- ³¹Kente Yesu yako Simon Pita nyi "Simon, Simon nyii! ɔbonsam ta sola gbee lee Wurubuarɛ gyan waa keese e popou kee na waa kpase e man ngba mena ken bee feefu amola lese bia ne.
- ³²Mona ma te fane fa nyan Simon na n kelɛɛdi be yɔkɔse ya. Te akpaa n kyɛɛkee lee n gbɛɛnɛn kumee man bese kɔn me gyan ne, do n tebia me kaseela akan ban kakyen.”
- ³³Botɔɔ te Pita tiranɔɔ nyiaa, "Me Gbɛngyoo, nyi akpaa ke yee deni kedoo ke yaa yen ke koran na, ma te desina ma wose nyi maa sila nen.”
- ³⁴Kente Yesu tiranɔɔ nyiaa, "Pita, mee yako nen nyi pete kegyim kelo woya gyen na, nyan ke bee betabotooro nyi n ba gyen man korakora ya.”
- ³⁵Botɔɔ te Yesu boose wo nyiaa, "Deban ken moo kpila non ken e ta mo kɔba yaa akpo, yaa e ta mo nkyokotase tela ya ne kolo hia non?" Kente be tiranɔɔ nyiaa, "Koa, kolo te hia daa ya.”
- ³⁶Kente Yesu yako wo nyiaa, "Nenɛe dɔɔ nyan non n dana kɔba yaa akpo na mo tela, te nyan non n be dana sila ya na yoo n kegba na n ka mo ke lee daale.
- ³⁷Nawolo nyi ba te nmarase ma wose man nombia see nyiaa, 'Ba te kala e do nombiakumɛyɛera man,' te mee yako non e ke nyii nyiaa, Wurubuarɛ nombia nan boɔ nmarase see lee ma wose man ne, kaboena nyi ne dee kɔn mena. Ampan kpene ken boɔ nmarase see lee ma wose man ne ta benaa ka ke kɔn.”
- ³⁸Botɔɔ te o kaseela ban yako e nyiaa, "De Gbɛngyoo kee silase ala yaa." Kente Yesu yako wo nyi, "Tekaboe mena.”
- ³⁹Kente Yesu leewo donɔɔ ken man gyu oliifi bula ken dɔɔ ngba mena ken o ne kyaa gyu ne, te o kaseela ban sila e gyu.
- ⁴⁰Be kelii botɔɔ ne Yesu yako o kaseela ban nyiaa, "E fane na e be nyin gyoo kekeesekee man ya.”
- ⁴¹Kente o wona o wose lee yenan gyu siaman kyomii te o ke buɔawo fane nyiaa,
- ⁴²"Taata, akpaa ke yee n kegyaebii ke na, lese man lee kaale kei man. Mona na yee man kegyaebii ya, yee nyan gbagba n kegyaebii.”
- ⁴³Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale lee adido kɔn kaa do e kakyen.
- ⁴⁴Yesu kee yeyee ken ne, o kyan o wose fane nideli te dufun ken ba lee e ne kyɔseewo yala teele man ngba fatabo ne.
- ⁴⁵O ke fane tan ken ne te o besewo gyu o kaseela ban gyan. O ke gyu ken na o ke naawo ngba o kaseela ban te dokii, nawolo nyi dekokorokoo te kyan wo.

⁴⁶Ken̄te Yesu bōose wɔ nyiaa, "Weera ε ne doo? Ε koro na ε ke fane na ε be nyiη gyoo kekēsekēe man ya."

⁴⁷Yesu ka seη ɔ ne kolosi nε balan̄ dikpii baale kaa bεewɔ lee ɔ doo, na Gyudase ηon ɔ yεe Yesu kaseela kufu bala ban̄ man ηolo e nε doηεe la be siaman. ɔ kena Yesu nε te ɔ koηawɔ ɔ kaa pukaa e.

⁴⁸Ken̄te Yesu bōose e nyiaa, "Gyudase, kepukaa te nyan̄ ka mo lese man̄ Deniwalan̄ Bu ηon fa?"

⁴⁹Yesu kaseela ban̄ kena kpene keη ne gyae ke koη nε te be bōose e nyiaa, "De Gben̄gyoo, dεe mo de silase na dee yoo?"

⁵⁰Botoo te Yesu kaseela ban̄ man ηolo moo ɔ yoosila kara saese kegyia tobaale ηolo dunolun̄ deηele lese ke lo.

⁵¹Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ε tina yela, ε na yεe mena ya." Te ɔ tinaa balee ηon deηele keη te ka towaawɔ bela.

⁵²Ken̄te Yesu bōose saese kegyiise na Wurubuarε dεe kototootena kegyiise na kegyiise ban̄ bō koη botoo be kaa kyan̄ e nε nyiaa, "Weera te ε moo yoosilase na akpokpose ε ne koη me doo ηgba me yεe walan̄kum e nε?"

⁵³Wee kamase daa na ηon ne kyaa la Wurubuarε osom deni dinaa keη man, mona ε te kyan̄ man̄ ya. Nenεe te gbεe torowɔ fa ηon nyi yaa kyan̄ man̄, na ε ke yεe obonsam ditiηtεe gyoo ηon kegyaebii."

⁵⁴Botoo te be kyan̄a Yesu mo e gyu Wurubuarε saese kegyia ηon dekpajalan̄ man, na Pita mo silana wɔ wole wole.

⁵⁵Ken̄te balan̄ ban̄ doo boalan̄ dekpajalan̄ keη nsana nsana te be yilaawɔ ke gyan̄ bee woli, te Pita mo gyuuwɔ ke kyaa be gyan̄.

⁵⁶Alebia ban̄ bεe yεe tom dekpajalan̄ keη man nε ηolo naa Pita kyaa boalan̄ keη gyan̄, te ɔ gyene e nideli te ɔ yakowɔ nyi "Na balee kei mo kpue na Yesu!"

⁵⁷Ken̄te Pita lee aηmaareη nyiaa, "Alebu, moo gyeη e ya."

⁵⁸Te kyare ya te ηolo mo naa e te ɔ yako e bela nyiaa, "Nyan̄ mo n yεe be man ηolo e!" Ken̄te Pita tiranoo nyiaa, "Baale, moo kpue na wɔ ya!"

⁵⁹Deban̄ dokolon̄ daale wole nε, ηolo mo kaa yase ɔ sia do Pita ηonan̄ nyiaa, "Ke yεe ampan̄ kaen̄ nyi balee kei kpue na Yesu, nawolo nyi ɔ yεe Galelia baale e!"

⁶⁰Botoo te Pita tiranoo nyiaa, "Baale, moo gyeη nombia ηan n ne yako nε man ya." Pita ke gyakaa ɔ ne kolosi nε te kegyim loo woya.

⁶¹Botoo te de Gben̄gyoo Yesu gεesewɔ kεe Pita, te Pita tōose de Gben̄gyoo Yesu nombia ηan ɔ be yako e nε nyiaa, "Pε kegyim ke lo woya gyeη na, nyan̄ ke bεe betabotooro nyi n ba gyeη man̄ ya nε."

⁶²Ken̄te Pita leewɔ deboo man gyu ke kyan̄ ɔ nyee wii nideli.

⁶³Balaŋ baŋ bee kee Yesu doo ne fiassee bee kulu e na bee tuku e.

⁶⁴Ba moo kanyaŋ bake ɔ sia na bee takee e akotase na bee boose e nyi "Yako daa, amote gyoo na neŋ?"

⁶⁵Te ba tee e tuubia kpaŋ kpaŋ kpu.

⁶⁶Tee kena keŋ ne, donoo kegyiise na Wurubuaŋ saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala baŋ gyaŋeewo te ba moo Yesu koŋ kaa seŋ be siaman.

⁶⁷Kenŋte be yako Yesu nyiaa, "Akpaa nyaŋ yena nyeeleere ŋon Wurubuaŋ be yako see nyi waa koŋ ne na yako daa dee nyii." Kenŋte Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Akpaa me yako ŋon na e be gyae e ke lee maŋ di ya,

⁶⁸te akpaa me boose ŋon nombia mo ne e be gyae e ke tiranoo fa maŋ ya.

⁶⁹Mona lee debaŋ kei ne gyu ne, maŋ Deniwalan Bu ŋon maa kyaa Wurubuaŋ Kpatakpere ŋon dunoluŋ doo."

⁷⁰Kenŋte be popou boose e nyiaa, "Akpaa mena na nyaŋ yena Wurubuaŋ bu ŋon?" Kenŋte Yesu tiranoo nyi, "Mena yaa e ne yako ne."

⁷¹Kenŋte be yakowo nyiaa, "Woŋ nombia yaa dee gyae dee bese nyii kpu bela. Daa gbagba te nyii lee ŋon gbagba nooman!"

Luka 23

¹Kenŋte balaŋ baŋ boo gyaŋee botoo ne pou korowo mo Yesu gyu Pilato ŋon ɔ seŋŋe Romantena gyoo dinaa nawoo man ne gyaŋ,

²te be fiassee bee mo nombia gyakaa ɔ doo nyiaa, "De naa balee kei doŋ de balaŋ siaman ɔ na wola wo nombiakumee keyee. ɔ ne bee nyi be na to lempoo fa gyoo dinaa Kaesa ya, te ɔ ne gyoo koŋ yako nyi ŋon yena nyeeleere ŋon Wurubuaŋ be yako see nyi waa koŋ ne, te ɔ yee gyoo mo e."

³Botoo te Pilato boose Yesu nyiaa, "Nyaŋ yena Gyudatena gyoo ŋon?" Te Yesu tiranoo nyi, "Mena yaa n yakowo ne."

⁴Kenŋte Pilato yako saese kegyiise baŋ na balaŋ dikpii keŋ nyiaa, "Ma te naa nombiikum keŋ balee kei be yee keŋ kaboena nyi maa bu e foo ya."

⁵Mona nenee gba te ba seŋŋe be noowoya doo keŋkeŋ nyi, "ɔ ta mo ɔ kawola keŋ wolae balaŋ agyueŋ Gyudia teeŋe kei doo pou. ɔ fiassee lee Galelia teeŋe doo te nenee ɔ te kaa lii de gyaŋ kebo."

⁶Pilato ke nyii nombia keŋa ne ɔ boosewo nyiaa, "Balee kei yee Galelia baale e?"

⁷Pilato ka gyeŋ nyi Yesu lee gyoo Herode teeŋe man ne, ɔ yela ba mo e gyu gyoo Herode gyaŋ. Debaŋ kenan na gyoo Herode mo kyaa Gyerusalem donoo man botoo.

⁸Gyoo Herode kena Yesu ne yee e gyon nideli, nawolo nyi o wulaa nyii Yesu wose man nombia te o ne gyae e mo waa naa. Lee mena ken o be nyii Yesu wose man nombia doo ne, wa agyuen yena nyi waa yee yakolon nombia wola e.

⁹Mena doo gyoo Herode boose Yesu nombia burum, mona o te tira ne man dokolon noo ya.

¹⁰Botoo na saese kegyiise na Gyudatena mmaraa wolala ban senee kenken bee keree nombia dinaana gyakaa Yesu doo.

¹¹Ken te gyoo Herode na o yoonootena ban kulu Yesu te ba do e desey. Ba doo e gyooro kegba te o yela ba besena e gyina Pilato.

¹²Lee wee kenan te gyoo Herode na Pilato nsana besewo de, nafa na boo na gyoo ya.

¹³Botoo te Pilato baake saese kegyiise ban na donoo kegyiise na balan ban pou gyaee,

¹⁴te o yako wo nyiaa, "Emee moona balee kei kon me gyan te e kpa o na beo balan ban. Man gyoo ke man e siaman kebo mona ma te naa nombiakumee nan o be yee te e ne kara o noo ya.

¹⁵Gyoo Herode mo te naa nombiikum lee o wose man ya, te o yela ba besena e kona daa. N kee paa na balee kei te yee kolo kum ken kaboena nyi baa ko e ya.

¹⁶Mena doo maa yela baa tuku e na baa tina e yela."

¹⁷Na ke yee ba mmaraa ke nyi ba nyeekeleeewe kedi kamase na, kaboena nyi Pilato waa tina balan ban boo kyam to deni man ne, be man nolo non ban Gyudatena ne gyae ne yela fa wo.

¹⁸Botoo te balan dikpii ken pou fae yeesa nedon nyiaa, "Ko balee kei na n ke tina Barabase yela fa daa."

¹⁹Ken doo boo kyan Barabase to deni yena nyi, non tee la balan siaman te ba korowo sen tia kegyiise te o koo walan nombia nenan man.

²⁰Ken Pilato ne gyae waa tina Yesu yela doo ne, o besewo kolosi fa balan ban.

²¹Mona balan ban gyakaa bee fae yeesa nyiaa, "Yela baa gyo e sakaa opandan doo"

²²Ken te Pilato besewo kolosi fa wo betabotoorote nyiaa, "Won nombiikum yaa balee kei yee wo? Man te naa kpene ken o be yee ken kaboena nyi baa ko e ya. Mena doo maa yela baa tuku e na maa tina e yela."

²³Mona balan ban senee kenken bee fae yeesa nedon nyi baa gyo e sakaa opandan doo, te be yeesa nan kela Pilato.

²⁴Mena doo Pilato yee wa agyuen nyi waa yee balan ban kegyaebii fa wo.

²⁵Ken te Pilato tinaa Barabase non boo kyam to deni ne yela fa wo. Barabase kei tee la balan baale siaman te ba korowo sen tia kegyiise te o koo walan mo. Don yena walan

ɲon balan ban be yako nyi waa tina e yela fa wo ne. Te o moo Yesu fa wo nyi baa gyu ke yee e ba kegyaebii.

²⁶Be ka mo Yesu lee Pilato gyan bee gyuu ne, be gyajee na balee ɲolo ɲon bee baake e nyi Simɔn ɲon o ba lee Kirene donoo man ne, na o ta lee akuraa o ne koɲ Gyerusalem donoo man. Kenje be kyaɲa e te ba ɲere e mo opanɲan ken seele e na o silana Yesu wole wole.

²⁷Na balan burum silana Yesu, mo kpu na ala ban bee wii te be toose ne kyonɲii wo fa e ne.

²⁸Kenje Yesu besenawo kee wo te o yako wo nyiaa, "Gyerusalem ala, e na wii fa man ya. Mona e wii fa e wose na e bia.

²⁹Nawolo nyi deban daale ne koɲ ken e ke yako nyiaa, 'ɔlamanbose, emee ban bia te doo e tooman see ya te bia te ɲmase ya ade ya ne, emee na nyeebam.'

³⁰Deban kenan te balan baa yako bulase nyiaa, 'E kaa ɲere daa,' na baa yako bulasebia mo nyiaa, 'E kaa wuu de doo!'

³¹Akpaa dan lanje ne kpaa la nne na, sena te dan dowolo gyae ke yee?"

³²Kenje ba moo nombiakumeyera bala baale mo kaa kpu na Yesu na be kaa ko wo.

³³Be kelii botoo ken bee baake ke nyi "Nyeepookoo dee" ne, be gyoo Yesu sakaa opanɲan doo. Kenje be gyoo nombiakumeyera bala ban mo sakaa opanɲaase kpu na e. ɔolo sakaa o dunolun doo te ɲolo mo sakaa o demena doo.

³⁴Kenje Yesu yakowo nyiaa, "Taata! Mo balan kewo nombiakumee kyee wo, nawolo nyi boo gyen kpene ken bee yee ne ya." Kenje be loo boe mo kpala Yesu kegbase.

³⁵Na balan burum seɲee botoo bee kee te Gyudatena kegyiise ban mo kulu e nyiaa, "o ne lee balan nyee, e yela waa lee o wose na dee kee. ɔgba ɲon kpa ɲon yena nyeeleere ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa koɲ ne."

³⁶Kenje yoonootena ban mo kulu e te be faa e solon ken koo nyaje ne,

³⁷te be yakowo nyiaa, "Akpaa nyan yena Gyudatena gyoo ɲon na, kenan na lee n wose!"

³⁸Te be ɲmarase nombia kenja see o nyee adido nyiaa, "KEI YENA GYUDATENA GYOO DON."

³⁹Botoo te nombiakumeyera bala ban be sakaa opanɲaase doo ne man ɲolo tee Yesu nyiaa, "Na nyan yena nyeeleere ɲon yee? Lee n wose na n ke lee daa mo."

⁴⁰Kenje o balate ɲon gyoo o noo doo nyiaa, "N bee yee Wurubuarɛ ɲgba de popou doo deɲele kewon dokolon man yee?

⁴¹De nombiakumee ɲan doo yee ne, ɲa deɲele kewon yaa de nyinawo ne. Mona balee kei doo o te yee nombiikum daale ya."

⁴²Botoo te o yako Yesu nyi "Yesu, n koɲ n gyoori ken man na, na wolee man ya."

⁴³Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Ampaŋ yaa m̄e yako neŋ nyiaa, gyen̄ nyan̄ ke kyaa me gyan̄ Wurubuar̄e man."

⁴⁴Weese ka sen̄ d̄e n̄e, weese tinaa kegyo yela te ditiŋt̄e l̄e t̄eale ken̄ d̄o pou kelii debaŋ ken̄ weese be ḡeese n̄e.

⁴⁵Bot̄o te kanyaŋ ken̄ kpaŋe Wurubuar̄e osom deni dinaa ken̄ man n̄e b̄esewo kȳēkȳe ala.

⁴⁶Ken̄te Yesu fae yeesa ken̄ken̄ nyiaa, "Taata, me ta mo ma woo do n̄ nyiŋmaa man." o ka betaa yako mena p̄e te o kara weesi.

⁴⁷Yoon̄otena kegyia ŋon kena kpene ken̄ be koŋ n̄e, o lese Wurubuar̄e yele yako nyiaa "Ampaŋ, balee kei gb̄eneŋ ten̄e Wurubuar̄e siaman!"

⁴⁸Balaŋ baŋ pou b̄o gyan̄ee bot̄o b̄e k̄e n̄e naa kpene ken̄ be koŋ, te ba besewo gyu don̄o man na ba nyiŋmaase gyakaa ba nyeeya d̄o waraŋase man.

⁴⁹M̄ona baŋ pou ba gyen̄ Yesu na ala baŋ b̄o sila e lee Galelia don̄o man n̄e, sen̄awo leml̄em b̄e k̄e nombia keŋa.

⁵⁰Balee ŋolo kyaawo na b̄e baake e nyi Gyosefo. o lee Gyudatena don̄o ken̄ b̄e baake ke nyi Arimatia n̄e man. Na o gb̄eneŋ ten̄e Wurubuar̄e siaman te bee bu e m̄o nideli. o ȳe walaŋ ŋon o ne k̄e Wurubuar̄e gyoori ken̄ siaman te ŋon m̄o kpue Gyudatena kegyiise baŋ man, m̄ona o te l̄e kpene ken̄ b̄o bake na kpene ken̄ b̄o ȳe n̄e do ya.

⁵²Mena balee kei gyuuwo Pilato gyan̄ ka sola gb̄e nyi waa mo Yesu woo ŋon ke wuu.

⁵³Ken̄te o ka lese woo ŋon lee op̄andaŋ ken̄ d̄o te o moo akaralee milii e te o moo e ke wuu yeb̄o ken̄ b̄o kare boe man te be te wuu ta walaŋ na walaŋ ke man see ya n̄e man.

⁵⁴Wee ken̄aŋ ȳe wee ken̄ Gyudatena na mo desina ba wose fa ba kef̄efowee ken̄ kedi.

⁵⁵Ala baŋ b̄o sila Yesu lee Galelia koŋ n̄e, sila Gyosefo gyu te ba ke naa yeb̄o ken̄ na mena ken̄ o be wuu Yesu.

⁵⁶Ken̄te ba besewo gyu ba akpaŋalaŋse man be kaa gyae teenen̄ ofoŋofon̄ ŋan b̄e mo desina woo n̄e, na baa mo kaa buraa woo ŋon na o be nyiŋ wol̄e b̄ileŋ ya. M̄ona be f̄efowo Gyudatena kef̄efowee ken̄ ŋgba mena ken̄ Mosesi mmaraase ŋan na wolo n̄e.

Luka 24

¹Ba kef̄efowee ken̄ wole t̄e kena nebo nebo fuu n̄e, ala baŋ moo ba teenen̄ ofon̄ nyiŋan ŋan b̄o gyae see n̄e te be gyuuwo yeb̄o ken̄ t̄e.

²Be kelii bot̄o n̄e be naawo ŋgba boe ken̄ b̄o mo to yeb̄o ken̄ nooman n̄e te b̄iliŋi laŋ yenaŋ,

- ³mena dɔɔ ba gyoowo yebɔɔ kenɔ man mona ba te naa de Gbenɔgyoo Yesu woo ɔnon ya.
- ⁴Be ka senɔ botɔɔ bɛɛ gyuenɔ nombia kenɔ man nɛ, karatetee dokolonɔ te baala bala banɔ ba doona kegbase wolomɛɛ ɔnan ɔnɛ ɔnalakee ɔnɔba akaralɛɛ nɛ kaa bɛɛwo lee be dɔɔ.
- ⁵Gyakolonɔ kyanɔ ala banɔ te be ɔnɔase ba nyeeɔa. Kenɔte baala banɔ bɔɔse wo nyiaa, "Weera dɔɔ te ɛ ne keo walanɔ ɔnon ɔ delena nɛ woɔa dɛɛ?"
- ⁶ɔ be kyaa kebo ya ɔ te fom. ɛ te wolee nombia ɔnan ɔ be yako ɔnon debanɔ kenɔ ɔ kyaa ɛ gyanɔ Galelia nɛ nyiaa,
- ⁷"Kaboena nyi baa lese manɔ Deniwalanɔ Bu ɔnon fa nombiakumɛɛyɛɛra, na baa gyo manɔ nyeelelabia sakaa ɔpanɔanɔ dɔɔ na maa yenɔ. Mona weeya atoorote na Wurubuare waa gyuuu manɔ lee yenɔ man." "
- ⁸Botɔɔ te ala banɔ tɔɔse ɔ nɔɔwoɔa kenɔ.
- ⁹Be ka lee yebɔɔ kenɔ tɛɛ nɛ, ba ke yako nombia kenɔ pou fa ɔ kpilala kufu daale banɔ na ɔ kaseela akanɔ banɔ pou.
- ¹⁰Mɛɛre Magedala na Gyoana na Gyemisi ɔ naa Mɛɛre, na ala akanɔ banɔ be kpue na wo nɛ gyuu la ke yako nombia kenɔ fa kpilala banɔ.
- ¹¹Mona kpilala banɔ gyuenɔwo nyi ɔnan ala banɔ be yako nɛ pou yɛɛ diyinɔ nombia ɔna, mena dɔɔ ba te lɛɛ wo di ya.
- ¹²Kenɔte Pita ɔnon korowo yeu gyuu yebɔɔ kenɔ tɛɛ. ɔ ke buɔawɔ do ɔ sibii kɛɛ yebɔɔ kenɔ man na, ɔ naa akaralɛɛ kenɔ bɔɔ mo milii e nɛ kaagenɔ doo la. Botɔɔ te ɔ besewɔ gyuu dɛɛ na ɔ na gyuenɔ nombia ɔnan be kɔnɔ nɛ man.
- ¹³Mena wee kenanɔ nɛ, Yesu kaseela bala baale leewɔ Gyerusalem donɔɔ man bee gyuu donɔɔbii daale kenɔ bɛɛ baake ke nyi Emause nɛ man. Lee botɔɔ gyuu Gyerusalem donɔɔ man gyae ke yɛɛ ɔnɔba gbɛekemaase nyetooro (kilometase kufu daale) nɛ.
- ¹⁴Na be dɔnɛɛ bɛɛ yɔɔ nombia ɔnan be kɔnɔ nɛ afa.
- ¹⁵Ba ke ta bɛɛ yɔɔ afa kenɔ nɛ, Yesu gbagba kaa bɛɛwo lee be dɔɔ.
- ¹⁶Mona be ta gyem nyi Yesu ɔnonan ya.
- ¹⁷Botɔɔ te Yesu bɔɔse wo nyiaa, "Wonɔ afa yaa ɛ dɔnɛɛ ɛ ne yɔɔ mena?" Kenɔte be dɔɔwo senɔ waranɔase man.
- ¹⁸Te be man ɔnɔlo ɔnon bɛɛ baake e nyi Kilopase nɛ bɔɔse Yesu nyiaa, "N yɛɛ ɔnɔle e Gyerusalem donɔɔ man kebo, kenɔ n ba gyenɔ kpene kenɔ be kɔnɔ weeya ala kenɔa yee?"
- ¹⁹Botɔɔ te Yesu bɔɔse wo nyiaa "Wonɔ nombia kɔnɔala?" Kenɔte be tiranɔɔ fa e nyiaa, "Yesu Nasarete baale ɔnon wose man nombia. Balee kei yɛɛ Wurubuare dekpɛnɔkpɛnɔgyɔɔre e te ɔ kekɔlosi na ɔ nombia ɔnan ɔ be yɛɛ nɛ, lesewo wola nyi Wurubuare kpue na e te balanɔ mo lɛɛ e di.
- ²⁰Wurubuare saese kegyiise na de donɔɔ kegyiise lese na e fa nyi baa ko, te be gyoo e sakaa ɔpanɔanɔ dɔɔ.

- ²¹Mona nafaŋ non te de loo gyakaa ɔ doo nyi waa kaa lee Iseraetena nyee. Gyen yena weeya atoorote ngba kenja pou be kon ne.
- ²²Kenja wole ne, ala baale ban be kpue na daa ne konawo kaa yako daa gyakolon nombia naale. Be kpa be karateewo gyu yeboo ken tee,
- ²³mona ba te naa Yesu woo non ya te ba besewo kon kaa yako nyi, Wurubuaɛ kpilala bala baale kaa lese ba wose wola wo, te be yako wo nyi Yesu delena.
- ²⁴De man baale mo gyuu yeboo ken tee na, ba ke naa kpene kamase ngba mena ken ala ban be yako ne mona ban mo te naa Yesu non ya.”
- ²⁵Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "O emee ayintena, weera doo te e yee nyoenyoe na nombia nan pou Wurubuaɛ akpenkpengyooɔa ban be yako see ne ke lee di mena.
- ²⁶Tekaboena nyi nyeeleere non Wurubuaɛ be yako see nyi waa kon ne, waa naa diyem kei pena waa gyoo ɔ gyoori ken man yee?”
- ²⁷Botoo te Yesu fiasae ɔ na wola wo kpene ken boo nmarase Mosesi mmaraase nan man, na nan Wurubuaɛ akpenkpengyooɔa be yako see lee ɔ wose man ne man.
- ²⁸Be ka benaa donobii ken man bee gyuu ne, Yesu yeeɔo ngba ɔ ne gbaa waa lan ne.
- ²⁹Mona be waase e nideli nyi, "Tee te yuu doo waa kon kaa doo be gyan." Mena doo ɔ gyuuwo kekyaa be gyan.
- ³⁰Don na wo ke kyaa baa di ne, ɔ moo bodobodo te ɔ fanewo do Wurubuaɛ noo te ɔ keree ke kpala wo.
- ³¹Botoo te be sia gyusuwo te ba gyenawo nyi Yesu nonan, kente ɔ naalaawo be siaman.
- ³²Kente be boose donja nyiaa, "Deban ken ɔ ne kolosi na daa gbenaana man te ɔ ba lese Wurubuaɛ nombia anmarasen see nan man wola daa ne, de woe te lo daa yee?”
- ³³Debokenan man te ba korowo bilen bese gyu Gyerusalem donoo man. Botoo te ba ke naa kpilala kufu daale ban na balan akan ban te yilaa botoo
- ³⁴na bee yako nyiaa, "Ampaŋ de Gbengyoo non te fom! ɔ ta lese ɔ wose wola Simon!”
- ³⁵Botoo te kaseela bala ban mo yako wo kpene ken be kon Emause gbenaana man ne, na mena ken Yesu be keree bodobodo kpala wo te boo gyem nyi non nonan ne.
- ³⁶Ba ke gyakaa bee kolosi ɔ wose nombia kenja ne, Yesu gbagba kaa senawo be gyan te ɔ yako wo nyiaa, "Wosefeereŋ dee kyaa e man.”
- ³⁷Be nenawo te gyakolon kyana wo, na ban gyen nyi woo yaa be naawo.
- ³⁸Kente Yesu boose wo nyiaa, "Won doo te e ne yee yaa won doo te e ne lee anmaaren e nyeyaa man?
- ³⁹E kee me nyinmaase na me nawoo! Maŋ gbagba nonan. E tina maŋ kee! Nawolo nyi woo be dana wosenaane na njo ngba mena ken e ne naa maŋ dana ne ya.”

⁴⁰Ɔ kekolosi taŋ nɛ, ɔ moo ɔ nyiŋmaase na ɔ nawɔɔ wola wɔ.

⁴¹Nombia ŋan doo be nɔɔ te yɛɛ wɔ gyon gbaa keŋ nyi ba te lɛɛ di ya. Keŋte Yesu boɔse wɔ nyiaa, "Ɛ dana weenɛɛ ŋaale kɛbo?"

⁴²Keŋte ba moo kpebii keŋ boɔ ŋasee ke nɛ dugun fa e.

⁴³Te ɔ lɛɛ ke tao be siaman botɔɔ.

⁴⁴Keŋte ɔ yako wɔ nyiaa, "Debaŋ keŋ me kyaa ɛ gyan nɛ me yako ŋon nyiaa, nombii kamase keŋ boɔ ŋmarase Mosesi mmaraase ŋan man, na ŋan Wurubuarɛ akpenkpenɔɔra be ŋmarase see na ŋan boɔ ŋmarase see noɔneŋ tone man lee ma wose man nɛ, kaboena nyi ŋe dɛɛ koŋ mena."

⁴⁵Botɔɔ te ɔ toro ba agyueŋ na baa nyiŋ nyii Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man.

⁴⁶Keŋte Yesu yako wɔ nyiaa, "Be yakowɔ Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man nyiaa, nyeeleere ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa koŋ nɛ, waa naa diyem na waa yeŋ mɔna ka weeya atoorote keŋ na waa foŋ lee yeŋ man,

⁴⁷te baa kolosi Wurubuarɛ nombia ɔ yele man fa balan pou tɛɛle kei doɔ, na baa kyɛɛkee lee be gbɛeneŋ kumɛɛ man na baa koŋ Wurubuarɛ gyan, na Wurubuarɛ ka mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ. Baa fiasɛɛ lee Gyerusalem donɔɔ man, pena baa gyu donɔɔse akan ŋan man.

⁴⁸Ɛmɛɛ yena balan baŋ ɛ ke di mena nombia keŋa wose man adanseɛ.

⁴⁹Maa mo me kya Wurubuarɛ felin ŋon ɔ be yako see nyi waa fa ŋon nɛ kaa do ɛ man. Mɔna ɛ kyaa Gyerusalem donɔɔ man kɛbo kelii debaŋ keŋ waa mo mena doŋ kei lee adido kaa do ɛ man."

⁵⁰Keŋte Yesu moo ɔ kaseela baŋ lee donɔɔ kenan man gyu Betani donɔɔ noɔman, botɔɔ te ɔ gyinaa ɔ nyiŋmaase adido te ɔ hiraa ɔ kaseela baŋ.

⁵¹Ɔ kee hiraa wɔ nɛ, ɔ tinaa wɔ yela te Wurubuarɛ moo e lan adido.

⁵²Keŋte ba som e te ba moo kenyanee dinaa bese koŋ Gyerusalem donɔɔ man,

⁵³te debaŋ kamase na bee gyu ke kyaa Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ man lese Wurubuarɛ yele.

Gyon

Gyon 1

- ¹Lee kewalan ken pena Wurubuarɛ ke yɛɛ kpene kamase na, ɲon bɛɛ baake e nyi Wurubuarɛ nombii ɲon nɛ wulaa ɔ kyaa. Na ɲon na Wurubuarɛ kyaa la, te ɲon yɛna Wurubuarɛ.
- ²Don na Wurubuarɛ kyaa la leenan kewalan kenan man.
- ³Ɔ dɔɔ te Wurubuarɛ tɛɛwɔ yɛɛ kpene kamase, te Wurubuarɛ ta lee ɔ wɔle yɛɛ kolo na kolo ya.
- ⁴Wurubuarɛ nombii kei ne faa na nyeedon, te nyeedon kenan yɛna kenmanee ken ne gyusu balan sia na baa naa Wurubuarɛ gbɛɛ.
- ⁵Kenmanee kenan ne ɲmanee ditintɛɛ man, mɔna ditintɛɛ ken bɛɛ tale di ke dɔɔ ya.
- ⁶Deban daale liiwɔ na Wurubuarɛ kpila ɔ kpilale ɲolo ɲon bɛɛ baake e nyi Gyon.
- ⁷Don kɔɲala ɔ kaa di adansɛɛ lee kenmanee ken wose man fa balan, na balan pou kenɲin ta ɔ dɔɔ lɛɛ kenmanee ken di.
- ⁸Na ɲon Gyon gbagba yɛna kenmanee ken ya, mɔna ɔ kɔɲae kaa di adansɛɛ lee kenmanee ken wose man.
- ⁹Don bɛɛ baake e kenmanee gbagba ken nɛ waa kɔɲ tɛɛle kei dɔɔ, na ɔ kaa ɲmanee fa walan kamase.
- ¹⁰Kenmanee kenan kaa kyaawɔ tɛɛle kei dɔɔ. Ɔ dɔɔ te Wurubuarɛ tɛɛwɔ yɛɛ kpene kamase tɛɛle kei dɔɔ, mɔna tɛɛle kei dɔɔ balan ta gyeɲ e ya.
- ¹¹Ɔ kɔɲawɔ ɲon gbagba ɔ balan gyan, mɔna ɔ balan te lɛɛ e ya.
- ¹²Mɔna balan ban pou bɔɔ lɛɛ e te bɔɔ lɛɛ di nɛ, ɔ faa wɔ gbɛɛ te ba bese Wurubuarɛ bia.
- ¹³Ba te yɛɛ Wurubuarɛ bia ɲgba mena ken alo na baale na lola bia ba kegyae man nɛ ya. Mɔna Wurubuarɛ gbagba kegyaebii man te ɔ lese wɔ nyi baa yɛɛ ɔ bia.
- ¹⁴Don bɛɛ baake e nyi Wurubuarɛ nombii nɛ, kaa bese deniwalan te ɔ kaa kyaawɔ de man weeya akalansɛɛ ɲaale. De naa ɔ gyoorobiiri ken nawolo nyi ɲon waagen yɛna ɔ kya Wurubuarɛ bu dokolon ɲon nɛ. Ɔ man te Wurubuarɛ bɛɛɛ na anokoare ken doo.
- ¹⁵Gyon dii adansɛɛ lee ɔ wose man. Ɔ fae yeesa yako nyi, "Walan kei wose man nombia yaa me wulaa yako ɲon nyiaa, 'Walan ɲon ɔ dɔɲ me wɔle ɔ ne kɔɲ nɛ ɔ kela man, nawolo nyi ɔ wulaa ɔ kyaa pɛte ba lola man.' "
- ¹⁶Lee ɔ bɛɛɛ ken be wulu ɔ man nɛ dɔɔ, te ɔ ne hiraa daa agbaatee agbaatee.
- ¹⁷Mosesi dɔɔ te Wurubuarɛ tɛɛwɔ mo mmaraase ɲan fa daa, mɔna Yesu Kristo dɔɔ te ɔ tɛɛwɔ wola daa ɔ bɛɛɛ na wa anokoare ken.

- ¹⁸Dolo na ɲolo te naa ta Wurubuarɛ na ɔ sia ya, mɔna Wurubuarɛ bu dokolonj koonj ɲon lonj bɛɛ lam ɲon na ɔ kya nsana ya nɛ, kaa lesena Wurubuarɛ dinɔɔ wola daa.
- ¹⁹Gyudatena kegyiise banj be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ, kpila Wurubuarɛ saese na Lewitena baale nyi be kaa boose Gyɔn nyiaa, "Nyanj yena amote?" Gyɔn ta beo wo ya.
- ²⁰Mɔna ɔ torowo yako wo nyiaa, "Na manj yena nyeeleere ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa konj nɛ ya."
- ²¹Kenje be boose e nyiaa, "Kenanj na nyanj yena amote? Nyanj yena Elaegya?" Kenje ɔ tiranɔɔ fa wo nyi, "Koa, na manj yena Elaegya ya." Ba besewo boose e nyiaa, "Nyanj yena Wurubuarɛ dekpɛnkpengyɔɔre ɲon dɛɛ daa nɛ?" Kenje Gyɔn tiranɔɔ fa wo nyi "Koa, na manj ya."
- ²²Kenje be boose e nyi "Te kenanj na nyanj yena amote? Yako daa nombii dokolonj na dee nyinj gyu ke yako banj boɔ kpila daa nɛ. Sena te n ne yako lee nyanj gbagba n wose man?"
- ²³Botɔɔ te Gyɔn moo noowoya ɲan Wurubuarɛ dekpɛnkpengyɔɔre Yesaya be yako see nɛ tiranɔɔ fa wo nyiaa, "Manj yena woya ɲan ne fae yeesa depampaa dinaa kenj man nɛ nyiaa, ɛ tenee de Gbɛngyoo Wurubuarɛ gbɛɛ see e na ɔ kaa ta ke dɔɔ."
- ²⁴Balanj banj boɔ kpili gyu Gyɔn gyanj nɛ, man baale yɛɛ Farasiitenawo,
- ²⁵kenje be boose Gyɔn nyiaa, "Akpaa na nyanj yena nyeeleere ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa konj nɛ ya, yaa Elaegya yaa Wurubuarɛ dekpɛnkpengyɔɔre ɲon ya na, wonj dɔɔ te n ne so balanj Wurubuarɛ lonj?"
- ²⁶Botɔɔ te Gyɔn tiranɔɔ fa wo nyiaa, "Manj dɔɔ lonj yakaa te me dana mɛɛ so balanj Wurubuarɛ lonj, mɔna ɲolo kyaa ɛ man kenj ɛ ba gyɛnj e ya.
- ²⁷Don yena walanj ɲon ɔ donj me wole ɔ ne konj, kenj ma te kaboe gba nyi maa bunj booli ɔ nkyokota ɲmeesenj koranj gba ya."
- ²⁸Nombia kenja pou konjae Gyɔɔdan boo dingyinj donɔɔ kenj bɛɛ baake ke Betani nɛ man, botɔɔ kenj Gyɔn ne so balanj Wurubuarɛ lonj nɛ.
- ²⁹Tɛɛ kena nɛ, Gyɔn naa Yesu ne konj ɔ gyanj te ɔ yakowo lee Yesu wose man nyiaa, "ɛ kɛɛ Wurubuarɛ nambu ɲon. Don na lesena balanj lee be dukum man.
- ³⁰Kei yena walanj ɲon mɔɔ wulaa yako ɲon ɔ wose man nombia nyiaa, 'Walanj ɲon ɔ donj me wole ɔ ne konj nɛ ɔ kela manj. Nawolo nyi ɔ wulaa ɔ kyaa pete ba lola manj.'
- ³¹Nafɔ na manj gbagba ba gyɛnj e ya, mɔna ɲon dɔɔ te Wurubuarɛ kpila manj nyi me kaa so balanj Wurubuarɛ lonj, na maa lese e deɔɔ wola Iseraetena na baa nyinj gyɛnj e."
- ³²Kenje Gyɔn dii adanseɛ nyiaa, "Me naa Wurubuarɛ felinj ɲon moo duwulunj dinɔɔ tisi lee adido kaa kyaa ɔ dɔɔ.
- ³³Nafɔ manj gbagba ba gyɛnj e ya, mɔna Wurubuarɛ ɲon ɔ be kpila manj nyi me kaa mo lonj so balanj Wurubuarɛ lonj nɛ yako na manj nyiaa, 'Walanj ɲon n naa Wurubuarɛ felinj

non de tisi kaa kyaa ɔ doo ne, non ne gyaela waa mo Wurubuaɛ felin non so balan Wurubuaɛ loŋ.’

³⁴Ma te naa te mee di adanseɛ nyiaa, non yena Wurubuaɛ bu non.”

³⁵Tee kena ne, Gyon na ɔ kaseela bala besewo gyu boo ken nooman.

³⁶Ken te Gyon naa Yesu ne lam. ɔ kena e ne te ɔ yakowo nyiaa, "E keɛ Wurubuaɛ nambu non!”

³⁷Gyon kaseela bala ban kenyii Gyon noowoya kena ne, be tinaa Gyon yela gyu ke sila Yesu.

³⁸Yesu geesewo keɛ na te ɔ naa wo ken te ɔ boose wo nyiaa, "Won yaa e ne gyae?" Botoo te ban mo boose e nyiaa, "De Gbengyoo, alen te n kyaa?”

³⁹Ken te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "E kon na e kaa keɛ." Mena doo be gyuuwo kena botoo ken ɔ kyaa. Deban kenan na te gyɔ balinoo deban anaara te be kyaawo ɔ gyan wee kenan pou.

⁴⁰Balan bala ban boo nyii Gyon noowoya te boo sila Yesu ne, be man nolo yena Simon Pita ɔ naabu Anderiase.

⁴¹Kpene ken Anderiase be tangbɛɛ yee yena nyi, ɔ gyuuwo ke keo ɔ kegyia Simon te ɔ yako e nyiaa, "Da te naa Mesaya non, nyeeleere non Wurubuaɛ be yako see nyi waa kon ne.”

⁴²Ken te Anderiase moo Simon kon Yesu gyan. Yesu kena Simon ne ɔ keɛ e yididi te ɔ yako e nyiaa, "Me gyen nyi nyan yena Gyon bu Simon non. Baa baake nen nyi Kefase yaa Pita." Ka aseɛ yena nyi boe.

⁴³Tee kena ne, Yesu yee wa agyuen nyi waa gyu Galelia tee man. Ken te ɔ naa Filipino te ɔ yako e nyiaa, "Kaa sila man.”

⁴⁴Filipo lee donoo ken bee baake ke Betesaida ne man. Donoo kenan man mo te Anderiase na Pita mo leewo.

⁴⁵Filipo mo naa Natanele te ɔ yako e nyiaa, "Da te naa walan non Mosesi be nmarase ɔ wose man nombia do mmaraa tone ken man, te Wurubuaɛ akpenkpenngyooa ban mo be nmarase ɔ wose man nombia ne. Bee baake e nyi Yesu. Don yena Yesu, Gyosefo bu non ɔ ba lee Nasarete ne.”

⁴⁶Ken te Natanele boose e nyiaa, "Nasarete ya? Kolo kpaakpaa daale gyae ke tale lee botoo?" Ken te Filipino yako e nyiaa, "Nyan kon na n kaa keɛ.”

⁴⁷Yesu kena Natanele ne kon ɔ gyan ne ɔ kolosiwo lee ɔ wose man nyiaa, "E keɛ, Iserae baale gbagba yaa kei ken dekara be doo ɔ man ya.”

⁴⁸Botoo te Natanele boose e nyiaa, "Sena te n yee wo gyen man?" Ken te Yesu tiranoo fa e nyi, "Me wulaa naa nen fiigi dan ken tee pete Filipino baake nen.”

⁴⁹Ken̄te Natanele torowɔ yako nyiaa, "De Gbengyoo, nyan̄ yena Wurubuarɛ bu ɲon! Nyan̄ yena Iseraetena gyoo ɲon!"

⁵⁰Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Ken̄ mɔ yako nen̄ nyi me naa nen̄ fiigi dan̄ ken̄ tɛɛ dɔɔ te n ne lɛɛ man̄ di? N kena nombia dinaana ɲan̄ kela ken̄a."

⁵¹Ken̄te Yesu besewɔ yako wɔ nyiaa, "Mɛɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, ɛ kena ɲgba adido ta toro na Wurubuarɛ kpilala ban̄ na gyem tisi man̄ Deniwalaɲ Bu ɲon dɔɔ."

Gyɔn 2

¹Ka weeya atoorote ken̄ nɛ, ba kpeo alo ɲolo Kaanan donɔɔ ken̄ ke kyaa Galelia tɛɛle man̄ nɛ man̄. Na Yesu ɔ naa mɔ kyaa botɔɔ.

²Be baake Yesu na ɔ kaseela mɔ kɔɲ alowɔle ken̄ tɛɛ botɔɔ.

³Balaɲ ban̄ solon̄ ke tan̄ nɛ, Yesu ɔ naa yako e nyi "Balaɲ ban̄ solon̄ te tan̄."

⁴Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Nna kei te yɛɛ daa na nen̄ de nombia ya. Deban̄ ken̄ Wurubuarɛ ba see man̄ nɛ te lii ta ya."

⁵Ken̄te Yesu ɔ naa yako dekpaɲalaɲ ken̄ tewulɛɛ ban̄ nyiaa, "Kpene kamase ken̄ ɔ yako ɲon nyi yaa yɛɛ na, ɛ yɛɛ ke."

⁶Deban̄ kenan̄ na, osun̄se dinaana looro ɲaale ban̄ɛɛ botɔɔ. Gyudatena ɔsom man̄ na, osun̄se ken̄a man̄ te bee kyekii lon̄ do mo faafo ba wose. Dokolon̄ gyae ke lɛɛ lon̄ ɲgba garawaase anon̄ yaa looro nɛ.

⁷Botɔɔ te Yesu yako tewulɛɛ ban̄ nyiaa, "Ɛ kyekii lon̄ do osun̄se ɲan̄ man̄ wulu." Ken̄te tewulɛɛ ban̄ kyekii lon̄ wulu ɲa belebelebele.

⁸Ken̄te ɔ yako wɔ nyiaa, "Nɛnɛɛ ɛ kyee lon̄ ken̄ ɲaale gyina kegyia ɲon ɔ sen̄ɛɛ alowɔle ken̄ siaman̄ nɛ." Te be kyeewɔ gyina e.

⁹Kegyia ɲon daa lon̄ ken̄ ba bese solon̄ nɛ kɛɛ. ɔ naawɔ nyi solon̄ ken̄ dei, mɔna ɔ ba gyeɲ ke dalee ya, mɔna tewulɛɛ ban̄ bɔɔ kyee lon̄ ken̄ kɔna e nɛ ban̄ gyeɲ botɔɔ ken̄ kɔɔ lee. Ken̄te kegyia ɲon baake alowɔle baale ɲon lee yenan̄,

¹⁰te ɔ yako e nyiaa, "Balaɲ degyaɲɛɛ na, bɛɛ tangbɛɛ bo mo solon̄ kpaakpaate fa wɔ, te akpaa be dɛɛse na te bɛɛ mo solon̄ ken̄ kɔɔ dei ya nɛ kɔɲ. Mɔna nyan̄ moo solon̄ kpaakpaate ken̄ bo weese kaa lii deban̄ kei pɛte n lese ke debɔɔ."

¹¹Kei yena gyakolon̄ nombia gyaɲgbate ken̄ Yesu be yɛɛ Kaanan donɔɔ ken̄ ke kyaa Galelia tɛɛle dɔɔ nɛ man̄. ɔ moo ke lese ɔ gyoorobiiri wola, te ɔ kaseela ban̄ mɔ lɛɛ e di.

¹²Kei wɔle nɛ, ɲon na ɔ naa na ɔ naabia na ɔ kaseela ban̄ gyuu donɔɔ ken̄ bɛɛ baake ke Kapanum nɛ man̄ ke di weeya akalansɛɛ ɲaale botɔɔ.

¹³Deban̄ ken̄ Gyudatena nyeekelɛɛwee ken̄ na benaa nɛ, Yesu gyuu Gyerusalem donɔɔ man̄.

¹⁴Yesu ke gyu ka gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ dekpɔŋalan man nɛ, ɔ naawo nyi baale ne yoo nunkyuɛɛ na namense na awuluŋna, na balan baale mo kyakɛɛ bɛɛ yɛlɛɛ kɔba.

¹⁵Mena dɔɔ ɔ moo ŋmeɛɛŋ ŋmɛ yɛɛ dambila te ɔ moowo gegi balan ban na be nunkyuɛɛ na be namense pou lee dekpɔŋalan keŋ man. ɔ yaasee be kɔbasebia ŋan te ɔ besena be tebuluse ŋan pou bunji.

¹⁶Keŋte ɔ yako balan ban bɛɛ yoo awuluŋna nɛ nyiaa, "Ɛ mo wo lee kebo! Ɛ na mo me kya dɛɛ besena ɛ kebu dedii ya!"

¹⁷Nombia keŋa yela ɔ kaseela ban toose Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see ŋan ne yako nyi, "O Wurubuarɛ, n deni dinaa keŋ man nombia ne hia maŋ nideli, te ŋe te di ma nyee mo."

¹⁸Botɔɔ te Gyudatena kegyiise kaa boose e nyiaa, "Woŋ gyakolon nombia te nyan ke tale yɛɛ na kawola daa nyi Wurubuarɛ faa na neŋ doŋ nyi nya yɛɛ mena aboo keŋa?"

¹⁹Keŋte Yesu tiranɔɔ fa wo nyiaa, "Ɛ yɛlɛɛ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kei, weeya atoorote na maa ma ke bela."

²⁰Botɔɔ te Gyudatena kegyiise ban yako Yesu nyiaa, "Ba moo kulutooneŋ soŋola na looro bo ma Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kei, te nyan n ke tale mo weeya atooro ma ke?"

²¹Mɔna Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ Yesu ne kolosi ka wose man nombia nɛ, yena ŋon gbagba ɔ wose.

²²Mena dɔɔ debaŋ keŋ Yesu be fom lee yeŋ man nɛ, ɔ kaseela ban toosewo nyi ɔ yako mena nombia keŋa. Te be lɛɛ Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see, na Yesu nombia ŋan ɔ be yako nɛ di nideli.

²³Yesu ke kyaa Gyerusalem Gyudatena nyeekelɛɛweeya kedi ŋan man nɛ, balan burum naa gyakolon nombia ŋan ɔ be yɛɛ nɛ te be lɛɛ e di.

²⁴Mɔna Yesu ta mo ɔ wose lo be dɔɔ ya, nawolo nyi ɔ gyeŋ walaŋ kamase dinɔɔ.

²⁵Te yɛɛ keŋ nyi ŋolo keyako deniwalaŋ nombii fa e ya, nawolo nyi ɔ gyeŋ walaŋ kamase nyeeman nombia.

Gyɔn 3

¹Mena debaŋ kenan man nɛ, na Gyudatena kegyia ŋolo kyaawo keŋ ɔ yele yena Nikodemose. ɔ kpue Farasiitena dikpii keŋ man.

²Wee daale nelim nɛ ɔ korowo gyu Yesu gyaŋ te ɔ yako e nyiaa, "Kegyia, da gyeŋ nyi n yɛɛ wolale e ŋon Wurubuarɛ be kpila neŋ. Nawolo nyi ŋolo be kyaa keŋ waa tale yɛɛ gyakolon nombia na nombia dinaana ŋan n ne yɛɛ nɛ, keŋ nyi Wurubuarɛ be kpue na e ya."

- ³Botɔɔ te Yesu yako e nyiaa, "Mɛɛ yako neŋ anokoare n ke nyii nyiaa, akpaa be ta bese lola walaŋ ya nɛ, ɔ be gyae waa naa Wurubuaɛ gyoori keŋ ya."
- ⁴Keŋte Nikodemose boɔse Yesu nyiaa, "Walaŋ ŋon ɔ ba bee na, sena te baa bese tale lola e? Waa bese tale gyoo ɔ naa tɔɔman na baa lola e bela?"
- ⁵Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Mɛɛ yako neŋ anokoare n ke nyii nyiaa, akpaa ba te sɔ neŋ Wurubuaɛ loŋ na Wurubuaɛ ka mo ɔ felin do n man ya na, n be gyae n ke tale gyoo Wurubuaɛ gyoori keŋ man ya.
- ⁶Deniwalaŋ na lola ɔ dinɔɔ bo, te Wurubuaɛ felin ŋon mo na lola walaŋ bo ŋgba Wurubuaɛ dinɔɔ nɛ.
- ⁷Na yela keyɛɛ neŋ gyakolonŋ nyi me kpa, kaboena nyi ba bese lola neŋ bela ya.
- ⁸Felin ne gyoo bo gyu botɔɔ keŋ kɛɛ gyae. N ne nyii mena keŋ kɛɛ gyoo mona n ba gyeŋ ke dalee yaa ke dee gyue ya. Mena mo te doo fa walaŋ kamase ŋon Wurubuaɛ felin ba lola e nɛ."
- ⁹Keŋte Nikodemose boɔse Yesu nyiaa, "Sena te keŋa gyae ke tale koŋ mena?"
- ¹⁰Botɔɔ te Yesu boɔse e nyiaa, "Ŋgba n yɛɛ Gyudatena wolale kegyia e. N bee nyii mena nombia keŋa man yee?"
- ¹¹Mɛɛ yako neŋ anokoare n ke nyii nyiaa, nombia ŋan da gyeŋ nɛ te dɛɛ yako te ŋan dɛɛ naa mo nɛ te dee di ŋa wose man adanseɛ, mona ɛ bɛɛ lɛɛ nombia ŋan dɛɛ yako ŋon nɛ di ya.
- ¹²Mɛɛ yako ŋon tɛɛle kei dɔɔ nombia te ɛ bɛɛ lɛɛ ŋa di ya na, sena te me yako ŋon Wurubuaɛ man nombia na ɛ keɛɛ ŋa di?
- ¹³Dolo na ŋolo te gyuu ta Wurubuaɛ man ya, Gyise maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon moɔ lee botɔɔ koŋ nɛ maageŋ.
- ¹⁴Ɛ gyeŋ nyi gyangba keŋ na Wurubuaɛ yela Mosesi yɛɛ dom te ɔ moowo mataa na dan adido depampaa dinaa keŋ man. Walaŋ kamase ŋon ɔ be gyina ɔ sia kɛɛ mena dom kei na ɔ nyiŋa nyeedoŋ. Mena ke te baa gyo maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon mo mataa na opandɔŋ adido.
- ¹⁵Na walaŋ kamase ŋon ɔ lɛɛ maŋ di na, waa nyiŋ nyeedoŋ kekpaa keŋ.
- ¹⁶Lee mena keŋ Wurubuaɛ ne gyae balan dɔɔ te ɔ moo ɔ bu dokolon kooŋ ŋon fa, nyi walaŋ kamase ŋon ɔ lɛɛ e di na ɔ be gyae waa yeŋ leki ya, mona waa nyiŋ nyeedoŋ kekpaa."
- ¹⁷Nawolo nyi Wurubuaɛ te kpila ɔ bu tɛɛle kei dɔɔ nyi ɔ kaa bu balan fɔɔ ya, mona ɔ kpila e bo na balan ke ta ɔ dɔɔ nyiŋ nyeedoŋ.
- ¹⁸Walaŋ kamase ŋon ɔ lɛɛ e di na boɔ gyae baa bu e fɔɔ ya, te ŋon ɔ te lɛɛ e di ya na be wulaa bu e fɔɔ, nawolo nyi ɔ te lɛɛ Wurubuaɛ bu dokolon kooŋ ŋon di ya.

¹⁹Nombia ɲan bɔɔ mo bu tɛɛle kei dɔɔ balan fɔɔ yɛna nyi, keɲmaɲee te kɔɲ tɛɛle kei dɔɔ, mɔna balan ne gyae ditiɲtɛɛ bo kela keɲmaɲee keɲ. Nawolo nyi be nombia ɲan bɛɛ yɛɛ nɛ yɛɛ dukum ke.

²⁰Walan kamase ɲon ɔ ne yɛɛ dukum na, ɔ ne kola keɲmaɲee keɲ te ɔ bɛɛ benaa ke ya. Nawolo nyi ɔ bɛɛ gyae nyi ɔ nombiakumɛɛ ɲan ka lee debɔɔ ya.

²¹Mɔna balan kamase ɲon ɔ ne yɛɛ nombia kpaakpaa nɛ, ɔ na benaa keɲmaɲee keɲ. Nawolo nyi keɲmaɲee keɲ gyae ka lese ɔ nombia ɲan ɔ ne yɛɛ nɛ wola nyi ɔ ne yɛɛ Wurubuaɛ kegyaebii.

²²Keɲa wole nɛ Yesu na ɔ kaseela ban gyuu Gyudia tɛɛle man. Yesu kyaawɔ botɔɔ weeya akalansɛɛ ɲaale te ɔ sɔɔ balan Wurubuaɛ loɲ.

²³Deban kenan na Gyɔn mɔ ne sɔ balan Wurubuaɛ loɲ donɔɔ keɲ bɛɛ baake ke nyi Aenɔn keɲ ka benaa na Salim donɔɔ nɛ man. Nawolo nyi na loɲ boe botɔɔ, te balan mɔ na gyem tisi ɔ dɔɔ nyi waa sɔ wɔ Wurubuaɛ loɲ.

²⁴Deban kenan na ba te kyaɲa ta Gyɔn tɔ deni ya.

²⁵Gyuda baale ɲolo na Gyɔn kaseela ban man baale lɛɛ aɲmaarenɲ lee mena keɲ bɛɛ mo loɲ faafo ba wose lee ba amanberɛ gbɛɛ nɛ wose man.

²⁶Botɔɔ te Gyɔn kaseela ban kɔɲawɔ Gyɔn gyan kaa yako e nyiaa, "De Gbengyoo, n ne tɔɔse balee ɲon nafa ɔ kpue na daa Gyɔɔdan boo keɲ dingyiɲ, te n be di ɔ wose man adansɛɛ nideli nɛ? Kɛɛ, ɔ ne sɔ balan Wurubuaɛ loɲ, te balan pou ne gyu ɔ gyan."

²⁷Keɲte Gyɔn tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Nyi Wurubuaɛ te fa balan gbɛɛ nyi waa yɛɛ kolo ya nɛ, ɔtenate be gyae waa tale yɛɛ ya.

²⁸Emɛɛ gbagba ɛ ke tale di man adansɛɛ nyi me yakowɔ nyiaa, Na man yɛna Nyeeleɛɛɛ ɲon Wurubuaɛ be yako see nyi waa kɔɲ nɛ ya, mɔna Wurubuaɛ kpila man bo nyi maa kyan gbɛɛ ta ɔ siaman kɔɲ."

²⁹Keɲte Gyɔn gyɔɔ dudu yako wɔ nyiaa, "Walan ɲon ɔ dana alowole na, ɲon yɛna alowole ɲon baale. Mɔna alowole baale ɲon ɔ gyooona dɔɔ bɛɛ sem bo yɛnan tei, te akpaa be nyii alowole baale ɲon woya na ne yɛɛ wɔ gyon nideli. Mena mɔ yaa yɛɛ man gyon nideli debokeiman ɲgba mɔɔ nyii Yesu nkan nɛ.

³⁰Kaboena nyi Yesu yele dɛɛ lee kela man.

³¹Walan ɲon ɔ ba lee adido kɔɲ nɛ ɔ kela balan kamase, te balan ɲon ɔ ba lee tɛɛle kei dɔɔ nɛ ɔ yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balan e te ɔ ne kolosi tɛɛle kei dɔɔ nombia bo. Balan ɲon ɔ ba lee adido nɛ, ɔ kela kpene kamase.

³²Nombia ɲan ɔ be naa na ɲan ɔ be nyii nɛ wose man adansɛɛ te ɔ ne dii, mɔna ɲolo te lɛɛ wa adansɛɛ keɲ di ya.

³³Te balan ɲon ɔ be lɛɛ wa adansɛɛ keɲ di na, na ɔtenate te sɛɛ baa nyi Wurubuaɛ nombia ɲan yɛɛ ampan.

³⁴Walaŋ ŋon Wurubuaɛ be kpila e na ɔ ne kolosi Wurubuaɛ nombia bo, nawolo nyi Wurubuaɛ ta mo ɔ felin ŋon do walaŋ ŋonaŋ man nideli.

³⁵Kya ŋon ne gyae ɔ bu ŋon nombia, te ɔ moo kpene kamase do e ɔ nyinmaa man.

³⁶Walaŋ kamase ŋon ɔ lee ɔ bu ŋon di na waa nyin nyeedon kekpaɛ, te walaŋ kamase ŋon ɔ bee ɔ bu ŋon na ɔ be gyae waa nyin nyeedon kei ya, mona Wurubuaɛ waa gyeŋ baŋ do e kekpaakekpaɛ."

Gyɔn 4

¹Farasiitena baŋ nyiiwo nyi Yesu ne nyin balan burum so wo Wurubuaɛ lon kela Gyɔn Wurubuaɛ lonsoore.

²Mona Yesu gbagba doo ɔ te so ŋolo na ŋolo Wurubuaɛ lon ya, ɔ kaseela baŋ so na wo.

³Yesu ke nyii mena keŋ balan ne kolosi ɔ wose man nombia ne, ɔ korowo lee Gyudia tee le man bese gyu Galelia tee le man.

⁴Na kaboena nyi waa mo na Samaria tee le man.

⁵Mena doo ɔ moowo botoo kelii Samariatena donoo keŋ bee baake ke nyi Sikya ne man. Sikya donoo kei benaa na tee le keŋ Gyekopo ba mo fa ɔ bu Gyosefo ne.

⁶Na Gyekopo ditiribuŋ doo botoo. Yesu kelii botoo ne, na ɔ te kaa mena doo ɔ tisiwo kyaa ditiribuŋ keŋ gyaŋ. Debaŋ kenan na weese ta seŋ dee.

⁷ɔ ke kyaa botoo ne Samaria alo ŋolo koŋawo botoo ɔ kaa kyee lon, keŋte Yesu sola e nyi "Fa maŋ lon maa nyoo."

⁸Debaŋ kenan na, ɔ kaseela baŋ te lam donoo keŋ man be kaa lee weenee.

⁹Botoo te Samaria alo ŋon yako Yesu nyiaa, "N yee Gyuda baale e te maŋ mo yee Samaria alo e. Woŋ doo te n na sola maŋ lon?" Keŋ doo ɔ be boose mena yena nyi, Gyudatena na Samariatena bee gyoo ya.

¹⁰Keŋte Yesu tiranoo fa e nyiaa, "Akpaa nyen gyeŋ Wurubuaɛ kolo anefan na walaŋ ŋon ɔ na sola neŋ lon kei ne, nafa nyan ka sola e na waa fa neŋ lon keŋ kee fa nyeedon ne."

¹¹Botoo te alo ŋon yako e nyiaa, "Kegyia, ditiribuŋ keŋ dana siilin te n be dana kpene keŋ n ka mo kyee lon keŋ ya. Aleŋ te nyan kenyin mena nyeedon lon kei.

¹²Yaa nyan kela na de naana Gyekopo ŋon ɔ be wula ditiribuŋ kei fa daa ne? Don gbagba na ɔ bia na ɔ wonembia pou nyoo lon lee ditiribuŋ kei man."

¹³Keŋte Yesu tiranoo fa alo ŋon nyiaa, "Walaŋ kamase ŋon waa nyoo lon kei ne, lonboaneŋ gyae ka ko e bela.

¹⁴Mona walan kamase non waa nyoo lon ken maa fa e ne, lonboaneng be gyae ka ko e bela ya. Lon ken maa fa e ne gyae ke doo o man ngba ditribun ne, na ka ke fa e nyeedon lon na waa nyin nyeedon kekpaakekpaa.”

¹⁵Botoo te alo non yako e nyiaa, "Kegyia, akpaa mena na fa man mena lon kei na lonboaneng ba tekaa ko man bela ya, na maa tina ditribun kei man kekon yela.”

¹⁶Kente Yesu yako e nyiaa, "Gyu ke baake n baale na e ke kon.”

¹⁷Te alo non yako e nyiaa, "Moo dana baale ya." Kente Yesu yako e nyiaa, "N te yako anokoare nyi n be dana baale ya.

¹⁸N tan ke yala baala banon, te non gyan n kyaa debokeiman ne o te yee n baale e ya. Mena doo nombia nan n be yako man ne yee ampan.”

¹⁹Botoo te alo non yako e nyiaa, "Kegyia ma te naa nyi n yee Wurubuaere dekpengkengyore e ampan.

²⁰De naanao som Wurubuaere bo bula kei doo, mona emee Gyudatena kpa Gyerusalem donoo man te kaboena nyi dee som Wurubuaere.”

²¹Kente Yesu yako e nyiaa, "Alo lee man di, deban daale gyae kekon ken boo gyae baa tekaa som Wurubuaere bula kei doo yaa Gyerusalem donoo man ya.

²²Emee Samariatena na som Wurubuaere non e ba gyen e ya, te daa Gyudatena doo dee som Wurubuaere non da gyen e, nawolo nyi nyeekelee gyae ke ta bo Gyudatena doo kon.

²³Deban daale ne kon te ke tan kekon, ken nyi ban bee som Wurubuaere anokoare man ne, baa mo Wurubuaere Felin na anokoare bo som Wurubuaere nawolo nyi mena somra kewo dinoo te Wurubuaere ne gyae.

²⁴Wurubuaere yee felin e, mena doo ban baa som e ne kaboena nyi baa mo o felin na anokoare som e.”

²⁵Botoo te Samaria alo non yako e nyiaa, "Ma gyen nyi Nyeeleere non bee baake e nyi Kristo ne waa kon. O kon na waa kaa lese kpene kamase man fa daa.”

²⁶Kente Yesu torowo yako e nyiaa, "Man non mee kolosi na nen ne, man yena nyeeleere non.”

²⁷Be kee kolosi kenan ne, te Yesu kaseela ban leewo donoo man kon. Ba kena ngba Yesu na alo non senee bee kolosi ne, yee wo yakolon. Mona be man nolo te tale boose alo non nyi won te o ne gyae ya, te ba te tale boose Yesu mo nyi weera o ne kolosi na alo non ya.

²⁸Botoo te alo non tina osun ken yela, te o yeuwo gyu donoo ken man ke yako balan nyiaa,

²⁹"E kon kaa kee balee nolo non o be yako man ma wose man nombia nan pou moo yee ne. Na non yena Kristo, nyeeleere non Wurubuaere be yako see nyi waa kon ne baa yaa?”

- ³⁰Mena dɔɔ balan leewɔ donɔɔ ken man kɔŋ Yesu gyaŋ.
- ³¹Deban kenan na te ɔ kaseela ban waase e nyiaa, "De Gbengyoo mo kolo tina n nɔɔ"
- ³²Ken te Yesu yako wɔ nyiaa, "Me dana weenɛ ɲaale maa di ken ɛ ba gyen ya."
- ³³Botɔɔ te ɔ kaseela ban bɔɔse donɔ nyiaa, "Doona ɲolo saa weenɛ baa kɔna e?"
- ³⁴Ken te Yesu yako wɔ nyiaa, "Me weenɛ yɛna nyi maa yɛ me kya ɲon ɔ be kpila man nɛ kegyaebii, na maa yɛ tom ken ɔ ba mo fa man nɛ kelii ɔto.
- ³⁵Emɛ gbagba ne tale yako nyi 'Te ka gyaalanɲa banaara na weenɛ kekɛɛ te lii.' Mɛ yako ɲon ɛ ke nyii nyiaa, ɛ gyina ɛ sia na ɛ ke kɛ wɔɔse ɲan. ɛ kena nyi abɔɔ ɲan te yɛ na kekɛɛ.
- ³⁶Walan ɲon ɔ ne kɛɛ weenɛ ɲan nɛ baa tɔ e kom, te ɔ ne yilaa abɔɔ ɲenan bo see fa nyeedon kekpaakekpaa ken. Mena dɔɔ walan ɲon ɔ be fare na walan ɲon ɔ be kɛɛ nɛ pou baa bom di gyon.
- ³⁷Dudu ken bɔɔ gyɔɔ nyi, 'Dolo ne duula te ɲolo mɔ ne karala' nɛ yɛ ampan.
- ³⁸Me kpila ɲon baa nyi ya gyu ke kɛɛ weenɛ wɔɔ ken ɛ te yɛ tom ya nɛ man. Baale yɛna tom ken, te emɛ kɔɲawɔ ɛ ne di ba tom ken bɔɔ yɛ nɛ tɔnɔɔ."
- ³⁹Balan ban be kyaa Samaria donɔ ken man nɛ, be man burum lɛ Yesu di nawolo nyi alo ɲon yakowɔ nyiaa, "ɔ te yako man ma wose man nombia ɲan pou weesɛ nɛ."
- ⁴⁰Mena dɔɔ Samariatena ban kekɔɔ ɔ gyaŋ nɛ, be waase e nyi waa kyaa be gyaŋ, te Yesu dii weeya ala be gyaŋ.
- ⁴¹Yesu nombia ɲan ɔ ba wolo nɛ yela balan burum lɛ e di.
- ⁴²Ken te be yako alo ɲon nyiaa, "Nɛnɛ dɔɔ nɛ na n nɔwɔya ɲan dɔɔ te de lɛ e di ya, mɔna daa gbagba te nyii e te da te naa nyi ɲon yɛna balan pou nyeeleere gbagba ɲon."
- ⁴³Yesu kedi weeya ala botɔɔ wole nɛ, ɔ leewɔ botɔɔ bese gyu Galelia tɛle man.
- ⁴⁴Nawolo nyi Yesu gbagba yakowɔ nyiaa, "Bɔɔ ne lɛ Wurubuarɛ dekpenkpengyɔɔre kamase do ɲon gbagba ɔ donɔ man ya."
- ⁴⁵Yesu kekɔɔ kaa gyoo Galelia nɛ, botɔɔtena lɛ e nideli, nawolo nyi be naa nombia ɲan pou ɔ be yɛ Gyerusalem donɔ man deban ken bɔɔ gyu be kaa di ba nyeekeleewee ken nɛ.
- ⁴⁶Ken te Yesu besewɔ gyu Kaanan donɔ ken ke kyaa Galelia tɛle man nɛ man. Mena donɔ kenan man te ɔ besena lon yɛ solon nɛ. Deban kenan na tomyɛere kegyia ɲolo kyaa botɔɔ ken ɔ bu na wee Kapanum donɔ man.
- ⁴⁷Tomyɛere kegyia ɲon kenyii nyi Yesu ta lee Gyudia kɔŋ Galelia botɔɔ nɛ, ɔ gyuuwɔ ɔ gyaŋ ke waase e nyi ɔ bu na wee ɔ doo Kapanum donɔ man ɔ ne gyae waa yen. Mena dɔɔ waa kɔŋ na ɔ kaa kyɔ e kawee fa e.

- ⁴⁸Botɔɔ te Yesu yako e nyiaa, "Na ɛ kena gyakolonɔ nombia na nombia dinaana ya nɛ, nafa ɛ man walaŋ kamase be gyae waa lɛɛ maŋ di ya."
- ⁴⁹Kenɛte kegyia ɲon yako Yesu nyiaa, "Me Gbenɣyoo, waase koŋ dee gyu bileŋ na mena ya na me bu ɲon waa yeŋ."
- ⁵⁰Botɔɔ te Yesu yako e nyiaa, "Ta, n bu ɲon waa nyiŋ nyeedoŋ." Balee ɲon lɛɛ Yesu noɔwoya ɲan di te ɔ laŋawɔ.
- ⁵¹Balee ɲon keta ɔ ne gyu ɔ dɛɛ nɛ, ɔ gyaŋee na ɔ tewulɛɛ gbɛɛnaa man te be yako e nyiaa, "N bu ɲon wose te yɛɛ e doŋ."
- ⁵²Botɔɔ te balee ɲon boɔse ɔ tewulɛɛ baŋ nyiaa, debaŋ wonɛti man te me bu ɲon wose yɛɛ e doŋ? Kenɛte be tiranoɔ fa nyiaa, "Dana weesetenɛn kegyo ɲgba debaŋ dokolon nɛ, te bu ɲon wose yɛɛ e doŋ."
- ⁵³Botɔɔ te ɔ kya ɲon toɔsewo nyiaa, debaŋ kenanɛ man pɛpɛɛpɛ te Yesu yako e nyiaa, "N bu ɲon wose gyae ke yɛɛ e doŋ." Mena doɔ ɲon na ɔ dekpɛŋalaŋmantena pou lɛɛ Yesu di.
- ⁵⁴Yesu ka lee Gyudia koŋ Galelia tɛɛle man nɛ, kei yɛna gyakolonɔ nombia bolate kenɛ ɔ be yɛɛ.

Gyɔn 5

- ¹Kenɛ wole nɛ, Gyudatena ne di bo ɔsom wee dinaa daale Gyerusalem donɔɔ man, te Yesu mo gyuu botɔɔ.
- ²Na depaa daale kyaa Gyerusalem donɔɔ man kenɛ bɛɛ baake ke be dɛɛ dei man nyi Bɛtesaida. Mena depaa kei benaa na denanoɔ kenɛ bɛɛ baake ke nyi "Namense Denanoɔ" nɛ, te be baŋee kefɛɛse anonɛ kilisi ke.
- ³Kaweasetena kpookpoo burum ɲgba siayɛlɛɛsatena na ɔtakasese na baŋ ba yenaase ba yekee nɛ na lee donɔɔ kenɛ man kaa doo botɔɔ daa loŋ kenɛ kewosi.
- ⁴Nawolo nyi be kyaa be kyaa na, Wurubuare kpilale ne kyaa kaa wosi loŋ kenanɛ te kawee te ɲon ɔ taŋgbɛɛ ka gyoo loŋ kenɛ man na, ɔ kawee ne taŋ.
- ⁵Na balee ɲolo ɲon ɔ be tekerii kulutoonenɛ sao na kufu gyanaara nɛ doo botɔɔ.
- ⁶Yesu kena balee ɲonanɛ te ɔ ke nyii nyi ɔ ta wee kyare nɛ ɔ boɔse e nyiaa, "N ne gyae n kawee ke taŋ?"
- ⁷Botɔɔ te kawee te tiranoɔ fa e nyiaa, "Me Gbenɣyoo, akpaa be wosi loŋ kenɛ na, moɔ ne nyiŋ ɲon waa gate maŋ ka do ke man ya. Akpaa ma mo maa yɛɛ kakyen koro ka gyoo na ɲolo te taŋgbɛɛ maŋ."
- ⁸Botɔɔ te Yesu yako e nyiaa, "Koro! Gate n dofoŋonɛ na n ke ta."

⁹Debokenaŋ man te balee ŋon kawee taŋawo te o korowo gate o dofoŋoŋ te o tæwo laŋ. Mena wee kenan yee Gyudatena kefeefowee ke.

¹⁰Mena doo Gyudatena kegyiise yako balee ŋon boo kyo e ne nyiaa, "Gyeŋ yee da kefeefowee ke, te da mmaraa bee fa gbæe nyi nya seele n dofoŋoŋ ya."

¹¹Kenŋte balee ŋon tiranoo fa wo nyiaa, "Walaŋ ŋon o be kyo maŋ me kawee ne, yako na maŋ nyi maa gate ma dofoŋoŋ na maa ta."

¹²Botoo te be boose e nyiaa, "Walaŋ wonŋi yako na neŋ nyi nya gate n dofoŋoŋ na n keta?"

¹³Mona balee ŋon Yesu be kyo e o kawee ne, ta gyem nyi Yesu kyooa e o kawee keŋ ya. Nawolo nyi na balan boe botoo te Yesu mo ta nere gyoo be man.

¹⁴Kenan wole ne, Yesu kena balee ŋonan Wurubuaŋe osom deni dinaa keŋ man te o yako e nyiaa, "Kee, nenæe n wose te yee neŋ doŋ, na tekaa yee dukum bela ya. Na mena ya na kpene keŋ gyae kekoo n doo ne, gyae ka kela kei."

¹⁵Botoo te balee ŋon gyuuwo keyako Gyudatena kegyiise baŋ nyiaa, Yesu kyoo na e o kawee keŋ.

¹⁶Mena doo Gyudatena kegyiise baŋ naase Yesu diyem, nawolo nyi o te kyo kawee ba kefeefowee.

¹⁷Kenŋte Yesu yako wo nyiaa, "Me kya Wurubuaŋe ne yee tom debaŋ kamase kaa lii na gyen, mena doo kaboena nyi maŋ mo maa yee tom mena."

¹⁸Lee mena nombia keŋa doo ne Gyudatena kegyiise baŋ yase sia gyae gbæe keŋ baa mo ko Yesu. Nawolo nyi na keŋ o be wolee ba kefeefowee keŋ kaagen doo ya, mona o kpa o kya yena Wurubuaŋe keŋ nawolo nyi o dokoso yena Wurubuaŋe.

¹⁹Kenŋte Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Ampaŋ yaa mee yako ŋon e ke nyii nyiaa, kolo be kyaa keŋ maŋ Wurubuaŋe bu ŋon ne yee ma wose doo ya. Kpene keŋ me naa me kya ne yee na keŋ te mee yee. Kpene keŋ kya ŋon ne yee na, keŋ te maŋ o bu ŋon mo ne yee.

²⁰Nawolo nyi me kya ne gyae maŋ te o na wola maŋ kpene kamase keŋ ŋon gbagba ne yee ne. Waa wola maŋ aboo dinaana ŋan kela keŋa na maa yee, na e wose ka yen ŋon.

²¹Mena keŋ kya ŋon ne gyusu woya te o ne fa wo nyeedoŋ ne, mena kee te maŋ o bu ŋon mo maa fa balan baŋ maŋ gbagba ne gyae ne nyeedoŋ.

²²Kya ŋon gbagba bee di balan nombia ya. o ta mo balan nombia kedi pou do maŋ o bu ŋon nyinmaa man,

²³na balan pou ke nyin lese maŋ o bu ŋon yele ŋgba mena keŋ bee lese me kya ŋon yele ne. Walaŋ ŋon o bee lese maŋ o bu ŋon yele ya na, o bee lese me kya ŋon o be kpila maŋ o bu ŋon ne yele ya.

²⁴Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, walaŋ kamase ŋon ɔ nyii me nɔɔwoya te ɔ lee walaŋ ŋon ɔ be kpila maŋ ne di na, waa nyiŋ nyeedoŋ kekpaɔ te bɔɔ gyae baa bu e fɔɔ ya. Kei nawolo baa nyi ɔ ta lee yeŋ man koŋ nyeedoŋ man.

²⁵Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, debaŋ daale ne koŋ te ke taŋ ke koŋ keŋ balan baŋ be yɛɛ ŋgba woya ne, nawolo nyi ba te lee Wurubuaɛ nombia ŋan di dɔɔ ya ne, baa nyii maŋ Wurubuaɛ bu ŋon dei. Balan baŋ baa nyii me dei te baa yɛɛ kpene keŋ mɔɔ yako wɔ ne na baa nyiŋ nyeedoŋ.

²⁶Mena keŋ me kya ŋon ne fa balan nyeedoŋ ne, mena mɔ te ɔ faa maŋ ɔ bu doŋ nyi maa fa balan nyeedoŋ.

²⁷ɔ te fa maŋ ɔ bu ŋon doŋ nyi maa di balan nombia, nawolo nyi maŋ yɛna Deniwalan Bu ŋon.

²⁸ɛ na yeli nombia keŋa ke yɛɛ ŋon gyakolon ya, nawolo nyi debaŋ daale gyae kekɔŋ keŋ woya pou baa nyii ma woya,

²⁹na baa lee ba yeboose man koŋ. Baŋ bɔɔ yɛɛ nombia kpaakpaɔ ne baa koro na baa nyiŋ nyeedoŋ, te baŋ bɔɔ yɛɛ nombiakumɛɛ ne baa koro na baa bu wɔ fɔɔ.”

³⁰"Maŋ gbagba bɛɛ yɛɛ kolo me baam dɔɔ ya. Mena keŋ me kya Wurubuaɛ de yako maŋ ne, mena te mee di balan nombia, te me nombia kedi mɔ doo na ke gbɛɛ. Nawolo nyi na maŋ gbagba kegyaebii te mɛɛ yɛɛ ya, mɔna me kya ŋon ɔ be kpila maŋ ne kegyaebii te mɛɛ yɛɛ.

³¹Nyi akpaɔ maŋ gbagba de di ma wose man adanseɛ na, ɛ be gyae ɛ ke lee maŋ di ya.

³²Mɔna ŋolo kyaa keŋ ɔ ne di ma wose man adanseɛ, te ma gyen nyi wa adanseɛ keŋ ɔ ne dii lee ma wose man ne yɛɛ ampaŋ.

³³ɛ kpila balan gyu Gyɔn gyaŋ, te ɔ dii anokoare keŋ wose man adanseɛ fa ŋon.

³⁴Na mɛɛ gyae bo nyi denibalan baa di ma wose man adanseɛ ya, mɔna ɛ nyeedoŋ kenyiŋ dɔɔ te mɛɛ yako keŋa.

³⁵Gyɔn yɛɛ ŋgba kanea keŋ keɛ naa te keɛ ŋalakee ne, te ɛ gyaewo nyi ɛ ke di kanea kenan gyon kyomii.

³⁶Me dana ŋolo ŋon ɔ ne di ma wose man adanseɛ, te wa adanseɛ kenan kela Gyɔn wui keŋ ɔ be dii lee ma wose man ne. Nawolo nyi tom keŋ me kya Wurubuaɛ ba mo do maŋ me nyinmaa man nyi maa yɛɛ ke kelii ɔto te mɛɛ yɛɛ ke ne, ne diina adanseɛ lee ma wose man nyi me kya ŋonan kpila na maŋ.

³⁷Me kya ŋon ɔ be kpila maŋ ne, ŋon gbagba mɔ ne di ma wose man adanseɛ. ɛ te nyii ta ɔ nɔɔwoya ya, te ɛ te naa ta ɔ dinɔɔ mɔ ya.

³⁸ɔ nombia be doo ɛ konɔɔse man ya, nawolo nyi ɛ bɛɛ lee walaŋ ŋon ɔ be kpili ne di ya.

³⁹ɛ ne yase ɛ sia kasee Wurubuaɛ nombia ŋan nawolo nyi na ya agyuen yɛna nyi ŋe man te ɛ ke nyiŋ nyeedoŋ kekpaɔ keŋ. Te mena Wurubuaɛ nombia anmarasen see keŋa ne di ma wose man adanseɛ.

- ⁴⁰Mona ε bεε gyae ε ke kɔŋ me gyaŋ na ε kaa nyiŋ nyeedoŋ kekpaɔ keŋ ya.
- ⁴¹Na ma kegyaebii yena nyi balan baa kelee maŋ ya.
- ⁴²Mona ma gyen ε dɔɔ te ma gyen nyi ε bεε gyae Wurubuarε lee ε konɔɔse man ya.
- ⁴³Me kɔŋae me kya ŋon yele man mona ε te lee maŋ ya. Mona akpaɔ ŋolo de kɔŋ ŋon gbagba yele man na ε ke lee e.
- ⁴⁴Ɛ ne gyae nyi ε ke kelee dɔŋa, mona ε bεε gyae nyi Wurubuarε dokolon ŋon ke kelee ŋon ya. Kenan na sena te ε ke tale lee maŋ di?
- ⁴⁵Ɛ na gyuen nyi maŋ ne gyaela me kaa yako ε nombiakumεε fa me kya Wurubuarε ya. Mosesi ŋon ε ba mo ε loo gyakaa ɔ dɔɔ nε, ŋon ne gyaela waa mo ε nombiakumεε gyu me kya siaman.
- ⁴⁶Nyi yen lee Mosesi di na nafa ε kelee maŋ mo di, nawolo nyi ma wose man nombia te Mosesi ŋmarasewɔ.
- ⁴⁷Mona nyi akpaɔ ε bεε lee kpene keŋ ɔ be ŋmarase nε di ya na, sena te ε kelee kpene keŋ mεε yako nε di?"

Gyɔn 6

- ¹Weeya akalansee ŋaale wole nε, Yesu toŋa Galelia depaa keŋ bεε baake ke bela nyi Tiberiase nε gyu ke dingyiŋ.
- ²Balan burum sila ɔ gbεε gyu botɔɔ, nawolo nyi be naa gyakolon nombia na nombia dinaana ŋan ɔ be yεε lee mena keŋ ɔ be kyɔ balan kawεese nε dɔɔ.
- ³Kenƣe Yesu na ɔ kaseela ban gyenɔa bula daale kekyaa botɔɔ.
- ⁴Deban kenan na Gyudatena nyeekeleeewe kedi keŋ ta benaa.
- ⁵Yesu geεsewɔ kεε te ɔ naawɔ nyi balan burum ne kɔŋ ɔ gyaŋ kenƣe ɔ boɔse Filipo nyiaa, "Aleŋ te dee nyiŋ weenεε lee fa balan burum kεwɔ dɔɔ kedi?"
- ⁶Yesu boɔse Filipo mena nombia kenɔa na waa mo kεε wa agyuen nawolo nyi ŋon gbagba wulaa ɔ gyen kpene keŋ waa yεε.
- ⁷Botɔɔ te Filipo tiranɔɔ fa e nyiaa, "Pε walaŋ kamase kenyiŋ kyomii di koran na, kaboena nyi dεε mo tomyεere kegyia ŋolo gyaalanɔa gyanaara kɔba bo lee weenεε."
- ⁸Kenƣe ɔ kaseela ban ŋolo ŋon bεε baake e nyi Anderiase, ŋon ɔ kegyia yena Simon Pita nε yakowɔ nyiaa,
- ⁹"Bu ŋolo kyaa kεbo keŋ ɔ dana bodobodose anon na kpebia bala. Mona wonƣe te kenɔa gyae keyεε balan burum kεwɔ."

- ¹⁰Botɔɔ te Yesu yako ɔ kaseela ban nyiaa, "Ɛ yela balan ban pou ke tisi kyakee." Na nɔalese murumuru nɔale kyaa botɔɔ, mena dɔɔ balan ban pou tisiwɔ kyakee botɔɔ. Baala ban be kyaa botɔɔ nɛ baa yɛɛ nɔba balan kakponse banon nɛ.
- ¹¹Kenɛte Yesu moo bodobodose nan te ɔ fanewɔ fa Wurubuarɛ karan, te ɔ moo na kpeleɛ fa balan ban be kyaa botɔɔ nɛ. Mena ke te ɔ moo kpebia nan mo te ɔ fanewɔ fa Wurubuarɛ karan te ɔ kpeleɛ na fa balan ban pou. Balan ban diiwɔ baa ba kegyaebii.
- ¹²Balan ban pou kedi baa nɛ Yesu yako ɔ kaseela ban nyiaa, "Ɛ tɔɔsee weenɛɛ akan nan pou, ɛ na yeli na kewɔleɛ ya."
- ¹³Weenɛɛ nan balan ban be dii kaase nɛ, be tɔɔsee na buruburu akan nan na be nyina donase kufu ala.
- ¹⁴Balan ban kena gyakolon nombia nan Yesu be yɛɛ nɛ be yakowɔ nyiaa, "Kei yena Wurubuarɛ dekpenkpenɔgyɔɔre non ɔ be yako see nyi waa kon tɛɛle kei dɔɔ nɛ ampan."
- ¹⁵Na Yesu tan kena nyi balan ban ne gyae be kaa kyan e, na baa nɛɛ e mo e see be gyoo mena dɔɔ non waagen wɔna ɔ wose lee be man gyu ke kyaa bula ken dɔɔ bela.
- ¹⁶Kelii balinɔɔ nɛ Yesu kaseela ban besewɔ gyu depaa ken nooman,
- ¹⁷kenɛte ba gyooɔ degbele daale man te ba moo ba nyee ban bee gyu Kapanum donɔɔ man. Deban kenan na tɛɛ te biri mona Yesu sɛɛ ɔ te kon ta be gyan ya.
- ¹⁸Te felin dinaa daale korowɔ ne gyɔɔ lon ken dɔɔ ken te yɛɛ nsendee ya.
- ¹⁹ɔ kaseela ban kesaa degbele ken gyu siaman ken gyae keyɛɛ nɔba gbɛekemaa atoro na yale nɛ, be naa Yesu donɛɛ lon ken dɔɔ ɔ ne kon ba degbele ken gyan, kenɛte gyakolon gyoo wɔ.
- ²⁰Kenɛte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ na yee ya, man nonan."
- ²¹Botɔɔ te be lɛɛ Yesu gyon man do ba degbele ken man, debokenan man te be kelii botɔɔ ken bee gyu nɛ.
- ²²Tɛɛ kena nɛ, balan burum ban bɔɔ kaa depaa ken dingyin nɛ naawɔ nyi degbele dokolon doo la botɔɔ. Te ba gyen mo nyi Yesu ta gyoo degbele kenan man kpu na ɔ kaseela ban ya. ɔ kaseela ban baagen gyoola ke man lan.
- ²³Agbelese nɔale mo lee Tiberiase donɔɔ man kon dingyin botɔɔ, benaa na botɔɔ ken Yesu ba mo bodobodo fane fa Wurubuarɛ karan te ɔ ba mo fa balan burum ban be dii nɛ.
- ²⁴Balan burum ban kena nyi Yesu na ɔ kaseela ban be kyaa botɔɔ ya nɛ, ba gyooɔ agbelese nenan man gyu Kapanum donɔɔ man bɛɛ keo e.
- ²⁵Balan ban ke gyu kena Yesu boo ken dingyin nɛ be bɔɔse e nyiaa, "De Gbengyoo, deban wonɛti yaa n tan kaa lii kebo?"

²⁶Ken̄te Yesu tiran̄ɔ fa wɔ nyiaa, "Ampaŋ yaa m̄e yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, na gyakolon̄ nombia ŋan ɛ be naa m̄ɔ ȳe n̄ d̄ɔ te ɛ silana me gb̄e ya, m̄ona ween̄e ŋan ɛ be nyim di baa ɛ kegyaebii n̄ d̄ɔ te ɛ silana me gb̄e.

²⁷Ɛ na naase ɛ wose diyem gyae ween̄e ŋan gyae kewol̄e n̄ ya, m̄ona ɛ ȳe kakyeŋ gyae ween̄e ŋan gyae kefa ŋon nyeedon̄ kekpa a keŋ n̄. Ween̄e keŋa te maŋ Deniwalaŋ Bu ŋon maa fa ŋon, nawolo nyi me kya Wurubuaɛ ta mo ɔ don̄ do me man keŋ nawolo nyi ɔ te l̄e maŋ do."

²⁸Ken̄te be boose Yesu nyiaa, "Won̄ te kaboena nyi d̄e ȳe, na d̄e tale ȳe kpene keŋ Wurubuaɛ ne gyae nyi d̄e ȳe n̄?"

²⁹Bot̄ɔ te Yesu tiran̄ɔ fa wɔ nyiaa, "Tom keŋ Wurubuaɛ ne gyae nyi yaa ȳe ȳena nyiaa, ɛ l̄e walaŋ ŋon ɔ be kpila e n̄ di."

³⁰Ken̄te be boose Yesu nyiaa, "Won̄ gyakolon̄ nombia te nyaŋ ke ȳe wola daa na d̄e l̄e neŋ di nyi Wurubuaɛ kpila na neŋ? Won̄ te nyaŋ ke ȳe?"

³¹De naanaɔ dii ween̄e ŋan b̄e baake ŋa nyi maana n̄ depampaa keŋ man, ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋanne yako daa n̄ nyiaa, 'Ɔ faa wɔ ween̄e lee adido te be diiwo.' "

³²Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ampaŋ yaa m̄e yako ŋon nyiaa, na Mosesi faa na ŋon ween̄e lee adido ya, m̄ona me kya ȳena walaŋ ŋon ɔ ne fa ween̄e gbagba ŋan ba lee adido n̄.

³³Nawolo nyi ween̄e ŋan me kya Wurubuaɛ ne faa n̄ ȳena ŋon ɔ ba lee adido koŋ t̄e kei d̄ɔ, te ɔ ne fa balan̄ nyeedon̄ kekpa a n̄."

³⁴Ken̄te be yako e nyiaa, "De Gben̄gyoo, akpa a mena na lee gȳe ne gyu na fa daa ween̄e keŋa wee kamase."

³⁵Te Yesu yako wɔ nyiaa, "Maŋ ȳena nyeedon̄ ween̄e ŋan. Walaŋ kamase ŋon ɔ koŋ me gyaŋ n̄, tanam be gyae ka ko e ya. Te walaŋ kamase ŋon ɔ l̄e maŋ di na, loŋboaneŋ be gyae ka ko e ya.

³⁶Ŋgba mena keŋ mo taŋ yako ŋon kaalan̄ n̄, ɛ te naa maŋ m̄ona ɛ b̄e l̄e maŋ di ya.

³⁷Walaŋ kamase ŋon me kya ba mo e fa maŋ n̄, waa koŋ me gyaŋ. Te walaŋ kamase ŋon ɔ koŋ me gyaŋ n̄, m̄ɔ gyae maa gegi e ya.

³⁸Nawolo nyi me ta lee adido koŋ t̄e kei d̄ɔ nyi me kaa ȳe maŋ gbagba kegyaebii ya, m̄ona me koŋae me kaa ȳe ŋon ɔ be kpila maŋ n̄ kegyaebii.

³⁹Don ɔ be kpila maŋ n̄ kegyaebii ȳena nyiaa, balan̄ baŋ pou ɔ ba mo do maŋ me nyiŋmaa man n̄, me na yela be man dokolon̄ ka yo ya. M̄ona wee ɔtomante keŋ man n̄, maa gyuuusu wɔ pou lee yeŋ man koŋ nyeedon̄ man.

⁴⁰Nawolo nyi me kya ŋon kegyaebii ȳena nyi walaŋ kamase ŋon ɔ mo ɔ loo gyakaa me d̄ɔ te ɔ l̄e maŋ di na, waa nyiŋ nyeedon̄ kekpa a keŋ. Te wee ɔtomante keŋ man n̄, maa gyuuusu mena walaŋ ŋonaŋ lee yeŋ man koŋ nyeedon̄ man."

- ⁴¹Botɔɔ te Gyudatena ban fiasɛɛ bɛɛ ɲorokoso lee Yesu wose man nawolo nyi ɔ kpa, ɲon yena weenɛɛ ɲan ba lee adido kɔɲ nɛ.
- ⁴²Kɛɲte be yakowɔ nyiaa, "Na kei yena Gyosefo bu ɲon bɛɛ baake e nyi Yesu nɛ yee? Da gyeɲ ɔ kya na ɔ naa. Woɲ dɔɔ te nɛnɛɛ ɔ ne yako daa nyi ɔ lee adido bo kɔɲ?"
- ⁴³Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ɛ na ɲorokoso na dɔɲa ya.
- ⁴⁴Nyi akpaa me kya ɲon ɔ be kpila maɲ nɛ te wɔɲ ɲolo benaa na maɲ ya nɛ, mena walaɲ ɲonan be gyae waa tale kɔɲ me gyaɲ ya. Te wee ɔtomante keɲ nɛ, maa gyuuusu mena walaɲ ɲonan lee yeɲ man na waa nyiɲ nyeedonɲ.
- ⁴⁵Wurubuare akpenkpengyɔɔra ban man ɲolo ɲmarasewɔ see nyiaa, 'Wurubuare ne gyaela waa wola walaɲ kamase nombia.' Mena dɔɔ walaɲ kamase ɲon ɔ tei me kya Wurubuare nombia te ɔ kasee ɲa nɛ, waa kɔɲ me gyaɲ.
- ⁴⁶Kei bɛɛ wolo nyi ɲolo te naa me kya ɲon ya. Walaɲ ɲon ɔ ba lee Wurubuare gyaɲ kɔɲ nɛ, ɲon waageɲ naa na e.
- ⁴⁷Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon nyiaa, walaɲ ɲon ɔ lee maɲ di na waa nyiɲ nyeedon kekpaakekpaa.
- ⁴⁸Maɲ yena nyeedon weenɛɛ ɲan.
- ⁴⁹Ɛ naanaɔ dii weenɛɛ ɲan bɛɛ baake ɲa nyi maana nɛ depampaa keɲ man, mona ba yekeewɔ.
- ⁵⁰Mona nyeedon weenɛɛ ɲan ba lee Wurubuare man kɔɲ te mɛɛ yako ɲon ɲa wose man nombia nɛ dɔɔ, walaɲ kamase ɲon ɔ di ke na ɔ be gyae waa yeɲ ya.
- ⁵¹Maɲ yena nyeedon weenɛɛ ɲan ba lee adido kɔɲ tɛɛle kei dɔɔ nɛ. Walaɲ kamase ɲon ɔ di mena weenɛɛ keɲa na, waa nyiɲ nyeedon kekpaakekpaa. Weenɛɛ ɲan maa mo fa balan na baa nyiɲ nyeedon nɛ yena ma wosenaane."
- ⁵²Botɔɔ te Gyudatena ban gyoo aɲmaaren na dɔɲa nyiaa, "Sena te balee kei waa tale mo ɔ wosenaane fa daa na dee di?"
- ⁵³Kɛɲte Yesu yako wɔ nyiaa, "Ampaɲ yaa mɛɛ yako ɲon nyiaa, nyi akpaa ɛ te di maɲ Deniwalaɲ Bu wosenaane na ɛ kenyoɔ me fatabo ya nɛ, ɛ be gyae ɛ ke nyiɲ nyeedon ya.
- ⁵⁴Walaɲ kamase ɲon waa di ma wosenaane na waa nyɔɔ me fatabo nɛ, waa nyiɲ nyeedon kekpaakekpaa. Wee ɔtomante keɲ man nɛ, maa gyuuusu mena walaɲ ɲonan lee yeɲ man.
- ⁵⁵Nawolo nyi ma wosenaane yena weenɛɛ anediɲ gbagba, te me fatabo mo yena kolo anenyɔɔɲ gbagba.
- ⁵⁶Walaɲ kamase ɲon ɔ di ma wosenaane te ɔ nyɔɔ me fatabo na, daa na e ta bese walaɲ dokolonɲ.

⁵⁷Me kya ñon ɔ ne fa balan nyeedon ne kpila na man, te wa adaworoma doo te me dana nyeedon. Mena ke mo te walan kamase ñon ɔ di ma wosenaane na, maa fa e nyeedon.

⁵⁸Man yena weenee ñan ba lee adido kon teelee kei doo ne. Ma te yee ngba weenee ñan e naanao be dii te boo yekee ne ya. Wala kamase ñon wa di mena weenee kenja ne, waa nyin nyeedon kekpaakekpaa.”

⁵⁹Deban ken Yesu na wolo Gyudatena osom deni man Kapanum donoo man ne, te ɔ yako mena nombia kenja.

⁶⁰Yesu kaseela ban kenyii nombia kenja ne be yakowo nyiaa, "Mena kawola kenja man dana don. Amote ne gyaela waa tale lee ña do?"

⁶¹Yesu ka gyen nyi ɔ kaseela ban na ñorokoso lee nombia kenja wose man ne ɔ boose wo nyiaa, "Nombia kenja ne takaa ñon?"

⁶²Kenan na akpaa e naa man Deniwala Bu ñon na gyem mee gyu adido, botoo ken moo lee na sena te e ke yee?

⁶³Wurubuafe felin ne faa na balan nyeedon. Kpene ken denibalan na mo ban gbagba be don yee ne be tan tonoo ya. Nombia ñan moo yako ñon ne lee Wurubuafe felin ñon man te ñee fa nyeedon.

⁶⁴Mona e man baale bee lee di ya." Yesu yako nombia kenja nawolo nyi lee kewalan ken na, ɔ wulaa ɔ gyen ban boo gyae baa lee e di ya, na ñon waa kaa lese e fa.

⁶⁵Ken te Yesu besewo yako wo nyiaa, "Kei doo te me yako ñon nyiaa, akpaa me kya te fa ñolo gbeye nyi waa kon me gyan ya na, ɔ be gyae waa tale kon ya ne.”

⁶⁶Kei wole ne, ɔ silala ban man balan burum wona ba wose lee wole ken be te sila e bela ya.

⁶⁷Ken te Yesu boose ɔ kaseela kufu bala ban mo nyiaa, "Emee mo ne gyae e ka bese e wole yaa?"

⁶⁸Botoo te Simon Pita tirano nyiaa, "De Gbengyoo, amote gyan te dee gyu? Nyan nyaagen danaana nombia ñan ñee fa nyeedon kekpa ken.

⁶⁹Nene da te lee nen di, te de ta gyem nyi nyan yena wala ñon Wurubuafe be kpili te ayimee be doo ɔ man ya ne.”

⁷⁰Ken te Yesu boose wo nyiaa, "Na emee balan kufu bala te me baakewo yee? Mona e man ñolo yee wala nkum e.”

⁷¹Na Simon Isekarote bu Gyudase wose man nombia yaa Yesu ne yako ne. Nawolo nyi Gyudase yee ɔ kaseela kufu bala ban man ñolo e, mona ñon ne gyae la ɔ kaa lese Yesu fa yen.

Gyon 7

- ¹Nombia kenja wole ne Yesu tɛwɔ kila Galelia donɔɔse man. ɔ te gyae nyi waa gyu Gyudia tɛle man ya, nawolo nyi Gyudatena kegyiise ban be kyaa botɔɔ ne ne gyae gbɛe baa ko e.
- ²Deban kenan na Gyudatena kefeese man kekyaa wee dinaa kedi ta benaa.
- ³Mena dɔɔ Yesu ɔ naabia yako e nyiaa, "Kaboena nyi nya lee kebo na n ke gyu Gyuda tɛle man na n kaseela ban ke nyin naa gyakolon nombia nan n ne yɛe nɛ.
- ⁴Nawolo nyi walan ne gyae ɔ yele ka lee na, ɔ bɛe yɛe kolo weese ya. Mena dɔɔ n keta n ne yɛe gyakolon nombia kenja nɛ, kaboena nyi nya lese n wose deɔɔ fa balan pou."
- ⁵ɔ naabia ban kolosi nombia kenja nawolo nyi ban gbagba koran te lee e di ya.
- ⁶Kenɛ Yesu yako wɔ nyiaa, "Deban ken Wurubuarɛ ba see fa man nɛ te lii ta ya, mona emɛe dɔɔ deban kamase dei fa non.
- ⁷Tɛle kei dɔɔ balan bɛe kola non ya mona man dɔɔ bɛe kola man, nawolo nyi me yakaa mɛe yako wɔ nyi be nombia nan bɛe yɛe nɛ be dei ya.
- ⁸Emɛe ɛ ta gyu kedi wee dinaa ken, man be gyae maa gyu ya nawolo nyi ma deban ken te lii ta ya."
- ⁹ɔ ke yako nombia kenja fa wɔ tan nɛ, te non dɔɔwɔ Galelia tɛle man.
- ¹⁰Yesu ɔ naabia ke lan ba wee dinaa ken dedii man nɛ, te non mɔ korowɔ gyu botɔɔ. Mona ɔ weese ɔ wose bo.
- ¹¹Na Gyudatena kegyiise ban donɛe bɛe keo e na bɛe boose nyiaa "ɔ kyaa aleɛ?"
- ¹²Kenɛ balan ban man balan burum gyoo kekolosi na donja lee Yesu wose man. "Baale kpa ɔ yɛe walan kpaakpaa e, te baale mɔ kpa koa, ɔ na beo balan bo na baa yo lee Wurubuarɛ gbɛeneɛ nan man."
- ¹³Monan nolo te tale kolosi ɔ wose man nombia balan man ya, nawolo nyi be yee Gyudatena kegyiise ban.
- ¹⁴Be kedi ba wee dinaa ken kelii nsana nsana nɛ, Yesu gyuu Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man ɔ na wola balan Wurubuarɛ nombia.
- ¹⁵ɔ kawola ken doo Gyudatena kegyiise ban nɔɔ te be boosewɔ nyiaa, "Sena te balee kei yɛwɔ gyeɛ nombia kenja ken nyi ɔ te kasee lee nolo gyan ya?"
- ¹⁶Kenɛ Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Kpene ken mɛe wolo nɛ ta lee man gbagba gyan ya, mona ka lee me kya Wurubuarɛ non ɔ be kpila man nɛ gyan.
- ¹⁷Walan kamase non ɔ ne gyae nyi waa di Wurubuarɛ nombia nan dɔɔ nɛ, ɔtenate waa gyeɛ nyi kpene ken mɛe wolo nɛ, lee Wurubuarɛ gyan yaa lee man gbagba gyan.
- ¹⁸Walan kamase non ɔ ne kolosi non gbagba ɔ baam dɔɔ nɛ, na ɔ ne gyae yele bo wa fa ɔ wose. Te walan kamase non ɔ ne gyae bo nyi waa lese non ɔ be kpila e nɛ yele na, ɔ nombia doo na ke gbɛe ken nyi dekara be doo ke man ya.

- ¹⁹Na Mosesi faa na ñon mmaraase ñan yee? Mōna ε man ñolo bee di ñe dōo ya. Won dōo te ε ne gyae ε ka ko mañ?”
- ²⁰Botōo te balan dikpii keñ tiranōo fa e nyiaa, "Feliñkumεε dōo n man. Amote ne gyae la waa ko neñ?”
- ²¹Ken̄te Yesu yako wō nyiaa, "Gyakolon̄ nombii dokolon̄ te me yeewō ε kefeefowee, keñ na dōo na ñon gyakolon̄ nε.
- ²²Mosesi yako ñon nyi ya kara ε bia baalawose. (Kei ta lee Mosesi gyañ ya, mōna ka lee ε naanao gyañ), mena dōo ε ne kara ε bia baalawose ε kefeefowee.
- ²³Nyi akpaa ε ne kara ε bia baalawose ε kefeefo te keñ bεε wōlee ya mmaraa ya na, weera dōo te ε na gyeñ bañ do mañ nyi ma te kyō walañ dibiliñ kawee kefeefowee?
- ²⁴ε na barase bu balan fōo ya, ε di nombia na ñe gbεε.”
- ²⁵Ken̄te Gyerusalemtena baale bōosewō nyiaa, "Na balee kei te bεε keo nyi baa ko ne yee?
- ²⁶ε keε o ka señ balan man o ne kolosi keñ ñolo bεε bōose e daale ya. Yaa nenεε dōo kegyiise bañ te lee e do nyi ñon yena nyeeleere ñon?
- ²⁷Balee kei dōo de popou gyeñ botōo keñ o ba lee. Mōna akpaa nyi nyeeleere ñon waa kōñ na, ñolo be gyae waa gyeñ botōo keñ waa lee ya.”
- ²⁸Yesu keε wola abōo Wurubuarε osom deni dinaa keñ man nε, o gyinaa o woya bōose wō nyiaa, "Mena dōo ε gyeñ mañ nideli na botōo keñ mōo lee? Na mañ gbagba me baam dōo te me kōñawō ya. Walañ ñon o be kpila mañ nε o yeε anokoarete e, mōna ñon dōo ε ba gyeñ e ya.
- ²⁹Mōna mañ dōo ma gyeñ e nawolo o gyañ te ma leewō te ñon kpila na mañ.”
- ³⁰Mena dōo be yela baa kyañ Yesu, mōna ñolo te tale mo o nyiñmaa tina e ya, nawolo nyi debañ keñ Wurubuarε ba see nyi waa yeñ nε te lii ta ya.
- ³¹Mōna balan burum lee e di te be bōosewō nyiaa, "Akpaa nyeeleere ñon de kōñ na, waa yeε gyakolon̄ nombia kela balee kei aneyεñ keña?”
- ³²Farasiitena ke nyii mena keñ balan ne kolosi nombia keña adadawoya man lee Yesu wose man nε, bañ na Wurubuarε saese kegyiise kpila kotōtōtena bañ bεε deke Wurubuarε osom deni dinaa keñ nε nyi baa gyu kekyan̄ e kōñ.
- ³³Ken̄te Yesu yakowō nyiaa, "Maa kyaa ε gyañ bo weeya akalansεε ñaale na maa bese gyu walañ ñon o be kpila mañ nε gyañ.
- ³⁴ε ke keo mañ mōna ε be gyae ε kena mañ ya, te botōo keñ me kyaa mō nε, ε be gyae ε ke tale kōñ ya.”
- ³⁵Botōo te Gyudatena kegyiise bañ bōose dōña nyiaa, "Aleñ yaa balee kei ne gyae waa yeu gyu te dōo gyae dεε naa e ya? Yaa o ne gyae waa yeu ba gyu Girikitena gyañ botōo keñ de balan be yaasee gyu nε o kaa wola wō abōo?”

³⁶“Ke yako nyi, “E ke keo maŋ mōna ε be gyae ε kena maŋ ya, Te botoo keŋ me gyu ne ε be gyae ε ke tale gyu ya ne, na sena yaa o ne yako baa? Na won nombia yena keŋa baa?”

³⁷Gyudatena kefeese man kekyaa weekedi otomante keŋ ne, Yesu korowo sen te o gyinaa o noo kolosi te o yako wo nyiaa, “Akpa nyan ŋon loŋboanen dana neŋ na koŋ me gyan na n kaa nyoo loŋ.

³⁸“Walaŋ kamase ŋon o lee maŋ di na, nyeedoŋ nombia gyae ka lee o man koŋ ŋgba mena keŋ loŋ na lee ditiribuŋ man koŋ ne. Nne te Wurubuaere nombia aŋmarasen see yakowo.”

³⁹Yesu kekolosi kei ne, na Wurubuaere felin ŋon waa kaa mo do baŋ baa lee e di ne man nombia yaa o ne kolosi ne. Debaŋ kenan na o ta moo ta Wurubuaere felin ŋon do ŋolo man ya, nawolo nyi Yesu gyoorobiiri keŋ ta lee ta deboo ya.

⁴⁰Balaŋ baŋ ke nyii Yesu noowoya keŋa ne be man baale yakowo nyiaa, “Ampaŋ, balee kei yena Wurubuaere dekpengkpengyooe ŋon Wurubuaere be yako see nyi waa koŋ ne.”

⁴¹Baale mo yakowo nyiaa, “Balee kei yena nyeeleere ŋon Wurubuaere be yako see nyi waa kaa koŋ ne ampaŋ. Mōna baale mo yakowo nyiaa, na Galelia teelee man te nyeeleere ŋon waa lee ya.”

⁴²Wurubuaere nombia aŋmarasen see ŋan ne yako nyiaa, “Nyeeleere ŋon waa lee bo Betelehem donoo man botoo keŋ Gyoo Defidi be kyaa ne, te waa lee bo gyoo Defidi loŋtoro man.”

⁴³Lee Yesu doo, balaŋ baŋ man kpasewo.

⁴⁴Balaŋ baŋ baale gyaewo nyi baa kyan Yesu, mōna ŋolo te tale mo o nyinmaa tina e ya.

⁴⁵Wole wole keŋ ne, kototootena baŋ bee deke Wurubuaere osom deni dinaa keŋ te boo kpila wo ne besewo koŋ Wurubuaere saese kegyiise na Farasiitena baŋ gyan. Keŋte kegyiise baŋ boose wo nyiaa, “Weera doo te ε te kyan e koŋ ya?”

⁴⁶Keŋte be tiranoo fa kegyiise baŋ nyiaa, “Dolo na ŋolo te kolosi ta see ŋgba balee kei ne ya.”

⁴⁷Te Farasiitena baŋ boose wo nyiaa, “Doona o taŋ beo emee mo?”

⁴⁸E te nyii nyi donoo kegyiise kewo man ŋolo yaa Farasiitena kewo man ŋolo te lee Yesu di?

⁴⁹Mōna mena balaŋ burum kewo baŋ boo gyen Mosesi mmaraa keŋ ya ne, baŋ doola kefaala tee.”

⁵⁰Nikodemose ŋon o be kyaa gyu Yesu gyan ne yee kegyiise baŋ man ŋolo e. Te o boose wo nyiaa,

⁵¹"Da mmaraa ne fa daa gbɛɛ nyi dɛɛ bu ɲolo fɔɔ kenj de te nyii ta ɔ nɔɔman nombia yee?"

⁵²Kenje be tiranɔɔ fa e nyiaa, "Weera nyanj mo ne kolosi ɲgba n yɛɛ Galelia baale e ne? Nyanj kɛɛ Wurubuaɛ nombia aɲmarasenj see ɲan man nideli, n kena nyi Wurubuaɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre ɲolo ta lee ta Galelia ya."

⁵³Kenje be popou yaaseewɔ dokolonj dokolonj gyu be dɛɛse.

Gyɔn 8

¹Balanj banj ke yaasee nɛ, Yesu gyuuwɔ oliifi bula kenj dɔɔ.

²Tɛɛ kena nɛ ɔ besewɔ kɔɲ Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa kenj man. Balanj banj pou be kyaa botɔɔ nɛ kaa wuuwɔ ɔ dɔɔ te ɔ tisiwɔ kyaa ɔ na wola wɔ Wurubuaɛ nombia.

³Botɔɔ te Gyudatena mmaraa wolala na Farasiitena banj moo alo ɲolo ɲon ɔ ba lee ɔ baale wole te bɔɔ kyanj e nyinmaa nyinmaa nɛ kɔɲ kaa senj Yesu na balanj banj pou siaman.

⁴Kenje be yako Yesu nyiaa, "De Gbɛɲgyoo, da te kyanj alo kei ɔ ne gyae baala.

⁵Mosesi mmaraa ɲan na wola daa nyi dee funjii mena alo kei dinɔɔ boya ko. Te nyanj mo n kpoo?"

⁶Be yako nombia kenja nyi baa mo teese Yesu nɔɔman, na baa nyin mo nombia gyakaa ɔ dɔɔ. Mɔna Yesu gɔɲasewɔ te ɔ moo ɔ nyimbii ɲmarase kolo tɛɛle man.

⁷Be kasɛɲ bɛɛ daa e nyi waa tiranɔɔ fa wɔ nɛ, ɔ korowɔ senj te ɔ yako wɔ nyiaa, "Nyanj ɲon n gyɛɲ nyi n te yɛɛ ta dukum see ya nɛ tangbɛɛ mo boe funj e"

⁸Te ɔ besewɔ gɔɲase ɲmarase kolo tɛɛle man.

⁹Be ke nyii nombia kenja nɛ, be yaaseewɔ dokolonj dokolonj tina e yela. Be man kegyiise banj tangbɛɛ la lee botɔɔ, te kaa Yesu na alo ɲon na balanj dikpii kenj baagenj.

¹⁰Kenje Yesu korowɔ senj te ɔ bɔɔse alo ɲon nyiaa, "Alo nde wɔ? Dolo te tale bu nenj fɔɔ yee?"

¹¹Te alo ɲon tiranɔɔ fa e nyiaa, "Me Gbɛɲgyoo, ɲolo te bu manj fɔɔ ya." Te Yesu yako e nyiaa, "Manj mo be gyae maa bu nenj fɔɔ ya. Ta, na tekaa yɛɛ dukum bela ya."

¹²Nombia kenja wole nɛ Yesu besewɔ kolosi fa balanj banj nyiaa, "Manj yɛna kenjmanjɛ fa balanj tɛɛle kei dɔɔ. Walaɲ kamase ɲon ɔ sila manj na ɔ sia gyae ke gyuuusu na waa naa nyeedonj gbɛɛ kenj. ɔ be gyae waa ta ditiɲtɛɛ man ya."

¹³Kenje Farasiitena banj yako e nyiaa, "Nyanj gbagba ne diina n wose man adanseɛ, mɔna nya adanseɛ kenj betanj tɔnɔɔ fa daa ya."

¹⁴Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "Nyi akpaa man gbagba de di ma wose man adanse koran ne, ke doo na ke gbɛɛ. Nawolo nyi ma gyeŋ botoo keŋ moo lee na botoo keŋ mee gyuu. Emɛɛ ba gyeŋ botoo keŋ moo lee ya, te ɛ ba gyeŋ botoo keŋ mee gyuu ya.

¹⁵Emɛɛ ne bu balan fɔɔ bo lee denibalan nombia kedi gbɛɛ man, mona man doo moo ne bu nolo fɔɔ ya.

¹⁶Mona nyi akpaa me yako nyi maa bu nolo fɔɔ koran ne, ke doo na ke gbɛɛ nawolo nyi na man maageŋ ne buu na fɔɔ keŋ ya. Daa na me kya non ɔ be kpila man ne ne buu na fɔɔ kenan.

¹⁷Ba te nmarase do ya mmaraa tone man nyiaa, akpaa adanseetena bala noo de yɛɛ dokolon lee nombii man na, na ke yɛɛ ampan.

¹⁸Man gbagba ne di ma wose man adanseɛ, te me kya non ɔ be kpila man ne mo ne di ma wose man adanseɛ."

¹⁹Kenɛte be boose e nyiaa, "N kya nonan kyaa aleŋ?" Te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "E ba gyeŋ man ya te ɛ ba gyeŋ me kya non mo ya. Nyi akpaa yeŋ gyeŋ man ne, nafa ɛ ka gyeŋ me kya non mo."

²⁰Deban keŋ Yesu na wola nombia keŋa Wurubuaɛ osom deni dinaa keŋ man ne, na ɔ seŋɛɛ benaa na adakaase nan bee mo aboo do ne man fa Wurubuaɛ ne. Mona nolo te tale kyan e ya, nawolo nyi deban keŋ Wurubuaɛ ba see e ne te lii ta ya.

²¹Kenɛte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Mee gyuu baa. E ke keo man, mona ɛ ka yeŋ ɛ nombiakumɛɛ man. E be gyae ɛ ke tale gyuu botoo keŋ mee gyuu ne ya."

²²Mena doo Gyudatena kegyiise ban boose donya nyiaa, "Na ɔ ne gyae waa ko ɔ wose baa yaa sena te ɔ ne yako nyi, ɛ be gyae ɛ ke tale gyuu botoo keŋ mee gyuu ya ne?"

²³Kenɛte Yesu yako wo nyiaa, "Emɛɛ lee teelee kei doo kebo, mona man doo ma lee adido. E yɛɛ teelee kei doo balanwo, mona man te yɛɛ teelee kei doo walaŋ e ya.

²⁴Mena doo te mee yako non nyiaa, ɛ ka yeŋ ɛ nombiakumɛɛ man ne. Nyi akpaa ɛ bee ɛ te lee man di nyi man yena non ɔ kyaa pete be yɛɛ kpene kamase ya ne, ɛ ka yeŋ ɛ nombiakumɛɛ man."

²⁵Kenɛte be boose Yesu nyiaa, "Nyan yena amote?" Te Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Man yena walaŋ non moo tan wulaa yako non lee kewalaŋ keŋ ne.

²⁶Me dana nombia burum nan kaboena nyi maa yako lee ɛ wose man na maa bu non fɔɔ. Mona walaŋ non ɔ be kpila man ne ɔ nombia doo na ke gbɛɛ, mena doo kpene keŋ me nyi lee ɔ gyan na, kenɛte mee yako fa balan teelee kei doo."

²⁷Mona balan ban te nyii nombia nan man nyi Yesu ne kolosi baa lee ɔ kya Wurubuaɛ wose man ya.

²⁸Mena doo Yesu yako wo nyiaa, "Nyi akpaa ɛ gyoo man Deniwalaŋ Bu non opandan doo mataa adido ne, botoo te ɛ kena nyi man yena walaŋ non me kpa me yɛɛ ne. Botoo

te ε kena nyiaa mɔɔ ne yεε kolo me baam dɔɔ ya. Mɔna mεε kolosi kpene kenj me kya ɲon ne yako maɲ ne bo.

²⁹Te ɲon ɔ be kpila maɲ ne kpue na maɲ. ɔ te tinaa ta maɲ yela maagen ya, nawolo nyi debaɲ kamaε na mεε yεε ɔ kegyaebii bo.”

³⁰Kenjte balan burum baɲ bɔɔ nyii nombia ɲan Yesu ne yako ne lee e di.

³¹Mena dɔɔ Yesu yako Gyudatena baɲ bɔɔ lee e di ne nyiaa "Akpaa ε di kpene kenj mεε wola ɲon ne dɔɔ na, kenaɲ na ε yεε me kaseela gbagbawɔ.

³²Kei gyae ke yela ε ka gyeɲ anokoare kenj, te anokoare kenj gyae ke yela ε ke nyiɲ ε wose.”

³³Kenjte be tiranɔɔ nyiaa, "De yεε Aberaham ɔ naanasewɔ, te de ta bese ta ɲolo gbenji ya. Sena yaa n ne yako nyi dεε lee gbenjiri man na dee nyiɲ da wose?”

³⁴Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Anokoare yaa mεε yako ɲon nyi nyan ɲon n yεε dukum ne, n ta bese gbenji fa dukum kenj.

³⁵Gbenji bεε bese dekpaɲalan duulun walaɲ ya, mɔna dekpaɲalante bu dɔɔ ɔ yεε dekpaɲalan duulun walaɲ e kekpa.

³⁶Mena dɔɔ nyi maɲ Wurubuaε bu de yela n nyiɲ n wose na, n ke nyiɲ n wose kekpa.

³⁷Ma gyeɲ nyi ε yεε Aberaham ɔ naanasewɔ mɔna ε ne gyae ε ka ko maɲ, nawolo nyi me nombia be doo ε konɔɔse man ya.

³⁸Nombia ɲan me kya ba wola maɲ ne ɲan te mee kolosi fa ɲon, te εmεε dɔɔ ɲan ε be nyii lee ε kya gyaɲ ne ɲan te ε ne yεε.”

³⁹Botɔɔ te be tiranɔɔ fa e nyiaa, "Aberaham yena de kya." Te Yesu yako wɔ nyiaa, "Akpaa ε yεε Aberaham biawɔ ne, nafa ε keyεε abɔɔ ɲan Aberaham be yεε ne.

⁴⁰Mɔna ε te yase sia nyi ε ka ko maɲ nawolo nyi ma te yako ɲon anokoare kenj mɔɔ nyii lee Wurubuaε gyaɲ ne. Aberaham te yεε mena nombia kenja dinɔɔ ya.

⁴¹ε ne yεε kpene kenj εmεε gbagba ε kya ne yεε ne bo." Te be lee ka aɲmaarenj nyiaa, "Wurubuaε waagenj yena de kya, da te yεε diidɔɔre bia ya.”

⁴²Kenjte Yesu yako wɔ nyiaa, "Nyi akpaa ε kya yena Wurubuaε ne nafa ε ke gyae maɲ, nawolo nyi Wurubuaε ɲonan gyaɲ te ma leewɔ kɔɲ kebo. Na maɲ gbagba me baam dɔɔ te me kɔɲawɔ ya. Wurubuaε ɲonan gbagba kpila na maɲ.

⁴³Weera dɔɔ te ε be nyii me nombia ɲan man ya? Nawolo nyi ε bεε gyae ε ke nyii me nombia ya.

⁴⁴ε kya yena obonsam te ε kya ɲonan kegyaebii te ε ne gyae ε ke yεε. ɔ yεε awudiini e leenaɲ gyaɲgba gyaɲgba kenj, te ɔ bεε gyae anokoare ya nawolo nyi anokoare be doo ɔ man ya. Akpaa ɔ ne di dekara ne ke yεε ɲon gbagba dinɔɔ ke, nawolo nyi akεεε te wulu ɔ man te ɲon yena akεεε pou nyee.

- ⁴⁵Mona man doo nombia nan ne doo na ne gbɛɛ nɛ te mɛɛ yako non, mena doo te ɛ bɛɛ lɛɛ man di ya.
- ⁴⁶Ɛ man wonɗi ne gyae la waa tale wola nyi nombiikum kei te me yɛɛwɔ? Te akpaa mɛɛ yako non anokoare na, wonɗ doo te ɛ bɛɛ lɛɛ man di ya?
- ⁴⁷Walaɗ non ɔ yɛɛ Wurubuaɛ walaɗ e nɛ, ɔ ne nyii Wurubuaɛ dei. Kpene keɗ doo te ɛ bee nyii Wurubuaɛ dei yena nyi, ɛ te yɛɛ ɔ balanɗo ya.”
- ⁴⁸Kenɗe Gyudatena kegyiise ban boose Yesu nyiaa, "De yako nyi n yɛɛ Samaria baale e te felɗkum doo n man na, de karae?”
- ⁴⁹Botoo te Yesu yako wo nyiaa, "Felɗkum be doo me man ya. Mɛɛ lese me kya non yele bo, mona ɛmɛɛ bee bu man ya.
- ⁵⁰Moo ne gyae maa lese man gbagba yele ya, mona nolo kyaa keɗ waa lese ma yele. Don yena nombiadiiri non.
- ⁵¹Aman yaa mɛɛ yako non ɛ ke nyii nyiaa, walaɗ kamase non ɔ di me nombia doo nɛ ɔ be gyae waa yɛɗ ya.”
- ⁵²Kenɗe Gyudatena kegyiise ban yako e nyiaa, "Nɛnɛ da te naa gyɛɗ nyi felɗkum doo n man. Aberaham ta yem mena mo te Wurubuaɛ akpenkpengyɔɔra ban mo yekeewo. Mona nyan ne yako nyi walaɗ kamase non ɔ di n nombia doo na ɔ be gyae waa yɛɗ ya.
- ⁵³Nyan kela na de naana Aberaham non? Aberaham ta yem mena mo te Wurubuaɛ akpenkpengyɔɔra ban mo yekeewo. N ne yako baa nyi nyan yena amote?”
- ⁵⁴Kenɗe Yesu yako wo nyiaa, "Akpaa ma lese man gbagba yele nɛ, ma yele kalese keɗ yɛɛ yakaa. Me kya non ɛmɛɛ kpa non yena ɛ Wurubuaɛ nɛ na lesena ma yele.
- ⁵⁵Ɛmɛɛ ba gyɛɗ e ya, mona man doo ma gyɛɗ e. Nyi akpaa me yako non nyi moo gyɛɗ e ya nɛ na me ta bese dekarate ngba ɛmɛɛ nɛ, mona ma gyɛɗ e te mee dii ɔ nombia doo.
- ⁵⁶Yɛɛ ɛ kya Aberaham gyon ngba ɔ be naa ma kekɔɗ nɛ. ɔ naa ke te yɛɛ e gyon.”
- ⁵⁷Kenɗe Gyudatena kegyiise ban boose Yesu nyiaa, "N te dii ta kulutooneɗ soɗola na kufu gba ya, sena te n yɛɛwɔ naa Aberaham?”
- ⁵⁸Kenɗe Yesu tiranoo fa wo nyiaa "Aman yaa mɛɛ yako non ɛ ke nyii nyiaa, pɛ baa lola Aberaham nɛ na man kyaa.”
- ⁵⁹Botoo te be gate boya baa funji e, mona Yesu sarakeewo lee Wurubuaɛ osom deni dinaa keɗ man.

Gyon 9

- ¹Yesu keta ɔ ne lam nɛ ɔ naa balee nolo non ɔ sia be yelee leenaɗ ɔ biateɛ nɛ.

- ²Botoo te o kaseela ban boose e nyiaa, "De Gbengyoo, amote dukum faa la te ba lola e siayeleesate? Yee non gbagba wui yaa o lolala wui?"
- ³Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "O sia keyele te yee o dukum yaa o lolala wui ya. Ba lola e bo mena na balan kena gyakolon nombia nan Wurubuar waa yee o man.
- ⁴Weese nyina o kyaa ne, kaboena nyi dee yee non o be kpila man ne tom, Tee gyae ke yuu ken nolo be gyae waa tale yee tom bela ya.
- ⁵Me nyina me kyaa tee kei doo ne, man yena kenmanee fa tee kei balan."
- ⁶O keyako nombia kena tan ne, Yesu too nolon lo tee man te o buu tee te o moowo taa balee non sia nan doo,
- ⁷ken te o yako e nyiaa, "Gyu kefaafo n sia depaa ken bee baake ke Siloam ne man." (Siloam kei asae yena "Kekpila".) Mena doo balee non gyuuwo kefaafo o sia, o ka bese kon dee na o sia te gyusu.
- ⁸O tebia na balan ban ba gye e nyi nafa o kyaa na o na solee aboo ne boosewo nyiaa, "Na balee kei ne kyaa la kyaa solee aboo ne yee?"
- ⁹Botoo te baale kpa "Don nonan" mona baale mo kpa "Koa, na non nonan ya, o lee e bo." Mena doo balee non gbagba yakowo nyiaa, "Man nonan."
- ¹⁰Te be boose e nyiaa, "Sena yaa n yee wo te n sia gyusuwo?"
- ¹¹Ken te o tiranoo fa wo nyiaa, "Balee non bee baake e nyi Yesu ne, buuna tee te o moowo mataa me sia te o yako man nyi maa gyu Siloam depaa ken man kefaafo me sia. Mena doo me gyuuwo, te me kabetaa faafo me sia na te ne gyusuwo."
- ¹²Ken te be boose e nyiaa, "O kyaa alee?" Te o tiranoo fa wo nyi "Moo gye ya."
- ¹³Te ba moo balee non nafa o sia be yee ne kon Farasiitena gyan.
- ¹⁴Wee kenan ken Yesu be buu tee mo kyo siayeleesate non ne yee Gyudatena kefeefowee ke.
- ¹⁵Mena doo Farasiitena ban besewo boose balee non bela mena ken be yee te o sia nan be gyusu. Ken te o yako wo nyi, "O buu tee bo taa me sia, te me gyuuwo kefaafo te ne gyusuwo."
- ¹⁶Botoo te Farasiitena ban baale yakowo nyi "Balee non o be yee nombii kei ne ta lee Wurubuar gyan ya, nawolo nyi o bee di da kefeefowee ken doo ya." Mona baale mo yakowo nyiaa, "Sena te walan non o yee nombiakumeyere e ne, waa tale yee gyakolon nombia kena?" Botoo na te be man kpasewo.
- ¹⁷Mena doo Farasiitena ban besewo boose balee non bela nyiaa, "N sia te o gyusuwo. Mena doo sena te n ne yako lee o wose man?" Ken te balee non tiranoo nyiaa, "O yee Wurubuar dekenken gyore e."
- ¹⁸Kena pou wole ne Gyudatena kegyiise ban te see lee di nyi o sia yee wo te nene ba te kyo e kawee ya, te ba ke baake o kya na o naa kon,

- ¹⁹te be boose wo nyiaa, "E bu yena kei? E ne yako baa nyi ba lola e na o sia te yelee? Sena konjala te nenee doo o ne naa?"
- ²⁰Ken te o kya na o naa tiranoo nyiaa, "Da gyeŋ nyi de bu nonaŋ, te da gyeŋ nyi da lola e na o sia te yelee.
- ²¹Mona doo gyeŋ mena keŋ be koŋ te o ne naa ne ya, te doo gyeŋ non o be kyo e ya. E boose e, o ta bee keŋ waa tale tiranoo fa o wose."
- ²²O kya na o naa yako nombia keŋa nawolo nyi bee yee Gyudatena kegyiise baŋ. Na Gyudatena baŋ taŋ kaŋ ntam nyi nyaŋ non n ka koro yako nyi Yesu yena nyeelere non na baa gegi neŋ lee bo osom deni man.
- ²³Mena doo te balee non o kya na o naa yakowo nyi, "O ta bee, e boose e ne."
- ²⁴Te ba besewo baake balee non nafa o sia be yelee ne koŋ te be yako e nyiaa, "Kaŋ Wurubuaŋe nyi nyaŋ keyako anokoare. Da gyeŋ nyi balee non o be kyo neŋ ne yee dukumyere e." Yako mena na n ka mo lese Wurubuaŋe ye.
- ²⁵Ken te balee non tiranoo fa wo nyiaa, "O yee dukumyere o, o yee walaŋ kpaakpaa e o maŋ ba gyeŋ ya. Keŋ maŋ gyeŋ yena nyi nafa na me sia te yelee te nenee doo mee naa."
- ²⁶Ken te ba besewo boose e nyiaa, "Woŋ te o yee neŋ te n sia gyusuwo?"
- ²⁷Te o tiranoo nyiaa, "Me taŋ keyako non, te e bee gyae e ke tei ya. Woŋ doo te e ne gyae e kenyii ke bela? Emee mo ne gyae e ka bese o kaseela?"
- ²⁸Ken te ba tee e te be yakowo nyiaa, "Nyaŋ yena walaŋ nonaŋ kaseele, mona daa yee Mosesi wui kaseelawo.
- ²⁹Da gyeŋ nyi Wurubuaŋe kolosiwo fa Mosesi, te balee kei doo doo gyeŋ botoo keŋ o ba lee gba ya."
- ³⁰Botoo te balee non yako wo nyiaa, "Te doo me noo ngba e ba gyeŋ botoo keŋ o ba lee ya, mona non gyusu na me sia.
- ³¹Da gyeŋ nyi Wurubuaŋe bee nyii nombiakumeyera ya. O ne nyii balan baŋ bee nyii e te bee yee kpene keŋ o ne gyae ne bo.
- ³²Lee tee kei kewalaŋ ne, nolo te nyii ta nyi nolo te gyusu walaŋ non boo lola e na o sia te yelee ne sia ya.
- ³³Akpaa balee kei ta lee Wurubuaŋe gyaŋ ya ne, o be gyae waa tale yee nombii kei ya."
- ³⁴Te be tiranoo fa e nyiaa, "Nyaŋ non boo lola neŋ dukum man te boo keele neŋ dukum man na, nyaŋ ne gyae n kawola daa nombia?" Ken te be gegi e lee te be too e nyi o na koŋ bo osom deni keŋ man bela ya.
- ³⁵Yesu kenyii nyi ba te gegi e lee bo osom deni keŋ man ne, o ke keo e te o naa e te boose e nyiaa, "N ne lee Deniwalan Bu non di?"

³⁶Te balee ñon tiranoo fa e nyi, "Me Gbengyoo, amote ñonan? Yako man na maa lee e di."

³⁷Botoo te Yesu yako e nyiaa, "N tan kena e. Don yena ñon o ne kolosi fa neq debokeiman ne."

³⁸Te balee ñon yakowo nyiaa, "Mee lee e di me Gbengyoo." Te o bujawo Yesu siaman som e.

³⁹Botoo te Yesu yakowo nyiaa, "Me konae teele kei doo na balan nombiakumee ka lee debo. Na ban boo ne naa ya ne kena, na ban bee naa ne sia keyelee."

⁴⁰Farasiitena ban be kyaa o gyan botoo ne, baale nyii kpene keq o be yako mena doo be boose e nyiaa, "Mena doo n ne yako baa nyi daa mo sia te yelee?"

⁴¹Kente Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "E sia den te yelee ne nafa holo be gyae waa bu ñon fo ya. Te keq e kpa e ne naa doo te e see e doo e dukum keyee man."

Gyon 10

¹Kente Yesu yakowo nyiaa, "Mee yako ñon e ke nyii nyiaa, walan ñon o ta mo denanoo keq man gyoo namense deboolo keq man ya, te o gyem mo yenan kale gyoo na o yee hmeelate e, te o na mo don bo leo balan.

²Walan ñon o na mo denanoo keq man gyoo na, ñon yena namensekeelere ñon.

³Denanoo dekere ñon na toro fa e te namense ban ne nyii o woya. O ne baake ñon gbagba namense ban yele na o ta mo wo lee.

⁴Te o mo wo pou lee na o ne tee be siaman, te namense ban ne sila e nawolo nyi ba gyen o woya.

⁵Boo gyae baa sila walan yakaate ya. Baa yeu lee o gyan nawolo nyi boo gyen o woya ya."

⁶Yesu gyoo dudu kei fa wo, mona be te nyii kpene keq o ne yako ne asee ya.

⁷Mena doo Yesu besewo yako wo nyiaa "Ampaq yaa mee yako ñon nyiaa, man yena namense deboolo keq denanoo.

⁸Ban pou boo tangbee man kon kaa beo nyi Wurubuae kpila na wo ne, be yee hmeelatenawo na ban bee mo don leo balan aboo ne, mona namense ban te nyii wo ya.

⁹Man yena denanoo keq, akpaa holo de tee me man gyoo na, maa lee o nyee. Waa gyoo na waa lee na waa nyin weenee kpaakpaa di.

¹⁰Hmeelate doo o ne kon bo kaa hmeele na o ta koo na o te wolee aboo. Man konae na e kenyin nyedon, na e kenyin ke kekpaa.

¹¹Man yena namensekeelere kpaakpaate ñon. Namensekeelere kpaakpaate ñon na mo o wose fa yen o namense ban doo.

¹²Mona paate ñon boo moo nyi waa kee namense banj doo na baa to e kom ne, na ñon yena namensekeelere ñon o tee namense banj ya. Mena doo o naa nyi gbougbose ne kon na, o ne yeu tina namense banj yela, na gbougbose banj te kyan baale na akan banj te yaasee.

¹³O ne yeu nawolo nyi ba mo e bo na bee to e kom, mena doo o be famene na namense banj ya.

¹⁴Man yena namensekeelere kpaakpaate ñon. Mena kenj me kya gyen manj te manj mo gyen e ne mena ke te ma gyen me namense te banj mo gyen manj, te ma te see nyi maa mo ma wose fa yenj me namense banj doo.

¹⁶Me dana namense baale banj boo kpue kewo man ya. Kaboena nyi maa mo banj mo kaa kpu na kewo na be popou keyee walañ dokolon namense, deboo loo dokolon man, na be keelere ke yee dokolon na baa nyii ma dei.

¹⁷Kpene kenj doo me kya ne gyae me nambia yena nyi, ma te desina ma wose nyi maa mo ma wose fa yenj ma kegyaebii man na maa bese fonj lee yenj man.

¹⁸Dolo be gyae waa tale leo ma nyeedonj lee me gyan ya. Mona manj gbagba ma kegyaebii man te maa mo ma wose fa yenj. Me dana donj maa mo ma wose fa yenj, te me dana donj maa bese nyin nyeedonj bela. 'Kei yena kpene kenj me kya ñon be yako manj nyi maa yee.' "

¹⁹Lee noowoya kenja doo Gyudatena banj besewo kpase ba wose man.

²⁰Be man balan burum yakowo nyiaa, "O dana felinkum mena doo o nyee ne wolee. Wonj doo te e ne nyii e?"

²¹Baale mo kpa, "Walañ ñon felinkum doo o man be gyae waa tale kolosi nne ya! Sena te felinkum gyae ke tale gyusu siayee sate sia?"

²²Kenj Gyudatena wee dinaa daale kaa liiwo. Mena wee kei te bee dii mo toose debanj kenj boo mo bo osom deni dinaa kenj do Wurubuaare nyinmaa man ne. Mena debanj kenanj yee waare tee Gyerusalem donoo man.

²³Na Yesu donjee o ne kila poto kenj bee baake ke Solomon poto Wurubuaare osom deni dinaa kenj dekanalanj man ne.

²⁴Kenj Gyudatena baale kaa yilaawo o gyan boose e nyiaa, "Sena yaa n tinaa daa yela te de bee gyen da nyee na de nawoo ya ne? Yako daa anokoare kenj. Nyan yena nyeeleere ñon Wurubuaare be yako see nyi waa kon ne?"

²⁵Kenj Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Me tanj keyako ñon mona e bee lee manj di ya. Gyakolonj nambia ñan moo yee me kya yele man ne, ne diina ma wose man adanse,

²⁶mona e bee lee manj di ya, nawolo nyi e te yee me namensewo ya.

²⁷Me namense ne nyii me dei, te ma gyen wo te bee sila manj.

²⁸Mee fa wo nyeedonj kekpa kenj, te boo gyae baa yo lee Wurubuaare siaman ya. Dolo be gyae waa tale leo wo lee me gyan ya.

²⁹Me kya ñon ɔ ba mo wɔ do me nyinmaa man ne, dana donj kela kolo kamase te ñolo be gyae waa tale leo wɔ lee me kya nyinmaa man ya.

³⁰Daa na me kya yee walañ dokolonj.”

³¹Botɔ te Gyudatena ban gate boya baa funj e bela.

³²Kenje Yesu yako wɔ nyiaa, "Me kya te yeli ma te yee nombia kpaakpaa burum e siaman, ñe man wonji dɔɔ te e ne gyae e ke funji man boya?"

³³Te Gyudatena ban tiranɔ fa e nyiaa, "Na abɔɔ nya ayeeñ kenja dɔɔ te dee gyae dee funji neñ boya ya, mona mena kenj n ne yako mmusuo nombia dɔɔ. Nawolo nyi n yee deniwalanj e, mona n na mo n wose maa na Wurubuarɛ.”

³⁴Botɔ te Yesu boɔse wɔ nyiaa, "Ba te ñmarase emee gbagba mmaraa tone kenj man nyi, Wurubuarɛ kpa, e yee Wurubuarɛ kemaasasewɔ yee?

³⁵Da gyeñ nyi kpene kenj Wurubuarɛ nombia ñan ne yako ne yee anokoare kekpa. Te Wurubuarɛ de baake balanj ban ɔ ba mo ɔ nombia ñan fa ne nyi be yee Wurubuarɛ kemaasasewɔ na,

³⁶weera dɔɔ te e ne yako man ñon Wurubuarɛ ba lese man te ɔ be kpila man konj teele kei dɔɔ ne nyi mee mo ma wose maa na Wurubuarɛ kenj mee yako nyi me yee Wurubuarɛ bu e dɔɔ?

³⁷Akpaa me bee yee kpene kenj me kya ñon kpa ma yee ya na, e na lee man di ya,

³⁸te akpaa mee yee ña na, nyi e be lee man di koranj ya na e lee abɔɔ ñan mee yee ne di, na e ka gyeñ na e kenyii aseñ nyiaa daa na me kya ñon yee dokolonj”

³⁹Mena dɔɔ be gyaewɔ baa kyanj e bela, te ɔ sarakeewɔ lee be man.

⁴⁰Kenje Yesu besewɔ tonj Gyɔɔdan boo kenj gyu botɔ kenj Gyɔn be kyaa sɔ balanj Wurubuarɛ lonj kaalanj ne, te ɔ ke kyaawɔ botɔ.

⁴¹Balanj burum konjawɔ ɔ gyanj te be yako donja nyiaa, "Gyɔn te yee gyakolonj nombia ya, mona kpene kamase kenj ɔ be yako lee balee kei wose man ne yee ampanj.”

⁴²Kenje balanj burum ban ba señee botɔ ne lee Yesu di.

Gyɔn 11

¹Balee ñolo kyaawɔ Betani donɔɔ man kenj bee baake e nyi Lasarose. Betani donɔɔ kenanj man te Meere na ɔ kɔɔ Maata leewɔ.

²Meere kei yena walañ ñon ɔ be toosi nuñ ofonofonj woli Yesu nawɔɔ, te ɔ ba mo ɔ nyeenyɔɔse feefo ña ne. ɔ ñmeetee yena Lasarose ñon ɔ na wee ne.

³Mena dɔɔ Meere na Maata doo Yesu tiila nyiaa, "De Gbengyoo, n gyoo ñon lonj bee lam emee na e nsana ya ne na wee.”

⁴Yesu kenyii tiila kenj ne ɔ yakowo nyiaa, "Kawee kei te yee kawee kenj gyae ka ko Lasarose ya. Mɔna ke gyae ke yela balan kena Wurubuarɛ gyoorobiiri na ka ke yela baa lese manj Wurubuarɛ bu ɲon mo yele."

⁵Na Yesu ne gyae Maata na ɔ naabu Mɛere na Lasarose nombia.

⁶Mɔna ɔ kenyii nyi Lasarose na wee ne, ɔ besewo di weeya ala botoo kenj ɔ kyaa ne.

⁷Kenanj wole ne ɔ yako ɔ kaseela banj nyiaa, "Ɛ fa dɛɛ bese gyu Gyudia teelee man bela."

⁸Botoo te ɔ kaseela banj yako e nyiaa, "De Gbenjgyoo, weeya akalansɛɛ ɲaale yaa ɲgba Gyudatena be yele baa funjii nenj boya ne. Wonj doo te n ne gyae n ka bese gyu botoo bela?"

⁹Kenjɛ Yesu tiranoo fa wo nyiaa, "Wee kamase dana ke nelim na ka weese. Akpaa nolo donjɛɛ weesetenjenj ne, ɔ bɛɛ gyoo ɔ nae ya nawolo nyi weese kyaa.

¹⁰Mɔna nyi akpaa ɔ donjɛɛ ditintɛɛ man na ɔ ne gyoo ɔ nae, nawolo nyi kenjmanjɛɛ be kyaa na waa naa ya."

¹¹Kei wole na Yesu besewo yako wo nyiaa, "De gyoo Lasarose te doo dosoronj mɔna maa gyu na me kaa gyuuusu e."

¹²Botoo te ɔ kaseela banj tiranoo nyiaa, "De Gbenjgyoo, akpaa ɔ doe na ɔ kawee kenj gyae ke tanj."

¹³Na Lasarose yenj nombia yaa Yesu ne yako, mɔna ɔ kaseela banj na gyuenj bo nyi dosoronj gbagba yaa Lasarose doowo.

¹⁴Botoo te Yesu torowo yako wo nyiaa, "Lasarose ta yem,

¹⁵mɔna lee emɛɛ doo dana manj gyonj nyi moo kyaa botoo pete ɔ yenjawo ya, na ɛ kenjinj lee manj di. Ɛ fa dee gyoo ɔ gyanj."

¹⁶Mena doo ɔ kaseela banj man nolo ɲon bɛɛ baake e Tomase yaa Ata ne yako ɔ tebia kaseela akanj banj nyiaa, "Ɛ fa de popou ke sila da wolale ɲon gyoo. Nyi yee yenj ke na, de popou ka yenj kpu na e."

¹⁷Yesu ke gyoo Betani donoo man ne, be yako e nyiaa be kewuu Lasarose weeya anaarate kenanj.

¹⁸Betani yee donoo kenj ka benaa na Gyerusalem donoo. Ke lem gyae ke yee ɲgba gbɛɛkemaase atooro ne.

¹⁹Na Gyudatena burum te konj Maata na Mɛere gyanj be kaa gyam wo lee be ɲmɛɛtee ɲon yenj man.

²⁰Maata ke nyii nyi Yesu ne konj ne, ɔ leewo gyoo ke gyanjɛɛ na e. Na Mɛere doo ɲon kyaa dekpajalanj man.

²¹Maata ke gyoo ke tunj Yesu ne ɔ yako e nyiaa, "Me Gbenjgyoo, nyi akpaa nyenj kyaa kebo na nafa me ɲmɛɛtee denj ta yem ya!

²²Mona ma gyen nyi debokeiman koran ne, kpene kamase ken n boose Wurubuae na waa yee fa nen."

²³Ken te Yesu yako e nyiaa, "N nmeete nen waa bese fon na waa nyin nyeedon bela."

²⁴Te Maata yako e nyiaa, "Ayi ma gyen nyi wee otomante ken woya pou baa fon lee yen man ne, nen mo waa fon."

²⁵Ken te Yesu yako e bela nyiaa, "Man yena walan o ne gyusu balan lee yen man te be nyin nyeedon. Walan kamase nen waa lee man di na, nyi o yem koran na waa bese nyin nyeedon,

²⁶te walan kamase nen o kyaa te o lee man di na, o be gyae wa yen leki ya." Ken te Yesu boose Maata nyiaa, "N ne lee nombia ken di?"

²⁷Te Maata see e nyiaa, "Ayi me Gbengyoo, mee lee di nyi nyan yena nyeeleere, Wurubuae bu nen dee daa nyi waa kon tee le kei doo ne."

²⁸Maata kekolosi nombia ken tan ne, o besewo gyu dekpajalan man ke baake o naabu Meele lee yenan te o yako e nyiaa, "De Gbengyoo nen te kon te o kpa nya kon."

²⁹Meele kenyii mena ne, o korowo bilen gyu ke gyanee na e.

³⁰Deban kenan na Yesu ta gyoo ta donoo ken man ya. Na o see o kyaa botoo ken Maata be gyu ke tun e ne.

³¹Deban kenan mo na, Gyudatena te kon dekpajalan ken man bee kolosi do Meele. Ba kena ngba Meele ba koro karatete dokolon lee o ne gyu ne, na ban gyen nyi o ne gyu baa o nmeete Lasarose yeboo ken tee o kaa wii. Mena doo ban mo korowo sila e.

³²Meele ke gyu kelii botoo ken Yesu kyaa ne te o tisiwo bun Yesu nawoo tee te o yako e nyiaa, "Me Gbengyoo, nyen kyaa kebo na nafa me nmeete den ta yem ya."

³³Yesu kena mena ken Meele na Gyudatena ban be silana e ne wii ne, takaa e te dekokorokoo kyan e.

³⁴Ken te o boose wo nyiaa, "Alen te e wuu e?" Te be yako e nyiaa, "De Gbengyoo, kon na n kaa kee."

³⁵Ken te Yesu wiiwo.

³⁶Ken te Gyudatena ban yakowo nyiaa, "E kee mena ken o ne gyae Lasarose nombia."

³⁷Mona balan baale yakowo nyiaa, "Na Yesu kei gyusuna siayeleesate nen sia yee? Nafa ngba nen talewo lee Lasarose na o ba yem ya?"

³⁸Dekokorokoo kyan Yesu bela te o gyuu botoo ken boo wuu Lasarose ne. Na be wuu e bo boe boo daale man, te be bilini boe dinaa daale to ke noo.

³⁹Ken te Yesu yako wo nyiaa, "E bilini boe ken lee yeboo ken nooman." Te yere nen o deesi Maata yako Yesu nyiaa, "De Gbengyoo, deban kei doo o ne wolae. Nawolo nyi gyen yena weeya anaara yaa ngba boo wuu e ne."

⁴⁰Te Yesu yako e nyiaa, "Ma te yako nen nyi akpaa n lee man di na nyan kena Wurubuarɛ gyoorobiiri ken yee?"

⁴¹Mena dɔɔ be bilinji boe ken lee yebɔɔ ken nooman. Botɔɔ te Yesu gyinaa ɔ nyee keɛ adido te ɔ fanewɔ fa Wurubuarɛ nyiaa, "Taata, mɛɛ fa nen karan ngba n ne nyii man nɛ.

⁴²Man dɔɔ ma gyen nyi n ne nyii man deban kamase, mona balan ban ba senɛɛ kebo dɔɔ te mɛɛ yako mena na baa nyin gyen nyi nyan kpila na man."

⁴³Yesu ke yako mena tan nɛ, te ɔ fae yeese kenken baake Lasarose nyiaa, "Lasarose, lee kɔŋ!"

⁴⁴Kente Lasarose non ɔ ba yem nɛ leewɔ kɔŋ, na kewuu abɔɔ nan bɔɔ mo bake ɔ nyinmaase na ɔ nawɔɔ, na kanyan ken bɔɔ mo bake ɔ sia gbɛɛ nɛ doo mena. Te Yesu yako wɔ nyiaa "Ɛ booli e, na waa ta."

⁴⁵Gyudatena burum ban bɔɔ kɔŋ Mɛɛre gyan te bɔɔ naa kpene ken Yesu be yɛɛ nɛ lee e di.

⁴⁶Mona be man baale besewɔ gyu Farasiitena ban gyan gyu ke yako wɔ kpene ken Yesu be yɛɛ nɛ.

⁴⁷Kente Wurubuarɛ saese kegyiise na Farasiitena baake donɔɔ kegyiise gyanɛɛ. Te be bɔɔse donɔ nyiaa "Sena yaa dɛɛ yɛɛ? Nawolo nyi balee kei ne yɛɛ gyakolon nombia burum.

⁴⁸Akpaa de tina e yela te ɔ gyakaa ɔ ne yɛɛ mena tom kei na, balan ban pou baa lee e di na ke yela Romantena kaa yɛɛɛ de Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken na baa leo de tɛɛle pou."

⁴⁹Te balan ban man nolo non bɛɛ baake e nyi Kaifase non ɔ be yɛɛ saese kegyia kulutoo kenan man nɛ yakowɔ nyiaa, "Ɛmɛɛ dɔɔ ɛ ba gyen daale ya.

⁵⁰Ɛ ba gyen nyi dei nyi walan dokolon waa yen fa balan ban pou kela ken nyi tɛɛle pou balan kewɔɛɛ yee?"

⁵¹Te yɛɛ Kaifase gbagba agyuen yaa ɔ moowɔ yako nombia kenɔ ya, mona ken ɔ be yɛɛ Wurubuarɛ sae kegyia kulutoo kenan man dɔɔ te Wurubuarɛ yela ɔ yako mena nombia nenan see nyi, kaboena nyi Yesu waa yen fa Gyudatena pou.

⁵²Te yɛɛ nyi Gyudatena baagen te Yesu waa yen fa ya, mona waa yen bo fa Wurubuarɛ bia ban pou bɔɔ yaasee nɛ na waa nyin mo wɔ kaa yilaa.

⁵³Leenan wee kenan ken kegyiise ban be gyanɛɛ nɛ, te be fiasɛɛ bɛɛ gyae gbɛɛ ken baa mo ko Yesu.

⁵⁴Lee mena dɔɔ na Yesu bɛɛ tekaa lese ɔ wose debɔɔ Gyudia tɛɛle man bela ya. Mona ɔ leewɔ botɔɔ gyu donɔɔ ken bɛɛ baake ke nyi Eferam te ka benaa na depampaa dinaa daale nɛ. Botɔɔ te non na ɔ kaseela ban gyuuwɔ ke kyaa.

⁵⁵Na Gyudatena nyeekeleewee kedi ken ta benaa, mena dɔɔ balan burum lee donɔɔse nan man gyu Gyerusalem be kaa gyoraa ba wose penaa nyeekeleewee kedi ken kelii.

⁵⁶Deban kenan man pou na bee keo Yesu. Be ka sen Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken man ne be boose donɔɔ nyiaa, "Sena yena ya gyuen? Doona ɔ be gyae waa kon nyeekeleewee kedi kei man ya?"

⁵⁷Na Wurubuarɛ saese kegyiise na Farasiitena ban te yako wo nyiaa, walan kamase non ɔ gyen Yesu dekyae na ɔ kaa yako wo na be kaa kyan e.

Gyon 12

¹Keka weeya looro na Gyudatena kedi ba nyeekeleewee dinaa ken ne, Yesu gyuu Betani donɔɔ man. Mena donɔɔ kenan man te Lasarose non Yesu be gyusu e lee yen man ne leewo.

²Be loo yele saa weeneɛ fa Yesu. Maata mo kpue ban bee kpee weeneɛ nan ne man. Na Lasarose mo kpue na ban be kyaa bee dii ne.

³Kente Meere moo nun ofonofonte ken ke dana koyadon ne porontia too, te ɔ kaa toosi ke woli Yesu nawoo te ɔ moo ɔ nyeenyoo fefo ɔ nawoo nan. Te nun ken ofon lee dekpajalan ken pou. Dan ken bee baake ke nyi Naade ne te ba moowo yee nun kenan

⁴Te Yesu kaseela ban man nolo non bee baake e nyi Gyudase Isekarote, non waa kaa lese Yesu fa na baa ko ne yakowo nyiaa,

⁵"Won dɔɔ te ba te yoo mena nun ofonofon kei na baa mo ke koba ken fa ayematena ya." Nyi ben yoo ke na nafa baa nyin tomyere kulutoo dokolon koba lee ke man.

⁶Gyudase keyako nombia kena ne, na ayematena wose man yaa ɔ na gyuen ya, mona ɔ yee nmeelate e. Don na see na be koba, te ɔ ne kyaa mo naale desina ɔ wose.

⁷Kente Yesu yako e nyiaa, "E tina alo non yela! ɔ yee kei baa mo daa me kewuu.

⁸Ayematena dɔɔ be kyaa e gyan deban kamase, mona man dɔɔ mo gyae maa kyaa e gyan kekpa ya."

⁹Gyudatena burum kenyii nyi Yesu kyaa Betani donɔɔ man ne, be gyuuwo botoo. Na Yesu waagen dɔɔ te be gyuuwo botoo ya, mona bee gyae baa naa Lasarose non Yesu be gyusu e lee yen man ne mo.

¹⁰Mena dɔɔ saese kegyiise ban mo gyae gbɛ baa ko Lasarose mo,

¹¹nawolo nyi Yesu ke gyusu e lee yen man dɔɔ Gyudatena burum te bee wo te ba ke lee Yesu di.

¹²Tee kena ne, balan burum ban boo kon nyeekeleewee kedi ken man nyiiwo nyi Yesu don gbɛ ɔ ne kon Gyerusalem donɔɔ man.

- ¹³Mena dɔɔ be gyae bakeena faarense gyɔ be kaa gyane na e na bee fae yeesa nyiaa, "Lee daa. De Gbengyoo Wurubuaɛ waa hiraa walaŋ ŋon ɔ ne koŋ ɔ yele man ne, na waa hiraa Iseraetena gyoo ŋon mɔ."
- ¹⁴Yesu gyae afurum te ɔ kyaawɔ ɔ dɔɔ, ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ nombia aŋmarasen see be yako ne. Nombia ŋenaŋ yena nyiaa,
- ¹⁵"Emee Gyerusalemtena, e na yela e woe ke lo ŋon ya. E kee, e gyoo ne koŋ, ɔ kyaa afurum bu dɔɔ ɔ ne koŋ."
- ¹⁶Kewalaŋ keŋ ne, ɔ kaseela baŋ te nyii nombia keŋa man ya. Mɔna kenaŋ wole Wurubuaɛ ka lese Yesu gyoorobiiri wola ne te be toosewo nyiaa, nombia ŋan Wurubuaɛ nombia aŋmarasen see be yako lee ɔ wose man ne koŋala mena ne.
- ¹⁷Kenŋte balan burum baŋ be kpue na Yesu, debaŋ keŋ ɔ be baake Lasarose lee yebɔ man te ɔ be gyusu e lee yeŋ man ne, yaasee nombia keŋa.
- ¹⁸Keŋ dɔɔ te balan burum leewɔ donɔɔ man koŋ kaa gyane na e ne, nawolo nyi be nyiiwo nyi ɔ yee mena gyakolon nombii kei.
- ¹⁹Botɔ te Farasiitena baŋ yako dɔŋa nyiaa, "Ŋgba e ne naa nyi da te tale yee kolo ya na? E kee! Balan pou silana e."
- ²⁰Na Girikitena baale mɔ kpue na balan baŋ bɔɔ gyɔ Gyerusalem be kaa som Wurubuaɛ Gyudatena nyeekelɛwee kedi keŋ man ne.
- ²¹Be gyuuwo Filipino ŋon ɔ ba lee Betesaida keŋ ke kyaa Galelia teelee man ne gyan ke yako e nyiaa, "Kegya, dee gyae dee naa Yesu."
- ²²Kenŋte Filipino mɔ gyuuwo ke yako Anderiase. Te be balan bala gyuuwo keyako Yesu.
- ²³Botɔ te Yesu tira nombia keŋa nɔɔ fa wo nyiaa, "Debaŋ keŋ te lii nyi baa lese man Deniwalaŋ Bu ŋon gyoorobiiri keŋ wola.
- ²⁴Ampaŋ yaa mee yako ŋon e ke nyii nyiaa, nyi akpaa be ta mo wambelebi do bɔ man na ke ka yeŋ ya ne, na ke see ke yee bii dokolon. Mɔna nyi akpaa ba mo ke do bɔ man te ke da yem te ke de tuu na te kee see bia burum.
- ²⁵Walaŋ kamase ŋon ɔ ne gyae ŋon gbagba nyeedon kela Wurubuaɛ ne, waa yeŋ leki. Mɔna walaŋ kamase ŋon lee Wurubuaɛ nombia dɔɔ ɔ be famene na ŋon gbagba nyeedon ya ne, Wurubuaɛ waa fa e nyeedon kekpa."
- ²⁶Kenŋte Yesu besewo yako nyiaa, "Walaŋ kamase ŋon ɔ ne gyae nyi waa som man ne, kaboena nyi waa sila man. Na botɔ keŋ me kyaa na, ŋon mɔ ke nyin kpu na man. Walaŋ kamase ŋon ɔ na som man na, me kya mɔ waa lese ɔ yele."
- ²⁷Te Yesu besewo yako nyiaa, "Nene dekokorokɔ te kyan man nideli, te sena yaa maa yako? 'Maa yako nyi me kya, lese man lee mena kaale dinaa kei man?' Mɔna mena kaale kei dɔɔ te me koŋawo teelee kei dɔɔ."

²⁸Ken̄te Yesu fanewɔ nyiaa, "Me kya, lese n gyoorobiiri wola." Te be nyii woya ŋaale kolosiwɔ lee adido nyiaa, "Me te wulaa lese me gyoorobiiri wola, te maa bese lese ke wola."

²⁹Balan̄ burum ban̄ ba sen̄ee botɔɔ te bɔɔ nyii woya ŋan n̄e, be man baale yakowɔ nyiaa, "Ɔga faela" te baale mɔ yakowɔ nyi, "Wurubuar̄e kpilale ŋolo kolosi la na e lee adido."

³⁰Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Em̄ee dɔɔ te mena nɔɔwoya ken̄a kɔŋawɔ, na man̄ dɔɔ ya.

³¹Nen̄ee yena deban̄ ken̄ Wurubuar̄e waa di balan̄ nombia t̄eele kei dɔɔ. Nen̄ee te Wurubuar̄e waa gegi ɔbonsam ŋon ɔ ne di gyoori t̄eele kei dɔɔ n̄e lee ɔ gbeli ken̄ dɔɔ.

³²Mɔna man̄ dɔɔ nyi akpaa be gyina man̄ adido lee t̄eele kei dɔɔ n̄e, maa wɔŋ walan̄ kamase benaa ma wose."

³³Ɔ kekolosi kei na wola yen̄ ken̄ waa kaa yen̄ n̄e baa.

³⁴Botɔɔ te balan̄ burum ban̄ tiranɔɔ fa e nyiaa, "De kalawɔ lee da mmaraa t̄one man nyiaa, Nyeel̄ee n̄on waa kyaa ken̄ ɔ be gyae waa yen̄ ya. Te sena yaa n̄ ne yako nyi kaboena nyi baa gyina Deniwalan̄ Bu ŋon adido? Amote yena Deniwalan̄ Bu kei?"

³⁵Te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyiaa, "Ken̄man̄ee ken̄ nyiŋa ke kyaa ɛ gyan̄ n̄e ɛ ta ke man na ditiŋt̄ee be nyiŋ futaa ŋon ya. Nawolo nyi walan̄ ŋon ɔ dɔŋee ditiŋt̄ee man n̄e, ɔ ba gyen̄ botɔɔ ken̄ ɔ ne gyu ya.

³⁶Walan̄ ŋon ɔ ne fa ken̄man̄ee nyiŋa ɔ kyaa ɛ gyan̄ n̄e, ɛ l̄ee e di na ɛ ken̄yiŋ bese balan̄ ban̄ be dɔɔ ken̄man̄ee man." Yesu kekolosi nombia ken̄a tan̄ n̄e, ɔ wɔŋa ɔ wose kekyaa yen̄an̄ daale ken̄ bɔɔ ne naa e ya.

³⁷Yesu ȳee gyakolon̄ nombia burum be siaman, mɔna ken̄a pou wole na be b̄ee ba te l̄ee e di ya.

³⁸Kei yela nombia ŋan Wurubuar̄e dekpen̄kpen̄gyɔɔre Yesaya be yako n̄e kɔŋawɔ ampan̄. Yesaya yakowɔ nyiaa, "De Gben̄gyoo, amote l̄ee na nombia ŋan dɔɔ yako n̄e di? Amote te de Gben̄gyoo lese ɔ wole wola?"

³⁹Lee mena dɔɔ bɔɔ ne tale baa l̄ee Wurubuar̄e nombia di ya ŋgba mena ken̄ Yesaya be yako n̄e.

⁴⁰Ɔ besewɔ yako nyiaa, "Wurubuar̄e te ȳel̄ee be sia na bɔɔ nyiŋ naa ya, te ɔ tɔɔ ba agyueŋse na bɔɔ tale nyii kolo man ya. Na mena ya na nafa baa kȳeekee lee be gb̄een̄ kum̄ee man na baa kɔŋ me gyan̄ na maa kyɔ wɔ."

⁴¹Yesaya te kolosi nombia ken̄a yakaa ya, mɔna ɔ wulaa naa Yesu gyoorobiiri ken̄ dinɔɔ ken̄ dɔɔ te ɔ kolosiwɔ lee ɔ wose man.

⁴²Nombia ken̄a wole n̄e Gyudatena kegyiise burum l̄ee Yesu di, mɔna Farasiitena ban̄ dɔɔ ba te tale lese ba kel̄edi ken̄ debɔɔ ya, nawolo nyi be yeewɔ nyi Farasiitena ban̄ baa tɔɔ wɔ gb̄ee nyi be na kɔŋ bɔ ɔsom deni man bela ya.

⁴³Be ta lese ba kelɛɛdi keŋ debɔɔ ya nawolo nyi bɛɛ gyae bo nyi balan ka lese ba yele kela Wurubuarɛ ka lese ba yele.

⁴⁴Kɛntɛ Yesu gyinaa ɔ nɔɔ kolosi nyiaa, "Nyan ŋon n lɛɛ maŋ di nɛ, na maagen te n lɛɛwɔ di ya mɔna ŋon ɔ be kpila maŋ nɛ mɔ yaa n lɛɛwɔ di.

⁴⁵Nyan walaŋ ŋon n naa maŋ na, n te naa walaŋ ŋon ɔ be kpila maŋ nɛ.

⁴⁶Me kɔŋae tɛɛle kei dɔɔ ŋgba keŋmaŋee nɛ na maa ŋmaŋee fa balan. Nyan ŋon n lɛɛ maŋ di na n be gyae n ke dɔɔ ditiŋtɛɛ man ya.

⁴⁷Walaŋ ŋon ɔ nyii me nombia te ɔ te lɛɛ ŋa do ya na, mɔɔ gyae maa di ɔ nombia ya. Nawolo nyi ma te kɔŋ me kaa di balan nombia tɛɛle kei dɔɔ na maa bu wɔ fɔɔ ya, mɔna me kɔŋae me kaa lɛɛ ba nyee.

⁴⁸Nyan ŋon n bɛɛ maŋ te n te lɛɛ me nombia ya na, nombiadiiri ŋolo kyaa keŋ waa di n nombia. Nɔɔwoya ŋan mɔɔ kolosi nɛ, ŋan te baa mo di n nombia wee ɔtomante keŋ man na baa bu neŋ fɔɔ.

⁴⁹Nawolo nyi ma te kolosi maŋ gbagba me donŋ man ya, mɔna me kya ŋon ɔ be kpila maŋ nɛ, ŋon yako na maŋ kpene keŋ maa yako na mena keŋ maa yako ke.

⁵⁰Te maŋ gyeŋ mɔ nyi kpene keŋ ɔ be yako daa nyi dɛɛ yɛɛ nɛ, keŋ ne faa na nyeedonŋ kekpa keŋ. Mena dɔɔ kpene keŋ mɛɛ yako nɛ, yɛɛ keŋ me kya be yako maŋ nyi maa yako."

Gyɔn 13

¹Pɛ tɛɛ kena na Gyudatena kedi ba nyeekelɛɛwee keŋ nɛ, na Yesu wulaa gyeŋ nyi ɔ debaŋ te lii keŋ waa lee tɛɛle kei dɔɔ gyu ɔ kya gyaŋ. Mɔna mena keŋ ɔ ne gyae ɔ balan baŋ be kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, mena te waa gyae be nombia kelii ɔto.

²Yesu na ɔ kaseela baŋ ke kyaa baa di be balinɔɔ weenɛɛ nɛ, na ɔbɔnsam taŋ ka mo nombiakumɛɛ do Simɔn bu Gyudase Isekarɔte nyeeman nyi waa lese Yesu fa na baa ko.

³Yesu mɔ gyeŋ nyi ɔ kya ta mo kpene kamase do ɔ nyinmaa man, te ɔ gyeŋ mɔ nyi ɔ lee Wurubuarɛ gyaŋ bo kɔŋ te ɔ gyaŋ te waa bese gyu.

⁴Mena dɔɔ Yesu korowɔ lee weenɛɛ ŋan tɛɛ te ɔ kpee ɔ kegba wurikyim keŋ ɔ doona nɛ, te ɔ moo bɔroboa kpaŋ ɔ teŋa man.

⁵Kɛntɛ ɔ toosi lonŋ do tasa man te ɔ fiasɛɛ ɔ ne faafo ɔ kaseela baŋ nawɔɔ, te ɔ moo bɔroboa keŋ kpaŋɛɛ ɔ teŋa man nɛ feefo wɔ.

⁶ɔ kelii Simɔn Pita gyaŋ nɛ Pita bɔɔse e nyiaa, "Me Gbɛŋgyoo, nyan ne gyaela n kafafo me nawɔɔ?"

⁷Te Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Kpene keŋ mɛɛ yɛɛ nɛ n be gyae n ke nyii ke man debokeiman ya, mɔna nyan kaa nyii ke man wole wole."

⁸Ken̄te Pita yako e nyiaa, "Koa, mɔɔ sɛɛ na n ke faafo me nawɔɔ korakora ya." Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Akpaa ma te faafo n nawɔɔ ya na, daa na nen̄ be doo daale man ya."

⁹Te Simɔn Pita yako e nyiaa, "Me Gbengyoo, akpaa mena na na faafo me nawɔɔ kaagen̄ ya, mona faafo me nyinmaase na ma nyee mɔ."'

¹⁰Te Yesu yako e nyiaa, "Walan̄ ñon ɔ be sɔɔ nɛ ɔ wose pou ta lee. ɔ be kaboena nyi waa sɔ bela ya. Kaboena bo nyi waa faafo ɔ nawɔɔ kaagen̄. E popou wose ta lee, mona walan̄ dokolon̄ wose danaana ayimeɛ."

¹¹Nawolo nyi na Yesu gyen̄ walan̄ ñon waa lese e fa, mena dɔɔ te ɔ yakowɔ nyi "Walan̄ dokolon̄ wose danaana ayimeɛ."

¹²Yesu kefaafo be nawɔɔ tan̄ nɛ, ɔ moo ɔ kegba wurikyim ken̄ do bela te ɔ gyuuwo kekyaa ɔ dekyae man. Te ɔ boɔse wɔ nyiaa, "E ne nyii kpene ken̄ mɔɔ yɛɛ fa ñon nɛ man?"

¹³E ne baake man̄ nyi e wolale na e Gbengyoo. Dei ñgba e ne baake man̄ mena nɛ, nawolo nyi ñe kaboena man̄.

¹⁴Te akpaa man̄ e Gbengyoo na e wolale te faafo e nawɔɔ nɛ, mena te kaboena nyi emɛɛ mɔ yaa faafo dɔɔa nawɔɔ.

¹⁵Me yɛɛ kei baa wola ñon na emɛɛ mɔ ken̄yin̄ yɛɛ fa dɔɔa ñgba mena ken̄ man̄ be yɛɛ nɛ.

¹⁶Anokoare yaa mɛɛ yako ñon nyiaa, gben̄ji bɛɛ kela ɔ gbengyoo ya, te kpilale mɔ bɛɛ kela walan̄ ñon ɔ be kpila e nɛ ya.

¹⁷Nen̄ɛ ken̄ e ba gyen̄ nombia ken̄a nɛ, akpaa e di ñe dɔɔ na gyon̄ gyae ke doo e man.

¹⁸Na e popou yaa me dana ya, nawolo nyi ma gyen̄ balan̄ ban̄ mɔɔ lese. Mona kaboena nyi Wurubuaɛ nombia ñan bɔɔ ñmarase see nɛ dɛɛ kɔɔ mena. Be ñmarasewɔ see nyiaa, walan̄ ñon daa na e na do nyinmaa di nɛ, ta koro sen̄ me dɔɔ.

¹⁹Mena dɔɔ me wulaa mɛɛ yako ñon nombii kei baa pena ka ke kɔɔ, na ka de kɔɔ na e ke lee di nyiaa, man̄ yena ñon ɔ kyaa pete be yɛɛ kpene kamase.

²⁰Anokoare yaa mɛɛ yako ñon nyiaa, walan̄ ñon ɔ lee walan̄ kamase ñon maa kpila nɛ na man̄ yaa ɔ lee wɔ, te walan̄ ñon ɔ lee man̄ na ɔ te lee walan̄ ñon ɔ be kpila man̄ nɛ."

²¹Yesu keyako nombia ken̄a tan̄ nɛ, nombia takaa e ɔ konɔɔ man nideli te ɔ kolosiwo balan̄ man ken̄ ɔ ta mo kolo weese ya nyi, "E man̄ ñolo waa lese man̄ fa na baa ko."

²²Botɔɔ te ɔ kaseela ban̄ wose yen̄awɔ te be kɛɛ dɔɔa dokolon̄ dokolon̄, nawolo nyi be ta gyen̄ ñon ɔ dana ya.

²³ɔ kaseela ban̄ man̄ ñolo ñon Yesu ne gyae nideli nɛ kyaa la benaa e,

²⁴mena dɔɔ Simɔn Pita fatee e te ɔ yakowɔ nyi, "Boɔse e walan̄ ñon ɔ dana."

- ²⁵Mena dɔɔ kaseele ŋon tuuwɔ benaa na Yesu te ɔ boɔse e nyiaa, "Me Gbengyoo, amote yaa n dana?"
- ²⁶Te Yesu tiranɔɔ nyiaa, "Walaŋ ŋon maa kara bodobodo mo nyoko tasa kei man fa e ne, na ŋon yaa me dana." Kenɛte ɔ kara bodobodo kenɛ te ɔ moowɔ nyoko tasa kenɛ man te ɔ moowɔ fa Simɔn bu Gyudase Isekarote ŋon.
- ²⁷Gyudase kedi bodobodo kenɛ pɛ te ɔbɔnsam gyoo ɔ man. Te Yesu yako e nyi, "Kpene kenɛ n ne gyae n keyee ne, yee ke bilenɛ."
- ²⁸Mɔna banɛ be kyaa weenee ŋan tee ne, be ta gyeŋ kpene kenɛ dɔɔ te Yesu be yako e mena ya.
- ²⁹Na Gyudase ne kee na be kɔba dɔɔ, mena dɔɔ kaseela banɛ baale gyuenɔɔ nyi Yesu yako e baa nyi waa gyuu ke lee weenee ŋan baa mo gyuu kedi ba nyeekelɛewee kedi kenɛ man ne, yaa waa lese kɔba fa ayematena.
- ³⁰Mena dɔɔ Gyudase ka betaa lee bodobodo kenɛ di pɛ, te ɔ leewɔ bilenɛ. Na tee te yuu.
- ³¹Gyudase kalee lanɛ Yesu yakowɔ nyiaa, "Nenɛ te Wurubuare waa lese manɛ Deniwalaŋ Bu ŋon gyoorobiiri deɔɔ. Waa ta me dɔɔ yela balanɛ kena ɔ gyoorobiiri kenɛ."
- ³²Kenɛte Yesu besewɔ yako nyi, "Akpaa Wurubuare waa ta me dɔɔ lese ɔ gyoorobiiri wola na, mena mo te waa ta ŋon gbagba dɔɔ lese me gyoorobiiri wola. Be gyae ke kyare pɛte waa yee nombii kei ya.
- ³³Me bia moɔ gyae maa kyaa e gyanɛ kyare ya. E ke keo manɛ, mɔna ngba mena kenɛ moɔ yako Gyudatena banɛ ne, mena yaa mee yako ŋon debokeiman nyiaa 'Botɔɔ kenɛ mee gyuu ne e be gyae e ke tale koŋ botɔɔ ya.'
- ³⁴Mee fa ŋon mmaraa wole nyiaa, e gyae doŋa. Ngba mena kenɛ manɛ be gyae ŋon ne, emee mo e gyae doŋa mena.
- ³⁵Akpaa e ne gyae doŋa na, walaŋ kamase waa naa nyi e yee me kaseelawɔ."
- ³⁶Botɔɔ te Simɔn Pita boɔse e nyiaa, "Me Gbengyoo, alɛŋ yaa n ne gyuu?" Te Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Botɔɔ kenɛ mee gyuu ne, n be gyae n ke tale sila manɛ debokeiman ya, mɔna nyanɛ kaa sila manɛ wole wole."
- ³⁷Te Pita boɔse e nyiaa, "Me Gbengyoo, weera dɔɔ te moɔ tale sila nenɛ debanɛ kei ya? Ma te see nyi maa yenɛ fa nenɛ."
- ³⁸Te Yesu tiranɔɔ nyiaa, "N ne leedi nyi nyanɛ ke tale yenɛ fa manɛ? Apanɛ yaa mee yako nenɛ nyi pɛ kegyim kelo woya ne, nyanɛ ke bee betabotooro nyi n ba gyeŋ manɛ korakora ya."

Gyon 14

- ¹Ken̄te Yesu yako ɔ kaseela baŋ nyiaa, "Ɛ na yeli ɛ wɔe ke lo ŋon ya. Ɛ lee Wurubuaɛ di na ɛ ke lee maŋ mo di.
- ²Den̄ee burum doo me kya ŋon dekpajaŋaŋ man. Akpaa te yee mena ya na nafa moɔ yako nyi mee gyuu me kaa desina akyaese see ŋon ya.
- ³Akpaa me gyuu ke desina botoo taŋ na maa bese koŋ kaa mo ŋon gyuu me gyaŋ, na botoo keŋ me kyaa na emee mo ke kyaa botoo.
- ⁴Botoo keŋ mee gyuu ne ɛ gyeŋ ke gb̄ee."
- ⁵Botoo te Tomase boose e nyiaa, "Me Gbengyoo, doo gyeŋ botoo keŋ ne gyuu ya, sena te d̄ee yee na d̄ee gyeŋ ke gb̄ee?"
- ⁶Ken̄te Yesu tiraɔo fa e nyiaa, "Maŋ yena gb̄ee keŋ na anokoare keŋ na nyeedoŋ keŋ. Dolo be kyaa nyi waa tale gyuu me kya ŋon gyaŋ keŋ ɔ te tee me doo ya.
- ⁷Nyi akpaa yeŋ gyeŋ maŋ na nafa ɛ ka gyeŋ me kya ŋon mo. Lee gyeŋ ne gyuu ne, ɛ ta gyeŋ e te ɛ ne naa e mo."
- ⁸Ken̄te Filipino mo yakowo nyiaa, "De Gbengyoo, wola daa n kya ŋon. Akpaa n wola daa n kya ŋon na, keŋ kaageŋ koraŋ dei fa daa."
- ⁹Te Yesu mo boose e nyiaa, "Filipo, mena doo leenaŋ ma ke kyaa ɛ gyaŋ kei ne, na ɛ ba gyeŋ maŋ yee? Walaŋ ŋon ɔ naa maŋ na, ɔ te naa me kya ŋon mo. Sena yaa n ke tale yako maŋ nyi, 'Maa wola ŋon me kya ŋon bela?'
- ¹⁰Filipo n b̄ee lee di nyi daa na me kya ŋon yee dokoloŋ yee? Na maŋ gbagba me baam doo te mee kolosi nombia keŋa ya. Mona me kya ŋon ɔ doo me man ne, ŋon ne tee la me doo yee ɔ tom.
- ¹¹Me yako nyi daa na me kya ŋon yee dokoloŋ na, ɛ lee maŋ di. Akpaa nyi ɛ be lee maŋ di koraŋ ya ne, ɛ kee gyakoloŋ nombia ŋan mee yee ne na ɛ ke lee maŋ di.
- ¹²M̄ee yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, walaŋ kamase ŋon waa lee maŋ di ne, waa yee aboo ŋan mee yee ne, te waa yee gyakoloŋ nombia kela ŋan mee yee ne. Nawolo nyi mee gyuu me kya ŋon gyaŋ.
- ¹³Te kpene kamase keŋ ɛ ke boose lee ma yele man na, me kya waa yee fa ŋon na maŋ ɔ bu ŋon ke yela baa lese ɔ yele.
- ¹⁴Akpaa ɛ boose kpene kamase ma yele man na, maa yee fa ŋon."
- ¹⁵"Akpaa ɛ ne gyae maŋ na, nafa ɛ ke di maŋ mmaraase ŋan doo.
- ¹⁶Te maa waase me kya ŋon na waa fa ŋon walaŋ ŋon waa yako do ŋon, na ɔ kaa kyaa me nawoo man kekpaakekpaa. Don yena ɔ felin ŋon waa lese Wurubuaɛ dinoo wola ne.
- ¹⁷Balaŋ baŋ be loo yakaa tee le kei aboo doo ne, boo gyae baa tale lee Wurubuaɛ felin ŋon ya. Nawolo nyi boo ne naa e ya te boo gyeŋ e mo ya. Mona emee doo ɛ gyeŋ e, nawolo nyi ɔ kyaa na ŋon te ɔ doo ɛ man.

¹⁸Debaŋ keŋ me lam ne, mɔɔ gyae maa tina ŋon yela ŋgba yoyolobiise ne ya, mɔna maa bese kɔŋ e gyaŋ.

¹⁹Teka kyomii balan be gyae baa tekaa naa maŋ bela ya, mɔna emee dɔɔ e kena maŋ. Keŋ me dana nyeedoŋ dɔɔ emee mɔ e ke nyiŋ nyeedoŋ.

²⁰Debaŋ kenan de lii na e kena nyi daa na me kya ŋon kyaa la, te emee mɔ e kyaa na maŋ te maŋ mɔ me kyaa na ŋon.

²¹Walaŋ kamase ŋon ɔ lee maŋ mmaraase ŋan do te ɔ di ŋe dɔɔ na, ŋon ne gyae na me nombia ta me kya ŋon mɔ waa gyae ŋon ɔ ne gyae me nombia ne nombia. Maŋ mɔ maa gyae ɔ nombia na maa lese ma wose wola e.”

²²Botɔ te Gyudase (na Gyudase Isekarɔte ŋon ɔ ba lese Yesu fa ne ya) boose e nyiaa, "Me Gbengyoo, sena te gyae ke tale kɔŋ nyi nyan ka lese n wose wola daa daageŋ, te n be gyae n ka lese wola balan pou ya?"

²³Kenɛ Yesu tiranɔ fa e nyiaa, "Akpaa ŋolo ne gyae maŋ na, waa lee me nombia ŋan mee wolo ne do, na daa na me kya ke gyae ɔ nombia na de kaa kyaa ɔ gyaŋ.

²⁴Walaŋ kamase ŋon ɔ bee gyae me nombia ya na, ɔ bee di me nombia ŋan mee wolo ne dɔɔ ya. Nombia ŋan mee yako ŋon ne ta lee me gyaŋ ya mɔna ŋa lee me kya ŋon ɔ be kpila maŋ ne gyaŋ.

²⁵Debaŋ keŋ me see me kyaa e gyaŋ ne yaa mee yako ŋon nombia keŋa.

²⁶Walaŋ ŋon waa yako do ŋon ne, ŋon yena felin ŋon me kya waa kpila ma yele man ne. Waa kaa wola ŋon abɔɔ pou, na waa tɔɔse ŋon abɔɔ ŋan pou mɔɔ yako ŋon ne.

²⁷Ma wosefeereŋ de kyaa na ŋon, mee fa ŋon wosefeereŋ. Na wosefeereŋ keŋ balan ne nyim tee le kei dɔɔ ne yaa mee fa ŋon ya, mɔna ma wosefeereŋ gbagba yaa mee fa ŋon. E na yele e wɔe ke lo ŋon ya, te e na yele gyakolon mɔ ke kyan ŋon ya.

²⁸Me yako ŋon nyi, mee gyu mɔna maa bese kɔŋ e gyaŋ. Akpaa nyi yen ne gyae me nombia na nafa gyae ke yee ŋon gyon nyi mee gyu me kya ŋon gyaŋ, nawolo nyi ɔ kela maŋ.

²⁹Me wulaa mee yako nombia keŋa pou pena ŋa ke kɔŋ, na akpaa nyi ŋa de kɔŋ na, e ke nyiŋ lee maŋ di.

³⁰Mɔɔ gyae maa tekaa kolosi na ŋon burum bela ya, nawolo nyi obonsam ŋon ɔ ne di doŋ tee le kei dɔɔ ne ne kɔŋ. ɔ be taŋ doŋ me dɔɔ bere ya,

³¹mɔna mee gyae balan pou ka gyeŋ nyi mee gyae me kya ŋon nombia, te kpene kamase keŋ ɔ yako maŋ nyi maa yee na keŋ te mee yee. E koro de lee kebo."

Gyon 15

¹Kenɛ Yesu besewo yako ɔ kaseela ban nyiaa, "Maŋ yena dan keŋ gbagba, te me kya yena woofarale ŋon.

- ²Tombii kamase keŋ doo me man te ke beɛ see bia ya ne waa kara ke leki. Mɔna tombii kamase keŋ doo me man te keɛ se bia na, waa kpaase ke na ke kenying se bia burum.
- ³Lee nombia ma ayakonŋ ŋon keŋa doo ne, ŋe tanŋ ke yela ε wose ta lee keŋ ayimeɛ be doo ε man ya.
- ⁴Ɛ doo me maŋ, na maŋ mo ke doo ε man. Tombii kamase be kyaa nyi ke gyae ke tale se bia ka wose doo, keŋ koo towaa na ke danŋ ya. Mena mo yaa emɛɛ mo be gyae ε ke tale yɛɛ kolo ε wose doo keŋ nyi ε be doo me man ya.
- ⁵Maŋ yena danŋ keŋ te emɛɛ yena ke tombia ŋan. Walaŋ kamase ŋon ɔ doo me man, te maŋ mo doo ɔ man ne, waa se bia burum. Nawolo nyi ε be gyae ε ke tale yɛɛ kolo ε wose doo keŋ moɔ kpue na ŋon ya.
- ⁶Walaŋ kamase ŋon ɔ be doo me man ya ne, ɔ yɛɛ ŋgba tombii keŋ boɔ kare leki te koo wolo ne. Baa yilaa mena tombia ŋenaŋ bo na baa mo ŋa do boalaŋ man na ŋa ke kpa.
- ⁷Nyi akpaa ε seɛ doo me man te me nombia ŋan mo de doo ε man ne, kpene kamase keŋ ε ke boose na maa yɛɛ fa ŋon.
- ⁸Akpaa ε se bia burum ne, ke gyae ke yela baa lese me kya ŋon yele. Kei gyae ke yela balaŋ ka gyeŋ nyi ε yɛɛ me kaseelawo.
- ⁹Ɔgba mena keŋ me kya ŋon ne gyae me nombia ne, mena ke yaa maŋ mo ne gyae ε nombia. Mena doo ε yela maa gyae ŋon kelii oto.
- ¹⁰Nyi akpaa ε di ma mmaraase ŋan doo ne, maa gyae ε nombia kelii oto ŋgba mena keŋ moɔ di me kya ŋon mmaraase doo te ɔ ne gyae me nombia ne.
- ¹¹Mɛɛ yako mena nombia keŋa baa na ke yela ma gyonŋ keŋ ke doo ε man, na ε ke nyinŋ di gyonŋ nideli.
- ¹²Mmaraa keŋ mɛɛ fa ŋon yena nyiaa, ε gyae doŋa ŋgba mena keŋ moɔ gyae ŋon ne.
- ¹³Walaŋ kegyae daale be kyaa keŋ ka kela kegyae keŋ ŋolo waa gyae ɔ gyooona na waa yeŋ fa wo ne ya.
- ¹⁴Nyi akpaa ε yɛɛ kpene keŋ moɔ yako ŋon nyi yaa yɛɛ ne, mena na ε yɛɛ me gyooona gbagbawo.
- ¹⁵Moɔ tekaa baake ŋon me tewuleɛ bela ya, nawolo nyi tobaale ba gyeŋ ɔ gbengyoo nyeeman nombia ya. Mɔna mɛɛ baake ŋon me gyooona, nawolo nyi ma te yako ŋon kpene kamase keŋ me kya be yako maŋ.
- ¹⁶Na emɛɛ lese na maŋ ya, mɔna maŋ lese na ŋon. Ma lese ŋon bo nyi yaa yɛɛ nombia kpaakpaa ŋan ŋe dana tonoo debaŋ kamase. Ɛ yɛɛ mena na me kya waa fa ŋon kpene kamase keŋ ε ka sola e lee ma yele man.
- ¹⁷Mmaraa keŋ mɛɛ fa ŋon yena nyi, 'Ɛ gyae doŋa.' “

¹⁸Akpaa tæele kei dɔɔ balan ne kola non nɛ, ɛ tɔɔse nyi mena te be tangbɛɛwɔ kola man.

¹⁹Nyi yen yɛɛ ngba balan ban be kyaa tæele kei dɔɔ nɛ, nafa baa gyae non ngba ban gbagba be balan nɛ. Mɔna kpene ken dɔɔ te bɛɛ kola non yena nyi me ta lese non lee be man, te ɛ ba tekaa kpue na wɔ ya.

²⁰Ɛ tɔɔse nɔɔwoya nan mɔɔ yako non nɛ nyi, "Tobaale kamase ba kela ɔ gbengyoo ya. Nyi be naase man diyem nɛ, mena ke te baa naase emɛɛ mɔ diyem. Nyi akpaa be lee me kawola ken di na, mena mɔ te baa lee emɛɛ mɔ wui di.

²¹Mɔna lee man dɔɔ baa mo mena nombia kenja pou yɛɛ non, nawolo nyi bɔɔ gyen wala non ɔ be kpila man nɛ ya.

²²Akpaa men te kɔn kaa kolosi fa wɔ ya nɛ, nafa bɔɔ gyae baa di fɔɔ be dukum keyɛɛ man ya. Mɔna nenɛ nyi be yɛɛ dukum na, bɔɔ gyae baa tale yako nyi be ta gyem bo te be yɛɛwɔ ya.

²³Nyan non n ne kola man na, n ne kola me kya non mɔ.

²⁴Akpaa men te yɛɛ tomse nan nolo te yɛɛ ta see be man ya nɛ, nafa ben te di fɔɔ be dukum keyɛɛ man ya. Mɔna nenɛ ba te naa gyakolon nombia kenja pou mɔna bɛɛ kola daa na me kya non.

²⁵Kei yela kpene ken bɔɔ nmarase see ba mmaraa tɔne man nɛ kɔnawɔ mena. Be nmarasewɔ nyiaa, 'Be kola man bo yakaa.'

²⁶Mɔna maa yela Wurubuarɛ felin non ka lee me kya non gyan kɔn na ɔ kaa kyaa na non. Don ne gyae la waa yako do non na waa lese anokoare ken doo Wurubuarɛ man nɛ wola non, na waa di adanseɛ lee ma wose man.

²⁷Te emɛɛ mɔ ɛ di adanseɛ lee ma wose man, nawolo nyi lee kewalan ken pou na ɛ kyaa me gyan."

Gyon 16

¹"Mɛɛ yako mena nombia kenja pou baa na ɛ be nyin tina ɛ keleɛdi ken yela ya.

²Gyudatena kegyiise baa tɔ non nyi ɛ na kɔn bɔ ɔsom denɛɛ man donɔɔ kamase man ya. Deban daale gyae kelii nɛ, akpaa wala da ko ɛ man nolo na waa yako nyi Wurubuarɛ ɔsom nombia dɔɔ te ɔ koo non. Na waa yako nyi ɔ yɛɛ deeli baa fa Wurubuarɛ.

³Baa mo mena nombia kenja yɛɛ non nawolo nyi be ta gyeɲa ta daa na me kya non ya.

⁴Mɛɛ wulaa yako non nombia kenja baa na akpaa deban kenan de lii na, ɛ ke tɔɔse nyi me wulaa yako non nombia kenja na ɛ ke nyin do ogo."

⁵"Ma te yako ñon nombia keña lee kewalan keñ ya, nawolo nyi na mañ gbagba kyaa ε gyañ dɔɔ. Mɔna nɛnɛ yaa mɛɛ yako ñon nawolo nyi mee gyuu ñon ɔ be kpila mañ ne gyañ, mɔna ε man ñolo te tale bɔɔse mañ nyi 'Aleñ yaa n ne gyuu ya.'

⁶Te nɛnɛ keñ mɔɔ yako ñon na, te ε gyoo kayeyɛɛ?

⁷Mɔna mɛɛ yako ñon nombii anokoare baa nyiaa, ε deeli dɔɔ te mee gyuu nɛ. Nawolo nyi akpaa me te gyuu ya na, Wurubuarɛ felin ñon waa yako do ñon nɛ be gyae waa kɔñ ε gyañ ya. Mɔna akpaa me gyuu na, maa kpila e na waa kɔñ ε gyañ.

⁸Tɛɛle kei balan kpa ba gyeñ kpene keñ yɛɛ dukum ke, te ba gyeñ kpene keñ doo na ke gbɛɛ, te ba gyeñ Wurubuarɛ nombia kedi keñ wose man nombia mɔ. Mɔna akpaa ɔ kɔñ na waa yela baa gyeñ nyi be nombia be dei ya.

⁹Bɔɔ gyeñ kpene keñ yɛɛ dukum ke ya, nawolo nyi ba te lɛɛ mañ di ya.

¹⁰Te bɔɔ gyeñ kpene keñ mɔ doo na ke gbɛɛ ya, nawolo nyi mɛɛ bese mee gyuu me kya ñon gyañ te ε be gyae ε ka tekaa naa mañ bela ya.

¹¹Bɔɔ gyeñ Wurubuarɛ nombia kedi keñ wose man daale ya, nawolo nyi ɔbɔnsam ñon ɔ ne di tɛɛle kei dɔɔ gyoori nɛ, Wurubuarɛ te wulaa di ɔ nombia bu e fɔɔ.

¹²Me dana nombia burum maa yako ñon, mɔna debokeiman man nɛ ñe dana yuñ kela ñon.

¹³Mɔna akpaa Wurubuarɛ felin ñon ɔ bee di dekara ya nɛ de kɔñ na, waa lese nombia ñan ñe doo na ñe gbɛɛ pou nɛ wola ñon. Nawolo nyi na ñon gbagba ɔ baam dɔɔ te ɔ ne kolosi ya, mɔna nombia ñan pou ɔ be nyii nɛ yaa ɔ ne kolosi na waa lese nombia ñan pou gyae ke kɔñ wee daale nɛ wola ñon.

¹⁴Wurubuarɛ felin ñon waa yela balan kena me gyoorobiiri, nawolo nyi waa lese kpene kamase keñ me dana maa yako ñon nɛ wola ñon.

¹⁵Kpene kamase keñ me kya dana na ke yɛɛ me wui, mena dɔɔ te mɛɛ yako ñon nyi Wurubuarɛ felin ñon waa lese kpene kamase keñ me dana maa yako ñon nɛ wola ñon."

¹⁶Kenɛte Yesu besewɔ yako nyiaa, "Teka kyomii ε be gyae ε kena mañ bela ya, mɔna kenan wole nɛ be gyae ke kyare ya, ε ka bese naa mañ."

¹⁷Botɔɔ te ɔ kaseela ban baale bɔɔse dɔɔna nyiaa, "Sena yaa balee kei ne yako baa, ɔ kpa 'Teka kyomii ε be gyae ε kena mañ bela ya, te kenan wole na be gyae ke kyare ya na, ε ka bese naa mañ.' Nawolo nyi mee gyuu me kya gyañ dɔɔ?"

¹⁸Kenɛte ba besewɔ bɔɔse dɔɔna nyiaa, " 'Teka kyomii' kei mɔ na wolo baa sena? Dɔɔ ne nyii nombia keña man ya."

¹⁹Na Yesu gyeñ nyi bɛɛ gyae baa bɔɔse e nombia keña man, mena dɔɔ ɔ bɔɔse wo nyiaa, "Keñ mɔɔ yako ñon nyi, 'Teka kyomii ε be gyae ε kena mañ bela ya, mɔna kenan wole na be gyae ke kyare ya ε ka bese naa mañ' nɛ yaa ε ne bɔɔse dɔɔna nɛ?"

²⁰Ampaŋ yaa mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, ɛ ke wii na ɛ ka yeyɛɛ mɔna balan baŋ be loo gyakaa tɛɛle kei abɔɔ dɔɔ nɛ baa di gyon. Ɛmɛɛ ɛ ka yeyɛɛ, mɔna ɛ kayeyɛɛ keŋ gyae kaa bese gyon kedi.

²¹Akpaa alo na doŋee na ɔ na yeyɛɛ, nawolo nyi ɔ debaŋ te lii. Mɔna akpaa ɔ lola bu ŋon na, ne yɛɛ e gyon nyi ɔ ta lola bu koŋ tɛɛle kei dɔɔ. Mena gyon kei ne yele ɔ ne wolee ɔ kaale keŋ ɔ be naa nɛ.

²²Mena ke mɔ yaa doo fa ŋon. Debaŋ kei na ɛ na yeyɛɛ, mɔna maa bese koŋ ɛ gyaŋ na ɛ wose ke fɛɛ ŋon, na ɛ ke di gyon. Te ŋolo be gyae waa tale lese gyon kenan lee ɛ man ya.

²³Mena wee kenan dɔɔ nɛ, ɛ be gyae ɛ ke boose maŋ daale ya. Mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, kpene kamase keŋ ɛ ka sola me kya ŋon ma yele man na, waa mo fa ŋon.

²⁴Kaalii na gyen kei nɛ, ɛ ta sola ta kolo ma yele man ya. Ɛ sola na ɛ ke nyin, na ke yɛɛ ŋon gyon nideli.

²⁵Mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nyiaa, debaŋ daale gyae kelii na mɔɔ gyae maa tekaa kolosi na ŋon aduya man bela ya. Mɔna maa toro me kya ŋon nombia yako ŋon.

²⁶Debaŋ kenan de lii nɛ, ɛ ka sola e ma yele man. Mɔna te yɛɛ nyi maa seŋ ɛ nawɔɔ man na maa sola me kya ŋon fa ŋon ya.

²⁷Nawolo nyi me kya ŋon gbagba ne gyae ŋon, keŋ ɛ ne gyae maŋ te ɛ be lɛɛ di nyi ma lee Wurubuarɛ gyaŋ nɛ dɔɔ.

²⁸Daa na me kya kyaa la pete ma lee ɔ gyaŋ koŋ tɛɛle kei dɔɔ, te nɛnɛɛ mɛɛ bese mɛɛ lee tɛɛle kei dɔɔ mee gyu me kya ŋonan gyaŋ.”

²⁹Botɔɔ te ɔ kaseela baŋ yako e nyiaa, "Nɛnɛɛ dɔɔ n bɛɛ kolosi aduya man fa daa bela ya. N ta lese nombia ŋan man wola daa.

³⁰Nɛnɛɛ da te naa nyi n gyen kpene kamase, te tekaboena nyi ŋolo dɛɛ boose neŋ nombia daale bela ya. Kei te yeli da te naa nyi n lee Wurubuarɛ gyaŋ.”

³¹Kenɛte Yesu boose wɔ nyiaa, "Nɛnɛɛ ɛ ne lɛɛ maŋ di?

³²Debaŋ keŋ ne koŋ te ke taŋ kekɔŋ, keŋ ɛ popou ɛ ke yaasee. Walaŋ kamase waa gyu ɔ dɛɛ tina maŋ yela na ke ka maagen. Mɔna na maagen kyaa la ya, nawolo nyi me kya ŋon kpue na maŋ.

³³Mɛɛ yako nombia keŋa baa, na ɛ ke ta me dɔɔ nyin wosefɛɛren. Balan baa yela ɛ kena diyem nideli tɛɛle kei dɔɔ, mɔna ɛ nyin konɔɔ na ɛ ka seŋ keŋkeŋ nawolo nyi me te di tɛɛle kei dɔɔ!"

Gyon 17

¹Yesu ke yako nombia keŋa taŋ nɛ, ɔ gyinaa ɔ sia kɛɛ adido te ɔ fanewɔ nyiaa, "Taata, debaŋ keŋ te lii. Lese maŋ n bu ŋon yele na maŋ mɔ ka lese n yele.

²Nawolo nyi n te fa man don balan pou doo, nyi maa fa ban pou n ba mo do man me nyinmaa man ne nyeedon kekpaakekpaa.

³Nyeedon kekpaakekpaa kenan yena nyiaa, balan pou baa gyeŋ neŋ na baa gyeŋ nyi nyan nyaageŋ yena Wurubuaŋe ŋon n ne di anokoare. Na baa bese gyeŋ man Yesu Kristo ŋon n be kpili ne.

⁴Me ta lese n yele teeŋe kei doo, nawolo nyi ma te yee tom keŋ n ba fa man ne kelii ko oto.

⁵Taata, nenee lese me gyoorobiiri keŋ me dana n siaman pete n be yee kpene kamase teeŋe kei doo ne wola.

⁶Me ta lese n dinoo wola balan ban n ba lese wo lee teeŋe kei doo fa man ne. Be yee n balanwo te n moo wo fa man. Be te di n nombia ŋan doo,

⁷te nenee ba te naa nyi kpene kamase keŋ me dana ne lee n gyan.

⁸Nawolo nyi ma te yako wo nombii kamase keŋ n be yako man ne, te be lee ŋa do. Ba te naa nyi ke yee ampan nyi ma lee n gyan, te ba te lee di nyi nyan kpila na man.

⁹Mee fane baa fa wo. Na teeŋe kei doo balan pou yaa mee fane maa fa ya. Mee fane maa fa balan ban n ba mo wo fa man ne, nawolo nyi be yee n wui.

¹⁰Kpene kamase keŋ n dana ne yee me wui, te keŋ man mo dana ne yee n wui. Te n te tee be doo lese me gyoorobiiri wola.

¹¹Nenee mee koŋ baa n gyan. Moo gyae maa tekaa kyaa teeŋe kei doo bela ya, mona ban see be kyaa teeŋe kei doo. Me kya ŋon ayimee be doo n man ya, don keŋ n ba mo gyee man ne, mo mena don kenan gyee wo nideli, na baa yee noodokolon ŋgba mena keŋ daa na neŋ yee dokolon ne.

¹²Deban keŋ me kyaa be gyan ne, me gyee wo nideli lee n don keŋ n ba do me man ne doo. Me gyee wo nideli keŋ be man ŋolo ta yoo ya. Don kaboena nyi waa yo ne waageŋ yoo la, na ke yela Wurubuaŋe nombia anmaraseŋ see ŋan ke nyin koŋ mena.

¹³Nenee mee koŋ n gyan. Te deban kei keŋ me see me kyaa teeŋe kei doo ne, mee yako nombia keŋa baa na ke yela gyon keŋ doo me man ne ke nyin doo be man nideli.

¹⁴Ma te kolosi n nombia fa wo mona teeŋe kei doo balan kola wo, nawolo nyi ban na wo ta tekaa yee dokolon ya, ŋgba mena keŋ daa na teeŋe kei doo balan ta tekaa yee dokolon ya ne.

¹⁵Moo ne fane nyi nya lese wo lee teeŋe kei doo ya, mona mee fane bo nyi nya gyee wo nideli na boo yale walaŋkum ŋon kota man ya.

¹⁶Ŋgba mena keŋ daa na teeŋe kei balan te yee dokolon ya ne, mena kee yaa ban mo na teeŋe kei doo balan te yee dokolon ya.

¹⁷Mo nya anokoare nombia ŋan desina wo see. Nawolo nyi n nombia ŋan doo na ŋe gbene.

¹⁸Mena ken n be kpila man tæele kei dɔɔ nɛ, mena ke yaa man mo ne kpila wo tæele kei dɔɔ.

¹⁹Ban dɔɔ te ma moo ma wose fa nen, na ban mo ke nyin mo ba wose fa nen kekpaakekpaa.

²⁰Na me kaseela kɛwo baagen yaa mɛɛ fane fa ya. Mɔna mɛɛ fane mɛɛ fa balan ban pou baa nyii me kaseela kɛwo nombia te baa lɛɛ man di nɛ.

²¹Mɛɛ fane bela nyiaa, be popou baa yɛɛ nɔɔdokolon ngba mena ken me doo nyan me kya man te nyan mo n doo me man nɛ. Mena ke yaa yela baa doo de man na tæele kei balan pou ke nyin lɛɛ di nyi nyan kpila na man.

²²Ma te fa wo gyoorobiiri ken n ba mo fa man nɛ, na baa yɛɛ nɔɔdokolon ngba mena ken daa na nen yɛɛ dokolon te lon bɛɛ lam da nsana ya nɛ.

²³Me doo be man ngba mena ken nyan mo n doo me man nɛ, na baa nyin yɛɛ dokolon ken nyi lon gba be lam ba nsana ya. Na tæele kei dɔɔ balan ke nyin gyen nyi nyan kpila na man, te n ne gyae be nombia ngba mena ken n ne gyae me nombia nɛ.

²⁴Taata! Mɛɛ gyae nyi me kaseela ban n ba mo wo fa man nɛ, baa kyaa me gyan botɔɔ ken me kyaa nɛ, na baa nyin naa me gyoorobiiri ken n ba mo fa man nɛ. N moo gyoorobiiri kei fa man nawolo nyi, n wulaa n ne gyae man pete n yɛɛ tæele kei.

²⁵Me kya, nyan yena walan non n gbɛnen tenɛɛ. Balan ban be loo gyakaa tæele kei dɔɔ nɛ, be ta gyeɲa ta nen ya mɔna man dɔɔ ma gyen nen. Te me kaseela ban mo gyen nyi nyan kpila na man.

²⁶Me ta lese n dinɔɔ wola wo te maa bese lese ke wola wo bela, na kegyae ken n ne gyae man nɛ ke nyin doo be man na man mo ke doo be man."

Gyon 18

¹Yesu ke fane tan nɛ, non na ɔ kaseela ban korowo gyu ka ton bonjobii ken bɛɛ baake ke Kidron nɛ, te be ka gyroowo oliifi wɔɔbii daale man.

²Na Gyudase non ɔ ba lese Yesu fa nɛ mo gyen botɔɔ, nawolo nyi Yesu na ɔ kaseela ban ne kyaa gyu ke gyanɛe botɔɔ.

³Mena dɔɔ Gyudase moo balan burum ban be dana kanease na kefuluse te ba doona yoo abɔɔ nɛ gyu botɔɔ. Mena balan kɛwo baale yɛɛ yoonɔɔtenawɔ, te baale mo yɛɛ kotɔɔtɔtena ban bɛɛ deke Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken nɛ. Gyudatena saese kegyiise na Farasiitena kpila na wo.

⁴Ken Yesu gyen kpene ken ne kon ɔ dɔɔ dɔɔ nɛ, ɔ leewɔ ɔ kaseela ban man kon siaman te ɔ boose balan ban nyiaa, "Amote yaa ɛ ne gyae?"

- ⁵Ken̄te be tiran̄ɔ fa e nyiaa, "Yesu Nasarete baale ɲon yaa d̄e gyae." Te Yesu yako wɔ nyi, "Maɲ yaa." Debaɲ kenan̄ na Gyudase ɲon waa lese Yesu fa ne mo kpue balan̄ ban̄ man.
- ⁶Yesu ke yako wɔ nyi "Maɲ yaa" ne, be tuuwɔ lee wole wole te ba ke yalawɔ t̄eele man.
- ⁷Botɔ te Yesu besewɔ boose wɔ nyiaa, "Amote yaa e ne gyae?" Te be yakowɔ nyi, "Yesu Nasarete baale ɲon yaa d̄e gyae."
- ⁸Ken̄te Yesu yakowɔ nyiaa "Me wulaa yako ɲon nyi maɲ yaa. Akpaa maɲ te e ne gyae bere na, e yela me balan̄ k̄ewɔ ke ta."
- ⁹Kei yela nombia ɲan ɔ be wulaa yako ne koɲawɔ mena. ɔ yakowɔ nyiaa, "Balan̄ ban̄ nyan̄ me kya ba mo fa maɲ ne, ma te yeli be man dokolon̄ ka yo ya."
- ¹⁰Botɔ na Simɔn Pita dana yoosila, te ɔ wɔɲa ke lese kara saese kegyia ɲon tobaale ɲolo dunolon̄ den̄ele lese ke lo. Tobaale ɲonan̄ yele yena Maakuse.
- ¹¹Botɔ te Yesu fae Pita nyiaa, "Besena n sila keɲ do ke boolee man. N b̄e gyae nyi maa naa diyem keɲ me kya be yako nyi me kaa naa ne yee?"
- ¹²Ken̄te yoonɔɔtena siamante ɲon na ɔ yoonɔɔtena dikpii keɲ, na Gyudatena kotɔɔɔtena ban̄ kyaɲa Yesu te be bake e,
- ¹³te be tangb̄ewɔ mo e gyu Anase gyan̄. Kaifase ɲon ɔ ȳe saese kegyia e kulutoo kenan̄ man ne, ɔ nen̄gya yena Anase ɲonan̄.
- ¹⁴Kaifase kei faa na Gyudatena agyueɲ nyi, dei nyi walan̄ dokolon̄ waa yeȳ fa balan̄ ban̄ pou.
- ¹⁵Debaɲ keɲ boɔ mo Yesu bee gyu saese kegyia ɲon d̄e ne, na Simɔn Pita na ɔ doo kaseela ban̄ man ɲolo silana e wole wole. Keɲ kaseele ɔ doo ɲon gyeɲ saese kegyia ɲon doo ne, ɲon sila Yesu ka gyoo dekp̄alan̄ keɲ man.
- ¹⁶Mona Pita ɲon d̄e denan̄ɔ man. Botɔ te kaseele ɲon saese kegyia ɲon gyeɲ ne, besewɔ koɲ kaa kolosi na alebu ɲon ɔ na deke denan̄ɔ keɲ ne nyi waa yela Pita mo ka gyoo. Ken̄te ɔ moo e gyu dekp̄alan̄ keɲ man.
- ¹⁷Ken̄te alebu ɲon boose Pita nyiaa, "D̄gba nyan̄ mo n ȳe Yesu kaseela ban̄ man ɲolo e?" Te Pita tiran̄ɔ nyi, "Koa, ma te ȳe be man ɲolo e ya"
- ¹⁸Debaɲ kenan̄ na waare kyaa, mena doo kotɔɔɔtena ban̄ na dekp̄alan̄ keɲ man tomȳera baale doo boalan̄ bee woli. Te Pita mo gyuuwɔ ka seɲ be gyan̄ ɔ ne woli boalan̄ keɲ.
- ¹⁹Be ka mo Yesu gyu saese kegyia ɲon dekp̄alan̄ man ne, ɔ boose Yesu nombia lee ɔ kaseela na ɔ kawola keɲ wose man.
- ²⁰Ken̄te Yesu tiran̄ɔ nyiaa, "Ma seɲawɔ balan̄ man kolosi. Debaɲ kamase mo na m̄e wola Wurubuaɛ nombia Gyudatena ɔsom den̄e man, na Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ Gyudatena pou ne kyaa gyan̄ee ke man ne man. Mona ma te yako kolo weese ya.

- ²¹Wonj dɔɔ te n ne boose man mena nombia kenja? Boose balan ban bɔɔ nyii me kawola kenj nɛ. Ban gyenja na kpene kenj mɔɔ yako nɛ.
- ²²Yesu kekolosi nombia kenja nɛ te kegyiise ban man ɲolo gyɔɔ e ɔ lakaa man te ɔ boose e nyiaa, 'Mena te kaboena nyi nya tiranɔɔ fa saese kegyia ɲon?' “
- ²³Kenje Yesu yako e nyiaa, "Akpaa me yako nombiikum daale na wola man ke. Te akpaa me nombia doo na ke gbɛɛ na weera te ne gyɔ man?"
- ²⁴Kenje Anase yela ba moo Yesu gyu saese kegyia Kaifase gyan, na ɔ sɛɛ ɔ doo ɲmeesen ɲan bɔɔ mo bake e nɛ man.
- ²⁵Simon Pita ka senj botɔɔ ɔ ne woli boalan kenj nɛ te be boose e nyiaa, "ɲgba nyan mo n yɛɛ Yesu kaseela ban man ɲolo e?" Kenje Pita tiranɔɔ nyi "Koa, ma te yɛɛ be man ɲolo e ya.”
- ²⁶Botɔɔ te saese kegyia ɲon tobaale ɲolo ɲon ɔ lonjo yena tobaale ɲon Pita be kara ɔ denjele nɛ boose Pita nyiaa, "ɲgba me naa nyan mo n kpue na wo oliifi woɔbii kenj man?"
- ²⁷Kenje Pita besewɔ bɛɛ nyi koa. Debokenan man te kegyim loɔ woya.
- ²⁸Tɛɛ kena nebo nebo fuu nɛ, ba moo Yesu lee Kaifase dɛɛ gyu Pilato ɲon ɔ senjɛɛ Romantena gyoo dinaa nawɔɔ man ɔ ne kɛɛ Gyuda tɛɛle dɔɔ nɛ dɛɛ. Deban kenan na Gyudatena nyeekeɛwee kedi kenj ta benaa. Gyudatena kegyiise ban ta gyoo Pilato dekpanalan kenj man ya. Nawolo nyi ba te gyae baa walaa ba wose pɛ baa di ba nyeekeɛwee dinaa kenj ya.
- ²⁹Mena dɔɔ kegyia Pilato leewɔ konj be gyan debɔɔ man kaa boose wo nyiaa, "Wonj dukum te balee kei yɛɛwo te ɛ ne gyae ɛ ke bu e fɔɔ?"
- ³⁰Kenje be tiranɔɔ fa e nyiaa, "Nyi ɲon te yɛɛ bu kum e ya nɛ, nafɔ dɔɔ mo e konj kɛbo ya.”
- ³¹Botɔɔ te Pilato yako wo nyiaa, "ɛ mo e ta na ɛmɛɛ gbagba kaa di ɔ nombia ɲgba mena kenj ya mmaraa na wola ɲon nɛ." Kenje Gyudatena kegyiise ban tiranɔɔ fa e nyiaa, "ɛmɛɛ Romantena mmaraa bɛɛ fa daa gbɛɛ nyi dɛɛ ko walan ya.”
- ³²Kei yela Yesu nombia ɲan ɔ be wulaa yako see lee ɔ yenj kenj waa yenj wose man nɛ konjawɔ ampanj.
- ³³Kenje kegyia Pilato besewɔ gyoo ɔ dekpanalan man te ɔ baake Yesu boose e nyiaa, "Nyan yena Gyudatena gyoo ɲon?"
- ³⁴Te Yesu mo besenawɔ boose e nyiaa, "Nyan gbagba nyeeman nombii yaa n ne boose man nɛ yaa ɲolo yako na ma wose man nombia fa nenj?"
- ³⁵Botɔɔ te Pilato boose e nyiaa, "Me yɛɛ Gyuda baale e? Nyan gbagba n balan na ɛ saese kegyiise moona nenj kona manj. Wonj dukum te n yɛɛwo?"

³⁶Ken̄te Yesu tiran̄ɔ fa e nyiaa, "Me gyoori ta lee t̄ēle kei d̄ɔ ya, nyi ke den̄ lee t̄ēle kei d̄ɔ n̄e, naf̄ɔ me tewul̄ēe baa yoo l̄ēe man̄ na b̄ɔ nyin̄ mo man̄ ka do Gyudatena nyin̄maa man ya. Mona me gyoori ta lee t̄ēle kei d̄ɔ ya."

³⁷Ken̄te Pilato yako e nyiaa, "Ken̄an̄ na n̄gba n̄ ȳēe gyoo e baa?" Te Yesu tiran̄ɔ nyiaa, "Ken̄ yaa n̄ yakow̄ɔ n̄e. Mena nombia ken̄a d̄ɔ te ba lola man̄, te n̄an mo d̄ɔ te me k̄ɔnaw̄ɔ t̄ēle kei d̄ɔ na me kaa yako anokoare ken̄. Walañ kamas̄e n̄on ɔ ne gyae anokoare ken̄ n̄e ɔ ne tei man̄."

³⁸Bot̄ɔ te Pilato b̄ɔɔse e nyiaa, "Won̄ yena anokoare kei?" ɔ ke b̄ɔɔse e nombia ken̄a tañ n̄e te ɔ besew̄ɔ lee k̄ɔn̄ Gyudatena ban̄ gyan̄ kaa yako w̄ɔ nyiaa, "Ma ta naa nombiikum daale lee ɔ wose man ya."

³⁹Mona ke ȳēe ya mmaraa ke nyi ε nyeekel̄ēwee kedi kamas̄e man na, maa tina balan̄ ban̄ b̄ɔ kyam t̄ɔ deni n̄e man dokolon̄ yela fa n̄on. Mena d̄ɔ ε ne gyae nyi maa tina Gyudatena gyoo n̄on yela yaa sena?"

⁴⁰Ken̄te be fae yeesa yako nyiaa, "Koa, na Yesu te d̄ēe gyae nyi nya tina e yela ya. Barabase te d̄ēe gyae nyi nya tina e yela." Barabase kei yena walañ n̄on ɔ be kyaa koro sen̄ tia gyoon̄en̄ te ɔ ba ko walañ n̄e.

Gyon 19

¹Ken̄te Kegyia Pilato yela ba n̄meree Yesu mpiree.

²Kei wole n̄e, Romantena yoon̄ɔɔtena ban̄ moo s̄ɔɔse loo gyooro kot̄ɔɔ te ba moowo wuu Yesu. Te ba doo e kegba yayam wurikyim daale n̄gba gyoo n̄e.

³Na bee gyu b̄ēe k̄ɔn̄ kaa n̄min̄ e kulu e nyiaa, "Gyudatena gyoo! N nyee d̄ēe wolose!" Na b̄ēe felee e ɔ lakaase man.

⁴Bot̄ɔ te kegyia Pilato besew̄ɔ k̄ɔn̄ deb̄ɔ man te ɔ yako Gyudatena ban̄ nyiaa, "E nyii, m̄ēe mo e maa lee k̄ɔna n̄on deb̄ɔ man kebo na ε kena nyi ma te naa ɔ dukum ken̄ ɔ be ȳēe ya."

⁵Mena d̄ɔ te kyare ya te Yesu leew̄ɔ deb̄ɔ man, na ɔ wuuna gyooro kot̄ɔɔ ken̄ te ɔ doona ɔ kegba yayam ken̄ mo! Ken̄te kegyia Pilato yako w̄ɔ nyiaa, ε walañ n̄on yaa.

⁶Saese kegyiise na Wurubuar̄e d̄ēe kot̄ɔɔɔtena ban̄ ke gyo ba sibii na Yesu n̄e, ba fae yeesa nedon̄ nyiaa, "Gyo e sakaa ɔpan̄dan̄ d̄ɔ, gyo e sakaa ɔpan̄dan̄ d̄ɔ." Bot̄ɔ te kegyia Pilato yako w̄ɔ nyiaa, "Ma te naa dukum ken̄ ɔ be ȳēe ya. Em̄ēe gbagba ε mo e kegyo sakaa ɔpan̄dan̄ d̄ɔ."

⁷Bot̄ɔ te Gyudatena ban̄ tiran̄ɔ nyiaa, "Daa dana mmaraa daale te k̄ēe wolo nyi kaboena nyi waa yen̄, nawolo nyi ɔ ta mo ɔ wose nyi ɔ ȳēe Wurubuar̄e bu e."

⁸Kegyia Pilato ka betaa nyii nombia ken̄a n̄e, gyakolon̄ gyoo e gbaa.

⁹Botoo te o besewo gyu dekpanalan ken man ke boose Yesu nyiaa, "N lee alen?" Mona Yesu diji e bo.

¹⁰Mena doo kegyia Pilato boose e nyiaa, "N be kolosi yee? N ba gyen nyi me dana don ken maa tale tina nen yela, yaa maa yela baa gyo nen sakaa opandan doo yee?"

¹¹Botoo te Yesu tiranoo nyiaa, "Me kya faa na nen gbæ, mena doo te n nyina don me doo. Nafon nyan gbagba n baam doo na, n be dana don me doo ya. Mena doo walan non o ba lese man fa ne, non wui dukum kela la."

¹²Deban ken kegyia Pilato be nyii nombia kena ne, o gyae gbæ ken waa mo tina Yesu yela, mona na Gyudatena ban ne fae yeese yako nyiaa, "Akpaa n tina balee kei yela na, n te yæ Romantena gyoo dinaa Kaesa o doo e ya. Walan kamase non o see o wose gyoo ne, na o na koro baa sen tia gyoo dinaa Kaesa."

¹³Kegyia Pilato ka betaa nyii noowoya kena ne, o moo Yesu lee kon deboo man te o kaa gyenawo kyaa o gbeli ken doo o ne kyaa di nombia ne. Boya te ba moowo ma o dekyae kenan, te Gyudatena dei man na bæ baake ke nyi "Gabata."

¹⁴Deban kenan na weese ta sen dæ. Wee kenan te Gyudatena ne desina ba wose na ke tæ naa na, baa di ba nyeekelæwee ken. Kente kegyia Pilato yako Gyudatena ban nyiaa, "E kæ, e gyoo non yaa."

¹⁵Botoo te be fae yeese nyiaa, "E mo e lee de siaman, e mo e lee de siaman. E gyo e sakaa opandan doo." Te kegyia Pilato boose wo nyiaa "E gyoo yaa te e ne gyae nyi maa ko e?" Kente saese kegyiise ban tiranoo nyi, "Da be dana gyoo kamase kpu na Kaesa ya."

¹⁶Kena pou wole ne, kegyia Pilato moo Yesu do balan ban nyinmaa man nyi baa gyu ke gyo e sakaa opandan doo.

¹⁷Mena doo yoonootena ban moo Yesu lee donoo ken man na o seelena o opandan ken te ba moo e lan gyu botoo ken bæ baake "Nyeepookoo dæ" ne. Gyudatena dei man na bæ baake ke bo nyi "Golgata."

¹⁸Botoo te be gyo e nyeelabia sakaa opandan doo. Kente be gyo balan bala baale mo sakaa opandaase doo kpu na e. Dolo sakaa o dunolon doo te nolo mo sakaa o demena doo.

¹⁹Kente kegyia Pilato yela be nmarase noowoya kena mataa na opandan ken. Noowoya nenan yena nyiaa, "YESU NASARETE BAALE, GYUDATENA GYOO DON."

²⁰Gyudatena burum kala kenmarase kei nawolo nyi botoo ken boo gyo Yesu opan doo ne betan lem na donoo ken ya. Be nmarase ke Gyudatena dei man na Romantena dei man na Giriki dei man.

²¹Gyudatena saese kegyiise kena kenmarase ken ne be yako kegyia Pilato nyiaa, "Nyen te nmarase ke nyi Gyudatena gyoo ya. Nyen nmarase ke bo nyi, balee kei kpa non yena Gyudatena gyoo."

²²Botɔɔ te kegyia Pilato tiranɔɔ nyiaa, "Kpene kenj mɔɔ ŋmarase nɛ, me tanj kenjmarase."

²³Debanj kenj yoonɔɔtena banj be gyo Yesu ɔpanɗanj dɔɔ tanj nɛ, ba moo ɔ wose man abɔɔ ŋan te be kpala ŋa akpenj anaara, na be man kamasɛ ka mo dekpɛnj dokolonj. Ba ke kpala tanj na te kaa ɔ kegba atatate kenj. Mena kegba kei dɔɔ kanyanj dokolonj te ba moowo loo ke karatetee lee ka nyeeman tisi. Be ta loo ke towaa towaa ŋgba mena kenj bɛɛ loo kegba yakaa nyiŋan nɛ ya.

²⁴Kenj te yoonɔɔtena banj yako dɔŋa nyiaa, "Ɛ na fa dee tirii kegba kei ya. Ɛ fa dɛɛ lo boe na dɛɛ kɛɛ ŋon waa nyiŋ ke." Kei yela Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛnj see ŋan kɔŋawɔ ampanj. Be ŋmarasewɔ see nyiaa, "Be kpala ma abɔɔ, te ma kegba atatate dɔɔ be loɔ boe bo ke dɔɔ" Kenj dɔɔ mena mɔ te yoonɔɔtena banj yɛɛwɔ.

²⁵Debanj kenanj na Yesu ɔ naa na ɔ niinaa na Kilopase wɛɛle Mɛɛre, na Mɛɛre ŋon ɔ ba lee Magedala nɛ sɛŋɛɛ benaa na Yesu ɔpanɗanj kenj.

²⁶Yesu kena ɔ naa na ɔ kaseele ŋon ɔ ne gyae ɔ nombia sɛŋɛɛ benaa na dɔŋa nɛ, ɔ yako ɔ naa nyiaa, "Nna, n bu ŋonanj."

²⁷Kenj te ɔ kɛɛ ɔ kaseele ŋon mɔ te ɔ yako e nyiaa, "Kɛɛ, n naa ŋonanj." Lee debanj kenanj na, te kaseele ŋon moo Yesu ɔ naa gyu ɔ dɛɛ te ɔ ke kyaawɔ ɔ gyanj.

²⁸Kenja wole Yesu kena nyi nɛnɛɛ kpene kamasɛ te tanj nɛ ɔ yakowɔ nyiaa, "Lonjoanɛj dana manj." Kei yela Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛnj see ŋan kɔŋawɔ mena.

²⁹Na osunj na solonj denyanɛsa daale banjɛɛ botɔɔ. Mena dɔɔ ba moo kolo ŋgba kokyaa kenj gyae ke tale lɛɛ lonj nɛ do solonj kenj man, te ba moo ke tooso na danj daale te ba moo ke sɔɔ ɔ nɔɔ nyi waa nyɔɔ.

³⁰Solonj kenj ke tina Yesu nɔɔ nɛ te ɔ yakowɔ nyiaa, "Te tanj." Botɔɔ te ɔ gɔŋase ɔ nyee te ɔ kara weesi.

³¹Wee kenanj yɛna wee kenj Gyudatena na mo desina ba wose fa ba kefɛɛfowee kedi. Mena kefɛɛfowee kei yɛɛ wee dinaa ke. Te ke yɛɛ kpene kenj bɛɛ kole nyi baa tina woo yela ɔpanɗanj dɔɔ na ba kefɛɛfowee kenj kaa tunj e. Lee mena dɔɔ Gyudatena kegyiise banj gyuu kegyia Pilato gyanj ka sola e nyi, waa fa wɔ gbɛɛ na be kaa tekerii balan banj bee fiti na yɛnj nɛ nawɔɔ na baa nyiŋ yɛnj bilenj, na baa nyiŋ lese wɔ ɔpan daase ŋan dɔɔ.

³²Mena dɔɔ yoonɔɔtena banj gyuuwɔ ke tekerii balan bala banj bɔɔ gyo wɔ sakaa kpu na Yesu nɛ nawɔɔ.

³³Mɔna ba kekɔŋ Yesu gyanj te ba kena nyi ɔ tanj ke wulaa yɛnj nɛ, ba te tekerii ɔ nawɔɔ ya.

³⁴Kenj te yoonɔɔtena banj ŋolo moo wa apia sɔɔ Yesu yenaabia man. Debokenanj man te fatabo na lonj leewɔ.

³⁵Manɔ walaŋ ɲon moɔ naa nombia keŋa na me sia ne ne diina ka wose man adanseɛ, te ma adanseɛ keŋ yɛɛ anokoare. Ma gyeŋ nyi anokoare yaa mɛɛ yako, te mee di adanseɛ baa na ɛmɛɛ mo ke nyiŋ lee di.

³⁶Kei yela Wurubuaɛ nombia aɲmaraseŋ see ɲan koŋawo ampaŋ. Nombia ɲenaŋ yɛna nyiaa, "Boo gyae baa tekeri o ɲɔɛ dokolonɔ pɛ gba ya."

³⁷Wurubuaɛ nombia aɲmaraseŋ daale mo yakowo nyiaa, "Balaŋ baa keɛ walaŋ ɲon boo soɔ e apia ne."

³⁸Keŋa pou wole ne, Gyosefo ɲon o ba lee Arimatia donoo man ne kaa sola gbɛɛ lee kegyia Pilato gyaŋ na o kaa lese Yesu woo ɲon kewuu. Na Gyosefo kei mo yɛɛ Yesu kaseele e, mona o weese o wose bo nawolo nyi o ne yee Gyudatena kegyiise baŋ. Kegyia Pilato ke fa e gbɛɛ ne te o gyuuwo ka lese woo ɲon.

³⁹Nikodemose ɲon o be kyaa koŋ Yesu gyaŋ nelim ne, mo kaa kpuiwo na Gyosefo ɲon. Nikodemose kei moo pɛpɛɛ na oliifi na aboo ofoŋ nyiŋan ɲaale tasatoo koŋ te ba moowo desina woo ɲon.

⁴⁰Be balaŋ bala moo akaralɛɛ na aboo ofoŋ nyiŋan mo milii Yesu ɲgba mena keŋ Gyudatena ne desina woo pɛte bee wuu e ne.

⁴¹Na woobii daale kyaa botoo keŋ boo gyɔ Yesu sakaa opandaŋ doo ne. Yeboo wole wole daale doo botoo keŋ be te wuu ta walaŋ ke man see ya.

⁴²Keŋ Gyudatena kefeɛfowee keŋ na benaa te bee desina ba wose mo te yeboo keŋ mo benaa na botoo doo ne, ba moo woo ɲon kewuu ke man. Keŋte be biliŋi boe dinaa daale to ke noo.

Gyɔn 20

¹Kosida nebo nebo fuu keŋ tɛɛ te ɲmaŋee ta nideli ya ne, Mɛere ɲon o ba lee Magedala donoo man ne, karatewo gyu botoo keŋ boo wuu Yesu ne. O ke gyu botoo ne, o naawo nyi be te biliŋi boe keŋ lee yeboo keŋ nooman.

²Mena doo o yeuwo koŋ Simɔn Pita na kaseele ɲon Yesu ne gyae o nombia ne gyaŋ kaa yako wo nyiaa, "Be ta lese de Gbeŋgyoo lee yeboo keŋ man, te doo gyeŋ botoo keŋ boo moo e ka see ya."

³Keŋte Pita na kaseele ɲon yeuwo gyu yeboo keŋ tɛɛ.

⁴Be kee yeu keŋ ne, kaseele ɲon Yesu ne gyae o nombia ne yeuwo gbaa Pita kyaŋ gbɛɛ ka gyoo yeboo keŋ tɛɛ.

⁵O buŋawo keɛ yeboo keŋ man na, o naa akaralɛɛ keŋ kaageŋ doo la mona o ta gyoo ke man ya.

⁶Simɔn Pita ka lee wole koŋ na te ɲon kaa gyoo wo yeboo keŋ man. O gyoo wo na te o naa akaralɛɛ keŋ,

- ⁷na kanyaŋ keŋ boo mo bake ɔ nyee ne. Kanyaŋ keŋ be doo akaraɛɛ keŋ gyaŋ ya, mona akaraɛɛ keŋ te boo ke doo yenaŋ.
- ⁸Wole wole na te kaseele ɔ doo ŋon mo gyoowo kena aboo ŋan, keŋte ŋon mo lɛwo di.
- ⁹Mona Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan ne yako nyi "Yesu waa foŋ lee yeŋ man ne, be sɛɛ be te nyii ta ŋe man nideli ya."
- ¹⁰Keŋte kaseela baŋ besewo gyu be dɛɛ.
- ¹¹Mona Mɛɛre ŋon ɔ be sila wo gyu ne seŋɛɛ yeboo keŋ tɛɛ ɔ ne wii. ɔ ka seŋ ɔ ne wii ne te ɔ buŋawo kɛɛ yeboo keŋ man,
- ¹²keŋte ɔ naa Wurubuaɛ kpilala bala na ba doona kegbase wolomɛɛ be kyaa botoo keŋ boo mo Yesu woo ŋon doosi ne. Dolo kyaa yeboo keŋ nyee gbɛɛ te ŋolo mo kyaa ke nawoo gbɛɛ.
- ¹³Keŋte be boose e nyiaa, "Alo, weera n ne wii?" Te ɔ tiranoo fa wo nyiaa, "Nawolo nyi be ta lese me Gbeŋgyoo lee yeboo keŋ man, te moo gyen botoo keŋ boo mo e ka see ya."
- ¹⁴ɔ ke yako mena ne, ɔ gɛɛsewo kɛɛ na te ɔ naa Yesu seŋɛɛ, mona ɔ ta gyem nyi Yesu ŋonaŋ ya.
- ¹⁵Keŋte Yesu boose e nyiaa, "Alo, weera n ne wii? Amote yaa n ne kɛo?" Na Mɛɛre gyen nyi walaŋ ŋon ɔ ne kɛɛ woobii keŋ doo ne ŋonaŋ, mena doo ɔ yako e nyiaa, "Tobaale, akpaa nyaŋ moona woo ŋon ka weese na, wola maŋ botoo keŋ n ba mo e ka see na me kaa mo e ta."
- ¹⁶Keŋte Yesu baake e nyiaa, "Mɛɛre!" Mɛɛre gɛɛsewo kɛɛ te ɔ fae yeesa baake e be dɛɛ dei man nyiaa, "Raboni" keŋ nawolo nyi "De Gbeŋgyoo"
- ¹⁷Keŋte Yesu yako e nyiaa, "Na tina maŋ ya, nawolo nyi me te gyuu ta me kya ŋon gyaŋ ya. Mona bese gyu me kaseela baŋ gyaŋ na n kaa yako wo nyi 'Mee gyu me kya ŋon ɔ yɛɛ e kya e ne, na me Wurubuaɛ ŋon ɔ yɛɛ e Wurubuaɛ e ne gyaŋ.' "
- ¹⁸Mena doo Mɛɛre Magedala ŋon gyuuwo ke yako kaseela baŋ nyiaa "Ma te naa de Gbeŋgyoo Yesu ŋon." Te ɔ besewo yako wo nombia ŋan Yesu be yako e nyi waa yako wo ne.
- ¹⁹Kosida kenaŋ balinoo ne, kaseela baŋ gyuuwo ke gyaŋɛɛ deni man te be too disim do ba wose, nawolo nyi bee yee Gyudatena kegyiise baŋ. Debokenaŋ man te Yesu kaa bɛɛwo lee ba nsana te ɔ yako wo nyiaa, "Wosefɛɛreŋ dɛɛ kyaa na ŋon."
- ²⁰ɔ ke yako wo mena ne, ɔ moo ɔ nyinmaa na ɔ yenaabia gyam keŋ wola wo. Keŋte yɛɛ ɔ kaseela baŋ gyon nideli nyi ba te naa be Gbeŋgyoo ŋon bela.
- ²¹Keŋte Yesu besewo yako wo nyiaa, "Wosefɛɛreŋ dɛɛ kyaa na ŋon, mena keŋ me kya ŋon be kpila maŋ ne, mena ke yaa mɛɛ kpila emɛɛ mo."
- ²²ɔ kekolosi nombia keŋa taŋ ne, ɔ lee weesɛɛ woli wo te ɔ yako wo nyiaa, "E lɛɛ Wurubuaɛ felin ŋon na waa kyaa e man.

²³Akpaa ε mo ηolo nombiakumεε kyεε e na, Wurubuarε mo waa mo kyεε e. Te akpaa ε bεε ε ta mo ηolo nombiakumεε kyεε e ya na, Wurubuarε mo be gyae waa mo kyεε e ya.”

²⁴Wee kenaj kenj Yesu be kaa lese ɔ wose wola ɔ kaseela kufu bala banj ne, na be man ηolo ηon bεε baake e nyi Tomase yaa Ata ne be kpue na ɔ tebia ya.

²⁵Mena dɔɔ Yesu kaseela akanj banj yako Tomase nyiaa, "Da te naa de Gbengyoo ηon." Kenje Tomase yako wo nyiaa, "Akpaa me ta mo me sia naa nyeelabia gyanɗarεε ηan, na maa mo me nyimbii do ɔ yenaabia gyam kenj man ya ne, manj be gyae maa lee di korakora ya.”

²⁶Weeya gyanaara wole ne, na ɔ kaseela banj te gyanjee deni man bela. Wee kenaj na Tomase mo kpue na wo. Ba te to asima ηan pou, karatetee dokolonj te Yesu kaa bεεwo lee be dɔɔ te ɔ yako wo nyiaa, "Wosefεerenj dεε kyaa na ηon.”

²⁷Kenje ɔ yako Tomase nyiaa, "Mo n nyinmaa do me nyinmaa boɔ man na n ke kεε me nyinmaase, na n ka mo n nyimbii do ma yenaj kεε. Tina anmaarenj kelee yela na n ke lee di.”

²⁸Botɔɔ te Tomase tiranɔɔ nyiaa, "Nyanj yena me Gbengyoo na me Wurubuarε.”

²⁹Kenje Yesu boɔse e nyiaa, "Kenj n be naa manj dɔɔ te n lee wo di? Balanj banj ba te naa manj ya te boɔ lee di ne, banj na nyeebam.”

³⁰Yesu besewo yεε gyakolonj nombia burum ηan ɔ kaseela banj be naa na be sia, mona na ηe popou te be ηmarasewo do tone kei man ya.

³¹Mona be ηmarase kenja bo na ε ke lee di nyi Yesu yena Wurubuarε bu na nyeelεere ηon. Na nyanj ηon n lee e di na, n ke nyinj nyeedonj kekpaaj kenj ɔ yele man.

Gyon 21

¹Kenja pou wole ne, Yesu besewo lese ɔ wose wola ɔ kaseela baale Tiberiasε boo noɔman. Mena kenj ɔ ba lese ɔ wose wola wo yaa.

²ɔ kaseela banj bεε baake wo Simɔn Pita na Tomase ηon bεε baake e Ata ne na Natanele ηon ɔ ba lee Kaanan donɔɔ kenj ke kyaa Galelia tεele man ne, na Sebedeo bia na ɔ kaseela bala baale gyuuwo ke kyaa bom.

³Kenje Simɔn Pita yako wo nyiaa, "Mee gyu boo man me kaa kyanj kpebia." Te banj mo yako e nyiaa, "Daa mo dee sila neη gyu." Mena dɔɔ be gyuuwo ka gyoo degbele man te be laɗawo. Be loɔ asawu nelim kenaj pou mona ba te kyanj kolo ya.

⁴Tεε kena nebo nebo fuu ne, be kεε na ηolo seηεε la boo noɔman, na n kεε ne Yesu ηonanj. Mona ɔ kaseela banj ta gyenj e ya.

⁵Kenje Yesu boɔse wo nyiaa, "Tewulεε, doona ε te kyanj kolo ya?" Te be tiranɔɔ nyiaa, "Koa de te nyinj kpebii dokolonj panpanj gba ya.”

⁶Ken̄te ɔ yako wɔ nyiaa, "Ɛ fun̄ ya asawu ken̄ lɔ degbele ken̄ dunolun̄ dɔɔ na ɛ ke kyan̄ kpebia." Mena dɔɔ be fun̄a asawu ken̄ lɔ botɔɔ yenan̄ te be kyan̄a kpebia burum ken̄ nyi bɔɔ ne tale baa wɔ̄nee asawu ken̄ gba ya.

⁷Botɔɔ te Yesu kaseele ñon ɔ ne gyae ɔ nombia n̄e yako Pita nyiaa, "De Gbengyoo Yesu ñonan̄." Simɔn Pita ken̄yii nyi de Gbengyoo Yesu ñonan̄ n̄e te ɔ moo ɔ kegba wurikyim milii ɔ wose, nawolo nyi ɔ wulaa kpee ke. Ken̄te ɔ ton̄awɔ gyoo lon̄ ken̄ man ȳl̄e ɔ ne gyu Yesu gyan̄.

⁸Mɔna kaseela akan̄ ban̄ saa degbele ken̄ b̄e kɔ̄n deken̄ken̄ dɔɔ na b̄e wɔ̄nee asawu ken̄ kpebia be wulu ke man n̄e, nawolo nyi na ba dekyae ken̄ tan̄ lem na deken̄ken̄ ya. Ke lem gyae ke ȳe ɱgba baam tɔ̄se sɔ̄nola na kufu n̄e (50).

⁹Be kelii deken̄ken̄ dɔɔ n̄e be naa boalan̄ na nyewalan̄, na kpebia gyakaa ke dɔɔ na bodobodo mɔ doo yenan̄.

¹⁰Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ mo kpebia ban̄ ɛ be kyan̄ n̄e baale kɔ̄n."

¹¹Mena dɔɔ Simɔn Pita besewɔ gyu degbele ken̄ man, te ɔ ke wɔ̄nee asawu ken̄ kɔ̄n deken̄ken̄ dɔɔ. Na kpebia dinaana ban̄ bɔɔ wulu asawu ken̄ n̄e, be yaanɔ̄le ȳe sɔ̄non̄ na sɔ̄nola na kufu batooro (153). Ken̄ na kpebia ban̄ booron̄ kei koran̄ n̄e, asawu ken̄ te tirii ya.

¹²Ken̄te Yesu yako wɔ nyiaa, "Ɛ kɔ̄n kaa di ɛ nebo ween̄e." Mɔna ɔ kaseela ban̄ ñolo te tale gyɔ ɔ konɔɔ bɔ̄se e nyi "Nyan̄ yena amote ya?" Nawolo nyi ba gyen̄ nyi be Gbengyoo Yesu ñonan̄.

¹³Te Yesu kɔ̄nawɔ kaa mo bodobodo ken̄ fa wɔ, kenan̄ wole te ɔ moo kpebia ban̄ mo fa wɔ.

¹⁴Yesu kefon̄ lee yen̄ man n̄e, kei yena betabotoorote ken̄ ɔ ba lese ɔ wose wola ɔ kaseela ban̄.

¹⁵Be kedi ween̄e ñan̄ tan̄ n̄e te Yesu bɔ̄se Simɔn Pita nyiaa, "Gyon̄ bu Simɔn, n ne gyae man̄ kela n tebia k̄ewɔ k̄e gyae man̄?" Ken̄te Pita tiranɔ̄ fa e nyiaa, "Ayi, me Gbengyoo, n gyen̄ nyi m̄e gyae n nombia." Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "K̄e me silala ban̄ dɔɔ ɱgba mena ken̄ namensek̄el̄ere ne k̄e namense dɔɔ n̄e."

¹⁶Te Yesu besewɔ bɔ̄se e bolate nyiaa, "Gyon̄ bu Simɔn, n ne gyae me nombia?" Te Pita tiranɔ̄ fa e nyiaa, "Ayi me Gbengyoo, nyan̄ gbagba gyen̄ nyi m̄e gyae n nombia." Ken̄te Yesu yako e nyiaa "K̄e me silala ban̄ dɔɔ ɱgba mena ken̄ namensek̄el̄ere ne k̄e ɔ namense dɔɔ n̄e."

¹⁷Ken̄te Yesu besewɔ bɔ̄se e betabotoorote nyiaa, "Gyon̄ bu Simɔn, n ne gyae me nombia nideli?" Nombia ñenan̄ takaa Pita nideli nawolo nyi ɔ te bɔ̄se e betabotooro nyi, "N ne gyae man̄ nideli?" Ken̄te Pita yako e nyi, "Me Gbengyoo, nyan̄ gbagba n gyen̄ kpene kamase. N gyen̄ nyi m̄e gyae nen̄ nideli." Ken̄te Yesu yako e nyiaa, "Mena na k̄e me silala ban̄ dɔɔ ɱgba mena ken̄ namensek̄el̄ere ne k̄e ɔ namense dɔɔ n̄e."

¹⁸Mɛɛ yako nɛŋ anokoare nyiaa, "Debaŋ keŋ n yɛɛ tobaale e nɛ nyan gbagba ne tale mo n kegba do n wose, na n ka koro gyɔ botɔɔ keŋ n ne gyae. Mɔna n kaa ŋmɛɛ na ŋolo ne gyae la waa do nɛŋ kegba na waa kyan nɛŋ n nyinmaa man mo nɛŋ gyɔ botɔɔ keŋ n bɛɛ gyae nyi n ke gyɔ ya."

¹⁹Yesu yako nombia keŋa baa na kawola yɛŋ keŋ Pita waa yɛŋ na ka lese Wurubware yele. Yesu kekolosi nombia keŋa pou taŋ nɛ te ɔ yako Pita nyiaa, "Sila maŋ!"

²⁰Ba ke ta bee gyɔ nɛ, Pita gɛɛsewɔ kɛɛ te ɔ naawɔ ŋgba kaseele ŋon Yesu ne gyae ɔ nombia nideli nɛ silana wɔ wole wole. Mena kaseele kei yɛna ŋon ɔ be kyaa teelina Yesu debaŋ keŋ bee di be balinɔɔ weenɛ te ɔ be boɔse e nyiaa, "Me Gbenɣyoo, amote ne gyae la waa lese nɛŋ fa yɛŋ nɛ?"

²¹Pita kena kaseele ŋon nɛ ɔ boɔse Yesu nyiaa, "Me Gbenɣyoo, sena te baa yɛɛ balee kei mɔ?"

²²Keŋte Yesu tiranɔɔ fa e nyiaa, "Akpaa mɛɛ gyae nyi waa kyaa kelii debaŋ keŋ maa bese kɔŋ na, n won faa la? Nyan sila maŋ!"

²³Mena dɔɔ nombia keŋa yaaseewɔ Yesu kaseela baŋ man nyiaa, kaseele ŋon Yesu ne gyae ɔ nombia nɛ be gyae waa yɛŋ ya. Mɔna Yesu te yako nyi ɔ be gyae waa yɛŋ ya. Keŋ ɔ be yako yɛna nyi, "Akpaa mɛɛ gyae nyi waa kyaa kelii debaŋ keŋ maa bese kɔŋ na, n won faa la?"

²⁴Mena kaseele kei diina nombia keŋa wose man adanseɛ te ɔ ŋmarase ŋa see. Te da gyeŋ mɔ nyi wa adanseɛ keŋ yɛɛ ampaŋ.

²⁵Yesu yɛɛ abɔɔ burum ŋaale mɔ. Akpaa beŋ ŋmarase ŋa dokolon dokolon nɛ, tɛɛle kei dɔɔ pou bɔɔ gyae baa nyin botɔɔ keŋ baa mo ŋa see ya.

Kpilala

Kpilala 1

¹Kegyia Teyofilose, manj Luka ne nmarase na tone kei mee yelee nenj. Me tone gyanbata keŋ man nɛ, ma wola aboo nan pou Yesu be yɛɛ na nan ɔ ba wolo deban keŋ ɔ be fi ɔ tom asɛɛ,

²mo kelii wee keŋ Wurubuarɛ ba mo e lanj adido nɛ. Pɛ Wurubuarɛ ka mo Yesu gyu adido nɛ, Wurubuarɛ felin nɔn tɛɛwɔ nɔn Yesu dɔɔ wola ɔ kpilala ban ɔ ba lese nɛ tom keŋ baa yɛɛ.

³Yesu Kristo ka yenj wole weeya sɔŋola man nɛ, ɔ lese ɔ wose wola ɔ kaseela ban agbaatee agbaatee lee gbɛnenj burum man wola nyi ɔ delena, keŋ nyi nolo be tale lɛɛ ka anmaarenj ya. Be naa e na be sia, te ɔ kolosiwɔ fa wɔ lee Wurubuarɛ gyoorobiiri keŋ wose man.

⁴Ba kekyaa man nɛ, wee daale ɔ faree ɔ kaseela ban nyi "Ɛ na lee Gyerusalem donɔɔ man ya, mona ɛ kyaa botɔɔ daa kpene keŋ me kya be yako see nyi waa fa nɔn nɛ." Me wulaa yako nɔn ka wose man nombia nyi,

⁵lonj te Gyɔn moowɔ sɔ nɔn Wurubuarɛ lonj, mona weeya akalanseɛ njaale wole na Wurubuarɛ waa mo ɔ felin nɔn bo sɔ nɔn Wurubuarɛ lonj.

⁶Deban keŋ Yesu na ɔ kpilala ban be yilaa nɛ te be boose e nyiaa, "De Gbenjgyoo, mena dɔɔ nenɛ n ka besena gyoori keŋ fa Iseraetena?"

⁷Botɔɔ te Yesu tiranɔɔ fa wɔ nyi, "Ka te yɛɛ kpene keŋ nyi ɛ ka gyenj deban keŋ ya, nawolo nyi deban keŋ na wee keŋ mena nombii kei gyae ke kɔŋ dɔɔ, kyae me kya gyanj. ɔ donj dɔɔ te ɔ see nja.

⁸Mona deban keŋ Wurubuarɛ waa mo ɔ felin nɔn do ɛ man nɛ, ɛ ke nyinj donj. Na ɛ ka bese ma adanseetena Gyerusalem donɔɔ man, na Gyudia na Samaria tɛɛlese pou dɔɔ mo kelii tɛɛle pou ɔto."

⁹ɔ kekolosi kɛŋa pou tanj na, te Wurubuarɛ mo e lanj adido be popou siaman ka gyoo noma man. Mena dɔɔ ba te naa e bela ya.

¹⁰Be ka senj botɔɔ be sɛɛ bɛɛ kɛɛ adido fee nɛ, karatetee na tewulɛɛ bala baale senjɛɛ laa ba yenanj na ba doona aboo wolomɛɛ.

¹¹Te be boose Yesu kpilala ban nyi, "Galeliatena, weera te ɛ senjɛɛ ɛ ne kɛɛ adido fee mena? Yesu kei, nɔn Wurubuarɛ ba mo e lee ɛ gyanj lanj adido nɛ, mena ke te waa bese kɔŋ nɔnba mena keŋ ɛ be naa e ɔ ne gyu adido nɛ."

¹²Te ɔ kpilala ban besewɔ lee oliifi bula keŋ dɔɔ kɔŋ Gyerusalem. Lee botɔɔ kɔŋ Gyerusalem donɔɔ keŋ man benaa na donja. Gyae ke yɛɛ nɔnba wɔɔ nmeesenj sao na kufu nɛ.

¹³Ba ke kɔŋ kaa gyoo Gyerusalem donɔɔ keŋ man nɛ, te ba gyenawɔ gyu abansoro deni be deɛkyae keŋ man. Balanj banj be kyaa botɔɔ yena, Pita na Gyɔn na Anderiase

na Filipino na Tomase na Batolomeo na Mateo na Alfeose bu Gyemisi na Simon non ɔ ne gyae ɔ balan nideli ne, na Gyemisi bu Gyudase.

¹⁴Be popou na ala baale na Yesu ɔ naa Mɛere, na Yesu ɔ naabia ne yɛɛ na nɔɔdokolon yilaa fane deban kamase.

¹⁵Wee daale balan ban boo lee Yesu di ne kaa yilaawo, na baa yɛɛ ngba balan sononon na balan sao ne (120). Botoo te Pita korowo sen yako wo nyiaa,

¹⁶"Me tebia, nombia nan Wurubuaɛ nombia be yako see lee Gyudase wose man ne, kaboena nyi ne dɛɛ kon mena. Gyudase kei wose man te gyoo Defidi yakowo see nyiaa, non ne gyae la waa ta balan ban baa gyu ke kyan Yesu ne siaman."

¹⁷Nafɔ na Gyudase kei kpue de man, nawolo nyi Yesu lese na non mo nyi waa kpu na daa na dɛɛ yɛɛ tom kei.

¹⁸Koba ken non Gyudase be nyim lee ɔ nombiakumɛɛ ken keyɛɛ man ne, te ɔ moowo lee tɛɛle. Tɛɛle kenan man te ɔ yalawo te ɔ too beewo te ɔ loobia pou leewo.

¹⁹Balan ban pou be kyaa Gyerusalem donoo man ne nyii mena nombii kei, mena doo ba doo botoo yele be dɛɛ dei man nyi Akeledama, ken nawolo nyi Fatabo tɛɛle.

²⁰Gyoo Defidi yako Gyudase wose man nombia Wurubuaɛ Nɔɔnen tone ken man nyi, "ɔ dekpaganan dɛɛ doo yakaa ken nolo na kyaa ke man ya." ɔ besewo yako nyi, "Walan wole waa kyaa ɔ nawoo man na waa yɛɛ ɔ tom."

²¹"Mena doo kaboena nyi nolo waa kyaa ɔ nawoo man kpu na daa, na dee di de Gbengyoo Yesu kefon lee yen man ken adansɛɛ. Kaboena nyi walan nonan waa yɛɛ walan non na ɔ kpue na daa deban ken pou daa na de Gbengyoo Yesu ne gyu dɛɛ kon, lee deban ken Gyon be so e Wurubuaɛ lon kelii deban ken Wurubuaɛ ba mo e lee de gyan gyu adido ne."

²³Mena doo ba lese Gyosefo non bee baake e nyi Basabase yaa Gyustuse ne na Matiase.

²⁴Te be fanewo nyi, "De Gbengyoo, nyan gyeɲa na walan kamase konoo man. Mena doo wola daa tewulee bala kewo man non n ba lese nyi waa yɛɛ Yesu kpilale,

²⁵na waa kyaa Gyudase non ɔ be tina ɔ tom yela te ɔ be lam gyu botoo ken kaboena e ne nawoo man."

²⁶Mena doo be loo boe, te boe ken yalawo Matiase yele doo. Kei nawolo nyi non te Wurubuaɛ lesewo, te ba moo e kpu Yesu kpilala kufu daale ban man.

Kpilala 2

¹Gyudatena wee dinaa ken bee baake ke nyi Pentekosite ken kelii ne, ban pou boo lee Kristo Yesu di ne ke yilaawo debodokolon.

- ²Karatetee dokolon te be nyii nkan daale lee adido ngba felin dinaa daale ne gyoo la ne, te ke kaa lee dekpajalan ken man be kyaa ne pou.
- ³Botoo te be naa kolo ngba boalan laakemse ne, te ne yaaseewo kaa gyakaa walan kamase nyee doo.
- ⁴Te Wurubuarɛ moo o felin non do be popou man, te be fiasɛɛ bɛɛ kolosi deise kpookpoo ngba mena ken Wurubuarɛ felin non be fa wo ne.
- ⁵Deban kenan na Gyudatena ban bee yee Wurubuarɛ te boo lee tɛɛle kei doo pou ne, kyaa Gyerusalem donoo ken man.
- ⁶Be kenyii mena nkan kei ne, te balan burum kaa yilaawo. Balan ban pou wose yɛna wo nawolo nyi walan kamase nyiiwo ngba bee kolosi o dɛɛ dei ne.
- ⁷Yɛɛ wo gyakolon te be boose donja nyiaa, balan anekolosen kewo pou te yɛɛ Galeliatenawo yee?
- ⁸Te weera de man walan kamase ne nyii bee kolosi non gbagba o dɛɛ dei?
- ⁹De popou lee tɛɛlese kpookpoo doo. De man baale lee Patia na Media na Elam te baale mo lee Mesopotamia na Gyudia na Kapadosia, te baale mo lee Pontuse na Esia.
- ¹⁰Baale lee Firigia na Pamfilia na Igyipite te baale mo lee Libia tɛɛlese njaale nan benaa na donoo ken bɛɛ baake ke Kirene ne man.
- ¹¹Gyudatena na ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya te boo kyɛɛkee gyoo Gyudatena osom man ne, man baale mo lee Roman donoo man kon. De baale mo lee Kreti na Arebia, mona dee nyii bee kolosi nombia dinaana nan Wurubuarɛ be yɛɛ ne daa gbagba de deise man.
- ¹²Gyakolon gyoo wo te ba nyeeya man mo yɛɛ wo basaa te be boose donja nyiaa, na nombia kenja asɛɛ yɛna sena baa?
- ¹³Mona be man baale mo kulu wo nyi kei doo be dɛɛsee.
- ¹⁴Botoo te Pita na o tebia Yesu kpilala kufu daale ban korowo sen, te o gyinaa o woya kolosi fa balan dikpii ken nyiaa, "Me tebia Gyudatena na emɛɛ ban pou e kyaa Gyerusalem ne, e tei me gyan nideli na maa wola non kpene ken nombii kei nawolo.
- ¹⁵Ne yɛɛ non nyi balan kewo dɛɛsee, mona na be dɛɛsee ya. Nawolo nyi nebo weese gba yaa, nenɛɛ te gyoo deban kadaale.
- ¹⁶Mona nombii kei yɛna kpene ken Wurubuarɛ dekpɛnkɛngyooɛ Gyowɛle be kolosi see nyi ke gyae ke kon ne.
- ¹⁷Wurubuarɛ dekpɛnkɛngyooɛ Gyowɛle yakowo see nyi, 'Wurubuarɛ kpa, "Tɛɛle kei na benaa ko oto na, maa mo me felin do walan kamase man. E bia ala na baala baa kolosi nombia see ma yele man. E tewulɛɛ baa naa me nombia nan ne doo na ne gbɛɛ ne na be sia ngba doseɛ man ne. Akpegyiina mo baa doosi naa me nombia nan ne doo na ne gbɛɛ ne.

¹⁸Debaŋ kenan man nɛ maa mo me felin do ma alebia na me tewulɛɛ man na baa kolosi nombia see ma yele man.

¹⁹Maa yɛɛ gyakolon nombia adido, na maa lese me woole wola tɛɛle kei doo. Ɛ gyae ɛ kena fatabo na boalan na nyooɛe tuum.

²⁰Weesetɛnɛn gyae ka bese ditinɛɛ tuum na gyaalan ke yase ngba fatabo nɛ. Nombia kenja pou gyae ke kon, pete wee dinaa ken de Gbengyoo waa lese o gyoorobiiri wola nɛ kelii.

²¹Te walan kamase non waa baake de Gbengyoo Wurubuaɛ yele na, waa lɛɛ o nyee."

²²Pita gyina o kekolosi ken doo nyiaa, Iseraetena, ɛ tei nombia kenja nideli. Wurubuaɛ tɛɛwo Yesu Nasarete baale non doo yɛɛ gyakolon nombia lese o woole wola ɛ man ngba mena ken ɛmɛɛ gbagba ɛ gyeɛ nɛ. Kenja diina adansɛɛ nyi Wurubuaɛ kpila na e.

²³Lee Wurubuaɛ gbagba kegyaebii na o ka gyeɛ man te o wulaa bakewo see nyi baa lese Yesu fa non, te ɛ yela balan kumɛɛ gyoo e opanɛan doo ko.

²⁴Mona Wurubuaɛ gyusu e lee yeɛ man, te o lese e lee yeɛ weelen man, nawolo nyi yeɛ be tale kyan e see o gyan kekpaakekpaa ya.

²⁵Gyoo Defidi yakowo lee Yesu wose man nyi, 'Me naa de Gbengyoo non me siaman deban kamase. O seɛɛ ma yenan mena doo kolo be tale tɛɛse man ya,

²⁶mena doo me woɛ te fɛɛ man, me sia mo ta gye. Me yɛɛ walan non maa yeɛ wee daale, mona me sia gyakaa aboo nan Wurubuaɛ waa kaa fa man nɛ doo.

²⁷Nawolo nyi n be gyae n ke yela maa doo yeboo man ya. N be gyae n ke yela n walan non ayimɛɛ be doo o man ya nɛ ke doo yeboo man dala ya.

²⁸N ta wola man nyeedon gbɛɛ. Nawolo nyi n kpue na man doo te yɛɛ man gyon nideli.'

²⁹Me tebia, mɛɛ gyae maa yako non kolo lee de naana Defidi wose man, o yeɛnawo te be wuu e, o yeboo sɛɛ doo de gyan kebo kaa lii na gyeɛ.

³⁰Na o yɛɛ Wurubuaɛ dekpɛnkpɛngyooɛ e, te o gyeɛ nombia nan Wurubuaɛ be kan ntam yako see lee o wose man nyi, waa mo Defidi duulun man nolo see gyoo na waa kyaa o gyoorogbeli ken doo di gyoori ngba non Defidi nɛ.

³¹Gyoo Defidi naa kpene ken Wurubuaɛ waa kaa yɛɛ, mena doo o kolosiwo lee Kristo kefon lee yeɛ man wose man nombia nyi, 'Wurubuaɛ te tina e yela yeboo man na waa dala ya.'

³²Wurubuaɛ te gyusu Yesu kei lee yeɛ man, te de popou ne di adansɛɛ nyi nombii kei yɛɛ ampan.

³³O kya Wurubuaɛ gyinaa e adido te o moo e see o dunolun doo te o moo o felin non fa e ngba mena ken o be kan ntam see nɛ. Mena felin kei yaa Yesu moowo do de man gyeɛ. Wurubuaɛ felin kei tom yaa ɛ ne naa te ɛ ne nyii nɛ.

³⁴Gyoo Defidi gbagba te gyu adido ngba Yesu ne ya, mona o talewo yako Yesu wose man nombia nyi, 'De Gbengyoo Wurubuarɛ ɲon yako me Gbengyoo nyi, "Kyaa me dunolun dɔɔ,

³⁵kelii deban kenj maa mo ban bɛɛ kola nen ne do n nawɔɔ tɛɛ." ‘

³⁶Mena dɔɔ ɛmɛɛ Iseraetena pou ɛ gyeɲ nideli nyi, Yesu kei ɲon ɛ be gyɔ e nyeelabia ko opandɔɔ dɔɔ ne, ɲon ke te Wurubuarɛ moowo yɛɛ de Gbengyoo na da nyeelɛɛɛɛ ɲon o be yako see nyi waa koɲ ne.”

³⁷Balan ban kenyii nombia kenja ne, takaa wo nideli te be boose Pita na Yesu kpilala akan ban nyiaa, "De tebia, sena yaa dɛɛ yɛɛ?”

³⁸Te Pita tiranɔɔ fa wo nyi, "Walan kamase waa kyɛɛkee lee o nombiakumɛɛ man, na baa so e Wurubuarɛ lon lee Yesu Kristo yele man, na Wurubuarɛ ka mo o nombiakumɛɛ kyɛɛ e, na waa mo o felin ɲon do o man.

³⁹Wurubuarɛ nombii kenj o be yako see nyi waa mo o felin do ɛ man ne, yɛɛ ɛmɛɛ na ɛ bia na ban pou be kyaa lemlem, na ban pou de Gbengyoo Wurubuarɛ waa baake wo koɲ ɲon gbagba gyan ne wui.”

⁴⁰Pita kolosiwo fa wo nideli te o faree wo te o sola wo nyi, "E lese ɛ wose lee tɛɛle kei dɔɔ balan kumɛɛ kɛwo man, na Wurubuarɛ ke lɛɛ ɛ nyee.”

⁴¹Be man balan burum lɛɛ o nombia ɲan di, te be soɔ wo Wurubuarɛ lon. Balan kakponse batooro (3,000) kaa kpu la na Kristotena dikpii kenj mena wee kenan.

⁴²Be kyana Yesu kpilala ban kawola man nideli, te be popou ne yɛɛ noɔdokolon gyanɛɛ deban kamase. Bɛɛ yɛɛ noɔdokolon di weenɛɛ ɲan Yesu kpa baa di na baa mo toose e ne, te bɛɛ bese yɛɛ noɔdokolon gyanɛɛ fane.

⁴³Yesu Kpilala ban yɛɛ gyakolon nombia burum, te gyakolon gyoo balan ban pou.

⁴⁴Ban pou boɔ lɛɛ Yesu di ne, yɛɛ noɔdokolon ba kekyaa man, na bɛɛ kɛɛ ba aboo ɲan be dana ne nyi yɛɛ be popou wui.

⁴⁵Te be yoo ba aboo ɲaale mo, na bɛɛ kpala koba kenj fa walan kamase ngba mena kenj ne hia e ne.

⁴⁶Wee kamase na, be dikpii kenj ne gyanɛɛ be Wurubuarɛ osom deni dinaa kenj man. Bɛɛ yɛɛ noɔdokolon te bɛɛ mo konɔɔ kpaakpaa, na sia kagye di weenɛɛ bom ba akpanalanse man.

⁴⁷Bɛɛ lese Wurubuarɛ yele, te balan pou mo ne keɛɛ wo. Te wee kamase mo ne, de Gbengyoo na mo balan wolɛɛ ban o ne lɛɛ ba nyeeya ne kaa kpu na wo.

Kpilala 3

- ¹Wee daale balinoo weese ngba deban atoorote man ne, Pita na Gyon korowo gyu Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man nyi be kaa fane. Deban kenan yena kefane deban.
- ²Na balee nolo kyaa ken o yee otakase e leenan o biatɛɛ. Wee kamase ne bee mo e kaa see Wurubuarɛ osom deni dinaa denanoo ken bee baake ke nyi Denanoo Kyeote ne man, na waa sola koba lee balan ban bee gyoo deni kenan man ne gyan.
- ³Deban ken o be naa nyi Pita na Gyon ne kon be kaa gyoo deni dinaa ken man ne, te o sola wo nyi baa fa e koba.
- ⁴Kente be kee e yididi te Pita yako e nyiaa, "Kee daa."
- ⁵Te balee non mo kee wo yakaa loo nyi, waa nyin kolo lee be gyan.
- ⁶Te Pita yako e nyi, "Nyi koba na, moo dana nyaale maa fa nen ya, mona kpene ken me dana ne te maa fa nen. Lee Yesu Kristo Nasarete baale non yele man ne, koro sen na n ke ta,"
- ⁷Te Pita kyana o dunolon nyinmaa man kyo e te o korowo sen. Debokenan man te o doona na o nawoo pou yee e don.
- ⁸Karatetee dokolon te o tonawo sen o nawoo doo, te o fiasɛɛ o ne tɛɛ. Kente o sila wo gyoo Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man o donɛɛ na o na tonɛɛ na o na lese Wurubuarɛ yele.
- ⁹Balan ban pou be kyaa botoo ne, naa e na o donɛɛ o na lese Wurubuarɛ yele.
- ¹⁰Te be ka gyen e nyi non yena walan non nafa o ne kyaa Denanoo Kyeote ken man solee aboo ne, ba wose yena wo gbaa, te gyakolon gyoo wo lee kpene ken boo naa o man ne doo.
- ¹¹Balan ban kena balee non mataa na Pita na Gyon botoo ken bee baake nyi Solomon poto man ne, doo be popou noo te be yeuwɔ gyu be gyan botoo.
- ¹²Pita kena balan ban ne o boose wo nyiaa, "Iseraetena, weera doo te kei ne doo e noo? Yaa weera doo te e ne kee daa fee mena? E fee e sia baa e ne kee daa nyi mberem daa gbagba de don na de Wurubuarɛ keyee doo te de yela balee kei tɛɛwo?"
- ¹³De naanao Aberaham na Asiki na Gyekopo Wurubuarɛ non o yee de naanao pou Wurubuarɛ e ne, lesena o tobaale Yesu gyoorobiiri wola. Emɛɛ moona e do Romantena kegyiise nyinmaa man, te e bee e Pilato siaman nyi baa ko e, mona nafa o yee wa agyuen koran nyi waa tina e yela, nyi o te naa dukum o man ya.
- ¹⁴E bee Yesu non ayimɛɛ be doo o man ya te o gbɛnenɛ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman man ne, te e sola Pilato nyi waa tina awudiini Barabase non boo kyan to deni ne yela fa non.
- ¹⁵Te e koo Yesu non o ne fa balan nyeedon kekpaa ne. Mona Wurubuarɛ gyusu e lee yen man ken de popou ne di ka wose man adanɛɛ.

¹⁶Mena kenj dɔɔ lɛɛ Yesu di dɔɔ, te Wurubuarɛ yela balee aseŋaŋ ɛ siaman kei ŋon ɛ gyeŋ e nɛ, nyiŋa kawee kekyɔ. Ke yɛɛ ampaŋ nyi mena kenj dɔɔ lɛɛ Yesu di dɔɔ, te balee kei nyiŋa wosedoŋ, ŋgba mena kenj ɛ ne naa e nɛ.

¹⁷Me tebia, ma gyeŋ nyi kpene kenj ɛmɛɛ na ɛ siamantena be yɛɛ Yesu nɛ, ɛ ta gyem bo ya.

¹⁸Lee gyangba gyangba kenj, te Wurubuarɛ tɛɛwɔ wa akpenkpenkyɔɔra pou dɔɔ yako see nyi, nyeeleere ŋon ɔ be yako see nyi waa koŋ nɛ, waa naa diyem. Wurubuarɛ yele la nombia kenja pou koŋawɔ mena.

¹⁹Mena dɔɔ ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛeneŋ kumɛɛ man, na ɛ kekɔŋ Wurubuarɛ gyaŋ, na waa gberaa ya ayimɛɛ pou lee ɛ wose man.

²⁰Na de Gbɛngyoo Wurubuarɛ kɛfa ŋon wosefeereŋ na waa yela ŋon ɔ yɛɛ nyeeleere ŋon ɔ be wula lese e see fa ŋon nɛ kekɔŋ. Don yena Yesu.

²¹Kaboena nyi waa kyaa adido kelii debaŋ kenj Wurubuarɛ waa yɛɛ kpene kamase wole, ŋgba mena kenj Wurubuarɛ be tɛɛ wa akpenkpenkyɔɔra dɔɔ yako see gyangba kenj nɛ.

²²Na Mosesi mɔ yɛɛ Wurubuarɛ dekpɛnkpenkyɔɔre e, ɔ yakowɔ see nyi, 'Ɛ Gbɛngyoo Wurubuarɛ waa lese dekpɛnkpenkyɔɔre lee ɛmɛɛ gbagba ɛ balan man fa ŋon, ŋgba man Mosesi nɛ. Ɛ tei kpene kamase kenj waa yako ŋon nɛ.

²³Walaŋ kamase ŋon ɔ te tei kpene kenj dekpɛnkpenkyɔɔre kei waa yako ya nɛ, Wurubuarɛ waa lese e lee ɔ balan man na waa yo.'

²⁴Wurubuarɛ akpenkpenkyɔɔra baŋ Wurubuarɛ be tɛɛ be dɔɔ kolosi nɛ pou, lee Samuele dɔɔ kelii baŋ bɔɔ koŋ ɔ wole pou nɛ, be wula yako kolo see lee nombia ŋan ne koŋ weeya kenja man ne man.

²⁵Nombia ŋan pou Wurubuarɛ be tɛɛ wa akpenkpenkyɔɔra dɔɔ yako see nɛ yɛɛ ɛ wui, te ɛmɛɛ mɔ kpue kebakesee kenj Wurubuarɛ be bake na ɛ naanaɔ nɛ man. Nawolo nyi ɔ yako Aberaham nyi, 'N duuluŋ man te maa ta hiraa tɛɛle kei dɔɔ balan pou.'

²⁶Mena dɔɔ debaŋ kenj Wurubuarɛ ba lese ɔ tobaale Yesu nɛ, ɔ yela ɔ tangbɛɛwɔ koŋ ɛ gyaŋ nyi ɔ kaa hiraa ŋon, na waa yela ɛ man walaŋ kamase kekyɛɛkee lee ɔ gbɛeneŋ kumɛɛ man."

Kpilala 4

¹Debaŋ kenj Pita na Gyɔn sɛɛ bɛɛ kolosi fa balan baŋ nɛ, te Wurubuarɛ saese na kegyia ŋon ɔ ne kɛɛ balan baŋ bɛɛ gyee Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenj nɛ, na balan baŋ bɛɛ baake wɔ nyi Sadukiitena nɛ baale koŋawɔ be gyaŋ.

²Ba gyeŋa baŋ nideli nawolo nyi, Pita na Gyɔn na wola balan baŋ nyi, Yesu te fom lee yeŋ man, kenj nawolo nyi balan pou baa foŋ lee yeŋ man bela.

- ³Mena dɔɔ be kyaŋa Pita na Gyɔn ka do deni man, na tɛɛ te lam dɔɔ, be yela be doowo kelii tɛɛ kena.
- ⁴Mɔna balan ban bɔɔ nyii nombia ŋan Pita na Gyɔn be yako nɛ, be man burum lɛɛ ŋa di, mena dɔɔ balan ban pou bɔɔ lɛɛ Yesu di nɛ, be man baala wukuwo kelii balan kakponse banon (5,000).
- ⁵Tɛɛ kena ken nɛ, Gyudatena kegyiise na be siamantena na ba mmaraa wolala ban gyaŋewo Gyerusalem donɔɔ man.
- ⁶Be gyaŋewo na saese pou kegyia Anase na Kaifase na Gyɔn na Alekesanda na baala baale ban bɔɔ lee saese pou kegyia ŋon dekpajalan man nɛ.
- ⁷Be yela ba moo Pita na Gyɔn kaa sen be siaman te be boose wo nyi, "Won woole yaa amote yele man yaa ɛ kyoo balee ŋon?"
- ⁸Te Pita ŋon Wurubuarɛ felin ŋon doo ɔ man nideli nɛ, tiranɔɔ fa wo nyi, "Kegyise na siamantena,
- ⁹akpaa gyen ɛ te baake daa kaa sen ɛ siaman ɛ ne boose daa lee kolo kpaakpaa ken dɔɔ yɛɛ, te otakase ŋon be nyin don koro sen nɛ dɔɔ na,
- ¹⁰kenan na mɛɛ gyae emɛɛ na Iseraetena pou ka gyen nyi, Yesu Kristo ŋon ɔ ba lee Nasarete nɛ yele man yaa balee asenjan ɛ siaman kei nyina don nɛ. Don te ɛ gyoo wo sakaa opandan dɔɔ ko, te Wurubuarɛ gyusu e lee yen man.
- ¹¹Yesu yena walan ŋon Wurubuarɛ nombia tone be yako nyi, 'Boe ken emɛɛ deni maara ban be bɛɛ ke nɛ, ken kaa bese na deni mokoo kasee boe ken ne yeli deni ken ne yɛɛ don nideli.'
- ¹²Yesu waagen koon yena nyeeleere, ŋon waagen koon te Wurubuarɛ lesewo tɛɛle kei dɔɔ nyi de baake ɔ yele na waa lɛɛ da nyee."
- ¹³Mena ken Pita na Gyɔn be kolosi nideli te ba te yee gyakolon ya, te kegyiise ban kenyii nyi be yɛɛ balan yakaa nyibanwo ken be te gyu sukuu ya nɛ, ba wose yena wo. Botoo te be naawo nyi ban na Yesu tɛɛ la.
- ¹⁴Mɔna ba kena balee ŋon bɔɔ kyoo e senɛɛ Pita na Gyɔn gyan botoo nɛ, ba te tale nyin nombiikum daale yako lee ba wose man ya.
- ¹⁵Mena dɔɔ be yako wo nyi baa lee nombia dedii deni ken man, botoo te kegyiise ban moo ba nyee ya ban na donja.
- ¹⁶Bɛɛ boose donja nyi, "Won yaa dɛɛ yɛɛ balan kɛwo? Walan kamase ŋon ɔ kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ, gyen nyi ban yɛɛna gyakolon nombii kei, te dɔɔ gyae dɛɛ tale lɛɛ ka anmaaren ya.
- ¹⁷Mena ken dɔɔ ne gyae nyi baa mo nombia kena kpenkpelen dɔɔ ya nɛ, ɛ yela dɛɛ to wo nideli nyi be na tekaa kolosi Yesu kei nombia fa walan na walan ya."
- ¹⁸Mena dɔɔ be baake wo gyoo be gyan bela, te be too wo nyi be na tekaa kolosi Yesu nombia, yaa baa wola balan kolo lee ɔ yele man korakora bela ya.

- ¹⁹Ken̄te Pita na Gyɔn tiranɔɔ nyi, "Ɛm̄e gbagba ɛ k̄e nombia ken̄a man nideli nyi won̄ti dei la Wurubuar̄e siaman? Dee nyii ɛ wui yaa dee nyii Wurubuar̄e wui?"
- ²⁰Nawolo nyi daa dɔɔ, dɔɔ tale tina kpene ken̄ dɔɔ naa, na ken̄ dɔɔ nyii n̄ kekolosi yela ya."
- ²¹Mena dɔɔ kegyiise ban̄ tɔɔ wɔ nideli bela, te be tina wɔ yela. Be te nyin̄ gb̄e ken̄ baa mo won̄ ba den̄gela ya, nawolo nyi balan̄ ban̄ pou na lese Wurubuar̄e yele lee kpene ken̄ ɔ be ȳe n̄ dɔɔ.
- ²²Balee non̄ bɔɔ kyo e kawee kei n̄, kela kulutoon̄en̄ sɔn̄ola (40).
- ²³Be ke tina Pita na Gyɔn yela n̄, te ba besewɔ gyu be tebia gyan̄ keyako wɔ kpene kamase ken̄ saese kegyiise na donɔɔ kegyiise ban̄ be yako wɔ n̄.
- ²⁴Kristotena ban̄ ken̄yii nombia n̄enan̄ n̄, be popou moo nɔɔdokolon̄ fane fa Wurubuar̄e nyi, "De Gben̄gyoo, nyan̄ non̄ n be ȳe adido na ateta, na ɛpo na kpene kamase ken̄ doo n̄e man.
- ²⁵Nyan̄ t̄e la n felin̄ non̄ dɔɔ te n yela de naana Defidi non̄ ɔ ȳe n tobaale e n̄ yakowɔ nyi, 'Weera dɔɔ te t̄ele kei dɔɔ balan̄ na gyēn̄ee ban̄se, te b̄e bake nombiakum̄e yakaa yakaa, mon̄a n̄e bee dee ya n̄e?"
- ²⁶T̄ele kei dɔɔ gyoon̄en̄ n̄e desina ba wose fa yoo, te siamantena ban̄ mo na koro sen̄ tia de Gben̄gyoo Wurubuar̄e na nyeelēere non̄ ɔ be yako see nyi waa kon̄ n̄e."
- ²⁷Ampan̄ te gyoo Herode na Pontiose Pilato na Israetena na ban̄ mo ba te ȳe Israetenawɔ ya n̄, gyan̄ewɔ donɔɔ kei man te be bakewɔ tia n tobaale Yesu non̄ ayim̄e be doo ɔ wose man ya, te nyan̄ Wurubuar̄e ba mo e ȳe nyeelēere na gyoo n̄e.
- ²⁸Be gyan̄ewɔ te be ȳe kpene ken̄ nyan̄ Wurubuar̄e n be wula yako see nyi gyae kekɔn̄ n̄, lee n don̄ na n kegyaebii man.
- ²⁹Nen̄e de Gben̄gyoo Wurubuar̄e, k̄e mena ken̄ b̄e n̄maase daa na n ka do daa n tewul̄e kakyen̄ na d̄e tale gyo de konɔɔ kolosi n nombia n̄an.
- ³⁰Wurubuar̄e koro sen̄ na n kekyɔ kaweēe, na n ke ta de dɔɔ ȳe gyakolon̄ nombia lese n woole wola lee n tobaale Yesu non̄ ayim̄e be doo ɔ wose man ya n̄e yele man."
- ³¹Ba ke fane tan̄ ken̄ n̄, te botɔɔ ken̄ bɔɔ gyan̄ee n̄e wosiwɔ te Wurubuar̄e felin̄ non̄ kaa gyoōwɔ be popou man nideli te be gyɔɔ be konɔɔ kolosi Wurubuar̄e nombia n̄an.
- ³²Balan̄ ban̄ pou bɔɔ l̄e Kristo Yesu di n̄, kyaawɔ nɔɔdokolon̄ man te ba agyuen̄ mo ȳe dokolon̄. Nolo b̄e yako nyi ɔ kolo ȳe waagen̄ wui ya, mon̄a be kp̄ēe ba abɔɔ pou fa don̄a.
- ³³Yesu kpilala ban̄ moo Wurubuar̄e don̄ dinaa ken̄ di adansēe nyi, de Gben̄gyoo Yesu te fom lee yen̄ man, te Wurubuar̄e moo ɔ b̄erēe boele ban̄ pou bɔɔ l̄e Yesu di n̄e.
- ³⁴Kolo te hia be man n̄olo ya, nawolo nyi ban̄ be dana den̄e na t̄elese n̄e yɔɔ n̄a na b̄e mo kɔba ken̄ bɔɔ nyim̄ n̄e,

³⁵kona Yesu kpilala ban na be ta mo kpala fa wo. Bee fa walan kamase ngba mena ken ne hia e ne.

³⁶Mena ke te Lewi baale nolo non o ba lee Saiporose tee man, te o yele yena Gyosefo ne yee wo. Yesu kpilala ban doo e yele nyi Banabase, ken nawolo nyi walan non o na do balan kakyen.

³⁷Don mo ka moo o tee ken o dana ne yoo, te o moo koba ken o be nyim ne kaa fa Yesu kpilala ban.

Kpilala 5

¹Balee nolo kyaawo ken bee baake e nyi Ananiase, na o weele mo yele yena Safira. Ban mo gyuuwo ka mo ba agyapadee daale yoo.

²Don na o weele yee noo te ba moo koba ken boo nyim ne man naale weese, te baale non moo akan ken gyu kafa Yesu kpilala ban.

³Botoo te Pita boose e nyi, "Ananiase, weera doo te n yela obonsam dii n doo mena, te o yela n dii dekara fa Wurubware felin non, te n moo n koba ken n be nyim lee agyapadee ken n be yoo ne man naale weese?"

⁴Agyapadee ken te yee n wui pete n yoo ke yee? N yoo ke tan mona koba ken n be nyim ne te yee n wui yee? Nenee weera n bakewo n konoo man te n yee nombiikum kei mena? Na denibalan te n dii dekara fa ya, Wurubware te n dii dekara fa."

⁵Ananiase ka betaa nyii nombia kena pe, te kara e lo te o yenawo. Mena doo gyakolon gyoo ban pou boo nyii nombia nenan ne.

⁶Kente tewulee konawo kaa mo kolo milii e, te be gate e lee gyu kewuu.

⁷Te kyare ya te o weele non mo kaa gyoowo botoo mona non ba gyen kpene ken be kon ya.

⁸Te Pita boose alo non nyiaa, "Yako man, koba ken emee na n baale Ananiase be nyim lee agyapadee ken keyoo man pou yaa o moowo kon ne?" Te o tiranoo nyi ayi, mena te de yoo ke.

⁹Botoo te Pita boose e nyi, "Weera te emee na n baale yee noo nyi e kekese de Gbengyoo felin non kee! Kee, balan ban boo moo n baale kewuu ne, ban seene la denanoo man ne, baa seele nyan mo lee."

¹⁰Karatetee dokolon te kara non mo lo Pita nawoo tee te o yenawo. Tewulee ban kekoo kaa gyoo te ba kena nyi non mo ta yem ne, te ba mo e lee gyu kewuu o baale yenan.

¹¹Mena doo gyakolon dinaa daale gyoo Kristotena dikpii ken pou, na ban pou boo nyii nombia kena ne.

¹²Yesu kpilala ban yee gyakolon nombia na nombia dinaana burum balan ban man. Te ban pou boo lee Yesu Kristo di ne, ne gyu ke yilaa Solomon poto ken man.

- ¹³Na balan ne bu wo nideli, mona balan yenaasetena ban yee mena ken baa kaa kpu na wo.
- ¹⁴Mona ala na baala burum lee de Gbengyoo Yesu di, te Wurubuaɛ moo wo kaa kpu na Kristotena ban.
- ¹⁵Lee gyakolon nombia nan Yesu kpilala ban ne yee dɔɔ, balan na mo be kaweesetena kaa doosi afoɔɔse na mpase dɔɔ gbɛɛnaa nooman, na akpaa Pita de koɔ ɔ ne lam na ɔ woɔntaa ke yala be man baale dɔɔ, na baa nyin kawee kekyɔ.
- ¹⁶Balan lee donɔɔse nan benaa na Gyerusalem ne koɔ Gyerusalem donɔɔ ken man, te ba moo be kaweesetena na ban felinkumɛɛ ne naase wo diyem ne koɔ te be kyɔɔ wo pou.
- ¹⁷Mena dɔɔ Wurubuaɛ sae kegyia non, na ɔ kegyiise na ban bɔɔ lee Sadukiitena dikpii man ne sia yɛwo Yesu kpilala ban dɔɔ, te be bakewo see nyi baa gyae kolo yee wo.
- ¹⁸Mena dɔɔ be kyanɔ Yesu kpilala ban te ba moo wo keto deni.
- ¹⁹Mona ke nelim ne, de Gbengyoo Wurubuaɛ kpilale koɔawo kaa toro deni ken fa wo, te ɔ moo wo lee deni ken man, te ɔ yako wo nyi,
- ²⁰"E gyu ka sen Wurubuaɛ osom deni dinaa ken man na e kekolosi nyeedon wole kei wose man nombia fa balan ban pou."
- ²¹Yesu Kristo kpilala ban yɛwo ngba mena ken Wurubuaɛ kpilale non be yako ne, mena dɔɔ nevo nevo fuu te be gyuuwo Wurubuaɛ osom deni dinaa ken man, te be fiasɛɛ bɛɛ wola balan ban. Wurubuaɛ Sae kegyia non na ɔ kegyiise baake Gyudatena kegyiise ban pou, te be gyanɛwo te be kpilawo nyi be ka mo Yesu kpilala ban lee deni ken man koɔ.
- ²²Mona balan ban bɔɔ kpili ne gyuuwo kelii botɔ na, ba te naa Yesu kpilala ban deni ken man ya. Mena dɔɔ ba besewo koɔ kaa yako kegyiise ban nyi,
- ²³"De gyuu botɔ ken bɔɔ kyan wo do ne na disim ken tɛ kiin, na ban mo bee gyee ke ne senɛɛ be dasenɛ man. Mona da toro disim ken na, da te naa Yesu kpilala ban deni ken man ya."
- ²⁴Deban ken kegyia non ɔ ne kɛɛ balan ban bɛɛ gyee Wurubuaɛ osom deni dinaa ken dɔɔ ne, na saese kegyiise ban be nyii nombia kenɛ ne, ta sen wo nideli ya. Te be boose donɔ nyi, "Na won yena tewulɛɛ kɛwo baa?"
- ²⁵Botɔ te balee nolo koɔawo kaa yako wo nyi, "E nyii, balan ban e be kyam do deni man ne, senɛɛ Wurubuaɛ osom deni dinaa ken man bɛɛ wola balan Wurubuaɛ nombia."
- ²⁶Mena dɔɔ kegyia non ɔ ne kɛɛ balan ban bee gyee Wurubuaɛ osom deni dinaa ken dɔɔ ne, na ɔ tewulɛɛ gyuuwo ka moo wo koɔ kegyiise ban gyan, mona be ta mo wo don man ya, nawolo nyi bee yee nyi balan ban baa funii wo boya.

- ²⁷Be ka mo wo kɔŋ nombiadiira baŋ siaman nɛ, te sae kegyia ŋon yako wo
- ²⁸nyi, "De faree ŋon nyi ɛ na wola kolo lee Yesu yele man ya, mɔna ɛ kɛɛ ya aneyɛɛŋ, ɛ ta mo ɔ nombia ŋan ɛ na wolo nɛ wulu Gyerusalem donɔɔ pou, te ɛ ne gyae ɛ ka mo ɔ yeŋ seele daa."
- ²⁹Botɔɔ te Pita na Yesu kpilala akan baŋ tiranɔɔ nyi, "Kaboena nyi dee nyii Wurubuarɛ dei kela balan wui."
- ³⁰De naanao Wurubuarɛ ŋon gyuuusu na Yesu ŋon ɛ be gyɔɔ e sakaa ɔpaŋdan ɔɔ ko e nɛ lee yeŋ man.
- ³¹Wurubuarɛ gyina e adido te ɔ mo e see ɔ dunoluŋ ɔɔ, te ɔ moo e yɛɛ siamante na nyeeleɛɛɛ, na waa yela Iseraetena ke nyiŋ gbɛɛ kyɛɛkee lee be nombiakumɛɛ man na baa kɔŋ Wurubuarɛ gyan, na waa mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wo.
- ³²Daa ne diina nombia kɛŋa adanseɛ. Wurubuarɛ felin ŋon ɔ ba mo do baŋ bee nyii ɔ dei man nɛ, mɔ ne di nombia kɛŋa adanseɛ.
- ³³Kegyise baŋ bɔɔ gyanɛɛ nɛ nyii nombia kɛŋa na ba gyeŋa baŋ nideli, mena ɔɔ be gyaewo nyi baa ko Yesu kpilala baŋ.
- ³⁴Mɔna be man ŋolo, ŋon ɔ doo Farasiitena dikpii kɛŋ man te bɛɛ baake e nyi Gamaleli, te ɔ yɛɛ Wurubuarɛ mmaraa kɛŋ wolale e, te ɔ wose man dana obuo donɔɔ kɛŋ man nɛ, korowo seŋ be man. Botɔɔ te ɔ yela ba lese Yesu kpilala baŋ yenaŋ.
- ³⁵Te ɔ yako kegyise baŋ nyi, "Me tebia Iseraetena, ɛ kɛɛ kpene kɛŋ ɛ ne gyae ɛ ke yɛɛ balan kɛwo nɛ nideli.
- ³⁶Debaŋ duguŋ daale kaa laŋawo na, baleɛ ŋon bɛɛ baake e nyi Teudase nɛ korowo seŋ te ɔ yɛɛ ɔ wose ŋgba walaŋ dinaa ŋolo nɛ, te balan sɔŋonon akpeŋ anaara (400) korowo sila e. Mɔna be ka ko e na ɔ balan baŋ pou mɔ yaaseewo, kɛŋte ɔ kawola kɛŋ pou mɔ kaa yɛewo yakaa.
- ³⁷Kei mɔ wole debaŋ kɛŋ bɛɛ kala balan nɛ, te Galelia baale Gyuda korowo seŋ, te ŋon mɔ kaa beo balan burum sila ɔ wose. Be ka ko ŋon mɔ nɛ, ɔ balan baŋ pou bɔɔ sila e nɛ yaaseewo.
- ³⁸Mena ɔɔ nombia kɛŋa man nɛ, mɛɛ yako ŋon nyi ɛ na yɛɛ balan kɛwo kolo ya. ɛ yela baa ta, nawolo nyi akpaa kpene kɛŋ bɛɛ wolo te bɛɛ yɛɛ nɛ, lee deniwalan gyan na, kɛŋ mɔ gyae ke yɛɛ yakaa bo mena.
- ³⁹Mɔna akpaa ka lee Wurubuarɛ gyan na, ɛ be gyae ɛ ke tale to wo gbɛɛ ya. ɛ kena bo nyi ɛ ne yoo bo na Wurubuarɛ." Mena ɔɔ kegyise baŋ mɔ yɛewo ŋgba mena kɛŋ Gamaleli be yako wo nɛ.
- ⁴⁰Mena ɔɔ be baake Yesu kpilala baŋ kɔŋ te be yela be tuku wo, te be to wo nyi be na kolosi kolo lee Yesu yele man bela ya. Te be tina wo yela.
- ⁴¹Yesu kpilala baŋ ka lee kegyise baŋ gyan nɛ na be sia ta gye, nawolo nyi Wurubuarɛ te kɛɛ wo nyi baŋ mɔ kaboenan nyi baa do wo desɛŋ lee Yesu ɔɔ.

⁴²Te wee kamase na, bee gyu Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa man na balan akpanalanse man. Bɛɛ wola nombia kpaakpaa ɲan nyi Yesu yena Kristo, nyeeleere ɲon Wurubuaɛ be yako see nyi waa koɲ nɛ. Te be te tina nombia keɲa kawola yela ya.

Kpilala 6

¹Weeya ala ɲenan man na baɲ boɔ lee Yesu di nɛ korowo bee wuku te kekolosi kaa gyoo Gyudatena baɲ bɛɛ kolosi Giriki dei, na Gyudatena akan baɲ man. Gyudatena baɲ bɛɛ kolosi Giriki dei nɛ, kpa Gyudatena akan baɲ ne wuritii wo weenɛ kekpala man, nawolo nyi be kpa wee kamase weenɛ ɲan bɛɛ kpeleɛ nɛ, bee tun baɲ wui liala baɲ ya.

²Kenɛte Yesu kpilala kufu bala baɲ baake baɲ pou boɔ lee Yesu di nɛ gyaɲee, te be yako wo nyiaa, "Tekaboena nyi daa dɛɛ bese tina Wurubuaɛ nombia ɲan keyako yela, na dɛɛ koɲ kaa kɛɛ aboo kekpaleɛ doɔ bela ya.

³Mena doɔ de tebia, ɛ kɛɛ ɛ man na ɛ ka lese baala nyetooro baɲ ba wose man dana obuo, te Wurubuaɛ felin ɲon doo be man nideli te be sia be kare mo nɛ, na dɛɛ mo mena tom kei do be nyinmaa man.

⁴Na daa ke nyin mo de doɲ pou do kefane, na Wurubuaɛ nombia ɲan keyako man."

⁵Nombia naɲ Yesu kaseela baɲ be yako nɛ, seɲa balan baɲ pou nideli. Te ba lese Sitifin ɲon ɔ ne lee Wurubuaɛ di nideli te Wurubuaɛ felin doo ɔ man nideli nɛ. Te ba besewo lese Filipo na Prokoro na Nikano na Timon na Pamena na Nikolase ɲon ɔ ba lee Antioke te ɔ ba mo ɔ wose kpu Gyuda ɔsom keɲ man nɛ.

⁶Kenɛte ba moo balan nyetooro kewo kaa seɲ Yesu kpilala baɲ siaman. Te ba moo be nyinmaase gyakaa be doɔ te be fanewo fa wo.

⁷Mena doɔ Wurubuaɛ nombia ɲan yaaseewo bilenbilen, te baɲ boɔ lee Yesu di nɛ wukuwo burum Gyerusalem donoo keɲ man. Te Wurubuaɛ saese burum baale mo lee Yesu di.

⁸Te Sitifin ɲon Wurubuaɛ ba mo ɔ berɛ boele e nideli, te ɔ doɲ doo ɔ man nɛ yɛɛ gyakolon nombia na nombia dinaana balan baɲ man.

⁹Mona Gyudatena baale baɲ bɛɛ gyaɲee Gyudatena ɔsom deni keɲ bɛɛ baake ke nyi gbeɲa baɲ boɔ tina wo yela nɛ ɔsom deni man nɛ, fiasɛɛ bɛɛ lee aɲmaaren na Sitifin. Balan benaɲ baale lee Kirene na Alekesanderia na Silisia na Esia tɛɛlese man.

¹⁰Mona Wurubuaɛ felin ɲon faa Sitifin nyansa te ɔ kolosiwo nideli mena doɔ be te nyin keɲ baa yako bela ya.

¹¹Keɲ doɔ be gyuuwo ke feefu do balan baale nyi baa di dekara gyakaa ɔ doɔ nyi, "De nyiiwo ɔ ne kolosi mmusuo nombia gyakaa de naana Mosesi na Wurubuaɛ doɔ."

¹²Nne te be wolɛɛ e fa balan baɲ na ɔsom kegyiise na mmaraa wolala baɲ pou, te ba korowo seɲ ɔ doɔ te ba kyaɲa e gyu donoo kegyiise siaman.

¹³Mena dɔɔ be gyae balan baale kɔŋ, te be kaa dii akɛɛ gyakaa ɔ dɔɔ nyi, "Deban kamase na balee kei ne kolosi bo tia de Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ, na Wurubuarɛ mmaraase ŋan Mosesi ba wola daa nɛ."

¹⁴Nawolo nyi de nyiiwɔ ŋgba ɔ ne yako nyi, "Yesu ŋon ɔ ba lee Nasarɛte nɛ, waa yɛɛ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kei lɔ, na waa kyɛɛkeɛ abɔɔ ŋan pou Mosesi ba mo see daa nɛ."

¹⁵Te nombiadiira ban be kyaa deni keŋ man nɛ, kɛɛ Sitifin nɛ yididi te be naawɔ ŋgba ɔ sia gbɛɛ te kyɛɛkeɛ yɛɛ ŋgba Wurubuarɛ kpilale sia gbɛɛ nɛ.

Kpilala 7

¹Kenɛ Wurubuarɛ sae kegyia ŋon boose Sitifin nyi, "Mena dɔɔ nombia ba ayakon kenja pou yɛɛ ampan?"

²Botɔɔ te Sitifin tiranɔɔ nyi, "Me tebia na me kyao, ɛ tei me gyan. Wurubuarɛ ŋon ɔ ne di gyoori nɛ lese na ɔ wose wola de naana Aberaham, deban keŋ ɔ kyaa Mesopotamia tɛle man nɛ, kenan wole pete ɔ korowɔ gyu kekyaa Haran donɔɔ man,

³botɔɔ te Wurubuarɛ yako e nyi, 'Koro lee n tɛle man na n lonɔtona gyan, na n ke tu gyu ke kyaa tɛle keŋ maa wola neŋ nɛ dɔɔ.'

⁴Mena dɔɔ Aberaham korowɔ lee Kaldea tɛle man, te ɔ gyuuwɔ kekyaa Haran donɔɔ man. ɔ kya yen wole nɛ, Wurubuarɛ moo e kaa see tɛle ya akyan ke dɔɔ kei dɔɔ.

⁵Tɛle naetɔɔ dokolon koran ɔ te fa e botɔɔ nyi dɛɛ bese ŋon gbagba ɔ wui ya. Mɔna Wurubuarɛ yakowɔ see nyi, waa mo tɛle kenan fa ŋon na ɔ duulun man balan. Deban kenan mo na Aberaham be dana bu koran gba ya.

⁶Kenɛ Wurubuarɛ yako e nyi, 'N duulun man balan baa kyaa dei wole daale tɛle dɔɔ bese ŋɔɔla. Baa moo wɔ yɛɛ gbenja, na baa yɛɛ wɔ nyeemandon na akpanyanɔnyan kulutooneŋ soŋonon akpen anaara (400).

⁷Mɔna maa won tɛle kenan mantena ban baa mo n duulun man balan ban yɛɛ gbenja nɛ deŋele. Kenan wole na, n duulun man balan ban baa lee tɛle kenan man, na be kaa som man kebo kei.'

⁸Te Wurubuarɛ na Aberaham bakewɔ see nyi, ŋon na ɔ duulun man balan pou baa kara ba baala wose. Mena dɔɔ Aberaham ka lola ɔ bu Asiki weeya gyanaarate nɛ te ɔ kara ɔ baala wose. Kenan wole Asiki mo kaa lola Gyekɔpo, te Gyekɔpo mo lola de naanao kufu bala ban.

⁹Gyosefo mo yɛɛ de naanao kufu bala ban man ŋolo e. Keŋ ɔ kegyiise ne kola e dɔɔ nɛ te ba mo e yoo te ɔ ka bese gbenji Igyipite tɛle man, mɔna Wurubuarɛ seŋawɔ ɔ wole,

¹⁰te ɔ lese e lee ɔ diyem pou man. Te ɔ fa e nyansa, te ɔ yela Igyipitetena gyoo Faaro gyae ɔ nombia, mena dɔɔ gyoo ŋon moo ɔ dekpanalan na Igyipite tɛle keŋ pou do ŋon Gyosefo nyinmaa man nyi waa kɛɛ ŋe dɔɔ.

- ¹¹Debaŋ kenan te tanam dinaa daale kaa yalawo Igyipite na Kaanan teelese pou doo, te ka moo kaale dinaa mo kaa lo be doo. Mena doo de naanao ban te nyin weenee baa di ya.
- ¹²Debaŋ ken Gyekopo be nyii nyi weenee kyaa Igyipite ne, te o kpila o bia de naanao ban botoo.
- ¹³Be ka bese gyu Igyipite bolate ne, Gyosefo lese o wose wola o kegyiise ban, te gyoo Faaro mo kaa gyeŋa Gyosefo o lonɔtona ban.
- ¹⁴Mena doo Gyosefo doo o kya Gyekopo tiila nyi non na o balan pou baa tu kon Igyipite. Be yaanoole pou yee balan soŋotooro na kufu banon (75).
- ¹⁵Mena doo Gyekopo gyuuwo ke kyaa Igyipite, te non na o bia pou yekeewo botoo.
- ¹⁶Ba besena ba woya ban kon Sekyem donoo man, te be kaa wuu wo boe boo ken Abraham be kala koba lee lee Hamo bia gyan ne man.
- ¹⁷Debaŋ ken Wurubuaɛ nombii ayakon see fa Abraham ken na benaa kekon ampan ne, te de balan ban be kyaa Igyipite ne wukuwo nideli.
- ¹⁸Kenan wole ne, gyoo wole nolo non o ba gyeŋ kolo lee Gyosefo wose man ya ne, kaa dii gyoori Igyipite teele ken doo.
- ¹⁹Mena doo o yee de naanao ban nyeemandon na akpanyanɔyan, te o nɛre wo dekpankpasare man nyi baa tirii be bia wolee leki na baa nyin yeŋ.
- ²⁰Mena debaŋ kenan man mo te ba lola Mosesi, mona o te yee bu yakaate e Wurubuaɛ siaman ya. Ba weese e o kya deni man te be keele e botoo gyaalaɔna batoo.
- ²¹Lii debaŋ daale na, be tira e leki deboo man, te gyoo Faaro bu alebu naa e mo ke keele ngba non gbagba o bu ne.
- ²²Ba wola e Igyipitetena nyansa pou. Te o kaa bese walaŋ dinaa o kekolosi na o tom keyee pou man.
- ²³Mosesi kedi kulutoonen soŋola ne, te konawo o nyeeman nyi waa koro gyu ke kee o tebia Iseraetena kekyaa man.
- ²⁴O ke gyu ken ne, o ke naawo ngba Igyipite baale nolo ne naase Iserae baale nolo diyem na, te o gyuuwo ke lee o dee baale non noo te o koo Igyipite baale non.
- ²⁵Mosesi agyuen man na, non gyeŋ nyi o balan ban baa nyii aseɛ nyi Wurubuaɛ waa ta o doo bo lese wo lee be kaale man, mona be te nyii aseɛ mena ya.
- ²⁶Ke tee naa ne, o ke naa Iseraetena wolɛewolee bala mo ne yoo, te o gyuuwo o kaa pataa wo te o yako wo nyiaa, 'Me tebia e kee, e wolɛewolee. Weera doo te e ne yee doŋa akpanyanɔyan mena?'
- ²⁷Mona non o ne yee o doo akpanyanɔyan ne teese Mosesi lee yenan te o boose e nyiaa, 'Amote moona neŋ yee de siamante na de nombiadiiri?'

- ²⁸'N ne gyae baa n ka ko man ngba mena kenj dana n ba ko Igyipite baale non ne?'
- ²⁹Mosesi kenyii nombii kei ne te o korowo yeu gyu ke kyaa Midian tee le man bese non le botoo. Botoo te o yalawa te o lola bia baala bala.
- ³⁰Kulutoonej songola wole ne, Wurubuaɛ kpilale nolo kaa lese o wose wola Mosesi, boalanj daale kenj ne kpaa deponfa daale man depampaa nsana Sinai bula kenj gyanj ne.
- ³¹Mosesi naa ke na, gyakolonj kyanja e. Te o tuuwo benaa ke na waa nyinj naa ke nideli. Botoo te o nyii de Gbenjgyoo Wurubuaɛ woya nyiaa,
- ³²'Manj yena n naanao Aberaham na Asiki na Gyekopo Wurubuaɛ non.' Te gyakolonj gyoo Mosesi te o sereewo, mena doo o te tale kee ke bela ya.
- ³³Te de Gbenjgyoo Wurubuaɛ yako e nyiaa, 'Kpee nyanj nkyokotase lee n naawo man, nawolo nyi manj Wurubuaɛ gbagba kyaa botoo kenj n senje ne.
- ³⁴Ampanj, ma te naa me balan banj be kyaa Igyipite ne kaale te me te nyii mena kenj mo bee toronj, mena doo me te tisi lee adido konj me kaa lee wo. Desina n wose na maa kpila nej Igyipite!'
- ³⁵Mosesi kei nombia te be beewo, te be boose e nyi, 'Amote yee na nej de siamante, na de nombiadiiri.' Wurubuaɛ tee wo o kpilale non o ba lese o wose wola Mosesi deponfa kenj man ne doo, yee e siamante na nyeeleere.
- ³⁶Mosesi kei yena gyakolonj nombia na nombia dinaana debanj kenj o ba mo Iseraetena lee Igyipite ta be siaman mo wo kaa tonj epo yayam kenj, gyu ke ta depampaa dinaa kenj man kulutoonej songola (40) ne.
- ³⁷Mosesi kei yako na Iseraetena nyiaa, 'Wurubuaɛ waa kpila o dekpenjkenjgyoo nolo e gyanj ngba mena kenj o be kpila manj ne. Waa lee bo emee gbagba e balan man.'
- ³⁸Mosesi kei na Iseraetena banj ke kyaa depampaa kenj man ne, Wurubuaɛ kpilale kaa kolosiwo na e Sinai bula kenj doo te o lee Wurubuaɛ nyeedonj nombia nan fa de naanao, te ne kaa tunja daa mo.
- ³⁹Mona de naanao yee dejele donj te be bee o nombia nan, te be teese e see yenanj. Te banj be konooe man na, nafa be gyaewo nyi baa bese gyu Igyipite.
- ⁴⁰Mena doo be yako Aaron nyi, 'Yee beenej fa daa na baa ta de siaman, nawolo nyi doo gyenj kpene kenj be yee Mosesi non o ba mo daa lee Igyipite ne ya.'
- ⁴¹Weeya nenanj man te be yee nunkyue bu mo yee be bane, te be faa ke kedi te be dii be noo mo lese kpene kenj banj gbagba ba mo be nyinmaase yee ne ye.
- ⁴²Mena doo Wurubuaɛ lese o sia yela wo, te o moo wo fa adido kyolobiise kasom, ngba mena kenj boo nmarase do Wurubuaɛ akpenjkenjgyoo tone kenj man ne. Ba nolo nmarasewo nyi Wurubuaɛ kpa, 'O Iseraetena, na manj te e koo wonembia deesi fa kulutoonej songola (40) depampaa dinaa kenj man ya.

⁴³Ɛ bane Moleki te ɛ yɛɛ kanyaŋ deni do ke, na ɛ bane Refan wulu keŋ ke yɛɛ ŋgba kyolobii nɛ, te ɛ moowo sila ɛ wose. Baŋ yɛna banɛɛ baŋ ɛ be yɛɛ nyi ɛ ka som! Mena doo maa yela baa mo ŋon gyu lemmen, naŋ Babilon donoo keŋ wole.’

⁴⁴Depampaa dinaa keŋ man nɛ, na de naanao dana kanyaŋ deni dinaa daale keŋ ne di wo adanseɛ nyi Wurubuaɛ kyaa be gyaŋ. Be yɛɛ kanyaŋ deni dinaa kei ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ ba lese wola Mosesi nyi waa yɛɛ ke nɛ.

⁴⁵De naanao ke lee kanyaŋ deni dinaa kei lee be kyao gyaŋ nɛ, ba moo ke sila be siamante Gyosua kelii tɛele keŋ Wurubuaɛ be yeli boo yoo gegi ke balan te o be leo ke fa wo nɛ man. Kanyaŋ deni dinaa kei doowo botoo kelii debaŋ keŋ Defidi be kaa di gyoori nɛ.

⁴⁶Defidi kei nombia gyoo Wurubuaɛ sia, te o yako Wurubuaɛ nyi waa fa e gbɛɛ na waa baŋ osom deni dinaa gbagba fa o naana Gyekopo Wurubuaɛ ŋon.

⁴⁷Mona o bu Solomon kaa baŋa na osom deni dinaa kenaŋ.

⁴⁸Mona Wurubuaɛ ŋon o kela kpene kamase nɛ, bɛɛ kyaa deni keŋ boo mo nyinmaase ma ke nɛ man ya. Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyooɔre ŋolo yako mena nombii kei nyiaa,

⁴⁹De Gbengyoo Wurubuaɛ kpa, 'Adido te me gyooro gbeli kyaa, te tɛele doo yɛna me nae deɛsee. Woŋ deni dinoo yaa ɛ ke ma fa maŋ, yaa aleŋ te maa kyaa fɛɛfo?

⁵⁰Na maŋ gbagba yɛɛna aboo keŋa pou yee?" “

⁵¹Te Sitifin yako wo bela nyiaa, "Ɛmɛɛ konooɔyɔntena, ɛ dana konooɔyɔŋ ŋgba balan baŋ boo ne nyii Wurubuaɛ dei ya nɛ, te ɛ ne yɛɛ deŋele donŋ ŋgba ɛ kyao nɛ. Nawolo nyi debaŋ kamase na ɛ na koro seŋ tia Wurubuaɛ felinŋ ŋon.

⁵²Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛŋgyooɔre ŋolo kyaawo keŋ ɛ naanao te naase e diyem yee? Ba koo Wurubuaɛ kpilala baŋ boo wula yako see nyi Yesu Kristo ŋon o nombia tenɛɛ nɛ waa koŋ nɛ, te nenɛɛ ɛ lese Yesu ŋonaŋ fa te ba koo e.

⁵³Ɛmɛɛ yɛna baŋ ɛ be nyin Wurubuaɛ mmaraase ŋan lee o kpilala gyaŋ, mona ɛ te di ŋe doo ya.”

⁵⁴Debaŋ keŋ donoo kegyiise baŋ be nyii nombia keŋa nɛ, be sia yɛɛwo o doo te ba gyeŋa baŋ nideli.

⁵⁵Mona Sitifin ŋon Wurubuaɛ felinŋ ŋon doo o man nideli nɛ keɛ adido na, te o naa Wurubuaɛ gyoorobiiri keŋ, na Yesu mo seŋɛɛ Wurubuaɛ dunoluŋ doo.

⁵⁶Te Sitifin yakowo nyiaa, "Ɛ keɛ, mɛɛ naa ŋgba adido ta toro, na Deniwalaŋ Bu ŋon seŋɛɛ Wurubuaɛ dunoluŋ doo.”

⁵⁷O keyako mena nɛ te kegyiise baŋ moo be nyinmaase to ba deŋela, te be fae yeesa keŋkeŋ. Karatetee te be popou kaa wuuwo o doo,

⁵⁸te be wonɛe e lee donoo keŋ man ke funjii e boya. Baŋ boo gyu be kaa funjii e boya nɛ, kpee ba kegba wurikyimse ŋan fa tobaale ŋon bɛɛ baake e nyi Sool nɛ.

⁵⁹Be kee funjii Sitifin boya ŋan nɛ, na ɔ ne fane nyi, "Me Gbenɣyoo Yesu, lɛɛ ma woo."

⁶⁰Botɔɔ te ɔ ŋminawɔ ɔ doona dɔɔ te ɔ fae yeesa nyiaa, "Me Gbenɣyoo Yesu, na mo nombiakumɛɛ kɛɲa tɔ wɔ kom ya." ɔ kekolosi nombia kɛɲa taɲ pɛ, te ɔ kara weesi. Be kɛɛ ko Sitifin na Sɔɔl mɔ sɛɲɛ botɔɔ ɔ na do wɔ kakyeɲ.

Kpilala 8

¹Lee wee kenan te be fiasɛɛ bɛɛ naase Kristotena dikpii keɲ diyem nideli Gyerusalem donɔɔ man. Mena dɔɔ Kristotena ban pou yaaseewɔ laɲ Gyudia na Samaria tɛɛlese man, kaase kpilala ban baageɲ Gyerusalem donɔɔ man.

²Keɲte balan ban bee yee Wurubuaɛ nɛ, baale gyuuwɔ kewuu Sitifin te be wii ɔ lia nideli.

³Mona Sɔɔl korowɔ sɛɲ ɔ ne naase Kristotena ban diyem nideli. ɔ na gyoo akpaɲalaɲse man ke wɔɲɛ Kristotena ala na baala gyu keto deni.

⁴Yenan kamase keɲ Kristotena ban be yaasee gyu nɛ, be kolosi Wurubuaɛ nombia ŋan fa balan.

⁵Te Filipino gyuu Samariatena donɔɔ dinaa daale man keyako Wurubuaɛ nombia nyi, Yesu Kristo yena nyeeleere ŋon Wurubuaɛ be yako see nyi waa kɔɲ nɛ.

⁶Deban keɲ balan burum ban be nyii nombia ŋan Filipino be yako, te bɔɔ naa gyakolon nombia ŋan ɔ be yɛɛ nɛ dɔɔ, be tei ɔ nombia ŋan nideli.

⁷Filipo kekolosi keɲ nɛ, balan ban felɲkumɛɛ doo be man nɛ fae yeesa keɲkeɲ, te felɲkumɛɛ ŋan leewɔ be man. Te ban mɔ be baamense ba yekee, na ɔtakasese burum mɔ wose yɛɛ wɔ doɲ.

⁸Mena dɔɔ yɛɛ donɔɔ kenan mantena ban pou gyon nideli.

⁹Donɔɔ kenan man na balee ŋolo kyaa botɔɔ keɲ bɛɛ baake e nyi Simon. ɔ ne yɛɛ baalabiiri nombia wola Samariatena, keɲ nyi ba wose na gbirisi wɔ. ɔ ne gyina ɔ wose adido wola ɔ wose nyi ɔ yɛɛ walaɲ dinaa ŋolo e.

¹⁰Mena dɔɔ walaɲ kamase, bia na kegyiise pou ne tei e te bɛɛ yako nyi, "Don yena Wurubuaɛ doɲ keɲ bɛɛ baake nyi doɲ dinaa nɛ."

¹¹ɔ ta mo ɔ baalabiiri nombia kɛɲa wola wɔ yela ba wose te gbirisi wɔ kyare, mena dɔɔ bɛɛ lɛɛ e di nideli.

¹²Mona Filipino ke yako wɔ Wurubuaɛ gyoori na Yesu Kristo wose man nombia ŋan nɛ be lɛewɔ di, te be sɔɔ ala na baala pou Wurubuaɛ loɲ.

¹³Simon gbagba mɔ lɛɛ nombia ŋan di te be sɔɔ e Wurubuaɛ loɲ, te ɔ moo ɔ wose do na Filipino nideli. Te gyakolon nombia na nombia dinaana ŋan ɔ be naa Filipino ne yɛɛ dɔɔ, ɔ wose gbirisi e.

- ¹⁴Debaŋ keŋ Yesu kpilala baŋ be kyaa Gyerusalem be nyii nyi Samariatena te lee Wurubuaɛ nombia ŋan di ne, be kpila Pita na Gyɔn be gyaŋ.
- ¹⁵Ba kekɔŋ kaa gyoo na, be fanewɔ fa wɔ nyi Wurubuaɛ waa mo ɔ felin ŋon do be man.
- ¹⁶Nawolo nyi na Wurubuaɛ ta moo ta ɔ felin ŋon do baŋ Samariatena benaŋ man ŋolo man ya. Be sɔɔ wɔ Wurubuaɛ lon bo lee de Gbengyoo Yesu waagen yele man.
- ¹⁷Te Pita na Gyɔn moo be nyinmaase gyakaa be dɔɔ te be fanewɔ fa wɔ, te Wurubuaɛ moo ɔ felin ŋon do be man.
- ¹⁸Simon naawɔ nyi Yesu kpilala baŋ ka mo be nyinmaase gyakaa balan baŋ dɔɔ fane fa wɔ ne, Wurubuaɛ moo ɔ felin ŋon do be man kente ɔ lese kɔba waa fa wɔ,
- ¹⁹te ɔ yako wɔ nyiaa, "E mo mena don kei fa maŋ mo, na walaŋ kamase ŋon maa mo me nyinmaa gyakaa ɔ dɔɔ na, Wurubuaɛ ka mo ɔ felin ŋon do ɔ man."
- ²⁰Te Pita yako e nyi, "Wurubuaɛ waa yela emee na n kɔba pou ka gyoo boalaŋ man. Nawolo nyi n te yee nya agyueŋ nyi n ka mo kɔba lee Wurubuaɛ kolo anefaŋ.
- ²¹N be dana dedii yaa dasenae da tom kei man ya, nawolo nyi n konɔɔ man nombia ba tenee Wurubuaɛ siaman ya.
- ²²Kyeekee nya agyueŋ lee n nombiikum kei man, na n kefane fa de Gbengyoo Wurubuaɛ na waa mo ke kyee neŋ.
- ²³Nawolo nyi ma te naa nyi n dana sibiikum, te nombiakumee te di n dɔɔ."
- ²⁴Te Simon yako wɔ nyi, "Mee waase ŋon bo e fane fa de Gbengyoo Wurubuaɛ fa maŋ, na ŋan pou e be yako ne man dokolon gba be kɔŋ me dɔɔ ya."
- ²⁵Pita na Gyɔn kekolosi Wurubuaɛ nombia ŋan di adanse lee Yesu Kristo wose man taŋ ne, te ba besewɔ laŋ Gyerusalem donɔɔ man. Be ka bese bee gyu keŋ ne, be kolosi Kristo nombia kpaakpaa ŋan Samariatena akuraase burum man.
- ²⁶De Gbengyoo Wurubuaɛ kpilale ŋolo lee adido kaa yako Filipino nyiaa, "Koro desina n wose na n ka mo ata yenaŋ gbɛɛ bene keŋ ba lee Gyerusalem ne gyu Gasa donɔɔ man ne."
- ²⁷Kente Filipino korowɔ desina ɔ wose moo gbɛɛ. ɔ kee gyu keŋ na te ɔ ke gyaŋee na Itiopia baale saayete ŋolo. ɔ yee Itiopia ala gyoo ŋon bee baake e nyi Kandase ne wose man walaŋ kegyia ŋolo e. Don ne kee na ala gyoo ŋon kɔba pou dɔɔ. Balee kei gyuu Gyerusalem bo ka som Wurubuaɛ,
- ²⁸te ɔ besewɔ kaa laŋ ɔ ne gyu ɔ dɛɛ. Na ɔ kyaa anebiliŋinbii daale man keŋ deekyonse ne wonje na ke. ɔ kyaa ɔ ne kala Wurubuaɛ dekpɛŋkpɛngyɔɔre Yesaya tɔne.
- ²⁹Te Wurubuaɛ felin ŋon yako Filipino nyi, "Tuu benaa anebiliŋinbii keŋ."

³⁰Kenje Filipino yeuwo gyu botoo, te o ke nyiiwo ngba balee non ne kala kolo lee Wurubuaere dekpengkengyooe Yesaya tone ken man ne te Filipino boose e nyi, "Mena doo n ne nyii kpene ken n ne kale ne man?"

³¹Te balee non tiranoo fa Filipino nyi, "Sena te maa tale nyii ke man, ken nolo ta lese ke man fa man ya?" Te o baake Filipino nyi waa gyej kaa kyaa o gyan.

³²Na Wurubuaere nombia nan boo nmarase see te o ne kale yena nyi, "Ba te kparaa e lan ngba nam non bee gyu be kaa ko e ne. O yee ngba nambu non bee keere o wona te o senee yididi ne. O te wii koran gba ya.

³³Be tisinaa e teelee man, do e desej, te be sukutii o nombia do. Amo ne gyae la waa tale yako kolo lee o duuluj man balan wose man, ngba boo ko e bilej ne."

³⁴Botoo te Itiopia baale kegyia non boose Filipino nyiaa, "Kegyia waaseda, amote wose man nombia yaa Wurubuaere dekpengkengyooe kei ne yako ne, non gbagba yaa walan wole nolo bo?"

³⁵Te Filipino senawo Wurubuaere nombia nan boo kale ne doo yako e Yesu wose man nombia nan.

³⁶Be kee gyu ken ne, te be ka leewo lon daale doo. Botoo te balee non boose Filipino nyiaa, "Kee lon daale yaa kei, won ne too na man gbene na Wurubuaere lonkeso?"

³⁷Te Filipino yako e nyi, "Akpaa n mo n konoo pou lee Kristo di na, gbene doo nyi maa so nen Wurubuaere lon." Balee non mo yakowo nyiaa, "Mee leedi nyi Yesu Kristo yena Wurubuaere bu non."

³⁸Mena doo balee non yela anebiliinibii ken senawo, te non na Filipino pou tisiwo ka gyoo lon ken man te Filipino soo e Wurubuaere lon.

³⁹Be ka lee lon ken man ne, te de Gbengyoo Wurubuaere felij non moo Filipino lan debokenan man, mena doo balee non te naa e bela ya. Mona balee non besewo mo o gbene o ne gyu gyon man.

⁴⁰Filippo keewo na, o kyaa Asotuse donoo man. O teewo donooe nan man kolosi Kristo nombia nan, kaboena o gyuuwo ka lee Kaesaria donoo man.

Kpilala 9

¹Weeya nenan pou man na Sool see o ne nmaase de Gbengyoo Yesu silala ban nyi waa ko wo. Mena doo o gyuu Wurubuaere sae kegyia non gyan,

²ka sola e lee o nyinmaa man tone ken gyae ke fa e don na waa mo gyu Damasekuse donoo man kefa Gyudatena osom denee man kegyiise ban. Na baa fa e gbene waa kyan walan kamase, ala na baala ban pou o naa nyi be silana Yesu kawola wole kei ne. Na waa nyin kyan wo kon Gyerusalem donoo man kaa to deni.

³Ɔ ke gyu ka benaa Damasekuse donɔɔ nɛ, debokenaŋ man te boalaŋ daale lee adido kaa ŋmaale polɛ kilisi e.

⁴Mena dɔɔ ɔ leewɔ yala te ɔ nyii woya ŋaale baake e boɔse nyi, "Sool, Sool, weera dɔɔ te n ne naase maŋ diyem mena?"

⁵Botɔɔ te Sool tiranɔɔ boɔse e nyiaa, "Nyaŋ amote ŋonaŋ me Gbenggyoo?" Te ŋon mo yako e nyiaa, "Maŋ yena Yesu ŋon n ne naase diyem nɛ.

⁶Mona koro na n ke gyu donɔɔ keŋ man, na baa yako neŋ kpene keŋ kaboena nyi nya yɛɛ."

⁷Balaŋ baŋ baŋ na Sool dɔŋɛɛ nɛ, ba woya yeuwɔ lee be gyaŋ keŋ ba te tale gyuuusu be nɔɔ ya. Baŋ mo nyii nɔɔwoya ŋan, mona ba te naa ŋolo ya.

⁸Sool korowɔ seŋ te ɔ gyuuusu ɔ sia mona ɔ te tale naa kolo ya, mena dɔɔ be kyaŋa e ɔ nyiŋmaa man, te ba moo e gyu Damasekuse donɔɔ man.

⁹Ɔ kyaawɔ botɔɔ weeya kpaakpaa atooro keŋ nyi ɔ bɛɛ naa ya, te ɔ bee dii ya, te ɔ bɛɛ nyɔɔ mo ya.

¹⁰Na Yesu silale ŋolo kyaa Damasekuse botɔɔ keŋ bɛɛ baake e nyi Ananiase. Ɔ nyiiwɔ de Gbenggyoo baake e ŋgba doseɛ man nɛ nyi, "Ananiase." Te ɔ kpaawɔ nyi, "Me Gbenggyoo maŋ yaa!"

¹¹Te de Gbenggyoo Yesu yako e nyi, "Koro gyu Gyuda dɛɛ, ke kyaa gbɛɛnaa keŋ bɛɛ baake ke nyi gbɛɛnaa keŋ ka Tenɛɛ nɛ nɔɔman, na n ke boɔse Sool ŋon ɔ ba lee Tasuse nɛ dɔɔ. Ɔ kyaa botɔɔ ɔ ne fane.

¹²Wurubuarɛ ta lese wola ŋon Sool mo ŋgba doseɛ man nɛ nyi, balee ŋon bɛɛ baake e nyi Ananiase nɛ, te kɔŋ ɔ kaa mo ɔ nyiŋmaase gyakaa ɔ dɔɔ, na waa bese naa bela."

¹³Ananiase tiranɔɔ nyiaa, "Me Gbenggyoo, balaŋ burum te yako maŋ balee kei wose man nombia, na mena keŋ ɔ be yɛɛ n balaŋ baŋ be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ akpanyaŋnyaŋ.

¹⁴Ɔ lɛɛ tɔne keŋ ne fa e doŋ baa lee Gyudatena saese kegyiise gyaŋ kɔŋ Damasekuse kɛbo, na ɔ kaa kyaŋ baŋ pou bɛɛ som neŋ nɛ."

¹⁵Keŋte de Gbenggyoo Yesu tiranɔɔ fa Ananiase nyiaa, "Gyu ɔ gyaŋ, nawolo nyi maŋ lese na e nyi waa som maŋ, na waa yela baŋ pou ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya, na be gyoonɛŋ na Iseraetena pou ke nyii ma yele.

¹⁶Maŋ ne gyae la maa wola e mena keŋ kaboena nyi waa naa diyem nideli lee ma yele dɔɔ."

¹⁷Keŋte Ananiase gyuuwɔ ka gyoo dekpanalaŋ keŋ man. Te ɔ moo ɔ nyiŋmaase gyakaa Sool nyee dɔ fane nyiaa, "Me dɔɔ Sool, de Gbenggyoo Yesu ŋon ɔ ba lese ɔ wose wola neŋ gbɛɛnaa man debaŋ keŋ ne kɔŋ kɛbo nɛ, ŋon kpila na maŋ n gyaŋ nyi me kaa fane fa neŋ na n kabese naa. Na Wurubuarɛ kenyiŋ mo ɔ felin ŋon do n man."

¹⁸Debokenaŋ man te kolo leewo ɔ sia ŋan man yala ŋgba kpebii boolee bia ne, te Sool sia ŋan gyuusuwo, te ɔ besewo ɔ ne naa bela. ɔ korowo sen te ba ke soo e Wurubuarɛ loŋ.

¹⁹Kenan wole te be faa e weenee. ɔ ke di tan ne, ɔ wose besewo yee e don. Te ɔ dii weeya akalansɛɛ ŋaale Yesu silala ban gyan Damasekuse donoo man botoo.

²⁰Debokenaŋ man te Sool fiasɛɛ ɔ ne kolosi Yesu nombia Gyudatena osom denɛɛ man nyi, Yesu yena Wurubuarɛ bu ŋon.

²¹Ban pou boo nyii e ne wose gbirisi wo, te be boose donja nyi, "Na balee kei kyaa la Gyerusalem donoo man ɔ ne naase ban bee som Yesu ne diyem yee? Na ken doo te ɔ konawo kebo ɔ kaa kyan wo na waa mo wo gyina saese kegyiise ban yee?"

²²Te Sool besewo nyin don kpu te ɔ kolosiwo lese ne man nideli fa Gyudatena ban nyi, Yesu yena nyeelɛɛre ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kon ne. ɔ kolosiwo nideli ken nyi Gyudatena ban be kyaa Damasekuse donoo man ne, te tale gyusu be noo bela ya.

²³Weeya ala ŋaale wole ne, Gyudatena kegyiise gyanɛewo yee noo nyi baa ko Sool.

²⁴Mona Sool nyii be nombiakumɛɛ ŋan boo bake ɔ nyeeman ne. Nelim na ka weese pou na, bee deke donoo ken ananooɛe ŋan na baa nyin ko e.

²⁵Mona nelim daale ne, ɔ kaseela ban moo e do dokyonolon man, te be tisinaa e mo nfansere man gbaa dekyan ken boo maa kilisi donoo ken ne, te ɔ yeuwo lan Gyerusalem.

²⁶Sool ka bese gyu Gyerusalem donoo man ne, ɔ gyaewo nyi waa mo ɔ wose kpu na Yesu silala ban. Mona be popou ne yee nawolo nyi na ba te lee ta di nyi, ŋon mo ta bese Yesu silale gbagba ya.

²⁷Kente Banabase moo e gyu Kristo kpilala ban gyan. Te ɔ yako wo mena ken Sool be naa de Gbengyoo Yesu Damasekuse gbɛɛnaa man, na mena ken de Gbengyoo Yesu be kolosi na e, na mena ken ɔ be gyɔ ɔ konoo mo Yesu yele keyako Wurubuarɛ nombia ŋan Damasekuse donoo man ne.

²⁸Mena doo Sool kpuiwo na Yesu silala ban. ɔ kyaawo be gyan te be gyoo be konoo ta na Gyerusalem donoo kolosi Wurubuarɛ nombia ŋan lee de Gbengyoo Yesu yele man.

²⁹Sool kolosiwo nideli te ŋon na Gyudatena ban bee kolosi Giriki dei ne, lee anmaaren nideli. Te be gyae gbɛɛ ken baa mo ko e.

³⁰Mena doo Yesu silala ban ka gyen mena ne, ba moo e gyu Kaesaria donoo man te be yela ɔ lan Tasuse.

³¹Mena doo Kristotena ban be kyaa Gyudia na Galelia na Samaria teelese man ne, wose fee wo mena deban kenan man. Be lee Yesu nombia ŋan di nideli, te be teeewo Wurubuarɛ kegyaebii man, te Wurubuarɛ felin ŋon doo wo kakyen te be wukuwo kpu.

³²Koŋawo debaŋ daale nyi Pita keta ɔ ne kila teelee keŋ ne, ɔ gyuu Lida donoo man ɔ kaa kee Kristotena baŋ be kyaa botoo ne.

³³Kenŋte ɔ ke naa balee ŋolo na ɔ yele yena Anease ŋon ɔ wose pou ba yem ne. ɔ doowo dofoŋoŋ doo kulutooneŋ gyanaara keŋ ɔ bee tale koro ya.

³⁴Botoo te Pita baake e nyiaa, "Anease kee, Yesu Kristo te kyo neŋ n kawee. Koro seŋ na n ke bo n dofoŋoŋ!" Debokenaŋ man te Anease korowo seŋ.

³⁵Balaŋ baŋ pou be kyaa Lida na Saron kena Anease doŋee ne, be lee de Gbengyoo Yesu nombia ŋan di te ba bese ɔ silala.

³⁶Na alo ŋolo mo kyaa Gyopa keŋ ŋon mo yee Yesu silale e te ɔ yele yena Tabita. Giriki dei man na baa baake e nyi Dokase keŋ nawolo nyi ŋaa. Debaŋ kamase na alo kei ne yee deeli fa balaŋ, te ɔ ne kyo ayematena mo nideli.

³⁷Debaŋ kenaŋ man ne, ɔ gyoo kawee te ɔ yeŋawo. Te be soo e teeli abansoro deni daale man.

³⁸Lida na Gyopa donoose taŋ lem na doŋa ya. Te kaseela baŋ be kyaa Gyopa kenyii nyi Pita kyaa Lida ne, be kpila tewulee bala gyu ɔ gyaŋ nyi, "Pita, waaseda, yee bileŋ na n kekoo de gyaŋ."

³⁹Mena doo Pita korowo sila wo. Be ka gyoo botoo ne te ba moo e gyu deni adidote keŋ man. Te liala baŋ pou kaa yilaawo kilisi Pita bee wii, na bee mo kegbase na aboo ŋan Tabita be ŋare fa wo pete ɔ ba yem ne wola e.

⁴⁰Kenŋte Pita lese be popou lee deni keŋ man, te ɔ ŋminawo ɔ doona doo te ɔ fanewo. Te ɔ besenawo kee woo ŋon te ɔ yakowo nyiaa, "Tabita, koro!" Te woo ŋon gyusu ɔ sia, te ɔ kena Pita ne, ɔ korowo kyaa.

⁴¹Kenŋte Pita kyaŋa e ɔ nyinmaa man kyo e te ɔ korowo seŋ. Te ɔ baake Yesu silala baŋ na liala baŋ, te ɔ moo Dokase do wo be nyinmaa man na ɔ delena.

⁴²Nombia keŋa yaaseewo kila Gyopa keŋ pou, te balaŋ burum kaa lee de Gbengyoo Yesu di.

⁴³Kenaŋ wole na Pita dii weeya burum Gyopa donoo man botoo. Na ɔ kyae Simon ŋon ɔ ne yee wonembia tona wose man tom ne gyaŋ.

Kpilala 10

¹Balee ŋolo kyaawo Kaesaria donoo man na ɔ yele yena Konelio. ɔ yee Itali teelee yoonootena dikpii siamante e. Na yoonootena soŋonoŋ doo la ɔ tee.

²ɔ yee walaŋ ŋon ɔ ba mo ɔ wose fa Wurubuarɛ, te ŋon na ɔ dekpaŋalaŋmantena pou ne yee Wurubuarɛ nideli. ɔ dana woe fa Gyudatena ayematena te ɔ ne fane fa Wurubuarɛ debaŋ kamase.

- ³Wee daale balinɔ weese debaŋ atoorote nɛ, ɔ naa kolo na ɔ sia ŋgba doseɛ man nɛ. ɔ naa Wurubuarɛ kpilale ŋolo ta lee adido kɔŋ ɔ gyaŋ te ɔ baake e nyi, "Kɔnelio."
- ⁴Te Kɔnelio kɛɛ e yididi gyakolon man te ɔ boose e nyi, "Me Gbɛngyoo weera?" Kɛnte Wurubuarɛ kpilale ŋon yako e nyiaa, "Wurubuarɛ te lɛɛ n kefane. ɔ te naa mena keŋ n ne yɛɛ wɔe fa ayematena baŋ, te ŋe ta gyoo ɔ sia.
- ⁵Mena doo kpila balan gyu Gyopa donoo keŋ man, be kaa baake walaŋ ŋon bɛɛ baake e nyi Simɔn yaa Pita nɛ.
- ⁶ɔ kyaa Simɔn ŋon ɔ ne yɛɛ wonembia tɔna wose man tom nɛ dɛɛ. ɔ dɛɛ kyaa ɛpo nooman."
- ⁷Wurubuarɛ kpilale ŋon kekɔŋ kaa kolosi fa e taŋ te ɔ be lam nɛ, Kɔnelio baake ɔ dekpaŋalaŋ man tewulɛɛ bala, na yoonootena baŋ bee gyee e nɛ man ŋolo, ŋon ɔ benaa na e te ɔ ne yee Wurubuarɛ nɛ.
- ⁸Te ɔ yako wɔ kpene keŋ pou be kɔŋ nɛ, te ɔ kpila wɔ Gyopa donoo man.
- ⁹Tɛɛ kena weesetɛntɛŋ keŋ be doŋ bee gyuu te be ka benaa Gyopa donoo keŋ nɛ, debaŋ kenan te Pita mo gyenawɔ laŋ abansoro doo ɔ kaa fane.
- ¹⁰Tanam kyana e te ɔ gyae kolo waa di, mona debaŋ keŋ bɛɛ saa weenɛɛ ŋan nɛ, ɔ naa kolo na ɔ sia ŋgba doseɛ man nɛ.
- ¹¹ɔ naawɔ ŋgba adido ba toro na, te ɔ naa kolo ŋgba kanyaŋ dinaa daale nɛ, na be dana ke noosebia anaara ŋan man lee adido, te be tisinaa ke kaa see tɛɛle man.
- ¹²Na wonembia kpookpoo doo ke man. Baŋ be dana nawoo anaara, na baŋ bee tuu be toose doo, na baŋ bee furufu nɛ doo ke man.
- ¹³Kɛnte ɔ nyii noowoya ŋaale nyi, "Pita, koro na n ka ko di."
- ¹⁴Te Pita yakowɔ nyi, "Koa, dee gyu lem me Gbɛngyoo, nawolo nyi me te dii ta kolo kum yaa kpene keŋ dɛɛ kole nɛ see ya."
- ¹⁵Te noowoya ŋan besewɔ yako e bela nyi, "Kpene keŋ Wurubuarɛ be lɛɛ do nyi ke dei nɛ, na baake ke nyi kolo anakolan bela ya."
- ¹⁶Kei yɛɛwɔ mena betabotooro. Te debokenaŋ man ba moo kanyaŋ keŋ laŋ adido bela.
- ¹⁷Pita kekyaa ɔ na gyuen nombia ŋan ɔ be naa nɛ wose man nɛ, na Kɔnelio kpilala baŋ mo te boose gyu kena dekpaŋalaŋ keŋ man Simɔn kyaa, te be gyuuwɔ ka seŋ ka denanoo man.
- ¹⁸Kɛnte be baake ŋolo dekpaŋalaŋ keŋ man boose e nyiaa, "Kɛbo te balee ŋon bɛɛ baake e nyi Simɔn Pita nɛ kyaa?"
- ¹⁹Na Pita sɛɛ ɔ na gyuen nombia ŋan ɔ be naa nɛ wose man, te Wurubuarɛ felin yako e nyiaa, "Simɔn, nyii kebo, tewulɛɛ batooro baale ne gyae neŋ.

²⁰Mena dɔɔ desina n wose na n ke tisi gyu be gyan. Sila wo ta, na lee n wose anmaaren ya nawolo nyi man kpila na wo.”

²¹Mena dɔɔ Pita tisiwo gyu balan ban gyan te ɔ ke yako wo nyiaa, "Man yena walan non e ne keo ne. E keta yakolon?"

²²Kente balan ban tiranɔ nyiaa, "De gbengyoo yoonɔɔtena dikpii siamante non bee baake e nyi Konelio ne kpila na daa n gyan. ɔ yee walan non ɔ ne yee Wurubuarɛ, te non na e mo nsana dei, te Gyudatena pou ne bu e. Wurubuarɛ kpilale nolo kɔnala kaa yako e nyi, waa kpila kaa mo neɲ kɔn ɔ gyan, na waa nyii kpene keɲ n dana fa e.”

²³Te Pita moo balan ban gyu ɔ dɛɛ, te ɔ yela be doowo ɔ gyan. Tɛɛ kena keɲ ne, Pita desina ɔ wose te non na wo pou lanawo. ɔ tebia Kristotena baale mo leewo Gyopa sila wo gyu.

²⁴Tɛɛ kena te ba gyoo Kaesaria, na Konelio ne keɛ be gbɛɛ mena dɔɔ ɔ yilaa ɔ lonɔtona na ɔ gyoona kpaakpaa nyiban.

²⁵Pita ka gyoo dekpajalan keɲ man ne, Konelio kaa gyanɛewo na e te ɔ tisiwo bun ɔ nawɔɔtɛɛ obuo man.

²⁶Kente Pita yako e nyi "Koro, na yee mena ya. Nawolo nyi man mo yee deniwalan e ngba nyan ne.”

²⁷Te non na Pita moo afa keyɔɔ mo gyoo dekpajalan keɲ man, te Pita ke naa balan burum ban pou boɔ yilaa botɔɔ ne.

²⁸Te ɔ yako wo nyi, "Emɛɛ gbagba e gyeɲ nideli nyi nafa daa Gyudatena osom keɛ wolo man na, gbɛɛ be doo keɲ nyi Gyuda baale ka mo ɔ wose do na walan non ɔ te yee Gyuda baale e ya, yaa waa gyu ɔ gyan ya. Mona Wurubuarɛ ta lese wola man nyi, me na keɛ walan nolo nyi ɔ yee walan yakaate e ya.

²⁹Lee mena dɔɔ n ke kpila baake man na, ma te bee nyi moɔ kɔn ya. Mɛɛ gyae maa nyii kpene keɲ dɔɔ n be kpili baake man.”

³⁰Botɔɔ te Konelio tiranɔ nyiaa, "Weeya anaara yaa ngba me kyaa me dɛɛ mɛɛ fane balinɔ weese ngba deban atoorote man ne, debokenan man te baale nolo kaa bee wo lee me dɔɔ. Na ɔ doona aboo nan ne nalakee ne, te ɔ kaa senawo me siaman.

³¹Te ɔ yako man nyi, 'Konelio, Wurubuarɛ te nyii n kefane te ɔ ne toose n woɛ keɲ n dana fa ayematena ne, mena dɔɔ

³²kpila gyu Gyopa donɔɔ man ke baake Simon Pita, ɔ kyaa Simon non ɔ ne yee wonembia tɔna wose man tom te ɔ dekpajalan kyaa epo nooman ne gyan.’

³³Mena dɔɔ te me kpila balan n gyan debokenan man. N yee ke nideli ngba n be kɔn ne. Nenɛɛ de popou te kaa gyanɛe kebo Wurubuarɛ siaman dɛɛ daa neɲ, na dee nyii noowoya nan de Gbengyoo Wurubuarɛ kpa nya yako daa ne.”

³⁴Botɔɔ te Pita gyinaa ɔ noowoya nyi, "Nenɛɛ dɔɔ ma te naa ampan nyi balan pou yee kyɛkyɛ Wurubuarɛ siaman, te ɔ bee keɛ nolo siaman ya.

³⁵Mona walaŋ kamase ŋon ɔ ne yee e te ɔ ne yee aboo ŋan doo na ŋe gbɛɛ na, ɔ ne lee e do. ɔ be famenɛ na ɔtenate dalee ya.

³⁶Emɛɛ gbagba gyen noowoya kpaakpaa ŋan Wurubuaɛ ba mo fa Iseraetena nɛ. ɔ yako wo nyi baa sila Kristo ŋon ɔ yee walaŋ kamase Gbenɣyoo e nɛ, na baŋ na ŋon Wurubuaɛ nsana ke de na baa nyiŋ wosefeɛrenɛ.

³⁷Ɛ gyen nombii dinaa keŋ be koŋ Iserae teelee doo, keŋ be fiasɛɛ lee Galelia teelee man debaŋ keŋ Gyɔn be kolosi lee Wurubuaɛ loŋkeso keŋ wose man nombia ŋan wole nɛ.

³⁸Ɛ gyen mena keŋ Wurubuaɛ ba mo ɔ felin na ɔ donɛ keŋ do Yesu Nasarete baale ŋon man, mena doo Yesu teeɔ yee deeli te ɔ kyoo baŋ pou ɔbonsam be di be doo nɛ kaweeɛ. ɔ yee keŋa pou nawolo nyi Wurubuaɛ kpuɛ na e.

³⁹Te dee di adanseɛ lee kpene kamase keŋ ɔ be yee Gyudatena teelee man na Gyerusalem donoo man nɛ. Be gyoo e sakaa ɔpanɗan doo ko.

⁴⁰Mona weeya atoorote keŋ man nɛ, Wurubuaɛ gyuuɛ e lee yeŋ man, te ɔ yela ɔ lese ɔ wose wola balanɛ.

⁴¹Na balanɛ pou naa na e ya, mona daa baŋ Wurubuaɛ be wulaa lese nyi deɛ yee wa adanseɛtena nɛ, daa daagenɛ naa na e. Wurubuaɛ ke gyuuɛ e lee yeŋ man mo nɛ, daa na e diiwo te de nyooɔ.

⁴²Te ɔ yako daa nyi dee kolosi ɔ nombia fa balanɛ na dee di adanseɛ lee ɔ wose man nyi, ŋon yena walaŋ ŋon Wurubuaɛ ba lese nyi, waa di balanɛ baŋ boo yekee na baŋ be kyaa na be sia nɛ pou nombia.

⁴³Wurubuaɛ akpenɛkpenɣyooɔra baŋ pou kolosiwo lee ɔ wose man nyi, walaŋ kamase ŋon waa lee e di na, Wurubuaɛ waa mo ɔ nombiakumɛɛ kyee e lee Yesu yele man.”

⁴⁴Pita kegyakaa ɔ ne kolosi nɛ, te Wurubuaɛ felin ŋon kaa gyoo baŋ pou bee tei e nɛ man.

⁴⁵Te Gyudatena baŋ boo lee Yesu di te boo sila Pita koŋ nɛ, wose gbirisi wo ŋgba Wurubuaɛ ba mo ɔ felin ŋon do balanɛ baŋ ba te yee Gyudatenawo ya mo man nɛ.

⁴⁶Nawolo nyi be nyiiwo bee kolosi deise kpookpoo, na bee lese Wurubuaɛ yele. Kente Pita yako wo nyiaa,

⁴⁷“Wurubuaɛ ta mo ɔ felin ŋon do balanɛ keɔwo mo man, ŋgba mena keŋ keŋ ɔ ba mo do de man nɛ. Dolo waa tale to wo gbɛɛ nyi be na so wo Wurubuaɛ loŋ yee?”

⁴⁸Mena doo ɔ yela be soo wo Wurubuaɛ loŋ lee Yesu Kristo yele man. Te ba sola e nyi, waa kyaa be gyan weeya ala.

Kpilala 11

¹Yesu kpilala na Kristotena baŋ be kyaa Gyudia teelee keŋ doo nyiiwo nyi, balanɛ baŋ ba te yee Gyudatenawo ya nɛ mo te lee Wurubuaɛ nombia ŋan do.

²Pita ke gyu ka gyoo Gyerusalem donoo man ne, Gyudatena ban ba senee nyi Yesu silala pou baa kara be baala wose ne te see e ya.

³Be boose e nyi, "Weera te n gyuuwo balan ban ba te kara be baala wose ya ne gyan, te n ke diiwo bom na wo?"

⁴Botoo te Pita lese kpene ken be kon ne man dokolon dokolon fa wo nyiaa,

⁵"Na me kyaa Gyopa donoo man mee fane. Ken te me naa kolo ngba kanyan dinaa daale ne na me sia ngba dose man ne, ken be dana ke noobia anaara nan man te be tisinaa ke lee adido kaa see me siaman.

⁶Me kee ke man nideli na te me naa wonembia kpookpoo, ban be dana nawoo anaara na ban bee tuu be toose doo na ban bee furufu na wonembia kumee pou.

⁷Te me nyii noowoya naale nyi, 'Pita, koro na n ka ko di.'

⁸Te me yakowo nyiaa, 'Me Gbengyoo koa, dee gyu lem, kolo kum yaa kpene ken dee kole ne te tinaa ta me noo see ya.'

⁹Te noowoya nan besewo yako man lee adido bolate nyiaa, 'Kpene ken Wurubuaere be lee do nyi ke dei ne, na baake ke nyi kolo anakolan ya.'

¹⁰Ke yee wo mena betabotooro te be wona woni ken pou lan adido bela.

¹¹Deban kenan na baala batooro ban Konelio be kpili lee Kaesaria kon me gyan ne, te kaa sem dekpajalan ken man me kyaa ne.

¹²Te Wurubuaere felin yako man nyi, me na lee ma wose anmaaren ya, maa sila wo gyu. Me tebia looro kewo sila man lee Gyopa gyu Kaesaria te de popou gyuuwo ka gyoo Konelio dee.

¹³Botoo te o yako daa mena ken Wurubuaere kpilale be kaa bee lee o doo o dekpajalan man, te o yako e nyi kpila gyu Gyopa ke baake balee non bee baake e nyi Simon Pita ne.

¹⁴Waa kon kaa yako non nombia kpaakpaa nan gyae ke yela emee na n dekpajalanmantena pou ke nyin nyeekelee.

¹⁵Me ke gyina me noo mee kolosi pe, te Wurubuaere felin non konawo kaa gyoo be man, ngba mena ken ba gyoo de man kewalan ken ne.

¹⁶Botoo te me toose de Gbengyoo Yesu noowoya nan o be yako nyi, 'Lon te Gyon moowo so balan Wurubuaere lon, mona Wurubuaere waa mo o felin non bo so non Wurubuaere lon.'

¹⁷Mena ken Wurubuaere ba mo o felin do de man deban ken man doo lee de Gbengyoo Yesu Kristo di ne, mena ke yaa o moowo do ban mo man. Kenan na, man yena amote non maa tale to Wurubuaere gbee."

¹⁸Be ke nyii nombia keŋa ne be tinaa nombia ŋan kewɔŋee yela te ba lese Wurubuarɛ yele nyi, "Nenɛɛ dɔɔ, Wurubuarɛ te fa balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya ne mo gbɛɛ nyi, baa kyɛɛkee lee be gbɛɛnɛŋ kumɛ man na baa nyiŋ nyeedon."

¹⁹Be ka ko Sitifin wɔle ne, ban bɔɔ lɛɛ Kristo di ne yaaseewɔ lee mena keŋ bɛɛ naase wɔ diyem dɔɔ. Baale gyuuwɔ nan Tunisia na Saiporɔse tɛɛle man, na Antioke donɔɔ man bɛɛ yako Yesu nombia ŋan fa Gyudatena baagɛŋ.

²⁰Mɔna ban bɔɔ lɛɛ Kristo di ne man baale ban bɔɔ lee Saiporɔse na Kirene ne, gyuu Antioke ke yako de Gbɛŋgyoo Yesu wose man nombia kpaakpaa ŋan fa balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya ne.

²¹De Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ seŋawɔ be wɔle te balan burum lɛɛ nombia ŋan di te be kyɛɛkeewɔ lee be gbɛɛnɛŋ kumɛ man, te be kɔŋawɔ de Gbɛŋgyoo Yesu gyan.

²²Deban keŋ Kristotena ban be kyaa Gyerusalem be nyii nombia keŋa ne, be kpila Banabase gyu Antioke.

²³ɔ ke gyu ka gyoo botɔɔ te ɔ kena mena keŋ Wurubuarɛ ba mo ɔ bɛɛɛ boele wɔ ne, yɛɛ e gyon te ɔ doo be popou kakyen nyi baa mo be konɔɔ pou sila de Gbɛŋgyoo Yesu.

²⁴Banabase yɛɛ walan kpaakpaate ŋon ɔ be lɛɛ Kristo nombia ŋan di, te Wurubuarɛ felin doo ɔ man nideli. De Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ moo balan burum kaa kpu na Kristotena dikpii keŋ.

²⁵Te Banabase gyuu Tasuse ɔ kaa keo Soɔl.

²⁶ɔ kena e ne ɔ moo e kɔŋ Antioke. Kulutoo dibilin pou na Banabase na Soɔl ne kyaa gyanee Yesu kaseela dikpii dinaa keŋ na bɛɛ wola wɔ. Antioke botɔɔ te be tanɔgbɛewɔ baake Yesu silala ban nyi Kristotena.

²⁷Weeya ŋenan man te Wurubuarɛ akpenkpenɔgyɔra baale lee Gyerusalem gyu Antioke.

²⁸Keŋte be man ŋolo ŋon bɛɛ baake e Agabuse ne korowɔ seŋ te Wurubuarɛ felin tɛɛwɔ ɔ dɔɔ yako nombia see nyiaa, tanam dinaa daale gyae kekɔŋ tɛɛle keŋ pou dɔɔ. (Tanam dinaa kei kɔŋawɔ mena ampan deban keŋ gyoo dinaa Klaudiuse ne di gyoori ne.)

²⁹Mena dɔɔ kaseela ban yɛɛ ba agyuen nyi be man walan kamase waa fa kolo ɔ ke talebii man, na baa mo yele be tebia Kristotena ban be kyaa Gyudia tɛɛle man ne.

³⁰Te ampan be yɛɛwɔ mena. Ba moo abɔɔ ŋan bɔɔ faa ne do Banabase na Soɔl nyinmaa man, te ba moowɔ gyina kegyiise ban be kyaa botɔɔ ne.

Kpilala 12

¹Deban kenan man te gyoo Herode fiasɛɛ ɔ ne naase Kristotena ban baale diyem.

²ɔ yela ba moo sila ko Gyon ɔ kegyia Gyemisi.

³Ɔ kena nyi kpene ken ɔ be yɛɛ nɛ dana Gyudatena ban gyon nɛ, te ɔ yela be kyan Pita mɔ. Na ke yɛɛ Gyudatena wee dinaa ken bee di bodobodo ken tee ken ne yeli bodobodo na koro nɛ be doo ke man ya nɛ.

⁴Ɔ ke kyan Pita do deni man wɔle nɛ, ɔ moo e do yoonɔtena akpen anaara nyinmaa man nyi baa gyee e. Yoonɔtena banaara doo la deken kamase man. Herode yɛɛ ke nyi akpaa be di ba nyeekeleewee dinaa ken tan nɛ, na waa di ɔ nombia balan nsana.

⁵Mena doo ɔ yela Pita doowo deni man botoo, mona Kristotena dikpii ken ne fane nideli fa Wurubuarɛ ɔ doo.

⁶Nelim ken pe tee kena, na gyoo Herode ka lese Pita lee deni man na baa di ɔ nombia nɛ, na ɔ doo yoonɔtena bala nsana ken boo do e agbaraagbaraase ala. Deban kenan na yoonɔtena ban bee gyee denanoo ken mɔ senɛɛ be dasenɛ man.

⁷Karatetee dokolon na te de Gbengyoo Wurubuarɛ kpilale nolo beewo lee botoo te deni ken man nmanɛewo. Te ɔ kyan Pita ɔ degbanɛban doo wosi e te ɔ gyusu e yako e nyi, "Koro bilen." Debokenan man te agbaraagbaraase nan leewo ɔ nyinmaase man yala.

⁸Botoo te Wurubuarɛ kpilale non yako e nyiaa, "Mo nya aboo do na n ka do nyan nkyokotase." Te Pita mɔ yɛewo mena te kpilale non yako e bela nyi, mo n kegba wurikyim ken do na n ke sila man.

⁹Te Pita sila e lee deboo man. Mɔna ɔ ta gyem nyi kpene ken Wurubuarɛ kpilale non ne yɛɛ nɛ yɛɛ ampan ya. Nawolo nyi non gyan na, yɛɛ e bo ngba doseɛ nɛ.

¹⁰Be tɛewo gbaa balan gyangba nyiban ban bee gyee botoo nɛ, na ban be gyakaa be doo nɛ, kaboena be ke lii nyeele denanoo ken na mo lee donoo ken man nɛ gyan. Be kelii botoo na, te nyeele denanoo ken torowo fa wo ka wose doo, te ba leewo lan. Ba ke ta bee gyuu na, te kpilale non nalaawo yela Pita karatetee dokolon.

¹¹Botoo te Pita sia nmanɛe e te ɔ yakowo nyiaa, "Nenɛɛ, me ta gyem nyi de Gbengyoo Wurubuarɛ kpila na ɔ kpilale nyi ɔ kaa lese man lee gyoo Herode nyinmaa man, na nan pou nafa Gyudatena be bake see nyi baa yɛɛ man nɛ."

¹²Pita kena mena nombia ken nɛ, te ɔ gyuu Gyon Maake ɔ naa Mɛɛre dɛɛ. Deban kenan na balan burum te yilaa botoo bɛɛ fane.

¹³Pita ke gyo be disim ken te alebu nolo non bɛɛ baake e nyi Roda nɛ, gyuuwo ke kɛɛ nyi amote ne gyoo laa.

¹⁴Ɔ ke gyuu kenyii woya nan te ɔ ba gyem nyi Pita woya nenan nɛ, yɛɛ e gyon nideli te ɔ woleewo nyi waa toro e denanoo ken. Mena doo ɔ yeuw keyako wo nyiaa, "Pita te kon ɔ senɛɛ denanoo man!"

¹⁵Te be boose e nyiaa, "Yaa n na gyoo diten bo?" Mɔna ɔ yase ɔ sia yako wo nyi yɛɛ ampan. Kenɛte be yakowo nyi gyae ke yɛɛ ɔ woo bo.

¹⁶Na Pita gyakaa bo ɔ ne gyo denanoo ken. Nenɛɛ be ka toro denanoo ken na Pita senɛɛ laa, mena doo ba wose gbirisi wo.

¹⁷Te Pita gyina ɔ nyinmaa adido mo yako wɔ nyi baa wu be nɔɔ. Te ɔ yako wɔ mena ken de Gbengyoo Wurubuarɛ ba lese e lee deni ken man. Te ɔ yako wɔ nyi, "Ɛ yako Gyemisi na Kristotena akan ban mena nombia kenɔ." Te ɔ korowo lan yenan wole.

¹⁸Tɛɛ kena ken nɛ, te anmaarenɛ dinaa daale gyoowo yoonɔɔtena ban nsana. Be boose donɔ nyi, "Alen yaa Pita moowo baa?"

¹⁹Gyoo Herode yela be keɔ Pita nideli, mona ba te naa e ya. Mena doo ɔ baake yoonɔɔtena ban boɔ gyee e nɛ, nyii be nooman nombia, te ɔ yela ba koo wɔ pou. Kenan wole nɛ, gyoo Herode leewo Gyudia tɛɛle man gyu kekyaa Kaesaria donoo man kyomii.

²⁰Gyoo Herode gyeɛ ban Taetena na Sidontena doo. Mena doo balan banan yɛɛ nɔɔ te be gyuuwo kena e. Be tangbɛɛwo mo nombia nenan do Bilasituse nooman nyi waa doo e teree fa wɔ, nawolo nyi donooɛ ala nenan pou ne nyin be weenɛ bo lee gyoo nonan tɛɛle man. Bilasituse yena gyoo non dekpɔalan ken pou kegyia.

²¹Wee ken boɔ see kelii nɛ, te gyoo Herode moo ɔ gyoro aboo do, te ɔ gyuuwo ka gyeɛ gyakaa ɔ gyoro gbeli ken doo te ɔ kolosiwo fa balan ban pou.

²²Te balan ban pou fae yeesa yako nyi, "Kei doo te yɛɛ deniwalan ne kolosi la ya, yɛɛ bane nolo e."

²³Debokenan man te de Gbengyoo Wurubuarɛ kpilale konawo kaa gyɔ e do kawee, nawolo nyi ɔ ta lese Wurubuarɛ yele ya. Te gyoo non wose pou gyoo feelɛ te ɔ yɛɛawo.

²⁴Kenɔ pou man na, Wurubuarɛ nombia nan sɛɛ nɛɛ yaasee na balan burum mo ne lee na di.

²⁵Deban ken Banabase na Sool be tan ba tom ken nɛ, ba besewo lee Gyerusalem gyu Antioke. Be kee gyu ken nɛ, te ba moo Gyon Maake sila ba wose.

Kpilala 13

¹Kristotena dikpii ken ke kyaa Antioke donoo man nɛ, na be dana Wurubuarɛ akpenkpengyooɔra na wolala be man. Ban yena Banabase na Simeon non bɛɛ baake e nyi walan bibiini nɛ na Lusiuse non ɔ ba lee Kirene nɛ, na Sool na Manayen non boɔ keele non na gyoo Herode Antipase bom nɛ. Gyoo Herode Antipase yena walan non ɔ senɛɛ gyoo dinaa nawoo man Galelia tɛɛle man.

²Wee daale be keɛ som Wurubuarɛ nɛ, be bake be nɔɔ bɛɛ fane te Wurubuarɛ felin yako wɔ nyiaa, "Ɛ lese Banabase na Sool fa man, na baa yɛɛ tom ken doo moo baake wɔ nɛ."

³Mena doo ba kebake be nɔɔ fane tan nɛ, ba moo be nyinmaase gyakaa be doo fane fa wɔ te be loo wɔ gbɛɛ.

- ⁴Wurubuarɛ felɪŋ ke kpɪla Banabase na Sool nɛ, be gyuu Selusia. Botoo te ba moo degbele dinaa mo loŋ doo gyuu Saiporose teelee keŋ loŋ be kilisi ke nɛ man.
- ⁵Be kelii Salamise nɛ be yako Wurubuarɛ nombia ŋan Gyudatena osom denɛɛ man. Na Gyon Maake mo kpue na wo o ne kyo wo.
- ⁶Be kila teelee kenan doo pou gbaa ke gyuu ke lii Pafose donoo man. Botoo te ba ke naa ŋmeesente ŋolo ŋon bee baake e nyi Baa Yesu nɛ. O yee Gyuda baale e te o moo o wose yee ŋgba Wurubuarɛ dekpɛŋkpɛŋgyooɔre nɛ.
- ⁷Na o yee gyoo ŋon o seŋee gyoo dinaa nawoo man teelee kenan man nɛ o doo e. Bee baake e nyi Segiuse Poluse. Na o yee walaŋ ŋon o gyeŋ nombia nideli. O baake Banabase na Sool o gyaŋ, nawolo nyi na o ne gyae waa nyii Wurubuarɛ nombia ŋan.
- ⁸Mona ŋmeesente ŋon o yele Giriki dei man yena nyi Elimase nɛ, korowo seŋ tia Banabase na Sool. O gyaewo nyi waa lese gyoo ŋon agyueŋ lee Wurubuarɛ nombia ŋan man, na o be nyiŋ lee ŋa di ya.
- ⁹Keŋte Sool ŋon bee baake e nyi Pool te Wurubuarɛ felɪŋ doo o man nideli nɛ, kee ŋmeesente ŋon diiŋ te o yako e nyiaa,
- ¹⁰"Nyaŋ obonsam bu! N ne kola kpene kamase keŋ dei, nyaŋ yena dekara na adao kumee pou nyee. Woromo te n ke tina de Gbeŋgyoo Wurubuarɛ nombia ŋan doo na ŋe gbɛɛ nɛ ketulii yela?"
- ¹¹De Gbeŋgyoo Wurubuarɛ waa lese o donŋ wola neŋ. N sia gyae keyelee, te n be gyae n kena weese ya, kelii debaŋ daale." Debokenaŋ man te o sia yeleewo, na o donŋ o ne lalaa o ne gyae walaŋ ŋon waa kyaŋ e o nyiŋmaa man wola e gbɛɛ.
- ¹²Gyoo kemaasa ŋon kena kpene keŋ be koŋ balee kei doo nɛ o lee Yesu di, nawolo nyi o nombia ŋan boo wolo nɛ yela o wose gbirisi e.
- ¹³Pool na o tebia moowo loŋ doo lee Pafose kelii Pega keŋ kyaa Pamfilia teelee man nɛ. Botoo te Gyon Maake tinaa wo yela te o besewo laŋ Gyerusalem.
- ¹⁴Be ka lee Pega nɛ, be gyuuwo kelii Antioke keŋ kyaa Pisidia teelee man nɛ, te Gyudatena kefeefowee keŋ kelii nɛ, be gyuu Gyudatena osom deni man kekyaa.
- ¹⁵Gyudatena baŋ kekala lee Mosesi mmaraa tone na akpeŋkpɛŋgyooɔra tona ŋan man taŋ nɛ, bo osom deni man kegyiise baŋ yako Pool na o tebia nyiaa, "De tebia, akpaa e dana kolo e ka mo do balan baŋ kakyeŋ na, e kolosi fa wo."
- ¹⁶Botoo te Pool korowo seŋ te o gyinaa o nyiŋmaa adido nyi baa yela kekolosi. Te o fiasɛɛ o ne kolosi nyiaa, "Israetena na emee baŋ e te yee Israetenawo ya, te e ne yee Wurubuarɛ nɛ e tei maŋ!"
- ¹⁷Israetena Wurubuarɛ lese na de naanao, te o yela be nyiŋa ba wose debaŋ keŋ be kyaa Igyipite teelee man nɛ. Wurubuarɛ moo o donŋ dinaa keŋ lese wo lee teelee kenan man.
- ¹⁸Te o nyiŋa konoo fa wo kulutooneŋ soŋola (40) depampaa dinaa keŋ man.

- ¹⁹Wurubuarɛ yela ɔ balan dii debiise nyetooro dɔɔ Kaanan tɛele man, te ɔ lɛo be tɛelese fa wɔ kekpaakekpaa.
- ²⁰Lee deban ken Wurubuarɛ ba lese ɔ balan lee Igyipite, kaa lii mena deban kei nɛ yɛɛ kulutoonɛn sɔɔnonɔn akpen anaara na sɔɔnola na kufu (450). Kei wole nɛ, Wurubuarɛ faa wɔ nombiadiira kelii ɔ dekpɛnkpenɔgyɔɔre Samuele dɔɔ.
- ²¹Ken te balan ban yako Wurubuarɛ nyi waa see gyoo fa wɔ. Te ɔ moo Kisi non ɔ ba lee Bengyamen dekpɛnalan man nɛ bu Sɔɔl fa wɔ, te Sɔɔl dii gyoori kulutoonɛn sɔɔnola (40).”
- ²²Wurubuarɛ ka lese Sɔɔl lee gyoori man nɛ, ɔ moo Defidi see gyoo. Wurubuarɛ dii adansɛɛ lee ɔ wose man nyiaa, "Me te nyin Gyese bu Defidi non mɛɛ gyae e lee me konɔɔ man. Don ne gyae la waa yɛɛ kpene kamase ken mɛɛ gyae.
- ²³Defidi kei duulun man te Wurubuarɛ lese nyeeleere Yesu, te ɔ konawɔ Israetena gyan nɔɔba mena ken ɔ be yako see nɛ.
- ²⁴Pete Yesu ke kon na, Gyon tan kekolosi fa Israetena pou nyi, baa kyɛɛkee lee be gbɛnɛn kumɛɛ man, na baa kon Wurubuarɛ gyan na baa sɔ wɔ Wurubuarɛ lon.
- ²⁵Gyon kɛɛ gyae waa tan ɔ tom nɛ ɔ boose balan ban nyiaa, 'Emɛɛ gyen nyi man yena amote? Na man yena walan non e ne daa nɛ ya. E kɛɛ, non e ne daa nɛ don me wole ɔ ne kon. Te man Gyon be kaboena nyi maa bun booli ɔ nkyokota nmeesɛn gba ya.'
- ²⁶Me tebia Aberaham duulun man bia, na emɛɛ ban e te yɛɛ Israetenawɔ ya te e ne yee Wurubuarɛ nɛ, daa te Wurubuarɛ yela ba moo nyeedon nombia kenɔa.
- ²⁷Nawolo nyi Gyerusalemtena, na be siamantena ban ta gyem nyi non yena nyeeleere non ya. Be te nyii noowoya nan akpenkpɛnɔgyɔɔra ban be nmarase see, te bɛɛ kale ba kefɛɛfowee kamase man nɛ ya. Mɔna be ke bu e fɔɔ ken nɛ, yela akpenkpɛnɔgyɔɔra noowoya nan boɔ nmarase see lee ɔ wose man nɛ konawɔ mena.
- ²⁸Ken koran be te nyin nombiikum baa sen ke dɔɔ bu e fɔɔ na ba ko e ya nɛ, ba sola Gyoo Pilato nyi waa lese e fa wɔ na baa ko.
- ²⁹Ba ke yɛɛ nan pou boɔ nmarase lee ɔ wose man tan nɛ, ba lese e lee opandan ken dɔɔ ke wuu boe boɔ daale man.
- ³⁰Mɔna Wurubuarɛ gyusu e lee yen man.
- ³¹Te ɔ lese ɔ wose wola balan ban non na wɔ ne kyaa ta lee Galelia gyu Gyerusalem donɔɔ man nɛ weeya burum man. Balan ban ɔ ba lese ɔ wose wola wɔ nɛ, ne diina ɔ wose man adansɛɛ fa de balan Israetena gyen nɛ.
- ³²Wurubuarɛ nombia kpaakpaa nenan yaa dɛɛ yako non nɛ. Wurubuarɛ nombia kpaakpaa nan ɔ be yako see fa de naanaɔ nyi waa yɛɛ nɛ, nenɛɛ ɔ te yɛɛ na fa daa ban de yɛɛ be duulun man balanwɔ nɛ, nawolo nyi ɔ te gyusu Yesu lee yen man. Be nmarasewɔ Defidi noonɛn alate man nyi, Wurubuarɛ kpa 'Nyan yena me bu, gyen me yɛɛ n kya e.'

- ³⁴Wurubuarɛ besewɔ yako ɔ tɔne keŋ yenɔŋ daale mena keŋ waa gyuuusu Yesu lee yen man na ɔ be doo yebɔ man dala ya nɛ nyi, 'Maa mo me nyinmaa gyakaa ɛ doo ampan ampan, nɔgba mena keŋ moɔ yako see fa Defidi nɛ.'
- ³⁵Defidi nooneŋ tɔne keŋ man yenɔŋ daale na, ɔ besewɔ yako nyi, 'N be gyae n ke yela n tobaale nɔn ayimɛɛ be doo ɔ wose man ya nɛ ke dala ya.'
- ³⁶Defidi ke kyaa na ɔ sia, te ɔ ka som Wurubuarɛ taŋ nɔgba mena keŋ Wurubuarɛ nɛ gyae nɛ, ɔ moo ɔ kpaa teeli te ba moo e ke wuu ɔ naanaɔ gyaŋ te ɔ dalawɔ.
- ³⁷Mɔna walaŋ nɔn Wurubuarɛ be gyuuusu e lee yen man nɛ, nɔn te dale ya.
- ³⁸Mena doo me tebia, mɛɛ gyae ɛ ka gyeŋ nideli nyi Yesu adaworoma doo te dɛɛ yako nɔn mena keŋ walaŋ waa yɛɛ, na Wurubuarɛ ka mo ɔ dukum kyɛɛ e.
- ³⁹Lee Yesu doo walaŋ kamase nɔn ɔ lɛɛ Wurubuarɛ nombia nɔn di na waa di denɛle, nawolo nyi nafa nɔlo be kyaa keŋ waa tale di Mosesi mmaraase nɔn doo, na waa di denɛle Wurubuarɛ siaman ya.
- ⁴⁰Lee mena doo ɛ kɛɛ ɛ wose man nideli, na nombia nɔn Wurubuarɛ akpenkpenɔɔra be nmarase see nɛ, be koŋ ɛ doo ya. Be nmarasewɔ nyiaa,
- ⁴¹'E kɛɛ, ɛ mɛɛ baŋ ɛ ne kulu Wurubuarɛ nɛ, gyakolon gyae ka gyoo nɔn, na ɛ ka yen futaa ɛ wose. Nawolo nyi maa yɛɛ tom daale ɛ weeya keŋa man, keŋ nyi ɛ be gyae ɛ ke lɛɛdi ya. Akpaa nɔlo de yako nɔn koran na, ɛ be gyae ɛ ke lɛɛdi ya.' "
- ⁴²Mena doo debaŋ keŋ Pɔɔl na Banabase ba lee bo ɔsom deni keŋ man bee gyuu keŋ nɛ, balan baŋ waase wɔ nyi baa bese koŋ ba kefeefowee anekonan, na be kaa yako wɔ mena nombia keŋa bela kpu.
- ⁴³Balan baŋ ke yaasee taŋ keŋ nɛ, Gyudatena burum na balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya te bee yee Wurubuarɛ te boɔ mo ba wose do Gyudatena ɔsom keŋ man nɛ, sila Pɔɔl na Banabase. Te Pɔɔl na Banabase kolosiwɔ do wɔ kakyeŋ nyi, wee kamase na baa toɔse Wurubuarɛ bereɛ keŋ ɔ ba mo boele wɔ nɛ nideli na baa kyaa fa e.
- ⁴⁴Gyudatena kefeefowee ka bese lii nɛ, donoo keŋ pou kaa yilaawɔ nyi baa nyii de Gbenɔgyoo Wurubuarɛ nombia.
- ⁴⁵Gyudatena kena balan baŋ yaanɔole nɛ be sia yɛɛwɔ be doo, mena doo be lɛɛ Pɔɔl nombia nɔn ɔ ne yako nɛ anmaaren te ba tee e.
- ⁴⁶Te Pɔɔl na Banabase gyoo be konoo yako wɔ nyi, "Nafa kaboena nyi dɛɛ tangbɛɛ kolosi Wurubuarɛ nombia nɔn bo fa nɔn pɛ, mɔna keŋ ɛ be bɛɛ na te ɛ be kɛɛ ɛ wose nyi ɛ be kaboena nyi ɛ ke nyin nyeedon kekpa keŋ doo ya nɛ, dɛɛ lee ɛ gyaŋ dee gyuu baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ gyaŋ.
- ⁴⁷Nawolo nyi keŋ de Gbenɔgyoo Wurubuarɛ be yako daa yena nyi, 'Me ta mo neŋ yɛɛ keŋmanɛɛ fa balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, na n ka wola wɔ gbɛɛ keŋ tɛɛle kei doo balan baa mo na baa nyin nyeekeleɛ nɛ.'

⁴⁸Mona balan ban ba te yee Gyudatenawo ya ke nyii nombia kena ne, yee wo gyon nideli te ba lese Wurubware yele lee o nyeedon nombia nan doo. Te ban Wurubware ba lese wo nyi baa nyin nyeedon kekpa ken ne, lee de Gbengyoo Yesu di.”

⁴⁹Te de Gbengyoo Yesu nombia nan yaaseewo tee ken doo pou.

⁵⁰Mona Gyudatena ban feefuwo do kegyiise ban na ala ban bee yee Wurubware te ba wose dana obuo donoo kenan man ne, te be naase Pool na Banabase diyem, te be gegi wo lee tee ken man.

⁵¹Mena doo Kristo kpilala ban kpiisi be nawoo tee anasa see wo na kawola nyi ba te bee wo, te ba lese be nae botoo te be lanja Ikonium.

⁵²Mona Yesu silala ban be kyaa botoo ne doo, yee wo gyon nideli na Wurubware felin non mo doo be man nideli.

Kpilala 14

¹Pool na Banabase ka gyoo Ikonium donoo ken man ne, be gyuu Gyudatena osom deni ken man ngba mena ken bee tan yee ne. Be kolosi Wurubware nombia nan nideli, te Gyudatena na ban ba te yee Gyudatenawo ya ne burum lee Yesu di.

²Mona Gyudatena ban boo bee nyi boo lee Yesu di ya ne, feefuwo do ban ba te yee Gyudatenawo ya ne te ba korowo sen tia Pool na Banabase.

³Pool na Banabase kyaawo botoo weeya akalansee naale, te be gyoo be konoo kolosi de Gbengyoo Yesu nombia nan. Don mo senawo be wole te o moo o beree boele wo, te be yee nombia dinaana na gyakolon nombia botoo wola nyi o nombia nan bee kolosi ne doo na ne gbene.

⁴Mena doo donoo ken man balan kpasewo akpen ala. Dekpen daale senawo Gyudatena ban wole, te daale mo senawo Kristo kpilala ban wole.

⁵Kente Gyudatena na ban ba te yee Gyudatenawo ya ne, man baale na be siamantena yee noodokolon nyi, baa naase Pool na Banabase diyem na baa funji wo boya.

⁶Pool na Banabase ke nyii mena nombia kena ne, be yeuw le donoo kenan man gyuu Litra na Debi donoose nan kyaa Likonia tee man ne, na donoose nan benaa na botoo ne pou kekolosi Wurubware nombia kpaakpaa nan.

⁸Be ke gyuu kelii Litra donoo ken man ne, na otakase nolo kyaa botoo ken nyi leenan boo lola e na, o te tale ta koro ta ya.

⁹O ke kyaa botoo o ne tei Pool kekolosi ne, Pool kee e yididi te o naawo nyi o keledi gyae ke tale yela waa nyin kawee kekyo,

¹⁰kente Pool yako e kenken nyi "Koro sen n nawoo doo." Botoo te otakase non tonawo sen o nawoo doo te o fiasee o ne tee.

- ¹¹Balaŋ baŋ kena kpene keŋ Pɔɔl be yɛɛ nɛ, be fae yeesa be dɛɛ Likonia dei man nyi, "Bɛɛnɛŋ besena na ba wose yɛɛ denibalaŋ kaa seŋ de gyaŋ yaa?"
- ¹²Mena dɔɔ ba moo be bɛɛnɛŋ yela do Banabase na Pɔɔl. Ba doo Banabase nyi Sewuse, te ba doo Pɔɔl mɔ nyi Hemise nawolo nyi ŋon yɛna be kolosire.
- ¹³Na be bane ŋon bɛɛ baake e nyi Sewuse nɛ deni seŋɛɛ donɔɔ keŋ nɔɔman. Te bane Sewuse sae ŋon moo nunkyuese na kyeŋkyeŋkɔɔse kaa seŋ donɔɔ keŋ nɔɔman, nawolo nyi ŋon na balaŋ dikpii keŋ ne gyae baa fa Pɔɔl na Banabase kedi ŋgba bɛɛnɛŋ nɛ.
- ¹⁴Mɔna Banabase na Pɔɔl ke nyii nombia keŋa nɛ, be kyaŋa ba kegbase tirii na kawola nyi nombia ŋan te takaa wɔ, te ba moo yeesa yɛu karatete dokolon kagyoo balaŋ dikpii burum baŋ nsana nyi,
- ¹⁵"De tebia, won ŋombia yaa keŋa, weera ɛ ne yɛɛ mena? Daa mɔ yɛɛ denibalaŋwɔ ŋgba ɛmɛɛ nɛ. De kɔŋae de kaa yako Kristo nombia kpaakpaa ŋan fa ŋon, na ɛ ke tina ɛ nombia keŋa ŋan be taŋ tɔnɔɔ ya nɛ keyɛɛ yela, na ɛ ke kɔŋ Wurubuarɛ ŋon ɔ bɛɛ yem ya nɛ gyaŋ. Don yɛɛna adido na ateta na ɛpo, na kpene kamase keŋ doo ŋe man nɛ.
- ¹⁶Gyaŋgba keŋ na, ɔ yela balaŋ yɛɛ kpene keŋ baŋ gbagba ne gyae.
- ¹⁷Mɔna ɔ na lese ɔ wose wola nyi ɔ kyaa ampaŋ, lee deeli keŋ ɔ ne yɛɛ nɛ dɔɔ, te ɔ ne fa ŋon ɔga na ɛ wɔɔse man weenɛɛ debaŋ kpaakpaate man. ɔ ne fa ŋon weenɛɛ te ɔ ne yeli ɛ sia na gye."
- ¹⁸Kristo kpilala baŋ ke yako keŋa koraŋ na, yɛɛ wɔ don pete be talewɔ tɔ balaŋ baŋ gbɛɛ nyi be na fa wɔ kedi ya.
- ¹⁹Gyudatena baale lee Antioke keŋ kyaa Pisidia tɛɛle man nɛ, na Ikonium kɔŋ botɔɔ kaa wɔlɛɛ balaŋ baŋ agyueŋ te ba seŋawɔ be wɔle. Keŋte be fuŋii Pɔɔl boya, te be tuu e na tɛɛle lee donɔɔ keŋ man kelo donɔɔ nɔɔman. Na baŋ gyeŋ nyi ɔ ta yem.
- ²⁰Mɔna Yesu silala baŋ kekɔŋ kaa yilaa ɔ gyaŋ nɛ, ɔ korowɔ bese gyuu donɔɔ keŋ man. Ke tɛɛ kena na te ŋon na Banabase laŋa Dɛbi donɔɔ man.
- ²¹Pɔɔl na Banabase kekolosi Kristo nombia kpaakpaa ŋan Dɛbi donɔɔ man nɛ, balaŋ burum kɔŋawɔ kaa lee Yesu di te ba bese ɔ silala, Keŋte ba besewɔ gyuu Litra na Ikonium na Antioke keŋ kyaa Pisidia nɛ.
- ²²Be kolosiwɔ fa Kristotena baŋ te ba doo wɔ kakyen nyi Kristo nombia ŋan bɔɔ lee di nɛ, baa kyaŋ ŋa keŋkeŋ. Ba besewɔ do wɔ kakyen nyi, "Kaboena nyi dɛɛ naa diyem nideli pena dɛɛ tale gyoo Wurubuarɛ gyoori keŋ man."
- ²³Kristotena dikpii kamase man na, Pɔɔl na Banabase na lese siamantena fa wɔ. Ba lese wɔ taŋ na, bɛɛ bake be nɔɔ fane fa wɔ, na be ta mo be popou do de Gbengyoo Kristo ŋon bɔɔ lee e di nɛ nyinmaa man.
- ²⁴Ba ke ta kila Pisidia tɛɛle dɔɔ taŋ nɛ, be gyuu Pamfilia tɛɛle man.

²⁵Be kolosi Kristo nombia ɲan Pɛga donɔɔ man. Be ka lee botɔɔ na, te be gyuuwo Atalia donɔɔ man.

²⁶Be ka lee botɔɔ mo nɛ, ba moowo loŋ doo bese koŋ Antioke. Antioke botɔɔ te Kristotena baŋ fanewo mo wo do Wurubuarɛ nyinmaa man nyi, waa mo o bɛɛ boele wo na baa gyu ke yɛɛ tom keŋ boɔ yɛɛ taŋ nɛ.

²⁷Ba ke koŋ kaa gyoo botɔɔ nɛ, be yilaa Kristotena dikpii keŋ pou te be yako wo tom keŋ pou Wurubuarɛ be tɛɛ be doo yɛɛ, na mena keŋ o ba toro gbɛɛ fa balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawo ya, te baŋ mo be lɛɛ Kristo nombia ɲan di nɛ.

²⁸Lee kenan wole na, be kyaawo be tebia Kristotena baŋ gyan weeya burum.

Kpilala 15

¹Balan baale leewo Gyudia tɛɛle man koŋ Antioke donɔɔ man bɛɛ wola Kristotena baŋ nyi, "Nyi akpaa ɛ te kara ɛ baala wose ɲgba mena keŋ Wurubuarɛ mmaraase ɲan o be yela Mosesi be ɲmarase see nɛ nawolo ya na, Wurubuarɛ be gyae waa tale lɛɛ ɛ nyee ya."

²Mena doo aɲmaarenɛ dinaa daale gyoo balan benan na Pool na Banabase nsana. Keŋte Kristotena baŋ lese Pool na Banabase na Antioke Kristotena baŋ baale te be kpila wo Gyerusalem na be kaa naa Kristo kpilala baŋ na osom kegyiise baŋ lee nombii kei doo.

³Kristotena baŋ ke lo wo gbɛɛ taŋ nɛ, ba moowo Fonisia na Samaria tɛɛlese man. Te be yako be tebia Kristotena baŋ be kyaa botɔɔ nɛ, mena keŋ balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ ke lɛɛ Yesu nombia ɲan di. Kristotena baŋ nyii nombia keŋa na, yɛɛ wo gyon nideli.

⁴Be ke gyu ka gyoo Gyerusalem nɛ, Kristo kpilala baŋ na osom kegyiise na Kristotena dikpii keŋ pou lɛɛ wo nideli, te baŋ mo yako wo kpene kamase keŋ Wurubuarɛ be tɛɛ be doo yɛɛ nɛ.

⁵Te balan baŋ nafi be doo Farasiitena dikpii keŋ man te nɛnɛɛ boɔ lɛɛ Yesu di nɛ, man baale korowo seŋ te be yako wo nyi "Kaboena nyi baa yela baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ, ke kara be baala wose na baa di Wurubuarɛ mmaraase ɲan o be yeli Mosesi be ɲmarase see nɛ doo."

⁶Mena doo Kristo kpilala baŋ, na osom kegyiise baŋ gyanɛewo na baa gyoo nombia ɲenan man.

⁷Ba ke kyooɛ doŋa gyu siaman nɛ, Pita korowo seŋ te o yako wo nyi, "Me tebia, ɛmɛɛ gbagba ɛ gyeŋ nyi leenan kewalan keŋ, te Wurubuarɛ lese maŋ nyi maa kolosi Kristo nombia kpaakpaa ɲan fa balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ, na baa nyin nyii na baa lɛɛ Yesu di.

⁸Wurubuarɛ ɲon ɔ gyeɲ walaɲ kamase konoo man nombia nɛ, lesewo wola nyi ɔ te lee wo do lee ɔ felij ɲon ɔ ba mo do be man, ɲgba mena keɲ ɔ ba mo do daa mo man nɛ doo.

⁹Wurubuarɛ te kee wo nyi be yee balan kpoo lee de man ya, mona ɔ moo be nombiakumee kyee wo lee keɲ boo lee Kristo di doo.

¹⁰Nenee weera te e ne gyae e ke keese Wurubuarɛ kee, keɲ e ne gyae e ka mo kasolo keɲ daa na de naanao te tale seele ya nɛ, seele baɲ boo lee Yesu di nɛ?

¹¹E na yeli ke koɲ mena ya! Dee lee di nyi de Gbengyoo Yesu beree keɲ doo te Wurubuarɛ lee da nyee, ɲgba mena keɲ ɔ be lee baɲ mo nɛ.”

¹²Balaɲ baɲ pou boo gyaɲee nɛ, kyaawo yididi debaɲ keɲ bee tei Banabase na Pool ne yako wo mena keɲ Wurubuarɛ be tee be doo yee gyakolon nombia na nombia dinaana balan baɲ ba te yee Gyudatenawo ya man nɛ.

¹³Ba kekolosi taɲ nɛ, te Gyemisi mo gyinaa ɔ noo nyi, "E tei me gyaɲ, me tebia.

¹⁴Debokeiman te Simon Pita yako daa mena keɲ Wurubuarɛ be tangbee yee wola daa nyi ɔ ne gyae balan baɲ ba te yee Gyudatenawo ya nɛ, te ɔ lese be man baale mo yee ɔ wui.

¹⁵Nombia keɲa na Wurubuarɛ akpenkpengyooɔra nombia ɲan te yee dokolon. Nawolo nyi be ɲmarasewo see nyi Wurubuarɛ kpa nyi,

¹⁶'Kei wole na, maa bese koɲ na maa bese ma Defidi dekpajalaɲ keɲ be yelee nɛ, na maa desina ka aboo ɲan be wolee nɛ, na ke ka seɲ nideli.

¹⁷Denibalaɲ akaɲ baɲ na balan baɲ pou ba te yee Gyudatenawo ya te moo lese wo yee me wui nɛ, baa keo maɲ be Gbengyoo Wurubuarɛ ɲon.

¹⁸Nne yaa maɲ e Gbengyoo Wurubuarɛ ɲon, moo wulaa lese keɲa wola lee gyangba nɛ ne yako!" “

¹⁹Gyemisi besewo gyina ɔ noowoya ɲan doo nyi, "Ma agyueɲ man na, e na yeli dee mo nombia ɲaale ɲere balan baɲ ba te yee Gyudatenawo ya, te bee mo ba wose fa Wurubuarɛ nɛ ya.

²⁰Mona e yela dee ɲmarase wo tone nyi, be na di bane dee weenee ya, na baa lese ba wose lee kafon nombia man. Be na di wonembu ɲon ba te kara ɔ nyee ya te ɔ ba yem nɛ na wonembu fatabo ya.

²¹Nawolo nyi be wula bee kala Wurubuarɛ mmaraase ɲan ɔ ba mo fa Mosesi nɛ Gyudatena osom deni man kefeefowee kamase, te bee kolosi ɔ nombia ɲenaɲ donoo kamase mo man.”

²²Kenɛte Kristo kpilala baɲ na osom kegyiise baɲ na Kristotena dikpii keɲ mantena akaɲ pou yee noo nyi baa lese be man balan baale na baa kpu na Pool na Banabase, na baa kpila wo Antioke. Mena doo ba lese Gyuda ɲon bee baake e nyi Basabase nɛ, na Silase baɲ ba wose man dana obuo be man nɛ.

²³Nɔwɔya ɲan doo tɔne keɲ man yɛna nyi. "Daa Kristo kpilala na ɔsom kegyiise na ɛ tebia baɲ be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ, ne ɲmarasena tɔne kei dee yelee ɛmɛ Kristotena baɲ ɛ te yɛ Gyudatenawɔ ya, te ɛ kyaa Antioke na Siria na Silisia tɛɛlese man nɛ. Dee do ɲon nɔɔ.

²⁴De te nyii nyi balan baale ta lee de man kɔɲ ɛ gyaɲ, kaa mo nɔwɔya ɲaale bɛɛ ɲere ɲon te bɛɛ do ɲon kaale, keɲ nyi na daa faa na wɔ gbɛɛ ya.

²⁵Mena doo de gyaɲɛwɔ kolosi see nyi, dɛɛ lese balan baale kpu na de gyooona kpaakpaa Banabase na Pɔɔl, na dee kpila wɔ ɛ gyaɲ.

²⁶Be yɛɛ balan baɲ lee de Gbɛɲgyoo Yesu Kristo yele man doo, te ba moo ba wose fa yeɲ.

²⁷Keɲ doo te dee kpila Gyudase na Silase mɔ, na baa mo be nɔɔ yako ɲon nombia ɲan doo ɲmarase do tɔne keɲ man nɛ.

²⁸Daa na Wurubuarɛ felɲ ɲon te sɛɛ nyi doo gyae dɛɛ mo nombia ɲaale ɲere ɲon ya. Mɔna ɲan dɛɛ gyae ɛ ke yɛɛ yɛna nyi,

²⁹ɛ na di bane dɛɛ weenɛɛ, yaa wonembu fatabo yaa wonembu ɲon ba te kara ɔ nyee te ɔ ba yem nɛ ya. Nɛnɛ mɔ ɛ lese ɛ wose lee kafɔɲ nombia man. Akpaa ɛ lese ɛ wose lee keɲa pou man na, kpene kamase gyae ke de fa ɲon. De nɔwɔya ɔto yaa. ɛ kyaa nideli."

³⁰Be loo balan baɲ boɔ kpili nɛ gbɛɛ, te be laɲa Antioke. Be ke gyu ka gyoo botɔɔ nɛ, be yilaa Kristotena dikpii keɲ pou te ba moo tɔne keɲ fa wɔ.

³¹Balan baɲ ke kala tɔne keɲ nɛ, yɛɛ wɔ gyɔɲ lee mena keɲ boɔ do wɔ kakyeɲ nɛ doo.

³²Gyudase na Silase baɲ mɔ be yɛɛ Wurubuarɛ akpenkpenkgyɔɔrawɔ nɛ kolosiwo nideli do wɔ kakyeɲ na donɲ.

³³Be ke di weeya akalansɛɛ ɲaale nɛ, Kristotena baɲ be kyaa botɔɔ nɛ loo wɔ gbɛɛ wosefɛɛɛɲ man te ba besewɔ laɲ balan baɲ boɔ kpila wɔ nɛ gyaɲ.

³⁴Mɔna Silase yɛɛ wa agyueɲ nyi waa doo botɔɔ.

³⁵Pɔɔl na Banabase kyaawɔ Antioke kyare kyomii, te baɲ na balan burum baale kolosi de Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ nombia ɲan fa balan te ba wola wɔ mɔ.

³⁶Debaɲ daale wole nɛ, Pɔɔl yako Banabase nyi, "Yela dɛɛ bese gyu donɔɔ kamase keɲ man doo gyu kekolosi de Gbɛɲgyoo Yesu Kristo nombia ɲan nɛ, na de kaa kɛɛ balan baɲ boɔ lee Kristo nombia ɲan di nɛ kekyaabii man."

³⁷Nafɔ Banabase gyaewɔ nyi waa mo Gyɔn Maake kpu na ba wose.

³⁸Mɔna Pɔɔl kɛɛ ke nyi tekaboena nyi waa sila wɔ ya. Nawolo nyi ba ke kyaa Pamfilia nɛ, ɔ te yɛɛ tom na wɔ kelii ɔto ya, mɔna ɔ tinaa wɔ yela botɔɔ.

³⁹Mena doo kewɔɲee dinaa daale gyoo ba nsana te be tira donɲa. Banabase moo Maake te ba moowɔ loɲ doo laɲ Saiporɔɔse.

⁴⁰Te Pɔɔl mɔ moo Silase, te Kristotena ban fanewɔ nyi de Gbenɔgyoo Wurubuare waa mɔ ɔ berɛɛ boele wɔ te be lɔɔ wɔ gbɛɛ.

⁴¹Pɔɔl tɛɛwɔ Siria na Silisia tɛɛlese man do Kristotena ban kakyen.

Kpilala 16

¹Pɔɔl gyuu Debi donɔɔ man, te ɔ gyuu Listra donɔɔ man mɔ. Botɔɔ te ɔ ke naa Kristo baale ɲolo ɲon bɛɛ baake e nyi Timoti nɛ. ɔ naa yɛɛ Gyuda alo ɲon ɔ be lɛɛ Yesu di, mɔna ɔ kya yɛɛ Giriki baale e.

²Kristotena ban pou be kyaa Listra na Ikonium donɔɔse man nɛ dii adanseɛ kpaakpaate lee ɔ wose man.

³Na Pɔɔl ne gyae waa mo Timoti sila ɔ wose dɔɔ, ɔ yela be kara ɔ baala wose, nawolo nyi Gyudatena ban pou be kyaa botɔɔ nɛ gyen nyi Timoti ɔ kya yɛɛ Giriki baale e.

⁴Ba ke ta bɛɛ lam donɔɔse ɲan man nɛ, be yako wɔ nombia ɲan Kristo kpilala na kegyiise ban be kyaa Gyerusalem be yako see nyi baa di ɲe dɔɔ nɛ.

⁵Mena dɔɔ Kristotena ban seɲawɔ kenken ba kelɛɛdi ken man nideli, na wee kamase na balan ne kaa kpuu na wɔ.

⁶Pɔɔl na ɔ tebia tɛɛwɔ ka mo na Firigia na Galatia tɛɛlese ɲan man, nawolo nyi Wurubuare felin ɲon te fa wɔ gbɛɛ nyi baa gyu kekolosi nombia ɲan Esia tɛɛle man ya.

⁷Be ke gyu kelii Misia tɛɛle wulu man nɛ, be yɛɛ kakyen nyi baa gbaa gyoo Bitinia tɛɛle man, mɔna Yesu felin ɲon te fa wɔ gbɛɛ ya.

⁸Mena dɔɔ be gbaa Misia tɛɛle man tisi lan Torase donɔɔ man.

⁹Ke nelim na, te Pɔɔl naa kolo na ɔ sia ɲgba dosɛɛ man nɛ nyi, ɔ te naa balee ɲolo ta lee Masedonia tɛɛle man kɔɲ ɔ na sola e nyi, "Gbaa kɔɲ de gyan Masedonia na n kaa kyɔ daa."

¹⁰Pɔɔl kena ke pɛ, te da korowɔ desina da wose bilen na dee gyu Masedonia nawolo nyi, de lɛɛwɔ di nyi Wurubuare baake na daa nyi dee gyu ke yako Kristo nombia kpaakpaa ɲan fa balan botɔɔ mɔ.

¹¹Da moo degbele dinaa lee Torase teen gyu Samoterase. Tɛɛ naawɔ na te de gyuu Neyapolise donɔɔ man.

¹²De ka lee botɔɔ na, te de gyuuwɔ Filipi donɔɔ man. Filipi donɔɔ kenan yɛɛ Masedonia tɛɛle yenan daale donɔɔ dinaa ke. Na Romantena kyaa donɔɔ kenan man burum, te de kyaawɔ botɔɔ weeya akalanseɛ ɲaale.

¹³Gyudatena kefeefowee kelii nɛ, te da leewɔ donɔɔ ken man gyu boo daale nɔɔman. Na da gyen nyi dɛɛ naa Gyudatena dɛɛgyanɛe fane botɔɔ. De lii botɔɔ na te de tisiwɔ kyaa. Na ala baale te yilaa botɔɔ, te de fiasɛɛ dee kolosi Wurubuare nombia fa wɔ.

¹⁴Ala ban boo tei de nombia ne, man nolo yele yena Lidia. O lee Tiatira donoo ken man te o ne yoo agoo kanyanse naale, na o yee walan non mo o na som Wurubuaré nideli. Mena doo de Gbengyoo toro wa agyuen, te o lee nombia nan Pool ne yako ne do nideli.

¹⁵Mena doo be soo non na o dekpanalanmantena pou Wurubuaré lon. Te o yako wo nyi, "Akpaa e te lee man do nyi ampan ma te lee de Gbengyoo Yesu di na, kenan na mee sola non nyi e kon kaa kyaa me dee." Te o waase daa nideli mo daa gyu o dee.

¹⁶Wee daale ne da korowo dee gyu botoo ken bee fane ne, te de gyanee na alebubii nolo na o yee balan baale alebu e. Felinkum daale doo o man, ken ne yeli o ne tale gbala. Lee o kegbala doo o gbengyoona ban nyina koba nideli.

¹⁷Botoo te alebu kei sila daa na Pool na o ne fae yeesa nyi, "Balan kewo yena Wurubuaré adidote non tewulee. Mena ken e ke yee na Wurubuaré ke lee e nyee ne yaa bee wola non ne."

¹⁸O yee wo mena weeya burum te yee Pool ahin te o gese wo kee e, te o faree e yako nyiaa, "Lee Yesu Kristo yele man, mee yako nyan felinkum ken doo o man nyi, lee o man!" Debokenan man te felinkum ken leewo o man lan.

¹⁹Deban ken alebu non gbengyoona be naa nyi be koba kenyin gbée te too ne, te ba ke kyan Pool na Silase te be wonnee wo gyu kegyiise deegyanee man balan nsana.

²⁰Ba moo wo gyu Roman kegyiise gyan te ba ke yako wo nyi, "Balan kewo yee Gyudatenawo, te ba te kon bee wolee donoo ken.

²¹Bee wola aboo nan na sen tia da mmaraase. Daa yee Romantenawo, doo gyae dee tale di ne doo ya."

²²Mena doo balan dikpii ken pou kaa kyoo wo te ba senawo tia wo. Kegyiise ban yela ba kpee Pool na Silase kegbase te be yela dambiise yee wo nideli.

²³Be ke tuku wo nideli tan ne ba moo wo do deni man, te be faree deni ken doo keere non nyi waa to deni ken nideli na boo nyin lee ya.

²⁴Deni ken doo keere non kenyii nombia kena doo, o moo wo do deni toomante ken man te o gyoo wo opan be nawoo man.

²⁵Kelii tee nsana ne, Pool na Silase korowo bee fane na bee kpee noonon lese Wurubuaré yele. Na balan akan ban mo be doo deni man ne ne tei wo.

²⁶Debokenan man te tee wosiwo kenken, te deni ken mokoo wosiwo. Denee nan anaanoo pou torowo, te be nawoo leewo opan ken man.

²⁷Deni ken doo keere non kefon ne, o naawo nyi denee nan ta toro te o wona o sila lese nyi waa ko o wose. Nawolo nyi non gyen nyi balan ban pou be doo deni ken man ne ta lee yeu.

²⁸Kente Pool fae yeesa kenken yako e nyi, "Na gooli n wose ya, de popou kyaa kebo!"

²⁹Mena dɔɔ deni keŋ dɔɔ kɛɛre ŋon yela ba moo kanea kɔna e, te ɔ yeuwo gyoo deni keŋ man te ɔ ke ŋminjawo Pool na Silase nawoo tɛɛ. Na ɔ ne seree kpakpakpakpa.

³⁰Te ɔ moo wo lee te ɔ boose wo nyi, "E waase da, woŋ te maa yɛɛ na Wurubuaɛ ke lɛɛ ma nyee?"

³¹Botoo te be tiranoo yako e nyi, "Lɛɛ de Gbɛngyoo Yesu di, na Wurubuaɛ ke lɛɛ ɛmɛɛ na n dekpajalanmantena pou nyee."

³²Te be kolosi de Gbɛngyoo Wurubuaɛ nombia ŋan fa deni keŋ dɔɔ kɛɛre ŋon na ɔ dekpajalanmantena pou.

³³Botoo te deni keŋ dɔɔ kɛɛre ŋon moo Pool na Silase gyu ka nyekee be gyamɛɛ, te baŋ mo soo ŋon na ɔ dekpajalanmantena pou Wurubuaɛ loŋ.

³⁴ɔ moo wo gyu ɔ dɛɛ ke fa wo weenɛɛ. Yɛɛ ŋon na ɔ dekpajalanmantena pou gyon, nawolo nyi ba te kaa lɛɛ de Gbɛngyoo Wurubuaɛ di.

³⁵Tɛɛ kena te Romantena kegyiise baŋ kpila kototootena kegyiise nyi, baa gyu keyako deni keŋ dɔɔ kɛɛre ŋon nyi, "Waa lese Pool na Silase na baa ta."

³⁶Mena dɔɔ deni keŋ dɔɔ kɛɛre ŋon yako Pool nyi, "Kegyiise baŋ te kpila balan koŋ nyi maa tina ŋon yela na e ke ta, mena dɔɔ e ke tale ta wosefɛɛɛreŋ man."

³⁷Mona Pool yako kototootena kegyiise baŋ nyi, "Be te di de nombia ya te be tuku daa balan nsana te be kyaŋa daa ke to deni, keŋ de yɛɛ Romantena gbagbawo. Te nenɛɛ bɛɛ gyae baa yo tina daa yela nyi dɛɛ ta. Koa, dɔɔ gyu ya, kegyiise baŋ gbagba baa koŋ na be kaa lese daa."

³⁸Mena dɔɔ kototootena kegyiise baŋ besewo gyu ke yako nombia keŋa fa Romantena kegyiise baŋ. Te be kenyii nyi Pool na Silase yɛɛ Romantenawo nɛ, gyakolon gyoo wo.

³⁹Mena dɔɔ be koŋawo be gyaŋ kaa doo wo teree, te ba lese wo lee deni keŋ man, te be waase wo nyi baa lee be donoo keŋ man.

⁴⁰Pool na Silase ka lee deni keŋ man nɛ, be gyuu alo ŋon bɛɛ baake e nyi Lidia nɛ dɛɛ. Te ba ke naa Kristotena baŋ botoo te be kolosiwo fa wo do wo kakyeŋ te be laŋawo.

Kpilala 17

¹Pool na Silase moowo Anfipolise na Apolonia donooɔɔ man te be gyuu Tesalonika donoo man, na Gyudatena osom deni kyaa botoo.

²Pool gyuu Gyudatena osom deni keŋ man, ŋgba mena keŋ ɔ ne taŋ yɛɛ nɛ. Pool na balan benaŋ moo Gyudatena kefeefoweeya atooro soŋ gyoo Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man.

³Na ɔ na lese nombia ŋan man wola wo nyi, "Kaboena nyi Kristo ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa koŋ nɛ waa naa diyem na waa foŋ lee yeŋ man. Te ɔ besewo yako nyi, Yesu ŋon nombia mɛɛ yako ŋon nɛ, ŋon yɛna Kristo nyeeleɛɛre ŋon."

⁴Te Gyudatena baale agyueŋ kyɛɛkeewo te be lee Yesu di, te be sila Pool na Silase. Girikitenan baŋ bee yee Wurubuarɛ na ala burum baale, baŋ ba wose man dana obuo nɛ mo lee nombia ŋan do.

⁵Mona Gyudatena baŋ ba te lee Yesu di ya nɛ, man baale sia yɛewo Pool na Silase doo, te ba korowo yilaa donoo keŋ man aboŋtena, te be wosi donoo keŋ ampaŋ ampaŋ. Mena doo be gyuu balee ŋon bɛɛ baake e nyi Gyason nɛ dɛɛ bɛɛ keo Pool na Silase baa lese wo fa balan dikpii keŋ.

⁶Keŋ ba te naa wo doo ya nɛ, be woŋee Gyason na Kristotena baale gyu donoo keŋ kegyiise gyaŋ na yeesa nyi, "Balan kewo yɛɛ teeleyelelawo. Ba de laŋae kamase na bee loo nombia do, te nɛnɛ ba te kaa lii de gyaŋ kebo,

⁷te Gyason doo ŋon lee wo see ɔ dɛɛ. Bɛɛ wolɛɛ gyoo dinaa Kaesa mmaraase ŋan, te bɛɛ yako nyi gyoo ŋolo kyaa bela ŋon bɛɛ baake e nyi Yesu."

⁸Donoo keŋ mantena na kegyiise baŋ kenyii nombia keŋa nɛ, ba nyonowo nideli.

⁹Mena doo be yela Gyason na balan akan baŋ too koba daale mo seŋ be wole nyi, boo tekaa yɛɛ mena bela ya te be tina wo yela.

¹⁰Tɛɛ ke yu pɛ te Kristotena baŋ moo Pool na Silase lee donoo keŋ man, te be gyuu Beria donoo man. Be ke gyu ka gyoo botoo nɛ, be gyuuwo Gyudatena osom deni keŋ man.

¹¹Balan baŋ be kyaa Beria nɛ, gyeŋ nombia kela Tesalonikatena, nawolo nyi ba moo be konoo pou lee Wurubuarɛ nombia ŋan. Te bɛɛ gyoo Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man wee kamase, na bɛɛ keɛ nyi nombia ŋan Pool na wola wo nɛ yɛɛ ampaŋ?

¹²Mena doo Gyudatena balan burum lee Kristo nombia ŋan di. Te Girikitenan ala baŋ ba wose man dana obuo na Girikitenan baala burum mo lee Kristo nombia ŋan di.

¹³Gyudatena baŋ be kyaa Tesalonika kenyii nyi Pool nɛ yako Wurubuarɛ nombia ŋan Beria mo nɛ, be koŋawo kaa wosi botoo wolɛɛ Pool na ɔ tebia fa wo.

¹⁴Debokenaŋ man te Kristotena baŋ loo Pool gbɛɛ te ɔ laŋa epo nooman. Mona Silase na Timoti doo baŋ doowo Beria botoo.

¹⁵Balan baŋ boo moo Pool ka tee nɛ, moo e kelii na Atense donoo man. Be ka bese bɛɛ koŋ Beria nɛ, Pool doo wo tiila nyi baa yako Silase na Timoti nyi be kaa tuŋ e bilen.

¹⁶Pool keɛ gyeki Silase na Timoti Atense donoo man nɛ, ɔ naawo nyi beɛneŋ te wulu donoo keŋ man mena doo takaa e nideli.

¹⁷Mena doo ɔ gyuu Gyudatena osom deni keŋ man, na ŋon na Gyudatena na balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawo ya te bee yee Wurubuarɛ nɛ, na gyoo Wurubuarɛ nombia ŋan

man nideli. Mena te wee kamase mo, o ne kolosi fa balan ban bee kon botoo ken balan ne gyanee ne.

¹⁸Botoo te wolala baale ban bee baake wo nyi Epikuritena na Setoyikitenana ne, na non Pool wogee nombia naale. Pool kekolosi lee Yesu kabese fon lee yen man nombia ne, balan baale boosewo nyi "Na won yaa nkpee kei ne yako baa? Te baale mo kpa, mberem o ne kolosi beenen wolae baale nombia bo."

¹⁹Mena doo ba moo Pool gyu be daegyane ken bee baake ke nyi Areopaguse ne, kegyiise siaman. Te be boose Pool nyi, "Nyan ke tale lese n kawola wole kei man wola daa?"

²⁰Nawolo nyi n nombia nan n na wolo ne, ta bese nombia wolae da denjela man. Mena doo dee gyae nyi n ka lese ne man wola daa."

²¹Balan ban be kyaa Atense donoo ken man na nola ban be kyaa botoo ne, bee yee kolo kpu na nombia wolae kenyii na na keyako ya.

²²Kenje Pool korowo sen kegyiise ban be kyaa Areopaguse daegyane ken siaman te o yako wo nyiaa, "Atensetena, ma te naa nyi gbete kamase man na, e dana yo osom ken man nideli.

²³Nawolo nyi ma keta mee kila donoo ken na, me naa aboo nan e na som ne, te me naawo nyi e te nmarase gyakaa e kedeesa boe daale doo nyi, 'Wurubuaru non doo gye e ya ne kedeesa boe.' Mena Wurubuaru non e ba gye e ya te e na som e ne, o nombia yaa mee gyae maa yako non ne.

²⁴Wurubuaru non o be yee teele kei na kpene kamase ken doo ke man ne, non yena adido na ateta Gbengyoo. O bee kyaa denee nan denibalan be bam te bee som ne man ne man ya.

²⁵Te yee mo nyi kolo ne hia na e, te o ne gyae nyi denibalan baa yee fa e ya. Nawolo nyi non ne faa na balan pou nyeedon na weesee na kpene kamase.

²⁶Walan dokolon doo, te o teewo yela debiise balan pou konawo teele kei doo. Don see na deban, na botoo ken walan kamase waa kyaa teele kei doo.

²⁷Wurubuaru yee ken pou see na balan kenying keo e na baa naa e. Mona o be dana lem lee de man nolo gyan ya.

²⁸Dgba mena ken nolo be yako see nyi, non doo te de dana nyeedon te dee tale wosi da wose te de kyaa ne. Emee gbagba e noonon kpeere nolo yako nombii kei nyi, daa mo de yee o biawo.

²⁹Mena doo ken de yee o biawo doo, de na kee nyi Wurubuaru yee ngba koba yayam, yaa nyeele wolom, yaa boe ken balan ba mo ba agyuen na ba adao mo ke yee bane see ne ya.

³⁰Gyangba ken na Wurubuaru lese o sia lee nombia nan balan ba gye ya te bee yee ne doo. Mona nene doo o ne faree balan pou yenan kamase nyi, baa kyeeke lee be gbene kumee man na baa kon o gyan.

³¹Nawolo nyi ɔ ta lese wee daale see, kenj waa ta walaŋ ŋon ɔ ba lese see ne dɔɔ, na waa di walaŋ kamase nombia gbɛɛ kpaakpaate man. Mena kenj balan kenyin gyen nyi mena nombia kenja yɛɛ ampan dɔɔ, te ɔ gyuuŋ walaŋ ŋonaŋ lee yenj man.”

³²Balan ban kenyii mena kenj Pool ne kolosi lee yenj wole kefonj wose man nombia ne, be man baale kulu e te baale mo yako e nyi, "Dɛɛ gyae n ka bese yako daa mena nombia kenja bela.”

³³Mena dɔɔ Pool korowo lee balan ban degyanee kenj man.

³⁴Balan ban baale senawo Pool wole te be lee Yesu di. Be man baale yena Dinisuse ŋon ɔ yɛɛ botɔɔ kenj bɛɛ gyaneɛ ne kegyia ŋolo e, na alo ŋon bɛɛ baake e Damarise ne, na be man balan burum baale.

Kpilala 18

¹Kei wole ne, Pool korowo lee Atense donɔɔ kenj man lan Korinto.

²Botɔɔ te ɔ ke naa Gyuda baale ŋolo ŋon bɛɛ baake e nyi Akuila ne. ɔ yɛɛ Pontuse baale e, te ŋon na ɔ weele Pirisila ka lee Itali koŋ Korinto donɔɔ man te kyare ta ya. Nawolo nyi gyoo dinaa Klaudiuse ta see mmaraa nyi, Gyudatena pou baa lee Roman donɔɔ kenj man. Pool gyuuwo Akuila na ɔ weele gyan Korinto botɔɔ.

³Te kenj ŋon na wo pou tom yɛɛ dokolonj dɔɔ, ɔ kyaawo be gyan te be yɛɛ tom bom. Ba tom kenj bɛɛ yɛɛ yena nyi, kanyanŋe te bɛɛ mo yɛɛ denɛɛ yoo.

⁴Gyudatena kefeefowee kamase ne, Pool ne gyu Gyudatena osom deni man, na ŋon na wo ta gyoo Wurubuaɛ nombia ŋan man nideli, na Gyudatena na Girikitena kenyin lee Wurubuaɛ nombia ŋan di.

⁵Silase na Timoti ka lee Masedonia koŋ na, Pool te yɛɛ kolo kpu na Kristo nombia ŋan keyako ya. ɔ na lese ne man wola Gyudatena ban nideli nyi Yesu yena nyeeleɛɛɛ ŋon Wurubuaɛ be yako see nyi waa koŋ ne.

⁶Mona be bɛɛ Pool nombia ŋan te ba tee e. Mena dɔɔ ŋon mo kpiisi ɔ kegba ayimeɛ woli wo kenj nawolo nyi ɔ ta lese ɔ nyinmaase lee be nombia man te ɔ yako wo nyi, "Akpaa e yoo Wurubuaɛ gbɛɛman na, emɛɛ gbagba e nombia ŋenaŋ, te yɛɛ me nombia bela ya. Nawolo nyi kenj kaboena nyi maa yɛɛ yaa me yɛɛwo ne. Lee gyen ne gyu dɔɔ, maa gyu kekolosi Wurubuaɛ nombia bo fa ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya ne.”

⁷Mena dɔɔ ɔ leewo be gyan gyu kekyaa Tituse Gyustuse ŋon ɔ te yɛɛ Gyuda baale e ya te ɔ na som Wurubuaɛ ne dekpajalanj man. ɔ dekpajalanj kenan benaa na Gyudatena osom deni kenj.

⁸Bo osom deni man kegyia ŋon bɛɛ baake e nyi Kirispuse ne na ɔ dekpajalanjmantena pou lee de Gbengyoo Wurubuaɛ nombia ŋan di. Korintotena burum mo nyii nombia ŋan te be lee na di, te be soo wo Wurubuaɛ lonj.

⁹Wee daale nelim nɛ, de Gbenɣyoo Wurubuarɛ kolosiwɔ fa Pɔɔl ŋgba doseɛ man nɛ nyi, "Na yee ya, mɔna kolosi Wurubuarɛ nombia ŋan debaŋ kamase. Na tina ŋa keyako yela ya.

¹⁰Nawolo nyi me kpue na neŋ. Dolo be gyae waa tale yee neŋ kolo ya, nawolo nyi balan burum kyaa donɔɔ kei man keŋ be yee me wui."

¹¹Mena dɔɔ Pɔɔl kyaawɔ botɔɔ kulutoo dokolon na yaale na ɔ na wola wɔ Wurubuarɛ nombia ŋan.

¹²Debaŋ keŋ Galio ba seŋ Romantena gyoo dinaa nawɔɔ man dii gyoori Girikitenɛ dɔɔ nɛ, te Gyudatenɛ yee nɔɔ te be kyaŋa Pɔɔl mo e gyu nombia dedii man.

¹³Te be yakowɔ nyi "Balee kei na wola balan Wurubuarɛ ɔsom wole daale keŋ ne tia da mmaraase."

¹⁴Pɔɔl ka mo waa kolosi pɛ, te Galio yako Gyudatenɛ baŋ nyi, "Nyi akpaa deŋ yee nyi nombiikum daale yaa balee kei yee wɔ na, nafa maa nyiŋ konɔɔ fa ŋon.

¹⁵Mɔna kei dɔɔ, ke yee nɔɔwoya na yela, na emɛɛ gbagba ya mmaraase wose man te e ne wɔŋee dɔɔ, emɛɛ gbagba e gyu kedi e nombia. Nombia keŋa dinɔɔ dɔɔ, maŋ be gyae maa tale di ŋa ya."

¹⁶Te ɔ yela be gegi wɔ lee nombia dedii man botɔɔ.

¹⁷Keŋte balan baŋ pou korowɔ kyaŋ Sositene ŋon ɔ yee ɔsom deni keŋ kegyia e nɛ, te be tuku e nombia dedii man botɔɔ, mɔna Galio te taŋ bua wɔ ya.

¹⁸Pɔɔl kyaawɔ Kristotena baŋ be kyaa Korinto nɛ gyaŋ kelii debaŋ daale, te ɔ korowɔ lee botɔɔ mo lonɔ dɔɔ gyu Siria teelee man. ɔ ne gyu na te ɔ moo Pisisila na Akuila kpu na ɔ wose. ɔ ke gyu ka gyoo Kenkiria donɔɔ man nɛ, ɔ gbee ɔ nyee lee ntam keŋ ɔ be kam fa Wurubuarɛ nɛ dɔɔ.

¹⁹Be ke gyu ka gyoo Efeso donɔɔ man nɛ, ɔ tinaa Pisisila na Akuila yela, te waagen gyuu Gyudatenɛ ɔsom deni man, te ŋon na wɔ gyoo Wurubuarɛ nombia ŋan man.

²⁰Keŋte balan baŋ yako e nyi nafa waa kyaa be gyaŋ kyomii te ɔ beewɔ.

²¹ɔ kee gyu na te ɔ yako wɔ nyiaa, "Akpaa Wurubuarɛ de see na, maa bese kɔŋ e gyaŋ." Te ɔ moowɔ lonɔ dɔɔ lee Efeso donɔɔ man laŋ.

²²ɔ kelii Kaesaria donɔɔ man nɛ, ɔ leewɔ botɔɔ gyu Gyerusalem donɔɔ man ka do Kristotena baŋ nɔɔ, te ɔ laŋa Antioke.

²³ɔ dii weeya akalansɛɛ botɔɔ, kenan wole nɛ ɔ tee wɔ Galatia na Firigia teelee man do Kristotena baŋ kakyeŋ.

²⁴Debaŋ kenan man na, Gyuda baale ŋon beɛ baake e nyi Apolo, ŋon bɔɔ lola e Alekesanda donɔɔ man nɛ, te kɔŋ ɔ kyaa Efeso donɔɔ man. ɔ yee walaŋ ŋon ɔ gyeŋ kekolosi nideli, te ɔ gyeŋ Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan mo nideli.

²⁵Na be taŋ wola e de Gbenɔgyoo Yesu nombia ŋan nideli. ɔ moo ɔ konɔɔ pou yase sia kolosi te ɔ wola de Gbenɔgyoo Yesu wose man nombia ŋan man nideli, mɔna Gyɔn keso balan Wurubuarɛ lon ken kaagen wose man nombia te ɔ gyeŋ.

²⁶ɔ gyoo Gyudatena ɔsom deni man te ɔ gyoo ɔ konɔɔ kolosi Wurubuarɛ nombia ŋan. Pisisila na Akuila kenyii ɔ nombia ŋan ɔ na wolo nɛ, be kaa moo e gyu be dɛɛ te be desinawo lese Wurubuarɛ nombia ŋan man wola e nideli.

²⁷Deban ken Apolo be yɛɛ wa agyueŋ nyi ɔ ne gyu Akaya Girikitenaa tɛɛle man nɛ, Kristotena ban be kyaa Efeso nɛ doo e kakyeŋ, te be faa e be nyinmaa man tɔne nyi waa mo gyina Kristotena ban be kyaa botoo nɛ, nyi baa lɛɛ e nideli. ɔ ka gyoo botoo nɛ, ɔ kyoo ban lee Wurubuarɛ bɛɛɛ ken dɔɔ, bɔɔ lɛɛ de Gbenɔgyoo Yesu di nɛ nideli.

²⁸Be gyanee balan man bɛɛ lɛɛ aŋmaareŋ lee Wurubuarɛ nombia man na ɔ ne di Gyudatena ban dɔɔ, nawolo nyi ɔ na mo Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan wola wo nyi Yesu yena nyeeleere ŋon Wurubuarɛ be yako see nyi waa koŋ nɛ.

Kpilala 19

¹Deban ken Apolo kyaa Korinto nɛ, Pool besewo kila menɛɛ kelii Efeso donɔɔ man. Botoo te ɔ ke naa Yesu silala baale,

²te ɔ bɔɔse wo nyi, "Deban ken ɛ be lɛɛ Yesu di na, Wurubuarɛ moo ɔ felin ŋon do ɛ man?" Te be tiranɔɔ fa e nyi, "De te nyii ta gba nyi Wurubuarɛ felin daale kyaa ya."

³Te Pool bɔɔse wo bela nyi, "Kenan na Wurubuarɛ lon wonɔti yaa be sɔɔ ŋon?" Te be tiranɔɔ fa e nyiaa, "Gyɔn Wurubuarɛ lonkeso te be sɔɔ daa."

⁴Botoo te Pool yako wo nyi, "Ban bɔɔ kyɛɛkee lee be gbɛeneŋ kumɛɛ man nɛ, ban te Gyɔn sɔɔ wo Wurubuarɛ lon. Kenɛ ɔ yako Iseraetena nyi, baa lɛɛ ŋon waa koŋ ŋon Gyɔn wole nɛ di. Don yena Yesu."

⁵Be ke nyii nombia kenaa nɛ, be yela be sɔɔ wo Wurubuarɛ lon lee de gbenɔgyoo Yesu ye le man.

⁶Pool moo ɔ nyinmaa gyakaa be dɔɔ, te Wurubuarɛ moo ɔ felin do be man. Botoo te be kolosi deise wolɛɛ, te Wurubuarɛ tɛewo be dɔɔ kolosi nombia.

⁷Na be yɛɛ ŋgba baala kufu bala (12) nɛ.

⁸Gyaalanɔna batooro sɔɔŋ na, Pool ne gyu Gyudatena ɔsom deni man, na ɔ ne gyoo konɔɔ kolosi Wurubuarɛ nombia ŋan fa wo. Don na wo na gyoo Wurubuarɛ nombia ŋan man, te ɔ ne wonɛɛ ba agyueŋ koŋ Wurubuarɛ gyoori deedii ken wose man nombia man, na baa nyin lɛɛ Yesu di.

⁹Mona be man baale yɛɛ konɔɔyɔŋ te be bɛewo bɔɔ lɛɛ Yesu nombia ŋan di ya, te be yako nombiakumɛɛ lee de Gbenɔgyoo Yesu nyeedon gbɛɛ ken ɔ ba wolo nɛ wose man balan nsana. Mena dɔɔ Pool moo silala ban kpu na ɔ wose, te ba korowo tina balan ban

yela. Wee kamase na bee gyanee Tiranuse deni dinaa keŋ ɔ na wola aboo ne man gyoo Wurubure nombia ŋan man.

¹⁰Ɔ yee kei menee kulutooneŋ ala mena doo walaŋ kamase ŋon ɔ kyaa Esia teelee keŋ man ne, na baŋ ba te yee Gyudatenawo ya ne pou nyii de Gbengyoo Yesu nombia ŋan.

¹¹Wurubure teeŋwo Pool doo yee gyakolonŋ nombia na nombia dinaana.

¹²Keŋ nyi balan moo adukuse na kanyanŋebia ke tina Pool, na be ta mo ke tina be kaweesetena na ba wose te yee wo doŋ, te baŋ mo felinkumee doo be man na, nee lee be man.

¹³Na Gyudatena baale mo doŋee bee kili gegi felinkumee lee balan wose man. Be gyoo be konoo mo de Gbengyoo Yesu yele nyi baa gegi felinkumee. Bee gyaee baa gegi felinkumee lee balan wose man na bee yako nyi, "Lee Yesu ŋon Pool ne yako ɔ nombia ne yele man, mee faree ŋon nyi 'E lee ɔ man.' "

¹⁴Na Gyudatena saese kegyia ŋolo ŋon bee baake e nyi Siifa ne bia baala nyetooro baale ne yee na mena nombia keŋa.

¹⁵Be kee yee mena ne, wee daale felinkum daale boose wo nyi, "Ma gyeŋ Yesu te ma gyeŋ Pool mo, te emee yena bomo?"

¹⁶Mena doo balee ŋon felinkum keŋ doo ɔ man ne yeuwo gyoo wo ketuku. Ɔ tuku wo tirii ba kegbase, te ba moo fatabose yekii lee dekpalaŋ keŋ man ditenteli.

¹⁷Te Gyudatena na baŋ ba te yee Gyudatenawo ya te be kyaa Efeso donoo man ne, nyii nombia keŋa na, gyakolonŋ gyoo wo. Mena doo ba moo obuo fa de Gbengyoo Yesu, te be ta mo ɔ yele do nsendee ya.

¹⁸Te baŋ boo lee Yesu di ne, be man balan burum leewo balan nsana tolee be noowoya lese be nombiakumee ŋan boo yee ne debo.

¹⁹Be man nmeesentena burum mo moo ba nmeesenŋ tona ŋan bee nmarase ba nmeesen nombia do ne man ne koŋ, te Pool na ɔ tebia too ŋa balan baŋ pou siaman. Ba mo tona ŋan boo too ne pou koya bom na, te yee koba nsendee ya.

²⁰Lee mena doo de Gbengyoo Yesu nombia ŋan yaaseewo gyu lem te balan lee ŋa do nideli.

²¹Nombia keŋa pou wole ne, Pool yee wa agyueŋ nyi waa mo na Masedonia na Giriki teelee man, na waa gyu Gyerusalem donoo man. Botoo te ɔ yakowo nyi, "Akpaa me gyu kelii botoo na, kaboena nyi maa gyu Roman donoo man mo."

²²Mena doo ɔ kpila balan baŋ bee kyo e ne man balan bala, baŋ yena Timoti na Erasituse nyi baa gyu Masedonia, na ŋon Pool kekyaa Esia teelee man kyomii.

²³Debaŋ kenan man te anmaarenŋ dinaa daale gyoo Efesotena man lee de Gbengyoo Yesu nyeedonŋ gbее keŋ ɔ silala baŋ na wolo ne doo.

²⁴Na nyeele wolom luure ḡolo kyaa ḡon bɛɛ baake e nyi Demetiriyu. ɔ na mo nyeele wolom luu be bane Atemise denɛɛbia yoo. Mena dɔɔ balan ban bɛɛ yɛɛ mena tom kei nɛ nyiṇa koba nideli.

²⁵Kenɛte Demetiriyu ḡon baake ɔ tomyɛɛra, na ban pou bɛɛ yɛɛ mena tom kenan dinoo nɛ te ɔ yako wo nyiaa, "Me tebia ḡgba ɛ gyen nyi dee nyin koba lee da tom kei man.

²⁶Emɛɛ gbagba ɛ ne naa te ɛ ne nyii mena ken Pool kei ne wolɛɛ balan nyeeɛya, te ɔ na wola balan nyi kpene ken bɛɛ mo nyinmaase yɛɛ nɛ, te yɛɛ kpene ken kaboena nyi baa som ya. Na Efeso kebo kaagen te ɔ ne wolɛɛ balan nyeeɛya ya, mona ɔ ta mo ɔ nombia ḡenan kila Esia tɛɛle kei pou.

²⁷Te yɛɛ nyi da tom kei kaagen ne gyae la ke wolɛɛ ya, mona de bane alo Atemise deni dinaa ken Esia na tɛɛle kei dɔɔ balan pou ne kaa som nɛ, yele gyae ke yala te de bane Atemise ḡon mo be gyae waa tekaa nyin obuo bela ya."

²⁸Balan dikpii ken ke nyii nombia ken nɛ, ba gyen ban te ba gyoo yeesa kefae nyi, "Daa Efesotena bane Atemise ḡon yɛɛ bane dinaa e!"

²⁹Mena dɔɔ donoo ken siniiwo, te ba ke kyan Gayose na Arisitakuse. Ban yena Masedonia tewulɛɛ bala ban be kpue na Pool nɛ, kenɛte be yɛɛ noɔdokolon wonɛe wo gyu be deɛgyanɛe ken man.

³⁰Nafɔ Pool gyawo nyi waa gyu botoo, mona kaseela ban te fa e gbɛɛ ya.

³¹Te Esiatena kegyiise ban be yɛɛ Pool ɔ gyoonawo nɛ, kpilawo ka sola Pool nyi ɔ na fa waa gyu ba degyanɛe ken man ya.

³²Deban kenan na donoo ken te sinii na bɛɛ fae yeesa. Baale kpa kei, baale mo ne yako ḡaale kpoo. Be man dikpii dinaa daale mo dɔɔ, ban ba gyen kpene ken be kon dɔɔ te boo kaa gyanɛe botoo ya.

³³Te Gyudatena ban moo nombia gyakaa Alɛkesanda dɔɔ. Be tɛɛse e lee siaman kon balan nsana, mena dɔɔ balan ban baale gyuenwo nyi Alɛkesanda gyae na nombia ḡan kon, kenɛte Alɛkesanda gyinaa ɔ nyinmaa adido nyi waa kolosi lese ɔ noose.

³⁴Monan balan ban ka gyen nyi ɔ yɛɛ Gyuda baale e nɛ, ba senawo nombii dokolon dɔɔ bɛɛ fae yeesa ḡgba debanɛe ala nɛ nyi, "Daa Efesotena bane Atemise yɛɛ bane dinaa e!"

³⁵Kenɛte donoo ken tone ḡmarasere ḡon yela balan ban pou tinaa kekolosi yela te ɔ yako wo nyi, "Efesotena, amote kyaa la tɛɛle kei dɔɔ ken nyi ɔ ba gyen nyi Efeso donoo yena de bane dinaa Atemise deni na ɔ boe ken kɛɛ wola ɔ dinoo ken ba lee adido kaa yala nɛ nyee ya?

³⁶Dolo be kyaa ken nyi waa tale lɛɛ mena nombia ken anmaaren ya. Mena dɔɔ ɛ nyin konoo, ɛ na barase yɛɛ kolo ya.

³⁷Balan kawo ban ɛ ba mo wo kon nɛ, te ḡmɛɛle kolo lee de bane deni man ya. Te ba te yako nombiikum mo tia de bane kei ya.

³⁸Akpaa Demetiriyu na ɔ tebia na ɲolo dana nombia na, nombia kedi weeya kyaa te kegyiise ban mo kyaa. Baa tale mo donja gyu botoo.

³⁹Mona nyi akpaa e dana nombia wolee ɲaale na, kaboena nyi donoo setena gbagba baa di ɲa ɲgba mena ken da mmaraa ken na wolo ne.

⁴⁰Akpaa da te kee nideli ya na, dee nyi nombia lee gyen basabasa kei doo. Te akpaa de nyi nombia mo na, doo gyae dee tale tirano lese da wose lee ne man ya, nawolo nyi basabasa kei be tan nyee na nawoo ya.”

⁴¹Ɔ kekolosi tan ne, te ɔ yela balan ban pou yaaseewo.

Kpilala 20

¹Basabasa ken wole ne, Pool baake Kristotena ban pou yilaa te ɔ kolosiwo fa wo do wo kakyen te ɔ kalaa wo, te ɔ lee botoo lan Masedonia.

²Ɔ tee wo kila botoo yenan pou, na ɔ ne kolosi do balan ban pou kakyen te ɔ leewo botoo kon Giriki tee man.

³Ɔ kyaawo botoo gyaalan batooro. Ɔ kee desina ɔ wose waa gyu Siria tee man na te ɔ naawo nyi Gyudatena ne bake ɔ nyeeman. Mena doo ɔ yee wa agyue nyi waa bese ka mo na Masedonia tee man.

⁴Balan ban boo sila e gyu ne yena Piruse non ɔ ba lee Beria ne bu Sopata, na Arisitakuse na Sekunduse ban boo lee Tesalonika ne, na Gayose non ɔ ba lee Debi ne, na Timoti na Tikikuse na Tirofimuse ban boo lee Esia tee man ne.

⁵Mena balan kawo kyan gbene te ba ke kyaawo Torase donoo man daa daa.

⁶Gyudatena bodobodo ken tee be doo ke man ya kedi wee dinaa ken wole ne, da moo degbele dinaa lee Filipi. Weeya anon wole ne te de ka tun ban boo kyan gbene lan ne Torase donoo man te de dii weeya nyetooro botoo.

⁷Gyudatena kefeefowee ken wole ne de popou kaa gyanee wo dee di weenee ɲan de Gben gyoo Yesu ba wola daa nyi dee di na dee mo toose e ne. Lee ken tee de naa na Pool waa bese doo, ɔ kolosi Wurubure nombia ɲan menee kelii tee nsana.

⁸Na kanease burum doo abansoro deni ken man doo gyanee ne.

⁹Pool kee kolosi ken ne, na tobaale non bee baake e nyi Yutikuse banee abansoro deni keban gyakaa atoorote ken nfansere doo ɔ ne deneli. Lee Pool kekolosi kyare doo dosoron moo tobaale non, te tira e lee botoo kaa lo tee man. Be gyuuwo ke gate e na ɔ ta yem.

¹⁰Ken te Pool tisiwo gyu ke bun tobaale non doo te ɔ pukaa e te ɔ gyuuusu e lee yen man. Ken te ɔ yako wo nyi, "E na yeli e woe ke lo non ya, ɔ delena.”

- ¹¹Ken̄te Pɔɔl besewɔ gyu ba dekyae ken̄ man adido botɔɔ te be ke dii ween̄e ɲan de Gbengyoo Yesu kpa baa di na baa mo tɔɔse e n̄e. ɔ besewɔ kolosi men̄e kelii t̄e k̄e ȳe maa na te ɔ laɲawɔ.
- ¹²Te balan̄ ban̄ moo tobaale ɲon ɔ ba yem te Pɔɔl be gyuuusu e n̄e, gyu ɔ dekpaɲalan̄ man te be popou wɔe f̄e wɔ.
- ¹³Ken̄te da gyoowɔ degbele dinaa ken̄ man gyu Asose donɔɔ man, na de kaa mo Pɔɔl kpu na da wose. Nawolo nyi ɔ yako daa nyi waa kyan̄ gb̄e na ɔ naawɔ, na de kaa mo e botɔɔ.
- ¹⁴ɔ ke kɔɲ kaa tun̄ daa Asose donɔɔ man ken̄ n̄e, da moo e kpu na da wose gyu Mitilene donɔɔ ken̄ man.
- ¹⁵T̄e kena ken̄ n̄e te da moo degbele dinaa ken̄ bela kelii Kiyose t̄eelebii ken̄ lon̄ be kilisi ke n̄e yenan̄. Weeya alate ken̄ na te de gbaawɔ gyu Samose t̄eelebii ken̄ lon̄ be kilisi ke n̄e man, te ka weeya atoorote na, te da gyoo Miletuse donɔɔ man.
- ¹⁶Pɔɔl ȳe wa agyuen̄ nyi, ɔ be gyae waa sen̄ Efeso donɔɔ man ya, na ɔ be nyin̄ wol̄e deban̄ Esia t̄eele man ya. Nawolo nyi ɔ ne gyae bilen̄ nyi akpaa ɔ tale na, waa gyu Gyerusalem donɔɔ man ke tun̄ Gyudatena wee dinaa ken̄ b̄e baake ke nyi Pentekosite n̄e.
- ¹⁷ɔ ke kyaa Miletuse na, te ɔ kpilawɔ ka mo Efeso Kristotena ɔsom kegyiise ban̄.
- ¹⁸Ba ke kɔɲ kaa gyoo n̄e, ɔ yako wɔ nyi "Em̄e gbagba ε gyen̄ nyi, leenan̄ wee gyan̄gbate ken̄ mɔɔ kɔɲ ε gyan̄ Esia t̄eele man n̄e, daa na ɲon kyaawɔ nideli weeya ɲenan̄ pou man.
- ¹⁹ε gyen̄ mena ken̄ mɔɔ yɔkɔse ma wose te mɔɔ mo siasaran̄ ȳe tom ken̄ nideli ɲgba de Gbengyoo Wurubuar̄e tobaale n̄e. Te ε naa mena ken̄ Gyudatena ba koro sen̄ me dɔɔ te bɔɔ do man̄ sibiiyam n̄e.
- ²⁰ε gyen̄ nyi deban̄ ken̄ mee kolosi Wurubuar̄e nombia ɲan fa ɲon balan̄ nsana na ya akpaɲalan̄se man n̄e, me ta mo kolo weese ɲon ya. Ma lese abɔɔ ɲan gyae ke kyɔ ɲon n̄e pou wola ɲon.
- ²¹Gyudatena na Girikitena pou te me fareewɔ nyi, baa kȳekee lee be nombiakum̄e man na baa kɔɲ Wurubuar̄e gyan̄ na baa l̄e de Gbengyoo Yesu di.
- ²²Te nen̄e, m̄e gyae maa ȳe kpene ken̄ Wurubuar̄e felin̄ ɲon ne gyae dɔɔ mee gyu Gyerusalem, mɔna mɔɔ gyen̄ kpene ken̄ gyae ke kɔɲ me dɔɔ botɔɔ ya.
- ²³Nombii dokolon̄ ken̄ ma gyen̄ yena nyi, Wurubuar̄e felin̄ ɲon ne faree man̄ donɔɔ kamase man nyi, baa naase man̄ diyem na baa kyan̄ man̄ tɔ deni.
- ²⁴Mɔna mɔɔ ne k̄e ma nyeedon̄ nyi ke ȳe kolo ke fa man̄ ya. M̄e gyae maa ȳe tom ken̄ de Gbengyoo Yesu be fa man̄ nyi maa ȳe n̄e ke si kɔ ɔto. Tom kenan̄ yena nyi, maa yako ɔ nombia kpaakpaa ɲan fa balan̄ nyi Wurubuar̄e waa mo ɔ b̄e b̄e boele wɔ."

- ²⁵Nenɛɛ ma gyenɛ nyi ɛmɛɛ ban pou moɔ kili ɛ doo yako non Wurubuaɛ gyoori ken wose man nombia nan nɛ, ɛ man nolo be gyae waa tekaa naa man bela ya.
- ²⁶Mena doo gyenɛ wee kei mɛɛ yako non baa nyi, akpaa ɛ man nolo da yoo lee Wurubuaɛ gbɛɛ man na, me noo be doo ya.
- ²⁷Nawolo nyi ma te yako non Wurubuaɛ nyeeman nombia nan pou.
- ²⁸Ɛ kɛɛ ɛ wose doo nideli, na ɛ ke kɛɛ balan ban Wurubuaɛ felin non ba mo wo do ɛ nyinmaa man nɛ mo doo nideli. Ɛ kɛɛ Kristotena dikpii ken doo nideli ngba mena ken wonembu kɛɛlere ne kɛɛ o wonembia doo nɛ. Ban yena ban Wurubuaɛ be yela o bu ba yem lɛɛ ba nyeeya nɛ.
- ²⁹Ma gyenɛ nyi ma ke lan wole na, balan kumɛɛ baa kaa gyoo ɛ man ngba mena ken gbougbose na gyoo wonembia man nɛ, te boɔ gyae baa tina non yela ya.
- ³⁰Te deban daale gyae kelii nɛ, baale baa lee ɛmɛɛ gbagba ɛ dikpii ken man na baa beo ɛ tebia Kristotena ban baale sila ba wose.
- ³¹Mena doo ɛ doo ɛ wose doo, na ɛ ke toose nyi kulutoonenɛ atoro soɔn te me faree non na siasaran nelim na ka weese pou.
- ³²Te nenɛɛ mɛɛ mo non mɛɛ do Wurubuaɛ nyinmaa man. Nombia nan na wola Wurubuaɛ berɛɛ ken o dana fa deniwalan nɛ, ne gyae la ke kyɔ non na ɛ ke tale sen nombia nan ɛ be lɛɛ di nɛ man nideli. Wurubuaɛ waa mo o nyinmaa gyakaa ɛmɛɛ na o balan akan ban o ba lese nɛ pou doo.
- ³³Me sia te yɛɛ nolo koba yayam yaa o koba, yaa wa aboo doo ya.
- ³⁴Ɛmɛɛ gbagba ɛ gyenɛ nyi ma nyinmaase kenɛa te ma moowo yɛɛ tom te me nyina aboo nan pou gyae ke hia daa na me tebia nɛ.
- ³⁵Ma wola non kpene kamase man nyi, kaboena nyi walan kamase waa yɛɛ tom nideli mena, na waa nyin kolo kyɔ ban boɔ dana donɛ ya nɛ. Na ɛ ke toose de Gbenɛgyoo Yesu kawola ken nyi, "Kolo kefa dana gyon na wosefɛɛrenɛ kela kolo kenɛnɛ lee nolo gyan."
- ³⁶O kekolosi kenɛa tan nɛ, be popou tisiwo bun ba doona doo te be fanewo.
- ³⁷Kenɛte be man walan kamase moo kewii pukaa e te be kalaa e.
- ³⁸Kenɛ o be yako wo nyi boɔ gyae baa tekaa naa e bela ya nɛ, kenɛ yena kpene ken be takaa wo nideli. Ba moo e ka tee, te o gyoo degbele dinaa ken man lan.

Kpilala 21

- ¹Da ke kalaa donɛa tan ken nɛ, da moowo lon ken doo teenɛ te da tonawo gyuu Kosi donoo man. Tɛɛ naawo na te de ka gyoo Rodesi donoo man, te da leewo botoo gyuu Patara donoo man.

- ²Botɔɔ te de naa degbele dinaa daale na kee gyɔ Fonisia tɛɛle man te da gyoo ke man lan.
- ³De sia ke gyɔ Saiporɔse tɛɛlebii kenj lonj be kilisi ke nɛ, te de tinaa ke yela te de kpasewɔ mo ka ata yenanj gyɔ ka senj Tae boo nooman Siria tɛɛle kenj dɔɔ. Botɔɔ te ba lese kasolɔse nan dɔɔ degbele dinaa kenj man nɛ see.
- ⁴Botɔɔ te de naa Kristotena baale te de kyaawɔ be gyanj weeya nyetooro. Te Wurubuarɛ felinj non tɛewɔ be dɔɔ yako Pool nyi, ɔ na fa waa gyɔ Gyerusalem ya.
- ⁵Mona debanj kenj kelii nyi dɛɛ koro lee be gyanj nɛ, te da korowɔ mo de gbɛɛ bela. Kenjte banj na be wɛɛla na be bia pou gyuuwɔ ka tee daa donɔɔ kenj nooman. Te de popou buɔawɔ da doona dɔɔ epo kenj nooman te de fanewɔ.
- ⁶De kalaa dɔɔna te de ka gyoo degbele dinaa kenj man te banj mɔɔ besewɔ lanj be dɛɛ.
- ⁷Da besewɔ mo de gbɛɛ kenj dɔɔ lee Tae menɛɛ kelii Pitolemase te da dɔɔ Kristotena banj be kya botɔɔ nɛ nɔɔ te de kyaawɔ be gyanj wee dokolonj.
- ⁸Tɛɛ kena na te da korowɔ ka gyoo Kaesaria donɔɔ man, te de ka soo Filipino non ɔ ne tɛɛ kolosi Kristo nombia nɛ. Don Filipino mɔ kpue balan nyetooro banj bɔɔ kyaa lese Gyerusalem nyi baa kɛɛ weenɛɛ kekpeɛɛ dɔɔ nɛ man.
- ⁹Na ɔ dana bia alebia banaara banj ba te yala ta ya, na Wurubuarɛ ne tɛɛ be dɔɔ kolosi.
- ¹⁰De ke di weeya akalanɛɛ njaale botɔɔ nɛ, te Wurubuarɛ dekpɛnkpengyɔɔre nolo non bɛɛ baake e nyi Agabuse nɛ, lee Gyudia tɛɛle man konj.
- ¹¹ɔ konj de gyanj na, te ɔ moo Pool abɔɔɔ mo baake non gbagba ɔ nawɔɔ na ɔ nyinjmaase te ɔ yakowɔ nyiaa, "Nnɛ yaa Wurubuarɛ felinj non ne yako. Nnɛ te Gyudatena banj be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ, baa bake non ɔ tee abɔɔɔ kei nɛ, na baa lese e fa balan banj ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ."
- ¹²Debanj kenj dɔɔ nyii mena nombia kenja nɛ, te daa na balan akanj banj be kyaa botɔɔ ne waase Pool nyi ɔ na gyɔ Gyerusalem ya.
- ¹³Kenjte Pool tiranɔɔ fa wɔ nyi, "Weera ɛ ne wii te ɛ ne yeli dekokorokɔɔ ne kyanj man mena? Na me desina ma wose bo fa kebake kaagenj Gyerusalem ya, mona ma te desina ma wose fa yɛnj mɔ lee de Gbɛngyoo Yesu yele man."
- ¹⁴Da te tale kyɛɛkee wa agyuenj ya, mena dɔɔ de tina e yela te de yakowɔ nyi, "Wurubuarɛ gbagba waa yɛɛ ɔ kegyaebii."
- ¹⁵Da ke kyaa botɔɔ kyomii nɛ, da moo da wose te de lanja Gyerusalem.
- ¹⁶Kristotena banj bɔɔ lee Kaesaria nɛ man baale sila daa, te ba moo daa gyɔ Masone non ɔ ba lee Saiporɔse donɔɔ man nɛ dɛɛ. Masone kei yɛɛ walanj non ɔ be wulaa lee Kristo di leenanj kewalanj kenj.
- ¹⁷De ka gyoo Gyerusalem donɔɔ man nɛ, Kristotena banj be kyaa botɔɔ nɛ lee daa nideli.

¹⁸Ke tɛɛ naa keŋ nɛ, daa na Pɔɔl gyuuwɔ ka do Gyemisi nɔɔ. De ke gyu keŋ na ɔsom kegyiise baŋ pou kyaa botɔɔ.

¹⁹Pɔɔl doo wɔ nɔɔ te ɔ yako wɔ kpene kamase keŋ Wurubuarɛ be tɛɛ ɔ doo yɛɛ balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya man nɛ.

²⁰Be ke nyii nombia ŋan taŋ nɛ, be popou lese Wurubuarɛ yele. Te be yako e nyi, "Kegyia Pɔɔl, ŋgba n naa mena keŋ Gyudatena burum be lɛɛ Kristo nombia ŋan di, mɔna be sɛɛ be dana Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see nɛ man nideli.

²¹Be te nyii n nombia nyi, n na wola Gyudatena baŋ pou be kyaa balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ tɛɛle doo nyi, baa tina Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see nɛ doo kedi yela. Be na kara ba bia baala wose ya, te be na sila de naanaɔ beneŋ nombia ŋan bela ya.

²²Kei na sena yaa dɛɛ yɛɛ baa, de yɛɛ senaa baa nyii nyi n te koŋ kebo.

²³Mena doo yɛɛ kpene keŋ dɛɛ yako neŋ nɛ. Balan banaara baale kyaa de gyaŋ kebo keŋ boɔ kaŋ ntaɔ.

²⁴Gyu ke kpu na balan banaara kɛwɔ na ɛ ka gberaa ɛ wose, na n ke to kom keŋ baa gyoo nɛ, na baa nyiŋ tale tisi ba nyeeɔ. N yɛɛ mena na, walaŋ kamase waa naa nyi nombia ŋan pou boɔ yako lee n wose man nɛ te yɛɛ ampaŋ ya. Mɔna baa naa nyi nyan gbagba mo n ne di Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see nɛ doo nideli.

²⁵Balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya te boɔ lɛɛ Yesu di nɛ doo, da te ŋmarase tone yeleɛ wɔ te de yako wɔ kpene keŋ doo bake see nɛ nyi be na di bane dɛɛ weeneɛ ya. Be na di fatabo ya te be na di wonembu ŋon ba te kara ɔ nyee pete ɔ ba yem nɛ ya. Nenɛɛ baa lese ba wose lee kafon nombia man."

²⁶Mena doo tɛɛ kena keŋ na, te Pɔɔl moo balan banaara baŋ, te be gyuuwɔ kegberaa ba wose. Te ɔ gyuu Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ man ka see wee keŋ ba wose kegberaa keŋ gyae ke taŋ, na wee keŋ be man walaŋ kamase waa fa Wurubuarɛ kedi.

²⁷Weeya nyetooro ŋan kɛɛ benaa keŋ nɛ, Gyudatena baale baŋ boɔ lee Esia tɛɛle man nɛ naa Pɔɔl Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ man. Te be feefuwɔ do balan dikpii keŋ boɔ gyaŋee botɔɔ nɛ te be kyaŋa e,

²⁸te be fae yeesa nyi, "Iseraetena ɛ kaa kyo daa, balee kei yena walaŋ ŋon ɔ doŋ yenaŋ kamase ɔ na wola balan pou nombia tia de balan na Wurubuarɛ mmaraase ŋan ɔ be yeli Mosesi be ŋmarase see fa daa nɛ, na Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ. Lee kenaŋ wole koran na, ɔ ta mo balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ koŋ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ man mo ayimeɛ kaa buraa ke."

²⁹Keŋ doo boɔ yako mena yena nyi, na be wulaa naa Efeso baale ŋon beɛ baake e nyi Tirofimuse nɛ, na Pɔɔl doŋɛɛ donɔɔ keŋ man, mena doo na baŋ gyeŋ nyi Pɔɔl ta mo e gyu Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ man.

³⁰Botɔɔ te donɔɔ ken pou sinjiwo te balan yeuwo lee yenan kamase kon kaa kyan Pool te be wonne e lee Wurubure som deni dinaa ken man. Karatete dokolon te be kyan ka asima nan pou to.

³¹Be kee gyae baa ko e ne, te tiila ke tunja Romantena yoonootena siamante non nyi, Gyerusalem donɔɔ ken pou te sinji.

³²Debokenan man te o moo yoonootena kegyiise na yoonootena baale, te be yeuwo gyu balan dikpii ken gyan. Balan ban kena siamante non na yoonootena ban ne, te be tinaa Pool ketuku yela.

³³Be siamante non gyuu Pool gyan te o ke kyan e te o yakowo nyi baa mo agbaraagbaraase ala bake e. Kente o boose wo nyi, "Amote yena balee kei, te won yaa o yee wo?"

³⁴Balan ban baale ne yako nombii dokolon na baale mo ne yako naale kpoo. Botɔɔ kee wosi doo, yoonootena siamante non ta gye nombia nan nyee na ne nawoo ya, mena doo o yako o tewulee ban nyi baa mo e gyu ba dekyae man.

³⁵Be ka mo e kelii botɔɔ ken bee mo gye gyoo deni ken man ne, balan ban sia keyee doo yoonootena ban gate Pool seele adido.

³⁶Na balan ban be silana wo ne, ne fae yeesa nyii, "E ko e."

³⁷Be kee gyae baa mo Pool gyoo yoonootena ban dekyae ken man ne, o yako yoonootena siamante non nyi, "Mee gyae maa yako nen nombii daale." Te o boose Pool nyi, "N ne nyii Giriki dei?"

³⁸"Na nyan yena Igyipite baale non n be kyaa koro sen tia kegyiise te n ba mo awudiina kakponse banaara (4,000) sila n wose gyu kefula man ne yee?"

³⁹Te Pool tirano fa e nyi, "Koa, me yee Gyuda baale e te ba lola man bo Silisia teelee man. Ma lee Tasuse donɔɔ ken ke dana yele ne man. Waaseda, fa man gbene na maa kolosi fa balan ban."

⁴⁰Te yoonootena siamante non faa e gbene nyi waa kolosi. Mena doo Pool senawo botɔɔ ken bee mo gye gyoo deni ken man ne, te o gyinaa o nyinmaa adido nyi baa wu be noo na baa tei e. Balan ban ke wu be noose ne, te Pool kolosiwo Hiburu dei man fa wo.

Kpilala 22

¹Kente Pool kolosiwo lese o noose nyiaa, "Me tebia na me kyao, e tei man."

²Be kenyii o kekolosi na wo Hiburu dei man ne, be wuu be noose te botɔɔ yee wo diin. Te Pool yakowo nyi,

³"Me yee Gyuda baale e te ba lola man bo Tasuse Silisia teelee doo mona be keele man bo Gyerusalem donɔɔ man kebo, Na me yee Gamaleli tobaale e. O keele man nideli de

naanao som amanbere gbɛɛ man te me yase me sia mo ma wose lo Wurubuarɛ doo ngba mena ken ɛ man walaŋ kamase ne yɛɛ gyɛŋ nɛ.

⁴Me naase baŋ be doŋ de Gbenɣyoo Yesu nyeedoŋ gbɛɛ kei doo nɛ diyem nideli ken nyi be baale koraŋ yekeewo, te me kyaŋa be man ala na baala pou keto deni.

⁵Sae kegyia na nombiadiira kegyiise baa di adanseɛ nyi kpene ken mɛɛ yako nɛ yɛɛ anokoare. Nawolo nyi me lɛɛ tona koraŋ lee be gyaŋ, ŋan boo ŋmarase fa be tebia Gyudatena baŋ be kyaa Damasekuse nɛ, te me gyuuwo me kaa kyaŋ Kristotena baŋ be kyaa botoo nɛ, na maa do wo akyakaase koŋ Gyerusalem na baa woŋ ba deŋela.

⁶Kenɛ Pool yakowo nyi, ma keta gyu ka benaa Damasekuse donoo ken na weese ta seŋ dɛɛ. Karatete dokolon te kenmaŋee dinaa daale lee adido kaa ŋmaale pole kilisi maŋ.

⁷Kara maŋ lo teeɛ man te me nyii noowoya ŋaale ne boose maŋ nyi, 'Sool! Sool! Weera te n ne naase man diyem?'

⁸Te me boose e nyi, 'Nyaŋ amote ŋonaŋ me Gbenɣyoo?' Te o tiranoo nyi 'Maŋ Yesu Nasarete baale ŋon n ne naase diyem nɛ.'

⁹Balaŋ baŋ daa na wo doŋɛɛ nɛ naa kenmaŋee ken, mona be te nyii noowoya ŋan be kolosi na maŋ nɛ man ya.

¹⁰Me boosewo nyi, 'Woŋ te maa yɛɛ me Gbenɣyoo?' Te de Gbenɣyoo yako maŋ nyi, 'Koro gyu Damasekuse. Botoo te baa yako neŋ kpene kamase ken Wurubuarɛ ne gyae nyi n ke yɛɛ.'

¹¹Kenmaŋee dinaa ken yela me sia yeleeewo, mena doo balaŋ baŋ daa na wo doŋ nɛ, kyaŋa na maŋ me nyiŋmaa man gyu ka gyoo Damasekuse donoo man.

¹²Balee ŋolo ŋon beɛ baake e nyi Ananiase nɛ koŋawo kaa keɛ maŋ. O yɛɛ walaŋ ŋon o ne yee Wurubuarɛ, te o ne di Wurubuarɛ mmaraase ŋan doo nideli, te Gyudatena baŋ pou be kyaa Damasekuse nɛ ne bu e nideli.

¹³O koŋawo kaa seŋ me gyaŋ te o yakowo nyi, 'Me doo Sool, gyusu n sia na n kena.' Debokenaŋ man te me sia gyusuwo te me naa e.

¹⁴Te Ananiase yako maŋ nyi, 'De naanao Wurubuarɛ lese na neŋ nyi nya gyɛŋ kpene ken o ne gyae nyi nya yɛɛ, na n kena o walaŋ ŋon o gbɛɛneŋ tenɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, na n ke nyii o noowoya.

¹⁵Nawolo nyi nyaŋ ne gyae la n ke di o wose man adanseɛ fa balaŋ pou lee kpene ken n be naa, na kpene ken n be nyii lee o wose man nɛ.

¹⁶Nenɛ woŋ yaa n ne daa? Koro seŋ na n ke yela baa so neŋ Wurubuarɛ lon na n ke fane de Gbenɣyoo Yesu yele man, na Wurubuarɛ ke gberaa nya ayimeɛ lee n wose man.'

¹⁷Kenje Pɔɔl besewɔ gyina ɔ kekolosi dɔɔ nyi, debaŋ keŋ mɔɔ bese gyɔ Gyɛrusalem te mɔɔ gyɔ Wurubuare ɔsom deni dinaa keŋ man me kaa fane ne, me naa kolo na me sia ŋgba doseɛ man ne.

¹⁸Keman te me naa de Gbeŋgyoo Yesu te ɔ yako maŋ nyi, 'Yee bileŋ na n ka lee Gyɛrusalem debokeiman! Nawolo nyi, balan keɔ be gyae baa lee nya adanseɛ keŋ n ne dii lee ma wose maŋ ne di ya.'

¹⁹Kenje me tiranɔɔ nyi, 'Me Gbeŋgyoo, balan keɔ gyen nyi me gyuu Gyudatena ɔsom denɛ man donɔɔ kamase man, ke kyaŋee balan baŋ bee lee neŋ di ne, te me tuku wɔ.

²⁰Te debaŋ keŋ bee ko Sitifin ŋon ɔ be di n wose man adanseɛ nideli ne, na ma seŋee botɔɔ mee do wɔ kakyeŋ, te maŋ koran keɛ na ba kegbase dɔɔ.'

²¹Te de Gbeŋgyoo yako maŋ nyi, 'Ta! Maa kpila neŋ lemlem, balan baŋ ba te yee Gyudatenawɔ ya ne gyaŋ.' "

²²Balan baŋ tei e kelii debaŋ keŋ ɔ be kolosi nombia keŋa pou taŋ ne. Botɔɔ te be fae yeesa nyi, "E ko e! E ko e! ɔ tekaboena nyi waa kyaa tee le kei dɔɔ ya."

²³Na bee fae yeesa, te ba kpee ba kegbase na bee fiili ŋa adido na be fuŋii aŋasa gyɔ adido.

²⁴Mena dɔɔ yoonɔɔtena siamante ŋon faree ɔ tewuleɛ baŋ nyi, baa mo Pɔɔl gyɔ yoonɔɔtena dekyae keŋ man na baa kebii e dambiise na baa boose e kpene keŋ dɔɔ balan ne fae yeesa ɔ dɔɔ mena.

²⁵Ba ke bake e baa tuku e ne te Pɔɔl boose yoonɔɔtena kegyia ŋon ɔ seŋee botɔɔ ne nyi, "Gbɛɛ doo nyi ya tuku Roman bu dalolasa ŋon e te di ɔ nombia na e ke bu e fɔɔ yee?"

²⁶Yoonɔɔtena kegyia ŋon ke nyii nombia keŋa ne, ɔ korowɔ gyɔ yoonɔɔtena siamante ŋon gyaŋ ke yako e nyi, "Won yaa e ne gyae e ke yee ne? Balee kei yee Roman bu dalolasa e o!"

²⁷Yoonɔɔtena siamante ŋon gyuu Pɔɔl gyaŋ ke boose e nyi, "Yako maŋ, n yee Roman bu dalolasa e?" Kenje Pɔɔl tiranɔɔ nyi, "Ayi me yee Roman bu dalolasa e."

²⁸Botɔɔ te yoonɔɔtena siamante ŋon yakowɔ nyi, "Maŋ tɔɔ kom dinaa pete ma bese Roman baale." Te Pɔɔl mɔ yako e nyi, "Maŋ dɔɔ me yee Roman bu dalolasa e."

²⁹Mena dɔɔ baŋ nafa bɔɔ yeli baa boose e nombia ne, tuuwɔ lee ɔ gyaŋ bileŋ. Debaŋ keŋ yoonɔɔtena siamante ŋon gbagba be naa nyi Pɔɔl yee Roman bu dalolasa e te bɔɔ do e akyakaase ne, gyakolon gyoo e.

³⁰Yoonɔɔtena siamante ŋon gyaewɔ waa gyen kpene keŋ kitii dɔɔ Gyudatena ne kara Pɔɔl nɔɔse ne nideli, mena dɔɔ tee kena ne ɔ yela ba lese Pɔɔl akyakaase ŋan, te ɔ yela Wurubuare saese kegyiise na donɔɔ kegyiise pou gyaŋeewɔ, te ɔ moo Pɔɔl kaa seŋ be siaman.

Kpilala 23

¹Pool kɛɛ kegyiise ban boo gyanɛɛ nɛ sia gbɛɛ te ɔ yakowo nyi, "Me tebia Iseraetena, me konoo bee bu man foo gbɛɛ kamase man ya, nawolo nyi me kyaawo nideli Wurubuaɛ siaman kaa lii nan gyenɛ."

²Botoo te Wurubuaɛ sae kegyia Ananiase faewo do ban ba senɛɛ benaa na Pool nɛ nyi, baa gyo e ɔ noo gbɛɛ.

³Kenɛ Pool mo yako e nyi, "Wurubuaɛ waa gyo nyan mo. Kɛɛ ɔ ke kyaa botoo ngba deni dekyan ken boo gyilaa ke wole wolom nɛ. N kyaa botoo n na mo mmaraa di me nombia, mona nyan gbagba mo n ta fom Wurubuaɛ mmaraa, ngba n be fae do wo nyi baa gyo man nɛ."

⁴Botoo te balan ban ba senɛɛ benaa na Pool nɛ yakowo nyi, "Wurubuaɛ sae kegyia yaa n na tee nɛ!"

⁵Kenɛ Pool tiranoo nyi, "O me tebia, me ta gyem nyi non yena Wurubuaɛ sae kegyia non ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia anmarasen see ne yako nyi, 'E na kolosi walan non ɔ ne di balan doo nɛ wose man nombiikum ya.' "

⁶Te Pool kena nyi balan ban baale yɛɛ Sadukiitenawo te baale mo yɛɛ Farasiitenawo nɛ ɔ fae yeese nyi, "Me tebia, me yɛɛ Farasii baale e, te me kya mo yɛɛ Farasii baale e. Ken doo bee di me nombia yena nyi, me sia gyakaa nyi ban boo yem nɛ baa fon lee yen man."

⁷ɔ ke yako mena nɛ, kale gyoo Sadukiitena na Farasiitena ban man te dikpii ken kpasewo akpen ala.

⁸Nawolo nyi Sadukiitena ne yako nyi yen wole kefon be kyaa bela ya, yaa Wurubuaɛ kpilala na felinkumɛɛ be kyaa ya, mona Farasiitena ne lee kenja pou di nyi ne kyaa.

⁹Kale dinaa daale gyoo wo, kenɛ Gyudatena mmaraa wolala ban be yɛɛ Farasiitenawo nɛ, man baale korowo sen kenken nyi, "Da te naa dukum ken balee kei be yɛɛ ya! Mberem Wurubuaɛ felin yaa Wurubuaɛ kpilale nolo kolosila na e."

¹⁰Kale ken noo ke yɛɛ don nɛ, yoonootena siamante non yeewo nyi mberem baa tirii Pool kpetekpetekpete. Mena doo ɔ faewo do ɔ yoonootena ban nyi baa leo Pool don man lee balan ban gyan, na baa mo e gyu ba dekyae man.

¹¹Wee kenan nelim nɛ, de Gbengyoo Yesu konawo kaa sen Pool gyan yako e nyi, "Nyiɛ konoo! Na yee ya! Mena ken n be di ma wose man adanseɛ Gyerusalem kebo nɛ, mena mo te kaboena nyi nya di ma wose man adanseɛ Roman donoo man."

¹²Tɛɛ kena nebo nɛ, Gyudatena baale gyanɛewo mo agyuen. Be kaja ntam nyi be noo be gyae ke daa weenɛ yaa lon ya kelii deban ken baa ko Pool.

¹³Balan ban boo mo Pool wose man agyuen kum kei kela balan soɲola (40).

- ¹⁴Te be gyuu Wurubure saese kegyiise na donoo kegyiise ban gyan ke yako wo nyi, "Da te kan ntam nyi, de noo be gyae ke daa kolo ya, kelii deban ken dee ko Pool.
- ¹⁵Mena doo emee na nombiadiira ban e kpila gyu Romantena yoonootena siamante non gyan ka sola e na waa mo Pool kon e gyan. E gyu ka beo e nyi e ne gyae e ka gyoo Pool nombia nan man nideli, mona nyi o fa gbee nyi baa mo e kon na, da te desina da wose nyi dee koe e gbena man."
- ¹⁶Pool wa agbelebii nyii nombii kei na, te o korowo gyu yoonootena ban dekyae man ke bo Pool amandee.
- ¹⁷Kente Pool baake yoonootena ban man kegyia nolo te o yako e nyi, "Mo tobaalebii kei gyu yoonootena siamante non gyan, nawolo nyi o dana nombii daale waa yako e."
- ¹⁸Te o moo tobaalebii non gyu yoonootena siamante non gyan te yoonootena kegyia non yako e nyi, "Pool non o doo deni man ne kpila la baake man te o yako man nyi maa mo tobaalebii kei kon n gyan, nawolo nyi o dana nombii daale waa yako nen."
- ¹⁹Yoonootena siamante non kyan bu non nyinmaa man te o mo e lee yenan boose e nyi, "Won te n dana n ke yako man?"
- ²⁰Kente bu non tirano nyiaa, "Gyudatena kegyiise te yee noodokolon nyi baa sola nen na n ke yela Pool ke gyu kena wo kyoo. Baa beo nen nyi bee gyae baa gyoo o nombia nan man nideli.
- ²¹Na see ya nawolo nyi balan kela sonola ken ba yoe gbena man bee daa Pool. Ba te kan ntam nyi be noose be gyae ke daa kolo ya kelii deban ken baa ko Pool. Ban tan desina ba wose tan, nyan yaa bee gyeki."
- ²²Te yoonootena siamante non loo tobaalebii non gbete o faree e nyi, "Na yeli nolo ke nyii nyi, n te kaa yako man mena nombia ken ya."
- ²³Mena doo yoonootena siamante non baake o yoonootena kegyiise ban man balan bala te o yako wo nyi, "E gyae yoonootena sononon akpen ala (200) na yoonootena ban bee kyaa deekyonse ne sonotooro na kufu (70), na yoonootena ban bee mo apiase yokii ne sononon akpen ala (200). Baa desina ba wose na baa koro nelim deban kadaalete man gyu Kaesaria.
- ²⁴E gyae deekyon fa Pool na e ka mo e ka do gyoo Felisi non o ne kee botoo teelee doo ne nyinmaa man wosefeeren man."
- ²⁵Te yoonootena siamante non nmarase tone fa wo nyi.
- ²⁶"Man Klaudiuse Lisiase ne nmarasena tone kei mee yele nyan gyoo kpaakpaa Felisi. Mee do nen noo.
- ²⁷Gyudatena kyanana balee kei nyi baa ko e, te ma moo me yoonootena te de gyuuwo ke lee e, nawolo nyi me naawo nyi o yee Roman bu dalolasa e.
- ²⁸Me gyaewo maa gyen kpene ken doo boo mo nombiakumee gyakaa o doo, mena doo ma moo e gyu ban gbagba be kegyiise siaman.

²⁹Botɔɔ te me naawɔ nyi, nombia ŋan bɔɔ mo gyakaa ɔ dɔɔ nɛ, yɛɛ ba mmaraase nombia ŋa, mɔna ma te naa kpene keŋ ɔ be yɛɛ keŋ kaboena nyi baa ko e yaa baa kyan e tɔ deni ya.

³⁰Te ba ke yako man nyi Gyudatena baale te bake ɔ nyee man nyi baa ko e nɛ, debokenaŋ man te me yɛɛ ma agyueŋ nyi maa mo e kɔŋ n gyan. Te me yako baŋ baŋ na e dana nombia nɛ nyi baa mo be nombia kɔŋ n gyan na be kaa gyoo ŋe man. Me nɔɔ te si.”

³¹Mena dɔɔ yoonɔɔtena baŋ yɛɛwɔ ŋgba mena keŋ be kegyia ŋon be faree wɔ nyi baa yɛɛ nɛ. Ba moo Pɔɔl nelim kenaŋ menɛ te be keliwɔ Antipatirise donɔɔ man.

³²Tɛɛ kena nɛ, yoonɔɔtena baŋ be dɔŋ na be nawɔɔ nɛ, besewɔ gyu be dalee man, te baŋ bɛɛ kyaa dɛɛkyɔŋse nɛ moo e laŋ.

³³Be ka gyoo Kaesaria donɔɔ man nɛ, ba moo tɔne keŋ fa gyoo Felisi te ba moo Pɔɔl do ɔ nyiŋmaa man.

³⁴Gyoo ŋon kala tɔne keŋ te ɔ bɔɔse Pɔɔl nyi, tɛɛle kei yenaŋ wonŋi man yaa n leewɔ. Gyoo ŋon ke nyii nyi ɔ lee Silisia tɛɛle man nɛ,

³⁵ɔ yakowɔ nyi, "Debaŋ keŋ balan baŋ ɛmɛɛ na wɔ be nyiŋ nombia de kɔŋ nɛ, na maa nyii n nɔɔwoya." Te ɔ yakowɔ nyi baa mo Pɔɔl gyu gyoo Herode dekpaŋalaŋ dinaa keŋ man na baa gyee e.

Kpilala 24

¹Weeya anɔŋ wɔle nɛ, Wurubuaɛ sae kegyia Ananiase na donɔɔ kegyiise baale na Lɔya ŋon bɛɛ baake e Tɛtulɔse nɛ gyuu Kaesaria ke tɔlɛɛ be nɔɔwoya fa gyoo Felisi lee Pɔɔl wose man.

²Botɔɔ te be baake Pɔɔl kɔŋ. Kɛŋte Tɛtulɔse tɔlɛɛ ɔ nɔɔwoya lee Pɔɔl wose man nyi, Gyoo kpaakpaa, de te nyiŋ wosefɛeren kyare n gyoori kedi kei man. Nawolo nyi nyansa keŋ n ba mo di gyoori nɛ, te desina abɔɔ burum de tɛɛle kei dɔɔ.

³Gyoo kpaakpaa Felisi, yenaŋ kamase na gbɛɛ kamase man na, de sia ta gye abɔɔ nya ayɛɛŋ fa daa keŋa dɔɔ, mena dɔɔ dɛɛ do neŋ nɔɔ nideli.

⁴Mɔna me bɛɛ gyae maa wɔlɛɛ n debaŋ bela ya, mena dɔɔ mɛɛ sola neŋ bo, nyiŋ konɔɔ na n ke tei daa kyomii.

⁵"Da gyeŋ nyi balee kei yɛɛ tɛɛle yɛlɛere e. ɔ te loo nombia do Gyudatena baŋ be kyaa tɛɛle kei dɔɔ pou nɛ, te ɔ yɛɛ Nasarɛtena ɔsom siamante mɔ e.

⁶Nafɔ ɔ gyaewɔ waa mo ayimɛɛ tina Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keŋ mɔ, te de kyaŋa e. Daa gyaewɔ nyi nafɔ dee di ɔ nombia daa gbagba da mmaraa gbɛɛ, mɔna yoonɔɔtena kegyia Lisia kaa lɛo e donŋ man lee de nyiŋmaa man, te ɔ yako daa nyi daa baŋ daa na Pɔɔl dana nombia nɛ, dɛɛ mo kɔŋ n gyan.

- ⁸Akpaa n boose e ɔ noowoya na, nyan gbagba n kena nyi nan pou doo yako lee ɔ wose man ne, doo na ke gbɛɛ.”
- ⁹Te Gyudatena mo moo be noo do nyi mena nombia nan doo yako lee ɔ wose man ne, doo na ne gbɛɛ.
- ¹⁰Gyoo Felisi ke fa Pool gbɛɛ nyi waa kolosi ne, Pool tolee ɔ noowoya nyi, "Ma gyen nyi n ne di nombia teelee kei doo te yee gyen ya. Mena doo dana man gyon ngba mee kolosi maa lese me noose fa nen ne.
- ¹¹Nyan gbagba n gyoo ke man na, n kena nyi weeya kufu ala yaa ngba mo gyu Gyerusalem me kaa som ne.
- ¹²Te balan ban daa na wo be nyim ne, te naa daa na nolo ke lee anmaaren Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man ya. Ba te naa man nyi maa loo nombia do balan Gyudatena osom deni man, yaa yenan daale ya.
- ¹³Te bo gyae baa tale gyo be konoo na baa sen kolo doo wola nyi nombia nan bee mo gyakaa me doo ne yee ampan ya.
- ¹⁴Mona ma te see nyi, mee som de naanao Wurubuarɛ lee de Gbengyoo Yesu gbɛɛ ken ban ne yako nyi ke yee osom kum ke ne man. Te mee lee kpene kamase ken boo nmarase do Wurubuarɛ mmaraase nan ɔ be yeli Mosesi be nmarase see ne, na Wurubuarɛ akpenkpengyoora tona man ne di.
- ¹⁵Me loo gyakaa Wurubuarɛ nombii dokolon kei doo nyi, yen wole na, balan kpaakpaa na balan kumee pou baa fon lee yen man ngba mena ken ban mo loo gyakaa ne.
- ¹⁶Mena doo mee yee kakyen wee kamase na maa yee kpene ken me konoo be gyae ke bu man foo Wurubuarɛ na balan siaman ya.
- ¹⁷Me ka lee Gyerusalem donoo man kulutoonen burum wole ne, ma besewo kon botoo te ma moo koba na aboo kona me tebia Gyudatena ban na baa mo fa ayematena, te me faa Wurubuarɛ mo kedi.
- ¹⁸Deban kei man te be naa man Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man na ma te gberaa ma wose tan, na balan dikpii mo be kpue na man ya, te gidigidi mo te kon botoo ya.
- ¹⁹Mona Gyudatena baale ban boo lee Esia teelee doo ne konawo botoo. Ban te nafa kaboena nyi baa kon n siaman kebo, na nombii ken doo na dee gyoo ke man.
- ²⁰Te n gyae mo na, yela ban ba senee kebo ne ke yako dukum ken boo naa lee ma wose man deban ken boo kyan man gyu donoo kegyiise ban gyan ne.
- ²¹Nombii dokolon ken mo gyo me konoo yako be siaman yena nyi, ban boo yem ne baa bese fon lee yen man bela. Mena nombii kei doo te bee di me nombia gyen ne.”
- ²²Botoo te Felisi non ɔ wulaa ɔ gyen de Gbengyoo Yesu nyeedon gbɛɛ ken wose man nombia nideli ne, tuu nombia kedi wee ken see wee wole. Kente ɔ yakowo nyi, "Wee ken yoonootena kegyia Lisiase non de kon na, maa di n nombia kena.”

²³Kenŋe ɔ yako yoonɔɔtena kegyia ŋon ɔɔ mo Pɔɔl do ɔ nyiŋmaa man ne nyi waa kee ɔ ɔɔ nideli, be naa seŋ ɔ ɔɔ beŋ ya. Mɔna waa fa ɔ tebia gbɛɛ baa fa e kpene kamase keŋ ne hia e.

²⁴Ke di weeya ala ŋaale ne, Felisi na ɔ weele Durusila ŋon ɔ yɛɛ Gyuda alo e ne koŋawɔ botɔɔ. Kenŋe Felisi yela Pɔɔl koŋawɔ kaa kolosi fa wɔ, te Pɔɔl kolosiwɔ lee Kristo Yesu kelɛɛdi wose man.

²⁵Pɔɔl ke gyakaa ɔ ne kolosi lee abɔɔ ŋan tenɛɛ na deeli keyɛɛ, na wose ɔɔ kedi na mena keŋ Yesu waa di balan pou nombia wee daale ne, gyakolon gyoo Felisi te ɔ yakowɔ nyi, "Tekaboe mena ta pɛ, me nyiŋ ma wose na maa baake neŋ bela."

²⁶Na ɔ sia gyakaa nyi Pɔɔl waa fa e kɔba na waa tina e yela mena ɔɔ ɔ kyaa ɔ kyaa na, ɔ te baake Pɔɔl kolosi na e.

²⁷Kulutoonenŋe ala wole ne, Pokiuse Fesituse kaa dii gyoori gyoo Felisi nawɔɔ man. Mɔna keŋ Felisi ne gyae waa yɛɛ Gyudatena deeli ɔɔ, ɔ ta lese Pɔɔl lee deni man ya.

Kpilala 25

¹Fesituse ke koŋ tɛɛle keŋ ɔɔ ɔ ne di gyoori ne, ka weeya atooro wole na ɔ leewɔ Kaesaria gyu Gyerusalem.

²Botɔɔ te Wurubuarɛ saese kegyiise na Gyudatena ɔsom kegyiise moo Pɔɔl nombia ŋan baŋ kpa ɔ be yɛɛ ne kaa see ɔ siaman.

³Ba sola Fesituse nyi waa wii wɔ na waa yela baa lese Pɔɔl koŋ Gyerusalem nawolo nyi, na ba te bake ba nyeeman nyi de koŋ mena na baa yo gbɛɛnaa man na baa deke e ko.

⁴Kenŋe Fesituse tiranɔɔ nyi, "Pɔɔl waa doo deni man Kaesaria botɔɔ, nawolo nyi maŋ gbagba maa gyu botɔɔ weeya ala keŋa man.

⁵Akpaa nyi ɔ te yɛɛ nombiikum daale na ɛ yela ɛ kegyiise baale ke sila maŋ gyu Kaesaria na be kaa wola dukum keŋ ɔ be yɛɛ."

⁶ɔ ke kyaa be gyaŋ weeya gyanaara yaa kufu ne, ɔ korowɔ gyu Kaesaria. Ke tɛɛ kena ne, ɔ baake nombia ŋan te ɔ yela ba moo Pɔɔl koŋ be siaman.

⁷Pɔɔl ka betaa bɛɛ lee pɛ, te Gyudatena baŋ ɔɔ lee Gyerusalem ne kaa seŋawɔ kilisi e te be fiasɛɛ bɛɛ mo nombiakumɛɛ dinaana gyakaa ɔ ɔɔ, mɔna be te nyiŋ nombii keŋ baa seŋ ke ɔɔ wola nyi ŋe yɛɛ ampaŋ ya.

⁸Pɔɔl kolosiwɔ lese ɔ noɔse nyi, "Ma te yɛɛ nombiikum kamase tia Gyudatena mmaraase yaa Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ ya. Ma te yɛɛ nombiikum tia Romantena gyoo dinaa mo ya."

⁹Fesituse gyaewɔ waa yɛɛ Gyudatena deeli mena ɔɔ, ɔ boɔse Pɔɔl nyi, "N ne gyae n ke sila maŋ gyu Gyerusalem na me kaa di n nombia ŋan botɔɔ?"

¹⁰Ken̄te Pɔɔl tiranɔɔ nyi, "Gyoo dinaa Kaesa nombia dedii dekpajalan̄ man yaa ma seɲɛɛ nɛ. Mena dɔɔ kɛbo te kaboena nyi baa di me nombia. Nyan̄ gbagba n gyeɲ nideli nyi ma te yɛɛ Gyudatena dukum kamase ya.

¹¹Akpaa ma te yɛɛ dukum keɲ kaboena nyi baa ko man na, baa tale ko maɲ, mɔɔ ne bɛɛ ya. Mɔna akpaa nyi nombia ɲan bɛɛ mo gyakaa me dɔɔ yɛɛ akereɛ ɲa na, ɲolo be gyae waa tale mo maɲ do be nyin̄maa man nyi baa ko man ya. Akpaa nne te doo na mɛɛ sola neɲ bo, mo maɲ gyu Roman gyoo dinaa ɲon gyan̄."

¹²Gyoo Fesituse na ɔ kegyiise ban̄ ka lee yenan̄ kolosi na dɔɲa tan̄ nɛ ɔ kaa tiranɔɔ nyiaa, "Gyoo dinaa Kaesaria gyan̄ te n ne gyae baa di n nombia, mena dɔɔ ɔ gyan̄ te n ke gyu."

¹³Ke di weeya ala nɛ, gyoo Agiripa na ɔ deesi Bɛenise kɔɲawɔ Kaesaria kaa do Fesituse nɔɔ.

¹⁴Be ke di weeya ala ɲaale botɔɔ nɛ, te Fesituse moo Pɔɔl nombia ɲan see gyoo Agiripa siaman e nyiaa, "Tobaale ɲolo kyaa kɛbo kei ɲon gyoo Felisi be yeli ɔ be dɔɔ deni man,

¹⁵te deban̄ keɲ mɔɔ gyu Gyerusalem nɛ, Wurubuarɛ saese kegyiise na Gyudatena ɔsom kegyiise moo nombia gyakaa ɔ dɔɔ te be yako maɲ nyi maa bu e fɔɔ.

¹⁶Mɔna me yako wɔ nyi, daa Romantena kɛɛ yɛɛ yɛna nyi, akpaa balan̄ bala de nyin̄ nombia te da te gyan̄ee ta wɔ na baa lese be nɔɔse ya na, de bee bu fɔɔ ya.

¹⁷Te daa na wɔ ke kɔɲ kɛbo nɛ, ma te kyaa nombia ɲan dɔɔ kyare ya, mɔna tɛɛ kena nɛ, me baake nombia ɲan te me yela ba lese balee ɲon kɔɲ.

¹⁸Te balan̄ ban̄ ɲon na wɔ be nyim nɛ korowɔ tɔlɛɛ be nɔɔwoya. Nombiakumɛɛ ɲan maɲ ba gyuen̄ nyi nafi baa yako lee ɔ wose man nɛ, na ɲan gba te be yakowɔ ya.

¹⁹Mɔna ban̄ na Pɔɔl lɛɛ dɔɲa an̄maaren̄ bo lee be Wurubuarɛ ɔsom wose man, na balee ɲon bɛɛ baake e nyi Yesu ɲon ɔ ba yem te Pɔɔl ne gyɔ ɔ konɔɔ yako nyi ɔ delena nɛ wose man.

²⁰Na mɔɔ gyeɲ mena keɲ maa gyoo nombia keɲa dinɔɔ man ya, mena dɔɔ me bɔɔse Pɔɔl nyi waa sɛɛ gyu Gyerusalem na be kaa di ɔ nombia botɔɔ?

²¹Mɔna Pɔɔl solawɔ nyi baa yela waa doo be nyin̄maa man na gyoo dinaa Kaesa kedi ɔ nombia. Mena dɔɔ me yela be gyee e kelii deban̄ keɲ maa kaa mo e gyina gyoo dinaa ɲon."

²²Ken̄te gyoo Agiripa yako Fesituse nyi, "Maɲ gbagba ne gyae nyi maa nyii balee kei nɔɔwoya." Te Fesituse tiranɔɔ fa e nyi, "Nyan̄ ke nyii ɔ nɔɔwoya kyoo."

²³Ke tɛɛ kena nɛ, gyoo Agiripa na Bɛenise desinaa ba wose te yoonɔɔtena kegyiise na donɔɔ kegyiise sila wɔ kaa gyoo deni keɲ man bɛɛ gyan̄ee nɛ. Be kee gyu na nɔɔneɲ na suya silana wɔ. Te Fesituse yela ba moo Pɔɔl kɔɲ.

²⁴Te Fesituse yakowɔ nyi, "Gyoo Agiripa na ban pou e be yilaa kebo, ε ne naa balee kei. Gyudatena ban be kyaa Gyerusalem na Kaesaria kebo kaa wiiwɔ fa man nyi kaboena nyi baa ko e.

²⁵Man te naa dukum ken ɔ be yɛɛ ken kaboena nyi baa koe ya. Mɔna ɔ ka sola nyi Roman gyoo dinaa waa di ɔ nombia nɛ, mena dɔɔ te me yɛɛ ma gyuen nyi maa mo e yelee e.

²⁶Mɔna mɔɔ tan kolo kitii maa nmarase yelee gyoo dinaa lee ɔ wose man ya. Mena dɔɔ te ma moo e kɔn ε popou siaman tuturu na, nyan gyoo Agiripa gyan nyi n gyoo ɔ nombia nan man na, maa nyin kolo nmarase lee ɔ wose man yelee gyoo dinaa non.

²⁷Nawolo nyi me naawɔ ma agyuen man nyi, tekaboena nyi maa mo walan non ɔ doo deni man nɛ yelee gyoo dinaa ken nyi, mɔɔ tale wola nombiikum ken ɔ be yɛɛ ya."

Kpilala 26

¹Gyoo Agiripa yako Pool nyi, "Nɛnɛ gbɛɛ doo, nyan gbagba tolɛɛ n nɔɔwoya." Te Pool gyinaa ɔ nyinmaa adido te ɔ kolosiwɔ lese ɔ nɔɔse nyi,

²"Gyoo Agiripa, ma te yɛɛ nyeebam ngba gyen wee kei ma senɛɛ n siaman mɛɛ lese me nɔɔse lee nombia nan pou Gyudatena ba moo gyakaa me dɔɔ nɛ.

³Gbagbaagba na te yɛɛ man gyon nideli nawolo nyi n gyen Gyudatena mmaraase na kewɔnɛɛ ken doo ne man nɛ pou. Mena dɔɔ mɛɛ sola nen nyi, nya nyin konɔɔ na n ke tei man.

⁴Gyudatena pou gyen mena ken mɔɔ kyaa lee me biatɛɛ. Ba gyen mena ken mɔɔ kyaa man gbagba me balan man na Gyerusalem donɔɔ man.

⁵Ba gyen man te yɛɛ gyen ya, te akpaa nyi baa sɛɛ yako nombii na ke gbɛɛ na, baa tale di adanɛɛ nyi me kyanɔ do ɔsom mmaraase nan nyinmaase ala ngba Farasii baale nɛ.

⁶Ken dɔɔ gyen ma senɛɛ kebo bee di me nombia yɛna nyi, me sia gyakaa kpene ken de Gbengyoo Wurubuarɛ be yako see nyi waa yɛɛ fa de naanaɔ nɛ dɔɔ.

⁷Mena nombii kei dɔɔ te daa Gyudatena akpanalan kufu ala nan pou sia gyakaa nyi Wurubuarɛ waa yɛɛ fa daa. Mena dɔɔ te dɛɛ som Wurubuarɛ na sibiiyam deban kamase. Gyoo kpaakpaa, me sia gyakaa mena nombii kei dɔɔ nyi Wurubuarɛ waa yɛɛ fa daa, ken dɔɔ te Gyudatena moo nombia gyakaa me dɔɔ.

⁸Weera te dana don fa non nyi ya lɛɛ di nyi Wurubuarɛ waa gyuuusu ban bɔɔ yem nɛ?

⁹Man gbagba me lɛɛwɔ di me konɔɔ man nyi, kaboena nyi maa mo gbɛɛ kamase man na maa woleɛ Yesu non ɔ ba lee Nasarɛte nɛ yelee.

¹⁰Mena mɔ te me yɛɛwɔ Gyerusalem donɔɔ man. Saese kegyiise faa man gbɛɛ te me kyanɔ Kristotena burum to deni, te akpaa bɛɛ gyae baa ko wɔ mɔ na, mɛɛ sen be wole nyi ke gbɛɛ kenan, baa ko wɔ.

¹¹Debaŋ kamase na me doŋee Gyudatena osom denee man mee naase Kristotena diyem, na baa nyiŋ tina ba keleeŋdi keŋ yela. Me baŋ ka koro be doo nideli ne, me sila wo gyu teelese wolee doo ke naase wo diyem nideli.

¹²Lee kei doo te Wurubuaŋe saese kegyiise faa maŋ be nyiŋmaa man tone keŋ ne fa maŋ doŋ, te ma moo ma nyee baŋ Damasekuse gbɛɛ.

¹³Gyoo kpaakpaa, weesetenŋen me ka koro mee gyu keŋ ne, karatetee dokolonŋ te keŋmaŋee daale keŋ ne naa kela weese ne, leewo adido kaa ŋmaale kilisi daa na me tebia baŋ de doŋee ne.

¹⁴De popou leewo yala teelee man te me nyii noowoya ŋaale yako maŋ Hiburu dei man nyi, 'Sool, Sool, weera te n ne naase man diyem? N ne naase n wose diyem bo ŋgba mena keŋ bee woŋee wonembu te ŋon mo ne woŋee o wose lee wole naase o wose diyem ne.'

¹⁵Te me boosewo nyi, 'Nyaŋ amote ŋonaŋ me Gbenggyoo?' Te de Gbenggyoo tiranoo nyi, 'Maŋ yena Yesu ŋon n ne naase diyem ne.

¹⁶Mona koro seŋ ma lese ma wose baa wola neŋ, na maa mo neŋ yee me tobaale na n ke di adanseɛ lee kpene keŋ n be naa lee ma wose man na ŋan maa kaa wola neŋ ne.

¹⁷Maa lee neŋ lee nyaŋ gbagba n balan, na baŋ ba te yee Gyudatenawo ya te mee kpila neŋ be gyaŋ ne nyiŋmaa man.

¹⁸Mee kpila neŋ baa na n kaa gyusu be sia, na baa tale lee ditinŋee man koŋ keŋmaŋee man, na baa tale lee obonsam nyiŋmaa man koŋ Wurubuaŋe gyaŋ. Na baa lee maŋ di na Wurubuaŋe ka mo be nombiakumee kyee wo na baa nyiŋ dekyae kpu na baŋ Wurubuaŋe ba lese see fa o wose ne.'

¹⁹Mena doo gyoo Agiripa, ma te yee denŋele doŋ lee kpene keŋ Wurubuaŋe ba lese wola maŋ lee adido, te moo naa ke na me sia ŋgba doseɛ man ne ya.

²⁰Me tangbɛɛwo yako Wurubuaŋe nombia Damasekuse te me gyuu Gyerusalem na Gyudia teelee doo pou. Kenanŋ wole te me kaa kolosi ŋa fa baŋ ba te yee Gyudatenawo ya ne. Me yako wo nyi baa kyeekee lee be gbɛɛneŋ kumee man na baa koŋ Wurubuaŋe gyaŋ, na baa yee aboo ŋan gyae kawola nyi ba te kyeekee lee be gbɛɛneŋ kumee man koŋ Wurubuaŋe gyaŋ ne.

²¹Kei doo te Gyudatena kyaŋa maŋ Wurubuaŋe osom deni dinaa keŋ man te bee gyae gbɛɛ baa ko maŋ ne.

²²Mona Wurubuaŋe ta seŋ me wole kaa lii gyɛŋ, mena doo te me talewo seŋ kebo keŋkeŋ mee di nombia keŋa adanseɛ fa bia na kegyiise pou nyi, kpene keŋ mee yako ne na keŋ Wurubuaŋe akpenkpenŋgyooŋa na Mosesi be yako see nyi gyae ke koŋ ne, yee dokolonŋ.

²³Nombii keŋ boo yako see yena nyi, nyeeleere ŋon Wurubuaŋe be yako see nyi waa koŋ ne, waa naa diyem te ŋon ne gyacla waa tangbɛɛ foŋ lee yeŋ man, na waa wola o

balan Gyudatena na ban ba te yee Gyudatenawo ya ne pou nyi, kenmanee ken man baa ta na baa nyin nyeedon ne te kon.”

²⁴Botoo te gyoo Fesituse gyoo Pool noo doo fae e nyi, "Pool, n nyee ne wolee do? N tone kagyen bein na doo na nen diteh ne.”

²⁵Kenete Pool tiranoo nyi, "Gyoo kpaakpaa! Ma nyee bee wolee ya, me sia ala kaen. Nombia nan mee kolosi ne yee nombia kpaakpaa na, te ne doo na ne gbene mo.

²⁶Gyoo Agiripa, n gyen nombia kena pou man mena doo maa tale gyo me konoo kolosi na nen lee me konoo man. Mee lee di nyi n gyen nombia kena man ken dokolon koran te lam n doo ya, nawolo nyi ba te yee na weese ya.

²⁷Gyoo Agiripa, n ne lee Wurubure akpenkpengyooa ban noowoya di? Ma gyen nyi n ne lee na di.”

²⁸Kenete gyoo Agiripa mo boose Pool nyi, "N gyen nyi nyan ke tale yela maa bese Kristobaale debokeiman?”

²⁹Te Pool tiranoo nyi, "Gyen bo o kyoo bo o, man ne fane bo nyi Wurubure waa yela emee na balan akan ban pou e be tei man gyen wee kei ne, e ka bese Kristotena ngba man Pool ne. Mona be na do non akyakaase bo ya!”

³⁰Kenete gyoo Agiripa na Fesituse non o senee Romantena gyoo dinaa nawoo man ne, na Beenise na balan akan ban korowo lee deni ken man.

³¹Be ka koro ne be kolosiwo na donja nyiaa, "Balee kei te yee dukum ken kaboena nyi baa ko e yaa baa do e deni ya.”

³²Kenete gyoo Agiripa yako Fesituse nyi, "Nyi balee kei den te yako nyi dee mo o nombia gyina gyoo dinaa Kaesa ya na, nafa dee tale tina e yela.”

Kpilala 27

¹Kenete be bakewo see nyi dee mo degbele dinaa na dee gyu Romantena gyoo dinaa non gyan Itali teelee man. Te ba moo Pool na balan ban boo kyam to deni ne baale do yoonootena kegyia non bee baake e Gyuliose ne nyinmaa man. Gyuliose yee Roman gyoo dinaa non yoonootena kegyia nolo e.

²Te da gyoo degbele dinaa ken koo lee Adaramitium donoo man kee gyu Esia yenan donoose nan ne kya boo nooman ne, te de kuluwo lan. Na Arisitakuse non o ba lee Tesalonika donoo ken ke kyaa Masedonia teelee man ne doo de man.

³Tee kena ken ne, de gyuuwo ka gyoo Sidon donoo man, botoo te Gyuliose naa Pool waranjase te o faa e gbene te o gyuu o tebia gyan na baa fa e kpene ken ne hia e.

⁴De ka koro lee botoo dee gyu ken ne, na felin ne gyoo kon de gyan mena doo da moowo na Saiporose teeleeii ken lon be kilisi ke ne yenan, nawolo nyi na felin bee gyoo kon botoo ya.

⁵Da moowo epo dɔɔ ke lan Silisia na Pamfilia tɛelese yenan te de ka gyoo Mira donɔɔ ken ke kyaa Lisiase tɛele dɔɔ nɛ.

⁶Botɔɔ te yoonɔɔtena kegyia non naa degbele dinaa daale na ke ta lee Alekesanda kee gyu Itali te ɔ lese daa do ke man.

⁷Degbele ken moo daa dɛɛdɛɛ te de naa diyem mɔ nideli weeya burum pɛte de ka benaa donɔɔ ken bɛɛ baake ke Kiniduse nɛ. Feliɲ ken te fa daa gbɛɛ dɛɛ mo da nyee ban botɔɔ ken nafi dee gyu nɛ ya, mena dɔɔ de gyuuwo ka mo na Kreti tɛele ken lon be kilisi ke nɛ, ata ata kelii Salimone donɔɔ yenan dɔɔ, nawolo nyi na feliɲ ken bɛɛ gyoo kon botɔɔ yenan ya.

⁸Da moowo na epo nɔɔ nɔɔ, te de kaawo mɔ nideli pɛte de kaa lii botɔɔ ken bɛɛ baake nyi Agbelese dasenae kpaakpaa, ken benaa na donɔɔ ken bɛɛ baake nyi Lasea nɛ.

⁹De wolɛɛ deban boo ken dɔɔ ampan ampan, te wee ken Gyudatena ne fa Wurubware kedi na waa mo ba dukum kyɛɛ wo nɛ kaa lanawo. Mena deban kenan na feliɲ ne yeli lon dɔɔ keta ne yɛɛ gyakolon nideli. Mena dɔɔ Pɔɔl kolosiwo fa wo nyi,

¹⁰"Me tebia, ma te naa nyi dɛɛ naa diyem nideli na dee di gyerebi de gbɛɛ kei man. Na degbele dinaa kei na kasolɔse nan naagen ne gyae la ke wolɛɛ ya, mona balan mɔ baa yekee. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ kyaa kebo."

¹¹Mona yoonɔɔtena kegyia non bɛɛ Pɔɔl nɔɔwoya bo, te ɔ moo degbele dinaa ken gbengyoo na saare non wui.

¹²Ken te be kpa agbelese dɛɛsenae kenan be dei na kekyaa kyengbelelee deban kenan man ya. Mena dɔɔ be man dekpen dinaa gyaewo nyi baa kyan ba wose na be kaa lii donɔɔ ken bɛɛ baake ke nyi Fonisi nɛ, na baa kyaa botɔɔ kyengbelelee deban kenan man. Fonisi yɛɛ agbelese dɛɛsenae ken ke kyaa Kreti tɛele man te ke sia tee bo weese dɛɛlee na weese dɛɛyalae nsana.

¹³Feliɲbii daale kɛɛ gyoo lee ata yenan nɛ, balan ban gyuenwo nyi baa nyin gbɛɛ ta ba kegyaebii, mena dɔɔ be wonɛɛ nyeele ken ne kyan degbele dinaa sen debodokolon dekenken dɔɔ nɛ, kaa do degbele dinaa ken man te be kuluwo ta na Kreti epo nɔɔ nɔɔ.

¹⁴Te kyare ya te feliɲ dinaa daale gyoo lee weese dɛɛlee man demena dɔɔ, lee Kreti tɛelebii ken lon be kilisi ke nɛ yenan kon.

¹⁵Feliɲ ken gyoo gyanee na degbele dinaa ken mena dɔɔ ka te tale gyu ke siaman bela ya. Mena dɔɔ de yela feliɲ ken wonɛɛ daa gyu botɔɔ ken kɛɛ gyae.

¹⁶Te de gyuuwo ka mo na Kauda tɛelebii ken lon be kilisi ke nɛ yenan, na feliɲ bɛɛ gyoo botɔɔ nideli ya, mona de kaawo pɛte de talewo lese degbele bii ken bɛɛ mo lee balan nyee ya nɛ lee degbele dinaa ken man.

¹⁷Balan ban wonɛɛ degbelebii ken do degbele dinaa ken man te ba moo nmeesen bake degbele dinaa ken na feliɲ be nyin gyɔ ke tekerii ya. Be yeewo nyi degbele dinaa ken kaa ta dɔɔ Libia boo nɔɔ anasa man ya, mena dɔɔ be tisinaa degbele dinaa ken kanyanse te be tinaa degbele ken yela, te feliɲ moo ke ke don dɛɛ dɛɛ.

¹⁸Feliŋkum keŋ moo daa kyenŋben kyenŋben boo keŋ dɔɔ, mena dɔɔ tɛɛ kena nɛ te be fiasɛɛ bɛɛ lese kasolɔse lee degbele dinaa keŋ man do loŋ man.

¹⁹Ke tɛɛ kena nɛ, ba lese degbele keŋ gbagba abɔɔ ŋan ŋaale funjii leki do ɛpo man.

²⁰Dii weeya burum na de bɛɛ tekaa naa weese yaa kyolobiise ya, na feliŋ keŋ mo gyakaa ne gyɔɔ akpanyanŋyan man, mena dɔɔ de ta teka gyakaa loo nyi dee nyin nyeedon bela ya.

²¹Balan ban kyaawɔ weeya burum keŋ be bee di weenɛɛ ya, kente Pɔɔl korowɔ sen be siaman yako wɔ nyi, "Me tebia, nyi yen nyii kpene keŋ mɔɔ yako ŋon nyi ɛ na kulu degbele dinaa keŋ lee Kreti ya nɛ, nafa den te naa diyem kei na dee di gyerebi kei mo ya.

²²Nenɛɛ mɛɛ sola ŋon bo nyi ɛ nyin konɔɔ, ɛ man ŋolo be gyae waa yen ya mɔna degbele dinaa keŋ kaagen ne gyae la ke wolɛɛ.

²³Nawolo nyi dana nelim me Wurubuarɛ ŋon me yɛɛ ɔ wui te mɛɛ som e nɛ, kpila ɔ kpilale kon me gyan,

²⁴kaa yako man nyi, 'Pɔɔl na yee ya, kaboena nyi nya gyu ka sen gyoo dinaa Kaesa siaman, na baa di n nombia ŋan. Lee nyan dɔɔ, Wurubuarɛ waa gyee ban pou be doo degbele dinaa keŋ man nɛ.'

²⁵Mena dɔɔ me tebia, ɛ nyin konɔɔ, nawolo nyi mɛɛ lɛɛ di nyi ŋan pou Wurubuarɛ be yako nɛ gyae ke kon ŋgba mena keŋ ɔ be yako man nɛ.

²⁶Mɔna dɛɛ kaa lee tɛɛlebii daale keŋ loŋ be kilisi nɛ dɔɔ."

²⁷Weeya kufu anaarate keŋ man nelim nɛ, na feliŋkum keŋ sɛɛ kɛɛ wɔŋee daa Aderia ɛpo dɔɔ. Tɛɛ nsana nɛ, ban bɛɛ saa degbele dinaa keŋ nɛ naawɔ nyi be ta benaa tɛɛlebii daale.

²⁸Te ba moo kpene keŋ bɛɛ mo maa loŋ siilin nɛ mo do loŋ keŋ man te be naawɔ nyi ke siilin man yɛɛ nawɔɔ tɔɔse sɔŋonon na sao(120). Be ke gyu be siaman kyomii nɛ, ba besewɔ maa loŋ keŋ te be naawɔ nyi yɛɛ nawɔɔ tɔɔse sɔŋonaara na kufu (90).

²⁹Be yeewɔ nyi degbele dinaa keŋ gyae ka too na boe, mena dɔɔ ba lese nyeela anaara ŋan ne kyan agbelese sen debodokolon nɛ do loŋ man degbele keŋ wole. Te be fanewɔ nyi tɛɛ dɛɛ naa bilen.

³⁰Ban bɛɛ saa degbele dinaa keŋ nɛ yela baa yeu tina daa yela, mena dɔɔ ba lese degbelebii keŋ ke gyakaa degbele dinaa keŋ dɔɔ nɛ gyakaa loŋ dɔɔ. Te ba beowɔ yɛɛ ŋgba bee gyu be kaa fun nyeela ŋan ne kyan degbele dinaa sen debodokolon nɛ do loŋ man degbele keŋ siaman.

³¹Te Pɔɔl yako yoonɔɔtena kegyia ŋon na yoonɔɔtena ban nyi, "Akpa balan kɛwɔ te kyaa degbele dinaa kei man ya na, ɛ be gyae ɛ ke nyin nyeedon ya."

³²Mena dɔɔ yoonɔɔtena ban tirii ŋmeesen ŋan bɔɔ mo kpan na degbelebii keŋ nɛ te loŋ wɔŋee ke lan.

³³Tɛɛ kɛɛ ɲmanɛɛ maa kɛɲ nɛ, Pɔɔl doo wɔ kakyɛɲ nyi baa di weenɛɛ. Te ɔ yako wɔ nyi, "Gyɛɲ weeya kpaakpaa kufu anaara yaa ɲgba ɛ wɔɛ nɛ lɔ ɲon, te ɛ nɔɔ mɔ te daa ta kolo ya.

³⁴Mena dɔɔ mɛɛ waase ɲon bo nyi yaa di na ɛ ke nyiɲ nyiɲ nyeedon, nawolo nyi kolo na kolo be kyaa kɛɲ gyae ke yɛɛ ɛ man ɲolo ya."

³⁵ɔ kekolosi nɔɔwoya kɛɲa taɲ nɛ, ɔ moo bodobodo te ɔ fanewɔ fa Wurubuarɛ karan be popou siaman, te ɔ kara ke te ɔ diiwɔ.

³⁶Botɔɔ te be popou wɔɛ fɛɛ wɔ te ba moo weenɛɛ do be nɔɔman.

³⁷Daa ban pou de doo degbele dinaa kɛɲ man nɛ, yɛɛ balan sɔɲonon akpɛɲ ala na sɔɲotooro na kufu looro (276).

³⁸Be popou kedi baa nɛ, ba lese weenɛɛ ɲan doo degbele kɛɲ man nɛ fun do ɛpo man, na debgele dinaa kɛɲ ke nyiɲ koro yun.

³⁹Tɛɛ kɛɛ naa kɛɲ nɛ, be naawɔ ɲgba ɛpo kɛɲ yenɲ daale te sɔɔ gyoo tɛɛle daale man, na aɲasa doo botɔɔ mɔna be ta gyɛɲ tɛɛle dokolon kenɲ ya. Mena dɔɔ be yɛɛ ba gyueɲ nyi akpaa baa tale na, baa besena degbele dinaa kɛɲ gyu ka sɛɲ botɔɔ.

⁴⁰Te be kɛɛɛ ɲmeesɛɲ ɲan bɔɔ mo kpan na nyeela ɲan nɛ kyan degbele dinaa sɛɲ debodokolon nɛ do lon man, te be booli ɲmeesɛɲ ɲan bɔɔ mo bake na woni kɛɲ nɛ kii degbele dinaa nɛ. Te be gyinaa degbele dinaa kɛɲ kanyan adido degbele kɛɲ siaman te felin gyɔɔwɔ, te tuu degbele dinaa kɛɲ sia tee dekenken dɔɔ gbɛɛ.

⁴¹Mɔna degbele dinaa kɛɲ siagbɛɛ gyuuwɔ ka gyoo aɲasa man te ke dɔɔwɔ debodokolon, te ka ateta kɛɲ ɲerewɔ gyoo aɲasa ɲan man te ke dɔɔwɔ kɛɲ ke bee wosi gba ya. Te felin dinaa kɛɲ nɛ gyɔɔ nɛ yela ɛpo lon kɛɲ gyɔɔ degbele dinaa kɛɲ wɔle gbɛɛ agun kpetekpetekpete.

⁴²Yoonɔɔtena ban yɛɛ ba agyueɲ nyi baa ko balan ban bɔɔ kyam do deni nɛ pou, na be man ɲolo be nyiɲ yɛɛɛ ton yeu ya.

⁴³Mɔna yoonɔɔtena kegyia ɲon gyaewɔ waa lee Pɔɔl nyee mena dɔɔ ɔ tɔɔ wɔ nyi be na yɛɛ ɲgba mena kɛɲ bɔɔ bake see nɛ ya. Mena dɔɔ ɔ yako balan ban pou nyi ban baa tale yɛɛɛ na, baa tangbɛɛ ton gyoo lon man na baa yɛɛɛ ton gyu dekenken dɔɔ.

⁴⁴Te ban bɔɔ kaa nɛ baa gotaa degbele dinaa kɛɲ be yɛɛɛ nɛ daase pampasanse ɲan be kyakaree nɛ, na baa ton gyu dekenken dɔɔ. Nnɛ te de popou yɛɛwɔ ton gyu dekenken dɔɔ kɛɲ ɲolo te dɔɔ ya.

Kpilala 28

¹De ka lee ɛpo man kaa sɛɲ dekenken dɔɔ nɛ te balan ban be kyaa botɔɔ tɛɛlebii kei kɛɲ lon be kilisi ke nɛ dɔɔ yako daa nyi, bɛɛ baake botɔɔ nyi Maleta.

- ²Donɔɔsetena benaŋ kɛɛ de dɔɔ nideli. Na ɔga te fiasɛɛ ɔ ne ŋɛɛ, mena dɔɔ ba doo boalan fa daa nyi dee woli nawolo nyi, na waare kyaa.
- ³Pɔɔl ke kuu daase ŋaale waa do boalan keŋ man nɛ, te boalan ogyefeliŋ keŋ yela dom keŋkeŋteŋte ŋolo leewɔ daase ŋan man kaa milii ɔ nyinmaa.
- ⁴Donɔɔsetena banŋ kena mena nɛ be yako dɔŋa nyi, "Balee kei waa yɛɛ awudiini e. Nawolo nyi, nyi ɔ yɛɛ nyeebam ŋgba ɔ te dɔɔ epo man koran ya nɛ, ɔ nombiakumɛɛ be gyae ke yela waa nyin nyeedon ya."
- ⁵Mona Pɔɔl ŋmanyar dom ŋon do boalan man, keŋ kolo te yɛɛ e ya.
- ⁶Balan banŋ gyueŋwɔ nyi waa bokee, yaa gyae ke kara e lo karatete dokolon na waa yenŋ. Mona ba ke daa gyu siaman te ba kena nyi kolo te yɛɛ e ya nɛ, be kyɛɛke ba agyueŋ nyi balee kei waa yɛɛ bane ŋolo e.
- ⁷Botɔɔ gyoo yele yena Pubiliyuse. Na ɔ tɛɛle benaa na botɔɔ keŋ de kyaa nɛ. ɔ kɛɛ de dɔɔ nideli te de kyaawɔ ɔ dɛɛ weeya kpaakpaa atooro.
- ⁸Gyoo Pubiliyuse ŋonan ɔ kya kaa wee kpanalan, na ɔ na kyeree. Keŋte Pɔɔl gyuuwɔ ka mo ɔ nyinmaa gyakaa ɔ dɔɔ fane fa Wurubuarɛ fa e, te ɔ kyɔɔ e kawee.
- ⁹Ke koŋ mena nɛ, kaweesetena akanŋ banŋ pou be kyaa Maleta tɛɛle keŋ dɔɔ nɛ koŋawɔ, te Pɔɔl kyɔɔ wɔ be kawees pou.
- ¹⁰Balan benaŋ moo obuo dinaa fa daa, te be fa daa abɔɔ burum, te de ka koro lee botɔɔ dee gyuu nɛ, be fa daa abɔɔ ŋan gyae ke hia daa gbɛɛnaa man nɛ.
- ¹¹De dii gyaalanŋa batooro tɛɛlebii keŋ dɔɔ pɛte da leewɔ botɔɔ. Keŋte da moo degbele dinaa keŋ kɔɔ lee Alekesanda donɔɔ man kaa senŋ botɔɔ dugbutu tɛɛ nɛ. Ba te yɛɛ banɛ atawaase gyakaa degbele dinaa keŋ dɔɔ, te da gyoo ke lanŋ.
- ¹²De gyuuwɔ ka gyoo Sirakuse donɔɔ man, te de kyaawɔ botɔɔ weeya atooro.
- ¹³Da leewɔ botɔɔ ka gyoo Regium donɔɔ man. Tɛɛ kena keŋ nɛ, felin daale lee ata yenaŋ kaa gyɔ, mena dɔɔ ka weeya alate man te de gyuuwɔ ka gyoo Puteyoli donɔɔ man.
- ¹⁴Botɔɔ te de naa Kristotena baale te ba sola daa nyi dee di weeya gyanaara be gyanŋ. Nnɛ te de tɛɛwɔ menɛ ka gyoo Roman donɔɔ man.
- ¹⁵Kristotena banŋ be kyaa Roman kenyii da nkanŋ nɛ, be man baale koŋawɔ kaa gyanɛe na daa nanŋ Apiuse donɔɔ man, te baale mo kaa gyanɛe na daa ŋɔla dɛsɔe denɛ atooro ŋan man. Pɔɔl kena wɔ nɛ, doo e kakyeŋ te ɔ faa Wurubuarɛ karanŋ.
- ¹⁶De ka gyoo Roman donɔɔ man nɛ, yoonɔɔtena kegyia ŋon faa Pɔɔl gbɛɛ nyi waa gyu ke kyaa botɔɔ keŋ dei fa e nɛ, te ba lese yoonɔɔte ŋolo nyi waa gyee e.
- ¹⁷Weeya atooro wole nɛ, Pɔɔl baake Gyudatena kegyiise banŋ be kyaa donɔɔ kenanŋ man nɛ gyanɛe. Ba ke gyanɛe keŋ nɛ te ɔ yako wɔ nyi, "Me tebia Iseraetena, ma te yɛɛ kolo kum tia de tebia yaa tia amanberese ŋan de naanaɔ ba wola daa koran ya, mona be kyanŋa manŋ Gyerusalem donɔɔ man te ba moo manŋ do Romantena nyinmaa man.

- ¹⁸Ba korowo gyoo me nombia man na, be yela baa tina man yela, nawolo nyi ba te naa nombiikum ken moo yee ken kaboena nyi baa ko man ya.
- ¹⁹Mona ken Gyudatena be bee doo, yela ma solawo nyi maa mo me nombia kon gyoo dinaa gyan, mona man doo ma gyen nyi daa na me tebia betan daale ya.
- ²⁰Kei doo te me baake non na maa nyin lese nombia nan man wola non. Wala non Israetena sia gyakaa o doo nyi waa kon ne doo te me doo akyakaase ken man ne.”
- ²¹Kente kegyiise ban tirano fa e nyi, "Da te lee n wose man tone lee Gyudia teele man ya. Te de wala nolo mo ta lee botoo kon kaa yako daa kolo kum lee n wose man ya.
- ²²Mona dee gyae dee gyen nya agyuen nawolo nyi da gyen nyi yenan kamase na balan ne kolosi tia dikpii ken man n doo ne.”
- ²³Te balan ban na Pool see wee ken baa gyanee. Wee kenan kelii ne, be man balan burum konawo botoo ken Pool kyaa ne. Lee nebo kelii balinoo ne, o kolosi Wurubuar gyoori ken wose man nombia. O moo Wurubuar mmaraase nan o be yeli Mosesi be nmarase see ne, na Wurubuar akpenkpengyooora noowoya anmarasen see kolosi de Gbengyoo Yesu wose man nombia fa wo na baa nyin lee e di.
- ²⁴Be man baale lee o nombia nan di mona baale doo ba te lee na di ya.
- ²⁵Mona, pena Pool noo ke si na, nombii dokolon te o yakowo te anmaaren gyoo wo, te be popou korowo yaasee. Nombii ken o be yako wo yena nyi, "Nombii ken Wurubuar felin be tee Wurubuar dekenkpengyooore Yesaya doo yako fa e naanao ne, doo na ke gbее. O yako wo nyi,
- ²⁶'Gyu ke yako balan kewo nyi, E ke tei, na e ke tei, mona e be gyae e ke nyii nombia nenan man ya. E ke keo, na e ke keo, mona e be gyae e kena kolo ya.
- ²⁷Nawolo nyi balan kewo agyuen ta yem. Ba te to ba denela te be wuu be sia, na mena ya na nafa be sia gyae kena, na ba denela ke nyii, na baa nyii nombia nan man, na baa bese kon me gyan, na maa kyo wo be kaweease.' “
- ²⁸Te Pool kolosiwo to noo nyi, "Lee mena doo mee gyae e ka gyen nyi, Wurubuar te yeli be ta mo nyeedon nombia nan gyina ban ba te yee Gyudatenawo ya ne. Ban doo baa tei na.”
- ²⁹Pool ke yako nombia ken ne, te baagen baagen moo anmaaren koro yaasee.
- ³⁰Kulutoonen ala soon na Pool kyaa botoo ken o be hare deni o kyaa ne, na o ne lee ban pou bee kon o gyan ne nideli.
- ³¹O gyoo o konoo kolosi Wurubuar gyoori ken na de Gbengyoo Yesu wose man nombia nan fa balan ken nolo te to e gbее ya.

Romantena

Romantena 1

- ¹Tone kei lee man Pool non me yee Yesu Kristo tobaale e ne gyan. Wurubuaere baake na man nyi me kaa yee o kpilale, te o lese man see nyi maa yako o nombia kpaakpaa nan.
- ²Gyangba gyangba ken ne, Wurubuaere teewo wa akpenkpengyoora doo yako o nombia kenja see o nombia anmarasen see nan man.
- ³Nombia kpaakpaa kenja yee o bu Yesu Kristo non o yee de Gbengyoo e ne nombia na. Lee lolo gbее man na, Yesu kei lee gyoo Defidi duulun man.
- ⁴Wurubuaere felin non don ken o ba mo gyusu Yesu lee yen man ne, ken lese la wola nideli nyi o yee Wurubuaere bu e ken ayimee be doo o man ya.
- ⁵Wurubuaere tee non Kristo nonan doo mo o beree boele daa nyi de kaa bese o kpilala. Na ke yela teele kei doo balan pou ke lee non Wurubuaere di, na baa nyii o dei na baa lese o yele.
- ⁶Emee Romantena ban Wurubuaere be baake non te e be kaa bese Yesu Kristo balan ne, emee mo kpue mena balan kewo man.
- ⁷Lee mena doo te mee nmarase tone kei mee yeleе emee Romantena ban pou Wurubuaere ne gyae non te o be baake non nyi e kaa bese o balan ne. De kya Wurubuaere na de Gbengyoo Yesu Kristo baa mo be beree boele non, na baa fa non wosefereen.
- ⁸Pe maa kolosi nombii daale ne, me don Yesu Kristo doo mee fa Wurubuaere karan lee e popou doo. Nawolo nyi balan ne nyii mena ken e be lee Wurubuaere nombia nan di teele kei doo pou.
- ⁹Wurubuaere non mee mo me konoo pou som e te mee yako o bu nyeekelee nombia nan ne, non yena ma adansee nyi mee toose non nideli deban kamase ma kefane man.
- ¹⁰Deban kamase ken mee fane na, mee sola Wurubuaere nyi waa toro gbее fa man lee non gbagba kegyaebii man na maa nyin kon e gyan.
- ¹¹E nombia ne gyo man loo, mena doo mee gyae nyi maa kon e gyan na maa yela e ke nyin Wurubuaere felin aboo anefan nan, na ne ka do non don e keeedi man.
- ¹²Kei nawolo baa nyi akpaa me kon e gyan na, daa na non pou keeedi gyae ka do donja kakyen.
- ¹³Me tebia mee gyae e ka gyen nyi nafa me gyaewo agbaatee agbaatee nyi maa kon e gyan, na Wurubuaere ke ta me doo yela balan ke lee Yesu di nideli e man, ngba mena ken e tebia ban ba te yee Gyudatenawo ya ne be lee e di debiise akan nan man ne, mona gbее ta toro fa man deban kenan man ya.

¹⁴Ke yɛɛ kpene keŋ doo me dɔɔ nyi maa kolosi Wurubuarɛ nombia fa walaŋ kamase. Siakaralatenana na ayintena pou, balan baŋ ba gyen nombia na baŋ bɔɔ gyen nombia ya nɛ pou.

¹⁵Lee kei dɔɔ te me sia yɛɛwɔ nyi maa kolosi Kristo nombia ŋan fa emɛɛ baŋ ɛ kyaa Roman donɔɔ man mɔ nɛ.

¹⁶Kristo nombia kpaakpaa ŋan kekolosi be dana maŋ desɛŋ ya. Nawolo nyi ŋan yena Wurubuarɛ don keŋ ɔ na mo lɛɛ walaŋ kamase ŋon ɔ ne lɛɛ ŋa di nɛ nyee. Gyudatenana tangbɛɛ la nyii nombia keŋa, pete balan akaŋ baŋ mɔ kaa nyii ŋa.

¹⁷Kristo nombia kpaakpaa ŋan na wola na mena keŋ Wurubuarɛ ne yɛɛ pete balan gbɛɛnɛŋ na tenɛɛ ɔ siaman. Nombia ŋenan nawolo nyi akpaa walaŋ ŋon ɔ ne lɛɛ Yesu di nɛ de tale seŋ ɔ kelɛɛdi man lee kewalaŋ kelii ɔto na, ɔtenate gbɛɛnɛŋ gyae ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman. Be ŋmarase mena nombii kei Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man nyiaa, "Walaŋ ŋon lee ɔ kelɛɛdi dɔɔ te ɔ gbɛɛnɛŋ da tenɛɛ Wurubuarɛ siaman na, waa nyiŋ nyeedon kekpaɛ."'

¹⁸Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa adido nɛ ta lese wola nyi ɔ ta gyen baŋ balan kumɛɛ na balan baŋ bɔɔ ne nyii ɔ dei ya nɛ dɔɔ. Nawolo nyi be nombiakumɛɛ beɛ yeli Wurubuarɛ nombia ŋan ŋe doo na ŋe gbɛɛ nɛ ka lee debɔɔ ya.

¹⁹Wurubuarɛ ta gyen baŋ nawolo nyi gbɛɛ keŋ man balan baa mo gyen e nɛ te yɛɛ nombia aweesesa ya. Don Wurubuarɛ gbagba lese na ŋa wola wɔ.

²⁰Wurubuarɛ wose man nombia ŋaale kyaa keŋ nyi walaŋ be tale naa ŋa na ɔ sia fonɛɛ ya. Dan yena ɔ don kekpaakekpaa na ɔ dinɔɔ keŋ ɔ dana keŋ nawolo nyi ɔ yɛɛ Wurubuarɛ e nɛ. Mɔna n kɛɛ na leenaŋ tɛɛle keyɛɛ kewalaŋ keŋ na, Wurubuarɛ dinɔɔ kenaŋ ba weesɛɛ ya. Nawolo nyi abɔɔ ŋan pou ɔ be yɛɛ nɛ na lese ɔ dinɔɔ wola nideli keŋ balan baa tale naa na baa lɛɛ di. Mena dɔɔ walaŋ ŋon ɔ te lɛɛ di ya na, ɔ tan nombii daale waa yako mo lɛɛ ɔ wose ya.

²¹Mena balan kɛwɔ gyen nyi Wurubuarɛ kyaa mɔna bɔɔ na mo obuo keŋ kaboena e nɛ fa e ya, te bɔɔ na lese ɔ yele mɔ ya. Nyansa nombii kamase be doo ba agyuen man ya, te ditintɛɛ wolowolo doo la be konɔɔse man.

²²Bɛɛ yɛɛ ŋgba be sia te kare nɛ, mɔna be yɛɛ ayintenawɔ.

²³Be te tina Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ yela, gyu bɛɛ som banɛɛ ŋan bɔɔ maa yaa bɔɔ yae ŋa ŋgba balan yaa gyebuse yaa wonembia nɛ.

²⁴Mena dɔɔ Wurubuarɛ mɔ ta besena ɔ wole tee wɔ, te bɛɛ yɛɛ nombia nkaraŋkaraŋ ŋan ba lee baŋ gbagba be konɔɔse man nɛ. Be dana kewɔlɛɛ nombia beɛ fulu ba wose.

²⁵Be te tina Wurubuarɛ nombia ŋan ŋe doo na ŋe gbɛɛ nɛ kelɛɛdi yela gyu bɛɛ lɛɛ akɛɛɛ nombia di. Mena dɔɔ bɛɛ som abɔɔ ŋan Wurubuarɛ be yɛɛ nɛ bo tina Wurubuarɛ ŋon ɔ be yɛɛ ŋa nɛ yela. Don Wurubuarɛ te kaboena nyi dɛɛ lese ɔ yele kekpaakekpaa Amen.

²⁶Ken bɛɛ yɛɛ mena dɔɔ Wurubuarɛ ta besena ɔ wɔle tee wɔ te ba gyoo desɛn nombia keyɛɛ. Be man ala ban gba koran te tina baala gyan kedoo ngba mena ken Wurubuarɛ ba wolo nɛ yela gyu bee doo na donja.

²⁷Mena mɔ te baala mɔ bɛɛ ala gyan kedoo ngba mena ken Wurubuarɛ ba wolo nɛ yela gyu bɛɛ yɛn donja yɛn, te ba gyoo desɛn nombia nkaranƙaran keyɛɛ na donja. Mena dɔɔ Wurubuarɛ waa won ba denja ngba mena ken kaboena nɛ.

²⁸Ken bɔɔ bɛɛ Wurubuarɛ nombia nan kagyeɛn dɔɔ, non mɔ ta besena ɔ wɔle tee wɔ. Mena dɔɔ nombia nkaranƙaran te bɛɛ gyuen te bɛɛ yɛɛ nombia nan tekaboena nyi nafa balan baa yɛɛ ya nɛ.

²⁹Nombiakumɛɛ te wulu be man. Akpanyanƙan na nombiakumɛɛ na sibii na balan kekola na sia keyɛɛ balan abɔɔ dɔɔ, na balan kako na kale nombia na akɛɛɛ kedi na nombia ka mo gyakaa balan dɔɔ te wulu be man. Mena mɔ te bɛɛ yako balan wose man nombia.

³⁰Bɛɛ mo nombiakumɛɛ gyakaa donja dɔɔ, te bɛɛ kola Wurubuarɛ. Be dana debon te bɔɔ ne bu balan ya, te bɛɛ wola ba wose mɔ. Bɛɛ gyae gbɛnen wɔlɛɛ nan baa mo yɛɛ nombiakumɛɛ deban kamase, te bɔɔ ne bu ba lolala mɔ ya.

³¹Bɔɔ dana nyansa ya te bɔɔ ne di nombia nan bɛɛ yako nɛ dɔɔ ya. Bɔɔ ne gyae balan ya, te bɔɔ ne wii balan waranase mɔ ya.

³²Ken na ken ba gyeɛ nyi Wurubuarɛ mmaraa nawolo nyi walan non ɔ doo mena dinɔɔ kei man na ɔtenate be gyae waa nyin nyeedon kekpaɛ ya koran nɛ, be gyakaa bɛɛ yɛɛ mena nombiakumɛɛ kenja kpu. Kenan wole koran nɛ, bɛɛ bese do balan ban bɛɛ yɛɛ mena nombiakumɛɛ kenja mɔ nɛ kakyeɛ.

Romantena 2

¹Nyan walan non n ne bu n dɔɔ fɔɔ nɛ, n be dana daale n ke yako ya nawolo nyi nyan mɔ n ne yɛɛ nombiakumɛɛ nan ɔtenate ne yɛɛ nɛ. Mena dɔɔ nyi akpaa n bu nolo fɔɔ na, nyan gbagba n wose yaa n buu fɔɔ nɛ.

²Da gyeɛ nyi Wurubuarɛ de di mena balan kɛwɔ nombia te ɔ bu wɔ fɔɔ na, na ke doo na ke gbɛɛ.

³Mena dɔɔ akpaa nyan deniwalan n bu nolo fɔɔ lee nombiakumɛɛ nan nyan gbagba mɔ ne yɛɛ nɛ dɔɔ nɛ, wulaa gyeɛ nyi Wurubuarɛ mɔ waa bu nen fɔɔ. N be gyae n ke tale lee Wurubuarɛ nyinmaa man ya.

⁴Wurubuarɛ ta lese ɔ wɔɛ na ɔ konɔɔ ken ɔ dana nɛ wola nen kekpaɛ, mona n ta mo na yɛɛ kolo ya. Yaa n ba gyeɛ nyi Wurubuarɛ lese ɔ wɔɛ baa wola nen na ke yela n ke kyɛɛkee nya agyeɛ lee n gbɛnen kumɛɛ man, na n ke kon ɔ gyan yee?

⁵Mona n dana konɔɔyɛn na denjele don. Mena dɔɔ n denjele kɛwɔn ken ne wuku kpu, te ke doo kɛɛ daa nen kelii wee ken Wurubuarɛ waa mo ban di balan nombia nɛ. Mena

wee kenan̄ te waa wɔn̄ n den̄ele. Wee kenan̄ te balan̄ baa naa mena ken̄ Wurubuar̄e ne di ɔ nombia na ke gb̄ee n̄e.

⁶Nawolo nyi Wurubuar̄e waa tɔ walan̄ kamase kom ngba mena ken̄ ɔtenate be ȳee n̄e.

⁷Baale ta mo be loo gyakaa nyi baa nyin̄ gyoorobiiri na yele na nyeedon̄ ken̄ ka dokoso be kyaa ya n̄e. Mena dɔɔ bee nyin̄ konɔɔ te b̄ee ȳee nombia kpaakpaa weeya pou man. Ban̄ te Wurubuar̄e waa fa nyeedon̄ kekpaakekpaa ken̄.

⁸Mɔna balan̄ ban̄ lee sibii dɔɔ te bɔɔ b̄ee anokoare ken̄ gyu ke sila nombiakum̄ee n̄e, Wurubuar̄e ban̄ kum na ɔ den̄ele kewɔn̄ ken̄ gyae ke kon̄ be dɔɔ na baa naa diyem nideli.

⁹Wurubuar̄e waa yela kaale na kayeȳee ke kon̄ balan̄ ban̄ pou b̄ee ȳee nombiakum̄ee n̄e dɔɔ. Ke gyae ke fias̄ee bo lee Gyudatena dɔɔ, pena ke kon̄ balan̄ ban̄ ba te ȳee Gyudatenawɔ ya n̄e mo dɔɔ.

¹⁰Mɔna Wurubuar̄e waa yela balan̄ ban̄ b̄ee ȳee nombia kpaakpaa n̄e ke nyin̄ gyoorobiiri na yele na wosef̄eeren̄. Ken̄ mo gyae ke fias̄ee bo lee Gyudatena dɔɔ, pena ke kon̄ balan̄ ban̄ ba te ȳee Gyudatenawɔ ya n̄e mo dɔɔ.

¹¹Nawolo nyi Wurubuar̄e ne di ɔ nombia na ke gb̄ee ken̄ ɔ b̄ee k̄ee walan̄ siaman ya.

¹²Balan̄ ban̄ ba te ȳee Gyudatenawɔ ya n̄e, bɔɔ gyeŋ Mosesi mmaraase ŋan ya. Mena dɔɔ akpaa be ȳee nombiakum̄ee na, na Mosesi mmaraase ŋenan̄ te Wurubuar̄e waa mo di be nombia ya. Mɔna den̄ele kewɔn̄ ken̄ baa nyin̄ lee be nombiakum̄ee keȳee dɔɔ n̄e yena yeŋ kekpaak ken̄. Te Gyudatena dɔɔ akpaa be ȳee nombiakum̄ee na, Mosesi mmaraase ŋan te Wurubuar̄e waa mo di be nombia. Nawolo nyi ban̄ dɔɔ ba gyeŋ mmaraase ŋenan̄.

¹³Nawolo nyi na balan̄ ban̄ ba gyeŋ Mosesi mmaraase ŋan n̄e gb̄een̄en̄ ten̄ee la Wurubuar̄e siaman ya. Mɔna balan̄ ban̄ bee di mmaraase ŋenan̄ dɔɔ n̄e, ban̄ gb̄een̄en̄ ten̄ee la Wurubuar̄e siaman.

¹⁴Balan̄ ban̄ ba te ȳee Gyudatenawɔ ya n̄e, bɔɔ gyeŋ Mosesi mmaraase ŋan ya. Mɔna akpaa nyi ban̄ gbagba konɔɔ man nombia na wola wɔ nyi baa ȳee kpene ken̄ mmaraase ŋan na wolo n̄e, kenan̄ nawolo baa nyi mmaraase ŋan doo be konɔɔse man.

¹⁵Be nombia ŋan b̄ee ȳee n̄e nawolo baa nyi ba gyeŋ nombia ŋan Mosesi mmaraase ŋan na wolo nyi baa ȳee n̄e be konɔɔse man. Mena ken̄ be ȳee kolo kum yaa kolo kpaakpaate te be konɔɔ man nombia ne ȳee wɔ n̄e mo ne di adansē kpu. Nawolo nyi ŋaale man na ne ȳee wɔ nyi mena nombia aȳeesa ken̄a be dei ya, mena dɔɔ be w̄oe b̄ee f̄ee wɔ ya. Deban̄ ŋaale man mo na be konɔɔ man nombia na wola wɔ nyi be nombia aȳeesa ken̄a doo na ke gb̄ee. Kenan̄ na be w̄oe ne f̄ee wɔ.

¹⁶Mena yaa Kristo nombia kpaakpaa ŋan me d̄on̄ee mee kolosi n̄e na wolo. Nombia ŋenan̄ na wolo baa nyiaa, wee daale Wurubuar̄e waa ta Yesu Kristo dɔɔ di balan̄ nombia ŋan b̄ee ȳee weese n̄e na waa bu wɔ fɔɔ.

- ¹⁷Nenɛɛ nyan kpa n yɛɛ Gyuda baale e te n na mo n wose lo Mosesi mmaraase ɲan doo, mena doo n ne gyina n wose adido nyi n gyeɲ Wurubuaɛ nideli.
- ¹⁸Nyan kpa n gyeɲ Wurubuaɛ kegyaebii nawolo nyi Mosesi mmaraase ɲan na wola na neɲ nombia ɲan ɲe doo na ɲe gbɛɛ nɛ.
- ¹⁹Nyan kpa nyan doɲɛ la siayeleesatena siaman, te n kpa nyan yena kanea fa balan baɲ be doo ditiɲɛɛ man nɛ.
- ²⁰Nyan kpa nyan yena walaɲ ɲon n na wola ayiɲtena na balan baɲ boɔ gyeɲ daale ya nɛ nombia. N ne gyo n konoo nyi lee Mosesi mmaraase ɲan doo n gyeɲ kpene kamase na nombia ɲan pou ɲe doo na ɲe gbɛɛ nɛ.
- ²¹Nyan ɲon n kpa n na wola balan nombia nɛ, weera doo te n be tale wola n wose ya? N ne yako balan nyi be na ɲmɛɛle ya mona nyan gbagba ne ɲmɛɛle.
- ²²N ne yako balan nyi be na lee be weela yaa be baala wole ya, mona nyan gbagba ne yɛɛ mena. Nyan kpa balan na som beɛneɲ ya, mona nyan doɲ beɛneɲ denɛɛ man n ne ɲmɛɛle.
- ²³N na wola n wose lee Mosesi mmaraase ɲan doo, mona n bee di ɲe doo ya. Lee mena doo n na do Wurubuaɛ desɛɲ.
- ²⁴Wurubuaɛ nombia aɲmarasen ɛɛ ɲan ne yako nyiaa, lee ɛmɛɛ Gyudatena nombia ayɛɛsa doo balan baɲ ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ ne kolosi mmusuo nombia tia Wurubuaɛ.
- ²⁵Akpaa n ne di Mosesi mmaraase ɲan doo nɛ, kenan na n baala wose kekara ken dana tonoo. Mɔna akpaa n bee di Mosesi mmaraase ɲan doo ya nɛ, kenan na n baala wose kekara ken yɛɛ yakaa. Kenan na yɛɛ yaa ɲgba n te kara n baala wose gba ya nɛ.
- ²⁶Nyi akpaa ɲolo te kara o baala wose ya te o ne di Mosesi mmaraase ɲan doo nɛ, Wurubuaɛ siaman na yɛɛ yaa ɲgba otenate kara o baala wose baa nɛ.
- ²⁷Nyan Gyuda baale, n gyeɲ mmaraase ɲan nawolo nyi be ɲmarase ɲa bo ɛɛ neɲ te be kara n baala wose mo, mona n bee di ɲe doo ya. Mena doo walaɲ ɲon o te kara o baala wose ya te o ne di mmaraase ɲan doo nɛ, waa bu neɲ foo.
- ²⁸Nawolo nyi te yɛɛ nyi ken ɲolo ne yɛɛ Gyudatena aboo ayɛɛsa doo te otenate yɛɛ Gyuda baale e ya. Te na baala wose mo kekara kaageɲ na wola la nyi ɲolo yɛɛ Gyuda baale gbagba e ya.
- ²⁹Akpaa nyi ɲolo yɛɛ Gyuda baale gbagba e na, o konoo man na wola la. Te baala wose kekara gbagba mo yɛɛ konoo man nombia ɲa. Wurubuaɛ felin ɲon ne kyɛɛkee na otenate konoo. Ka te yɛɛ nyi mmaraase ɲan boɔ ɲmarase ɛɛ nɛ doo kedi ya. Mena walaɲ ɲonan nɛ, Wurubuaɛ na lese na o yele. Te yɛɛ denibalan ya.

Romantena 3

- ¹Akpaa ɲolo de yako nyi ɔ yɛ Gyuda baale e na, gbɛ wɔnti man yaa ɔ kela ɲon ɔ te yɛ Gyuda baale e ya nɛ? Tɔnɔ wɔnti doo la Gyuda baale keyɛ man? Yaa wɔn tɔnɔ doo la baala wose kekara man?
- ²Ke yɛ ampan nyi n yɛ Gyuda baale e na, ke dana tɔnɔ lee gbɛ kamase man. Gyangbate yena nyi, Wurubuarɛ moo ɔ nombia ɲan bo do Gyudatena nyinmaa man.
- ³Ke yɛ ampan nyi Gyudatena ban man baale te lee Wurubuarɛ nombia ɲan di ya. Mɔna ba deɲele doɲ keɲ bɔ yɛ nɛ, gyae ke tale tɔ Wurubuarɛ gbɛ nyi ɔ na yɛ kpene keɲ ɔ be wulaa yako see nyi waa yɛ nɛ yɛ?
- ⁴Be doo mena korakora ya. Keɲ na keɲ balan yɛ akɛɛtenawɔ koran nɛ, Wurubuarɛ dɔ ɔ nombia doo na ke gbɛ ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ nombia aɲmarasen see ɲan ne yako lee Wurubuarɛ wose man nɛ nyiaa, "Akpaa n ne kolosi na, n ne kolosi nombia na anokoare bo te walan kamase ne naa nyi n nombia doo na ke gbɛ. Te n di walan kamase nombia na, bɛ naa nyi n nombia kedi mɔ dei"
- ⁵Deniwalan waa tale bɔɔse nyiaa, nyi de nombiakumɛ de yeli balan de naa nyi Wurubuarɛ nombia doo na ke gbɛ na, kenan na akpaa de yɛ nombiakumɛ te ɔ wɔn da deɲele na, dɛ tale yako nyi ɔ ta ɲere daa do?
- ⁶Ka te yɛ mena korakora ya. Akpaa nyi Wurubuarɛ nombia ɲan be doo na ke gbɛ ya na, sena te waa yɛ na waa di balan pou nombia?
- ⁷Nyi akpaa ma dekara keɲ mee dii nɛ da lese Wurubuarɛ nombia ɲan ɲe doo na ke gbɛ nɛ wola nideli te da lese ɔ yele na, wɔn dɔ te Wurubuarɛ sɛ ɔ ne bu man fɔ nyi me yɛ nombiakumɛyɛere e?
- ⁸Mena na wɔn dɔ te dɔ ne yako nyi, "Ɛ yela de kaa yɛ nombiakumɛ na Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ke nyin lee debɔ ya." Balan baale tan kara me nɔ nyi ma te yako mena nombii kei see. Balan ban bɛ kara me nɔ nɛ, Wurubuarɛ waa wɔn ba deɲele ɲgba mena keɲ kaboena nɛ.
- ⁹Nɛnɛ sena yaa dɛ gyuen baa lee nombia keɲa man? Daa Gyudatena na gyuen baa nyi de dei kela balan akan ban yaa? Koa be doo mena ya. Nawolo nyi de wulaa yako ɲon nyi Gyudatena na ban ba te yɛ Gyudatenawɔ ya nɛ pou dasenae yɛ dokolon. Nombiakumɛ te wulu be popou man.
- ¹⁰Wurubuarɛ nombia aɲmarasen see ɲan ne di nombii kei wose man adanɛ nyiaa, "Dolo na ɲolo be kyaa keɲ ɔ gbɛnen tenɛ Wurubuarɛ siaman ya.
- ¹¹Dolo na ɲolo be kyaa keɲ ɔ dana nyansa na waa nyii Wurubuarɛ nombia ɲan man ya, te ɲolo mɔ be kyaa keɲ ɔ ne keo Wurubuarɛ gbɛnen ya.
- ¹²Balan pou te wɔn ba wose lee Wurubuarɛ gbɛnen man. Be popou te wolɛ. Dolo na ɲolo be kyaa keɲ ɔ ne yɛ nombia kpaakpaa ya"
- ¹³"Bɛ gyae nombia nkarankaran keyako. Bɛ mo be nɔ beo balan." "Be nɔwoya na koo ɲgba yeɲ nɛ."
- ¹⁴"Bɛ mo nɔwoya ɲan nyinan falaa balan."

15"Balaj kako be dana wo ban ya.

16Yenaj kamase ken bee gyu na bee wolee aboo botoo, te bee mo kayeyee mo lo balaj doo.

17Mena balaj kewo bee yee kpene ken gyae ka mo wosefeerej koj ya."

18"Te Wurubuar keyee be doo be man mo ya."

19Da gyej nyi kpene kamase ken Wurubuar mmaraase nan na wolo ne, doo bo fa balaj ban be doo mmaraase nan tee ne. Mena doo nolo be kyaa nyi waa nyin gbete tira nombii daale noo yako nyi o te yee ta dukum ken kaboena na nyi Wurubuar waa won o denjele ya. Kei nawolo baa nyi Wurubuar waa di walan kamase nombia wee daale.

20Nawolo nyi mmaraase nan doo kedi be gyae ke tale yela nolo gbenej ka tenee Wurubuar siaman ya. Mona mmaraase nenaj ne yele la te dee gyem nyi de yee nombiakumeyeerawo.

21Te nene doo Wurubuar ta wola daa gbete ken dee mo na de nombia ka tenee o siaman, ken te yee nyi mmaraase nan doo kedi ya. Mosesi mmaraase nan na Wurubuar akpenkpengyooora nombia anmarasaj see nan wulaa yako mena gbena kenaj nombia.

22Mena gbena kenaj yena Yesu Kristo keledi. Nawolo nyi walan kamase non o lee Yesu di na, Wurubuar waa lee otenate do nyi o gbenej tenee non Wurubuar siaman. Gbete kei man te Wurubuar waa mo na waa lee walan kamase non waa lee Yesu Kristo di ne nyee. Wurubuar be famene na botoo ken otenate ba lee ya.

23Nawolo nyi walan kamase te yee dukum, mena doo Wurubuar gyoorobiiri ken nafa kaboena nyi ke dee doo de man ne, de te nyin ke mena ya.

24Mona lee Wurubuar beree ken o ba mo boele daa ne doo te balaj gbenej na tenee o siaman. Yesu Kristo doo te o teewo mo mena beree kei boele daa. Don Yesu too na balaj pou nombiakumee kom, te o lese wo lee be nombiakumee keyee man te be nyina ba wose.

25Wurubuar gbagba moona Yesu Kristo fa ngba kedeesa ne, nyi o kaa yaj ngba mpataa ne lee de nombiakumee doo na Wurubuar ke ta o yaj kei doo mo de nombiakumee pou kyee daa. Mena doo walan kamase non waa lee Yesu nombia di ne, Wurubuar waa mo o nombiakumee pou kyee e. Wurubuar yee nombii kei bo na ka wola nyi o nombia doo na ke gbete, te o bee nere nolo mo do ya. Gyangba gyangba ken ne, Wurubuar nyina konoo te o lese o sia lee balaj nombiakumee nan bee yee ne doo.

26Mona nene doo Wurubuar bee lese o sia lee deniwalaj dukum keyee doo ya. Kei na wola la nyi Wurubuar nombia ayeesa doo na ke gbete, te walan kamase non o lee Yesu di na waa yela otenate mo nombia ka tenee non Wurubuar siaman.

27Nene won doo te dee gyo de konoo? Kolo be kyaa ya. Nawolo nyi na mmaraase nan kesila ne yele la te walan gbenej na tenee Wurubuar siaman ya, mona lee Yesu Kristo keledi doo te walan gbenej na tenee Wurubuar siaman.

²⁸Mena dɔɔ de nombii kenj dɔɔ da seŋee yena nyi, na mmaraase ŋan dɔɔ kedi dɔɔ te walaŋ gbɛeneŋ na tenee Wurubuaɛ siaman ya. Mɔna lee Yesu Kristo kelɛedi dɔɔ, te walaŋ gbɛeneŋ na tenee Wurubuaɛ siaman.

²⁹Ɛ yela maa boɔse ŋon nyiaa, Wurubuaɛ yee Gyudatena baagenj Wurubuaɛ e? Koa, ɔ yee balan baŋ ba te yee Gyudatenawɔ ya ne mo Wurubuaɛ e.

³⁰Wurubuaɛ dokolonj koonj kyaa la. Mena dɔɔ lee kelɛedi kenj Gyudatena be lee e di dɔɔ te waa lee wɔ do nyi be gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman. Mena kelɛedi kenaj ke mo dɔɔ te waa lee balan baŋ ba te yee Gyudatenawɔ ya ne mo do nyi be gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman.

³¹Mena dɔɔ dee sila kelɛedi kenj gbɛɛ, na dee tina mmaraase ŋan dɔɔ kedi yela yaa? Koa, da kelɛedi ne gyae la ke yela na dee tale di mmaraase ŋan dɔɔ nideli.

Romantena 4

¹Nenɛɛ wonj yaa daa Gyudatena dana dee yako lee de naana Aberaham wose man? Wonj te Aberaham naawɔ lee kelɛedi da anekolosenj kei wose man?

²Akpaa nyi Wurubuaɛ lee Aberaham bo do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ŋon Wurubuaɛ siaman lee tom kenj ɔ be yee ne dɔɔ na, kenaj na ŋon Aberaham waa tale gyo ɔ konɔɔ, mɔna na Wurubuaɛ siaman ya.

³Sena te Wurubuaɛ nombia aŋmarasenj see ŋan ne yako? Nombia ŋenanj ne yako nyiaa, "Aberaham lee Wurubuaɛ di, mena dɔɔ te Wurubuaɛ lee e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ŋon Wurubuaɛ siaman."

⁴Akpaa walaŋ de yee tom te n to e kom na, kom kenj n be to e ne te yee nyi n moo ke bo kyee e ya. Mɔna ke yee kpene kenj kaboena nyi waa nyinj lee tom kenj ɔ be yee ne dɔɔ.

⁵Nyi akpaa te yee nyi ŋolo tom kenj ɔ be yee ne dɔɔ ya, mɔna akpaa ɔ lee di nyi Wurubuaɛ ne tale yela nombiakumɛyɛɛra baŋ boɔ lee Yesu di ne gbɛeneŋ ne tale tenee ŋon Wurubuaɛ siaman ne, kenaj na ɔtenate kelɛedi gyae ke yela Wurubuaɛ ke lee e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman.

⁶Gyoo Defidi wulaa yako nombia kenja Wurubuaɛ nombia aŋmarasenj see man wola nyiaa, akpaa Wurubuaɛ te kee ŋolo nombia ayɛɛsa ya te ɔ lee e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ŋon Wurubuaɛ siaman na, kenaj na walaŋ ŋonaj ŋon na nyeebam. Gyoo Defidi nombia ŋenanj yena nyiaa,

⁷"Balan baŋ Wurubuaɛ ba mo be nombiakumɛɛ kyee wɔ te ɔ be gyae waa toɔse ŋa bela ya ne, baŋ na nyeebam.

⁸Walaŋ ŋon Wurubuaɛ bee mo ɔ nombiakumɛɛ do ɔ konɔɔ man ya ne, ŋon na nyeebam."

⁹Mena nyeebam kei ne, na ke yee fa balan baŋ boɔ kara be baala wose ne baagenj yaa baŋ ba te kare ya ne mo kpue? Koa, ke yee be popou wui. De wulaa dee yako nyiaa,

lee Aberaham keleedi dɔɔ te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛnɛnɛn tɛnɛɛ nɔn Wurubuarɛ siaman.

¹⁰Mɔna debaŋ wɔnti te Wurubuarɛ lɛɛ Aberaham do nyi ɔ nombia tɛnɛɛ ɔ siaman? Debaŋ kenan na, Aberaham te kara ɔ baala wose yaa ɔ te kara ta ya? Na ɔ ke kara ɔ baala wose wole ya, mɔna Wurubuarɛ lɛɛ e do pete ɔ kara ɔ baala wose.

¹¹Aberaham baala wose kekara yɛɛ kpene keŋ ne di adansee nyi lee ɔ keleedi dɔɔ te debaŋ keŋ ɔ te kara ta ɔ baala wose ya nɛ, Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛnɛnɛn tɛnɛɛ nɔn Wurubuarɛ siaman. Mena dɔɔ balan baŋ pou ba te kara ta be baala wose ya te bɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di nɛ, ɔ te yeli be gbɛnɛnɛn ta tɛnɛɛ nɔn Wurubuarɛ siaman. Kei te yeli Aberaham te kaa bese baŋ mɔ be naana.

¹²Don Aberaham nɔnan bese yaa ɔ yɛɛ balan baŋ bɔɔ kara be baala wose nɛ mɔ be naana. Na keŋ bɔɔ kara be baala wose nɛ kaagen dɔɔ te ɔ bese be naana ya, mɔna keŋ bɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di kpu ngba mena keŋ nɔn Aberaham be lɛɛ Wurubuarɛ di pete bɔɔ kara ɔ baala wose nɛ dɔɔ te ɔ bese be naana.

¹³Wurubuarɛ yakowɔ see nyiaa, Aberaham na ɔ duulun man balan ne gyae la baa di tɛɛle kei dɔɔ. Te yɛɛ nyi keŋ Aberaham be di Mosesi mmaraase nɔn dɔɔ, dɔkaa te Wurubuarɛ yako nombia keŋa ya, mɔna keŋ Aberaham be lɛɛ Wurubuarɛ di te Wurubuarɛ be lɛɛ e do nyi ɔ gbɛnɛnɛn tɛnɛɛ nɔn Wurubuarɛ siaman nɛ dɔɔ te ɔ yako nombia nɛnan.

¹⁴Nyi akpaa balan baŋ bee di mmaraase nɔn dɔɔ nɛ dɔɔ te Wurubuarɛ yako keyako see kei nɛ, kenan na Wurubuarɛ keleedi keŋ yɛɛ yakaa te ɔ keyako see keŋ mɔ be dana tɔnɔɔ ya.

¹⁵Nawolo nyi mmaraase na moona Wurubuarɛ baŋ kɔŋ. Te botɔɔ keŋ mɔ mmaraase be kyaa ya na, dukum mɔ keyɛɛ be kyaa ya.

¹⁶Mena dɔɔ lee keleedi dɔɔ te balan baa tale nyiŋ Wurubuarɛ abɔɔ nɔn ɔ be yako see nɛ. Na abɔɔ keŋa ka bese kpene keŋ Wurubuarɛ na mo boele balan yakaa. Kei na wolo baa nyi Aberaham duulun man balan pou baa nyiŋ mena abɔɔ nɛnan. Te yɛɛ nyi baŋ bee di mmaraase nɔn dɔɔ nɛ baagen ne gyae la baa nyiŋ nɔ ya, mɔna baŋ pou bɔɔ lɛɛ di ngba mena keŋ Aberaham be lɛɛ di nɛ mɔ baa nyiŋ mena abɔɔ nɛnan. Nawolo nyi Wurubuarɛ siaman na, Aberaham yena de popou de naana.

¹⁷Ngba mena keŋ Wurubuarɛ nombia aŋmarasen see ne yako nyiaa, "Ma te yeli n ta bese tɛɛle kei dɔɔ balan pou be naana." Aberaham nɔn ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di nɛ, ɔ yɛɛ de naana e Wurubuarɛ siaman. Don Wurubuarɛ kei ne gyuuusu na woya lee yeŋ man, te nɔn ne tale la yela abɔɔ nɔn nafaŋ nɔɔ kyaa ya nɛ ne kɔŋ ngba nɛ wulaa nɛ kyaa nɛ.

¹⁸Na kolo na kolo be kyaa keŋ gyae ke yela Aberaham ka mɔ ɔ loo gyakaa nyi, Wurubuarɛ waa yɛɛ kpene keŋ ɔ be yako see nyi waa yɛɛ nɛ ya. Mɔna Aberaham lɛɛ Wurubuarɛ di te ɔ moo ɔ loo pou gyakaa ɔ dɔɔ. Lee mena dɔɔ ɔ kaa bese tɛɛle kei dɔɔ balan pou be naana, ngba mena keŋ Wurubuarɛ be yako see nyi, "ɔ duulun man balan baa bo ngba kyolobiise nɛ."

¹⁹Debaŋ keŋ Wurubuaɛ be yako Aberaham mena nombii kei nɛ, na ɔ te di kulutooneŋ soŋonoŋ (100) mena dɔɔ ɔ te ŋmɛɛ keŋ nyi ŋolo loo be gyakaa nyi waa tale lola bela ya. Mena mo te ɔ wɛɛle Saara mo te ŋmɛɛ gbaa lolo. Keŋa pou wole nɛ, Aberaham ta lee wole Wurubuaɛ kelɛɛdi man ya.

²⁰Mena mo te ɔ te lɛɛ aŋmaareŋ nyi nombia ŋan Wurubuaɛ be yako see nɛ be gyae ke koŋ mena ya, mona ɔ yɛɛ kakyeŋ seŋ ɔ kelɛɛdi keŋ man keŋkeŋ te ɔ lese Wurubuaɛ yele.

²¹Nawolo nyi na ɔ gyeŋ lee ɔ konɔɔ man nideli nyi, Wurubuaɛ dana doŋ keŋ waa tale yɛɛ kpene keŋ ɔ be yako see nyi waa yɛɛ nɛ.

²²Lee Aberaham kelɛɛdi kei dɔɔ te "Wurubuaɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman."

²³Ba ke ŋmarase nyi "ɔ lɛɛ Wurubuaɛ di dɔɔ te ɔ gbɛeneŋ teneewɔ Wurubuaɛ siaman" nɛ, na Aberaham waageŋ dɔɔ te be ŋmarase mena nombii kenan ya.

²⁴Monna daa baŋ mo dɛɛ lɛɛ Wurubuaɛ ŋon ɔ be gyuuusu de Gbɛngyoo Yesu Kristo lee yeŋ man nɛ di, na waa yela de gbɛeneŋ ka tenɛɛ ɔ siaman nɛ mo dɔɔ te be ŋmarase mena nombii kenan.

²⁵Lee de nombiakumɛɛ dɔɔ te Wurubuaɛ lese Yesu Kristo nyi ɔ kaa yeŋ fa daa. Mena mo te ɔ gyuuusu e lee yeŋ man, na ke yela de gbɛeneŋ ka tenɛɛ ŋon Wurubuaɛ siaman.

Romantena 5

¹Nɛnɛɛ lee keŋ dɔɔ lɛɛ de Gbɛngyoo Yesu di dɔɔ, Wurubuaɛ te lɛɛ daa do nyi de gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman. Te lee de Gbɛngyoo Yesu Kristo ŋonaŋ dɔɔ, gyon te kaa doo daa na Wurubuaɛ nsana.

²Lee de Kristo kelɛɛdi dɔɔ te de nyiŋa Wurubuaɛ bɛrɛɛ keŋ ɔ ba mo boele daa te de doŋ ke man nɛ. Mena dɔɔ dana daa gyon, nawolo nyi de loo gyakaa nyi dɛɛ kaa di gyoori kpu na e.

³Na keŋ kaageŋ ya. Kenan wole na dana daa gyon bela lee da diyem kena man, nawolo nyi diyem kena ne yele la walaŋ ne tale kyan ɔ wose seŋ keŋkeŋ.

⁴Walaŋ de kyan ɔ wose seŋ keŋkeŋ na, ne yeli Wurubuaɛ ne lɛɛ ɔtenate do. Mena mo te nyi walaŋ da gyem nyi Wurubuaɛ te lɛɛ e do na, ne yeli ɔ ne nyiŋ kpene keŋ dɔɔ waa mo ɔ loo gyakaa.

⁵Mena loo kegyakaa kei mo be gyae ka do daa desɛŋ ya, nawolo nyi Wurubuaɛ te tɛɛ ɔ felin ŋon ɔ ba mo do de man nɛ dɔɔ mo ɔ balaŋ kegyae do de man.

⁶Nawolo nyi debaŋ keŋ de sɛɛ de yɛɛ nombiakumɛɛyɛɛrawɔ te dɔɔ dana doŋ keŋ dɛɛ tale mo kyɛɛkee da kekyaabii ya nɛ, Kristo koŋawɔ kaa yeŋ fa daa debaŋ keŋ Wurubuaɛ ba see nɛ man.

⁷Gyae ke yee donj nideli pete nolo ke tale lee walaŋ ŋon ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ Wurubuaɛ siaman ne yeŋ yeŋ. Mɔna nyi akpaa nolo ne yee deeli fa balan na, mberem na nolo waa sɛɛ lee ɔ yeŋ yeŋ.

⁸Mɔna Wurubuaɛ ta lese wola nyi ɔ ne gyae daa nideli, nawolo nyi debaŋ keŋ de sɛɛ de yee nombiakumɛɛyɛrawɔ nɛ, ɔ yela Kristo kaa yeŋawɔ fa daa.

⁹Lee Kristo fatabo keŋ ɔ ba mo feefo de nombiakumɛɛ dɔɔ, te Wurubuaɛ lee daa do nyi de gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman. Mena mo te lee Kristo fatabo kenaŋ dɔɔ, Wurubuaɛ waa lee da nyee wee keŋ waa mo baŋ di tɛɛle kei dɔɔ balan pou nombia nɛ.

¹⁰Nafɔ na de yee balan baŋ dɛɛ kola Wurubuaɛ, mɔna lee ɔ bu yeŋ keŋ dɔɔ ɔ ta mo daa yee ɔ gyoona baŋ ɔ ne gyae. Nyi ɔ bu Yesu yeŋ keŋ te yeli de ta bese ɔ gyoona na, kenaŋ na Yesu nyeedonj keŋ ɔ be nyim nɛ be gyae ke yela waa lee da nyee kekpaɛ yee?

¹¹Te yee nyi ɔ lee da nyee bo kaageŋ ya, mɔna lee Yesu Kristo dɔɔ dee di gyonj Wurubuaɛ ɔsom keŋ man. Nawolo nyi lee ŋon Yesu Kristo dɔɔ gyonj te kaa doo daa na Wurubuaɛ nsana.

¹²Lee walaŋ dokolonj dɔɔ te nombiakumɛɛ kɔŋawɔ tɛɛle kei dɔɔ. Don yɛna de naana Adam. Nombiakumɛɛ keyɛɛ mo moona yeŋ kɔŋ. Mena dɔɔ te yeŋ nyiŋa donj balan dɔɔ, nawolo nyi walaŋ kamase te yee dukum.

¹³Pete Wurubuaɛ ka mo mmaraase ŋan fa Mosesi na, nombiakumɛɛ wulaa kyaa tɛɛle kei dɔɔ. Mɔna botɔɔ keŋ mmaraa be kyaa ya nɛ, bɔɔ ne kala dukum keyɛɛ do kolo man ya.

¹⁴Leenaŋ de naana Adam debaŋ kaa lii de naana Mosesi debaŋ man nɛ, yeŋ ne dii na donj balan pou dɔɔ. Balan baŋ ba te yee deŋele donj Wurubuaɛ nombia ayakonj see ŋan dɔɔ ŋgba Adam koran ya nɛ, yeŋ dii donj be dɔɔ. Adam seŋɛɛ fa walaŋ ŋon waa kɔŋ nɛ. Walaŋ ŋonaŋ yɛna Yesu Kristo.

¹⁵Ke yee anokoare ke nyi mena balan bala kɛwɔ yee kpookpoo. Nawolo nyi kpene keŋ be tɛɛ Adam dɔɔ kɔŋ, na kpene keŋ be tɛɛ Kristo dɔɔ kɔŋ nɛ te yee dokolonj ya. Lee Adam dukum keŋ ɔ be yee nɛ dɔɔ te balan burum nyiŋa yeŋ. Te lee Yesu Kristo berɛɛ dɔɔ te Wurubuaɛ lese ɔ berɛɛ wola balan burum, kela balan baŋ bɔɔ yem lee Adam dukum dɔɔ nɛ.

¹⁶Wurubuaɛ berɛɛ keŋ ɔ ba mo boele daa nɛ, na kpene keŋ Adam dukum keŋ ba mo kɔŋ nɛ te yee dokolonj ya. Adam dukum keŋ ɔ be yee nɛ yele la te balan pou dii fɔɔ Wurubuaɛ siaman. Mɔna balan nombiakumɛɛ burum keŋa wole na, Wurubuaɛ ta mo ɔ berɛɛ boele daa te ɔ moo da akumɛɛ kyɛɛ daa te ɔ yela de kaa bese balan baŋ be gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman.

¹⁷Lee walaŋ dokolonj dukum keyɛɛ dɔɔ te yeŋ dii gyoori balan pou dɔɔ. Mɔna keŋ Yesu Kristo be yee fa daa nɛ, ke tɔnɔɔ kela kpene keŋ Adam dukum keŋ ba mo kɔŋ nɛ. Wurubuaɛ te tɛɛ Yesu Kristo dɔɔ wii de waraŋase nideli te ɔ moo ɔ berɛɛ boele daa te ɔ yela da bese balan baŋ de gbɛeneŋ tenɛɛ ɔ siaman. Walaŋ kamase ŋon

Wurubuarɛ be wii ɔ waraɲase, te ɔ ba mo ɔ berɛ boele e te ɔ be yeli ɔ gbɛnɛɲ ba teneɛ ɔ siaman nɛ, waa nyiɲ nyeedoɲ kekpaɛ na waa yela ɲon na Yesu Kristo ke di gyoori.

¹⁸Mena dɔɔ ɲgba mena keɲ lee walaɲ dokoloɲ nombiakumɛɛ keyɛɛ dɔɔ te balɲ pou be di fɔɔ Wurubuarɛ siaman nɛ, mena ke mo te lee walaɲ dokoloɲ nombia kpaakpaɛ keyɛɛ dɔɔ te Wurubuarɛ waa lɛɛ balɲ burum do nyi be gbɛnɛɲ teneɛ ɔ siaman na waa fa wo nyeedoɲ.

¹⁹Mena keɲ lee walaɲ dokoloɲ deɲele doɲ dɔɔ te balɲ pou ba bese nombiakumɛɛyɛɛra nɛ, mena ke mo te lee walaɲ dokoloɲ obuo dɔɔ Wurubuarɛ waa lɛɛ balɲ burum do nyi be gbɛnɛɲ teneɛ ɔ siaman.

²⁰Mosesi mmaraase ɲan koɲae na ke yela balɲ kena be nombiakumɛɛ ɲan bɛɛ yɛɛ nɛ nideli. Mɔna debaɲ keɲ nombiakumɛɛ na boo na, Wurubuarɛ berɛ keɲ mo na boo kpu.

²¹Nafɔ na nombiakumɛɛ ne diina doɲ balɲ dɔɔ, te ne kpase baɲ na Wurubuarɛ nsana. Mɔna nɛnɛ dɔɔ Wurubuarɛ ta mo ɔ berɛ boele daa yela de ta bese balɲ baɲ be gbɛnɛɲ teneɛ ɲon Wurubuarɛ siaman, na ke yela dɛɛ ta de Gbenɲgyoo Yesu dɔɔ nyiɲ nyeedoɲ kekpaɛ.

Romantena 6

¹Akpaa nɛɛ te nombia keɲa doo na, na sena yaa dɛɛ yako baa? Kaboena nyi dɛɛ dɔɔ da dukum keyɛɛ man na Wurubuarɛ berɛ keɲ ka bo yaa?

²Korakora, be koɲ mena ya. Nawolo nyi da te woɲ da wose lee dukum keyɛɛ man. Mena dɔɔ tekaboena nyi dɛɛ bese gyuu ke kyaa da dukum keyɛɛ man bela ya.

³Debaɲ keɲ boo so daa Wurubuarɛ loɲ te daa na Yesu Kristo be yɛɛ dokoloɲ nɛ, na e ba gyeɲ nyi da te yɛɛ dokoloɲ baa lee ɔ yeɲ keɲ man yee?

⁴Ba ke so daa Wurubuarɛ loɲ keɲ nɛ, na yɛɛ yaa ɲgba daa na Yesu Kristo yeɲa la te be wuu daa na e nɛ, nawolo nyi daa na e te yɛɛ dokoloɲ. Mena dɔɔ ɲgba mena keɲ de kya Wurubuarɛ ba mo ɔ gyoorobiiri doɲ keɲ gyuuusu Yesu Kristo lee woya man fa e nyeedoɲ nɛ, mena te kaboeni nyi daa mo dɛɛ kyaa dinɔɔ wole man.

⁵Nawolo nyi akpaa daa na Yesu te yɛɛ dokoloɲ lee ɔ yeɲ man na, kenɲ na Wurubuarɛ waa gyuuusu daa mo lee yeɲ man ɲgba mena keɲ ɔ be gyuuusu Yesu lee yeɲ man nɛ.

⁶Da gyeɲ nyi debaɲ keɲ boo gyo e mataa opandaɲ keɲ dɔɔ te ɔ ba yem nɛ, na ɲon Yesu na de dinɔɔ bene keɲ yaa be gyooɔ ko nɛ. Kei te yeli doɲ keɲ nombiakumɛɛ dana de dɔɔ nɛ nɔɔ ta yem, keɲ de ta tekaa yɛɛ nombiakumɛɛ gbenawo bela ya.

⁷Nawolo nyi akpaa ɲolo da yem na, ɔ te tira ɔ wose lee nombiakumɛɛ keyɛɛ man.

⁸Nyi akpaa daa na Kristo ta yem na, kenɲ na dɛɛ lɛɛ di nyi daa na e mo dɛɛ kyaa nyeedoɲ man.

⁹Da gyeŋ nyi Wurubuarɛ gyuusuna Yesu Kristo lee yeŋ man, te ɔ be gyae waa yeŋ bela ya. Nawolo nyi yeŋ ba tekaa dana doŋ ɔ doo bela ya.

¹⁰Yeŋ keŋ ɔ ba yem nɛ, ɔ yeŋae karatetee dokolon na waa ko nombiakumɛɛ nɔɔ. Mena doo nenɛɛ keŋ ɔ kyaa nyeedon man nɛ, ɔ kyae fa Wurubuarɛ.

¹¹Mena ke mo te kaboena nyi yaa keɛ ɛ wose nyi ɛmɛɛ mo yeŋae na ɛ ka ko nombiakumɛɛ nɔɔ, te nenɛɛ ɛ kyae fa Wurubuarɛ. Nawolo nyi ɛmɛɛ na Kristo Yesu te yɛɛ dokolon.

¹²Mena doo ɛ na tekaa yela nombiakumɛɛ kedi doŋ ɛ wosenaane keŋ gyae ka yeŋ nɛ doo, na ɛ ke sila aboo kumɛɛ ŋan ɛmɛɛ gbagba ne gyae tɛɛle kei doo nɛ ya.

¹³Ɛ na mo ɛ wosenaane yenaŋ daale fa nombiakumɛɛ keyɛɛ ya. Mɔna ɛ mo ɛ wose fa Wurubuarɛ ŋgba balan baŋ boo lese wo lee yeŋ man koŋ nyeedon man nɛ. Ɛ mo ɛ wose pou fa Wurubuarɛ na waa mo ŋon yɛɛ kpene keŋ dei te ke doo na ke gbɛɛ nɛ.

¹⁴Tekaboena nyi nombiakumɛɛ dee di doŋ ɛ doo bela ya, nawolo nyi ɛ ba tekaa ɛ doo Mosesi mmaraase ŋan tɛɛ ya, mɔna nenɛɛ doo ɛ doŋ bo Wurubuarɛ berɛɛ keŋ man.

¹⁵Mena doo nenɛɛ keŋ de doŋ Wurubuarɛ berɛɛ keŋ man, te doo tekaa doo mmaraase ŋan tɛɛ ya nɛ, na kaboena nyi dɛɛ gyakaa nombiakumɛɛ keyɛɛ doo bela yaa? Korakora, be doo mena ya.

¹⁶Ɛ ba gyeŋ nyi akpaa n mo n wose fa ŋolo te n na som e te n ne yɛɛ ɔ kegyaebii na, na n ta bese ɔ gbenji yee? Kei na wolo baa nyi akpaa n yeli dukum da mo neŋ yɛɛ ɔ gbenji na, yeŋ ne sila la. Mɔna nyi n mo n wose fa Wurubuarɛ te n ne tei ɔ dei ŋgba ɔ gbenji nɛ, waa yela n nombia ka tenɛɛ ɔ siaman.

¹⁷Mɔna dɛɛ do Wurubuarɛ nɔɔ nawolo nyi debaŋ daale na, nafa ɛ yɛɛ nombiakumɛɛ gbenjawo. Te nenɛɛ doo ɛ ta mo ɛ konoo pou ɛ silana Wurubuarɛ gbɛɛneŋ ŋan boo wola ŋon nɛ.

¹⁸Wurubuarɛ te yeli ɛ ta lese ɛ wose lee nombiakumɛɛ keyɛɛ man, te ɛ kaa bese Wurubuarɛ gbenja na ɛ ke tale yɛɛ nombia ŋan tenɛɛ ɔ siaman.

¹⁹Ɛ nombia man kenyii dana doŋ kyomii, mena doo te ma moo nombii kei mɛɛ maa na deniwalan kekyaabii man nɛ. Gyangba keŋ na ɛ moo ɛ wose pou besena gbenja fa nombia nkaraŋkaraŋ na nombiakumɛɛ keyɛɛ. Mena mo te kaboena nyi nenɛɛ yaa mo ɛ wose bese Wurubuarɛ gbenja, na ɛ ke tale yɛɛ nombia ŋan ŋe doo na ŋe gbɛɛ na ɛ ka bese balan baŋ ayimɛɛ be doo ba wose man ya kelii oto.

²⁰Debaŋ keŋ ɛ yɛɛ nombiakumɛɛ gbenjawo nɛ, na ɛ be famenɛ na aboo ŋan ŋa tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ keyɛɛ ya.

²¹Debaŋ keŋ ɛ be yɛɛ nombiakumɛɛ ŋan gyeŋ kei ŋe dana ŋon desɛŋ nɛ, won ŋonoo te ɛ nyinjawo lee ŋe man? Mena nombia ŋenaŋ ŋonoo yena yeŋ.

²²Mɔna nenɛɛ Wurubuarɛ te yeli ɛ ta lese ɛ wose lee nombiakumɛɛ keyɛɛ man te ɛ bese ɔ gbenja. Kpene keŋ ɛ ke nyin lee ke man yena nyi, ɛ ke kyaa dinoo kpaakpaate keŋ ayimɛɛ be doo ke man ya nɛ man na ɛ ke nyin nyeedon kekpa.

²³Nawolo nyi kpene ken n ke nyin lee nombiakumee keyee man yena yen, mona walaŋ non o lee de Gbengyoo Yesu Kristo di na, kpene ken Wurubuaɛ waa fa yena nyeedon kekpaakekpaa ken.

Romantena 7

¹Me tebia, ɛ popou ɛ gyeŋ Mosesi mmaraase ŋan. Te ɛ gyeŋ mo nideli nyi, akpaa walaŋ kyaa na o sia na te mmaraase ŋan ne di don o doo.

²Ɛ yela dee mo mena nombii kei maa na alo yalale. Akpaa o baale nyiŋa o kyaa ken o ta yeŋa ta ya ne, na alo non doe o baale nonaŋ tee. Mona akpaa o baale nonaŋ da yem na alo non te nyin o wose lee mmaraase ŋan tee, nawolo nyi yale mmaraa bee tekaa bake e bela ya.

³Mena doo nyi akpaa o baale non ta yeŋa ta ya te alo non de bee e gyu ke yala baale wole ne, na o ta lee o baale wole baa. Te akpaa o baale non da yem te alo non de gyu ke yala baale wole ne, kenan na o te lee o baale wole ya nawolo nyi yale mmaraa ken bee tekaa bake e bela ya.

⁴Me tebia, mena yaa doo fa emee mo ne. Deban ken ɛ be lee Kristo di ne, na yee yaa ngba emee na e yeŋa la ne. Ken emee na Kristo be yee dokolon o yen man doo, mmaraase ŋan ba tekaa dana don ɛ doo bela ya. Mena doo ɛ yee walaŋ wole non Wurubuaɛ be gyusu e lee yen man ne wui, na ɛ ke nyin yee nombia kpaakpaa fa Wurubuaɛ.

⁵Nawolo nyi deban ken de doo de dinoo bene ken man ne, na mmaraase ŋan yela da moo da wose do aboo kumee ŋan daa gbagba ne gyae nyi dee yee ne man nideli. Nafɔ mena aboo kumee kenja den moo yen bo kona daa, na daa na Wurubuaɛ nsana ke tira kekpaakekpaa.

⁶Mona neneɛ doo Wurubuaɛ te yeli mmaraase ŋan nafɔ nee bake daa ne, ba tekaa dana don de doo bela ya. Te ken daa na Yesu Kristo be yee dokolon o yen man doo, de ta tekaa yee mmaraase ŋan nafɔ nee bake daa ne gbenawo bela ya. Mena doo de te nyin da wose dee som Wurubuaɛ lee gbɛe wole ken o felin non ba wola daa ne man. Ka te yee gbɛe bene ken Mosesi mmaraase ŋan ba wola daa ne ya.

⁷Neneɛ sena yaa dee yako baa? Dee yako baa nyi mmaraase ŋan yee kolo kum ke? Korakora na mena ya. Mmaraase ŋan yele la te ma gyeŋa dukum. Nafɔ akpaa mmaraase ŋenaŋ den te yako nyi, "Na yeli n sia keyee nolo kolo ya ne," nafɔ moo gyeŋ nyi sia keyee nolo kolo doo yee dukum ke ya.

⁸Mona mena mmaraa kei yele la te sibii keyee kum kamase nyiŋa gbɛe kaa gyoo me man. Nyi mmaraase den be kyaa ya ne, nafɔ dukum be dana yele ya.

⁹Deban ken nafɔ moo gyeŋ mmaraase ŋan ya ne, na yee man ngba dukum kamase be doo me man ya ne. Mona neneɛ ken moo kaa gyeŋ mmaraase ŋenaŋ ne te me naawo nyi me yee dukumyɛere e, te ma dukum doo daa na Wurubuaɛ nsana gyae ke tira

kekpa. Kei nawolo baa nyi Wurubuarɛ siaman na, me yɛɛ ngba walaŋ ɲon ɔ ba yem nɛ.

¹⁰Mena doo me naawo nyi mmaraase ɲan nafa ɲe gyae ke fa maŋ nyeedoŋ nɛ, ɲa moo yeŋ bo kɔna maŋ.

¹¹Nawolo nyi lee mmaraase ɲenan doo, te dukum nyiŋa gbɛɛ beo maŋ yela me nyiŋa yeŋ.

¹²Mmaraase ɲan gbagba doo, ɲe popou lee Wurubuarɛ gyaŋ. De doo na ɲe gbɛɛ te ɲe dei mo. Dukum kamase be doo ɲe man ya.

¹³Na kei nawolo baa nyi mmaraase ɲan ɲe dei nɛ, yele la te me nyiŋa yeŋ? Korakora, be doo mena ya. Dukum yele la te me nyiŋa yeŋ. Dukum tɛɛ mmaraase ɲan ɲe dei nɛ doo te ɲe yela me nyiŋa yeŋ, na ke yela balan kena mena keŋ dukum doo. Mena doo lee mmaraase ɲan doo, te dukum lese ka wose wola nyi ko dei korakora ya.

¹⁴Da gyeŋ nyi mmaraase ɲan dei nawolo nyi ɲe tɛɛ Wurubuarɛ felin ɲon doo koŋ, moŋa maŋ doo me yɛɛ deniwalaŋ yakaate e, te nombiakumɛɛ te wulu ma nyee. Mena doo me ta bese gbenji fa dukum.

¹⁵Maŋ gbagba bee nyii nombia ɲan mɛɛ yɛɛ nɛ man ya. Nawolo nyi nombia ɲan mɛɛ gyae nyi maa yɛɛ nɛ moo ne yɛɛ ɲa ya, te ɲan moo ne gyae nyi maa yɛɛ ya nɛ ɲan te mɛɛ yɛɛ.

¹⁶Te akpaa nyi aboo ɲan moo ne gyae nyi maa yɛɛ ya nɛ te mɛɛ yɛɛ na, kenan na mɛɛ lɛɛ ke do nyi mmaraase ɲan dei.

¹⁷Kedoo kei nɛ, te yɛɛ maŋ gbagba ne yɛɛ na nombia keŋa ya. Dukum doŋ keŋ ne di me doo nɛ, keŋ ne yele la te mɛɛ yɛɛ mena nombia ɲenan.

¹⁸Ma gyeŋ nyi deban keŋ me doo me dukum dinoo kei man nɛ, kolo kpaakpaa kamase be doo me man ya. Nawolo nyi mɛɛ gyae nyi maa yɛɛ nombia kpaakpaa, moŋa moo ne tale yɛɛ ɲa ya.

¹⁹Nombia kpaakpaa ɲan mɛɛ gyae nyi maa yɛɛ nɛ moo ne tale maa yɛɛ ɲa ya, moŋa nombiakumɛɛ ɲan moo ne gyae nyi maa yɛɛ ya nɛ, ɲan te me gyakaa mɛɛ yɛɛ.

²⁰Akpaa nyi nombia ɲan moo ne gyae nyi maa yɛɛ ya nɛ te me gyakaa mɛɛ yɛɛ na, kenan na te yɛɛ nyi maŋ gbagba ne yɛɛ na ɲa ya. Moŋa dukum doŋ keŋ ne di me doo nɛ, ne yele la te mɛɛ yɛɛ mena nombia ɲenan.

²¹Mena doo ma te naa nyi dukum doŋ keŋ ne diina me doo. Nawolo nyi akpaa mɛɛ gyae nyi maa yɛɛ kolo kpaakpaa na, ka te ka lee kolo kum doo.

²²Maŋ gbagba me konoo man na, nafa mɛɛ gyae nideli nyi maa di Wurubuarɛ mmaraase ɲan doo.

²³Moŋa mɛɛ naa nyi mmaraa wole daale keŋ koo ne kyaa na Wurubuarɛ mmaraase ɲan ya nɛ ne yoo na doŋa me man. Mena mmaraa kum kei te yeli nombiakumɛɛ ta gyoo me man di ma nyee pou.

²⁴Me nombia dana waranase nideli. Amote ne gyae la waa lese man lee mena dinoo kum kenj doo me man, te ke dana man kee gyu yenj man ne man?

²⁵Mee fa Wurubuaɛ karanj, nawolo nyi non ne gyae la waa ta de Gbengyoo Yesu Kristo doo na waa lee man lee mena dinoo kei man. Nombia atunanj man yaa. Man gbagba me konoo man na mee gyae nyi maa di Wurubuaɛ mmaraase nan doo, mona dinoo kum kenj doo me man ne doo me ta bese dukum gbenji.

Romantena 8

¹Me tebia, neneɛ doo balan ban pou ban na Yesu Kristo be yee dokolonj ne, Wurubuaɛ be gyae waa bu wo foo bela ya.

²Nawolo nyi lee Yesu Kristo doo Wurubuaɛ felinj non ta lese daa lee dukum na yenj man te o faa daa nyeedonj wole.

³Mosesi mmaraase nan te tale lese daa lee dukum man ya, nawolo nyi de dinoo kum kenj doo de man ne te yeli dee tale di mmaraase nan doo ya. Mɔna Wurubuaɛ tee wo gbɛɛ wole daale doo lee da nyee. Gbɛɛ kenanj yena nyi o kpila non gbagba o bu konj de gyan ngba deniwalanj ne, te o wosenaane mo yee ngba walanj kamase wui kenj dukum doo ke man ne. Nombiakumee doo te Wurubuaɛ kpila o bu non nyi waa konj, te non kaa moonaa balan pou nombiakumee seele. Kenj Wurubuaɛ be yeli o bu non be kaa yem doo, o ta lese wola nyi dukum be dana donj denibalanj doo bela ya.

⁴Wurubuaɛ yee ke mena na ke yela daa ban doo tekaa doo dinoo kum kenj man ya te dee sila Wurubuaɛ felinj non ne, ke nyinj tale yee nombia nan na teneɛ Wurubuaɛ siaman ngba mena kenj mmaraase nan na wolo ne.

⁵Nawolo nyi balan ban be see be doo be dinoo kum kenj man ne, be loo gyakaa bo aboo kumee nan ban gbagba ne gyae nyi baa yee teele kei doo ne doo. Mɔna balan ban be silana Wurubuaɛ felinj non ne, be loo gyakaa bo kpene kenj Wurubuaɛ felinj non ne gyae nyi baa yee ne doo.

⁶Walanj non o mo o loo gyakaa aboo kumee nan non gbagba ne gyae ne doo ne, na mo yenj bo kona e. Te walanj non o mo o loo gyakaa Wurubuaɛ felinj non doo ne, na mo nyeedonj na wosefeerenj bo kona e.

⁷Mena doo akpaa nolo da mo o loo gyakaa aboo kumee nan non gbagba ne gyae ne doo ne, na mena walanj nonanj ne kola Wurubuaɛ. Nawolo nyi o bee di Wurubuaɛ mmaraase nan doo ya, te o be gyae waa tale di ne doo mo ya.

⁸Balan ban bee yee aboo kumee nan ban gbagba ne gyae ne, be nombia be gyae ke tale gyoo Wurubuaɛ sia ya.

⁹Mɔna emee doo nyi akpaa Wurubuaɛ felinj non doo e man ne, na e ba tekaa doo e dinoo bene kenj man ya. E silana kpene kenj Wurubuaɛ felinj non ne gyae nyi yaa yee ne bo. Akpaa Wurubuaɛ felinj non be doo nolo man ya ne, na otenate te yee Kristo walanj e ya.

¹⁰Te akpaa Kristo doo ε man na, kenj na kenj ε ka yenj lee nombiakumεε keyεε doo koranj ne, Wurubuarε felinj non waa yela ε ke nyinj nyeedonj bela. Nawolo nyi lee Kristo doo ε gbεenenj ta tenεε Wurubuarε siaman.

¹¹Nyi akpaa Wurubuarε non ɔ be gyusu Yesu lee yenj man ne felinj doo ε man na, kenanj na waa ta ɔ felinj nonanj doo yela ε wosenaane kei kenj gyae ka yenj ne ke nyinj nyeedonj wole bela.

¹²Mena doo me tebia, kpene kenj doo fa daa yena nyi kaboena nyi dεε yεε kpene kenj Wurubuarε felinj non ne gyae. E na tekaa yela dεε yεε kpene kenj de dinɔɔ kum kenj ne gyae ne ya.

¹³Nawolo nyi akpaa ε yεε kpene kenj ε dinɔɔ kum kenj ne gyae tεεle kei doo na ε ka yenj. Mɔna akpaa ε tεε Wurubuarε felinj non donj doo bεε abɔɔ njan εmεε gbagba ne gyae tεεle kei doo na, kenanj na ε ke nyinj nyeedonj kekpaakekpaa.

¹⁴Balanj banj bee yeli Wurubuarε felinj non na wola wɔ gbεε ne, banj yena Wurubuarε bia gbagba.

¹⁵Nawolo nyi na felinj non waa yela dεε bese gbεnja na dee yee gyakolonj ne te Wurubuarε faa daa ya, mɔna ɔ felinj non waa yela dεε bese Wurubuarε bia gbagba ne te ɔ faa daa. Felinj nonanj donj man doo te dεε tale baake Wurubuarε nyi "De kya Wurubuarε."

¹⁶Wurubuarε felinj nonanj gbagba ne diina adanseε fa daa, yela dεε gyem de konɔɔse man nyi de yεε Wurubuarε bia gbagbawɔ.

¹⁷Nεnεε akpaa de yεε Wurubuarε bia gbagbawɔ na, kenanj na dee kpu na Kristo nyinj abɔɔ njan Wurubuarε be desina see fa ɔ balanj ne. Te akpaa daa mɔ de naa diyem njba mena kenj Kristo be naa diyem ne na, kenanj na Wurubuarε waa yela dee kpu na Kristo di gyoori ɔ gyoorobiiri kenj man.

¹⁸Akpaa ma to me sia kεε gyoorobiiri kenj ke doo ke daa na daa ne, na kaale kenj dεε kaa debanj kei ne te yεε kolo ke ya.

¹⁹Tεεle kei na ka abɔɔ njan pou Wurubuarε be yεε ne, sia te yεε njεε daa wee kenj Wurubuarε waa lese ɔ bia gbagba banj wola ne.

²⁰Nawolo nyi tεεle kei na abɔɔ njan pou Wurubuarε be yεε ne ta koro yunj, mena doo njɔɔ gyae ke tale yεε kpene kenj Wurubuarε be yεε nj nyi njε dεε yεε ne ya. Te yεε abɔɔ njenanj gbagba kegyaebii man yaa njε yεεwɔ mena ya, mɔna Wurubuarε yele la te njε konjawɔ mena.

²¹Mɔna kenja pou wole na, Wurubuarε te fa daa loo kegyakaa nyi waa lεε abɔɔ njenanj pou nyee na njε ke nyinj njε wose kenj njɔɔ woleε leki ya. Na njan mɔ ke kpu na Wurubuarε bia ɔ gyoorobiiri kenj man.

²²Da gyenj nyi kaa lii na gyenj wee kei ne, tεεle kei na abɔɔ njan pou doo ke man ne na keketee njba alo non ɔ na donjεε ne.

²³Na ɲan ɲaagen ɲa kekete la ya. Mɔna daa ban dɔɔ nyiɲ Wurubuarɛ felin ɲon ɔ yɛɛ kpene gyanɲbate keɲ Wurubuarɛ ba mo fa daa nɛ, daa mo na kekete de konɔɔse man dɛɛ daa Wurubuarɛ ke lɛɛ da nyee lee de dinɔɔ kum kei man na waa yela dɛɛ bese ɔ bia.

²⁴Lee mena loo kegyakaa kei dɔɔ te Wurubuarɛ lɛɛ da nyee. Nyi n loo gyakaa kpene keɲ n wulaa n dana ke nɛ dɔɔ na, kenan na ka te yɛɛ loo kegyakaa ya. Nawolo nyi ɲolo be tale mo ɔ loo gyakaa kpene keɲ ɔ wulaa ɔ dana ke nɛ dɔɔ ya.

²⁵Mɔna akpaa da mo de loo gyakaa kpene keɲ dɔɔ dana ke ya nɛ dɔɔ na, kenan na dee nyiɲ konɔɔ kyaa daa ke.

²⁶Mena mo te Wurubuarɛ felin ɲon ne kyɔ daa de kaale man wee na wee lee da kefane man. Nawolo nyi dɔɔ gyeɲ mena keɲ dɛɛ fane na ke kaboena Wurubuarɛ kegyaebii ya. Mɔna ɲon Wurubuarɛ felin ɲon ɔ doo de man nɛ, na seɲala de nawɔɔ man mo kakekete dinaa keɲ ke tan keyako ya nɛ kolosi seɲ de wole.

²⁷Wurubuarɛ gyeɲ kpene keɲ doo walaɲ kamase konɔɔ man, te ɔ gyeɲ kpene kamase keɲ mo doo ɔ felin ɲon agyueɲ man. Nawolo nyi ɔ felin ɲonan seɲɛ la de nawɔɔ man ɔ ne fane fa daa Kristotena lee Wurubuarɛ kegyaebii man.

²⁸Da gyeɲ nyi balan ban bɛɛ gyae Wurubuarɛ nɛ, nyi diyem man o, yaa gyon man o, Wurubuarɛ ne yeli kpene kamase ne gyu nideli fa wɔ. Ban yena balan ban ɲon Wurubuarɛ be baake wɔ, te ɔ ba mo wɔ yɛɛ ɔ bia gbagba ɲgba mena keɲ ɔ be wulaa yako see nɛ.

²⁹Nawolo nyi balan ban Wurubuarɛ wulaa ɔ gyeɲ nɛ, ɔ wulaa lese wɔ see na waa yela be dinɔɔ ke yɛɛ ɲgba ɔ bu ɲon wui nɛ. Na ɔ bu ɲon ke yɛɛ Wurubuarɛ bia man pou bu kegyia.

³⁰Ban Wurubuarɛ be wulaa lese wɔ see nɛ, ban te ɔ baakewɔ. Te ban mo ɔ be baake wɔ nɛ, ɔ lɛɛ wɔ do nyi be gbɛeneɲ tenɛɛ ɔ siaman. Te ban ɔ be lɛɛ wɔ do nyi be gbɛeneɲ tenɛɛ ɔ siaman nɛ, ban te ɔ yela ba bese gyoorobia.

³¹Kenja pou wole na, sena te dɛɛ yako bela? Nyi akpaa Wurubuarɛ seɲɛ de wole na, amote ne gyae la waa tale koro seɲ tia daa?

³²Dolo be kyaa ya. Nawolo nyi akpaa Wurubuarɛ te bɛɛse daa ɲon gbagba ɔ bu ya, mɔna ɔ sɛwɔ mo e fa nyi ɔ kaa yeɲ lɛɛ da nyee na, won dɔɔ te ɔ ba mo abɔɔ ɲan pou ɔ be yako see nyi waa fa daa nɛ mo kpu daa ya?

³³Akpaa mena te doo na, amote ne gyae la waa tale bu balan ban Wurubuarɛ ba lese wɔ besena ɔ balan nɛ fɔɔ, keɲ nyi ɲon lɛɛ na wɔ do nyi be gbɛeneɲ tenɛɛ ɔ siaman?

³⁴Amote ne gyae la waa tale bu wɔ fɔɔ? Kristo Yesu gba be gyae waa bu wɔ fɔɔ ya, nawolo nyi ɲon yena walaɲ ɲon ɔ ba yem fa daa. Na yeɲ kaagen gba te ɔ yeɲawɔ fa daa ya, mɔna Wurubuarɛ gyuuusu e lee yeɲ man te ɔ kyaa Wurubuarɛ dunolun dɔɔ ɔ na sola e fa daa.

³⁵Woŋ ne gyae la ke tale tira daa lee kegyae keŋ Kristo ne gyae daa ne man? Diyem kena yaa kayeyee yaa kekola yaa diyem kenaase yaa tanam yaa diyem yaa gyakolon nombia yaa yeŋ? Kolo be kyaa keŋ gyae ke tale tira daa na Kristo nsana ya.

³⁶Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see yakowo yenaŋ daale nyiaa, "Lee nyaŋ doo wee kamase na bee gyae daa baa ko. Bee yee daa ngba namense baŋ bee woŋee wo be kaa ko ne."

³⁷Aboo keŋa pou man na dee yoo lee, lee Yesu Kristo ŋon o ne gyae daa ne doo.

³⁸Nawolo nyi, ma gyeŋ nideli nyi kolo na kolo be kyaa keŋ ke gyae ke tale tira daa lee kegyae keŋ Kristo ne gyae daa ne man ya. Yeŋ yaa nyeedon yaa Wurubuaɛ kpilala yaa felinkumee yaa aboo ŋan ne kyaa debaŋ kei yaa ŋan ne gyae ke koŋ wole wole ne yaa doŋ wole daale koran be gyae ke tale tira daa lee Kristo kegyae keŋ man ya.

³⁹Mena mo te doŋse ŋan pou ne kyaa adido adido, na ŋan pou ne doo teelee ateta ateta yaa kpene kamase keŋ Wurubuaɛ be yee teelee kei doo ne, be gyae ke tale tira daa lee kegyae keŋ Wurubuaɛ be tee de Gbenjyoo Yesu Kristo doo gyae daa ne man ya.

Romantena 9

¹Nombii na anokoare yaa mee kolosi fa ŋon ne. Ka te yee dekara ya nawolo nyi me yee Kristo kpilale e. Wurubuaɛ felin ŋon o doo me man ne ne di maŋ adanse nyi me konoo man nombii kei yee anokoare.

²Dana maŋ waraŋase te na wee maŋ nideli, lee me tebia Gyudatena baŋ daa na wo yee fatabo dokolon te boo bee nyi boo lee Kristo di ya ne doo.

³Nyi ke yee kpene keŋ ke gyae ke de nyi Wurubuaɛ waa falaa maŋ na daa na Kristo nsana ke tira, na me tebia Iseraetena keniŋ nyin nyeedon na nafa me gyae.

⁴Iseraetena yena balan baŋ Wurubuaɛ ba lese wo te o ba mo wo yee o bia. Wurubuaɛ lese o gyoorobiiri wola wo te o yakowo see nyi waa hiraa wo. O moo o mmaraase ŋan fa wo, te o wola wo gbɛɛ kpaakpaate keŋ baa mo som e. Keŋa wole na Wurubuaɛ besewo yako see nyi, waa mo aboo kpaakpaa burum ŋaale mo kpu wo.

⁵Iseraetena kawo man te Wurubuaɛ balan tuturu baŋ boo kyaa kaalan ne leewo. Kalola man na, Yesu Kristo mo lee Iseraetena duulun man te ŋon yena kpene kamase nyee. Wurubuaɛ te kaboena nyi baa lese o yele kekpaakekpaa Amen.

⁶Kei bee wolo nyi aboo ŋan Wurubuaɛ be yako see nyi waa yee fa Iseraetena ne, o te yee kina ya. Nawolo nyi na balan baŋ pou boo lee Iserae ne yena Wurubuaɛ balan gbagba ya.

⁷Mena mo te na balan baŋ pou boo lee Aberaham duulun man ne yena Aberaham bia gbagba Wurubuaɛ siaman ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ yako Aberaham nyiaa, "Asiki man te n duulun man balan gbagba baŋ baa lee."

⁸Kei nawolo baa nyiaa, na bia ban pou Aberaham ba lolo ne yena Wurubuarɛ bia gbagba ya. Mɔna ban Wurubuarɛ be yako see pete Aberaham ba lola wo ne, ban yena Aberaham duulun man balan gbagba.

⁹Nawolo nyi nombia ŋan Wurubuarɛ be yako see fa Aberaham yena nyiaa, "Daale kala deban kei me kaa bese koŋ na, n weele Saara ta lola bu baale."

¹⁰Na nombii kei kaagen ya. Mɔna Rebeka lola bia baala bala, te be popou be kya yena de naana Asiki.

¹¹Pete Rebeka ka lola bia kɛwo na be kaa bee gyeŋ kolo kpaakpaa na kolo kum ne, na Wurubuarɛ wulaa yako ba wose man nombia see nyiaa, "Kegyia ŋon waa kaa som kemaasa ŋon." Kpene keŋ doo Wurubuarɛ be yee mena yena nyi, o ne gyae balan ka gyeŋ nyi te yee nyi ŋolo tom keŋ o ne yee ne doo te ŋon Wurubuarɛ na lese otenate mo e yee o wui ya. Mɔna Wurubuarɛ na lese walaŋ bo lee ŋon gbagba kegyaebii man.

¹³Mena ke te be yakowo Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man nyiaa, "Gyekopo te ma lesewo, te me tinaa Esawu yela."

¹⁴Nenɛ sena yaa dɛɛ yako lee nombia keŋa man? Kei nawolo baa nyi Wurubuarɛ nombia be doo na ke gbɛɛ yee? Korakora, be doo mena ya.

¹⁵Nawolo nyi Wurubuarɛ wulaa yako Mosesi leenaŋ gyaŋgba gyaŋgba keŋ nyiaa, "Balan ban mɛɛ gyae nyi maa wii be waraŋase na, ban te maa wii be waraŋase. Te balan ban mɛɛ gyae nyi maa nyiŋ konoo fa wo na, ban te maa nyiŋ konoo fa."

¹⁶Mena doo nyi Wurubuarɛ da lese ŋolo na, te yee nyi otenate kegyaebii yaa o tom keŋ o ne yee ne doo ya, mɔna keŋ Wurubuarɛ gbagba be wii otenate waraŋase doo te o lese e.

¹⁷Nawolo nyi Wurubuarɛ yakowo o nombia aŋmaraseŋ see ŋan man lee Igyipite gyoo Faaro wose man nyiaa, "Kpene keŋ doo te moo see neŋ gyoori yena nyi, mɛɛ gyae nyi maa ta n doo lese me don wola na teelee kei doo balan pou keniŋ nyii ma yele."

¹⁸Mena doo da te naa nyi akpaa Wurubuarɛ ne gyae nyi waa wii balan waraŋase na o ne wii be waraŋase, te akpaa o ne gyae nyi balan ke yee konooyɔn na o ne yeli bɛɛ yee konooyɔn.

¹⁹ɛ man ŋolo waa tale boose nyiaa, "Nyi akpaa mena te doo na, weera doo te Wurubuarɛ ne bu balan foo lee be nombiakumɛɛ keyee doo? Te amote ne gyae la waa tale kyeekee Wurubuarɛ kegyaebii?"

²⁰Mɛɛ boose ŋon baa nyiaa, deniwalan yena amote keŋ waa tale ŋon na Wurubuarɛ ke wonɛɛ nombia? Osun gyae ke tale boose walaŋ ŋon o be ma ke ne nyi, "Weera doo te n maa man nne?"

²¹Kei be tale koŋ mena ya, nawolo nyi walaŋ ŋon o ne ma osunɛ ne waa tale mo teelee degban dokolon ma osun kpaakpaate. Mena mo te waa tale mo teelee degban dokolon kenan ma osun yakaate.

- ²²Mena ke te Wurubuarɛ mo doo. Nafɔ ɔ ne gyae nyi waa lese ɔ ban wola na balan kena nyi ɔ dana don. Mona ɔ ne nyin konɔ nideli fa ban ɔ ba gyeɲ ban be doo nɛ. Nafɔ kaboena nyi waa wolɛɛ mena balan benan kekpaakekpaa.
- ²³Wurubuarɛ nyina konɔ fa daa ban ɔ ne gyae nyi waa nyin konɔ fa nɛ, nawolo nyi ɔ ne gyae nyi waa lese ɔ gyoorobiiri dinaa ken wola balan ban ɔ be wulaa lese wo see nyi baa kaa di gyoori kpu na e nɛ.
- ²⁴Mena balan benan yena daa ban ɔ be baake nɛ. Te na de popou mo yena Gyudatena ya, mona baale mo lee yenaase.
- ²⁵Wurubuarɛ yako mena nombia kenɔ ɔ dekpenkpengyɔɔre Hosea tone man nyiaa, "Balan ban nafɔ ba te yɛɛ me balanwo ya nɛ, maa baake wo nyi me balan. Te balan ban nafɔ mo ne gyae wo ya nɛ, baa kaa yɛɛ me balan ban mɛɛ gyae."
- ²⁶Mena mo te, "Botɔ ken nafɔ bɛɛ yako wo nyi ba te yɛɛ me balanwo ya nɛ, botɔtena te baa kaa baake nyi Wurubuarɛ non ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ bia."
- ²⁷Wurubuarɛ dekpenkpengyɔɔre Yesaya mo gyoo dekpenkpen yako lee Iseraetena wose man nyiaa, "Doo nyi Iseraetena boe ngba epo nooman anasa nɛ, mona be man balan kyomii baale te Wurubuarɛ waa lɛɛ ba nyee.
- ²⁸Nawolo nyi be gyae ke kyare ya, de Gbengyoo Wurubuarɛ waa di tɛɛle kei doo balan pou nombia karatetee dokolon."
- ²⁹Wurubuarɛ dekpenkpengyɔɔre Yesaya mo yako mena nombii kei kaalan nyiaa, "Nafɔ Wurubuarɛ donɛ non den te kaase de duulun man balan kyomii baale see ya nɛ, nafɔ de popou den munuwo ngba mena ken Sodom na Gomora donɔɔse na ne man balan pou be munu nɛ."
- ³⁰Lee mena doo kpene ken mɛɛ gyae maa yako yena nyi balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ, nafɔ ba te yase be sia nyi baa yela be gbɛɛnɛn ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman ya. Mona lee ba kelɛɛdi doo te Wurubuarɛ lɛɛ wo do yela be gbɛɛnɛn teneewo ɔ siaman.
- ³¹Te Iseraetena doo ban yase be sia be silana Mosesi mmaraase nan, na na ke yela be gbɛɛnɛn ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman. Mona be yɛɛ kina ken be gbɛɛnɛn ta tenɛɛ Wurubuarɛ siaman ya.
- ³²Weera doo te be yɛɛwo kina? Nawolo nyi ba te kɛɛ ke nyi Wurubuarɛ kelɛɛdi ne gyae la ke yela be gbɛɛnɛn ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman ya. Ban gyeɲ nyi be nombia ayɛɛsa ne gyae la ke yela be gbɛɛnɛn ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman. Lee kei doo ba te yɛɛ ngba balan ban bo gyoo na boe dinaa nɛ.
- ³³Wurubuarɛ nombia anmarasen see yako boe kei nombia nyiaa, "Kɛɛ, me ta mo boe dinaa daale see Siyon donɔɔ man. Balan baa gyoo na boe kei kpanɛ, na baa gyoo na ke yala. Mona walan non ɔ mo ɔ wose lo walan non boe kei seɲɛ fa e nɛ doo na, desɛn be gyae ke di e ya."

Romantena 10

¹Me tebia, kpene ken mee gyae me konoo man te mee fane ke doo yena nyi, Wurubuaare waa lee me tebia Iseraetena pou nyee.

²Maa tale di ba wose man adanse nyi bee yase be sia lee Wurubuaare nombia nan doo nideli. Mona be sia keyase ken bee kyaa na Wurubuaare gbeneen ya.

³Nawolo nyi boo gyen gbene ken Wurubuaare na mo yela balan gbeneen na tenee o siaman ya, te ban gbagba yase be sia be silana gbeneen nan ban gyen nyi ne gyae ke yela be gbeneen ka tenee Wurubuaare siaman ne. Lee mena doo ba te yokose ba wose na baa sila Wurubuaare gbene ken ne yeli balan gbeneen na tenee o siaman ne ya.

⁴Kristo yena mmaraase nan pou nyee, te o kekoo doo mmaraase nan kesila be dana tonoo bela ya. Lee kei doo walan kamase non o lee e di na, otenate gbeneen gyae ka tenee Wurubuaare siaman.

⁵De naana Mosesi nmarasewo lee mena ken deniwalan waa sila mmaraase nan na o gbeneen ka tenee Wurubuaare siaman ne nyiaa, "Walan kamase non o ne di mmaraase nan doo na o gbeneen ka tenee Wurubuaare siaman ne, akpaa o kyan o wose di ne doo nideli ken o te yale ne man dokolon doo ya ne, kenan na waa nyin nyeedon."

⁶Mona walan non o lee Yesu di te lee o keliedi doo o gbeneen da tenee Wurubuaare siaman ne, na o na wolo baa nyi ta tekaa yee nyi nolo ke boose nyi, "Amote ne gyae la waa gyen gyu adido" na o kaa mo Kristo kon ya.

⁷Yaa nolo mo ke boose nyi, "Amote ne gyae la waa tisi gyu teele ateta" na o kaa gyusu Kristo lee woya man kon ya.

⁸Mona Wurubuaare nombia ne yako lee balan ban boo lee Yesu di, te lee ba keliedi doo Wurubuaare be lee wo do nyi be gbeneen tenee non Wurubuaare siaman ne wose man nyiaa, "Wurubuaare nombia nan benaa na non. De doo e noose man, te ne doo e konoo man mo." Nombia nenan yena keliedi nombia nan dee yako ne.

⁹Mena doo nyi akpaa n gyusu n noo yako balan man nyi, "Yesu yena de Gbengyoo" te n lee di n konoo man nyi Wurubuaare gyusu e lee yen man na, Wurubuaare waa lee n nyee.

¹⁰Nawolo nyi walan konoo man te o ne lee di te Wurubuaare ne lee otenate do nyi o gbeneen tenee non Wurubuaare siaman. Walan noo mo te o na mo yako nyi Yesu yena o Gbengyoo te Wurubuaare ne lee otenate nyee.

¹¹Mena mo te Wurubuaare nombia anmarasen see nan ne yako nyi, "Walan kamase non o lee Kristo di na, deson be gyae ke kyan e korakora ya."

¹²N yee Gyuda baale e o, n te yee Gyuda baale e ya o, de popou yee dokolon Wurubuaare siaman. Nawolo nyi Kristo nonan yena de popou de Gbengyoo. Walan kamase non o wii baake e na, waa mo wa aboo kpaakpaa nan boele e.

¹³Nawolo nyi be yakowo Wurubuaare nombia anmarasen see nan man nyiaa, "Walan kamase non o wii baake de Gbengyoo Wurubuaare na waa lee o nyee."

¹⁴Te sena yaa balan baa tale wii baake de Gbengyoo non boo ne lee e di ya ne yele na waa lee ba nyee? Yaa akpaa be te nyii ta o wose man nombia ya na, sena te baa tale lee e di? Te akpaa nolo mo te kolosi o wose man nombia fa wo ya na, sena te baa yee na baa nyii na?

¹⁵Te akpaa Wurubuaɛ te kpila balan nyi baa gyu ke yako o wose man nombia nenan ya na, sena te baa yee na baa tale gyu ke yako na? Wurubuaɛ nombia anmarasen see nan ne yako nyiaa, "Akpaa balan ne kon be kaa kolosi nyeedon nombia nan na, ba keta na mo nombia kpaakpaa bo kon."

¹⁶Mona na ban pou boo nyii nombia kpaakpaa nan ne lee na na di ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ dekpɛnkɛngyɔɔre Yesaya yakowo nyiaa, "De Gbengyoo, amote lee na de nombia nan doo yako ne di?"

¹⁷Mena doo lee Kristo nyeedon nombia nan keyako man te balan ne nyii na. Mena mo te lee Kristo nombia nenan kenii man te balan ne lee na di.

¹⁸"Mona e yela maa boose non nyiaa, mena balan kɛwo te nyii Kristo nombia nan baa yee?" Kenii doo be te nyii, nawolo nyi Wurubuaɛ nombia anmarasen see nan ne yako nyiaa, "Nombia nan te kili gyu teelee kei doo pou. Te deniwalan kamase mo te nyii nombia nenan."

¹⁹E yela maa boose non bela nyiaa, mena doo e ne yako baa nyi Iseraetena ban boo nyii nombia kenja ne, be te nyii ne man yee? Kenii doo be nyiiwo. Mosesi yena walan gyanbate non o be tira mena nombia kenja noo nyiaa, Wurubuaɛ kpa, "Maa mo balan ban ba te yee Gyudatenawo ya ne do emee Gyudatena sibiiyam. Maa mo balan ban boo gyen daale lee ma wose man ya ne do non ban."

²⁰Wurubuaɛ dekpɛnkɛngyɔɔre Yesaya mo gyoo o konoo yako nyiaa, Wurubuaɛ kpa, "Balan ban ba te yase be sia keo man ya ne, ban naa na man. Te balan ban mo boo ne boose me doo ya ne, ban te maa lese ma wose wola."

²¹Mona Iseraetena ban doo Yesaya yakowo nyi Wurubuaɛ kpa, "Wee na wee na mee kee gbɛɛ nyi baa kaa lee man di na maa lee ba nyee, mona ba te yee denjele don koro sen tia man."

Romantena 11

¹Nyi akpaa nne te nombia kenja doo na, e yela maa boose non bela nyiaa, "Wurubuaɛ bee non gbagba o balan ban baa yaa?" Korakora, o te bee wo ya. Nawolo nyi man Pool gbagba yee Iserae baale e. Ma lee Aberaham duulun man, te ma lee Bengyamen dekpɛnalan man.

²Te yee nyi Wurubuaɛ bee o balan ban o wulaa o gyen wo, te o be wulaa lese wo see lee teelee kei kewalan ne bo ya. E toose mena ken Wurubuaɛ nombia anmarasen see nan be yako lee Wurubuaɛ dekpɛnkɛngyɔɔre Elia wose man.

³Elia moo Iseraetena nombiakumɛ kaa see Wurubuarɛ siaman te ɔ yako e nyiaa, "Me Gbengyoo, Iseraetena ta koe nya akpenkpenggyɔɔra ban pou te be yelee n kedeese boya nan pou. Man maagen koon kaa la, te bee keo man gba koran baa ko."

⁴Kenɛ Wurubuarɛ tiranɔ fa Elia nyiaa, "Koa, na nyan nyaagen kaa la ya. Nawolo nyi me ta lese balan kakponse nyetooro (7,000) see fa ma wose, ken be te bunɔ ta som bane non bee baake nyi Baal ne korakora ya."

⁵Mena mo te gyen wee kei ne, Wurubuarɛ te tee ɔ beree ken doo lese balan akalansee baale see fa ɔ wose.

⁶Akpaa Wurubuarɛ tee ɔ beree ken doo lese balan na, kenan na te yee nyi ɔ tee ba tom ken boo yee ne doo lese wo ya. Nyi non tee ba tom ken boo yee ne doo lese wo ne, kenan na ɔ beree ken ta tekaa yee beree gbagba ya.

⁷Nenɛ sena yaa dee yako bela? Kpene ken Iseraetena be yase be sia keo ne, be te nyin ke ya. Mona balan akalansee ban Wurubuarɛ ba lese wo see ne, ban nyina na ke. Balan akan ban doo, ban yee deɛle don bo.

⁸Wurubuarɛ nombia anmarasen see yako mena nombii kei nyiaa, "Wurubuarɛ te yeli ba nyeeya ta yem, mena doo boo ne nyii nombia nan man ya. Te kaa lii na gyen wee kei ne, be dana sia mona boo ne naa ya. Be dana deɛle, mona boo ne nyii Wurubuarɛ nombia nan man ya."

⁹Gyoo Defidi mo sola Wurubuarɛ nyiaa, "Wurubuarɛ yela be dedii ka bese ba deyalae. Yela baa naa diyem to ba dukum kom.

¹⁰Yela be sia ke yelee na baa ta kpanɛ, na baa kyaa kaale man deban kamaɛ."

¹¹E yela maa boose non bela nyiaa, ke yee ampan nyi Iseraetena ban kpanɛwo yala ken be ta bese tale koro yee? Koa, na mena ya. Mona kelɛdi ken ba te lee Wurubuarɛ di ya ne, ken toro na gbɛ fa balan ban ba te yee Iseraetenawo ya ne, na Wurubuarɛ ke lee ba nyee na ke nyin do Iseraetena benan sibiyyam.

¹²Nombiakumɛ nan Iseraetena be yee ne, ken torona gbɛ fa balan ban ba te yee Iseraetenawo ya ne te Wurubuarɛ hiraa wo. Iseraetena benan keyala be Wurubuarɛ osom man ne, ka moo tonoo burum kona balan ban ba te yee Iseraetenawo ya ne. Mena doo akpaa Iseraetena ban de kaa nyin Wurubuarɛ nyeekelɛ na, kenan na tonoo ken balan ban ba te yee Iseraetenawo ya ne baa nyin na, ka te yee nsendee ya.

¹³Nenɛ emɛ ban e te yee Gyudatenawo ya ne e tei nombii kei. Me yee Kristo kpilale e te non kpila na man e gyan nyi me kaa kolosi ɔ nombia nan fa non. Mena doo mo na mo ma tom kei do nsendee ya.

¹⁴Nawolo nyi me loo gyakaa nyi me kyo non na, gyae ka do me tebia Gyudatena ban sibiyyam na ke yela Wurubuarɛ ke lee ba nyee.

¹⁵Deban ken Wurubuarɛ ba besena ɔ wole tee Iseraetena ne, ke yela balan ban ba te yee Iseraetenawo ya ne kaa bese Wurubuarɛ ɔ gyooona. Nyi akpaa mena te doo ne,

kenan na deban ken Wurubuarɛ waa kaa lɛɛ Israetena ban do na, gyae ke yɛɛ balan ban ba te yɛɛ Israetenawɔ ya nɛ gyon ngba be fonae lee yen man nɛ.

¹⁶Akpaa n dana kolo te n lese ke man naale deesi fa Wurubuarɛ na, kenan na nawolo baa nyi kpene kenan pou yɛɛ Wurubuarɛ wui. Mena mo te akpaa dan lila yɛɛ Wurubuarɛ wui na, kenan na nawolo baa nyi dan kenan pou yɛɛ ɔ wui.

¹⁷Gyudatena yɛɛ ngba oliifi dan ken Wurubuarɛ gbagba be duu nɛ. Te balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, ban yɛɛ yaa ngba nɔle man oliifi dan nɛ. Mena doo yɛɛ yaa ngba Wurubuarɛ te kara oliifi dan ken ɔ be duu nɛ tombia naale leki, te ɔ ke kara nɔle man oliifi dan ken tombia ka towaa na ke nɛ. Kei nawolo baa nyi emɛɛ ban ɛ te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, emɛɛ mo ɛ ke nyin don nawolo nyi ɛ ke nyin lon lee oliifi dan ken Wurubuarɛ gbagba be duu nɛ man.

¹⁸Mena doo ɛ na gyo ɛ konoo nyi ɛ kela tombia nan boo kare leki te boo mo non towaa nɛ ya. Nawolo nyi na dan tombia danaana ke ka senɛɛ ya, mona ke lila danaana ke ka senɛɛ.

¹⁹Mberem na ɛ ke yako nyi, "Be keretii tombia nan bo leki na daa ban da te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, ke nyin gbɛɛ kaa towaa botoo ne dee nyin nyeedon"

²⁰Kei yɛɛ ampan. Ken ba te lɛɛ di doo ya te Wurubuarɛ keretii wo leki, te ken emɛɛ be kaa lɛɛ di doo te ɛ kaa senawo be nawoo man. Mena doo ɛ na wola ɛ wose ya, mona ɛ kɛɛ ɛ wose doo nideli.

²¹Nawolo nyi Israetena ban be yɛɛ tombia gbagbawo koran nɛ, be yɛɛ dukum na Wurubuarɛ te tina wo yela ya, mona ɔ wona ba denjele. Mena doo akpaa emɛɛ mo ɛ yɛɛ dukum na, ɔ be gyae waa tina non yela ya.

²²N kɛɛ nombii kei na, deɛ tale naa nyi Wurubuarɛ dana woɛ nideli te ɔ nombia mo dana don nideli. ɔ nombia dana don fa ban boo ne yɛɛ ɔ kegyaebii ya nɛ, mona emɛɛ balan ban ɛ yɛɛ kakyen te ɛ don ɔ gbɛɛnɛn man ken ɛ te tina yela ya na, waa lese ɔ woɛ wola non. Na mena ya na waa keretii emɛɛ mo leki.

²³Te akpaa Israetena ban boo tina ba kelɛɛdi yela nɛ da bese kon kaa lɛɛ Wurubuarɛ di na, kenan na waa besena wo kaa see be dasenae bene ken man. Nawolo nyi Wurubuarɛ waa tale mo wo kaa towaa na oliifi dan ken bela.

²⁴Emɛɛ ban ɛ te yɛɛ Israetenawɔ ya nɛ, ɛ yɛɛ ngba nɔle man oliifi dan tombia nan boo kare mo kaa towaa na oliifi dan gbagba ken nɛ. N kɛɛ na nafa boo ne kara dan daale tombii kaa towaa na daale ya. Mona Israetena ban doo, ban yena oliifi dan gbagba ken boo kara ke tombia leki nɛ. Mena doo be gyae ke yɛɛ Wurubuarɛ don nyi waa bese mo tombia nenan kaa towaa na ke naa ken ya.

²⁵Me tebia, nombii daale weesɛ ken mɛɛ gyae ɛ ke nyii ke man. Akpaa ɛ nyii ke man na, be gyae ke yela ɛ ke yɛɛ ya agyuen nyi ɛ gyen nombia gbaa ya. Nombii kenan yena nyi Israetena dana denjele don, mona te yɛɛ nyi baa yɛɛ denjele don kenan kekpaakekpaa ya. Baa yɛɛ denjele don kenan bo kelii deban ken Wurubuarɛ waa kaa lɛɛ balan ban ba te yɛɛ Israetenawɔ ya nɛ yaanoole ken ɔ ne gyae nɛ nyee pɛ.

²⁶Dekɔŋ mena na Wurubuarɛ waa lɛɛ Israetena pou nyee ngba mena keŋ Wurubuarɛ nombia aŋmarasen see ne yako nɛ nyiaa, "Siyɔn donɔɔ man te nyeeleere ŋon waa lee kɔŋ, na ɔ kaa lese nombia nkaraŋkaraŋ pou lee Israetena man.

²⁷Akpaa nyi ma lese nombiakumɛ pou lee be dɔɔ taŋ na, keŋ ne gyae la ka wola nyi nookebakeseɛ keŋ doo daa na wo nsana nɛ te kɔŋ mena."

²⁸Keŋ Israetena te lɛɛ nyeedoŋ nombia ŋan di dɔɔ ya, te be kaa bese balan baŋ bɛɛ kola Wurubuarɛ. Mɔna kei kaa yɛɛ tɔnɔɔ fa ɛmɛɛ baŋ ɛ te yɛɛ Israetenawɔ ya nɛ. Te keŋ be yɛɛ balan baŋ Wurubuarɛ be wulaa lese wo see dɔɔ, mena dɔɔ ɔ ne gyae be nombia lee be naanaɔ dɔɔ.

²⁹Nawolo nyi akpaa Wurubuarɛ da lese ŋolo te ɔ mo kolo boele e na, ɔ bɛɛ kyɛɛkee wa agyueŋ bela ya.

³⁰Debaŋ daale kaa laŋawɔ na ɛmɛɛ baŋ ɛ te yɛɛ Israetenawɔ ya nɛ ɛ yɛɛ deŋele doŋ Wurubuarɛ dɔɔ, mɔna nɛnɛɛ dɔɔ lee Israetena deŋele doŋ dɔɔ Wurubuarɛ te kaa wii ɛ waraŋase.

³¹Mena ke te nɛnɛɛ baŋ mɔ dana deŋele doŋ, na ke yela Wurubuarɛ ke wii be waraŋase ngba mena keŋ ɔ be wii ɛ waraŋase nɛ.

³²Nawolo nyi Wurubuarɛ te yeli balan pou te yɛɛ deŋele doŋ, na waa nyiŋ wii be popou waraŋase.

³³Wurubuarɛ wɔe keŋ ɔ dana nɛ, be dana ke maa ya. ɔ siakekara na ɔ nombia kagyɛn dokoso be kyaa ya. Amote ne gyae la waa tale nyii Wurubuarɛ abɔɔ ŋan ɔ ne yɛɛ, na mena keŋ ɔ ne yɛɛ ŋa nɛ man?

³⁴Amote gyeŋa na de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ nyeeman nombia, te amote ne gyae la waa tale kolosi fa e?

³⁵Amote faa na Wurubuarɛ kolo see, keŋ kaboena nyi ŋon mɔ waa to ɔtenate kom?

³⁶Nawolo nyi kpene kamase yɛɛ ɔ wui. Lee ɔ doŋ man dɔɔ te kpene kamase kyaa, te ŋe popou mɔ kyae fa e. Don kaboela nyi dɛɛ lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen.

Romantena 12

¹Lee mena dɔɔ me tebia, keŋ Wurubuarɛ be wii de waraŋase dɔɔ mɛɛ waase ŋon bo nyiaa, ɛ mo ɛ wose pou fa e ngba kedeɛsa kolo nɛ lee ɛ kekyaabii man. Na ɛ ke kyaa fa e ngba balan baŋ ayimɛɛ be doo ba wose man ya, te be nombia na gyoo ɔ sia nɛ. Nawolo nyi kei yɛna ɔsom kpaakpaate keŋ ke kaboena.

²ɛ na tekaa mo ɛ wose do tɛɛle kei dɔɔ balan abɔɔ ayɛɛsa man bela ya. Mɔna ɛ yela Wurubuarɛ ke kyɛɛkee ɛ konɔɔ man nombia na ɛ dinɔɔ pou, na ɛ ka bese balan wolɛɛ ɛ kekyaabii man. Kei gyae ke yela ɛ ka gyeŋ kpene keŋ Wurubuarɛ ne gyae, te ke dei te kɛɛ gyoo ɔ sia nɛ nideli nɛ.

³Lee Wurubuarɛ bɛrɛɛ kɛŋ ɔ ba mo boele maŋ te ɔ be fa maŋ tom kei nyi maa yɛɛ nɛ doo, mɛɛ sola ɛ man walaŋ kamase nyi ɔ na kɛɛ ɔ wose nyi ŋolo be kyaa ɔ wole ya. Mɔna ɛ man walaŋ kamase waa yɔkɔse ɔ wose na waa gyoo ɔ wose man kɛɛ nyi, mena kɛŋ ɔ ne kɛɛ ɔ wose na bɛrɛɛ kɛŋ Wurubuarɛ ba mo boele e lee ɔ kelɛɛdi doo nɛ doo na ke gbɛɛ.

⁴Nawolo nyi de man walaŋ kamase yɛɛ deniwalaŋ na ɔ nyee e te ɔ dana yenaase kpookpoo, mɔna yenaŋ kamase dana ka tom kɛŋ kɛɛ yɛɛ.

⁵Mena ke mo te daa Kristotena mo boe, mɔna lee Kristo kelɛɛdi doo de ta bese walaŋ dokolon. De yɛɛ kpookpoo, mɔna Kristo doo da towaa na doŋa ŋgba walaŋ dokolon nɛ.

⁶Wurubuarɛ aboo anefan ŋan ɔ ba mo boele daa nɛ yɛɛ kpookpoo, mena doo kaboena nyi dɛɛ mo ŋa yɛɛ tom ŋgba mena kɛŋ ɔ ba mo ŋa boele daa nɛ. Nyi ŋolo wui kpene kɛŋ Wurubuarɛ ba mo fa e yena nyi Wurubuarɛ waa ta ɔ doo kolosi na, kaboena nyi waa yɛɛ ke ŋgba mena kɛŋ ɔ kelɛɛdi doo nɛ.

⁷Akpaa ŋolo wui yena balan kasom na waa yɛɛ kakyen som. Te akpaa ŋolo mo wui yena Wurubuarɛ nombia ŋan kawola na, kaboena nyi waa yɛɛ kakyen wola.

⁸Akpaa ŋolo wui yena balan kakyen kado na, waa do balan kakyen. Te akpaa ŋolo mo wui yena wɔɛ keyɛɛ na, kaboena nyi waa lese ɔ tooman yɛɛ wɔɛ. Akpaa ŋolo wui yena nyi waa yɛɛ siamante ɔ tebia man na, waa lese ɔ konoo man yɛɛ ke nideli. Akpaa ŋolo wui yena balan waraŋase kewii na, waa yɛɛ ke gyon man kɛŋ ɔ na toron ya.

⁹Ɛ gyae doŋa lee ɛ konooɔse man. Ɛ kola aboo ŋan pou ŋe yɛɛ aboo kumɛɛ ŋa nɛ, na ɛ ke kyan aboo kpaakpaa ŋan man kɛŋkɛŋ.

¹⁰Ɛ yase ɛ sia gyae ɛ tebia Kristotena nideli ŋgba naalolobia nɛ, na ɛ ka mo obuo fa doŋa nideli. Ɛ na kɛɛ nyi emɛɛ kela na ŋolo ya.

¹¹Ɛ na yeli kegyae kɛŋ doo ɛ man fa Wurubuarɛ nombia ŋan nɛ noo ke yɔkɔse ya. Ɛ yela Wurubuarɛ felin ŋon ka do ŋon doŋ, na ɛ ka som de Gbenggyoo Wurubuarɛ nideli.

¹²Ɛ yela ɛ lookegyakaa kɛŋ ɛ dana nɛ ke yela ɛ ke di gyon, na ɛ ke nyin konoo lee ɛ kayeyɛɛ man, na ɛ ke fane debaŋ kamase.

¹³Ɛ kyɔ ɛ tebia Kristotena ban be yɛɛ ayematenawɔ nɛ, na ɛ ke lɛɛ ŋoola mo nideli.

¹⁴Ɛ sola wosefɛeren fa balan ban bɛɛ naase ŋon diyem nɛ. Ɛ sola Wurubuarɛ wosefɛeren fa wɔ. Ɛ na falaa wɔ ya.

¹⁵Kolo de kɔŋ ŋolo doo te ɔ ne di gyon na, ɛ kpu na e di gyon. Mena mo te akpaa kolo de kɔŋ ŋolo doo te ɔ ne di walaŋsa na, ɛ kpu na ɛ na ɛ ke di walaŋsa.

¹⁶Ɛ kyaa na doŋa nideli. Ɛ na gyina ɛ wose adido ya, mɔna ɛ mo ɛ wose do na balan ban boo doo daale man ya nɛ. Ɛ na kɛɛ ɛ wose nyi ɛ dei kela wɔ ya.

¹⁷Nyi akpaa ŋolo de yɛɛ ŋon nombiikum na, ɛ na mo dukum to e kom ya. Ɛ yɛɛ kakyen na ɛ ke yɛɛ kpene kɛŋ balan pou ne kɛɛ ke nyi ke dei nɛ.

- ¹⁸Gbɛɛ kamase man na, ɛ yɛɛ kakyeŋ na ɛ ke kyaa na walaŋ kamase wosefeɛreŋ man.
- ¹⁹Me tebia, ɛ na mo nombiakumɛɛ tɔ doŋa kom ya. Ɛ mo kpene kamase fa Wurubuaɛ. Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan ne yako nyiaa, "Wurubuaɛ kpa, maŋ ɛ Gbengyoo ne gyae la maa tɔ balan kom lee be nombiakumɛɛ ŋan boɔ yɛɛ ne doɔ."
- ²⁰Lee mena doɔ, "Akpaa tanam na ko walaŋ ŋon ɔ ne kola neŋ na, fa e weeneɛ waa di. Akpaa loŋboaneŋ na ko e na, fa e loŋ waa nyoo. N yɛɛ mena na, desɛŋ gyae ke kyaŋ e nideli."
- ²¹Na yeli nombiakumɛɛ ke di n doɔ ya, mɔna mo nombia kpaakpaa keyɛɛ di nombiakumɛɛ doɔ.

Romantena 13

- ¹Kaboena nyi walaŋ kamase waa yɔkɔse ɔ wose fa tɛɛle kei doɔ kegyiise ban bee di de doɔ nɛ, nawolo nyi kegyia ŋolo be kyaa keŋ na Wurubuaɛ see na e ya. Kegyiise ban be kyaa nɛ pou, Wurubuaɛ see na wo.
- ²Mena doɔ akpaa ŋolo da koro seŋ tia kegyiise benaŋ na, ɔ ta seŋ tia Wurubuaɛ baa. Te walaŋ ŋon waa yɛɛ mena na, Wurubuaɛ waa woŋ ɔ deŋele.
- ³Balan ban bɛɛ yɛɛ nombia kpaakpaa nɛ, boɔ ne yɛɛ kegyiise ya. Nombiakumɛɛyɛɛra ne yɛɛ na kegyiise benaŋ. Akpaa n bɛɛ gyae nyi n ke yɛɛ tɛɛle kei doɔ kegyiise ya na, kenan na yɛɛ kpene keŋ dei na baa nyiŋ keɛɛ neŋ.
- ⁴Nawolo nyi kegyia ŋon boɔ lese e see kolo nooman nɛ, ɔ yɛɛ Wurubuaɛ tobaale e keŋ ɔ ne yɛɛ ɔ tom lee nyan gbagba n deeli doɔ. Mɔna akpaa n yɛɛ kolo kum na yela gyakolon ke kyaŋ neŋ, nawolo nyi ɔ doŋ keŋ ɔ dana nɛ te yɛɛ yakaa ya. ɔ yɛɛ Wurubuaɛ tobaale e ŋon Wurubuaɛ ne tɛɛ ɔ doɔ woŋ nombiakumɛɛyɛɛra deŋele.
- ⁵Mena doɔ kaboena nyi walaŋ kamase waa yɔkɔse ɔ wose fa kegyiise ban. Te yɛɛ keŋ nyi ɔ ne yɛɛ nyi keŋ baa woŋ ɔ deŋele kaagen doɔ ya, mɔna keŋ ɔ gyeŋ lee ɔ konoo man nyi kaboena nyi waa yɛɛ mena doɔ.
- ⁶Mena mo doɔ te kaboena nyi yaa tɔ lempoo nɛ. Nawolo nyi kegyiise ban yɛɛ Wurubuaɛ tewuleɛwo te bɛɛ mo ba deban pou yɛɛ tom.
- ⁷Ɛ tɔ walaŋ kamase kom keŋ ɛ dana e nɛ. Akpaa ke yɛɛ lempoo ke na tɔ ke, te akpaa ke yɛɛ toto ke na tɔ ke. Akpaa ke yɛɛ obuo ke na bu wo, te akpaa ke yɛɛ yele kalese ke na lese ba yele.
- ⁸Ɛ na yeli kom kamase ke doo ɛmɛɛ na ŋolo nsana ya. Kom keŋ kaboena nyi ke dɛɛ doo ya nsana yɛna balan kegyae keŋ kaboena nyi yaa gyae doŋa nɛ. Nawolo nyi akpaa ŋolo ne gyae ɔ doɔ na, ɔ te yɛɛ kpene keŋ mmaraa keŋ ne gyae ne kelii oto.
- ⁹Nnɛ te Mosesi mmaraase ŋan ŋaale ne yako nyiaa, "Na lee n weele yaa n baale wole ya, na ko walaŋ ya, na ŋmɛɛle ya, na yeli n sia keyɛɛ n doɔ kolo ya." Keŋa na

mmaraase akan ɲan pou nyee yena mmaraa ken ne yako nyiaa, "Gyae n dɔɔ ɲgba nyan gbagba n wose nɛ."

¹⁰Nyi akpaa ɲolo ne gyae ɔ dɔɔ nɛ, ɔ be gyae waa yɛɛ e nombiikum ya. Mena dɔɔ nyi n gyae n dɔɔ na, n dii mmaraase ɲan pou dɔɔ baa kelii ɔto. Nawolo nyi mmaraase ɲan pou nyee yena kegyae.

¹¹Kenja pou wole nɛ, ε kɛɛ debaɲ ken man de kyaa nɛ na ε kena nyi te lii debaɲ ken dee foɲ lee da dosoroɲ man. Nawolo nyi nɛnɛɛ da nyeekeleeweeya ɲan ta benaa kela debaɲ ken dɔɔ tangbɛɛ lɛɛ Kristo di nɛ.

¹²Teka kyomii na nelim te lam, na tɛɛ kena mɔ te lii. Mena dɔɔ ε yela dee tina ditiɲtɛɛ man abɔɔ keyɛɛ yela, na dɛɛ mo kenmanjee kegba ken dɛɛ mo yoo na ditiɲtɛɛ abɔɔ nɛ do.

¹³ε yela da kekyaabii man ke yɛɛ ɲgba balan baɲ be kyaa kenmanjee man nɛ. ε na yeli dɛɛ wolɛɛ debaɲ gyu ke kyaa nɔɔdedii man di de nɔɔ na dɛɛ dɛɛse ya. ε na yeli dɛɛ yɛɛ kafon nombia na nombia nkarankaraɲ ya. ε na gyae kale ya, te ε na yɛɛ sibiikum mɔ ya.

¹⁴Mɔna ε yela de Gbenɲyoo Yesu Kristo kedi ε nyee, na ba tekaa yela ε ka gyuen nombiakumɛɛ ɲan ε dinɔɔ kum ken ne yeli ε ne yɛɛ nɛ ya.

Romantena 14

¹ε lɛɛ walaɲ ɲon ɔ be dana doɲ ɔ Kristo kelɛɛdi man ya nɛ do ε man. Mɔna ε na yeli ε konɔɔ man nombia ɲan dɔɔ walaɲ kamase seɲɛɛ nɛ, ka mo kewɔɲee koɲ ya nsana ya.

²Dolo kyaa na lee ɔ Kristo kelɛɛdi dɔɔ ɔ ne lɛɛ di nyi waa tale di kpene kamase. Dolo mɔ kelɛɛdi be dana doɲ ya mena dɔɔ ɲon ne di faarenɲ weenɛɛ kaagenɲ bo.

³Gbɛɛ be doo nyi walaɲ ɲon ɔ ne di kpene kamase nɛ, waa kɛɛ ɔ wose nyi ɔ dei kela walaɲ ɲon ɔ ne di faarenɲ weenɛɛ nɛ ya. Mena mɔ te walaɲ ɲon ɔ ne di faarenɲ weenɛɛ nɛ, na bu walaɲ ɲon ɔ ne di kpene kamase nɛ fɔɔ ya. Nawolo nyi Wurubuare ne lɛɛ be popou do.

⁴Nyan yena amote ken n ke tale bu ɲolo tobaale yaa wa alebu fɔɔ? Walaɲ ɲonan ɔ gbenɲyoo waagenɲ ne gyae la waa tale naa nyi ɔ seɲɛɛ nideli yaa ɔ ba seɲɛɛ nideli ya. Te waa tale seɲ nideli nawolo nyi de Gbenɲyoo Wurubuare dana doɲ ken waa tale yela waa seɲ nideli.

⁵Dolo waa tale yako nyi wee daale kela weeya akan ɲan, te ɲolo mɔ gyan na weeya ɲan pou yɛɛ kyɛkyɛɛ. Nombia kenja man na, kaboena nyi walaɲ kamase waa lɛɛ ɔ wui ken dɔɔ ɔ seɲɛɛ nɛ do nideli.

⁶Nyi akpaa ɲolo da lese wee daale see nyi ken kela na weeya akan ɲan na, ɔ ne yɛɛ mena bo na waa mo lese Wurubuare yele. Te akpaa ɲolo mɔ ne di kpene kamase na, ɔ ne di ke bo na waa mo lese Wurubuare yele. Nawolo nyi ɔ ne fane fa Wurubuare

karaŋ lee weeneɛ ɲanaŋ doo pete ɔ ne dii. Walaŋ ɲon mo ɔ ne di faaren kaagen bo ne, ɲon mo ne di ɲa bo na waa mo lese Wurubuaɛ yele. Nawolo nyi ɲon mo ne fane fa Wurubuaɛ karaŋ pete ɔ ne dii.

⁷Da ke kyaa kei, yeŋ man o nyeedon man o, ɲolo be kyaa fa ɔ wose ya.

⁸Nyi akpaa de kyaa na, de kyae fa de Gbenɣyoo Yesu Kristo. Mena mo te akpaa da yem na, da yeŋae fa de Gbenɣyoo Yesu Kristo. Mena doo nyi de kyae na de sia o, da yeŋae o, de yeɛ de Gbenɣyoo Yesu Kristo wui.

⁹Kei doo te Kristo yeŋawo te ɔ foŋawo lee yeŋ man. Na ke yela waa nyiŋ bese balan baŋ be kyaa na be sia, na baŋ boo yekee ne pou Gbenɣyoo.

¹⁰Mena doo tekaboena nyi ɲolo waa bu ɔ doo foo yaa waa keɛ ɔ wose nyi ɔ dei kela ɔ doo ya. Nawolo nyi de popou deɛ kaa seŋ Wurubuaɛ siaman na waa di de nombia.

¹¹Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia aŋmarasen see ɲan ne yako nyiaa, "De Gbenɣyoo kpa, 'Maŋ nyiŋa me kyaa ne, walaŋ kamase waa kaa buŋ me siaman na waa toro yako nyi maŋ yena Wurubuaɛ.' "

¹²Lee mena doo de man walaŋ kamase waa kaa tolee ɔ noowoya fa Wurubuaɛ.

¹³Mena doo e yela dee tina doŋa foo kebu yela. Mona kaboena bo nyi deɛ keɛ nyi doo yeɛ kolo na ke yela ɲolo ke yeɛ dukum ya.

¹⁴Me ka bese Kristo baale kei doo ne, ma te naa nyi weeneɛ kamase be kyaa keŋ ke yeɛ kolo kum ke ya. Mona akpaa Kristo baale ɲolo de lee weeneɛ ɲaale do nyi ke yeɛ kolo anakolan ke na, na ɔtenate gyaŋ te ke yeɛ kolo anakolan.

¹⁵Nyi akpaa n weeneɛ ɲaale kedi de yeli n doo ɲolo wose te fee e ya ne, kenan na n nombia ayeesa bee wola balan kegyae ya. Na yeli n weeneɛ ɲaale kedi ke yela n doo ɲolo ke yala ɔ keleedi man ya. Nawolo nyi ɲon mo doo te Kristo yeŋawo.

¹⁶Mena doo na yeli kpene keŋ nyaŋ ne keɛ ke nyi ke dei ne, ka bese kolo kum balan siaman ya.

¹⁷Nawolo nyi Wurubuaɛ gyoori keŋ ne, ka te yeɛ kedi na kenyoɔ nombia ɲaagen ya. Mona ke yeɛ keŋ nyi walaŋ waa yeɛ kpene keŋ tenɛ Wurubuaɛ siaman, na waa yeɛ kpene keŋ gyae ka mo wosefeeren koŋ ɲon na ɔ doo nsana, na dee di gyon keŋ Wurubuaɛ felin ɲon ne fa daa ne.

¹⁸Walaŋ kamase ɲon ɔ som Kristo lee mena gbɛɛ kei man ne, ɔ nombia na gyoo Wurubuaɛ sia. Mena walaŋ ɲonaŋ mo te balan na lese ɔ yele.

¹⁹Mena doo debaŋ kamase na e yela deɛ mo de loo gyakaa aboo ɲan gyae ka mo wosefeeren koŋ, te ɲee do daa doŋ da keleedi man ne doo.

²⁰Na yeli weeneɛ ɲan nyaŋ ke di ne, ke wolɛ Wurubuaɛ tom ya. Gbɛɛ doo nyi deɛ tale di weeneɛ kamase, mona akpaa weeneɛ ɲan nyaŋ kedi ne ne gyae la ke yela ɲolo ke yala ɔ keleedi man na, kenan na na di ɲa korakora ya.

²¹Nawolo nyi akpaa ŋolo de bɛɛ naane ketao, yaa ɔ bɛɛ solon kenyoɔ yaa ɔ bɛɛ kpene kamase ken gyae ke yela ɔ doo ŋolo ke yala ɔ kelɛɛdi man na, ken gba dei la kela.

²²Mena doo kpene kamase ken n ne lɛɛ di lee mena nombia kenja man na, yela ke doo emɛɛ na n Wurubuarɛ nsana. Walaŋ ŋon ɔ konoo man nombia bee bu e fɔɔ lee aboo ŋan ŋon gbagba be lɛɛ ŋa do ne man ya na, ŋon na nyeebam.

²³Mona akpaa ŋolo de di kolo ken ɔ konoo man nombia ta tenee e ya nɛ, kenan na Wurubuarɛ waa bu e fɔɔ. Nawolo nyi ɔtenate te lɛɛ Wurubuarɛ di lee kpene kenan keyɛɛ man ya. Te kpene kamase ken ŋolo te lɛɛ Wurubuarɛ di lee ka keyɛɛ man ya nɛ, na ke yɛɛ dukum ke.

Romantena 15

¹Daa ban da seŋɛɛ da kelɛɛdi man kenken nɛ, kaboena nyi dee nyin konoo fa ban boo seŋɛɛ ba kelɛɛdi man kenken ya nɛ, na dee nyin kyo wo. E na yeli dɛɛ kɛɛ daa daagen wui ya.

²E yela de man walaŋ kamase ke yɛɛ kpene ken dei fa ɔ doo, na ke kyo e na ŋon mo ka seŋ kenken ɔ kelɛɛdi man.

³Nawolo nyi Kristo gba koran te kɛɛ ŋon waagen wui ya. Be ŋmarasewo Wurubuarɛ nombia anmarasen see man nyi ɔ yako Wurubuarɛ nyiaa, "Tuubia ŋan balan ba tee neŋ nɛ, maŋ te ŋe kaa wuraawo."

⁴Nombia ŋan pou boo ŋmarase see Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan man nɛ, be ŋmarase ŋa bo see na ŋe ka wola daa nombia. Kei gyae ke yela dɛɛ yɛɛ kakyen na dee nyin konoo seŋ kenken, lee lookegyakaa ken de dana nɛ doo.

⁵Mɛɛ sola Wurubuarɛ ŋon ɔ ne yeli balan ne nyin konoo seŋ kenken te ɔ na do wo kakyen nɛ nyiaa, deban kei ken e silana Kristo Yesu nɛ, waa yela e ke yɛɛ noodokolon.

⁶Dekon mena na gyae ke yela e popou ka mo konoo dokolon, na noodokolon lese Wurubuarɛ ŋon ɔ yɛɛ de Gbenɣyoo Yesu Kristo ɔ kya e nɛ yele.

⁷Lee mena doo e lee donja do ngba mena ken Kristo be lɛɛ ŋon do nɛ, na balan ke nyin lese Wurubuarɛ yele.

⁸Ampan yaa mɛɛ yako ŋon nyiaa, Kristo kaa bese Gyudatena somre na ka wola nyi Wurubuarɛ ne di ɔ nombia doo. Te ɔ nombia ŋan ɔ be yako see fa Gyudatena be naanao ban nɛ, gyae ke kon mena.

⁹Kei gyae ke yela balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ, ka lese Wurubuarɛ yele lee mena ken ɔ be wii be waranase ngba mena ken Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan be yako nɛ nyiaa, "Lee kei doo maa lese n yele balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ siaman, na maa kpee noonɛn kelɛɛ neŋ."

¹⁰Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan besewo yako nyiaa, "Emɛɛ balan ban e te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ, e kpu na balan ban Wurubuarɛ ba lese nɛ na e ke nyaŋɛɛ."

¹¹Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ɲan besewɔ yako nyiaa, "Ɛmɛɛ ban pou ɛ te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, ɛ lese de Gbɛngyoo Wurubuarɛ yele. Ɛmɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balan pou, ɛ lese Wurubuarɛ yele."

¹²Wurubuarɛ dekpɛɲkpɛɲgyɔɔre Yesaya mɔ yakowɔ nyiaa, "Walan ɲolo waa kaa lee de naana Gyese duuluɲ man kɔɲ. Don ne gyae la ɔ kaa di gyoori balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ dɔɔ, te ɔ dɔɔ te baa mo be loo gyakaa."

¹³Mɛɛ sola Wurubuarɛ ɲon ɔ ne fa balan lookegyakaa nɛ nyi waa yela ɛ ke kyaa gyon na wosefɛɛɛɛɲ man lee kelɛɛdi keɲ ɛ be lɛɛ e di nɛ dɔɔ. Na ɔ felin ɲon ke yela ɛ ka mo ɛ loo gyakaa ɔ dɔɔ nideli.

¹⁴Me tebia Kristotena, man ɲbagba gyɛɲ nideli nyi ɛ yɛɛ balan kpaakpaawɔ, te ɛ gyɛɲ nombia mɔ nideli keɲ ɛ ke tale wola ɛ tebia.

¹⁵Mɔna ma te gyɔ me konɔɔ yako ɲon nombia ɲaale me tɔne kei man, na ɛ be nyin wolee ɲa ya. Wurubuarɛ berɛɛ keɲ ɔ ba mo boele man nɛ dɔɔ, te me talewɔ yako ɲon nombia ɲenanɲ.

¹⁶Nawolo nyi Wurubuarɛ lese na man nyi maa yɛɛ Yesu Kristo kpilale balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ man. Mɛɛ yɛɛ tom ɲgba Wurubuarɛ sae nɛ lee ɲon Wurubuarɛ nyeedon nombia ɲan keyako man. Kei gyae ke yela balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, kaa yɛɛ ɲgba kpene keɲ bɛɛ mo deesi fa Wurubuarɛ te na gyoo ɔ sia nɛ. Nawolo nyi Wurubuarɛ felin ɲon te desina wɔ keɲ kolo kum kamase be doo be man bela ya.

¹⁷Mena dɔɔ me dana gbɛɛ keɲ maa tale wola ma wose, lee tom keɲ Kristo don keɲ ne yeli mɛɛ yɛɛ fa Wurubuarɛ nɛ dɔɔ.

¹⁸Mɔɔ gyae maa yako nombii daale kpu na keɲ Yesu Kristo be tɛɛ me dɔɔ yɛɛ nɛ ya. Maa gyɔ me konɔɔ bo yako mena keɲ ɔ be tɛɛ me dɔɔ yela balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ be kaa lɛɛ Wurubuarɛ di nɛ dɔɔ. Me nɔɔwoya na me nombia ayɛɛsa na gyakolon nombia na nombia dinaana ɲan Wurubuarɛ felin ɲon be yeli mɔɔ tale yɛɛ nɛ, yele la te balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ kaa lɛɛ Wurubuarɛ di. Mena dɔɔ me tɛɛwɔ kolosi Kristo nombia kpaakpaa ɲan pou lee Gyerusalem donɔɔ man menɛɛ kelii Ilirikum tɛɛle dɔɔ.

²⁰Kpene keɲ doo me konɔɔ man deban kamase keɲ mɛɛ gyae nyi maa yɛɛ yena nyiaa, mɛɛ gyae nyi maa ta kolosi Kristo nombia kpaakpaa ɲan botɔɔse ɲan be te nyii ta ɲa see ya nɛ. Mɔɔ ne gyae nyi me kaa kolosi ɲa botɔɔse ɲan baale be wulaa kolosi ɲa nɛ ya.

²¹Mena te Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ɲan ne yako nyiaa, "Balan ban ba te yako ta wɔ Kristo nombia ɲan ya nɛ baa naa e, te balan ban be te nyii ta ɔ nombia ɲan ya nɛ baa nyii ɲe man."

²²Kei dɔɔ te kaa lii nan gyɛɲ me te nyinɲa ta gbɛɛ maa kɔɲ ɛ gyan ya nɛ.

²³Mɔna nɛnɛɛ dɔɔ ma te tan ma tom keyɛɛ kɛbo, te leenanɲ bene bene me wulaa mɛɛ gyae gbɛɛ nyi maa kɔɲ ɛ gyan,

²⁴mena dɔɔ ma te yɛɛ ma agyueŋ nyi akpaa mɛɛ lam mee gyɔ Sɛpeni na maa ta ɛ gyan. Mɛɛ kɔŋ me kaa talaa me sia ɛ gyan weeya ala, na ɛ ke nyiŋ lɔ maŋ gbɛɛ.

²⁵Mɔna nɛnɛɛ dɔɔ ma seŋɛɛ Gyerusalem gbɛɛ dɔɔ baa. Me dana kolo mee gyɔ me kaa kyɔ Kristotena baŋ be kyaa botɔɔ nɛ.

²⁶Nawolo nyi Kristotena baŋ be kyaa Masedonia na Akaya tɛɛlese man nɛ, ta mo gyɔŋ yilaa abɔɔ na baa mo yeleɛ Kristotena ayematena baŋ be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ.

²⁷Baŋ gbagba kegyaebii man te ba moowɔ yilaa abɔɔ keŋa, te kaboena nyi baa taŋ yɛɛ mena. Nawolo nyi nyeedoŋ nombia kpaakpaa ŋan bɔɔ nyii lee Wurubuaɛ gyan nɛ, Gyudatena yele la te be nyii ŋa. Mena dɔɔ nyi baŋ mɔ da mo ba wose man abɔɔ gyɔ ke kyɔ Gyudatena benaŋ na, ke doo na ke gbɛɛ.

²⁸Akpaa me taŋ mo abɔɔ ŋan pou bɔɔ yilaa nɛ do wɔ be nyiŋmaa man na, maa kaa laŋ gyɔ Sɛpeni tɛɛle man. Akpaa mɛɛ lam mee gyɔ botɔɔ na, te maa kɔŋ ɛ gyan.

²⁹Te ma gyɛŋ nyi me kɛɛ kɔŋ ɛ gyan kei nɛ, gyae ke yela Kristo ke hiraa daa nideli.

³⁰Me tebia kpaakpaa, me ta mo de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo na balan kegyae keŋ Wurubuaɛ felii ŋon be yeli ɛ dana nɛ mɛɛ sola ŋon nyiaa, ɛ yase ɛ sia fane fa Wurubuaɛ kyɔ maŋ.

³¹Ɛ fane fa Wurubuaɛ fa maŋ nyi waa lese maŋ lee balan baŋ ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya te be kyaa Gyudia tɛɛle man nɛ nyiŋmaa man. Ɛ fane nyi Wurubuaɛ waa yela Kristotena baŋ be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ, sia kagye tom keŋ mee gyɔ me kaa yɛɛ be gyan nɛ man.

³²Te akpaa Wurubuaɛ de sɛɛ na maa kɔŋ ɛ gyan na gyɔŋ, na daa na ŋon pou ke kyaa na dee di gyɔŋ na dɔŋa.

³³Wurubuaɛ ŋon ɔ yɛɛ wosefɛereŋ Gbɛŋgyoo e nɛ, waa kyaa na ɛ popou. Amen.

Romantena 16

¹Mɛɛ lese de deesi Kristo alo Foobe maa wola ŋon nyi ɔ yɛɛ walaŋ ŋon ɔ ne yee Wurubuaɛ nideli. Foobe kei yɛɛ kegyia e Kristotena baŋ be kyaa Kenkiria donɔɔ man nɛ man.

²Nyi ɔ kɔŋ ɛ gyan na ɛ lɛɛ e lee de Gbɛŋgyoo Yesu yele man na ɛ ke kyɔ e lee gbɛɛ kamase man, ŋgba mena keŋ kaboena nyi Kristotena baa kyɔ dɔŋa nɛ. Nawolo nyi ŋon gbagba mɔ te kyɔ balan burum, te ɔ te kyɔ maŋ gbagba mɔ.

³Ɛ do Piriŋila na Akuila nɔɔ fa maŋ, nawolo nyi be yɛɛ me tebiawɔ te daa na wɔ pou ne yɛɛ na Kristo Yesu tom keŋ.

⁴Ba moo ba wose fa yenj lee me dɔɔ. Mena dɔɔ mɛɛ do wɔ nɔɔ nideli. Na manj maagen na do na wɔ nɔɔ ya, mona Kristotena banj ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ mɔ na do wɔ nɔɔ.

⁵Ɛ do Kristotena banj bɛɛ gyanjɛ ba dekpanalanj man nɛ nɔɔ fa manj. Ɛ do me gyoo gyaagyi Epanetuse nɔɔ fa manj. Don yena walanj ɲon ɔ be tangbɛɛ lɛɛ Kristo di Esia tɛɛle man.

⁶Ɛ do Mɛɛre ɲon ɔ be naa diyem nideli ɛ dɔɔ nɛ nɔɔ fa manj.

⁷Ɛ do Andoronikuse na Gyuniase nɔɔ fa manj. Be yɛɛ Gyudatenawɔ ɲgba manj nɛ, te daa na wɔ pou te be kyanawɔ tɔ deni see. Be yɛɛ balan banj Kristo kpilala banj pou ne bu wɔ nideli, te be tangbɛɛ manj lɛɛ Kristo di gba.

⁸Ɛ do Ampeliatuse nɔɔ fa manj. ɔ yɛɛ me gyoo gyaagyi e lee Kristo dɔɔ.

⁹Ɛ do de gyoo Ubanuse ɲon daa na e pou ne yɛɛ tom Kristo man nɛ, na de dɔɔ kpaakpaa Setakise nɔɔ fa manj.

¹⁰Ɛ do Apelese nɔɔ fa manj. ɔ ta lese wola nideli nyi ɔ seɲɛɛ Kristo nombia ɲan man nideli. Ɛ do balan banj pou bɔɔ lee Aristobuluse dekpanalanj man nɛ nɔɔ fa manj.

¹¹Ɛ do Herodion nɔɔ fa manj. Don mɔ yɛɛ Gyuda baale e ɲgba manj nɛ. Ɛ do Kristotena banj be kyaa Nasisuse dekpanalanj man nɛ nɔɔ fa manj.

¹²Ɛ do Tirifena na Tirifosa nɔɔ fa manj. Be yɛɛ ala banj bɔɔ kyan ba wose yɛɛ de Gbɛɲgyoo Kristo tom keɲ. Ɛ do me gyoo gyaagyi Pɛɛsi nɔɔ fa manj. Don mɔ yɛɛ alo ɲon ɔ be yɛɛ tom dinaa fa de Gbɛɲgyoo.

¹³Ɛ do Rufuse na ɔ naa ɲon ɔ ba mo manj yɛɛ ɔ bu nɛ nɔɔ fa manj. Rufuse yɛɛ de Gbɛɲgyoo Kristo tobaale ɲon ɔ yele ba lee nideli.

¹⁴Ɛ do Asinkirituse na Felegɔn na Hemise na Patorobase na Hemase na Kristotena banj pou be kyaa kpu na wɔ nɛ nɔɔ fa manj.

¹⁵Ɛ do Filologuse na Gyulia na Neruse na ɔ deesi na Olimpase na Kristotena banj pou be kyaa kpu na wɔ nɛ nɔɔ fa manj.

¹⁶Ɛ pukaa dɔɲa, na ɛ ka do dɔɲa nɔɔ na gyonj. Kristotena akpii akpii ɲan pou na do ɲon nɔɔ.

¹⁷Me tebia, mɛɛ waase ɲon nyi ɛ kɛɛ nideli na ɛ ka gyene balan banj be kpue na ɲon te bɛɛ wolɛɛ ya nsana nɛ. Mena balan benanj ne yeli baale ne yale ba keɛɛdi man, te be nombia ɲan bɛɛ wolo nɛ mɔ yɛɛ kpoo lee ɲan mɔɔ wola ɲon nɛ man. Ɛ lese ɛ wose lee mena balan benanj man.

¹⁸Nawolo nyi mena balan kɛwɔ bɛɛ som de Gbɛɲgyoo Kristo ya, mona bɛɛ gyae banj gbagba deeli bo. Be dɔɲɛɛ bɛɛ mo nɔɔman yelinj na nɔɔwoya gyonj nyinjan mo beo balan banj bɔɔ gyenj daale ya nɛ.

¹⁹Emɛɛ dɔɔ balan pou te nyii mena keŋ ɛ ba mo ɛ wose fa Kristo nɛ, mena dɔɔ dana man gyon nideli. Mɔna mɛɛ gyae ɛ ka gyeŋ nyansa na ɛ ka gyeŋ nombia ŋan ŋe dei, na ɛ ka lese ɛ wose lee dukum keyɛ man.

²⁰Be gyae ke kyare ya Wurubuarɛ ŋon ɔ yɛ wosefɛereŋ pou Gbɛŋgyoo e nɛ, waa yela ɛ ke sakatee obonsam ɛ nawɔɔ tɛɛ. De Gbɛŋgyoo Yesu waa mo ɔ bɛɛɛ boele ŋon.

²¹Me dɔɔ Timoti ŋon daa na e ne yɛ tom dokolon nɛ na do ŋon nɔɔ. Mena ke mo te Lusiusɛ na Gyason na Sosipata ban be yɛ me tebia Gyudatenawɔ nɛ mo na do ŋon nɔɔ.

²²Man Tetiyuse ŋon mɔɔ ŋmarase tone kei fa Pool nɛ, mo na do ŋon nɔɔ lee de Gbɛŋgyoo Kristo yele man.

²³Me denite Gayose mo na do ŋon nɔɔ. ɔ dekpajalan man te daa Kristotena ban pou de kyaa kɛbo nɛ ne gyaŋɛɛ. Erasituse ŋon ɔ ne kɛɛ donɔɔ kei kɔba dɔɔ nɛ, na de dɔɔ Kuatuse mo na do ŋon nɔɔ.

²⁴De Gbɛŋgyoo Yesu Kristo waa mo ɔ bɛɛɛ boele ɛ popou na waa seŋ ɛ wole. Amen.

²⁵Ɛ yela dɛɛ lese Wurubuarɛ yele. Don ne tale la yela ɛ ne tale seŋ keŋkeŋ ɛ kelɛɛdi man, lee Yesu Kristo nyeedon nombia ŋan mɔɔ kolosi fa ŋon nɛ dɔɔ. Nafɔ anokoare nombii kei yɛ nombii aweeseŋ ke, mɔna nɛnɛ dɔɔ Wurubuarɛ te yeli de ta gyeŋ ke.

²⁶Nɛnɛ dɔɔ nombii kei ta tekaa yɛ nombii aweeseŋ ya. Wurubuarɛ te yeli wa akpeŋkpeŋgyɔɔra te ŋmarase anokoare nombii kei see. Te Wurubuarɛ ŋon mo ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ te yeli ba te kolosi nombii kei fa tɛɛle kei dɔɔ balan pou, na baa lɛɛ e di na baa ta ɔ gbɛeneŋ dɔɔ.

²⁷Ɛ yela dɛɛ ta de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo dɔɔ na dɛɛ lese Wurubuarɛ yele kekpaakekpaa. Nawolo nyi ŋon waageŋ koon yena nyansa pou nyee. Amen.

1 Korintotena

1 Korintotena 1

- ¹Tone kei lee maŋ Pɔɔl ŋon Wurubuaɛ be baake lee ɔ kegyaebii man nyi me kaa yɛɛ ɔ kpilale nɛ, na de dɔɔ Sositene gyaŋ.
- ²Dɛɛ ŋmarase ke dee yelee ɛmɛɛ Kristotena dikpii keŋ ɛ kyaa Korinto donɔɔ man, na baŋ pou be kyaa yenaŋ kamase te bɛɛ som de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ daa na wɔ pou Gbɛŋgyoo e nɛ. Wurubuaɛ te tɛɛ Kristo Yesu dɔɔ baake ŋon te ɔ gberaa ayimɛɛ lee ɛ wose man te ɔ desina ŋon see fa ɔ wose.
- ³De kya Wurubuaɛ na de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo baa mo be bɛɛɛ boele ŋon, na baa fa ŋon wosefɛɛɛŋ.
- ⁴Debaŋ kamase keŋ mɛɛ fane na, mɛɛ fa Wurubuaɛ karaŋ lee mena keŋ ɔ be tɛɛ de Gbɛŋgyoo Kristo Yesu dɔɔ mo ɔ bɛɛɛ boele ŋon nɛ dɔɔ.
- ⁵Lee mena keŋ ɛmɛɛ na Kristo be yɛɛ nɔɔdokolon dɔɔ, Wurubuaɛ te hiraa ŋon gbɛɛ kamase man. ɔ te yeli ɛ ta gyɛŋ kekolosi te ɛ nyiŋa nyansa mɔ kpu.
- ⁶Nawolo nyi Kristo nombia ŋan dee kolosi te ɛ be nyii nɛ, ta gyoo ɛ man nideli.
- ⁷Mena dɔɔ debaŋ kei keŋ ɛ kyaa ɛ ne daa de Gbɛŋgyoo Yesu kabese kɔŋ na sibiyyam nɛ, Wurubuaɛ felɪŋ kolo anefaŋ daale be kyaa keŋ ɛ te nyiŋa ta ya.
- ⁸Don gbagba waa yela ɛ ka seŋ keŋkeŋ kelii ɔto, keŋ nyi nombiikum kamase be gyae ke doo ɛ man ya kelii wee keŋ de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo waa bese kɔŋ.
- ⁹Wurubuaɛ ŋon ɔ bɛɛ lee ɔ nombia wole ya nɛ baake na ŋon nyi ɛ kaa yɛɛ nɔɔdokolon na ɔ bu Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ de Gbɛŋgyoo e nɛ.
- ¹⁰Me tebia Kristotena, me ta mo de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo yele mee doo ŋon teree nyiaa, ɛ popou ɛ yako nombii sɛɛ dɔŋa na kekpaɛ be kɔŋ ɛ man ya. ɛ yɛɛ nɔɔdokolon lee ɛ nyeeman nombia na ɛ kekolosi pou man.
- ¹¹Me tebia, balan baale ta lee Koloe dekpaŋalan man kaa yako maŋ nyi kale doo ya nsana.
- ¹²Nombii keŋ doo yɛna nyi ɛ be dana nɔɔdokolon ya. Nawolo nyi ɛ man baale kpa, "Be silana Pɔɔl bo," te baale mɔ kpa, "Be silana Apolo bo," te baale mɔ kpa, "Be silana Pita bo." Mena mɔ te baale mɔ kpa, "Kristo te be silana."
- ¹³Mɛɛ bɔɔɛ ŋon baa nyiaa, dɛɛ tale kpase Kristo? Pɔɔl te be gyɔɔwɔ sakaa ɔpaŋdan dɔɔ fa ŋon? Yaa maŋ Pɔɔl yele maŋ te be sɔɔ ŋon Wurubuaɛ loŋ?
- ¹⁴Mɛɛ do Wurubuaɛ nɔɔ nyi lee Krispuse na Gayose wole na, ma te sɔ ŋolo Wurubuaɛ loŋ ya.
- ¹⁵Lee mena dɔɔ ŋolo be tale yako nyi, be sɔɔ e Wurubuaɛ loŋ bo lee ma yele man ya.

- ¹⁶Mεε tɔɔse mɔ nyi me sɔɔ Setefanase na ɔ dekpɔŋalanmantena Wurubuarɛ lonɔ. Lee kɛwɔ wole na, mɔɔ ne tɔɔse nyi me sɔɔ ŋolo Wurubuarɛ lonɔ bela ya.
- ¹⁷Nawolo nyi Kristo te kpila maɔ nyi me kaa sɔ balan Wurubuarɛ lonɔ ya. Mɔna ɔ kpila maɔ bo nyi me kaa kolosi ɔ nombia kpaakpaa ŋan. Me ta mo denibalanɔ nyansa kolosi nombia kpaakpaa ŋenanɔ ya. Nyi meɔ moo denibalanɔ nyansa kolosi nombia kpaakpaa ŋenanɔ nɛ, nafa Kristo yɛɔ keɔ ɔ ba yem ɔpaɔɔɔnɔ dɔɔ nɛ wose man nombia be gyae ke yɛɛ nɔɔɔnɔ ya.
- ¹⁸Kristo ɔpaɔɔɔnɔ dɔɔ yɛɔ keɔ nombia yɛɛ diyinɔ nombia ŋa fa balan baɔ bɛɛ yoo Wurubuarɛ gbɛɛ man nɛ, mɔna daa baɔ Wurubuarɛ ne lɛɛ da nyee nɛ dɔɔ ŋe yɛɛ Wurubuarɛ dɔɔ ke fa daa.
- ¹⁹Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɔmarasenɔ see ŋan ne yako nyiaa, "Maa yela nyansatena baɔ nyansa ke yɛɛ yakaa, na maa yela baɔ be sia be kare nɛ, mɔ sia kekara keɔ ke yɛɛ yakaa."
- ²⁰Nyi akpaa nne te doo na, kenanɔ na tɛɛle kei dɔɔ nyansatena na tɔne gyeɔara na nombia gyeɔara baɔ dasenɔe yena aleɔ Wurubuarɛ siaman? Wurubuarɛ ta lese wola nyi tɛɛle kei dɔɔ nyansa yɛɛ diyinɔ nombia ŋa ɔ siaman.
- ²¹Nawolo nyi Wurubuarɛ nyansa man na, ɔ yɛɛ ke nyi balan be gyae baa tale mo baɔ gbagba be nyansa gyeɔ e ya. Mena dɔɔ ke yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii nyi waa ta na nombia kpaakpaa ŋan dee kolosi te balan kpa ŋe yɛɛ diyinɔ nombia ŋa nɛ dɔɔ lɛɛ balan baɔ baa lɛɛ ŋa di nɛ nyee.
- ²²Gyudatena ne gyae gyakolonɔ nombia bo baa naa, te Girikitena mɔ ne gyae nyansa nombia bo baa nyii.
- ²³Mɔna daa ne kolosi Kristo ŋon bɔɔ gyɔ e sakaa ɔpaɔɔɔnɔ dɔɔ nɛ wose man nombia bo. Mena nombia ŋenanɔ yɛɛ baɔ nombia ŋa fa Gyudatena, te ŋe yɛɛ diyinɔ nombia ŋa fa balan baɔ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ.
- ²⁴Te balan baɔ pou Wurubuarɛ be baake nɛ dɔɔ, be yɛɛ Gyudatenawɔ o, yaa ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, Kristo yena Wurubuarɛ dɔɔ na ɔ nyansa fa wɔ.
- ²⁵Nawolo nyi Wurubuarɛ nyansa keɔ deniwalanɔ bee bu ke ya nɛ, keɔ kela na deniwalanɔ nyansa, te ɔ dɔɔ keɔ deniwalanɔ bee bu ke ya nɛ, keɔ kela na deniwalanɔ dɔɔ.
- ²⁶Me tebia, ε tɔɔse mena keɔ ε doo pete Wurubuarɛ be baake ŋon nɛ. Nawolo nyi debaɔ kenanɔ na, na ε popou yena siakaralatena balan siaman ya, te na ε popou mɔ yena balan dinaana balan siaman ya, te na ε popou mɔ yena gyoorobia ya.
- ²⁷Mɔna balan baɔ tɛɛle kei dɔɔ balan ne kɛɛ wɔ nyi be yɛɛ ayinɔtenawɔ nɛ, baɔ te Wurubuarɛ lesewɔ te ɔ moo wɔ do siakaralatena desenɔ. Mena mɔ te balan baɔ tɛɛle kei dɔɔ balan ne kɛɛ wɔ nyi bɔɔ dana dɔɔ ya nɛ, baɔ te Wurubuarɛ lesewɔ te ɔ moo wɔ do baɔ be dana dɔɔ nɛ desenɔ.

²⁸Balaŋ baŋ tæele kei dɔɔ balaŋ ne kɛɛ wɔ nyi ba tekaboena ya, yaa bɔɔ taŋ tɔnɔɔ ya, te bɔɔ ne kala wɔ mɔ do kolo man ya nɛ, baŋ te Wurubuaɛ lesewɔ. Ɔ te yɛɛ mena yela balaŋ baŋ tæele kei dɔɔ balaŋ ne bu wɔ nyi baŋ yɛna balaŋ nɛ, te yɛɛ yakaa.

²⁹Ɔ yɛɛwɔ mena na ka wola nyi, ŋolo be tale gyina ɔ wose adido Wurubuaɛ siaman ya.

³⁰Nawolo nyi ŋon Wurubuaɛ yele la te daa na Kristo Yesu yɛɛ dokolon. Te de nyansa pou lee ŋon Kristo gyaŋ. Don yele la te de gbɛnenɛ teneewɔ Wurubuaɛ siaman, te da bese balaŋ baŋ ɔ be tɔ da nyeeman kom te ɔ gberaa da ayimɛɛ pou lee da wose man.

³¹Mena dɔɔ ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ nombia aŋmarasenɛ see ne yako nɛ nyiaa, "Nyaŋ walaŋ ŋon nyaŋ ke gyɔ n konɔɔ lee kolo dɔɔ na, kaboena nyi nya gyɔ n konɔɔ lee kpene keŋ Wurubuaɛ be yɛɛ fa neŋ nɛ dɔɔ."

1 Korintotena 2

¹Me tebia, debaŋ keŋ mɔɔ kɔŋ ɛ gyaŋ kaa di Wurubuaɛ nombia ŋan wose man adanseɛ fa ŋon nɛ, ma te kɔŋ kaa wola nyi ma gyenɛ kekolosi yaa ma gyenɛ nyansa kela ɛ man ŋolo ya.

²Debaŋ keŋ me kyaa ɛ gyaŋ nɛ, ma te gyae nyi maa gyenɛ kolo kpu na Yesu Kristo na ɔ yenɛ keŋ ɔ ba yem ɔpaŋdaŋ dɔɔ nɛ ya.

³Mena dɔɔ ma moo wose keyɔkɔse na gyakolon na wose keseree kyaa ɛ gyaŋ.

⁴Ma kekolosi na me kawola ta lee deniwalaŋ agyuenɛ na adao gbɛnenɛ man ya, mɔna kɛɛ lese don keŋ doo Wurubuaɛ felinɛ ŋon man nɛ debɔɔ bo.

⁵Na ɛ be nyinɛ mo ɛ kelɛɛdi gyakaa deniwalaŋ nyansa dɔɔ ya, mɔna ɛ ka mo gyakaa Wurubuaɛ don keŋ dɔɔ.

⁶Dɛɛ mo nyansa bo kolosi fa Kristotena baŋ bɔɔ bee Kristo ɔsom keŋ man nɛ. Na tæele kei dɔɔ nyansa na gyoonenɛ baŋ be don pou ne gyu kɔ ɔto nɛ nyansa yaa de dana dee kolosi ya.

⁷Wurubuaɛ nyansa keŋ ka weeseɛ, te ɔ ba mo ke weese nyi waa mo lese de gyoorobiiri wola pete ɔ be yɛɛ kpene kamase nɛ, keŋ te dɛɛ mo kolosi.

⁸Tæele kei dɔɔ gyoonenɛ baŋ man ŋolo na ŋolo te nyii nyansa kei man ya. Nyi beŋ nyii ke man na, nafa beŋ te gyɔ gyoorobiiri Gbengyoo ŋon sakaa ɔpaŋdaŋ dɔɔ ya.

⁹Mɔna ke yɛɛ kpene keŋ bɔɔ ŋmarase do Wurubuaɛ nombia aŋmarasenɛ see ŋan man. Be ŋmarasewɔ nyiaa, "Kpene keŋ sibii te naa ta see ya, na keŋ denɛle te nyii ta see ya, na kpene keŋ deniwalaŋ agyuenɛ te gyakaa ta ke dɔɔ see ya nɛ, keŋ te Wurubuaɛ desinawɔ see fa baŋ bɛɛ gyae e nɛ."

¹⁰Nawolo nyi Wurubuaɛ te tɛɛ ɔ felinɛ ŋon dɔɔ lese ɔ nombia aweesenɛ ŋan wola daa. Wurubuaɛ felinɛ ŋonaŋ ne kɛɛla kpene kamase man, te ɔ gyenɛ Wurubuaɛ nombia dinaana ŋan mɔ man.

¹¹Amote gyeŋa na deniwalaŋ nyeeman nombia kpu na felin ŋon doo ɔtenate man nɛ? Mena mo te walaŋ be kyaa keŋ ɔ gyeŋ Wurubuaɛ nyeeman nombia kpu na Wurubuaɛ felin ŋon ya.

¹²Daa doo, na tɛele kei doo nyansa te Wurubuaɛ faa daa ya, mona ɔ felin ŋon te ɔ faa daa na dee nyin nyii Wurubuaɛ nombia dinaana ŋan ɔ ba mo fa daa nɛ man.

¹³Mena doo na mena keŋ deniwalaŋ nyansa na wolo nɛ te dɛɛ mo kolosi ya, mona nyansa keŋ Wurubuaɛ felin na wolo nɛ, te dɛɛ mo kolosi nombia ŋan fa balan ban Wurubuaɛ felin doo be man nɛ.

¹⁴Walaŋ ŋon Wurubuaɛ felin be doo ɔ man ya na, ɔ bɛɛ tale lɛɛ nombia ŋan Wurubuaɛ felin ne yako nɛ do ya. Nawolo nyi nombia ŋenaŋ yɛɛ diyin nombia ŋa fa e, te ɔ be gyae waa tale nyii ŋe man ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ felin ŋon waagen koon ne tale la yela balan ne nyii Wurubuaɛ nombia ŋan man.

¹⁵Walaŋ ŋon Wurubuaɛ felin doo ɔ man nɛ, ɔ ne tale gyeŋ aboo pou man, mona walaŋ kamase bɛɛ tale gyeŋ ɔtenate nombia man ya.

¹⁶Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ne yako nyiaa, "Amote gyeŋa na de Gbɛngyoo Wurubuaɛ nyeeman, na waa wola e nombia?" Mona daa gyeŋ nombia keŋa pou man, nawolo nyi de dana Kristo agyueŋ.

1 Korintotena 3

¹Me tebia, debaŋ keŋ me kyaa ɛ gyaŋ nɛ, ma te tale kolosi fa ŋon ŋgba balan ban Wurubuaɛ felin doo be man nideli nɛ ya, mona me kolosiwo fa ŋon bo ŋgba balan ban be sia gyakaa tɛele kei doo aboo doo nɛ, yaa balan ban be sɛɛ be yɛɛ kyokyoosewo Kristo man nɛ.

²Yɛɛ yaa ŋgba dide lon te ma moowo fa ŋon nɛ. Na te yɛɛ weenɛɛ don nyinŋan ya, nawolo nyi na ɛ ta bee ta na weenɛɛ don nyinŋan ke di ya. Kaa lii na gyeŋ wee kei koran nɛ, ɛ ta bee ta na ŋe ke di ya.

³Ɛ sɛɛ ɛ yɛɛ ŋgba balan ban be loo gyakaa tɛele kei doo aboo doo nɛ. Nawolo nyi daaworo na aŋmaareŋ na kale nombia doo ɛ man. Kenan na ŋgba ɛ sɛɛ ɛ yɛɛ ŋgba balan ban be loo gyakaa tɛele kei doo aboo doo nɛ baa?

⁴Akpaa ŋolo de yako nyi, "Me silana Pool bo" te ŋolo mo kpa "Me silana Apolo bo" na, ŋgba ɛ sɛɛ ɛ yɛɛ baa ŋgba tɛele kei doo balan nɛ?

⁵Ke gbagba na, amote yena Apolo te amote yena man Pool mo. De popou yɛɛ de kya Wurubuaɛ tewulɛɛ ban ɛ be tɛɛ de doo lɛɛ nyeedon nombia ŋan di nɛ wo. Te de man walaŋ kamase dana tom keŋ de Gbɛngyoo Yesu be fa e nyi waa yɛɛ.

⁶Wurubuaɛ nombia ŋan dee kolosi nɛ, yɛɛ yaa ŋgba kolo keŋ boo duu nɛ. Man Pool duu la, te Apolo mo doo ke lon, mona Wurubuaɛ yele la te ka beewo.

⁷Mena dɔɔ na walaŋ ŋon ɔ be duu, yaa ŋon ɔ ba do ke loŋ ne danaana yele ya, mɔna Wurubuarɛ ŋon ɔ be yeli kɔɔ bee ne danaana yele.

⁸Walaŋ ŋon ɔ be duu na ŋon ɔ ba do ke loŋ nɛ, be popou loo gyakaa bo kolo dokolon dɔɔ. Te Wurubuarɛ waa tɔ walaŋ kamase kom lee ɔ tom keŋ ɔ be yɛɛ nɛ dɔɔ.

⁹Nawolo nyi daa na Wurubuarɛ bom la dɛɛ yɛɛ ɔ tom keŋ. Ɛ yɛɛ ŋgba Wurubuarɛ wɔɔ keŋ ɔ ne fare yaa ɔ deni keŋ ɔ ne maa nɛ.

¹⁰Lee Wurubuarɛ bɛɛɛ keŋ ɔ ba mo boele maŋ dɔɔ nɛ, me ta see deni keŋ mokɔɔ ŋgba deni maare kpaakpaate ŋon ɔ gyeŋ ɔ tom nɛ. Keŋte baale mɔ kaŋawɔ bɛɛ maa gyakaa ke dɔɔ. Mɔna kaboena nyi walaŋ kamase waa kɛɛ mena keŋ ɔ ne maa gyakaa ne nideli.

¹¹Yesu Kristo te Wurubuarɛ moowɔ see deni kei mokɔɔ. Mena dɔɔ ŋolo be gyae waa tale see mokɔɔ wole kpu na keŋ bɔɔ wulaa see nɛ ya.

¹²Nyi akpaa ŋolo da mo kɔba yayam yaa kɔba wolom yaa boya ŋan ŋe dana koya don yaa daase yaa kaase ma gyakaa mokɔɔ kasee gyan gbate keŋ dɔɔ nɛ,

¹³wee dinaa keŋ Kristo waa bese kɔŋ na, baa lese kpene kamase debɔɔ na walaŋ kamase tom keŋ ɔ be yɛɛ nɛ ka lee debɔɔ. Nawolo nyi boalaŋ te baa mo lese kpene kamase debɔɔ. Boalaŋ kenan ne gyaela ka lese tom keŋ walaŋ kamase be yɛɛ nɛ dinɔɔ wola.

¹⁴Akpaa nyi ŋolo wui abɔɔ ŋan ɔ ba mo ma nɛ te kpaa boalaŋ kenan man ya na, Wurubuarɛ waa tɔ e kom nideli.

¹⁵Mɔna akpaa ŋolo wui de kpaa na, ɔ te yɛɛ tom leki. Walaŋ ŋonan gbagba dɔɔ Wurubuarɛ waa lee e, mɔna gyae ke yɛɛ bo ŋgba ɔ kolee e bo lee boalaŋ man nɛ.

¹⁶Ɛ ba gyeŋ nyi ɛmɛɛ gbagba yena Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ, te ɔ felin ŋon doo ɛ man yee?

¹⁷Mena dɔɔ akpaa ŋolo de woleɛ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ nɛ, Wurubuarɛ waa woleɛ ɔtenate mɔ. Nawolo nyi Wurubuarɛ desinaa ɔ deni dinaa keŋ bo see fa ɔ wose, te ɛmɛɛ yena ɔ deni dinaa kenan.

¹⁸Ɛ na beo ɛ wose ya. Akpaa ŋolo doo ɛ man te ɔ ne kɛɛ ɔ wose nyi ɔ yɛɛ siakaralate e teelee kei dɔɔ na, kaboena nyi waa besena ɔ wose yɛɛ diyinɛ na waa nyin bese siakaralate gbagba.

¹⁹Nawolo nyi teelee kei dɔɔ nyansa yɛɛ diyin nombia ŋa Wurubuarɛ siaman. Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ne yako nyiaa, "Siakaralatena adao man te Wurubuarɛ na mo kyan wɔ."

²⁰Te ba besewɔ ŋmarase see nyiaa, "De Gben gyoo Wurubuarɛ gyeŋ nyi siakaralatena konɔɔ man nombia be dana tonɔɔ ya."

²¹Mena dɔɔ ŋolo na mo ɔ sia gyakaa deni walaŋ dɔɔ, na waa gyina ɔ wose adido ya, nawolo nyi kpene kamase yɛɛ ɛ wui.

²²Pɔɔl o Apolo o Pita o tɛɛle kei o nyeedon o yen o deban kei o wee daale o, ɲe popou yɛɛ ɛ wui.

²³Emɛɛ mo yɛɛ Kristo wui, te Kristo mo yɛɛ Wurubuarɛ wui.

1 Korintotena 4

¹Mena dɔɔ kaboena nyi walan kamase waa lɛɛ daa do nyi de yɛɛ Kristo kpilalawɔ, te de yɛɛ balan ban Wurubuarɛ ba mo ɔ nombia dinaana aweesen ɲan do de nyinmaa man.

²Walan ɲon ɔ ne kɛɛ ɲolo kolo dɔɔ nɛ, kpene ken kaboena nyi waa yɛɛ yena nyi, waa di anokoare fa ɔ gbɛngyoo ɲon.

³Te man dɔɔ akpaa nyi ɛ man baale yaa balan wolɛɛ baale de bu man fɔɔ na, bɛɛ takaa man ya. Man gbagba koran bee bu ma wose fɔɔ ya.

⁴Me konɔɔ man nombia bee bu man fɔɔ ya, mona kei bɛɛ wolo nyi nombiikum daale be doo me man ya. De Gbɛngyoo Yesu yena ɲon ɔ ne di me nombia.

⁵Mena dɔɔ ɛ na barase bu ɲolo fɔɔ pɛte de Gbɛngyoo Yesu kekɔɲ ken kelii ya. Don ne gyae la ɔ kaa lese kpene kamase ken weesɛɛ nɛ debɔɔ, na waa lese walan konɔɔ man nombia pou debɔɔ. Deban kenan te Wurubuarɛ waa kɛɛɛ walan kamase lee ɔ tom wa ayɛɛɲ dɔɔ.

⁶Me tebia, emɛɛ dɔɔ te mɛɛ yako nombia kenja te ma moo ma wose mɛɛ maa na Apolo wola ɲon, na ke yela ɛ ka gyen Wurubuarɛ nombia anmarasen see ɲan man. Nombia ɲenan yena nyiaa, ɛ na gbaa nombia ɲan bɔɔ ɲmarase see nɛ dɔɔ ke yɛɛ kolo wole ya. Nyi akpaa ɛ yɛɛ mena na, ɛ be gyae ɛ ke kɛɛ ɲolo nyi ɔ dei kela ɔ dɔɔ ya.

⁷Amote yako na ɲon nyi ɛ kela ɛ tebia? Won te ɛ dana ken nyi na Wurubuarɛ faa na ɲon ya? Te akpaa Wurubuarɛ faa na ɲon na, weera te ɛ ne gyina ɛ wose adido ɲgba na ɲon faa na ɲon ya nɛ?

⁸Ɛ gyen nyi ɛ tan ke wulaa nyin kpene kamase ken ne hia ɲon? Te ɛ gyen nyi ɛ tan wulaa nyin ɛ wose? Ɛ gyen nyi ɛ tan lee de wole di gyoori ken daa sɛɛ de yɛɛ balan yakaa nyibanwɔ? Nafɔ me gyaewɔ nyi yaa bese gyooneɲ, na daa mo ke di gyoori kpu na ɲon.

⁹Nawolo nyi ne yɛɛ man ɲgba Wurubuarɛ ta mo daa Kristo kpilala ban see wole wole, ɲgba balan ban bɔɔ doo daale man ya, te bɔɔ lese wɔ see nyi baa ko balan man nɛ. De ta bese kpene ken tɛɛle kei dɔɔ balan na Wurubuarɛ kpilala ban be kyaa adido nɛ pou ne kɛɛ.

¹⁰Lee Kristo dɔɔ daa yɛɛ ayinɲenawɔ, mona emɛɛ te tɛɛ Kristo dɔɔ bese siakaralaten. Daa be dana don ya, mona emɛɛ dana don. Balan ne bu ɲon, mona daa dɔɔ bɔɔ ne bu daa ya.

¹¹Mo kaa lii nan gyen kei ne, de don na de tanam na da lonboanen! De doo aboo akyekpee man, te bee tuku daa yen yen te daa gbagba mo be dana dekyae ya.

¹²Dee mo daa gbagba nyinmaase yee tom nideli. Akpaa balan de falaa daa na, daa na sola Wurubuarɛ beree bo fa wo. Akpaa be naase daa diyem na, dee yee kakyen sen kelii oto.

¹³Akpaa be wolee da yele na, dee mo noowoya kpaakpaa nyinan tiranoo fa wo. Kaa lii nan gyen wee kei ne, de ta bese teeke kei doo aboo ayimee nyinan, na walan kamase dufun.

¹⁴Moo ne nmarase nombia kenja na maa mo do non desɛn ya, mona mee faree non bo ngba me bia kpaakpaa ne.

¹⁵Akpaa de kon nyi e dana balan ban baa kee e doo Kristo man ngba balan kakponse kufu (10,000) koran na, e be dana kyao burum mena ya. Nawolo nyi Kristo man doo me ta bese e kya lee deban ken moo yako non nombia kpaakpaa nan ne.

¹⁶Mena doo mee sola non nideli nyi yaa kasee me dinoo.

¹⁷Kei doo te mee kpila me bu Timoti non mee gyae e, te o ne di anokoare Kristo man ne e gyan. Don ne gyae la o kaa toose non me gbeneɛn nan mee mo sila Kristo Yesu te mee mo wola Kristotena akpiise nan man yenan kamase ne.

¹⁸E man baale ne yee konɔɔyɔn ngba moo gyae maa tekaa bese kon e gyan bo ya ne.

¹⁹Mona akpaa de Gbengyoo de see na, be gyae ke kyare ya maa bese kon e gyan. Balan ban bee yee konɔɔyɔn ne, na be nombia nan bee kolosi ne naagen te mee gyae me kaa nyii ya, mona mee gyae me kaa naa don ken be dana bee yee mena nombia kenja ne.

²⁰Nawolo nyi Wurubuarɛ gyoorobiiri ken nombia ba senɛe kekolosi yaa noowoya naagen doo ya, mona ka senae Wurubuarɛ don ken doo.

²¹Wonɛi te e ne gyae? E ne gyae nyi maa mo dambila kon e gyan yaa, maa mo balan kegyae na konoo kefee bo kon.

1 Korintotena 5

¹Balan te yeli me te nyii nyi kafon kum daale dinoo ta gyoo e man, ken e man baale gba ne doo na be kyao weela. Mena dinoo kum kei be doo banee somra man gba koran ya.

²Mona ke dana non gyon te e ne gyina e wose adido. Nafɔ kaboena bo nyi nombia nenan dee takaa non na ke yee non desɛn, na e ka lese walan non o be yee mena nombia nenan dinoo ne lee e dikpii ken man.

³Doo nyi man gbagba be kyaa ε gyan koran ya ne, me konoo man na me kyaa ε gyan. Mena doo me tan ke wulaa bu walan non o be yee mena nombia nkaran karan nenan ne foo lee de Gbengyoo Yesu yele man, ngba man gbagba kyaa ε gyan bo ne.

⁴Deban ken emee Kristotena ε gyanee de Gbengyoo Yesu yele man, te me konoo man na me kyaa ε gyan, te de Gbengyoo Yesu don ken doo ε man ne,

⁵ε mo mena walan nonan do obonsam nyinmaa man, na waa naase o wosenaane diyem, na Wurubuarε kenyin lee o nyee de Gbengyoo wee otomante ken man.

⁶Mena ken ε na wola ε wose ne be dei ya. ε ba gyen nyi bodobodo tee kyomii ne yele la te bodobodo na koro yee?

⁷Mena doo ε lese bodobodo tee ken senεε fa dukum ne lee ε wose man, na ε ka bese bodobodo bilin ken tee be doo ke man ya ne. Dinoo kei kaboela na non. Nawolo nyi be ta mo Kristo non o yee da nyeekelee nambu e ne deesi.

⁸Mena doo tekaboena nyi dee mo bodobodo ken tee doo ke man ne, di da nyeekelee wee dinaa ken ya. Tee ken ne yeli bodobodo na koro ne, senεε fa nombiakumεε na akpanyan nyan keyee. Mona ε yela dee mo bodobodo ken tee be doo ke man ya ne, di da nyeekelee wee dinaa ken. Bodobodo kei mo senεε fa nombia kpaakpaa na anokoare ken.

⁹Me te wulaa nmarase tone yele non nyi, ε na mo ε wose do na balan kafontena ya.

¹⁰Mona na tee kei doo balan ban bee yee kafon, na ban be dana sibii, na nmeelatena na baneε somra yaa me dana ya. Nyi akpaa mena balan kewo yaa me dana na, kenan na nafa kaboena nyi yaa lese ε wose lee tee kei doo pou.

¹¹Mona kpene ken moo nmarase yele non yena nyi, akpaa nolo ne baake o wose nyi Kristo walan, te o see o ne yee kewoleε nombia, yaa o dana sibii yaa o na som bane yaa o ne woleε balan yele, yaa o yee solonyoo e, yaa o yee nmeelate e na, ε won ε wose lee mena walan nonan man. ε na dii bom na mena walan nonan koran gba ya.

¹²Me won faa la ken nyi maa di balan ban ba te yee Kristotenawo ya ne nombia? Mona emee Kristotena doo, kaboena nyi yaa di don nombia.

¹³Ban ba te yee Kristotenawo ya ne doo, Wurubuarε ne gyae la waa di be nombia. Mona kaboena nyi yaa yee ngba mena ken Wurubuarε nombia nan ne yako ne. Nombia nenan yena nyiaa, ε lese walan kum non lee ε dikpii ken man.

1 Korintotena 6

¹Nyi akpaa emee Kristotena woleε woleε de nyin nombia na, weera doo te ε na mo gyu balan yakaa nyiban gyan, te ε bee mo gyu ε tebia Kristotena gyan ya?

²ε ba gyen nyi emee Wurubuarε balan ne gyae la ε ke di tee kei doo balan nombia yee? Akpaa nyi emee ne gyae la ε ke di tee kei doo balan nombia na, weera doo te ε be tale di emee gbagba nsana nombia buruburu ken ya?

³Ɛ ba gyeŋ nyi daa Kristotena ne gyae la dee di Wurubuarɛ kpilala nombia yee? Akpaa nyi daa ne gyae la dee di Wurubuarɛ kpilala nombia na, kenan na doo tale di da kekyaabii kei man nombia yee?

⁴Akpaa nyi mena nombia kenɔ doo ya nsana na, wonɔ doo te ɛ na lese balan ban boɔ dana dasenɔ Kristotena siaman ya ne nyi baa di ɛ nombia?

⁵Nombii kei dana desɛn! Mena doo ɛ be dana siakaralate nolo ɛ man kenɔ waa tale di ɛ nombia fa non yee?

⁶Mona emɛɛ doo, ɛ ne tale ke samenaa donɔ fa walan non o te yɛɛ Kristo baale e ya ne nyi waa di ɛ nombia.

⁷Ɛ keɛ samenaa donɔ kei nawolo baa nyi ɛ te yale ɛ keleɛdi kenɔ man. Akpaa nolo de yɛɛ nombiikum tia nen na, wonɔ doo te n bee nyin konoo fa e ya? Yaa akpaa nolo da nɛɛ nen do na, wonɔ doo te n bee nyin konoo fa e ya?

⁸Emɛɛ gbagba koran ne yɛɛ nombiakumɛɛ tia ɛ tebia Kristotena, te ɛ na nɛɛ donɔ do.

⁹Mena doo ɛ ba gyeŋ nyi nombiakumɛɛyɛra be gyae baa nyin gbɛɛ gyoo Wurubuarɛ gyoori kenɔ man yee? Ɛ na yeli baa beo non ya, nawolo nyi balan ban bɛɛ yɛɛ kafon, na ban bɛɛ som banɛɛ na ban bɛɛ lee be baala yaa be wɛɛla wole, na baala ban bee doo na donɔ,

¹⁰na nmɛɛlatena na ban be dana sibii na solon nyooɔa na balan ban bɛɛ woleɛ balan na balan ban bɛɛ mo donɔ leo balan aboo nɛ, be gyae baa nyin gbɛɛ gyoo Wurubuarɛ gyoori kenɔ man ya.

¹¹Nafɔ na mena te ɛ man baale mo doo. Mona Wurubuarɛ baake na non, te o faafo non te o desina non see fa o wose. Nenɛɛ Wurubuarɛ te lɛɛ non do nyi ɛ gbɛɛnen tenɛɛ o siaman lee de Gbɛngyoo Yesu Kristo na Wurubuarɛ felin non yele man.

¹²"Me dana gbɛɛ nyi maa tale yɛɛ kpene kamase, mona na nɛɛ popou deila fa man ya. Me dana gbɛɛ nyi maa tale yɛɛ kpene kamase, mona moɔ gyae maa fa kpene kamase gbɛɛ na ke kedi gyoori me doo ya."

¹³Weenɛɛ doo bo fa dubulu, te dubulu mo doo bo fa weenɛɛ. Mona Wurubuarɛ waa konɔ kaa woleɛ kenɔ pou. Ba te yɛɛ wosenaane bo fa kafon nombia ya, mona be yɛɛ ke bo nyi dɛɛ mo som de Gbɛngyoo Wurubuarɛ. De Gbɛngyoo Wurubuarɛ tee wosenaane kenɔ.

¹⁴Wurubuarɛ tɛɛwo o donɔ kenɔ doo gyusu de Gbɛngyoo Yesu lee yen man, mena ke te waa ta o donɔ kenan doo gyusu daa mo lee yen man.

¹⁵Ɛ ba gyeŋ nyi ɛ wosenaane yɛɛ Kristo gbagba wosenaane yenan daale ke yee? Kaboena nyi maa mo Kristo wosenaane yenan daale ke tina kafonte? Korakora, be konɔ mena ya.

¹⁶Ɛ ba gyeŋ nyi walan non o mo o wose tina kafonte na, non na e ta bese wosenaane dokolon yee? Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia anmarasenɔ see ne yako nyiaa, "Alo na o baale baa bese walan dokolon."

¹⁷Mona walaŋ ŋon ɔ mo ɔ wose fa de Gbengyoo Yesu na, ŋon na e ta bese walaŋ dokolon.

¹⁸Ɛ lese ɛ wose lee kafon nombia man. Nombii kamase be kyaa ken ne yee walaŋ wosenaane ayimee ngba kafon nombia ne ya. Nawolo nyi walaŋ kamase ŋon ɔ ne yee kafon nombia na, ɔ ne yee dukum bo tia ŋon gbagba wosenaane.

¹⁹Wurubuaɛ felin ŋon ɔ ba mo fa ŋon te ɔ doo ɛ man ne, ɛ ba gyen nyi ɛ wosenaane yena ɔ deni dinaa yee? Ɛ be kyaa fa ɛ wose ya.

²⁰Nawolo nyi Wurubuaɛ lee ŋon bo na koya don, mena dɔɔ ɛ mo wosenaane lese ŋon Wurubuaɛ yele.

1 Korintotena 7

¹Nene lee nombia ŋan ɛ be ŋmarase kaa boose man ne, ken me dana maa yako ŋon yena nyi, nafi dei nyi nolo na yale ya.

²Mona lee kafon kum dɔɔ ne, kaboena nyi baale kamase waa nyin ɔ wose dɔɔ alo, na alo kamase mo ke nyin ŋon gbagba ɔ wose dɔɔ baale.

³Kaboena nyi baale kamase waa yee kpene ken kaboena nyi waa yee yale ken tee ne fa ɔ weele, na alo kamase mo ke yee mena fa ɔ baale.

⁴Alo yalale be kyaa ɔ wose dɔɔ ya, mona ɔ kyaa bo fa ɔ baale. Mena mo te baale yalale kamase be kyaa ŋon gbagba ɔ wose dɔɔ ya, mona ɔ kyaa bo fa ɔ weele.

⁵Alo na ɔ baale na beese donja dedoi ya, gyise be bala pou be see yee noɔdokolon nyi baa kyaa weeya akalansɛ ɲaale na baa nyin deban fane. Mona kenan wole na kaboena nyi baa bese kon donja gyan bilen, na obonsam be nyin gbɛ kaa keese wo, nyi ken boɔ tale kyan ba wose dɔɔ ya.

⁶Mee yako ŋon nombia kenja baa ngba kpene ken doo na ke gbɛ ne, mona ka te yee mmaraa te mee fa ŋon ya.

⁷Nyi balan pou den doo ngba man ne nafi me gyae, mona walaŋ kamase dana kpene ken Wurubuaɛ be fa e. Nolo dana kei, te nolo mo wui yee kpoo.

⁸Dayarase na liala dɔɔ ne, nyi ben kyaa ngba man ne ken nyi boɔ yale ya na nafi me gyae.

⁹Mona akpaa nyi boɔ gyae baa tale kyan ba wose ya na, dei nyi baa yala. Nawolo nyi be yale na dei kela ken baa kyaa na ba wose ke kyan wo.

¹⁰Ala na baala yalala ban dɔɔ mee yako ŋon nyi, alo na bee ɔ baale ya. Na man ne yako na nombii kei ya, mona ka lee de Gbengyoo Wurubuaɛ gyan.

¹¹Akpaa alo de bee ɔ baale na, kaboena nyi waa kyaa mena. Te akpaa ɔ be gyae waa tale kyaa ya na, kaboena nyi waa bese gyu ɔ baale ŋon gyan na ŋon na e kabese bom. Mena mo te tekaboena nyi baale waa bee ɔ weele ya.

- ¹²Te balan akan ban mo ne mee yako wo nyiaa, kei ta lee de Gbengyoo Yesu gyan ya mona ka lee me gyan, akpaa Kristo baale nolo yala na alo non o te yee Kristo alo e ya, te alo non de see nyi waa kyaa o gyan na o na bee e ya.
- ¹³Mena mo te akpaa Kristo alo nolo yala na baale non o te yee Kristo baale e ya, te baale non de see nyi non na alo non baa kyaa na, alo non na bee e ya.
- ¹⁴Nawolo nyi lee Kristo alo non doo ne, Wurubuarɛ te lee baale non do. Mena mo te lee Kristo baale non doo ne, Wurubuarɛ te lee alo non do. Na mena ya na, nafa e bia ban baa yee balan ban ba wose dana ayimee Wurubuarɛ siaman. Te nenee doo Wurubuarɛ te lee wo do.
- ¹⁵Mona akpaa non o bee lee Kristo di ya ne de bee nyi o be kyaa yale ken tee ya na, yela e waa ta. Kolo be kyaa ken ne to Kristo alo yaa Kristo baale gbɛɛ lee mena nombia kenja man ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ baake daa bo nyi de kaa kyaa wosefeereɛ man.
- ¹⁶Alo yalale, sena te nyan ke tale gyeɛ nyi mberem lee nyan doo na, n baale non waa kaa lee Kristo di na waa nyin nyeedon kekpa? Yaa baale yalale sena te nyan ke tale gyeɛ nyi mberem lee nyan doo na, n weele waa kaa lee Kristo di na waa nyin nyeedon kekpa?
- ¹⁷Mena doo kaboena nyi walaɛ kamase waa kyan kpene ken de Gbengyoo Yesu ba mo boele e ne man, na waa kyaa ngba mena ken nafa o kyaa pete Wurubuarɛ be baake e ne. Kei yena mmaraa ken mee mo fa Kristotena pou yenaɛ kamase ken mee gyu ne.
- ¹⁸Nyi akpaa nolo kara o baala wose pete Wurubuarɛ baake e te o kaa lee Kristo di na, kaboena nyi waa kyaa mena. Mena mo te akpaa nolo te kara o baala wose ya te Wurubuarɛ baake te o kaa lee Kristo di na, non mo waa kyaa mena.
- ¹⁹Nawolo nyi n kara n baala wose o, n te kare ya o, ken bee hia ya. Kpene ken ne hia yena nyi walaɛ kamase waa di Wurubuarɛ mmaraase nan doo.
- ²⁰Kaboena nyi walaɛ kamase waa kyaa o kekyaabii ken man o kyaa pete Wurubuarɛ be baake e ne.
- ²¹Nyi akpaa n yee gbeni e pete Wurubuarɛ baake nen na, na yeli ke takaa nen ya. Mona akpaa nyi n ke tale nyin gbɛɛ, ken n ka mo lese n wose lee gbeniri ken man na, yela n sia keyee.
- ²²Nawolo nyi walaɛ non o yee gbeni e pete Wurubuarɛ be baake e ne, o ta bese gyooro bu Kristo man. Mena mo te walaɛ non o ba lee gbeniri man pete Kristo be baake e na, o ta bese Kristo gbeni.
- ²³Wurubuarɛ lee non bo na koya don, mena doo e na mo e wose bese balan gbenja ya.
- ²⁴Me tebia, mena ken walaɛ kamase doo pete Wurubuarɛ be baake e ne, kaboena nyi waa kyaa mena fa Wurubuarɛ.

- ²⁵Dayarase dɔɔ, ma te lee ta mmaraa daale lee de Gbenɔgyoo Yesu gyan fa wo ya. Mɔna mee kolosi bo fa wo lee man gbagba me nyansa man, nɔgba walan nɔn de Gbenɔgyoo Wurubuare be wii me waranase, te ɔ be yeli e ne lee man di ne.
- ²⁶Mo lee gyen wee kei teelee nombia kedoo dɔɔ ne, kpene ken mee gyuen yena nyi walan kamase waa kyaa ɔ kekyaabii.
- ²⁷Akpaa n te yale na, na bee yale ken ya. Te akpaa n te yala ta ya na, na gyae yale gbɛe ya.
- ²⁸Mɔna akpaa nyi n yale na, ka te yee dukum ke ya. Te akpaa alebu mo de yale na, ka te yee dukum ke ya. Mɔna ban bo yale ne, baa naa diyem ba kekyaa man. Mena dɔɔ te mee gyae maa lese nɔn lee ke man.
- ²⁹Me tebia, kpene ken mee gyae maa yako nɔn yena nyiaa, dɔɔ gyae dee kyaa teelee kei dɔɔ kyare ya, mena dɔɔ lee gyen ne gyu ne, emee ban e be yale na, e kyaa nɔgba e te yala ta ya ne.
- ³⁰Balan ban bee di walaɔsa ne, baa kyaa nɔgba balan ban bo ne di walaɔsa ya ne. Balan ban bee di gyon ne, baa kyaa nɔgba balan ban bo ne di gyon ya ne. Te balan ban bee lee abɔɔ ne, baa kyaa nɔgba abɔɔ nan bee lee ne te yee be wui ya ne.
- ³¹Balan ban bo mo be sia yakaa teelee kei dɔɔ abɔɔ keyee dɔɔ ne, baa kyaa nɔgba balan ban ba agyuen be yakaa teelee kei dɔɔ abɔɔ ken dɔɔ ya ne. Nawolo nyi teelee kei, na ka abɔɔ pou ne gyu oto baa.
- ³²Mee gyae nyi nafa yaa lee e kayeyee pou man. Baale nɔn ɔ be dana alo ya na, wa agyuen pou yakaa bo de Gbenɔgyoo Yesu Kristo tom keyee dɔɔ, lee mena ken waa yee na ɔ nombia ka gyoo de Gbenɔgyoo sia.
- ³³Mɔna baale nɔn ɔ be yale dɔɔ, wa agyuen yakaa bo teelee kei abɔɔ dɔɔ, lee mena ken waa yee na ɔ nombia ka gyoo ɔ weele sia.
- ³⁴Lee mena dɔɔ wa agyuen te kpase ala. Mena mo te alo yaa alebu keten nɔn ɔ te yala ta ya na, wa agyuen yakaa bo de Gbenɔgyoo Yesu tom keyee dɔɔ. Lee mena ken waa mo ɔ wose pou fa de Gbenɔgyoo, na ayimee be doo ɔ man ya. Mɔna alo yalale dɔɔ, wa agyuen pou yakaa bo teelee kei abɔɔ dɔɔ, lee mena ken waa yee na ɔ nombia ka gyoo ɔ baale sia.
- ³⁵Emee gbagba e deeli dɔɔ te mee yako nombia ken, te yee nyi mee to nɔn kolo gbɛe bo ya. Mɔna mee gyae e ke kyaa na e ke yee kpene ken kabona, na e ka mo e konɔɔ pou fa de Gbenɔgyoo Yesu kekpa.
- ³⁶Nyi akpaa baale nolo de kee nyi, ɔ be gyae waa tale kyan ɔ wose kyaa daa alebu nɔn nɔn na e be bake see nyi baa yala dɔɔ ya, te ɔ kee nyi alebu nɔn ne nmee na, e yela waa kpeo alo nɔn bilen. Kei te yee nombiikum ya.
- ³⁷Mɔna walan nɔn nɔn gbagba de yako ɔ konɔɔ man nyi waa tale kyan ɔ wose ken nolo ta nɔre e ya, te nɔn gbagba ne tale di ɔ wose dɔɔ, te ɔ yee wa agyuen nyi ɔ be gyae waa yala alebu keten nɔn ya na, nɔn mo te yee ke nideli.

³⁸Mena dɔɔ walaŋ ɲon ɔ yala alebu keteŋ ɲon na, ɔ te yɛɛ ke nideli. Te ɲon mo ɔ bɛɛ ɔ te yala alebu keteŋ ɲon ya na, ɲon mo ta bese yɛɛ gbaa.

³⁹Akpaa alo yalale baale kyaa na ɔ sia keŋ ɔ ta yeŋa ta ya na, yale mmaraa keŋ ne bake alo ɲon. Mona akpaa ɔ baale ɲon da yem na, gbɛɛ doo nyi waa tale yala baale ɲon ɲon gbagba ne gyae. Mona waa kɛɛ nyi baale ɲonaŋ yɛɛ Kristo walaŋ e.

⁴⁰Maŋ ma agyueŋ man na, akpaa ɔ kyaa mena ɔ te yale bela ya na, waa di gyon nideli kela, te ma gyeŋ mo nyi Wurubuaɛ felin ɲon doo maŋ mo man.

1 Korintotena 8

¹Nɛnɛɛ mɛɛ gyae maa kolosi fa ɲon lee bane weenɛɛ wose man. Ke yɛɛ ampaŋ ke nyi walaŋ kamase gyen nombia, mona mena nombia kagyeŋ kei ne yeli walaŋ ne gyro ɔ konɔɔ wola ɔ wose bo, te balan kegyae ne yele la Kristotena ne tale kyo donɔ na baa seŋ nideli ba keɛɛdi man.

²Akpaa walaŋ na gyueŋ nyi ɔ gyen nombia nɛ, ɔtenate ba gyen kolo ya. Nawolo nyi ɔ ba gyen ngba mena keŋ kaboena nyi waa gyen nɛ ya.

³Mona walaŋ ɲon ɔ ne gyae Wurubuaɛ na, ɲon mo te Wurubuaɛ gyen.

⁴Mena dɔɔ lee bane weenɛɛ kedi wose man nɛ, da gyen nyi bane te yɛɛ kolo ke tɛɛle kei dɔɔ ya, te da gyen mo nyi Wurubuaɛ dokolon kyaa la.

⁵Doo nyi beɛneŋ na gbengyoona burum kyaa. Nyi akpaa beɛneŋ baŋ balan ne baake wo nyi be gbengyoona nɛ kyaa adido bo o, yaa be kyaa tɛɛle kei dɔɔ bo o nɛ,

⁶daa dɔɔ Wurubuaɛ dokolon koon te de dana. Don yena de kya ɲon kpene kamase ba lee ɔ gyaŋ, te ɲon mo dɔɔ te de dana nyeedon. Gbengyoo dokolon koon mo te de dana, ɲon yena Yesu Kristo. ɔ dɔɔ te Wurubuaɛ tɛɛwo yɛɛ kpene kamase, te ɲon mo dɔɔ te de dana nyeedon.

⁷Mona na balan pou gyeŋa na mena nombii kei ya. Nawolo nyi bane nombia ta gyoo be man nideli keŋ nyi akpaa be di mena weenɛɛ keŋa na, ne yɛɛ wo nyi be te di bane weenɛɛ. Te keŋ ba keɛɛdi taŋ don dɔɔ ya nɛ, na ne yɛɛ wo nyi be ta mo ayimɛɛ tina ba wose.

⁸Mona weenɛɛ be gyae ke tale mo daa benaa na Wurubuaɛ ya. Akpaa de di ɲa o, yaa de te di ɲa ya nɛ, ɲe bɛɛ wolɛɛ daa na Wurubuaɛ nsana ya.

⁹Mona ɛ kɛɛ ke nideli nyi gbɛɛ keŋ ɛ dana nyi ɛ ke tale di mena weenɛɛ ɲenaŋ nɛ, na bese kateesa fa walaŋ ɲon ɔ keɛɛdi taŋ don nɛ ya.

¹⁰Akpaa walaŋ ɲon ɔ keɛɛdi taŋ don ya nɛ de naa nyi nyan ɲon n gyen nombia keŋa kyaa bane deni man n ne dii na, ngba n na wola e gbɛɛ baa nyi waa ta di bane dɛɛ weenɛɛ?

¹¹Mena dɔɔ n nombia kagyen bein gyae ke yela n dɔɔ ɔn ɔ keleedi tan don ya, te Kristo ba yem lee ɔ nyee ne, waa yo Wurubuarɛ gbɛɛ man.

¹²Nyi akpaa n yɛɛ dukum kei dinɔɔ tia n dɔɔ ɔn ɔ keleedi tan don ya, te n yeli ɔ konɔɔ man nombia de yɔkɔse lee ɔ keleedi man ne, na n te yɛɛ dukum tia Kristo.

¹³Mena dɔɔ akpaa nyi bane weenɛɛ ɲan maa di, ne gyae la ke yela me dɔɔ ke yala gyoo dukum man yeyɛ na, kenan na mɔɔ gyae maa di ɲa korakora bela ya. Nawolo nyi mɔɔ ne gyae nyi me dɔɔ ke yala gyoo dukum man yeyɛ ya.

1 Korintotena 9

¹Ɛ ne kɛɛ man ne ma te yɛɛ Kristo kpilale e yee? Me doo ɲolo tɛɛ? Ma te yɛɛ walan ɲon mɔɔ naa de Gbenɲyoo Yesu Kristo na me sia yee? Na ma tom ken mɔɔ yɛɛ ɛ man ne, yele la te ɛ lee de Gbenɲyoo Yesu di yee?

²Akpaa nyi baale bɛɛ lee man do nyi me yɛɛ Kristo kpilale e ya na, ɛmɛɛ dɔɔ ɛ te lee man do. Nawolo nyi mena ken ɛ be lee Kristo di te ɛ ɛmɛɛ na e be yɛɛ dokolon ne, na lese la wola nyi me yɛɛ Kristo kpilale e.

³Nombia kenja te mɛɛ mo tiranɔɔ fa ban bɛɛ yako nyi ma te yɛɛ Kristo kpilale e ya ne.

⁴Mena dɔɔ tekaboena nyi baa fa daa weenɛɛ na lon yee?

⁵Mena dɔɔ tekaboena nyi daa mɔ dɛɛ yala ala ban be yɛɛ Kristotenawɔ, na baa ta sila daa ɲgba mena ken bee sila Pita na Kristo kpilala akan ban, na de Gbenɲyoo Yesu ɔ naabia ban ne yee?

⁶Yaa daa na Banabase daagen te kaboena nyi dɛɛ yɛɛ tom, na dɛɛ mo kɛɛ da wose dɔɔ?

⁷Yoonɔɔte wonɲi ne gyuu na yoo, te ɲon gbagba ne tɔ ɔ wose kom? Yaa wɔɔfarale wonɲi kyaa la ken ɔ ne fara wɔɔ, te ɔ bee dii lee wɔɔ kenan man ya? Wonembia kɛɛlere wonɲi kyaa la, ken ɔ ne kɛɛle wonembia te ɔ bee di be naane ya?

⁸Denibalan agyuen yaa me dana mee kolosi nombia kenja yaa? Koa, Wurubuarɛ mmaraase ɲan mɔ na wolo mena.

⁹Nawolo nyi be ɲmarasewɔ do mmaraase ɲan Wurubuarɛ ba mo fa Mosesi ne man nyiaa, "Na bake nunkyue ɲon ɔ ne yɛɛ tom wɔɔman ne nɔɔ, na ɔ be nyin di weenɛɛ ɲan ɲaale ya." Mena dɔɔ ɛ gyen nyi nunkyue waranase yaa Wurubuarɛ ne wii ne?

¹⁰Na daa te Wurubuarɛ ne yako mena nombia kenja fa yee? Ayi, daa te be ɲmarase ɲa fa. Nawolo nyi walan ɲon ɔ na boolaa wɔɔ na ɲon ɔ ne gbɛɛ weenɛɛ ne, be popou loo gyakaa nyi baa nyin kolo lee wɔɔ ken man.

¹¹Wurubuarɛ nombia ɲan dɔɔ kolosi fa ɲon ne, ɲe yɛɛ yaa ɲgba abɔɔ ɲan dɔɔ duu ɛ man ne. Mena dɔɔ akpaa ɛmɛɛ mɔ ɛ fa daa tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ na, ta kela ɲon?

¹²Akpaa nyi ε ne kyo baale lee gbɛɛ kei man na, tekaboena nyi yaa kyo daa kela wo yee? Mɔna daa ta mo mena gbɛɛ kei doo nɛre non ya. De kyaɲa da wose te da seɲawo keɲkeɲ nombia keɲa pou man, na doo nyiɲ to Kristo nombia kpaakpaa ɲan gbɛɛ ya.

¹³Mena doo ε ba gyeɲ nyi balan baɲ bee yɛɛ tom Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man nɛ, bee nyiɲ be weenɛɛ bo lee botoo yee? Te na botoo keɲ bee deesi fa Wurubuaɛ nɛ, te somra baɲ mo na nyiɲ be weenɛɛ lee yee?

¹⁴Mena ke te de Gbenɲyoo mo yakowo nyiaa, balan baɲ bee kolosi nombia kpaakpaa ɲan nɛ, kaboena nyi baa nyiɲ be weenɛɛ lee nombia kpaakpaa ɲan kekolosi man.

¹⁵Mɔna me ta mo mena gbɛɛ keɲ me dana nɛ, yɛɛ kolo ya. Te moɔ ne ɲmarase nombia keɲa fa non, na ke yela ε ke yɛɛ mena aboo keɲa fa maɲ ya. Nyi ma yem gba na dei kela nyi ɲolo ke fa maɲ kolo, keɲ gyae keto maɲ gbɛɛ na moɔ nyiɲ gyɔ me konoo wola ma wose lee tom keɲ mɛɛ yɛɛ nɛ man ya.

¹⁶Mɔna gbɛɛ be doo nyi maa wola ma wose lee nombia kpaakpaa keɲa kekolosi doo ya, nawolo nyi me gyae o, ma te gyae ya o, ke yɛɛ kpene keɲ ke taɲ doo nyi maa kolosi nombia kpaakpaa ɲenanɲ. Akpaa ma te yako nombia ɲenanɲ ya na, maa laako.

¹⁷Nyi akpaa maɲ gbagba kegyaebii man te mee kolosi nombia kpaakpaa keɲa na, maa nyiɲ kom keto. Mɔna akpaa te yɛɛ maɲ gbagba kegyaebii man ya na, kenanɲ na mɛɛ yɛɛ tom keɲ de Gbenɲyoo Yesu ba mo fa maɲ nyi kaboena nyi maa yɛɛ nɛ bo.

¹⁸Wonɲ yena kom keɲ baa to maɲ? Keɲ yena nyi maa yako nombia kpaakpaa ɲan fa balan keɲ nyi me na lɛɛ kolo ya. Te moɔ gyae maa mo gbɛɛ keɲ me dana nombia kpaakpaa keɲa keyako man nɛ, mo gyae kolo fa ma wose ya.

¹⁹Doo nyi me kyae ma wose doo keɲ ma te yɛɛ ɲolo gbenɲi e koranɲ ya nɛ, me ta mo ma wose besena gbenɲi fa balan pou, na maa nyiɲ yela be man balan burum kekonɲ Kristo gyanɲ.

²⁰Akpaa me gyu Gyudatena gyanɲ na, mɛɛ yɛɛ ma wose ɲgba Gyuda baale nɛ, na maa nyiɲ yela be man balan burum kekonɲ Kristo gyanɲ. Te akpaa me gyu balan baɲ be doo Mosesi mmaraa keɲ tɛɛ na, mɛɛ yɛɛ ma wose ɲgba walaɲ non ɔ doo mmaraa keɲ tɛɛ nɛ, mɔna moɔ doo ke tɛɛ ya. Mɛɛ yɛɛ mena na maa nyiɲ yela be man balan burum kekonɲ Kristo gyanɲ.

²¹Mena mo te akpaa me gyu balan baɲ boo doo Gyudatena mmaraa keɲ tɛɛ ya nɛ gyanɲ na, mɛɛ yɛɛ ma wose ɲgba walaɲ non ɔ be doo mmaraa kenanɲ tɛɛ ya nɛ. Mɔna ma te yɛɛ walaɲ non moɔ doo Wurubuaɛ mmaraa tɛɛ ya. Me doo Kristo mmaraa tɛɛ. Mɛɛ yɛɛ mena na maa nyiɲ yela be man balan burum baɲ boo doo mmaraa kenanɲ tɛɛ ya nɛ kekonɲ Kristo gyanɲ.

²²Akpaa me lii balan baɲ ba keɛɛdi taɲ donɲ ya nɛ gyanɲ na, mɛɛ yɛɛ ma wose ɲgba baɲ nɛ, na maa nyiɲ yela be man balan burum kekonɲ Kristo gyanɲ. Me ta mo ma wose yɛɛ kpene kamase fa balan pou, na maa yɛɛ mena keɲ maa tale nɛ, na maa nyiɲ yela be man balan burum kekonɲ Kristo gyanɲ.

²³Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ŋan dɔɔ te mɛɛ yɛɛ kɛŋa pou, na maŋ mɔ kenying abɔɔ kpaakpaa ŋan gyae ka lee ŋe man kɛŋ nɛ.

²⁴Ɛ ba gyenɛ nyi balan burum ne yeu baa lɛɛ yele na, be popou ne yeu mona walaŋ dokolonɛ ne lɛɛ na yele yee? Mena dɔɔ ɛmɛɛ mɔ ɛ kyaŋ ɛ wose na ɛ ke yeu nideli, na ɛ ke nyinɛ yele keyeu kɛŋ man.

²⁵Walaŋ kamase ŋon ɔ ne desina ɔ wose fa keyeu na, ɔ ne di keyeu mmaraase ŋan pou dɔɔ. ɔ ne yɛɛ kɛŋa pou bo fa yele kɛŋ be gyae ke kyare ya nɛ. Mona daa ne yɛɛ Kristo tom kɛŋ dɛɛ mo nyinɛ yele kɛŋ gyae ke doo kekpaakekpaa nɛ bo.

²⁶Mena dɔɔ mɔɔ ne yeu ŋgba walaŋ ŋon ɔ ba gyenɛ kɛŋ dɔɔ te ɔ ne yeu nɛ ya, te mɔɔ ne yoo mɔ ŋgba walaŋ ŋon ɔ ne funii wa akota do felinɛ man yakaa yakaa nɛ ya.

²⁷Mona maŋ dɔɔ mɛɛ naase ma wose diyem, te mɛɛ yɛɛ ke ŋgba me gbeni nɛ. Na wee daale dekonɛ nyi ma kekolosi Kristo nombia ŋan fa balan tan wole nɛ, na bɔɔ lese maŋ see yenaŋ kɛŋ mɔɔ nyinɛ yele ya.

1 Korintotena 10

¹Me tebia, mɛɛ gyae ɛ ke tɔɔse kpene kɛŋ be tunɛ de naanaɔ banɛ bɔɔ sila Mosesi nɛ. Wurubuarɛ moo ɔ debunɛta wuu wɔ, te ɔ yela ba gyoo wɔ ɛpo yayam kɛŋ man lee.

²Wurubuarɛ ka mo ɔ debunɛta kɛŋ wuu wɔ, na ɔ ke yela be ka gyoo ɛpo yayam kɛŋ man lee nɛ, nawolo baa nyi be sɔɔ wɔ Wurubuarɛ lonɛ baa te ba bese Mosesi silala.

³Be popou dii weenɛɛ ŋan ba lee Wurubuarɛ gyaŋ kaa yala nɛ,

⁴te be popou nyɔɔ lonɛ kɛŋ Wurubuarɛ be yeli kɔɔ lee boe kɛŋ man nɛ. Mena boe kenanɛ yena Kristo gbagba, ŋon na ɔ kpue na wɔ ba keta man nɛ.

⁵Mona be man balan burum nombia ta gyoo Wurubuarɛ sia ya, mena dɔɔ ba yekeewo leki depampaa dinaa kɛŋ man.

⁶Be nombia kɛŋa pou yɛɛ kpene kɛŋ dɛɛ kɛɛ na dɛɛ kasee, na dɔɔ yɛɛ nombiakumɛɛ ŋgba banɛ nɛ ya.

⁷Ɛ na som beɛnenɛ ŋgba mena kɛŋ be man baale be yɛɛ nɛ ya. Wurubuarɛ nombia anmarasenɛ see yakowo nyiaa, "Balan banɛ tisiwo kyakee na bee dii na bee nyɔɔ, te ba korowo bee yɛɛ nombia nkaranɛkaranɛ."

⁸Mena dɔɔ ɛ na yɛɛ kafonɛ ŋgba mena kɛŋ bɔɔ yɛɛ kafonɛ nombia, te be man balan kakponɛ saobatooro (23,000) ba yem wee dokolonɛ nɛ ya.

⁹Tekaboena nyi dɛɛ teese Wurubuarɛ nooman, ŋgba mena kɛŋ be man baale be yɛɛ te ɔ be yeli doma be kaa koe wɔ nɛ ya.

¹⁰Tekaboena nyi dɛɛ toronɛ ŋgba mena kɛŋ be man baale ba toronɛ, te Wurubuarɛ be yeli ɔ kpilale ŋon ɔ na koe balan nɛ be kaa koe wɔ nɛ ya.

- ¹¹Mena nombia kenja pou kɔŋae be dɔɔ na balan ka mo kasee kolo. Te be ŋmarase ŋa bo see na baa mo faree daa, nawolo nyi de kyaa debaŋ kenj teeŋle kei ne gyu kɔ ɔto ne man.
- ¹²Mena dɔɔ nyanj walaŋ ŋon ne yee neŋ nyi n seŋee kenkenj ne, kee n wose nideli kenj nyi n ba lee yala ya.
- ¹³Keekeesekee daale te kɔŋa ta e dɔɔ, kenj nyi ke dinɔɔ te kɔŋa ta ŋolo dɔɔ see ya. Mɔna Wurubuaŋe ne di ɔ nombia dɔɔ, mena dɔɔ ɔ be gyae waa yela kekeesekee kenj kela ŋon ne kekɔŋ e dɔɔ ya. Te akpaa nyi kekeesekee de kɔŋ e dɔɔ na, waa wola ŋon gbɛe kenj e ka mo seŋ kenkenj na e ke tale di ke dɔɔ.
- ¹⁴Mena dɔɔ me gyooona kpaakpaa, e lese e wose lee beeneŋ ɔsom man.
- ¹⁵Mee kolosi baa fa emee nyansatena. Emee gbagba e gyoo me nombia ŋan man na e ke kee kpene kenj mee yako ne.
- ¹⁶Debaŋ kenj dee di de Gbengyoo weenee ŋan ɔ kpa dee di na dɛe mo toose e ne, leenɔɔ kenj dɛe sola Wurubuaŋe wosefeereŋ gyakaa ke dɔɔ pete dɛe nyɔɔ lee ke man ne, nawolo baa nyi daa na Kristo te yee dokolonj lee ɔ fatabo kenj dɔɔ. Mena mo te bodobodo kenj dɛe kpelee fa dɔŋa ne, nawolo baa nyi daa na Kristo te yee dokolonj lee ɔ wosenaane man.
- ¹⁷Bodobodo dokolonj te dɛe mo kpala fa dɔŋa, mena dɔɔ daa balan burum baŋ pou ta bese walaŋ dokolonj. Nawolo nyi bodobodo dokolonj kenan te de popou diiwo.
- ¹⁸E mo kee Iseraetena. Balan baŋ bee di weenee ŋan boɔ mo deesi fa Wurubuaŋe ne, baŋ na Wurubuaŋe na bese na walaŋ dokolonj.
- ¹⁹Mena dɔɔ sena yaa me nombia kenja na wolo baa? Bane yee kolo ke, yaa weenee ŋan bee mo deesi fa bane ne yena kolo?
- ²⁰Koa, kpene kenj mee wolo yena nyiaa, weenee ŋan bane somra na mo deesi fa banee ne, te yee nyi Wurubuaŋe te bee mo deesi fa ya. Feliŋkumee te bee deesi fa, mena dɔɔ moɔ ne gyae nyi emee na feliŋkumee ke yee dokolonj ya.
- ²¹E be gyae e ke tale mo de Gbengyoo Kristo leenɔɔ nyɔɔ, na e ka bese mo feliŋkumee mo leenɔɔ nyɔɔ ya. Te be gyae ke de nyi e ke di de Gbengyoo Kristo nyefale man, na e ka bese ke di feliŋkumee mo nyefale man ya.
- ²²Dɛe gyae baa nyi de Gbengyoo Wurubuaŋe ka gyen baŋ? Yaa dɛe kee da wose baa nyi de dana doŋ kela e?
- ²³"Gbɛe doo nyi dɛe yee kpene kamase" mɔna na ŋe popou danaana tɔnɔɔ ya. "Gbɛe doo nyi dɛe yee kpene kamase" mɔna na ŋe popou ne gyae la ke yela dɛe bee ya.
- ²⁴Dolo na gyae ŋon gbagba wui deeli ya, mɔna waa gyae ɔ tebia wui deeli bo.
- ²⁵Naane kamase kenj bee yɔɔ kebu man ne e ke tale lee di, mɔna na boose naane kenj dalee na ke yela ŋolo konɔɔ man nombia ke yɔkɔse e ya.

²⁶Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ne yako nyiaa "Tɛɛle kei na kpene kamase keɲ doo ke man nɛ pou, yɛɛ de Gbɛngyoo Wurubuarɛ wui."

²⁷Akpaa walaɲ ɲon ɔ te yɛɛ Kristo baale e ya de baake ɲon nyi ɛ kaa di, te ke yɛɛ keɲ ɛ ke di na, ɛ gyu ke di mɔna ɛ na boose weenɛɛ ɲan dalee na ɲolo konɔɔ man nombia ke yɔkɔse e ya.

²⁸Mɔna akpaa ɲolo de yako ɲon nyi, "Weenɛɛ keɲa yɛɛ bane dɛɛ weenɛɛ ɲa na," lee walaɲ ɲon ɔ be yako ɲon nɛ, na balan akan ban konɔɔ man nombia dɔɔ ɛ na di ɲa ya.

²⁹Na ɛmɛɛ gbagba konɔɔ man nombia dɔɔ ya, mɔna walaɲ ɲon ɔ be yako ɲon nɛ konɔɔ man nombia dɔɔ. Nawolo nyi ɲolo konɔɔ man nombia be gyae ke tale tɔ man gbɛɛ, nyi me na yɛɛ kpene keɲ me dana gbɛɛ nyi maa yɛɛ nɛ ya.

³⁰Mɔna akpaa me fane fa Wurubuarɛ karan te me di weenɛɛ keɲa na, wonɲ dɔɔ te ɲolo waa bu man fɔɔ lee weenɛɛ keɲa kedi dɔɔ?

³¹Mena dɔɔ kpene kamase keɲ ɛ ne dii yaa ɛ ne nyɔɔ, yaa kpene kamase keɲ ɛ ne yɛɛ na, ɛ yɛɛ ɲe popou mo lese Wurubuarɛ yele.

³²Ɛ na yeli ɛ nombia ayɛɛsa ke tɔ Gyuda baale, yaa Giriki baale yaa Kristo walaɲ kamase gbɛɛ ya.

³³Mena mɔ te mɛɛ yɛɛ kakyeɲ maa yɛɛ kpene kamase, na ka gyoo walaɲ kamase sia lee gbɛɛ kamase man. Nawolo nyi mɔɔ ne gyae man gbagba me deeli ya, mɔna balan pou deeli te mɛɛ gyae, na de Gbɛngyoo Yesu Kristo ke nyinɲ lee ba nyee.

1 Korintotena 11

¹Ɛ kasee me dinɔɔ ɲgba mena keɲ man mɔ ne kasee Kristo dinɔɔ nɛ.

²Mɛɛ kɛɛɛ ɲon ɲgba mena keɲ ɛ ne tɔɔse man ɛ nombia pou man, te ɛ dana me nombia ɲan mɔɔ wola ɲon man nideli nɛ.

³Mɔna mɛɛ gyae ɛ ka gyɛɲ nyi baale kamase nyee yɛna Kristo, te alo mɔ nyee yɛna ɔ baale te Kristo mɔ nyee yɛna Wurubuarɛ.

⁴Mena dɔɔ baale kamase ɲon ɔ ne fane yaa ɔ ne kolosi Wurubuarɛ nombia balan man, te ɔ mo kolo wu ɔ nyee na ɔ ta do ɔ nyee desɛɲ.

⁵Mena mɔ te alo kamase ɲon ɔ ne fane yaa ɔ ne kolosi Wurubuarɛ nombia balan man, te ɔ ta mo kolo wu ɔ nyee ya na ɔ ta do ɔ nyee desɛɲ. Na yɛɛ yaa ɲgba ɔ gbɛɛ ɔ nyee baa nɛ.

⁶Nyi akpaa alo bɛɛ gyae nyi waa mo kolo wu ɔ nyee ya na, kenan na kaboena nyi waa tisi ɔ nyee. Te akpaa desɛɲ dana alo ɲon nyi waa tisi ɔ nyee yaa ɔ be tale gbɛɛ ɔ nyee ya nɛ, kenan na kaboena nyi waa mo kolo wu ɔ nyee.

- ⁷Tekaboena nyi baale waa mo kolo wu ɔ nyee ya, nawolo nyi Wurubuarɛ yɛɛ baale bo ɲon gbagba dinɔ man na waa mo lese ɲon Wurubuarɛ gyoorobiiri wola. Mɔna alo dɔɔ ɔ na lese baale gyoorobiiri bo wola.
- ⁸Nawolo nyi na baale te Wurubuarɛ lesewɔ lee alo man ya, mɔna alo te ɔ lesewɔ lee baale man.
- ⁹Na alo dɔɔ te Wurubuarɛ yɛɛ baale ya, mɔna baale dɔɔ te Wurubuarɛ yɛɛ alo.
- ¹⁰Nombia keɲa na Wurubuarɛ kpilala baɲ mɔ dɔɔ nɛ, kaboena nyi alo waa mo kolo wu ɔ nyee na ka wola nyi ɔ doe ɔ baale tɛɛ.
- ¹¹De Gbenɣyoo Yesu siaman na alo be kyaa ɔ wose dɔɔ ya, te baale mɔ be kyaa ɔ wose dɔɔ ya. Be popou kyaa bo fa dɔɲa.
- ¹²Nawolo nyi ɲgba mena keɲ alo ba lee baale man nɛ, mena mɔ te alo na lolana baale. Te kpene kamase mɔ na lee bo Wurubuarɛ gyaɲ.
- ¹³Ɛmɛɛ gbagba ɛ gyoo nombia keɲa man kɛɛ. Dei nyi alo waa fane fa Wurubuarɛ keɲ nyi ɔ na mo kolo wu ɔ nyee yee?
- ¹⁴Daa gbagba de nombia ayɛɛsa bɛɛ wola daa nyi akpaa baale de tina ɔ nyeenɔɔse yela te da gyoo kusuu na, ke yɛɛ desɛɲ ke yee?
- ¹⁵Mɔna akpaa alo dana nyeenɔɔse burum na, ne yeli ɔ ne yɛɛ kyeo. Nawolo nyi Wurubuarɛ faa ɛ nyeenɔɔse dɔɔlon bo nyi ɲɛ dee wu ɔ nyee.
- ¹⁶Akpaa ɲolo ne gyae waa lɛɛ nombia keɲa aɲmaareɲ na, daa na Kristotena akan baɲ pou nombia ayɛɛsa bɛɛ wolo nyi dɛɛ lɛɛ nombia keɲa aɲmaareɲ ya.
- ¹⁷Nɛnɛɛ lee nombia ɲan mɛɛ gyae maa kolosi fa ɲon debokeiman nɛ dɔɔ, mɔɔ ne kɛlɛɛ ɲon ya. Nawolo nyi ɛ gyaɲɛɛ ɛ ka som na, bɛɛ mo kolo kpaakpaa kɔɲ ya. Na bese wɔlɛɛ abɔɔ bo kpu.
- ¹⁸Nombii gyaɲgbate yena nyi, mee nyii nyi ɛmɛɛ Kristotena dikpii keɲ de gyaɲɛɛ na ɛ ne kpase kpookpoo, te mɛɛ lɛɛ nombia keɲa ɲaale di.
- ¹⁹Nawolo nyi kaboena nyi kekpase kpookpoo kei dɛɛ kɔɲ ɛ man, na ke nyiɲ lese baɲ be gbɛeneɲ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ wola.
- ²⁰Ɛ kyaa gyaɲɛɛ ɛ ke di na, te yɛɛ de Gbenɣyoo weenɛɛ te ɛ ne dii ya.
- ²¹Nawolo nyi ɛ gyaɲɛɛ ɛ ke di nɛ, walaɲ kamase ne di ɔ wui weenɛɛ bo keɲ ɛ bɛɛ kyaa daa dɔɲa ya. Tanam na ko baale, te baale mɔ ne dii baa dɛɛse.
- ²²Ɛ ne yako baa nyi ɛmɛɛ gbagba be dana akpaɲalanɛ ɲan man ɛ ke di na ɛ ke nyɔɔ yee? Yaa ɛ ne gyae ɛ ke fulu Kristotena dikpii keɲ, na ɛ ka do balan baɲ bɔɔ dana kolo ya nɛ desɛɲ? Won ɲombia yaa ɛ ne gyae maa yako ɲon baa? Ɛ ne gyae nyi maa kɛlɛɛ ɲon? Koa, keɲa man dɔɔ mɔɔ gyae maa kɛlɛɛ ɲon ya.

²³Nawolo nyi kpene kenj moo kasee lee de Gbengyoo Yesu gyan ne, kenj yaa manj mo moowo mee wola non ne. Nelim kenj baa lese de Gbengyoo Yesu fa ne o moo bodobodo,

²⁴te o kefane fa Wurubuaere karan tanj ne o keree ke te o yakowo nyiaa, "Kei yena ma wosenaane kenj Wurubuaere ba mo fa non ne. E kyaa yee kei na e ka mo toose manj."

²⁵Mena mo te be ke di weenee nan tanj ne, o moo leenoo na solonj kenj te o yakowo nyiaa, "Kei yena me fatabo kenj Wurubuaere ba mo yee nokebakese wole. E kyaa yee kei debanj kamase kenj e ke nyoo ke ne, na e ka mo toose manj."

²⁶Kei nawolo nyi debanj kamase kenj e ke di bodobodo kei na e ke nyoo lee leenoo kei man na, e ne di de Gbengyoo yenj kenj adansae baa kelii wee kenj waa bese konj.

²⁷Mena doo walanj kamase non o ta mo gbее kpaakpaa di bodobodo kei, na waa nyoo lee de Gbengyoo leenoo kei man ya ne, na otenate te yee dukum baa. Nawolo nyi o te bu de Gbengyoo wosenaane na o fatabo kenj ya.

²⁸Mena doo kaboena nyi walanj kamase waa gyoo o wose man nideli, pena waa di bodobodo kei na waa nyoo lee de Gbengyoo leenoo kei man.

²⁹Nawolo nyi walanj kamase non o dii te o nyoo, te o te lee do nyi de Gbengyoo Yesu wosenaane na o fatabo kenj ya ne, na otenate falaa o wose baa.

³⁰Lee mena doo te e man balanj burum baale wose yokosewo, te baale mo gyoo kawee te baale mo yekeewo ne.

³¹Mona nyi akpaa da gyoo da wose man nideli pete de di de Gbengyoo weenee nan na, Wurubuaere be gyae waa bu daa foo ya.

³²Akpaa de Gbengyoo de bu daa foo na o ne wonj da denjele bo, na boo nyinj wolee daa kpu na teele kei doo balanj akanj banj ya.

³³Mena doo me tebia, akpaa e konj kaa gyanee e ke di na e kyaa daa donj.

³⁴Mona akpaa nyi tanam na ko nolo na waa di lee o dee pena waa konj, na e konj kaa gyanee na boo nyinj bu nolo foo ya. Nyi akpaa me konj na, maa kaa wola non nombia akanj nan man kpu.

1 Korintotena 12

¹Me tebia, moo ne gyae e ke kyaa kenj nyi e ba gyenj kolo lee Wurubuaere felinj aboo anefanj nan wose man ya.

²E gyenj nyi debanj kenj e doo wiase man kenj e te lee ta Wurubuaere di ya ne, e yela ba beo non gyu beenenj gyanj. Beenenj kewo mo bee fa nyeedonj ya.

³Mena doo mee gyae e ka gyenj nyi walanj non Wurubuaere felinj doo o man ne, o be gyae waa tale yako mmusuo nombia gyakaa Yesu doo ya. Te nolo mo be kyaa waa tale yako nyi Yesu yena o Gbengyoo, kenj nyi Wurubuaere felinj be doo otenate man ya.

- ⁴Wurubuarɛ felin̄ ŋon abɔɔ anefan̄ kyaa kpookpoo, mɔna ŋe popou lee Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ ŋonan̄ gyan̄.
- ⁵Wurubuarɛ ɔsom tomse kpookpoo kyaa, mɔna de Gbengyoo dokolon̄ ŋonan̄ yaa dɛɛ yɛɛ fa.
- ⁶Tomse kpookpoo mɔ kyaa, mɔna Wurubuarɛ dokolon̄ ŋonan̄ ne faa na ɔ balan̄ don̄ te bɛɛ mo yɛɛ ŋe popou.
- ⁷Wurubuarɛ felin̄ ŋon ne faa na Kristo walan̄ kamase don̄ daale dinɔɔ, na waa mo yɛɛ tom Kristotena dikpii ken̄ man na ke de fa be popou.
- ⁸Wurubuarɛ felin̄ ŋonan̄ ne fa ŋolo nyansa ken̄ waa mo kolosi nombia, te ɔ ne fa ŋolo mɔ nombia kagyen̄.
- ⁹Mena Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ ŋonan̄ ne yele la ŋolo Wurubuarɛ kelɛɛdi ne yɛɛ don̄, te ɔ ne fa ŋolo mɔ don̄ ken̄ waa mo kyo kaweeɛ.
- ¹⁰Wurubuarɛ felin̄ ŋonan̄ ne faa na ŋolo don̄ ken̄ waa mo yɛɛ gyakolon̄ nombia, te ɔ ne fa ŋolo mɔ don̄ ken̄ waa mo kolosi Wurubuarɛ nombia. Don ne yele la ŋolo ne tale gyen̄ nyi nombii daale lee Wurubuarɛ gyan̄ yaa ke ta lee Wurubuarɛ gyan̄ ya. Don ne faa na ŋolo deise kpookpoo kekolosi, te ŋon ke ne faa na ŋolo mɔ deise kpookpoo man kaleɛ.
- ¹¹Mena abɔɔ ken̄a pou yɛɛ Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ ŋonan̄ tom ke, te ɔ ne fa walan̄ kamase lee ŋon felin̄ ŋonan̄ gbagba kegyaebii man.
- ¹²Deniwalan̄ wose yɛɛ dokolon̄, mɔna ke dana yenaase kpookpoo burum. Doo nyi ke dana yenaase kpookpoo burum koran̄ nɛ, ŋe popou ne bom la yɛɛ deniwalan̄ wosenaane dokolon̄. Mena ke te Kristo mɔ doo.
- ¹³Daa Kristotena pou na Gyudatena na Girikiten̄a na gben̄a na ban̄ be kyaa ba wose dɔɔ nɛ pou, Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ ŋonan̄ te ba moowɔ sɔ de popou Wurubuarɛ lon̄. Don moona daa bom te de popou bese Kristo wosenaane dokolon̄ ken̄. Ken̄te de nyin̄a felin̄ dokolon̄ ŋonan̄, te ɔ ne yɛɛ tom de popou man.
- ¹⁴Na yen̄an̄ dokolon̄ ne yɛɛ na deniwalan̄ wose ken̄ pou ya, mɔna yenaase kpookpoo ŋan̄ pou bom la yɛɛ wosenaane dokolon̄.
- ¹⁵Akpaa nae de yako nyi, "Ma te yɛɛ nyin̄maa ya mena dɔɔ mɔɔ kpue wosenaane ken̄ man ya na," kei gyae ke tale lese nae ken̄ lee wosenaane ken̄an̄ man?
- ¹⁶Te akpaa deɲele de yako nyi, "Na man̄ yena sibii ya mena dɔɔ mɔɔ kpue wosenaane ken̄ man ya na," ken̄ nawolo baa nyi kɔɔ kpue wosenaane ken̄ man yee? Kei gyae ke tale lese deɲele ken̄an̄ lee wosenaane man?
- ¹⁷Nyi akpaa wosenaane ken̄ pou den̄ yɛɛ sibii ke na, sena te wosenaane ken̄ gyae ke yɛɛ na ke nyii kolo? Te akpaa wosenaane ken̄ pou den̄ yɛɛ deɲele ke na, sena te wosenaane ken̄ gyae ke yɛɛ na ke won̄ nyii?

- ¹⁸Mɔ n kɛɛ na, Wurubuarɛ moo wosenaane kpookpoo ŋan pou bo bom yɛɛ wosenaane dokolonɔ, lee ŋon gbagba kegyaebii man.
- ¹⁹Nyi wosenaane yenaase kpookpoo ŋan pou deŋ yɛɛ wosenaane yenaŋ dokolonɔ na, nafo ke gyae ke yɛɛ gyakolonɔ.
- ²⁰Mɔna ŋgba mena keŋ ke doo nɛ, wosenaane yenaase ŋan pou boe mɔna wosenaane keŋ pou yɛɛ dokolonɔ.
- ²¹Sibii be gyae ke tale yako nyinmaa nyi, "N be dana tɔnɔɔ fa maŋ ya," te nyee mɔ be gyae ke tale yako nae nyi, "N be dana tɔnɔɔ fa maŋ ya."
- ²²Mɔna wosenaane yenaase ŋan dɛɛ kɛɛ nyi ŋe taŋ doŋ ya nɛ, nyi ŋɔɔ doo wosenaane man ya nɛ nafo wosenaane be gyae ke tale yɛɛ kolo ya.
- ²³Te wosenaane yenaŋ keŋ de bee bu ke ya nɛ, keŋ gba te dɛɛ ko da wose na ke. Wosenaane yenaŋ keŋ daa ne kɛɛ nyi ke bee hia nideli ya nɛ, keŋ gba te dɛɛ kɛɛ ke doo nideli.
- ²⁴Da wosenaane yenaase ŋan dɛɛ kɛɛ nyi ŋe dana kyeo nɛ, be doo nyi dɛɛ kɛɛ ŋe doo mena ya. Mɔna Wurubuarɛ ta mo wosenaane yenaase ŋan pou towaa, te ɔ moo obuo fa ŋan nafo ŋɔɔ taŋ obuo ya nɛ.
- ²⁵ɔ yɛɛ ke mena na kekpase be nyin doo wosenaane yenaase kpookpoo ŋan man ya, mɔna wosenaane yenaŋ kamase dɛɛ kɛɛ ke doo doo nideli.
- ²⁶Akpaa de kɔŋ nyi wosenaane yenaŋ daale ne naa diyem na, akaŋ ŋan pou mɔ ne naa diyem kpu na ke. Mɔna akpaa de kɔŋ nyi wosenaane yenaŋ daale de nyin yele na, ne yɛɛ yenaase akaŋ ŋan mɔ pou gyonɔ.
- ²⁷Nɛnɛɛ ɛ popou bom la yɛɛ Kristo wosenaane keŋ, te ɛ man walaŋ kamase yɛɛ ɔ yenaŋ daale ke.
- ²⁸Kristotena dikpii keŋ man nɛ, Wurubuarɛ ta see dibiasɛ ŋaale. Gyangba nyibaŋ yena Kristo kpilala baŋ. Baŋ be gyakaa balate yena Wurubuarɛ akpenkpengyɔɔra, te baŋ be gyakaa batoorote yena baŋ bɛɛ wola Wurubuarɛ nombia ŋan nɛ. Baale mɔ yena baŋ bɛɛ yɛɛ gyakolonɔ nombia, te baale mɔ yena baŋ bɛɛ kyɔ kaweesɛ, te baale mɔ yena baŋ bɛɛ kyɔ be tebia. Baale mɔ yena siamantena baŋ bɛɛ kɛɛ nyi nombia ŋan pou bɛɛ yɛɛ nɛ ne gyu nideli. Te akaŋ baŋ yena baŋ bee kolosi deise kpookpoo nɛ.
- ²⁹N kɛɛ na, na be popou yena Kristo kpilala ya. Na be popou yena Wurubuarɛ akpenkpengyɔɔra ya. Na be popou yena wolala ya. Na be popou ne yɛɛ na gyakolonɔ nombia ya.
- ³⁰Na be popou ne kyɔɔna kaweesɛ ya. Na be popou ne kolosina deise kpookpoo ya. Na be popou mɔ na lesena deise kpookpoo man ya.
- ³¹Mɔna ɛ yela ɛ sia keyase Wurubuarɛ abɔɔ anefaŋ dinaana ŋan ŋa kela keŋa nɛ doo. Nɛnɛɛ maa wola ŋon nombia kpaakpaa ŋan ŋa kela keŋa nɛ pou.

1 Korintotena 13

¹Nyi akpaa mɛɛ tale kolosi deise wɔlɛɛ kpookpoo yaa Wurubuarɛ kpilala dei, te balan kegyae be doo me man ya na, kenan na ma kekolosi pou yɛɛ ngba dowuro yaa akpaakpaase nan nɛɛ yɛɛ yeesa yakaa bo nɛ.

²Akpaa me yɛɛ Wurubuarɛ dekpɛnkɛngyɔɔre e, te maa tale naa Wurubuarɛ nombia aweesɛn nan na maa yako, te ma gyɛn nombia pou te me dana kelɛɛdi kpaakpaate kɛn maa tale mo kulii bulase, te balan kegyae be doo me man ya na me yɛɛ yakaa.

³Mena mo te akpaa ma mo abɔɔ nan pou me dana nɛ fa ayematena, te ma mo ma wosenaane fa nyi baa too, te balan kegyae be doo me man ya na nan pou moɔ yɛɛ nɛ yɛɛ yakaa.

⁴Nyi n ne gyae walan na n ne nyin konɔɔ fa e, te n ne wii ɔ waranase mo. ɔ kolo bɛɛ bere n sia ya te n bɛɛ wola n wose ya, te n bɛɛ kɛɛ n wose nyi n kela e ya.

⁵Nyi akpaa n ne gyae walan na, n bɛɛ yɛɛ e abɔɔ nan tekaboena nɛ ya, te n bɛɛ gyae nyi nyan nyaagen wui ke de na non wui ke wɔlɛɛ ya. N bɛɛ gyɛn ban bilenbilen na e ya, te n bɛɛ mo ɔ nombia do n tooman ya.

⁶Nyi n ne gyae walan nɛ ɔ yɛɛ nombiikum na bɛɛ yɛɛ nɛn gyon ya, mona akpaa ɔ yɛɛ nombii kpaakpaa na ne yɛɛ nɛn gyon.

⁷Nyi akpaa balan kegyae doo n man nɛ, deban kamase na n ne tale sɛn kɛnkɛn abɔɔ pou man, te ne yeli n kelɛɛdi na sem nideli. N ne nyin konɔɔ abɔɔ pou man, te ne yeli n ne tale sɛn kɛnkɛn abɔɔ nan n loo gyakaa nɛ doo nɛ man, te n ne yɛɛ kakyen sɛn kɛnkɛn abɔɔ pou man.

⁸Nombia nan Wurubuarɛ akpɛnkɛngyɔɔra ne kolosi see, na deise kpookpoo kekolosi na nombia kagyen pou gyae ke gyu ɔto. Mɔna balan kegyae doo koo tan ɔto ya.

⁹De nombia kagyen na don kɛn Wurubuarɛ ba mo fa daa te dɛɛ tale kolosi ɔ nombia nɛ yɛɛ yaale yaale.

¹⁰Mɔna akpaa nyi kpene kɛn ke yɛɛ debilin nɛ de kon na, nan nɛ yɛɛ yaale yaale ne gyae ke naalaa.

¹¹Deban kɛn me yɛɛ bu e na mee kolosi bo ngba biikyaabii nɛ, te mɛɛ gyuen mo ngba biikyaabii nɛ, te me yɛɛ ma kpene kamase mo bo ngba biikyaabii nɛ. Mɔna me ka bee kei nɛ, me te tina biatɛɛ nombia nan pou yela.

¹²Wurubuarɛ nombia nan dɛɛ naa debokeiman nɛ, doo ne naa na nideli ya. De yɛɛ fulaa de siaman ngba mena kɛn n ne kɛɛ kolo diiku bene man te n bɛɛ naa ke nideli ya. Mɔna deban daale gyae kelii kɛn dɛɛ naa de Gbengyoo Wurubuarɛ na de sia fonɛɛ, na waa yela dɛɛ gyɛn ɔ nombia nan man nideli. Deban kei mo nɛ me nombia kagyen yɛɛ kyomii nɛ, mona deban daale gyae kelii na, maa gyɛn nombia nideli ngba mena kɛn Wurubuarɛ gyɛn man nideli nɛ.

¹³Abɔɔ kɛna pou man nɛ nombia atoro kyaa la kɛn non tan ɔto ya. Nan yena kelɛɛdi na lookegyakaa na kegyae. Mɔna nɛ popou man na, kegyae yena na nyee.

1 Korintotena 14

¹Ɛ yɛɛ kakyeŋ na ɛ ke gyae doŋa, na ɛ ke yase ɛ sia gyae Wurubuarɛ felɪŋ aboo anefan ŋan gbɛɛ. Tutura na, ɛ yase ɛ sia gyae keŋ Wurubuarɛ waa ta ɛ doo kolosi ne gbɛɛ.

²Nawolo nyi walaŋ ŋon ɔ ne kolosi deise wolɛɛ kpookpoo nɛ, ɔ bɛɛ kolosi fa denibalaŋ ya mɔna ɔ ne kolosi bo fa Wurubuarɛ. N kɛɛ na ŋolo bee nyii ɔ nombia ŋan man ya, nawolo nyi Wurubuarɛ felɪŋ ŋon ne tɛɛ la ɔ doo kolosi nombia aweeseŋ ŋenaŋ.

³Mɔna walaŋ ŋon Wurubuarɛ ne tɛɛ ɔ doo kolosi nɛ, ɔ nombia ŋan na do balan don na kakyeŋ te ne yeli bɛɛ tale kyaŋ ba wose.

⁴Walaŋ ŋon ɔ ne kolosi deise wolɛɛ kpookpoo nɛ, ŋon waageŋ te nombia ŋan ɔ ne kolosi ne dana tɔnɔɔ fa. Mɔna ŋon Wurubuarɛ ne tɛɛ ɔ doo kolosi nɛ, ɔ nombia ŋan ɔ ne kolosi ne dana tɔnɔɔ fa Kristotena dikpii keŋ pou.

⁵Nafɔ ma kegyae yɛna nyi ɛ popou yaa kolosi deise wolɛɛ kpookpoo, mɔna keŋ mɛɛ gyae kela yɛna nyi, Wurubuarɛ ke ta ɛ doo kolosi. Nawolo nyi walaŋ ŋon Wurubuarɛ ne tɛɛ ɔ doo kolosi na, ɔ kela walaŋ ŋon ɔ ne kolosi deise kpookpoo. Gyisɛ ŋolo kyaa botɔɔ keŋ ɔ ne tale lese deise wolɛɛ kpookpoo ŋan man, na kekyɔ Kristotena dikpii keŋ pou, na baa bee bo osom keŋ man.

⁶Me tebia, nyi akpaa me kɔŋ ɛ gyaŋ te me kolosi deise wolɛɛ kpookpoo na, won tɔnɔɔ yaa ɛ ke nyiŋ lee ŋe man? Mɔna akpaa me kaa yako ŋon nombia ŋan Wurubuarɛ ba lese wola man, yaa nombia kagyɛŋ wose man nombia, yaa nombia ŋan Wurubuarɛ ba mo fa maŋ nyi me kaa yako ŋon, yaa me kaa wola ŋon nombia na, na keŋa be dana tɔnɔɔ fa ŋon yee?

⁷Mena mɔ te aboo ŋan nyeedon be doo ŋe man ya ŋgba kefereese na kabereese nɛ, akpaa be ta wola ŋa nideli ya na amote ne gyae la waa nyii ŋe man?

⁸Te akpaa yoonɔɔte ŋon ta wola ɔ kabere nideli ya na, sena te ŋolo waa nyii ke man na waa koro desina ɔ wose fa yoo?

⁹Mena te doo fa ɛmɛɛ mɔ. Akpaa ŋolo de kolosi dei wole kpoo daale, te ŋolo te nyii ke man ya na sena te ŋolo waa yɛɛ na waa tale nyii nombia ŋan ɔ ne yako nɛ man? Dekɔŋ mena na, ɔ ne kolosi bo do felɪŋ man yakaa.

¹⁰Deise kpookpoo burum kyaa tɛɛle kei doo, mɔna dei daale be kyaa keŋ ŋolo bee nyii ke man ya.

¹¹Akpaa nyi mɔɔ ne nyii dei keŋ ŋolo ne kolosi ya na me yɛɛ ŋɔɔle e ɔ siaman, te mena mɔ te ŋon mɔ yɛɛ ŋɔɔle e me siaman.

¹²Mena te doo fa ɛmɛɛ mɔ. Debaŋ keŋ ɛ sia be yɛɛ ɛ ne keo Wurubuarɛ felɪŋ aboo anefan ŋan nɛ, ɛ yɛɛ kakyeŋ keo keŋ gyae ke yela Kristotena dikpii keŋ ka bee bo osom keŋ man nɛ.

¹³Mena dɔɔ akpaa nyi ɲolo ne kolosi dei wole kpoo daale na, kaboena nyi waa fane na waa nyiɲ tale lese ke man.

¹⁴Nawolo nyi akpaa me fane dei kpoo man na, felɲ ɲon ɔ doo me man ne ne fane la, mɔna ma agyueɲ be doo botɔɔ ya.

¹⁵Mena dɔɔ sena yaa maa yɛɛ? Maa mo felɲ ɲon ɔ doo me man ne fane, na maa mo ma agyueɲ mɔ fane. Maa mo felɲ ɲon ɔ doo me man ne kpee nɔɔneɲ, na maa mo ma agyueɲ mɔ kpee nɔɔneɲ.

¹⁶Nyi ε gyaɲee ε ne fane te n mo dei daale kpoo n na lese Wurubuaɛ yele, te walaɲ yakaa ɲolo kyaa ε man keɲ ɔ bee nyii n dei keɲ man ya na, sena te waa tale sɛɛ neɲ nyi, "Dɛɛkɔɲ Mena," keɲ nyi ɔ te nyii kpene keɲ n be yako ne man ya?

¹⁷Mberem na n fanewɔ nideli lese Wurubuaɛ yele, mɔna ke taɲ tɔnɔɔ fa n balate ɲon ya.

¹⁸Mɛɛ fa Wurubuaɛ karaɲ ɲgba mɛɛ tale kolosi deise kpookpoo kela ε man walaɲ kamase ne.

¹⁹Mɔna akpaa me kpue Kristotena dikpii keɲ man na, mɛɛ gyae nyi maa kolosi nyansa nombia kyomii bo mo wola balɲ nombia, kela keɲ nyi maa kolosi nombia burum deise kpookpoo man keɲ bɔɔ gyae baa nyii ɲe man ya.

²⁰Me tebia, ε na gyueɲ ɲgba bia ne ya. Lee dukum keyɛɛ man na, ε yɛɛ ε wose ɲgba kyokyoosebia baɲ bɔɔ gyeɲ dukum ya ne. Mɔna lee ε keɛ gyueɲ man na, ε gyueɲ ɲgba balɲ baɲ bɔɔ bee Wurubuaɛ nombia man ne.

²¹Wurubuaɛ nombia aɲmaraseɲ see ne yako nyiaa, Wurubuaɛ kpa, "Maa ta balɲ baɲ bee kolosi deise kpookpoo ne dɔɔ kolosi fa me balɲ. Maa ta ɲɔla dɔɔ kolosi fa me balɲ. Mɔna keɲa wole korɲ na, bɔɔ gyae baa nyii me dei ya."

²²Deise kpookpoo kekolosi te yɛɛ kpene keɲ Kristotena na mo gyeɲ Wurubuaɛ doɲ ya, mɔna baɲ ba te lɛɛ ta Kristo di ya ne, bee mo ke gyene Wurubuaɛ doɲ. Wurubuaɛ nombia keyako see yɛɛ kpene keɲ ke dana tɔnɔɔ fa baɲ bɔɔ lɛɛ Kristo di ne. Te baɲ ba te lɛɛ ta Kristo di ya ne dɔɔ, ka be dana tɔnɔɔ fa wɔ ya.

²³Mena dɔɔ akpaa Kristotena dikpii keɲ de gyaɲee te walaɲ kamase ne kolosi deise woleɛ kpookpoo, te akpaa balɲ woleɛ yaa baɲ ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya ne de kɔɲ botɔɔ na, bɔɔ gyae baa yako nyi ba nyeeya ne woleɛ baa yee?

²⁴Mɔna nyi akpaa Wurubuaɛ de tɛɛ ε popou dɔɔ ɔ ne kolosi, te walaɲ yakaate yaa ɲon ɔ te yɛɛ Kristo walaɲ e ya ne de kaa gyoo ε man na, nombia ɲan ɔ ne nyii ne gyae ka lese ɔ dukum keyɛɛ debɔɔ, na ke yela waa gyeɲ nyi ɔ yɛɛ dukumyɛɛre e.

²⁵Nombia ɲenaɲ gyae ka lese ɔ konɔɔ man nombia ɲan pou weesɛɛ ne debɔɔ, na waa buɲ som Wurubuaɛ na waa yako nyiaa, "Ampaɲ Wurubuaɛ kpue ε man."

²⁶Me tebia, nombia ɲan mɛɛ yako ne mɛɛ wolo baa nyi akpaa ε kɔɲ kaa gyaɲee ne, mberem na ɲolo dana nɔɔneɲ keɲ waa kpee na ɲolo mɔ dana kolo waa wola, yaa ɲolo mɔ dana nombii keɲ Wurubuaɛ ba lese wola e. Mberem na ɲolo mɔ ne gyae waa mo

deise wɔlɛ kpookpoo kolosi, yaa ŋolo mɔ kyaa keŋ waa lese dei wɔle kei man nɛ, kaboena nyi yaa yɛɛ keŋa pou na ɛ ka mo do Kristotena baŋ kakyeŋ.

²⁷Akpaa ɛ man baale baa kolosi deise wɔlɛ kpookpoo na, baa yɛɛ balan bala te ba boo paa na baa yɛɛ balan batooro. Mɔna kaboena nyi baa kolosi dokolon dokolon, na ŋolo mɔ ka lese ŋe man.

²⁸Nyi akpaa ŋolo be kyaa keŋ waa lese nombia ŋan man ya nɛ, kenan na ŋon ɔ ne kolosi ŋa nɛ waa kyan ɔ nɔɔ wu Kristotena dikpii keŋ man, na waa kolosi fa Wurubuaɛ na ŋon gbagba.

²⁹Ɛ yela Wurubuaɛ akpenkpengyɔɔra bala yaa batooro kekolosi, na balan akan baŋ ka gyoo be nombia ŋan bee kolosi nɛ man nideli.

³⁰Te akpaa ŋolo kyaa te Wurubuaɛ da lese nombia ŋaale wola e nɛ, ɛ yela walaŋ ŋon ɔ be tangbee ɔ ne kolosi nɛ ke tina kekolosi yela.

³¹Nawolo nyi ɛ yɛɛ mena na Wurubuaɛ waa tale ta ɛ dɔɔ dokolon dokolon kolosi, na ke yela ɛ popou ke kasee kolo lee ke man na ka do ŋon kakyeŋ.

³²Walaŋ kamase ŋon Wurubuaɛ ne tee ɔ dɔɔ kolosi nɛ, kaboena nyi waa tale kyan ɔ wose lee ɔ kekolosi keŋ man.

³³Nawolo nyi Wurubuaɛ te yɛɛ walaŋ ŋon ɔ ne yɛɛ abɔɔ basabasa ya, mɔna ɔ yɛɛ Wurubuaɛ ŋon ɔ ne yɛɛ wa abɔɔ na ŋe gbɛɛ.

³⁴Ŋgba mena keŋ doo Kristotena akpiise ŋan pou man nɛ, kaboena nyi ala baa wu be nɔɔ. Be gyanee ɔsom man na gbɛɛ be doo nyi baa kolosi ya, mɔna kaboena nyi baa yɔkɔse ba wose ŋgba mena keŋ Mosesi mmaraa keŋ na wolo nɛ.

³⁵Nyi akpaa bee gyae baa nyii nombii daale man nideli na, kaboena nyi baa bɔɔse be baala deni man. Nawolo nyi ke yɛɛ desɛŋ ke nyi alo ke yɛɛ nɔɔdon Kristotena deɛgyanee man.

³⁶Mena dɔɔ ɛ na wolo baa nyi ɛ gyan te Wurubuaɛ nombia ŋan leewɔ kɔŋ, yaa emɛɛ yaageŋ nyii na ŋa?

³⁷Akpaa ŋolo ne baake ɔ wose nyi ɔ yɛɛ Wurubuaɛ dekpɛŋkpengyɔɔre e, yaa ɔ ne keɛ ɔ wose nyi ɔ dana Wurubuaɛ felin abɔɔ anefan ŋan na, kaboena waa gyeŋ nyi me nombia ŋan mee kolosi nɛ pou lee Wurubuaɛ gyan.

³⁸Te akpaa nyi ŋolo te lee me nombia keŋa di ya nɛ, emɛɛ mɔ ɛ na mo e yɛɛ kolo ya.

³⁹Mena dɔɔ me tebia, ɛ yase ɛ sia na Wurubuaɛ ke ta ɛ dɔɔ kolosi, mɔ ɛ na tɔ baŋ bee kolosi deise wɔlɛ kpookpoo nɛ gbɛɛ ya.

⁴⁰Mɔna kaboena nyi yaa yɛɛ nombia pou na ŋe gbɛɛ, ŋgba mena keŋ kaboena nɛ.

1 Korintotena 15

- ¹Me tebia, neneɛ mee gyae maa tooɛe ɲon nyeedonɲ nombia ɲan moɔ yako ɲon te ɛ be lee di te ɛ seɲee ɲe man kenkenɲ ne.
- ²Akpaa ɛ kyanɲ nombia ɲan moɔ yako ɲon ne man kenkenɲ na, Wurubuaɛ waa ta ɲe doo lee ɛ nyee. Moɲa akpaa ɛ te kyanɲ ɲa kenkenɲ ya na ɛ keleɛdi kenɲ yee yakaa.
- ³Nawolo nyi kpene kenɲ de Gbengyoo Yesu ba wola maɲ te ke dana toɲoo kela kpene kamase ne, kenɲ yaa ma moowo mee wola ɲon ne. Nombia ɲenanɲ yena nyi, De nombiakumee doo te Kristo kaa yeɲawo, ɲgba mena kenɲ Wurubuaɛ nombia aɲmarasenɲ see ɲan ne yako ne.
- ⁴Be wuu e te weeya atoorote kenɲ na Wurubuaɛ gyusu e lee yeɲ man, ɲgba mena kenɲ Wurubuaɛ nombia aɲmarasenɲ see ɲan ne yako ne.
- ⁵ɔ lese ɔ wose wola Pita. Kenanɲ wole na te ɔ lese ɔ wose wola ɔ kpilala kufu bala banɲ mo.
- ⁶Kenanɲ wole ne ɔ besewo lese ɔ wose wola ɔ kaseela banɲ be yaanooɛ kela balanɲ soɲononɲ akpenɲ anonɲ (500) ne debanɲ dokolonɲ man. Be man balanɲ burum see be kyaa na be sia te baale mo ta yekee.
- ⁷Kenɲ ɔ lese ɔ wose wola Gyemisi, te ɔ besewo lese ɔ wose wola kpilala banɲ pou.
- ⁸Wole wole ne, ɔ kaa lese ɔ wose wola maɲ Pool ɲon nafa ɲolo te gyakaa loo nyi maa kaa bese Kristo walaɲ ya ne.
- ⁹Maɲ yena Kristo kpilala banɲ pou man kemaasa, te ma tekaboena gba nyi nafa baa baake maɲ nyi Kristo kpilale ya. Nawolo nyi me naase Kristotena banɲ diyem nideli.
- ¹⁰Moɲa lee Wurubuaɛ beree doo te gyenɲ me kaa bese walaɲ ne. ɔ beree kenɲ ɔ ba mo boele maɲ ne te yee yakaa ya, nawolo nyi me yee tom kela Kristo kpilala akanɲ banɲ pou. Moɲa na maɲ gbagba donɲ te ma moowo yee ya, Wurubuaɛ beree kenɲ ɔ ba mo boele maɲ ne yee la.
- ¹¹Mena doo Kristo nombia kenɲa lee me gyanɲ o ɲa lee be gyanɲ bo o, ɲan te de popou ne kolosi te ɲan mo te ɛ leewo di.
- ¹²Moɲa akpaa dee kolosi nyeekelee nombia ɲan nyi Kristo yeɲawo te Wurubuaɛ gyusu e lee yeɲ man na, wonɲ doo te emee baale ne yako nyi kefonɲ lee yeɲ man be kyaa ya?
- ¹³Nyi akpaa kefonɲ lee yeɲ man be kyaa ya na, kenanɲ na nawolo baa nyi Wurubuaɛ te gyusu Kristo lee yeɲ man ya.
- ¹⁴Te akpaa Wurubuaɛ te gyusu Kristo lee yeɲ man ya na, kenanɲ na Wurubuaɛ nombia ɲan dee kolosi na ɛ keleɛdi kenɲ mo yee yakaa.
- ¹⁵Nyi akpaa be doo mena ya na kenanɲ na daa Kristo kpilala banɲ te di dekara gyakaa Wurubuaɛ doo, nawolo nyi dee yako nyi Wurubuaɛ gyusu Kristo lee yeɲ man. Nyi akpaa woya be gyae baa fonɲ lee yeɲ man ya na, kenanɲ na Wurubuaɛ te gyusu Kristo lee yeɲ man ya.

- ¹⁶Mɔ akpaa kefon lee yen man be kyaa ya na, kenan na Wurubuarɛ te gyuuusu Kristo lee yen man ya.
- ¹⁷Te akpaa nyi Wurubuarɛ te gyuuusu Kristo lee yen man ya nɛ, kenan na ɛ kelɛɛdi ken yɛɛ yakaa te ɛ sɛɛ ɛ doo ɛ nombiakumɛɛ man.
- ¹⁸Kenan na Kristotena ban mɔ bɔɔ yekee nɛ ta yekee leki.
- ¹⁹Akpaa nyi tɛɛle kei dɔɔ kaagen kekyaa dɔɔ te de loo gyakaa Kristo dɔɔ na, kenan na de nombia dana waranase kela walan kamase.
- ²⁰Mɔna anokoare ken doo ke man yɛna nyiaa, Wurubuarɛ gyuuusu Kristo lee yen man. Don Kristo yɛna woya ban pou Wurubuarɛ waa kaa gyuuusu wɔ nɛ be gyangbate.
- ²¹Nawolo nyi mena ken yen be tɛɛ walan dokolon dɔɔ kɔn tɛɛle kei dɔɔ nɛ, mena mɔ te kefon lee yen man mɔ tɛwɔ walan dokolon dɔɔ kɔn tɛɛle kei dɔɔ.
- ²²Ngba mena ken balan pou ba lee Adam man te ɔ nombiakumɛɛ dɔɔ bɛɛ yekee nɛ, mena mɔ te balan ban pou be yɛɛ Kristo wui nɛ baa nyin nyeedon kekpa lee Kristo yen ken man.
- ²³Mɔna walan kamase dana ɔ deban ken Wurubuarɛ waa gyuuusu e lee yen man. Kristo tangbɛɛ la fon lee yen man, te wee ken waa bese kɔn na balan ban be yɛɛ ɔ wui nɛ mɔ baa fon lee yen man.
- ²⁴Kei wole na kpene kamase gyae ke kɔn kɔ ɔto. Deban kenan te Kristo waa di donse pou na gyoonen na ɲe gyoorobiiri pou dɔɔ, na waa mo gyoori ken do ɔ kya Wurubuarɛ nyinmaa man.
- ²⁵Nawolo nyi kaboena nyi Kristo waa di gyoori, kelii deban ken Wurubuarɛ waa mo ɔ kolala pou do ɔ nawɔɔ tɛɛ.
- ²⁶Te kolare ɔtomante ɲon Wurubuarɛ waa wolɛɛ e nɛ yɛna yen.
- ²⁷Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia anmarasen see ne yako lee Kristo wose man nyiaa, "Wurubuarɛ ta mo kpene kamase do Kristo tɛɛ." Mɔna ken Wurubuarɛ be yako nyi ɔ ta mo kpene kamase do ɔ tɛɛ nɛ, ken bɛɛ wolo nyi ɲon Wurubuarɛ gbagba mɔ doo ɔ tɛɛ ya. Nawolo nyi ɲon Wurubuarɛ moona kpene kamase do Kristo tɛɛ.
- ²⁸Deban ken Wurubuarɛ da mo abɔɔ ken pou do ɔ bu ɲon tɛɛ tan nɛ, ɔ bu ɲon mo waa mo ɔ wose do ɔ kya Wurubuarɛ ɲon ɔ ba mo kpene kamase do ɔ tɛɛ nɛ tɛɛ. Na balan pou kena nyi Wurubuarɛ yɛna kpene kamase nyee.
- ²⁹Te akpaa kefon lee yen man be kyaa ya na, won dɔɔ yaa balan ban bɛɛ lɛɛ ba woya nɔɔ sen nyi baa sɔ wɔ Wurubuarɛ lon nɛ loo gyakaa? Yaa akpaa nyi bɔɔ gyae baa gyuuusu balan lee yen man korakora ya na, weera te baale ne lɛɛ ba lonɲona ban bɔɔ yekee nɛ nɔɔ sen nyi baa sɔ wɔ Wurubuarɛ lon fa wɔ?
- ³⁰Te daa gbagba mɔ de? Nyi akpaa kefon lee yen man be kyaa ya na, won dɔɔ te wee kamase dɛɛ mo da wose fa yen?

³¹Me tebia, mɛɛ yako ŋon nyi yen nombia ne tun man wee kamase. Lee mena ken daa na ŋon na Kristo yɛɛ dokolon dɔɔ, mɛɛ tale mo ŋon kyo poaa. Mena dɔɔ te mee kolosi nombii kei.

³²Nyi tɛɛle kei dɔɔ nombia dɔɔ te daa na balan ban be yɛɛ ŋgba wonembia ban bɛɛ kyan balan nɛ yoo yoo dinaa kei Efeso donɔɔ man na, won tɔnɔɔ yaa maa nyin lee ke man? Akpaa nyi kefon lee yen man be kyaa ya na, ɛ yela dɛɛ yɛɛ ŋgba mena ken dudu daale ne yako nɛ nyiaa, "Ɛ yela dee di na dɛɛ nyɔɔ, nawolo nyi kyoo kaagen na de ta yem."

³³Ɛ na yeli ŋolo ka beo ŋon ya, "Nawolo nyi dɔɔre kum ne wolɛɛ dinɔɔ kpaakpaate."

³⁴Ɛ bese gyoo ɛ wose man nideli na ɛ ke tina nombiakumɛɛ keyɛɛ yela. Nawolo nyi dana desɛn ŋgba ɛ man baale sɛɛ ɛ ba gyeŋ Wurubuarɛ nombia korakora ya nɛ.

³⁵Mberem na ŋolo waa bɔɔse nyiaa, "Sena te woya baa tale fon lee yen man bela, te wosenaane wonɗi yaa baa nyin?"

³⁶Diyin nombia kebɔɔse yaa kei. Nawolo nyi kpene kamase ken n duu tɛɛle man nɛ, kɛɛ daale pete kolo wole ne tuu lee ke man.

³⁷Akpaa n duu kolo bii nɛ, ken n ba mo duu na ken nyan ke kɔ nɛ te yɛɛ kyɛɛkyɛɛ ya.

³⁸Mɔna Wurubuarɛ ne faa na ke ke dinɔɔ, ŋgba mena ken ŋon gbagba ne gyae nɛ. Kpene kamase ken n duu na, Wurubuarɛ ne yeli kɛɛ bee nyin ke dinɔɔ.

³⁹Wosenaane pou te yɛɛ dokolon ya. Denibalan wui kpoo te wonembia wui kpoo te gyebose wui kpoo te kpebia mo wui kpoo.

⁴⁰Mena mo te abɔɔ ŋan pou Wurubuarɛ be yɛɛ nɛ, ŋan nɛ kyaa adido nɛ ŋa kyeo kpoo te ŋan nɛ kyaa tɛɛle kei dɔɔ mo nɛ kyeo kpoo.

⁴¹Weese kɛɛ ŋalakee kpoo te gyaalan mo wui keŋalakee kpoo te kyolobiise mo kɛɛ ŋalakee kpoo. Kyolobii kamase mo dana mena ken ɔ ne ŋalakee.

⁴²Mena ke te gyae ke yɛɛ deban ken balan baa fon lee yen man nɛ. Akpaa be wuu walan na waa dala, mɔna Wurubuarɛ de gyusu e na waa fa e wosenaane wole ken be gyae ke dala ya.

⁴³Nyi akpaa be wuu ke na kɔɔ dana tɔnɔɔ bela ya, mɔna akpaa be gyusu ke lee yen man na ke dana obuo. Nyi be wuu ke na kɔɔ dana don ya, mɔna akpaa be gyusu ke na ke dana don.

⁴⁴Deniwalan wosenaane ken bɛɛ mo wuu nɛ, ke yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ wosenaane ke. Mɔna akpaa Wurubuarɛ de gyusu ke na ke ta bese Wurubuarɛ man wosenaane. Tɛɛle kei dɔɔ wosenaane kyaa, mena dɔɔ kaboena nyi Wurubuarɛ man wosenaane mo dɛɛ kyaa.

⁴⁵Wurubuarɛ nombia anmarasen see yakowo nyiaa, "Wurubuarɛ moo ɔ felin do Adam gyan gbate ŋon man te ɔ nyina nyeedon. Mɔna Yesu Kristo ŋon bɛɛ baake e nyi Adam balate ŋon nɛ, ŋon yena Wurubuarɛ felin ŋon ɔ ne fa nyeedon kekpa."

⁴⁶Na ŋon ɔ yɛɛ Wurubuarɛ felɪŋ e nɛ tanɪgbɛɛ la kɔŋ ya, mɔna ŋon ɔ yɛɛ deniwalan e nɛ tanɪgbɛɛ la kɔŋ. Kenan wole na pɛtɛ ŋon ɔ yɛɛ Wurubuarɛ felɪŋ e nɛ kɔŋawɔ.

⁴⁷Adam gyangbate ŋon lee tɛɛle kei dɔɔ nawolo nyi tɛɛle te Wurubuarɛ moowɔ yɛɛ e, mɔna Adam balate ŋon dɔɔ ŋon lee Wurubuarɛ man adido.

⁴⁸Mena keŋ Adam ŋon ɔ ba lee tɛɛle kei dɔɔ doo nɛ, mena mɔ te tɛɛle kei dɔɔ balan doo. Te mena keŋ Adam ŋon ɔ ba lee Wurubuarɛ man doo nɛ, mena mɔ te Wurubuarɛ man balan doo.

⁴⁹Mena keŋ walan ŋon bɔɔ mo tɛɛle ma e dinɔɔ doo de man nɛ, mena mɔ te walan ŋon ɔ ba lee adido nɛ dinɔɔ gyae ke doo de man.

⁵⁰Me tebia, mɛɛ gyae ɛ ka gyen nyi kpene keŋ ke yɛɛ wosenaane na fatabo ke nɛ, be gyae ke tale gyoo Wurubuarɛ gyoori keŋ man ya. Mena mɔ te wosenaane kei keŋ gyae ke dala nɛ, be gyae ke kyaa kekpaakekpaa ya.

⁵¹Ɛ see deŋele na ɛ ke tei nombia aweesen keŋa. Nombia ŋenan yena nyiaa, na de popou ne gyae la dɛɛ yen ya. Mɔna deban keŋ ba wola kabere ɔtomante keŋ na, Wurubuarɛ waa kyɛɛkee de popou karatetee dokolon ŋgba mena keŋ ɔga ne ŋmaale nɛ.

⁵²Ba wola kabere ɔtomante keŋ na Wurubuarɛ waa kyɛɛkee de popou, te ban bɔɔ yekee nɛ baa foŋ lee yen man keŋ bɔɔ gyae baa yen bela ya.

⁵³Nawolo nyi Wurubuarɛ waa besena wosenaane keŋ kɛɛ dale nɛ yɛɛ wosenaane keŋ ke bɛɛ dale ya. Na waa besena wosenaane keŋ kɛɛ yem nɛ yɛɛ wosenaane keŋ ke bɛɛ yem ya.

⁵⁴Akpaa wosenaane keŋ kɛɛ dale nɛ da bese wosenaane keŋ ke bɛɛ dale ya, te wosenaane keŋ kɛɛ yem nɛ da bese wosenaane keŋ ke bɛɛ yem ya nɛ, kenan na Wurubuarɛ nombia ŋan bɔɔ ŋmarase see nɛ te kɔŋ mena. Nombia ŋenan yena nyiaa, "Da te yoo di yen dɔɔ. Yen be tan don de dɔɔ bela ya."

⁵⁵"Yen, n don keŋ n dana n ne di balan dɔɔ nɛ doo alen? Yen, n don keŋ n dana n na mo do balan kayeyɛɛ nɛ doo alen?"

⁵⁶Yen don keŋ ɔ dana ɔ na do balan kayeyɛɛ nɛ yena dukum, te mmaraa mɔ ne yele la dukum ne nyin don.

⁵⁷Mɔna dɛɛ do Wurubuarɛ nɔɔ, nawolo nyi ŋon yele la te de tɛɛwɔ de Gbengyoo Yesu Kristo dɔɔ di kpene kamase dɔɔ.

⁵⁸Mena dɔɔ me tebia kpaakpaa ɛ seŋ keŋkeŋ, ɛ na yeli kolo ke wosi ŋon ya. Te deban kamase na, ɛ mo ɛ wose pou do de Gbengyoo Yesu tom keŋ man. Nawolo nyi ɛ gyen nyi tom keŋ ɛ ne yɛɛ lee de Gbengyoo Yesu don dɔɔ nɛ be gyae ke yɛɛ yakaa ya.

1 Korintotena 16

- ¹Nenɛɛ toto kenɛ ɛ ka do na baa mo kyɔ Wurubuarɛ balan ban be kyaa Gyudia tɛɛle man nɛ, ɛ yɛɛ ngba mena kenɛ mɔɔ wola Kristotena akpiise njan kya Galatia tɛɛle man nɛ.
- ²Kosida kamase kenɛ ɛ gyanɛɛ nɛ, kɔba kenɛ walan kamase be yɛɛ tom Kosida kenan man te ɔ be nyim nɛ, waa lese ke man ɔ don ketalebii see yenan. Na kɔbase njan pou kegyanɛɛ pena maa kon.
- ³Na akpaa me kaa gyoo ɛ gyan na, ɛ ka mo ya abɔɔ njan do balan ban emɛɛ gbagba ba lese wɔ nɛ nyinmaa man, na maa nmarase me nyinmaa man tɔne kpu na ya abɔɔ njan fa wɔ, na baa mo gyina Kristotena ban be kyaa Gyerusalem donɔɔ man nɛ.
- ⁴Te akpaa de kon nyi man gbagba maa gyu na, maa kpu na wɔ na de popou ke gyu.
- ⁵Nyi akpaa ma lee Masedonia tɛɛle man na maa kon ɛ gyan, nawolo nyi ma te yɛɛ ma agyuen nyi maa mo na Masedonia tɛɛle man pɛ maa kon ɛ gyan.
- ⁶Me kon na, mberem maa di weeya ala njaale ɛ gyan, yaa maa kyaa kelii waare tɛɛ na ɛ ke nyin kyɔ man me gbɛnenɛ njan maa gyu nɛ man.
- ⁷Me gbɛɛ kei man dɔɔ, mɔɔ ne gyae nyi maa kpase kon kaa do njon nɔɔ yakaa na maa bese ya, mɔna akpaa Wurubuarɛ de sɛɛ na, maa kaa di weeya akalanseɛ njaale ɛ gyan.
- ⁸Mɔna maa kyaa Efeso donɔɔ man kɛbo kelii Pentekosite wee ken.
- ⁹Doo nyi balan burum ta koro sen tia man, mɔna ma te naa nyi Wurubuarɛ ta toro gbɛɛ dinaa daale fa man, nyi maa yɛɛ tom ken ke gyae ke yɛɛ tɔnɔɔ nɛ kɛbo.
- ¹⁰Akpaa Timoti de kon ɛ gyan na ɛ lɛɛ e nideli na ɔ wɔɛ ke fɛɛ e, nawolo nyi njon mo ne yɛɛ de Gbengyoo Yesu tom bo ngba man nɛ.
- ¹¹ɛ man nolo na nolo na bɛɛ nyi ɔ be lɛɛ e ya, mɔna ɛ lo e gbɛɛ wosefɛerenɛ man na waa nyin bese kon me gyan. Mɛɛ kɛɛ ɔ gbɛɛ nyi de tebia Kristotena baale baa kpu na e na baa kon.
- ¹²De gyoo Apolo dɔɔ ma doo e kakyen nideli nyi waa kpu na de tebia Kristotena akan ban na baa kon ɛ gyan, mɔna ɔ te sɛɛ nyi waa kon ɛ gyan debokeiman ya. Akpaa Wurubuarɛ de fa e gbɛɛ na, waa kon ɛ gyan.
- ¹³ɛ na wolee ɛ wose ya. ɛ kyan ɛ kelɛɛdi ken man kenken. ɛ sen ngba baala nɛ, na ɛ ke yɛɛ don.
- ¹⁴ɛ yɛɛ kpene kamase don kegyae man.
- ¹⁵Setefanase dɔɔ emɛɛ gbagba gyen nyi njon na ɔ dekpajalanmantena yɛna balan ban bɔɔ tan gbɛɛ lɛɛ Kristo di Akaya tɛɛle man. Be ta mo ba wose fa ɔsom ken, te bɛɛ kyɔ Kristotena ban nideli. Me tebia, mɛɛ waase njon bo nyi ɛ yɔkɔɛ ɛ wose fa mena balan kɛwɔ dinɔɔ, na ban mo bɛɛ yɛɛ mena tom kei nɛ.
- ¹⁷Setefanase na Fotunatuse na Akayakuse ke kon me gyan nɛ yɛɛ man gyon nideli. Nawolo nyi ban konjala kaa sen ɛ nawɔɔ man.

¹⁸Nawolo nyi ba te yeli ma nyee man nombia te yee man dokolon, ngba mena ken emee mo wui be yee non dokolon ne. Kaboena nyi dee lese mena balan kewo dinoo yele.

¹⁹Kristotena akpiise nan kyaa Esia teelee man ne na do non noo. Akuila na Pirisila na Kristotena dikpii ken ne gyanee be dee ne, na do non noo nideli lee de Gbengyoo Yesu yele man.

²⁰De tebia Kristotena ban pou be kyaa kebo ne na do non noo. E do donja noo gyon man.

²¹Man Pool gbagba moonaa me nyinmaa nmarase nookado tone kei.

²²Akpaa nyi nolo bee gyae de Gbengyoo Yesu nombia ya na, Wurubuaee waa falaa e. Maranata (ka asee yena nyi, de Gbengyoo Yesu kon).

²³De Gbengyoo Yesu waa mo o beree boele non, na waa sen e wole.

²⁴Mee gyae e popou, te mee do non noo de Gbengyoo Yesu Kristo yele man. Amen.

2 Korintotena

2 Korintotena 1

¹Tone kei lee man Pool non me yee Yesu Kristo kpilale e lee Wurubuaere kegyaebii man ne, na de doo Timoti gyan. Dee nmarase ke dee yeleee emee Kristotena dikpii ken e kyaa Korinto donoo man, na Wurubuaere balan ban o be baake te o be desina wo see fa o wose te be kyaa Akaya teelee doo pou ne.

²De kya Wurubuaere na de Gbenjyoo Yesu Kristo baa mo be beree boele non, na baa fa non wosefeere.

³E yela dee do Wurubuaere non o yee de Gbenjyoo Yesu Kristo o kya e ne noo. Don yena Wurubuaere non o ne wii balan waranjase te o ne yako do wo.

⁴Don ne yakola do daa de kayeyee man, na ke yela daa mo ke tale mo keyakodo ken o be yako do daa ne yako do de tebia ban bee yeyee ne.

⁵De kee yeyee ngba mena ken Kristo mo ba yeyee ne, mena mo te Wurubuaere waa ta Kristo doo yako do daa ngba mena ken o be yako do Kristo ne.

⁶Nyi daa Kristo kpilala ne naa diyem na, e nyeekelee na e keyakodo doo te dee naa diyem. Mena ken dee nyin keyakodo ne, ne yeli emee mo ne nyin keyakodo. Kei ne yeli e ne tale nyin konoo naa diyem ngba mena ken daa mo ne naa ne.

⁷Mena doo de loo gyakaa Wurubuaere doo nideli nyi waa yela e ke tale sen kenken, nawolo nyi da gyen nyi mena ken e ne naa diyem ngba mena ken daa mo ne naa njaale ne, mena te e ke nyin keyakodo ngba mena ken daa mo be nyin keyakodo ne.

⁸Me tebia, doo ne gyae e ke kyaa ditintee man lee diyem ken doo naa Esia teelee man ne ya. Balan yela da wose kya daa nideli, ken nyi da te gyakaa loo gba nyi dee nyin nyeedon ya.

⁹De konoose man na, yee daa ngba ba te yako daa nyi baa ko daa ne. Kei yela de ta mo da wose lo daa gbagba de don doo ya, mona da moo da wose bo lo Wurubuaere non o ne gyuusu balan lee yen man ne doo.

¹⁰Don lesena daa lee yen nombia kena man, te o gyakaa o na lese daa kaa lii gyen. De loo gyakaa o doo nyi waa lese daa deban kamase.

¹¹Nawolo nyi e ne fane fa daa doo. Dekon mena na, Wurubuaere beree ken gyae ke kon de doo lee balan burum kefane doo ne, gyae ke yela balan burum ke fane fa Wurubuaere karan.

¹²Nombii dokolon ken doo te dee wola da wose ne yena nyiaa, de konoo man nombia ne di daa adanse nyi, dee mo de konoo pou yee nombia nan ayimee be doo ne man ya ne teelee kei doo, te dee di anokoare ngba mena ken Wurubuaere ne gyae ne. Tutura na, lee daa na non kekyaa man. Na teelee kei doo nyansa te dee mo yee nombia kena ya, mona Wurubuaere beree ken o ba mo boele daa ne te dee mo yee.

¹³Nombia ɲan pou dɛɛ ɲmarase yeleɛ ɲon nɛ, yɛɛ nombia ɲan ɛmɛɛ gbagba ɛ ke tale kala na ɛ ke nyii ɲe man.

¹⁴Ŋgba mena keɲ ɛ be nyii de nombia ɲan man kyomii debaɲ kei nɛ, de loo gyakaa nyi ɛ ke kɔɲ kaa nyii ɲe man nideli wee daale. Daa dɔɔ te ɛ ke tale wola ɛ wose, ɲgba mena keɲ lee ɛmɛɛ mɔ dɔɔ, daa mɔ dɛɛ wola da wose wee keɲ de Gbengyoo Yesu waa bese kɔɲ nɛ.

¹⁵Me loo gyakaa nyi ɛ ke nyii nombia keɲa man nideli, mena dɔɔ te nafo me yɛɛ ma agyueɲ nyi maa taɲgbɛɛ kɔɲ ɛ gyaɲ, na ɛ ke nyiɲ di gyoɲ bola bola.

¹⁶Nawolo nyi me yɛɛ ma agyueɲ nyi mee gyu Masedonia tɛɛle man na maa mo ɛ gyaɲ, te ma bese lee botɔɔ mɛɛ kɔɲ na maa mo ɛ gyaɲ bela, na ɛ ke nyiɲ lo maɲ gbɛɛ na maa gyu Gyudia tɛɛle man. Mɔna ta tekaa de ya.

¹⁷Ma ke kyɛɛkee ma agyueɲ kei na, ke yɛɛ biatɛɛ agyueɲ ke? Yaa mɛɛ yɛɛ me nombia baa ɲgba tɛɛle kei dɔɔ balan nɛ? Yaa nawolo baa nyi me dana nɔɔse ala ala?

¹⁸Mena keɲ Wurubuare yɛɛ anokoarete e keɲ ɔ bɛɛ lee ɔ nombii wole ya nɛ, mena mɔ yaa daa mɔ de nombia ɲan dɛɛ yako nɛ be yɛɛ nɔɔse ala ala ya.

¹⁹Nawolo nyi Wurubuare bu Yesu Kristo ɲon daa na Silase na Timoti be kolosi ɔ nombia fa ɲon nɛ, ɔ te yɛɛ nɔɔse ala ala walaɲ e ya, keɲ waa "Sɛɛ" na waa bese "Bɛɛ" ya. Mɔna ɲon dɔɔ, ɔ sɛɛ na ɔ te sɛɛ.

²⁰Lee Kristo dɔɔ te Wurubuare nombia ɲan ɔ be yako see nɛ pou kɔɲawɔ mena. Lee ɲon mɔ dɔɔ te de fane taɲ na, dɛɛ yako nyi "Amɛn" (Dɛɛ kɔɲ mena) mo lese Wurubuare yele.

²¹Wurubuare gbagba ne yɛɛ la te daa na ɲon pou na sem keɲkeɲ Kristo kelɛɛdi keɲ man. Don lesena daa te ɔ kpila daa nyi dee gyu ke yɛɛ ɔ kegyaebii.

²²Don moona ɔ nyiɲmaa gyakaa de dɔɔ, te ɔ moo ɔ felɲ ɲon do de konɔɔse man mo kyaɲ nae, na ke di adanseɛ nyi de yɛɛ ɔ wui, te dee nyiɲ abɔɔ ɲan pou ɔ be desina see fa daa nɛ.

²³Wurubuare yena ma adanseɛ nyi ma te gyae nyi maa do ɲon kaale ya, mena dɔɔ te me kyɛɛkee ma agyueɲ nyi mɔɔ bese kɔɲ ɛmɛɛ Korintotena gyaɲ ya.

²⁴Dɔɔ ne gyae dɛɛ ɲere ɲon nyi yaa lee Kristo nombia ɲan dɛɛ yako ɲon nɛ di ya. Nawolo nyi ɛ wulaa ɛ seɲɛɛ ɛ kelɛɛdi keɲ man keɲkeɲ. Mɔna keɲ dɛɛ gyae nyi ke yɛɛ ɲon gyoɲ dɔɔ te daa na ɲon ne yɛɛ tom bom nɛ.

2 Korintotena 2

¹Mena dɔɔ ma te yɛɛ ma agyueɲ nyi, mɔɔ gyae maa bese kɔɲ ɛ gyaɲ na maa yela nombia ke takaa ɲon ya.

- ²Nawolo nyi akpaa me kɔŋ te me yeli nombia de takaa ŋon na, amote ne gyae la waa yela me sia kagye. Na emɛɛ baŋ mɔɔ yeli nombia be takaa ŋon nɛ yee?
- ³Keŋ dɔɔ te mɔɔ ŋmarase ŋon tɔne kenan yena nyiaa, mɔɔ ne gyae nyi me kɔŋ na kolo ke takaa emɛɛ baŋ ɛ ke yela me sia kagye nɛ ya. Nawolo nyi mɛɛ lɛɛ ɛ popou di nideli nyi akpaa me sia da gye na, emɛɛ mɔɔ sia gyae ka gye.
- ⁴Debaŋ keŋ mɛɛ ŋmarase tɔne kei nɛ, na me tɔɔ ne kyonjii maŋ. Nombia atakaasa na siasaraŋ te ma moowo ŋmarase ŋon tɔne kenan. Na me ŋmarase ŋon tɔne kenan bo na ɛ wose ka yeŋ ŋon ya, mɔna mɛɛ gyae nyi ɛ ka gyeŋ mena keŋ mɛɛ gyae ŋon nɛ nideli.
- ⁵Walaŋ ŋon ɔ be yɛɛ nombiikum te ɔ be yeli nombia be takaa ŋon nɛ, na maŋ maagen te ɔ yɛɛ ke tia ya, mɔna gbɛɛ daale man na ɛ popou yaa ɔ yɛɛ ke tia. Kei te yɛɛ nyi mɛɛ wɔŋee nombia ŋan man bo ya.
- ⁶Mena keŋ ɛ man balan burum be wɔŋ ɔ denjele nɛ, keŋ kaagen tekaboe.
- ⁷Mena dɔɔ kaboena nyi yaa mo ɔ nombiakumɛɛ kyɛɛ e na ɛ kekolosi do e, na mena ya na gyae ke yela waa mutii yeŋ.
- ⁸Mena dɔɔ mɛɛ waase ŋon nyiaa, ɛ lese ɛ kegyae keŋ wola e nideli.
- ⁹Kpene keŋ dɔɔ te mɔɔ ŋmarase ŋon tɔne keŋ yena nyiaa, mɛɛ gyae maa kɛɛ nyi ɛ ka seŋ keŋkeŋ kekɛɛsekeɛ man, te ɛ ne nyii me dei debaŋ kamase?
- ¹⁰Nyi akpaa ɛ mo ŋolo nombiakumɛɛ kyɛɛ e na, maŋ mɔ maa mo kyɛɛ e. Mɔna nyi akpaa nombii daale dɔɔ keŋ kaboena nyi maa mo kyɛɛ e koraŋ gba na, lee emɛɛ dɔɔ te maa mo kyɛɛ e lee Kristo yele man.
- ¹¹Kei gyae ke yela na ɔbɔnsam be nyiŋ tale di de dɔɔ ya. Nawolo nyi da gyeŋ wa adaose ŋan pou.
- ¹²Debaŋ keŋ mɔɔ gyu ka gyoo Torase donɔɔ man me kaa kolosi de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo nombia kpaakpaa ŋan nɛ, me naawɔ nyi de Gbɛŋgyoo ta toro gbɛɛ fa maŋ nyi maa kolosi ɔ nombia ŋan botɔɔ.
- ¹³Mɔna me wɔe te fɛɛ maŋ ya, nawolo nyi ma te naa me dɔɔ Tituse botɔɔ ya. Mena dɔɔ me kalaa Torasetena baŋ te me laŋa Masedonia tɛɛle man.
- ¹⁴Mɔna mɛɛ do Wurubuarɛ nɔɔ nawolo nyi Kristo te di ɔ kolala pou dɔɔ. Mena mɔ te lee Kristo dɔɔ, daa mɔ ne di de kolala baŋ dɔɔ debaŋ kamase. Kristo te tɛɛ de dɔɔ yela ɔ nombia ŋan man kagyeŋ te yaasee gyu yenaŋ kamase ŋgba kolo ofoŋte nɛ.
- ¹⁵Nawolo nyi Wurubuarɛ siaman na, daa Kristotena yɛɛ ŋgba kolo ofoŋte nɛ balan baŋ Wurubuarɛ ne lɛɛ ba nyee na balan baŋ baa yeŋ leki nɛ siaman.
- ¹⁶Balan baŋ baa yeŋ leki nɛ gyaŋ na, ofoŋ kei yɛɛ ŋgba kolo wɔŋte keŋ gyae kako wo nɛ. Mɔna balan baŋ Wurubuarɛ ne lɛɛ ba nyee nɛ dɔɔ, ofoŋ kei yɛɛ ŋgba kpene keŋ ne fa wo nyeedoŋ nɛ. Te amote kaboela na Kristo tom kei keyɛɛ?

¹⁷Daa be doo ngba balan ban bee mo Wurubuaɛ nombia nan di kebu ne ya. Mɔna daa doo Wurubuaɛ siaman na, de yee balan ban non Wurubuaɛ ba lese te ɔ be kpila daa, te dee tee Kristo doo mo de konoo pou yako ɔ nombia nan anokoare man ne.

2 Korintotena 3

¹Nombia da ayakon kena ne, nawolo nyi da bese yaa dee kelee da wose baa yaa? Yaa kaboena nyi dee tela tone ken gyae ka lese daa wola ne kona non? Yaa dee lee tone ken gyae ka lese daa wola ne lee e gyan, ngba mena ken baale ne yee ne?

²Tekaboena nyi dee yee mena ya, nawolo nyi emee gbagba yena tone ken na lese de dinoo wola, ken Kristo be nmarase do de konoose man ne. Mena doo emee yena tone ken walan kamase waa kala na waa naa de dinoo.

³Mena doo emee na wola la nyi, emee yena Kristo tone ken be tee de doo kon ne. Kei te yee tone ken boo mo nyinmaa yakaa nmarase ya. Mɔna Wurubuaɛ felin te ba moowo nmarase ke. Ka te yee ngba mena ken gyangbatena ne nmarase gyakaa boya pansapansa doo ne ya, mɔna be nmarase na bo do deniwalan konoo man.

⁴Dee yako mena nombia kena pou nawolo nyi, dee lee Wurubuaɛ di lee Kristo yele man.

⁵Daa gbagba de don man na, nafa da tekaboena tom kei keyee ya. Nawolo nyi daa gbagba bee tale yee kolo de baam doo ya. De don pou lee Wurubuaɛ gyan.

⁶Don faa na daa don te de kaa bese Wurubuaɛ nookebakesee wole ken somra. Nookebakesee wole kei don ta lee mmaraase nan boo nmarase see ne man ya, mɔna don kenan lee Wurubuaɛ felin non gyan. Nawolo nyi mmaraase nan boo nmarase see ne ne kona yen. Mɔna Wurubuaɛ felin non doo, non ne fa nyedon bo.

⁷Mosesi mmaraase nan doo, be nmarase na bo gyakaa boya patalapatala doo. Te deban ken Wurubuaɛ ba mo mmaraase nan fa non Mosesi ne, ne konae Wurubuaɛ gyoorobiiri man te ke yela Mosesi siagbee nalakeewo ken Israetena te tale kee ɔ siagbee ya. Mɔna mena kenalakee kenan doo, na ke noo na yem. Mena doo akpaa nyi Mosesi mmaraase nan na mo yen kon ne, konae na Wurubuaɛ gyoorobiiri ken na,

⁸kenan na Wurubuaɛ felin non ɔ ne fa nyedon ne, wui gyoorobiiri be gyae ka kela kei yee?

⁹Nyi akpaa osom ken ne bu balan foo ne dana gyoorobiiri mena na, kenan na ɔ som ken ne yele balan gbeneɛ na tenee Wurubuaɛ siaman ne, wui gyoorobiiri be gyae ka kela kenan yee?

¹⁰Gyoorobiiri ken ke kyaa deban kei ne doo, te yeli gyoorobiiri ken nafa ke kyaa gyangba ken ne te naalaa.

¹¹Akpaa nyi ken ka te kyaa kekpa ya ne konawo na gyoorobiiri na, kenan na ken gyae ke kyaa kekpaakekpaa ne wui gyoorobiiri gyae ka bo kela ke.

- ¹²Kenj de dana mena loo kegyakaa kei dɔɔ, te dɛɛ tale gyɔ de konɔɔ kolosi.
- ¹³Daa be doo ngba Mosesi non ɔ ba mo kolo wu ɔ siagbɛɛ, na Iseraetena be nyinj naa ɔ siagbɛɛ debanj kenj kenjalakee kenj nɔɔ na yem nɛ ya.
- ¹⁴Ke yɛɛ anokoare ke nyi, na ba agyueɲse ta toro ta na baa nyii Wurubuaɛ nombia ɲan man ya. Te kaa lii na gyɛɲ kei nɛ, akpaa bɛɛ kala Wurubuaɛ nombia ɲan doo nɔɔkebakeseɛ bene kenj man nɛ, bɔɔ ne nyii ɲe man ya. Na yɛɛ yaa ngba kolo sɛɛ wue ba agyueɲse dɔɔ nɛ. Nawolo nyi de Gbɛngyoo Kristo kelɛɛdi kaageɲ ne gyae la ke tale gyuuusu walaɲ agyueɲ, na ɔ kala Wurubuaɛ nombia ɲan na, waa tale nyii ɲe man.
- ¹⁵Kaa lii na gyɛɲ kei koran nɛ, akpaa Iseraetena de kala Mosesi mmaraase ɲan na, bɔɔ ne nyii ɲe man ya. Yɛɛ yaa ngba kolo sɛɛ wue ba agyueɲse dɔɔ nɛ.
- ¹⁶Mɔna akpaa nyi ɲolo da mo ɔ wose fa de Gbɛngyoo Kristo na, waa gyuuusu kpene kenj wue walaɲ ɲonanɲ agyueɲ dɔɔ nɛ, na waa nyii ɔ nombia ɲan man.
- ¹⁷Nawolo nyi de Gbɛngyoo Kristo na Wurubuaɛ felij non yɛɛ dokolonɲ. Te botɔɔ kenj de Gbɛngyoo felij non kyaa na, walaɲ ne nyinj ɔ wose lee mmaraase ɲan tɛɛ.
- ¹⁸Te daa banj kolo be wue de siagbɛɛ ya nɛ, dɛɛ lese de Gbɛngyoo gyoorobiiri kenj wola. Wurubuaɛ felij non ne kyɛɛkee de dinɔɔ na ke yɛɛ ngba Kristo dinɔɔ nɛ, te debanj kamase mɔ na dee nyinj ɔ gyoorobiiri kenj kpu. Mena nombia kenja lee de Gbɛngyoo Kristo gyan. Don mɔ yena Wurubuaɛ felij non.

2 Korintotena 4

- ¹Lee mena kenj Wurubuaɛ be wii de waraɲase, te ɔ ba mo tom kei do daa de nyinjmaa man dɔɔ nɛ, dɔɔ ne yee ya.
- ²Mena dɔɔ te da lese da wose lee desɛɲ nombia man, te dɔɔ ne yɛɛ kolo mɔ weese ya. Dɔɔ na mo adao gbɛeneɲ man mo kolo kyakale na Wurubuaɛ nombia ɲan ya. Mɔna dɛɛ lese Wurubuaɛ nombia ɲan ɲe yɛɛ anokoare nɛ man nideli, na walaɲ kamase kagyɛɲ nyi kpene kenj dɛɛ yɛɛ nɛ, te yɛɛ dekara Wurubuaɛ siaman ya.
- ³Te akpaa Kristo nombia kpaakpaa ɲan yɛɛ nombia aweeseɲ ɲa na, kenanj na ɲe yɛɛ nombia aweeseɲ ɲa bo fa balanj banj baa yo nɛ baageɲ.
- ⁴Mena balanj kewɔ bɛɛ lɛɛ nombia kpaakpaa ɲan di ya, nawolo nyi ɔbonsam non ɔ yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ gyoo e nɛ, ta mo wɔ do ditɲntɛɛ man. Mena dɔɔ bɔɔ ne naa kenmanjɛɛ kenj doo nombia kpaakpaa ɲan na lese ɔ gyoorobiiri wola nɛ ya. Te bɔɔ ne naa, na baa gyɛɲ nyi Kristo yena Wurubuaɛ dinɔɔ gbagba ɲon ya.
- ⁵Nombia ɲan dee kolosi fa ɲon nɛ, te yɛɛ daa gbagba da wose man nombia yaa dee kolosi fa ɲon ya. Mɔna Yesu Kristo nombia kpaakpaa ɲan yaa dee kolosi fa ɲon, nyi ɲon yena de Gbɛngyoo te ɲon mɔ dɔɔ te dɛɛ som ɲon.

⁶Nawolo nyi Wurubuarɛ ɲon ɔ be yako nyi, "Kenɲaɲee dɛɛ lee ditiɲtɛɛ man ɲmaɲee nɛ," ɲon ke yela la te kenɲaɲee ɲmaɲeewɔ de konɔɔse man, na ke yela dɛɛ gyen Wurubuarɛ gyoorobiiri kenɲ doo Kristo man nɛ.

⁷Mɔna daa ban Wurubuarɛ gyooro abɔɔ kenɲa doo de man nɛ, de yɛɛ ɲgba kpene kenɲ bɔɔ mo tɛɛle ma ke nɛ. Na ka wola nyi donɲ dinaa kenɲ doo de man nɛ, lee Wurubuarɛ gyanɲ. Ke ta lee daa gbagba gyanɲ ya.

⁸Dɛɛ naa diyem lee gbɛɛ kamase man, mɔna da seɲɛɛ kenɲenɲ. Deban ɲaale man na da agyuenɲ bee doo debodokolonɲ ya, mɔna da wose bee gbirisi daa ya.

⁹Bɛɛ naase daa diyem, mɔna Wurubuarɛ bɛɛ lese ɔ sia yela daa ya. Bɛɛ gyoɔ daa lo yenɲ, mɔna dɔɔ na yem ya.

¹⁰Wee na wee na dɛɛ naa diyem yenɲ yenɲ da wose man, ɲgba mena kenɲ Yesu mo be naa nɛ. Na kawola nyi nyeedonɲ kenɲ Yesu dana nɛ, kenɲ ke te daa mo dana.

¹¹Daa ban de kyaa na de sia nɛ, wee na wee na lee Yesu dɔɔ bɛɛ lese daa fa yenɲ. Na ke yela walaɲ kamase kena nyi, Yesu nyeedonɲ kenɲ doo daa ban da wosenaane kei gyae ka yenɲ nɛ mo man.

¹²Lee mena dɔɔ daa ne gyanɲee na yenɲ nombia wee kamase, na ɛmɛɛ kenɲinɲ nyinɲ nyeedonɲ kekpaɔ.

¹³Wurubuarɛ nombia anɲmarasenɲ see yenɲ daale ne yako nyiaa, "Me lɛɛ Wurubuarɛ nombia di dɔɔ, te me kolosi ɔ nombia." Keleɛdi dokolonɲ kenɲ te daa mo lɛɛwɔ di, mena dɔɔ te dee kolosi ɔ nombia nɛ.

¹⁴Da gyenɲ nyi Wurubuarɛ ɲon ɔ be gyuuusu de Gbenɲgyoo Yesu lee yenɲ man nɛ, waa ta Yesu dɔɔ gyuuusu daa na waa mo ɲon kpu na daa kaa seɲ ɲon Wurubuarɛ siaman.

¹⁵ɛ deeli dɔɔ te nombia kenɲa pou konɲawɔ mena, na ɲgba mena kenɲ Wurubuarɛ ba mo ɔ bɛɛɛ boele balanɲ burum te ɔ ne lɛɛ ba nyee nɛ, ke yela baa fane fa Wurubuarɛ karanɲ nideli na baa lese ɔ yele.

¹⁶Lee mena dɔɔ da wose bɛɛ yɔkɔse daa ya. Nawolo nyi kenɲ na da wosenaane kɛɛ yɔkɔse kei koranɲ nɛ, de dinɔɔ wole kenɲ dɔɔ kee nyinɲ donɲ wee kamase.

¹⁷Diyem kenɲ dɛɛ naa debanɲ kei nɛ, ka be gyae ke kyare ya na ka te lam. Ke gyae ke yela dee nyinɲ gyoorobiiri kenɲ gyae ke kyaa kekpaakekpaa, kenɲ ka dokoso be kyaa ya te ka kela diyem kenɲ dɛɛ naa nɛ.

¹⁸Mena dɔɔ, dɔɔ na mo de loo gyakaa abɔɔ ɲan dɛɛ naa na de sia fonɛɛ nɛ dɔɔ ya, mɔna dɛɛ mo de loo bo gyakaa abɔɔ ɲan dɔɔ ne naa na de sia ya nɛ dɔɔ. Nawolo nyi abɔɔ ɲan dɛɛ mo de sia naa ɲa nɛ, ɲe bɛɛ kyare ya na ɲa te lam. Mɔna abɔɔ ɲan dɔɔ na mo de sia naa ɲa ya nɛ, ɲe gyae ke doo kekpaakekpaa.

2 Korintotena 5

¹Da gyeŋ nyi tɛele kei dɔɔ de kyaa nɛ, dɔɔ gyae dɛɛ kyare ya na de ta yem. Mɔna akpaa da yem na, Wurubuarɛ waa fa daa wosenaane wole adido, keŋ ka te yɛɛ tɛele kei dɔɔ wosenaane ke ya. Wurubuarɛ gbagba yɛɛ na ke, te ke gyae ke kyaa kekpaakekpaa.

²Debaŋ kei na dɛɛ keketeɛ da wose man, nawolo nyi dɛɛ gyae nideli nyi Wurubuarɛ waa faa daa mena wosenaane wole kei.

³Nyi akpaa Wurubuarɛ da mo ke do daa na, dɔɔ gyae dɛɛ ta ditenɛteli ya.

⁴Debaŋ keŋ de sɛɛ de dɔɔ wosenaane kei man nɛ, dɛɛ yeyɛɛ ŋgba kasolo daale na ŋere na daa nɛ. Na dɛɛ yako baa nyi yeŋ yaa dɛɛ gyae debokeiman ya. Mɔna nafo da kegyaebii yena nyi Wurubuarɛ waa mo wosenaane wole keŋ kyaa adido nɛ do daa. Na wosenaane wole keŋ kaa kyaa wosenaane bene keŋ na yem nɛ nawɔɔ man.

⁵Wurubuarɛ gbagba desina na daa fa mena kekyɛkeɛ kenan, te ɔ moo ɔ felin ŋon do de man. Don te ɔ moowo see ateta, mo kyan abɔɔ ŋan pou waa kaa yɛɛ fa daa nɛ nae.

⁶Mena dɔɔ debaŋ kamase na da wose bɛɛ yɔkɔse daa ya. Da gyeŋ nyi debaŋ keŋ de sɛɛ de kyaa wosenaane kei man kebo nɛ, de ta gyoo ta botɔɔ keŋ de Gbɛngyoo Yesu kyaa nɛ ya.

⁷Da ke kyaa tɛele kei dɔɔ nɛ, nombia ŋan dɔɔ lɛɛ di nɛ ŋan te de silana. Na abɔɔ ŋan dɛɛ naa na de sia nɛ, te de silana ya.

⁸Lee mena dɔɔ de dana lookegyakaa nideli. Nafo da kegyaebii yena nyi, dɛɛ lee wosenaane kei man na de kaa kyaa de Gbɛngyoo Yesu gyan.

⁹Mena dɔɔ nyi de kyaa tɛele kei dɔɔ bo o, yaa da yeŋae o, kpene keŋ dɔɔ dɛɛ yase de sia yena nyi, dɛɛ yɛɛ kpene keŋ gyae ka gyoo de Gbɛngyoo Yesu sia.

¹⁰Nawolo nyi kaboena nyi walaŋ kamase waa kɔŋ kaa seŋ Kristo siaman na waa di ɔ nombia, na waa tɔ walaŋ kamase kom ŋgba mena keŋ ɔtenate be yɛɛ ɔ tom tɛele kei dɔɔ nɛ. Dukum dana ka kom ketɔ, te debam mo dana ka kom ketɔ.

¹¹Da gyeŋ Wurubuarɛ keyee kedoobii man dɔɔ, te dɛɛ do balan kakyeŋ Wurubuarɛ ɔsom man. Wurubuarɛ gyeŋ de dinɔɔ, te dɛɛ lɛɛdi nyi emɛɛ mo ɛ gyeŋ de dinɔɔ lee ɛ konɔɔse man.

¹²Te yɛɛ nyi da bese yaa dɛɛ keɛɛ da wose bo fa ŋon ya. Mɔna dɛɛ tɔɔse ŋon nombia ŋan gyae ke yela ɛ ke tale gyina ɛ wose adido lee daa dɔɔ nɛ bo. Dekɔŋ mena na, ɛ ke tale nyin nombii yako balan ban bee gyina ba wose adido lee abɔɔ ŋan bɛɛ mo be sia naa ŋa nɛ dɔɔ, kela ŋan ŋe doo deniwalan konɔɔ man nɛ.

¹³Akpaa nombia keŋa dɔɔ te ɛ yako nyi da nyeeya ne wolɛɛ na, ŋe wolɛɛ fa Wurubuarɛ. Te akpaa da nyeeya doo mo na, kenan na emɛɛ dɔɔ te da nyeeya doo.

¹⁴Kristo kegyae keŋ te di da nyee, nawolo nyi da gyeŋ nyi ŋon lɛɛ na balan pou yeŋ yeŋ. Mena dɔɔ yɛɛ yaa ŋgba balan pou yeŋa la nɛ.

¹⁵Kristo yena la fa balan pou, na ke yela ban be kyaa na be sia ne be nyin kyaa fa ba wose ya. Mona baa kyaa fa Yesu Kristo non o ba yem fa wo, te Wurubuarɛ be gyusu e ne.

¹⁶Mena dɔo lee nenɛɛ ne gyu na, dɔo ne kɛɛ balan ngba mena ken tɛɛle kei dɔo balan ne kɛɛ wo ne ya. Gyangba ken na, nafa de kɛɛ Kristo mo mena. Mona nenɛɛ dɔo, dɔo na tekaa kɛɛ e mena bela ya.

¹⁷Lee mena dɔo akpaa nyi nolo de lee Kristo di na, o ta bese walaɲ wole. O dinoo bene ken te lam, te nenɛɛ o te nyin dinoo wole.

¹⁸Nombia kenja pou lee Wurubuarɛ gyan. Don tɛɛ la Yesu Kristo dɔo desina daa na non Wurubuarɛ nsana, te o faa daa tom nyi dɛɛ yako o nombia kenja, na dɛɛ mo desina non na balan nsana.

¹⁹Nombii ken dɛɛ yako non yena nyiaa, Wurubuarɛ tɛɛ la Kristo dɔo desina non na balan pou nsana, te o moo be nombiakumɛɛ pou kyɛɛ wo. Te o moo non na balan nsana kedesina tom kei do daa de nyinmaa man.

²⁰Mena dɔo daa yena Kristo kpilala ban da seɲɛɛ o nawoo man, ken Wurubuarɛ ne tɛɛ de dɔo kolosi sola non. Da seɲɛɛ Kristo nawoo man dɛɛ sola non nyi, e yela emɛɛ na Wurubuarɛ nsana keyɛɛ gyon.

²¹Kristo te yɛɛ nombiikum kamase ya. Mona Wurubuarɛ yela o kaa moo de nombiakumɛɛ pou seele. Te o yenawo ngba nombiakumɛɛyɛɛɛ ne, na ke yela de nombia ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman lee non Kristo dɔo.

2 Korintotena 6

¹De yɛɛ balan ban daa na Wurubuarɛ ne yɛɛ na tom. Lee mena dɔo dɛɛ waase non bo nyiaa, e na yeli Wurubuarɛ berɛɛ ken o ba mo boele non ne ke yɛɛ yakaa ya.

²Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia anmarasen see yakowo yenaɲ daale nyiaa, "Wurubuarɛ kpa deban ken kaboena nyi maa wii non ne, me nyii e ke fane. Deban ken mo kaboena nyi maa lee e nyee ne, me lee non." Te man Pool ne yako non baa e ke nyii nyiaa, nenɛɛ yena deban ken kaboena nyi Wurubuarɛ waa wii non. Gyen wee kei yena nyeekeleeweɛ ken.

³De bɛɛ gyae nyi nolo ke wolɛɛ da yele lee tom ken dɛɛ yɛɛ ne man ya. Mena dɔo dɛɛ yɛɛ kakyen nyi dɔo yɛɛ kolo, na nolo kenyin gbɛɛ mo ayimɛɛ wuu daa ya.

⁴Lee mena dɔo de nombia ayɛɛsa pou man na, dɛɛ lese wola non nyi de yɛɛ Wurubuarɛ tewuleɛwo. Nawolo nyi de nyina konoo sen kenken de kayeyɛɛ, na deban ken da wose be kyan daa ne, na de kaale burum man.

⁵Be tuku daa nideli wonɛɛ daa balan man, te be kyan daa to deni. De kyan da wose yɛɛ tom nideli ken nyi dɔo ne nyin dosoron gba dee doo ya, te de tɛɛwo mo na tanam.

⁶Dɛɛ lese wola nyi de yɛɛ Wurubuarɛ tewulɛɛwɔ, mo lee da kekyaabii keɲ ayimɛɛ be doo ke man ya nɛ man. Da gyeɲ Wurubuarɛ nombia ɲan, te dee nyiɲ konɔɔ te dɛɛ yɛɛ deeli. Wurubuarɛ felii ɲon doo de man, te dɛɛ gyae balan anokoare man.

⁷Nombii na anokoare te dee kolosi, te dɛɛ yɛɛ kpene kamase mo bo lee Wurubuarɛ doɲ man. De nombia ɲan tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, te de dana demena na dunolun ɲgba yoo aboo nɛ. Dan te dɛɛ mo yoo lɛɛ da wose.

⁸Baale na lese da yele, te baale mo na do daa desɛɲ. Baale na tee daa, mona baale mo ne kɛɛɛ daa. Baale ne kɛɛ daa nyi de yɛɛ akɛɛɛtenawɔ, mona de nombia doo na ke gbɛɛ.

⁹Baale gyaɲ na, da te yɛɛ balanwɔ ya, mona da yele ta lee nideli. Kayeyɛɛ doo akpaa n naa daa na n kpa dɛɛ yem baa, mona de dana nyeedoɲ. Bɛɛ naase daa diyem nideli, mona de bɛɛ yem ya.

¹⁰De doɲ waraɲase man, mona Kristo doo dee di gyonɲ debaɲ kamase. De doɲ na diyem, mona dee yeli balan burum ne nyiɲ aboo kpaakpaa lee Wurubuarɛ gyaɲ. De doɲ ɲgba balan baɲ boo dana kolo ya nɛ, mona Kristo doo kolo na kolo bee hia daa ya.

¹¹Me tebia Korintotena, da te kolosi nombii na anokoare keɲ fa ɲon, keɲ de ta mo kolo weese ɲon ya. Te dɛɛ gyae ɲon nideli lee de konɔɔ man.

¹²De bɛɛ wɔɲ da wose lee ɛ man ya, mona ɛmɛɛ ne wɔɲ ɛ wose lee de man.

¹³Mee kolosi baa fa ɲon ɲgba mena keɲ maa kolosi fa me bia nɛ. Mena doo ɛ na wɔɲ ɛ wose lee de man na daa mo ke wɔɲ da wose lee ɛ man ya.

¹⁴ɛmɛɛ na balan baɲ ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya nɛ na yɛɛ noɔdokolonɲ ya. ɛmɛɛ gbagba ɛ kɛɛ nyi, walaɲ ɲon ɔ nombia tenɛɛ Wurubuarɛ siaman na walaɲkum baa tale yɛɛ noɔdokolonɲ? Yaa ditiɲtɛɛ na keɲmanjɛ gyae ke tale kyaa bom?

¹⁵Lonɲoro wonɲi doola Kristo na ɔbonsam nsana? Yaa Kristo walaɲ na walaɲ ɲon ɔ te yɛɛ Kristo walaɲ e ya nɛ baa tale yɛɛ noɔdokolonɲ.

¹⁶Lonɲoro wonɲi doola Wurubuarɛ ɔsom deni na bane nsana? Daa yɛna Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ ɔsom deni keɲ. Wurubuarɛ gbagba yakowɔ ɔ nombia aɲmarasɛɲ see ɲan man nyiaa, "Maa kyaa be man, na maa kpu na wɔ, na maa yɛɛ be Wurubuarɛ, na baɲ mo ke yɛɛ me balan.

¹⁷ɛ lese ɛ wose lee be man, na ɛ ke tira ɛ wose na wɔ. ɛ na tina kpene keɲ ka wose dana ayimɛɛ nɛ ya. ɛ yɛɛ mena na, maa lɛɛ ɲon do.

¹⁸Maa yɛɛ ɛ kya, na ɛmɛɛ mo ke yɛɛ me bia. Nnɛ yaa de Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ donɲɛ ɲon ne yako."

2 Korintotena 7

¹Me gyoona kpaakpaa, Wurubuarɛ te wulaa yako see nyi waa yɛɛ mena abɔɔ kɛɲa pou fa daa. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ lese ayimɛɛ kamase ɲan ne wolɛɛ da wosenaane na da woo nɛ leki. Ɛ yela Wurubuarɛ keyee ke doo de man, na dee desina da wose nideli see fa e, na dɛɛ mo obuo fa e lee da kekyaabii man.

²Ɛ booli ɛ wose na daa, na ɛ ka mo ɛ konɔɔ pou fa daa. Da te yɛɛ ɲolo nombiikum daale ya. Da te wolɛɛ ɲolo nyee ya, te de ta ɲere ɲolo mo do ya.

³Mɔɔ ne yako mena nombia kɛɲa na maa mo bu ɲon fɔɔ ya. Me wulaa yako ɲon kaa laɲ nyiaa, dɛɛ gyae ɛ nombia nideli lee de konɔɔ man. Mena dɔɔ nyi nyeedonɲ man o, yɛɲ man o, daa na ɲon yaa.

⁴Mɛɛ lɛɛ ɲon di nideli te lee ɛmɛɛ dɔɔ mee gyina ma wose adido tɛɛle kei dɔɔ. Kɛɲ na da diyem kɛɲ dɛɛ naa kei koranɲ nɛ, mena dinɔɔ kei na do manɲ kakyɛɲ nideli te gyonɲ kɛɲ doo me man mo nɛ be taɲ ɔto ya.

⁵Deban kɛɲ dɔɔ konɲ Masedonia tɛɛle man nɛ, de te nyinɲ da wose gba koranɲ dɛɛ kyaa fɛɛfo ya. Balan naase daa diyem lee gbɛɛ kamase man. Baale korowɔ sɛɲ tia daa, yela gyakolonɲ gyoo daa.

⁶Mona Wurubuarɛ ɲon ɔ ne yako do balanɲ banɲ dekokɔɔkɔɔ be kyanɲ wɔ nɛ, ɲon tɛɛ la Tituse ɲon ɔ ba lee ɛ gyanɲ nɛ dɔɔ konɲ kaa yako do daa mo.

⁷Na Tituse kekɔɲ kaagenɲ kɛɲ doo na daa kakyɛɲ ya, mona kakyɛɲ kɛɲ ɛ ba do e nɛ mo kpue. Nawolo nyi ɔ yako daa mena kɛɲ me nombia ne gyo ɲon loo, na mena kɛɲ ɛ ne wii manɲ, na mena kɛɲ ɛ be desina ɛ wose nyi ɛ ke yoo sɛɲ me wole nɛ. Mena dɔɔ te yeli me sia ta gye nideli.

⁸Me nyiiwo nyi tone kɛɲ mɔɔ ɲmarase yeleɛ ɲon nɛ te fɛɛ ɛ woe ya. Mona te takaa manɲ ɲgba mɔɔ ɲmarase ke nɛ ya. Me naawɔ nyi tone kenanɲ man nombia takaa ɲon bere, mena dɔɔ takaa manɲ mo. Mona ma gyeɲ nyi ka be gyae ke takaa ɲon kekpaakekpaa ya.

⁹Lee mena dɔɔ nɛnɛɛ dana manɲ gyonɲ. Te yɛɛ nyi kɛɲ tone kɛɲ man nombia be takaa ɲon dɔɔ ya, mona kɛɲ ka be yele ɛ be kyɛɛkee lee ɛ gbɛɛnɛɲ kumɛɛ man dɔɔ. Nawolo nyi ka ke takaa ɲon kɛɲ yɛɛ Wurubuarɛ kegyaabii man ke. Mena dɔɔ da gyeɲ nyi da te yɛɛ ɲon kolo kum ya.

¹⁰Kolo de takaa ɲolo lee Wurubuarɛ kegyaabii man na, ne yele ɔ ne kyɛɛkee lee ɔ gbɛɛnɛɲ kumɛɛ man na ɔ kaa nyinɲ nyeekeleɛ. Ke bɛɛ takaa ɔtenate wole wole bela ya. Mona nyi kolo de takaa ɲolo kɛɲ ka te yɛɛ Wurubuarɛ kegyaabii man ke ya na, kɛɛ mo ɔtenate gyu yɛɲ man.

¹¹Ketakaa kɛɲ be yɛɛ Wurubuarɛ kegyaabii manɲ dɔɔ, ɛ kɛɛ nombia kpaakpaa ɲan ba lee ke man konɲ. Te yeli ɛ te yase ɛ sia ɛ kaa lese wola walanɲ kamase nyi, ɛ ba gyeɲ kolo lee nombiikum kɛɲ man ya. Ɛ gyeɲa banɲ nideli lee nombii kenanɲ dɔɔ, te gyakolonɲ mo gyoo ɲon. Te yeli ɛ ne gyae me nombia, te ɛ loo gyakaa nyi ɛ kena manɲ. Te yeli ɛ te yase ɛ sia ɛ ke desina nombia ɲenanɲ man, na ɛ ke wɔɲ dukumyɛere ɲon

denjele. Lee gbɛɛ kamase man na, ɛ ta lese wola nyi ɛ ba gyen kolo lee nombiikum kei man ya.

¹²Mena tone ken mɔɔ ɲmarase yelee ɲon nɛ, na walaɲ ɲon ɔ be yɛɛ dukum, yaa ɲon bɔɔ yɛɛ dukum tia e nɛ baagen dɔɔ te me ɲmarase ke ya. Mɔna me ɲmarase ke bo na Wurubuare ke yela ɛ ka gyen lee ɛmɛɛ gbagba ɛ konɔɔ man nyi, de nombia yɛɛ ɛ nombia ɲa Wurubuare siaman.

¹³Mena abɔɔ kenɲa pou na do daa kakyen. Kei wole na, debaɲ ken dɔɔ naa nyi Tituse sia ta gye lee mena ken ɛ popou be kyɔ e, te wa agyuen be yɛɛ e dokolon nɛ, yɛɛ daa mɔ gyon nideli.

¹⁴Me kelɛɛ ɲon fa Tituse, te ɛ te yeli desɛɲ ke kyaɲ maɲ ya. Mena ken kpene kamase ken dɔɔ yako ɲon yɛɛ ampaɲ nɛ, mena mɔ te da ke kelɛɛ ɲon fa Tituse ken te kaa yɛɛ ampaɲ.

¹⁵Akpaa ɔ keɛ mena ken ɛ be bu e, na mena ken ɛ ba mo obuo lɛɛ e nɛ, ne yeli ɔ ne gyae ɲon nideli kpu.

¹⁶Dana maɲ gyon nideli, nawolo nyi ma gyen nyi maa tale mo ma wose lɔ ɛ dɔɔ nideli.

2 Korintotena 8

¹De tebia, dɛɛ gyae ɛ ka gyen Wurubuare berɛɛ ken ɔ ba mo boele Kristotena baɲ be kyaa Masedonia tɛɛle dɔɔ nɛ.

²Be naa diyem nideli. Mɔna gyon dinaa ken doo be man dɔɔ nɛ, ken na ba diyem koran na bɛɛ yɛɛ wɔɛ nideli lee balan abɔɔ kefa man.

³Mee di adanseɛ lee ba wose man nyiaa, be faawɔ lee baɲ gbagba be konɔɔ man ba ketalebii man ken ɲolo ta ɲere wɔ ya. Maa tale yako nyi, be faawɔ kela be don ɔto gba.

⁴Ken na ba diyem koran na, ba sola daa nideli nyi dɛɛ fa wɔ gbɛɛ na baa kyɔ Kristotena baɲ be kyaa Gyudia tɛɛle man nɛ.

⁵Be yɛɛ kpene ken da te gyakaa loo gba nyi baa yɛɛ ya nɛ. Be tangbɛɛwɔ mo ba wose fa de Gbengyoo Yesu, kenan wole na te ba moo ba wose fa daa mɔ Wurubuare kegyaebii man.

⁶Mena dɔɔ da sola Tituse nyi, mena ken ɔ be taɲ fi kɔba kelɛɛ aseɛ ɔ na mo kyɔ ayematena nɛ, waa yɛɛ kakyen na waa kyɔ ɲon na ɛ ke yɛɛ ke kelii ɔto.

⁷Ma gyen nyi ɛ ne tale yɛɛ kpene kamase nideli, lee ɛ kelɛɛdi na ɛ kekolosi na ɛ nombia kagyen, na ɛ kakyen kado, na ɛ balan kegyae pou man. Mena dɔɔ ɛ yɛɛ kakyen na ɛ ke yɛɛ ɛ kɔba kefa tom ken mɔ nideli.

⁸Te yɛɛ nyi mɛɛ ɲere ɲon bo ya. Mɔna mɛɛ gyae maa mo Masedoniatena kakyeɲ keɲ bɛɛ yɛɛ lee balan abɔɔ kefa man nɛ, mo maa na ɲon na maa naa mena keɲ ɛmɛɛ mɔ ɛ balan kegyae doo.

⁹Ɛ gyeɲ mena keɲ de Gbenɲyoo Yesu Kristo bɛrɛɛ keɲ doo. Ɛ gyeɲ nyi ɔ yɛɛ gyoorobu e, mɔna lee ɛmɛɛ dɔɔ te ɔ kaa bese diyemte, na ɔ diyem keɲ ke yela ɛmɛɛ ka bese gyoorobia.

¹⁰Nombia ɲan me dana maa kolosi fa ɲon lee nombia keɲa man yena nyiaa, kaboena nyi yaa tɔɔle kpene keɲ ɛ be baɲ nae ɛ ne yɛɛ lee dewii keɲ nɛ. Dewii na ɛmɛɛ kyaɲa na gbɛɛ keɲ ɛ ne gyae nyi ɛ ke fa abɔɔ, te ɛmɛɛ mɔ tangbɛɛ la fa abɔɔ ɲenanɲ.

¹¹Mena dɔɔ tom keɲ ɛ be fiasɛɛ ɛ ne yɛɛ nɛ, ɛ gyeɲ yɛɛ ke kelii ɔto. Kegyae keɲ ɛ ne gyae nyi ɛ ke fa nɛ, ɛ mo mena kegyae kenanɲ fa kelii ɔto lee ɛ ketalebii man.

¹²Nyi akpaa ɲolo ne gyae nyi waa fa kolo lee ɔ konɔɔ man na, kpene keɲ ɔ dana te ɔ na lese fa lee ɔ konɔɔ man nɛ, keɲ na gyoo na Wurubuare sia. Na kpene keɲ ɔ be dana waa fa nɛ ya.

¹³Na da kegyaebii yena nyi baale wose dɛɛ fɛɛ wɔ, na ɛmɛɛ wose kekyaɲ ɲon ya. Mɔna kpene keɲ dɛɛ gyae yena nyi, ɛ popou wose dɛɛ fɛɛ ɲon kyɛɛkyɛɛ.

¹⁴Debaɲ kei dɔɔ ɛmɛɛ dana, mena dɔɔ kaboena nyi yaa kyɔ baɲ ba wose be kyaɲ wɔ nɛ. Na wee daale ɛmɛɛ mɔ wose de kyaɲ ɲon na, baɲ mɔ ke nyiɲ kyɔ ɲon. Dekɔɲ mena na, ɛ popou wose gyae ke fɛɛ ɲon kyɛɛkyɛɛ.

¹⁵Wurubuare nombia aɲmarasenɲ see yakowɔ lee weenɛɛ ɲan Wurubuare be fa Iseraetena lee adido nɛ wose man nyiaa, "Walaɲ ɲon ɔ be yilaa ɲa burum na, ɔ nɔɔnɔɔle te ɔ nyiɲawɔ. Te ɲon mɔ ɔ be yilaa kyomii nɛ, ɲon mɔ nyiɲa ɔ nɔɔnɔɔle bo."

¹⁶Mɛɛ fa Wurubuare karanɲ ɲgba mena keɲ ɔ be yeli Tituse ne gyae ɛ nombia, ɲgba mena keɲ maɲ mɔ ne gyae ɛ nombia nɛ.

¹⁷Na keɲ dɔɔ waase Tituse dɔɔ te ɔ sɛɛwɔ nyi waa kɔɲ ɛ gyaɲ ya. Mɔna ɛ nombia wulaa gyɔɔ e loo, te ɔ wulaa yɛɛ wa agyueɲ nyi waa kɔɲ ɛ gyaɲ.

¹⁸Dee kpila de gyoo Kristobaale ɲolo nyi waa kpu na Tituse na baa kɔɲ ɛ gyaɲ. De gyoo ɲonanɲ kɛɛ tɛɛ kolosi Kristo nombia kpaakpaa ɲan dɔɔ, te yeli ɔ te nyiɲ yele Kristotena pou man.

¹⁹Agyakanɲ yena nyi, Kristotena baɲ pou lese na e nyi waa kpu na daa na dɛɛ ta lee kɔbase ɲan dɛɛ lee nɛ. Mena tom kei de dɔɲɛɛ dɛɛ yɛɛ nɛ, na lese Wurubuare yele te kɛɛ lese de kakyeɲ keɲ daa mɔ na doo na dɛɛ mo kyɔ ɲon nɛ wola.

²⁰Dɛɛ kɛɛ da wose dɔɔ nideli keɲ nyi, ɲolo be nyiɲ nombiikum daale kolosi lee da wose man, lee mena keɲ dɛɛ mo tela mena kɔbase ɲan ɛ ne faa nɛ ya.

²¹Nawolo nyi da kegyaebii yena nyi, dɛɛ yɛɛ kpene kamase ke gbɛɛ dɔɔ. Na dɛɛ yɛɛ ke bo nyi ka gyoo Wurubuare waagenɲ sia ya, mɔna ka gyoo denibalanɲ mɔ sia.

²²Dee kpila de gyoo Kristobaale ŋolo ŋon daa na e ne yee tom ne, nyi waa kpu na wo na baa koŋ e gyaŋ. De ta gyoo o man naa nyi, gbɛɛ kamase man na o dana kakyeŋ. O sia te yee nyi waa koŋ e gyaŋ na o kaa kyo ŋon, nawolo nyi o te lee ŋon di nideli.

²³Tewulee kewo man na, Tituse yena walaŋ ŋon daa na e ne yee tom dokolon som ŋon. Tewulee akaŋ baŋ doo, Kristotena baŋ lese na wo nyi be kaa seŋ be nawoo man, na baa lese Kristo yele.

²⁴Mena doo e lese e balan kegyae keŋ wola wo, na ke yela baa gyeŋ kpene keŋ doo dee gyina da wose adido lee e doo ne, na Kristotena baŋ man balan pou ke nyiŋ naa.

2 Korintotena 9

¹Lee toto keŋ e na doo nyi baa mo kyo e tebia Kristotena ne doo, nafa tekaboena nyi maa ŋmarase ŋon kolo lee ka wose man bela ya.

²Nawolo nyi ma gyeŋ mena keŋ e ne yee kakyeŋ nyi e ke kyo e tebia lee e konoo man. Mena doo ne yeli mee kelee ŋon fa Masedoniatena. Mee yako wo nyi leenaŋ dewii te emee baŋ e kyaa Akaya teelee man ne, desina e wose fa mena toto kei kado. Kakyeŋ keŋ e dana e na do mena toto kei ne ta do balan burum mo kakyeŋ.

³Mee kpila tewulee kewo e gyaŋ na de kee kelee ŋon keŋ ne be yee yakaa ya. Nawolo nyi debaŋ kamase na, mee kelee ŋon fa Kristotena baŋ be kyaa Masedonia ne nyi emee doo e taŋ desina e wose see.

⁴Akpaa nyi e te desina e wose ya te Masedoniatena baale de sila maŋ koŋ na, baa kaa naa nyi me kee kelee ŋon keŋ ne yee yakaa. Dekoŋ mena ne na daa daageŋ ne gyae la dee di desey ya, mona emee mo e sia gyae ka yeŋ.

⁵Mena doo me kee ke nyi, kaboena nyi maa kpila tewulee kewo na baa kyaŋ gbɛɛ koŋ e gyaŋ na e ke nyiŋ yilaa aboo ŋan e be yako see nyi e ke fa ne see. Kenan na akpaa me koŋ na be gyae ke yee nyi mee nɛre ŋon bo ya, mona emee gbagba faa la lee e konoo man.

⁶E toose nyiaa, nyi akpaa ŋolo te see ŋmatee aboo bia ka bo ya na, mena mo te o be gyae waa kara ka bo ya. Mona akpaa ŋolo de ŋmatee aboo bia burum na, mena mo te waa kara burum.

⁷Mena keŋ walaŋ kamase be yako see nyi waa fa lee o konoo man ne, waa fa mena. Te yee nyi bee nɛre e bo ya. Nawolo nyi walaŋ ŋon o ne booli o sia fa kolo lee o konoo man na, ŋon te Wurubuaɛ ne gyae.

⁸Wurubuaɛ waa tale mo o beree keŋ boele ŋon, na waa yela e ke nyiŋ kpene kamase keŋ e ne gyae debaŋ kamase. Waa yela e ke nyiŋ gbaa, na e ka mo ŋaale yee deeli.

⁹Wurubuaɛ nombia aŋmarasen see yakowo yenaŋ daale nyiaa, "Wurubuaɛ te gyuuu o nyiŋmaa o ne fa ayematena aboo. O beree keŋ o dana ne be gyae ke taŋ ya."

¹⁰Wurubuarɛ ne faa na wɔɔfarale abɔɔ duuluŋ, te ŋon ke ne faa na daa weenɛɛ. Mena dɔɔ waa fa ŋon abɔɔ ŋan ɛ ne gyae nɛ pou na waa yela ŋe ke wuku. Na ɛ kɛnyin yɛɛ wɔɛ nideli fa ayematena.

¹¹Wurubuarɛ waa yela ɛ ke nyin ɛ wose nideli kpene kamase man, na ɛ ke tale yɛɛ wɔɛ debaŋ kamase. Te mena keŋ ɛ ne tɛɛ de dɔɔ fa balan abɔɔ nɛ, gyae ke yela balan ke fa Wurubuarɛ karaŋ.

¹²Nawolo nyi mena wɔɛ ya aneyɛɛŋ kei nɛ, te yeli Kristotena burum te nyin kpene keŋ bɛɛ gyae, te bɛɛ lese Wurubuarɛ yele nideli.

¹³Ɛ ta lese ɛ dinɔɔ wola lee ɛ deeli keyɛɛ keŋ man. Ɛ deeli keyɛɛ keŋ gyae kawola nyi na Kristo nombia kpaakpaa ŋan ŋaagen te ɛ lɛwɔ di ya, mɔna balan baa naa nyi ɛ ne di Wurubuarɛ nombia ŋan dɔɔ. Lee mena dɔɔ balan baa lese Wurubuarɛ yele.

¹⁴Baa fane fa ŋon nideli lee be konɔɔ man. Nawolo nyi bɛɛ naa Wurubuarɛ bɛɛɛ dinaa keŋ doo ɛ man nɛ.

¹⁵Ɛ yela dɛɛ do Wurubuarɛ nɔɔ, nawolo nyi ɔ bɛɛɛ keŋ ɔ ba mo boele denibalan nɛ ka dokoso be kyaa ya.

2 Korintotena 10

¹Maŋ Pool gbagba ne waase na ŋon nombii kei dɔɔ. Ɛ man baale ne yako nyi akpaa me kyaa ɛ gyaŋ na mɔɔ dana nɔɔdon ya. Mɔna akpaa ma lee ɛ gyaŋ na, me nɔɔdon kela kpene kamase. Mɛɛ mo de Gbenɣyoo Kristo konɔɔ kɛnyin na ɔ wose keyɔkɔse mɛɛ sola ŋon nyiaa,

²akpaa me kɔŋ ɛ gyaŋ na ɛ na yeli maa mo sibiiyam kolosi na ŋon, ŋgba mena keŋ maa kolosi na baŋ bɛɛ yako nyi dɛɛ yɛɛ da abɔɔ bo ŋgba tɛɛle kei dɔɔ balan nɛ ya.

³Doo nyi de yɛɛ denibalanwɔ, mɔna na tɛɛle kei dɔɔ balan adao gbɛɛnɛŋ te dɛɛ mo yoo ya.

⁴De yoo abɔɔ ŋan dɛɛ mo yoo nɛ, te yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ yoo abɔɔ ya. Mɔna ŋe yɛɛ yoo abɔɔ ŋan ŋe don ba lee Wurubuarɛ gyaŋ. Mena yoo abɔɔ ŋenan, ne tale yɔkɔse ɔbɔnsam kpene kamase keŋ kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ.

⁵Dɛɛ mo de yoo abɔɔ keŋa di aŋmaaren kamase dɔɔ, te dɛɛ bese mo ŋa di kpene kamase keŋ na koro seŋ tia Wurubuarɛ nombia ŋan nɛ dɔɔ. Dɛɛ mo ŋa di agyueŋse kamase dɔɔ, na ŋe ke nyii Kristo dei.

⁶Da te desina da wose nyiaa, akpaa ɛ mo ɛ konɔɔ pou fa Kristo na daa mɔ dɛɛ wɔŋ walaŋ kamase ŋon waa yɛɛ denɛle don tia Kristo nɛ denɛle.

⁷Ɛmɛɛ dɔɔ ɛ ne kɛɛ abɔɔ bo adido adido. Akpaa ŋolo de gyo ɔ konɔɔ nyi ɔ yɛɛ Kristo walaŋ e na, kaboena nyi mena walaŋ ŋonan waa tɔɔse nyi daa mɔ de yɛɛ Kristo balanwɔ ŋgba ŋon nɛ.

⁸Nyi akpaa ma mo don ken de Gbengyoo Wurubuarɛ be fa man nɛ gyina ma wose adido na, be gyae ke yɛɛ man desɛn ya. Nawolo nyi ɔ moo ɔ don kenan bo fa daa, na ke yela ɛ kelɛɛdi ken ka bee. Mɔna te yɛɛ nyi ka ke wolɛɛ non bo ya.

⁹Moo ne gyae ke yɛɛ non ngba, mɛɛ mo me tɔna kenmarase nan bo nmaase non nɛ ya.

¹⁰Nawolo nyi balan baale ne yako nyiaa, me tɔna nan mɛɛ nmarase nɛ dana don, te ne man nombia mo dana yun. Mɔna akpaa man gbagba kyaa ɛ gyan na, me moo bɛɛ yɛɛ don ya te ma kekolosi mo yɛɛ yakaa.

¹¹Kaboena nyi mena balan benan baa gyan nyiaa, mena ken de kyaa lem te dɛɛ nmarase tɔna yeleɛ non nɛ, akpaa de kyaa ɛ gyan koran na mena ke te dɛɛ yɛɛ.

¹²Kegbagba na, moo gyae dɛɛ tan mo da wose maa na balan ban bɛɛ kelɛɛ ba wose nɛ ya. ɛ kɛɛ be diyin nombia. Bɛɛ mo ba wose maa na don, te bɛɛ mo ba wose kɛɛɛ na don.

¹³Daa moo, moo gyae dɛɛ gyina da wose adido gbaa mena ken kabona nɛ ya. Kpene ken moo dee gyina da wose yena tom ken Wurubuarɛ ba mo fa daa nyi dɛɛ yɛɛ, te moo yɛɛ ke kaa lii emɛɛ mo gyan nɛ.

¹⁴Akpaa den te kon ɛ gyan ya te dee gyina da wose adido na, nafi da wose kegyina ken gyae ka bese gbaa mena ken kabona nɛ. Mɔna daa yena balan ban moo tangbɛɛ mo Kristo nombia kpaakpaa nan kona non.

¹⁵Ka te yɛɛ ken nyi dɛɛ mo tom ken baale be yɛɛ nɛ, gyina da wose adido gbaa mena ken kabona nɛ ya. Mɔna de loo yakaa bo nyi ɛ ka bee ɛ kelɛɛdi man, na tomse nan dɛɛ yɛɛ ɛ man nɛ ke gyu siaman nideli.

¹⁶Na dee nyin tale gbaa non gyu yenaase wolɛɛ mo ke yako Kristo nombia kpaakpaa nan. Nawolo nyi moo ne gyae dɛɛ mo tom ken nolo be yɛɛ nɛ lɛɛ yele ya.

¹⁷Mɔna kabona nyi dɛɛ yɛɛ ngba mena ken Wurubuarɛ nombia anmarasen see nan ne yako nɛ. Be nmarasewo nyiaa, "Akpaa nolo ne gyina ɔ wose adido na, kabona nyi waa gyina ɔ wose adido lee kpene ken de Gbengyoo Wurubuarɛ be yɛɛ fa e nɛ moo."

¹⁸Nawolo nyi na walan non ɔ ne kelɛɛ ɔ wose nɛ te Wurubuarɛ ne lɛɛ e do ya, mɔna walan non Wurubuarɛ ne kelɛɛ e nɛ, te ɔ ne lɛɛ e do.

2 Korintotena 11

¹Mɛɛ waase non nyiaa, akpaa nyi me nombia nan mee kolosi fa non nɛ yɛɛ diyin nombia na koran na, ɛ nyin konoo fa man ngba mena ken ɛ ne tan nyin konoo fa man nɛ.

²Mɛɛ gyae non lee me konoo man, ngba mena ken Wurubuarɛ ne gyae non nɛ. Nawolo nyi ɛ yɛɛ ngba alebu keten non ayimɛɛ be doo ɔ man ya, te moo yako see nyi Kristo waagen te maa mo e fa waa yala nɛ.

³Mona me woe ne lo man nyi, nolo waa beo non na e ka lese ya agyueŋ lee Kristo osom keŋ dɔɔ, ngba mena keŋ dom non ba mo adao gbɛɛneŋ man beo Efa gyangba gyangba keŋ ne.

⁴Nawolo nyi akpaa nolo de koŋ kaa kolosi Yesu wole nolo wose man nombia fa non, lee Yesu non daa be kolosi ɔ wose man nombia fa non ne wole na, e ne nyiŋ konɔɔ lee ɔtenate nombia do. Te e beɛ gataa na felin woleɛ mo keleɛdi kpu na Wurubuaɛ felin non e be wulaa nyiŋ, na kawola woleɛ na nyeedon nombia non e be wulaa nyii ne ya.

⁵Moo ne lee di mo nyi mena balan ban be kpa ban yena Kristo kpilala gbagba ne, be man nolo kela man ya.

⁶Nyi akpaa moo gyen kekolosi ya ne, keŋ beɛ wolo nyi moo gyen nombia bo ya. De ta lese mena nombia keŋa pou man wola non lee gbɛɛ kamase man.

⁷Mena keŋ moo yɔkɔse ma wose kolosi Wurubuaɛ nombia non fa non lese non yele, te ma te lee non kolo ya ne, me yee dukum baa?

⁸Deban keŋ mee yee tom e gyan ne, e tebia Kristotena ban be kyaa yenaase ne faa na man aboo te me talewo som non. Mena dɔɔ maa tale yako nyi, ma moo kaale bo lo be dɔɔ na maa tale som non.

⁹Nawolo nyi deban keŋ me kyaa e gyan ne, ma wose kyaŋa man na, me ta mo kaale kenan lo e dɔɔ ya. Mona de tebia Kristotena ban boo lee Masedonia ne, kaa faa man aboo non pou mee gyae ne. Mena dɔɔ me kyaŋa ma wose, te me gyakaa mee kyan ma wose nyi, moo bese kasolo e dɔɔ lee gbɛɛ kamase man ya.

¹⁰Nombii na anokoare yaa mee yako non lee Kristo man nyiaa, nolo be kyaa Akaya teelee kei dɔɔ na waa tale to man gbɛɛ nyi me na gyina ma wose adido lee nombii kei dɔɔ ya.

¹¹Woŋ dɔɔ te mee yako mena nombia keŋa? Nawolo baa nyi moo ne gyae non yee? Wurubuaɛ gyen nyi mee gyae non.

¹²Mena keŋ moo wulaa beɛ nyi moo lee kolo lee e gyan ya ne, mena yaa me see ma seŋee. Maa yee mena na maa nyiŋ mo to ban bee gyina ba wose adido ne gbɛɛ. Na boo nyiŋ gbɛɛ wola ba wose nyi daa na wo ne yee na tom dokolon ya.

¹³Nawolo nyi mena balan benan te yee Kristo kpilalawo ya. Bee beo balan nyi bee yee tom bo fa Wurubuaɛ. Mena balan benan na mo be dinoo gbagba weese, na bee yee ba wose ngba be yee Kristo kpilalawo ne.

¹⁴Be yee mena na be dana gyakolon ya, nawolo nyi obonsam gbagba koran moo ɔ dinoo gbagba weese, te ɔ moo ɔ wose yee ngba Wurubuaɛ kpilale kpaakpaate nolo ne.

¹⁵Mena dɔɔ nyi akpaa obonsam nonan tewuleɛ mo da mo be dinoo weese, te be yee ba wose ngba kpilala ban be gbɛɛneŋ tenɛ Wurubuaɛ siaman na, be dana gyakolon ya. Be dinoo keŋ be dana ne, keŋ te Wurubuaɛ waa keɛ na waa mo to wo kom wee otomante keŋ man.

¹⁶Mɛɛ yako ŋon baa bela nyiaa, ŋolo na yɛɛ wa agyueŋ nyi me yɛɛ diyinɛ e ya. Mɔna akpaa ɛ yɛɛ ya agyueŋ mena na, kenan na ɛ lɛɛ man ŋgba diyinɛ nɛ, na maa nyin tale wola ma wose kyomii.

¹⁷Nombii na anokoare na, mena wose kawola kei te yɛɛ de Gbɛngyoo kegyaebii man yaa mee kolosi ya. Mɔna mee kolosi baa ŋgba diyinɛ nɛ.

¹⁸Mena keŋ balan burum na wola ba wose ŋgba mena keŋ tɛɛle kei doo balan ne yɛɛ nɛ doo, man mo maa wola ma wose mena.

¹⁹Ɛ kpa ɛ yɛɛ siakaralabiawo, mɔna ɛ ne nyin konoo kyaa tei ayinɛna.

²⁰Nyi akpaa ŋolo da besena ŋon yɛɛ o kegbetibii, yaa o na ŋere ŋon do, yaa o ne ko ɛ nyeeɣa man di, yaa o ne di gyoori ɛ doo, yaa o bɛɛ kala ŋon do balan man koran ya na, ɛ ne nyin konoo lɛɛ otenate do.

²¹Ɛ wui dei ŋgba de ta gyem na dɛɛ gyo de konoo mo mena nombia keŋa yɛɛ ŋon ya nɛ. Mɔna kpene kamase keŋ man ŋolo de gyo o konoo o na wola o wose na, man mo maa tale gyo me konoo wola ma wose kpene kenan doo mena. Mee kolosi baa ŋgba diyinɛ nɛ.

²²Nyi akpaa mena balan benan kpa be yɛɛ Hiburutenawo na, man mo me yɛɛ Hiburu baale e. Nyi akpaa be kpa be yɛɛ Iseraetenawo na, man mo me yɛɛ Iserae baale e. Nyi akpaa be kpa ba lee Aberaham duulun man na, man mo ma lee Aberaham duulun man.

²³Nyi akpaa be kpa be yɛɛ Kristo tewuleɛwo na, man yɛɛ Kristo tobaale kpaakpaate e kela wo. Nawolo nyi me yɛɛ tom na don kela wo, te me naa diyem nideli mo kela wo. Be kyanan man to deni agbaatee agbaatee, te ba ŋmeree man dambiise nideli, te be naase man diyem yeŋ yeŋ wee na wee. Ɛ ke yako nyi mee kolosi baa ŋgba walan ŋon o nyee be doo ya nɛ, mɔna nombii na anokoare yaa mɛɛ yako.

²⁴Gyudatena ŋmeree man dambiise saonakufukadaale (39) betabonoŋ.

²⁵Ba moo nyeela dambiise tuku man betabotooro. Wee daale na, be funjii man boya yeŋ yeŋ. Me kyaawo agbele dinaana man betabotooro keŋ ŋɛɛ buŋ man, te epo yela kedi man. Te me kyaawo lon doo wee dibiliŋ nelim na ka weese.

²⁶Me tɛɛ gbɛneŋ burum, te me naa diyem yeŋ yeŋ lee booneŋ katon, na balan ban bɛɛ ŋere balan lɛo ba aboo dekpankpasare man nɛ nyinmaa man. Me dɛɛ Gyudatena, na ban ba te yɛɛ Gyudatenawo ya nɛ, naase man diyem yeŋ yeŋ. Me naa diyem yeŋ yeŋ donoo dinaana man, na ŋalese man na epo doo, te me naa diyem balan ban bee dii akereɛ nyi be yɛɛ Kristotenawo nɛ nyinmaa man.

²⁷Me yɛɛ tom nideli keŋ te yɛɛ nsendee ya, te me naa diyem mo nideli. Me tɛɛwo weeya burum keŋ moo ne nyin dosoroŋ gba maa doo ya, te me tɛɛwo na tanam na lonboaneŋ. Me tɛɛwo weeya ŋaale man keŋ moo ne nyin kolo na kolo gba tina me noo korakora ya. Me tɛɛwo na waare keŋ me te nyin kolo kpaakpaate wuu ma wose ya.

²⁸Nombia kenja pou wole na, Kristotena akpiise njan pou nombia ne takaa na manj wee kamase.

²⁹Nawolo nyi, nyi nolo keleedi de yokose na, manj mo wose te yokose manj. Nyi nolo mo de yee dukum na, me too loobia te kyoni manj fa otenate.

³⁰Nyi akpaa kaboena nyi maa wola ma wose na, maa wola ma wose bo lee aboo njan na lese ma keyokose wola ne bo doo.

³¹Wurubuarɛ njan o yee de Gbengyoo Yesu Wurubuarɛ na o kya e, te o kaboena nyi dee lese o yele kekpaakekpaa ne, o gye nyi na dekara yaa mee dii ya.

³²Deban kenj me kyaa Damasekuse donoo man ne, walanj njan o sejee gyoo Aretase nawoo man o ne kee teelee daale doo ne lese balan nyiaa, baa deke Damasekuse donoo kenj anaanoo njan pou na baa nyinj kyanj manj.

³³Mona ba moo manj do dokyonolonj man, te be tisinaa manj ta na nfansere te me nyinja gbɛɛ yeu lee teelee doo keere njan nyinjmaa man.

2 Korintotena 12

¹Kaboena nyi maa wola ma wose, mona ma gye nyi ma wose kawola kei be dana tonoo ya. E yela maa yako njan nombia njan de Gbengyoo Yesu Kristo ba lese wola manj, na njan moo naa na na me sia fonee ngba doseɛ man ne.

²Ma gye Kristobaale nolo kenj kulutoonej kufu anaara yaa ngba Wurubuarɛ be gate e gyuu adido adido ne. Nyi o naa ke na o sia fonee bo o, yaa ke yee doseɛ man ke bo na, manj ba gye ya. Wurubuarɛ waagenj gyeja la.

³Ma gye nyi Wurubuarɛ moona mena walanj njanj gyuu adido adido botoo kenj bee baake nyi Paradiso ne. Nyi mena nombia kenja yee sia fonee nombia bo o, ne yee doseɛ nombia bo o na, manj ba gye ya. Wurubuarɛ waagenj gyeja la.

⁴Nombia njan walanj njanj be nyii botoo ne ne tanj keyako ya, te walanj mo be tale mo o noo yako na gba ya.

⁵Mena doo maa wola ma wose bo mena walanj kei dinoo doo. Mona moo gyae maa wola ma wose lee manj gbagba doo ya. Nyi akpaa maa wola ma wose koranj na, maa wola ma wose bo lee aboo njan na wola ma wose keyokose ne doo bo.

⁶Nyi akpaa ma wola ma wose na te yee diyinj nombia na ya, nawolo nyi nombia njan moo yako njan ne yee ampanj. Mona moo gyae maa wola ma wose ya. Nawolo nyi moo ne gyae nyi nolo ka mo manj maa kela mena kenj kaboena ne, lee aboo njan mee yee yaa nombia njan mee kolosi fa njan ne doo ya.

⁷Gyakolonj nombia dinaana njan Wurubuarɛ ba lese wola manj ne, nafi ne gyae ke tale yela ma nyee ka koro manj na maa wola ma wose. Mona Wurubuarɛ bee gyae nyi maa wola ma wose ya, mena doo te o yela woseyoorej daale kaa gyoo manj. Woseyoorej

kei yee ngba obonsam kpila na o tobaale nolo nyi waa kon kaa naase man diyem ne, na be yele ma nyee ka koro man gbaa na maa wola ma wose ya.

⁸Me waase de Gbengyoo Yesu betabotooro nyi, waa lese mena woseyoorenj kenan lee ma wose man.

⁹Mona de Gbengyoo Yesu bee te o yako man nyiaa, "Yela me beree ken moo mo boele ne ne ke kaboena nen. Nawolo nyi n wose keyokose man te nyan kena me donj." Mena doo dana man gyon nyi mee wola ma wose bo lee ma wose keyokose man, na Kristo donj ken kenjin doo me man.

¹⁰Mena doo lee Kristo doo ne, wose keyokose man bo o tuubia man bo o, diyem kena man yaa diyem kenaase man yaa kaale man bo koran na, ma wose ne fee man. Nawolo nyi ma wose keyokose man te mee naa Kristo donj.

¹¹Me ta bese diyinje, mona emee yele la te ma bese diyinje. Emee te kaboena nyi nafa yaa kelee man. Nawolo nyi ma te yee kolo e ma wose doo koran ya na, moo doo balan ban bee baake ba wose nyi be yee Kristo kpilalawo ne tee lee gbete kamase man ya.

¹²Aboo nan pou kaboena nyi walan waa yee na kawola nyi o yee Kristo kpilale e ne, Wurubuaru teewo me doo yee na e man. Dan yena gyakolon nombia na woole kalese wola. Te e naa mena ken moo nyin konoo senj kenkenj, yee mena aboo kena pou.

¹³Na koba te ma te lee lee e gyan ya na, nafa wonj te me yee wo fa Kristotena akan ban te ma te yee fa non ya? Yaa ken ma te lee koba lee e gyan doo ya, te e ne kolosi mena nombia kena? Akpaa mena te doo na, e wui dei.

¹⁴Ma te desina ma wose nyi maa bese kaa ta e doo betabotoorote. Moo ne gyae nyi me kaa mo ma wose lo e doo ya, nawolo nyi na ya aboo nan e dana ne te mee gyae ya, mona emee gbagba te mee gyae. Kebabga na, na bia ne gyae na aboo see ba lolala ya, mona lolala ne gyae na aboo see be bia.

¹⁵Mena doo dana man gyon nyi maa mo kpene kamase ken me dana ne, kpu na me dibilin wolee e doo. Nyi akpaa mee gyae e nombia nideli na, emee be gyae man mena yee?

¹⁶Ma gyen nyi e ke see nyiaa, ayi me ta mo kasolo kaa nere non ya. Mona e man baale ne yako nyiaa me dana nyansa, mena doo te ma moo adao gbeneenj nyin non.

¹⁷Ma moo balan ban moo kpili e gyan ne doo di e nyeeya man?

¹⁸Me waase Tituse nyi waa kon e gyan te me kpila Kristobaale nolo mo kpu na e. Tituse kaa lee e nyee man kolo bo di yaa? Na agyuen dokolon te daa na e dana yee? Yaa na gbete dokolon doo te daa na e donj yee?

¹⁹Emee gyen nyi da senje baa dee tira de nombia kena noo na dee di denjele? Koa te yee mena ya. Wurubuaru ne naa daa nyi Kristo kegyaebii man yaa dee kolosi ne. Me tebia kpaakpaa, lee e deeli doo te de kolosi nombia kena pou mena ne.

²⁰Me woe ne lo man nyi akpaa me kon e gyan na, moo gyae maa naa non nyi e kyaa ngba mena ken mee gyae ne ya, te emee mo be gyae e kena me dinoo ngba mena ken e

ne gyae nyi ε kena ke ne ya. Me woe ne lo man nyi mberem na kale nombia, na sibii na ban na yoo nombia na balan kewolee, na wose kawola na nombia nkarankaran keyee gyae ke doo ε man.

²¹Me woe ne lo man nyi akpaa me kon bela na, Wurubware waa yokose man ε siaman na me too ke kyonii man lee ε man baale nombiakumee nan bee yee, te too ne gyae baa kyeekee lee ne man ya ne too. Me woe ne lo man nyi be see bee yee kafon na nombia nkarankaran, te too ne gyae baa kyeekee lee be nombiakumee nenan man kon Wurubware gyan ya.

2 Korintotena 13

¹Kei yena betabotoorote ngba mee kon ε gyan ne. Mee gyae ε ke toose nombii ken doo Wurubware nombia anmarasen see yenan daale ne nyiaa, "Pena ε ke bu holo too na, kaboena nyi yaa nyii lee balan bala, yaa balan batooro nooman nyi nombii ken yee ampan."

²Ma kekon ε gyan bolate ken ne, me wulaa faree balan ban pou too yee nombiakumee kaalan ne, na balan akan ban pou. Deban kei ken too kyaa ε gyan ya ne, mena yaa me yakaa mee faree non nyiaa, akpaa ma bese kon na, too gyae maa mo ban be see bee yee nombiakumee ne wose kyee wo ya.

³Emee kpa ε ne gyae ε kena nyi Kristo ne tee la me too kolosi ne, ε kena ke. E kena nyi Kristo ba woe ken o be gyae waa won ε dejele ya. O dana don ε too.

⁴Ke yee ampan nyi be gyoo e mataa opandan too, ngba walan non o be tan don ya ne. Mona debokeiman too, o te fom lee yen man te o kyaa Wurubware don man. Mena mo te daa mo be tan don ya. Mona ken de too Kristo man too, Wurubware don too de man te de dana dee som non.

⁵E gyoo ε wose man nideli na ε ke kee nyi ε ne lee Yesu di nideli? Yaa ε ba gyen nyi emee na Yesu Kristo yee dokolon yee? Akpaa ε ba gyen mena ya na, kenan na ε te yale ε keledi man.

⁶Mee lee di nyi ε ka gyen nyi, daa too da te yala ta da keledi man ya.

⁷Dee fane fa Wurubware nyiaa, o na yeli ε ke yee kolo kum ya. Te yee ken nyi balan ke kelee daa nyi da te yee daale too ya, mona akpaa dekon nyi da te yale da keledi man koran na, dee gyae bo nyi ε ke yee nombia nan tenee Wurubware siaman ne.

⁸Nawolo nyi too gyae dee tale lee nombii na anokoare ken wole ya. Ke man te da senee deban kamase.

⁹Nyi akpaa daa de yokose te emee senee kenken ε keledi man na, dana daa gyon. Nawolo nyi dee fane bo nyi yaa tale sen kenken ε keledi man Wurubware kegyaebii man.

¹⁰Mena dɔɔ te de kyaa lem na lem te mɛɛ ŋmarase tɔne kei mee yelee ŋon nɛ. Kenan na akpaa me kɔŋ ɛ gyan na, mɔɔ gyae maa mo don ken de Gbɛngyoo Yesu be fa man nɛ kolosi na ŋon akpanyanɲan man ya. Nawolo nyi de Gbɛngyoo Wurubuarɛ faa man don kei bo, nyi maa mo kyɔ ŋon na ɛ ka bee ɛ kelɛɛdi man. ɔ te fa man ke bo nyi maa mo wɔlɛɛ ŋon ya.

¹¹Me tebia, me nɔɔwoya ɔto yɛna nyiaa, ɛ kyaa nideli. Ɛ yase ɛ sia na ɛ ke kyaa nideli kelii ɔto, na ɛ ke tei nombia ŋan mɔɔ yako ŋon nɛ. Ɛ yɛɛ nɔɔdokolon na ɛ ke kyaa wosefɛɛrɛŋ man. Na Wurubuarɛ ŋon ɔ ne gyae balan te ɔ yɛɛ wosefɛɛrɛŋ Gbɛngyoo e nɛ ke kyaa na ŋon.

¹²Ɛ mo Kristo balan kegyae ken do donɲa nɔɔ lee ɛ konɔɔ man.

¹³Wurubuarɛ balan ban pou be kyaa kɛbo nɛ na do ŋon nɔɔ.

¹⁴De Gbɛngyoo Yesu Kristo waa mo ɔ bɛrɛɛ boele ŋon, na Wurubuarɛ kegyae ken ke doo ɛ man, na Wurubuarɛ felin ŋon ke yela ɛ ke yɛɛ nɔɔdokolon.

Galatiatena

Galatiatena 1

¹Tone kei lee man Pool gyan. Me yee Yesu Kristo kpilale e ken na deniwalan nolo lese na man ya, te na deniwalan nolo mo kpila na man ya. Mona Yesu Kristo gbagba, na de kya Wurubuarɛ non ɔ be gyusu Yesu lee yen man ne lese na man te ɔ kpila man.

²Mee nmarase ke mee yele emee Kristotena akpii akpii nan pou e kyaa Galatia teele man ne. Daa na me tebia Kristotena ban pou be kyaa me gyan kebo ne na do non no.

³De kya Wurubuarɛ na de Gbengyoo Yesu Kristo baa mo be bere boele non, na baa fa non wosefere.

⁴De nombiakumee doo te Yesu Kristo moo ɔ wose fa yen, na waa lese daa lee gyen duulun kei nombiakumee man. Wurubuarɛ non ɔ yee de kya e ne, kegyaebii man te nombia kena pou konawo mena.

⁵Don Wurubuarɛ te kaboena nyi dee lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen.

⁶Emee Galatiatena, e nombia dana man gyakolon gbaa. Emee ban Wurubuarɛ be tee Kristo bere doo baake non ne, e kee mena ken e be barase lee ɔ nombia nan wole. Nene e te gyu e silana kawola wole ken balan ne dii akere de man nyi ne yee Kristo nombia na ne.

⁷N kee gbagba na, mena kawola kenan ta lee Kristo gyan korakora ya. Mona balan baale ne wole na ya agyen. Bee gyae bo nyi baa tulii Kristo nombia kpaakpaa nan.

⁸Mona akpaa nyi daa gbagba, yaa Wurubuarɛ kpilale nolo koran da lee adido kon kaa kolosi nombia wole naale kpoo fa non lee Kristo nombia kpaakpaa nan daa be wulaa kolosi fa non ne wole na, ɔtenate dee laako. Nawolo nyi Wurubuarɛ waa wole e kekpaakekpaa.

⁹De te wulaa yako non mena nombia kena. Mona ma bese yaa mee yako non bela nyiaa, akpaa nolo de kon kaa yako non nombia wole naale bela lee Kristo nombia kpaakpaa nan daa be yako non ne wole na, Wurubuarɛ waa wole ɔtenate kekpaakekpaa.

¹⁰Me kee yako non nombia kena na, nawolo baa nyi mee gyae nyi denibalan ke kelee man yaa? Koa, na mena ya. Yaa mee gyae baa nyi maa yee denibalan kegyaebii? Nyi akpaa me see mee gyae bo nyi denibalan ke kelee man na, kenan na nafi ma te yee Kristo tobaale e ya.

¹¹Me tebia mee gyae e ka gyen nyiaa, Kristo nombia kpaakpaa nan mo kolosi fa non ne te yee nombia nan denibalan be kyaa bake see ya.

¹²Na deniwalan nolo moona mena nombia kena do man me nyinmaa man ya, te na deniwalan nolo mo wola na man mena nombia kena ya. Mona Yesu Kristo lese na mena nombia kena wola man.

¹³Emɛɛ gbagba ɛ gyeŋ me dinɔɔ debaŋ keŋ me doo Gyudatena ɔsom keŋ man nɛ. Me dii ba mmaraase ŋan dɔɔ nideli, te me naase Kristotena baŋ Wurubuaɛ ba lese wɔ ne diyem akpanyaŋnyaŋ man, te me gyae gbɛɛ nyi nafa maa wolɛɛ nombia ŋan be silana nɛ.

¹⁴Me yase me sia kasee Gyudatena ɔsom mmaraase ŋan nideli gyu siaman, kela me tebia Gyudatena baŋ daa na wɔ yɛɛ akoso nɛ pou. Ma moo ma nyee pou do de naanaɔ beneŋ nombia ŋan keyɛɛ man.

¹⁵Mɔna Wurubuaɛ tɛɛwɔ ɔ bɛɛɛ keŋ dɔɔ wii me waraŋase, te ɔ baake maŋ nyi me kaa yɛɛ ɔ tom. ɔ wulaa lese maŋ see nyi me kaa bese ɔ tobaale pɛte ba lola maŋ.

¹⁶Lee ŋon Wurubuaɛ gbagba kegyae man dɔɔ te ɔ baake maŋ te ɔ lese ɔ bu Yesu wola maŋ. Na maa nyiŋ kolosi ɔ bu Yesu nombia kpaakpaa ŋan fa balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Wurubuaɛ ke baake maŋ keŋ nɛ, me te gyu ŋolo gyaŋ nyi waa fa maŋ agyueŋ lee nombia keŋa man ya.

¹⁷Mena ke mɔ te me te gyu Gyerusalem donɔɔ man nyi me kaa naa Kristo kpilala gyaŋgba nyibaŋ baŋ nyi baa fa maŋ agyueŋ lee nombia keŋa man ya. Mɔna ma korowɔ karatetee dokolon gyu Arebia tɛɛle man, pɛte ma besewɔ kɔŋ Damasekuse donɔɔ man.

¹⁸Kulutooneŋse atooro wole nɛ, me gyuu Pita gyaŋ Gyerusalem donɔɔ man, te me kyaawɔ ɔ gyaŋ weeya kufu anɔŋ.

¹⁹Me ke gyu botɔɔ nɛ, ma te naa Kristo kpilala baŋ man ŋolo ya gyise de Gbengyoo Yesu ɔ naabu Gyemisi waagen.

²⁰Wurubuaɛ gbagba gyeŋ nyi nombia ŋan mɛɛ ŋmarase nɛ yɛɛ ampaŋ.

²¹Kenan wole na te me gyuu Siria na Silisia tɛɛlese dɔɔ.

²²Mena debaŋ kenan na, Kristotena akpii akpii ŋan pou be kyaa Gyudia tɛɛle dɔɔ nɛ ba gyeŋ maŋ gbagba ya.

²³Kpene keŋ bee nyii yena nyiaa, "Balee ŋon gyaŋgba ɔ ne naase daa diyem nɛ, nenɛɛ ŋon dɔŋɛɛ la ɔ ne kolosi Kristo keleɛdi keŋ nafa ɔ be gyae gbɛɛ nyi waa wolɛɛ ke ne wose man nombia nɛ."

²⁴Mena dɔɔ ba lese Wurubuaɛ yele lee mena keŋ ɔ be kyɛɛkee maŋ nɛ dɔɔ.

Galatiatena 2

¹Kulutooneŋ kufu anaara wole nɛ, ma besewɔ gyu Gyerusalem donɔɔ man. Me ke gyu kei na, daa na Banabase na Tituse gyuu la.

²Wurubuaɛ lese la wola maŋ nyi maa gyu Gyerusalem donɔɔ man botɔɔ mena dɔɔ te me gyuuwɔ. De ke gyu botɔɔ na, dɛɛ kyaa gyaŋɛɛ na Kristotena kegyiise baŋ baagen bo. De gyaŋɛɛ na, mɛɛ lese Kristo nombia kpaakpaa ŋan me dɔŋ mee kolosi fa balan

banj ba te yee Gyudatenawo ya ne man wola wo, na daa na wo ke yee noodokolonj. Nawolo nyi ma te gyae nyi tom kenj moo yee kaalanj, na kenj me gyakaa mee yee ne ke yee yakaa ya.

³Me dɔɔ Tituse non ɔ silana manj ne, na ɔ yee Giriki baale e. Mona nolo na nolo ta nere e nyi waa kara ɔ baala wose pena baa lee e do nyi ɔ yee Kristo tobaale e ya.

⁴Balanj baale beo la mo ba wose nyi be yee Kristotenawo te be kaa kpuuwo de man. Banj gyae la nyi nafa baa kara e ɔ baala wose. Mena balanj benanj weele la kaa gyoo de man, te bee gyae nyi baa wolee da wosekenyinj kenj dɔɔ nyim lee de Gbengyoo Kristo man ne. Bee gyae nyi dee bese gyu ke doo Gyudatena mmaraase nan tee na dee di ne dɔɔ, na baa mo daa besena ba mmaraase nan gbeja.

⁵Mona da te fa wo gbее korakora ya. Nawolo nyi dee gyae nyi e ke kyanj Kristo anokoare nombia nan dɔɔ wola non ne man nideli.

⁶Balanj banj balanj ne kee wo nyi banj yena siamantena yaa kegyiise Kristo osom kenj man ne koranj ta mo kolo kpu na Kristo nombia nan moo kolosi fa balanj banj ba te yee Gyudatenawo ne ya. Mena balanj benanj kegyiiri kedi kenj te yee kolo ke me gyanj ya. Nawolo nyi Wurubuarе bee kee nolo siaman pena waa yee ɔ kolo ngba mena kenj balanj ne yee ne ya.

⁷Mona mena balanj kewo naawo nyi Wurubuarе lese na manj nyi maa kolosi ɔ nombia kpaakpaa nan fa balanj banj ba te yee Gyudatenawo ya ne, ngba mena kenj ɔ ba lese Pita nyi waa kolosi nombia kpaakpaa nenanj fa Gyudatena ne.

⁸Nawolo nyi Wurubuarе non ɔ be baake Pita te ɔ be fa e donj nyi waa kolosi ɔ nombia kpaakpaa nan fa Gyudatena ne, non ke baake na manj te ɔ faa manj mo donj nyi maa kolosi ɔ nombia kpaakpaa nenanj fa balanj banj ba te yee Gyudatenawo ya ne.

⁹Gyemisi na Pita na Gyon banj balanj ne kee wo nyi be yee kegyiisewo Kristo osom kenj man kena nyi Wurubuarе ta mo ɔ beree kenj boele daa ne, be gbaa daa do daa noo na ke yela walanj kamase kena nyi daa na wo pou yee dokolonj tom kenj dee yee ne man. Mena dɔɔ daa na wo yakowo see donja nyiaa, daa na Banabase dee kolosi Kristo nombia kpaakpaa nan fa balanj banj ba te Gyudatenawo ya ne, na banj mo kekolosi ja fa Gyudatena.

¹⁰Nombii dokolonj kenj boo yako daa nyi dee kyanj ke kenkenj yena nyi, de na wolee ayematena dɔɔ ya. Na mena nombii kei tanj doo la me konoo man.

¹¹Pita ke konj de gyanj Antioke donoo man ne, ma korowo senj tia e de tebia Kristotena banj siaman. Nawolo nyi kpene kenj ɔ be yee ne be dei ya.

¹²ɔ ke konj botoo kewalanj kenj ne, ɔ sia gyeewo na ɔ ne dii bom na balanj banj ba te yee Gyudatenawo ya ne. Mona Gyemisi ke kpila balanj baale lee Gyerusalem donoo man konj na, te Pita tira ɔ wose lee ɔ tebia banj man kenj ɔ bee tekaa di bom na wo bela ya. Nawolo nyi ɔ ne yee Gyudatena banj ba senjee nyi kaboena nyi baa kara Kristotena banj ba te yee Gyudatenawo ya baala wose ne.

¹³Kpene kenj Pita be yee ne, yela Gyudatena banj be yee Kristotenawo Antioke donoo man ne mo tira ba wose kenj be silana Pita nombiakumee nan o be yee ne. Ba ke yee kenan doo yela Banabase gba mo sila be nombiakumee nan boo yee ne.

¹⁴Ma kena nyi be nombia ayeesa bee kyaa na Kristo nombia kpaakpaa nan ya ne, ma korowo senj tia Pita balan banj pou siaman nyiaa, "Pita, n yee Gyuda baale e, mona n nombia ayeesa bee wolo nyi n yee Gyuda baale e ya. Wonj doo te nenee n na nje balanj banj ba te yee Gyudatenawo ya ne nyi baa di Gyudatena mmaraase doo?"

¹⁵Lolo man na daa na nenj pou yee Gyudatenawo. Da te yee balan banj ba te yee Gyudatenawo, te balan ne baake wo nyi be yee nombiakumee yee rawo ne ya.

¹⁶Daa Gyudatena banj de yee Kristotenawo ne doo, da gyej nyi Wurubuarẽ bee lee walan do nyi o gbenej tenee non Wurubuarẽ siaman nyi kenj o ne di mmaraase nan doo ne doo ya, mona walan non o ne lee de Gbengyoo Yesu di na te Wurubuarẽ ne lee e do. Mena doo daa mo te lee Yesu di na Wurubuarẽ ke nyinj lee daa do nyi de gbenej tenee o siaman. Na te yee nyi da mmaraase nan doo kedi doo te Wurubuarẽ lee daa do ya. Nawolo nyi da gyej nyi Wurubuarẽ be gyae waa lee nolo do nyi o gbenej tenee o siaman, nyi kenj o be di mmaraase nan doo ne doo ya.

¹⁷Akpaa dee gyae nyi Wurubuarẽ ke lee daa do nyi de gbenej tenee o siaman na, kenan na kaboena nyi dee lee Kristo di. Kenan na daa mo dee naa nyi daa Gyudatena mo yee nombiakumee yee rawo ngba balan banj ba te yee Gyudatenawo ya ne. Akpaa mena te doo na, kenan na nawolo baa nyi Kristo na wola na balan nyi baa yee nombiakumee baa yaa? Korakora, be doo mena ya.

¹⁸Nyi akpaa ma bese lee me wole gyu ke di mmaraase nan moo wulaa bee na ne doo na, kenan na nawolo baa nyi me yee dukumyee e.

¹⁹Gyangba kenj na nafa me doo Mosesi mmaraa kenj tee, mona nenee doo Yesu ta lese man lee ke tee na maa nyinj kyaa fa Wurubuarẽ.

²⁰Ba ke gyo Kristo mataa opandanj kenj doo te o ba yem ne, na yee yaa ngba daa na e yena la ne. Mena doo moo tekaa kyaa ngba gyangba ma kekyaabii kenj ne ya, mona nenee doo Kristo kyaa la me manj. Lee mena doo kpene kamase kenj maa yee ma kekyaa tee kei doo na, maa mo ma wose lo Yesu Kristo doo bo. Nawolo nyi o ne gyae manj, te lee manj doo te o moo o wose fa yenj.

²¹Moo ne bee Wurubuarẽ beree kenj o ba mo boele manj ne ya. Nawolo nyi nafa akpaa Wurubuarẽ ne lee balan bo do nyi be gbenej tenee o siaman mo lee mmaraase nan doo kedi doo na, kenan na Kristo yenj kenj o ba yem ne be dana tonoo ya.

Galatiatena 3

¹Emee Kristotena banj e kyaa Galatia donoo man ne, weera te e ne yee aboo ngba ayintena ne? Amo tulii na e nyeeya te e bee naa anokoare kenj ya ne? Na e popou

siaman te me kolosi Yesu Kristo wose man nombia fa ñon nideli nyi, emee dɔɔ te be gyɔɔ e ɔpanɗan dɔɔ te ɔ yɛɲawɔ yee?

²Ɛ tira nombii kei nɔɔ fa maɲ. Mmaraase ñan kedi yele la te ɛ nyiɲa Wurubuarɛ felin ñon yaa, nyeekelee nombia ñan dɔɔ kolosi fa ñon te ɛ be lee ña di nɛ dɔɔ?

³Sena yaa ɛ gyimwɔ mena? Ɛ fiasɛ nideli ɛ ne sila Wurubuarɛ felin ñon gbɛɛɛɛ. Nɛɛɛ weera dɔɔ te ɛ ne gyae ɛ ka mo denibalan gbɛɛɛɛ tɔɔle ke?

⁴Kenan na nawolo baa nyi ɛ diyem keɲ ɛ be naa lee ɛ Wurubuarɛ ɔsom man nɛ yɛɛ yakaa baa? Koa, mɔɔ ne lee di nyi ke yɛɛ yakaa ya.

⁵Mosesi mmaraase ñan ɛ be di ñe dɔɔ nɛ dɔɔ te Wurubuarɛ moo ɔ felin ñon do ɛ man te ɔ yɛɛ gyakolon nombia ɛ man? Yaa keɲ ɛ be nyii nyeekelee nombia ñan te ɛ be lee ña di nɛ dɔɔ?

⁶Ɛ tɔɔse balee ñon bɛɛ baake nyi Aberaham nɛ wose man nombia. Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ne yako yɛɲan daale lee Aberaham wose man nyiaa, "Aberaham lee Wurubuarɛ bo di, mena dɔɔ te Wurubuarɛ lee e do nyi ɔ gbɛɛɛɛ tenɛɛ ñon Wurubuarɛ siaman."

⁷Mena dɔɔ kaboena nyi yaa gyɛɲ nyiaa, balan ban bɔɔ lee Wurubuarɛ di ɲgba mena keɲ Aberaham be lee Wurubuarɛ di nɛ, ban yɛna Aberaham duulun man balan gbagba.

⁸Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ñan wulaa yakowɔ see lee gyangba gyangba keɲ pete nombia ɲɛɲan kɔɲawɔ mena nyiaa, akpaa balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya ne de lee ñon Wurubuarɛ di na, ñon mɔ waa lee wɔ do nyi be gbɛɛɛɛ tenɛɛ ɔ siaman. Wurubuarɛ wulaa yakowɔ see fa Aberaham nyiaa, "Lee nyan dɔɔ te maa hiraa tɛɛle kei dɔɔ balan pou."

⁹Lee mena dɔɔ balan ban pou baa lee Wurubuarɛ di ɲgba mena keɲ Aberaham be lee e di nɛ, Wurubuarɛ waa hiraa wɔ ɲgba mena keɲ ɔ be hiraa Aberaham nɛ.

¹⁰Walan kamase ñon ɔ yako nyi ɔ ne di Mosesi mmaraase ñan dɔɔ na ɔ gbɛɛɛɛ ke nyin tenɛɛ Wurubuarɛ siaman na, Wurubuarɛ waa falaa ɔtenate. Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ñan ne yako nyiaa, "Walan kamase ñon ɔ te di kpene kamase keɲ bɔɔ ɲmarase do Mosesi mmaraa tɔne keɲ man nɛ dɔɔ kelii ɔto ya na, Wurubuarɛ waa falaa e"

¹¹Nombii na anokoare yɛna nyiaa, Wurubuarɛ bɛɛ lee ɲolo do nyi ɔ gbɛɛɛɛ tenɛɛ ñon Wurubuarɛ siaman nyi keɲ ɔtenate ne di Mosesi mmaraase ñan dɔɔ nɛ dɔɔ ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ne yako nyiaa, "Walan kamase ñon lee ɔ keleeɗi dɔɔ te ɔ gbɛɛɛɛ da tenɛɛ Wurubuarɛ siaman na, Wurubuarɛ waa lee ɔtenate nyee."

¹²Nyi akpaa ɲolo da mo ɔ wose lo Mosesi mmaraase ñan dɔɔ te ɔ yase ɔ sia ɔ ne di ñe dɔɔ na, kenan na bɛɛ tekaa hia nyi ɔtenate dɛɛ lee Wurubuarɛ di penaa waa nyin nyeekelee ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ne yako nyiaa, "Walan ñon ɔ ne di Mosesi mmaraase ñan dɔɔ nideli na, waa nyin nyeedon kekpa bo lee mmaraase ñan kedi dɔɔ"

¹³Mosesi mmaraase ɲan te yeli Wurubuarɛ te falaa daa, nawolo nyi de bɛɛ tale di ɲe dɔɔ kelii ɔto ya. Mɔna Kristo ta lese daa lee mmaraa kenan kɛfaala tɛɛ. Don moona kɛfaala kenan gyakaa ɔ wose dɔɔ deban ken ɔ be lɛɛ da yɛɲ yɛɲ ɔpanɗan dɔɔ nɛ. Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia anmarasɛɲ see ɲan ne yako yɛnan daale nyiaa, "Ba te falaa walan kamase ɲon waa yɛɲ ɔpanɗan dɔɔ nɛ"

¹⁴Kristo yɛɲa la tɔ de nombiakumɛɛ pou kom na Wurubuarɛ ke ta ɔ dɔɔ hiraa balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, ɲgba mena ken ɔ be hiraa Aberaham nɛ. Na lee da ke lɛɛ Yesu di dɔɔ Wurubuarɛ ke fa daa ɔ felin ɲon ɔ be yako see nyi waa fa daa nɛ.

¹⁵Me tebia, ɛ yɛla maa mo nombia ɲan ɛ wulaa ɛ gyeɲ nɛ mo lese nombia kɛɲa man wola ɲon. Nyi balan bala de yako nombii see na, ɲolo be kyaa ken waa tale wolɛɛ ke yaa waa kyɛɛkee ke ya. Mena yaa Wurubuarɛ nombia ayakon see kɛɲa mo doo.

¹⁶De naana Aberaham na ɔ duulun man walan te Wurubuarɛ yako mena nombia kɛɲa see fa. Wurubuarɛ nombia anmarasɛɲ see ɲan te yako nyi, "Aberaham na ɔ duulun man balan" na kawola nyi ba boe ya. Mɔna ɔ yako e nyi, "Aberaham na ɔ duulun man walan" na kawola nyi walan dokolon koon nombia te Wurubuarɛ ne yako. Walan ɲonan yɛna Yesu Kristo.

¹⁷Nombii ken mɛɛ yako nɛ ka asɛɛ yɛna nyiaa, Wurubuarɛ wulaa yakowɔ see fa Aberaham kulutooneɲ sɔɲononɲɛ akpɛɲ anaara na sao na kufu (430) wole pete ɔ kaa moo mmaraase ɲan fa Mosesi. Mena dɔɔ mmaraase ɲan ɔ ba mo fa Mosesi nɛ be gyae ke tale wolɛɛ keyako see ken ɔ be yako see fa Aberaham nɛ ya.

¹⁸Mena dɔɔ Wurubuarɛ be gyae waa mo ɔ nhira ken fa ɲon nyi ken ɛ ne di Mosesi mmaraase ɲan dɔɔ nɛ dɔɔ ya, mɔna lee ken ɔ be wulaa kan ntam yako see nyi waa mo fa ɲon dɔɔ. Mena ke mo te Wurubuarɛ moo ɔ nhira ken fa Aberaham yakaa, nawolo nyi ɔ wulaa yakowɔ see nyi waa mo ke fa e.

¹⁹Nyi akpaa mena na, won dɔɔ te Wurubuarɛ faa mmaraase ɲan? Kpene ken dɔɔ ɔ ba mo ɲa kpu na keyako see ken fa wɔ yɛna nyiaa, ɔ ne gyae nyi balan ka gyeɲ kpene ken yɛɛ dukum ke. Wurubuarɛ faa mmaraase ɲan bo na ɲa ke doo kelii deban ken Aberaham duulun man walan ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kon nɛ ke kon. Wurubuarɛ tɛɛ ɔ kpilala dɔɔ mo ɔ mmaraase ɲan fa Mosesi, te ɲon mo moowɔ fa balan ban. Nawolo nyi ɲon doo la Wurubuarɛ na balan ban nsana.

²⁰Walan ɲon ɔ doo balan bala nsana nɛ, ɔ ba sɛɲɛ fa dikpii dokolon ya. Mɔna Wurubuarɛ ɲon dana don nyi waa yɛɛ kpene kamase ɔ baam dɔɔ. Mena dɔɔ ɔ bee hia nyi ɲolo waa doo ɲon na balan nsana ya.

²¹Na kei nawolo baa nyi Wurubuarɛ mmaraase ɲan, na keyako see ken ɔ be yako see nɛ bɛɛ kyaa na donja baa ya yaa? Korakora, be doo mena ya. Akpaa nyi mmaraase ɲaale kyaa ken gyae ke tale fa walan nyeedon na, kenan na nafa walan de di ɲe dɔɔ na, ɔtenate gbɛɛnɛɲ gyae ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman.

²²Mɔna Wurubuarɛ nombia anmarasɛɲ see ne yako nyiaa, dukum te di tɛɛle kei balan pou dɔɔ mena dɔɔ boɔ ne tale baa di mmaraase ɲan dɔɔ ya. Lee mena dɔɔ Wurubuarɛ

yakowo see nyiaa, balan ban pou baa lee Yesu Kristo di na, baa nyin nyeedon kekpa keŋ ɔ be yako see nyi waa fa balan ne.

²³Pete Yesu Kristo ke kɔŋ na, Mosesi mmaraase ŋan te to daa do ŋgba mena keŋ bee to walaŋ do deni man ne. Kenan wole na te Wurubuaɛ kaa lesewo wola daa nyiaa, nyi walaŋ de lee Yesu Kristo di na waa tale nyin ɔ wose lee mmaraase ŋan tee.

²⁴Kei nawolo baa nyi, na Mosesi mmaraase ŋan ne diina de dɔɔ pete Kristo kɔŋawo. Kristo ke kɔŋ wole na, lee ŋon Kristo keleedi man te walaŋ gbɛeneŋ na tenee Wurubuaɛ siaman.

²⁵Neneɛ keŋ dɔɔ lee Kristo di dɔɔ, mmaraase ŋan ba tekaa dana don de dɔɔ bela ya.

²⁶Lee mena keŋ ɛ be lee Yesu Kristo di dɔɔ, te ɛ popou bese Wurubuaɛ bia gbagba ne.

²⁷Nawolo nyi emee ban pou bɔɔ sɔ ŋon Wurubuaɛ lon Kristo man ne, te yeli emee na Kristo ta bese walaŋ dokolon. Lee mena dɔɔ Kristo dinɔɔ keŋ te kaa doo ɛ man.

²⁸Lee mena dɔɔ n yee Gyuda baale o, n te yee Gyuda baale ya o, n yee gbeni o yaa n yee gyoro bu e, n yee alo e yaa n yee baale o ne, keŋ be fameneɛ bela ya. Nawolo nyi ɛ popou te yee dokolon Kristo man.

²⁹Nyi akpaa ɛ yee Kristo balanwo na, kenan na ɛ yee Aberaham duulun man balanwo. Mena ke mo te Wurubuaɛ waa hiraa ŋon, ŋgba mena keŋ ɔ be yako see nyi waa hiraa Aberaham ne.

Galatiatena 4

¹Ɛ yela maa mo me nombii ma aneyakon kei maa na nombia keŋa wola ŋon kpene keŋ mee gyae maa yako ne. Nyi abɔɔ diiri see ɔ yee biikyaa e ne, na yee yaa ŋgba ɔ yee gbeni e ne. Be fameneɛ nyi abɔɔ ŋan pou yee ɔ wui ya.

²Nawolo nyi deban keŋ ɔ see ɔ yee biikyaa e ne, ɔ doe kegyiise baale nyinmaa man. Ban ne gyae la baa kee ŋon na abɔɔ ŋan pou dɔɔ, kelii deban keŋ ɔ kya ba see nyi baa mo abɔɔ ŋan do e ɔ nyinmaa man ne.

³Nafɔ mena ke te daa mo doo. Nawolo nyi deban keŋ da te lee ta Yesu nombia ŋan di ya ne, na teeɛ kei dɔɔ nombia ne diina de dɔɔ lee da kekyaabii man ŋgba gbeni ne.

⁴Mona deban keŋ Wurubuaɛ ba see ne kelii na, ɔ kpila ŋon gbagba bu kɔŋ teeɛ kei dɔɔ te ɔ yela alo lola e. Mena deban kenan na, balan doo bo Gyudatena mmaraase ŋan tee.

⁵Wurubuaɛ kpila ɔ bu kei bo nyi waa kɔŋ kaa to de nombiakumee pou kom, na waa lese daa lee mmaraa keŋ don tee, na dee nyin bese Wurubuaɛ bia gbagba.

⁶Neneɛ keŋ dɔɔ bese Wurubuaɛ bia dɔɔ ne, ɔ te yeli ɔ bu ŋon felin ŋon te kaa kyaa de konɔɔse man. Felin ŋonan ne yeɛ la te dee tale baake Wurubuaɛ nyi "De kya" ne.

- ⁷Lee mena dɔɔ ɛ te yɛɛ gbenjawɔ bela ya, mona nenɛɛ dɔɔ ɛ ta bese Wurubuarɛ bia. Te lee mena ken ɛ ba bese Wurubuarɛ bia dɔɔ, ɛ ke nyin abɔɔ njan pou waa mo fa ɔ bia nɛ.
- ⁸Gyangba ken ɛ ta gyeɲa ta Wurubuarɛ ya nɛ, na ɛ na som beɛneɲ njan nafa tekaboena nyi yaa som nja ya nɛ te ɛ bese nje gbenja. Bane mo te yɛɛ Wurubuarɛ e ken kaboena nyi yaa som e ya.
- ⁹Mona nenɛɛ ken ɛ be kaa gyeɲ Wurubuarɛ, yaa maa yako nyi nenɛɛ ken njon Wurubuarɛ ba gyeɲ njon nɛ, won dɔɔ te ɛ ne gyae ɛ ka bese ke sila tɛɛle kei dɔɔ waranase abɔɔ njan nɔɔ tan don ya nɛ? Ɛ ne gyae baa nyi ɛ ka bese ke doo mena abɔɔ nenan tɛɛ ngba gbenja nɛ bela?
- ¹⁰Me te nyii nyi ɛ ne di Gyudatena ɔsom weeya na gyaalanja na debanɛ na kulutooneɲ kpaakpaa njaale ngba mena ken ba mmaraase na wolo nɛ. Ɛ ne yɛɛ kenja pou nɛ, na emɛɛ gyeɲ nyi Wurubuarɛ kegyaebii yaa ɛ ne yɛɛ nɛ.
- ¹¹Ɛ nombia ayɛɛsa dana man gyakolon. Ne yɛɛ man nyi diyem ken moɔ naa yɛɛ tom ɛ gyan nɛ pou te yɛɛ yakaa.
- ¹²Me tebia, mɛɛ waase njon bo nyi ɛ kaseɛ man. Nawolo nyi ken na ma keyɛɛ Gyuda baale koran nɛ, ma moo ma wose ngba ɛ man nolo nɛ ken nyi moɔ na tekaa di Gyudatena mmaraase njan dɔɔ ya. Ɛ te yɛɛ ta kolo kum mo tia man ya.
- ¹³Ɛ tɔɔse nyi ma kekɔɲ ɛ gyan gyangbate ken nɛ, kawee yele la te me nyinja gbɛɛ kolosi Kristo nombia kpaakpaa njan fa njon.
- ¹⁴Doo nyi na me kawee kenan yɛɛ kateesa ke fa njon, mona ɛ te nmanyan man ya te ɛ te bɛɛ man mo ya. Ɛ lɛɛ man ngba Wurubuarɛ kpilale nolo lee la adido kɔɲ nɛ, yaa ngba man yena Yesu Kristo njon gbagba nɛ.
- ¹⁵Mena deban kenan na me naawɔ nyi gyon daale doo ɛ man ken nyi nafa yen nyinja gbɛɛ koran na, yen kuli emɛɛ gbagba ɛ siabia do man. Nenɛɛ mena gyon kenan lanja alen?
- ¹⁶Ken moɔ yako njon anokoare ken dɔɔ na, me ta bese ɛ kolare?
- ¹⁷Balan ban bɛɛ beo yɛɛ ba wose nyi be yɛɛ Kristotenawɔ nɛ, bɛɛ gyae bo nyi baa beo njon na ɛ kaa di Gyudatena mmaraase njan dɔɔ, mona nja be gyae ke yɛɛ tɔnɔɔ kamase fa njon ya. Bɛɛ gyae bo nyi baa tira daa na njon nsana, na ɛ ke nyin mo ɛ loo pou gyakaa be dɔɔ.
- ¹⁸Akpaa ɛ yase ɛ sia te ɛ ne yɛɛ kolo kpaakpaate na ke dei. Mona kaboena nyi yaa yɛɛ ke deban kamase. Te yɛɛ nyi me kyaa ɛ gyan kaagen te ɛ ke yɛɛ ke ya.
- ¹⁹Me bia kpaakpaa, mena ken alo na donɛɛ te ɔ ne naa diyem nɛ, mena yaa mɛɛ naa diyem lee emɛɛ dɔɔ. Te maa naa mena diyem kei kelii deban ken ɛ ke nyin Kristo dinɔɔ ken.
- ²⁰Ma kegyaebii yena nyi nafa na me kyaa ɛ gyan, na maa kyɛɛkee ma kekolosi na ke kyaa na ɛ kegyaebii. Nawolo nyi ɛ nombia ayɛɛsa dana man gyakolon.

²¹Ɛ yela maa boose ɲon nombii kei. Ɛmɛɛ baɲ ɛ ne gyae nyi ɛ ke doo Mosesi mmaraase ɲan tɛɛ nɛ, gbagbaagba na ɛ gyen kpene ken mmaraase ɲan ne yako?

²²Wurubuaɛ nombia aɲmarasen see ne yako nyiaa, Aberaham lola bia baala bala. Be man ɲolo ɔ naa yɛɛ gbeni e, te ɲolo mo ɔ naa yɛɛ gyoorobu e.

²³Aberaham bu ɲon gbeni ɲon ba lolo fa e nɛ, ba lola e bo ɲgba mena ken alo kamase ne taɲ lolo nɛ. Mɔna ɲon gyoro bu ɲon ba lolo fa e nɛ doo, Wurubuaɛ wulaa yakowo see nyi baa lola e pete be kaa lola e.

²⁴Mena nombia kenja yɛɛ dudu ke ken na lese nombia ɲaale wola. Ala bala kɛwo senɛɛ fa nokebakesee ala ɲan Wurubuaɛ be bake see fa ɔ balan nɛ. Nokebakesee ken ba lee Sinai bula doo nɛ, ken senɛɛ la fa alo ɲon bɛɛ baake e nyi Haga nɛ. ɔ bia yɛna balan baɲ Mosesi mmaraase ɲan ba besena wo yɛɛ gbenja nɛ.

²⁵Haga senɛɛ fa Sinai bula ken ke kyaa Arebia tɛɛle man nɛ. ɔ yɛɛ ɲgba gyen wee kei Gyerusalem nɛ. Mosesi mmaraase ɲan ta besena ke man balan baɲ pou yɛɛ gbenja.

²⁶Mɔna Gyerusalem ken ke kyaa adido nɛ, ken yɛɛ ɲgba gyoro bu ɲon bɛɛ baake e nyi Saara nɛ. Ke man bia be doo mmaraase kamase tɛɛ ɲgba gbenja nɛ ya. Saara ɲonan yɛna daa baɲ doo doo Gyudatena mmaraase tɛɛ ya nɛ de naa.

²⁷Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia aɲmarasen see ne yako nyiaa, "Nyaɲ ɔlamanbo ɲon n ta lola ta see ya nɛ, yela ke yɛɛ nen gyon. Nyaɲ ɲon n ta doɲee ta see ya nɛ, yela ke yɛɛ nen gyon na n ke lo akelelee. Doo nyi n baale ta lese ɔ sia lee n doo, mɔna maa yela waa bese koɲ n gyan na n bia ke wuku kela ɲon ɔ kyaa yale tɛɛ nɛ."

²⁸Me tebia Kristotena, ɛ yɛɛ ɲgba Asiki nɛ. Nawolo nyi mena ken Wurubuaɛ be wulaa yako ɔ nombia see pete bo kaa lola e nɛ, mena yaa ɔ yakowo see te daa mo kaa bese ɔ bia nɛ.

²⁹Debaɲ kenan man na, bu ɲon bo lola e ɲgba mena ken bɛɛ lola walaɲ kamase nɛ, naase bu ɲon bo tɛɛ Wurubuaɛ felin ɲon doɲ man lola e nɛ diyem. Mena ke yaa sɛɛ doo kaa lii gyen wee kei nɛ.

³⁰Mɔna sena te Wurubuaɛ nombia aɲmarasen see ɲan ne yako? Nombia ɲan yakowo nyiaa, "Gegi gbeni ɲon na ɔ bu, nawolo nyi tekaboena nyi gbeni bu ɲon waa di ɔ kya aboo kpu na gyoro bu ɲon ya."

³¹Mena doo me tebia, da te yɛɛ gbeni ɲon biawo ya. De yɛɛ gyoro bu ɲon biawo.

Galatiatena 5

¹Kristo te lee da nyeeya yela de te nyin da wose bese gyoorobia. Mena doo kaboena nyi yaa sen ɛ keleedi ken man kenken. Ɛ na fa ɲolo gbɛɛ na waa besena ɲon yɛɛ ɔ gbenja bela ya.

²Ɛ tei me nɔwɔya nideli. Maŋ Pɔɔl ne yako na ŋon nombia keŋa ne nyiaa, akpaa ɛ fa gbɛɛ nyi baa kara ŋon ɛ baala wose ŋgba mena keŋ Mosesi mmaraase ŋan nawolo ne, na nawolo baa nyi kpene keŋ Kristo be yɛɛ ne be taŋ tɔnɔɔ fa ŋon korakora ya.

³Mɛɛ yako ŋon ɛ ke nyii nideli bela nyiaa, akpaa ɛ man ŋolo de fa gbɛɛ nyi baa kara e ɔ baala wose ne, kenan na kaboena nyi ɔtenate dee di Mosesi mmaraase ŋan pou dɔɔ.

⁴Akpaa ɛ man ŋolo de yɛɛ kakyeŋ nyi ɔ ne di Mosesi mmaraase ŋan dɔɔ na Wurubuaɛ ke nyiŋ lee e do ne, kenan na nawolo baa nyi ɔtenate te tira ɔ wose lee Kristo man. Mena ke mo yaa ɔtenate te tira ɔ wose lee Wurubuaɛ berɛɛ keŋ ɔ na mo boele balan ne man.

⁵Daa dɔɔ, Wurubuaɛ felin ŋon doŋ man dɔɔ de loo gyakaa nyi Wurubuaɛ waa lee daa do nyi de gbɛeneŋ teneɛ ɔ siaman, nawolo nyi dɛɛ lee Kristo di.

⁶Yesu Kristo kelɛɛdi be famene nyi ŋolo kara ɔ baala wose yaa ɔ te kare ya. Mɔna kpene keŋ ne hia yɛna nyi dɛɛ lee Yesu Kristo di, na dɛɛ gyae Wurubuaɛ na de tebia.

⁷Kewalan keŋ na, nafo ɛ ne yɛɛ nombia kpaakpaa lee ɛ kelɛɛdi keŋ man. Nɛnɛ amote beo na ŋon te ɛ tinaa anokoare keŋ kesila yela?

⁸Ma gyeŋ nyi mena kabeo kei ta lee Wurubuaɛ gyan ya. Nawolo nyi ŋon baake na ŋon nyi ɛ kaa bese ɔ bia.

⁹Mena keŋ beɛ mo bodobodo tee kyomii do bodobodo bilin man te ne yeli kɛɛ koro ne, mena ke mo te nombiikum bii gyae ke tale beo balan burum.

¹⁰Mɔna mɛɛ lee de Gbengyoo Yesu di nyiaa, ɛ be gyae ɛ ka lee me wole ke lee nombii wole daale di bela ya. Walaŋ kamase ŋon waa yela ɛ ka lee me wole ke lee nombii wole daale di na, ɔtenate yɛɛ won e o, ɔ te yɛɛ won e ya o ne, Wurubuaɛ waa won ɔ denjele.

¹¹Me tebia, nyi akpaa me gyakaa mee kolosi nyi yaa kara ɛ baala wose pete Wurubuaɛ ke lee ŋon do ŋgba mena keŋ Gyudatena mmaraase ŋan nawolo na, won dɔɔ te bɛɛ naase maŋ diyem? Nyi meŋ ne kolosi baa nyi, kaboena nyi walaŋ waa kara ɔ baala wose penaa Wurubuaɛ ke lee e do ne, nafo Gyudatena be gyae baa naase maŋ diyem nyi mee kolosi Kristo yeŋ keŋ ɔ ba yem ɔpanɗan dɔɔ ne nombia ya.

¹²Balan ban be dana baala wose kekara nombia bɛɛ naase ŋon diyem ne, nafo maŋ kegyaebii yɛna nyi baa gyeŋ gyu ka lese ba wose saaye gba.

¹³Me tebia, emɛɛ dɔɔ Wurubuaɛ baake ŋon bo nyi ɛ kaa bese gyooro bia. Mɔna ɛ na yeli ɛ gyoorobiiri keŋ ke fa ŋon gbɛɛ na ɛ ke yela ɛ lookum ke di ɛ dɔɔ ya. Ɛ mo balan kegyae gyae doŋa na ɛ ke kyo doŋa.

¹⁴Mosesi mmaraase ŋan pou seŋɛ bo nombii dokolon dɔɔ. Keŋ yɛna nyiaa, "Gyae n dɔɔ ŋgba nyan gbagba n wose ne."

¹⁵Mɔna nyi akpaa ɛ sɛɛ ɛ ne yoo na doŋa ŋgba wonembia kumɛɛ na, kenan na ɛ kɛɛ ɛ wose nideli. Na mena ya na, ɛ ka koe doŋa munu.

¹⁶Mena dɔɔ mɛɛ yako ŋon baa nyiaa, ɛ yela Wurubuarɛ felin ŋon ke ta ɛ siaman lee kpene kamase keŋ ɛ ne yɛɛ nɛ man. Akpaa ɛ yɛɛ mena na, ɛ ba tekaa sila ɛmɛɛ gbagba nombiakumɛɛ ŋan ɛ ne gyae nɛ ya.

¹⁷Nawolo nyiaa, abɔɔ ŋan deniwalaŋ kegyaebii keŋ ne gyae waa yɛɛ nɛ, na ŋan te Wurubuarɛ felin ŋon ne gyae nyi waa yɛɛ ya. Wurubuarɛ felin ŋon na deniwalaŋ kegyaebii keŋ bɛɛ gyoo ya. Lee mena dɔɔ ɛmɛɛ be gyae ɛ ke tale yɛɛ ɛ kegyaebii ya.

¹⁸Mɔna akpaa ɛ yɛɛ kpene keŋ Wurubuarɛ felin ŋon ne gyae nyi yaa yɛɛ na, kenan na ɛ ba tekaa doo Gyudatena mmaraase ŋan tɛɛ bela ya.

¹⁹Abɔɔ ŋan deniwalaŋ kegyaebii ne gyae nyi waa yɛɛ nɛ, ŋe bɛɛ weese ya. Dan yena nyi n ka lee n wɛɛle yaa n baale wole, yaa n ka mo ayimɛɛ wuu n wose, yaa desɛŋ nombia keyɛɛ.

²⁰Daale mɔ yena bane ɔsom, na yolo nombia, na balan kekɔla, na kale kegyae, na daaworo nombia, na baŋ kagyeŋ, na kedikum, na aŋmaareŋ nombia, na dɔŋa wole kalee.

²¹Daale mɔ yena sibii, na solon kenyoɔ dɛɛse, na nɔɔkedi keŋ ayoi kumɛɛ doo ke man, na nombia nkarankaraŋ keyɛɛ, na nombiakumɛɛ ŋan pou ŋe yɛɛ ŋgba keŋa dinɔɔ nɛ. Mɛɛ faree ŋon baa bela ŋgba mena keŋ mɔɔ wulaa faree ŋon kaalaŋ nɛ nyiaa, walaŋ kamase ŋon ɔ ne yɛɛ mena abɔɔ keŋa na, ɔ be gyae waa nyin gbɛɛ gyuu Wurubuarɛ gyoorobiiri keŋ man ya.

²²Mɔna nyi Wurubuarɛ felin ŋon de kɔŋ kaa doo n man na, abɔɔ ŋan ɔ ne yeli n ne nyim yena, balan kegyae, na kenyaŋee, na wosefɛɛreŋ, na konɔɔ kenyin, na wɔɛ keyɛɛ, na deeli keyɛɛ, na anokoare kedi,

²³na wose keyɔkɔse, na wose dɔɔ kedi. Mmaraa kamase be kyaa keŋ ne tɔ mena abɔɔ kɔŋa keyɛɛ ya.

²⁴Baŋ pou be yɛɛ Yesu Kristo balanwɔ nɛ, be te tina be nombiakumɛɛ na lookum keŋ pou doo be man nɛ yela.

²⁵Wurubuarɛ felin ŋon te fa daa nyeedon wole. Mena dɔɔ kaboena nyi dɛɛ yela felin ŋonaŋ ka wola daa gbɛɛ keŋ man dɛɛ kyaa de dinɔɔ wole kenan man.

²⁶Mena dɔɔ ɛ na yeli dɛɛ gate da wose adido, yaa dɛɛ do dɔŋa baŋ yaa de sia keyɛɛ dɔŋa abɔɔ ya.

Galatiatena 6

¹Me tebia, akpaa ɛ naa nyi ɛ man ŋolo ne yɛɛ dukum nɛ ɛmɛɛ baŋ Wurubuarɛ felin ŋon doo ɛ man nideli nɛ, ɛ gyuu kekɔlosi fa e wose keyɔkɔse man na waa nyin bese kɔŋ gbɛɛ kpaakpaate keŋ man. Mɔna ɛ kɛɛ ɛ wose nideli, keŋ nyi ɛmɛɛ mɔ be yɛɛ dukum kenan ya.

- ²Ɛ yela ɛ tebia nombia ke yɛɛ ɛ nombia. Akpaa ɛ yɛɛ mena na, na nawolo baa nyi Kristo kegyaebii yaa ɛ ne yɛɛ.
- ³Akpaa ŋolo ne kɛɛ ɔ wose nyi ɔ yɛɛ walaŋ ŋolo e, mona kegbagba na ɔ te yɛɛ ŋolo e ya nɛ kenan na ɔ na beo ɔ wose bo.
- ⁴Kaboena nyi walaŋ kamase waa gyoo ɔ wose man nideli kɛɛ nyi ɔ nombia ayɛsa dei. Akpaa ɔ naa nyi ɔ nombia ayɛsa dei na, kenan na waa tale gyina ɔ wose adido lee ŋon gbagba ɔ nombia ayɛsa dɔɔ, keŋ nyi ɔ be gyae waa mo ɔ wose maa na ŋolo ya.
- ⁵Nawolo nyi, kaboena nyi walaŋ kamase waa seele ŋon gbagba ɔ kasolo.
- ⁶Walaŋ kamase ŋon bɛɛ wola e Wurubuarɛ nombia nɛ, abɔɔ kpaakpaa ŋan ɔ dana na kaboena nyi waa yela ŋaale ke tun walaŋ ŋon ɔ na wola e nombia ŋan nɛ.
- ⁷Ɛ na beo ɛ wose ya. Dolo be gyae waa tale kulu Wurubuarɛ ya, nawolo nyi kpene kamase keŋ walaŋ de duu na, keŋ ke te waa kɔ.
- ⁸Walaŋ kamase ŋon ɔ ne yɛɛ kpene keŋ ɔ dinɔɔ kum keŋ ne gyae na, gyae ke yela waa wolɛɛ kekpaakekpaa lee ɔ dinɔɔ kum kenan man. Mona walaŋ kamase ŋon ɔ ne yɛɛ kpene keŋ Wurubuarɛ felin ŋon ne gyae na, gyae ke yela Wurubuarɛ felin ŋon ke fa e nyeedon kekpaakekpaa.
- ⁹Ɛ na yeli deeli keyɛɛ ke takaa daa ya. Nawolo nyi akpaa deeli keyɛɛ te takaa daa ya nɛ, Wurubuarɛ waa tɔ daa kom deban kpaakpaate keŋ man.
- ¹⁰Lee mena dɔɔ akpaa de nyin gbɛɛ nyi dɛɛ yɛɛ deeli na, kaboena nyi dɛɛ yɛɛ ke fa walaŋ kamase. Tuturu na ɛ yela dɛɛ yɛɛ deeli fa de tebia Kristotena.
- ¹¹Ɛ kɛɛ me nɔɔwoya ɔtoman nyinjan kenja na ɛ kena nyi man gbagba moona me nyinmaa ŋmarase kenmarasebia dinaana kenja yelee ŋon nɛ.
- ¹²Balaŋ ban bɛɛ gyae nyi be nombia ka gyoo Gyudatena sia nɛ, ban na ŋere na ŋon nyi yaa kara ɛ baala wose. Mena balaŋ benan ne yee nyi akpaa be kolosi Kristo yen keŋ ɔ ba yem ɔpanɗan dɔɔ nɛ wose man nombia na, balaŋ baa naase wo diyem.
- ¹³N kɛɛ na, balaŋ ban bɔɔ kara be baala wose nɛ koran bɛɛ tale di mmaraase ŋan dɔɔ ya. Mona bɛɛ gyae bo nyi ɛ ke kara ɛ baala wose, na baa nyin gyina ba wose adido nyi ban ye le la te ɛ kara ɛ baala wose te ɛ bese be balaŋ.
- ¹⁴Te man dɔɔ nyi maa gyina ma wose adido koran na, kenan na de Gbengyoo Yesu Kristo yen keŋ ɔ ba yem ɔpanɗan dɔɔ nɛ, ke nombia dɔɔ te maa gyina ma wose adido. Nawolo nyi lee Kristo yen keŋ dɔɔ, tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ pou ta tekaa yɛɛ kolo ke me siaman ya. Mena ke mo yaa lee Kristo yen keŋ dɔɔ, tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ kegyae loo ta lee me man.
- ¹⁵Nyi ŋolo kara ɔ baala wose yaa ɔ te kare ya o nɛ, keŋ bee hia ya. Kpene keŋ ne hia yena nyi lee Kristo dɔɔ ɔtenate te nyin dinɔɔ wole.

¹⁶Balanɔ ban pou bee nyii nombia keɲa te bee di ɲe dɔɔ nɛ, Wurubuaɛ waa wii be waraɲase na waa fa wo wosefeɛɛɛɛɲ. Mena balanɔ kewo yena Wurubuaɛ bia gbagba ban ɔ ba lese nɛ.

¹⁷Lee gyɛɲ ne gyu nɛ, mɛɛ fane nyi ɲolo na tekaa naase maɲ diyem bela ya. Nawolo nyi gyaɲtaɛɛ ɲan moɔ nyim lee ketuku na boya kefuɲii keɲ me yɛɛ Kristo kpilale e dɔɔ nɛ tekaboe maɲ.

¹⁸Me tebia, de Gbeɲgyoo Yesu Kristo waa mo ɔ beɛɛ boele ɛ popou na waa seɲ ɛ wole Amen.

Efesotena

Efesotena 1

¹Tone kei lee man Pool non Wurubuaɛ be gyae nyi maa bese Yesu Kristo kpilale ne gyaɲ. Mɛɛ ŋmarase ke mee yeleɛ ɛmɛɛ Kristotena ban ɛ kyaa Efeso donɔɔ man, te Wurubuaɛ ba mo ɔ nyinmaa gyakaa ɛ dɔɔ te ɛ ne di anokoare ɛ gbɛɛneɲ man fa Yesu Kristo nɛ.

²Wurubuaɛ non ɔ yɛɛ de kya e, na de Gbɛngyoo Yesu Kristo baa mo be bɛɛɛ boele non, na baa fa non wosefɛɛɛɛɲ.

³Ɛ yela dɛɛ lese de kya Wurubuaɛ non ɔ yɛɛ de Gbɛngyoo Yesu Kristo Wurubuaɛ na ɔ kya e nɛ yele. Nawolo nyi keɲ daa na de Gbɛngyoo Yesu Kristo yɛɛ dokolonɔ dɔɔ, ɔ ta mo abɔɔ ŋan pou kyaa adido nɛ boele daa.

⁴Yesu Kristo dɔɔ te ɔ lese daa pɛte ɔ yɛɛ tɛɛle kei na abɔɔ pou, nyi dɛɛ yɛɛ balan ban de yɛɛ non gbagba wui ɔ siaman keɲ ayimɛɛ be doo de man ya, lee mena keɲ daa na Kristo yɛɛ dokolonɔ dɔɔ.

⁵Lee kegyae keɲ ɔ ne gyae daa dɔɔ ɔ tangbɛɛwɔ yako see nyi waa ta Yesu Kristo dɔɔ mo daa yɛɛ ɔ bia lee non gbagba kegyaebii man.

⁶ɔ lese daa mena na dee nyin lese ɔ gyooro bɛɛɛ yele keɲ ɔ ba moo fa daa, nawolo nyi de yɛɛ Wurubuaɛ bu non ɔ ne gyae daa nɛ wui.

⁷Keɲ Kristo ba yem kyɛɛkee ɔ fatabo leki dɔɔ, Wurubuaɛ lɛɛ da nyee te ɔ moo de dukum kyɛɛ daa. Kei ne yele la dɛɛ naa nyi Wurubuaɛ bɛɛɛ keɲ ɔ ba mo boele daa nɛ boe nideli. Wurubuaɛ gbagba nyansa na ɔ nombia kagyɛɲ man te ɔ moowɔ yɛɛ mena.

⁹Te kpene keɲ ɔ be wulaa yako see nyi waa yɛɛ nɛ, ɔ tɛɛwɔ Kristo dɔɔ lese ɔ nombia ŋan weesɛɛ nɛ wola daa ŋgba mena keɲ ɔ ne gyae nɛ.

¹⁰Kpene keɲ Wurubuaɛ be yako see nyi waa yɛɛ nɛ yena nyi, deban keɲ de lii nɛ waa yilaa kpene kamase keɲ kyaa adido na keɲ kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ pou do Kristo tɛɛ.

¹¹Te keɲ de doo Kristo man dɔɔ, Wurubuaɛ ta mo daa yɛɛ ɔ balan mɔ, ŋgba mena keɲ non ɔ be yɛɛ abɔɔ pou be yako ɔ nyeeman see nyi waa yɛɛ daa nɛ.

¹²Wurubuaɛ yɛɛ keɲa pou na daa ban dɔɔ tangbɛɛ lɛɛ Kristo nɛ, ka lese ɔ gyoorobiiri keɲ yele.

¹³Mena te doo fa ɛmɛɛ mɔ. Ɛ ke nyii Wurubuaɛ nombia ŋan ne doo ne gbɛɛ dɔɔ te ŋɛɛ fa nyeedonɔ nɛ, ɛ lɛɛwɔ di. Lee mena dɔɔ Wurubuaɛ moo non yɛɛ ɔ wui, te ɔ moo ɔ felin non ɔ be yako see nyi waa mo do ɛ man tɔ nɔɔ nɛ see non. Kei nawola la nyi ɔ ta mo ɔ nyinmaa gyakaa ɛ dɔɔ nyi ɛ yɛɛ ɔ wui.

¹⁴Wurubuaɛ felin kei yena kpene keɲ doo ɛ man, ŋgba kpene keɲ ɔ ba mo see ateta nɛ. Kei nawolo nyi dee nyin abɔɔ ŋan pou Wurubuaɛ be yako see nyi waa mo fa ɔ balan nɛ. Kei ne yele la dɛɛ gyem nyi Wurubuaɛ waa lese balan ban pou be yɛɛ ɔ wui

ne lee be gbɛnenɛn kumɛɛ man. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ lese Wurubuarɛ gyoorobiiri ken yelee.

¹⁵Lee mena dɔɔ me ke nyii mena ken ɛ be lɛɛ Wurubuarɛ di, na mena ken ɛ ne gyae balan ban pou bɔɔ lɛɛ Kristo nombia nan di nɛ,

¹⁶me bee tina Wurubuarɛ nɔɔ ka do yela ya. Mɛɛ tɔɔse ɛ yela deban kamase ken mɛɛ fane fa Wurubuarɛ nɛ.

¹⁷Mɛɛ fane mɔ nyi Wurubuarɛ non ɔ yɛɛ de Gbɛngyoo Yesu Kristo na gyoorobia pou be kya e nɛ, waa mo ɔ felin non do ɛ man na waa yela ɛ sia kekara, na ɔ felin non ka lese Wurubuarɛ non wola non na ɛ ka gyeɛ e nideli.

¹⁸Mɛɛ solo nyi waa gyusu ɛ konɔɔse, na ɛ ke nyin gyeɛ kpene ken dɔɔ ɔ ba lese non na kpene ken dɔɔ ɛ loo gyakaa nɛ, na ɛ ke nyin gyeɛ abɔɔ nan Wurubuarɛ be yako see nyi waa mo fa ban bɔɔ mo ba wose fa Kristo nɛ. De yɛɛ abɔɔ nan na koya dana don nideli.

¹⁹Dɛɛ fane nyi yaa gyeɛ ɔ don dinaa ken ka dokoso be kyaa ya nɛ. ɔ ta mo mena don kei fa daa ban dɛɛ lɛɛ e di nɛ. Mena don kei te ɔ moowɔ gyusu Kristo lee yeɛ man, te ɔ moo e kyaaase ɔ dunolon dɔɔ Wurubuarɛ man.

²¹Wurubuarɛ te yeli Kristo te di don kela yela pou na gyoorise pou na bɛnenɛn pou na yola pou na woya pou na nɛmesɛn pou na kpene kamase ken ne di don deniwalan dɔɔ nɛ.

²²Wurubuarɛ ta mo kpene kamase do Kristo tɛɛ, te ɔ moo e yɛɛ kpene kamase nyee fa Kristo balan ban pou.

²³Kristo balan kewɔ yena Kristotena dikpii ken. Te wose kei man te Wurubuarɛ non ɔ be yɛɛ kpene kamase, te ɔ kyaa yenan kamase te ɔ ne yeli abɔɔ kamase na sem nideli gbɛɛ kamase man nɛ kyaa.

Efesotena 2

¹Gyangba ken na nombiakumɛɛ keyɛɛ te tira ɛmɛɛ na Wurubuarɛ nsana,

²gyangba kenan na, ɛ silana tɛɛle kei dɔɔ nombiakumɛɛ. ɛ silana ɔbɔnsam non ɔ yɛɛ dukum pou nyee e nɛ. Te non mɔ ne diina ban pou bɔɔ ne tɛɛ Wurubuarɛ gbɛnenɛn dɔɔ ya nɛ dɔɔ.

³Nafɔ nne te daa na wɔ mɔ pou kyaawɔ, na dɛɛ yɛɛ kpene ken dɛɛ gyae. Dee sila de dinɔɔ benɛɛ nan te dɛɛ yɛɛ kpene ken da wose na de konɔɔ man nombia na wola daa nyi dɛɛ yɛɛ nɛ. Nafɔ nne yaa Wurubuarɛ ban ken ne fa deɛle kewɔn nɛ doo de dɔɔ, ngba balan akan ban nɛ.

⁴Mona Wurubuarɛ wii de waranase te lee ɔ kegyae dinaa ken ɔ ne gyae de nombia ne dɔɔ,

⁵Ɔ tɛwɔ Kristo dɔɔ fa daa ban nafa deban kenan man dɔɔ yem de dukum man nɛ nyeedon. Mena dɔɔ ɛ tɔɔse nyi Wurubuarɛ bɛrɛɛ ken ɔ ba mo boele daa dɔɔ te ɛ nyina nyeedon.

⁶Te mena ken Wurubuarɛ be gyuuu Kristo lee yen man nɛ, mena mo yaa ɔ gyuuu daa mo lee mena yen kei man, te ɔ moo daa kekyaa Yesu Kristo gyan adido na daa na e kaa di gyoori.

⁷Ɔ yɛɛ nɛɛ kei na deban kamase ken kenja pou gyae kekɔn na, kenyin lese ɔ bɛrɛɛ na ɔ wɛ ken dɔɔ Kristo man te ka kela kpene kamase nɛ wola.

⁸Nawolo nyi, bɛrɛɛ ken ɔ ba moo boele daa, na da kelɛɛdi ken dɔɔ lɛɛdi dɔɔ te ɔ fa daa nyeedon. Kenja pou ta lee daa gbagba gyan ya, ke yɛɛ kpene ken Wurubuarɛ ba mo fa daa.

⁹Ta lee tomse nan dɔɔ yɛɛ dɔɔ ya, mena dɔɔ nolo na wola ɔ wose ne dɔɔ ya.

¹⁰Nawolo nyi Wurubuarɛ yɛɛ na daa mena ken gyen de dɔɔ nɛ. Ken daa na Kristo be yɛɛ dokolon dɔɔ, te ɔ lese daa nyi dɛɛ yɛɛ tomse kpaakpaa nan ɔ be wulaa desina see nyi dɛɛ yɛɛ nɛ.

¹¹Mena dɔɔ ɛ tɔɔse mena ken nafa lolo man na, ɛ te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Emɛɛ te Gyudatena ne baake nyi, ban ba te kara be baala wose ya nɛ. Be wui baala wose ken bɔɔ kare nɛ, nyinmaa te ba moowɔ kara.

¹²Ɔ tɔɔse nyi deban kenan na, emɛɛ na Kristo betan longoro ya. Na ɛ yɛɛ yenaasetenawɔ, ɛ te yɛɛ ban Wurubuarɛ ba lese nɛ ya. Na ɛ yɛɛ nɔɔla ban ɛ be kpue kebakesee ken Wurubuarɛ na ɔ balan be bake see nɛ man ya. Na ɛ sia be gyakaa kolo mo dɔɔ ya, te ɛ ba gyen Wurubuarɛ tɛɛle kei dɔɔ ya.

¹³Te nɛnɛ ken ɛ dɔɔ Kristo man dɔɔ, emɛɛ ban nafa ɛ kyaa lemlɛm, te ɛ ba benaa na Kristo ya nɛ, lee ɔ yen ken ɔ ba yem nɛ dɔɔ, ɔ te tuu non benaa na ɔ wose.

¹⁴Ɔn gbagba yena da wosefɛɛren. Ɔ te yɛɛ Gyudatena na ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ walan dokolon. Lee ɔ yen dɔɔ, ɔ tekerii dekyan ken nafa ke yɛɛ kekɔla dekyan te ne kpase mena balan akpen ala kɛwɔ nsana nɛ.

¹⁵Nawolo nyi, ɔ wose te ɔ moowɔ lese Gyudatena mmaraase, na gbɛnenɛ, na nombia burum nan. Kpene ken dɔɔ ɔ be yɛɛ kei yena nyi, na waa nyin mo mena balan akpen ala kɛwɔ yɛɛ dokolon kon non gbagba man. Nnɛ te ɔ yela ɔ wosefɛɛren konawɔ be man.

¹⁶Ɔ tɛwɔ ɔpanɗan ken dɔɔ pataa akpiise ala kɛwɔ, kyan wɔ mo do Wurubuarɛ man, yɛɛ wɔ walan dokolon. Nawolo nyi, ɔ ta mo ɔpanɗan ken dɔɔ lese kpene ken ne yele bɛɛ kɔla donja nɛ.

¹⁷Ɔ konawɔ kaa yako wosefɛɛren nombia nan fa emɛɛ Gyudatena ban ɛ benaa na Wurubuarɛ, na ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ.

¹⁸Ɔn dɔɔ te Gyudatena na ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ pou nyina gbɛɛ Wurubuarɛ felin dokolon man, mo gyu kya non gyan.

¹⁹Mena dɔɔ nɛnɛɛ nafo ɛmɛɛ ban ɛ ba benaa na e ya nɛ, ɛ ta tekaa yɛɛ nɔɔla na balan yenaasetenawɔ bela ya. Ɛ yɛɛ ban Wurubuarɛ be hiraa wɔ nɛ be dɔɔna na be tebia na Wurubuarɛ dekpajalanmantenawɔ.

²⁰Ɛmɛɛ mɔ, be ta mo nɔn ngba deni nɛ, Wurubuarɛ akpenkpenkgyɔɔra na Yesu kpilala ban yena dekyan ken mokɔɔ kasee. Ɛmɛɛ te bɛɛ mo ma gyakaa ke dɔɔ. Yesu Kristo gbagba yena boe ken kɛɛ fa deni ken pou don nɛ.

²¹Don dɔɔ te deni ken boe kamase na sem nideli, te kɛɛ bee bese Wurubuarɛ kedeesa deni ken bɔɔ maa see fa Wurubuarɛ ɔsom, te ayimɛɛ be doo ke man ya nɛ.

²²Ɛmɛɛ na Yesu te yɛɛ dokolon dɔɔ, te yela ɛmɛɛ na akan ban pou bese dekyae ken Wurubuarɛ ne tɛɛ ɔ felin nɔn dɔɔ kyaa.

Efesotena 3

¹Mena dɔɔ mɛɛ fane fa Wurubuarɛ. Man Pool nɔn bɔɔ kyan man to deni lee mena ken mɛɛ yako Yesu Kristo nombia nɔn mɛɛ fa ɛmɛɛ ban ɛ te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ dɔɔ.

²Ma gyen nyi ɛ te nyii nyi ɛmɛɛ dɔɔ te Wurubuarɛ moo ɔ bɛɛɛ ken boele man, na maa nyin tale yako Yesu Kristo nombia nɔn fa nɔn lee ɛ deeli dɔɔ.

³Wurubuarɛ ta lese nombia nɔn weesɛɛ nɛ wola man, ngba mena ken mɔɔ tangbɛɛ nmarase fa nɔn nɛ.

⁴Akpaa ɛ kala ke na, ɛ kena mena ken mɔɔ nyii Kristo nombia nɔn nafo nɔn weesɛɛ nɛ man.

⁵Gyangba ken na, ɔ ta lese mena nombia aweesɛɛ kenɔ wola deniwalan ya, mona Wurubuarɛ te tɛɛ ɔ felin nɔn dɔɔ lese nɔn wola Yesu Kristo kpilala na Wurubuarɛ akpenkpenkgyɔɔra ban ayimɛɛ be doo be man ya nɛ.

⁶Mena nombia aweesɛɛ kenɔ yena nyi; lee Wurubuarɛ nombia nɔn dɔɔ balan ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, ta bese Wurubuarɛ wui ngba Gyudatena nɛ. Be popou ta bese walan dokolon na ban baa di abɔɔ nɔn Wurubuarɛ be yako see nyi waa ta Yesu Kristo dɔɔ fa wɔ nɛ.

⁷Ken dɔɔ te ɔ moo ɔ bɛɛɛ boele man, te ɔ moo man yɛɛ Yesu Kristo nombia nɔn kegbetibii, lee nɔn gbagba ɔ don ken dɔɔ.

⁸N kɛɛ na, man yena Wurubuarɛ balan ban man pou kemaasa, mona man mɔ te ɔ moo ɔ bɛɛɛ ken boele, nyi maa yako Kristo wose man nombia nɔn nɛɛ lee koya te nɔn betan ɔto ya nɛ fa ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ.

⁹Na maa yela balan pou kena Wurubuarɛ nɔn ɔ be yɛɛ kpene kamase nɛ, gbɛɛ ken ɔ ba weese lee kewalan ken nɛ.

- ¹⁰Te ɔ kegyae yena nyi, debaŋ kei man ne waa ta Kristotena dikpii keŋ dɔɔ yela felin man gyoonen na donse ŋan pou ne kyaa adido ne ka gyen Wurubuaɛ sia kekara keŋ betan ɔto ya ne kpene kamase man.
- ¹¹Wurubuaɛ yɛɛ kei, lee kebake keŋ ɔ be bake see ɔ nyeeman, te betan ɔto ya ne dɔɔ. ɔ tɛɛ de Gbengyoo Yesu Kristo dɔɔ te ɔ yɛɛ kei.
- ¹²Keŋ dɔɔ lɛɛ e di te daa na e be yɛɛ dokolon dɔɔ, te dɛɛ tale gyo de konɔɔ gyu ŋon Wurubuaɛ gyan keŋ dɔɔ ne yee ya.
- ¹³Mena dɔɔ mɛɛ waase ŋon nyi, ɛ na yela ɛ wose ke tekerii ŋon lee diyem keŋ mɛɛ naa fa ŋon ne dɔɔ ya. Keŋa pou yɛɛ fa ɛ deeli dɔɔ.
- ¹⁴Kei dɔɔ te mee buŋ ma doona dɔɔ de kya Wurubuaɛ siaman.
- ¹⁵Lee ŋon dɔɔ te lonɔto kamase keŋ kyaa adido na tɛɛle kei dɔɔ ne ne nyin ka yele.
- ¹⁶Mɛɛ sola Wurubuaɛ nyi, waa mo ɔ gyooro wose deeli keŋ na waa ta ɔ felin ŋon dɔɔ, na waa fa ŋon don, na waa do ŋon kakyen.
- ¹⁷Waa yela Kristo kekyaa ɛ konɔɔ man ɛ kelɛɛdi dɔɔ, na kegyae keŋ ɛ ne gyae Wurubuaɛ na balan ne kefa ŋon don na ɛ ka sen keŋken.
- ¹⁸Na emɛɛ na Kristotena akan baŋ pou kenyin gyen nyi Wurubuaɛ kegyae keŋ ɔ ne gyae daa ne boe nideli te ka betan ɔto ya.
- ¹⁹Na ɛ ka gyen nyi kegyae keŋ Wurubuaɛ ne gyae daa ne boe, keŋ dɔɔ dɔɔ gyae dɛɛ tale naa ke man tan ya. Na Wurubuaɛ ka mo ɔ dinɔɔ pou do ɛ man.
- ²⁰Ɛ yela dɛɛ ta Yesu Kristo na Kristotena dikpii keŋ dɔɔ lese de Wurubuaɛ gyoorobiiri keŋ yele debaŋ kamase. Nawolo nyi ŋon ne tale la yɛɛ abɔɔ burum kela mena keŋ dɛɛ bɔɔse yaa dɛɛ gyuen lee ɔ don keŋ ne yɛɛ tom de man ne dɔɔ. Daa balan baŋ pou dɔɔ lɛɛ e di te daa na e yɛɛ dokolon ne, ɛ yela dɛɛ lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen.

Efesotena 4

- ¹Mena dɔɔ nenɛɛ maŋ Pɔɔl ŋon me doo deni man keŋ mɛɛ yako Kristo nombia ŋan dɔɔ ne, mɛɛ waase ŋon nyi ɛ yela ɛ dinɔɔse ke kaboena kebaake kpaakpaa keŋ Wurubuaɛ be baake ŋon ne.
- ²Ɛ yɔkɔse ɛ wose. Ɛ woo na ɛ kenyin konɔɔ. Ɛ gyae donɔa nombia na ɛ kewii fa donɔa. Ɛ na mo ŋolo mo nombia do ɛ tɔɔ man ya.
- ³Ɛ kyan ɛ wose na nɔɔdokolon keŋ Wurubuaɛ felin ne tɛɛ wosefɛeren dɔɔ fa daa ne kekyan ŋon bom.
- ⁴De popou yɛɛ dokolon. Wurubuaɛ felin dokolon kyaa la mena dɔɔ te Wurubuaɛ baake daa te de sia yakaa kolo dokolon koon dɔɔ.

- ⁵De Gbengyoo yɛɛ dokolon te Wurubuarɛ lonkeso mo dokolon koon kyaa, la te gbɛɛ dokolon mo doo te dɛɛ tɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ di.
- ⁶De popou dana Wurubuarɛ dokolon na kya dokolon. Don yɛna de popou de Gbengyoo non o kela kpene kamase, te o doo de popou man te o ne yɛɛ tom de popou man nɛ.
- ⁷Yesu gbagba kegyaebii te o moo o berɛɛ boele daa dokolon dokolon, walaŋ kamase na o wui.
- ⁸Mena doo te be nmarasewo Wurubuarɛ nombia nan man nyiaa, "Debaŋ keŋ o ne gyu adido nɛ o moo baŋ o be yoo dii be doo nɛ kpu na o wose laŋ, te o moo aboo fa balan."'
- ⁹Te akpaa be yako nyi o gyenawo gyu adido na nawolo nyi sena? Kei nawolo baa nyi, o tangbɛɛwo tisi gyoo tɛɛle kei ateta pɛ.
- ¹⁰Te non o ba gyoo tɛɛle man nɛ, non ke yɛna walaŋ non mo o ba koro gbaa noma pou na waa nyin kyaa yenaŋ kamase.
- ¹¹Aboo nan o ba mo boele o balan yɛna nyi, baale baa bese Kristo kpilala, na baale ka bese Wurubuarɛ akpenkpengyooɔra, na baale mo ka bese baŋ bɛɛ tɛɛ kolosi nombia kpaakpaa nan nɛ, te baale mo baa yɛɛ osɔfɔose na wolala.
- ¹²O moo tomse keŋa boele o balan, na waa desina wo fa wo osom keŋ, na kenying yela Kristotena dikpii keŋ ka bee nideli,
- ¹³keli debaŋ keŋ de popou dɛɛ bee yɛɛ dokolon, na dɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ bu non di nideli na dɛɛ lee Kristo de dinoo man, da keleɛdi na de kagyeŋ keŋ da gyen e nideli nɛ man.
- ¹⁴Na doo tekaa bese bia wolɛɛ keŋ balan ka mo kawola kumɛɛ kamase na ba adao gbɛeneŋ kaa beo daa, na kegyo daa gyu sia na wole ngba mena keŋ felin ne gyoo degbele lon doo nɛ ya.
- ¹⁵Mena doo e di anokoare fa donja lee e konooɔse man, na e kegyae donja nombia, na e ka mo gbɛɛ kamase man bee Kristo non o yɛɛ dikpii keŋ nyee nɛ man.
- ¹⁶Yesu Kristo man te wose man yenaase kpookpoo nan pou ne gyanee nkyakaase man kyan donja nideli. Te akpaa yenaase kpookpoo kamase keŋa ne gyae donja, te nɛɛ yɛɛ tomse nan ne kaboena na na, ne yeli Kristotena dikpii keŋ na bee nideli.
- ¹⁷Mena doo mɛɛ faree non de Gbengyoo non yele man nyi, e na kyaa bela ngba balan akaŋ baŋ boo gyen Kristo ya, te be gbɛeneŋ betan tonoo nɛ ya.
- ¹⁸Ba nyeeya man dana ditintɛɛ, te boo tan nyeedon keŋ Wurubuarɛ be fa daa nɛ ya, nawolo nyi ba te to be konooɔse bɛɛ Wurubuarɛ nombia nan kenyii.
- ¹⁹Te keŋ boo tan desɛŋ bela doo ya nɛ, be ta mo ba wose bɛɛ yɛɛ nombia akarankaran nan tekaboena ya nɛ, te nolo bɛɛ to wo gbɛɛ ya.
- ²⁰Mo emɛɛ doo, e te kasee kei lee Kristo wose man ya.

²¹Ampaŋ te ε nyii Kristo wose man nombia ŋan. Te keŋ ε yee ɔ silalawɔ dɔɔ, be ta wola ŋon anokoare keŋ doo Yesu man ne.

²²Mena dɔɔ ε tina ε dinɔɔ benee ŋan na beo ŋon, te ne wolɛε ŋon ne yela.

²³Ɛ yela ε nyeeya na ε konɔɔse man nombia ke yee wolɛε.

²⁴Ɛ yela Wurubuaɛ dinɔɔ keŋ tenɛε, te ka betan ayimɛε ya ne ke yee dinɔɔ wolɛε ε man.

²⁵Mena dɔɔ ε tina akereε kedi yela, na ε kedi anokoare fa dɔŋa. Nawolo nyi de man walaŋ kamase yee Kristotena dikpii keŋ yenaŋ daale ke.

²⁶Te akpaa ε gyeŋ baŋ na, ε na yeli ε baŋ keŋ ka mo ŋon gyu dukum man ya. Ɛ na yeli weese ka gyoo na baŋ keŋ sɛε doo ε man ya. Na mena ya na ε ke fa ɔbonsam nae dasenae na waa keese ŋon keε.

²⁸Walaŋ ŋon nafa ɔ yee ŋmɛɛlate e na, waa tina ŋmɛɛleŋ yela, na waa mo ɔ nyinmaase yee tom gbɛε kpaakpaa dɔɔ, na waa nyin kolo na waa fa ayematena mɔ.

²⁹Ɛ na yeli nɔɔwoya ŋan tekaboena ya ne ka lee ε nɔɔse man ya, mɔna ε yela ε kekolosi ka do balan kakyen na baa bee.

³⁰Ɛ na yee kpene keŋ gyae ka wee Wurubuaɛ felin ŋon ya, nawolo nyi ŋon te Wurubuaɛ moowɔ see ŋon nso, keŋ nawolo nyi ε yee ɔ wui. Kei nawola la nyi, wee daale waa kɔŋ kaa lese ŋon na ε kenying ε wose.

³¹Ɛ tina nombia akarankaraŋ keŋa pou, ŋgba tɔɔman ŋan na akpanyanŋyan na baŋ na nyeeman boalaŋ na balan kewolɛε na kale na balan katee na kelabereketao na dinɔɔ kumɛε ŋan pou keyɛε yela.

³²Mɔna ε yee wɔɛ, na ε ke wii fa dɔŋa. Ɛ mo walaŋ kamase dukum kyɛε e, ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ be tɛε Kristo dɔɔ mo ε nombiakumɛε kyɛε ŋon ne.

Efesotena 5

¹Ɛmɛε baŋ ε yee Wurubuaɛ bia baŋ ɔ ne gyae ε nombia ne, ε yee kakyen na ε kekasee e.

²Ɛ kyaa na dɔŋa gyon man, ŋgba mena keŋ Kristo be gyae daa, te ɔ ba mo ɔ wose yee ŋgba kedeesa nam, te ba gyoo Wurubuaɛ sia ne.

³Te kafon na dinɔɔse kumɛε ŋan tekaboena ya, yaa sibii dɔɔ, ε na yeli baa baake ŋa yela ε man ya. Nawolo nyi ŋan tekaboena Kristotena ya.

⁴Mena yaa desɛŋ nombia, na diyin ayɛesa, na nsendeekum tekaboena ŋon ya, mɔna ε fa Wurubuaɛ karaŋ debaŋ kamase.

⁵Mɛɛ gyae ɛ ka gyeŋ nyi, kafɔŋtena yaa baŋ bɛɛ yɛɛ ayimɛɛ nombia na baŋ be dana sibii nɛ betɔŋ dekyae Kristo na Wurubuarɛ gyoori keŋ man ya. Nawolo nyi n dana sibii na, aboo na bese bɛɛnɛŋ bo fa nɛŋ.

⁶Ɛ na yeli ŋolo ka mo akɛɛɛ nɔɔwoya ŋan betɔŋ tɔnɔɔ ya nɛ beo ŋon ya, nawolo nyi nombia keŋa doo te Wurubuarɛ baŋ ne kɔŋ balan baŋ ba deŋela dana doŋ nɛ doo.

⁷Mena doo ɛ na mo ɛ wose do na balan kɛwo dinɔɔ ya.

⁸Nafɔ gyaŋgba keŋ na ɛmɛɛ mo kyaa ditiŋtɛɛ man, te nɛnɛɛ keŋ ɛ ba bese Kristotena doo ɛ kyaa keŋmaŋɛɛ keŋ man. Lee mena doo ɛ ta ŋgba balan baŋ be kyaa keŋmaŋɛɛ keŋ man nɛ.

⁹Keŋmaŋɛɛ kei tɔnɔɔ yɛna nyi, balan ne yɛɛ aboo kpaakpaa na aboo ŋan tenɛɛ te bee di anokoare mo.

¹⁰Ɛ yɛɛ kakyeŋ na ɛ ke yɛɛ kpene kamase keŋ gyae ke yɛɛ de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ gyɔŋ.

¹¹Ɛ na mo ɛ wose do na balan baŋ bɛɛ yɛɛ ditiŋtɛɛ man aboo ŋan betɔŋ tɔnɔɔ nɛ ya. Mɔna ɛ lese mena ditiŋtɛɛ man aboo kumɛɛ ŋɛnaŋ debɔɔ.

¹²Yɛɛ desɛŋ ke gba nyi ɛmɛɛ mo yaa yoo nombiakumɛɛ ŋan balan ne yɛɛ ditiŋtɛɛ man nɛ afa.

¹³Te kpene kamase keŋ keŋmaŋɛɛ keŋ da lee ke doo na, kɛɛ lese ke dinɔɔ gbagba wola.

¹⁴Nawolo nyi keŋmaŋɛɛ keŋ ne yɛɛ la balan ne naa kpene kamase keŋ nafɔ weesɛɛ nɛ dinɔɔ. Mena doo te be Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see ne yako nyiaa, "Nyan ŋon n be doo nɛ fɔŋ lee n dosoroŋ man, Fɔŋ lee n yeŋ man. Na Kristo keŋmaŋɛɛ keŋ ke kɔŋ n man."

¹⁵Ɛ kɛɛ ɛ keta man nideli. Ɛ na tɛɛ ŋgba ayiŋtena ya, mɔna ɛ ta ŋgba siakaralatena nɛ.

¹⁶Te debaŋ kamase keŋ ɛ nyim na, ɛ mo yɛɛ kolo kpaakpaa. Ɛ na yeli debaŋ ke laŋ ŋon ya, nawolo nyi nɛnɛɛ nombiakumɛɛ keyɛɛ ta boo.

¹⁷Mena doo ɛ na gyim ya, ɛ yɛɛ kakyeŋ na ɛ ka gyeŋ kpene keŋ Wurubuarɛ ne gyae ɛ ke yɛɛ nɛ.

¹⁸Ɛ na dɛɛse ya, nawolo nyi solon kedɛɛse ne wolɛɛ walaŋ bo. Mɔna ɛ yela Wurubuarɛ felin ŋon ke doo ɛ man nideli.

¹⁹Ɛ mo nombia ŋan doo Wurubuarɛ nɔɔnɛŋse man nɛ do doŋa kakyeŋ. Ɛ mo nɔɔnɛŋ kekpee na suya kegyo keŋ ba lee ɛ konɔɔse man nɛ lese de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ yele.

²⁰Debaŋ kamase na ɛ ta de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo doo fa de kya Wurubuarɛ karaŋ lee kpene kamase man.

²¹Keŋ Wurubuarɛ keyee doo ɛ man doo, ɛ yɔkɔse ɛ wose fa doŋa debaŋ kamase.

²²Ala, ε yɔkɔse ε wose fa ε baala kpene kamase man, ngba mena kenj ε ne yɔkɔse ε wose fa de Gbenjyoo ne.

²³Nawolo nyi baale non ne diina donj ɔ wɛele non dɔɔ, ngba mena kenj Kristo ne di donj Kristotena dikpii kenj dɔɔ ne. Te Kristo kei gbagba lee na balan banj be doo Kristotena dikpii kenj yee ɔ wose ke ne nyee.

²⁴Mena dɔɔ alo kamase waa yɔkɔse ɔ wose fa ɔ baale kpene kamase man, ngba mena kenj Kristotena dikpii kenj ne yɔkɔse ka wose fa Kristo ne.

²⁵Baala, ε gyae ε wɛela nombia ngba mena kenj Kristo ne gyae Kristotena dikpii kenj nombia, te ɔ ba yem fa ke ne.

²⁶Kristo yɛjawɔ fa Kristotena dikpii kenj, te ɔ moo ɔ nombia nan yee ngba lonj ne, faafo balan banj be doo Kristotena dikpii kenj man lese ba ayimee te ɔ moo wɔ see fa Wurubuarɛ.

²⁷ɔ yee kei na waa nyin mo Kristotena dikpii kei konj non gbagba ɔ siaman kaa yee ɔ wui, kenj gyanjare yaa ayimee, yaa nombiikum kamase be doo ka wose man ya.

²⁸Mena ke mo te kaboena nyi baala baa gyae be wɛela nombia, ngba mena kenj bee gyae banj gbagba ba wose ne. Baale non ɔ ne gyae ɔ wɛele nombia ne, ne gyae non gbagba ɔ wose baa.

²⁹Dolo be kyaa kenj ɔ ne kola non gbagba ɔ wose ya, mona ɔ ne desina ke te ɔ ne kee ke dɔɔ mo. Nne mo yaa Kristo mo ne desina, te ɔ ne kee Kristotena dikpii kenj dɔɔ, nawolo nyi de yee ɔ wose man balanwɔ.

³¹Kenj dɔɔ te Wurubuarɛ nombia anjarasenj see ne yako nyiaa, "Lee mena dɔɔ baale waa lee ɔ kya na ɔ naa gyanj, na waa gyu ke kpu na ɔ wɛele na non na e ka bese walan dokolonj."

³²Mena nombii kei yee nombii kenj ke dana yunj te nolo mo be tale nyii ka asee ya. Te manj dɔɔ ma gyenj nyi Kristo na balan banj bɔɔ lee e di ne wose man nombia yaa bee yako.

³³Mena dɔɔ kaboena nyi baale kamase mo waa gyae ɔ wɛele ngba non gbagba ɔ wose ne, na alo kamase mo ke yɔkɔse ɔ wose fa ɔ baale.

Efesotena 6

¹Bia, kenj ε yee Kristotenawɔ dɔɔ kaboena nyi yaa tei ε kya na ε naa dei. Nawolo nyi ε ne yee kei na, ε ne yee kpene kenj dei.

²Tei n kya na n naa dei, nawolo nyi kei yena Wurubuarɛ mmaraa gyangbate kenj Wurubuarɛ be yako nyi n di ke dɔɔ na, nyanj kenjinj ke tonɔɔ.

³Tonɔɔ kenaj yena nyi akpaa n di mmaraa kei dɔɔ na, kpene kamase gyae ke de fa nenj na n kenjinj kyaa tee kei dɔɔ kyare.

- ⁴Kyaa, ε na do ε bia ban lee kpene ken ε ne yee wo ne doo ya. Mona kaboena nyi yaa kee be doo na ε ka wola wo Wurubuaare nombia na baa di ne doo.
- ⁵Mee kolosi mee fa emee gbeja mo nyi, ε tei ε gbengyoona ban ε kyaa be gyan ne dei lee ε konoose man, ngba mena ken ε ne tei Kristo ne.
- ⁶ε na yako nyi, deban ken be kyaa ε gyan te bee kee non doo te ε ke yee tom ka gyoo be sia na baa kelee non ya.
- ⁷ε na yee ε tomse ngba denibalan yaa ε ne yee fa ne ya, mona ε yee na na gyon ngba ε Gbengyoo Yesu yaa ε ne yee fa ne.
- ⁸Nyi n yee gbeni o, n yee gyoro bu e o, ampan yaa mee yako non nyi, Wurubuaare waa to walan kamase kom, lee o tom kpaakpaa ken o ne yee ne doo.
- ⁹Emee gbengyoona ban mo, ε tela ε gbeja ngba mena ken kaboena ne, ε naa nmaase wo ya. ε toose nyi, emee na ε gbeja ban pou yee ε Gbengyoo non o kyaa adido ne wui. Don ne diina nombia ken o bee kee nolo siaman ya.
- ¹⁰Pe me noowoya kesi na, me noowoya akan yena nyi, ε sen de Gbengyoo woole dinaa ken man kenken.
- ¹¹ε mo Wurubuaare yoo aboo nan pou do ngba yoo kegbase ne, na ε ke tale di obonsam non adao gbeneen kumee nan pou doo.
- ¹²Nawolo nyi de yoo ken dee yoo ne, te yee denibalan yaa dee yoo na ya. Mona dee yoo bo na felinkumee nan nee di don noma man ne, na felinkumee nan nee di don balan doo, te bee som na teelee kei doo ne. Felinkumee kenja njaale yena ngba woya, na beenen, na yola na nmeesen, na gyabunise na gaose na donse nan pou ne yee felinkumee na, te ne kyaa ditintee man adido na teelee kei doo ken de bee mo de sia fonee naa na ya ne.
- ¹³Mena doo ε do Wurubuaare yoo aboo nan pou, na ε kenyin tale sen kenken nmanyan obonsam non nombiakumee keyee deban kei man. Te akpaa ε yoo ken de tan na, baa naa nyi ε see ε senne ε da senae ken man.
- ¹⁴Ken doo ε desina ε wose na ε ka sen kenken. ε yela anokoare ken ε ne dii fa Wurubuaare ne ke yee ngba abosoo ne, na ε ka mo kpan ε tebase man, na ε gbeneen katenee mo ke yee ngba nyeele pampasan ken yoonootena na mo gyee be konoo ne.
- ¹⁵Te kegyae ken ε ne gyae nyi ε ke yako Wurubuaare nombia nan ne fa balan wosefeeren ne, ke yee ngba nkyokotase nan ε na doo ne.
- ¹⁶Kenja pou wole ne, ε yela ε keledi ke yee ngba nyeele pampasan ken ne. Kei te ε ke tale mo lee obonsam non apiase nan ne noose dana boalan ne.
- ¹⁷ε yela nyeekelee ken Kristo be lee non ne, ke yee ngba nyeele kototoo ken yoonootena na mo wuu lee ba nyeeya ne. Na ε ke yela Wurubuaare nombia nan, ke yee ngba yoosila ken Wurubuaare felin ne fa non nyi yaa mo tela gyoo ne.

¹⁸Ɛ mo kefane yɛɛ abɔɔ keŋa pou. Ɛ sola Wurubuarɛ na waa fa ŋon doŋ. Ɛ fane debaŋ kamase, ŋgba mena keŋ Wurubuarɛ felin ŋon na wola ŋon nɛ. Lee nne dɔɔ ɛ doo ɛ wose dɔɔ nideli, ɛ na yeli ɛ wose keyokɔse ŋon ya. Na ɛ ke fane debaŋ kamase fa Wurubuarɛ balan pou.

¹⁹Ɛ fane fa maŋ mɔ, nyi me na yee ya. Te me gyu mɛɛ yako Wurubuarɛ nombia ŋan na, Wurubuarɛ gbagba ka mo ɔ noɔwoya ŋan do me noɔman, na maa tale lese nombia aweesen ŋan doo Wurubuarɛ nombia man nɛ wola.

²⁰Lee mena keŋ ma seŋɛɛ fa nombia keŋa dɔɔ, te be kyaŋa maŋ do deni man. Ɛ fane fa maŋ, na maa gyɔ me konɔɔ yako nombia ŋan ŋgba mena keŋ kaboena nyi maa yako nɛ.

²¹Mee kpila Tikikuse, de gyoo ŋon dɛɛ gyae ɔ nombia te ɔ ne yɛɛ de Gbenɣyoo Kristo tom keŋ ke gbɛɛ dɔɔ nɛ ɛ gyaŋ. ɔ kɔŋ na waa yako ŋon ma wose man nombia pou, na ɛ ka gyeŋ ma kekyaabii man.

²²Lee mena dɔɔ te mee kpila e ɛ gyaŋ, na waa yako ŋon da kekyaabii man, na waa do ŋon kakyen mɔ.

²³De kya Wurubuarɛ na de Gbenɣyoo Yesu Kristo baa fa ɛmɛɛ de tebia ban ɛ silana Kristo nɛ wosefɛeren. Na baa yela ɛ ke gyae doŋa na ɛ ke lɛɛ Kristo di nideli.

²⁴Wurubuarɛ waa mo ɔ bɛɛɛ boele ban pou bɛɛ gyae de Gbenɣyoo Yesu Kristo kegyae keŋ betan ɔto ya nɛ.

Filipitena

Filipitena 1

¹Tone kei lee man Pool na Timoti ban de yee Yesu Kristo tewuleewo ne gyan. Dee nmarase ke dee yele emee Wurubuar balan ban pou emee na Yesu Kristo be yee dokolon, te e kyaa Filipi donoo man ne na Kristotena kegyiise na ban pou bee kyo wo ne.

²De kya Wurubuar na de Gbengyoo Yesu Kristo baa mo be beree boele non na baa fa non wosefeere.

³Deban kamase ken me toose non na, mee fane fa me Wurubuar karan lee e doo.

⁴Mena mo te deban kamase ken mee fane fa non na mee mo gyon fane.

⁵Nawolo nyi lee deban ken e be lee Wurubuar nombia nan di ne, te e gyakaa e ne kyo man lee nombia nenan kekolosi man kaa lii nan gyen.

⁶Te mee lee di nideli nyi Wurubuar non o be fi tom kpaakpaa kei asee e man ne, waa yee ke toole kelii wee ken Yesu Kristo waa bese kon ne.

⁷Mee gyae non nideli lee me konoo man. Mena doo ma gyen nyi ke dei nyi maa gyuen e wose man ngba mena ken mee gyuen ne. Nawolo nyi deban ken boo kyan man to deni, na deban ken mee yoo lee Kristo nombia kpaakpaa nan doo, na deban ken mee lese Kristo nombia kpaakpaa nenan man wola balan nyi ne yee ampan ne, e popou kyoo man lee tom ken Wurubuar ba mo boele man ne keyee man.

⁸Wurubuar gbagba gyen nyi e nombia doo me loo man, te mee gyae non nideli ngba mena ken Yesu Kristo ne gyae daa ne.

⁹Lee mena doo mee fane fa non nyiaa, e balan kegyae ken dee bee kpu nideli na e ke nyii Wurubuar nombia nan man, na e ka gyen kpene ken kaboena nyi yaa yee lee e kekyaabii man.

¹⁰Kei gyae ke yela e ke tale gyen kpene ken dei ne nideli, na e ke kyaa ken nombiikum kamase yaa ayimee kamase be doo e wose man ya, kelii wee ken Kristo waa bese kon.

¹¹Mee fane mo nyi Yesu Kristo waa desina non na e ke tale yee aboo nan na tenee Wurubuar siaman ne, na ke yela balan ka mo obuo fa Wurubuar na baa lese o yele.

¹²Me tebia, mee gyae e ka gyen nyi nombia nan be tun man ne gba te yeli Wurubuar nombia nan te yaasee.

¹³Lee mena doo yoonootena ban bee deke gyoo dee, na balan akan ban pou te nyii nyi ken mee som Kristo doo te be kyan man to deni ne.

¹⁴Ba ke kyan man to deni ken ta do me tebia Kristotena burum kakyen ba keledi man. Ka te yeli bee gyoo be konoo kolosi nyeekelee nombia nan ken boo ne yee kolo bela ya.

- ¹⁵Ma gyeŋ nyi sibii na daaworo dɔɔ te balan baale dɔŋɛ bee kolosi Kristo nombia ŋan. Mɔna baale mɔ na, ban ne kolosi nombia ŋan bo lee be konɔ kpaakpaa man.
- ¹⁶Mena balan wole nyiban kɛwɔ dɔɔ, keŋ bɛɛ gyae maŋ dɔɔ te bee kolosi nyeekeleɛ nombia ŋan. Nawolo nyi ba gyeŋ nyi Wurubuarɛ lese na maŋ, na maa nyin lese wola balan nyi ɔ nyeedon nombia ŋan yɛɛ ampan.
- ¹⁷Balan gyangba nyiban ban dɔɔ, ban gbagba deeli dɔɔ te bee kolosi Kristo nombia ŋan. Bɔɔ na lese be konɔ man kolosi nyeekeleɛ nombia ŋan ya, te ba gyeŋ nyi be yɛɛ mena na baa tale yela diyem keŋ mɛɛ naa nɛ, ka bo kpu deban keŋ me doo deni man nɛ.
- ¹⁸Mɔna maŋ dɔɔ kei bee hia maŋ ya. Kpene keŋ ne hia maŋ yɛna nyi bee kolosi Kristo nombia ŋan. Nyi ba moo konɔ kpaakpaa bo kolosi ŋa o, be ta mo konɔ kpaakpaa kolosi ŋa ya o nɛ, gbɛɛ kamase man na bee kolosi Kristo nombia ŋan. Kei dɔɔ te dana maŋ gyon nɛ, te gyae ke yɛɛ maŋ gyon mɛɛ kelii ɔto.
- ¹⁹Nawolo nyi ma gyeŋ nyi ɛ ne fane fa maŋ, te Yesu Kristo felin ŋon mɔ ne kyo maŋ. Mena dɔɔ ma gyeŋ nyi keŋa pou gyae ke yela maa kaa nyin ma wose.
- ²⁰Mɛɛ gyae me konɔ man nideli te me loo mɔ gyakaa nyiaa, Wurubuarɛ be gyae waa yela desɛŋ ke kyan maŋ lee gbɛɛ kamase man ya. Waa yela maa gyɔ me konɔ kolosi ŋgba mena keŋ mɛɛ tan yɛɛ nɛ, na nyi me kyaa na me sia bo o, yaa ma yɛŋaɛ o nɛ, na maa nyin lese Kristo yele lee ma kekyaabii man.
- ²¹Maŋ dɔɔ, akpaa me kyaa na me kyaa bo fa Kristo. Te akpaa ma yem mɔ na, ke yɛɛ tonɔ ke fa maŋ.
- ²²Akpaa me sɛɛ me kyaa nyeedon man na, ke yɛɛ gbɛɛ daale ke fa maŋ na maa nyin yɛɛ tom kpaakpaa fa Wurubuarɛ. Mena dɔɔ mɔɔ gyeŋ keŋ maa lese ya. Nyi maa lese nyeedon bo o, yaa maa lese yɛŋ bo o, mɔɔ gyeŋ ya.
- ²³Ma te dɔɔ abɔɔ ala keŋa nsana. Nafɔ ma kegyae yɛna nyi maa yɛŋ lee tɛɛle kei dɔɔ na me kaa kyaa Kristo gyan adido, nawolo nyi keŋ dei kela ma kekyaa tɛɛle kei dɔɔ.
- ²⁴Mɔna lee ɛmɛɛ dɔɔ, dei nyi maa kyaa tɛɛle kei dɔɔ na maa nyin kyo ŋon.
- ²⁵Mɛɛ lɛɛ di nideli nyi daa na ŋon pou dɛɛ kyaa, na maa nyin kyo ŋon na ɛ ka bee ɛ keleɛdi man na ɛ ke nyin di gyon lee ɛ Wurubuarɛ keleɛdi man.
- ²⁶Kei gyae ke yela nyi akpaa ma bese kaa kyaa na ŋon na, lee maŋ dɔɔ gyon keŋ ɛ ne dii lee Yesu Kristo dɔɔ nɛ, gyae ka bese gbaa.
- ²⁷Nɛnɛ kpene keŋ be kaa ɛ ke yɛɛ yɛna nyiaa, ɛ yela ɛ kekyaabii ke kyaa na mena keŋ nyeekeleɛ nombia ŋan nawolo nɛ. Akpaa ɛ yɛɛ mena nɛ, kenan na nyi me kyaa ɛ gyan yaa mɔɔ kyaa ɛ gyan koran ya na, maa nyi nyi ɛ dana Wurubuarɛ nombia ŋan keŋkeŋ, te ɛ seŋɛ na ɛ tebia nɔɔdokolon na ɛ nombia ayɛsa pou man, te ɛ ta mo nɔɔdokolon ɛ ne kyo balan na baa lɛɛ Kristo nombia kpaakpaa ŋan di.

²⁸Te maa nyii mo nyi e bee yee balan ban bee koro sen tia non ne lee gbɛɛ kamase man ya. E yee mena na gyae ka lese wola wo nyi Wurubuaɛ waa wolee wo, mona emee doo Wurubuaɛ waa lee e nyee.

²⁹Nawolo nyi Wurubuaɛ te fa non gbɛɛ nyi yaa lee Kristo di kaagen bo ya, mona o faa non gbɛɛ nyi lee non Kristo doo yaa naa diyem mo.

³⁰E naa diyem ken mo naa deban ken me kyaa e gyan ne, te e ne nyii mena ken me gyakaa mee naa diyem ne. Mena diyem kenan naale yaa emee mo ne naa ne.

Filipitena 2

¹Lee noodokolon ken emee na Kristo be yee e kekyaabii man doo o na do non don, te o balan kegyae ken mo na do non kakyen. Mena mo te lee noodokolon ken doo emee na Wurubuaɛ felin non man doo, ne yeli emee na e tebia ne yee noodokolon te e ne yee deeli fa don te e ne wii don waranase.

²Mena doo e yela ya agyuen ke yee dokolon, na e ke gyae don kyee kyee. E yela emee na e tebia pou ke yee noodokolon na e ka sen nombii dokolon doo. Akpaa e yee mena na, e ke yela gyon ken doo me man ne ka bo kpu.

³E na yee sibiikum ya, te e na wola e wose lee gbɛɛ kamase man ya. Mona e yokose e wose fa don, na e ke bu e tebia nyi ba kela non.

⁴E na yeli e sia keyee emee yaagen wui aboo doo ya, mona e gyae e tebia mo deeli.

⁵E yela e dinoo ke kyaa na Yesu Kristo wui.

⁶E toose nyiaa, Yesu na Wurubuaɛ yee dokolon lee gbɛɛ kamase man. Mona o te kee o wose nyi non na Wurubuaɛ yee kyee kyee ya.

⁷O te kee o wose nyi o yee nolo e ya. Mona o moo o wose yee ngba gbeni ne, te o yela ba lola e ngba deniwalan ne.

⁸Be ka lola e ngba deniwalan ne, o yokose o wose te o nyii Wurubuaɛ dei kelii o yen man. Yen ken o ba yem gba ne, yee ken boo gyoo e mataa opandan doo ngba dukumyere ne.

⁹Mena doo Wurubuaɛ gyina e adido adido te o faa e gyoo dekyae, te o fa e yele ken kela yele kamase.

¹⁰Lee mena yele kenan doo, balan na kpene kamase ken kyaa adido na nan pou ne kyaa tee kei doo, na nan pou ne doo tee kei ateta ne gyae ke bun som Yesu.

¹¹Mena ke te walan kamase waa gyusu o noo yako nyi Yesu Kristo yena de Gbengyoo. Kei gyae ke yela balan ka lese de kya Wurubuaɛ yele.

¹²Mena doo me tebia kpaakpaa, deban ken me kyaa e gyan na e ne di nyeekelee nombia nan doo. Mena mo yaa mee gyae nyi nene ken mo kyaa e gyan ya ne, e kyan

ε wose na ε ke di ηe dɔɔ kela gyanɔba keɲ. Ε mo Wurubuaɛ keyee deke ε wose, na ε ke sila nyeekelee nombia ηan nideli.

¹³Nawolo nyi Wurubuaɛ ne yee na tom ε man, mena dɔɔ te ɔ ne yeli ε ne gyae nyi ε ke yee ɔ kegyaebii te ηon mɔ na doo na ηon kakyeɲ te ε ne tale yee ɔ kegyaebii.

¹⁴Kpene kamase keɲ ε ne yee na ε na toroɲ ya, te ε na mo gyoo doɲa mɔ ya.

¹⁵Ε yee mena na ayimeε kamase be gyae ke doo ε wose man ya, te ηolo mɔ be gyae waa nyiɲ nombiikum daale yako lee ε wose man ya. Na ε ke nyiɲ bese Wurubuaɛ bia baɲ bee yee nombia kpaakpaa balan kumeε man. Ε yela ε nombia kpaakpaa keyee ka lee debɔɔ be man, ηgba mena keɲ kyolobiise ne ηalakee ditiɲtee man ne.

¹⁶Ε kyaɲ nyeedoɲ nombia ηan man nideli. Akpaa ε yee mena na, lee emee dɔɔ maa tale gyɔ me konɔɔ wee keɲ Kristo waa koɲ ne, na ka wola nyi me kaale na ma tom keɲ mɔɔ yee ne pou te yee yakaa ya.

¹⁷N te keε ya na baa ko maɲ. Nyi de koɲ mena na maa yee ηgba wonembu ηon ε ba mo deesi fa Wurubuaɛ lee mena keɲ ε be lee e di dɔɔ ne. Dekoɲ mena na gyae ke yee maɲ gyoɲ, na ke yela de popou ke nyanee.

¹⁸Mena ke te kaboena nyi dee yee emee mɔ gyoɲ, na daa na ηon pou ke kyaa gyoɲ man.

¹⁹Me loo gyakaa de Gbenɔgyoo Yesu dɔɔ nyi ɔ fa maɲ gbεε na, be gyae ke kyare ya maa kpila Timoti ε gyaɲ. Na ke yela maa nyii ε kekyaabii man, na emee mɔ ke nyii ma kekyaabii man na ka do maɲ kakyeɲ.

²⁰Ma be dana ηolo keɲ ɔ na gyueɲ ε deeli dɔɔ kpu na ηon Timoti ya.

²¹Nawolo nyi balan akan baɲ pou dɔɔ, be sia gyakaa baɲ gbagba abɔɔ dɔɔ bo. Bɔɔ na gyueɲ Yesu Kristo nombia ηan dɔɔ ya.

²²Mɔna ε gyeɲ nyi Timoti ta lese wola nyi, ɔ yee walaɲ ηon n ke tale mo n wose lo ɔ dɔɔ. Nawolo nyi debaɲ keɲ mee kolosi Kristo nombia kpaakpaa ηan ne, ɔ seɲawɔ me gyaɲ ηgba mena keɲ bu na sem ɔ kya gyaɲ ne.

²³Mena dɔɔ akpaa ma betaa naa mena keɲ ma kekyaabii man doo na, maa kpila e ε gyaɲ.

²⁴Mena mɔ te me loo gyakaa nyi de Gbenɔgyoo Yesu de seε na, be gyae ke kyare ya na maɲ gbagba maa koɲ ε gyaɲ.

²⁵Mɔna me naawɔ nyi kaboena nyi maa kpila me dɔɔ Kristo baale Epaferadituse ηon daa na e ne yee tom dokoloɲ, te ε be kpila e nyi waa koɲ kaa kyɔ maɲ ne nyi waa bese koɲ ε gyaɲ. Daa na e ne yee na tom dokoloɲ, te dee yoo na nyeedoɲ nombia ηan keyako ηgba yoonɔotena ne.

²⁶ɔ ne gyae lee ɔ konɔɔ man nyi waa naa ε popou. Nawolo nyi ε ke nyii nyi ɔ na wee ne ke takaa e nideli.

²⁷Kawee gbagba na ɔ weewɔ ken koran ɔ yela waa yen, mona Wurubuarɛ wii ɔ waranase. Na non waagen waranase te Wurubuarɛ wiiwɔ ya, mona ɔ wii man gbagba mo waranase. Na mena ya na nafa men yeyɛwɔ nideli.

²⁸Mena dɔɔ mɛɛ gyae nyi waa kon ɛ gyan bilen, na ɛ naa e na ke yɛɛ non gyon na man mo wɛ ke fɛɛ man.

²⁹Nyi akpaa ɔ kon na ɛ lɛɛ e gyon man, nawolo nyi de popou yɛɛ de Gbengyoo Kristo balanwɔ. Ɛ mo obuo fa mena balan kewɔ dinɔɔ.

³⁰Nawolo nyi Kristo tom ken dɔɔ te ɔ yela waa yen nɛ. Don moona ɔ wose fa yen kaa sen ɛ nawɔ man kyɔ man tom ken keyɛ man.

Filipitena 3

¹Me tebia, nombii ken be kaa maa yako non yena nyi ɛ yela ke yɛɛ non gyon lee kpene ken de Gbengyoo Yesu ne yɛɛ fa non nɛ dɔɔ. Man dɔɔ bɛɛ takaa man nyi me ta bese mɛɛ nmarase non nombia nan mo wulaa nmarase non kaalan nɛ ya. Nawolo nyi ma gyen nyi nombia nenan gyae ke kyɔ non, na ɛ ke tale sen kenken ɛ keleɛdi man.

²Ɛ kɛɛ ɛ wose man nideli na balan ban be dana nombiakumɛɛ te bɛɛ gyae baa wolɛɛ ɛ keleɛdi, te bɛɛ nɛɛ balan nyi baa kara be baala wose nɛ.

³Daa yena balan ban bo kara de baala wose gbagba. Nawolo nyi daa ne tɛɛ bo Wurubuarɛ felin non dɔɔ som Wurubuarɛ. Lee Yesu Kristo mo dɔɔ dɛɛ gyɔ de konɔɔ. Mena dɔɔ bɛɛ tekaa hia nyi dɛɛ mo de sia gyakaa baala wose kekara ken bɛɛ mo nyinmaa kara nɛ nombia dɔɔ ya.

⁴Nafa man yena walan non kaboena nyi maa wola ma wose lee mena abɔɔ kenɔa dinɔɔ man. Akpaa nyi nolo dana kpene ken dɔɔ te waa tale mo ɔ wose lo mena abɔɔ kenɔa dinɔɔ dɔɔ na, nafa nolo be kyaa me wole ya.

⁵Kpene ken dɔɔ te mɛɛ yako mena yena nyiaa, be ka lola man weeya gyanaarate na te be kara man me baala wose. Me yɛɛ Iserae bu gbagba e non mo lee Gyekopo bu Bengyamen dekpanalan man. Me naanao yɛɛ Hiburutenawɔ mena dɔɔ man gbagba mo me yɛɛ Hiburutena fatabo man walan e. Nyi akpaa de kɛɛ Gyudatena mmaraase nan dɔɔ kedi na maa tale yako nyi me yɛɛ Farasii baale e, nawolo nyi me dii ba mmaraase nan pou dɔɔ nideli.

⁶Ma doo kakyen Gyudatena osom ken man nideli, te me naase Kristo silala ban diyem nideli. Akpaa nyi nafa kaboena bo nyi walan waa di mmaraase nan dɔɔ pena Wurubuarɛ ke lɛɛ e do na, nafa man dɔɔ nombiikum daale be doo ma wose man ya.

⁷Abɔɔ nan pou nafa nɛ dana tonɔɔ fa man nɛ, nenɛɛ lee Kristo dɔɔ nɔɔ tan tonɔɔ fa man bela ya.

⁸Na abɔɔ nenan naagen ya. Mɔna abɔɔ nan pou nafa gyangba mɛɛ mo ma wose lo nɛ nenɛɛ mo lee me Gbengyoo Yesu Kristo kagyen ken kela abɔɔ nenan pou dɔɔ,

me te funj ɲe popou leki. Lee ɲon Kristo dɔɔ kpene kamase te bo man, te mɛɛ kɛɛ ɲa ɲgba dufun dɔɔ abɔɔ nɛ, na maa nyiɲ bese Kristo wui kekpaɔ.

⁹Na daa na e ke yɛɛ dokolon kekpaɔ na me nombia ke nyiɲ teneɛ Wurubuaɛ siaman. Kei te yɛɛ nyi lee tom keɲ man ɲbagba be yɛɛ nɛ dɔɔ yaa keɲ mɔɔ di Wurubuaɛ mmaraase ɲan dɔɔ nɛ dɔɔ ya. Mɔna keɲ mɔɔ lɛɛ Kristo di dɔɔ te me nombia teneewo Wurubuaɛ siaman ya.

¹⁰Mɛɛ gyae nyi maa gyen Kristo nideli, na maa naa don keɲ Wurubuaɛ ba mo gyusu e lee yen man nɛ. Na maa kpu na e naa diyem keɲ ɔ be naa nɛ, na ke yɛɛ ɲgba daa na e yen la nɛ.

¹¹Mena dɔɔ me loo gyakaa nyi de koɲ mena na, wee daale Wurubuaɛ waa gyusu man lee yen man.

¹²Na mɛɛ yako baa nyi me tan ke nyiɲ mena abɔɔ keɲa pou, yaa me gbɛnen teneɛ Wurubuaɛ siaman kekpaɔ ya. Mɔna mɛɛ yɛɛ kakyen bo nyi maa nyiɲ kpene keɲ dɔɔ Yesu Kristo be baake man nyi me kaa bese ɔ wui nɛ.

¹³Me tebia, na mɛɛ yako baa nyi me tan ke nyiɲ kpene keɲ mee yoo nyi maa nyiɲ nɛ ya. Mɔna nombii dokolon keɲ mɛɛ yɛɛ yena nyiaa, mee wolee abɔɔ ɲan pou be kaa lam nɛ. Mɔɔ na tekaa tɔɔse ɲa bela ya. Mɔna kpene keɲ dɔɔ me siaman nɛ, ke dɔɔ te me loo gyakaa.

¹⁴Akpaa balan na pereɛ keyeu man na, bɛɛ yɛɛ kakyen yeu kelii botɔɔ keɲ kaboena nyi baa lii nɛ pena baa nyiɲ kpene keɲ dɔɔ bɛɛ pereɛ nɛ. Mena ke mɔ yaa me gyakaa mɛɛ yɛɛ kakyen me kaa lii ɔto, na Wurubuaɛ ke nyiɲ fa man kpene keɲ ɔ be yako see nyi waa mo to man kom nɛ. Kom keɲ Wurubuaɛ waa to man yena nyi, keɲ mɔɔ lɛɛ ɔ bu Yesu Kristo di dɔɔ waa yela maa nyiɲ gbɛɛ gyu ɔ gyoorobiiri keɲ man.

¹⁵Daa ban pou dɔɔ bee Wurubuaɛ ɔsom keɲ man nɛ, mena dinɔɔ kei te kaboena nyi de popou dee nyiɲ. Mɔna akpaa ɛ man baale dana agyuen kpoo daale na, Wurubuaɛ waa kyɔ ɲon na ɛ ke nyii me nombia keɲa man nideli.

¹⁶Kpene keɲ ne hia yena nyi, ɛ yela dɛɛ kyaa ɲgba mena keɲ Wurubuaɛ be wulaa yako nyi dɛɛ kyaa nɛ.

¹⁷Me tebia, ɛ popou ɛ kaseɛ ma kekyaabii ɲgba mena keɲ baale ne yɛɛ nɛ. ɛ see ɛ sia teeɛle man, na ɛ ke kaseɛ balan ban ba kekyaabii yɛɛ ɲgba mena keɲ dɔɔ wola ɲon nɛ.

¹⁸Me te wulaa yako ɲon nombii kei. Te nenɛɛ mɛɛ mo siasaraɲ mɛɛ yako ɲon bela nyiaa, balan baale ta besena ba wose Kristo kolala. Be nombia ɲan bɛɛ yɛɛ nɛ nawolo nyi ban gyaɲ na, Kristo yen keɲ ɔ ba yem nɛ be dana tɔnɔɔ ya.

¹⁹Wurubuaɛ waa woleɛ mena balan benaɲ kekpaakekpaɔ. Nawolo nyi be ta mo abɔɔ ɲan ban ɲbagba ne gyae nɛ besena be Wurubuaɛ. Kpene keɲ yɛɛ desɛɲ nombia ɲa nɛ, ɲan man te ban ne gyɔ be konɔɔ. Teeɛle kei dɔɔ abɔɔ kegyae kaagen te ban na gyuen.

²⁰Mɔna daa dɔɔ de dɛɛ yena Wurubuaɛ man adido. Botɔɔ te de loo gyakaa nideli nyi da nyeeɛɛɛ ɲon waa lee koɲ. Don yena de Gbenjyoo Yesu Kristo.

²¹Deban kenj waa konj ne, non ne gyae la waa mo donj kenj o dana o ne gyee kpene kamase ne kyeekee da wosenaane kei kenj gyae ka yenj ne, na waa besena ke na ka ke yee ngba non gbagba o wui gyoorobiiri wosenaane kenj ne.

Filipitena 4

¹Lee mena doo me tebia gyaagyi banj mee gyae e nombia te e nombia ne gyo manj loo, e senj kenkenj na e ke di de Gbenggyoo Yesu nombia nan doo. Emee doo te maa di gyonj na maa nyinj yele.

²Ewodia na Sintike, mee waase non bo nyi e yee noodokolonj nawolo nyi e popou yee de Gbenggyoo balanwo.

³Nenee nyanj me doo kpaakpaa non mee mo ma wose lo n doo, mee gyae nyi n ke desina ala bala kewo nsana. Nawolo nyi debanj kenj mee kolosi Kristo nombia kpaakpaa nan ne, ba senawo na manj demena na dunolunj pou. Mena ala kewo na Kelemente na me doona akanj banj pou kyoo manj nideli ma tom kenj keyee man. Ba te nmarase mena balan kewo pou yela do nyeedonj kekpaatone kenj man.

⁴Debanj kamase na, e yela ke yee non gyonj lee kpene kenj de Gbenggyoo Yesu be yee fa non ne doo. Mee yako non baa bela nyiaa, e yela ke yee non gyonj.

⁵E yela balan pou kena e wose keyokose na e dinoo kpaakpaate kenj. Nawolo nyi be gyae ke kyare ya, de Gbenggyoo Yesu waa bese konj.

⁶E na barase na kolo ke yee ya. Mona kpene kamase man na, e fane fa Wurubuarere na e ke fa e karanj lee nombii kamase man, na e ka mo e nombia nan pou doo e konoo man ne see o siaman.

⁷Akpaa e yee mena na, kenj e ne lee Yesu Kristo di doo Wurubuarere wosefereen kenj walanj bee tale nyii ke man ya ne, gyae ke yela e woe ke fee non na e konoo man nombia mo ke kyaa non kyeekyee.

⁸Me tebia, kpene kenj be kaa maa yako non yena nyiaa, e mo ya agyuenj gyakaa nombia nan ne yee anokoare, na kpene kenj ke dana obuo, na nombia nan ne doo na ne gbее, na kpene kenj dukum be doo ke man ya, na kpene kenj na wola balan kegyae, na kpene kenj ke dana yele kpaakpaa ne doo. Akpaa nyi kolo kyaa kenj ke dei kenj balan ne kelee ke na, kaboena nyi yaa gyuenj mena aboo nenanj doo bo.

⁹Aboo nan moo wola non te e be lee na do, na nan e be naa me man na nan e be nyii moo kolosi ne, nan te kaboena nyi yaa yee. Akpaa e yee mena na, Wurubuarere non o yee wosefereen Gbenggyoo e ne waa kyaa na non.

¹⁰Dana manj gyonj te mee lese de Gbenggyoo Yesu yele, nawolo nyi nenee e ta bese lese wola nyi me nombia ne hia non. Ma gyenj nyi me nombia wulaa ne hia non, mona gbее te e te nyim na e ka lese wola ya.

- ¹¹Na ma wose kyaŋa na maŋ doo te mɛɛ yako nombia kɛŋa ya. Nawolo nyi maŋ doo, me te wulaa kasee mena kɛŋ maa kyaa gyoŋ man lee gbɛɛ kamase man.
- ¹²Ma gyeŋ diyem man kekyaa, te ma gyeŋ wosekenyiŋ man mo kekyaa. Kpene kamase man na, ma gyeŋ ma wose katela. Me dii baa bo o, yaa tanam na koo na maŋ bo o, me dana o moɔ dana ya o, ma gyeŋ ma wose katela.
- ¹³Nawolo nyi Kristo doŋ kɛŋ doo me man doo, maa tale yɛɛ kpene kamase.
- ¹⁴Mona ɛ yɛɛ ke nideli ŋgba ma wose be kyaŋ maŋ te ɛ be kyɔ maŋ nɛ.
- ¹⁵Ɛmɛɛ Filipitena gbagba ɛ gyeŋ nyiaa, debaŋ kɛŋ moɔ fiasɛɛ mee kolosi Kristo nombia kpaakpaa ŋan fa ŋon te moɔ lee Masedonia tɛɛle man nɛ, lee ɛmɛɛ wole na Kristotena baŋ ŋolo na ŋolo te kyɔ maŋ na kolo ya.
- ¹⁶Nawolo nyi debaŋ kɛŋ gba me kyaa Tesalonika donoo man te ma wose be kyaŋ maŋ nɛ, ɛ yeleɛ maŋ aboo agbaatee agbaatee.
- ¹⁷Na me sia ne yɛɛ bo nyi yaa yeleɛ maŋ aboo ya. Mona kpene kɛŋ doo te mɛɛ lɛɛ ya aboo yena nyi, mɛɛ gyae nyi Wurubuaɛ ke hiraa ŋon lee ɛ deeli kɛŋ ɛ ne yɛɛ nɛ man.
- ¹⁸Mɛɛ gyae ɛ ka gyeŋ nyiaa, aboo ŋan pou ɛ ba mo yeleɛ maŋ nɛ kaa tunja maŋ te ŋan mo yena aboo ŋan ne hia maŋ. Aboo ŋan ɛ ba mo yeleɛ Epaferadituse ba mo kona maŋ nɛ, te yeli me ta bese nyiŋ gbaa. Ya aboo ŋenaŋ yɛɛ ŋgba aboo ofoŋ nyiŋan ŋan ɛ ba mo kaa deesi fa Wurubuaɛ nɛ. De yɛɛ kedeɛsa aboo ŋan ŋe kaboena, mena doo ŋa gyoo Wurubuaɛ sia.
- ¹⁹Me Wurubuaɛ ŋon mɛɛ som e nɛ, waa fa ŋon aboo ŋan pou kaboena nyi yaa nyiŋ ŋgba mena kɛŋ ɔ gyoorobiiri man aboo boe nɛ. Nawolo nyi ɛ te kaa bese Yesu Kristo balan.
- ²⁰Ɛ yela dɛɛ lese de kya Wurubuaɛ yele kekpaakekpaa. Amen.
- ²¹Ɛ do Wurubuaɛ balan baŋ pou be kyaa botoo nɛ noo. Me tebia Kristotena baŋ be kyaa me gyaŋ kebo bɛɛ kyɔ maŋ nɛ na do ŋon noo.
- ²²Wurubuaɛ balan baŋ pou be kyaa kebo nɛ na do ŋon noo. Tuturu na, baŋ be kyaa gyoo dinaa Kaesa dekpaŋalaŋ man nɛ na do ŋon noo.
- ²³De Gbenɔgyoo Yesu Kristo waa mo ɔ bɛɛɛ boele ŋon na waa seŋ ɛ wole.

Kolosetena

Kolosetena 1

- ¹Tone kei lee man Pool non Wurubuarɛ ba lese man lee ɔ kegyaebii man nyi maa yɛɛ Yesu Kristo kpilale nɛ, na de dɔɔ Kristobaale Timoti gyan.
- ²Dɛɛ nmarase ke dee yeleɛ emɛɛ de tebia Wurubuarɛ balan ban ɛ be lɛɛ Yesu Kristo di, te ɛ silana anokoare keɲ te ɛ kyaa Kolose donɔɔ man nɛ. De kya Wurubuarɛ waa mo ɔ berɛ boele non na waa fa non wosefɛɛɛɛɲ.
- ³Deban kamase keɲ dɛɛ fane na dɛɛ fa Wurubuarɛ de Gbɛngyoo Yesu Kristo ɔ kya non karan lee emɛɛ dɔɔ.
- ⁴Nawolo nyi de te nyii mena keɲ ɛ be lɛɛ Yesu Kristo di, na mena keɲ ɛ ne gyae Wurubuarɛ balan ban pou nɛ.
- ⁵Ɛ ne yɛɛ keɲa pou nawolo nyi, ɛ sia gyakaa abɔɔ kpaakpaa nyan Wurubuarɛ be desina see non adido nɛ dɔɔ. Wurubuarɛ nombia nyan ɛ be tangbɛɛ nyii nɛ, yele la te ɛ gyenawɔ nyi abɔɔ kpaakpaa njaale doo adido fa non. Wurubuarɛ nombia keɲa yena anokoare nombia nyan.
- ⁶Nombia kpaakpaa nyan bɔɔ yako non nɛ te lɛɛ tɛɛle kei pou dɔɔ. Te nja te yeli balan burum ne kyɛɛkee lee be gbɛɛɛɛɲ kumɛɛ man kɔɲ Wurubuarɛ gyan, nɲba mena keɲ nja be kyɛɛkee non lee wee gyangbate keɲ ɛ be nyii nombia nenan, te ɛ be nyii Wurubuarɛ berɛ keɲ man nideli nɛ.
- ⁷De dɔɔ gyaagyɛ Epafirase non ɔ yɛɛ Yesu Kristo tobaale e te ɔ ne yɛɛ ɔ tom na anokoare, te daa na e pou ne yɛɛ tom dokolon nɛ yako na non berɛ nombia keɲa. Don kaa seɲala de nawɔɔ man te ɔ kyɔɔ non.
- ⁸Don mo kaa yako na daa mena keɲ Wurubuarɛ felɲ non be yeli ɛ ne gyae Wurubuarɛ balan nideli nɛ.
- ⁹Mena dɔɔ lee wee keɲ dɔɔ nyii ɛ wose man nombia nɛ, dɛɛ fane fa non wee kamase nyi Wurubuarɛ waa fa non nyansa na waa yela ɛ ka gyeɲ ɔ kegyaebii na ɛ ke nyii ɔ nombia nyan pou man nideli.
- ¹⁰Kei ne gyae la ke yela ɛ ke tale kyaa nɲba mena keɲ de Gbɛngyoo Wurubuarɛ ne gyae nɛ, na ɛ ke yɛɛ abɔɔ kpaakpaa nyan kaboena nɛ gbɛɛ kamase man, na ɛ ka gyeɲ ɔ nombia nyan mo kpu.
- ¹¹Dɛɛ fane nyi Wurubuarɛ waa mo ɔ gyoorobiiri don keɲ ka dokoso be kyaa ya nɛ do ɛ man, na waa yela ɛ kenying konɔɔ seɲ keɲkeɲ kpene kamase keɲ gyae ke kɔɲ ɛ dɔɔ ne man.
- ¹²Dɛɛ fane nyi gyon dee doo ɛ man na ɛ ke fa Wurubuarɛ karan deban kamase, nawolo nyi non yele la te ɛ kaboewɔ nyi yaa nyin abɔɔ kpaakpaa nyan ɔ be desina see ɔ gyoorobiiri keɲ man fa ɔ balan nɛ.

¹³Nawolo nyi ŋon Wurubuarɛ lese na daa lee ɔbonsam ditiŋtɛɛ keŋ man, te ɔ moo daa koŋ ɔ bu Yesu ŋon ɔ ne gyae ɔ nombia nɛ gyoorobiiri man.

¹⁴ɔ bu Yesu Kristo kei te ɔ moowo to de nombiakumɛɛ pou kom. Don Yesu yele la te de nyiŋa da wose te Wurubuarɛ moo de nombiakumɛɛ pou kyɛɛ daa.

¹⁵Wurubuarɛ bu Yesu Kristo ŋon ɔ kyaa pete Wurubuarɛ be yɛɛ kpene kamase nɛ, ŋon yena Wurubuarɛ ŋon walaŋ bɛɛ mo ɔ sibii naa e ya nɛ dinoo. Don kela na aboo ŋan pou Wurubuarɛ be yɛɛ nɛ.

¹⁶Don Yesu doo te Wurubuarɛ tɛɛwo yɛɛ aboo pou. Aboo ŋan nɛ kyaa adido na ŋan nɛ kyaa tɛɛle man, ŋan dɛɛ mo de sia fonɛɛ naa ŋa na ŋan de bɛɛ naa ŋa ya nɛ, mo kpu na kpene kamase keŋ ne di doŋ yenaŋ kamase ŋgba gbɛngyoona na gyoonɛŋ pou. Don Yesu doo te Wurubuarɛ tɛɛwo yɛɛ aboo pou, te nɛ popou mo kyae fa e.

¹⁷Don Yesu Kristo kei wulaa ɔ kyaa pete Wurubuarɛ yɛɛ kpene kamase, te ɔ doŋ man doo te kpene kamase mo kyaa.

¹⁸Don yena ɔ balan Kristotena dikpii keŋ pou nyee, te ɔ na wola wo gbɛɛ ŋgba mena keŋ deniwalaŋ nyee na wola na ɔ wose pou gbɛɛ nɛ. Don ke yena be nyeedoŋ pou nyee, na walaŋ ŋon Wurubuarɛ be tangbɛɛ gyusu lee yeŋ man, na ke yela waa bese aboo pou man siamante.

¹⁹Ke yɛɛ ŋon Wurubuarɛ gbagba kegyaebii ke nyi, ɔ dinoo pou de kaa doo ɔ bu ŋon man.

²⁰Yesu yeŋ keŋ ɔ ba yem ɔpanɗan doo na ɔ fatabo keŋ be kyɛɛkee leki nɛ, keŋ kaa desina na kpene kamase na Wurubuarɛ nsana. Keŋ moonaa wosefɛɛɛn koŋ adido na ateta aboo pou na ŋon Wurubuarɛ nsana.

²¹Gyangba keŋ na nafa ɛmɛɛ na Wurubuarɛ nsana be dana gyon ya, te ɛ nombiakumɛɛ doo ɛ kola e lee ɛ konooɛ man.

²²Mona nenɛɛ doo Wurubuarɛ te tɛɛ Kristo ŋon ɔ be kaa bese deniwalaŋ te ɔ ba yem ɔpanɗan doo nɛ doo desina ɛmɛɛ na ŋon Wurubuarɛ nsana. Wurubuarɛ yɛɛ kei na ɛ ke tale kaa seŋ ɔ siaman keŋ dukum kamase be doo ɛ man na ke yela waa bu ŋon foo ya.

²³Mona kaboena nyi yaa seŋ ɛ keleɛdi keŋ man keŋkeŋ, keŋ nyi ɛ ba lese ɛ loo lee aboo ŋan Wurubuarɛ be yako see ɔ nombia kpaakpaa ŋan man nyi waa yɛɛ fa ŋon nɛ doo ya. Wurubuarɛ nombia ŋan ɛ be wulaa nyii nɛ, ŋan ke te be doŋɛɛ bee kolosi fa balan yenaŋ kamase. Wurubuarɛ yele la te maŋ Pool mo kaa bese nombia ŋenaŋ tomyɛɛre te me doŋ mee kolosi ŋa fa balan nɛ.

²⁴Dana maŋ gyon ŋgba ɛmɛɛ doo mɛɛ naa diyem debaŋ kei nɛ. Kei nawolo nyi mena keŋ Yesu be naa diyem ɔ balan doo nɛ, mena diyem kenaŋ ke yaa ma seŋɛɛ ɔ nawoo man mɛɛ naa ŋgba mena keŋ kaboena nyi Kristo walaŋ waa naa diyem Kristotena dikpii keŋ doo nɛ.

²⁵Wurubuarɛ gbagba lese na manɔ nyi maa bese Kristotena pou tobaale. Tom keɔ ɔ ba mo do me nyinmaa man yena nyi maa lese non Wurubuarɛ nombia nan man pou wola non.

²⁶Gyanɔba keɔ na Wurubuarɛ moo nombia keɔa weese benɛntena ban, mona nenɛɛ doo ɔ ta lese na deboo wola ɔ balan Kristotena ban.

²⁷Ke yɛɛ non Wurubuarɛ gbagba keɔyaebii ke nyi waa lese ɔ nombia aweesɛn nan ne yɛɛ nombia dinaana na, te ne dana tonoo ne wola ɔ balan pou. Nombia nanan yena nyi, keɔ Kristo doo ɛ konooɛ man doo ɛ loo gyakaa nyi wee daale ɛ ka bese gyoorobia.

²⁸Mena doo te dee kolosi Yesu Kristo kei wose man nombia fa walaɔ kamase ne. Dee mo de nyansa keɔ pou de dana ne wola walaɔ kamase Yesu Kristo nombia nan te dee mo faree wo, na ke yela baa lee nombia nan di na baa seɔ ne man keɔkeɔ, na wee daale baa tale seɔ Wurubuarɛ siaman keɔ dukum kamase be doo be man ya.

²⁹Kei doo te me yase me sia mee mo Kristo donɔ keɔ ɔ ba mo do me man ne mo yɛɛ ɔ tom keɔ ne.

Kolosetena 2

¹Mee gyae ɛ ka gyen mena keɔ mee ko ma wose Kristotena ban be kyaa Laodisia donoo man, na ban pou ba te naa ta man see ya ne doo.

²Kpene keɔ doo te mee yɛɛ mena yena nyi, mee gyae nyi maa do non kakyen na ɛ ka seɔ ɛ kelɛɛdi man nideli na ɛ ke gyae donɔ na ɛ ke yɛɛ noodokolonɔ. Kei gyae ke yela ɛ ke nyin nyii Wurubuarɛ nombia nan nafa na weeseɛ ne man nideli, na ɛ ke nyin aboo kpaakpaa nan pou na lee Wurubuarɛ nombia nanan man ne. Yesu Kristo gbagba yena nombii aweesɛn kei, te mee gyae ɛ ka gyen e nideli

³Wurubuarɛ ta mo ɔ nyansa na ɔ nombia man kagyen pou weese Yesu Kristo man, na dee nyin ta non Yesu doo gyen Wurubuarɛ nombia kpaakpaa nan ne dana tonoo ne man nideli.

⁴Mee wulaa yako non nombia keɔa pou baa, na nolo be nyin mo nooman yelin mo nombia woleɛ naale kaa beo non ya.

⁵Doo nyi man gbagba be kyaa ɛ gyan botoo koran ya ne, me konoo man na ma gyen nyi me kpue na non. Mena doo me ke nyii nyi ɛ ne yɛɛ kpene kamase ke gbɛɛ doo, na mena keɔ ɛ be lee Kristo di te ɛ seɔɛɛ nombia nan man keɔkeɔ ne yɛɛ man gyon nideli.

⁶Mena doo mena keɔ ɛ be lee Yesu Kristo di nyi non yena ɛ gbengyoo ne, ɛ betaa kyaa na e mena.

⁷Ɛ mo ɛ wose teeli na e na ɛ ke kaseɛ ɔ nombia kpu, na ɛ ka seɔ ɛ kelɛɛdi keɔ man keɔkeɔ ngba mena keɔ boo wulaa wola non ne, na ɛ ka do Wurubuarɛ noo nideli deban kamaseɛ.

⁸Ɛ kɛɛ ɛ wose dɔɔ nideli na ŋolo be nyiŋ mo tɛele kei dɔɔ nyansa nombia ŋan ŋɔɔ tan tɔnɔɔ ya nɛ kaa beo ŋon ya. Mena nombia ŋenan yɛɛ denibalan benen nombia na tɛele kei dɔɔ nombia ayɛɛsa ŋa. Mena nombia ŋenan bɛɛ wola kolo lee Kristo wose man ya.

⁹Ɛ na yeli baa beo ŋon ya, nawolo nyi deban ken Yesu Kristo be kɔŋ tɛele kei dɔɔ koran na, Wurubuarɛ dinɔɔ na ɔ don pou doo bo ɔ man.

¹⁰Nenɛɛ ken ɛmɛɛ na Kristo be kaa yɛɛ dokolon dɔɔ, ɛ te nyiŋ ɔ dinɔɔ ken pou. Ɛ tɔɔse nyi Kristo yena kpene kamase ken ne di don nɛ nyee.

¹¹Lee mena ken ɛmɛɛ na Kristo be yɛɛ dokolon dɔɔ, yɛɛ yaa ŋgba ɔ kara ɛ baala wose baa te ɛ kaa bese ɔ balan nɛ. Mena baala wose kekara kei, te yɛɛ denibalan wui ken bɛɛ mo nyiŋmaase kara nɛ ya. Mona baala wose kekara kei yɛɛ kpene ken ɔ ba mo lese ŋon lee ɛ nombiakumɛɛ man.

¹²Ba ke sɔ ŋon Wurubuarɛ lon ken nɛ, yɛɛ yaa ŋgba be wuu ŋon baa na Kristo te ba besewɔ gyuuɛ ɛmɛɛ na e nɛ. Nawolo nyi ɛ te lee Wurubuarɛ ŋon ɔ ba mo ɔ don dinaa gyuuɛ Kristo lee yen man nɛ di.

¹³Gyangba ken na nafa ɛ yɛɛ ŋgba balan ban bɔɔ yem nɛ Wurubuarɛ siaman, lee ɛ nombiakumɛɛ na mena ken ɛ be bɛɛ nyi ɛ be di Wurubuarɛ mmaraase ŋan dɔɔ ya nɛ dɔɔ. Mona nenɛɛ ɛ ke lee Yesu Kristo di dɔɔ nɛ, Wurubuarɛ ta mo ɛ nombiakumɛɛ kyɛɛ ŋon te ɔ faa ŋon nyeedon wole, ŋgba mena ken ɔ be gyuuɛ Yesu Kristo lee yen man te ɔ be fa e nyeedon nɛ.

¹⁴Ɛ yela dɛɛ mo kpene ken Wurubuarɛ be yɛɛ fa daa nɛ maa na nombii kei. Yɛɛ yaa ŋgba Wurubuarɛ te ŋmarase de nombiakumɛɛ ŋan pou dɔɔ yɛɛ nɛ see, te ɔ buu daa fɔɔ nyi waa wɔŋ da deŋele nawolo nyi de bee di ɔ mmaraase ŋan dɔɔ ya nɛ. Mona ɔ ta feefo mena abɔɔ ŋan ɔ be ŋmarase see nɛ pou lee tone ken man. Mena dɔɔ Kristo ka yen ɔpanɗan ken dɔɔ nɛ, yɛɛ yaa ŋgba Wurubuarɛ moo tone kenan baa mataa ɔpanɗan kenan dɔɔ gyɔ ke wolɛɛ nɛ.

¹⁵Wurubuarɛ te tɛɛ Yesu Kristo yen ken dɔɔ yɔkɔse felɪŋkumɛɛ, na kpene kamase ken ne di don nɛ. ɔ yɛɛ ken pou do wɔ desɛŋ na walan kamase ke nyiŋ naa nyi, Yesu Kristo te di don felɪŋkumɛɛ ŋan pou dɔɔ.

¹⁶Mena dɔɔ ɛ na yeli ŋolo ke bu ŋon fɔɔ lee mmaraase ŋan ŋɛɛ tɔ ɛ kedi na ɛ kenyoɔ gbɛɛ, yaa ɛ weeya dinaana kedi yaa gyaalan wole weeya kedi yaa ɛ kefeefoweeya kedi mmaraase dɔɔ ya.

¹⁷Nawolo nyi mena nombia ken pou doe, na kawola nyi abɔɔ kpaakpaa ŋaale don wole ne kɔŋ. Te nombia ken pou seŋɛ bo fa Kristo.

¹⁸Mena dɔɔ ɛ na fa walan kamase gbɛɛ na waa beo ŋon, na waa lese ŋon lee ɛ gbɛɛ man kɔŋ ŋon wui gbɛɛ kum man nyi ɛ kaa sila e ya. Mena walan ŋonan na wola la nyi yaa som Wurubuarɛ kpilala ban be kyaa adido nɛ. ɔ na beo yɔkɔse ɔ wose nideli ɔsom man, te ɔ ne yako nyi Wurubuarɛ ta lese nombia ŋaale wola e. Mena dɔɔ ɔ ne kɛɛ ɔ wose nyi ɔ yɛɛ walan dibiliŋ ŋolo e, mona ɔ konɔɔ man nombia ŋan ŋɔɔ gyakaa

Wurubuarɛ nombia dɔɔ ya nɛ, na beo na e te ɔ na wola ɔ wose mena nɛ. Ke gbagba mo na ɔ be dana kpene keɲ dɔɔ kaboena nyi waa seɲ na waa wola ɔ wose ya.

¹⁹Mena walaɲ ɲonaɲ te tira ɔ wose lee Kristo ɲon ɔ yɛɛ ɔ balan pou nyee e nɛ man. Kristo man kedoo ne yele la te ban be silana e nɛ ne nyiɲ don te bɛɛ bee ba kelɛɛdi man ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ ne gyae nɛ. Kristo yɛɛ ɲgba deniwalaɲ nyee nɛ te ɔ balan mo yɛɛ ɲgba ɔ wose nɛ. Mena keɲ deniwalaɲ wose man aboo ne kyaɲ wosenaane keɲ towaa te kɛɛ bee nɛ, mena ke te Kristo mo ne fa Kristotena pou don te bɛɛ bee yɛɛ nɔɔdokolon ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ ne gyae nɛ.

²⁰Kristo ka yeɲ ɔpanɲaɲ keɲ dɔɔ nɛ yɛɛ yaa ɲgba ɛmɛɛ na e yeɲala nɛ, mena dɔɔ tɛɛle kei dɔɔ aboo ba tekaa taɲ don ɛ dɔɔ bela ya. Lee mena dɔɔ tekaboena nyi yaa sila tɛɛle kei dɔɔ aboo anakolan ɲgba mena keɲ balan ban ba te yɛɛ Kristotenawo ya nɛ ne yɛɛ nɛ ya.

²¹Ba aboo anakolan ɲenaɲ ɲaale yena nyi, "Ɛ na mo ɛ nyiɲmaa kyaɲ kpene kei ya. Ɛ na daa kpene kei kɛɛ ya. Ɛ na tina kpene kei ya."

²²Mena aboo anakolan keɲa pou gyae kaa kyom, nawolo nyi ɲe yɛɛ ɲan denibalan gbagba be bake see te bɛɛ wola balan nyi baa di ɲe dɔɔ.

²³Balan burum na gyueɲ nyi mena aboo anakolan keɲa kesila yɛɛ nyansa nombia ɲa, mona nyansa kamase be doo ɲe man ya. Balan ban bee sila mena aboo anakolan keɲa nɛ, ne naa na sia naase ba wose diyem yɛɛ aboo ɲaale na kawola nyi bɛɛ som Wurubuarɛ nideli. Bɛɛ beo yokose ba wose te bɛɛ naase ba wose diyem, mona mena aboo anakolan keɲa dɔɔ kedi nɛ, bee yeli baa tale di ba wose dɔɔ nyi boo yɛɛ dukum bela ya.

Kolosetena 3

¹Wurubuarɛ ke gyusu Kristo lee yeɲ man nɛ, yɛɛ yaa ɲgba ɛmɛɛ na e yaa ɔ gyusuwo lee yeɲ man nɛ, nawolo nyi ɛmɛɛ na Kristo te yɛɛ dokolon. Mena dɔɔ debaɲ kamase na ɛ mo ɛ loo gyakaa aboo ɲan kyaa adido nɛ dɔɔ. Wurubuarɛ te gyina Kristo adido te ɔ moo e ka see ɲon Wurubuarɛ dunolon dɔɔ adido botoo nyi waa di gyoori kpu na e.

²Mena dɔɔ ɛ mo ya agyueɲ pou gyakaa aboo ɲan kyaa adido nɛ dɔɔ. Ɛ na mo ya agyueɲ gyakaa tɛɛle kei dɔɔ aboo dɔɔ ya.

³Nawolo nyi yɛɛ yaa ɲgba ɛ ta yem te ɛ nyeedon weesɛ Kristo man Wurubuarɛ gyaɲ nɛ.

⁴Akpaa Kristo ɲon ɔ yɛɛ ɛ nyeedon gbagba e nɛ de bɛɛ lee adido koɲ na, ɛmɛɛ mo ɛ ke kpu na e ɔ gyoorobiiri dinaa keɲ man.

⁵Mena dɔɔ ɛ woɲ ɛ wose lee tɛɛle kei dɔɔ nombiakumɛɛ pou keyɛɛ man. Ɛ tina nombiakumɛɛ ɲgba kafon na ayimɛɛ ka mo wuu wose na lookum na agyueɲ kum yela.

Ɛ na yɛɛ kedikum ya nawolo nyi walaŋ ɲon ɔ ne yɛɛ kedikum na, ɲon na bane somra yɛɛ kyɛkyɛɛ.

⁶Ɛ tina nombiakumɛɛ keŋa pou keyɛɛ yela, nawolo nyi Wurubuarɛ waa wɔŋ balan ban pou bɛɛ yɛɛ mena nombiakumɛɛ ɲenanɲ nɛ deŋele.

⁷Ɛ tɔɔse nyi gyaŋgba ɛ kekyaabii man pɛte ɛ be kaa lɛɛ Kristo di na, ɛmɛɛ mɔ yɛɛ nombiakumɛɛ keŋa pou.

⁸Mɔna nɛnɛɛ dɔɔ kaboena nyi yaa wɔŋ ɛ wose lee mena nombiakumɛɛ keŋa pou man. Ɛ tina ban kagyɛŋ, na ban kum na balan katee na balan yela kewɔlɛɛ na nombia nkaraŋkaraŋ kekolosi yela.

⁹Ɛ na dii akɛrɛɛ fa dɔŋa ya, nawolo nyi ɛ te tina ɛ dinɔɔ bene na ka abɔɔ kumɛɛ ɲan pou yela.

¹⁰Nɛnɛɛ keŋ ɛ be lɛɛ Kristo di nɛ, te yɛɛ ɲgba ɛ ta bese balan wɔlɛɛ nɛ. Wurubuarɛ yele la te ɛ nyiŋa dinɔɔ wɔlɛɛ kei, na ɛ ke nyiŋ kyɛɛkee yɛɛ nombia kpaakpaa ɲgba ɲon nɛ. ɔ na wola ɲon nyi ya agyueŋ na ya abɔɔ ayɛɛsa pou dɛɛ yɛɛ ɲgba ɲon nɛ, na ɛ ke nyiŋ gyɛŋ e nideli.

¹¹Nɛnɛɛ Wurubuarɛ te yɛɛ ɲon balan wɔlɛɛ Kristo man. Mena dɔɔ be famenɛ nyi ɲolo yɛɛ Giriki baale e yaa Gyuda baale e ya. Be famenɛ nyi ɲolo kara ɔ baala wose yaa ɔ te kare ya. Be famenɛ nyi ɲolo yɛɛ siakaralate e yaa ɔ yɛɛ diyinɛte e ya. Be famenɛ nyi ɲolo yɛɛ donɔɔte bu e yaa ɔ yɛɛ ɲɔɔle e ya. Be famenɛ nyi ɲolo yɛɛ gbenɲi e yaa ɔ yɛɛ gyoorobu e ya. Mɔna kpene keŋ ne hia yena nyi Kristo yena de popou nyee, te ɲon doo la balan ban pou bɛɛ lɛɛ e di nɛ konɔɔse man.

¹²Wurubuarɛ ne gyae ɲon nideli mena dɔɔ te ɔ lese ɲon nyi yaa yɛɛ ɔ balan ban nombiikum kamase be doo be man ya. Mena dɔɔ ɛ yela ɛ nombia ayɛɛsa pou ke kaboena ɲon Wurubuarɛ kegyaebii. Ɛ wii dɔŋa waraŋase, na ɛ ke yɛɛ deeli na ɛ ke yɔkɔse ɛ wose, na ɛ ke nyiŋ konɔɔ fa dɔŋa, na ɛ ke yela ɛ sia kedoo tɛɛle man.

¹³Ɛ na mo dɔŋa nombia do ɛ tɔɔse man ya. Akpaa ɲolo de yɛɛ ɔ dɔɔ nombiikum na, waa mo kyɛɛ e. Kaboena nyi yaa mo nombiakumɛɛ kyɛɛ dɔŋa, ɲgba mena keŋ de Gbenɲyoo Kristo mɔ ba mo ɛ nombiakumɛɛ kyɛɛ ɲon nɛ.

¹⁴Nombia keŋa pou wole na, ɛ mo balan kegyae tɔ nɔɔ. Nawolo nyi balan kegyae ne yele la te balan ne tale yilaa kyaa debodokolɔŋ te bɛɛ yɛɛ nɔɔdokolɔŋ.

¹⁵Kristo baake ɲon bo nyi yaa kyaa wosefɛerenɲ man na dɔŋa, mena dɔɔ ɛ yɛɛ kpene kamase keŋ ɛ ke tale nɛ, na ɛ ke kyaa na dɔŋa wosefɛerenɲ man. Nawolo nyi ɛ popou yɛɛ walaŋ dokolonɲ. Wurubuarɛ lese na ɲon nyi yaa yɛɛ ɔ balan, mena dɔɔ te ɔ ne gyae nyi ɛmɛɛ na ɛ tebia pou yaa kyaa na dɔŋa, na debaŋ kamase na ɛ ne fane fa ɲon Wurubuarɛ karaŋ.

¹⁶Ɛ yela Kristo nombia ɲan ke doo ɛ man nideli. Ɛ mo nyansa wola dɔŋa nombia ɲenanɲ na ɛ ke faree wɔ nyi be na yɛɛ nombiakumɛɛ ya. Ɛ kpee Wurubuarɛ ɔsom nɔɔnɛŋ kpookpoo do Wurubuarɛ nɔɔ gyonɲ man lee ɛ konɔɔse man.

- ¹⁷Te kpene kamase ken ε ne yee yaa ken ε keyako na, ε yee ne popou lee de Gbengyoo Yesu yele man. Na ε ke ta ɔ dɔɔ do de kya Wurubuarε nɔɔ.
- ¹⁸Emee ala yalala, ε yɔkɔse ε wose fa ε baala ngba mena ken kaboena nyi Kristo walaŋ waa yee ne.
- ¹⁹Emee baala yalala mɔ, ε gyae ε weela nombia. E na nmanyan wɔ ya.
- ²⁰Emee bia mɔ, ε nyii ε lolala dei kpene kamase man. Nawolo nyi mena te de Gbengyoo Yesu ne gyae nyi yaa yee.
- ²¹Emee lolala, ε na yee ε bia akpanyanŋyaŋ ya. E yee mena na, ba wose gyae ke yɔkɔse wɔ.
- ²²Emee ban ε yee gbenawɔ ne, ε mo obuo fa ε gbengyooona teelee kei dɔɔ gbɛε kamase man. E na bu wɔ be siaman kaagen ken ε ne gyae nyi baa kelee non dɔɔ ya, mona ε bu wɔ lee ε konɔɔ man nawolo nyi ε ne yee Wurubuarε dɔɔ.
- ²³Kpene kamase ken ε ne yee na, ε yee ke lee ε konɔɔ man ngba ε ne yee ke fa de Gbengyoo Wurubuarε ne. E na kee nyi deniwalan te ε ne yee ε ke fa ya.
- ²⁴E yee ε tom nideli nawolo nyi ε gyeŋ nyi de Gbengyoo Yesu Kristo waa tɔ non kom nideli. Waa tɔ non kom ken ɔ be yako see nyi waa fa ɔ balan ne. E tɔɔse nyi Kristo yena walaŋ non ε ne yee tom fa.
- ²⁵Walaŋ kamase non ɔ yee nombiikum na, Wurubuarε waa won ɔtenate deŋele ngba mena ken kaboena nombiikum ken ɔ be yee ne. Wurubuarε ne di ɔ nombia na, ɔ beε kee walaŋ siaman ya.

Kolosetena 4

- ¹Emee ban ε dana gbenja ne, ε tela wɔ nideli na ε ke fa wɔ kpene kamase ken kaboena nyi yaa fa wɔ ne. E tɔɔse nyi emee mɔ dana gbengyoo nolo non ɔ kyaa adido, te ɔ ne naa kpene kamase ken ε ne yee ne.
- ²E yase ε sia fane deban kamase. Akpaa ε ne fane na, ε mo ya agyueŋ pou gyakaa Wurubuarε dɔɔ na ε ke fa e karan.
- ³E fane fa daa mɔ nyi Wurubuarε waa toro gbɛε fa daa, na dee nyin kolosi ɔ nombia nan nafa na weesε ne fa balan. Wurubuarε nombia kenja keyako dɔɔ te be kyan man tɔ deni ne.
- ⁴E fane nyi maa tale lese nombia nan man wola balan nideli ngba mena ken kaboena nyi maa yee ne.
- ⁵Akpaa emee na balan ban ba te yee Kristotenawɔ ya ne kyaa na, ε kyaa na wɔ nyansa man. E kee nideli nyi akpaa ε nyin gbɛε kyomii ken ε ka mo kolosi Wurubuarε nombia fa wɔ na, ε na yeli ka ke lan non ya.

⁶Ɛ ne kolosi fa wo na, ɛ yela ɛ noowoya keyee gyon na ka do wo kakyen na baa nyin tei non. Akpaa ɛ yee mena te nolo de boose non kolo lee ɛ Kristo kelɛedi ken man na, ɛ ka gyen mena ken ɛ ke tirano fa e.

⁷De doo gyaagyi Tikikuse non o ne yee o tom anokoare man te o kpue na man te dee yee Kristo tom kei ne de kon na, waa kaa yako non ma kekyaabii man nombia pou.

⁸Mena doo te mee kpila e ɛ gyan na o kaa yako non da kekyaabii man nombia na waa do non kakyen.

⁹Don na de doo Onesimuse non dee gyae o nombia nideli, te o ne di anokoare fa Kristo te o yee ɛ man nolo e ne ne konala. Ban ne gyae la be kaa yako non de kebo nombia na da kekyaabii man pou.

¹⁰Arisitakuse non boo kyan daa na e to deni ne na do non noo. Mena mo te Banabase o naabu Maake mo na do non noo. Me tan wulaa yako non Maake kei wose man nombia, mena doo akpaa o kon ɛ gyan botoo na ɛ lee e nideli.

¹¹Gyosua non bee bese baake e Gyustuse ne mo na do non noo. Mena balan batooro kewa baagen yena Gyudatena ban be kpue na man te dee kolosi Wurubuaere gyoorobiiri ken nombia. Ba te yeli me woe te fee man nideli.

¹²Ɛ dee baale Epafirase non o na som Yesu Kristo nideli ne na do non noo. Deban kamase na o ne yase o sia fane fa Wurubuaere nyi waa yela ɛ ka sen kenken ɛ kelɛedi man, na ɛ ka bee nideli Wurubuaere nombia nan kagyen man na ɛ ke yee Wurubuaere kegyaebii.

¹³Maa tale gyo me konoo yako nyi o na yen ɛ yen. Mena ke te o na yen Kristotena ban be kyaa Laodisia na Hirapolise donoo man mo ne yen.

¹⁴De doo gyaagyi Luka non o yee doketa e ne, na Demase mo na do non noo.

¹⁵Ɛ do de tebia Kristotena ban be kyaa Laodisia donoo man ne, na de deesi Nimfa na ban bee gyanee o dekanalan man ne noo fa man.

¹⁶Akpaa be kala tone kei fa non na, ɛ mo ke yele Kristotena ban be kyaa Laodisia donoo man ne, na ban mo ke kala ke, na emee mo ke lee ken moo nmarase yele wo ne kala.

¹⁷Ɛ yako Akipuse nyi waa yee kakyen na waa kee nyi o te toole tom ken de Gbengyoo Yesu Kristo ba mo do o nyinmaa man ne pou.

¹⁸Man Pool gbagba moona me nyinmaa nmarase nookado otomante kei ne. Ɛ toose nyi me doo deni man, na ɛ ke fane fa man. Wurubuaere waa mo o beree boele ɛ popou.

1 Tesalonikatena

1 Tesalonikatena 1

¹Tone kei lee man Pool na Silase na Timoti gyan. Dee nmarase ke dee yeleε emεε Kristotena ban ε kyaa Tesalonika donoo man, te ε ba mo ε wose fa de kya Wurubuarε na de Gbenɔgyoo Yesu ne. De kya Wurubuarε waa mo o berεε boele non na waa fa non wosefεeren.

²Deban kamase ken dee fane na, dee fa Wurubuarε karan lee ε doo.

³Deban kamase ken dee fane na, de gyakaa dee toose mena ken ε na mo ε kelεedi yεε tom. Dee toose ε kakyen ken ε na doo lee ε balan kegyae, na mena ken ε ne kyan ε wose sen kenken lee ε kelεedi ken ne yeli ε na mo ε loo gyakaa de Gbenɔgyoo Yesu Kristo doo ne.

⁴De tebia, da gyen nyi Wurubuarε ne gyae non te o lese non nyi yaa bese o balan.

⁵Nawolo nyi deban ken doo kon kaa yako non Wurubuarε nombia nan ne, na kekolosi kaagen te de konawo kaa kolosi fa non ya. Mona de yela ε naa Wurubuarε felin non don ken. Te de yela ε gyenawo nyi daa gbagba te lee di nyi nombia nan dee kolosi ne yεε ampan. E gyen aboo nan pou doo yεε deban ken de kyaa ε gyan ne, nawolo nyi emεε gbagba ε deeli doo te de yεε mena aboo nenan pou.

⁶E kasee daa na de Gbenɔgyoo Yesu nombia nan doo yεε ne. Mena doo ε kayeyεε man koran na, ε moo gyon ken ba lee Wurubuarε felin non gyan ne lee nyeedon nombia nan.

⁷Lee mena doo te yeli Kristotena ban pou be kyaa Masedonia na Akaya teeε man ne, ne keε ya aboo ayεesa mo kasee non.

⁸Nawolo nyi lee emεε doo, de Gbenɔgyoo nyeekelee nombia nan te yaasee bo gyu Masedonia na Akaya teeε man kaagen ya, mona na te yaasee gyu yenan kamase. Mena doo kolo be doo ken dee yako lee ke man bela ya.

⁹Nawolo nyi mena balan benan pou ne kolosi lee mena ken ε be lee daa gyon man deban ken doo kon ε gyan ne. Bee kolosi lee mena ken ε be tina banε kasom yela, kon ε na som Wurubuarε dokolon koon non o kyaa kekpaakekpaa ne.

¹⁰Bee kolosi mo nyi ε ne daa o bu Yesu non o be gyusu e lee yen man ne ka bese lee adido kon. Don Yesu ne gyae la waa lese daa wee ken Wurubuarε waa mo ban di balan nombia ne.

1 Tesalonikatena 2

¹Me tebia, emεε gbagba ε gyen nyi da kekon ken doo kon ε gyan ne te yεε yakaa ya.

²Ɛ gyeŋ mena keŋ boo naase daa diyem, te boo fulu daa Filipi donoo man pete doo koŋ kaa lii ɛ gyaŋ. Mona keŋ na balan ka koro seŋ tia daa koran ne, Wurubuaɛ doo daa kakyeŋ te de gyoo de konoo kolosi o nombia kpaakpaa ŋan fa ŋon.

³Nawolo nyi de nombia ŋan deɛ yako ne, te yee dekara yaa adao nombia ya. Te na deɛ gyae bo nyi deɛ ko ɛ nyeeya man di doo te deɛ yako ŋon mena nombia ŋenan ya.

⁴Mona Wurubuaɛ lee na daa do, te o mo nyeedon nombia keŋa kekolosi do daa de nyinmaa man. Na denibalan kegyaebii yaa deɛ yee ya, mona Wurubuaɛ ŋon o gyeŋ de konooɛ man ne kegyaebii yaa deɛ yee.

⁵Ɛ gyeŋ nideli nyi de ta mo noowoya ŋan ne dana gyon, yaa kabeo nombia koŋ ɛ gyaŋ na deɛ mo nyin kolo lee ɛ gyaŋ ya. Wurubuaɛ gbagba yena da adanseɛte lee mena nombia keŋa man.

⁶Da te yee de nombia na emee yaa nolo ke kelee daa ya. Lee mena keŋ de yee Kristo kpilalawo doo ne, nafa gbɛɛ doo nyi deɛ mo da wose lo ɛ doo.

⁷Mona de yokooɛ da wose kyaa na ŋon, ngba mena keŋ talabo ne kee o bia doo ne.

⁸Mena keŋ deɛ gyae ɛ nombia nideli doo, na Wurubuaɛ nombia ŋan ŋaagen te da moowo kona ŋon ya. Mona da moo daa gbagba da wose kpu fa ŋon gyon man, nawolo nyi ɛ ta bese balan ban ɛ nombia doo de konoo man nideli.

⁹Me tebia, ma gyeŋ nyi ɛ ne tooɛ mena keŋ doo yee tom na kaale ne. Deban keŋ dee kolosi Wurubuaɛ nyeedon nombia ŋan fa ŋon ne, de yee tom nelim na ka weese, na doo nyin mo de kasolo lo nolo doo ya.

¹⁰Emee Kristotena na Wurubuaɛ ne diina adanseɛ fa daa nyi, deban keŋ de kyaa ɛ gyaŋ na da wose be dana ayimeɛ ya. De gbɛɛneŋ tenɛ te da wose mo be dana nombiikum daale ya.

¹¹Ɛ gyeŋ nyi da tela ŋon ngba mena keŋ kya na tela o bia ne.

¹²Da wola ŋon kpene keŋ dei, te da doo ŋon kakyeŋ te de kolosiwo fa ŋon na ɛ kekyaabii ke nyin kaboena Wurubuaɛ ŋon o be baake ŋon koŋ o gyoori na o gyoorobiiri keŋ man ne.

¹³Deɛ do Wurubuaɛ noo deban kamase, nawolo nyi deban keŋ ɛ be nyii Wurubuaɛ nombia ŋan lee de gyaŋ ne, ɛ te lee nombia ŋenan ngba denibalan nombia ne ya. Mona ɛ lee ŋa di nyi ne yee Wurubuaɛ nombia ŋa ampan. Mena nombia keŋa ne yee na tom emee ban ɛ be lee di ne man.

¹⁴De tebia, da te naa nyi emee mo ɛ yee ngba Wurubuaɛ balan ban be yee Kristo Yesu wui, te be kyaa Gyudia teelee man ne. Nawolo nyi ɛ naa diyem ɛ tebia nyinmaa man, ngba mena keŋ ban mo be naa diyem be tebia Gyudatena nyinmaa man ne.

¹⁵Ban Gyudatena benan koon de Gbengyoo Yesu, na Wurubuaɛ akpenkpenkyooɛ, te be naase daa mo diyem gegi daa lee be donooɛ man. Be nombia bee gyoo Wurubuaɛ sia ya, te boo ne gyae balan mo nombia ya.

¹⁶Nawolo nyi be ta koro sen to daa gbɛɛ, na doo nyin kolosi nyeedon nombia nan fa balan ban ba te yee Gyudatenawo ya ne, na Wurubuaɛ ke nyin lee ba nyee ya. Kei te yeli be nombiakumee ta boo kpu, mena doo Wurubuaɛ ta gyen ban nyi waa won ba denjele.

¹⁷De tebia, ba ke yela daa na non nsana ketira te dii ta weeya ya. Ken na de kyaa lem na lem de bee naa dona koran ya ne, e nombia doo de konoo man nideli. Mena doo dee gyae gbɛɛ nideli nyi dee bese kon kaa kee non.

¹⁸Nafɔ de gyae gbɛɛ nyi dee kon e gyan. Tuturu na, man Pool gbagba yee kakyen agbaatee agbaatee nyi maa kon e gyan, mona obonsam te yeli dee nyin gbɛɛ ya.

¹⁹De gyaewo nyi dee bese kon kaa naa non, nawolo nyi da gyen nyi e senɛɛ e keleedi man nideli. Mena doo de loo yakaa e doo nideli nyi, wee ken de Gbengyoo Yesu waa bese kon ne, emee ne gyae la e ke yela waa kelee daa na dee nyin yele na de sia kagye o siaman.

²⁰Kegbagba na, emee ne gyae la e ke yela dee nyin yele na dee di gyon.

1 Tesalonikaten 3

¹Nenɛɛ da kena nyi nombia ta kela daa ken doo gyae dee tale kaa naa non doo ya ne, de yee da agyuen nyi dee bese kyaa Atense donoo man.

²Mena doo dee kpila de doo Timoti non o yee Wurubuaɛ tobaale e, te o kpue na daa Kristo nombia kpaakpaa nan kekolosi man ne e gyan. Dee kpila e nyi o kaa do non kakyen na e ka sen kenken e keleedi man,

³na nyi akpaa kayeyee kei dinoo de kon e doo na, e man nolo be nyin bese o wole ya. Nawolo nyi emee gbagba e gyen nideli nyiaa, mena kayeyee kei yee kpene ken Wurubuaɛ be yako see nyi gyae ke kon de doo.

⁴Deban ken de kyaa e gyan ne, de wulaa yako non agbaatee agbaatee nyiaa, baa naase daa diyem ngba mena ken be kon te e ne naa ne.

⁵E kayeyee ken e na yeyee ne ne takaa man nideli, te ma te gyae gbɛɛ ken maa mo kon botoo kina. Mena doo te mee kpila Timoti e gyan. Me kpila e bo nyi waa kon kaa kee nyi e senɛɛ e keleedi ken man kenken. Nawolo nyi me woe ne lo man nyi, nne obonsam te kaa keese non kee yela e te tina e keleedi ken yela. Nyi de kon mena na, na da tom ken pou te yee yakaa.

⁶Mona Timoti ka lee e gyan kon yaa, te o te kon kaa yako daa nombia kpaakpaa nyi e senɛɛ kenken e keleedi man te e ne gyae balan mo. O te kaa yako daa nyi deban kamasɛ na e ne toose daa, te e sia te yee nyi e kena daa ngba mena ken daa mo ne gyae nyi dee naa non ne.

⁷De tebia, mena doo ken na de kayeyee na be kee naase daa diyem pou man na, e keleedi ken na do daa kakyen.

⁸Nawolo nyi lee mena ken ε senɛɛ kenken de Gbengyoo Yesu nombia ɲan ε be lee di ne man dɔɔ, de wɔe te fɛɛ daa nideli.

⁹Nɔɔkado wonɲi kaboela ken dɛɛ tale mo do Wurubuarɛ, lee kpene ken ɔ be yɛɛ fa ɲon ne dɔɔ? Dɛɛ fa e karɲ lee gyon ken dɔɔ nyim ɔ siaman lee ɛmɛɛ dɔɔ ne dɔɔ.

¹⁰Nelim na ka weese na dɛɛ fane fa Wurubuarɛ nyiaa, waa yela dɛɛ bese naa ɲon na de sia, na dɛɛ kyo ɲon na ε ka sen ε kelɛɛdi ken man kenken kelii ɔto.

¹¹Dɛɛ fane nyi de kya Wurubuarɛ gbagba na de Gbengyoo Yesu, baa toro gbɛɛ fa daa na dɛɛ kɔɲ ε gyaɲ.

¹²Dɛɛ fane nyi de Gbengyoo Yesu waa yela ε balan kegyae ken ke doo ε man nideli, na ε ke nyiɲ gyae dɔɲa na balan pou, ɲgba mena ken daa mo ne gyae ɲon ne.

¹³De Gbengyoo Yesu waa desina ε konɔɔse man, na wee ken ɲon na balan ban pou Wurubuarɛ be desina wɔ see fa ɔ wose ne baa kɔɲ na, ε ke yɛɛ balan ban ayimɛɛ na nombiikum kamase be doo ε man ya de kya Wurubuarɛ ɲonɲ siaman.

1 Tesalonikaten 4

¹De tebia, nombia ɲan be kaa mɛɛ gyae maa yako ɲon yɛna nyi, da wola ɲon mena ken yaa kyaa na ε kekyaabii na ε nombia ayɛɛsa pou kenyiɲ gyoo Wurubuarɛ sia, ɲgba mena ken ε be taɲ wulaa ε ne yɛɛ ne. Dɛɛ waase ɲon lee de Gbengyoo Yesu yele man nyi, ε kyaɲ ke kenken na ε ke yɛɛ kela mena gba.

²Nawolo nyi ε gyɛɲ nombia ɲan dɔɔ tɛɛ de Gbengyoo Yesu Kristo don dɔɔ wola ɲon ne.

³Wurubuarɛ kegyaebii yɛna nyi ε na mo ayimɛɛ wuu ε wose ya, na ε ka lese ε wose lee kafon nombia man.

⁴Ɛ man walaɲ kamase waa gyɛɲ mena ken waa tela ɔ wose nideli lee gbɛɛ kamase man, ɲgba mena ken na gyoo Wurubuarɛ sia te ke dana obuo mo ne.

⁵Ɛ na yɛɛ kewɔlɛɛ nombia ɲgba mena ken balan ban bɔɔ gyɛɲ Wurubuarɛ ya ne yɛɛ ne ya.

⁶Mena ke mo te ɲolo na yɛɛ ɔ dɔɔ nombiikum yaa ɔ na ɲere e do ya. Walaɲ kamase ɲon ɔ ne yɛɛ mena nombiakumɛɛ kenɲa pou na, de Gbengyoo Wurubuarɛ waa won ɔtenate denjele ɲgba mena ken dɔɔ wulaa yako ɲon te dɔɔ faree ɲon ne.

⁷Nawolo nyi Wurubuarɛ te baake daa kɔɲ ɔ gyaɲ nyi de kaa yɛɛ ayimɛɛ nombia ya, mona ɔ baake daa bo nyi de kaa yɛɛ balan ban ayimɛɛ be doo ba wose man ya.

⁸Mena dɔɔ walaɲ kamase ɲon ɔ bɛɛ mena kawola kei na, na deniwalaɲ nombia te ɔ bɛɛwɔ ya mona Wurubuarɛ ɲon ɔ ba mo ɔ felin do ε man ne nombia yaa ɔ bɛɛwɔ.

⁹Nenɛɛ lee ɛmɛɛ na ɛ tebia dɔŋa kegyae wose man nombia dɔɔ, tekaboena nyi dɛɛ bese ɲmarase ke man kolo yeleɛ ɲon bela ya, nawolo nyi Wurubuaɛ te wulaa wola ɲon nyi yaa gyae dɔŋa.

¹⁰Ke yɛɛ ampaŋ nyi ɛ wulaa ɛ ne gyae ɛ tebia Kristotena baŋ be kyaa Masedonia tɛɛle keŋ pou dɔɔ nɛ. Mɔna de tebia, dɛɛ waase ɲon bo nyi yaa yɛɛ kela mena.

¹¹Ɛ yɛɛ kakyeŋ na ɛ ke kyaa wosefɛereŋ man, na ɛ man walaŋ kamase ke nyii na ɔ wui. Ɛmɛɛ gbagba ɛ kyaŋ ɛ wose yɛɛ tom, ɲgba mena keŋ dɔɔ wulaa wola ɲon nɛ.

¹²Ɛ yɛɛ mena na, ɛ be gyae ɛ ka mo ɛ wose lo ɲolo dɔɔ ya. Kei gyae ke yela balan baŋ boɔ kpue na ɲon ya nɛ ke bu ɲon.

¹³De tebia, lee balan baŋ boɔ yekee nɛ wose man nombia dɔɔ, dɔɔ ne gyae ɛ ke kyaa ditiŋtɛɛ man na ɛ ka yeyɛɛ ɲgba balan baŋ be loo be gyakaa kolo dɔɔ nɛ ya.

¹⁴Dɛɛ lɛɛ di nyi Yesu yeŋawɔ te Wurubuaɛ gyuuusu e lee yeŋ man. Mena ke mo te dɛɛ lɛɛ di nyi wee keŋ Yesu waa bese kɔŋ na, Wurubuaɛ waa gyuuusu baŋ pou boɔ lɛɛ e di pete boɔ yem nɛ lee yeŋ man na baa kpu na e.

¹⁵De Gbeŋgyoo Yesu nombia ɲan ɔ ba wolo te dɛɛ yako ɲon nɛ yɛna nyi wee keŋ waa bese kɔŋ nɛ, daa baŋ dɔɔ kaa te de sɛɛ de kyaa nyeedon man nɛ, dɔɔ gyae dɛɛ tangbɛɛ baŋ boɔ yekee nɛ foŋ gyu ke gyaŋɛɛ na e ya.

¹⁶Nawolo nyi de Gbeŋgyoo Yesu gbagba waa mo yeesa dinaa kolosi lee adido kɔŋ, te Wurubuaɛ kpilale kegyia ɲon mo waa mo yeesa kolosi, na baa wola Wurubuaɛ kabere keŋ. Dekɔŋ mena na, balan baŋ boɔ lɛɛ e di pete boɔ yem nɛ, baŋ ne gyae la baa tangbɛɛ foŋ lee yeŋ man.

¹⁷Kenan wole na, daa baŋ de sɛɛ de kyaa nyeedon man debaŋ kenan nɛ, baa mo daa na wɔ pou gyu adido ɲoma man, na de kaa gyaŋɛɛ na de Gbeŋgyoo Yesu na daa na e ke kyaa kekpaakekpaa.

¹⁸Mena dɔɔ ɛ mo mena nombia keŋa do dɔŋa kakyeŋ.

1 Tesalonikatena 5

¹De tebia, bɛɛ tekaa hia nyi ɲolo waa bese ɲmarase kolo lee debaŋ yaa wee keŋ mena nombia keŋa gyae kekɔŋ nɛ wose man nombia fa ɲon bela ya.

²Nawolo nyi ɛmɛɛ gbagba ɛ gyeŋ nyi wee keŋ de Gbeŋgyoo Yesu waa bese kɔŋ nɛ, gyae ke yɛɛ bo ɲgba mena keŋ ɲmɛɛlate ne kɔŋ nelim nɛ.

³Debaŋ keŋ balan baa yako nyi, "De kyaa wosefɛereŋ man, te de woe mo bɛɛ lo daa ya nɛ," mena debaŋ kenan te kayeyɛɛ dinaa gyae kaa futaa wɔ, ɲgba mena keŋ kadoŋɛɛ ne futaa fulute nɛ. Dekɔŋ mena na, be man ɲolo na ɲolo be gyae waa tale lese ɔ wose lee mena kayeyɛɛ kenan man ya.

⁴Mona de tebia, emee ba tekaa doo ditiŋtɛɛ man, na wee kenan̄ kaa futaa ŋon ŋgba ŋmɛɛlate ne ya.

⁵Nawolo nyi ɛ popou yɛɛ kenman̄ɛɛ man balan̄wɔ, te ɛ doo kenman̄ɛɛ kenan̄ man. Doo tekaa yɛɛ ditiŋtɛɛ man balan̄ ban̄ be don̄ ditiŋtɛɛ man ne ya.

⁶Mena doo ɛ na yeli dee doo wolee da wose, ŋgba mena ken̄ baale ne yɛɛ ne ya. Mona ɛ yela dee doo da wose doo na dɛɛ deke nideli.

⁷Nawolo nyi ban̄ bee doo ne ne doo bo nelim, te ban̄ mo bɛɛ dɛɛse ne ne dɛɛse bo balin̄wɔ.

⁸Mona ken̄ daa doo kenman̄ɛɛ man doo, ɛ yela dɛɛ kɛɛ da wose doo nideli na dɛɛ mo da kelɛɛdi na de balan̄ kegyae mo yɛɛ nyeele pampasan̄ mo gyee da wose ŋgba yoon̄wɔtena ne, na dɛɛ mo da nyeekeleɛ ken̄ doo de loo gyakaa ne wuu da nyeeɛa doo ŋgba nyeele kotɔtɔwɔ ne.

⁹Nawolo nyi Wurubuarɛ te baake daa nyi waa naase daa diyem ya, mona ɔ baake daa bo nyi dɛɛ ta de Gben̄gyoo Yesu Kristo doo nyin̄ nyeekeleɛ.

¹⁰Don de Gben̄gyoo Yesu yɛɛ la fa daa, mena doo nyi de kyae na de sia yaa da yɛɛɛ koran̄ na, daa na e pou dɛɛ kyaa.

¹¹Mena doo ɛ kolosi fa don̄a na ɛ ka do don̄a kakyeŋ, ŋgba mena ken̄ ɛ ne tan̄ yɛɛ ne.

¹²De tebia, nenɛɛ dɛɛ waase ŋon bo nyiaa, balan̄ ban̄ de Gben̄gyoo ba lese wɔ nyi baa yɛɛ ɛ siamantena, te bɛɛ yɛɛ ba tom na kakyeŋ kolosi fa ŋon ne, ɛ bu wɔ nideli.

¹³Ɛ gyae wɔ na ɛ ke bu wɔ nideli lee ba tom ken̄ bɛɛ yɛɛ ne doo, na ɛ ke kyaa wosefɛɛrɛŋ man na don̄a.

¹⁴De tebia, dee kolosi fa ŋon nyiaa, ɛ kolosi fa kebɔŋaletena ban̄. Ɛ kolosi do ban̄ gyakolon̄ dana wɔ ne. Ɛ kyɔ ban̄ bɔɔ dana don̄ ya ne, na ɛ ke nyin̄ kon̄wɔ fa walan̄ kamase.

¹⁵Ɛ kɛɛ nyi ŋolo na ŋolo na mo dukum tɔ dukum kom ya, mona ɛ yɛɛ deeli fa don̄a na balan̄ pou deban̄ kamase.

¹⁶Ɛ kyaa gyon̄ man deban̄ kamase.

¹⁷Ɛ fane deban̄ kamase.

¹⁸Ɛ do Wurubuarɛ nɔɔ abɔɔ pou man deban̄ kamase. Mena nombia ken̄a te Wurubuarɛ ne gyae nyi yaa yɛɛ, nawolo nyi emee na de Gben̄gyoo Yesu Kristo yɛɛ dokolon̄.

¹⁹Ɛ na ko Wurubuarɛ felin̄ ŋon ɔ ba mo do ɛ man ne nɔɔ ya.

²⁰Ɛ na lee Wurubuarɛ nombia ŋan ɔ be tɛɛ wa akpen̄kpen̄gyɔɔra doo kolosi ne an̄maaren̄ ya.

²¹Mona ɛ gyoo nombia pou man kɛɛ, na ɛ ke kyan̄ ŋan dei ne man nideli.

²²Ɛ wɔŋ ɛ wose lee nombiikum kamase man.

²³Dɛɛ sola Wurubuarɛ ɲon ɔ yɛɛ wosefɛɛrɛɲ Wurubuarɛ e nɛ, nyi waa gberaa ɛ wose ayimɛɛ pou leki na waa yela ɛ gbɛɛnɛɲ ka tenɛɛ kɛɲ nombiikum daale na doo ɛ man ya, mo kelii wee kɛɲ de Gbɛɲgyoo Yesu Kristo waa bese kɔɲ nɛ.

²⁴Wurubuarɛ ɲon ɔ be baake ɲon nɛ, waa yela kekɔɲ mena nawolo nyi ɔ ne di ɔ nombia dɔɔ.

²⁵De tebia, ɛ fane fa daa mɔ.

²⁶Ɛ do de tebia Kristotena ban pou nɔɔ nideli.

²⁷Mɛɛ waase ɲon de Gbɛɲgyoo yele man nyiaa, ɛ kala tɔne kei fa ɛ tebia Kristotena ban pou.

²⁸De Gbɛɲgyoo Yesu Kristo waa mo ɔ bɛrɛɛ boele ɛ popou na waa sɛɲ ɛ wole.

2 Tesalonikatena

2 Tesalonikatena 1

¹Tone kei lee man Pool na Silase na Timoti gyan. Dɛɛ ɲmarase ke dee yelee ɛmɛɛ Kristotena ban ɛ kyaa Tesalonika donoo man, te ɛ yɛɛ de kya Wurubuarɛ na de Gbɛngyoo Yesu Kristo balanwo nɛ.

²De kya Wurubuarɛ na de Gbɛngyoo Yesu Kristo baa mo be bɛrɛɛ boele ɲon na baa fa ɲon wosefɛɛrɛɲ.

³De tebia, kaboena nyi wee na wee na dɛɛ do Wurubuarɛ noo lee ɛmɛɛ doo ɲgba mena keɲ kaboena nɛ. Nawolo nyi ɛ kelɛɛdi keɲ na bee kpu, te walaɲ kamase mo balan kegyae keɲ o dana fa o doo nɛ na bee kpu.

⁴Lee mena doo dɛɛ tale gyo de konoo kolosi ɛ wose man nombia Wurubuarɛ balan man yenaɲ kamase. Nawolo nyi ɛ kayeyɛɛ na ɛ diyem kena pou man koraɲ na, ɛ ne yɛɛ kakyɛɲ seɲ ɛ kelɛɛdi man.

⁵Keɲa pou na lese la wola nyiaa, Wurubuarɛ ne di o nombia na ke gbɛɛ bo. Kei gyae ke yela ɛ ke kaboena Wurubuarɛ gyoori keɲ doo ɛ ne naa diyem nɛ man kagyoo.

⁶Wurubuarɛ ne di o nombia na ke gbɛɛ, mena doo waa to balan ban bɛɛ naase ɲon diyem nɛ kom,

⁷na waa yela daa ban de yɛɛ o balanwo te dɛɛ naa diyem nɛ ke fɛɛfo wee keɲ de Gbɛngyoo Yesu na o kpilala ban be dana donɲ te boalan gyae ke kilisiwo lee adido koɲ nɛ.

⁸Wurubuarɛ waa wonɲ balan ban boo gyɛɲ e ya, te be ta mo de Gbɛngyoo Yesu nyeedonɲ nombia ɲan yɛɛ kolo ya nɛ denjele.

⁹Waa wonɲ mena balan benaɲ denjele, na baa naa diyem kekpaakekpaa. Keɲ kpue bela yena nyi, waa lese wo lee de Gbɛngyoo Yesu na o gyoori dinaa keɲ man.

¹⁰Deban kenanɲ man keɲ waa bese koɲ nɛ, o balan ban Wurubuarɛ be baake wo te o be desina wo see fa o wose nɛ baa lese o yele adido, na ban pou boo lɛɛ e di nɛ ke kelɛɛ e. ɛmɛɛ mo ɛ ke kpu na wo, nawolo nyi ɛ lɛɛ nombia ɲan doo yako ɲon nɛ di.

¹¹Lee mena nombia keɲa doo te dɛɛ fane fa ɲon deban kamase nɛ. Dɛɛ sola Wurubuarɛ nyi waa yela ɛ ke kaboena o kebaake keɲ o be baake ɲon nɛ, na waa fa ɲon donɲ na ɛ ka mo toole nombia kpaakpaa ɲan pou ɛ ne gyae ɛ ke yɛɛ nɛ. Na ɛ ke tale yɛɛ tom keɲ ɛ ne yɛɛ nɛ kelii oto lee mena keɲ ɛ ne lɛɛ e di nɛ doo.

¹²De koɲ mena na, de Gbɛngyoo Yesu yele gyae ka koro adido. Balan baa naa o gyoori keɲ, te Yesu doo ɛmɛɛ mo ɛ yele gyae ka lee. Lee de kya Wurubuarɛ, na de Gbɛngyoo Yesu Kristo bɛrɛɛ keɲ boo mo boele ɲon doo, baa yela kekoɲ mena.

2 Tesalonikatena 2

- ¹Me tebia, lee de Gbengyoo Yesu Kristo kabese kɔŋ na mena keŋ waa yilaa de popou mena wee kenan nɛ man nombia yaa mɛɛ gyae maa lese wola ŋon nideli nɛ.
- ²Balan baale don bɛɛ yako nyiaa, de Gbengyoo Yesu tan ke kɔŋ. Mena doo dɛɛ sola ŋon bo nyi, ɛ na yele mena nombia keŋa ke yela ɛ wɛɛ kelo ŋon ya. Nnɛ balan baale te di dekara nyi daa kpa Wurubuarɛ felin ŋon yako na daa nombia keŋa te daa mo kaa yako ŋon yaa daa gbagba yako na ŋon nombia keŋa yaa daa gbagba ŋmarase na tone yeleɛ ŋon nyi Yesu tan ke kɔŋ.
- ³ɛ na yeli ŋolo ka beo ŋon lee gbɛɛ kamase man ya. Nawolo nyi pena wee dinaa kenan kekɔŋ na, balan baa koro seŋ tia Wurubuarɛ. Mena ke te baa lese walaŋ ŋon ɔ bee di mmaraase doo ya nɛ debɔɔ pena wee kenan kelii. Don yena walaŋkum ŋon boalan man te waa doo kekpaakekpaa nɛ.
- ⁴Waa gyina ɔ wose adido, na waa koro seŋ tia Wurubuarɛ na kpene kamase keŋ balan na som nɛ. Waa kaa kyaa Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keŋ man, na waa yako nyi ŋon yena Wurubuarɛ.
- ⁵ɛ bɛɛ toose nyi deban keŋ me kyaa ɛ gyan na, mɛɛ kyaa yako ŋon mena nombia keŋa yee?
- ⁶Mona nenɛɛ ɛ gyeŋ kpene keŋ be kyan e doose doo te ɔ te kɔŋa ta ya. Deban keŋ Wurubuarɛ ba see e nyi waa kɔŋ nɛ de lii na, waa kɔŋ.
- ⁷Balan tan ke fiasɛɛ bɛɛ lee Wurubuarɛ wole yɛɛ nombiakumɛɛ weese. Mona pena nombii keŋ moɔ yako ŋon nyi gyae kekɔŋ nɛ ke kɔŋ na, kaboena nyi Wurubuarɛ waa lese walaŋ ŋon ɔ ne to ke gbɛɛ nɛ.
- ⁸Kenan wole na te baa lese walaŋ ŋon ɔ bee di mmaraase doo ya nɛ debɔɔ. De Gbengyoo Yesu nooman weesɛɛ te waa mo feefu e ko, na waa mo ɔ gyoorobiiri kenalakee keŋ wolɛɛ e kekpaakekpaa.
- ⁹Walaŋ ŋon ɔ bee di mmaraase doo ya na, waa mo ɔbonsam don bo kɔŋ. Waa kaa beo yɛɛ gyakolon nombia na nombia dinaana burum.
- ¹⁰Waa mo nombiakumɛɛ kamase beo ban pou baa yeŋ leki nɛ. Baa yeŋ leki kekpaawolo nyi ba te bɛɛ nyi boɔ lɛɛ nombia ŋan ŋe doo na ŋe gbɛɛ, ŋan gyae ke yela Wurubuarɛ ke lɛɛ ba nyee nɛ do ya.
- ¹¹Lee mena doo Wurubuarɛ te yeli akɛɛɛ nombia te kaa gyoo be man, te akɛɛɛ nombia ŋaagen te bɛɛ lɛɛ di.
- ¹²Mena doo Wurubuarɛ waa bu balan ban pou ba te lɛɛ anokoare nombia ŋan di ya, te bɛɛ gyae akɛɛɛ nombia bo nɛ foɔ.
- ¹³Mona emɛɛ de tebia ban de Gbengyoo Yesu nɛ gyae ŋon nɛ doo, kaboena nyi deban kamase na dɛɛ fane fa Wurubuarɛ karan lee ɛ doo. Nawolo nyi Wurubuarɛ wulaa lese ŋon see leenan kewalaŋ keŋ nyi waa lɛɛ ɛ nyee. Wurubuarɛ tɛɛwo ɔ felin ŋon don man te ɔ desina ŋon see, nawolo nyi ɛ lɛɛ nombia ŋan ŋe doo na ŋe gbɛɛ nɛ di.

¹⁴Don Wurubuarɛ tɛɛ la nyeedonɔ nombia ɲan dɛɛ yako nɛ dɔɔ baake ɲon kɔɲ nyeedonɔ kei man, na ɛ ke nyinɔ gbɛɛ gyoo de Gbenggyoo Yesu Kristo gyoori kenɔ man.

¹⁵De tebia, lee mena dɔɔ ɛ senɔ kenkenɔ na ɛ ke kyanɔ de nombia ɲan dɛɛ wola ɲon nɛ, na ɲan dee kolosi fa ɲon nɛ, na ɲan dɔɔ ɲmarase yeleɛ ɲon nɛ man nideli.

¹⁶De kya Wurubuarɛ ne gyae daa, te ɔ tɛwɔ ɔ bɛɛɛ kenɔ dɔɔ do daa kakyenɔ kekpaakekpaa, te ɔ faa daa loo kegyakaa kpaakpaate. Dɛɛ solo nyi de Gbenggyoo Yesu Kristo gbagba na de kya Wurubuarɛ,

¹⁷baa do ɲon kakyenɔ na baa fa ɲon donɔ na ɛ ke tale yɛɛ abɔɔ kpaakpaa lee ɛ kekolosi na ya abɔɔ ayɛɛsa pou man.

2 Tesalonikatena 3

¹De tebia, nombia ɲan be kaa mɛɛ gyae maa yako ɲon yɛna nyi ɛ fane fa daa, na de Gbenggyoo Yesu nombia ɲan ke nyinɔ gbɛɛ yaaseɛ bilenɔbilenɔ na balanɔ ke lee ɲa di obuo man ɲgba mena kenɔ ɛ be lee ɲa di obuo man nɛ.

²Ɛ bese fane nyi Wurubuarɛ waa lese daa lee nombiakumɛɛ na balanɔ kumɛɛ nyinɔmaa man, nawolo nyi na balanɔ pou lee na Wurubuarɛ di ya.

³Wurubuarɛ yɛɛ walanɔ ɲon ɔ ne di ɔ nombia dɔɔ, mena dɔɔ waa do ɲon donɔ na waa keɛ ɛ dɔɔ kenɔ nyi ɛ ba gyoo walanɔkum ɲon nyinɔmaa man ya.

⁴Dɛɛ lee di lee de Gbenggyoo Yesu yele man nyi ɛ ne yɛɛ nombia ɲan dɔɔ wola ɲon nɛ. Te dɛɛ lee di mɔ nyi ɛ ke yɛɛ mena kelii ɔto.

⁵Dɛɛ sola de Gbenggyoo nyi waa desina ɛ konɔɔse na ɛ ka gyenɔ kegyae kenɔ Wurubuarɛ ne gyae ɲon nɛ, na ɛ ke nyinɔ konɔɔ senɔ kayeyɛɛ man ɲgba mena kenɔ Kristo mɔ be nyinɔ konɔɔ senɔ nɛ.

⁶De tebia, dɛɛ fareɛ ɲon lee Yesu Kristo yele man nyiaa, Kristobaale kamase ɲon ɔ yɛɛ keɔɲalete e te ɔ nombia ayɛɛsa mɔ bɛɛ kyaa na nombia ɲan dɔɔ wola ɲon ya nɛ, ɛ wɔɲ ɛ wose lee mena walanɔ ɲonanɔ man.

⁷Ɛmɛɛ gbagba ɛ gyenɔ mena kenɔ kaboena nyi yaa kaseɛ daa, nawolo nyi debanɔ kenɔ de kyaa ɛ gyanɔ nɛ da te yɛɛ keɔɲale ya.

⁸Mena mɔ te de te di ɲolo weenɛ yakaa kenɔ nyi da te tɔ e kom ya. Mɔna de yase de sia kyanɔ da wose yɛɛ tom nideli nelim na ka weese, na dɔɔ nyinɔ bese kasolo ɛ man ɲolo dɔɔ ya.

⁹Ka te yɛɛ nyi gbɛɛ be doo kenɔ nyi dɛɛ lee kolo lee ɛ gyanɔ bo dɔɔ te de yɛɛ tom mena ya, mɔna de yɛɛ mena na kabese kolo kekaseɛ fa ɲon na ɛ ke nyinɔ kaseɛ daa.

¹⁰Debanɔ kenɔ de kyaa ɛ gyanɔ koranɔ na de faa ɲon mmaraa nyiaa, "Nyi akpaa ɲolo bɛɛ gyae nyi waa yɛɛ tom ya nɛ, tekaboena nyi waa di ya."

- ¹¹De te nyii nyi ε man balan baale dɔŋεε ken bɔɔ ne yεε tom daale ya. Be dɔŋ bo bεε do be nɔɔse balan nombia man.
- ¹²Mena dɔɔ dεε faree mena balan benan te dεε do wɔ kakyen de Gbenɣyoo Yesu Kristo yele man nyiaa, baa tisi kyaa ba mokɔɔ dɔɔ na baa yεε tom na baa nyin kolo do be nɔɔman.
- ¹³De tebia, εmεε dɔɔ ε na yela nombia kpaakpaa keyεε ke takaa ŋon ya.
- ¹⁴Akpaa ŋolo te di de nombia ŋan doo tɔne kei man dɔɔ ya nε, ε mo ε sia gyakaa ɔ dɔɔ na ε ke wɔŋ ε wose lee ɔ man, na desɛŋ kenyin kyan e.
- ¹⁵Mɔna ε na kεε e nyi ɔ yεε ε kolare e ya, ε faree e ŋgba ε dɔɔ Kristobaale nε.
- ¹⁶Nenεε dεε fane nyi Yesu Kristo ŋon ɔ yεε wosefεeren Gbenɣyoo e nε, waa fa ŋon wosefεeren abɔɔ pou man deban kamase na waa kpu na ε popou.
- ¹⁷Man Pool gbagba moonna me nyinmaa ŋmarase nɔɔkado tɔne kei mee yeleε ŋon nε. Mena kenmarase kei te mee ŋmarase me tɔna pou man lese wola nyi man ŋmarase la.
- ¹⁸De Gbenɣyoo Yesu Kristo waa mo ɔ bεrεε boele ε popou na waa seŋ ε wole.

1 Timoti

1 Timoti 1

¹Tone kei lee man Pool gyan. Da nyeeleere Wurubuaɛ na de Gbengyoo Yesu Kristo non doo de loo gyakaa nɛ, lese na man nyi maa yɛɛ Kristo kpilale.

²Mɛɛ nmarase tone kei mee yeleɛ nyan Timoti non lee Yesu Kristo keleɛdi man doo te n ba bese me bu gbagba nɛ. Mɛɛ fane nyi de kya Wurubuaɛ na de Gbengyoo Yesu Kristo baa mo be bereɛ boele nen, na baa wii n waranase na baa fa nen wosefeɛren.

³Dgba mena ken mee gyu Masedonia teeɛle man te moo do nen kakyen nyi nya kyaa Efeso donoo man nɛ, mena yaa mɛɛ gyae nyi n ke kyaa botoo. Na n ke to balan ban be kyaa Efeso botoo bee wola akereɛ kawola Kristo som ken man nɛ nyi baa tina na yela bilen.

⁴Yako wo nyi be na woleɛ deban na benen benen nola kegyo, na be naanao kalola kegyakaare nombia kawola ya. Nawolo nyi kenja pou na mo anmaaren bo kon, te ne bee yeli balan ke yɛɛ Wurubuaɛ kegyaebii ya. N lee Wurubuaɛ di na te nyan ke tale yɛɛ o kegyaebii.

⁵Ken doo te mɛɛ yako nen mena nombia kenja yena nyiaa, mɛɛ gyae nyi kegyae ken ba lee konoo kpaakpaa man nɛ, na konoo man nombia kpaakpaa na Kristo keleɛdi kpaakpaate ken ke doo Kristo walan kamase man.

⁶Balan baale ta yoo gbɛɛ lee aboo kpaakpaa kenja man te ba gyoo afa kumɛɛ keyoo.

⁷Bɛɛ gyae nyi baa bese Wurubuaɛ mmaraa wolala, mona kpene ken ban gbagba ne kolosi na nombia nan doo ba senɛɛ kenken bee kolosi nɛ boo gyen ne man ya.

⁸Da gyen nyi mmaraa dei. Akpaa nolo de di ke doo nideli na ke dei fa e.

⁹Da gyen mo nyi ba te yɛɛ mmaraa bo fa balan kpaakpaa ya. Mona be yɛɛ ke bo fa ban boo ne di mmaraase nan doo ya, na ban boo ne yokose ba wose ya, na ban boo gyen Wurubuaɛ ya na nombiakumɛɛyɛera na ban ayimɛɛ doo ba wose man na ban boo ne sila Wurubuaɛ gbɛenen ya, na ban bee koe be kyao yaa be nao nɛ na ban mo bee koe balan nɛ,

¹⁰na kafontena na baala ban bee doo na donja, na ban bee mo balan gyae koba, na akereɛtena na ban bee beo kan ntamse, na kpene kamase ken bee kyaa na kawola kpaakpaate ken ya nɛ.

¹¹Mena kawola kpaakpaa kei kyaawo na nyeedon nombia kpaakpaa nan Wurubuaɛ ba mo do me nyinmaa man nyi maa kolosi fa balan nɛ. Kawola kpaakpaa kei lee Wurubuaɛ donje non balan na lese o yele nɛ gyan.

¹²Mɛɛ fa de Gbengyoo Yesu Kristo non o be fa man don kei nyi maa yɛɛ o tom nɛ karan. Mɛɛ fa e karan ngba o be keɛ man nyi me yɛɛ walan kpaakpaa e, te o ba lese man nyi me kaboena nyi maa yɛɛ o tom ken o ba mo do man me nyinmaa man nɛ.

¹³Gyangba keŋ na me kolosi mmusuo nombia tia Yesu, te me naase ɔ kaseela baŋ diyem te me kola wɔ mɔ. Mɔna keŋa pou wole na Wurubuaɛ wii me waraŋase, nawolo nyi na mɔɔ gyen keŋ mee yɛɛ nɛ ya te ma te lɛɛ Kristo mɔ di ya.

¹⁴De Gbenɣyoo Yesu Kristo moo ɔ bɛɛɛ keŋ boele maŋ nideli, te ɔ yela me lɛɛ e di te ɔ moo ɔ kegyae keŋ do me man.

¹⁵Kei yena anokoare nombii keŋ kaboena nyi walaŋ kamase waa lɛɛ di. Nombii kenan yena nyi, Kristo Yesu koŋae tɛɛle kei dɔɔ ɔ kaa lɛɛ nombiakumɛɛyɛɛra nyee. Maŋ Pɔɔl gba yena nombiakumɛɛyɛɛra pou nyee.

¹⁶Mɔna lee mena nombii kei dɔɔ te Wurubuaɛ wii me waraŋase, na Yesu Kristo ke nyiŋ ta maŋ nombiakumɛɛyɛɛra pou nyee kei dɔɔ lese ɔ konɔɔ keŋ ɔ dana nɛ wola. Na ka ke yɛɛ kekasee nombii fa balan baŋ pou baa kaa lɛɛ e di na baa nyiŋ nyeedon kekpaakeŋ nɛ.

¹⁷Ɛ yela dɛɛ keɛɛ e nyi, "Nyaŋ nyaagen yena Wurubuaɛ na gyoo ŋon n kyaa kekpaakekpaa. Nyaŋ yena Wurubuaɛ ŋon n bɛɛ yem ya, te ŋolo mɔ bɛɛ naa neŋ na ɔ sia fonɛɛ ya. Nyaŋ nyaagen yena Wurubuaɛ ŋon n kaboena nyi baa mo obuo na gyoorobiiri fa neŋ kekpaakekpaa. Amen."

¹⁸Me bu Timoti, nombia ŋan mɔɔ mo do n nyiŋmaa man, na ŋan Wurubuaɛ akpenkpenɣyɔɔra be wulaa yako see lee n wose man nɛ, mena nombia ŋenan pou yɛɛ dokolon. Mena dɔɔ mo nombia ŋenan tela ŋgba yoo abɔɔ nɛ, na n ka mo yoo na akɛɛɛ nombia wolala baŋ.

¹⁹Na tina n keɛɛdi na n konɔɔ man nombia kpaakpaa ŋan yela ya. Baale te bɛɛ nombia kpaakpaa keŋa te be yela ba Kristo keɛɛdi keŋ mɔ wolɛɛwɔ.

²⁰Balan benan baale yena Hameneyose na Alɛkesanda. Me ta mo wɔ fa ɔbonsam nyi waa wɔŋ ba deŋela na bɔɔ tekaa kolosi mmusuo nombia tia Wurubuaɛ bela ya.

1 Timoti 2

¹Mena dɔɔ kpene keŋ mee gyae ɛ ke tanɣbɛɛ yɛɛ yena nyi, mee waase ŋon nyi yaa fane fa walaŋ kamase na ɛ ka sola Wurubuaɛ wosefɛɛɛɛn fa wɔ. Ɛ sola Wurubuaɛ bɛɛɛ fa wɔ, na ɛ ke fa e karaŋ lee kpene kamase keŋ ɔ ne yɛɛ fa wɔ nɛ dɔɔ.

²Mena mɔ te kaboena nyi yaa fane fa gyoonen na balan baŋ pou bee di don de dɔɔ nɛ, na de wɔɛ ke fɛɛ daa na dee nyiŋ kyaa wosefɛɛɛɛn man na dee nyiŋ som Wurubuaɛ gbɛɛ kpaakpaate man lee da kekyaabii man.

³Mena nombia keŋa deila, te ŋɛɛ gyoo da nyeeɛɛɛ Wurubuaɛ ŋon sia.

⁴Nawolo nyi Wurubuaɛ ne gyae nyi waa lɛɛ walaŋ kamase nyee na baa gyen wa anokoare keŋ.

⁵Wurubuaɛ dokolon koon kyaa la, te walaŋ dokolon koon mɔ doo la Wurubuaɛ na balan nsana. Don yena Yesu Kristo.

⁶Yesu kei moona ɔ wose fa yen tɔ balan pou nyeeman kom lee ba dukum ken bɔɔ yɛɛ ne ɔɔ. Mena nombii kei te Wurubware yɛɛwɔ deban ken ɔ ba see ne man, na kedi adanseɛ fa balan pou nyi ɔ ne gyae nyi baa nyin nyeekelɛɛ.

⁷Lee kei dɔɔ te Wurubuaɛ lese maŋ nyi maa bese ɔ kpilale, na maa yako ɔ nombia kpaakpaa ŋan fa balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Nombia ŋan mɛɛ yako nɛ te yɛɛ dekara ya.

⁸Mena doo mɛɛ gyae nyi baala baa gyina ba nyinmaase ɲan ayimɛɛ be doo ɲe man ya ne adido, na baa fane debaŋ kamase. Be na mo baŋ na aŋmaaren do ba kefane man ya.

⁹Mena mo te mɛɛ gyae nyi ala baa do abɔɔ ŋan kaboena nɛ, na baa desina ŋa nideli. Be na do ba nyeenyɔɔse adaose beɪŋ ŋgba balan yakaa nyiban nɛ ya. Te be na mo kɔba abɔɔ na abɔɔ ŋan ŋa koya dana doŋ nɛ mia ba wose ŋgba mena keŋ tekaboena nɛ ya.

¹⁰ Mɔna baa yɛɛ nombia kpaakpaa ŋan kaboena na balan ban bee som Wurubuaɛ ne.

¹¹Kaboena nyi ala baa yokose ba wose na baa kyaa yididi na baa kasee Wurubuaré nombia.

¹²Moo ne fa ala gbɛɛ nyi baa wola yaa baa di don baala doo ya. Kaboena nyi baa wuu be noo.

13 Nawolo nyi Adam te Wurubuarɛ tangbɛɛwɔ yɛɛ, pɛtɛ ɔ yɛɛ Efa.

¹⁴Na Adam te obonsam beowo ya. Mona alo non te obonsam beowo te o leewo Wurubware wole yee dukum.

¹⁵ Mōna akpaa alo de kyaa ɔ kelɛɛdi man nideli na balan kegyae te ayimɛɛ be doo ɔ konoo man ya na, Wurubuaɛ waa lɛɛ e ɔ kalola man.

1 Timoti 3

¹Ke yɛɛ ampaŋ nyi "Akpaɛ nɔlo ne gyae waa yɛɛ Kristotena kegyia na, tom kpaakpaate yaa ɔ ne gyae nɛ."

²Kaboena nyi Kristotena kegyia waa yee walaŋ ŋon ɔ wose man be dana nombiikum keŋ balan baa naa kolosi ya. Kaboena nyi ɔ weele dee yee dokolon. Waa yee walaŋ ŋon ɔ sia doo teele man te ɔ ne tale di ɔ wose doo. Waa yee walaŋ ŋon ɔ wose man dana obuo te ɔ ne tale lee ŋoola. Waa yee walaŋ ŋon ɔ ne tale wola nombia mo.

3D na yee solonyore e ya te o na yee walan non o wose ne gyae nombia mo ya, mona waa yee walan non o woε. D na yee kale gyaere e ya, te o na yee walan non o sia ne yee koba bein ya.

⁴Waa yɛɛ walaŋ ɲon ɔ ne tale kɛɛ ɔ dekpaŋalaŋ dɔɔ nideli, te ɔ bia mɔ ne nyii ɔ dei nideli te bee bu e lee gbɛɛ kamase man.

⁵Nawolo nyi akpaa ŋolo bɛɛ tale kɛɛ ɔ dekpaŋalanɔ doo nideli ya na, sena te waa tale kɛɛ Kristotena dikpii kenɔ doo nideli?

⁶Walanɔ ŋonanɔ na yɛɛ walanɔ wole ɔsom kenɔ man ya. Na mena ya na waa gyina ɔ wose adido na waa yala, na Wurubuarɛ ke bu e fɔɔ ŋgba mena kenɔ ɔbonsam be yɛɛ te Wurubuarɛ be bu e fɔɔ nɛ.

⁷Kaboena nyi balanɔ banɔ bɔɔ doo Kristo man koranɔ ya nɛ, baa baake Kristotena kegyia ŋonanɔ yele kpaakpaa, na ɔ be nyinɔ yala ɔbonsam kɔta man na desɛn kedi e ya.

⁸Mena mo te kaboena nyi kegyiise banɔ bɛɛ kyɔ siamantena banɔ ɔsom kenɔ man nɛ, baa yɛɛ balanɔ banɔ ba wose man dana obuo te balanɔ mo ne lɛɛ wo di nideli. Tekaboena nyi baa yɛɛ solonɔnyɔɔrawo ya, te be sia mo na yɛɛ kɔba doo beinɔ ya.

⁹Baa mo konɔɔ kpaakpaa kyanɔ anokoare kenɔ Wurubuarɛ ba lese wola wo lee ba kelɛɛdi kenɔ man nɛ nideli.

¹⁰Kaboena nyi Kristotena baa gyoo kegyiise banɔ man nideli, na baa kɛɛ nyi nombiikum kamase be doo be man ya pena baa mo wo see kegyiise.

¹¹Mena mo te kaboena nyi be wɛɛla baa yɛɛ ala banɔ ba wose man dana obuo, te bɔɔ ne gyae balanɔ wose man nombia kekolosi ya. Kaboena nyi baa yɔkɔse ba wose lee gbɛɛ kamase man, na balanɔ ke nyinɔ tale mo ba wose lo be doo.

¹²Kaboena nyi kegyia wɛɛle dɛɛ yɛɛ dokolonɔ, te waa yɛɛ walanɔ ŋon ɔ ne tale kɛɛ ɔ bia na ɔ dekpaŋalanɔ doo nideli.

¹³Kegyiise banɔ bɛɛ yɛɛ tom nideli nɛ, baa nyinɔ dasɛnae kpaakpaa na baa nyinɔ donɔ mo di adanseɛ lee ba kelɛɛdi kenɔ doo Yesu Kristo man nɛ man.

¹⁴Me loo gyakaa nyi be gyae ke kyare ya maa kɔnɔ n gyanɔ. Te mɛɛ ŋmarase nenɔ tɔne kei baa na,

¹⁵nyi me doo wole koranɔ nɛ, tɔne kei gyae ke yela n ka gyenɔ mena kenɔ kaboena nyi balanɔ baa kyaa Wurubuarɛ dekpaŋalanɔ man. Dekpaŋalanɔ kenanɔ man balanɔ yena Kristotena dikpii kenɔ be yɛɛ Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ balanɔwo nɛ. Anokoare kenɔ Wurubuarɛ ba lese wola nɛ, Kristotena dikpii kei yena ka mokɔɔ na ka tuula.

¹⁶Nyeekelɛɛ nombia ŋan ta tekaa yɛɛ nombia aweesenɔ do ɔsom kenɔ man ya nɛ, yɛɛ nombia ŋan ne dana yunɔ. Nombia kenɔ te dɛɛ mo nɔɔdokolonɔ yako nyiaa, "Wurubuarɛ ta lese ɔ wose wola ŋgba deniwalanɔ nɛ. Wurubuarɛ felinɔ ŋon ta lese e wola nyi ɔ gbɛenenɔ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman. Wurubuarɛ kpilala banɔ naa e, te Kristotena yako ɔ wose man nombia tɛɛle kei pou doo. Balanɔ lɛɛ e di tɛɛle kei pou doo, te Wurubuarɛ moo e gyu adido gyoorobiiri man."

1 Timoti 4

- ¹Wurubuarɛ felɪŋ ŋon yakowɔ nideli nyiaa, tɛɛle kei da benaa kɔ ɔto na balan baale baa tina Wurubuarɛ kelɛɛdi yela, na baa tei felɪŋkumɛɛ na ɔbonsam dekarate ŋon nombia.
- ²Mena kawola keŋa lee balan baŋ be dɔŋɛɛ bɛɛ beo ba wose te bee dii akɛɛɛ lan nɛ gyan. Ba nyeeɛya ta yem ŋgba nyeela te ba moowɔ do boalan man nyakee ŋa nɛ.
- ³Bɛɛ tɔ balan gbɛɛ nyi be na yale ya, te bɛɛ yako wɔ bela nyi be na di weenɛɛ ŋaale ya. Mɔna Wurubuarɛ yɛɛ weenɛɛ bo nyi balan baŋ bɛɛ lɛɛ e di te ba gyen anokoare keŋ nɛ, baa fane fa e karan na baa di.
- ⁴Nawolo nyi kpene kamase keŋ Wurubuarɛ be yɛɛ na ke dei, te akpaa nyi de fane fa e karan na tekaboena nyi dɛɛ bɛɛ ŋa ya.
- ⁵Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia ŋan na kefane keŋ te desina ŋa.
- ⁶Akpaa n mo mena nombia keŋa wola Kristotena na, n ke yɛɛ Yesu Kristo tobaale kpaakpaate ŋon bɔɔ mo kelɛɛdi na kawola kpaakpaate keŋ n silana nɛ kɛɛle e nɛ.
- ⁷Lese n wose lee ŋola nombia na kawola ŋan ŋɔɔ tan tɔnɔɔ ya nɛ man, na n ke sila Wurubuarɛ ɔsom kpaakpaate keŋ gbɛɛ nideli na ka ke male neŋ.
- ⁸Nawolo nyi wose kewɔŋɛɛ dana tɔnɔɔ kyomii bo fa deniwalan. Mɔna Wurubuarɛ ɔsom dana tɔnɔɔ nombia pou man, nawolo nyi kɛɛ fa nyeedon gyen te kɛɛ fa nyeedon kekpaakekpaa deban keŋ gyae ke kɔŋ nɛ man.
- ⁹Nombia keŋa yɛɛ ampan, te kaboena nyi dɛɛ lɛɛ ŋa di nideli.
- ¹⁰Kei dɔɔ te dɛɛ kyan da wose yɛɛ tom nideli deban kamase, nawolo nyi de loo gyakaa Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ dɔɔ. Don yena balan pou nyeeleɛɛɛ, tuturu na balan baŋ pou bɛɛ lɛɛ e di nɛ.
- ¹¹Wola wɔ mena nombia keŋa, na n ke kɛɛ nyi walan kamase te kasee ŋa nideli.
- ¹²Na yeli ŋolo na ŋolo ke kɛɛ neŋ nyi n yɛɛ bu e ya, mɔna yela n kekolosi na n dinɔɔ na n balan kegyae na n kelɛɛdi na n kekyaa keŋ ayimɛɛ be doo n wose man ya nɛ, ka bese kolo kekasee fa balan baŋ bɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di nɛ.
- ¹³Pete maa kɔŋ na, mɛɛ gyae nyi n ke yɛɛ kakyen mo n deban na n don kala Wurubuarɛ nombia ŋan balan man, na n ke yako wɔ nyeekeleɛ nombia ŋan, na n kawola wɔ ŋe man nideli.
- ¹⁴Mo Wurubuarɛ kolo anefan keŋ Wurubuarɛ akpenkpengyɔɔra be yako ke nombia, deban keŋ kegyiise ba mo ba nyinmaase gyakaa n dɔɔ te n be nyim nɛ yɛɛ tom nideli.
- ¹⁵Yɛɛ kakyen di mena nombia keŋa pou dɔɔ deban kamase na n ka mo n wose fa ŋa, na balan kenyin naa n siaman kegyu na n nombia ŋan n ne yɛɛ nɛ.
- ¹⁶Kɛɛ n dinɔɔ na n kawola man nideli. Yɛɛ kakyen di ŋe dɔɔ deban kamase. Akpaa n yɛɛ mena na, n ke lɛɛ ɛmɛɛ na baŋ bee tei neŋ nɛ pou nyee.

1 Timoti 5

¹Akpaa n ne kolosi na baala kegyiise ne, na fae wo ngba nya akoso ne ya mona kolosi na wo ngba n kyao ne. Kolosi na tewulee mo ngba n kegyiise yaa n naabia ne.

²Kolosi na ala kegyiise ngba n nao ne, na n ke kolosi na alebia ngba n desina ne, ken n ba gyuen ba wose man agyuen kum kamase ya.

³Kaboena nyi nya lese n konoo man tela liala ban boo tan ban baa kee be doo ya ne, na n ka mo obuo mo fa wo.

⁴Mona akpaa lialo ngolo dana bia yaa naanasebia ne, kaboena nyi bia yaa naanasebia ban baa tela e nideli na ka lese be Wurubuarɛ som nombia nan boo kasee ne wola. Be yee mena ne, na bee to be kyao na be naanao kom baa nawolo nyi mena te Wurubuarɛ ne gyae.

⁵Lialo ngon o kyaa o wose doo ken o be dana walan ngon o ne kee o doo ya ne, o na mo o loo pou gyakaa Wurubuarɛ doo bo. Mena doo nelim na ka weese pou na o gyakaa o ne fane fa Wurubuarɛ nyi waa kee o doo.

⁶Mona lialo ngon o ne gyae tee kei doo gyon kedi ne doo o don bo yakaa ken o be dana nyeedon ya.

⁷Kolosi nombia kena fa Kristotena ban, na ngolo be nyin nombiikum daale yako lee ba wose man ya.

⁸Nyi akpaa ngolo bee tale kee o lonjtona doo ya, tuturu na ngon gbagba o denimantena doo ya ne, na nawolo baa nyi o te tina o Wurubuarɛ keledi ken yela. Mena walan nonan nombiakumee keyee gba kela walan ngon o bee lee Kristo di ne ya.

⁹Lialo ngon o te dii ta kela kulutooneɛ sojotooro (60) ya na, be na kala e kpu liala dikpii ken man ya. Kaboena nyi waa yee alo ngon o be kyaa baale dokolon gyan, ken o ta lee o baale nonan wole ya.

¹⁰Waa yee walan ngon balan na lese o yele lee o nombia kpaakpaa keyee man, na mena ken o be tale keele o bia nideli te o ne lee ngola te o ne kee be doo nideli mo ne. Waa yee walan ngon o ne lee Wurubuarɛ balan te o ne kee be doo nideli, te o ne yee deeli fa ban ba wose be kyan wo mo ne. Waa yee walan ngon o ne nyin deban yee nombia kpaakpaa lee gbɛ kamase man.

¹¹Liala ban ba te nmee ta ya ne, na kala wo kpu mena liala dikpii kei man ya. Nawolo nyi yale de gyoo wo loo kela ba keledi ken na, baa lee Yesu Kristo wole na be kaa yala bela.

¹²Nyi akpaa be yee mena na, Wurubuarɛ waa bu wo foo nawolo nyi ba te yala ntam ken boo tangbee kan fa Kristo ne doo.

¹³Kenan wole na, bee wole ba deban yakaa na be don na akpanalan akpanalan. Kei wole na, bee kolosi balan wose man nombia na be dana ba wose bee yee aboo nan tekaboena nyi baa yee ya ne, te bee kolosi nombia nan tekaboena nyi baa kolosi ya ne.

¹⁴Lee mena dɔɔ mɛɛ gyae nyi liala ban be yɛɛ alebiawɔ nɛ, baa yala na baa lola bia na baa kɛɛ ba akpaɲalanɛ dɔɔ nideli. Be yɛɛ mena na, de kolala ban be gyae baa nyin nombiikum kamase kolosi lee da wose man ya.

¹⁵Nawolo nyi liala baale tan lee Wurubuaɛ wole gyu be silana obonsam.

¹⁶Nyi akpaa Kristo alo ɲolo dana liala ɔ dekpaɲalan man nɛ, kaboena nyi waa kɛɛ be dɔɔ keɲ ɔ na mo wɔ lo Kristotena ban dɔɔ ya. Na Kristotena ban ke nyin kɛɛ liala ban bɔɔ tan ban baa kɛɛ be dɔɔ ya nɛ dɔɔ.

¹⁷Kristotena kegyiise ban be yɛɛ siamantenawɔ te bɛɛ yɛɛ ba tom nideli nɛ, kaboena nyi baa bu wɔ nideli. Tutura na kegyiise ban bɛɛ kyan ba wose kolosi Wurubuaɛ nombia ɲan te bɛɛ wola balan ɲe man nideli nɛ.

¹⁸Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia ɲan ne yako daa nyiaa, "Wonembu ɲon ɔ ne tuku amola nɛ, bɔɔ ne bake ɔ nɔɔ ya. Mena mɔ te walan ɲon ɔ ne yɛɛ tom na, kaboena nyi baa to e kom."

¹⁹Nyi akpaa ɲolo da mo nombiikum daale gyakaa kegyia ɲolo dɔɔ nɛ, ɛ na lɛɛ ke do ya. Gyise ɛ be nyin adanseetena bala yaa batooro pena ɛ ke lɛɛ ke do.

²⁰Balan ban bɛɛ yɛɛ nombiakumɛɛ nɛ, ɛ lese si wɔ balan nsana na gyakolon ke nyin gyoo balan akan ban mɔ.

²¹Mɛɛ faree neɲ nideli lee Wurubuaɛ na Yesu Kristo na ɔ kpilala ban ɔ ba lese wɔ nɛ siaman nyiaa, kɛɛ nyi n te di mmaraase keɲa dɔɔ keɲ nyi n be gyae ɲolo kela ɲolo ya.

²²Na barase na n nyinmaa ka mo gyakaa balan dɔɔ bilenbilen nyi n na lese wɔ nyi baa yɛɛ Wurubuaɛ tom ya, te na mo n wose do balan nombiakumɛɛ ɲan bɛɛ yɛɛ nɛ man ya. Tela n wose nideli keɲ nyi n be yɛɛ nombiikum ya.

²³Lee n tɔɔ kawee na n kɛɛ wee bilenbilen keɲ dɔɔ nɛ, na tekaa nyɔɔ lon kaagen ya mɔna nyɔɔ solon kyomii kyomii.

²⁴Balan baale wui nombiakumɛɛ na lee debɔɔ bilen pena baa di be nombia. Mɔna baale wui nombiakumɛɛ dɔɔ ɲa weesɛ bo, wole wole pete na lee debɔɔ.

²⁵Mena mɔ te nombia kpaakpaa keyɛɛ bɛɛ weese ya. ɲan ɲa weesɛ koran nɛ, ɲe gyae kaa lee debɔɔ.

1 Timoti 6

¹Emɛɛ ban ɛ doo balan tɛɛ nɛ, ɛ mo obuo fa ɛ gbengyoona lee gbɛɛ kamase man. ɛ yɛɛ mena na ɲolo be nyin kolosi nombiikum lee Wurubuaɛ na de kawola keɲ wose man ya.

²Nyi akpaa ɲolo ɔ gbengyoo yɛɛ Kristo baale e nɛ, ɔ na kɛɛ nyi keɲ be popou yɛɛ Kristotenawɔ dɔɔ ɔ be bu e nideli ya. Keɲ gba te kaboena nyi waa mo obuo fa e nideli nawolo nyi ban bee di ba tom tɔnɔɔ nɛ, be yɛɛ Kristotenawɔ te bɛɛ gyae be nombia

mɔ. Mena nombia keŋa te kaboena nyi nya wola wɔ na n ka do wɔ kakyeŋ na baa di ɲe dɔɔ.

³Walaŋ kamase ɲon ɔ na wola nombia kpoo ɲan ɲɔɔ ne kyaa na de Gbenɲyoo Yesu Kristo kawola keŋ na Wurubuaɛ ɔsom nombia ya nɛ,

⁴na mena walaŋ ɲonaŋ yɛɛ walaŋ ɲon ɔ ne gyina ɔ wose adido te ɔ ba gyeŋ daale mɔ ya. Aɲmaareŋ kum na kale nombia ɲan ɲɔɔ taŋ tɔnɔɔ ya nɛ doo la ɔ kawola keŋ man. Keŋa na moona nombiakumɛɛ ɲgba balan kekɔla na aɲmaareŋ keɛɛ na daaworo na ɔmanso na balan katee na nyeeman ditiŋtɛɛ na dɔŋa kekɔla nɛ kɔŋ.

⁵Mena balan kewɔ nyeeya ta yekee, mena dɔɔ te debaŋ kamase na be dana nombia bɛɛ wɔŋee na dɔŋa. Anokoare be doo be man ya. Baŋ gyeŋ nyi Wurubuaɛ ɔsom yɛɛ gbɛɛ keŋ baa mo nyiŋ kɔba.

⁶Nyi akpaa kyomii keŋ n dana te n yela ke da gyoo n sia na, Wurubuaɛ ɔsom dana tɔnɔɔ nideli fa neŋ.

⁷Nawolo nyi de ta mo kolo kɔŋ tɛɛle kei dɔɔ ya, mena mɔ te dɔɔ gyae dɛɛ mo kolo lee tɛɛle kei dɔɔ gyu ya.

⁸Mɔna nyi akpaa de dana weenɛɛ na abɔɔ ɲan dɛɛ do na, kaboena nyi ɲe dɛɛ gyoo de sia.

⁹Balaŋ baŋ bɛɛ gyae kɔba beŋ nɛ ne yale kekeɛsekɛɛ na ɔbonsam kɔta man, te ne yeli bɛɛ yɛɛ abɔɔ nkarankaraŋ na be ta yoo lee Wurubuaɛ gbɛeneŋ man na ba te wolɛɛ kekpaakekpaa.

¹⁰Nyi walaŋ de yase ɔ sia do kɔba kegyae dɔɔ beŋ man na, na mo e gyu dukum man. Baale te sila kɔba kegyae beŋ kei te be tinaa ba keɛɛdi keŋ yela, te ba moo ba wose do kayeyɛɛ dinaa man.

¹¹Mɔna nyan Wurubuaɛ walaŋ dɔɔ yeu lee mena nombia keŋa pou man, na n ke sila nombia ɲan ɲa tenɛɛ Wurubuaɛ siaman nɛ na Wurubuaɛ ɔsom kpaakpaate, na nombia ɲan n be lɛɛ di nɛ na balan kegyae na n ke yɛɛ kakyeŋ seŋ keŋkeŋ, na n ke bu n wose debaŋ kamase.

¹²Yoo keŋ n ne yoo nyi keŋ n be lɛɛ Kristo di dɔɔ nɛ, seŋ keŋkeŋ na n ke yoo ke nideli na n ke nyiŋ nyeedoŋ kekpaak keŋ. Kei dɔɔ te Wurubuaɛ lɔɔ yele baake neŋ, debaŋ keŋ n be gyuuusu n nɔɔ kolosi n keɛɛdi keŋ nombia balan burum siaman nɛ.

¹³Ma seŋɛɛ Wurubuaɛ ɲon ɔ ne fa kpene kamase nyeedoŋ nɛ, na Yesu Kristo ɲon ɔ be di Wurubuaɛ nombia ɲan adanseɛ kegyia Pontiose Pilato gyaŋ nyi ɲe yɛɛ anokoare nɛ siaman mɛɛ yako neŋ nyiaa,

¹⁴kɛɛ na n kedi mmaraase keŋa dɔɔ. Na kyɛɛkee ɲa ya, na n ke kɛɛ nyi ɲolo mɔ be nyiŋ nombiikum daale yako lee n wose ya, kelii wee keŋ de Gbenɲyoo Yesu Kristo waa bese kɔŋ.

¹⁵Wurubuarɛ waagɛŋ kaboela nyi dɛɛ lese ɔ yele. Nawolo nyi ŋon waagɛŋ yena don pou nyee, na gyoonɛŋ pou Gyoo na gbɛngyooŋa pou Gbɛngyoo. Don ne gyae la waa yela Yesu Kristo kabese kɔŋ wee kɛŋ ŋon gbagba ba see nɛ man.

¹⁶Don waagɛŋ kyaa la kekpaakekpaa te ɔ bɛɛ yem ya, te ɔ kyaa kɛŋmaŋee kɛŋ walaŋ bɛɛ tale benaa ke ya nɛ man. Don te walaŋ te naa ta e see ya, te ŋolo mo be gyae waa tale naa e ya. Don danaana don kɛŋ be taŋ ɔto ya, te ɔ kaboena nyi baa lese ɔ yele debaŋ kamase. Amen.

¹⁷Faree balaŋ baŋ be dana ba wose tɛɛle kei dɔɔ nɛ nyi be na gyina ba wose adido ya te be na mo be loo gyakaa abɔɔ ŋan be dana nɛ dɔɔ ya, nawolo nyi ŋɔɔ gyae ke kyaa kekpaakekpaa ya. Mɔna kaboena nyi baa mo be loo pou gyakaa Wurubuarɛ ŋon ɔ ne fa daa abɔɔ pou te ne yɛɛ daa gyon nɛ dɔɔ.

¹⁸Faree wo nyi baa yɛɛ deeli, na baa yela be deeli keyɛɛ kɛŋ ka bo. Baa yɛɛ woɛ na baa nyin tale mo ba abɔɔ ŋan be dana nɛ ŋaale fa balaŋ.

¹⁹Nyi akpaa be yɛɛ kɛŋa na, bɛɛ yɛɛ bo see ba wose wee daale. Kei man te baa tale mo nyin nyeedon kekpa kɛŋ.

²⁰Timoti, kɛɛ kpene kɛŋ bɔɔ mo do n nyinmaa man nɛ dɔɔ nideli. Lese n wose lee afa kumɛɛ keyɔɔ na aŋmaaren yakaa yakaa ŋan balaŋ ne baake nyi nyansa nombia nɛ man.

²¹Nawolo nyi balaŋ baale kpa be dana mena nyansa kei, mena dɔɔ te yeli be ta yoo lee ba kelɛɛdi man. Wurubuarɛ waa mo ɔ bɛɛɛ boele ŋon. Amen.

2 Timoti

2 Timoti 1

¹Tone kei lee man Pool gyan. Mee nmarase ke mee yele nyan me bu gyaagyi Timoti. Wurubuarɛ kegyaebii man te ɔ lese man nyi maa yee Yesu Kristo kpilale. ɔ kpila man nyi maa gyu ke yako nyeekelee nombia nyan ɔ be yako see nyi dee nyin lee daa na Yesu Kristo dokolon keyee man dɔɔ ne fa balan. De kya Wurubuarɛ na de Gbengyoo Yesu Kristo baa mo be beree boele nen, na baa wii n waranase na baa fa nen wosefereɛ.

³Deban kamase ken mee fane na, mee toose nen te mee fa Wurubuarɛ mo karan. Mee som e lee me konɔ kpaakpaa man ngba mena ken me naanaɔ be yee ne.

⁴Mee toose deban ken mo tina nen yela te n be wii ne. Mena dɔɔ me loo gyakaa nyi maa naa nen na me woe ke fee man.

⁵Mee toose mena ken n ba mo n konɔ pou lee Yesu Kristo di ngba mena ken n naana alo Loise na n naa Yunisi be lee di ne. Ma gyen mo nyi nyan mo n see n dana mena keleeɛdi kenan.

⁶Mena dɔɔ mee toose nen nyiaa, kpene ken Wurubuarɛ ba mo fa nen deban ken mo mo me nyinmaa gyakaa n dɔɔ ne, kee na n ke kyan ke nideli ken kɔɔ lee n nyinmaa man ya.

⁷Nawolo nyi Wurubuarɛ te fa daa felin non gyaɛ ka do daa gyakolon ya. Mona felin non gyaɛ ka do daa don te kee yeli, dee gyaɛ balan te kee yeli dee tale di da wose dɔɔ ne te ɔ faa daa.

⁸Na yeli desɛn ke kyan nen lee de Gbengyoo nyeekelee nombia nyan keyako man ya. Mena mo te na yeli desɛn ke kyan nen nyi ba te kyan man do deni man ya. Mona lee Wurubuarɛ don ken dɔɔ, nyan mo yee kakyen na n kena diyem nyeekelee nombia nyan keyako man ngba man ne.

⁹Don Wurubuarɛ lee na da nyee, te ɔ baake daa nyi de kaa bese ɔ bia. Na de nombia nyan dɔɔ yee ne dɔɔ te ɔ baake daa ya, mona lee mena ken non gbagba be wulaa yako see dɔɔ te ɔ boele daa. Wurubuarɛ teewo ɔ bu Yesu Kristo dɔɔ mo ɔ beree kei boele daa pete ɔ yee kpene kamase

¹⁰Mona neneɛ ɔ ta lese ɔ beree ken wola lee da nyeeleere Yesu Kristo kekɔn man. Don diina yen dɔɔ te ɔ teewo nyeekelee nombia kpaakpaa nyan dɔɔ wola daa gbɛɛ ken dee mo nyin nyeedon kekpaɛ ken.

¹¹Wurubuarɛ lese na man nyi maa yee ɔ kpilale na maa ta kolosi na maa wola ɔ nombia nyan.

¹²Lee kei dɔɔ te mee naa diyem ma anenaan kei. Mona desɛn be dana man ya, nawolo nyi ma gyen walaɛ non mo lee e di. Te mee lee di nideli mo nyi waa tale kee kpene ken mo mo do e ɔ nyinmaa man ne dɔɔ nideli kelii wee ken waa bese kon ne.

¹³Tela nombia kpaakpaa ŋan n be nyii lee me gyaŋ nɛ nideli, na n ka mo ŋa yɛɛ gbɛɛ keŋ nyan ke sila. Tela kelɛɛdi na balan kegyae keŋ doo nyim lee Kristo Yesu doo nɛ nideli.

¹⁴Tela kpene keŋ Wurubuarɛ felin ŋon ɔ doo de man ba do n nyinmaa man nɛ nideli.

¹⁵N gyeŋ nyi Kristotena ban boo lee Esia tɛele man nɛ pou te bɛɛ man. Be man baale yɛna Figeluse na Hemogenese.

¹⁶Mona Onesiforuse doo Wurubuarɛ waa wii ŋon na ɔ dekpajalanmantena pou waraŋase, nawolo nyi ɔ ne yeli ma wose ne fɛɛ man te bɛɛ yɛɛ e desɛŋ gba nyi ba te kyaŋ man to deni ya.

¹⁷Kenan wole koran na ɔ ka gyoo Roman donoo man na ɔ yɛɛ kakyeŋ keo man kaboena ɔ naa man.

¹⁸De Gbenɣyoo Wurubuarɛ waa yela de Gbenɣyoo Yesu ke wii ɔ waraŋase ɔ wee dinaa keŋ waa bese koŋ nɛ man. N gyeŋ mena keŋ ɔ be kyo man lee gbɛɛneŋ burum man deban keŋ me kyaa Efeso donoo man nɛ.

2 Timoti 2

¹Mena doo me bu Timoti, sola Wurubuarɛ na waa ta Yesu Kristo bɛɛɛ keŋ doo yela n ka seŋ keŋkeŋ.

²Nombia ŋan moo wola neŋ balan burum siaman nɛ, mo ŋa do balan ban n ne lee wo di nɛ nyinmaa man, na ban mo ke tale mo wola balan wolɛɛ.

³N nyina n yɛɛ Yesu Kristo yoonoo te kpaakpaate e nɛ, yɛɛ kakyeŋ na n kena diyem ŋgba daa nɛ.

⁴Yoonoo te ŋolo be kyaa keŋ nyi akpaa ɔ kyaa ɔ tom man na, ɔ na bese mo ɔ noo ka do balan yakaa nyiban nombia man ya. Mona ɔ ne yɛɛ kpene keŋ gyae ka gyoo ɔ kegyia ŋon sia bo.

⁵Mena mo te akpaa ŋolo ne yeu te ɔ te di keyeu keŋ mmaraase ŋan doo ya na, ɔ be gyae waa nyin yeu keyeu keŋ man ya.

⁶Woo farale ŋon ɔ yɛɛ ɔ tom nideli na, ŋon te kaboena nyi waa tangbɛɛ di ɔ woo keŋ man weenɛɛ.

⁷Gyeŋ nombia ŋan mɛɛ yako neŋ nɛ man, nawolo nyi de Gbenɣyoo waa yela n ke nyii nombia ŋenan pou man nideli.

⁸Na wolee Yesu Kristo ŋon ɔ ba lee gyoo Defidi lonɣoro man, te Wurubuarɛ be gyusu e lee yeŋ man nɛ nombia ya. Kei yena Wurubuarɛ nombii kpaakpaa keŋ me doŋ mee kolosi nɛ.

⁹Kenj mo dɔɔ te mɛɛ naa diyem, te be kyaŋa maŋ keto deni te ba doo maŋ agbaraagbaraase ŋgba nombiakumɛɛyɛɛre nɛ. Mɔna Wurubuarɛ nombia ŋan dɔɔ, ŋolo be tale do ŋa agbaraagbaraase ya.

¹⁰Kei dɔɔ te mɛɛ yɛɛ kakyeŋ seŋ keŋkeŋ me diyem kena man lee balan baŋ Wurubuarɛ be wulaa lese wo see nɛ dɔɔ. Na Wurubuarɛ keta Yesu Kristo dɔɔ lɛɛ ba nyee na baŋ mo kenyeŋ ɔ gyoorobiiri keŋ ke kyaa kekpaakekpaa nɛ.

¹¹Nombia ŋan bɔɔ yako see nɛ yɛɛ ampaŋ. Be yakowo nyi, "Akpaa daa na Kristo ta yem na, daa na e dɛɛ kyaa bela.

¹²Akpaa de yɛɛ kakyeŋ seŋ keŋkeŋ da diyem kena man na, dee kpu na e di gyoori. Te akpaa de bɛɛ e na, ŋon mo waa bɛɛ daa.

¹³Akpaa daa bɛɛ lɛɛ di ya na, ŋon dɔɔ waa di ɔ nombia dɔɔ nawolo nyi ɔ bɛɛ yako nombii bese lee ke wole ya."

¹⁴Debaŋ kamase na tɔɔse Kristotena baŋ nombia keŋa na n ke faree wo Wurubuarɛ siaman nyiaa, baa tina nombia kewɔŋee yela nawolo nyi ŋɔɔ taŋ tɔnɔɔ ya. Mɔna ŋɛɛ woleɛ balan baŋ bee tei wo nɛ bo.

¹⁵Yɛɛ kakyeŋ na n ke nyiŋ yele Wurubuarɛ siaman, ŋgba tomyɛɛre kpaakpaate ŋon ɔ bee di desɛŋ ɔ tom keyɛɛ man ya nɛ. Kaboena nyi nya tale wola nyeedoŋ nombia ŋan ŋe yɛɛ anokoare nombia ŋa nɛ man nideli.

¹⁶Lese n wose lee nombia ŋan ŋa te yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii ya nɛ afa keyɔɔ man. Nawolo nyi ŋɛɛ desina bo woleɛ walaŋ na Wurubuarɛ nsana.

¹⁷Ba afa ŋan bɛɛ yɔɔ nɛ, ne yaasee bo ŋgba kawee kum nɛ. Balan benaŋ man baale yena Hameneyose na Filetuse.

¹⁸Mena balan kewɔ ta yoo lee anokoare gbɛɛ keŋ man. Bɛɛ wola balan nyi debaŋ keŋ balan baa foŋ lee yeŋ man nɛ taŋ ke koŋ laŋ, mena dɔɔ ba te yeli baale ta lee wole ba keleɛdi man woleɛ.

¹⁹Mɔna Wurubuarɛ anokoare keŋ seŋɛɛ keŋkeŋ keŋ nyi kolo be tale wosi ke ya. Nombia keŋa te ba moowo to ke nɔɔ. Nombia ŋenaŋ yena nyiaa, "Wurubuarɛ gyeŋ balan baŋ be yɛɛ ɔ wui." "Walaŋ kamase ŋon ɔ be lɛɛ de Gbɛŋgyoo Yesu di na, kabona nyi waa lese ɔ wose lee nombiakumɛɛ keyɛɛ man."

²⁰Dekpaŋalaŋ dinaa kamase man na, be dana kuruwaase kpookpoo. Kɔba yayam na kɔba wolom wui doo, te ŋan bɔɔ mo tɛɛle na daase yɛɛ ŋa mo nɛ doo. Bɛɛ mo ŋaale do weenɛɛ debaŋ kamase, te bɛɛ mo ŋaale bo see daa wee dinaa.

²¹Mena mo te nyaŋ walaŋ ŋon n lese n wose lee nombiakumɛɛ keyɛɛ man na, Wurubuarɛ waa mo neŋ yɛɛ kolo kpaakpaa. Nawolo nyi nyaŋ walaŋ ŋonaŋ wose taŋ ayimɛɛ ya. N wose dana tɔnɔɔ fa n Gbɛŋgyoo te n te desina n wose fa tom kpaakpaa kamase keyɛɛ.

²²Mena dɔɔ lese n wose lee lookum keŋ ne yele alebia na tewulɛɛ ne woleɛ nɛ man. ɛmɛɛ na baŋ bɛɛ mo konɔɔ kpaakpaate som Wurubuarɛ nɛ ɛ mo ɛ loo gyakaa nombia

ɲan tenɛɛ nɛ dɔɔ, na ɛ ka sɛɲ nombia ɲan ɛ be lɛɛ di nɛ dɔɔ nideli na ɛ ke gyae dɔɲa na ɛ ke yɛɛ nɔɔdokolɔɲ.

²³Lese n wose lee aɲmaaren ɲan ɲɔɔ taɲ tɔnɔɔ ya nɛ man, nawolo nyi n gyen nyi ɲɛ mo kale bo kɔɲ.

²⁴Tekaboena nyi de Gbɛɲgyoo tobaale waa mo ɔ wose do kale nombia man korakora ya. Mɔna kaboena bo nyi waa yɛɛ deeli fa walaɲ kamase, na waa yɛɛ walaɲ ɲon ɔ gyen Wurubuaɛ nombia kawola, te ɔ ne nyiɲ konɔɔ fa walaɲ kamase.

²⁵Kaboena nyi waa nyiɲ konɔɔ na waa kolosi fa balan ban bɛɛ lɛɛ e aɲmaaren nɛ. Na waa gyakaa loo nyi mberem Wurubuaɛ waa yela baa kyɛɛkee be konɔɔse, na baa gyen anokoare kɛɲ.

²⁶Kei gyae ke yela be sia ke ɲmaɲee wɔ, na baa yeu lee ɔbɔnsam ɲon ɔ be di be dɔɔ te ɔ ne yeli bɛɛ yɛɛ ɔ kegyaebii nɛ kɔta man.

2 Timoti 3

¹Me bu Timoti, tɔɔse nyi tɛɛle kei da benaa kɔ ɔto nɛ kayeyɛɛ gyae kekɔɲ.

²Nawolo nyi balan baa gyae ban baagen wui bo na kɔba kegyae, na baa gyina ba wose adido na baa wola ba wose na baa tee balan yakaa yakaa. Baa yɛɛ deɲele dɔɲ ba lolala dɔɔ te baa yɛɛ boniayetena te bɔɔ gyae baa gyen Wurubuaɛ ya.

³Balan kegyae be gyae ke dɔɔ be man ya, te bɔɔ gyae baa mo nombia kyɛɛ ya. Baa tao balan kelabere te bɔɔ gyae baa tale di ba wose dɔɔ ya. Baa yɛɛ akpanyaɲɲaɲ te bɔɔ gyae baa gyae kolo kpaakpaa mo ya.

⁴Baa lese dɔɲa fa na baa barase yɛɛ abɔɔ. Baa gyina ba wose adido beɲ na baa gyae tɛɛle kei dɔɔ gyon kedi kela Wurubuaɛ.

⁵Baa gyae Wurubuaɛ ɔsom kɛɲ nombia na be sia, mɔna be konɔɔse man na bɔɔ ne lɛɛ Wurubuaɛ dɔɲ kɛɲ di ya. Mena dɔɔ lese n wose lee mena balan benan man.

⁶Mena balan benan baale dɔɲɛɛ la na akpaɲalaɲ akpaɲalaɲ bɛɛ beo ala ban bɔɔ ne tale kyaɲ ba wose ya te nombiakumɛɛ be wulu wɔ, te lookum dɔɔ beɛ sila gbɛɛ kum kamase nɛ.

⁷Deban kamase na mena balan kɛwɔ ne kaseɛ nombia, mɔna bɔɔ gyae baa gyen anokoare kɛɲ ya.

⁸Mena kɛɲ Gyanese na Gyamberese ba sɛɲ tia Mosesi nɛ, mena ke yaa balan kɛwɔ mo na sem tia anokoare nombia ɲan. Be yɛɛ balan ban ba nyeeya man nombia be wolɛɛ te bɔɔ dana dasɛnae kelɛɛdi kɛɲ man ya.

⁹Mɔna bɔɔ gyae baa lii lem ya te be diyin nombia ɲan gyae ka lee debɔɔ, na walaɲ kamase kena ɲgba mena kɛɲ be yɛɛ Gyanese na Gyamberese nɛ.

¹⁰Mona nyan dɔɔ n gyeɲ me kawola na me dinɔɔ na nombia ɲan dɔɔ ma seɲɛ ne, na ma kelɛɛdi na me konɔɔ kenyiɲ na me balan kegyae na me kakyeɲ keɲ me dana,

¹¹na mena keɲ bɔɔ naase maɲ diyem, na diyem keɲ mɔɔ naa Antioke na Ikonium na Listra donɔɔse man, na mena keɲ mɔɔ yɛɛ kakyeɲ seɲ keɲkeɲ diyem keɲ bɔɔ naase maɲ ne man. Mona de Gbɛɲgyoo lese maɲ lee nombia keɲa pou man.

¹²Ampaɲ yaa mɛɛ yako neɲ n ke nyii nyiaa, walaɲ kamase ɲon ɔ ne gyae nyi waa yɛɛ Wurubuaɛ kegyaebii lee de Gbɛɲgyoo Yesu Kristo yele man ne, balan baa naase e diyem.

¹³Te balan kumɛɛ na baɲ bɛɛ beo balan ne, baa bese yɛɛ nombiakumɛɛ kpu. Baa beo balan na balan mɔ ka beo wɔ.

¹⁴Mona nyan dɔɔ kyaɲ kpene keɲ n be kasee te n be lɛɛdi ne man nideli, nawolo nyi n gyeɲ balan baɲ gyaɲ n be kasee mena nombia ɲenaɲ lee.

¹⁵Nawolo nyi leenaɲ n biatɛ te n wulaa kasee Wurubuaɛ nombia aɲmaraseɲ see ɲan gyae ke yela n ka gyeɲ nyansa na n ke nyiɲ nyeedoɲ lee Yesu Kristo kelɛɛdi man ne.

¹⁶Wurubuaɛ nombia aɲmaraseɲ see ɲan pou lee Wurubuaɛ gyaɲ, te ɲe dei fa nombia kawola na nombia kalese si walaɲ, na nombia kedesina na mena keɲ n ka wola walaɲ kolo lee Wurubuaɛ kegyaebii man.

¹⁷Kei gyae ke yela Wurubuaɛ walaɲ ɲon ke desina ɔ wose nideli, na waa tale yɛɛ tom kpaakpaate kamase keɲ Wurubuaɛ ne gyae nyi waa yɛɛ ne.

2 Timoti 4

¹Timoti, tɔɔse nyi de Gbɛɲgyoo Yesu Kristo waa bese koɲ ɔ gyoorobiiri man na ɔ kaa di balan baɲ be kyaa na be sia, na baɲ bɔɔ yekee ne pou nombia. Mena dɔɔ mɛɛ faree neɲ nideli lee Wurubuaɛ na de Gbɛɲgyoo Yesu Kristo siaman nyiaa,

²kolosi Wurubuaɛ nombia ɲan fa balan. Yɛɛ kakyeɲ kolosi ɲa debaɲ kamase. Kolosi fa wɔ na n ka wola wɔ gbɛɛ keɲ kaboena nyi baa mo, na n ka lese nombiakumɛɛ ɲan balan ne yɛɛ ne si wɔ, na n ka do wɔ kakyeɲ na n ke nyiɲ konɔɔ fa wɔ lee n kawola keɲ man.

³Nawolo nyi debaɲ daale gyae kekɔɲ keɲ balan baa bɛɛ nyi bɔɔ tei nombia kpaakpaa ɲan ya. Te lee mena keɲ ba deɲela man na toree wɔ dɔɔ ne, baa ta yilaa akereɛ wolala na be kaa kolosi nombia ɲan baɲ gbagba ne gyae nyi baa nyii ne fa wɔ.

⁴Baa bɛɛ anokoare keɲ kenyii, na baa tei ɲola nombia.

⁵Mona nyan Timoti dɔɔ, yela n sia ke doo tɛɛle man na n ke yɛɛ kakyeɲ seɲ keɲkeɲ diyem kamase man. Yɛɛ tom keɲ Wurubuaɛ nombia kolosire ne yɛɛ ne, na n ke yɛɛ Wurubuaɛ ɔsom tom keɲ nideli kelii ɔto.

⁶Nawolo nyi maŋ Pɔɔl dɔɔ, ma debaŋ te lii nyi baa kyɛɛkee me fatabo leki ŋgba mena keŋ bee deesi te bɛɛ toosi soloŋ woli nɛ. Ma debaŋ te lii nyi maa lee tɛɛle kei dɔɔ.

⁷Ma te yoo yoo kpaakpaa keŋ taŋ, te ma te yeu keyeu keŋ mɔ kelii ɔto. Ma te kyaŋ ma keleɛdi keŋ man mɔ kelii ɔto.

⁸Mena dɔɔ de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo ŋon ɔ ne di nombia na ŋe gbɛɛ nɛ, te desina gyooro kotɔtɔ keŋ nawolo nyi me gbɛɛnɛŋ tenɛɛ nɛ see na waa mo tɔ maŋ kom. Na maagen te waa yɛɛ mena fa ya, mɔna baŋ pou bee gyeki ɔ kabese kɔŋ nɛ mɔ kpue.

⁹Timoti, yɛɛ kakyeŋ na n kekɔŋ me gyaŋ bilen,

¹⁰nawolo nyi keŋ tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ kegyae loo doo Demase man dɔɔ nɛ, ɔ te tina maŋ yela laŋ Tesalonika donɔɔ man. Kiresense te lam Galatia donɔɔ man, te Tituse mɔ te lam Dalemata donɔɔ man.

¹¹Luka waagen kyaa la me gyaŋ. N ne kɔŋ na mo Maake kpu na n wose kɔŋ, nawolo nyi ɔ ne kyɔ maŋ ma Wurubuare tom keyɛɛ man.

¹²Me te kpila Tikikuse nyi waa gyu Efeso donɔɔ man.

¹³Akpaa n ne kɔŋ na, mo ma kegba wurikyim keŋ mɔɔ tina yela Kapuse gyaŋ Torase donɔɔ man nɛ na me tɔna ŋan kɔna maŋ. Tutura na mo tɔna ŋan bɔɔ mo wonembu tɔne yɛɛ ŋa nɛ kɔna maŋ.

¹⁴Alɛkesanda ŋon ɔ yɛɛ luure e nɛ, te yɛɛ maŋ nombiikum daale. De Gbɛŋgyoo waa tɔ e kom lee nombiikum keŋ ɔ be yɛɛ maŋ nɛ dɔɔ.

¹⁵Mena dɔɔ kɛɛ n wose man nideli na e, nawolo nyi ɔ bɛɛ gyae de nombia kpaakpaa ŋan dɛɛ yako nɛ korakora ya.

¹⁶Me nombia kedi gyaŋgbate keŋ man nɛ walaŋ na walaŋ ta sem me wɔle ya, be popou bɛɛ maŋ bo. Mɛɛ sola Wurubuare nyi ɔ na mo mena nombia keŋa tɔ wɔ kom ya.

¹⁷Mɔna de Gbɛŋgyoo Yesu seŋawɔ me wɔle, te ɔ doo maŋ kakyeŋ te me kolosi ɔ nyeedoŋ nombia ŋan fa baŋ pou ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, te be nyiiwɔ te Wurubuare lese maŋ lee yeŋ man.

¹⁸Mena dɔɔ de Gbɛŋgyoo waa lese maŋ lee dukum kamase man, na waa mo maŋ gyu ɔ gyoori keŋ man adido wosefɛɛreŋ man. Don te kaboena nyi baa lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen.

¹⁹Mɛɛ do Pisisila na Akuila na Onesiforse na ɔ dekpajalaŋmantena pou nɔɔ.

²⁰Erasituse kyaa Korinto donɔɔ man, te me te tina Tirofimuse ŋon ɔ na wee nɛ yela Miletuse donɔɔ man.

²¹Yɛɛ kakyeŋ na n kekɔŋ pena waare debaŋ keŋ kelii. Ubuluse na Pudense na Linuse na Klɔdia na de tebia Kristotena baŋ pou na do neŋ nɔɔ.

²²De Gben̄gyoo Yesu Kristo waa kpu na nen̄, na Wurubuaɛ ka mo ɔ bɛɛɛ ken̄ boele
 ɲon.

Tite

Tite 1

¹Tone kei lee man Wurubuarɛ tobaale Pool non me yɛɛ Yesu Kristo kpilale e nɛ gyan. Wurubuarɛ lesena man nyi me kaa kyo balan ban non Wurubuarɛ gbagba ba lese wo see fa ɔ wose nɛ, na baa sen ba kelɛɛdi man kenken na maa wola wo Wurubuarɛ nombia nan ne doo na ne gbɛɛ nɛ, na baa gyen na kpu nideli. Nombia kenɛa kagyen ne gyae la ke tale yela balan ke yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii.

²Kei gyae ke yela baa nyin nyeedon kekpaɛ ken doo de loo gyakaa nɛ. Wurubuarɛ non ɔ bee di dekara ya nɛ, wulaa yakowo see leenan kewalan ken nyi dee nyin mena nyeedon kekpaɛ kei pete ɔ yɛɛ kpene kamase.

³Mena doo deban kpaakpaate ken non Wurubuarɛ gbagba ba see kelii nɛ, ɔ lese mena nombia kenɛa debɔɔ. Da nyeeleere Wurubuarɛ non ɔ ne fa balan pou nyeedon nɛ, non yako na mena nombia kenɛa fa man Pool nyi me kaa yako fa balan pou.

⁴Mɛɛ nmarase tone kei mee yelee nyan Tituse non mo mo nen ngba me bu gbagba nɛ. Nawolo nyi Kristo te daa na nen pou leɛwo di. De kya Wurubuarɛ na da nyeeleere Yesu Kristo baa mo be beree boele nen na baa fa nen wosefɛeren.

⁵Kpene ken doo te mo tina nen yela Kreti teeɛle man yena nyi, mɛɛ gyae na n kenyin desina aboo nan be kaa na kedesina nɛ nideli, na n ka lese kegyiise fa donoo kamase ngba mena ken mo wola nen nɛ.

⁶Kaboena nyi Kristotena kegyia waa yɛɛ walan non ɔ wose man be dana nombiikum kamase ya. ɔ weele deɛ yɛɛ dokolon. Kaboena nyi ɔ bia mo baa yɛɛ balan ban bee lee Yesu di te bee bu balan, te ba wose man be dana nombiikum daale ken balan baa naa kolosi ya.

⁷Lee mena ken kegyia senɛɛ la Wurubuarɛ tom ken siaman doo nɛ, tekaboena nyi baa nyin nombiikum kamase lee ɔ wose man ya. ɔ na yɛɛ walan non ɔ na wola ɔ wose yaa ɔ na gyen ban bilenbilen ya. ɔ na yɛɛ solonyooɛ yaa walan non ɔ ne gyae kale yaa walan non ɔ sia ne yɛɛ kɔba doo bein ya.

⁸Mona kabona nyi waa yɛɛ walan non ɔ ne lee nɔɔla, te ɔ ne gyae nombia kpaakpaɛ keyɛɛ. Kabona nyi waa yɛɛ walan non ɔ gyen ɔ wose katela, te ɔ nombia ayɛɛsa mo doo na ke gbɛɛ. Kabona nyi waa yɛɛ walan non ayimeɛ be doo ɔ man ya te ɔ ne tale di ɔ wose doo.

⁹Kaboena nyi waa kyan Wurubuarɛ nombia nan ne doo na ne gbɛɛ ngba mena ken boo wolo nɛ man nideli. Kabona nyi waa kyan na nideli na waa nyin tale mo nyeedon nombia nan wola balan na ke gbɛɛ, na waa lese nombiakumɛɛ wolala ban nombiakumɛɛ si wo.

¹⁰Nawolo nyi balan burum ta koro sen tia Wurubuarɛ nombia nan, te be dana be nombia nan nɔɔ tan tonoo ya ne bee beo balan. Tuturu na Kristotena ban be yɛɛ

Gyudatenawo te be sɛɛ be dana baala wose kekara mmaraa keŋ man nɛ, ne yɛɛ na mena nombia keŋa.

¹¹Kaboena nyi yaa to wo mena nombia ŋenan kawola, nawolo nyi be sɛɛ be dana nombia ŋan tekaboena nyi baa wola ya nɛ man. Kei te yeli akpaŋalaŋ akpaŋalaŋ man balan burum ta yoo gbɛɛ lee kawola kpaakpaate keŋ man. Ke yɛɛ desɛŋ nombii ke, nawolo nyi koba kegyae doo te bɛɛ yɛɛ keŋa pou nɛ.

¹²Baŋ Kretitena benaŋ gbagba be kegyia ŋolo yako ba wose man nombia nyiaa, "Kretitena yɛɛ akɛɛɛtenawo. Be dana akpanyaŋnyaŋ ŋgba wonembu kum nɛ, te be yɛɛ keboŋaletena na diirawo."

¹³Mena nombii keŋ o be yako nɛ yɛɛ ampaŋ, mena doo faree Kristotena baŋ be kyaa Kreti tɛɛle doo nɛ nideli nyi baa kyaŋ ba Kristo keɛɛdi keŋ man nideli.

¹⁴Na baa tina Gyudatena benɛŋ nombia ŋan ŋa te yɛɛ ampaŋ ya, na balan baŋ boɔ ne lɛɛ anokoare keŋ di ya nɛ mmaraase doo kedi yela.

¹⁵Balan baŋ ayimɛɛ be doo be man ya nɛ, kpene kamase dei fa wo. Mɔna balan baŋ ayimɛɛ doo be man te boɔ ne lɛɛ Kristo nombia ŋan di ya nɛ doo, kolo be kyaa keŋ ke dei fa wo ya. Nawolo nyi nombiakumɛɛ te di ba agyueŋ na be konoo man nombia pou doo, te nombiakumɛɛ keyɛɛ mo be dana wo desɛŋ ya.

¹⁶Bɛɛ gyo be konoo yako nyi ba gyeŋ Wurubuaɛ, mɔna be nombia ayɛɛsa bɛɛ wolo nyi ba gyeŋ Wurubuaɛ ya. Be yɛɛ balan kumɛɛwo Wurubuaɛ siaman te boɔ ne bu e ya. Ba tekaboena nombii kpaakpaa mo keyɛɛ ya.

Tite 2

¹Nyaŋ doo wola wo anokoare nombia ŋan ne kyaa na Wurubuaɛ nombia ŋan nɛ.

²Wola baala kegyiise baŋ nyi baa yela be sia kedoo tɛɛle man. Baa yɛɛ balan baŋ obuo doo ba wose man, na baa gyeŋ ba wose katela. Wola wo na baa lɛɛ anokoare nombia ŋan di, na baa gyae balan lee be konooɛ man na baa nyiŋ konoo seŋ ba keɛɛdi keŋ man nideli.

³Mena mo te wola ala kegyiise baŋ nyi baa kyaa ŋgba balan baŋ bee yee Wurubuaɛ nɛ. Be na yɛɛ balan baŋ bee kolosi balan wose man nombia ya, te be na yɛɛ solonɲyooɔa ya. Mɔna kabona bo nyi baa wola nombia kpaakpaa.

⁴Nyi akpaa be yɛɛ mena na, baa tale wola alebia mo na baa gyae be baala na be bia nombia,

⁵na baa gyeŋ ba wose katela keŋ boɔ wolɛɛ ba wose ya. Na baa yɛɛ ala yalala kpaakpaa nyibaŋ baŋ bɛɛ yɛɛ deeli, te bɛɛ yokooɛ ba wose fa be baala. Dekoŋ mena na, ŋolo be gyae waa nyiŋ nombiikum daale kolosi lee Wurubuaɛ nombia ŋan wose man ya.

⁶Mena ke te do tewulɛɛ mo kakyeŋ na baa tale di ba wose doo.

- ⁷Kaboena nyi nya yɛɛ nombia kpaakpaa abɔɔ pou man na balan kena na baa kasee neɲ. N nombia kawola man na yela balan kena nya anokoare na n sibiiyam.
- ⁸Kolosi nombia ɲan ɲe doo na ɲe gbɛɛ nɛ, na balan baɲ bɛɛ koro seɲ tia neɲ nɛ be nyiɲ nombiikum daale yako lee n wose man ya. Na desɛɲ ke nyiɲ kyaɲ wɔ nawolo nyi bɔɔ gyae baa nyiɲ nombiikum daale kolosi lee da wose man ya.
- ⁹Wola tewulɛɛ na alebia nyi baa yɔkɔse ba wose fa be gbɛɲgyoona lee kpene kamase man, na baa yɛɛ kpene keɲ gyae ka gyoo be gbɛɲgyoona baɲ sia. Be na kolosi na be gbɛɲgyoona baɲ kyɛkyɛ ya.
- ¹⁰Be na ɲmɛɛle be gbɛɲgyoona baɲ kolo ya. Mɔna baa yɛɛ kpene keɲ gyae ke yela be gbɛɲgyoona baɲ ke lɛɛ wɔ di nideli. Na be nombia ayɛɛsa pou ke yela da nyeelɛɛre Wurubuare nombia ɲan bɛɛ wolo nɛ kegyɔ balan loo.
- ¹¹Nawolo nyi Wurubuare ta lese ɔ bɛɛɛ keɲ gyae ke yela balan ke nyiɲ nyeedoɲ nɛ wola balan pou.
- ¹²Wurubuare bɛɛɛ kenan na wola daa mena keɲ dee tina tɛɛle kei dɔɔ nombia, na gbɛɛneɲ ɲan ɲa te yɛɛ Wurubuare gbɛɛneɲ ya nɛ kesila yela. Na dɛɛ tale di da wose dɔɔ na de gbɛɛneɲ mɔ ka tenɛɛ Wurubuare siaman, na dɛɛ kyaa tɛɛle kei dɔɔ Wurubuare kegyaebii man.
- ¹³ɛ yela dɛɛ yɛɛ mena debaɲ keɲ de kyaa dɛɛ daa Wurubuare na da nyeelɛɛre Yesu Kristo kabese koɲ ɔ gyoorobiiri man keɲ dɔɔ de loo gyakaa nɛ.
- ¹⁴Yesu moona ɔ wose fa nyi baa ko na waa mo tɔ da nyeeman kom lɛɛ daa lee de nombiakumɛɛ pou man. Na dɛɛ bese balan baɲ de yɛɛ ɲon waageɲ wui, na waa desina daa na dɛɛ tale yɛɛ abɔɔ kpaakpaa.
- ¹⁵Mo n doɲ pou wola wɔ mena abɔɔ keɲa. Do baɲ bɛɛ yɔkɔse nɛ kakyeɲ, na n ka lese baɲ mɔ bɛɛ yɛɛ nombiakumɛɛ nɛ nombiakumɛɛ si wɔ. Na yela be man ɲolo ke kɛɛ neɲ nyi n yɛɛ bu e ya.

Tite 3

- ¹Tɔɔse Kristotena baɲ nyi baa yɔkɔse ba wose fa gyooneɲ na tɛɛle kei dɔɔ kegyiise, na baa di kegyiise baɲ mmaraase dɔɔ, na baa doo ba wose dɔɔ na abɔɔ kpaakpaa nyiɲan keyɛɛ debaɲ kamaseɛ.
- ²Kolosi fa wɔ nyi be na mo nombiikum gyakaa ɲolo dɔɔ ya mɔna baa yela baɲ na balan nsana ke yɛɛ gyonɲ. Be na ɲmanyɲ balan ya te debaɲ kamaseɛ mɔ na kaboena nyi baa yɔkɔse ba wose fa walaɲ kamaseɛ.
- ³Nawolo nyi nafa gyaɲgba keɲ na daa mɔ yɛɛ ayiɲtenawɔ te de yɛɛ deɲele doɲ te da yoo gbɛɛ. Da abɔɔ ɲan dɛɛ gyae, na tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ kegyae dii da nyeeya. Da kekyaabii man na, de dana agyueɲ kumɛɛ na sibii. Balan kola daa te daa mɔ kola wɔ.

- ⁴Mona debaŋ keŋ da nyeeleere Wurubuaɛ ba lese ɔ deeli na ɔ balan kegyae keŋ debɔɔ ne,
- ⁵ɔ lee da nyee. Kei te yee nyi daa gbagba tom kpaakpaa keŋ dɔɔ yee ne dɔɔ te ɔ lee da nyee ya, mona ɔ wii de waraŋase bo te ɔ teeɔ Wurubuaɛ felin ŋon dɔɔ saase de nombiakumee pou leki, te ɔ yela de dinɔ kyeekeewo ŋgba ba bese yaa lola daa wole ne.
- ⁶Wurubuaɛ teeɔ da nyeeleere Yesu Kristo dɔɔ yela ɔ felin ŋon ka kyaawo de man nideli.
- ⁷Wurubuaɛ yeeɔ mena na ke yela waa lee daa do, na dee nyin nyeedon kekpaakekpaa keŋ de loo gyakaa ke dɔɔ ne, lee ɔ beree keŋ dɔɔ.
- ⁸Mena nombia keŋa yee ampaŋ te mee gyae nyi n ke yase n sia wola ne man nideli. Kei gyae ke yela baŋ bɔɔ lee Wurubuaɛ di ne ke kyan ba wose yee abɔɔ kpaakpaa. Nawolo nyi mena nombia keŋa yee nombia kpaakpaa ŋa, te ne dana tɔnɔ fa walaŋ kamase.
- ⁹E tina diyin na aŋmaaren nombia yela. E tina e lolo kegyakaare dɔɔ aŋmaaren kelee yela. E lese e wose lee kale na aŋmaaren lee Gyudatena mmaraase ŋan wose man. Nawolo nyi mena nombia keŋa pou yee yakaa te ŋɔɔ taŋ tɔnɔ daale ya.
- ¹⁰Walaŋ ŋon ɔ doo e man te ɔ na koro seŋ tia Wurubuaɛ nombia ŋan te ɔ na mo aŋmaaren do balan man na, kolosi na e dokolon yaa bola. Akpaa ɔ te nyii neŋ ya na, lese n wose lee ɔ man.
- ¹¹Gyeŋ nyi mena walaŋ kei dinɔ yee nombiakumeyee e te ɔ bee gyae anokoare ya. Don gbagba nombia ayeesa ne buu na e fɔɔ.
- ¹²Maa kpila Atemase yaa Tikikuse n gyan. ɔ koŋ na yee kakyeŋ na n kaa gyanee na maŋ Nikopolise donɔ man. Nawolo nyi ma te yee ma agyueŋ nyi maa kyaa botɔɔ waare tee.
- ¹³Yee kakyeŋ na n ke kyɔ Senase ŋon ɔ yee mmaraa wolale e ne na Apolo be gbɛe keta man, na n ke kee nyi baa nyin kpene kamase keŋ bee gyae.
- ¹⁴Kaboena nyi daa Kristotena dee mo da debaŋ yee kolo kpaakpaa, na dee tale nyin kolo kyɔ balan na baa lee ba diyem man. Tekaboena nyi dee kyaa kehuhoori man ya.
- ¹⁵Balaŋ baŋ pou be kyaa me gyan kebo ne na do neŋ nɔɔ. Yako de gyoona baŋ bɔɔ lee Kristo di te bee gyae daa ne nyi dee do wo nɔɔ. Wurubuaɛ waa mo ɔ beree boele e popou.

Filemon

Filemon 1

¹Tone kei lee man Pool non me silana Yesu Kristo doo te boo kyan man to deni ne, na de gyoo Kristobaale Timoti gyan. Dee nmarase ke dee yele nyan de gyoo gyaagyi Filemon non daa na ney ne yee tom dokolon ne,

²na Kristotena ban bee kyaa gyanee n dekpajalan man ne, na de gyoo Kristo alo Afia, na de gyoo Akipuse non daa na e yee yoonootenawo Wurubuaere nombia nan keyako man ne.

³De kya Wurubuaere na de Gbengyoo Yesu Kristo baa mo be beree boele non na baa fa non wosefeeren.

⁴Me doo Filemon deban kamase ken mee toose ney ma kefane man na, mee fa me Wurubuaere karan lee n doo,

⁵nawolo nyi me nyii mena ken n ne gyae Wurubuaere balan ban o be baake wo te o be desina wo see fa o wose ne, na mena ken n be lee de Gbengyoo Yesu di ne.

⁶Mee fane nyi Wurubuaere waa kyo ney na n ke nyin tale kolosi Kristo nombia nan n be lee di ne nideli, na ke yela n ka gyen aboo kpaakpaa nan pou Wurubuaere be fa daa lee ken daa na Yesu yee dokolon doo ne.

⁷Me doo, n balan kegyae ken na do man kakyen te kee yee man gyon nideli, nawolo nyi kee do Wurubuaere balan ban o be baake wo te o be desina wo see fa o wose ne kakyen nideli.

⁸Kristo doo nafa me dana gbее nyi maa nere ney nyi nya yee kpene ken kaboena nyi nya yee ne.

⁹Mona lee kegyae doo moo na nere ney ya, mee waase ney bo. Man Pool non ma senee Yesu nawoo man te nene me see me doo deni man lee non doo ne ne waase na ney ne.

¹⁰Me bu Onesimuse nombia yaa mee sola ney ne. Kristo doo o ta bese me bu nawolo nyi me doo te o teewo lee Kristo di deban ken boo kyan man to deni ne.

¹¹Gyangba ken na nafa o be dana tonoo daale fa ney ya, mona nene doo o dana tonoo fa daa na ney pou.

¹²Nene mee besena e baa nyi waa bese kon n gyan. O yee walan non o nombia doo me konoo man nideli.

¹³Nafa me gyaewo nyi waa kyaa n nawoo man me gyan kebo, na waa kyo man deban ken me doo deni man lee nyeedon nombia nan keyako doo ne.

¹⁴Mona moo ne gyae nyi maa nere ney nyi nya kyo man ya, mee gyae bo nyi nya kyo man lee nyan gbagba n konoo man. Mena doo nyi n te see ya na moo gyae maa yee kolo ya.

- ¹⁵Mberem na Onesimuse wɔŋa ɔ wose bo lee n gyaŋ debaŋ kyomii na ke yela waa nyiŋ kaa bese n wui kekpaakekpaa.
- ¹⁶Nenɛɛ dɔɔ ɔ ta tekaa ɔ yɛɛ n gbeni e kaagen ya, ɔ kela gbeni. ɔ yɛɛ de naabu gyaagyi e. Mɛɛ gyae ɔ nombia nideli te ma gyeŋ nyi nyan ne gyae ɔ nombia nideli gba kela maŋ. Nawolo nyi ɔ yɛɛ n gbeni e te ɔ besewɔ ɔ yɛɛ n naabu e de Gbengyoo Yesu dɔɔ.
- ¹⁷Mena dɔɔ nyi akpaa n gyeŋ nyi me yɛɛ n dɔɔ e na, lɛɛ e do ŋgba mena keŋ nyan ke lɛɛ maŋ do nɛ.
- ¹⁸Nyi akpaa ɔ te yɛɛ neŋ nombiikum daale, yaa ɔ dana neŋ kolo kom na mo ke nyi maŋ danaana neŋ kom nɛ.
- ¹⁹Maŋ Pɔɔl gbagba moona me nyiŋmaa mɛɛ ŋmarase mena nombii kei nɛ. Maa tɔ neŋ kom keŋ ɔ dana neŋ nɛ, mɔna na wolee nyi nyan gbagba koran dana maŋ kom ya. Nawolo nyi maŋ yele la te n nyiŋa nyeedoŋ wole Kristo man. Kei na wolo baa nyi n dibiliŋ koran yɛɛ me wui.
- ²⁰Mena dɔɔ me dɔɔ kpaakpaa yɛɛ nombii kei fa maŋ lee de Gbengyoo Wurubuare yele man. Kristo dɔɔ yɛɛ ke fa maŋ, na n ke yela me wɔe ke fɛɛ maŋ.
- ²¹Mɛɛ lɛɛdi nyi me tɔne kei gyae ke yela n ke yɛɛ kpene keŋ mɔɔ yako neŋ nɛ, te ma gyeŋ nyi nyan ke yɛɛ gba kela mena.
- ²²Mɛɛ ŋmarase neŋ tɔne kei nɛ, mɛɛ gyae nyi n ke desina dekyae see maŋ nawolo nyi ma gyeŋ nyi Wurubuare waa nyii ɛ kefane keŋ pou, na waa besena maŋ kɔŋ ɛ gyaŋ.
- ²³Epafirase ŋon lee Kristo Yesu dɔɔ te bɔɔ kyan daa na e tɔ deni nɛ, na do neŋ nɔɔ.
- ²⁴Mena ke te Maake na Arisitakuse na Demase na Luka ban daa na wɔ ne yɛɛ tom dokoloŋ nɛ mɔ na do neŋ nɔɔ.
- ²⁵De Gbengyoo Yesu Kristo waa mo ɔ bɛrɛɛ boele ɛ popou na waa seŋ ɛ wole.

Hiburutena

Hiburutena 1

- ¹Gyangba gyangba ken na, Wurubuarɛ tɛwɔ wa akpenkpengyɔɔra dɔɔ kolosi agbaatee agbaatee fa de naanaɔ lee gbɛnenɛ kpookpoo man.
- ²Mona debaŋ kei man ken tɛle kei ne gyu kɔ ɔto nɛ, ɔ tɛ ɔ bu Yesu dɔɔ kolosi fa daa. ɔ bu ŋonaŋ dɔɔ te ɔ tɛwɔ yɛɛ tɛle kei pou. Don te Wurubuarɛ lesewɔ see nyi tɛle kei dɔɔ abɔɔ pou dee doo ɔ tɛɛ.
- ³ɔ bu ŋonaŋ dɔɔ te ŋon Wurubuarɛ tɛwɔ lese ɔ gyoorobiiri wola, te ɔ bu ŋonaŋ mɔ lesena Wurubuarɛ dinɔɔ gbagba ken wola. ɔ bu kei nɔɔwoya ŋan ŋe dana doŋ nɛ, te ɔ moowɔ ɔ dana tɛle kei pou. ɔ ka yeŋ lɛɛ denibalaŋ lee ba dukum man wole na, te ɔ gyuuwɔ ke kyaa adido ɔ kya Wurubuarɛ dekpatakpere ŋon dunoluŋ dɔɔ.
- ⁴Lee mena dɔɔ Wurubuarɛ bu kei kela Wurubuarɛ kpilala pou, te yele ken mɔ Wurubuarɛ be fa e nɛ kela Wurubuarɛ kpilala baŋ wui.
- ⁵Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aŋmarasen see man nɛ, Wurubuarɛ te yako ta ɔ kpilala baŋ man ŋolo see nyi, "N yɛɛ me bu e, te gyɛŋ maŋ yɛna n kya ya." Mena mɔ te ɔ te yako ta be man ŋolo see nyi, "Me ta bese n kya, te nyan mɔ n ta bese me bu ya."
- ⁶Mona debaŋ ken Wurubuarɛ ne gyae waa kpila ɔ bu kegyia nyi waa kɔŋ tɛle kei dɔɔ nɛ ɔ yakowɔ nyiaa, "Kaboena nyi Wurubuarɛ kpilala pou baa som e."
- ⁷Te nne te Wurubuarɛ kolosiwɔ lee ɔ kpilala baŋ wose man. ɔ yakowɔ nyiaa, "Maa yela me kpilala ke yɛɛ ŋgba felin nɛ, na maa yela me tewulɛɛ ke yɛɛ ŋgba boalaŋ nɛ."
- ⁸Mona Wurubuarɛ yakowɔ lee ɔ bu ŋon wose man nyiaa, "Wurubuarɛ, n ke di gyoori kekpaakekpaa, te nyan ke di ke ke gbɛɛ dɔɔ.
- ⁹N ne gyae nombia ŋan ŋe doo na ŋe gbɛɛ, te n ne kola nombiakumɛɛ. Mena dɔɔ maŋ n Wurubuarɛ ŋon ta lese nen yele kela n tebia pou, te me yela n dii gyon mɔ kela wɔ."
- ¹⁰Wurubuarɛ besewɔ yako nyiaa, "De Gbengyoo, lee kewalaŋ ken na nyan see na tɛle kei mokɔɔ, te nyan yɛɛna abɔɔ ŋan pou ŋe kyaa adido nɛ.
- ¹¹Adido na ateta pou gyae kaa ŋaalaa, mona nyan dɔɔ nyan ke kyaa kekpaakekpaa. De popou gyae kaa looree ŋgba kanyaŋ nɛ.
- ¹²Nyan ke bɔ adido na ateta ŋgba kanyaŋ nɛ na n ke kyɛɛkee ŋa. Mona nyan dɔɔ n kedoobii te n doo, te nyan ke kyaa kekpaakekpaa."
- ¹³Nombii ken Wurubuarɛ ba bese yako ɔ bu ŋon yɛna nyi, "Kɔŋ kaa kyaa me dunoluŋ dɔɔ, kelii debaŋ ken maa yoo di n kolala pou dɔɔ." Kpilala baŋ man wonɗi te Wurubuarɛ yako e mena nombii kei see?

¹⁴N kɛɛ na kpilala ban dɔɔ, be yɛɛ Wurubuarɛ tewulɛɛwɔ te be don bo felin man. Wurubuarɛ ne kpilii wɔ bo nyi be kaa kyo balan ban non Wurubuarɛ waa lɛɛ ba nyee wee daale nɛ.

Hiburutena 2

¹Lee mena dɔɔ kaboena nyi dɛɛ kyan nombia nan dɔɔ nyii nɛ man nideli na dɔɔ nyin yo gbɛɛ ya.

²Nawolo nyi nombia nan Wurubuarɛ be tɛɛ ɔ kpilala dɔɔ kolosi nɛ doo na nɛ gbɛɛ. Mena dɔɔ deban kamase ken balan be yɛɛ denjele don te be te di ɔ nombia nan dɔɔ ya na, ɔ wona ba denjele ngba mena ken kaboena nɛ.

³Akpaa nne te doo na, kenan na nyi de bɛɛ nyeekeleɛ dinaa kei nombia nan Wurubuarɛ be fa daa deban kei na, sena te dɛɛ yɛɛ na dɛɛ tale lee denjele kewon ken waa won daa nɛ man? De Gbengyoo Yesu gbagba tangbɛɛ la yako nyeekeleɛ nombia ken fa balan. Kenan wole na balan ban bɔɔ tangbɛɛ nyii na nɛ, mo dii nombia ken adanseɛ fa daa nyi nɛ yɛɛ ampan.

⁴Wurubuarɛ gbagba mo lesewɔ wola nyi nombia nan bɔɔ kolosi nɛ doo na nɛ gbɛɛ. Nawolo nyi ɔ faa wɔ don te be yɛɛ gyakolon nombia na nombia dinaana, te ɔ moo ɔ felin non abɔɔ nan ɔ na mo boele balan nɛ boele wɔ ɔ kegyaebii man.

⁵Tɛɛle wole ken gyae ke kon wee daale te dee kolosi ka wose man nombia nɛ, Wurubuarɛ te yako nyi waa mo ke do ɔ kpilala ban nyinmaa man bo ya.

⁶Gyoo Defidi yakowɔ Wurubuarɛ nombia anmarasen see nan man yenan daale nyiaa, "Deniwalan yena amote te n na gyuen ɔ dɔɔ, yaa tonɔ wonɔti doo la deniwalan bu man te n ne kɛɛ ɔ dɔɔ mena?

⁷N ke yɛɛ deniwalan na, n yokɔse e te n yela n kpilala ban kela e deban kyomii daale, kenan wole te n kaa faa e gyoorobiiri na obuo,

⁸te n moo kpene kamase do ɔ tɛɛ." Kei na wolo baa nyi Wurubuarɛ moo kpene kamase do ɔ tɛɛ ken ɔ te kaase kolo ya. Mona deban kei man nɛ, de bɛɛ naa nyi abɔɔ nan pou doo ɔ tɛɛ ya.

⁹Mona da te naa nyi Yesu non Wurubuarɛ be yokɔse e kyomii kela ɔ kpilala ban deban kyomii nɛ, nenɛɛ dɔɔ Wurubuarɛ ta mo gyoorobiiri na obuo fa e nawolo nyi ɔ naa diyem te ɔ yɛɛwɔ. Wurubuarɛ bɛɛɛ ken ɔ na mo boele balan nɛ dɔɔ, te Yesu lɛɛ walan kamase yɛɛ yɛɛ.

¹⁰Wurubuarɛ yɛɛna kpene kamase te ɔ moo ɔ don ɔ dana na nɛ gbɛɛ. Mena dɔɔ ke yɛɛ kpene ken doo na ke gbɛɛ nyi waa yela ɔ bia burum ke kon ɔ gyan na ban mo kaa di gyoori kpu na e. Lee mena dɔɔ te ɔ yela Yesu Kristo nyeeleɛɛ non baa ta ɔ dɔɔ nyin nyeekeleɛ nɛ, nyina dasenae ken kaboena nɛ non Wurubuarɛ siaman te ɔ naa diyem yɛɛ. Kei nawolo baa nyi Yesu dɔɔ te baa ta, na baa nyin nyeekeleɛ.

¹¹Yesu ne gberaa na ayimɛɛ lee walaŋ wose man na ɔ gbɛɛneŋ ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman. Walaŋ ŋon ɔ ne gberaa ayimɛɛ lee balan wose man, na balan ban ɔɔ gberaa ayimɛɛ lee ba wose man nɛ, be popou be kya yɛɛ dokolon. Mena ɔɔ desɛŋ be dana e nyi waa baake wɔ nyi ɔ lonɔtona ya.

¹²Yesu yako Wurubuarɛ nyiaa, "Maa lese n nombia ŋan n be yɛɛ nɛ wola ma lonɔtona. Botɔɔ keŋ balan de gyanɛɛ nyi baa som neŋ na, maa kɛɛɛ neŋ be siaman."

¹³ɔ besewɔ yako nyiaa, "Maa mo me loo pou gyakaa n ɔɔ." Te ɔ besewɔ yako bela nyiaa, "Kɛɛ, daa na balan ban n ba mo wɔ do me nyinmaa man nɛ yaa"

¹⁴Balan ban Yesu be baake wɔ nyi ɔ lonɔtona nɛ be yɛɛ denibalanwɔ keŋ be dana wosenaane na fatabo. Mena ɔɔ te Yesu mɔ kaa bese deniwalaŋ ŋgba ban nɛ, na waa ta ɔ yeŋ keŋ ɔɔ di ɔbonsam ŋon ɔ dana don yeŋ ɔɔ nɛ ɔɔ.

¹⁵ɔ yɛɛ mena na waa nyin lɛɛ balan ban bee yee yeŋ, te deban kamase na ba agyueŋ pou gyakaa bo yeŋ ɔɔ nɛ nyee.

¹⁶Kei nawolo baa nyi na Wurubuarɛ kpilala te Yesu koŋawɔ ɔ kaa kyɔ ya, mɔna ɔ koŋae ɔ kaa kyɔ Aberaham duulun man balan.

¹⁷Lee kei ɔɔ te ɔ bese deniwalaŋ ŋgba ɔ lonɔtona nɛ gbɛɛ kamase man, na waa nyin bese Wurubuarɛ sae kegyia ŋon ɔ ne wii balan waraŋase, te ɔ ne di anokoare Wurubuarɛ ɔsom keŋ man. Na waa nyin yeŋ pataa denibalan na Wurubuarɛ nsana.

¹⁸ɔbonsam kɛɛɛ ŋon gbagba kɛɛ te ɔ naa diyem nideli, mena ɔɔ waa tale kyɔ balan ban pou ɔbonsam ne kɛɛɛ wɔ kɛɛ nɛ.

Hiburutena 3

¹Lee mena ɔɔ ɛmɛɛ me tebia Kristotena ban mɔ ɛ be lɛɛ Wurubuarɛ di nɛ, ɛ mo ya agyueŋ pou gyakaa Yesu ɔɔ. Don yɛna Wurubuarɛ kpilale na Wurubuarɛ sae kegyia ŋon ɔɔ lɛɛ e di nɛ.

²ɔ moo ɔ konɔɔ pou fa Wurubuarɛ ŋon ɔ ba lese e nɛ, ŋgba mena keŋ Mosesi mɔ ba mo ɔ konɔɔ pou fa Wurubuarɛ ŋon ɔ ba lese e nyi ɔ kaa kɛɛ ɔ balan ɔɔ nɛ.

³Da gyeŋ nyi walaŋ de ban deni na, ŋon ne nyina na yele kela deni keŋ ɔ be bam nɛ. Mena mɔ te Yesu dana yele kela Mosesi.

⁴Walaŋ ne banja na deni, mɔna Wurubuarɛ yɛɛna walaŋ na kpene kamase.

⁵Mosesi moo ɔ konɔɔ pou yɛɛ tom Wurubuarɛ balan man ŋgba Wurubuarɛ tobaale nɛ, te ɔ tanɔgbɛɛwɔ kolosi nombia ŋan Wurubuarɛ waa kaa kolosi wee daale nɛ.

⁶Mɔna Kristo ɔɔ ŋon yɛɛ Wurubuarɛ bu e, te ɔ lese ɔ konɔɔ pou kɛɛ Wurubuarɛ balan ɔɔ. Mena ɔɔ akpaa de nyin konɔɔ te da mo de sia gyakaa abɔɔ ŋan ɔ be yako see nyi waa fa daa nɛ ɔɔ na, keŋ ne gyae la ke yela dɛɛ tale bese ɔ balan.

⁷Lee mena dɔɔ Wurubuarɛ felin ɲon yakowɔ nyiaa, "Gyɛn kei akpaa nyan ɲon n nyii Wurubuarɛ nombia ɲan na,

⁸na yɛɛ deɲele don ɲgba mena keɲ ɛ naanaɔ be yɛɛ te bɔɔ koro sen tia Wurubuarɛ depampaa dinaa keɲ man, te bɔɔ teese ɔ nooman nɛ ya.

⁹ɛ naanaɔ naa kpene keɲ Wurubuarɛ be yɛɛ kulutoonen sɔɲola ɲan man, mo kenan wole na ba teese ɔ nooman kɛɛɛ e kɛɛ.

¹⁰Mena dɔɔ Wurubuarɛ gyeɲa ban ɔ balan benan dɔɔ te ɔ yakowɔ nyiaa, 'Deban kamase na bɛɛ yo gbɛɛ nawolo nyi bɔɔ ne sila me noowoya ya.'

¹¹Kenɛte ma gyeɲa ban kan ntam nyiaa, 'Bɔɔ gyae baa nyin gbɛɛ gyoo botɔɔ keɲ moɔ desina see wɔ nyi be kaa kyaa na baa fɛɛfo nɛ korakora ya.' "

¹²Mena dɔɔ me tebia, ɛ kɛɛ nideli nyi ɛ man ɲolo be nyin agyuen kum na waa lɛɛ aɲmaaren na waa lee Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ wole ya.

¹³Mena dɔɔ ɛ nyinaa ɛ kyaa na ɛ sia nɛ, ɛ kolosi do donɲa kakyen wee na wee. Na nombiakumɛɛ ba beo ɛ man ɲolo na waa yɛɛ deɲele don ya.

¹⁴Akpaa de kyan da kelɛɛdi keɲ dɔɔ tangbɛɛ lɛɛ Kristo di nɛ man kenken kelii da yen wee na, na daa na Kristo yɛɛ dokolon baa.

¹⁵Wurubuarɛ nombia aɲmarasen see ɲan yakowɔ nyiaa, "Gyɛn akpaa nyan ɲon n nyii Wurubuarɛ nombia ɲan na, na yɛɛ deɲele don ɲgba mena keɲ ɛ naanaɔ be yɛɛ deɲele don tia Wurubuarɛ nɛ ya."

¹⁶Balan bomɔ nyiina Wurubuarɛ nombia ɲan te ba korowɔ sen tia e? Na ban yena balan ban Mosesi be tɛɛ be siaman mo wɔ lee Igyipite tɛɛle man nɛ yee?

¹⁷Balan bomɔ te Wurubuarɛ gyeɲa ban do kulutoonen sɔɲola ɲan man? Na ban yena balan ban bɔɔ yɛɛ nombiakumɛɛ, te ɔ be yeli bɔɔ yekee depampaa dinaa keɲ man nɛ yee?

¹⁸Balan bomɔ te Wurubuarɛ gyeɲa ban kan ntam do nyi bɔɔ gyae baa gyoo botɔɔ keɲ ɔ be desina see wɔ nyi be kaa fɛɛfo nɛ ya? Na ban yena balan ban bɔɔ yɛɛ deɲele don te ba te lɛɛ e di nɛ yee?

¹⁹Mena dɔɔ da te naa nyi keɲ ba te lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ ya, te ba te tale ka gyoo botɔɔ keɲ ɔ be desina see wɔ nyi be kaa kyaa fɛɛfo nɛ ya.

Hiburutena 4

¹Wurubuarɛ keyako see keɲ ɔ be yako nyi ɔ te desina defɛɛfoe daale see fa ɔ balan nɛ, ke sɛɛ ka senɛɛ mena. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ kɛɛ nideli keɲ de man ɲolo be yɛɛ kolo kum daale, na ka ke tɔ e gbɛɛ keɲ ɔ be nyin gyoo botɔɔ ya.

²Nawolo nyi nombia kpaakpaa ñan bɔɔ kolosi fa de naanao ne, ñan ke te be kolosiwo fa daa mo. Mona nombia ñan bɔɔ nyii ne te yee tonoo fa wo ya, nawolo nyi ba te lee ña di ya.

³Mena dɔɔ daa ban dɔɔ lee o nombia ñan di ne, daa daagen ne gyae la dee nyin gbɛ gyoo botoo ken o be desina see o balan nyi be kaa kyaa fɛfo ne. Nawolo nyi Wurubuarɛ yakowo nyiaa, "Me ta mo ban kan ntam nyi, 'Bɔɔ gyae baa gyoo botoo ken moo desina see me balan nyi be kaa kyaa fɛfo ne korakora ya.' " Mona da gyen nyi Wurubuarɛ wulaa bake o nombia see leenan deban ken o be yee kpene kamase tan ne.

⁴Wurubuarɛ nombia anmarasen see ñan yakowo yenan daale lee wee nyetoorote ken man nyiaa, "Weeya looro te Wurubuarɛ moowo yee kpene kamase, te o fɛfowo wee nyetoorote ken man."

⁵Wurubuarɛ besewo yako lee kefɛfo kei wose man bela nyiaa, "Bɔɔ gyae baa gyoo botoo ken moo desina see me balan nyi be kaa kyaa fɛfo ne ya."

⁶Balan ban bɔɔ tangbɛ nyii Wurubuarɛ kefɛfo kei wose man nombia ne, lee ba denjele don dɔɔ Wurubuarɛ te fa wo gbɛ na baa gyoo botoo ken o be desina see wo nyi be kaa kyaa fɛfo ne ya. Kei nawolo baa nyi balan wole baale te Wurubuarɛ waa fa gbɛ na baa gyoo botoo ke kyaa fɛfo.

⁷Mena dɔɔ Wurubuarɛ ta bese see wee daale ken o ne baake ke nyi "Gyen," na ke yela balan ke nyin gbɛ gyoo o defɛfoe ken man. Kulutoonen burum ñaale wole ne, o tɛwo gyoo Defidi dɔɔ bese kolosi lee wee kenan wose man, ngba mena ken bɔɔ wulaa kolosi ka wose man nombia tone kei man ne nyiaa, "Gyen akpaa nyan ñon n nyii Wurubuarɛ nombia ñan na, na yee denjele don ya."

⁸Deban ken de naana Gyosua be tɛ Iseraetena siaman ne, o te tale yela baa nyin mena kefɛfo kei ya. Nyi ñon talewo yela baa nyin mena kefɛfo kei ne, nafa Wurubuarɛ be gyae waa kolosi kefɛfowee wole daale wose man nombia bela ya.

⁹Kei nawolo baa nyi wee daale kyaa ken Wurubuarɛ balan baa fɛfo ngba mena ken Wurubuarɛ be fɛfo wee nyetoorote ken man ne.

¹⁰Walan kamase ñon Wurubuarɛ waa yela waa gyoo o defɛfoe ken man ne, nyi otenate de yee o tom tan na waa fɛfo ngba mena ken Wurubuarɛ mo be yee o tom tan te o be fɛfo ne.

¹¹Gyangba gyangba balan ban yee denjele don, mena dɔɔ be te nyin gbɛ gyoo Wurubuarɛ defɛfoe ken man ya. Lee mena dɔɔ e na yeli daa mo ke yee denjele don na dɛe yo gbɛ ya. Mona e yela dɛe yee kakyen na dɛe yee Wurubuarɛ kegyaebii, na dee nyin gbɛ gyoo o defɛfoe ken man.

¹²Wurubuarɛ nombii ken noo dana boalan te kee fa nyeedon kekpa. Ke yee ngba sila sia na wolete ne, te ke dana beelen kela sila sia na wolete kamase. Kee tale kara gyoo deniwalan yenan kamase, lese deniwalan dinoo na o nyee man na o konoo man nombia pou deboo.

¹³Abɔɔ ɲan pou Wurubuarɛ be yɛɛ nɛ, ɲe man dokolon be kyaa keɲ ka weesɛɛ ɔ siaman ya. Kpene kamase doo ɔ siaman pentenpereɲ. Don Wurubuarɛ siaman te de popou dɛɛ kaa seɲ toleɛ de noowoya wee daale.

¹⁴Mena doo ɛ yela dɛɛ kyan da keleɛdi keɲ de dana nɛ man keɲkeɲ. Nawolo nyi de dana Wurubuarɛ sae kegyia kpaakpaate ɲolo. Don yena Yesu, Wurubuarɛ bu ɲon ɔ be lam Wurubuarɛ gyan adido nɛ.

¹⁵Wurubuarɛ sae kegyia ɲon de dana nɛ, ɔ yɛɛ walaɲ ɲon ɔ ne wii daa te ɔ ne yeli dɛɛ tale yɛɛ abɔɔ ɲan kaboena nyi dɛɛ yɛɛ te doo ne tale yɛɛ ya nɛ. Nawolo nyi obonsam keese e keɛ lee gbɛɛ kamase man ɲgba daa nɛ, mona ɲon doo ɔ te yɛɛ dukum ya.

¹⁶Mena doo ɛ na yeli dee yee Wurubuarɛ gyan kegyu ya. Nawolo nyi da gyen nyi waa wii de waranase na waa mo ɔ berɛ boele daa, na waa kyɔ daa debaɲ kamase keɲ da wose de kyan daa na.

Hiburutena 5

¹Walaɲ kamase ɲon ba lese e nyi waa yɛɛ Wurubuarɛ sae kegyia na, bɛɛ lese e bo lee ɲon gbagba ɔ balan man na waa seɲ be nawoo man lee be Wurubuarɛ osom man. Na waa lɛɛ ba kedeesa abɔɔ mo gyu ke deesi fa Wurubuarɛ, na Wurubuarɛ ke nyin mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wo.

²Don gbagba mo yɛɛ deniwalaɲ e te ɔ ne tale yɛɛ kpene keɲ be dei ya, mena doo ɔ ne nyin konoo fa balan ban boo gyen ya te bɛɛ yɛɛ abɔɔ ɲan be dei ya te ne wonjeɛ wo lee Wurubuarɛ gbɛɛnɛɲ man nɛ.

³Mena doo te kaboena nyi waa tangbɛɛ deesi fa Wurubuarɛ lee ɲon gbagba wui nombiakumɛɛ doo, pena waa tale deesi fa ɔ balan ban mo wui nombiakumɛɛ ɲan boo yɛɛ nɛ.

⁴Akpaa Wurubuarɛ te baake ɲolo nyi ɔ kaa yɛɛ ɔ sae kegyia ɲgba mena keɲ ɔ be baake Aaron ya nɛ, walaɲ ɲonan gbagba be tale see ɔ wose Wurubuarɛ sae kegyia ya.

⁵Mena te Kristo mo ta see ɔ wose Wurubuarɛ sae kegyia ya. Mona Wurubuarɛ lese na e te ɔ yako e nyiaa, "N yɛɛ me bu e, gyen me ta bese n kya."

⁶Wurubuarɛ besewo yako ɔ nombia anmarasen see man yenaɲ daale bela nyiaa, "N yɛɛ Wurubuarɛ sae e kekpaakekpaa, ɲgba mena keɲ Mɛkesɛɛke be di Wurubuarɛ saere kekpaakekpaa nɛ."

⁷Yesu ke kyaa teeɛ doo nɛ, ɔ moo yeesa wii lese siasaraɲ fane fa Wurubuarɛ. Nawolo nyi ɲon waagen koon ne gyae la waa tale lese e lee yen man. Lee mena keɲ ɔ be yokose ɔ wose mo obuo fa Wurubuarɛ doo, Wurubuarɛ nyii ɔ kefane keɲ.

⁸Keɲ na keɲ Yesu yɛɛ Wurubuarɛ bu e koraɲ na, ɔ naa diyem nideli. Lee ɔ diyem kena kenaɲ man nɛ, ɔ kaseɛ mena keɲ waa nyii ɔ kya dei.

⁹Yesu ke tei Wurubuarɛ yɛɛ kpene kamase keŋ ɔ be yako e nyi waa yɛɛ taŋ nɛ, keŋ yele la te ɔ kaa bese nyeeleere na waa yela baŋ pou bee nyii ɔ dei nɛ ke nyiŋ nyeekelee kekpaakekpaa.

¹⁰Mena dɔɔ Wurubuarɛ lese e nyi waa yɛɛ ɔ sae kegyia, ŋgba mena keŋ Mɛkesɛdɛke be yɛɛ ɔ sae kegyia nɛ.

¹¹Nafɔ de dana nombia burum dɛɛ yako lee Mɛkesɛdɛke na Yesu saere kedi kei wose man, mɔna nombia ŋan man kalese dana baŋ nawolo nyi ɛ nombia man kenyii dana doŋ.

¹²Debaŋ kei nɛ nafɔ kaboena nyi ɛmɛɛ mɔ yaa bese Wurubuarɛ nombia ŋan wolala. Mɔna ɛ sɛɛ ɛ yɛɛ ŋgba bia baŋ be kaboena bo nyi ŋolo waa bese wola wɔ Yesu Kristo ɔsom nombia ŋan kewalaŋ nɛ. Ɛ yɛɛ yaa ŋgba bia baŋ be sɛɛ bɛɛ ŋmase dide nɛ. Ɛ ta bee ta na weenɛ doŋ nyiŋan kedi ya.

¹³Nawolo nyi walaŋ kamase ŋon ɔ sɛɛ ɔ ne ŋmase dide nɛ, na ɔ yɛɛ bu e. ɔ ta gyeŋa ta kpene keŋ yɛɛ dukum yaa debam ya.

¹⁴Mɔna kegyiise ne tale la di weenɛ doŋ nyiŋan. Nawolo nyi lee mena keŋ nombia be yala wɔ te bɔɔ gyoo ŋe man nideli te bɔɔ naa dɔɔ, ba gyeŋ kpene keŋ yɛɛ dukum na kpene keŋ yɛɛ debam.

Hiburutena 6

¹Lee mena dɔɔ ɛ yela dee tina Kristo ɔsom nombia ŋan dɔɔ kasee kewalaŋ nɛ yela mena, na dɛɛ kasee abɔɔ ŋan ŋe doo de siaman te ŋe gyae ke yela da Kristo keleɛdi ke yɛɛ doŋ nɛ. Ta tekaa kaboena nyi dɛɛ bese kasee nombia kewalaŋ ŋan dɔɔ kasee kaalaŋ, ŋgba kekyeekɛɛ lee dinɔɔ ŋan be dana tɔnɔɔ ya te ŋɛɛ mo daa gyu yeŋ man, na Wurubuarɛ keleɛdi nɛ ya.

²Ɛ na yeli dɛɛ tekaa kasee kolo lee Wurubuarɛ lonkesɔ, na nyiŋmaa kamo gyakaa balan dɔɔ, na woya kefoŋ lee yeŋ man, na Wurubuarɛ nombia kedi debaŋ ɔtomante keŋ man bela ya.

³Te nyi akpaa Wurubuarɛ de sɛɛ na dee tina mena abɔɔ keŋa pou keyɛɛ yela, na dɛɛ bee gyu de siaman.

⁴Nyi Wurubuarɛ da toro walaŋ agyueŋ te ɔtenate da gyeŋ Wurubuarɛ nombia, te Wurubuarɛ da mo ɔ berɛ boele e te ɔ mo ɔ felin ŋon do ɔ man te ɔ nyii Wurubuarɛ nombia te ɔ naa nyi ŋe dei te ɔ gyeŋ doŋ keŋ Wurubuarɛ waa kaa lese wola debaŋ ɔtomante keŋ man nɛ, lee keŋa pou wole te ɔtenate da besena ɔ wole tee Wurubuarɛ na, kolo be kyaa keŋ deniwalan waa yɛɛ na kabesena ɔtenate kɔŋ Wurubuarɛ gyaŋ ya.

⁶Mena dɔɔ nyi akpaa ba lee mena nombia keŋa wole nɛ, gyae ke yɛɛ doŋ fa wɔ nyi baa tina be nombiakumɛɛ ŋan bɛɛ yɛɛ nɛ yela na baa kɔŋ Wurubuarɛ gyaŋ bela. Be nombia ayɛsa ŋenan nawolo baa nyi, na yɛɛ yaa ŋgba ba bese yaa bɛɛ gyɔ Wurubuarɛ bu ŋon baa sakaa ɔpandan dɔɔ fulu e balan man nɛ.

- ⁷Teele kenj oga ne ɲee woli ke te ne yeli woofarale ne nyinj weenee kpaakpaa lee ke man ne, Wurubuaɛ ne hiraa na ke.
- ⁸Mona akpaa soose na ɲalese ne tuu la ke doo na, na mena teelee kenanj be dana tonoo ya. Te n te kee ya na Wurubuaɛ waa tale falaa ke, na waa yela boalanj ke kpa ke.
- ⁹Me gyoona kpaakpaa, kenj na de kee yako kei koranj ne, da gyenj nyi emee doo nombia kpaakpaa ɲaale doo e man, kenj ɲee kyaa na nyeekelee nombia ɲan.
- ¹⁰Wurubuaɛ yee walanj ɲon o ne di o nombia ke gbɛɛ doo. Mena doo o be gyae waa wolee e tom kenj e be yee, na e balanj kegyae kenj e na lese wola e ne ya. Nawolo nyi lee ɲon doo e te kyo e tebia Kristotena, te e yakaa e ne kyo wo.
- ¹¹Da kegyaebii yena nyi, e man walanj kamase waa kyanj nombia kpaakpaa kenja man nideli kelii oto. Kei gyae ke yela e ka gyenj nideli nyi e ke nyinj kpene kenj doo e loo yakaa ne.
- ¹²Doo ne gyae nyi e man ɲolo waa yee keɓɓale Wurubuaɛ osom kenj man ya. Mona dee gyae bo nyi yaa kasee balanj banj boo lee Wurubuaɛ di te boo nyinj konoo yee kakyenj senj ba keleeɗi kenj man kelii oto, te Wurubuaɛ be fa wo kpene kenj o be yako see nyi waa fa wo ne.
- ¹³Debanj kenj Wurubuaɛ be yako o nombii see fa de naana Aberaham ne, o moo ɲon Wurubuaɛ gbagba yele bo kanj ntam. Nawolo nyi na ɲolo be kyaa kenj o kela ɲon Wurubuaɛ kenj waa mo walanj ɲonanj yele kanj ntam ya.
- ¹⁴Wurubuaɛ yako de naana Aberaham nyiaa, "Ampanj yaa mee yako nenj nyi maa hiraa nenj, na maa yela n duulunj man balanj ka bo nideli."
- ¹⁵Mena doo de naana Aberaham mo nyinja konoo kyaa daa kpene kenj Wurubuaɛ be yako see nyi waa fa e ne, te o nyinjmaa kanja ke.
- ¹⁶Nyi akpaa ɲolo ne gyae waa kanj ntam na, o na mo walanj ɲon o kela e ne yele bo kanj ntam. Ntam kekanj kenanj na wola la nyi, nombia ɲan otenate be yako ne yee ampanj kenj anmaarenj kelee be doo ke man ya.
- ¹⁷Kenj Wurubuaɛ ne gyae nyi balanj banj baa nyinj kpene kenj o be yako see nyi waa fa wo ne, ka gyenj nideli nyi o be gyae waa kyeekee wa agyuenj ya doo ne, mena doo te o kanya ntam kpu na nombii kenj o be yako see ne.
- ¹⁸Nombii kenj Wurubuaɛ be yako see na ntam kenj o be kam ne, o be gyae waa kyeekee nombia ala kenja man daale ya nawolo nyi o bee di dekara ya. Mena doo nombii kei na do daa banj doo yeu kaa gyoo e ne kakyenj da keleeɗi man, na dee tale kyanj kpene kenj doo o be yeli de loo yakaa ne man nideli.
- ¹⁹Da nyeedonj pou senje mena lookegyakaa kei doo. Kenj yele la te de nyinja gbɛɛ gyoo Wurubuaɛ osom deni dinaa toomante kenj man, botoo kenj boo mo kanyanj kpase ke kenj nafa gyangba na walanj yakaate bee nyinj gbɛɛ gyoo botoo ya ne.

²⁰Yesu te kaa bese Wurubuarɛ saese pou kegyia kekpaakekpaa, ɲgba mena keɲ Mɛkesɛdɛke be di Wurubuarɛ sae kegyia kekpaakekpaa nɛ. Te ɔ te kyaɲ daa gbɛɛ ka gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔomante keɲ man, na daa mɔ ke sila e.

Hiburutena 7

¹Na Mɛkesɛdɛke kei yɛɛ donɔɔ keɲ bɛɛ baake ke nyi Saalem nɛ gyoo e, te ɔ besewɔ ɔ yɛɛ Wurubuarɛ dekpatakperɛ ɲon sae e. Debaɲ keɲ de naana Aberaham be gyuu ke yoo gyoonɛɲ baale di be dɔɔ bese ɔ ne kɔɲ nɛ, ɔ kaa gyaɲɛewɔ na gyoo Mɛkesɛdɛke kei. Botɔɔ te Mɛkesɛdɛke hiraa ɲon de naana Aberaham.

²Keɲte de naana Aberaham kpase abɔɔ ɲan pou ɔ be nyim lee yoo keɲ man nɛ akpeɲ kufu, te ɔ moo dekpɛɲ daale fa Mɛkesɛdɛke ɲonɲ. Mɛkesɛdɛke yele kei asɛɛ yɛna nyi "Gyoo ɲon ɔ gbɛɛnɛɲ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman," te Saalem gyoo mɔ nawolo nyi "Wosefɛɛɛɛnɛɲ gyoo."

³Dolo ba gyeɲ Mɛkesɛdɛke kei ɔ kya yaa ɔ naa yaa ɔ duulunɲ man daleɛ ya. Ba te yako kolo mɔ lee ɔ kalola yaa ɔ yeɲ wose man ya. ɔ yɛɛ Wurubuarɛ sae e kekpaakekpaa ɲgba Wurubuarɛ bu ɲon nɛ.

⁴Ɛmɛɛ gbagba ɛ kɛɛ na, ɛ kena nyi ɔ yɛɛ walaɲ dinaa e te ɔ dana yele mɔ. De naana Aberaham ɲon ɔ dana yele Wurubuarɛ siaman korɲ nɛ kpase abɔɔ ɲan ɔ be nyim lee yoo man nɛ akpeɲ kufu, te ɔ moo ɲɛ man dekpɛɲ fa Mɛkesɛdɛke ɲonɲ.

⁵Mosesi mmaraase ɲan nawolo nyiaa, kaboena nyi Gyudatena baɲ be yɛɛ de naana Aberaham ɔ naanasewɔ nɛ, baa kpala ba abɔɔ ɲan be dana nɛ akpeɲ kufu na baa mo ɲɛ man dekpɛɲ dokolonɲ fa Lewitena baɲ be yɛɛ saesewɔ nɛ. Da gyeɲ nyi Lewitena kɛwɔ mɔ yɛɛ de naana Aberaham ɔ naanasewɔ, mɔna Wurubuarɛ faa Gyudatena mena mmaraase ɲenaɲ nyi baa tɔ mena abɔɔ ɲenaɲ fa baɲ gbagba be tebia Lewitena baɲ.

⁶Mɛkesɛdɛke kei ta lee Lewi duulunɲ man gba ya, mɔna ɔ talewɔ lee abɔɔ kekpaase kufu man dekpɛɲ dokolonɲ kei lee de naana Aberaham ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa yɛɛ kolo fa e nɛ gyaɲ te ɔ hiraa e.

⁷Walaɲ kamase taɲ gyeɲ nyi kegyia ne hiraa na kemaasa keɲ aɲmaareɲ be doo ke man ya.

⁸Lewitena baɲ bɛɛ lee abɔɔ kekpaale kufu man dekpɛɲ kei nɛ be yɛɛ balɲ baɲ bɛɛ yem, mɔna Mɛkesɛdɛke ɲon de naana Aberaham be tɔ abɔɔ keɲa fa nɛ dɔɔ, ɔ ta yem ya ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ nombia be yako nɛ.

⁹Dɛɛ tale yako nyi Lewi mɔ tɛɛwɔ de naana Aberaham dɔɔ tɔ abɔɔ kufu man dekpɛɲ kei fa Mɛkesɛdɛke.

¹⁰Nawolo nyi debaɲ keɲ de naana Aberaham be gyaɲɛɛ na Mɛkesɛdɛke nɛ, na be ta lola ta Lewi ya. Debaɲ kenɲ na ɔ sɛɛ ɔ doo ɔ naana Aberaham teɲa man.

¹¹Debaŋ keŋ Wurubuaɛ be tɛɛ de naana Mosesi dɔɔ mo mmaraase ŋan fa Gyudatena nɛ, ɔ lese balan lee Lewitena man nyi baa di saere. Nyi Lewitena saere tom keŋ bɔɔ yɛɛ nɛ deŋ talewɔ yela balan gbɛneŋ ka tenɛe Wurubuaɛ siaman na, nafa bɛɛ tekaa hia nyi Wurubuaɛ waa bese lese sae ŋolo ke kɔŋ ŋgba Mɛkesɛɛke nɛ ya. Te nɛnɛ dɔɔ, Wurubuaɛ te kpila ŋolo nyi ɔ kaa di saere ŋgba Mɛkesɛɛke nɛ. Mɔna ɔ ta lee Aaron ŋon ɔ yɛɛ Lewi baale e nɛ duulɔŋ man ya.

¹²Nyi walaŋ ŋon ɔ te yɛɛ Lewi baale e ya nɛ de kaa di Wurubuaɛ saere na, na kaboena nyi baa kyɛɛke mmaraa keŋ, nawolo nyi Lewitena baageŋ te kaboena nyi baa di Wurubuaɛ saere.

¹³Mena nombia keŋa dɛɛ yako nɛ, na Yesu Kristo wose man nombia yaa dɛɛ yako nɛ. Nawolo nyi ɔ ta lee Lewi dekpajalan man ya te ɔ kaa di Wurubuaɛ saere. ɔ lee dekpajalan kpoo daale man, te ŋolo mɔ te dii ta Wurubuaɛ saere lee mena dekpajalan kenan man see ya.

¹⁴De popou gyɛŋ nyi de Gbɛngyoo Yesu lee Gyuda dekpajalan man, te de naana Mosesi mɔ te yako kolo lee Gyuda dekpajalanmantena benan saere kedi wose man ya.

¹⁵Nɛnɛ dɔɔ nombii kei man kenyii be dana ban bela ya. Nawolo nyi walaŋ wole kpoo kɔŋala kaa di Wurubuaɛ saere ŋgba Mɛkesɛɛke nɛ.

¹⁶ɔ saere keŋ ɔ be kaa dii nɛ, te yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ mmaraase yaa dekpajalan keŋ man ɔ ba lee nɛ dɔɔ te ɔ dii ke ya. Mɔna ɔ dii saere kenan bo lee ɔ doŋ keŋ ɔ dana, keŋ yɛŋ be tale di ɔ dɔɔ ya nɛ dɔɔ.

¹⁷Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see yakowɔ nyi, Wurubuaɛ yako Kristo nyiaa, "N yɛɛ Wurubuaɛ sae e kekpaakekpaa, ŋgba mena keŋ Mɛkesɛɛke mɔ be di Wurubuaɛ saere kekpaakekpaa nɛ."

¹⁸Mena dɔɔ lee gbɛɛ daale man na, dɛɛ tale yako nyi Wurubuaɛ ta mo Mosesi mmaraase benɛɛ ŋan see yenaŋ. Nawolo nyi ŋɔɔ dana tɔnɔɔ ya, te ŋɔɔ dana nɔɔdoŋ mɔ ya.

¹⁹Mosesi mmaraase ŋan te tale yela de gbɛneŋ ka tenɛe ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ ne gyae nɛ ya. Mena dɔɔ Wurubuaɛ te fa daa lookegyakaa kpaakpaate keŋ ka kela bene keŋ. Lee mena dɔɔ nɛnɛ dɛɛ tale tuu benaa Wurubuaɛ.

²⁰Wurubuaɛ kaŋa ntam pete ɔ see Yesu saere kekpaakekpaa, mɔna saese akan ban dɔɔ ɔ bɛɛ kan ntam pete bɛɛ see wɔ saere ya.

²¹Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ ne yako nyi, pɛ Wurubuaɛ ka see Yesu saere na ɔ kaŋa ntam nyiaa, "Maŋ Wurubuaɛ te kan ntam te mɔɔ gyae maa kyɛɛke ma agyueŋ ya. 'Nyaŋ ke di me saere kekpaakekpaa.' "

²²Wurubuaɛ ntam keŋ ɔ be kam nɛ, keŋ yele la te Yesu kaa bese walaŋ ŋon ɔ seŋɛ ntam kenan wole, na ka wola nyi nɔɔkebakesee wole kei dei kela bene keŋ.

²³Gyangba kenj na Wurubuarɛ saese banj boe, nawolo nyi yenj bee yeli baa yɛɛ be saere tom kenj kelii ɔto ya.

²⁴Mona Yesu dɔɔ ɔ saere kedi kenj be gyae ka lee ɔ gyang gyu nɔlo gyang ya, nawolo nyi non kyaa kekpaakekpaa.

²⁵Lee mena dɔɔ waa tale lee balan banj pou bɛɛ tɛɛ ɔ dɔɔ konj Wurubuarɛ gyang nɛ nyee, nawolo nyi ɔ kyaa kekpaakekpaa te ɔ ne fane fa Wurubuarɛ lee be dɔɔ.

²⁶Yesu Kristo yena Wurubuarɛ sae kegyia non ɔ ne tale yɛɛ kpene kenj dɛɛ gyae nɛ fa daa. Nawolo nyi ɔ gbɛnenj tenɛɛ Wurubuarɛ siaman, te nombiikum kamase na ayimɛɛ kamase mo be doo ɔ man ya. Wurubuarɛ lese e lee nombiakumɛɛyɛera man te ɔ gyinaa e adido kela walanj kamase.

²⁷Yesu be doo ngba Wurubuarɛ saese kegyiise banj bɔɔ kyaa kaalanj nɛ ya. Banj na wee na wee na kaboena nyi baa deesi gberaa ba wose ayimɛɛ, pɛna be kaa deesi gberaa be balan mo wui ayimɛɛ na Wurubuarɛ ka mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ. Mona Yesu dɔɔ tekaboena nyi waa yɛɛ mena ya, ɔ kedeesa kenj yɛɛ dokolonj koonj. Debanj kenj ɔ ba yem ɔpanɗanj dɔɔ nɛ, te ɔ moo ɔ wose fa ngba kedeesa kolo nɛ lee balan nombiakumɛɛ dɔɔ, na Wurubuarɛ ka mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ.

²⁸Balan banj bɔɔ tɛɛ Mosesi mmaraase njan dɔɔ lese wɔ nyi baa yɛɛ Wurubuarɛ saese kegyiise nɛ, ba te yɛɛ balan banj be gbɛnenj tenɛɛ Wurubuarɛ siaman kelii ɔto ya. Mona mmaraase njan wole na Wurubuarɛ kanya nɛam kpu na nombii kenj ɔ be yako see nɛ, te ɔ lese ɔ bu Yesu Kristo non dukum kamase be doo ɔ man ya nɛ nyi waa bese ɔ sae kegyia kekpaakekpaa.

Hiburutena 8

¹Nombia njan dɛɛ yako nɛ pou nyee yena nyiaa, de dana Wurubuarɛ sae kegyia non ɔ kyaa Wurubuarɛ dekpatakperɛ non gyoorogbeli kenj dunolun dɔɔ.

²ɔ ne yɛɛ ɔ saere tom kenj Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante kenj man adido botɔɔ. Kei yena Wurubuarɛ ɔsom deni gbagba kenj. Na denibalanj banja na mena deni kenan ya, mona Wurubuarɛ gbagba banja na ke.

³Akpaa ba see sae kegyia kamase tɛɛle kei dɔɔ na, ɔ tom yena nyi waa mo kedeesa abɔɔ na wonembia banj balan ne faa nɛ deesi fa Wurubuarɛ. Mena dɔɔ te kaboena nyi sae kegyia Yesu mo, waa nyinj kpene kenj waa mo gyu ke deesi fa Wurubuarɛ.

⁴Nyi Yesu denj kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, nafa non te nyinj gbɛɛ di saere kei ya. Nawolo nyi na be te wulaa lese balan banj baa di saere nɛ see, ngba mena kenj Mosesi mmaraase njan ba wola wɔ nɛ.

⁵Tom kenj bɛɛ yɛɛ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenj man adido nɛ, kenj yaa saese banj ne kasee yɛɛ Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenj man tɛɛle kei dɔɔ nɛ. Mena mo ke te debanj kenj Mosesi ne gyae waa banj Wurubuarɛ ɔsom deni kenj bɔɔ mo kanyanj yɛɛ nɛ,

Wurubuarɛ faree e nyiaa, "Kɛɛ na n ke yɛɛ kpene kamase nideli, na ke kyaa na kenj moɔ lese wola nenj bula kenj doo nɛ pɛpɛɛɛ."

⁶Yesu saere tom kenj ɔ be kaa yɛɛ tɛɛle kei doo nɛ dei kela saese benɛɛ banj boo kyaa kaalanj nɛ wui. Mena mo te nookebakesee wole kenj doo ɔ ba moo, na ke yela balan gbɛnenj ka tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ dei kela nookebakesee bene kenj. Nawolo nyi aboo njan ɔ be yako nyi waa ta nookebakesee wole kei doo yɛɛ nɛ, dei kela aboo njan ɔ be yako nyi waa ta nookebakesee bene kenj doo yɛɛ nɛ.

⁷Nyi nookebakesee gyangbate kenj wose man denj be dana nombii ya nɛ, nafa nookebakesee wole ba tekaa hia bela ya.

⁸Mona Wurubuarɛ naawo nyi nookebakesee bene kenj te yeli ɔ balan gbɛnenj ka tenɛɛ ɔ siaman njba mena kenj ɔ ne gyae nɛ ya. Mena doo te ɔ yako ba wose man nombia nyiaa, "Debanj daale ne konj, kenj maa bake noo wole see fa me balan Iseraetena na Gyuda duulunj man balan.

⁹Kei be gyae ke yɛɛ njba nookebakesee kenj daa na be naanao be bake see, debanj kenj moɔ mo me donj lese wo lee Igyipite tɛɛle man nɛ ya. Nawolo nyi kenj be te di me nookebakesee kenanj doo kelii oto doo ya nɛ, te ma lese me sia yela wo.

¹⁰Nookebakesee wole kenj maa bake na me balan Iseraetena yena nyiaa, 'Maa mo me nombia njan do ba agyuɛnse man, na maa njmarase nj do be konooɛ man. Manj ne gyae la maa yɛɛ be Wurubuarɛ, na banj mo ke yɛɛ me balan.'

¹¹Dolo be gyae waa tekaa wola ɔ doo nombia bela, yaa njolo mo ke yako ɔ lonjo nyi 'Maa wola nenj Wurubuarɛ gbɛnenj ya!' Nawolo nyi be popou baa gyen man lee ba kemaasa doo kelii be kegyia doo.

¹²Maa mo be nombiakumɛɛ pou kyɛɛ wo, kenj moɔ gyae maa tekaa tooɛ aboo njan boo yɛɛ tia manj nɛ bela ya."

¹³Wurubuarɛ ke baake nookebakesee kei nyi nookebakesee wole nɛ, na ɔ na wolo baa nyi gyangbate kenj te yɛɛ bene. Te kpene kamase kenj ka de yɛɛ bene na, koo doo kolo man bela ya. Nawolo nyi be te nyinj kolo wole see ke nawoo man.

Hiburutena 9

¹Nookebakesee gyangbate kenj man nɛ Wurubuarɛ wola wo gbɛɛ kenj man baa mo som e, na botoo kenj baa som e tɛɛle kei doo.

²Be banj ɔsom deni dinaa te ba moo kanyanj dinaa daale kpase ke man ala. Siamante kenj man te ba moo kanea na tebulu kenj doo bɛɛ mo bodobodo gyakaa fa Wurubuarɛ kedi nɛ see. Botoo te bɛɛ baake nyi Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa siamante.

³Wolete kenj mo te bɛɛ baake nyi Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa toomante.

⁴Aboo njan doo botoo yena kedeɛsa boe kenj boo mo koba yayam yɛɛ ke te bɛɛ too oliifi ke doo nɛ, na adakaa kenj boo mo koba yayam mataa mataa ke pou kilisi nɛ. Adakaa

kenan senɛ la fa noʊkebakesee wole ken. Abɔɔ ɲan doo adakaa kenan man yɛna, kɔba yayam nyefale ken weenɛ ɲan bɛɛ baake ɲa nyi maana doo ke man nɛ, na Aaron gbutu ken ba potee nɛ na boya patalapatala ala ɲan bɔɔ ɲmarase mmaraase ɲan Wurubuarɛ ba mo fa Mosesi nɛ gyakaa ɲɛ dɔɔ nɛ.

⁵Ba te yɛɛ Wurubuarɛ kpilala bala ban bɔɔ fɛlɛɛ be benkelɛɛ nɛ gyakaa adakaa ken dɔɔ. Kei na wola la nyi Wurubuarɛ kyaa botɔɔ kenan. Bɛɛ baake Wurubuarɛ kpilala benan nyi Kerubimse. Kerubimse ban nsana nsana te Wurubuarɛ ne wii balan waranase mo be nombiakumɛ kyɛɛ wɔ. Kei yɛna kpene ken maa tale yako ɲon deban kei, nawolo nyi mɔɔ gyae maa tale lese nombia kenɲa man pou wola ɲon debokeiman ya.

⁶Nyi akpaa ba see abɔɔ kenɲa pou deni ken man tan nɛ, Wurubuarɛ saese ban na gyoo deni siamante ken man ke yɛɛ be saere tom wee kamase.

⁷Mɔna Wurubuarɛ sae kegyia ɲon waagen te kaboena nyi waa gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante ken man. Kulutoo dokolon man na, dokolon koon te ɔ na gyoo ke man. Pete waa gyoo ke man mɔ na, kaboena nyi waa nyin wonembu fatabo ken waa mo gyoraa ɔ wose na ɔ balan ban pou lee be nombiakumɛ ɲan be ta gyem ya te bɔɔ yɛɛ nɛ dɔɔ.

⁸Wurubuarɛ felin ɲon don nombia kenɲa dɔɔ ɔ na wola daa lee abɔɔ kenɲa man nideli nyiaa, deban ken Wurubuarɛ kanyan ɔsom deni dinaa kei nyina ka senɛ nɛ, na gbɛɛ ta toro ta fa balan yakaa nyiban nyi baa gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante ken man ya.

⁹Kei yɛɛ nombia ɲan doo fa daa tɛɛle kei dɔɔ balan, na dɛɛ kasee kolo lee ke man. Nombia kenɲa na wola daa baa nyi, wonembia na abɔɔ ɲan balan ba mo deesi pataa Wurubuarɛ nɛ, te tale gberaa ba ayimɛɛ na baa gyeɲ be konɔɔse man nyi Wurubuarɛ ta mo be nombiakumɛ kyɛɛ wɔ ya.

¹⁰Nawolo nyi bɔ ɔsom pou yɛɛ wosenaane man ɔsom ke. Te ba kpene kamase gyakae kedi na kenyɔɔ na wose kefaafo mmaraase dɔɔ, ɲgba mena ken ba mmaraase na wolo nɛ. Kenɲa doowo menɛ kelii deban ken Wurubuarɛ be kaa wola wɔ gbɛɛ wole ken baa mo som e lee noʊkebakesee wole ken man nɛ.

¹¹Nenɛ dɔɔ Kristo yɛna de Wurubuarɛ sae kegyia, te ɔ ta mo abɔɔ kpaakpaa kon ɔsom wole ken nenɛ de dana nɛ man. Mena abɔɔ kenɲa kela abɔɔ ɲan nafɔ ɲɛ doo ɔsom bene ken man nɛ. Te Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken man ɔ ne yɛɛ ɔ tom nɛ, kela bene ken lee gbɛɛ kamase man. Ka te yɛɛ ɔsom deni ken denibalan ba mo be nyinmaase ma ke ya. Mena dɔɔ ka te yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ ɔsom deni ke ya.

¹²Deban ken ɔ ba gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante ken man nɛ, na asoose na nunkyuese bia fatabo te ɔ moowo gyoo botɔɔ ya. Mɔna ɲon gbagba fatabo te ɔ moowo gyoo botɔɔ ke deesi karatete dokolon mo tɔ nombiakumɛ kom kekpaakekpaa. Lee mena dɔɔ, te yeli Wurubuarɛ ta mo de nombiakumɛ pou kyɛɛ daa kekpaakekpaa.

¹³Gyangba gyangba ken na, nyi akpaa ŋolo da mo ayimɛɛ tina ɔ wose nɛ, bɛɛ mo asoo na nunkyue baale fatabo, na nunkyue bu ŋon bɔɔ too e nɛ tɔŋ ŋmatee ɔtenate mo gberaa wa ayimɛɛ ŋan lee ɔ wose man.

¹⁴Nyi akpaa nunkyuese na asoose fatabo ne tale gberaa ayimɛɛ lee balan wose man nɛ, kenan na Kristo fatabo gyae ke tale yɛɛ kela mena na ke kyɛɛkee de dinɔɔ. Nawolo nyi na ayimɛɛ kamase be doo ɔ man ya, te ɔ tɛɛ Wurubuarɛ felin ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ don dɔɔ mo ɔ wose deesi fa Wurubuarɛ lee de nombiakumɛɛ dɔɔ. ɔ fatabo ken ne faafo na de nombiakumɛɛ lee de konɔɔse man, na dɛɛ tale som Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ nideli.

¹⁵Lee kei dɔɔ Kristo te kaa bese walan ŋon ɔ doo daa na Wurubuarɛ nsana lee nɔɔkebakesee wole ken man, na ke yela balan ban Wurubuarɛ be baake wo nɛ ke nyin kpene ken ɔ be yako see nyi waa fa wo kekpaakekpaa nɛ. Te lee Kristo yen kei dɔɔ, nombiakumɛɛ ŋan balan be yɛɛ deban ken be doo nɔɔkebakesee gyangbate ken man nɛ, Wurubuarɛ ta mo ŋe popou kyɛɛ wo.

¹⁶Nyi akpaa ŋolo de yɛɛ ɔ yen wole abɔɔ kekpaala tone see nɛ, kaboena nyi ɔtenate waa yen pena ŋolo ke di wa abɔɔ. Nawolo nyi walan ta yɛɛ ta ya na, bɔɔ ne di wa abɔɔ ya.

¹⁷Nyi ŋolo da yem na, pete ɔ yen wole abɔɔ kekpaala tone ken ne yɛɛ tom. Nyi akpaa walan ŋon ɔ be yɛɛ ke nɛ ta yɛɛ ta ya na, tone kenan bɛɛ yɛɛ tom ya.

¹⁸Lee kei dɔɔ te Wurubuarɛ moo fatabo to nɔɔkebakesee gyangbate ken nɔɔ.

¹⁹Mena dɔɔ te deban ken Mosesi be yako balan ban pou Wurubuarɛ mmaraase ŋan tan nɛ, ɔ moo nunkyuese bia na asoose fatabo mo kyakale na lon. Kenan wole te ɔ moo wona ŋaale ŋgba kekun nɛ te ɔ kpera dan daale tombii, te ɔ moo ŋa bom sɔɔ lon na fatabo ken man te ɔ moowo ŋmatee mmaraa tone ken na balan ban pou mo gyoraa wo.

²⁰Ken te Mosesi yako balan ban nyiaa, kei yena fatabo ken Wurubuarɛ ba mo to nombia ŋan emɛɛ na e be bake see nyi yaa di ŋe dɔɔ nɛ nɔɔ.

²¹Mena mo te Mosesi moo fatabo ken ŋmatee Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa ken, na ɔsom abɔɔ ŋan pou.

²²Ke yɛɛ ampan nyi Mosesi mmaraase ŋan nawolo nyi, fatabo te bɛɛ mo gberaa kpene kamase lese ka ayimɛɛ. Mena dɔɔ nyi akpaa fatabo ta lee ya na, kenan na dukum ka mo kyɛɛ mo be kyaa ya.

²³Mena dɔɔ kaboena nyi baa mo wonembia deesi, na baa mo gberaa abɔɔ ŋan ŋe kyaa tɛɛle kei dɔɔ te ŋa seɲɛɛ fa adido wui ŋan nɛ. Mɔna adido wui ŋan gbagba dɔɔ, kaboena nyi baa mo kpene ken kɛɛ gyoo sibii kela wonembia fatabo nɛ deesi bo mo gyoraa ŋa.

²⁴Nawolo nyi na ɔsom deni dinaa ken bɔɔ kasee adido wui ken yɛɛ nɛ tooman te Kristo gyooowo ya, mɔna ɔ gyoe adido gbagba botɔɔ ken Wurubuarɛ kyaa nɛ. Te nɛnɛ ɔ seɲɛɛ de nawɔɔ man Wurubuarɛ siaman ɔ na sola e fa daa.

²⁵Kulutoo kamase na, Gyudatena saese kegyia ñon na mo wonembu fatabo gyu Wurubuarẽ osom deni dinaa toomante keñ man ke deesi. Mõna Kristo dõo ñon ta mo o wose gyu botõo ke deesi fa Wurubuarẽ kulutoo na kulutoo ya.

²⁶Nyi Kristo den yẽwõ mena nẽ, nafa ñon naa diyem agbaatee agbaatee mo leenan debañ keñ Wurubuarẽ be yẽ tẽele kei kewalañ nẽ. Mõna tẽele kei kee gyu kõ oto nẽ, o lese o wose wola te o moo o wose deesi karatete dokolon na waa mo lese de nombiakumẽẽ.

²⁷Doo fa deniwalañ kamase nyi yen dokolon te waa yen tẽele kei dõo. Lee kenan wole na Wurubuarẽ waa di o nombia.

²⁸Mena yen dokolon kenan ke te Kristo mo yenawõ mo o wose fa, na waa nyin lese balan burum lee ba dukum man. Yesu waa bese kõ tẽele kei dõo bela. O kẽẽ kõ kei dõo, na o ne kõ bo o kaa lese balan lee be nombiakumẽẽ man ya. Mõna o ne kõ bo o kaa lẽ balan bañ bõo yẽ kakyen be kyaa be daa na e nẽ nyee.

Hiburutena 10

¹Mosesi mmaraase ñan señeẽ bo fa abõo kpaakpaa ñan dõo wole kaa kõ nẽ, ña te yẽ abõo kpaakpaa ñenan gbagba ya. Lee kei dõo kedeese ñan balan ne deesi kulutoo kamase ñgba mena keñ mmaraase ñan ba wola wõ nẽ, be gyae ke tale yela walañ gbẽeneñ ka tenee Wurubuarẽ siaman ya.

²Nyi ba kedeese ñenan den talewõ yela be gbẽeneñ den teneewõ Wurubuarẽ siaman nẽ, nafa ben wulaa tinaa kedeese ñenan yela. Nyi ñe den talewõ lẽẽ wõ nẽ, nafa bõo tekaa wolẽẽ nyi Wurubuarẽ waa kaa wõñ ba deñele lee be nombiakumẽẽ ñenan dõo ya.

³Mõna anokoare keñ doo nombii kei man yena nyiaa, kulutoo kamase na mena kedeese ñan bee deesi agbaatee agbaatee nẽ, na bese bo yela bẽẽ toose be nombiakumẽẽ ñan bõo yẽ kaalañ nẽ.

⁴Nawolo nyi nunkyuese na asoose fatabo, be gyae ke tale faafo dukum lee deniwalañ wose man ya.

⁵Lee mena dõo debañ keñ Kristo ne gyae waa kõ tẽele kei dõo nẽ, o yako o kya Wurubuarẽ nyiaa, "Na kedeese na abõo ñan bẽẽ mo sola neñ nẽ na gyoo na n sia ya. Wonembia kato kedeese, na dukum kasola kedeese koran bẽẽ gyoo n sia ya. Mõna n te desina ma wosenaane na maa mo ke deesi fa neñ.

⁷Mena dõo, 'Me Gbenjyoo man yaa. Me kõñae me kaa yẽ n kegyaebii, ñgba mena keñ bõo ñmarase ma wose man nombia do n nombia añmaraseñ see ñan man nẽ.' "

⁸Kristo tan wulaa yako kaalañ nyiaa, "Wurubuarẽ bẽẽ gyae kedeese na abõo ñan bẽẽ mo sola e na wonembia kato kedeese na dukum kasola kedeese ya, te ñe bẽẽ gyoo o sia mo ya." Mõna keña pou yẽ kpene keñ Mosesi mmaraase ñan na wolo nyi baa yẽ.

- ⁹Botɔɔ te Kristo besewɔ yako nyiaa, "Me Gbengyoo man yaa. Me kɔŋae me kaa yɛɛ n kegyaebii." Kei nawolo baa nyi Wurubuarɛ te bɛɛ kedeesa gyangbate keŋ, te ɔ moo Kristo wui keŋ ɔ ba mo ɔ wose deesi nɛ kaa see ke nawɔɔ man.
- ¹⁰Wurubuarɛ kegyaebii keŋ Kristo be kɔŋ kaa yɛɛ mo ɔ wose deesi karatetee dokolon kekpaakekpaa nɛ, keŋ lese na da ayimɛɛ desina daa see fa Wurubuarɛ.
- ¹¹Wee na wee na, Gyudatena saese ban gyakaa bee deesi kedeesa dokolon kenan agbaatee agbaatee. Mɔna ŋe bɛɛ tale lese dukum lee deniwalaŋ wose man ya.
- ¹²Mɔ Kristo dɔɔ ŋon moo ɔ wose deesi fa Wurubuarɛ karatetee dokolon kekpaakekpaa, na waa mo lese de nombiakumɛɛ. Kenan wole na te ɔ ke kyaawɔ Wurubuarɛ dunoluŋ dɔɔ adido.
- ¹³Lee mena deban kenan pou nɛ, ɔ sɛɛ ɔ kyaa botɔɔ ɔ ne daa wee keŋ Wurubuarɛ waa mo ɔ kɔlala pou do e ɔ nawɔɔ tɛɛ nɛ.
- ¹⁴Kristo kedeesa keŋ ɔ ba mo ɔ wose deesi fa Wurubuarɛ dɔɔ nɛ, te yeli balan ban pou ɔ be baake wɔ te ɔ be desina wɔ see fa ɔ wose nɛ, ta bese balan ban ayimɛɛ be doo be man ya nɛ kekpaakekpaa.
- ¹⁵Wurubuarɛ felin ŋon gbagba mɔ ne di adansɛɛ lee mena nombia keŋa wose man, ŋgba mena keŋ bɔɔ ŋmarase Wurubuarɛ nombia anmarasen see man nɛ nyiaa.
- ¹⁶Wurubuarɛ kpa, "Nɔɔkebakesee keŋ man ɛ Gbengyoo Wurubuarɛ na me balan be bake see yena nyiaa, Deban daale de lii na, maa mo ma mmaraase ŋan do be konɔɔse na ba nyeeya man."
- ¹⁷Kenɛte ɔ besewɔ yako nyiaa, "Mɔɔ gyae maa tɔɔse be nombiakumɛɛ na be nombia nkaranƙaraŋ ŋan bɔɔ yɛɛ nɛ bela ya."
- ¹⁸Te nyi akpaa Wurubuarɛ ta mo de nombiakumɛɛ kyɛɛ daa na, ta tekaa kaboena nyi dɛɛ bese deesi fa e lee de nombiakumɛɛ dɔɔ bela ya.
- ¹⁹Me tebia, lee Yesu yen keŋ dɔɔ de te nyin gbɛɛ keŋ dɛɛ tale gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante keŋ man yakaa.
- ²⁰Nenɛɛ dɛɛ tale gbaa kanyaŋ keŋ bɔɔ mo kpase deni dinaa keŋ man nɛ. Nawolo nyi Yesu ta mo ɔ wose deesi mo toro gbɛɛ wole keŋ na mo daa gyu nyeedon wole keŋ man nɛ fa daa.
- ²¹Nenɛɛ de te nyin Wurubuarɛ sae kegyia dekpatakperɛ ŋon daa Wurubuarɛ balan pou doo ɔ nyinmaa man.
- ²²Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ mo konɔɔ kpaakpaa tuu benaa Wurubuarɛ, na dɛɛ kyan keɛɛdi keŋ dɔɔ lɛɛdi nɛ man keŋkeŋ. ɛ yela dɛɛ yɛɛ balan ban bɔɔ gberaa be nombiakumɛɛ lee ba wose man keŋ bɔɔ tekaa wolɛɛ na ŋa bela ya, na dɛɛ yɛɛ balan ban bɔɔ mo Wurubuarɛ lon faafo da ayimɛɛ pou leki nɛ.

²³Ɛ yela dɛ kyan nombia ŋan dɔ lɛdi te de loo gyakaa ŋe dɔ nɛ man kenken ken dɔ lee de wole ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ de yako nombii see na, ɔ bɛ lee ke wole ya. Mena dɔ abɔ ŋan ɔ be yako see nyi waa yɛ fa daa nɛ, waa yɛ ŋa fa daa.

²⁴Mena dɔ ɛ yela dɛ gyuen mena ken dɛ do dɔŋa kakyen, na dɛ gyae dɔŋa na dɛ yɛ nombia kpaakpaa fa dɔŋa.

²⁵Ɛ na yeli dee tina kegyanɛ som ŋgba Kristotena nɛ yela, ŋgba mena ken baale ba mo ke yɛ be dinɔ nɛ ya. Mɔna ɛ yela dɛ kyaa gyanɛ na dɛ do dɔŋa kakyen nideli, tuturu na nɛnɛ ken dɔ naa nyi de Gbenɣyoo Yesu wee dinaa ken ɔ be yako see nyi waa bese kɔŋ na benaa nɛ.

²⁶Akpaa nyi ŋolo gyen nyeedon nombia gbagba ŋan te ɔ bese naa na sia yɛ nombiakumɛ nɛ, kenan na kedeesa daale be kyaa ken ɔtenate waa deesi fa Wurubuarɛ, na Wurubuarɛ ka mo ɔ nombiakumɛ kyɛ e bela ya.

²⁷Mɔna ɔtenate waa kyaa bo na wɔ kelo ɔ ne daa nombia kedi wee, na boalan degypaa ken gyae kaa kpa balan ban pou bɔ koro sen tia Wurubuarɛ nɛ.

²⁸Gyanɣba gyanɣba ken nɛ, akpaa ŋolo te di Mosesi mmaraase ŋan dɔ ya te balan bala yaa batooro de di adansɛ tia e nɛ, bɛ ko ɔtenate ken bɔ ne wii ɔ waranase ya.

²⁹Akpaa mena te doo nɛ, kenan na deɣele ken baa wɔŋ walaŋ ŋon ɔ ta mo Wurubuarɛ bu ŋon nombia ŋan yɛ kolo ya nɛ, ka dokoso be kyaa ya. Baa wɔŋ ɔtenate deɣele nideli, nawolo nyi ɔ nombia ayɛsa nawolo baa nyiaa Yesu fatabo ken ɔ ba mo to nɔkebakese wole ken nɔ, te ɔ ba mo gberaa da ayimɛ lee da wose man nɛ be dana tɔnɔ fa e ya, te ɔ ta mo Wurubuarɛ felin ŋon ɔ na mo ɔ bɛrɛ boele balan mo nɛ yɛ kolo ya.

³⁰Nawolo nyi da gyen nyi Wurubuarɛ yakowɔ nyiaa, "Maŋ ne gyae la maa to me balan kom lee be nombiakumɛ dɔ." Wurubuarɛ nombia aŋmarasen see na bese yako nyiaa, "De Gbenɣyoo Wurubuarɛ ne gyae la waa di ɔ balan nombia."

³¹Ke gyae ke yɛ gyakolon, nyi ŋolo ke yala Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ nyinmaa man.

³²Ɛ tɔɔse deban ken ɛ be tangbɛ lɛ Wurubuarɛ nombia ŋan di kewalaŋ nɛ. Nombia dinaana yala ŋon, mɔna ɛ kyan ɛ wose sen kenken di ŋe dɔ.

³³Weeya ŋaale man na bɛ tee ŋon, fulu ŋon balan man. Daale man mo na, ɛ na sem ɛ tebia ban bɛ naase wɔ diyem nɛ wole, naa diyem ŋgba ban mo nɛ.

³⁴Ɛ wii ɛ tebia ban bɔ kyan wɔ to deni nɛ waranase. Be leo ya abɔ koran na ɛ ta ko ɛ wose ya, mɔna ke yɛ ŋon gyon bo, nawolo nyi ɛ gyen nyi ɛ dana abɔ kpaakpaa ŋan ŋa kela tɛle kei dɔ abɔ, te ŋe doo fa ŋon kekpaakekpaa nɛ.

³⁵Mena dɔ ɛ na yeli ɛ wose ke yɔkɔse ŋon Wurubuarɛ ɔsom ken man ya. Ɛ kyan nombia ŋan ɛ be lɛdi nɛ man kenken, nawolo nyi wee daale Wurubuarɛ waa to ŋon kom.

³⁶Kaboena nyi yaa yee kakyen sen kenken na e ke nyin tale yee Wurubuarē kegyaebii. E yee mena na e ke nyin kpene ken o be yako see nyi waa fa non ne.

³⁷Nawolo nyi Wurubuarē nombia anmarasen see nan ne yako nyiaa, "Be gyae ke kyare ya, wala non kaboena nyi waa kon ne waa kon. O be gyae waa doo wole na kekō ya.

³⁸Me balan ban be gbēnen tenē me siaman ne, lee ba keledi doo te baa nyin nyeedon kyaa. Mona akpaa be man nolo ta sen o keledi man kenken ya te o lee o wole na, o nombia be gyae ka gyoo me sia ya."

³⁹Daa te yee balan ban doo lee Wurubuarē wole, te ban na e nsana be tiri kekpaakekpaa ne ya. Mona daa yena balan ban doo lee Wurubuarē di, te o be lee da nyee ne.

Hiburutena 11

¹Won yena Wurubuarē keledi? Ken yena nyi deniwalan ka gye o konoo man nideli nyi, aboo nan o loo gyakaa ne doo ne waa nyin na. Doo nyi o bee naa mena aboo nan na o sia ya, mona o gye o konoo man nideli nyi mena aboo nan kyaa, te wee daale waa kaa nyin na.

²Mena ke te benentena ban mo lee Wurubuarē di, te lee ba keledi doo Wurubuarē kelee wo.

³Lee mena ken doo lee Wurubuarē di doo te da gye nyi noowoya naagen te o kolosiwo, te aboo nan pou ne kyaa adido na ateta ne konawo. Kei nawolo baa nyi aboo nan pou deniwalan bee naa na o sia ya ne, nan te Wurubuarē moowo yee aboo nan dee naa na de sia ne.

⁴Abele kelee ken o be lee Wurubuarē di doo, aboo nan o ba mo deesi fa Wurubuarē ne gyoo Wurubuarē sia kela o kegyia Kani wui. Mena doo Wurubuarē mo lee e do nyi o gbēnen tenē non Wurubuarē siaman. Abele wulaa yenawo mona o keledi nombia nan o be yee ne, ne see ne doo fa daa.

⁵Enoke mo kelee ken o be lee Wurubuarē di doo te Wurubuarē gate e gyu adido na o sia fonē. Dolo te naa e ya nawolo nyi Wurubuarē moo e gyu adido. Pe Wurubuarē ka mo Enoke gyu adido ne, Wurubuarē dii adanse lee o wose man nyi o nombia na gyoo non Wurubuarē sia.

⁶Nyi akpaa nolo bee lee Wurubuarē di ya ne, otenate nombia be gyae ka gyoo Wurubuarē sia korakora ya. Wala kamase non o ne gyae nyi waa kon Wurubuarē gyan ne, kaboena nyi otenate dee lee di nyi Wurubuarē kyaa, te waa mo aboo kpaakpaa to balan ban pou bee yase be sia keo o gbēnen man nideli ne kom.

⁷Nowa mo kelee ken o be lee Wurubuarē di doo, deban ken Wurubuarē be faree e lee kayeyee dinaa ken gyae ke kon tee doo ne, doo nyi na o ba gye kayeyee kenan dinoo ya, mona o lee Wurubuarē di te o yae adakaa dinaa. Kente non na o

dekpanalanmantena pou gyoowo ke man, te be nyiŋa nyeedonj debaŋ keŋ lonj be waale tɛele pou nɛ. ɔ kelɛɛdi kei te yeli ɔ te bu balan akan baŋ pou fɔɔ nyi be yɛɛ nombiakumɛyɛɛrawɔ, keŋ kaboena nyi Wurubuarɛ waa wolɛɛ wɔ. Lee Nowa kelɛɛdi kei dɔɔ te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛnɛŋ tenɛɛ ɔ siaman.

⁸Aberaham mɔ kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, debaŋ keŋ Wurubuarɛ be baake e yako e nyi waa koro lee ɔ tɛele man, na waa gyu tɛele wole daale keŋ ɔ be yako see nyi wee daale ke gyae kaa bese ŋon na ɔ duulun man balan pou wui dɔɔ nɛ ɔ nyii Wurubuarɛ dei. Debaŋ kenan na Aberaham ba gyeŋ tɛele keŋ Wurubuarɛ ne yako nɛ wose man kolo ya, mɔna ɔ korowo tina ɔ donɔɔ yela gyu botɔɔ.

⁹Lee Aberaham kelɛɛdi dɔɔ ɔ gyuuwo kekyaa tɛele keŋ Wurubuarɛ be yako see nyi ke gyae kaa bese ɔ wui nɛ dɔɔ ŋgba ŋɔɔle nɛ. ɔ ke kyaawɔ kanyaŋ denɛɛ man ŋgba mena keŋ ɔ bu Asiki na ɔ naanabii Gyekɔpo mɔ ba ke kyaa nɛ. Wurubuarɛ yakowo see fa Asiki na Gyekɔpo mɔ nyi wee daale mena tɛele kenan gyae kaa bese be wui, ŋgba mena keŋ ɔ be yako see fa Aberaham nɛ.

¹⁰Na Aberaham dɔɔ, ŋon sia gyakaa bo donɔɔ keŋ Wurubuarɛ gbagba ba mo adao lese ke, te ka seŋɛɛ nideli te ke dana donj te ke kyaa kekpaakekpaa nɛ dɔɔ.

¹¹Doo nyi na Aberaham te ŋmɛɛ gbaa lolo te ɔ weele Saara mɔ yɛɛ ɔlamanbo e, mɔna lee kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ Wurubuarɛ yela ɔ lola bu. Nawolo nyi debaŋ keŋ Wurubuarɛ be yako see nyi waa fa wɔ bu nɛ, ɔ lɛɛwɔ di nyi Wurubuarɛ waa di ɔ nombia ŋan ɔ be yako see nɛ dɔɔ.

¹²Lee mena dɔɔ Aberaham ŋon ɔ be ŋmɛɛ gbaa lolo te ɔ loo be gyakaa nyi nafa waa tale lola bela ya nɛ, ɔ kaa lola bu te ɔ duulun man balan kaa wukuwo ŋgba kyolobiise ŋan ŋe kyaa adido, yaa epo nooman aŋasa nɛ.

¹³Mena balan kɛwo pou te nyiŋ kpene keŋ Wurubuarɛ be yako see nyi waa fa wɔ nɛ ya, mɔna be gyakaa bɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ di pɛte ba yekeewɔ. Nawolo nyi lee ba kelɛɛdi dɔɔ yɛɛ yaa ŋgba be wulaa naa abɔɔ ŋan na lem keŋ wee daale baa kaa nyiŋ ŋa nɛ. Mena dɔɔ be nyanɛewɔ do Wurubuarɛ nɔɔ, te be lɛɛwɔ do nyi be yɛɛ ŋɔɔlawɔ tɛele kei dɔɔ.

¹⁴Balan baŋ bɔɔ gyuuusu be nɔɔ yako mena nombia keŋa nɛ, na bɛɛ wolo baa nyi bɛɛ keo baŋ gbagba be tɛele na baa kyaa ke dɔɔ.

¹⁵Kei nawolo baa nyi na be loo be gyakaa tɛele keŋ bɔɔ koro tina ke yela nɛ dɔɔ ya. Nawolo nyi, nyi be loo deŋ gyakaa ke dɔɔ nɛ, nafa be dana gbɛɛ nyi baa bese gyu botɔɔ.

¹⁶Mɔna ba moo be loo bo gyakaa tɛele keŋ ke dei kela keŋ bɔɔ koro yela ke nɛ dɔɔ. Mena tɛele kenan yɛna Wurubuarɛ gyan adido. Mena dɔɔ be dana Wurubuarɛ desɛŋ nyi mena balan benan baa baake e nyi be Wurubuarɛ ya. Nawolo nyi ɔ te desina tɛele kpaakpaa daale see wɔ.

¹⁷Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see ne yako nyiaa, Wurubuarɛ yako Aberaham nyi, "N bu Asiki dɔɔ te maa ta na maa yela n duulun man balan ke wuku." Mɔna

Wurubuarɛ kɛɛsɛ Aberaham kelɛɛdi kɛɛ tɛ ɔ yako e nyi waa mo ɔ bu Asiki ŋonan deesi fa e. Te lee kelɛɛ keŋ Aberaham be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, ɔ desina ɔ wose nyi waa mo ɔ bu Asiki deesi fa Wurubuarɛ.

¹⁹Aberaham sɛɛwɔ nyi waa mo ɔ bu Asiki deesi fa Wurubuarɛ, nawolo nyi wa agyuen man na ɔ gyeŋ nyi ɔ bu ŋon da yem koran na, Wurubuarɛ waa tale gyuuusu e lee yeŋ man. N kɛɛ gba na, na yɛɛ yaa ŋgba ɔ moo e baa deesi fa Wurubuarɛ ampan, te Wurubuarɛ gyuuusu e lee yeŋ man nɛ.

²⁰Asiki mo kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, tɛ ɔ talewɔ yako ɔ bia Gyekɔpo na Esawu abɔɔ ŋan Wurubuarɛ waa yɛɛ fa wɔ wee daale nɛ.

²¹Gyekɔpo mo kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ deban keŋ ɔ yeŋ ba benaa nɛ, ɔ seŋawɔ teeli na ɔ gbutu tɛ ɔ doo Wurubuarɛ nɔɔ, tɛ ɔ sola e nyi waa hiraa ɔ naanasebia Gyosefo bia baala bala ban.

²²Gyosefo mo kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ pɛ waa yeŋ nɛ, ɔ yako ɔ balan Iseraetena nyi wee daale baa kaa lee Igyipite teelee man. Keŋte ɔ wola wɔ mena keŋ baa yɛɛ ɔ ŋɔɔ.

²³Mosesi ɔ kya na ɔ naa mo kelɛɛ keŋ bɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ be ka lola be bu Mosesi nɛ, be talewɔ weese e deni man gyaalanɲa batooro, keŋ ba te yee Igyipite gyoo mmaraa keŋ ɔ ba see nyi baa koe bia baala ban bɔɔ lola wɔ kewalan nɛ ya. Nawolo nyi be naawɔ nyi bu ŋon tɛ yɛɛ walan yakaate e ya.

²⁴Mosesi mo kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ deban keŋ ɔ ba bee nɛ, ɔ bɛɛwɔ nyi be na tekaa baake e nyi Igyipite gyoo bu alebu ŋon bu bela ya.

²⁵Nawolo nyi ɔ kegyaebii yɛna nyi waa kaa kpu na ɔ tebia Wurubuarɛ balan ban na baa naa diyem, kela keŋ waa kyaa gyoo Faaro dɛɛ di gyon weeya akalansɛɛ ŋaale, na waa wolɛɛ na dukum man kedoo.

²⁶ɔ naawɔ nyi akpaa nyeelɛɛre ŋon waa kaa kɔŋ nɛ dɔɔ tɛ ba do e desɛŋ na, dana tɔnɔɔ fa e kela abɔɔ kpaakpaa ŋan pou waa nyin Igyipite teelee man nɛ. Nawolo nyi kpene keŋ dɔɔ ɔ loo gyakaa nɛ, yɛna abɔɔ kpaakpaa ŋan Wurubuarɛ waa kaa fa e wee daale nɛ.

²⁷Lee Mosesi kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, ɔ korowɔ lee Igyipite teelee man keŋ ɔ tɛ yee ban keŋ gyoo ŋon waa gyeŋ ɔ dɔɔ nɛ ya. Doo nyi nombia ŋan be tun e gbɛɛnaa man nɛ dana don, mɔna ɔ ta bese ɔ wole ya. Nawolo nyi yɛɛ e ŋgba ɔ naa Wurubuarɛ ŋon walan bɛɛ naa e na ɔ sia ya nɛ nyi ɔ kpue na e.

²⁸Mosesi kelɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ tɛ ɔ banɲa ba nyeekelɛɛwee kedi keŋ dan, tɛ ɔ yela ba koo wonembu tɛ ba moo ɔ fatabo ŋmatee ba anaanɔɔse dɔɔ. Keŋ dɔɔ bɛɛ yɛɛ mena yɛna nyi, akpaa Wurubuarɛ kpilale ŋon de kɔŋ nyi ɔ kaa koe bia baala gyangba nyiban ban Igyipite teelee man nɛ, na waa gbaa Iseraetena wui denɛɛ ŋan tina be bia baala ban yela.

²⁹Iseraetena kelɛɛ keŋ bɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, tɛ be talewɔ ta ɛpo yayam keŋ man ton ŋgba be don bo teelee dɔɔ nɛ. Mɔna deban keŋ Igyipitetena mo ba gyoo nyi baa ton na, tɛ boo keŋ wuuwɔ mo wɔ pou lan.

³⁰Iseraetena kelee kenj boo lee Wurubuaɛ di doo te be talewo ta kilisi Gyeriko donoo weeya nyetooro, te dekyan kenj boo maa kilisi donoo kenj ne pou tekeriwo yala.

³¹Futooli alo nolo kyaawo Gyeriko donoo kenan man kenj bee baake e nyi Rahabo. Rahabo kei kelee kenj o be lee Wurubuaɛ di doo, deban kenj Mosesi be kpila tewulee nyi baa gyu ke kee Gyeriko donoo kenj kedoobii ne, o lee tewulee benan noolale. Mena doo deban kenj boo kaa koe balan ban pou boo yee degele donj tia Wurubuaɛ donoo kenan man ne, be ta ko non Rahabo ya lee o keleeɛdi doo.

³²Nafɔ me dana nombia burum maa bese tolee fa non. Mona deban be doo fa man na maa yako non kolo lee benentena ngba Gidiyon na Baraki na Samsen na Gyefeta na Defidi na Samuele na Wurubuaɛ akpenkpengyooɔra ban boo lee Wurubuaɛ di ne wose man bela ya.

³³Lee ba kelee kenj boo lee Wurubuaɛ di doo, be man baale talewo yoo di gyoonenj doo te baale mo dii gyoori ke gbeye doo, te baale mo nyina aboo nan Wurubuaɛ be yako see nyi waa fa wo ne. Baale mo dii laamantese doo kenj ba te tale kyan wo tao ya.

³⁴Ban mo boo mo wo do boalan degyapaa man ne leewo ke man kenj ba te nyakee ya, te baale mo leewo be kolala nyinmaa man kenj ba te tale ko wo ya. Ban mo nafɔ boo dana donj ya ne nyina donj nideli yoo, te be dii be kolala pou doo kenj ba te tale senj be siaman ya.

³⁵Lee ala baale mo kelee kenj boo lee Wurubuaɛ di doo, Wurubuaɛ gyusu be balan ban boo yekee ne lee yenj man fa wo. Be naase be man baale diyem yenj yenj, mona be te tina ba keleeɛdi yela lee Wurubuaɛ wole ya. Nawolo nyi bee gyae nyi wee daale Wurubuaɛ ke gyusu wo lee yenj man, na waa fa wo dekyae kpaakpaa kenj ka kela teeɛle kei doo wui.

³⁶Lee baale mo kelee kenj boo lee Wurubuaɛ di doo be naase wo diyem fulu wo do wo desen, te ba doo be man baale mo agbaraagbaraase mo wo keto deni.

³⁷Be funji be man baale boya koe, te be beese be man baale yaalenj ala te ba moo silase koe baale. Namense na asoose tona te be man baale moowo wu ba wose, te be teeɛwo na diyem te balan kola wo naase wo diyem.

³⁸Tekaboena nyi nafɔ mena balan kewo baa kyaa teeɛle kei doo kpu na nombiakumeyeera ya. Lee ba keleeɛdi doo be naa diyem, te be teeɛwo yeyee depampaa dinaa man na bulase doo ngba balan ban yoo be gegi wo lee ban gbagba be teeɛle man ne, te be teeɛwo dokii boya boonenj na teeɛle boonenj man.

³⁹Wurubuaɛ kelee mena balan kewo pou nideli lee ba kelee kenj boo lee e di doo. Mona be man nolo na nolo te nyin kpene kenj o be yako see nyi waa fa wo ne ya.

⁴⁰Nawolo nyi Wurubuaɛ te desina kolo kpaakpaa kenj ke dei kela gyan gbate kenj ne see daa. Te o kegyaebii yena nyi daa na wo pou de dinoo dee yee dinoo kenj dukum kamase be doo ke man ya.

Hiburutena 12

¹Mena balan burum kewo ban boo lee Wurubuarɛ di nɛ, ne di adansɛɛ fa daa nyi Wurubuarɛ ne di ɔ nombia dɔɔ. Mena dɔɔ ɛ yela dee tina kpene kamase kenɛ ne to daa gbɛɛ lee de Wurubuarɛ ɔsom man, na nombiakumɛɛ ŋan ne bake daa te ne yeli dɛɛ yale da kelɛɛdi man bilenbilenɛ ne yela, na dɛɛ yase de sia na dɛɛ kyanɛ dɔ ɔsom kenɛ man nideli kelii ɔto ŋgba mena kenɛ de Gbɛngyoo ba wola daa nɛ.

²Lee mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ mo de sia gyakaa Yesu waagenɛ dɔɔ. Don ne yele la te dɛɛ tale senɛ kenkenɛ da kelɛɛdi man, nawolo nyi da kelɛɛdi pou gyakae ɔ dɔɔ lee ka kewalan kelii ɔto. Lee gyonɛ kenɛ ɔ loo gyakaa ke dɔɔ nɛ dɔɔ, ɔ te yeli ɔpanɛanɛ dɔɔ yenɛ kenɛ ke yɛɛ e desɛnɛ ya. Mɔna ɔ nyinɛ konɔɔ senɛ kenkenɛ yela be gyoo e ɔpanɛanɛ dɔɔ. Te nenenɛ ɔ kyaa ɔ kya Wurubuarɛ dunolonɛ dɔɔ ɔ gyoori kenɛ man.

³Ɛ toɔse mena kenɛ Yesu be naa diyem nombiakumɛɛyɛɛra ban boo koro senɛ tia e nyinɛmaa man nɛ. Lee kenɛa pou wole na ɔ nyinɛ konɔɔ senɛ kenkenɛ. Lee mena dɔɔ emɛɛ mo ɛ na yeli ɛ wose keyokose ŋon ya, mɔna ɛ yela kei ka do ŋon kakyenɛ na ɛ ka senɛ kenkenɛ mena, na ɛ be nyinɛ lee ɔ wole ya.

⁴Nawolo nyi ɛ gyenɛ nyi debanɛ kenɛ ɛ ne fiti nyi ɛ ka lese ɛ wose lee dukum man nɛ, ɛ man ŋolo te fiti ta kelii debanɛ kenɛ kaboena nyi baa ko e lee ɔ kelɛɛdi dɔɔ ya.

⁵Yaa ɛ te wolee Wurubuarɛ nombia anmarasenɛ see ŋan ne yako mo do ɛ man walan kamase kakyenɛ lee kenɛ ɛ yɛɛ ɔ biawo dɔɔ nɛ? Wurubuarɛ yakowo nyiaa, "Me bu, nyi akpaa man n Gbɛngyoo ne desina nenɛ, see denɛle na n ke tei man nideli. Akpaa ma lese nombia si nenɛ, na yeli n wose ke yokose nenɛ na n ka lee me wole ya

⁶Nawolo nyi walan kamase ŋon mɛɛ gyae ɔ nombia na te mɛɛ desina e. Mena mo te walan kamase ŋon me lee e do nyi ɔ yɛɛ me bu e na, ŋon te mɛɛ wonɛ ɔ denɛle."

⁷Diyem kenɛ ɛ ne naa nɛ, ɛ nyinɛ konɔɔ na ɛ ka mo ke nyi Wurubuarɛ ne wonɛ ɛ denɛle baa. Nawolo nyi ɔ ta mo ŋon yɛɛ ɔ bia. Te biikyaa wonɛti kyaa la kenɛ ɔ kya bɛɛ wonɛ ɔ denɛle ya?

⁸Nyi akpaa Wurubuarɛ te wonɛ ɛ denɛle ŋgba mena kenɛ ɔ ne wonɛ ɔ bia pou denɛle ya nɛ, na nawolo baa nyi ɛ te yɛɛ ɔ bia gbagbawo ya.

⁹De popou dana kyao tɛɛle kei dɔɔ, kenɛ nyi akpaa de yɛɛ kolo na bɛɛ wonɛ da denɛle te dee bu wo. Nyi akpaa mena te doo nɛ, kenanɛ na kaboena nyi dɛɛ yokose da wose fa de kya Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa adido nɛ, na dee nyinɛ nyeedonɛ kekpaakekpaa.

¹⁰De kyao ban be kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, bɛɛ wonɛ da denɛle bo ban gbagba kegyaebii man weeya akalanɛɛ ŋaale. Mɔna Wurubuarɛ dɔɔ, ŋon ne wonɛ da denɛle bo lee daa gbagba de deeli dɔɔ na dee nyinɛ nyinɛ ɔ dinɔɔ kpaakpaa kenɛ dukum be doo ke man ya nɛ.

¹¹Nyi akpaa be wonɛ ŋolo denɛle nɛ bɛɛ yɛɛ e gyonɛ ya. Ne takaa e nawolo nyi gbɛɛ kenɛ man baa mo e ta nɛ dana donɛ. Mɔna wole wole nɛ ban pou bee nyinɛ konɔɔ di denɛle kewonɛ kenɛ dɔɔ nɛ, be gbɛnenɛ na tenɛɛ Wurubuarɛ siaman te ba wose mo ne fɛɛ wo ba kekyaabii man.

¹²Mena dɔɔ ɛ na yeli ɛ wose ke yɔkɔse ɲon ya! Ɛ do ɛ wose kakyen na ɛ ka sen nideli ɛ keleɛdi man.

¹³Anokoare gbɛɛ ken ɛ silana nɛ, ɛ kyan ɛ wose na ɛ ke sila ke nideli kelii ɔto, na ɛ ke tale kyɔ ɛ tebia ban ba keleɛdi be dana don ya nɛ, na baa tale sen kenken ba keleɛdi man kelii ɔto.

¹⁴Ɛ yase ɛ sia na ɛ ke kyaa na walaŋ kamase wosefɛeren man, na ɛ ke yase ɛ sia mo ɛ wose pou fa Wurubuaɛ ken ayimɛɛ kamase be doo ɛ wose man ya. Nawolo nyi akpaa ayimɛɛ doo ɲolo man nɛ, ɔtenate be gyae waa naa de Gbengyoo na ɔ sia wee daale ya.

¹⁵Ɛ kɛɛ ɛ wose man nideli ken nyi ɛ man ɲolo be yɛɛ kolo na Wurubuaɛ berɛɛ ken ke bɔ e ya, te ɛ kɛɛ nideli mo nyi walaŋkum ɲolo na doo ɛ man na waa mo nombiikum kaa gyoo ɛ man na ke yela balan burum ka yo gbɛɛ ya.

¹⁶Ɛ kɛɛ ɛ wose nideli ken nyi ɛ man ɲolo be yɛɛ kafon nombia, yaa waa yɛɛ walaŋ ɲon ɔ bee yee Wurubuaɛ ya ɲgba Esawu ɲon weenɛ nyefale dokolon dɔɔ, ɔ ba mo ɔ kegyiiri yɔɔ fa ɔ naabu nɛ ya.

¹⁷Kenan wole nɛ ɛmɛɛ gbagba gyen nyi nafa ɔ gyaewɔ nyi ɔ kya ke hiraa e ɲgba ɔ bu kegyia nɛ mɔna ɔ te nyim ya. ɔ moo siasaraŋ gyae gbɛɛ ken nafa waa mo kyɛɛkee ɔ kya agyueŋ na waa hiraa e, mɔna te dee ɔ kya ke kyɛɛkee wa agyueŋ ya.

¹⁸Wurubuaɛ gyan yaa ɛ koŋawɔ. Mɔna ɛ te koŋ ɔ gyan bula ken ɛ ke tale tina ke ɲgba mena ken Iseraetena be koŋ ɔ gyan Sinai bula ken teŋa man nɛ ya. Deban ken bɔɔ koŋ ɔ gyan bula ken teŋa man nɛ, be naawɔ nyi boalaŋbii daale ne kpaa te botɔɔ biriwɔ tuum te felin dinaa mo gyɔɔwɔ.

¹⁹Be nyii kabere kewii botɔɔ na woya ɲaale mɔ. Balan ban kenyii woya ɲan nɛ, gyakolon gyoo wɔ te ba solawɔ nyi woya ɲan na tekaa kolosi fa wɔ ya, nawolo nyi nombia ɲan bɔɔ nyii nɛ ɲe yɛɛ nombia dinaana ɲa.

²⁰Nombia ɲenan yena nyi, "Nyi wonembu yaa kpene kamase de tina bula ken na, baa funjii e boya ko."

²¹Kpene ken be koŋ botɔɔ nɛ dana gyakolon nideli. Lee mena dɔɔ te Mosesi gbagba yakowɔ nyiaa, "Gyakolon dana man, te ma wose pou mo ta yen man."

²²Mɔna ɛmɛɛ ban ɛ be lee Yesu di nɛ dɔɔ, ɛ te koŋ kaa lii bula ken bɛɛ baake nyi Siyon nɛ tɛɛ. Ɛ te koŋ kaa lii Wurubuaɛ ɲon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ dɛɛ. Botɔɔ yena Gyerusalem donɔɔ ken ke kyaa Wurubuaɛ gyan adido nɛ. Botɔɔ te Wurubuaɛ kpilala ban ɲolo na ɲolo be tale kala wɔ ya nɛ gyanɛewɔ bɛɛ nyanɛɛ.

²³Ɛ te koŋ Wurubuaɛ bia gyanɲbatena ban bɔɔ ɲmarase ba yela adido te bɔɔ gyanɛɛ bɛɛ nyanɛɛ nɛ gyan. Ɛ te koŋ Wurubuaɛ ɲon waa di balan pou nombia nɛ gyan. Ɛ te koŋ gyanɲba balan ban Wurubuaɛ be desinawɔ see fa ɔ wose nɛ gyan.

²⁴Nenɛ dɔɔ Yesu gyan yaa ɛ koŋawɔ. Don yena walaŋ ɲon Wurubuaɛ be tɛɛ ɔ dɔɔ, te ɔ be bake nookebakesee wole ken fa denibalan nɛ. Don yenala fa walaŋ kamase, te ɔ

fatabo kenj ba lee ɔ man leki ne ne gyae la ka mo aboo kpaakpaa kona daa kela Abele wui fatabo kenj.

²⁵Mena dɔɔ ɛ see dejele nideli na ɛ ke tei walaŋ ŋon ɔ ne kolosi fa ŋon ne. Nawolo nyi gyangba balan ban boo bee be te nyii Wurubuaɛ nombia ŋan Mosesi be yako fa wo teelee kei dɔɔ ya ne, Wurubuaɛ wona ba dejele. Nyi akpaa mena te doo ne, kenan na nyi de bee de te nyii walaŋ ŋon ɔ ne kolosi lee adido dei ya ne kenan na Wurubuaɛ waa won da dejele nideli kela wo.

²⁶Mena deban kenan man ne, Wurubuaɛ wo ya yela teelee wosiwo. Mona nenee ɔ te yako see bela nyiaa, "Maa bese yela teelee ke wosi bela. Na teelee kaagenj te maa yela ka ke wosi ya, mona maa yela adido mo ke wosi kpu."

²⁷Kenj Wurubuaɛ be yako nyi "Waa bese yela teelee ke wosi ne, ke dana ka asee." Kei nawolo baa nyi, aboo ŋan pou ɔ be yee te baa tale wosi ŋa ne, waa lese ŋa pou leki na ke ka aboo ŋan boo tale wosi ŋa ya ne.

²⁸Mena dɔɔ ɛ yela dee do Wurubuaɛ noo, nawolo nyi dee kaa di gyoori ɔ gyoorobiiri kenj ke bee wosi ya te ke kyaa kekpaakekpaa ne man. ɛ yela dee do e noo na dee som e gbɛɛ kpaakpaa kenj ɔ ne gyae ne man, na dee mo keyee na obuo fa e nideli.

²⁹Nawolo nyi Wurubuaɛ dejele kewon yee ngba boalan kenj ne kpaa wolee aboo ne.

Hiburutena 13

¹ɛ na tina donja kegyae yela korakora ya. ɛ gyae donja deban kamase ngba naa lolobia ne.

²ɛ na bee njola kelee ya. Nawolo nyi gyangba baale lee njola, kenj be ta gyem gba nyi be yee Wurubuaɛ kpilalawo ya.

³ɛ toose ɛ tebia ban boo kyan wo to deni ne. ɛ yela be nombia ke hia ŋon ngba emee na wo yaa be kyanawo to deni ne. Te ban mo bee naase wo diyem ne, ɛ yela ban mo nombia ke hia ŋon ngba emee na wo ne naa na diyem kenan ne.

⁴ɛ bu yale nyi ke yee kolo kpaakpaa ke ɛ siaman, na ɛ ke di yale mmaraase dɔɔ nideli kenj nolo ba lee ɔ dɔɔ wole ya. Tekaboena nyi baala na ala yalala baa lee donja wole yaletee ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ waa won ban pou bee yee kafon nombia, na ban pou bee lee donja wole yale tee ne dejele.

⁵ɛ na yela ɛ sia keyee koba kegyae dɔɔ bein ya. ɛ yela kpene kenj ɛ dana ne ka gyoo ɛ sia. Nawolo nyi Wurubuaɛ gbagba yakowo nyiaa, "Moo gyae maa tina ŋon yela ya, te moo gyae maa lese me sia mo yela ŋon ya."

⁶Lee mena dɔɔ dee tale gyo de konoo yako nyiaa, "De Gbengyoo Wurubuaɛ yena walaŋ ŋon ɔ ne kyo man, mena dɔɔ moo ne yee gyakolon ya. Wonj te deniwalan waa tale yee man?"

⁷Ɛ tɔɔse ɛ siamantena ban gyanɔba bɔɔ yako ɲon Wurubuaɛ nombia ɲan nɛ. Ɛ kɛɛ dinɔɔ kpaakpaa keɲ man bɔɔ kyaa mo ka yeɲ nɛ na ɛ ke kasee wɔ, na ɛ ke kyan ɛ Kristo kelɛɛdi keɲ man keɲkeɲ.

⁸Nawolo nyi Yesu Kristo bɛɛ kyɛɛkee ya, ɔ kedoobii te ɔ doo. Mena keɲ ɔ doo gyanɔba nɛ, mena te ɔ doo gyɛɲ te mena mo te waa doo kekpaakekpaa.

⁹Ɛ na yeli balan ka mo kawola nkarɔnkarɔn ɲaale kaa beo ɲon, na ke wɔɲ ɲon lee gbɛɛ kpaakpaate keɲ man ya. Nawolo nyi Wurubuaɛ bɛɛɛ keɲ ɔ ba mo boele daa nɛ yɛna kpene keɲ na do da kelɛɛdi doɲ, na weenɛɛ kekɔla mmaraase dɔɔ kedi ya. Mena weenɛɛ kekɔla mmaraase keɲa bɛɛ tale kyɔ balan ban bee di ɲe dɔɔ nɛ gbɛɛ kamase man ya.

¹⁰Gyudatena saese ban bɔɔ som Wurubuaɛ kanyan deni dinaa keɲ man nɛ, be man ɲolo be dana gbɛɛ waa kpu na daa na dɛɛ mo da kedeesa abɔɔ ɲan dɛɛ mo lese Wurubuaɛ yeɛ nɛ, fa e dɔ ɔsom deni man ya.

¹¹Kulutoo kamase nɛ Gyudatena sae kegyia ɲon na mo wonembu fatabo gyoo Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ tɔɔmante keɲ man gyu ke deesi sola balan nombiakumɛɛ ɲan bɔɔ yɛɛ nɛ. Mɔna wonembu ɲon dibiliɲ dɔɔ, bɛɛ mo e lee donɔɔ keɲ man gyu ka too e.

¹²Mena ke mo te ba moo Yesu lee Gyerusalem donɔɔ keɲ man, te ɔ kenaa diyem yeɲ te ɔ moo ɲon gbagba fatabo gberaa nombiakumɛɛ pou lee balan wose man na baa yɛɛ balan ban be gbɛɛɲ tenɛ Wurubuaɛ siaman.

¹³Yesu dii desɛɲ nideli donɔɔ keɲ nɔɔman. Mena dɔɔ ɛ yela daa mo ke wɔɲ da wose lee donɔɔ keɲ man gyu botɔɔ, na daa mo kaa di desɛɲ keɲ ɔ be dii nɛ.

¹⁴Nawolo nyi dɔɔ dana donɔɔ keɲ dɛɛ kyaa ke man kekpaakekpaa tɛɛle kei dɔɔ ya. Mɔna de sia gyakaa bo donɔɔ keɲ wee daale dɛɛ kaa kyaa ke man kekpaakekpaa nɛ dɔɔ.

¹⁵Lee mena dɔɔ daa ban dɔɔ tale gyusu de nɔɔ yako nyi Wurubuaɛ yɛna de Gbɛɲgyoo nɛ, da kedeesa keɲ dɛɛ tale mo fa Wurubuaɛ yɛna nyi dɛɛ ta Yesu dɔɔ na dɛɛ do Wurubuaɛ nɔɔ deban kamase.

¹⁶Ɛ yɛɛ kakyeɲ na ɛ ke yɛɛ deeli fa dɔɲa deban kamase, na ɛ ke kyɔ dɔɲa mo. Nawolo nyi mena abɔɔ keɲa keyɛɛ yɛna kedeesa keɲ na gyoo Wurubuaɛ sia.

¹⁷Kaboena nyi yaa mo obuo fa ɛ siamantena ban, na ɛ ke nyii be dei. Nawolo nyi ban nɛ kɛɛ na ɛ dɔɔ, te wee daale Wurubuaɛ waa bɔɔse ɛ wose man nombia lee be gyan. Akpaa ɛ mo obuo fa wɔ na, baa yɛɛ ba tom keɲ gyon man. Te akpaa ɛ ta mo obuo fa wɔ ya na, bɔɔ gyae baa yɛɛ ba tom keɲ gyon man ya. Dekon mena na ɛmɛɛ mo be gyae ɛ ke nyin tɔɔɔ daale lee ke man ya.

¹⁸Ɛ fane fa daa deban kamase. Da gyɛɲ nideli nyi de konɔɔ man nombia bee bu daa fɔɔ ya. Te da kegyaebii mo yɛna nyi dɛɛ yɛɛ kpene kamase ke gbɛɛ dɔɔ.

¹⁹Mɛɛ waase ɲon nideli nyiaa, ɛ fane fa Wurubuarɛ na maa nyiɲ gbɛɛ kɔɲ ɛ gyaɲ bɛɲ.

²⁰Wurubuarɛ gyuuusu na de Gbenɲyoo Yesu lee yeɲ man. Yesu yɛɛ ɲgba namensekɛɛlere ɲon ɔ ne kɛɛ ɔ namense dɔɔ nideli nɛ. Nawolo nyi ɲon gbagba moona ɔ wose deesi fa Wurubuarɛ lee ɔ balan dɔɔ. ɔ fatabo te Wurubuarɛ moowo to nɔɔkebakeseɛ wɔle kɛɲ ɔ be bake na ɔ balan te ke kyaa kekpaakekpaa nɛ nɔɔ.

²¹Mɛɛ fane nyi Wurubuarɛ ɲon ɔ ne fa wosefɛɛɛɲ nɛ waa fa ɲon abɔɔ kpaakpaa kamase, ɲan ɲe gyae ke kyɔ ɲon na ɛ ke tale yɛɛ ɔ kegyaebii. Mɛɛ fane nyi Wurubuarɛ waa ta Yesu Kristo dɔɔ na waa kyɔ ɲon, na ɛ ke tale yɛɛ kpene kɛɲ na gyoo ɔ sia. Don Yesu te kaboena nyi dɛɛ lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen.

²²Me tebia mɛɛ waase ɲon bo nyiaa, ɛ nyiɲ konɔɔ na ɛ ke tei me nombia kyomii ɲan mɔɔ ɲmarase me dana mɛɛ do ɲon kakyɛɲ nɛ.

²³Mɛɛ gyae ɛ ke nyii nyiaa, be ta lese de dɔɔ Timoti ɲon bɔɔ kyaɲ e to deni nɛ lee deni man. Akpaa ɔ kɔɲ me gyaɲ bɛɲ te mɛɛ kɔɲ ɛ gyaɲ nɛ, maa mo e kpu na ma wose na dɛɛ kɔɲ ɛ gyaɲ.

²⁴Mɛɛ do ɛ siamantena baɲ na Wurubuarɛ balan baɲ pou nɔɔ. De tebia baɲ pou bɔɔ lee Itali tɛɛle dɔɔ nɛ mɔ na do ɲon nɔɔ.

²⁵Wurubuarɛ waa mo ɔ bɛɛɛ boele ɛ popou, na ɛ ke kyaa wosefɛɛɛɲ man. Amen.

Gyemisi

Gyemisi 1

¹Tone kei lee man Gyemisi non me yee Wurubuaɛ na de Gbenɣyoo Yesu Kristo tobaale e ne gyan. Mee nmarase kei mee yele Kristotena ban pou boo yaasee gyoo teelee yenan kamase ne. Mee do e popou noo.

²Me tebia nyi akpaa nombia na kayeyee kamase de yala non na, e yela ke yee non gyon nideli.

³E toose nyi akpaa mena kekeesekee kenja de kon e doo te e tale sen e keleedi man na, kei gyae ke yela e ke tale nyin konoo sen lee Wurubuaɛ di lee gbɛe kamase man.

⁴Mona kaboena nyi yaa yee kakyen kyan e wose sen mena kelii oto. E yee mena na e ke nyin dinoo kpaakpaate ken kaboena nyi yaa nyin te ko gyae ke kyeekee ya ne.

⁵Nyi akpaa e man nolo ne gyae nyansa ken gyae ke yela waa tale yee Wurubuaɛ kegyaebii na waa sola Wurubuaɛ na waa fa e. Wurubuaɛ dana woe te o beree boe mena doo wala kamase non o sola e kolo na, o be gyae waa beese e ya nawolo nyi o bee kee wala siaman ya.

⁶Akpaa wala nonan na sola Wurubuaɛ na, waa lee di nyi o nyinmaa gyae ke kan kpene ken o ne boose ne. O na lee anmaaren ya nawolo nyi wala non o ne lee anmaaren na, o yee ngba epo lon ken felin ne gyoo gyu bese gyoo kon ne.

⁷Wala non o ne lee anmaaren ne, o na yee wa agyuen nyi waa nyin kolo lee Wurubuaɛ gyan ya.

⁸Nawolo nyi wala nonan agyuen be doo debodokolon ya, te o bee tale mo wa agyuen gyakaa kolo dokolon mo doo ya.

⁹Kristo wala non balan bee kala e do daale man ya ne, waa yela ke yee e gyon nawolo nyi Wurubuaɛ siaman na o yee wala e.

¹⁰Mona wala non mo o dana o wose na nyi Wurubuaɛ de yokose e na waa yela ke yee e gyon. Nawolo nyi be gyae ke kyare ya na o ta yem ngba mena ken hale kyenkyenkooose bee kyare ya na ne te kpiisi yala ne.

¹¹Weese na gyem te ke noo ne yee don na, ne yeli hale na boto na ka kyenkyenkooose pou te kpiisi. Dekon mena na ka kyeo pou ne naalaa. Mena ke te gyae ke kon wala non o dana o wose ne doo. Nawolo nyi deban ken o sia be yee o don o kebu gbɛenen man ne, na yen te ka mo e.

¹²Wala non o ne naa diyem o kekyaabii man, te o ne tale kyan o wose sen lee Wurubuaɛ di na non na nyeebam. Nawolo nyi akpaa mena wala nonan de tale sen kekeesekee kenan man kelii oto na, waa nyin nyeedon kekpa ken Wurubuaɛ be yako see nyi waa fa balan ban bee gyae e ne.

¹³Nyi akpaa kekeeseke daale de kɔŋ ɲolo dɔɔ na ɔ na yako nyi, Wurubuarɛ ne keese na e waa kee ya. Nawolo nyi ɲolo be tale keese Wurubuarɛ kee nyi waa yee dukum ya, mena mo te Wurubuarɛ bee keese ɲolo kee nyi waa yee dukum ya.

¹⁴Mɔna nyi akpaa kekeeseke daale de kɔŋ ɲolo dɔɔ na, na mena walaŋ ɲonaŋ gbagba lookum beo na e wɔŋee e ka do dukum man.

¹⁵Akpaa lookum kenan da boo na ne yeli ɔ ne yee dukum, te dukum mo da boo na kee mo yen kɔŋ.

¹⁶Me tebia kpaakpaa, ɛ na beo ɛ wose ya.

¹⁷Kolo kpaakpaa kamase na kpene kamase ken ke dei ne, na lee bo Wurubuarɛ gyaŋ. Don yɛna abɔɔ ɲan pou ɲe kyaa adido te ɲee fa kenmanee ne. Mena abɔɔ kenɔa da lee na kenmanee te kɔŋ, te ɲe da gyoo na ditiŋtee mo te kɔŋ. Mɔna Wurubuarɛ ɲon be doo mena ya nawolo nyi ɔ bee kyeekee ya.

¹⁸Ke yee ɲon gbagba kegyaebii man te ɔ teeɔ wa anokoare nombii ken dɔɔ fa daa nyeedon wole. ɔ yee mena na daa ka bese wa abɔɔ ɲan pou ɔ be yee ne man gyaŋbatena.

¹⁹Me tebia, ɛ yela ɛ man walaŋ kamase ke yee ɔsaa na nombia kenyii. Mɔna ɛ na barase na nombia kekolosi ya, te ɛ na gyen ban mo bilenbilen ya.

²⁰Nawolo nyi walaŋ da gyen ban na ɔ bee tale yee kpene ken tenɛ Wurubuarɛ siaman ya.

²¹Mena dɔɔ ɛ wɔŋ ɛ wose lee ayimeɛ nombia kamase man, na ɛ ke tina nombiakumee keyee yela. ɛ yɔkɔse ɛ wose na ɛ ke lee Wurubuarɛ nombia ɲan ɔ ba mo do ɛ konɔɔse man ne do. Nombia ɲenaŋ ne gyaela ke tale lee ɛ nyee.

²²ɛ yee ɲgba mena ken Wurubuarɛ nombia ɲan ne yako ne. ɛ na nyii ɲa yakaa ya. Nyi akpaa ɛ ne nyii ɲa yakaa bo na, kenan na ɛ na beo ɛ wose bo.

²³Akpaa walaŋ ɲolo de nyii nombia ɲan te ɔ te yee ɲgba mena ken nombia ɲan na wolo ya ne, na walaŋ ɲonaŋ yee ɲgba walaŋ ɲon ɔ ne kee ɔ wose diiku man ne.

²⁴ɔ kee ɔ wose na ɔ ne naa mena ken ɔ dinɔɔ doo. Mɔna akpaa ɔ tuu lee botɔɔ na ɔ te wolee mena ken ɔ dinɔɔ doo.

²⁵Mɔna walaŋ ɲon ɔ na gyoo Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ɲan ne lee balan nyee ne man nideli, te ɔ ne kyan ɔ wose kasee ɲa deban kamase na ɲon na nyeebam abɔɔ ɲan pou ɔ ne yee ne man. Nawolo nyi Wurubuarɛ waa hiraa e. Na ɔ ne nyii nombia ɲan bo yakaa na ɔ te wolee ɲa ya, mɔna ɔ na mo ɲa yee tom.

²⁶Nyi akpaa ɲolo ne kee ɔ wose nyi ɔ yee Wurubuarɛ somre kpaakpaate e te ɔ ta do ɔ laakem dekon ya na, kenan na ɔtenate ɲonaŋ Wurubuarɛ ɔsom ken yee yakaa, te ɔ na beo ɔ wose mo bo.

²⁷Wurubuarɛ ɔsom keŋ ke dei te kɛɛ gyoo de kya Wurubuarɛ sia yɛna nyi, balan baa kɛɛ yoyolobia na liala dɔɔ ba diyem kena man, na baa wɔŋ ba wose lee tɛɛle kei dɔɔ nombia nkarankaran keyɛɛ man.

Gyemisi 2

¹Me tebia, ɛ yɛɛ balan ban ɛ be lɛɛ de Gbɛngyoo Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ gyoorobiiri gbɛngyoo e nɛ di. Mena dɔɔ ɛ na kɛɛ walaŋ siaman pɛna ɛ ke yɛɛ kolo ya.

²Ɛ yɛla dɛɛ mo ke nyi ɛ te gyaŋɛɛ na balan bala baale te kɔŋ kaa lee botɔɔ. Dolo doona kegbase kpaakpaa nyiŋan na kɔba kolabii ɔ nyiŋmaa man, na ŋolo mo yɛɛ diyemte e te ɔ doo kegbase ayimɛɛ ayimɛɛ atiriisa ŋaale kɔŋ botɔɔ.

³Te akpaa ɛ mo obuo nideli fa walaŋ ŋon ɔ doona abɔɔ kpaakpaa nyiŋan te ɛ yako e nyiaa, "Nyaŋ kaa kyaa gbɛli kpaakpaate kei dɔɔ kɛbo," te ɛ yako diyemte ŋon mo nyi "Nyaŋ sɛŋ botɔɔ yaa tisi kyaa tɛɛle man kɛbo."

⁴Akpaa ɛ yɛɛ mena na ŋgba ɛ ne kɛɛ balan siaman baa pɛte ɛ ne yɛɛ kolo, yaa ŋgba ɛ na mo ya agyueŋ kumɛɛ baa di balan nombia?

⁵Me tebia ɛ tei maŋ nideli. Balan ban balan ne kɛɛ wɔ nyi be yɛɛ ayematenawɔ tɛɛle kei dɔɔ nɛ, ban te Wurubuarɛ lesewɔ nyi baa lɛɛ Yesu Kristo di. Mena balan benaŋ te Wurubuarɛ lesewɔ nyi ban ne gyae la baa nyiŋ gbɛɛ gyoo ɔ gyoori keŋ ɔ be wulaa yako see nyi waa mo fa balan ban bɛɛ gyae e nɛ. Wurubuarɛ siaman na mena balan kɛwɔ yɛna balan ban be dana ba wose.

⁶Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ ɛ bɛɛ mo ayematena yɛɛ kolo ya. Na balan ban be dana ba wose nɛ ne naase na ŋon diyem yɛɛ? Na ban ke ne wɔŋɛɛ na ŋon gyu nombia dedii man yɛɛ?

⁷Na mena balan benaŋ ke ne kolosina nombia nkarankaran tia ɛ Gbɛngyoo Yesu Kristo gyoorobiiri yele keŋ yɛɛ?

⁸Wurubuarɛ nombia aŋmarasɛŋ see yakowɔ yenaŋ daale nyiaa, "Gyae n dɔɔ ŋgba nyaŋ gbagba n wose nɛ." Nyi akpaa ɛ kɛɛ te ɛ di mena mmaraa kei dɔɔ nideli na, kenaŋ na ɛ ne yɛɛ nombia kpaakpaa baa.

⁹Mɔna nyi akpaa ɛ kɛɛ balan siaman pɛte ɛ yɛɛ kolo na ɛ te yɛɛ dukum, keŋ nawolo nyi ɛ te yala Wurubuarɛ mmaraa keŋ dɔɔ.

¹⁰Nawolo nyi walaŋ kamase ŋon ɔ di Wurubuarɛ mmaraase ŋan pou dɔɔ te ɔ yala ŋe man dokolon dɔɔ na, Wurubuarɛ siaman na nawolo baa nyi ɔ te yala mmaraase ŋan pou dɔɔ.

¹¹Wurubuarɛ ŋon ɔ be yako nyi "Na lee n wɛɛle yaa n baale wole ya" nɛ, ŋon ke yakola nyi "Na ko walaŋ ya" Mena dɔɔ nyi akpaa n ta lee n wɛɛle yaa n baale wole ya te n ko walaŋ na, kenaŋ na n yala mmaraa keŋ dɔɔ baa.

¹²Ɛ tɔɔse nyi wee daale Wurubuarɛ waa di ɛ nombia mo lee mena keŋ ɛ ba mo di ɔ mmaraase ŋan na lese balan lee dukum man nɛ doo. Mena doo ɛ keɛ ɛ kekolosi na ɛ nombia ayɛsa man nideli.

¹³Akpaa ŋolo te wii ɔ doo waraŋase ya na, Wurubuarɛ mo waa di walaŋ ŋonaŋ nombia keŋ ɔ be gyae waa wii ɔ waraŋase ya. Nawolo nyi walaŋ ŋon ɔ ne wii ɔ doo waraŋase na ɔ bee yee Wurubuarɛ nombia kedi ya.

¹⁴Me tebia, nyi akpaa ŋolo de yako nyi ɔ te lɛɛ Wurubuarɛ nombia di, mona ɔ bɛɛ yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii ya na, woŋ tɔɔɔ yaa ɔ kelɛɛdi kenan dana? Mena kelɛɛdi kenan gyae ke tale lɛɛ ɔ nyee?

¹⁵Ɛ yela dɛɛ mo ke nyi Kristo walaŋ ŋolo kyaa keŋ ɔ be dana kegbase yaa weenɛɛ ŋan waa di ya,

¹⁶te akpaa walaŋ ŋonaŋ de kaa sola neŋ kolo te n yako e nyi, "Wurubuarɛ waa seŋ n wole na n ke kyaa nideli," te n te fa walaŋ ŋonaŋ kpene keŋ ne hia e ya na woŋ tɔɔɔ doo la ke man?

¹⁷Mena ke yaa kelɛɛdi mo doo. Nyi akpaa ŋolo ta mo ɔ kelɛɛdi yɛɛ tom Wurubuarɛ kegyaebii man ya na, na ɔ kelɛɛdi kenan be dana tɔɔɔ ya.

¹⁸Walaŋ ŋolo waa tale yako nyiaa, "Baale na baŋ ne lɛɛ Wurubuarɛ di bo te baale mo na baŋ ne yɛɛ nombia kpaakpaa bo." Sena yaa nyaŋ ke tale yako nyi n te lɛɛ Wurubuarɛ di lee debaŋ keŋ n bɛɛ yɛɛ kolo kpaakpaa na ke kyaa na Wurubuarɛ kegyaebii ya? Maŋ doo me nombia kpaakpaa ŋan mɛɛ yɛɛ te ŋe kyaa na Wurubuarɛ kegyaebii nɛ, ŋan te mɛɛ mo wola nyi ma te lɛɛ Wurubuarɛ di.

¹⁹N ne lɛɛdi nyi Wurubuarɛ dokolon kyaa la. Akpaa n ne lɛɛdi mena na dei, mona tɔɔse nyi felɛŋkumɛɛ mo ne lɛɛdi nyi Wurubuarɛ dokolon kyaa la, te ne yeli bee ŋeŋii.

²⁰Nyaŋ diyinɛ! N ne gyae baa lese wola neŋ nyi akpaa ŋolo bɛɛ mo ɔ kelɛɛdi yɛɛ kolo kpaakpaa ya na, ɔ kelɛɛdi kenan be dana tɔɔɔ yee?

²¹Ɛ tɔɔse de naana Aberaham, woŋ koŋala te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ŋon Wurubuarɛ siaman? Dgba keŋ ɔ be seɛ mo ɔ bu Asiki gyu nyi waa mo ke deesi fa ŋon Wurubuarɛ doo?

²²Dgba n naawɔ nyi ɔ kelɛɛdi na ɔ nombia ayɛsa pou kyaawɔ kyɛkyɛɛ? ɔ nombia ayɛsa yele la te ɔ kelɛɛdi keŋ seŋawɔ nideli.

²³ɔ nombia ayɛsa ŋenaŋ yele la Wurubuarɛ nombia ŋan boɔ ŋmarase see yenaŋ daale nɛ koŋawɔ ampaŋ nyiaa, "Aberaham lɛɛ Wurubuarɛ di, mena doo Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ nombia tenɛɛ ɔ siaman." Mena doo te balan baake Aberaham nyi Wurubuarɛ ɔ gyoo.

²⁴Dgba ɛ naawɔ? Wurubuarɛ ne tɛɛ bo walaŋ nombia kpaakpaa ŋan ɔ ne yɛɛ nɛ doo te ɔ ne lɛɛ e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ, na ɔtenate kelɛɛdi kaageŋ doo ya.

²⁵Mena ke te futooli alo ŋon bɛɛ baake e nyi Rahabo nɛ, ɔ nombia ayɛsa yele la te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛeneŋ tenɛɛ ŋon Wurubuarɛ siaman. Nawolo nyi Rahabo

lee balan ban Iseraetena be kyaa kpila nyi baa gyu ka deke kee Gyeriko donoo ken dinoo ne noolale, te o wola wo gbæe wole daale te be yeuwo lee Gyeriko donoo kenan man ken be te nyin wo kyan ya.

²⁶Mena ken akpaa weesee be doo walan man ya na o yee walan deyeje e ne, mena ke te akpaa nolo dana keledi te o bee mo ke yee tom ya na, na o keledi kenan mo ta yem.

Gyemisi 3

¹Me tebia, e na yeli e man balan burum sia keyee nyi e ka bese Wurubuarẽ nombia wolala ya. Nawolo nyi e gyen nyi deban ken Wurubuarẽ waa di de nombia na, daa wolala ban wui nombia kedi gyae ke yee don kela balan akan ban.

²De popou ne yale gbænen burum man agbaatee agbaatee. Nyi akpaa nolo kyaa ken o te yee ta nombiikum daale lee o kekolosi man see ya na, kenan na walan nonan nombia doo na ke gbæe te dukum be doo o man ya. Kenan na nawolo baa nyi walan nonan ne tale tela o wose nideli.

³E yela dee mo nombii ken dee wolo ne mo maa na deekyon. Nyi akpaa nolo ne gyae nyi deekyon ke nyii o dei na, o na mo nmelen do e o nooman. Kei ne yeli o ne tale wonje e gyu botoo ken o ne gyae.

⁴Yaa e yela dee bese mo ke maa na degbele dinaa ken ke yakaa lon doo ne. Ken na mena ken ka keeree te felin dinaa ne tæese na ke koran ne, kolobii peperee daale te saare non na mo kikii ke gyu botoo ken o ne gyae.

⁵Mena ke te deniwalan laakem mo doo. Ke yee kolobii peperee ke deniwalan wose man, mona ke dana noodon. E kee mena ken boalanbii peperee ne tale yela laa dinaa dinaa ne kpaa pou.

⁶Deniwalan laakem mo yee ngba boalan ne. Ke yee deniwalan wosenaane yenan daale ke mona tæele kei doo nombiakumee pou doe ke man. Ke gyae ke tale yela deniwalan kekyaabii man pou kewolee. Ke gyae ke tale yela deniwalan wose ke yoi e ngba o doe boalan man ne. Mena boalan kei lee obonsam gyan.

⁷Balan ne tale yokose wonembia burum ngba gyebuse, na wonembia ban bee tuu be toose doo, na lon man wonembia pou ne. Bee yeli be dinoo ne kyækee na baa tale kyaa denibalan man.

⁸Mona laakem doo nolo bee tale yokose ke ya. Ko dana kekyan ya te ke yee ngba tee kum ne.

⁹De noo te dee mo lese de Gbengyoo na de kya Wurubuarẽ yele. Mona ken ke te dee mo falaa de tebia denibalan ban Wurubuarẽ be yee wo ngba non gbagba dinoo ne.

¹⁰Mena noodokolon kenan ke man te akelegyi na kefaala pou na lee. Me tebia, tekaboena nyi deekon mena ya.

- ¹¹Loŋ kpaakpaate na loŋ kum be gyae ke tale lee ditiribuŋ dokoloŋ man ya.
- ¹²Me tebia, mango dan be gyae ke tale se paya bia ya, te dukutu dan mo be gyae ke tale se mango bia ya. Mena mo te ditiribuŋ dokoloŋ be gyae ke tale fa loŋ kpaakpaa na loŋ kum ya.
- ¹³Amote danaana nyansa ε man te ɔ gyeŋ nombia? Kaboena nyi mena walaŋ ŋonaŋ waa lese ɔ dinoo kpaakpaate wola. Akpaa ɔtenate de yokoŋse ɔ wose lee ɔ nombia kpaakpaa keyee man na, gyae kawola nyi ɔ dana nyansa ampan.
- ¹⁴Mona nyi akpaa ε dana sibiikum te ε bee gyae nyi ŋolo ke dee kpu na ŋon ya na, kenaŋ na tekaboena nyi ya wola ε wose nyi ε dana nyansa ya. Nyi n dana mena dinoo kei te n see n na wola n wose na, na nawolo baa nyi n te bee anokoare keŋ.
- ¹⁵Mena nyansa kenaŋ ta lee Wurubuaŋe gyan ya. Ke yee teelee kei doo nyansa ke te ka lee deniwalaŋ agyueŋ kum man. Mena nyansa kenaŋ yee obonsam nyansa ke.
- ¹⁶Nawolo nyi akpaa balan sia ne yee be tebia aboo doo te bee gyae mo bo nyi baagen wui ke de na, kenaŋ na aŋmaareŋ na nombiakumee kamase gyae ke doo be man debaŋ kamase.
- ¹⁷Mona nyansa keŋ ba lee Wurubuaŋe gyan ne doo, ayimee be doo ke man ya. Mena nyansa kenaŋ ne fa wosefeereŋ te kee yeli walaŋ ne yokoŋse ɔ wose te ɔ ne yee woe fa balan. Kee yeli ŋolo ne wii ɔ doo waraŋase debaŋ kamase, te ɔ ne yee nombia kpaakpaa mo. Mena nyansa kenaŋ bee yeli ŋolo ke kee walaŋ siaman ya, te ne yeli ɔ ne di anokoare mo.
- ¹⁸Balaŋ baŋ bee gyae wosefeereŋ gbее ne, debaŋ kamase na bee kyo be tebia na baa ta wosefeereŋ man. Be yee mena na bee naa nyi deeli na lee kpene keŋ bee yee ne man. Na yee yaa ŋgba be duu kolobii daale baa balan benaŋ konooŋse man ne. Kenaŋ wole na bee naa nyi kpene keŋ boo duu ne, kolo kpaakpaa ta lee balan baŋ dinoo man koŋ ŋgba deeli keyee ne.

Gyemisi 4

- ¹Woŋ na moona yoo na kalese nombia koŋ ya nsana? Na lookum keŋ doo ε man te ke dana ŋon kee woŋee gyu koŋ ne, na moona yoo na kalese nombia koŋ ya nsana yee?
- ²ε sia ne yee keŋ ε ne gyae aboo mona ε bee nyiŋ ŋa ya. Mena doo ε na koe balan te ε sia ne yee balan aboo doo mona ε bee nyiŋ kpene keŋ ε ne gyae ya. ε ne kale te ε ne yoo na doŋa mona ε bee nyiŋ aboo ŋan ε ne gyae ya, nawolo nyi ε bee sola Wurubuaŋe ya.
- ³Akpaa ε sola Wurubuaŋe koran na ε bee nyiŋ ŋa ya, nawolo nyi ε bee mo agyueŋ kpaakpaa sola ya. ε na sola e aboo ŋan bo na emee gbagba ka mo di ε kegyaebii man. Mena doo te ε bee nyiŋ ŋa ya ne.

⁴Ɛ yɛɛ yaa ɲgba ala baɲ bɔɔ lee be baala wole nɛ, nawolo nyi ɛ bee di anokoare fa Wurubuarɛ ya. Ɛ ba gyeɲ nyi akpaa ɲolo de yeli tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ kegyae de di ɔ nyee na, nawolo baa nyi ɔ ne kɔla Wurubuarɛ yee? Mena dɔɔ nyi akpaa ɲolo de yeli tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ de di ɔ nyee na, na ɔ ta bese Wurubuarɛ kolare.

⁵Ɛ te wolee nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasen see ɲan yakowɔ yenaɲ daale nyi, "Wurubuarɛ felɲ ɲon ɔ ba mo do de man nɛ ɔ ne yoo daaworo?" Yaa ɛ gyeɲ nyi ɔ yako mena nombia ɲenaɲ bo yakaa?

⁶Wurubuarɛ ta mo ɔ bɛrɛɛ boele daa nideli. Mena dɔɔ te ɔ nombia aɲmarasen see ɲan besewɔ yako yenaɲ daale bela nyiaa, "Wurubuarɛ ne bɛɛ balan baɲ bɛɛ wola ba wose nɛ, mɔna ɔ na mo ɔ bɛrɛɛ boele baɲ bɛɛ yɔkɔse ba wose nɛ."

⁷Mena dɔɔ ɛ yɔkɔse ɛ wose fa Wurubuarɛ. Ɛ seɲ tia ɔbonsam, na waa yeu lee ɛ gyaɲ.

⁸Ɛ tuu benaa Wurubuarɛ, na ɲon mɔ ke tuu benaa ɲon. Ɛmɛɛ nombiakumɛɛyɛɛra, ɛ lese ɛ nyiɲmaase lee ɛ nombiakumɛɛ man. Ɛmɛɛ baɲ ya agyueɲse ne yɛɛ ɲon ala ala nɛ, ɛ lese nombiakumɛɛ lee ɛ konɔɔse man na ɛ ke nyiɲ konɔɔse kpaakpaa.

⁹Ɛ nyii weelen nideli lee ɛ nombiakumɛɛ dɔɔ, na dokpokpo ke kyaɲ ɲon na ɛ ke wii. Ɛ yela ɛ boɲɛɛse ka bese kewii, na ɛ gyoɲ kedi keɲ ka bese ɲan.

¹⁰Ɛ yɔkɔse ɛ wose fa de Gbengyoo Wurubuarɛ, na waa gyina ɲon siaman.

¹¹Me tebia, ɛ na tɛɛ wolɛɛ dɔɲa ya. Nyi akpaa ɲolo de kolosi nombiikum gyakaa ɔ dɔɔ ɲolo dɔɔ yaa ɔ bu ɔ e fɔɔ na, kenan na nawolo baa nyi ɔ ne kolosi nombiakumɛɛ tia Wurubuarɛ mmaraa te ɔ ne bu ke fɔɔ mɔ baa. Na ɔ bɛɛ tekaa di mmaraa kenan dɔɔ baa ya, te ɔ ne kɛɛ ɔ wose nyi ɔ dei kela mmaraa keɲ.

¹²Wurubuarɛ waagen yena walaɲ ɲon ɔ ne fa mmaraa te ɔ ne di balan nombia. Don waagen ne gyaɛla waa tale lɛɛ balan nyee, te ɲon ne gyaɛla waa tale wolɛɛ ba woya mɔ kekpaakekpaa. Te nɛnɛɛ nyan yena amɔte ɲon nyan ne di n dɔɔ nombia bu e fɔɔ?

¹³Ɛmɛɛ baɲ ɛ koro na ɛ ne gyo ɛ konɔɔ yako nyi "Gyeɲ yaa kyoo dɛɛ koro gyu donɔɔ kei yaa donɔɔ daale man, na de kaa kyaa botɔɔ kulutoo na dee di kebu gyae kɔba" nɛ, ɛ tei me maɲ nideli.

¹⁴Ɛ ne yako mena, mɔna ɛ ba gyeɲ kpene keɲ gyae ke kɔɲ ɛ dɔɔ kyoo gba ya. Ɛ gyeɲ ɛ nyeedon kedoobii? Ɛ yɛɛ ɲgba debunɲa nɛ, kɔɔ ne kyare ya na ka te ɲaalaa.

¹⁵Kpene keɲ kaboena nyi yaa yako yena nyiaa, "Akpaa Wurubuarɛ de sɛɛ te de kyaa nyeedon man na, dɛɛ yɛɛ kpene kei yaa kedɔɔ kei."

¹⁶Mɔna ɛ ne gyina ɛ wose adido te ɛ na wola ɛ wose. Mena wose kawola kenan yɛɛ dukum ke.

¹⁷Mena dɔɔ nyi walaɲ kamase ɲon ɔ gyeɲ nombii kpaakpaa keɲ kaboena nyi waa yɛɛ, te ɔ te yɛɛ ke ya na ɔ te yɛɛ dukum.

Gyemisi 5

¹Nenɛɛ ɛ tei maŋ ɛmɛɛ baŋ ɛ dana ɛ wose nɛ. Ɛ wii na ɛ ke di walaŋsa nideli, nawolo nyi kayeyɛɛ dinaa daale gyae ke koŋ ɛ doo.

²Ɛ koba ŋan ɛ dana nɛ pou te wolɛɛ, te paapaase mo te wolɛɛ ya aboo ŋan pou ɛ dana nɛ.

³Ɛ koba yayam na ɛ koba wolom aboo ŋan ɛ ba mo weese nɛ pou te doo kandorɔse. Kei ne gyae la kawola nyi ampaŋ ɛ te yɛɛ dukum Wurubuarɛ siaman. Mena keŋ kandorɔse ŋan be wolɛɛ aboo ŋan nɛ, mena ke te ɛ wosenaane mo gyae ke wolɛɛ ŋgba mena keŋ boalaŋ ne wolɛɛ aboo nɛ. Nenɛɛ keŋ tɛɛle kei ne gyu ko oto keŋ Wurubuarɛ waa di walaŋ kamase nombia na, keŋte ɛ ne yilaa aboo see fa ɛ wose?

⁴Balaŋ yɛɛ tom ɛ woɔse man fa ŋon mona ɛ bɛɛ ɛ te to wo kom ya. Ɛ nyii mena keŋ bee mutii. Balaŋ baŋ boo kyɔ ŋon te ɛ be kɛrɛɛ ɛ woɔse man weenɛɛ nɛ, be kewii te lii de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ doŋ pou nyee ŋon gyaŋ.

⁵Debaŋ keŋ ɛ kyaa tɛɛle kei doo nɛ, ɛ wose te fɛɛ ŋon te ɛmɛɛ gbagba kegyaebii mo te ɛ ne yɛɛ. Ɛ te di weenɛɛ kpaakpaa nyiŋan doo nuŋ ɛ ne daa Wurubuarɛ nombia kedi wee keŋ, ŋgba wonembu ne dii doo nuŋ daa wee keŋ baa ko e nɛ.

⁶Ɛ buu balaŋ baŋ be nombia tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ fɔɔ te ɛ koe wo. Mona ba te yɛɛ nombiikum kamase ya te be ta koro seŋ tia ŋon lee gbɛɛ kamase man gba nyi ɛ na yɛɛ ɛ kegyaebii ya.

⁷Mena doo me tebia, ɛ nyiŋ konɔɔ kelii wee keŋ de Gbɛŋgyoo Yesu waa bese koŋ nɛ. Ɛ kɛɛ mena keŋ woɔfarale ne nyiŋ konɔɔ gyeki kelii debaŋ keŋ waa nyiŋ aboo kpaakpaa lee ɔ woɔman nɛ. ɔ ne nyiŋ konɔɔ gyeki oga gyangbate na oga otomante ke ŋɛɛ do ɔ weenɛɛ, te ɔ ne nyiŋ konɔɔ gyeki kelii debaŋ keŋ ɔ weenɛɛ ŋan na bee.

⁸Lee mena doo ɛmɛɛ mo ɛ nyiŋ konɔɔ na ɛ ka seŋ keŋkeŋ, nawolo nyi de Gbɛŋgyoo Yesu ka bese koŋ keŋ ta benaa.

⁹Me tebia, ɛ na toroŋ na doŋa ya, na mena ya na Wurubuarɛ waa di ɛ nombia na waa bu ŋon fɔɔ. Ɛ kɛɛ, walaŋ ŋon waa di de nombia nɛ, ɔ kekɔŋ ta benaa.

¹⁰Me tebia, ɛ toɔse Wurubuarɛ akpenkpengyɔɔra baŋ boo naa diyem, lee mena keŋ boo kolosi de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ nombia ŋan doo nɛ. Na ɛ ke kasee mena keŋ boo nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ be kayeyɛɛ man.

¹¹Balaŋ baŋ boo nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ naa diyem kelii oto nɛ, baŋ na nyeebam. Ɛ yela dɛɛ mo nombia keŋa maa na balee ŋon bɛɛ baake e nyi Gyobo nɛ. Ɛ nyii mena keŋ ɔ be nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ debaŋ keŋ ɔ doo kayeyɛɛ man nɛ. Ŋgba ɛ naa mena keŋ de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ be to e kom kpaakpaate te ɔ be yeli be yɛɛ e gyon ɔ kaale keŋ oto na? Kei nawolo baa nyi de Gbɛŋgyoo Wurubuarɛ dana woɛ te ɔ ne wii balaŋ waraŋase.

¹²Me tebia, nombii keŋ mɛɛ gyae ɛ ka gyen nideli yena nyiaa, ɛ na kaŋ ntam ya. Ɛ na kaŋ adido yaa tɛɛle yaa kolo daale ntam ya. Nyi nombii kaboena nyi ya sɛɛ nyi "Ayi"

na, ε sεε nyi Ayi, te akpaa ke kaboena nyi ya bεε nyi "Koa" na, ε bεε nyi Koa. Ε yεε mena na wee keη Wurubuarε waa di balan nombia na ɔ be gyae waa bu ηon fɔɔ ya.

¹³Akpaa ε man ηolo ne naa diyem na waa fane fa Wurubuarε. Akpaa ε man ηolo wose de fεε e na waa kpee nooneη lese Wurubuarε yele.

¹⁴Akpaa ε man ηolo na wee na waa baake Kristotena kegyiise na be kaa fane fa e, na baa tiu e nuη de Gbεngyoo Yesu yele man.

¹⁵Nyi akpaa ba mo keλedi fane na, kawee te ηon waa nyiη kawee kekyɔ. De Gbεngyoo Yesu waa kyɔ e kawee na ɔ wose ke yεε e doη. Nyi akpaa ɔ yεε nombiikum daale bo koran na, waa mo ke kyεε e.

¹⁶Mena dɔɔ ε lese ε nombiakumεε ηan ε ne yεε tia doηa ne yako doηa, na ε ke fane fa doηa na Wurubuarε ke nyiη kyɔ ηon ε kaweeεe. Walaη ηon ɔ gbεeneη tenεε Wurubuarε siaman ne, ɔ kefane dana noodoη te keε yεε tom mo nideli.

¹⁷Ε yela dεε mo nombii kei maa na Wurubuarε dekpεηkpεngyɔɔre ηon bεε baake e nyi Elaegya ne. ɔ yεε deniwalaη e ηgba daa ne. ɔ fanewɔ nideli lee ɔ konɔɔ man nyi ɔga na ηεε ya, te ampaη ɔga seηawɔ tεεle kenaη dɔɔ kulutooneη atooro na yale.

¹⁸Ken te ɔ besewɔ fane bela te ɔga ηon torowɔ, te tεεle kenaη besewɔ dee weeneε bela.

¹⁹Me tebia, gyae ke tale koη nyi ε man ηolo waa yo gbεε lee Wurubuarε gbεε keη ka tenεε ne man, na ηolo ka besena e koη gbεε kenaη man.

²⁰Ε tɔɔse nyiaa, nyi akpaa ηolo da besena walaηkum lee ɔ gbεε kum man na, na mena walaη ηonaη te lεε walaηkum ηon nyee lee yeη kekpaakekpaa keη man. Kei gyae ke yela Wurubuarε ka mo nombiakumεε burum ηan ɔtenate be yεε ne kyεε e.

1 Pita

1 Pita 1

¹Tone kei lee man Pita non me yee Yesu Kristo kpilale e ne gyan. Mee nmarase kei mee yeleee emee ban Wurubuaee ba lese yee o balan, te e be yaasee gyu ka bese noola Pontuse na Galatia na Kapadosia na Esia na Bitinia teelese man ne.

²De kya Wurubuaee wulaa bakewo see leenan gyangba gyangba ken nyi waa lese non yee o balan. Don tee la o felin non doo lese non, te o desina non see ngba non gbagba o balan ne, na e ka som Yesu Kristo. Na Yesu Kristo ka mo o fatabo faafo e nombiakumee pou leki, na e ka bese balan ban ayimee be doo e wose man ya Wurubuaee siaman. De Gbengyoo Wurubuaee waa mo o beree ken boele non nideli na waa fa non wosefeere.

³E yela dee lese de Gbengyoo Yesu Kristo o kya Wurubuaee non yele. Don wii na de waranase nideli, mena doo te o teewo Yesu Kristo kefon lee yen man ken doo fa daa nyeedon wole. Mena nyeedon wole kei doo te de dana loo kegyakaa kekpa nyi waa gyusu daa lee yen man wee daale.

⁴Mena doo de loo gyakaa nyi dee nyin aboo kpaakpaa nan Wurubuaee be desina see o balan adido ne. Mena aboo kena yee aboo nan njo gyae na ke wolee ya, te njo gyae na ke po mo ya. De gyae ke doo na kedoobii kekpaakekpaa.

⁵Lee e keleedi doo Wurubuaee ta mo o don o ne gyee non na kolo be nyin yee non ya, kelii deban ken tee kei gyae ke gyu ko oto. Wurubuaee wulaa bakewo see nyi, waa lese mena ken waa lee balan nyee ne wola mena deban kenan man.

⁶Mena doo kaboena nyi yaa yela mena nombia kena ke yee non gyon. Mena deban kei doo n te yee ya na e kena diyem deban kyomii, nawolo nyi baa keese non kee lee gbeneen burum man. Mena e toose nyi mena kekeesekee kei be gyae ke kyare ya na ka te kon oto.

⁷Kekeesekee kena ne kon bo e doo na ka lese e keleedi dinoo ken ka kela koba yayam gba ne wola. Koba yayam gba koran pe baa naa ke dinoo gbagba na, bee do ke bo boalan man. Kenan wole koran na kee tale wolee. Te n kee na Kristotena keleedi ne hia kela koba yayam. Nyi e keleedi yee anokoare te e sen ke man kenken na, wee ken de Gbengyoo Yesu Kristo waa lese o wose wola balan pou ne, Wurubuaee waa do non noo fa non karan na waa yela e ka bese gyoorobia.

⁸E te naa ta de Gbengyoo Yesu na e sia ya, mona e ne gyae e. Ken na ken e bee naa e na e sia deban kei koran ya ne, e ne lee e di te gyon ken ke tan keyako ya ne doo e man.

⁹Nawolo nyi nyeekelee ken doo e be kaa lee Wurubuaee di ne e ne nyin ke.

¹⁰Wurubuaee akpenkpengyooa ban boo yako Wurubuaee beree ken waa mo boele non wose man nombia see ne, yase be sia bukitii tona, keo ne man nideli na baa gyen nyeekelee kei wose man nombia nideli.

¹¹Kristo felin̄ ɔ doo Wurubuarɛ akpen̄kpen̄gyɔɔra ban̄ man nɛ, yako na wɔ mena ken̄ Kristo waa naa diyem pena ɔ kaa nyin̄ gyoorobiiri na obuo. Mena dɔɔ be yɛɛ kakyen̄ gyoo nombia ɲan man na baa gyeɲ deban̄ ken̄ mena nombia ken̄a gyae ke kɔɲ, na gbɛɛ ken̄ man ɲe gyae ka mo kɔɲ.

¹²Wurubuarɛ lesewɔ wola wɔ nyi nombia ɲan bɛɛ yako nɛ te yɛɛ fa ban̄ gbagba ya, mɔna ɲe yɛɛ fa balan̄ ban̄ baa kɔɲ be wole nɛ. Mena balan̄ benan̄ yena emɛɛ ban̄ ɛ ne nyii nombia ken̄a nɛ. Nombia ɲenan̄ yena nyeedon̄ nombia ɲan balan̄ ne tɛɛ Wurubuarɛ felin̄ ɔ be kpili lee adido nɛ don̄ dɔɔ kolosi fa ɲon nɛ. Wurubuarɛ kpilala ban̄ be kyaa adido nɛ gbagba koran̄ gyaewɔ nideli nyi baa gyeɲ mena nombia ken̄a man.

¹³Lee mena dɔɔ ɛ yela ya agyuen̄se ke doo ɲon kyɛɛkyɛɛ, na ɛ ke desina ɛ wose na ɛ ke tale yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii. Ɛ tela ɛ wose nideli na ɛ ka mo ɛ loo pou gyakaa Wurubuarɛ bɛɛɛ ken̄ waa mo boele ɲon wee ken̄ de Gbengyoo Yesu Kristo waa bese kɔɲ bela nɛ dɔɔ.

¹⁴Ken̄ ɛ yɛɛ Wurubuarɛ bia gbagbawɔ te ɛ ne nyii ɔ dei nɛ dɔɔ, ɛ na bese ɛ wole gyu ke yɛɛ abɔɔ ɲan ɛ be yɛɛ gyangba ken̄ ɛ ba gyeɲ Wurubuarɛ nɛ ya.

¹⁵Ɛ tɔɔse nyi Wurubuarɛ ɲon ɔ be baake ɲon kɔɲ ɔ gyan̄ nɛ, ɔ yɛɛ walan̄ ɲon ayimɛɛ be doo ɔ man ya. Mena dɔɔ kpene kamase ken̄ ɛ ke yɛɛ na, ɛ kɛɛ nyi ayimɛɛ na doo ke man ya.

¹⁶Wurubuarɛ nombia an̄marasen̄ see ɲan yakowɔ yenan̄ daale nyiaa, "Wurubuarɛ kpa ɛ na yeli ayimɛɛ ke doo ɛ wose man korakora ya, nawolo nyi ayimɛɛ be doo me man ya."

¹⁷Ɛ ne fane na ɛ ne baake Wurubuarɛ nyi de kya. Don Wurubuarɛ ne diina walan̄ kamase nombia ɲgba mena ken̄ ɔtenate nombia ayɛsa doo nɛ. ɔ bɛɛ kɛɛ ɲolo siaman pɛte ɔ ne di ɔ nombia ya. Mena dɔɔ deban̄ ken̄ ɛ kyaa tɛɛle kei dɔɔ ɲgba ɲɔɔla nɛ, ɛ mo obuo fa ɲon Wurubuarɛ.

¹⁸Nawolo nyi ɛ gyeɲ kpene ken̄ Wurubuarɛ ba mo tɔ kom lɛɛ ɲon, te ɛ be nyin̄ ɛ wose lee nombiakumɛɛ ɲan ɛ be kasee lee ɛ naanaɔ gyan̄ nɛ man. Na kɔba yayam yaa kɔba wolom ɲan ne wolɛɛ nɛ te ɔ moowɔ lɛɛ ɲon ya.

¹⁹Mɔna Yesu Kristo fatabo ken̄ ke dana koya don̄ nɛ te Wurubuarɛ moowɔ tɔ ɛ nyeeman kom. Yesu Kristo kei yɛɛ ɲgba nambu ɲon ayimɛɛ kamase be doo ɔ wose man ya te bɔɔ mo deesi nɛ.

²⁰Pɛte Wurubuarɛ ke yɛɛ tɛɛle kei nɛ, na ɔ tan̄ ke wulaa lese Yesu Kristo see nyi waa kaa yen̄ lɛɛ daa wee daale. Mɔna emɛɛ dɔɔ te ɔ lese e wola deban̄ ken̄ tɛɛle kei ne gyu kɔ ɔto nɛ.

²¹Lee ɲon Kristo dɔɔ te ɛ lɛɛ Wurubuarɛ ɲon ɔ be gyuuu e lee yen̄ man te ɔ ba lese e yeɛle nɛ di. Mena dɔɔ te ɛ keɛɛdi na ɛ loo pou gyakae Wurubuarɛ dɔɔ nɛ.

²²Ma gyen̄ nyi ɛ ne di nombia ɲan ɲe doo na ɲe gbɛɛ nɛ doo te ɛ ne gyae ɛ tebia Kristotena mo nideli, mena doo ayimɛɛ kamase be doo ɛ man ya. Nɛnɛ doo, ɛ kɛɛ na ɛ ke gyae doɲa nideli lee ɛ konɔɔse man.

²³Nawolo nyi Wurubuarɛ ta lola ɲon wole. Mona na deniwalaɲ ɲon ɔ be gyae waa kyaa kekpaakekpaa ya nɛ doo te ɔ tɛwɔ lola ɲon wole ya. ɔ tɛɛ ɲon Wurubuarɛ nombia ɲan ɲe bɛɛ taɲ ya, te ɲe bɛɛ kyɛɛkee korakora ya nɛ doo lola ɲon wole.

²⁴Wurubuarɛ nombia aɲmarasen̄ see ɲan yakowɔ yenaɲ daale nyiaa, "Walaɲ kamase yɛɛ ɲgba ɲale nɛ, te ɔ gyoorobiiri mo pou yɛɛ ɲgba ka kyenkyenkɔɔse nɛ. Dale ken̄ na yem na ka kyenkyenkɔɔse ɲan mo te kpiisi yala.

²⁵Mona de Gbengyoo Wurubuarɛ nombia ɲan doo ɲan kyaa kekpaakekpaa." Nombia ɲenaɲ yena nyeedoɲ nombia ɲan boɔ kolosi fa ɲon nɛ.

1 Pita 2

¹Nɛnɛ be ta lola ɲon wole. Mena doo ɛ lese nombiakumɛɛ kamase lee ɛ kekyaabii man. ɛ na dii akɛɛɛ bela ya. ɛ na yɛɛ nɔɔse ala ala ya. ɛ na yeli ɛ sia keyɛɛ balan̄ aboo ya. ɛ na wolɛɛ balan̄ yela lee gbɛɛ kamase man ya.

²Mona debaɲ kamase na ɛ yela Wurubuarɛ nombia ɲan ɲaagen̄ ke gyo ɲon loo, ɲgba mena ken̄ dide loɲ ne gyo biikyaa loo nɛ. Akpaa ɛ yɛɛ mena na gyae ke yela ɛ ka bee ɛ keleɛdi ken̄ man nideli, na ɛ ke nyiɲ nyeedoɲ kekpaɛ ken̄.

³ɛ yela ɛ loo ke gyakaa mena nombia ken̄a doo debaɲ kamase, nawolo nyi ɛmɛɛ gbagba te naa nyi de Gbengyoo Yesu Kristo dana wɔɛ nideli.

⁴Mena doo ɛ tuu benaa de Gbengyoo Yesu Kristo, nawolo nyi ɲon yena nyeedoɲ pou nyee. ɔ yɛɛ ɲgba boe ken̄ deni maara ne kɛɛ ke nyi koo taɲ tɔnɔɔ ya nɛ. Mona Wurubuarɛ ɲon ɔ ba lese e nɛ siaman na, ɔ dana tɔnɔɔ nideli.

⁵ɛmɛɛ mo te nyiɲ nyeedoɲ. ɛ yɛɛ yaa ɲgba boya ɲan Wurubuarɛ ba mo ɔ ne ma ɔ deni dinaa ken̄ nɛ, te ɛ bese ɔ saese na ɛ ke ta Yesu Kristo doo fa e kedi ken̄ na gyoo ɔ sia.

⁶Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasen̄ see ɲan yakowɔ yenaɲ daale nyiaa, "Wurubuarɛ kpa ɛ kɛɛ, me ta mo boe kpaakpaate daale mɛɛ see deni mokoo Gyerusalem donoo man. Maɲ lese na e, mena doo walaɲ kamase ɲon ɔ lɛɛ e di na desɛɲ be gyae ke kyaɲ e ya."

⁷ɛmɛɛ baɲ ɛ ne lɛɛ e di nɛ doo ɔ dana tɔnɔɔ fa ɲon, mona balan̄ baɲ boɔ bɛɛ e nɛ doo ba te yeli Wurubuarɛ nombia ɲan ɔ be ɲmarase see nɛ te kaa yɛɛ ampaɲ. Nombia ɲenaɲ yena nyi, "Boe ken̄ deni maara be bɛɛ ke nɛ, ken̄ bese la kaa yɛɛ boe ken̄ koo kyaɲ deni ken̄ seɲ ken̄keɲ."

⁸Wurubuarɛ nombia aɲmarasen̄ see ɲan besewɔ yako yenaɲ daale bela nyiaa, "Boe kei doo te balan̄ baa gyo nae kpaɲte. Mena boe ken̄a doo ke te balan̄ baa sarakee yala."

Kpene kenj dɔɔ te baa sarakee ke dɔɔ yala yena nyi ba te bɛɛ Wurubuarɛ nombia ɲan. Wurubuarɛ wulaa yakowɔ lee gyangba gyangba kenj nyi be fareba kenan.

⁹Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ, ɛmɛɛ yena balan ban Wurubuarɛ ba lese nɛ. ɛmɛɛ yena ɔ saese na ɔ gyoorobia. ɛmɛɛ yena balan ban Wurubuarɛ ba lese te ɔ be desina wɔ see fa ɔ wose. ɛmɛɛ yena Wurubuarɛ balan gbagba ban. Don lesena ɲon na ɛ ke nyin kolosi ɔ nombia dinaana ɲan ɲɔɔ tan keyako ya nɛ fa balan. Don lesena ɲon lee ditiɲtɛɛ man kɔɲ ɔ kenmanjɛɛ dinaa kenj man.

¹⁰Gyangba kenj na nafɔ ɛ te yɛɛ Wurubuarɛ balanwɔ ya, mɔna nɛnɛɛ dɔɔ ɛ te kaa bese ɔ balan gbagba. Gyangba kenj na Wurubuarɛ te wii ɛ waranjase ya, mɔna nɛnɛɛ dɔɔ ɔ te kaa wii ɛ waranjase.

¹¹Me tebia kpaakpaa, ɛ tɔɔse nyi ɛ yɛɛ ɲɔɔlawɔ te ɛ be gyae ɛ ke kyaa tɛɛle kei dɔɔ kekpaakekpaa ya. Mena dɔɔ mɛɛ waase ɲon bo nyiaa, ɛ lese ɛ wose lee ɛ wosenaane lookum kenj ne wɔɲɛɛ ɲon wee na wee nɛ man. Nawolo nyi mena abɔɔ ɲenanj be gyae ke yela ɛ ke tale yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii ya.

¹²Kenj ɛ kyaa bom na balan ban ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya nɛ dɔɔ, ɛ yela ɛ kekyaabii ke yɛɛ loo. Nyi akpaa be yako gba nyi "Kristotena kewɔ yɛɛ nombiakumɛɛyɛɛrawɔ" na, ɛ yela baa naa abɔɔ kpaakpaa ɲan ɛ ne yɛɛ nɛ na deban kenj Wurubuarɛ waa bese kɔɲ kaa di balan nombia na, baa nyin lese ɔ yele.

¹³ɛ yɛɛ balan ban ɛ silana de Gbɛngyoo Yesu Kristo, mena dɔɔ ɛ yɔkɔse ɛ wose fa balan ban pou bee di donj tɛɛle kei dɔɔ nɛ. ɛ mo obuo fa gyoo dinaa ɲon ɔ ne di donj walan kamase dɔɔ nɛ.

¹⁴Mena mɔ te ɛ mo obuo fa balan ban gyoo dinaa ɲon ba lese wɔ nyi baa wɔɲ nombiakumɛɛyɛɛra denjele, na baa kɛɛɛ balan ban bɛɛ yɛɛ nombia kpaakpaa nɛ.

¹⁵Nawolo nyi Wurubuarɛ kegyaebii yena nyi yaa yɛɛ nombia kpaakpaa lee ɛ kekyaabii man. Akpaa ɛ yɛɛ mena na balan ban bɔɔ gyeɲ kolo ya te bɛɛ wolɛɛ ɛ yele nɛ, be gyae baa nyin nombiikum daale kolosi lee ɛ wose man ya.

¹⁶ɛ kyaa ɲgba balan ban be kyaa ba wose dɔɔ nɛ. Mɔna ɛ na yeli ɛ wose dɔɔ kekyaabii kenan ke fa ɲon gbɛɛ na ɛ ke yɛɛ nombiakumɛɛ ya. ɛ kyaa ɲgba balan ban bɛɛ som Wurubuarɛ nɛ.

¹⁷ɛ mo obuo fa walan kamase, na ɛ ke gyae ɛ tebia Kristotena ban mɔ. ɛ yela Wurubuarɛ keyee ke doo ɛ man deban kamase, na ɛ ka mo obuo fa ɛ gyoo dinaa ɲon.

¹⁸ɛmɛɛ ban ɛ kyaa balan gyan nɛ, ɛ yɔkɔse ɛ wose fa ɛ gbɛngyoona na ɛ ka mo obuo fa wɔ nideli. Na ɛ gbɛngyoona ban be dei te ba woɛ nɛ baagenj te ɛ ke yɔkɔse ɛ wose fa ya, mɔna kaboena nyi yaa yɔkɔse ɛ wose fa ɛ gbɛngyoona ban be dana akpanyanɲan mɔ nɛ.

¹⁹Nyi akpaa walan ɲon ɔ loo gyakaa nyi waa yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii de naa diyem kenj nafɔ tekaboena nyi waa naa ya te ɔ tale senj ke man kenkenj kelii ɔto na, Wurubuarɛ waa hiraa e.

²⁰Akpaa nyi e man ɲolo de yee kolo kum te bee tuku e te ɔ nyiɲ konɔɔ seɲ lee ɔ ketuku kenan pou na, won ɔɔ te kaboena nyi baa kelee e? Mona akpaa n nombia kpaakpaa keyee ɔɔ te n ne naa diyem te n nyiɲ konɔɔ seɲ ke man kenken kelii ɔto na, kenan na Wurubuaɛ waa hiraɛ neɲ.

²¹Mena nombia kenja ɔɔ te Wurubuaɛ baake ɲon nyi e kaa bese ɔ balan, nawolo nyi Kristo gbagba mo naa diyem e ɔɔ. ɔ yee mena see ɲon na e ke nyiɲ kasee e na e ke sila ɔ nawɔɔ.

²²"Don Kristo te yee dukum daale ya, te ɲolo mo te nyii dekara nombii daale mo lee ɔ nooman korakora ya."

²³Deban ken bɔɔ tee e ne, ɔ ta tee ɲolo to kom ya. ɔ naa diyem mona ɔ te falaa ɲolo ya. ɔ moo ɔ sia bo gyakaa Wurubuaɛ ɲon ɔ ne di nombia na ke gbɛɛ ne ɔɔ.

²⁴Don Yesu Kristo gbagba lee na de nombiakumɛ pou seele deban ken bɔɔ gyo e mataa ɔpanɗan ɔɔ ne. Na ke yela dee nyiɲ da wose lee de nombiakumɛ pou man, na dee kyaa Wurubuaɛ kegyaebii man. Kristo gyamɛ ɲan ɔ be nyim ne ɔɔ te de nyiɲa kawee kekyo.

²⁵Gyangba ken na nafa e yee ɲgba namense ban bɔɔ yoo ne. Mona nenɛɛ ɔɔ e ta bese koɲ e silana e Gbenɲyoo ɲon ɔ ne kee e ɔɔ ɲgba namensekeelere ne, na kolo kum kamase be yee ɲon ya.

1 Pita 3

¹Emɛɛ ban e yee ala yalalawɔ ne, kaboena nyi yaa yɔkɔse e wose fa e baala. Akpaa e yee mena na, e dinɔɔ gyae ke yela e baala ban bɔɔ ne lee Wurubuaɛ nombia ɲan di ya ne, ke kyeekee ba agyuen na be kaa lee Kristo di ken ta tekaa yee nyi e ka mo e noo yako wɔ nombii daale ya.

²Nawolo nyi e baala ban baa naa e dinɔɔ kpaakpaa ken e dana, na mena ken e ne bu Wurubuaɛ nideli ne.

³Na abɔɔ ɲan e ka mo desina e wose ɲgba nyeeya ke desina, na kɔba yayam abɔɔ kado na abɔɔ kpaakpaa nyiɲan kado ne gyae la ke yela e ke yee kyeo ya.

⁴Mona e yela e dinɔɔ gbagba ken ka lese e kyeo wola. Ken yena konɔɔ kenyiɲ na wose keyɔkɔse. Kei yena kyeo ken ke bee wolɛɛ ya te kee gyoo Wurubuaɛ sia mo.

⁵Nawolo nyi mena te gyangba ala ban bɔɔ mo be loo pou gyakaa Wurubuaɛ ɔɔ ne, moo be dinɔɔ lese ba kyeo wola. Be yɔkɔse ba wose fa be baala.

⁶Mena te alo ɲon bee baake e nyi Saara ne mo yɛwɔ. ɔ nyii ɔ baale Aberaham dei te ɔ baake e nyi ɔ gbenɲyoo. Mena ɔɔ akpaa e yee nombia kpaakpaa deban kamase te e te yee kolo ya na, emɛɛ mo ta bese ɔ bia.

⁷Emɛɛ baala yalala mo, mena mo te akpaa emɛɛ na e weela kyaa na kaboena nyi yaa wii be waranase na e ke nyiɲ konɔɔ fa wɔ, nawolo nyi ban be dana don ɲgba emɛɛ ya.

Ɛ mo obuo fa wɔ nawolo nyi Wurubuarɛ na mo ɔ bɛrɛɛ kɛɲ boele wɔ ɲgba mena kɛɲ ɔ na mo boele ɲon nɛ. Akpaa ɛ yɛɛ mena na, kolo be gyae ke tɔ ɛ kefane gbɛɛ ya.

⁸Me nombii ɔtomante yɛna nyiaa, ɛ popou ɛ yɛɛ nɔɔdokolon. Ɛ wii dɔɲa waraɲase na ɛ ke gyae ɛ tebia Kristotena ban mo, nawolo nyi ɛ yɛɛ balan dokolon. Ɛ wii dɔɲa waraɲase, na ɛ ke yɔkɔse ɛ wose fa dɔɲa.

⁹Akpaa ɲolo de yɛɛ nɛɲ nombiikum na, na mo dukum tɔ e kom ya. Akpaa ɲolo da tee nɛɲ na, nyan na tee e tɔ kom ya. Mɔna nyan sola Wurubuarɛ wosefɛɛɛɛɲ fa e. Nawolo nyi kei dɔɔ te Wurubuarɛ baake ɲon, na waa nyiɲ hiraa ɲon.

¹⁰Nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛɲ see ɲan yakowɔ yenaɲ daale nyiaa, "Akpaa ɲolo ne gyae nyi ɔ kekyaabii man ke de fa e na waa kyaa gyu siaman na, kenan na kaboena nyi waa tina nombiakumɛɛ keyɛɛ na akɛɛɛ nombia kekolosi yela.

¹¹Kaboena nyi ɔtenate dɛɛ wɔɲ ɔ wose lee nombiakumɛɛ keyɛɛ man na waa yɛɛ nombia kpaakpaa. Kaboena nyi waa yase ɔ sia gyae wosefɛɛɛɛɲ gbɛɛ na waa sila ke.

¹²Nawolo nyi Wurubuarɛ sia gyakaa balan ban bɛɛ yɛɛ nombia kpaakpaa nɛ dɔɔ, te deban kamase mo na ɔ ne nyii ba kefane. Mɔna balan ban bɛɛ yɛɛ nombiakumɛɛ nɛ dɔɔ, Wurubuarɛ na lese ɔ sia yela wɔ."

¹³Nyi akpaa ɛ ne yɛɛ kakyeɲ lee ɛ konɔɔ man nyi ɛ ke yɛɛ nombia kpaakpaa na, amɔte kyaa la kɛɲ waa tale yɛɛ ɲon kolo kum?

¹⁴Mɔna akpaa ɛ naa diyem lee nombia kpaakpaa keyɛɛ dɔɔ na, ɛmɛɛ na nyeebam. Ɛ na yɛɛ denibalan ya, te ɛ na yeli ɛ wɔe ke lo ɲon mo ya.

¹⁵Ɛ bu Yesu Kristo nideli lee ɛ konɔɔse man, nawolo nyi ɔ yɛɛ de Gbɛɲgyoo e. Ɛ doo ɛ wose dɔɔ kɛɲ nyi ɲolo de bɔɔse ɲon nombii daale lee kpene kɛɲ dɔɔ te ɛ loo gyakaa Yesu Kristo dɔɔ na, ɛ ke nyiɲ tale tiranɔɔ fa ɔtenate. Mɔna ɛ mo wose keyɔkɔse na obuo tiranɔɔ fa ɔtenate.

¹⁶Ɛ mo wose keyɔkɔse na obuo tira mena nombia ɲenan nɔɔ, na ke yela ɛ konɔɔ man nombia ke doo ɲon kyɛɛkyɛɛ. Akpaa ɛ yɛɛ mena na desɛɲ gyae ke kyan balan ban bee kolosi nombiakumɛɛ lee ɛ dinɔɔ kpaakpaa kɛɲ ɛ dana lee Kristo man nɛ.

¹⁷Nyi akpaa ke yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii ke nyi yaa naa diyem lee nombia kpaakpaa keyɛɛ dɔɔ na, ke dei kela kɛɲ ɛ kena diyem lee nombiakumɛɛ keyɛɛ dɔɔ.

¹⁸Nawolo nyi Yesu Kristo gbagba ɲon dukum kamase be doo ɔ man ya nɛ, yɛɲ dokolon te ɔ yɛɲawɔ fa daa nombiakumɛɛyɛɛra kɛɲ ɔ be gyae waa yɛɲ bela ya, na waa nyiɲ mo daa benaa na Wurubuarɛ. Ba koo e, mɔna Wurubuarɛ tɛɛwɔ ɔ felin ɲon dɔɔ gyuuu e lee yɛɲ man.

¹⁹Kenan wole na, Wurubuarɛ felin ɲon yela ɔ gyuuwɔ ke gyo anokoare nombia ɲan dekpɛɲkɛɲ fa woya ban bɔɔ kyan wɔ tɔ deni nɛ.

²⁰Mena woya kɛwɔ yena balan ban leenan gyangba gyangba de naana Nowa deban kɛɲ, bɔɔ bɛɛ ba te lee Wurubuarɛ nombia ɲan di ya deban kɛɲ Nowa ne yae adakaa dinaa kɛɲ nɛ. Wurubuarɛ nyiɲa konɔɔ fa wɔ nyi baa kyɛɛkee lee be nombiakumɛɛ man

mɔna be bɛɛ. Balan kyomii baale ban be yaanɔɔle yɛɛ balan gyanaara nɛ gyoo la adakaa dinaa keŋ man, te Wurubuarɛ lɛɛ wɔ lee loŋ keŋ man.

²¹Mena loŋ kei yɛɛ yaa ngba Wurubuarɛ loŋkesɔ keŋ ne yeli dee nyiŋ nyeedoŋ nɛ. Wurubuarɛ loŋkesɔ kei te yɛɛ loŋ keŋ gyae ke faafo da ayimɛɛ lee da wose man ya. Mɔna loŋkesɔ kei nawolo nyi dɛɛ sola Wurubuarɛ bo nyi waa faafo da ayimɛɛ pou leki na waa fa daa dinɔɔ kpaakpaate. Kei nawolo nyi lee Yesu Kristo kefoŋ lee yeŋ man dɔɔ, te walaŋ ne tale mo konɔɔ man nombia kpaakpaa nyiŋan koŋ Wurubuarɛ gyaŋ.

²²Nenɛɛ ŋon Yesu Kristo te lam adido te ɔ kyaa Wurubuarɛ dunoluŋ dɔɔ. Botɔɔ te ɔ ne di gyoori Wurubuarɛ kpilala, na kpene kamase keŋ ne di doŋ adido botɔɔ nɛ dɔɔ.

1 Pita 4

¹Kristo naa diyem tɛɛle kei dɔɔ. Mena dɔɔ ɛmɛɛ mɔ ɛ yela mena dinɔɔ kenan ke doo ɛ man. Nawolo nyi akpaa ŋolo de naa diyem mena na, dukum bɛɛ tale di doŋ ɔ dɔɔ bela ya.

²Mena dɔɔ ɔtenate bɛɛ tekaa yela tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ kumɛɛ kegyae ke di ɔ dɔɔ bela ya. Mɔna ɔ sia gyakaa bo nyi waa yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii debaŋ kamase.

³Gyaŋgba keŋ na ɛ wolɛɛ ɛ debaŋ yɛɛ abɔɔ ŋan balan ban bɔɔ gyeŋ Wurubuarɛ ya ne yɛɛ nɛ. ɛ yɛɛ abɔɔ nkaraŋkaraŋ ŋan ɛmɛɛ gbagba ne gyae nɛ bo. ɛ yɛɛ lookum nyɔɔ soloŋ dɛɛse te ɛ yɛɛ desɛŋ nombia kpu na banɛɛ ɔsom ŋan Wurubuarɛ ne kole nɛ. Tekaboe mena, ɛ tina mena abɔɔ keŋa keyɛɛ yela.

⁴Nenɛɛ te doo balan ban ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya ne nɔɔ, ngba ɛmɛɛ na wɔ bɛɛ tekaa yɛɛ mena abɔɔ nkaraŋkaraŋ keŋa bom bela ya nɛ. Mena dɔɔ bɛɛ tee ŋon.

⁵Mɔna kaboena nyi mena balan benaŋ baa gyeŋ nyiaa, baa kaa seŋ Wurubuarɛ siaman na baa tira be nombia ŋan bɔɔ yɛɛ nɛ pou nɔɔ. Wurubuarɛ te desina ɔ wose nyi waa di balan ban be kyaa na be sia, na ban bɔɔ yekee pou nɛ nombia.

⁶Kei dɔɔ te Kristo gyuuwɔ kekolosi Wurubuarɛ nombia ŋan fa balan ban bɔɔ yekee nɛ. Yeŋ keŋ bɔɔ yem nɛ yɛɛ kpene keŋ Wurubuarɛ ba mo bu wɔ fɔɔ, ngba mena keŋ waa bu walaŋ kamase fɔɔ nɛ. Mɔna Kristo kolosi ɔ nombia ŋan fa wɔ, na ba woya ke nyiŋ tale kaa kyaa Wurubuarɛ gyaŋ kekpaakekpaa.

⁷Debaŋ keŋ tɛɛle kei gyae ke gyu kɔ ɔto nɛ ta benaa. Mena dɔɔ ɛ yela ya agyueŋ ke doo ŋon kyɛkyɛɛ, na ɛ ke kyaŋ ɛ wose na ɛ ke nyiŋ tale fane fa Wurubuarɛ.

⁸Kpene keŋ kela keŋa pou yena nyi ɛ gyae doŋa nideli lee ɛ konɔɔse man. Nawolo nyi akpaa ɛ ne gyae doŋa na, ɛ ke tale mo nombiakumɛɛ kyɛɛ doŋa.

⁹ɛ yɛɛ ŋɔɔlale fa doŋa nideli keŋ ɛ na toroŋ ya.

¹⁰Wurubuarɛ faa ɛ man walaŋ kamase wa abɔɔ anefaŋ ŋan kpookpoo. Mena dɔɔ ɛ man walaŋ kamase waa kɛɛ keŋ ɔ be nyim nɛ dɔɔ nideli, na waa mo ke kyɔ ɔ tebia.

¹¹Akpaa ŋolo wui yena Wurubuaɛ nombia ŋan kekolosi na, kaboena nyi waa kolosi Wurubuaɛ nombia bo. Akpaa ŋolo wui yena balan kasom na, waa mo doŋ keŋ Wurubuaɛ be fa e ne mo som nideli. Akpaa ɛ yɛɛ mena na gyae ke yela balan ke ta Yesu Kristo dɔɔ lese Wurubuaɛ yele nombia pou man. Don Yesu kaboela na gyoorobiiri na doŋ pou kekpaakekpaa. Amen.

¹²Me tebia kpaakpaa, ɛ na yeli kayeyɛɛ keŋ ɛ na yeyɛɛ ne ke yɛɛ ŋon gyakolon ŋgba kolo wole daale ne yɛɛna ŋon ne ya. Nawolo nyi mena kayeyɛɛ kei ne kɛɛse ŋon bo kɛɛ nyi ɛ seŋɛ keŋkeŋ ɛ kelɛɛdi man.

¹³Mona ɛ yela ke yɛɛ ŋon gyon nyi ɛ ne naa diyem keŋ Kristo mo be naa ne. Nawolo nyi kei ne gyae la ke yela ke yɛɛ ŋon gyon nideli debaŋ keŋ waa kaa lese ɔ gyoorobiiri keŋ deboɔ ne.

¹⁴Akpaa balan na tee ŋon lee keŋ ɛ silana Yesu Kristo dɔɔ na, emɛɛ na nyeebam. Nawolo nyi kei nawola la nyi Wurubuaɛ felin ŋon ɔ dana gyoorobiiri ne doo ɛ man.

¹⁵ɛ na yeli baa naase ɛ man ŋolo diyem nyi ɔ yɛɛ awudiini e yaa ŋmɛelate yaa nombiakumɛyɛɛre, yaa ŋgba walaŋ ŋon ɔ na mo ɔ noɔ do balan nombia man ne ya.

¹⁶Akpaa nyi n yɛɛ Kristo baale e dɔɔ te beɛ naase neŋ diyem na, na yeli ke yɛɛ neŋ deseŋ ya. Mona fa Wurubuaɛ karaŋ nyi Kristo yele keŋ gyakaa nyaŋ mo dɔɔ.

¹⁷Debaŋ te lii keŋ Wurubuaɛ waa di balan nombia. ɔ nombia kedi kenaŋ gyae ke fiasɛɛ bo lee Kristotena dɔɔ. Te akpaa waa fiasɛɛ bo lee daa Kristotena dɔɔ na, kenaŋ na won ne gyae la ke koŋ balan baŋ boɔ ne lee Wurubuaɛ nombia ŋan di ya ne dɔɔ?

¹⁸Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan yakowo yenaŋ daale nyiaa, "Akpaa nyi dana doŋ nyi baa lee balan baŋ be gbɛneŋ tenɛ Wurubuaɛ siaman ne nyee na, kenaŋ na won ne gyae la ke koŋ balan baŋ boɔ gyen Wurubuaɛ ya ne, na nombiakumɛyɛɛra dɔɔ?"

¹⁹Mena dɔɔ balan baŋ beɛ naa diyem lee Wurubuaɛ kegyaebii man ne, kaboena nyi baa mo ba wose do Wurubuaɛ ŋon ɔ ne yɛɛ kpene kamase ne nyinmaa man, na baa kyaŋ be nombia kpaakpaa keyɛɛ keŋ man nideli. Nawolo nyi kpene keŋ Wurubuaɛ de yako nyi waa yɛɛ na, keŋ te ɔ ne yɛɛ.

1 Pita 5

¹Me dana nombii keŋ mɛɛ gyae maa mo see emɛɛ Kristotena kegyiise baŋ siaman. Maŋ mo me yɛɛ Kristotena kegyia e ŋgba emɛɛ ne. Me naa mena keŋ Kristo be naa diyem ne na me sia, te maŋ mo maa nyin dekyae kpu na e ɔ gyoorobiiri keŋ man debaŋ keŋ waa bese koŋ ne.

²Mɛɛ waase ŋon bo nyiaa, ɛ kɛɛ balan baŋ Wurubuaɛ ba mo wo do ɛ nyinmaa man ne dɔɔ nideli, ŋgba mena keŋ namensekɛɛlere ne kɛɛ ɔ namense dɔɔ ne. ɛ na yeli ke yɛɛ ŋgba beɛ nere ŋon bo ya, mona ɛ yela ka lee emɛɛ gbagba ɛ konɔɔ man ŋgba mena keŋ

Wurubuarɛ ne gyae nyi yaa yɛɛ nɛ. Ɛ na yɛɛ ŋgba ɛ ne yɛɛ ke bo mo gyae kɔba nɛ ya, mɔna ɛ yɛɛ ke ŋgba keŋ ɛ ne gyae nyi ɛ ka som Wurubuarɛ nideli dɔɔ.

³Ɛ na ɲere balan ban Wurubuarɛ ba mo wɔ do ɛ nyinmaa man nyi yaa kɛɛ be dɔɔ nɛ ya, mɔna ɛ yela ɛ nombia ŋan ɛ ne yɛɛ nɛ ke gyɔ wɔ loo na baa kasee ŋa.

⁴Akpaa ɛ yɛɛ mena na wee keŋ Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ namensekɛɛlere kegyia e nɛ de kaa bɛɛ lee na, kpene keŋ waa mo tɔ ŋon kom nɛ be gyae ke wolɛɛ korakora ya.

⁵Ɛmɛɛ alebia na tewulɛɛ mɔ, mena ke te kaboena nyi yaa yɔkɔse ɛ wose fa kegyiise ban. Ɛ popou ɛ yɔkɔse ɛ wose fa dɔŋa, nawolo nyi Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan yakowɔ yenaŋ daale nyiaa, "Wurubuarɛ na seŋ tia balan ban bee gyina ba wose adido nɛ, mɔna ɔ na mo ɔ bɛɛɛ boele ban bɛɛ yɔkɔse ba wose nɛ."

⁶Mena dɔɔ ɛ yɔkɔse ɛ wose na ɛ ka mo ɛ wose do Wurubuarɛ ŋon ɔ yɛɛ doŋ pou Gbɛngyoo e nɛ tɛɛ, na waa gyina ŋon adido ɔ debaŋ kpaakpaate keŋ man.

⁷Ɛ mo ɛ nombia ŋan ne takaa ŋon nɛ pou see Wurubuarɛ siaman, nawolo nyi ɔ na gyueŋ ɛ wose man.

⁸Ɛ yela ya agyueŋ ke doo ŋon kyɛkyɛɛ na ɛ ke doo ɛ wose dɔɔ. Nawolo nyi ɛ kɔlare ɔbɔnsam ŋon dɔŋɛɛ ɔ ne kili ŋgba wonembu kum nɛ, keŋ ɔ ne gyae ŋolo waa kyaŋ tao.

⁹Ɛ seŋ keŋkeŋ ɛ kelɛɛdi man na ɛ ke tɔ e gbɛɛ. Ɛ tɔɔse nyi ɛ tebia Kristotena ban be kyaa tɛɛle kei dɔɔ pou nɛ mɔ ne naa diyem mena.

¹⁰Mɔna akpaa ɛ naa diyem debaŋ kyomii na, Wurubuarɛ gbagba waa yela ɛ ka bese seŋ nideli. Waa do ŋon kakyeŋ na ɛ ka seŋ keŋkeŋ. Don yena bɛɛɛ pou nyee. Don baake na ŋon nyi yaa ta Kristo dɔɔ na ɛ ke nyin ɔ gyoorobiiri keŋ kyaa kekpaakekpaa nɛ.

¹¹Ɛ yela dɛɛ lese Wurubuarɛ yele nawolo nyi ŋon te doŋ pou yɛɛ ɔ wui kekpaakekpaa Amen.

¹²Silase kyɔɔ na maŋ te me ŋmarase mena tɔne kei. Ma gyeŋ nyi ɔ yɛɛ Kristo walaŋ kpaakpaate e keŋ dekara be doo ɔ man ya. Mɛɛ ŋmarase tɔnebii kei bo maa mo do ŋon kakyeŋ, te mɛɛ gyae ɛ ka gyeŋ nyi Wurubuarɛ bɛɛɛ keŋ ɔ ba mo boele daa nɛ te yɛɛ dekara ya, mena dɔɔ ɛ seŋ ke man nideli.

¹³De tebia Kristotena ban be kyaa Babilon donɔɔ man nɛ na do ŋon nɔɔ. Wurubuarɛ lese na ban mɔ ŋgba mena keŋ ɔ ba lese ŋon nɛ. Mena ke te me bu Maake mɔ na do ŋon nɔɔ.

¹⁴Ɛ mo Kristo kegyae keŋ pukaa dɔŋa do dɔŋa nɔɔ. Wurubuarɛ waa fa ɛmɛɛ ban pou ɛmɛɛ na Kristo be yɛɛ nɔɔdokolon nɛ wosefɛereŋ.

2 Pita

2 Pita 1

¹Tone kei lee man Simon Pita non me yee Yesu Kristo tobaale na o kpilale e ne gyan. Mee nmarase ke mee yele e mee ban pou e ne lee Yesu Kristo di nideli ngba mena ken daa mo ne lee e di ne. Mena kelledi kpaakpaa kei lee Wurubuar e non o gbene ten e ne, na da nyeelere Yesu Kristo gyan.

²Wurubuar e waa yela e ka gyan non Wurubuar e na de Gbengyoo Yesu nideli, na ke yela waa mo o bere boele non nideli na waa fa non wosefere ken ka dokoso be kyaa ya ne.

³Lee de Wurubuar e kagyan doo Yesu Kristo te tee o don ken ka dokoso be kyaa ya ne doo fa daa kpene kamase ken ne hia daa, na dee tale yee o kegyaebii tee kei doo. Lee non Wurubuar e gbagba dinoo kpaakpaa na o woe doo te o baake daa nyi de kaa bese o balan.

⁴Lee mena dinoo kei doo te o faa daa o nombia kpaakpaa nan o be yako see nyi waa fa daa ne. O moo o nombia ken fa daa na ke yela e ke nyin lese e wose lee aboo kum ee nan e mee gbagba ne gyae tee kei doo te ne yeli walan ne wole ne man, na e ke nyin Wurubuar e dinoo ken.

⁵Lee mena nombia ken doo e yee kakyan na e ka mo deeli keyee kpu na e Yesu Kristo kelledi ken. Kenan wole na e mo nombia kagyan kpu na e deeli keyee ken.

⁶Nombia kagyan wole na, e mo wose kekyan kpu, te wose kekyan wole na e yee kakyan sen kenken. Kakyan wole na e mo Wurubuar e osom kpaakpaate mo kpu.

⁷Wurubuar e osom kpaakpaate wole na e mo don kegyae kpu, te don kegyae wole na e mo balan kegyae kpu.

⁸Nawolo nyi akpaa e kyan nombia ken man nideli na, gyae ke yela e ka gyan de Gbengyoo Yesu Kristo na ke yela e ke yee balan ban e kelledi dana tonoo.

⁹Mona walan non o be dana mena dinoo kpaakpaa kei ya na, kenan na walan nonan sia te wole ken nyi o bee naa gyu lem ya. O tan ke wole nyi be ta lese e lee o nombiakum ee bene nan man.

¹⁰Me tebia mena doo e yee kakyan na e ke kyaa dinoo kpaakpaate man, na e dinoo kenan ka wola nyi Wurubuar e baake na non te o lese non. Akpaa e yee mena na e be gyae e ka lee wole e kelledi man ya.

¹¹Ken keyee ne gyae la ke yela Wurubuar e ke fa non gb e na e ke nyin gb e gyoo de Gbengyoo Yesu Kristo non o yee da nyeelere e ne gyoorobiiri ken ke kyaa kekpaakekpaa ne man.

¹²Ma gyan nyi e wulaa e gyan mena nombia ken, te e wulaa e sen ee anokoare nombia nan moo yako non ne man kenken. Mona mee gyae nyi maa kyaa toose non nombia ken deban kamase.

¹³Ma gyeŋ nyi debaŋ keŋ me sɛɛ me kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, kaboena nyi maa kyaa tɔɔse ŋon nombia keŋa na ɛ be nyiŋ wolee ŋa ya.

¹⁴Nawolo nyi de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo ta lese wola maŋ nyi ma woya akaŋ tɛɛle kei dɔɔ ta tekaa bo ya.

¹⁵Lee mena dɔɔ te mɛɛ yɛɛ kakyeŋ yako ŋon nombia keŋa, na akpaa ma yem koran na ɛ ke tale tɔɔse ŋa debaŋ kamase.

¹⁶De kɛɛ kolosi de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo doŋ dinaa na ɔ ka bese koŋ keŋ nombia nɛ, te yɛɛ nyi ŋola nombia ŋan balan na mo sia kekara gyɔ nɛ yaa dee kolosi ya, mɔna daa gbagba naa ɔ gyoorobiiri keŋ na de sia fonɛɛ.

¹⁷Debaŋ keŋ me kya Wurubuaɛ ba lese Yesu Kristo yele te ɔ ba lese ɔ gyoorobiiri wola nɛ, na de kyaa botɔɔ. De nyii nɔɔwoya ŋaale lee Wurubuaɛ Kpatakperɛ ŋon gyoorobiiri keŋ man nyiaa, "Kei yɛna me bu ŋon mɛɛ gyae ɛ lee me konɔɔ man, te ɔ na gyoo me sia mo nideli"

¹⁸Daa gbagba nyii nɔɔwoya keŋa ŋan ba lee adido koŋ debaŋ keŋ daa na de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo kyaa Wurubuaɛ bula keŋ dɔɔ nɛ.

¹⁹Kei yele la da gyeŋawɔ nideli nyi Wurubuaɛ akpenkpenkyɔɔra nombia ŋan bɔɔ yako see nɛ yɛɛ ampan. Mena dɔɔ ɛ see deŋele na ɛ ke nyii ŋa nideli. Nombia ŋenan yɛɛ ŋgba kanea keŋ bɔɔ kyaŋee see ditiŋtɛɛ man nɛ. Kɛɛ ŋmaŋee kelii debaŋ keŋ nebo kyolobii ŋon waa lee. Kei na wola ŋon baa nyi yaa kyaŋ Wurubuaɛ nombia ŋan man nideli kelii debaŋ keŋ Yesu Kristo waa kaa yela ɛ konɔɔse ke gyuuusu na ɛ ke nyii ɔ nombia ŋan man nideli.

²⁰Lee keŋa pou wole na nombii tuturu keŋ mɛɛ gyae ɛ ka gyeŋ nideli yɛna nyiaa, Wurubuaɛ akpenkpenkyɔɔra baŋ man ŋolo te yako nombii daale keŋ bɔɔ ŋmarase do Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man ŋon gbagba ɔ baam dɔɔ ya.

²¹Nawolo nyi Wurubuaɛ nombia ŋan be tɛɛ wa akpenkpenkyɔɔra dɔɔ te bɔɔ yako nɛ, ŋe man dokolon be kyaa keŋ ka lee deniwalan gbagba kegyaebii man ya. Mɔna Wurubuaɛ felin ŋon wola na wɔ nombia ŋan ba lee ŋon Wurubuaɛ gyaŋ te be yakowɔ.

2 Pita 2

¹Mena keŋ gyaŋgba baale ba beo mo ba wose nyi be yɛɛ Wurubuaɛ akpenkpenkyɔɔrawɔ Iseraetena man nɛ, mena mo te akɛɛɛ wolala baa kyaa ɛ man. Baa mo nyansa wola nombia ŋan te yɛɛ anokoare ya. Baa ta wola balan nombia ŋan gyae ke yela baa yo nɛ. Baa bɛɛ nyi bɔɔ gyeŋ de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo ŋon ɔ ba yem lɛɛ daa gba nɛ ya. Mena dɔɔ be gyae ke kyare ya, kayeyɛɛ dinaa daale gyae ke koŋ be dɔɔ.

²Balan burum baa sila wɔ yɛɛ ba desɛŋ nombia ŋan bɛɛ yɛɛ nɛ. Te be nombia ŋan bɛɛ yɛɛ nɛ dɔɔ, balan baa kolosi nombiakumɛɛ tia Kristo anokoare gbɛɛneŋ ŋan.

³Lee sibii dɔɔ mena akereɛ wolala kɛwɔ baa mo akereɛ nombia beo ɲon, na baa mo nyansa gbɛɛ mo ɲon gyae kɔba. Mena dɔɔ leenaɲ benenɲ benenɲ kenɲ Wurubuaɛ yakowɔ see nyi waa wɔɲ ba denɛle, te waa taɲ wolɛɛ wɔ bo.

⁴Ɛ tɔɔse nyi debaɲ kenɲ Wurubuaɛ kpilala baɲ be kyaa adido be yɛɛ nombiakumɛɛ nɛ, Wurubuaɛ te tina wɔ yela ya. Mɔna ɔ moo wɔ do kayeyɛɛ kekpaakekpaa man. ɔ doo wɔ agbaraagbaraase man te ɔ moo wɔ ka do ditiɲtɛɛ man, na baa doo botɔɔ kelii ɔ nombia kedi wee kenɲ.

⁵Wurubuaɛ te tina benenɲtena baɲ be te nyii ɔ dei ya nɛ yela ya. Nowa yako wɔ mena kenɲ baa yɛɛ na be gbɛɛnɲ ka tenɛɛ Wurubuaɛ siaman, mɔna ba te kyɛɛkɛɛ ba agyuen ya. Mena dɔɔ Wurubuaɛ yela loɲ waalewɔ wolɛɛ tɛɛle kenɲ na ke balanɲ baɲ pou be te nyii ɔ dei ya nɛ. Mɔna balanɲ baɲ Wurubuaɛ be lɛɛ ba nyee yena Nowa ɲon ɔ gbɛɛnɲ tenɛɛ Wurubuaɛ siaman nɛ na ɔ dekpajalanɲmantena balanɲ nyetooro.

⁶Ɛ tɔɔse nyi Wurubuaɛ buu Sodom na Gomoratena fɔɔ. ɔ yela boalanɲ kpaa be popou bese tɔɲ. ɔ yɛɛ mena na ka wola nyi nnɛ nɛ gyae la ke kɔɲ balanɲ baɲ bɔɔ nɛ nyii ɔ dei ya nɛ dɔɔ.

⁷Mɔna Wurubuaɛ lese Lɔɔte lee mena denɛle kewɔɲ kei man. Nawolo nyi Lɔɔte yɛɛ walaɲ ɲon ɔ gbɛɛnɲ tenɛɛ ɲon Wurubuaɛ siaman, mena dɔɔ balanɲ baɲ nombia nkaraɲkaraɲ ɲan bɛɛ yɛɛ nɛ takaa e nideli.

⁸Lɔɔte kekyaa balanɲ kumɛɛ kɛwɔ man na ɔ kena be nombia nkaraɲkaraɲ ɲan bɛɛ yɛɛ, na be nɔɔwoya kumɛɛ ɲan bee kolosi nɛ takaa e nideli. Nawolo nyi ɔ yɛɛ walaɲ ɲon ɔ gbɛɛnɲ tenɛɛ Wurubuaɛ siaman.

⁹Nombia kɛɲa pou nawolo baa nyi, Wurubuaɛ gyenɲ mena kenɲ waa lese ɔ balanɲ lee be kaale man. Te ɔ gyenɲ mena kenɲ waa yɛɛ, na waa wɔɲ balanɲ kumɛɛ denɛle kelii wee kenɲ waa di walaɲ kamase nombia nɛ.

¹⁰Kɛɲa pou wole na, balanɲ baɲ bɛɛ yɛɛ nombia nkaraɲkaraɲ ɲan baɲ gbagba nɛ gyae te ɲɛɛ wolɛɛ wɔ te bɔɔ na mo Wurubuaɛ yɛɛ kolo ya nɛ, Wurubuaɛ waa wɔɲ ba denɛle nideli. Mena akereɛ wolala kɛwɔ dana konɔɔyuyɲ te bɛɛ wola ba wose, te bɛɛ tale gyɔ konɔɔ kolosi nombiakumɛɛ tia baɲ be kyaa adido te be dana gyoorobiiri nɛ.

¹¹Mɔna Wurubuaɛ kpilala baɲ gba koranɲ be dana donɲ kela akereɛ wolala kɛwɔ nɛ, ta tee balanɲ baɲ be dana gyoorobiiri adido nɛ yaa baa mo nombiakumɛɛ gyakaa be dɔɔ de Gbenɲgyoo Wurubuaɛ siaman ya.

¹²Mɔna mena balanɲ kɛwɔ baɲ be dana konɔɔyuyɲ nɛ dɔɔ, nombia ɲan bɔɔ nɛ nyii ɲɛ man ya na mmusuo nombiikum kamase kenɲ be gyae na te bee kolosi lee ka wose man. Be dinɔɔ yɛɛ ɲgba ɲale man wonembia baɲ balanɲ na koe nɛ. Kpene kamase kenɲ de kɔɲ ba nyee man na, kenɲ te bɛɛ yɛɛ. Mena dɔɔ baa yenɲ leki ɲgba ɲale man wonembia nɛ.

¹³Wurubuaɛ waa naase wɔ diyem nideli ɲgba mena kenɲ baɲ mo be naase baale diyem nɛ. Baɲ gyaɲ na nombia nkaraɲkaraɲ keyɛɛ balanɲ man yena gyoɲ kedi. Mena dɔɔ ɛ

gyaŋee ε ne di ε nɔɔ te be kaa kyaa bom na ŋan na, be dana wɔ desɛŋ gba nyi baa yɛe be nombia nkaraŋkaraŋ ŋan ε man ya. Kei ne yeli bɛɛ wolɛɛ ε yele do ŋon desɛŋ.

¹⁴Bɔɔ ne gyo sibi naa alo laŋ ya, te nombiakumɛɛ keyɛɛ yɛna be wui. Bɛɛ beo balan baŋ bɔɔ dana doŋ ba kelɛɛdi man ya nɛ, te bee yeli balan benaŋ ne yɛɛ dukum. Be dana sibi nideli. Mena abɔɔ kumɛɛ kɛŋa pou dɔɔ Wurubuare te falaa wɔ.

¹⁵Be te tina Kristo gbɛɛ kpaakpaa kɛŋ yela gyu ka mo baŋ gbagba be gbɛɛ kɛŋ be yeli bɔɔ yoo nɛ. Be silana Beeyɔ bu Baalam nawɔɔ. Na Baalam kei yɛɛ Wurubuare dekpɛŋkpɛŋgyɔɔre e, te ɔ be famenɛ na nombiakumɛɛ keyɛɛ lee kɔba kɛŋ waa nyiŋ lee ke man dɔɔ ya.

¹⁶Mena dɔɔ Wurubuare yela ŋon Baalam afurum kolosiwɔ na e lee ɔ nombiakumɛɛ ŋan ɔ ne yɛɛ nɛ dɔɔ. Wonembu bɛɛ tale kolosi ya mɔna afurum ŋon kolosiwɔ na e ŋgba deniwalaŋ nɛ, te ɔ yela ɔ tinaa diten nombia ŋan nafa ɔ ne gyae waa yɛɛ nɛ yela.

¹⁷Mena akɛɛɛ wolala kɛwɔ be dana tɔnɔɔ ya ŋgba atiribuŋse ŋan ŋɔɔ dana loŋ ya nɛ, te ba bese yaa be yɛɛ ŋgba ŋoma ŋan felin ne gyo ŋa laŋ nɛ. Botɔɔ kɛŋ Wurubuare be desina see wɔ nyi ke dɛɛ yɛɛ ba dekyae kekpaakekpaa yɛna ditinɛɛ tuum kɛŋ man.

¹⁸Be yɛɛ nɔɔman bo mɔna nombii kpaakpaa kamase be doo ba kekolosi man ya. Bɛɛ yɛɛ kewolɛɛ nombia te bɛɛ wola balan nyi baa tale yɛɛ kpene kamase kɛŋ baŋ gbagba ne gyae nyi baa yɛɛ. Mena nombia kɛŋa te bɛɛ mo beo balan baŋ bɔɔ lɛɛdi kewalaŋ te bɔɔ lese ba wose lee mena dinɔɔ kumɛɛ ŋenaŋ man nɛ, na be ta bese ke yala ŋe man bela.

¹⁹Mena balan kumɛɛ benaŋ na beo balan kɛwɔ nyi baa yela na baa nyiŋ ba wose, na baa tale yɛɛ kpene kamase kɛŋ baŋ gbagba ne gyae kɛŋ Wurubuare mmaraa kamase be bake wɔ ya. Mɔna baŋ gbagba koran sɛɛ be yɛɛ gbɛŋawɔ fa nombia nkaraŋkaraŋ keyɛɛ. Nawolo nyi deniwalaŋ kamase yɛɛ gbɛŋi e fa kpene kamase kɛŋ ne di ɔ dɔɔ nɛ.

²⁰Nyi walaŋ da gyɛŋ de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ da nyeeleɛre e nɛ te ɔ lese ɔ wose lee tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ nkaraŋkaraŋ ŋan ŋɛɛ wolɛɛ walaŋ nɛ keyɛɛ man, te ɔ bese gyu ɔ ne yɛɛ ŋa bela na ŋe gyae ke di doŋ ɔ dɔɔ. Dekɔŋ mena na ɔ dinɔɔ gyae ka bese wolɛɛ kela mena kɛŋ nafa ɔ doo pɛte ɔ be kaa lee Kristo di nɛ.

²¹Nyi nafa ɔtenate deŋ ta gyɛŋ gbɛɛ kɛŋ waa mo na ɔ nombia ka tenɛɛ Wurubuare siaman ya na, nafa dei fa e kela kɛŋ ɔ ba gyɛŋ ke te ɔ ba besena ɔ wole tee Wurubuare nombia ŋan bɔɔ wola e nɛ.

²²Ba te gyo aduya ŋaale see nyiaa, "Babaa ne tɔe na ɔ ta bese ka mo ɔ tɔɔla di" te "N sɔ kekuiirii na, ɔ na bese bo ka gyoo depate man." Mena balan kɛwɔ dinɔɔ nawolo nyi aduya kɛŋa yɛɛ ampaŋ.

2 Pita 3

¹Me gyoona kpaakpaa, kei yena me tɔne alate kenj mɛɛ ɲmarase ɲon. Me ɲmarase tona ala kenja pou bo na maa mo tɔɔse ɲon nombia ɲan ɛ wulaa ɛ gyeɲ ne na maa do ɲon kakyeɲ, na ɛ ke nyiɲ mo agyueɲ kpaakpaa lee nombia ɲenanj man.

²Mɛɛ gyae nyi ɛ ke tɔɔse nombia ɲan Wurubuaɛ akpenkpengyɔɔra banj be yako see leenanj benenj kenj nɛ. Na ɛ ka bese tɔɔse nombia ɲan de Gbenjyoo Yesu Kristo ɲon ɔ yɛɛ da nyeeleɛɛɛ e nɛ be tɛɛ daa ɔ kpilala banj de kyaa ɛ man nɛ doo yako nyi yaa yɛɛ nɛ.

³Nombii kenj mɛɛ gyae ɛ ka gyeɲ nideli yena nyiaa, weeya ɔtoman nyiɲan pɛte Yesu ke kɔɲ na, balan baale baa kɔɲ kaa yɛɛ nombia nkaranjkanj ɲan banj gbagba ne gyae. Baa kulu ɲon gbɛɛ kamase man lee ɛ keleɛdi doo.

⁴Baa boɔse ɲon nyiaa, "Ŋgba ɔ yakowo see nyi waa bese kɔɲ, ɔ kyaa alen? Woromo yaa waa kɔɲ? De bɛɛ lɛɛ nombia kenja di ya, nawolo nyi de naanaɔ te wulaa yekee kaalanj, mona kpene kamase sɛɛ doo ɲgba mena kenj ɲe doo leenanj kewalanj kenj Wurubuaɛ be yɛɛ adido na ateta nɛ. Kolo na kolo te kyɛɛkee ta ya."

⁵Akpaa be yako mena na be karae. Nawolo nyi ba te wolee nyi lee gyangba gyangba kenj na, nombii yakaa te Wurubuaɛ kolosiwo te adido na ateta bɛɛwo lee. Wurubuaɛ yela tɛɛle leewo lonj man kɔɲ, te lonj kenanj doo te ɔ tɛɛwo yɛɛ tɛɛle kei.

⁶Ba te wolee mo nyi lonj kenanj te Wurubuaɛ yela ke kaa waalewo wolee gyangbatena banj boɔ kyaa debanj kenanj man nɛ.

⁷Wurubuaɛ nombii kenanj te ɔ moowo ɔ dana adido na tɛɛle kenj doo ɛ kyaa nɛ. De doo ɲɛɛ daa debanj kenj Wurubuaɛ waa mo boalanj wolee ɲa nɛ. De doo menɛɛ kelii nombia kedi wee dinaa kenj Wurubuaɛ waa wolee balan banj pou be te nyii ɔ dei ya nɛ.

⁸Me gyoona kpaakpaa, ɛ na wolee nombii dokolonj kei ya. Nombii kenanj yena nyiaa, Wurubuaɛ siaman na wee dokolonj yɛɛ ɲgba kulutooneɲ kakponj (1,000) nɛ, te kulutooneɲ kakponj (1,000) mo yɛɛ ɲgba wee dokolonj nɛ.

⁹Baale na gyueɲ nyi Wurubuaɛ de yako nyi waa yɛɛ kolo na ɔ bɛɛ yɛɛ ke bilenj ya. Na mena te doo ya, mona ɔ ne nyiɲ konɔɔ bo fa ɲon, nawolo nyi ka te yɛɛ ɔ kegyaebii ke nyi ɛ man ɲolo waa yeɲ leki ya. ɔ ne gyae bo nyi walanj kamase waa kyɛɛkee wa agyueɲ lee ɔ gbɛɛneɲ kumɛɛ man na waa kɔɲ ɔ gyanj.

¹⁰Wee kenj de Gbenjyoo Yesu waa kɔɲ nɛ, waa kaa futaa daa bo ɲgba mena kenj ɲmɛɛlate ne kɔɲ nɛ. Mena wee kenanj na adido gyae ka mo yeesa ɲaalaa. Boalanj gyae ke kpa kpene kamase kenj doo adido na ateta nɛ pou dugudugudugu.

¹¹Nyi akpaa mena te aboo pou gyae ke wolee na, kenanj na sena te kaboena nyi ɛ dinɔɔ dɛɛ yɛɛ? ɛ ke kyaa ɛ ne daa Wurubuaɛ wee kei te ɛ sia be yɛɛ nyi ke dɛɛ kɔɲ bilenj nɛ, kaboena nyi yaa kyaa Wurubuaɛ kegyaebii man, kenj dukum kamase be doo ɛ man ya. Mena wee kenanj na boalanj gyae ke wolee adido pou te boalanj kenanj ogyefelinj kenj gyae ke yalakee kpene kamase kenj doo adido botoo nɛ.

¹³Monna daa doo de kyaa dɛɛ daa adido wole, na tɛɛle wole kenj Wurubuaɛ be yako see nyi waa yɛɛ nɛ. Botoo te balan banj pou be gbɛɛneɲ tenɛ nɛ baa kyaa.

¹⁴Mena dɔɔ me gyooona kpaakpaa debaŋ keŋ ɛ sia gyakaa mena abɔɔ keŋa pou dɔɔ nɛ, ɛ yase ɛ sia na ɛ ke yɛɛ abɔɔ kpaakpaa ŋan gyae ke yela ɛ ke tale kaa seŋ Wurubuaɛ siaman, keŋ nyi ayimɛɛ yaa nombiikum daale be dɔɔ ɛ wose man ya, na ɛmɛɛ na Wurubuaɛ nsana ke yɛɛ gyon.

¹⁵Ɛ tɔɔse nyi de Gbenɣyoo Wurubuaɛ konɔɔ keŋ ɔ be nyim nɛ, ke yɛɛ kpene keŋ ne fa deniwalan gbɛɛ na waa nyin nyin nyeekeleɛ pɛna ɔ wee keŋ kelii. Mena nombia ŋenan ke, te de dɔɔ gyaagyɛ Pɔɔl mɔ moo nyansa keŋ Wurubuaɛ be fa e nɛ ŋmarase ɔ tɔna pou man yeleɛ ŋon.

¹⁶Mena ke te ɔ ŋmarasewɔ yako mena nombia keŋa ɔ tɔna pou man. ɔ nombia ŋaale dɔɔ ɔ tɔna ŋenan man keŋ ŋe man kenyii dana baŋ. Balan baale baŋ bɔɔ gyeŋ nombia ya te bɔɔ seŋɛɛ keleɛdi keŋ man keŋkeŋ ya nɛ, ne tulii ɔ nombia ŋenan bo. Mena ke mɔ te bee tulii Wurubuaɛ nombia aŋmaraseŋ akan ŋan mɔ. Bɛɛ yɛɛ mena nɛ, na Wurubuaɛ kefaala yaa bɛɛ gyae baa fa ba wose nɛ.

¹⁷Me gyooona kpaakpaa, ɛ wulaa ɛ gyeŋ mena nombia keŋa. Mena dɔɔ ɛ dɔɔ ɛ wose dɔɔ nideli, na balan baŋ bɔɔ ne di Wurubuaɛ nombia ŋan dɔɔ ya nɛ, be nyin mo ba akɛɛɛ nombia ŋan wɔŋee ŋon lee ɛ dasenae kpaakpaate keŋ man ya.

¹⁸Mɔna ɛ yela de Gbenɣyoo Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ da nyeeleɛɛɛ e nɛ, ka mo ɔ bɛɛɛ boele ŋon na waa yela ɛ ka gyeŋ e nideli. Don te gyoorobiiri kaboena gyeŋ kei na weeya pou kekpaakekpaa. Amen.

1 Gyɔn

1 Gyɔn 1

¹Walaŋ ŋon ɔ be kyaa leenaŋ kewalaŋ keŋ ne wose man nombia yaa mee ŋmarase mee fa ŋon. Don yena walaŋ ŋon doo nyii ɔ noowoya te doo naa e. Daa gbagba naa e na de sia fonɛ te da moo de nyinmaase tina e. Don yena Yesu Kristo, nombii keŋ kee fa nyeedon kekpaa ne.

²Wurubuaɛ lesena mena walaŋ kei wola daa te de naa e. Don ne faa na nyeedon keŋ ba lee Wurubuaɛ gbagba gyaŋ ne. Debaŋ kei man ne ɔ wose man nombii yaa dee di adanseɛ yako ŋon nyiaa, ŋon yena walaŋ ŋon ɔ ne fa nyeedon kekpaa keŋ. Nafɔ na ɔ kyae kya ŋon gyaŋ, mona nenɛɛ doo ɔ ta lese e wola daa.

³Walaŋ ŋon daa gbagba be naa e na de sia, te doo nyii ɔ noowoya ne wose man nombia yaa dee yako ŋon ne. Dee yako ŋon baa na emɛɛ mo kenying kaa kpu na daa baŋ daa na de kya Wurubuaɛ na ɔ bu Yesu Kristo ŋon noo yee dokolon ne, na de popou noo ke yee dokolon.

⁴Dee gyae nyi mena gyon kei ke doo de man nideli, mena doo te dee ŋmarase ŋon mena nombia keŋa ne.

⁵Noowoya ŋan Wurubuaɛ bu ŋon ba mo fa daa te daa mo ne yako ŋon ne yena nyiaa, Wurubuaɛ yee ngba keŋmaŋee ne te ditiŋteɛ be doo ɔ man korakora ya.

⁶Lee mena doo nyi akpaa de yako nyi noodokolon doo daa na e man te de sɛɛ dee yee ditiŋteɛ man aboo na, dee dii akɛɛ bo te anokoare keŋ Wurubuaɛ ba lese wola ne be doo de man ya.

⁷Moni nyi akpaa de kyaa Wurubuaɛ keŋmaŋee keŋ man ngba mena keŋ ŋon gbagba kyaa ke man ne, na noodokolon doo daa na de tebia man. Kenan na ɔ bu Yesu Kristo fatabo keŋ ne gberaa da ayimɛɛ kamase lee da wose man.

⁸Akpaa de yako nyi dukum be doo de man ya na dee beo da wose bo, te anokoare keŋ Wurubuaɛ ba lese wola ne be doo de man ya.

⁹Nyi akpaa de lee di de konɔɔse man nyi da te yee dukum te de tolee ŋa fa Wurubuaɛ na, waa mo ŋa pou kyee daa na waa gberaa daa lee ayimɛɛ kamase man. Nawolo nyi ɔ ne di ɔ nombia doo te ɔ gbɛnenɛ mo tenɛɛ.

¹⁰Akpaa de yako nyi da te yee ta dukum korakora ya na, de ta besena Wurubuaɛ yee dekarate. Kei nawolo baa nyi de bee lee ɔ nombia ŋan ɔ be yako daa ne di ya.

1 Gyɔn 2

¹Me bia, mee ŋmarase nombia keŋa mee fa ŋon na e be nyin yee dukum ya. Te akpaa ŋolo de yee dukum na, de dana tereete ŋon ɔ seŋɛ Wurubuaɛ siaman ɔ ne doo teree fa daa. Don yena Yesu Kristo ŋon ɔ gbɛnenɛ tenɛɛ Wurubuaɛ siaman ne.

- ²Don gbagba moona ɔ wose deesi to de nombiakumɛ kom, lee mena doo te Wurubuarɛ moo de nombiakumɛ kyɛɛ daa. Na daa daagɛn nombiakumɛ te ɔ moowo kyɛɛ daa ya, mona tɛɛle kei doo balan pou nombiakumɛ mo kpue.
- ³Akpaa nyi de nyii Wurubuarɛ dei na, kenan na dɛɛ tale gyɔ de konoo nyi da gyeɛ e.
- ⁴Lee mena doo nyan walan ɲon n yako nyi "N gyeɛ e" mona n bee nyii ɔ dei ya na, n yɛɛ dekarate e te anokoare ken Wurubuarɛ ba lese wola nɛ be doo n man ya.
- ⁵Te nyan ɲon n ne nyii Wurubuarɛ dei na, Wurubuarɛ kegyae gbagba ken doo n man nideli. Kpene ken gyae ke yela dɛɛ gyeɛ nyi daa na e dana noodokolon yena nyi,
- ⁶nyan ɲon n yako nyi emɛɛ na Wurubuarɛ dana noodokolon na, kaboena nyi nya kyaa ngba mena ken Yesu be kyaa nɛ.
- ⁷Me gyooona kpaakpaa, na mmaraa wole yaa mɛɛ ɲmarase maa fa ɲon ya, mona mmaraa bene ken ε be nyii lee deban ken ε be lee Yesu di nɛ. Mmaraa kei yena nombia ɲan ε betan nyii nɛ.
- ⁸Mona kei ta bese mmaraa wole ken mɛɛ ɲmarase mɛɛ fa ɲon. Yesu Kristo kekyaa man na, ɔ dinoo wolawo nyi ke yɛɛ mmaraa wole ke. Emɛɛ gbagba mo ε dinoo na wolo nyi ke yɛɛ mmaraa wole ke. Nawolo nyi kenmanee ken tan bee lee, te ka te yeli ditiɲtɛɛ ken mo ne ɲaalaa.
- ⁹Nyan ɲon n kpa n doo kenmanee ken man te n sɛɛ n ne kola n doo na, n sɛɛ n doo ditiɲtɛɛ ken man baa.
- ¹⁰Mona nyan ɲon n ne gyae n doo na n doo kenmanee ken man, te kolo mo be doo n man ken gyae ke yela n kegyo n nae ya.
- ¹¹Mena doo nyan ɲon n ne kola n doo na, n doo ditiɲtɛɛ ken man te n donɛɛ ke man. N ba gyeɛ botoo ken n ne gyu ya nawolo nyi ditiɲtɛɛ ken te to n sia.
- ¹²Me bia kpaakpaa, mɛɛ ɲmarase nombia kenja mee yelee ɲon, nawolo nyi lee Kristo yele man doo Wurubuarɛ ta mo ε nombiakumɛ kyɛɛ ɲon.
- ¹³Kyao, mɛɛ ɲmarase nombia kenja mee yelee ɲon, nawolo nyi ε gyeɛ walan ɲon ɔ kyaa lee kewalan ken nɛ. Tewuleɛ, mɛɛ ɲmarase nombia kenja mee yelee ɲon, nawolo nyi ε te di walanɲum ɲon doo. Me bia kpaakpaa, mɛɛ ɲmarase nombia kenja mee yelee ɲon, nawolo nyi ε te koɲ kaa gyeɛ de kya Wurubuarɛ ɲon.
- ¹⁴Kyao, mɛɛ ɲmarase nombia kenja mee yelee ɲon, nawolo nyi ε gyeɛ ɲon ɔ kyaa lee kewalan ken nɛ. Tewuleɛ, mɛɛ ɲmarase nombia kenja mee yelee ɲon, nawolo nyi Wurubuarɛ nombia doo ε man te ε seɲɛɛ ɲe man nideli te ε te di walanɲum ɲon doo.
- ¹⁵ɛ na mo ε sia gyakaa tɛɛle kei doo nombia na ka aboo kumɛ doo ya. Akpaa walan da mo ɔ sia gyakaa tɛɛle kei aboo doo na, nawolo baa nyi ɔ bee gyae de kya Wurubuarɛ ɲon ya.
- ¹⁶Mena aboo ɲenan ɲaale yena ngba aboo kumɛ ɲan deniwalan ne gyae nyi waa yɛɛ nɛ, na ɲan deniwalan sia ne naa te ɲɛɛ gyɔ e loo, na ɲan de dana te dɛɛ gyɔ de konoo

nɛ. Mena dinɔɔ kɛɲa pou ta lee de kya Wurubuarɛ gyaɲ ya. Da lee lookum kɛɲ dɛɛ mo gyakaa tɛɛle kei dɔɔ abɔɔ dɔɔ nɛ man.

¹⁷Tɛɛle kei na ɲa abɔɔ ɲan pou balan na mo be loo gyakaa ɲɛ dɔɔ nɛ ne lem baa. Mɔna walaɲ kamase ɲon ɔ nyii Wurubuarɛ dei te ɔ yɛɛ kpene kɛɲ Wurubuarɛ ne gyae na waa nyiɲ nyeedon kekpaa kɛɲ.

¹⁸Me bia kpaakpaa, debaɲ kɛɲ tɛɛle kei gyae kekɔɲ kɔ ɔto nɛ ta benaa. De taɲ tangbɛɛ yako ɲon nyi tɛɛle kei da benaa kɔ ɔto na, Kristo kolare ɲon waa kɔɲ. Te debokeiman nɛ dɛɛ naa nyi Kristo kolala burum kyaa tɛɛle kei dɔɔ. Kei nawola la nyi debaɲ kɛɲ tɛɛle kei gyae kekɔɲ kɔ ɔto nɛ ta benaa.

¹⁹Nafɔ mena balan kɛwɔ kpue na daa, te kɛɲ daa na wɔ nɔɔ te yɛɛ dokolon dɔɔ ya te ba leewɔ de man. Daa na wɔ nɔɔ deɲ yɛɛ dokolon na, nafɔ beɲ ta lee de man ya. Be ka lee de man nawolo nyi daa na be man walaɲ kamase te yɛɛ nɔɔdokolon ya.

²⁰Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ ɛ gyɛɲ anokoare kɛɲ Wurubuarɛ ba lese wola nɛ, nawolo nyi Kristo ta mo ɔ felin ɲon do ɛ man.

²¹Na kɛɲ ɛ ba gyɛɲ anokoare kɛɲ dɔɔ te mɛɛ ɲmarase ɲon tɔne kei ya, mɔna kɛɲ ɛ gyɛɲ anokoare kɛɲ dɔɔ. Te ɛ gyɛɲ nyi dekara kamase be dɔɔ anokoare kɛɲ Wurubuarɛ ba lese wola nɛ man ya.

²²Amote yena dekarate baa? Dekarate yena ɲon ɔ bɛɛ nyi na Yesu yena Kristo, walaɲ ɲon Wurubuarɛ be yako see nyi waa kaa lɛɛ da nyee ya nɛ. ɔtenate yena Kristo kolare ɲon, nawolo nyi ɔ te bɛɛ de kya Wurubuarɛ ɲon na ɔ bu Yesu Kristo ɲon pou.

²³Nyaɲ ɲon n bɛɛ Wurubuarɛ bu ɲon na n te bɛɛ de kya Wurubuarɛ ɲon mɔ baa, te nyaɲ ɲon n lɛɛ Wurubuarɛ bu ɲon di na n lɛɛ de kya Wurubuarɛ ɲon mɔ baa di.

²⁴Ɛ kɛɛ nideli nyi Kristo nombia ɲan ɛ be nyii lee kewalaɲ nɛ, dɛɛ dɔɔ ɛ man debaɲ kamase. Akpaa ɛ yeli Kristo nombia ɲan ɛ be nyii lee kewalaɲ kɛɲ de dɔɔ ɛ man na, gyae ke yela ɛmɛɛ mɔ na Kristo na ɔ kya Wurubuarɛ keyɛɛ nɔɔdokolon.

²⁵Lee mena dɔɔ dee nyiɲ nyeedon kekpaa kɛɲ ɔ be yako see nyi waa fa daa nɛ.

²⁶Balan baɲ bɛɛ beo ɲon nɛ dɔɔ te mɛɛ ɲmarase nombia kɛɲa mee yelee ɲon, na ɛ ke nyiɲ dɔɔ ɛ wose dɔɔ.

²⁷Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ Wurubuarɛ felin ɲon Kristo ba moo do ɛ man nɛ te dɔɔ ɛ man. Lee mena dɔɔ tekaboena nyi ɲolo waa wola ɲon kolo bela ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ felin ɲon ne gyae la waa wola ɲon kpene kamase. Abɔɔ ɲan pou ɔ na wolo nɛ yɛɛ anokoare kɛɲ dekara be dɔɔ ɲɛ man ya. Mena dɔɔ ɛ yɛɛ nɔɔdokolon na Kristo ɲgba mena kɛɲ Wurubuarɛ felin nawola ɲon nɛ.

²⁸Me bia kpaakpaa ɛ gyakaa yɛɛ nɔɔdokolon na e, na wee kɛɲ ɔ bese kɔɲ na dɛɛ tale gyo de konɔɔ ɔ siaman kɛɲ desɛɲ yaa gyakolon be kyaɲ daa ya.

²⁹Ɛ gyɛɲ nyi Kristo nombia tenɛɛ, lee mena dɔɔ walaɲ kamase ɲon ɔ ne yɛɛ kpene kɛɲ dei Wurubuarɛ siaman na ɔtenate yɛɛ Wurubuarɛ bu e.

1 Gyɔn 3

¹Ɛ keɛ kegyae kpaakpaa keɛ de kya Wurubuaɛ ne gyae daa, te ɔ ne baake daa nyi ɔ bia gbagba te ampaɛ de yɛɛ ɔ biawɔ. Kpene keɛ doo tɛɛle kei doo balan ba gyen nyi de yɛɛ Wurubuaɛ biawɔ yena nyi, boɔ gyen Wurubuaɛ gbagba ya.

²Me gyooɛna kpaakpaa, nɛnɛ de yɛɛ Wurubuaɛ biawɔ, te dinɔ keɛ waa yela dee nyin wee daale nɛ, ɔ ta lese ta ke wola daa ya. Mɔna da gyen nyi wee keɛ waa kɔɛ nɛ dɛɛ yɛɛ ngba ɛn nɛ, nawolo nyi dɛɛ naa e na dɛɛ gyen mena keɛ ɔ doo.

³Walaɛ kamase ɛn ɔ loo gyakaa ɔ doo mena nɛ, ɔtenate waa wɔɛ ɔ wose lee dukum keyɛɛ man ngba Kristo nɛ.

⁴Walaɛ kamase ɛn ɔ yɛɛ dukum na ɔ ta fom Wurubuaɛ mmaraa keɛ, nawolo nyi dukum keyɛɛ yena Wurubuaɛ mmaraa kafom.

⁵Mɔna ɛ gyen nyi Yesu Kristo kɔɛ na ɔ kaa lese daa lee dukum man, te ɛ gyen mo nyi dukum kamase be doo ɔ man ya.

⁶Mena doo walaɛ kamase ɛn ɛn na Kristo dana noɔdokolon na, ɔ bee doo dukum keyɛɛ man bela ya. Kei nawolo nyi ɛn ɔ gyakaa ɔ ne yɛɛ dukum na, ɔ te naa ta Yesu Kristo ya te ɔ ba gyen ɔ dinɔ mo ya.

⁷Me bia kpaakpaa, ɛ na yela ɛlo ka beo ɛn do dukum keyɛɛ man ya. Nyaɛ ɛn n yɛɛ nombia kpaakpaa na, n gbɛɛɛnɛ tenɛ Wurubuaɛ siaman ngba mena keɛ Kristo gbɛɛɛnɛ tenɛ nɛ.

⁸Walaɛ ɛn ɔ gyakaa ɔ ne yɛɛ dukum na ɔ yɛɛ ɔbonsam walaɛ e, nawolo nyi ɔbonsam yɛɛ dukumyɛɛ e leenaɛ kewalaɛ keɛ pou. Kpene keɛ doo Wurubuaɛ bu ɛn be kɔɛ yena nyi, ɔ kɔɛ ɔ kaa wolɛɛ ɔbonsam tom.

⁹Walaɛ ɛn ɔ yɛɛ Wurubuaɛ bu e na, ɔ be doo dukum keyɛɛ man ya nawolo nyi Wurubuaɛ dinɔ doo ɔ man. Te ɔ be gyae waa tale gyakaa dukum keyɛɛ doo ya, nawolo nyi ɔ yɛɛ Wurubuaɛ bu e.

¹⁰Nnɛ te dɛɛ mo gyen baɛ be yɛɛ Wurubuaɛ bia na baɛ be yɛɛ ɔbonsam wui. Nyaɛ ɛn n bɛɛ yɛɛ kpene keɛ dei ya yaa nyaɛ ɛn n bɛɛ gyae n doo ya na n te yɛɛ Wurubuaɛ bu e ya.

¹¹Nombii keɛ ɛ be nyii leenaɛ debaɛ keɛ ɛ be lee Yesu Kristo di nɛ yena nyi "Dɛɛ gyae doɛa."

¹²Ɛ na yɛɛ ngba baleɛ ɛn bɛɛ baake e nyi Kani nɛ ya. Na Kani yɛɛ ɔbonsam walaɛ e te ɔ koo ɔ naabu. Wɔɛ doo te Kani koo ɔ naabu? Nawolo nyi ɛn Kani gbɛɛɛnɛ ba tenɛ Wurubuaɛ siaman ya, te ɔ naabu gbɛɛɛnɛ tenɛ.

¹³Mena doo me naabia, nyi tɛɛle kei doo balan ne kola ɛn na ɛ na yeli ke yɛɛ ɛn gyakolon ya.

- ¹⁴Da gyeŋ nyi daa dɔɔ de ta lee yeŋ man koŋ nyeedoŋ kekpaɔ man, nawolo nyi dɛɛ gyae dɔŋa dɔɔ. Walaŋ ŋon ɔ bɛɛ gyae ɔ dɔɔ ya na, ɔ sɛɛ ɔ doo yeŋ nyinmaa man.
- ¹⁵Nyaŋ ŋon n ne kɔla n dɔɔ na n yɛɛ awudiini e Wurubuaɛ siaman, te ɛ gyeŋ mo nyi awudiini kamase be dana nyeedoŋ kekpaɔ keŋ ya.
- ¹⁶Yesu Kristo ka mo ɔ nyee lee daa dɔɔ, te da gyeŋ mena keŋ kaboena nyi daa mo dɛɛ gyae de tebia. Mena dɔɔ kaboena nyi daa mo dɛɛ mo da nyeeɛa lee de tebia.
- ¹⁷Nyi akpaɔ ŋolo dana abɔɔ tɛɛle kei dɔɔ te ɔ naa nyi te hia ɔ dɔɔ, te ɔ bɛɛ lese ɔ sia yela e na sena te ɔtenate waa tale yako nyi Wurubuaɛ kegyae doo ɔ man?
- ¹⁸Me bia kpaakpaɔ, ɛ na fa dɛɛ mo nɔɔ yakaa gyae dɔŋa ya, mɔna ɛ yela dɛɛ yɛɛ deeli fa dɔŋa anokoare man.
- ¹⁹Kei ne gyae la ke yela dɛɛ gyeŋ nyi de yɛɛ Wurubuaɛ ŋon ɔ dana anokoare keŋ ne wui. Mena dɔɔ akpaɔ de konɔɔse de bu daa fɔɔ koran na, dɛɛ tale seŋ Wurubuaɛ siaman keŋ dɔɔ yee gyakolon ya.
- ²⁰Nawolo nyi Wurubuaɛ kela de konɔɔse te ɔ gyeŋ kpene kamase man.
- ²¹Me gyoona kpaakpaɔ, akpaɔ de konɔɔse bee bu daa fɔɔ ya na, dɛɛ tale seŋ Wurubuaɛ siaman keŋ dɔɔ yee kolo ya.
- ²²Te da sola e kpene kamase na dee nyin ke, nawolo nyi dee nyii ɔ dei te dɛɛ yɛɛ kpene keŋ ɔ ne gyae.
- ²³Kei yena kpene keŋ ɔ ne gyae nyi dɛɛ yɛɛ. Dɛɛ lee ɔ bu Yesu Kristo di, na dɛɛ gyae dɔŋa ŋgba mena keŋ ɔ be yako daa nɛ.
- ²⁴Walaŋ kamase ŋon ɔ ne nyii Wurubuaɛ dei na, ŋon na Wurubuaɛ nɔɔ yɛɛ dokolon. Wurubuaɛ felin ŋon ɔ ba mo do de man nɛ, yele la da gyeŋawɔ nyi daa na Wurubuaɛ nɔɔ yɛɛ dokolon.

1 Gyɔn 4

- ¹Me gyoona kpaakpaɔ, ɛ na lee walaŋ kamase ŋon ɔ kpa Wurubuaɛ felin ŋon doo ɔ man nɛ di yakaa yakaa ya. Mɔna ɛ kɛɛse ɔ nombia ŋan ɔ na wolo nɛ kɛɛ nyi ŋa lee Wurubuaɛ gyan? Nawolo nyi balan burum dɔŋ bee dii akɛɛɛ nyi be nombia ŋan bee kolosi nɛ lee Wurubuaɛ gyan.
- ²Nnɛ te ɛ ka mo gyeŋ nyi Wurubuaɛ felin ŋon doo ɔtenate man. Walaŋ kamase ŋon waa lee do yako nyi Yesu Kristo bese deniwalan koŋ tɛɛle kei dɔɔ nɛ, na Wurubuaɛ nombia ŋan walaŋ ŋonan ne kolosi nɛ yɛɛ anokoare.
- ³Te walaŋ ŋon ɔ bɛɛ lee nombii kei do na waa yako ke mena ya na, kenan na Wurubuaɛ nombia ŋan ɔtenate kpa ɔ ne kolosi nɛ yɛɛ dekara ke, nawolo nyi ke ta lee Wurubuaɛ gyan ya. ɔtenate yɛɛ Kristo kolare ŋon walaŋ e. Be wulaa yako ŋon Kristo kolala kɛwɔ kekɔŋ nombia, te debokeiman man gba be wulaa be kyaa tɛɛle kei dɔɔ.

- ⁴Me bia kpaakpaa, emɛɛ dɔɔ ɛ yɛɛ Wurubuarɛ biawɔ te ɛ te di akɛɛɛtena kɛwɔ dɔɔ. Ba te tale beo ŋon ya, nawolo nyi Wurubuarɛ felin ŋon ɔ dɔɔ ɛ man nɛ, ɔ kela Kristo kolare ŋon felin keŋ dɔɔ tɛɛle kei dɔɔ balan man nɛ.
- ⁵Mena akɛɛɛtena kɛwɔ dɔɔ be yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balanwɔ te tɛɛle kei dɔɔ agyuen te be dana, mena dɔɔ te tɛɛle kei dɔɔ balan ne nyii wɔ.
- ⁶Te daa dɔɔ de yɛɛ Wurubuarɛ biawɔ. Walan ŋon ɔ gyeŋ Wurubuarɛ nɛ ne nyii daa, te ŋon ɔ te yɛɛ Wurubuarɛ wui ya na ɔ bee nyii daa ya. Lee kei man te dɛɛ mo gyeŋ ban be nombia ŋan bɛɛ wolo nɛ ba lee Wurubuarɛ anokoarete ŋon gyaŋ, na ban be wui ba lee Wurubuarɛ kolare dekarate ŋon gyaŋ.
- ⁷Me gyoona kpaakpaa, ɛ fa dɛɛ gyae dɔŋa nawolo nyi dɔŋa kegyae kei lee Wurubuarɛ gyaŋ. ɛ man walan kamase ŋon ɔ ne gyae ɔ tebia na, ɔtenate yɛɛ Wurubuarɛ bu e te ɔ gyeŋ Wurubuarɛ mo.
- ⁸Walan kamase ŋon ɔ bɛɛ gyae ɔ tebia ya na ɔtenate ba gyeŋ Wurubuarɛ ya. Nawolo nyi kegyae pou nyee yena Wurubuarɛ.
- ⁹Nnɛ te Wurubuarɛ lesewɔ wola nyi ɔ ne gyae daa. Wurubuarɛ kpila ɔ bu dokolon koon ŋon ɔ dana nɛ kɔŋ tɛɛle kei dɔɔ, na dɛɛ ta ɔ dɔɔ nyin nyeedon kekpa.
- ¹⁰Nnɛ yena kegyae gbagba. Te yɛɛ nyi daa tangbɛɛ la gyae Wurubuarɛ nombia ya, mona ŋon gyae na daa te ɔ kpila ɔ bu te ɔ kaa moo ɔ wose deesi fa de nombiakumɛɛ. Te Wurubuarɛ tɛwɔ ke dɔɔ mo de nombiakumɛɛ nenan kyɛɛ daa.
- ¹¹Me gyoona kpaakpaa, nyi nnɛ te Wurubuarɛ gyae daa na kaboena nyi daa mo dɛɛ gyae dɔŋa mena.
- ¹²Dolo na ŋolo te naa ta Wurubuarɛ na ɔ sia ya, mona akpaa de gyae dɔŋa na daa na Wurubuarɛ nɔɔ te yɛɛ dokolon, nawolo nyi ɔ te yeli dɛɛ gyae dɔŋa ŋgba mena keŋ ɔ ne gyae nɛ.
- ¹³Lee ɔ felin ŋon ɔ ba mo do de man dɔɔ, da gyeŋ nyi daa na e dana nɔɔdokolon.
- ¹⁴Da te naa mo te dee di adanɛɛ nyi de kya Wurubuarɛ ŋon kpila na ɔ bu Kristo ŋon nyi ɔ kaa lee tɛɛle kei dɔɔ balan pou nyee.
- ¹⁵Walan kamase ŋon ɔ lee do te ɔ gyuuusu ɔ nɔɔ yako nyi Yesu yena Wurubuarɛ bu ŋon na, ɔtenate na Wurubuarɛ dana nɔɔdokolon.
- ¹⁶Da gyeŋ kegyae keŋ Wurubuarɛ ne gyae daa, mena dɔɔ de ta mo da wose lo kegyae kei dɔɔ. Kegye pou nyee yena Wurubuarɛ mena dɔɔ nyan ŋon n ne gyae Wurubuarɛ na n tebia na, emɛɛ na Wurubuarɛ dana nɔɔdokolon.
- ¹⁷Akpaa kegyae kei dɔɔ de man nideli ŋgba mena keŋ Wurubuarɛ ne gyae nɛ, na gyae ke yela wee keŋ Wurubuarɛ waa di tɛɛle kei dɔɔ balan pou nombia nɛ, dɛɛ tale seŋ ɔ siaman keŋ nyi dɔɔ yee kolo ya. Nawolo nyi da ke kyaa tɛɛle kei dɔɔ na, daa na e dana nɔɔdokolon.

¹⁸Nyi kegyae doo balan man na gyakolon bee doo be man ya. Nawolo nyi kegyae kpaakpaa ne gegi gyakolon. Walan non o gyen nyi baa won o dejele na non ne yee la. Mena doo walan non o ne yee nyi Wurubuarɛ waa won o dejele nɛ, na Wurubuarɛ kegyae ken be doo otenate man ngba mena ken Wurubuarɛ ne gyae nɛ ya.

¹⁹Dɛɛ gyae Wurubuarɛ na de tebia nawolo nyi non tangbɛɛ la gyae daa.

²⁰Akpaa n yako nyi "N ne gyae Wurubuarɛ" te n ne kola n doo na n yɛɛ dekarate e. Nawolo nyi nyan non n bɛɛ gyae n doo deniwalan non n ne naa e na n sia ya na, sena te n ke tale gyae Wurubuarɛ non n bɛɛ naa e ya nɛ?

²¹Mmaraa ken Kristo ba mo fa daa yena nyi, nyan non n ne gyae Wurubuarɛ na kaboena nyi nya gyae n doo mo.

1 Gyon 5

¹Walan kamase non waa leedi nyi Yesu yena Kristo non nɛ yɛɛ Wurubuarɛ bu e, te nolo ne gyae bu o kya nɛ na o ne gyae bu non mo baa.

²Akpaa dɛɛ gyae Wurubuarɛ te dee nyii o dei na, kei nawola la nyi dɛɛ gyae Wurubuarɛ bia.

³Akpaa de nyii Wurubuarɛ dei na, ken nawola la nyi dɛɛ gyae Wurubuarɛ te o mmaraase nan mo be tan don nyi doo tale di ne doo ya.

⁴Nawolo nyi Wurubuarɛ bu kamase te di don tɛɛle kei doo, te da ke lɛɛ Yesu Kristo di ye le la te de dii don tɛɛle kei doo.

⁵Amote ne gyae la waa tale di don tɛɛle kei doo? Dolo be kyaa ya, gyise walan non o be lɛɛ di nyi Yesu yena Wurubuarɛ bu non nɛ, non ne gyae la waa tale di don tɛɛle kei doo.

⁶Yesu Kristo yena walan non o be kon tɛɛle kei doo te boo so e Wurubuarɛ lon. Kenan wole na be gyoo e mataa opandan ken doo te o fatabo leewo leki. Mona na Wurubuarɛ lon kaagen te be soo e ya, o yengawo te o fatabo mo leewo leki. Wurubuarɛ felin non o yɛɛ anokoare felin e nɛ, ne diina nombii kei adanseɛ nyi ke yɛɛ anokoare.

⁷Mena doo aboo atooro kenja ne diina nombii kei adanseɛ.

⁸Wurubuarɛ felin non na lon ken na fatabo ken, te aboo atooro kenja pou ne sɛɛ donja.

⁹Deniwalan de di nombii wose man adanseɛ na dɛɛ lɛɛ ke do, mona Wurubuarɛ de di nombii wose man adanseɛ na ka kela deniwalan wui ken. Mena doo nan pou Wurubuarɛ be yako lee o bu non wose man nɛ kaboena nyi dɛɛ lɛɛ na do.

¹⁰Walan non o lɛɛ Wurubuarɛ bu non di nɛ, na o gyen o konoo man nyi adanseɛ nombii ken yɛɛ anokoare. Te nyan non n bɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ di ya na n ta besena e dekarate. Nawolo nyi n bɛɛ lɛɛ adanseɛ ken Wurubuarɛ be dii lee o bu non wose man nɛ di ya.

- ¹¹Nombii keŋ Wurubuaɛ be yako yena nyi ɔ te fa daa nyeedoŋ kekpaɔ, te ɔ bu ŋon doo te dɛɛ ta na dee nyiŋ mena nyeedoŋ kei.
- ¹²Lee mena doo walaŋ kamase ŋon ŋon na Wurubuaɛ bu ŋon dana noodokolonɛ, ɔ dana mena nyeedoŋ kei. Te walaŋ kamase ŋon ŋon na Wurubuaɛ bu ŋon be dana noodokolonɛ ya na, ɔ be dana mena nyeedoŋ kei ya.
- ¹³Mɛɛ ŋmarase keŋa maa fa ɛmɛɛ baŋ ɛ be lɛɛ Wurubuaɛ bu ŋon di nɛ, na ɛ ke nyiŋ gyenɛ nyi ɛ dana nyeedoŋ kekpaɔ keŋ.
- ¹⁴Lee mena doo kpene kamase keŋ dɛɛ sola e na de bɛɛ lo wɔɛ ya, nawolo nyi da gyenɛ nyi akpaɔ da sola e te ke yɛɛ ɔ kegyaebii man na waa yɛɛ fa daa.
- ¹⁵Akpaɔ da gyenɛ nyi da sola e kolo ke gbɛɛ doo te ɔ ne yɛɛ fa daa na, kenanɛ na da gyenɛ nyi de nyiŋmaa te kaŋ ŋan doo sola e nɛ.
- ¹⁶Akpaɔ n naa n doo ne yɛɛ dukum keŋ be gyae ke tira ŋon na Wurubuaɛ nsana kekpaɔ ya nɛ, sola Wurubuaɛ fa e. N sola Wurubuaɛ fa e nɛ, waa fa e nyeedoŋ kekpaɔ. Baŋ be dukum be gyae ke yela baŋ na Wurubuaɛ nsana ke tira kekpaɔ ya nɛ baŋ yaa me dana. Mɔna dukum daale kyaa keŋ ŋolo de yɛɛ na, gyae ke tale tira walaŋ ŋonanɛ na Wurubuaɛ nsana kekpaɔ. Na walaŋ ŋon waa yɛɛ dukum kei dinoo yaa me kpa yaa sola Wurubuaɛ fa e ya.
- ¹⁷Dan pou walaŋ ne yɛɛ te be dei ya nɛ yɛɛ dukum ke, mɔna nombiakumɛɛ ŋaale kyaa keŋ ŋe bee tira walaŋ na Wurubuaɛ nsana kekpaɔ ya.
- ¹⁸Da gyenɛ nyi Wurubuaɛ bu kamase bee doo dukum keyɛɛ man ya, nawolo nyi Wurubuaɛ bu ŋon ne gyee e mena doo ɔbɔnsam be gyae waa tale nyiŋ e ya.
- ¹⁹ɔbɔnsam ne di doŋ tɛɛle kei pou balanɛ doo, mɔna daa doo da gyenɛ nyi de yɛɛ Wurubuaɛ biawo.
- ²⁰Da gyenɛ mo nyi Wurubuaɛ bu ŋon te koŋ kaa yela de ta gyenɛ Wurubuaɛ gbagba ŋon. Keŋ daa na ɔ bu Yesu Kristo dana noodokolonɛ doo, daa na Wurubuaɛ gbagba kei mo dana noodokolonɛ. Don waagenɛ yena Wurubuaɛ gbagba ŋon ɔ ne fa deniwalanɛ nyeedoŋ kekpaɔ keŋ.
- ²¹Me bia kpaakpaɔ, ɛ woŋ ɛ wose lee beɛneŋ ɔsom man.

2 Gyɔn

2 Gyɔn 1

¹Maŋ ε kegyia Gyɔn ne ŋmarasena tɔne kei mee yelee εmεε Kristotena baŋ ε kyaa botɔɔ nε. Mεε gyae ε nombia nideli lee me konɔɔ man. Mɔna na maagenɛ ne gyae na ε nombia mena ya, baŋ pou ba gyeŋ anokoare keŋ Wurubuaɛ ba lese wola nε mɔ ne gyae ε nombia.

²Anokoare keŋ doo de man nε dɔɔ te dεε gyae ε nombia mena. Mena anokoare kei gyae ke doo de man kekpaɔ.

³De kεε yεε kpene keŋ Wurubuaɛ ne gyae te dεε gyae dɔŋa mɔ nε, de kya Wurubuaɛ na ɔ bu Yesu Kristo baa mo be berεε boele daa na baa wii de waraŋase na baa fa daa wosefεereŋ.

⁴Dana maŋ gyɔŋ nideli ŋgba mɔɔ naa ε man baale ne sila anokoare keŋ, ŋgba mena keŋ de kya Wurubuaɛ ŋon ba wola daa nε.

⁵Kristotena, mεε waase ŋon bo ε yela dεε gyae dɔŋa. Kei te yεε nyi mmaraa wole yaa mεε ŋmarase mee yelee ŋon ya. De wulaa da gyeŋ mena mmaraa kei lee debaŋ keŋ dɔɔ lee Kristo di nε.

⁶Wurubuaɛ kegyae gbagba yena ŋgba dee di ɔ mmaraase dɔɔ. Wurubuaɛ mmaraa keŋ ɔ be fa daa lee kewalaŋ keŋ yena nyi dεε gyae dɔŋa.

⁷Akεrεetena burum te yaasee gyoo tεεle keŋ dɔɔ te be dɔŋεε bεε beo balanɛ. Be dɔŋεε bεε yako nyi Yesu Kristo ta bese deniwalaŋ koŋ tεεle kei dɔɔ ya. Walaŋ kamase ŋon ɔ ne yako mena nombia keŋa dinɔɔ na ɔ yεε Kristo kolare dekarate ŋon walaŋ e.

⁸Mena dɔɔ ε deke ε wose nideli, na kpene keŋ dɔɔ ε ne sila Wurubuaɛ nε ba lee ε nyiŋmaa man ya, na Wurubuaɛ kenyiŋ tɔ ŋon kom pou.

⁹Walaŋ ŋon ɔ bee sila nombia ŋan Kristo ba wolo nε ŋaagenɛ ya te ɔ na mo ɔ wui ŋaale kpu nε, na ŋon na Wurubuaɛ be taŋ nɔɔdokolonɛ ya. Te walaŋ ŋon ɔ ne sila nombia ŋan Kristo ba wolo nε ŋaagenɛ na, ɔtenate na de kya Wurubuaɛ na ɔ bu Yesu Kristo dana nɔɔdokolonɛ.

¹⁰Mena dɔɔ akpaɔ ŋolo de koŋ ε gyaŋ te ɔ na wola kawola daale keŋ ke yεε kpoo lee keŋ Kristo ba wola daa nε na, ε na lee ɔtenate see ε gyaŋ ya te ε na do e nɔɔ gba ŋgba Kristo walaŋ nε ya.

¹¹Walaŋ kamase ŋon ɔ lee e na ɔ kpue na e ɔ nombiakumεε keyεε man.

¹²Me dana nombia burum maa yako ŋon, mɔna me bεε gyae maa ŋmarase ŋa yelee ŋon ya, nawolo nyi me loo doo nyi maa koŋ kaa naa ŋon na dεε kyaa kolosi. Keŋ ne gyae la ke yela dee di gyɔŋ nideli.

¹³ε tebia Kristotena baŋ be kyaa kebo nε na do ŋon nɔɔ nideli.

3 Gyɔn

3 Gyɔn 1

¹Maŋ kegɔia Gyɔn ŋon ne ŋmarasena tone kei mee yeleɛ nyan me gyoo kpaakpaa Gayose ŋon mɛɛ gyae neŋ lee me konɔɔ man nɛ.

²Me gyoo kpaakpaa, mɛɛ fane nyi kpene kamase dɛɛ de fa neŋ, na n ke kyaa wosedon man ŋgba mena keŋ n doŋɛ Kristo gbɛneŋ dɔɔ nideli nɛ.

³Yɛɛ maŋ gyon debaŋ keŋ de tebia Kristotena baale be koŋ kaa yako maŋ nyi n dana anokoare keŋ man nideli debaŋ kamase nɛ. Te maŋ gbagba mo ma gyen nyi n doŋɛ anokoare keŋ man nideli.

⁴Kolo bɛɛ yɛɛ maŋ gyon nideli ŋgba me nyii nyi me bia silana anokoare keŋ nɛ ya.

⁵Me gyoo kpaakpaa, n dana anokoare ŋgba mena keŋ n ne kɛɛ da loŋtona Kristotena dɔɔ na baŋ gba be yɛɛ ŋɔlawo nɛ.

⁶Be man baale te yako daa Kristotena baŋ de kyaa kɛbo nɛ mena keŋ n ne gyae balan. Be koŋ bee gyu na, yɛɛ kakyen na n ka lese n konɔɔ man lo wo gbɛɛ, ŋgba mena keŋ Wurubuaɛ ne gyae nɛ.

⁷Nawolo nyi lee Kristo yele man dɔɔ te be doŋɛ, te boɔ ne lɛɛ kolo lee baŋ ba te yɛɛ Kristotenawo ya nɛ gyan ya.

⁸Mena dɔɔ daa Kristotena te kaboena nyi dɛɛ tela balan kɛwo dinɔɔ nideli, na daa na wo ke yɛɛ noɔdokolon na dee nyin yako anokoare nombia ŋan Wurubuaɛ ba lese wola nɛ fa balan.

⁹Ma te tangbɛɛ ŋmarase tone yeleɛ ɛmɛɛ Kristotena baŋ ɛ kyaa botɔɔ nɛ, mona Dioterefese bɛɛ mo nombia ŋan moɔ ŋmarase yeleɛ ŋon nɛ yɛɛ kolo ya. Nawolo nyi o kegyaebii yena nyi ŋon ke yɛɛ ɛ siamante.

¹⁰Mena dɔɔ akpaa me koŋ na maa lese nombia ŋan o ne yɛɛ nɛ pou deɔɔ. O doŋ o ne di akerɛɛ wolɛɛ da yele. Keŋa pou bɛɛ baa e ya, kenan wole na o ne bɛɛ de tebia Kristotena baŋ be doŋɛ bɛɛ yako Wurubuaɛ nombia nɛ keɛɛ. Te o ne to baŋ bɛɛ gyae baa lee wo nɛ gbɛɛ, te o ne gegi wo gba lee Kristotena baŋ man.

¹¹Me gyoo kpaakpaa, na kaseɛ dukum keyɛɛ ya mona kaseɛ deeli keyɛɛ. Nyan ŋon n ne yɛɛ deeli na, n yɛɛ Wurubuaɛ bu e, te nyan ŋon n ne yɛɛ dukum na n ba gyen Wurubuaɛ ya.

¹²Walaŋ kamase ne di adanseɛ lee Demetiriyu wose man nyi o yɛɛ walaŋ kpaakpaa e. Te mena keŋ o ne sila Wurubuaɛ anokoare keŋ nɛ nawolo nyi o yɛɛ walaŋ kpaakpaa e. Te daa gbagba mo ne di adanseɛ lee o wose man nyi o yɛɛ walaŋ kpaakpaa e, te ɛ gyen nyi nombia ŋan pou dɛɛ yako nɛ yɛɛ anokoare.

¹³Me dana nombia burum maa yako neŋ, mōna me bēē gyae maa ŋmarase ŋa do tōne man ya.

¹⁴Me loo doo nyi maa kōŋ kaa naa neŋ weeya ala keŋa. Wurubuarē waa fa neŋ wosefēereŋ. N tebia baŋ be kyaa kebo nē pou na do neŋ nōō. Do de tebia baŋ pou be kyaa botōō nē walaŋ kamase nōō fa maŋ.

Gyuudi

Gyuudi 1

¹Tone kei lee man Gyuudi non me yee Yesu Kristo tobaale e, te me kegyia yena Gyemisi ne gyan. Mee nmarase ke mee yele Kristotena ban pou de kya Wurubuaere ne gyae wo te o be baake wo te Yesu Kristo ne kee be doo ne.

²Mee fane nyi Wurubuaere waa wii e waranase na waa fa non wosefeere, na waa yela balan kegyae ke doo e man nideli.

³Me gyoonaa kpaakpaa, nafa me gyaewo nideli nyi maa nmarase non lee nyeedon ken daa na non be nyim ne wose man. Mona me naawo nyi kaboena nyi maa nmarase sola non nyi yaa yee kakyen sen kenken e keleedi ken man, na balan kena nyi nombia nan doo yako non ne yee ampan. Wurubuaere ta mo mena nombia kena do o balan nyinmaa man karatete dokolon kekpaakekpaa.

⁴Nombiakumeyera baale te nyin gbeye weelee kaa gyoo e man. Be donye bee tulii Wurubuaere nyeedon nombia nan o ba mo boele daa ne, na baa nyin gbeye yee kewolee nombia. Ba te bee de Gbengyoo Yesu Kristo dokolon koon non, non waagen yena de gyoo na de Gbengyoo ne. Wurubuaere nombia anmarasen see nan wulaa kolosiwo lee dejele kewon ken doo daa na wo ne wose man.

⁵Ma gyen nyi e wulaa e gyen nombia kena man mona mee gyae maa toose non nyiaa, de Gbengyoo Wurubuaere lese o balan lee Igyipite tee man, mona wole wole na o koe ban pou ba te lee e di ya ne.

⁶Mee gyae maa toose non bela nyiaa, deban ken Wurubuaere kpilala ban be kyaa adido ne te tale kyan be kegyiiri na be dasenae ken Wurubuaere ba mo fa wo ne man nideli ya te boo lee ke wole ne, Wurubuaere doo wo agbaraagbaraase man kekpaakekpaa, nyi baa doo ditiye ken te yee nsendee ya ne man. Botoo te baa doo kelii wee ken Wurubuaere waa di be nombia ne.

⁷Mena ke te Sodom na Gomora na donose nan pou be kilisi na gyanee ne man balan naa diyem boalan man. Nawolo nyi ba moo ba wose do kafon na nombia nkarankaran nan ne tan keyako ya ne keyee man. Wurubuaere moo kei baa fee daa kyoola na dee gyen nyi, ban pou baa yee mena nombiakumee kena dinoo ne, baa naa diyem nideli boalan ken ke bee yem ya ne man.

⁸Mena te mena balan kumee ban boo nyin gbeye weelee kaa gyoo e man ne doo. Bee beo doosi dose nan ne fa wo don nyi baa yee nombia nkarankaran mo do ba wose ayimee ne, te boo ne kee nyi Wurubuaere dana don be doo ya. Mena ke te bee kolosi nombiakumee gyakaa Wurubuaere kpilala ban be dana gyoorobiiri ne doo.

⁹Mona Wurubuaere kpilale kegyia non bee baake e nyi Maekete ne gba te yee mena ya. Nawolo nyi deban ken non na obonsam ne wonnee Mosesi woo doo koran ne, o te tale gyoo konoo yako nombiikum daale tia obonsam ya, mona o yako e bo nyi "De Gbengyoo Wurubuaere waa won n dejele."

¹⁰Mɔna mena balan kewɔ dɔɔ nombia ɲan bɔɔ gyen ɲe man ya na, bɛe yako bo nyi ɲa be dana tɔnɔɔ ya te bɛe yɛe be nombia mɔ bo ɲgba wonembia nɛ ken nyansa be doo ke man ya. Kpene ken de kɔɲ ba nyee man na ken te bɛe yɛe. Mena nombia kenja ne wɔlee na wɔ.

¹¹Mena balan benan baa laako. Nawolo nyi be ta mo balee ɲon bɛe baake e nyi Kani nɛ gbɛnenɛ kumɛɛ nawɔɔ, te kɔba dɔɔ be ta mo ba wose do gbɛnenɛ kumɛɛ man ɲgba mena ken balee ɲon bɛe baake e nyi Baalam be yɛe nɛ. Be ta koro sen tia Wurubuarɛ ɲgba mena ken balee ɲon bɛe baake nyi Kora be yɛe nɛ. Mena dɔɔ ban mɔ baa yekee ɲgba Kora ɲonan nɛ.

¹²Akpaa ɛ gyanɛe te ɛ yɛe nɔɔdokolon ɛ ne di weenɛ te mena balan benan kpue ɛ man na, be yɛe ɲgba abɔɔ kumɛɛ ɲan kyakaleɛ ɛ man te ɲɛe wɔlee ɲon nɛ. Bɛe gyuen ban baagenɛ wui bo te bɛe ɲmaa weenɛ ken bɛe yɛe wɔ desɛɲ ya. Be yɛe ɲgba ɲɔma ɲan felin dana ɲa ne kyengbenɛ te ɲɔɔ na mo ɔga kɔɲ ya nɛ. Be yɛe ɲgba daase ɲan ɲe bɛe see bia deban ken kaboena nyi ɲe dɛɛ se ya, te bɔɔ kulu ɲan na ɲa lila te ɲɔɔ yem kekpaakekpaa nɛ.

¹³Be yɛe ɲgba epo lon ken felin ne gyɔɔ gyu bese gyɔ kɔɲ nɛ. Ba desɛɲ nombia ɲan bɛe yɛe nɛ, yɛe ɲgba afofo na ayimɛɛ ɲan epo ne gyɔɔ lese ɲa see dekenken dɔɔ nɛ. Be yɛe ɲgba kyolobii ken kɔɔ na sem debodokolon ya nɛ, te ba dekyae yena ditiɲtɛɛ tuum ken Wurubuarɛ be desina see wɔ kekpaakekpaa nɛ man.

¹⁴Mena balan kumɛɛ kewɔ wose man nombia te Wurubuarɛ tɛɛwɔ Enɔke ɲon ɔ gyakaa Adam dɔɔ kalola kegyakaare man nyetoorote nɛ dɔɔ yako see nyiaa, "Ɛ kɛɛ de Gbɛngyoo Wurubuarɛ ne kɔɲ. Don na balan kakpon kakponse ban ɔ be baake wɔ te ɔ be desina wɔ see fa ɔ wose, ken ɲolo be tale kala wɔ ya nɛ ne kɔɲala.

¹⁵Waa kɔɲ kaa di balan pou nombia na waa bu balan kumɛɛ ban fɔɔ lee be nombiakumɛɛ ɲan pou bɔɔ yɛe, na nombiakumɛɛ ɲan bɔɔ kolosi tia ɲon Wurubuarɛ ne dɔɔ."

¹⁶Mena balan kumɛɛ kewɔ yɛe balan ban bɛe toron deban kamase, te deban kamase mɔ na bɛe nyin nombiikum lee balan wose man. Nombia nkaranɲan ɲan ban gbagba ne gyae nyi baa yɛe nɛ te bɛe yɛe. Bɛe wola ba wose te bɛe mo nɔɔwoya gyon nyinan beo balan na baa mo nyin ba wose.

¹⁷Mɔna me gyooona kpaakpaa, ɛ tɔɔse kpene ken de Gbɛngyoo Yesu Kristo kpilala ban be yako see kaalan nɛ.

¹⁸Be yakowɔ nyiaa, "Tɛɛle kei da benaa kɔ ɔto na, balan baale baa kɔɲ na be kaa mo Wurubuarɛ nombia ɲan kulu ɲon. Mena balan benan baa yɛe ban gbagba kegyaebii bo, na Wurubuarɛ kegyaebii te baa yɛe ya."

¹⁹Mena balan kewɔ yena balan ban bɛe wɔlee balan nsana nɛ. Ban gbagba kegyaebii te bɛe yɛe te Wurubuarɛ felin be doo be man ya.

²⁰Mɔna me gyooona kpaakpaa, emɛɛ dɔɔ ɛ mo Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ŋan ɛ be lɛɛ di nɛ do dɔŋa kakyeŋ, na ɛ ke tale seŋ keŋkeŋ ɛ keɛɛdi man. Ɛ fane lee Wurubuarɛ felin ŋon dɔŋ man.

²¹Debaŋ keŋ ɛ kyaa ɛ ne daa wee keŋ de Gbeŋgyoo Yesu Kristo waa bese koŋ, na ɔ kaa wii de waraŋase na waa mo daa gyoo de kaa kyaa ɔ gyan kekpaakekpaa nɛ, ɛ mo Wurubuarɛ balan kegɔae keŋ kyaa na dɔŋa.

²²Ɛ wii balan baŋ bɔɔ gyeŋ be dasɛŋae Kristo man nideli ya nɛ waraŋase, na ɛ ka do wo kakyeŋ.

²³Ɛ woŋ balan baŋ bee gyoo boalan man lese na ɛ ke lɛɛ ba nyee. Balan baale mo kyaa na, nombiakumɛɛ ŋan baŋ gbagba ne gɔae nɛ te bɛɛ yɛɛ. Kaboena nyi yaa wii be waraŋase, mɔna ɛ kɛɛ ɛ wose dɔɔ nideli keŋ nyi bɔɔ mo be nombiakumɛɛ ŋan kyanɛe ŋon ya.

²⁴Ɛ yela dɛɛ lese Wurubuarɛ yele nawolo nyi ŋon danaana dɔŋ keŋ waa tale kyo daa na dɔɔ yo gbɛɛ ya. Don ne gɔae la waa tale gberaa ayimɛɛ kamase lee da wose man, na waa yela dɛɛ tale mo gyoo kaa seŋ ɔ siaman ɔ gyoorobiiri keŋ man.

²⁵Ɛ yela dɛɛ ta de Gbeŋgyoo Yesu Kristo dɔɔ lese Wurubuarɛ yele, nawolo nyi ŋon waagen kooŋ yɛna Wurubuarɛ na da nyeeɛɛɛɛ. Don waagen kooŋ yɛna gyoo te ŋon waagen kooŋ danaana dɔŋ kpene kamase dɔɔ leenaŋ gyanɔba gyanɔba keŋ, na gyeŋ wee kei na weeya akan ŋan pou kekpaakekpaa. Amen.

Kalesewola

Kalesewola 1

¹Nombia ɲan doo tɔne kei man nɛ, Wurubuarɛ moona ɲa fa ɔ bu Yesu Kristo nyi waa lese ɲa wola ɔ balan, na baa nyiɲ gyɛɲ nombia ɲan gyae kekɔɲ weeya kɛɲa man nɛ. Kɛɲte Kristo kpila ɔ kpilale lee adido te ɔ kaa lese mena nombia kɛɲa wola maɲ ɔ tobaale Gyɔn.

²Te maɲ Gyɔn mɔ ɲmarase nombia ɲan pou maɲ gbagba be naa na me sia nɛ see. Mee di adanseɛ nyi nombia kɛɲa yɛɛ Wurubuarɛ nombia ɲan Yesu Kristo ba lese wola maɲ nɛ.

³Walaɲ kamase ɲon ɔ kala tɔne kei man nombia fa balan na, ɲon na nyeebam. Te balan baɲ mɔ bee nyii tɔne kei man nombia te bee di ɲe dɔɔ nɛ, baɲ na nyeebam. Nawolo nyi debaɲ kɛɲ mena nombia kɛɲa pou gyae ke kɔɲ nɛ ta benaa.

⁴Maɲ Gyɔn ne ɲmarase na tɔne kei mee yeleɛ Kristotena akpiise nyetooro ɲan pou ɲe kyaa Esia tɛɛle man nɛ. Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa te ɔ wulaa ɔ kyaa lee gyangba gyangba kɛɲ te waa kyaa kekpaakekpaa nɛ, na ɔ felɲ ɲon ɔ dana doɲse nyetooro te ɔ seɲɛɛ ɲon Wurubuarɛ gyooro gbeli kɛɲ siaman nɛ, baa mo be bɛrɛɛ boele ɲon na baa fa ɲon wosefɛɛɛɲ.

⁵Yesu Kristo mɔ waa mo ɔ bɛrɛɛ boele ɲon na waa fa ɲon wosefɛɛɛɲ. Don yɛna walaɲ ɲon ɔ ne di ɔ nombia dɔɔ, te ɔ ne di Wurubuarɛ wose man adanseɛ anokoare gbɛɛ. Don yɛna walaɲ gyangbate ɲon ɔ be tangbɛɛ foɲ lee yɛɲ man, te ɲon mɔ ne diina gyoori tɛɛle kei dɔɔ gyoonɛɲ pou dɔɔ. ɔ ne gyae daa nideli mena dɔɔ te ɔ yɛɲawɔ kyɛɛkee ɔ fatabo leki mo lɛɛ daa lee de nombiakumɛɛ pou man.

⁶ɔ ta mo daa kpu ɔ gyoori kɛɲ man, na dee di gyoori kpu na e. Te ɔ see daa saere na dɛɛ som de Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ ɲon ɔ yɛɛ ɔ Wurubuarɛ na ɔ kya e nɛ. Don Yesu Kristo kaboela na gyoorobiiri te ɔ dana doɲ kekpaakekpaa. Amen.

⁷Ɛ kɛɛ, ɔ doɲ ɲoma man ɔ ne kɔɲ! Walaɲ kamase waa naa e na ɔ sia, te balan baɲ gba bɔɔ sɔɔ e apia nɛ baa naa e. Te lee ɲon dɔɔ deise pou balan baa kyaa walaɲsa man. Mena ne gyae la kekɔɲ. Amen.

⁸De Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa te ɔ wulaa ɔ kyaa lee gyangba gyangba, te waa kyaa kekpaakekpaa kɛɲ ɲon yɛna doɲ pou nyee nɛ kpa nyiaa, "Maɲ yɛna gyangbate na ɔtomante."

⁹Maɲ Gyɔn ɲon me yɛɛ ɛ dɔɔ Kristo baale e nɛ ne ɲmarase na tɔne kei. Lee kɛɲ me silana Kristo dɔɔ, daa na ɲon pou nyiɲa na konɔɔ te dɛɛ naa diyem kɛɲ balan baɲ be doo ɔ gyoori kɛɲ man ne naa nɛ. Nawolo nyi kɛɲ mɔɔ kolosi Wurubuarɛ nombia ɲan te mɔɔ di Yesu Kristo wose man adanseɛ dɔɔ, te be fuɲa maɲ kelo tɛɛlebii kɛɲ loɲ be kilisi ke gyaɲɛ te bɛɛ baake ke nyi Patimose nɛ dɔɔ.

¹⁰De Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ ɔsom wee daale nɛ, Wurubuarɛ felɲ ɲon kaa gyooɔ me man nideli te me nyii woya ɲaale me wole kɛɲkɛɲ ɲgba kabere te ba wolawɔ nɛ.

¹¹Ken̄te woya ɲan yako maɲ nyiaa, "Ɔmarase kpene kamase ken̄ n ne naa ne do t̄one man, na n ka mo t̄one ken̄ yele Kristotena akpiise nyetooro ɲan ɲe kyaa Esia t̄eele man ne. Don̄ɔse ɲan man akpiise ɲenan̄ kyaa ne yena, Efeso na Simaena na Pegamum na Tiatira na Saadise na Filadefia na Loadisia."

¹²Bot̄ɔ te ma besenaa ma wose na maa k̄ee walaɲ ɲon ɔ ne kolosi na maɲ ne. Me kabesena ma wose ne, te me naa nyeela nyetooro ɲaale. K̄oba yayam te ba moowo ȳee ɲa, te b̄ee mo kanease bo gyakaa ɲe d̄ɔɔ.

¹³Me k̄ee na kolo seɲee la nyeela nyetooro ɲan nsana nsana ɲgba deniwalan̄ ne. ɔ doona kegba wurikyim t̄ɔ ɔ naw̄ɔ pou, te ɔ moo k̄oba yayam ab̄ɔɔ kpan̄ karase ɔ kon̄ɔ man.

¹⁴ɔ nyee wolosee pareparepare ɲgba akaralee ne, te ɔ siabia m̄ɔ ne ɲalakee ɲgba boalan̄ laakem ne.

¹⁵ɔ naw̄ɔ ne ɲalakee ɲgba ba moo nyeele bo do boalan̄ man kyalase ke ne, te ɔ woya m̄ɔ ne seree ɲgba boo wuu laa ne lam ne.

¹⁶Na ɔ dana kyolobiise nyetooro ɔ dunolun̄ nyin̄maa man, te yoosila ken̄ ke ȳee sia na wole te k̄ee bee nideli ne tosee ɔ nooman. Na ɔ siagb̄ee m̄ɔ ne ɲalakee ɲgba weese ne gȳɔ la kpalala ne.

¹⁷Ma kena e ne, ma soo ma wose lo ɔ naw̄ɔt̄ee ɲgba ma yeɲae ne. Ken̄te ɔ moo ɔ dunolun̄ nyin̄maa gyakaa me d̄ɔ te ɔ yako maɲ nyiaa, "Na yee ya. Maɲ yena gyangbate na ɔtomante ɲon.

¹⁸Maɲ yena walaɲ ɲon me kyaa ne. K̄ee, ma yeɲaw̄ kaalan̄ m̄ona nen̄ee me kyaa kekpaakekpaa. Te me dana don̄ yey na woyadee pou d̄ɔɔ.

¹⁹Mena d̄ɔ ɲmarase nombia ɲan n ne naa ne pou see. Ɔmarase ɲan pou ɲe kyaa debokeiman, na ɲan pou ɲe gyae kek̄ɔn wole wole ne see.

²⁰Kyolobiise nyetooro ɲan n be naa me dunolun̄ nyin̄maa man, na nyeela nyetooro ɲan b̄ɔ mo k̄oba yayam ȳee ɲa te b̄ee mo kanease gyakaa ɲe d̄ɔ ne, mena ab̄ɔ ɲenan̄ ȳee nombia aweesen̄ ɲa. Te kpene ken̄ ɲa seɲee fa yaa m̄ee gyae maa wola nen̄ ne. Kyolobiise nyetooro ɲan seɲee fa kegyiise ban̄ ba seɲee Kristotena akpiise nyetooro ɲan ɲe kyaa don̄ɔse nyetooro ɲan siaman ne. Te k̄oba yayam nyeela nyetooro ɲan b̄ee mo kanease gyakaa ɲe d̄ɔ ne m̄ɔ seɲee fa Kristotena akpiise nyetooro ɲan."

Kalesewola 2

¹Ken̄te ɔ besew̄ yako maɲ Gyon bela nyiaa, "Ɔmarase nombia ken̄a yele Kristotena ban̄ be kyaa Efeso don̄ɔ man ne be kegyia ɲon. Yako e nyiaa. Nne yaa maɲ walaɲ ɲon me dana kyolobiise nyetooro me dunolun̄ nyin̄maa man, te me don̄ee nyeela nyetooro ɲan b̄ɔ mo k̄oba yayam ȳee ɲa te b̄ee mo kanease gyakaa ɲe d̄ɔ ne nsana nsana ne yako.

²Ma gyeŋ ɛ nombia ayɛɛsa. Ɛ ne kyaŋ ɛ wose yɛɛ tom, te ɛ ne nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ ɛ kayeyɛɛ man. Ma gyeŋ nyi ɛ beɛ mo ɛ wose do na balan kumɛɛ ya. Ɛ ta gyoo balan baŋ beɛ beo baake ba wose nyi be yɛɛ Kristo kpilalawɔ nɛ wose man kɛɛ, te ɛ naawɔ nyi be yɛɛ akɛɛɛtenawɔ.

³Lee mena keŋ ɛ be lɛɛ maŋ di dɔɔ ɛ nyiŋa konɔɔ seŋ keŋkeŋ naa diyem, keŋ ɛ wose te yɔkɔse ŋon na ɛ ka lee me wole ya.

⁴Mɔna nombii dokolon keŋ mɔɔ naa lee ɛ wose man keŋ be dei ya yɛna nyiaa, balan kegyae keŋ doo ɛ man lee kewalan keŋ ɛ be lɛɛ Kristo di nɛ, ta lee ɛ man.

⁵Mena dɔɔ ɛ tɔɔse botɔɔ keŋ nafo ɛ seŋɛɛ pɛte ɛ ba lee ɛ wole nɛ. Ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛɛneŋ kumɛɛ man na ɛ ke kɔŋ Wurubuarɛ gyaŋ, na ɛ ke yɛɛ abɔɔ ŋan nafo ɛ ne yɛɛ kewalan keŋ nɛ. Nyi akpaa ɛ te kyɛɛkee ɛ dinɔɔ ya nɛ, maa kɔŋ kaa gate dan keŋ dɔɔ ɛ kanea keŋ gyakaa nɛ lee ke dasɛŋae man.

⁶Mɔna nombii dokolon keŋ ɛ ne yɛɛ te ke dei me gyaŋ yɛna nyi, ɛ ne kɔla Nikolaitena nombia ayɛɛsa ŋgba mena keŋ maŋ mɔ ne kɔla ŋa nɛ.

⁷Walan kamase ŋon ɔ dana deŋele anenyiiŋ dei nɛ, waa see deŋele na waa nyii kpene keŋ Wurubuarɛ felii ŋon ne kolosi fa Kristotena baŋ nɛ. ɔ kpa nyiaa, walan kamase ŋon ɔ sem keŋkeŋ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou dɔɔ nɛ, maa fa ɔtenate gbɛɛ na waa di nyeedon dan keŋ ka seŋɛɛ Wurubuarɛ gyaŋ botɔɔ keŋ beɛ baake nyi Paradiso nɛ bia.' “

⁸Keŋte ɔ besewɔ yako maŋ nyiaa, "Ɔmarase nombia keŋa yeleɛ Kristotena baŋ be kyaa Simaena donɔɔ man nɛ be kegyia ŋon. Yako e nyiaa. 'Nne yaa maŋ walan ŋon maŋ yɛna gyaŋgbate na ɔtomante, te mɔɔ yem te mɔɔ bese foŋ lee yeŋ man nɛ ne yako.

⁹Ma gyeŋ nombia ŋan be yala ŋon na kayeyɛɛ keŋ ɛ na yeyɛɛ. Ma gyeŋ mɔ nyi ɛ yɛɛ ayematenawɔ, mɔna Wurubuarɛ gyaŋ na ɛ te yɛɛ ayematenawɔ ya. Ma gyeŋ nombiakumɛɛ ŋan balan ne kolosi lee ɛ wose man. Mena balan benaŋ ne baake ba wose nyi be yɛɛ Gyudatenawɔ, mɔna ke yɛɛ dekara ke. N kɛɛ na be yɛɛ ɔbɔnsam balanwɔ.

¹⁰Ɛ na yeli kayeyɛɛ keŋ gyae kaa kɔŋ ɛ dɔɔ nɛ ka do ŋon gyakolon ya. Mɛɛ yako ŋon baa nyiaa, ɔbɔnsam waa yela baa kyaŋ ɛ man baale keto deni na waa mo kɛɛse ŋon kɛɛ. Ɛ kena diyem menɛɛ weeya kufu. Nyi akpaa ke yɛɛ yeŋ ke koran na, ɛ seŋ keŋkeŋ kelii ɔto. Akpaa ɛ yɛɛ mena na, maa mo nyeedon kekpaɔ tɔ ŋon kom.

¹¹Walan kamase ŋon ɔ dana deŋele anenyiiŋ dei nɛ, waa see deŋele na waa nyii kpene keŋ Wurubuarɛ felii ŋon ne kolosi fa Kristotena baŋ nɛ. ɔ kpa nyiaa, walan kamase ŋon ɔ sem keŋkeŋ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou dɔɔ nɛ, ɔtenate be gyae waa tekaa yeŋ yeŋ bolate keŋ bela ya.' “

¹²Keŋte ɔ besewɔ yako maŋ bela nyiaa, "Ɔmarase nombia keŋa yeleɛ Kristotena baŋ be kyaa Pɛgamum donɔɔ man nɛ be kegyia ŋon. Yako e nyiaa. 'Nne yaa maŋ walan ŋon me dana yoosila sia na wole keŋ kɛɛ bee nideli nɛ ne yako.

¹³Ma gyeŋ ɛ dekyae. Ma gyeŋ nyi ɛ kyae botoo keŋ obonsam ne di gyoori nɛ. Debaŋ keŋ Antipase ne kolosi ma wose man nombia anokoare man fa balan botoo te boo ko e koran nɛ, ɛ seŋawo keŋkeŋ ɛ keleedi man keŋ ɛ ta lee me wole.

¹⁴Mona nombia bia ŋan moo naa lee ɛ wose man keŋ ŋoo dei ya yena nyiaa, balan baale doo ɛ man keŋ be silana Baalam kawola keŋ. Baalam ŋonan wolana Balaki nyi waa beo Iseraetena na baa yɛɛ nombiakumɛɛ. Keŋte ɔ beo wo yela be dii weenɛɛ ŋan boo mo deesi fa beenenɛ nɛ, te ɔ besewo yela be yɛɛ kafon nombia kpu.

¹⁵Mena ke mo te balan baale doo ɛ man keŋ be silana Nikolaitena kawola keŋ.

¹⁶Mena doo ɛ kyɛɛkee lee ɛ gbɛenenɛ kumɛɛ man na ɛ ke koŋ Wurubuaɛ gyaŋ. Na mena ya nɛ be gyae ke di weeya ya maa koŋ ɛ gyaŋ, na maa mo yoosila keŋ doo me nooman nɛ kaa yoo na mena balan benaŋ.

¹⁷Walaŋ kamase ŋon ɔ dana denjele anenyiŋ dei nɛ, waa see denjele na waa nyii kpene Wurubuaɛ felŋ ŋon ne kolosi fa Kristotena baŋ nɛ. ɔ kpa nyiaa, walaŋ kamase ŋon ɔ sem keŋkeŋ te ɔ yoo di nombiakumɛɛ pou doo nɛ, maa fa ɔtenate weenɛɛ ŋan weesɛɛ te bɛɛ baake ŋa nyi Maana nɛ ŋaale waa di. Maa bese fa ɔtenate boe wolom keŋ boo ŋmarase yele wole daale gyakaa ke doo nɛ kpu. Dolo be gyae waa gyeŋ yele keŋ gyakaa boe kenan doo kpu na walaŋ ŋon waa nyiŋ ke nɛ ya.' "

¹⁸Keŋte ɔ besewo yako maŋ bela nyiaa, "Ŋmarase nombia keŋa yeleɛ Kristotena baŋ be kyaa Tiatira donoo man nɛ be kegyia ŋon. Yako e nyiaa, 'Nnɛ yaa maŋ Wurubuaɛ bu ŋon me sia ne ŋalakee ŋgba boalan laakem nɛ, te me nawoo mo ne ŋalakee ŋgba nyeele keŋ boo mo do boalan man kyalase ke nɛ ne yako.

¹⁹Ma gyeŋ ɛ nombia ayɛɛsa. Ma gyeŋ ɛ balan kegyae na ɛ keleedi na yo osom na ɛ keɛ kyaŋ ɛ wose seŋ keŋkeŋ kayeyɛɛ man. Ma gyeŋ nyi nenɛɛ doo, ɛ ne yɛɛ nombia kpaakpaa kela debaŋ keŋ ɛ be tangbɛɛ lɛɛ maŋ di nɛ.

²⁰Mona nombii dokolon keŋ moo naa lee ɛ wose man keŋ be dei ya yena nyiaa, ɛ ne fa alo ŋon bɛɛ baake e nyi Gyesebeli ŋon ɔ ne baake ɔ wose nyi ɔ yɛɛ Wurubuaɛ dekpenkpengyooɛɛ e nɛ gbɛɛ te ɔ ne yɛɛ ɔ kegyaebii. Nawolo nyi ɔ dana ɔ kawolakum keŋ ɔ na beo me tewulɛɛ, te ɔ ne yeli bɛɛ yɛɛ kafon nombia te ɔ ne yeli bee di weenɛɛ ŋan bɛɛ mo deesi fa beenenɛ nɛ.

²¹Ma te keɛ ɔ siaman kyare nyi nafa waa kyɛɛkee lee ɔ gbɛenenɛ kumɛɛ ŋenan man na waa koŋ Wurubuaɛ gyaŋ, mona ɔ bɛɛ gyae waa tina ɔ nombiakumɛɛ ŋenan keyɛɛ yela ya.

²²Lee mena doo maa gyo e do kawee, na waa doo dofonon doo yeyɛɛ. Te akpaa balan baŋ pou baŋ na e ne yɛɛ mena kafon nombia ŋenan te woŋ ba wose lee ɔ nombiakumɛɛ ŋenan keyɛɛ man ya nɛ, maa yela baŋ mo kena diyem nideli ŋgba ŋon nɛ.

²³Maa koe ɔ balan baŋ pou be silana e nɛ. Me yɛɛ mena nɛ, Kristotena baŋ pou baa gyeŋ nyi maŋ yena walaŋ ŋon ɔ gyeŋ balan konooɛ na ba agyuɛŋse man nombia pou. Nombia ŋan walaŋ kamase ne yɛɛ nɛ te maa keɛ na maa to e kom.

²⁴Nenɛɛ ɛmɛɛ balan akan ban ɛ kyaa Tiatira donoo man te ɛ be bɛɛ ɛ te sila Gyesebeli kawolakum ken ya, te ɛ be bɛɛ ɛ te kasee kpene ken ban be silana alo nonan nɛ ne baake nyi obonsam nombia aweesenɛɛ nan ya nɛ, moo gyae maa mo kasolo daale lo ɛ doo bela ya.

²⁵Mona ɛ kyan nombia nan ɛ dana nɛ man kenken kelii deban ken maa bese kon.

²⁶Walan kamase non o sem kenken te o yoo di obonsam doo te o yɛɛ ma kegyaebii kelii oto nɛ, maa fa e don na waa di tɛɛlese pou doo, ngba mena ken me kya be fa man don nɛ. Maa fa e don na waa di tɛɛle kei balan pou doo, ken o be gyae waa wii be waranase ya. Waa yɛɛɛ wo bogobogobogo ngba mena ken bɛɛ yɛɛɛ saabuse nɛ.

²⁸Na maa bese fa ɔtenate nebo kyolobii non kpu.

²⁹Walan kamase non o dana denjele anenyiin dei nɛ, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuarɛ felin non ne kolosi fa Kristotena ban nɛ.' "

Kalesewola 3

¹Kenɛ o besewo yako man bela nyiaa, "ɔmarase nombia kenɛ yɛɛɛ Kristotena ban be kyaa Saadise donoo man nɛ be kegyia non. Yako e nyiaa. Nnɛ yaa man walan non me dana Wurubuarɛ felinɛ nyetooro, na kyolobiise nyetooro nan me nyinmaa man nɛ ne yako. 'Ma gyeɛ ɛ nombia ayɛɛsa. ɛ te lɛɛ yele nyi ɛ dana nyeedon, mo n kɛɛ na ɛ ta yekee te ɛ don.

²Mena doo ɛ koro na ɛ ka do ɛ kelɛɛdi kyomii ken be kaa te kɛɛ gyae ke ka yen ne don. Nawolo nyi ma te naa nyi ɛ nombia ayɛɛsa bɛɛ tekaa gyoo me Wurubuarɛ sia ya.

³Mena doo ɛ tooɛ nombia nan boo wola non na nan ɛ be nyii te ɛ be lɛɛ di nɛ, na ɛ ke kyan na nideli. Na ɛ ke kyɛɛkee ɛ dinoo lee ɛ gbɛɛnɛɛ kumɛɛ man kon Wurubuarɛ gyan. Nyi akpaa ɛ te kyɛɛkee ɛ dinoo ya nɛ, maa kon kaa futaa non ngba mena ken nmɛɛlate ne kaa futaa walan nɛ. Nawolo nyi ɛ be gyae ɛ ka gyeɛɛ deban ken maa mo kon ya.

⁴Mona ɛ dana balan kyomii baale Saadise donoo man botoo, ken ban te yɛɛ nombiakumɛɛ mo ayimɛɛ kpatee ba wose ya. Mena balan benan baa do kegbase wolomɛɛ pareparepare sila man, nawolo nyi be kaboena nyi baa sila man.

⁵Walan non o sem kenken te o yoo di nombiakumɛɛ pou doo nɛ, maa do ɔtenate kegba wolom ngba mena balan benan nɛ. Moo gyae maa lese ɔtenate yele lee nyeedon tone ken man ya. Maa di ɔtenate wose man adansɛɛ fa me kya na o kpilala ban pou nyi o yɛɛ me walan e.

⁶Walan kamase non o dana denjele anenyiin dei nɛ, waa see denjele na waa nyii kpene ken Wurubuarɛ felin non ne kolosi fa Kristotena ban nɛ.' "

⁷Kenɛ o besewo yako man bela nyiaa, "ɔmarase nombia kenɛ yɛɛɛ Kristotena ban be kyaa Filadefia donoo man nɛ be kegyia non. Yako e nyiaa. Nnɛ yaa man walan non

ayimɛɛ be doo ma wose man ya, te mee di anokoare nɛ ne yako. Maɲ danaana gyoo Defidi gyoorobiiri safowaa keɲ. Akpaa me kyaɲ ke tɔ na, ɲolo be tale toro ke ya. Te akpaa ma toro ke na, ɲolo mɔ be kyaa waa tale kyaɲ ke tɔ ya.

⁸Kɛɛ, ma gyeɲ ɛ nombia ayɛsa pou. Ma gyeɲ nyi ɛ be dana doɲ nideli ya, mɔna ɛ dana me nombia ɲan man keɲkeɲ keɲ ɛ ta lee me wole ya. Mena doo me ta toro denanɔ see ɲon keɲ ɲolo be kyaa waa tale tɔ ke ya.

⁹Mɛɛ gyae ɛ ka gyeɲ nyi mena ɔbɔnsam tewulɛɛ baɲ bɛɛ beo baake ba wose nyi be yɛɛ Gyudatenawɔ, mɔna ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, maa yela mena balan benaɲ pou kaa buɲii ɛ nawɔtɛɛ, na be popou kena nyi mɛɛ gyae ɛ nombia nideli.

¹⁰Lee mena keɲ ɛ be di me nombia doo te ɛ be nyiɲ konɔ seɲ keɲkeɲ ɛ kayeyɛɛ man doo, maa lese ɲon lee kayeyɛɛ dinaa keɲ gyae ke koɲ kaa kɛse tɛle kei doo balan pou kɛɛ nɛ man.

¹¹Kɛɛ, be gyae kedi weeya ya, maa koɲ. Mena doo ɛ kyaɲ anokoare kawola keɲ ɛ gyeɲ nɛ man keɲkeɲ, na ɲolo be nyiɲ lɛo gyooro kotɔtɔ keɲ mɔo yako nyi maa fa ɲon nɛ lee ɛ nyiɲmaa man ya.

¹²Walaɲ kamase ɲon ɔ sem keɲkeɲ te ɔ yoo di ɔbɔnsam na nombiakumɛɛ pou doo nɛ, maa mo e yɛɛ ɲgba dekpadaɲ nɛ me kya Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa keɲ man. Mena walaɲ ɲonaɲ be gyae waa tuu lee botɔ korakora ya. Maa ɲmarase me kya Wurubuaɛ yele, na me kya Wurubuaɛ donɔ Gyerusalem wole keɲ yele gyakaa ɔ doo. Mena Gyerusalem wole kei gyae ke tisi bo lee me kya Wurubuaɛ gyaɲ adido koɲ. Na maa bese ɲmarase maɲ gbagba mɔ yele wole gyakaa ɔtenate doo.

¹³Walaɲ kamase ɲon ɔ dana deɲele anenyiɲ dei nɛ, waa see deɲele na waa nyii kpene keɲ Wurubuaɛ feliɲ ɲon ne kolosi fa Kristotena baɲ nɛ.' “

¹⁴Keɲte ɔ besewɔ yako maɲ bela nyiaa, "ɲmarase nombia keɲa yele Kristotena baɲ be kyaa Laodisia donɔ man nɛ be kegyia ɲon. Yako e nyiaa. Nnɛ yaa maɲ Yesu ɲon Wurubuaɛ nombia ɲan pou be tɛɛ me doo koɲ mena, te mɛɛ mo me konɔ pou kolosi Wurubuaɛ nombia ɲan anokoare man, te maɲ yena abɔ ɲan pou Wurubuaɛ be yɛɛ nɛ nyee nɛ ne yako.

¹⁵Ma gyeɲ ɛ nombia ayɛsa pou nyi ɛ be laɲɛɛ ya, te ɛ be fɛɛ mɔ ya. Ma kegyaebii yena nyi nafa yaa laɲe yaa ɛ fɛɛ.

¹⁶Mɔna keɲ ɛ be laɲɛɛ ya, te ɛ be fɛɛ mɔ ya, te ɛ yɛɛ bo mɔlaa nɛ doo, mɛɛ gyae maa buusu ɲon lee me nɔoman leki.

¹⁷Ɛmɛɛ kpa ɛ te nyiɲ ɛ wose keɲ abɔ pou te dee fa ɲon, mena doo kolo bee hia ɲon bela ya. Mɔ n kɛɛ na ɛ doɲ kyekpakyekpakyekpa, te ɛ yɛɛ ayematenawɔ. Ɛ sia te yelɛɛ te ɛ doɲ ditenɲeli, te ɛ nombia mɔ dana waraɲase.

¹⁸Mena doo mɛɛ yako ɲon baa nyiaa, ɛ koɲ kaa lɛɛ kɔba yayam kpaakpaate keɲ bɔo mo ke do boalaɲ man kyalase ke nɛ me gyaɲ. Keɲ ne gyae la ke yela ɛ ke nyiɲ ɛ wose nideli. Ɛ koɲ kaa lɛɛ kegbase wolomɛɛ me gyaɲ na ɛ ka mo wuu ɛ wose ditenɲeli na ɛ desɛɲ keɲ. Ɛ koɲ kaa lɛɛ sia tee me gyaɲ do ɛ sia, na ɛ ke nyiɲ naa nideli.

¹⁹Mɛɛ gyae ɛ ka gyenɔ nyi balanɔ banɔ pou mɛɛ gyae be nombia nɛ banɔ te mɛɛ kale na, na ma te wonɔ ba denɛle. Mena dɔɔ ɛ yase ɛ sia kyɛɛkee lee ɛ gbɛnenɔ kumɛɛ man, na ɛ ke kɔnɔ Wurubuarɛ gyanɔ.

²⁰Ɛ tei manɔ. Ma sɛnɛɛ denanɔɔ man mɛɛ gyɔ disim kenɔ. Nyi akpaa nɔlo de nyii ma woya te ɔ toro manɔ disim kenɔ nɛ, maa gyoo ɔtenate gyanɔ na daa na e ka do nyinmaa di.

²¹Walanɔ kamase nɔn ɔ sem kenkenɔ te ɔ yoo di ɔbonsam na nombiakumɛɛ pou dɔɔ nɛ, maa fa ɔtenate gbɛɛ na waa kyaa me gyanɔ me gyoooro gbeli kenɔ dɔɔ. Nɔgba mena kenɔ manɔ mɔ ba sem kenkenɔ yoo di ɔbonsam na nombiakumɛɛ pou dɔɔ, te mɔɔ gyu ke kyaa me kya gyanɔ ɔ gyoooro gbeli kenɔ dɔɔ nɛ.

²²Walanɔ kamase nɔn ɔ dana denɛle anenyiinɔ dei nɛ, waa see denɛle na waa nyii kpene kenɔ Wurubuarɛ felinɔ nɔn ne kolosi fa Kristotena banɔ nɛ."

Kalesewola 4

¹Kenɔ pou wole nɛ, ma besewɔ kɛɛ na te me naa disim daale adido Wurubuarɛ man na ka toroɛ. Kenɛte ma besewɔ nyii woya nɔn be kolosi na manɔ kaalanɔ nɔgba kabere te ba wolawɔ nɛ ne yako manɔ nyiaa, "Gyenɔ kɔnɔ adido kɛbo, na maa lese abɔɔ nɔn pou kaboena nyi nɛ deɛ kɔnɔ kenɔ wole nɛ wola nenɔ."

²Karatetee dokolonɔ te Wurubuarɛ felinɔ nɔn kaa gyooowɔ me man, te ɔ yela me naa gyoooro gbeli daale adido, na nɔlo kyaa ke dɔɔ.

³Na walanɔ nɔn ɔ kyaa gyoooro gbeli kenɔ dɔɔ nɛ ne nɔlakeɛ nɔgba boya kpaakpaa nyinɔn nɔn bɛɛ baake nɔ nyi Gyasipa na Kanelia nɛ. Te okyimaale nɔlo mɔ te kilisi gyoooro gbeli kenanɔ gyanɛɛ, na ɔ ne nɔlakeɛ nɔgba boe kpaakpaa kenɔ bɛɛ baake ke nyi Emeradi nɛ. Boya kenɔ pou yɛɛ boya kpaakpaa nɔn bɔɔ ne sɛɛ nɛ dɔɔ ya.

⁴Na gyoooro gbɛɛɛ sao anaara (24) nɔale mɔ te kilisi gyoooro gbeli dinaa kenɔ gyanɛɛ, te kegyiise sao banaara (24) mɔ kyakeɛ gbɛɛɛ nenanɔ dɔɔ. Kegyiise benanɔ doona abɔɔ wolomɛɛ pareparepare, te be wuuna gyoooro kotɔtɔse nɔn bɔɔ mɔ kɔba yayam yɛɛ nɔ nɛ.

⁵Na ɔga kenɔmaale na ɔga kefae na lee gyoooro gbeli dinaa kenɔ dedoi man. Te kanease nyetooro mɔ banɛɛ gyoooro gbeli kenanɔ siaman nɛɛ kpaa. Kanease nenanɔ yɛna Wurubuarɛ felinɛ nyetooro nɔn.

⁶Kenɛte me naa kolo gyoooro gbeli kenɔ siaman nɔgba ɛpo lonɔ nɛ. Na ke yɛɛ gelɛngelenɔ te kɛɛ nɔlakeɛ nɔgba diiku nɛ. Na wonise banaara baale banɔ be dana nyeedonɔ nɛ dɔnɛɛ nsana nsana kilisi gyoooro gbeli kenɔ. Be dana sia be siaman na be wole pou.

⁷Woni gyangbate nɔn yɛɛ nɔgba dinaate nɛ, te balate nɔn mɔ yɛɛ nɔgba nunkyue baale nɛ. Batoorote nɔn siagbɛɛ yɛɛ nɔgba deniwalanɔ nɛ, te banaarate nɔn mɔ yɛɛ nɔgba otoloku nɔn ɔ ne furufu felinɔ man nɛ.

⁸Mena wonise banaara banɔ pou dana beŋkelee looro looro. Be dana sia ba yenaŋ kamase na be beŋkelee ɲan ateta gba. Bɔɔ ne tina nooneŋ kekpee yela ya. Nelim na ka weese pou na bee kpee nooneŋ lese Wurubuaɛ yele nyiaa, "De Gbengyoo Wurubuaɛ Dekpatakpere, Ayimee kamase be doo n man ya! Ayimee kamase be doo n man ya! Ayimee kamase be doo n man ya! Nyaŋ yena doŋ pou nyee. Nyaŋ yena walaŋ ɲon n be kyaa kaalaŋ. Nyaŋ yena walaŋ ɲon n kyaa debaŋ kei. Te nyaŋ yena walaŋ ɲon nyaŋ ke kyaa kekpaakekpaa."

⁹Wonise banaara baŋ ne kpee nooneŋ kelee walaŋ ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli keŋ doo kekpaakekpaa ne lese ɔ yele. Debaŋ kamase keŋ be yee mena na,

¹⁰na kegyiise sao banaara baŋ te tisi buɲii walaŋ ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli keŋ doo kekpaakekpaa ne siaman na be ta som e. Bee gyuuusu be gyooro kototɔɔse ɲan see gyooro gbeli keŋ siaman, na ba te yako nyiaa,

¹¹"De Gbengyoo, nyaŋ yena de Wurubuaɛ. N kaboena nyi baa lese n yele na baa mo obuo fa neŋ. N dana doŋ, nawolo nyi nyaŋ yee na kpene kamase. N yee kpene kamase bo n kegyaebii man, te n kegyaebii man te ɲe popou mo kyaa ne."

Kalesewola 5

¹Keŋa wole ne, me naa tone deɔɔsa daale doo walaŋ ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli keŋ doo ne dunoluŋ nyiɲmaa man. Ba te ɲmarase do tone keŋ siaman na ke wole pou, te ba moo kolo anemaatan ɲgba keeni ne to ke noo betabonyetooro.

²Keŋte me naa Wurubuaɛ kpilale donɛ ɲolo fae yeesa keŋkeŋ ɔɔse nyiaa, "Amote kaboela nyi waa wolee keenise ɲan, na waa toro tone keŋ?"

³Mona, na ɲolo be kyaa adido yaa teelee kei doo, yaa teelee kei ateta keŋ waa tale toro tone keŋ na waa kala ke ya.

⁴Mena doo me wiiwo nideli, nawolo nyi be te nyiŋ walaŋ ɲon ɔ kaboena nyi waa toro tone keŋ yaa waa kala ke ya.

⁵Botɔ te kegyiise baŋ man ɲolo yako maŋ nyiaa, "Na wii ya. Kee, walaŋ ɲon bee baake nyi Dinaate ɲon ɔ ba lee Gyuda dekpaŋalaŋ man na gyoo Defidi duuluŋ man te ɔ yee walaŋ dinaa e ne te yoo di ɔbonsam doo. Mena doo ɲon ne gyae la waa tale wolee keenise nyetooro ɲan, na waa toro tone keŋ."

⁶Keŋte me naa Nambu ɲon ɔ yee ɲgba ba koo e bo ne seŋee gyooro gbeli keŋ na wonise banaara baŋ, na kegyiise sao banaara baŋ nsana nsana. ɔ dana woo nyetooro na sia nyetooro. Sia nyetooro ɲan yena Wurubuaɛ felinse nyetooro ɲan ɔ be kpili koŋ teelee kei doo yenaŋ kamase ne.

⁷Botɔ te Nambu ɲon koŋawo kaa lee tone keŋ lee walaŋ ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli keŋ doo ne nyiɲmaa man.

⁸Ɔ ke lɛɛ tɔne keŋ nɛ, wonise banaara (4) baŋ na kegyiise saobanaara (24) baŋ kaa buɲawɔ som Nambu ŋonaŋ. Na be man walaŋ kamase dana adoleɛ na kɔba yayam nyefale, na oliifi te wulu ŋe man. Oliifi keŋ seŋɛ baa fa Kristotena kefane keŋ beɛ fane fa Wurubuaɛ nɛ.

⁹Kenɛ be kpee nɔɔneŋ wole fa Nambu ŋon nyiaa, "Nyaŋ kaboela nyi nya lɛɛ tɔne keŋ na n ke wolee keenise ŋan. Nawolo nyi ba koo neŋ, te n moo n fatabo lɛɛ balan fa Wurubuaɛ. N lɛɛ balan lee akpaŋalaŋ kamase man, na deise kamase na tɛele kei dɔɔ duuluŋ kpookpoo man, na tɛelese kamase man fa Wurubuaɛ.

¹⁰N ta mo mena balan benaŋ kpu n gyoori keŋ man, te n yela ba bese gyoorobia na saese na baa som Wurubuaɛ, na be kaa di gyoori tɛele kei balan pou dɔɔ."

¹¹Me ka bese gɛɛse kɛɛ nɛ, te me nyii Wurubuaɛ kpilala burum baale woɔya. Ba boe keŋ nyi ŋolo na ŋolo be tale kala wɔ ya. Na be te kilisi gyooro gbeli keŋ na wonise banaara baŋ na kegyiise sao banaara baŋ pou.

¹²Na bee kpee nɔɔneŋ keŋkeŋ nyiaa, "Nambu ŋon bɔɔ ko e nɛ, ŋon kaboela nyi dɛɛ lese ɔ yele na dɛɛ mo obuo fa nideli. Don te doŋ na nyansa na wosekenyiŋ pou kaboena."

¹³Botɔɔ te me nyii kpene kamase keŋ Wurubuaɛ be yɛɛ te ŋe kyaa adido, na ŋan ŋe kyaa tɛele dɔɔ na ŋan ŋe doo tɛele ateta, na ŋan ŋe doo epo man nɛ pou kpee nɔɔneŋ yako nyiaa, "Walaŋ ŋon ɔ kyaa gyooro gbeli keŋ dɔɔ, na Nambu ŋon te kaboena nyi dɛɛ lese ba yele na dɛɛ mo obuo na gyoorobiiri fa wɔ kekpaakekpaa."

¹⁴Kenɛ wonise banaara baŋ sɛɛwɔ yako nyi, "Amen." Te kegyiise sao banaara baŋ tisiwɔ buɲii ba doona dɔɔ, te ba moo be sia buɲ tɛele man te ba somwɔ.

Kalesewola 6

¹Me ka seŋ mɛɛ kɛɛ nɛ, te Nambu ŋon wolee keenise nyetooro ŋan bɔɔ mo mataa tɔne keŋ tɔ ke nɔɔ nɛ man gyaŋgbate keŋ. Botɔɔ te me nyii wonise banaara baŋ man ŋolo fae yeese keŋkeŋ ŋgba ɔga fae la nɛ baake nyiaa, "Kɔŋ!"

²Karatetee dokolon me kɛɛ na, dɛɛkyon wolom pareparepare ŋolo seŋɛ laa. Na walaŋ ŋon ɔ kyaa ɔ dɔɔ nɛ dana baŋdaŋ, te ba moo gyooro kotɔɔ fa e. Kenɛ ɔ kyaawɔ dɛɛkyon ŋon dɔɔ lee laŋ ŋgba walaŋ ŋon ɔ ne yoo di debaŋ kamase nɛ, te ɔ laŋawɔ ɔ kaa yoo di.

³Nambu ŋon ke wolee keeni alate keŋ nɛ, te me nyii wonise banaara baŋ man balate ŋon woɔya baakewɔ nyiaa, "Kɔŋ!"

⁴Karatetee dokolon te me naa dɛɛkyon balate ŋolo mo leewɔ kɔŋ. Kei ŋon yɛɛ dɛɛkyon yayam e. Te be faa walaŋ ŋon ɔ kyaa ɔ dɔɔ nɛ doŋ nyi waa lese wosefɛɛɛɛɛ lee tɛele kei dɔɔ, na balan ke nyiŋ yoo koe dɔŋa. Kenɛ ba moo yoosila dinaa daale do e ɔ nyiŋmaa man.

⁵Nambu ñon ke wolee keeni atoorote kenj ne, me nyii wonise banaara banj man batoorote ñon woya baakewo nyiaa, "Kɔŋ!" Me kɛɛ na deɛkyɔŋ bibiini kirikirikiri ñolo seŋɛ laa me siaman. Na walaŋ ñon ɔ kyaa ɔ doo ne dana kota kenj beɛ mo kerɩ aboo ne ɔ nyiŋmaa man.

⁶Botoo te me nyii kolo ngba walaŋ kekolosi ne wonise banaara banj man nyiaa, "Baa yoo kefaa biliŋ kuruwaatoo lee walaŋ wee dokolonj tom keyee koba. Mena mo te baa yoo wambela biliŋ kuruwaa tooɛ atooro lee walaŋ wee dokolonj tom keyee koba. Mona nuŋ na solonj doo, ñolo na tina ŋa ya!"

⁷Nambu ñon ke wolee keeni anaarate kenj ne, te me nyii wonise banaara banj man banaarate ñon woya baakewo nyiaa, "Kɔŋ!"

⁸Me geɛɛ kɛɛ na, deɛkyɔŋ kpala kɔŋkɔɔŋ ñolo seŋɛ laa botoo. Walaŋ ñon ɔ kyaa ɔ doo ne te beɛ baake nyi Yen. Na woyadeɛ mo silana e wole wole. Ba te fa wo donj nyi baa mo yoosila na tanam, na kaweeɛ na wonembia kumɛɛ banj be kyaa teelee kei doo ne, koe balan banj be kyaa teelee kei doo ne be man kekpase anaara man dekpɛŋ dokolonj.

⁹Nambu ñon ke wolee keeni anonte kenj ne, te me naa balan baale woya na be doo Wurubuaɛ kedeɛa boe kenj ateta. Mena woya kewo yena balan banj lee Wurubuaɛ nombia ŋan keyako doo te boo koe wo ne. Mena balan benaŋ seŋawo kenkenj di Wurubuaɛ nombia ŋan wose man adanseɛ, kenj be ta lee be wole ya.

¹⁰Botoo te woya banj fae yeesa kenkenj boose nyiaa, "De Gbengyoo Wurubuaɛ, nyaŋ yena donj. Nyaŋ nyaagenj yena walaŋ ñon n ne di anokoare, te ayimeɛ kamase mo be doo n man ya. Woromo te nyaŋ ke di teelee kei doo balan nombia, na n ke wonj ba denjelee mena kenj boo koe daa ne doo?"

¹¹Kente Wurubuaɛ faa woya banj man walaŋ kamase kegba wolom wurikyim. Te ɔ yako wo nyiaa, "E nyiŋ konoo kyaa kyomii. Nawolo nyi kaboena nyi e tebia Kristotena akaŋ banj kaboena nyi baa koe wo lee Wurubuaɛ nombia ŋan keyako doo, ngba mena kenj boo koe ñon ne be yaanoole kenj kelii pe."

¹²Nambu ñon ke wolee keeni loorote kenj ne, karatetee dokolonj te teelee wosiwo kenkenj, te weese kyeekeewo biri tuum ngba kanyaŋ bibiini ne. Te gyaalanj mo kyeekeewo yase goonj ngba fatabo ne.

¹³Botoo te kyolobiise kuliiwo lee adido yala teelee man, ngba mena kenj felinj dinaa de gyoo te daasebia adendeleɛ ne tirii yala ne.

¹⁴Kente adido mo boowo ngba mena kenj beɛ boo dofononj ne te ke ŋaalaawo. Te bulase na teelesebia ŋan lonj be kilisi ŋa gyaŋee ne, pou ŋaalaawo lee botoo kenj ŋa seŋɛ ne.

¹⁵Te teelee kei doo gyoonenj na yoonootena kegyiise, na balan banj be dana koba na teelee kei doo kegyiise na gbeni kamase, na gyoorobia pou yekiiwo ka yo boya boonenj man na kpanaŋse ŋan ŋe gyakaa bulase doo ne ateta.

¹⁶Ken̄te be fae yeesa baake bulase na kpanan̄se n̄an nyiaa, "Ɛ bilīni kaa wuu de d̄o. Na walān n̄on ɔ kyaa gyoōro gbeli ken̄ d̄o n̄e be nyīn naa daa ya, na Nambu n̄on m̄o be nyīn m̄o bān w̄ōn da dēnele ya.

¹⁷Nawolo nyi wee dinaa ken̄ baa m̄o bān di balān nombia n̄e te lii. Te am̄ote ne gyae la waa tale sen̄ be siaman?"

Kalesewola 7

¹Ken̄a pou wole n̄e, me naa Wurubuāre kpilala banaara baale na ba sen̄e t̄eele kei yenaase anaara n̄an man. Te be t̄o felin̄se n̄an n̄e gȳo lee t̄eele kei yenaase anaara n̄an pou, na n̄o nyīn gȳo t̄eele d̄o yaa epo d̄o yaa dan̄ kamase d̄o ya.

²Ken̄te ma besew̄ naa Wurubuāre kpilale n̄olo, na ɔ ta lee weese d̄eele yenā. ɔ dana kpene ken̄ Wurubuāre n̄on ɔ kyaa kekpaakekpaa n̄e na mo do ɔ balān nso n̄e ɔ nyīnmaa man. Bot̄o te ɔ loo n̄o yako Wurubuāre kpilala banaara bān Wurubuāre be fa w̄o don̄ nyi baa m̄o kayeȳe k̄ōn t̄eele na epo d̄o n̄e nyiaa,

³"Ɛ na wol̄e t̄eele yaa epo yaa daase n̄an ya, kelii debān ken̄ d̄e mo kpene ken̄ de Wurubuāre na mo do ɔ balān nso n̄e, fee bān pou b̄e som e n̄e tirin̄ōse d̄o p̄e."

⁴Bot̄o te ba wola mān balān bān Wurubuāre ba do w̄o nso n̄e be yaan̄ole. Be yaan̄ole ȳe balān kakpon̄se kufu ala akpen̄ kufu ala (144,000). Mena balān k̄ewo pou lee Iseraetena akpānalān kufu ala n̄an pou man.

⁵Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Gyuda duulun̄ man. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Ruben duulun̄ man. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Gade duulun̄ man.

⁶Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Asa duulun̄ man. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Nafitali duulun̄. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Manase duulun̄ man.

⁷Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Simeon duulun̄ man. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Lewi duulun̄ man. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Isaka duulun̄ man.

⁸Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Sebulon duulun̄ man. Balān kakpon̄se kufu bala (12,000) lee la Gyosefo duulun̄ man. Te balān kakpon̄se kufu bala (12,000) m̄o lee la Bengyamen duulun̄ man.

⁹Ken̄a wole me k̄e na, balān burum baale sen̄e laa ken̄ n̄olo na n̄olo be tale kala w̄o ya. Mena balān benān lee t̄eelese na debiise na deise na akpānalānse na balān kpookpoo kamase man. Mena balān benān pou sen̄e gyoōro gbeli ken̄ na Nambu n̄on siaman. Ba doona kegbase wolomē wurikyim, te walān kamase m̄o dana ɔk̄e faaren̄ ɔ nyīnmaa man.

¹⁰Na bɛɛ fae yeesa kenken yako nyiaa, "Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli ken dɔɔ nɛ, na Nambu ɲon ne lɛɛ na da nyee."

¹¹Debaɲ kenan na, Wurubuarɛ kpilala baɲ pou seɲɛ kilisi gyooro gbeli ken, na kegyiise sao banaara baɲ na wonise banaara baɲ. Be popou tisiwo buɲii mo be sia buɲ tɛɛle man gyooro gbeli ken siaman, te ba som Wurubuarɛ

¹²te be seɛwo nyiaa, "Amen. De Gbengyoo Wurubuarɛ danaana don na nyansa na gyoorobiiri. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ do e nɔɔ lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen."

¹³Botɔɔ te kegyiise sao banaara baɲ man ɲolo boɔse man nyiaa, "Balaɲ bomɔ yena baɲ ba doona kegbase wolomɛɛ wurikyim kenja te alɛɲ yaa ba leewɔ?"

¹⁴Kenɛte me tiranɔɔ fa e nyi "Kegyia, nyaɲ gyeɲa la." Te ɔ yako man nyiaa, "Balaɲ kewɔ yena balaɲ baɲ Wurubuarɛ ba lese wɔ lee kayeyɛɛ dinaa ken be kɔɲ be dɔɔ nɛ man. Baɲ yena balaɲ baɲ boɔ faafo ba kegbase Nambu ɲon fatabo ken man te ɲɔɔ lee wolose pareparepare nɛ.

¹⁵Mena dɔɔ, te be yela be kaa seɲawɔ Wurubuarɛ gyooro gbeli ken siaman nɛ. Bɛɛ som Wurubuarɛ ɔ deni dinaa ken man nelim na ka weese. Walaɲ ɲon ɔ kyaa gyooro gbeli ken dɔɔ nɛ, waa feɛɛ ɔ kanyaɲ wuu wɔ na waa gyee wɔ.

¹⁶Tanam be gyae ka ko wɔ bela ya, te loɲboanɛɲ mɔ be gyae ka ko wɔ bela ya. Weese be gyae waa nyakee wɔ ya, te duwulawula mɔ be gyae ke nyiɲ wɔ ya.

¹⁷Nawolo nyi Nambu ɲon ɔ seɲɛ Wurubuarɛ gyooro gbeli ken nsana nsana nɛ, ɲon ne gyae la waa kɛɛ be dɔɔ ɲgba mena ken namensekeɛlere ne kɛɛ ɔ namense dɔɔ nɛ. Don ne gyae la waa ta be siaman mo wɔ gyu nyeedon loɲ ken gyaɲ. Te Wurubuarɛ gbagba ne gyae la waa feefo ba siasaraɲ pou lee be siaman."

Kalesewola 8

¹Nambu ɲon ke wolee keeni nyetoorote ken boɔ mo tɔ tone ken nɔɔ nɛ, adido botɔɔ pou yeɛwo yididi kelii ɲgba debaɲ yaale nɛ.

²Botɔɔ te me naa Wurubuarɛ kpilala nyetooro baɲ bɛɛ sem Wurubuarɛ siaman nɛ. Te ba moo kabereɛ nyetooro fa wɔ.

³Kenɛte Wurubuarɛ kpilale ɲolo koɲawɔ kaa seɲ kedeɛsa boe ken gyaɲ. Na ɔ dana kɔba yayam nyefale ɔ nyiɲmaa man. Te ba moo oliifi burum ɲaale fa e nyi waa mo kpu na Wurubuarɛ balaɲ baɲ kefane ken bɛɛ fane nɛ, na waa mo gyakaa kedeɛsa boe ken boɔ mo kɔba yayam yeɛ ke, te ke doo gyooro gbeli ken siaman nɛ dɔɔ.

⁴Kenɛte oliifi ken nyɔɔse ɲan na Wurubuarɛ balaɲ baɲ kefane ken leewɔ Wurubuarɛ kpilale ɲon nyiɲmaa man gyu Wurubuarɛ gyaɲ.

⁵Kenɛte Wurubuarɛ kpilale ɲon lese boalaɲ lee kedeɛsa boe ken dɔɔ do kɔba yayam nyefale ken man wulu. Te ɔ fuɲa ke na boalaɲ ken lee adido botɔɔ ke lo tɛɛle man. Karatetee dokolon te ɔga ɲmaalewo te ɔ faewɔ na yeesa, te tɛɛle mo wosiwo.

⁶Botɔ te Wurubuarɛ kpilala nyetooro ban be dana kabereɛ ɲan nɛ, desina ba wose na baa wola be kabereɛ ɲenanɲ.

⁷Kɛntɛ Wurubuarɛ kpilale gyaɲgbate ɲon wola ɔ kabereɛ kɛɲ. ɔ kawola ke pɛ te be fuɲa akpeleɲkpelenɲbia na boalanɲ kɛɲ fatabo kyakalɛɛ ke man nɛ lee adido kaa lɔ tɛɛle dɔɔ. Kekɔɲ mena nɛ, boalanɲ kpaa tɛɛle kei kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ, na daase pou kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ na ɲalese nalanɲ nyiɲan pou.

⁸Kenanɲ wole te Wurubuarɛ kpilale balate ɲon mɔ wola ɔ kabereɛ kɛɲ. ɔ kawola ke nɛ, te be fuɲa kolo ɲgba bula dinaa daale ne kpaa la nɛ kaa lɔ epo man. Karatetee dokolonɲ na epo kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ ta bese fatabo goonɲ.

⁹Ke man wonembia pou mɔ kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ yekeewɔ. Te agbelese dinaana ɲan ɲe dɔɲ epo dɔɔ nɛ, ɲe man kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ wolɛewɔ pou.

¹⁰Kɛntɛ Wurubuarɛ kpilale batoorote ɲon mɔ wola ɔ kabereɛ. ɔ kawola ke nɛ, te kyolobii dinaa ɲon ɔ ne kpaa ɲgba boalanɲ na daakpee nɛ, leewɔ adido kaa yala boonenɲ na lonɲe ɲan ne puu lee tɛɛle man nɛ kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ man wolɛɛ ɲa pou.

¹¹Kyolobii ɲonanɲ yele yɛna ɲaɲte. Mena dɔɔ lonɲe ɲan pou kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ yɛɛ ɲanɲ, te balanɲ ban pou bɔɔ nyɔɔ lonɲ kenanɲ nɛ, be man burum yekeewɔ lee ke ɲanɲ kɛɲ dɔɔ.

¹²Kenanɲ wole te Wurubuarɛ kpilale banaarate ɲon mɔ wola ɔ kabereɛ. ɔ kawola ke nɛ, te weese kekpase atooro man dekpɛɲ, na gyaalanɲ kekpase atooro man dekpɛɲ, na kyolobiise kekpase atooro man dekpɛɲ pou gyoo ditiɲtɛɛ tuum. Wee dibiliɲ mɔ kekpase atooro man dekpɛɲ dokolonɲ te nyiɲ kɛɲmaɲee korakora ya. Mena mɔ te be kpala nelim man akpɛɲ atooro na, ke man dekpɛɲ dokolonɲ mɔ te nyiɲ kɛɲmaɲee ya.

¹³Me ka seɲ mɛɛ kɛɛ nɛ, te me naa otoloku ɲolo na ɔ ne furufu adido adido. Kɛntɛ me nyiiwɔ ɔ ne yako kɛɲkɛɲ nyiaa, "Balanɲ ban baa kyaa tɛɛle kei dɔɔ kelii debanɲ kɛɲ Wurubuarɛ kpilala batooro akanɲ ban baa wola be kabereɛ nɛ, baa laako bola bola!"

Kalesewola 9

¹Kenanɲ wole te Wurubuarɛ kpilale banonɲte ɲon mɔ wola ɔ kabereɛ kɛɲ. ɔ kawola ke nɛ, te me naa kyolobii ɲolo kuluwɔ lee adido kaa yala tɛɛle man. Botɔ te Wurubuarɛ moo safowaa kɛɲ bɛɛ mo toro disim kɛɲ tɔɛ bɔɔ kyilimkyilim kɛɲ ke tanɲ ɔto ya nɛ fa kyolobii ɲon.

²ɔ ka toro bɔɔ kɛɲ nɔɔ nɛ, nyɔɔse leewɔ ke man ɲgba mena kɛɲ nyɔɔse na lee boalanɲ degypaa man nɛ. Te nyɔɔse kɛɲ yela weese na ɲoma pou biriwɔ tuum.

³Kɛntɛ akpataana leewɔ nyɔɔse ɲan man kaa yala tɛɛle dɔɔ. Te be faa wɔ donɲ kɛɲ baa mo tɔ balanɲ ɲgba kanase nɛ.

⁴Be yako wo nyi be na wolee teele kei doo nglese na daase na aboo nan ne tuu teele doo ne ya. Mona baa naase balan ban Wurubuarɛ ta do wo nso be tirinooɛe doo ya ne diyem.

⁵Ba te fa wo don nyi baa ko balan benan ya. Mona be faa wo don bo nyi baa mo naase wo diyem gyaalanɛa banon. Te diyem ken boo naa nɛ, wee wo ngba kana too na walan nɛ.

⁶Mena weeya nenan man nɛ, balan baa gyae yen nyi baa yen mo boo gyae baa yen ya. Baa gyae nyi yen de kaa mo wo, mona yen be gyae waa benaa wo ya.

⁷Mena akpataana benan yee ngba deekyonse ban boo desina wo baa mo gyu yoo nɛ. Aboo naale gyakaa ba nyeeya doo ngba kototooɛe nan boo mo koba yayam yee na nɛ, te be siagbee mo yee ngba denibalan nɛ.

⁸Ba wose wona yee ngba ala nyeenyooɛe nɛ, te be kela mo yee ngba dinaate kela nɛ.

⁹Na aboo naale mataa be konooɛe doo, ngba nyeela pampasan nan yoonootena na mo gyee be konoo nɛ. Te be benkelee mo ne yee yeesa ngba deekyonse burum ne tuu na be kotase bee gyu yoo nɛ.

¹⁰Na be dana gyunse nan ne to balan ngba kanase nɛ. Te don ken baa mo naase balan diyem gyaalanɛa banon nɛ, doo bo be gyunse nenan man.

¹¹Be gyoo non o ne kee be doo yena obonsam kpilale non o ne kee boo kyilimkyilim ken ke tan oto ya nɛ doo nɛ. Gyudatena dei man na bee baake e nyi Abadon, te Girikitena dei man na bee baake e nyi Apoliyon ken nawolo nyi Abowoleere.

¹²Kayeyee gyanɛbate ken kaalanɛa laa nɛ. Ala mo don gbɛɛ ne kon.

¹³Kente Wurubuarɛ kpilale loorote non mo wola o kabere. O kawola ke nɛ, te me nyii woya naale leewo Wurubuarɛ kedeesa boe ken boo mo koba yayam yee ke te ka senɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, ka yenaase anaara nan man.

¹⁴Woya nenan yako Wurubuarɛ kpilale loorote non o dana kabere ken nɛ nyiaa, "Tina obonsam kpilala banaara ban boo bake wo do boo dinaa Efurate man nɛ yela."

¹⁵Mena doo be tinaa wo yela. Na Wurubuarɛ te desina wo see fa mena deban kei, na mena wee kei na mena gyaalan kei na mena kulutoo kei, nyi baa koe teele kei doo balan kekpase atoro man dekpɛn dokolon.

¹⁶Kente ba wola man balan ban be kyaa deekyonse ban doo nɛ be yaanooɛe. Na be yaanooɛe yee kakpon kakponse sonononse ala (200,000,000).

¹⁷Deekyonse na balan ban be kyaa be doo te moo naa wo ngba doseɛ man nɛ, be dinoo yaa mee gyae maa wola non nɛ. Nyeela pampasan nan balan ban be kyaa deekyonse ban doo ba mo gyee be konooɛe nɛ, ne naale yasɛɛ ngba boalan nɛ, te naale mo birɛɛ yuu te naale mo yee kegyim nun ngba kpatakpeɛa nɛ. Deekyonse ban nyeeya yee ngba dinaate nyee nɛ. Na boalan na nyooɛe na kpatakpeɛa na lee be nooɛe man.

¹⁸Boalan na nyooŋse na kpatakpela ɲan ba lee be nooŋse man ne, ɲan yena kayeyee nombia ɲan ba ko teelee kei doo balan kekpaŋse atooro man dekpɛn dokolon ne.

¹⁹Deekyonse ban don ken bee mo koe balan ne doe be nooŋse na be gyunse man. Be gyunse yee ɲgba doma ne, te ɲe dana nyeeya ɲan bee mo gooli balan.

²⁰Balan ban boo kaa teelee kei doo ken be ta yem lee mena kayeyee nombia kenja man ya ne, te tina be nombiakumee keyee yela ya. Ba te kyeekee ba agyuen na baa tina aboo ɲan ban gbagba ba mo be nyinmaase yee ɲa ne kasom yela ya. Be te tina felinkumee na beenen ɲan ban gbagba ba mo koba yayam yaa koba wolom yaa nyeela yaa boya yaa daase yee ɲa ne kasom yela ya. Mona mena beenen kewo bee naa ya, te ɲe bee nyii dei ya te ɲe bee tee mo ya.

²¹Mena ke mo te ba te kyeekee ba agyuen na baa tina balan kakoe, na ɲmeesen nombia na kafon nombia na ɲmeelen nombia yela ya.

Kalesewola 10

¹Kei wole ne, ma besewo naa Wurubuarɛ kpilale donɛ ɲolo bela na o ta lee adido o ne kon. Na debuɲta te kilisi o wose gyanee ɲgba kegba te o doona ne, te kolo mo te kilisi o nyee gyanee ɲgba okyimaale ne. O siagbee ne ɲalakee ɲgba weese ne, te o nawoo mo yee ɲgba daakpeese na boalan seɲee la ne kpaa ne.

²Na o dana tonebii daale ken boo gyusu ke ne o nyinmaa man. Kenɛte o moo o dunolon nae gyakaa epo doo, na o demena nae mo seɲee teelee doo.

³Kenɛte o fae yeesa kenken ɲgba dinaate muusu la ne. O ke fae yeesa ken ne, te oga faewo betabonyetooro.

⁴Oga ke fae betabonyetooro ken ne, nafa me gyaewo nyi maa ɲmarase kpene ken moo nyii lee oga kefae ken man ne see. Mona me nyii woya ɲaale lee adido ken ne yako man nyiaa, "Kyan nombia ɲan n be nyii ne do n nyee man. Na ɲmarase ɲa see ya."

⁵Botoo te Wurubuarɛ kpilale ɲon moo naa o seɲee ken o nae daale gyakaa epo doo, te o nae daale mo seɲee teelee doo ne gyinaa o dunolon nyinmaa adido.

⁶Kenɛte o kaja Wurubuarɛ ɲon o kyaa kekpaakekpaa, te o be yee adido na aboo ɲan pou ɲe kyaa botoo, na ateta na aboo ɲan pou ɲe kyaa kebo, na epo na aboo ɲan pou ɲe doo ke man ne ntam. Ntam ken o be kam ne yena nyiaa, "Wurubuarɛ be gyae waa doo wole lee kpene ken o ne gyae nyi waa yee ne man ya.

⁷Mona deban ken Wurubuarɛ kpilale nyetoorote ɲon waa wola o kabere ken ne, deban kenan te nombia aweesen ɲan Wurubuarɛ be yako fa o tewulee ban be yee wa akpenkpengyorawo ne, gyae ke kon mena."

⁸Botoo te woya ɲan moo nyii lee adido kaalan ne besewo kolosi fa man bela nyiaa, "Ta gyu ke lee tonebii ken boo gyusu ke ne lee Wurubuarɛ kpilale ɲon o seɲee te o nae daale gyakaa epo doo, te o nae daale mo seɲee teelee man ne nyinmaa man."

⁹Mena dɔɔ me gyuuwɔ Wurubuarɛ kpilale ɲon gyaɲ nyi waa mo tɔnebii keɲ fa maɲ. Keɲte ɔ yako maɲ nyiaa, "Lɛɛ ke na n ke tao ke. N ne tao ke nɛ, ke gyae ke yɛɛ neɲ gyon n nɔɔman ɲgba teebɔɔ nɛ. Mɔna akpaa n lila ke na, ke gyae ke yɛɛ ɲaɲ n tɔɔman."

¹⁰Botɔɔ te me lɛɛ tɔnebii keɲ lee Wurubuarɛ kpilale ɲon nyinmaa man te ma moo ke tao. Me kɛɛ tao ke nɛ, na ke dana gyon ɲgba teebɔɔ nɛ me nɔɔman. Mɔna ma ke tao ke mo lila nɛ, me tɔɔman pou yɛɛ maɲ ɲaɲ bo.

¹¹Ma ke tao ke taɲ nɛ te me nyii woya ɲaale yako maɲ nyiaa, "Kaboena nyi nya bese gyɔ Wurubuarɛ nombia ɲan ɔ be yako neɲ nɛ dekpɛɲkpɛɲ fa balan burum, na tɛɛlese na deise na gyooneɲ ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ ba lese wola neɲ nɛ."

Kalesewola 11

¹Keɲa wole nɛ, te ɲolo faa maɲ gbutu keɲ ke yɛɛ ɲgba dan keɲ bɛɛ mo maa kolo nɛ. Keɲte ɔ yako maɲ nyiaa, "Koro gyu ke maa Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ na Wurubuarɛ kedeesa boe keɲ, na n ke kala balan baɲ pou bɛɛ som Wurubuarɛ botɔɔ nɛ.

²Mɔna na maa tɛɛle keɲ ke doo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ yenaase nɛ ya, nawolo nyi be ta mo botɔɔ fa balan baɲ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Baɲ ne gyae la baa di donɲ Gyerusalem donɔɔ keɲ dɔɔ gyaalaɲna sɔɲola na ala.

³Te maa kpila ma adanseɛtena bala, na baa do lia abɔɔ kɔɲ kaa kolosi me nombia ɲan mɔɔ lese wola wɔ nɛ gyaalaɲna sɔɲola na ala."

⁴Adanseɛtena bala baɲ yena oliifi daase ala na kanease daase ala ɲan seɲɛɛ Wurubuarɛ ɲon ɔ yɛɛ tɛɛle kei pou Gbɛɲgyoo e nɛ siaman nɛ.

⁵Akpaa ɲolo de kɔɲ nyi ɔ kaa yɛɛ mena Wurubuarɛ akpɛɲkpɛɲgyɔɔra bala kɛwɔ nombiikum daale nɛ, boalaɲ na lee be nɔɔse man kaa ko be kolala benaɲ. Te walaɲ kamase ɲon ɔ ne gyae nyi waa yɛɛ wɔ kolo kum daale na, mena gbɛɛ kenan man te bɛɛ mo ko ɔtenate.

⁶Mena Wurubuarɛ akpɛɲkpɛɲgyɔɔra bala kɛwɔ dana donɲ, keɲ baa tale tɔ gbɛɛ nyi debaɲ kamase keɲ baa kolosi Wurubuarɛ nombia na ɔga na ɲɛɛ ya. Be dana donɲ keɲ baa tale yela lonse pou ka bese fatabo, te baa tale yela kayeyɛɛ kamase mɔ ke yala tɛɛle kei dɔɔ debaɲ kamase keɲ bɛɛ gyae.

⁷Akpaa Wurubuarɛ akpɛɲkpɛɲgyɔɔra bala baɲ de kolosi be nombia ɲan taɲ nɛ, wonembukum ɲon ɔ ne kyaa lee bɔɔ kyilimkyilim keɲ ka be taɲ ɔto ya man nɛ, waa kaa yokii na wɔ na waa di be dɔɔ na waa koe wɔ.

⁸Te baa tina ba woya yela donɔɔ dinaa keɲ abontere man. Mena donɔɔ kei man te be gyɔɔ be Gbɛɲgyoo sakaa ɔpanɲan dɔɔ ko. Balan ta do mena donɔɔ kenan yele nyi Sodom yaa Igyipite.

⁹Balaŋ baa lee donɔɔse kpookpoo, na deise kpookpoo na tɛɛlese kpookpoo man kɔŋ kaa kɛɛ woya benaŋ weeya atooro na yaale. Mɔna balaŋ baa bɛɛ nyi be na wuu wɔ ya.

¹⁰Ba yen gyae ke yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balaŋ gyon. Baa di wee kenaŋ ŋgba ba wee dinaa daale nɛ, na baa kyɛɛ donɔɔ abɔɔ. Nawolo nyi Wurubuaɛ akpenkpɛngyɔɔra bala kɛwɔ naase balaŋ diyem nideli tɛɛle kei dɔɔ.

¹¹Mɔna weeya atooro na yaale kei wole nɛ, Wurubuaɛ yela ɔ weesɛɛ kaa gyoo be man te be foŋawɔ koro kyaa. Kei yela gyakolon gyoo balaŋ baŋ pou bɔɔ naa wɔ nɛ nideli.

¹²Botɔɔ te Wurubuaɛ kpilala bala baŋ nyii woya ŋaale kolosiwɔ na wɔ kenken lee adido nyiaa, "Ɛ gyen kɔŋ adido kɛbo." Kenɛte ba moowɔ ŋoma man gyen gyu adido, na be kolala baŋ seŋɛɛ bɛɛ kɛɛ wɔ.

¹³Mena debaŋ kenaŋ man nɛ, tɛɛle wosiwɔ nideli ken nyi donɔɔ dinaa ken kekɛpase kufu man dekpen dokolon yelɛɛwɔ. Tɛɛle kewosi kenaŋ mɔ koo balaŋ kakponse nyetooro (7,000). Te gyakolon gyoo balaŋ akaŋ baŋ be ta yem ya nɛ, te ba lese Wurubuaɛ ŋon ɔ kyaa adido nɛ yele.

¹⁴Kayeyɛɛ nombia ŋan alate kaalaŋa laa, te atoorote mɔ nɛ kɔŋ.

¹⁵Kenɛte Wurubuaɛ kpilale nyetoorote ŋon wola ɔ kabere. ɔ kawola ke nɛ, te me nyii woya ŋaale lee adido kenken nyiaa, "Nɛnɛɛ tɛɛle kei dɔɔ gyoori ta bese de Gbɛngyoo Wurubuaɛ na ɔ bu nyeeleere ŋon wui, te de Gbɛngyoo Wurubuaɛ ne gyae la waa di gyoori kekpaakekpaa."

¹⁶Kenɛte kegyiise sao banaara baŋ be kyaa be gyooro gbeleɛ dɔɔ Wurubuaɛ siaman nɛ, korowɔ bunji som Wurubuaɛ.

¹⁷Te be yakowɔ nyiaa, "De Gbɛngyoo Wurubuaɛ don pou Gbɛngyoo, nyan kyaa la kaalaŋ te nyan sɛɛ la n kyaa. Dɛɛ do nen nɔɔ nawolo nyi n ta mo n don ken ka dokoso be kyaa ya nɛ, n ne di gyoori tɛɛle kei dɔɔ.

¹⁸Balaŋ baŋ bɔɔ gyen nen ya nɛ ta gyen baŋ n dɔɔ, mɔna nɛnɛɛ te kaboena nyi nya lese n baŋ wola. Debaŋ te lii ken nyan ke di balaŋ baŋ bɔɔ yekee nɛ nombia, na n ke tɔ n tewulɛɛ akpenkpɛngyɔɔra na n balaŋ baŋ pou bɛɛ som nen nɛ kom. N ke tɔ balaŋ baŋ bee yee nen nɛ, na balaŋ baŋ be dana yele, na balaŋ yakaa nyibaŋ pou kom. Te debaŋ te lii ken nyan ke woleɛ balaŋ baŋ pou bɛɛ woleɛ tɛɛle kei nɛ."

¹⁹Botɔɔ te be kyana Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa ken ke kyaa adido nɛ toro, te me naa Nɔɔkebakesee Adakaa ken. Kenɛte ɔga ŋmaalewɔ te ɔ faewɔ, te tɛɛle wosiwɔ te akpelenkpelenbia dinaana yalawɔ.

Kalesewola 12

- ¹Kenja wole te gyakolonj nombia ngaale lese nga wose wola lee adido bela. Me naa alo njolo na weese kilisee na e ngba kenj te ɔ doona ne, te gyaalanj mo doo ɔ nawoo tee. Na ɔ wuuna gyooro kototoo kenj kyolobiise kufu ala mataa na ke.
- ²Na alo njonanj dana fulu kenj ɔ na dojee, te weelenj kenj doo ɔ ne fae yeesa.
- ³Kenje ma besewoo naa gyakolonj nombia ngaale lee adido bela. Me naa wonembukum yayam dekpatakpere njolo na ɔ yee ngba lananj ne, na ɔ dana nyee ya nyetooro na woo kufu. Na gyooro kototoose nyetooro gyakaa ɔ nyee ya njan doo.
- ⁴Akpaa n kpala kyolobiise man akpenj atooro na, wonembu njon moo ɔ gyunj gberaa nj man dekpenn dokolonj lo tee le man. Na wonembu njonanj senje alo njon ɔ na dojee ne siaman, nyi akpaa ɔ lola ɔ bu njon na waa mo e lila debokenanj man.
- ⁵Botoo te alo njon lola bu baale njon waa di gyoori tee le kei doo balan pou doo, kenj ɔ be gyae waa wii be waranjase ya ne. ɔ ka lola bu njon pe, te be kaa too e leo lee ɔ naa njon nyinjmaa man mo e gyu kefa Wurubuarɛ njon ɔ kyaa ɔ gyooro gbeli doo ne.
- ⁶Kenje alo njon yewoo ka gyoo kefula man, botoo kenj Wurubuarɛ be desina see e nyi baa kee ɔ doo gyaalanja sojola na ala.
- ⁷Kenje yoo yalawoo adido botoo. Wurubuarɛ kpilale kegyia Maekɛle na ɔ tewulee yooowoo na wonembukum dekpatakpere njon na ɔ tewulee.
- ⁸Mona wonembukum njon na ɔ tewulee te yee donj ya, mena doo be te nyinj dasenjae adido botoo ya.
- ⁹Kenje be gegi wonembukum njon lee adido botoo. Don yena benen benen dom njon bee baake e nyi yele wolere yaa obonsam, njon ɔ na beo balan pou tee le kei doo ne. Te be funja njon na ɔ tewulee banj pou lee adido kaalo tee le man.
- ¹⁰Botoo te me nyii woya ngaale adido ne yako kenkenj nyiaa, "Neneɛ debanj kenj Wurubuarɛ waa lee ɔ balan nyee ne te lii. Wurubuarɛ ta lese ɔ donj na ɔ gyoori deboo, te Kristo nyeeleere njon mo ta lese wola nyi ɔ dana donj tee le kei balan pou doo. Nawolo nyi be te funj obonsam njon ɔ na mo nombiakumee gyakaa Kristotena doo Wurubuarɛ siaman nelim na ka weese ne ke lo tee le man.
- ¹¹Nambu njon ɔ ba mo ɔ wose fa kedeese ne fatabo, na anokoare nombia njan booo kolosi ne, njan te ba moowo di obonsam doo. Be te wii banj gbagba nyeedonj ya, mona ba moo ba wose fa yenj lee ba keleedi doo.
- ¹²Mena doo emee banj pou e kyaa Wurubuarɛ man ne, e yela ke yee njon gyonj. Mo emee banj pou e kyaa tee le kei doo na epo man ne e laako, nawolo nyi obonsam ta mo banj tisi lee Wurubuarɛ man konj e gyanj. ɔ ta mo banj tisi konj, nawolo nyi ɔ gyenj nyi ɔ weeya njan be kaa tee le kei doo ne ta boo ya!"
- ¹³Debanj kenj wonembukum njon be naa nyi be te funj e lee Wurubuarɛ man kaa lo tee le man ne, te ɔ korowoo ɔ ne gegi alo njon ɔ ba lola bu baale njon ne.
- ¹⁴Mona Wurubuarɛ faa alo njon otoloku dinaa njolo benkelee ala, na waa nyinj tale mo furufu yela wonembukum njon gyu kefula man, botoo kenj booo desina see e nyi baa kee

ɔ dɔɔ kulutoonenj atooro na yale nɛ, na wonembukum ɲon be nyinj gbɛɛ ke yɛɛ e kolo botɔɔ ya.

¹⁵Botɔɔ te wonembukum ɲon puu lonj lee ɔ nɔɔman ɲgba boo kakpela nɛ, na ke gyo alo ɲon lanj.

¹⁶Mɔna tɛɛle kyɔɔ alo ɲon. Tɛɛle bɛɛwɔ te ke nyɔɔ lonj kenj pou wonembukum ɲon be puu lee ɔ nɔɔman nɛ.

¹⁷Mena dɔɔ wonembukum ɲon gyeɲa banj alo ɲon dɔɔ, te ɔ lanjawɔ yela e nyi ɔ kaa yoo na ɔ bia akanj banj. Alo ɲonanj bia benanj yena balan banj pou bee di Wurubuarɛ nombia ɲan dɔɔ, te bee di Kristo wose man adansɛɛ nɛ. Kenj te wonembukum ɲon gyuuwɔ ka senj epo nɔɔman.

Kalesewola 13

¹Botɔɔ te me naa wonembukum ɲolo na ɔ ta lee epo man ɔ ne konj. Na ɔ dana woo kufu na nyeeya nyetooro, te gyooro kotɔɔɔse wue woo ɲan pou dɔɔ. Te be ɲmarase mmusuo nombia ɲaale gyakaa nyee kamase dɔɔ.

²Wonembukum ɲon mɔɔ naa nɛ yɛɛ ɲgba mokɔɔte nɛ. ɔ dana gelase ɲgba ɔsakuru nɛ, te ɔ nɔɔ mɔ yɛɛ ɲgba dinaate nɛ. Kenj te wonembukum gyangbate ɲon moo ɔ donj na ɔ gyoorobiiri na ɔ kegyiiri ɲan pou ɔ dana nɛ fa wonembukum kei.

³Gyam dinaa daale kyaawɔ kyaa wonembukum ɲon nyee kenj daale dɔɔ kenj nafa ke gyae ke tale ko e, mɔna gyam kenanj ta yem. Wonembukum ɲonanj nombia dana gyakolonj, mena dɔɔ tɛɛle kei dɔɔ balan pou sila e.

⁴Balan burum som wonembukum dekpatakpere ɲon, nawolo nyi na ɔ ta mo ɔ donj fa wonembukum kei. Ba som wonembukum kei te be kɛɛɛ e nyiaa, "Amɔte kyaa la ɲgba wonembukum kei nɛ, te amɔte mɔ ne gyae la waa tale yoo na e?"

⁵Kenj te be feefuwɔ do wonembukum ɲon nyi waa yɛɛ kegyira nombia, na waa kolosi mmusuo nombia tia Wurubuarɛ. Te be faa e donj nyi waa mo di tɛɛle kei dɔɔ gyaalanj na sɔɲola na ala.

⁶Te wonembukum ɲon gyusu ɔ nɔɔ kolosi mmusuo nombia tia Wurubuarɛ wolɛɛ ɔ ye, na ɔ deni dinaa kenj na banj pou be kyaa Wurubuarɛ man nɛ.

⁷Kenj te ba besewɔ fa e donj nyi waa mo yoo na Wurubuarɛ balan banj na waa di be dɔɔ. Te be faa e donj bela nyi waa mo di akpanalanjse, na tɛɛle kei dɔɔ balan na deise na lonjoro kamase balan dɔɔ.

⁸Tɛɛle kei dɔɔ balan burum baa som wonembukum kei. Mena balan kɛwɔ yena balan banj ba te ɲmarase ba yela do nyeedonj tɔne kenj man ya nɛ. Nyeedonj tɔne kenanj yɛɛ Nambu ɲon ɔ ba mo ɔ wose fa kedeesa leenanj tɛɛle kei kewalanj nɛ wui.

⁹Walanj ɲon ɔ dana dejele anenyiinj dei nɛ, waa see dejele na waa tei.

¹⁰Akpaa yɛɛ nyi baa kyan ɲolo yoo man na, yoo man te baa tan kyan e. Te akpaa yɛɛ nyi ɲolo waa yen sila nooman na, sila nooman te waa tan yen. "Kei nawolo baa nyi, kaboena nyi Wurubuarɛ balan baa nyin konɔɔ na baa sen kenken ba keleɛdi man."

¹¹Botɔɔ te ma besewɔ naa wonembukum ɲolo te bɛɛ lee tɛɛle man bela. Na ɔ dana woo ala ɲgba nam nɛ, mona ɔ kekolosi yɛɛ ɲgba wonembukum dekpatakpere ɲon nɛ.

¹²Don ken wonembukum gyangbate ɲon dana nɛ, ken te balate kei mo dana ɔ ne yɛɛ ɔ tom ɔ dɔɔ ɲon yele man. Te ɔ yela tɛɛle kei dɔɔ balan pou som wonembukum gyangbate ɲon ɔ dana gyanɲare dinaa ɔ nyeeman nɛ.

¹³Wonembukum kei mo yɛɛ gyakolon nombia dinaana. ɔ yela boalan gba koran leewo adido kon kaa yala tɛɛle man te balan pou naawɔ.

¹⁴Lee gyakolon nombia ɲan ɔ be yɛɛ wonembukum gyangbate ɲon yele man nɛ dɔɔ, ɔ talewɔ beo tɛɛle kei dɔɔ balan pou. Te ɔ ɲere wɔ te be maa bane ɲgba wonembukum gyangbate ɲon, bɔɔ mo yoosila gooli e ɔ nyeeman yen yen te ɔ ta yem ya nɛ.

¹⁵Be faa wonembukum balate kei don nyi waa fa bane ɲon bɔɔ maa ɲgba wonembukum gyangbate ɲon nɛ nyeedon na waa tale kolosi, na waa yela baa koe ban pou bɔɔ bɛɛ nyi bɔɔ som bane ɲonan ya nɛ.

¹⁶Te mena wonembukum kei besewɔ ɲere walan kamase, balan ban be dana yele na balan yakaa nyiban, na ban be dana koba na ayematena na gyoorobia na gbeɲa pou yela ba doo wɔ nso be dunolun nyinmaase man na be tirinɔɔse dɔɔ.

¹⁷Walan kamase ɲon ɔ be dana wonembukum gyangbate ɲon nso ken ya nɛ, ɔtenate be dana gbɛɛ nyi waa yoo kolo yaa waa lɛɛ kolo ya. Nso kei yena wonembukum ɲon yele, yaa ɔ yele ken nomba.

¹⁸Walan ɲon Wurubuarɛ be fa e nyansa nɛ, ɲon waagen ne gyae la waa tale nyii nombii kei man. Walan ɲon ɔ dana agyuen nɛ, ɲon ne gyae la waa tale gyen wonembukum ɲon nomba kei yaanɔɔle, nawolo nyi nomba kei yɛɛ deniwalan ɲolo yele ke. Nomba kenan yena sonononse looro na sonotooro na looro (666).

Kalesewola 14

¹Kenan wole ma besewɔ geese kee na, te me naa Nambu ɲon ɔ ba mo ɔ wose fa kedeese nɛ senɛɛ Siyon bula ken dɔɔ. Na balan kakponse kufu bala akpen kufu ala (144,000) senɛɛ Nambu ɲonan gyan. Ba te ɲmarase Nambu ɲon yele na ɔ kya Wurubuarɛ yele gyakaa mena balan benan tirinɔɔse dɔɔ.

²Ken te me nyii woya ɲaale lee adido ɲgba boo wuu la waale ne lam nɛ, te ka besewɔ wii ɲgba oga fae la nɛ. Woya ɲan moɔ nyii nɛ, ɲe yɛɛ ɲgba baale ne gyoo na adoleese nɛ.

³Mena balan kewɔ senawɔ Wurubuarɛ gyoooro gbeli ken, na wonise banaara ban na kegyiise ban siaman kpee noonen wole. Te ɲolo te tale kasee noonen kenan kpu na

balan kakponse kufu bala akpen kufu ala (144,000) ban Wurubuarɛ be to ba nyeeman kom lɛɛ wo lee tɛɛle kei doo nɛ ya.

⁴Mena balan kɛwo yena balan ban boo tela ba wose nideli, ken ba te doo na ala yaa baala see korakora ya nɛ. Bee sila Nambu non gyu yenan kamase ken o ne gyu nɛ. Balan kɛwo yena balan ban Wurubuarɛ be to ba nyee man kom lɛɛ wo lee tɛɛle kei doo nɛ. Be ta mo wo fa Wurubuarɛ na o Nambu non, ngba mena ken walan na mo o wooman weenɛɛ gyangba nyinan deesi fa Wurubuarɛ nɛ.

⁵Be te di dekara see korakora ya, te nombiikum kamase mo be mataa na wo ya.

⁶Kenan wole te ma besewo naa Wurubuarɛ kpilale nolo na o ne furufu felin man adido. Na o dana Kristo nombia kpaakpaa nan ne kyaa kekpaakekpaa nɛ waa kolosi fa deise, na akpanalanse na tɛɛle kei doo balan pou.

⁷Kente o kolosiwo kenken nyiaa, "E yee Wurubuarɛ na e ka lese o yele, nawolo nyi o nombia kedi deban ken te lii. E som Wurubuarɛ, nawolo nyi non yeena adido na ateta na epo na lonse pou."

⁸Botoo te Wurubuarɛ kpilale balate nolo mo konawo kaa yako nyiaa, "Babilon donoo dinaa ken te yɛɛɛ. O te yale, nawolo nyi o ta mo o kafon nombia kyanee tɛɛle kei doo balan pou. O kafon kei yɛɛ yaa ngba solon donte te o moowo fa tɛɛle kei doo balan te be nyoo wo deese nɛ."

⁹Kente Wurubuarɛ kpilale batoorote nolo mo kaa yakowo kenken nyiaa, "Akpaa nolo da som wonembukum non, yaa bane non boo maa ngba non nɛ, yaa o sɛɛ te ba do e nso o nyinmaa man yaa o tirinoo doo nɛ, be gyae ke de fa e ya.

¹⁰Wurubuarɛ waa gyen ban otenate doo na waa won o denjele nideli. Gyae ke yɛɛ ngba Wurubuarɛ gbagba moonaa solon donte do leenoo ken nawolo nyi o ta gyen ban nɛ man fa e. Mena walan nonan waa naa diyem nideli boalan ken ne kpaa ngba ba moo kpatakpele bo do ke man nɛ Wurubuarɛ kpilala na Nambu non siaman.

¹¹Boalan ken man mena walan nonan waa yeyɛɛ nɛ, ke nyooɛe gyae ka gyen gyu adido kekpaakekpaa. Te balan ban bee som wonembukum non, na bane non boo maa ngba wonembukum nonan nɛ, na ban pou boo do wo wonembukum nonan nso nɛ, boo gyae baa fɛfo korakora ya. Baa naa diyem nideli nelim na ka weese."

¹²Mena doo kaboena nyi Wurubuarɛ balan ban bee di Wurubuarɛ mmaraase doo, te be silana Yesu anokoare man nɛ, baa nyin konoo na baa sen kenken gbɛɛ kamase man.

¹³Kente me nyii woya nyaale lee adido bela nyiaa, "Omarase see nyiaa, 'Balan ban pou baa yen de Gbengyoo yele man lee gyen wee kei ne gyu nɛ, ban na nyeebam.' " Kente Wurubuarɛ felin non mo sɛɛwo nyiaa, "Ayi, ke yɛɛ ampan. Baa fɛfo lee be kaale pou man, nawolo nyi be nombia nan boo yɛɛ nɛ ne gyae la ke sila wo."

¹⁴Ma besewo gɛɛɛ kɛɛ na, te me naa noma wolomɛɛ nyaale. Te me naa nolo kyaa noma nenan doo ngba "Deniwalan" nɛ. O wuuna gyooro kototo o nyee doo, te o dana sakawa ken kɛɛ bee banban nɛ o nyinmaa man.

¹⁵Ken̄te Wurubuar̄e kpilale ɲolo mo leewo Wurubuar̄e osom deni dinaa ken̄ man adido kɔɲ, te ɔ kolosiwo ken̄ken̄ yako walaɲ ɲon ɔ kyaa ɲoma ɲan dɔɔ n̄ nyiaa, "Mo n sakawa ken̄ na n ke k̄er̄ee ween̄ee ɲan. Nawolo nyi t̄eele kei dɔɔ ween̄ee ɲan te ȳee, te ɲa kek̄er̄ee mo debaɲ te lii."

¹⁶Mena dɔɔ walaɲ ɲon ɔ kyaa ɲoma ɲan dɔɔ n̄, fuɲa ɔ sakawa ken̄ k̄er̄ee aboo ɲan pou ɲoo ȳee t̄eele dɔɔ n̄.

¹⁷Ken̄aɲ wole te Wurubuar̄e kpilale ɲolo mo besewo lee Wurubuar̄e osom deni dinaa ken̄ man adido bela. Na ɲon mo dana sakawa baɲbaɲ daale.

¹⁸Ken̄te Wurubuar̄e kpilale ɲolo mo leewo botoo ken̄ bee deesi fa Wurubuar̄e n̄ man kɔɲ. Wurubuar̄e kpilale kei n̄ k̄ee na kedeesa boalaɲ ken̄ dɔɔ. Te ɔ fae yeesa ken̄ken̄ yako walaɲ ɲon ɔ dana sakawa baɲbaɲ ken̄ nyiaa, "Mo n sakawa ken̄ na n ke k̄o gerepo saase ɲan pou ɲoo ȳee t̄eele kei dɔɔ n̄ lee ɲe won̄se ɲan man."

¹⁹Mena dɔɔ Wurubuar̄e kpilale ɲon mo fuɲa ɔ sakawa ken̄ k̄o gerepo saase ɲan pou lee ɲe won̄se man, te ɔ fuɲa ɲa do boo dinaa ken̄ man b̄ee ɲmaase bia ɲan lese ɲa loɲ mo ȳee soloɲ n̄. Mena boo kei seɲ̄ee fa Wurubuar̄e baɲ kum ken̄.

²⁰Ken̄te be sakatee gerepo bia ɲan botoo ɲmaase ɲa lese ɲa loɲ donoo ken̄ nooman. Te loɲ ken̄ ba lee ɲe man n̄ bese fatabo te ɲe laɲawo ɲgba boo n̄. Fatabo ken̄aɲ kelaɲ doolon̄ man gyae ke ȳee ɲgba maelese soɲonoɲse ala n̄ (200), te ke siiliɲ mo gyae ke ȳee ɲgba nawootoōse anon̄ n̄.

Kalesewola 15

¹Ken̄aɲ wole te ma besewo naa gyakolon̄ nombii dinaa daale Wurubuar̄e man adido bela. Me naa Wurubuar̄e kpilala nyetooro baale na be dana kayeȳee nombia nyetooro. Kayeȳee nombia ken̄a yena Wurubuar̄e balan̄ den̄ele kewoɲ otomante ken̄. Nawolo nyi ɲa de kaa lam na, Wurubuar̄e mo woe gyae ke f̄ee.

²Ken̄te me naa kolo gyooro gbeli ken̄ siaman ɲgba epo loɲ n̄. Na ke ȳee gelengeleɲ te k̄ee ɲalakee ɲgba diiku n̄, na boalaɲ mo kyakalee ke man. Te me naa balan̄ baale seɲ̄ee epo ken̄aɲ nooman. Balan̄ benaɲ yena balan̄ baɲ boo yoo di wonembukum ɲon na bane ɲon boo maa wonembukum ɲonaɲ dinoo man, te ɔ nomba seɲ̄ee fa ɔ yele dɔɔ n̄. Na be dana adoleese ɲan Wurubuar̄e be fa wo n̄.

³Na bee kpee Wurubuar̄e tobaale Mosesi nooneɲ, na Nambu ɲon nooneɲ nyiaa, "De Gbengyoo Wurubuar̄e don̄ pou nyee, n nombia ɲan n̄ ne ȳee n̄ ȳee nombia dinaana ɲa, te ɲe dana gyakolon̄. Nyaɲ yena t̄eele kei dɔɔ pou gyoo. N nombia doo na ɲe gb̄ee, te ɲe ȳee anokoare mo.

⁴De Gbengyoo, amote kyaa la ken̄ ɔ be gyae waa yee neɲ ya, te amote mo be gyae la waa lese n̄ yele ya? Nawolo nyi nyaɲ nyaagen̄ koon̄ yena walaɲ ɲon ayimee be doo n̄ man ya. T̄eele kei dɔɔ balan̄ pou baa kɔɲ kaa buɲ neɲ na baa som neɲ. Nawolo nyi n̄ ta lese n̄ nombia ɲan ɲe doo na ɲe gb̄ee n̄ deboo."

⁵Kei wole te me kɛɛ adido na, te me naawɔ na Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa toomante keɲ ne di adanseɛ nyi Wurubuarɛ kyaa botɔɔ nɛ ta toro.

⁶Botɔɔ te me naa Wurubuarɛ kpilala nyetooro baɲ be dana kayeyɛɛ nombia nyetooro ɲan nɛ, ta lee Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ man. Ba doona akaralɛɛ kegbase wurikyim ɲan ɲɛɛ ɲalakee nɛ, te ba moo kɔba yayam abɔɔɔɔse kpaɲ karase be konɔɔse man.

⁷Kenɛte wonise banaara baɲ man ɲolo moo kɔba yayam nyefalɛɛ nyetooro fa Wurubuarɛ kpilala nyetooro baɲ. Abɔɔ ɲan doo nyefalɛɛ ɲan man nɛ, yɛɛ kayeyɛɛ kumɛɛ ɲan Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ waa mo baɲ mo ɲa do tɛɛle kei dɔɔ balan nɛ.

⁸Botɔɔ te Wurubuarɛ gyoorobiiri na ɔ doɲ yela nyɔɔse kaa wulu Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ man. Mena dɔɔ ɲolo te tale gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ man ya, kelii debaɲ keɲ kayeyɛɛ nombia nyetooro ɲan Wurubuarɛ ba mo fa ɔ kpilala nyetooro baɲ nɛ tanawɔ.

Kalesewola 16

¹Kenɛte me nyii woya ɲaale Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa keɲ man ne yako Wurubuarɛ kpilala nyetooro baɲ keɲkeɲ nyiaa, "Ɛ gyu ke kyɛɛkee Wurubuarɛ baɲ kumɛɛ ɲan ɲe doo ɛ nyefalɛɛ nyetooro ɲan man nɛ woli tɛɛle dɔɔ."

²Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale gyanɲbate ɲon gyuuwɔ ke kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ man nɛ woli tɛɛle dɔɔ. ɔ ke kyɛɛkee ke woli tɛɛle dɔɔ pɛ, te gyamɛɛ kumɛɛ ɲaale kaa gyɔɔ balan baɲ pou bɔɔ do wɔ wonembukum ɲon nso, te bɛɛ som bane ɲon bɔɔ maa wonembukum ɲonanɲ dinɔɔ man nɛ.

³Kenanɲ wole te Wurubuarɛ kpilale balate ɲon mɔ kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale keɲ man nɛ do ɛpo man. Botɔɔ te ɛpo loɲ keɲ kyɛɛkeewɔ yɛɛ ɲgba walaɲ deyeɲɛ fatabo nɛ, te wonembu kamase ɲon ɔ doo ɛpo man nɛ yeɲawɔ.

⁴Kenɛte Wurubuarɛ kpilale batoorote ɲon mɔ kyɛɛkee kpene keɲ doo ɔ nyefale man nɛ do booneɲ na loɲse man, te ɲe popou bese fatabose.

⁵Botɔɔ te me nyii Wurubuarɛ kpilale ɲon ɔ ne kɛɛ loɲse ɲan dɔɔ nɛ yakowɔ nyiaa, "Nyaɲ yena Wurubuarɛ ɲon n wulaa n kyaa lee kewalaɲ keɲ, te nyaɲ yena Wurubuarɛ ɲon n kyaa debaɲ kei. Nyaɲ yena Wurubuarɛ ɲon ayimɛɛ kamase be doo n man ya. Te n denɛle kewɔɲ keɲ n ne wɔɲ balan nɛ, doo na ke gbɛɛ."

⁶Nawolo nyi ba koe n balan na nya akpenkpenggyɔɔra baɲ. Mena dɔɔ te n moo fatabo fa wɔ nyi baa nyɔɔ, ɲgba mena keɲ kaboena wɔ nɛ."

⁷Kenɛte me nyii ɲolo kolosiwɔ lee botɔɔ keɲ bee deesi nɛ nyiaa, "Ampaɲ, de Gbenɲgyoo Wurubuarɛ doɲ pou nyee, n nombia kedi yɛɛ anokoare te ke doo na ke gbɛɛ."

⁸Kenan wole te Wurubuarɛ kpilale banaarate ɲon mo kyɛɛkee kpene kenj doo ɔ nyefale kenj man nɛ woli weese doo. Te be faa weese donj nyi waa nyakee balan ɲgba boalan nɛ.

⁹Mena doo weese ɲon nyakee balan banj nideli, te be falaa Wurubuarɛ ɲon ɔ dana donj mena kayeyɛɛ nombia ɲan doo nɛ yele. Mona be bɛɛ ba te kyɛɛkee ba agyuen na baa tina be nombiakumɛɛ keyɛɛ yela, na baa lese Wurubuarɛ yele ya.

¹⁰Kenj te Wurubuarɛ kpilale banɔnte ɲon mo kyɛɛkee kpene kenj doo ɔ nyefale kenj man nɛ woli wonembukum ɲon gyooro gbeli kenj doo. Botoo te ditɔntɛ gyoo wonembukum ɲon gyoori kenj pou. Kayeyɛɛ kenj be kɔɲ balan doo nɛ, yela be nyii weelenj nideli te be tao be kela.

¹¹Be gyamɛɛ ɲan boo nyim na weelenj kenj boo nyii nɛ, yela be falaa Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa adido nɛ. Mona be bɛɛ ba te kyɛɛkee ba agyuen na baa tina be nombiakumɛɛ keyɛɛ yela, na baa kɔɲ ɔ gyan ya.

¹²Kenj te Wurubuarɛ kpilale loorote ɲon mo kyɛɛkee kpene kenj doo ɔ nyefale kenj man nɛ, do boo dinaa kenj bɛɛ baake ke nyi Efurate nɛ man. Te lonj kenj pou yoowo, na gbɛɛ ke doo fa gyoonenj banj baa lee weese dɛɛlee man kɔɲ nɛ.

¹³Botoo te me naa felɔnkumɛɛ atooro ɲaale na ɲe yɛɛ ɲgba penlase nɛ. Da lee wonembukum dekpatakperɛ ɲon na wonembukum gyan gbate ɲon, na wonembukum balate dekarate ɲon noose man.

¹⁴Mena felɔnkumɛɛ kɛwo yɛɛ ɔbonsam tewulɛwo, te be dana donj kenj bɛɛ tale yɛɛ gyakolonj nombia dinaana. Be donj tɛɛle kei gyoonenj pou doo bee yilaa wo, na be kaa yoo na Wurubuarɛ donj te ɲon ɔ wee dinaa kenj man.

¹⁵De Gbengyoo kpa nyiaa, "Ɛ tɔɔse nyi maa kɔɲ kaa futaa ɲon bo ɲgba ɲmɛɛlate nɛ! Mena doo walan kamase ɲon waa kyaa gyee kenj ɔ be wolee ɔ wose ya, te waa desina ɔ wose kenj ɔ be tɛɛ ditɛnteli na desɛɲ balan man mena wee kenan ya nɛ, ɲon na nyeebam."

¹⁶Kenj te felɔnkumɛɛ ɲan yilaa gyoonenj banj, te be gyuuwo kegyanɛɛ botoo kenj bɛɛ baake ke Gyudatena dei man nyi Amagedon nɛ.

¹⁷Kenan wole te Wurubuarɛ kpilale nyetoorote ɲon mo kyɛɛkee kpene kenj doo ɔ nyefale kenj man nɛ woli felɔn man. Botoo te me nyii yeesa kenkenj ɲaale lee gyooro gbeli kenj ke doo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa kenj man nɛ nyiaa, "Nɛnɛ doo te tanj!"

¹⁸Kei wole te ɔga ɲmaalewo agbaatee agbaatee, te ɔ faewo agbaatee agbaatee, te tɛɛle wosiwo nideli. Leenanj debanj kenj balan be kyaa tɛɛle kei doo pou nɛ, tɛɛle te wosi ta mena see ya.

¹⁹Kenj te donoo dinaa kenj kpasewo akpenj atooro, te donooɔse dinaana ɲan pou ɲe kyaa tɛɛle kei doo nɛ yelɛwo. Te Wurubuarɛ tɔɔse nombiakumɛɛ ɲan Babilontena be yɛɛ nɛ, mena doo ɔ gyenja banj kum do wo nideli ɲgba mena kenj kaboena nɛ.

²⁰Te donooɔse ɲan pou lonj be kilisi ɲa gyanɛɛ nɛ, na bulase pou ɲaalaawo.

²¹Te akpelenkpelenbia dinaana ñan ñe dana yuñ nideli ñe leewo adido yala balan dɔɔ. Mena dɔɔ balan ban falaa Wurubuarɛ lee kayeyɛɛ nombia ñan akpelenkpelenbia ñan ba mo kɔñ be dɔɔ ñe dɔɔ. Nawolo nyi diyem keñ akpelenkpelenbia ñan be naase wo ñe, te yɛɛ nsendee ya.

Kalesewola 17

¹Kenan wole te Wurubuarɛ kpilala nyetooro ban be dana nyefalɛɛ nyetooro ñan ñe, be man ñolo kɔñawo me gyan kaa yako man nyiaa, "Kɔñ na maa wola neñ mena keñ maa wɔñ futooli alo ñon deñele. Alo ñonan yena donɔɔ dinaa keñ bɔɔ ban ke booneñ burum nooman ñe."

²Tɛɛle kei dɔɔ gyoonen ta gyem tisi ɔ dɔɔ ke yɛɛ kafon nombia na e. ɔ ta mo ɔ kafon nombia wolɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balan pou nyee, ñgba mena keñ solon ne wolɛɛ solon nyɔra nyeeya ñe.

³Ken te Wurubuarɛ felin ñon kaa gyooowo me man nideli, te Wurubuarɛ kpilale ñon moo man gyu depampaa dinaa daale man. Botɔɔ te me naa alo ñolo na ɔ kyaa wonembukum yayam ñolo dɔɔ. Ba te ñmarase mmusuo yela ñan ñɛɛ tia Wurubuarɛ ne gyakaa ɔ dɔɔ pou. Wonembukum ñonan dana nyeeya nyetooro na woo kufu.

⁴Na alo ñonan doona kanyan yayam na agoo abɔɔ. Te ɔ moo kɔba yayam abɔɔ na kegyanase kpookpoo kpaakpaa nyinjan ñan ñɛɛ ñalakee te ñe dana koyadon ne mia desina ɔ wose. Te ɔ dana kɔba yayam kuruwaa keñ ɔ nombia nkaranƙaran na ɔ futooli nombia ñan be wulu ke man ñe ɔ nyinmaa man.

⁵Ba te ñmarase yele daale keñ walan na walan ba gyen ka asɛɛ ya ñe gyakaa ɔ tirinɔɔ dɔɔ nyiaa, "BABILON DONɔɔ DINAA, FUTOOLO ALA POU BE NAA, TɛɛLE KEI NOMBIA NKARANƙARAN POU NYEE."

⁶Ken te me naawo na, alo ñon te nyɔɔ Wurubuarɛ balan fatabo baa dɛɛse ñgba solon te ɔ nyɔɔwo ñe. Balan kewo yena ban bɔɔ koe wo, keñ bɔɔ mo be konɔɔ pou sila Yesu ne dɔɔ. Ma kena alo ñonan ñe, ma wose gbirisi man nideli.

⁷Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale ñon bɔɔse man nyiaa, "Won dɔɔ te n wose gbirisi neñ? Yela maa lese alo ñon na wonembukum ñon ɔ dana nyeeya nyetooro na woo kufu, te alo ñon kyaa ɔ dɔɔ ñe nombia aweesen ñan man wola neñ.

⁸Wonembukum ñon n be naa ñe nafa na ɔ kyaa, mɔna nɛnɛɛ dɔɔ ɔ be kyaa bela ya. Waa lee bɔɔ kyilimkyilim keñ ke tan ɔto ya ñe man kɔñ, na ɔ kaa yen leki. Nyi akpaa tɛɛle kei dɔɔ balan ban pou ba te ñmarase ba yela do Wurubuarɛ nyeedon tɔne keñ ke kyaa leenan kewalan keñ Wurubuarɛ be yɛɛ tɛɛle kei ya ñe de naa wonembukum ñon na, gyakolon gyae ke kyan wo nideli. Nawolo nyi nafa na wonembukum kei kyaa, te nɛnɛɛ dɔɔ ɔ be kyaa ya. Mɔna waa bese kaa lese ɔ wose wola bela.

⁹Walan ñon ɔ dana nyansa te ɔ gyen nombia ñe, ñon ne gyae la waa tale nyii nombia kenja man nideli. Wonembukum ñon nyeeya nyetooro ñan señɛ fa bulasebia nyetooro,

te bulasebia nenanɔ dɔɔ te alo ɲon ne kyaa. Bulasebia nenanɔ mɔ seɲɛ fa gyoonen nyetooro.

¹⁰Gyoonen kɛwɔ man banɔ ta yekee. Loorote ɲon gyakaa ɔ ne di gyoori, te nyetoorote ɲon te kɔɲa ta ya. Akpaa nyetoorote ɲon de kɔɲ nɛ, waa di gyoori ken bo deban kyomii na baa gegi e.

¹¹Wonembukum ɲon ɔ be kyaa kaalan te nɛnɛ ɔ be kyaa bela ya nɛ, ɲon yɛna gyoo gyanaarate ɲon te ɔ kpue gyoonen nyetooro ban man. Te ɲon dɔɔ ɔ ne gyu baa ɔ kaa yɛɲ leki.

¹²Woo kufu ɲan n be naa nɛ, ɲan mɔ seɲɛ fa gyoonen kufu, mɔna be te dii ta gyoori ya. Mɔ baa fa gyoonen kufu benan na wonembukum ɲon don, na baa di gyoori deban dokolon bo.

¹³Nombii dokolon dɔɔ te gyoonen kufu benan pou seɲɛ. Baa yɛɛ nɔɔdokolon na baa mo be kegyiiri na be don pou fa wonembukum ɲon, na waa mo di gyoori.

¹⁴Baa yoo na Nambu ɲon, mɔna Nambu ɲon na ɔ balan ban ɔ be baake wɔ mo wɔ yɛɛ ɔ wui, te be silana e anokoare man nɛ baa di ɔ dɔɔ. Nawolo nyi ɲon yɛna gbengyooa pou Gbengyoo na gyoonen pou Gyoo.”

¹⁵Botɔ te Wurubuarɛ kpilale ɲon yako man bela nyiaa, "Boonen ɲan n be naa ken futooli alo ɲon kyaa ɲe gyan nɛ, seɲɛ fa balan kpookpoo ban be kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ.

¹⁶Te wonembukum ɲon na woo kufu ɲan n be naa nɛ, baa kola futooli alo ɲon nombia. Baa wolɛɛ e nɛ kyekpakyekpakyekpa, na baa tina e yela ditenɲeli. Baa tao e, na baa too akan ken.

¹⁷Nawolo nyi Wurubuarɛ yele la te gyoonen kufu ban sɛewɔ, te be yɛɛ ɲon Wurubuarɛ kegyaebii. Mena dɔɔ te ba moo be don pou fa wonembukum ɲon nyi waa di gyoori kelii deban ken Wurubuarɛ nombia aɲmarasen see ɲan gyae ke kɔɲ mena nɛ.

¹⁸Alo ɲon n be naa nɛ, ɲon yɛna donɔɔ dinaa ken ke gyoo ne di don tɛɛle kei dɔɔ gyoonen pou dɔɔ nɛ."

Kalesewola 18

¹Kei wole nɛ, te ma besewɔ naa Wurubuarɛ kpilale ɲolo te tisi lee adido ɔ ne kɔɲ. Na ɔ dana don te ɔ gyoorobiiri ɲalakeewɔ tɛɛle kei dɔɔ pou.

²Kenɛ ɔ fae yeesa kenken nyiaa, "Babilon donɔɔ te yɛɛɛ! Babilon donɔɔ dinaa ken te yɛɛɛ. Botɔ ta bese ɔbonsam na ɔ tewulɛɛ, na felinkumɛɛ na gyebuse kumɛɛ, na gyebuse nkaranɲaran pou dekyae.

³Nawolo nyi ɔ ta mo ɔ kafon nombia kyanɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balan pou. ɔ kafon kei yɛɛ yaa ɲgba solon donɛ te ɔ moowɔ fa tɛɛle kei dɔɔ balan te be nyɔwɔ dɛɛse nɛ. Tɛɛle kei dɔɔ gyoonen ta gyem tisi ɔ dɔɔ ke yɛɛ nombia nkaranɲaran, ɲgba mena ken baala

kafon̄tena na gyem tisi futooli alo dɔɔ nɛ. Te tɛɛle kei dɔɔ kebudiira burum mɔ te tɛɛ ɔ futooli keɲ dɔɔ nyiɲ ba wose.”

⁴Keɲte me nyii woya ɲaale lee adido bela nyiaa, "Me balan, ɛ koro lee Babilon donɔɔ dinaa kenan̄ man. Na ɛmɛɛ mɔ be nyiɲ yɛɛ nombiakumɛɛ ɲan dɔɔ donɔɔ kenan̄ man, na Wurubuarɛ ke wɔɲ ɛ deɲele ɲgba mena keɲ waa wɔɲ mena balan benan̄ deɲele nɛ ya.

⁵Wurubuarɛ te tɔɔse ɔ nombiakumɛɛ ɲan, nawolo nyi ɲe ta boo nideli keɲ nyi ɔ be tale wolee ɲa ya.

⁶Nombiakumɛɛ ɲan ɔ ba mo yɛɛ balan nɛ, ɛ mo ɲe dinɔɔ akpeɲ ala tɔ e kom. Te solon̄ keɲ ɔ be fa balan be nyɔɔ nɛ, ɛ mo keɲ ke dana don̄ akpeɲ ala kela ɔ wui keɲ nɛ fa e waa nyɔɔ.

⁷Mena keɲ ɔ be di gyon̄ te ɔ ba lese ɔ gyoorobiiri wola nɛ, mena mɔ te ɛ naase e diyem na ɛ ke yela waa yeyɛɛ nideli. Nawolo nyi ɔ gyakaa ɔ ne gyo ɔ konɔɔ yako nyi, 'Me yɛɛ ala gyoo e, ma te yɛɛ lialo e ya. Te mɔɔ gyae maa di walaɲsa mɔ korakora ya.'

⁸Lee mena dɔɔ weese dokolon̄ koon̄ man te kayeyɛɛ dinaa keɲ gyae kekɔɲ ɔ dɔɔ. Kayeyɛɛ kenan̄ yena yen̄, na walaɲsa kedi na tanam dinaa. Kenan̄ wole koran̄ na, baa too e kekpa. Nawolo nyi de Gbengyoo Wurubuarɛ ɲon waa wɔɲ ɔ deɲele nɛ, ɔ dana don̄.”

⁹Tɛɛle kei dɔɔ gyoonen̄ ban̄ boo gyem tisi ɔ dɔɔ yɛɛ kafon̄ nombia na e, te boo di gyon̄ kamase kpu na e nɛ, akpaa be naa boalan̄ keɲ ne kpa e nɛ nyɔɔse na, baa wii na baa di ɔ walaɲsa nideli.

¹⁰Diyem keɲ gyae kekɔɲ Babilon donɔɔ keɲ dɔɔ nɛ, gyae ke yɛɛ gyoonen̄ ban̄ gyakolon̄. Mena dɔɔ baa sen̄ lemlen̄ wii na baa yako nyiaa, "Babilon donɔɔ laako! Babilon donɔɔ dinaa, nyan̄ na gyerebi! Nyan̄ ɲon nafɔ n dana don̄ nɛ, na deban̄ dokolon̄ koon̄ kei yaa be tan̄ woleɛ nen̄ nɛ?”

¹¹Tɛɛle kei dɔɔ kebudiira ban̄ mɔ baa wii na baa di walaɲsa ɔ dɔɔ. Nawolo nyi ɲolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba aboo bela ya.

¹²Dolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba kegyan̄ase na aboo ɲan boo mo kɔba yayam na kɔba wolom na boya kpaakpaa nyin̄an yɛɛ ɲa nɛ ya. Dolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba akaralɛɛ kpaakpaa nyin̄an, na agoo kanyan̄se na kanyan̄se yayama na aboo ɲan boo mo tuu kela yɛɛ ɲa nɛ ya. Dolo bɛɛ tekaa lɛɛ aboo ɲan boo mo daase kpookpoo ɲan ɲe dana koya don̄ yae, na aboo ɲan boo mo nyeela kpookpoo na boya ɲan ɲe dana koya don̄ yɛɛ ɲa nɛ ya.

¹³Dolo bɛɛ tekaa lɛɛ ba aboo buruburu ɲan ɲe dana ofon̄ te bɛɛ mo saa weenɛɛ, na adudo na oliifi na pɛpɛɛ na solon̄ na nun̄ na bilin̄ na nunkyuɛɛ na namense na deɛkyon̄se na ɲe kotase, na gben̄a na ban̄ boo kyan̄ wɔ yoo man nɛ ya.

¹⁴Kebudiira ban̄ baa yako nyiaa, "Aboo kpaakpaa ɲan pou n be yase n sia gyae nɛ, ɲe popou ta lee n nyin̄maa man. Mena keɲ n be nyiɲ n wose, na yele keɲ n be lɛɛ nɛ pou ta yoo kekpaakekpaa.”

¹⁵Nombia ñan gyae ke kɔŋ Babilon donɔɔ keŋ dɔɔ nɛ, gyae ke yɛɛ kebudiira ban bɔɔ di kebu donɔɔ kenan man nyin ba wose nɛ gyakolon. Mena dɔɔ baa sen lemlem wii, na baa di walaŋsa.

¹⁶Baa wii yako nyiaa, "O Babilon donɔɔ dinaa laako! O Babilon donɔɔ dinaa, nyan na gyerebi. Nafɔ n ne kaa akaraleɛ na abɔɔ yayama na agoose bo. Nafɔ kɔba yayam abɔɔ, na boya kpaakpaa nyinan abɔɔ, na kegyanase kpaakpaa nyinan ñan ne ñalakee nɛ abɔɔ te n na doo.

¹⁷Mɔna deban dokolon kei man na, nya abɔɔ ñan pou te ñaalaa." Kegyiise ban bɛɛ kɛɛ agbele dinaana dɔɔ, na ban pou bɛɛ kyaa ñe man, na ban pou bɛɛ yɛɛ tom ñe man, na kebudiira ban pou bɛɛ tɛɛ epo dɔɔ di kebu nɛ, baa sen lemlem na bɛɛ kɛɛ donɔɔ kenan.

¹⁸Baa sen botɔɔ na baa kɛɛ donɔɔ keŋ kekpabii. Be naa ke kɛɛ kpaa keŋ nɛ baa yako nyiaa, "Donɔɔ wonɗi kyaa kaalan, keŋ kelii mena donɔɔ dinaa kei."

¹⁹Baa kyaa ñgba liala nɛ na baa wii waranase man nyiaa, "O Babilon donɔɔ dinaa laako! O Babilon donɔɔ dinaa, nyan na gyerebi! Nyan dɔɔ te kebudiira ban pou bɔɔ mo agbele dinaana ta epo dɔɔ di kebu nɛ, nyina ba wose. Mɔna deban dokolon koon man na, nya abɔɔ ñan n be nyim nɛ pou te ñaalaa.

²⁰Emɛɛ ban pou ɛ kyaa adido, na Wurubuarɛ balan na Kristo kpilala, na Wurubuarɛ akpenkpengyɔɔra pou ɛ yela ke yɛɛ ñon gyon. Nawolo nyi Wurubuarɛ te won donɔɔ keŋ denjele lee diyem keŋ ɔ be naase ñon nɛ dɔɔ."

²¹Botɔɔ te Wurubuarɛ kpilale Dekpatakperɛ ñolo moo boe dinaa dinaa daale, te ɔ funja ke ka do epo man te ɔ yakowo nyiaa, "Nnɛ te baa mo don woleɛ Babilon donɔɔ dinaa keŋ, te ñolo na ñolo be gyae waa tekaa naa ke bela ya.

²²Ɔolo mo be gyae waa tekaa nyii adoleɛ gyɔɔra na nɔɔnɛŋ kpeera yaa keferee na kabere wolala nkan donɔɔ dinaa kei man bela ya. Ɔolo be gyae waa tekaa naa tom kamase yɛɛre botɔɔ bela ya. Mena mo te bɔɔ gyae baa tekaa nyii nyi ñolo ne nan kolo boe dɔɔ bela ya.

²³Te ñolo na ñolo be gyae waa tekaa naa kanea daale keŋmanee botɔɔ bela ya. Ɔolo mo be gyae waa nyii alowolere nombia donɔɔ kenan man bela ya. Nawolo nyi donɔɔ kenan man kebudiira yena balan ban be dana yele tɛɛle kei dɔɔ. Mɔna ke man ñmeesentena, te yeli tɛɛle kenan dɔɔ balan pou ta yoo.

²⁴Babilon donɔɔ dinaa kei man te ba koo Wurubuarɛ akpenkpengyɔɔra, na ɔ balan na balan ban pou bɔɔ koo tɛɛle kei dɔɔ nɛ. Lee mena dɔɔ te Wurubuarɛ ne won donɔɔ kenan denjele nɛ."

Kalesewola 19

¹Keŋa pou wole nɛ, me nyii yeesa ñaale adido ñgba balan burum yeesa nɛ nyiaa, "Ɔ lese Wurubuarɛ yele. De Wurubuarɛ yena nyeeleɛre. Don te gyoorobiiri na don pou yɛɛ ɔ wui.

²Nawolo nyi Wurubuarɛ ne di nombia ke gbɛɛ dɔɔ, te kaboena mɔ. ɔ te bu futooli alo dinaa ŋon ɔ ba mo ɔ kafon nombia wɔlɛɛ tɛɛle kei dɔɔ balan nɛ fɔɔ. Te lee mena keŋ ɔ ba koe Wurubuarɛ tewulɛɛ dɔɔ, te Wurubuarɛ ne wɔŋ ɔ deŋele tɔ kom nɛ.”

³Keŋte ba besewɔ fae yeesa adido botɔɔ bela nyiaa, "Ɛ lese Wurubuarɛ yele. Be ka too Babilon donɔɔ keŋ nɛ, boalan keŋ nyɔɔse ta koro lan adido kekpaakekpaa.”

⁴Botɔɔ te kegyiise saobanaara ban, na wonise banaara ban tisiwɔ bun te ba som Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa ɔ gyooro gbeli dɔɔ nɛ te be sɛɛwɔ nyiaa, "Ɛ lese Wurubuarɛ yele. Amen.”

⁵Keŋte yeesa ŋaale leewɔ gyooro gbeli keŋ gyan nyiaa, "Ɛmɛɛ Wurubuarɛ tewulɛɛ pou, ɛ lese ɔ yele. Ɛmɛɛ ban pou ɛ ne yee Wurubuarɛ nɛ, ɛ lese ɔ yele. Balan ban be dana yele na balan yakaa nyiban pou, ɛ lese Wurubuarɛ yele.”

⁶Botɔɔ te me nyii yeesa ŋaale adido ŋgba balan burum baale yeesa nɛ bela. Yeesa ŋenan nkan yɛɛ ŋgba boo dinaa daale wuu la yaa ɔga kefae nɛ nyiaa, "Ɛ lese Wurubuarɛ yele. Nawolo nyi de Gbɛngyoo Wurubuarɛ ŋon ɔ yɛɛ don pou nyee e nɛ, ŋon ne diina gyoori.

⁷Ɛ yela ke yɛɛ daa gyon na dɛɛ nyanɛe na dɛɛ lese Wurubuarɛ yele. Nawolo nyi deban te lii nyi Nambu ŋon ɔ ba mo ɔ wose fa kedeese nɛ ka kpeo alo. Te alowɔle ŋon mɔ te desina ɔ wose see.

⁸Be ta mo akaralɛɛ keŋ ke dana kyeo te ka woloseɛ nideli nɛ, kegba fa alowɔle ŋon nyi waa do." (Akaralɛɛ keŋ seŋɛ fa Wurubuarɛ balan nombia kpaakpaa ŋan bɛɛ yɛɛ nɛ.)⁹Keŋte Wurubuarɛ kpilale ŋon yako man nyiaa, "Ɔmarase nyiaa, 'Balan ban bɔɔ baake wɔ Nambu ŋon alowɔle weenɛ tɛɛ nɛ, ban na nyeebam.' " Te ɔ besewɔ yako man nyiaa, "Wurubuarɛ nɔwɔya gbagba yena keŋa.”

¹⁰Botɔɔ te me tisiwɔ bun ɔ nawɔtɛɛ nyi maa som e, te ɔ yako man nyiaa, "Naa yɛɛ mena ya. Nawolo nyi man mɔ yɛɛ Wurubuarɛ tobaale e, ŋgba ɛmɛɛ na n tebia ban pou de dana Kristo nombia ŋan ɔ ba lese wola daa man nideli nɛ. Mena dɔɔ Wurubuarɛ waagen te kaboena nyi dɛɛ som." Nawolo nyi anokoare keŋ Yesu ba lese wola daa nɛ, keŋ ne faa na ɔ balan don te bɛɛ tale kolosi ɔ nombia.

¹¹Keŋte me naawɔ na adido ta toro, te me kɛɛ na dɛɛkyon wolom ŋolo seŋɛ laa, na ŋolo kyaa ɔ dɔɔ. Walan ŋon ɔ kyaa ɔ dɔɔ nɛ yele yena nyi, "Walan ŋon ɔ dana anokoare, te ɔ bee di dekara ya." Nawolo nyi ɔ ne di ɔ nombia na ke gbɛɛ, te ɔ ne yoo ɔ yoo mɔ na ke gbɛɛ.

¹²Na ɔ siabia yɛɛ ŋgba boalan laakem nɛ, te ɔ wuuna gyooro kotɔɔse burum. ɔ dana yele daale keŋ bɔɔ ŋmarase gyakaa ɔ dɔɔ, keŋ ŋolo ba gyen yele kenan kpu na e ya.

¹³ɔ doona kegba wurikyim daale keŋ bɔɔ mo ke do fatabo man. ɔ yele keŋ bɛɛ baake e yena nyi, "Wurubuarɛ Nombii.”

¹⁴Na Wurubuarɛ adido yoonɔɔtena kyaa dɛɛkyonse woloma dɔɔ be silana e. Ba doona akaralɛɛ kegbase kpaakpaa nyinjan, ŋan ayimɛɛ kamase be doo ŋe man ya.

¹⁵Yoosila kenj ke yee sia na wole te kee bee nideli ne tosee o nooman. Yoosila kenaj te waa mo yoo di teelee kei balan pou doo. Waa yee donj na waa di gyoori teelee kei balan pou doo, kenj o be gyae waa wii be warajase ya. Te waa yela Wurubuarɛ ɲon o yee donj pou nyee e ne, ka mo o banj kum kenj wonj ba deɲele nideli, ɲgba mena kenj bee ɲmaase danbii lese ka lonj ne.

¹⁶Te yele kenj boo ɲmarase gyakaa o kegba na o yii doo yena nyiaa, "GYOONED POU GYOO, NA GBEDGYOONA POU GBEDGYOO."

¹⁷Botoo te me naa Wurubuarɛ kpilale ɲolo seɲee weese man. Kenj te o fae yeesa kenken baake gyebuse banj pou bee furufu adido ne nyiaa, "E konj kaa yilaa Wurubuarɛ Dekpatakperɛ ɲon gyanj, na e ke di weeneɛ ɲan o be desina see ɲon ne.

¹⁸E konj kaa kyonjii gyoonɛɲ na yoonootena kegyiise, na yoonootena banj boo yale yoo man ne naane. E konj kaa kyonjii deekyonse na banj be kyaa be doo ne, na balan pou na gbeɲa na gyoorobia na balan banj be dana yele na balan yakaa nyibanj pou naane."

¹⁹Kenj te me naa wonembukum ɲon, na teelee kei doo gyoonɛɲ na be yoonootena pou, na be te yilaa bee konj be kaa yoo na walanj ɲon o kyaa deekyon wolom ɲon doo ne, na o yoonootena.

²⁰Mona be dii wonembukum ɲon, na dekara dekpɛɲkpɛɲgyooɛ ɲon o be yee gyakolon nombia wonembukum ɲon yele man ne doo. Nawolo nyi gyakolon nombia kenja te o moowo beo balan banj boo do wo wonembukum ɲon nso, te boo som bane ɲon boo maa wonembukum ɲon dinoo man ne. Kenj te be funja wonembukum ɲonanj, na obonsam dekara dekpɛɲkpɛɲgyooɛ ɲon na be sia fonɛɛ do boalan degyapaa kenj kee kpaa ɲgba kpatakpele ne man.

²¹Yoosila kenj doo walanj ɲon o kyaa deekyon wolom ɲon doo nooman ne, kenj te o moowo koe balan akanj banj pou, te gyebuse kaa wuuwo be naane doo te be dii ɲa ba kegyaebii.

Kalesewola 20

¹Kenj te me naa Wurubuarɛ kpilale ɲolo te tisi lee adido o ne konj. O dana safowaa kenj bee mo toro boo kyilimkyilim kenj ke tanj oto ya ne, na agbaraagbaraa dinaa daale o nyinmaa man.

²Botoo te o kyana wonembukum dekpatakperɛ ɲon o yee ɲgba laɲanj ne donj man. Don yena benɛɲ benɛɲ dom ɲon bee baake e nyi yele woleere yaa obonsam ne. Kenj te o bake e see nyi waa doo botoo kulutoonɛɲ kakponj (1,000).

³Te Wurubuarɛ kpilale ɲon funja e do boo kenj ke tanj oto ya ne man, te o too ke safowaa. Kenj te o moo kolo to ke noo, na o ba tekaa nyin gbee ta beo balan teelee kei doo bela ya, kelii kulutoonɛɲ kakponj (1,000) ɲan oto. Kenaj wole na, baa bese lese e debanj kyomii daale bela.

⁴Kenan wole te me naa gyooro gbeleɛ ɲaale bela. Na balan ban be kyakɛɛ ɲe dɔɔ nɛ, yena balan ban bɔɔ fa wɔ don ɲi baa di balan nombia nɛ. Kenɛte ma besewɔ naa balan ban bɔɔ kolosi Wurubuarɛ nombia ɲan, te bɔɔ di Yesu Kristo wose man adansɛɛ dɔɔ bɔɔ kɛrɛɛ ba nyeeɲa nɛ ba woya. Mena balan kɛwɔ yena balan ban be te bun som wonembukum ɲon ya, yaa bane ɲon bɔɔ maa wonembukum ɲon dinɔɔ man ya, te ba te sɛɛ mɔ ɲi baa do wɔ wonembukum ɲon nso be tirinɔɔse dɔɔ yaa be nyinmaase dɔɔ ya nɛ. Mena balan kɛwɔ fonɛ leɛ yɛɲ man, na ban na Kristo kedi gyoori kulutoonɛɲ kakpon (1,000).

⁵Kɛwɔ yena balan gyanɣbatena ban bɔɔ tanɣbɛɛ fon leɛ yɛɲ man. Woya akan ban dɔɔ, bɔɔ gyae baa fon ya kelii kulutoonɛɲ kakpon (1,000) ɲan ɔto pɛ.

⁶Balan ban be kpue balan gyanɣbatena ban bɔɔ tanɣbɛɛ fon leɛ yɛɲ man nɛ, ban na nyeebam te Wurubuarɛ siaman na, ayimɛɛ kamase be doo be man ya. Mena balan kɛwɔ dɔɔ, yɛɲ bolate ken be dana don be dɔɔ bela ya. Baa bese Wurubuarɛ na Kristo saese, na ban na Kristo ke di gyoori kulutoonɛɲ kakpon (1,000).

⁷Kulutoonɛɲ kakpon (1,000) ɲan wole nɛ, baa lese ɔbonsam leɛ botɔɔ ken bɔɔ tɔ e do nɛ.

⁸Waa ta beo tɛɛle kei dɔɔ yenan kamase balan pou, na waa yilaa wɔ fa yoo. Be yaanɔɔle yɛɛ ɲgba ɛpo nɔɔman aɲasa nɛ. Tɛɛlese kenɛ te bɛɛ baake ɲi Goge na Magoge.

⁹Don na ɔ balan yaaseewɔ gyoo tɛɛle kei dɔɔ pou, te be kilisi Wurubuarɛ balan na ɔ donɔɔ ken ɔ ne gyae ke nɛ. Mɔna boalan leewɔ adido kɔɲ kaa kpa wɔ pou.

¹⁰Kenɛte be funɛ ɔbonsam ɲon ɔ ba beo wɔ nɛ do boalan degyapaa ken kɛɛ kpaa ɲgba kpatakpele nɛ man. Botɔɔ ken bɔɔ wulaa fun wonembukum ɲon na dekara dekpenkpenɲɔɔre ɲon do nɛ. Botɔɔ te baa naa diyem nelim na ka weese kekpaakekpaa.

¹¹Kenɛte me naa gyooro gbeli wolom dinaa dinaa daale, na walan ɲon ɔ kyaa ke dɔɔ nɛ. Te adido na ateta pou ɲaalaawɔ ɔ siaman, ken ɲolo na ɲolo te naa ɲa bela ya.

¹²Te me naa balan ban pou be dana yele na balan yakaa nyiban ban bɔɔ yekee nɛ, na ba seɲɛ gyooro gbeli ken siaman. Botɔɔ te be gyusu tɔna ɲaale man. Kenɛte ba besewɔ gyusu tɔne ken bɛɛ baake ke ɲi nyeedon tɔne nɛ. Te be dii woya ban nombia, ɲgba mena ken bɔɔ ɲmarase ba wose man nombia do tɔna ɲan man nɛ.

¹³Botɔɔ te ɛpo lese balan ban pou bɔɔ yem dɔɔ ke man nɛ debɔɔ, te yɛɲ na woyadɛɛ mɔ lese woya ban be doo be nyinmaa man debɔɔ. Te be dii be man walan kamase nombia, ɲgba mena ken bɔɔ ɲmarase be nombia ayɛesa do tɔna ɲan man nɛ.

¹⁴Kenɛte be funɛ yɛɲ na woyadɛɛ do boalan degyapaa dinaa ken man. Boalan degyapaa kei yena yɛɲ bolate ken.

¹⁵Walan kamase ɲon ba te naa ɔ yele nyeedon tɔne ken man ya nɛ, bee fun ɔtenate bo do boalan degyapaa ken man.

Kalesewola 21

¹Kenan wole te me naa adido wole na tēele wole. Adido gyan gbate na tēele gyan gbate ken, na epo pou te jaalaa.

²Botoo te me naa Gyerusalem donoo wole ken ke yee Wurubuae donoo ke ne, te tisi lee Wurubuae gyan adido ne kon tēele man. Wurubuae te desina donoo kenan, ngba mena ken bee mia alowole na o kaa gyanee na o baale ne.

³Ken te me nyii woya jaale kolosiwo kenken lee gyooro gbeli ken gyan nyiaa, "Nenee doo, Wurubuae te tisi kon o kaa kyaa o balan man. Waa kyaa be man, na ban mo ka bese o balan. Wurubuae gbagba waa kyaa be man, na waa bese be Wurubuae.

⁴Don Wurubuae ne gyae la waa feefo be siasaran pou. Te yen yaa kewii, yaa walaŋsa kedi yaa weelen ba gyae ka tekaa kyaa botoo bela ya. Nawolo nyi aboo benee nan pou te lam."

⁵Botoo te walaŋ non o kyaa gyooro gbeli ken doo ne yakowo nyiaa, "E kee! Nenee mee yee kpene kamase wole!" Ken te o besewo yako man bela nyiaa, "Imarase nombia nan n ne nyii ne see, nawolo nyi ne yee anokoare, te kaboena nyi walaŋ kamase waa lee na di."

⁶Te o besewo yako man nyiaa, "Te tan! Man yena Alfa na Omega, kpene kamase gyan gbate na otomante. Balan ban lonboaneng na ko wo ne, maa kyee nyeedon lon ken fa wo na baa nyoo, ken boo gyae baa to kom ya.

⁷Walaŋ kamase non o sem kenken te o yoo di nombiakumee pou doo na, maa fa e aboo keng pou. Maa bese otenate Wurubuae, na non mo ka bese me bu.

⁸Mona gyakolonjena, na ban boo ne lee man di ya, na ban bee yee nombia nkarankaran na ban bee koe balan na kafontena na nmeesentena, na banesomra na akereetena pou doo, baa fun wo bo do boalan degyapaa ken kee kpaa ngba kpatakpela ne man. Kei yena yen bolate ken."

⁹Ken te Wurubuae kpilala nyetooro, ban nafa be dana kayeyee nombia nyetooro akan nan doo nyefalee nyetooro nan man ne, be man nolo konawo kaa kolosi na man nyiaa, "Kon, na maa wola nen alowole non. Don yena Nambu non weele non."

¹⁰Ken te Wurubuae felin non kaa gyoowo me man nideli, te Wurubuae kpilale non moo man gyu bula dinaa dinaa daale ken ka korēe ne nyee man. Botoo te o yela me naa Gyerusalem donoo wole ken ke yee Wurubuae donoo ke ne, na ke te tisi lee Wurubuae gyan adido ne kon tēele man.

¹¹Na Wurubuae gyoorobiiri te yeli donoo kenan ne jalakee, ngba boe ken ke dana koyadon te bee baake ke nyi Gyasipa te kee jalakee ngba diiku ne.

¹²Na ba te ma dekyan doolon doolon daale kilisi donoo kenan, te ke dana anaanoose kufu ala. Na Wurubuae kpilala kufu bala ne kee na anaanoose nan doo. Ba te nmarase Iserae akpanalanse kufu ala nan yela gyakaa anaanoose nan pou doo.

¹³Dekyan kenj dana yenaase anaara, te anaanɔɔse atooro mo doo yenanj kamase man. Anaanɔɔse atooro doo weese dɛɛlee, te atooro mo doo weese dɛɛyalae. Atooro doo ado, te atooro mo doo ata.

¹⁴Boya kufu ala te ba moowo see dekyan kenj be kilisi donɔɔ kenj nɛ mokɔɔ, te be nɔmarase Nambu nɔn kpilala kufu bala banj yela gyakaa boya nenanj doo.

¹⁵Na Wurubuarɛ kpilale nɔn ɔ be kolosi na manj nɛ, dana danj kenj boɔ mo kɔba yayam yɛɛ ke te bɛɛ mo maa abɔɔ nɛ. Kenj te waa mo maa donɔɔ kenj, na ka anaanɔɔse njan na ka akyanjse njan pou.

¹⁶Donɔɔ kenj ɔfalabonj na ke dɔɔlonj pou yɛɛ kyɛkyɛɛ. Wurubuarɛ kpilale nɔn moo ɔ danj kenj maa donɔɔ kenj dɔɔlonj man na, ke gyae ke yɛɛ nɔgba maelese kakponj dokolonj na yaale nɛ (1,

500). Donɔɔ kenj dɔɔlonj na kɔ ɔfalabonj na kɔ ɔkooronj pou yɛɛ kyɛkyɛɛ.

¹⁷Wurubuarɛ kpilale nɔn maa donɔɔ kenj dekyan kenj ɔkeerenj man na, na ke yɛɛ nawɔɔɔɔse sɔnɔnɔnjse akpenj ala na kufu looro.

¹⁸Boe kpaakpaa kenj bɛɛ baake ke nyi Gyasipa nɛ, te ba moowo banj dekyan kenj. Te kɔba yayam gbagba kenj kɛɛ nɔlakeɛ nɔgba diiku nɛ, te ba moowo banj donɔɔ kenan.

¹⁹Boya kpookpoo kpaakpaa nyinjan njan nɛ dana koyadonj te nɛ dana kyeo nɛ, te ba moowo see dekyan kenj be kilisi donɔɔ kenj nɛ mokɔɔ. Boe gyanjgbate kenj yena Gyasipa, alate yena Safire, te atoorote yena Agate te anaarate yena Emeradi te anonjɛ kenj yena Oniki te loorote yena Kanelia te nyetoorote yena Kirisolite te gyanaarate yena Berile te kadaalete yena Topasi te kufute yena Kirisopase te kufudaalete yena Yasinti te kufu alate yena Ametisiti.

²¹Kegyanjase kufu ala te ba moowo yɛɛ anaanɔɔse kufu ala njan pou. Kegyanja dinaa dokolonj te ba moowo yɛɛ denanɔɔ kamase. Te ba moo kɔba yayam gbagba kenj ne naa nɔgba diiku nɛ, yɛɛ donɔɔ kenj abontere dinaa kenj.

²²Ma te naa Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa daale donɔɔ kenan man ya. Nawolo nyi na de Gbenjgyoo Wurubuarɛ donj pou nyee nɔn, na Nambu nɔn kyaa botɔɔ kenj balan na som wo yenanj kamase.

²³Bɛɛ tekaa hia nyi weese yaa gyaalanj dɛɛ lee donɔɔ kenan man ya. Nawolo nyi Wurubuarɛ gyoorobiiri kenj ne njanjɛɛ la botɔɔ, te Nambu nɔn yena ke kanea.

²⁴Mena kenjanjɛɛ kenan man te tɛɛle kei dɔɔ balan pou baa naa ta, te tɛɛle kei dɔɔ gyoonenj mo baa mo ba wosekenyinj kɔn donɔɔ kenan man.

²⁵Baa toro donɔɔ kenan anaanɔɔse njan see, kenj boɔ gyae baa to nja korakora ya. Nawolo nyi ditiɔtɛɛ be gyae ke kyaa donɔɔ kenan man ya.

²⁶Debiise pou balan baa mo be gyoorobiiri na ba wosekenyinj kɔn donɔɔ kenan man.

²⁷Mɔna kpene kamase kenj ke dana ayimɛɛ nɛ be gyae ka gyoo donɔɔ kenan man ya. Walanj kamase nɔn mo ɔ ne yɛɛ nombiakumɛɛ, yaa desenj nombia yaa nɔn ɔ ne dii

akerɛɛ nɛ, be man ɲolo na ɲolo be gyae waa gyoo donɔɔ kenan man ya. Mɔna balan ban bɔɔ ɲmarase ba yela do Nambu ɲon nyeedon tɔne ken man nɛ, ban baagen ne gyae la baa gyoo donɔɔ kenan man.

Kalesewola 22

¹Kenɛ Wurubuarɛ kpilale ɲon wola man boo ken ka lon ne fa nyeedon nɛ, na ke yɛɛ gɛlɛngɛlɛn te kɛɛ ɲalakeɛ ɲgba diiku nɛ. Na lon kenan na lee bo Wurubuarɛ na Nambu ɲon gyooro gbɛli ken tɛɛ.

²Lon ken don bo na abɔntere dinaa ken ke doo donɔɔ ken nsana nsana nɛ. Nyeedon dan sɛɲɛɛ boo ken dingyin na dingyin. Dan kenan na see bia betabokufuala kulutoo dokolon man. Kei nawolo baa nyi gyaalan kamase man na, kɛɛ see bia. Te ke faarense mo te bɛɛ mo kyo tɛɛle kei dɔɔ balan kaweesɛ pou.

³Kpene kamase ken Wurubuarɛ ne kole nɛ, be gyae ke kyaa donɔɔ kenan man ya. Wurubuarɛ na Nambu ɲon gyooro gbɛli gyae kedoo donɔɔ kenan man, te ɔ tewulɛɛ mo baa som e.

⁴Baa naa Wurubuarɛ na be sia, te ɔ yele gyae ke gyakaa be tirinɔɔse dɔɔ.

⁵Tɛɛ be gyae ke yu botɔɔ bela ya. Te bɔɔ gyae baa hia kanea yaa weese mo botɔɔ ya, nawolo nyi de Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ ne gyae la waa yɛɛ ba kenmanɛɛ. Te baa di gyoori mo kekpaakekpaa.

⁶Kenɛ Wurubuarɛ kpilale ɲon yako man nyiaa, nombia kenɲa yɛɛ anokoare ken kaboena nyi walan kamase waa lɛɛ ɲa di. De Gbɛɲgyoo Wurubuarɛ ɲon ɔ ba mo ɔ felin do wa akpenkpɛɲgyɔɔra man nɛ, kpila na man nyi me kaa lese nombia ɲan ɲe gyae ke kon weeya kenɲa man nɛ wola ɔ balan.

⁷Yesu kpa ɛ tei nideli, be gyae ke di weeya ya maa kon. Walan kamase ɲon waa di nombia ɲan moɔ lese wola ɲon tɔne kei man dɔɔ nɛ, ɲon na nyeebam.

⁸Man Gyon mo yena walan ɲon moɔ nyii nombia kenɲa pou te moɔ naa ɲa na me sia. Me ke nyii ɲa na ma kena ɲa wole nɛ, me tisiwo bun Wurubuarɛ kpilale ɲon ɔ ba lese ɲa wola man nɛ nawɔɔtɛɛ nyi nafa maa som e.

⁹Mɔna ɔ yako man nyiaa, "Na yɛɛ mena ya. Nawolo nyi man mo yɛɛ Wurubuarɛ tobaale e, ɲgba ɛmɛɛ na n tebia Wurubuarɛ akpenkpɛɲgyɔɔra ban, na ban pou be dana mena tɔne kei man nombia nideli nɛ. Mena dɔɔ Wurubuarɛ waagen te kaboena nyi dɛɛ som."

¹⁰Kenɛ ɔ yako man nyiaa, "Na weese nombia ɲan bɔɔ yako see tɔne kei man nɛ ya, nawolo nyi deban ken nombia kenɲa pou gyae kekɔn nɛ ta benaa.

¹¹Walan ɲon ɔ kpa nombiakumɛɛ te waa yɛɛ na, waa gyakaa ɔ nombiakumɛɛ keyɛɛ dɔɔ. Walan ɲon mo ɔ kpa nombia nkaranɲaran te waa yɛɛ na, waa gyakaa ɔ nombia nkaranɲaran keyɛɛ dɔɔ. Walan ɲon ɔ ne yɛɛ nombia kpaakpaa na, waa gyakaa ɔ

nombia kpaakpaa keyee doo. Te walaŋ ŋon mo o kyaa keŋ ayimee be doo o man ya ne, waa yee kakyen kyaa mena.”

¹²Keŋte Yesu besewo yako nyiaa, "E kee! Be gyae ke di weeya ya maa koŋ. Me koŋ na, maa to walaŋ kamase kom ŋgba mena keŋ kaboena nyi maa to e lee tom keŋ o be yee ne doo.

¹³Maŋ yena Alfa na Omega. Siamante na wolete, gyangbate na otomante.”

¹⁴Emee baŋ e ne faafo e kegbase na e ke nyiŋ gb ee koŋ nyeedoŋ daŋ keŋ gyaŋ, na e ke nyiŋ gb ee mo denanoo keŋ man gyoo donoo dinaa keŋ man ne, emee na nyeebam.

¹⁵Mona baŋ baa doo donoo keŋ nooman ne, baŋ yena baŋ bee yee nombia nkaŋkaŋ, na ŋmeesentena na kafoŋtena na baŋ bee koe balan, na baŋ bee som beeneŋ na baŋ bee gyae akeree te bee di akeree ne.

¹⁶Keŋte Yesu besewo yako nyi, "Maŋ kpila na me kpilale e gyaŋ nyi o kaa yako nombia keŋa fa Kristotena baŋ. Ma lee gyoo Defidi duuluŋ man. Maŋ yena nebo kyolobii ŋon o ne ŋalakee nideli ne.”

¹⁷Te Wurubuaŋ felin ŋon na alowole ŋon yakowo nyiaa, "Koŋ!" Walaŋ kamase ŋon o ne nyii nombia keŋa ne, ŋon mo waa yako nyi "Koŋ." Walaŋ kamase ŋon loŋboaneŋ na ko e na, waa koŋ. Te walaŋ kamase ŋon mo o gyae na, waa koŋ na o kaa nyoo nyeedoŋ loŋ keŋ Wurubuaŋ na mo fa balan yakaa ne.

¹⁸Mee faree walaŋ kamase ŋon o ne nyii nombia ŋan boo yako see tone kei man ne nyiaa, akpaa ŋolo da mo kolo kpu nombia keŋa man na, Wurubuaŋ waa yela kayeyee ŋan pou doo tone kei man ne ke koŋ o doo.

¹⁹Mena mo te akpaa ŋolo da lese kolo lee nombia ŋan boo yako see tone kei man na, Wurubuaŋ waa lese o dedii lee nyeedoŋ daŋ keŋ, na Wurubuaŋ donoo keŋ o be yako ke nombia tone kei man ne man.

²⁰Yesu ŋon o be di adanse nyi nombia keŋa pou yee anokoare ne kpa nyiaa, "Be gyae ke di weeya ya maa koŋ" Te maŋ mo seewo nyi, "Amen. De Gbengyoo Yesu, koŋ.”

²¹De Gbengyoo Yesu waa mo o beree boele Wurubuaŋ balan pou, na waa sen be wole. Amen.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil